Consi. Cepo.

Bartholomeus Cepola.

Cōsilia Criminalia

celeberrimi ac prestantissimi Utriusq; Iuris illuminatoris dñi Bartholomei Cepole Veronensis: nuper diligētissime ex manuscripto exemplari ipsius authoris recognita, & emēdata. Additis q; Sūmariis ac Repertorio nō mediocri diligentia elaborato incipiunt.

1543

Repertorium consiliorum dñi Bartholomei Cepole. J. U. D. excellẽtissimi nouiter in lucem editum Feliciter incipit.

¶ Consilium. j.

Quomodo cognoscat ꝙ aliquis auxilium vel fauorem prestiterit homicidio: vt inde puniri possit. consilium. j. incip. scio magnifice. fo. j.

¶ Consilium. ij.

¶ An statutũ qd punit prestantes auxiliũ cooperationi ad delictum cõmittẽdum vltimo supplicio cõprehendat eos q̇ armati astiterũt: sed nihil amplius fecerũt. cõsi. ij. incip. super casu homicidij. fo. v.

¶ Consilium. iij.

¶ An qui est in possessione eũdi per viã ꝛ in ea turbet possis turbãtẽ equalit̃ accusare. ꝯsi. iij. inci. in cã. querele. fol. vij.

¶ Consilium. iiij.

¶ An possit aliquis domum suam armata manu intrare late. consi. iiij. inci. visa q̃rela producta. fo. viij.

¶ Consilium. v.

¶ An statutum permittens bannitum impune occidi cõprehendat seu intelligatur ꝙ etiam possit offendi ab vxore ꝛ filio ꝛ alia coniuncta ꝑsona. consi. v. incipit casus talis. fo. xj.

¶ Consilium. vj.

¶ An per secũdũ bãnũ intelligatur recessum a primo ꝛ an qui est absolutus sed nõ cãcellatus iuxta statu. qd ꝑmittit bãnitũ impune occidi possit interfici. cõsi. vj. incip. veritas primi dubij. fol. xv.

¶ Consilium. vij.

¶ Bãnitus ꝛ nõ legitime de bãno cãcellatus an possit impune occidi stãte statuto ꝙ bãnitus a q̇nquaginta libris supra ꝛc. ꝛ an hoc statutũ locũ habeat qñ pena venit parti applicãda ꝛ nõ fisco. ꝯsi. vij. inci. quidam fuit padue. fo. xviij.

¶ Consilium. viij.

¶ An possit bannitus impune occidi infra xv. milliaria vltra territoriũ in quo maleficiũ cõmisit iuxta statu. ꝙ ꝑmittit ꝛc. vt hic ꝯsi. viij. inci. dicẽdũ ẽ breuit̃. f. xx.

¶ Consilium. ix.

¶ An debitor ꝑuati ratiõe delicti cedẽdo bonis possit ab ipso liberari. cõsi. ix. inci. quidam ex delicto. fo. xxj.

¶ Consilium. x.

¶ Clericus ꝑme tõsure cõiugatus: an et qñ priuilegiũ clericale amittat: ꝛ q̇s iudex esse habeat: et qñ laicus supersedere debeat: ꝛ ipsum accusatum ad iudicẽ ecclesiasticũ mittere. consil. x. incip. nõ putet aliquis. fo. xxij.

¶ Consilium. xj.

¶ Clericus prime tõsure in habitu ꝛ tõsura nõ incedẽs an ꝑdat priuilegiũ clericale: ꝛ ille q̇ post delictũ cõmissum clericus efficit̃: bñficio gaudeat clericali: ꝛ an q̇ patit̃ per iudicẽ secularem cõdemnari: tacite videat̃ suo priuilegio renũciare. ꝯsi. xj. inci. casus talis ẽ. fo. xxiiij.

¶ Consilium. xij.

¶ Expẽse an poterũt taxari: qñ quis propter delictũ fuerit condemnatus: et de expensis nulla mentio facta. consi. xij. incip. super expensis. folio. xxviij.

¶ Consilium. xiij.

¶ Decreto principis stante ꝙ nullus posset dare de bãno insolutũ laboratoribus artis lane sub pena tã dãtibus ꝙ accipiẽtibus: si oẽs magistri cũ laboratoribus cõuenerint de dando de panno: nunꝙ recipiendo decretum an inciderint in penam: ꝛ quid si post decretum aliqui magistri effecti sint qui contrauenerunt. consi. xiij. inci. stante quidam. fol. xxix.

¶ Consilium. xiiij.

¶ Condemnatio an valeat ad standũ sex mensibus in carceribus ꝛ ad soluendũ debitum eo ꝙ eripuerit aliquem de manibus familie potestatis condẽnatum pro debito priuato per totum. cõsi. xiiij. incipit pro declaratione. folio. xxxiij.

¶ Consilium. xv.

¶ Statutũ paduanũ ꝙ nõ reddat̃ ius offenso contra offendẽtẽ qui nõ fecit vindic: ã: an clericus cõprehẽdatur per totum. cõsi. xv. incip. vertitur in dubium. folio. xxxvij.

¶ Consilio. xvj.

¶ An cõdẽnatio pecuniaria ꝓ interesse intelligat̃ transfusa in aliã penã perpetui bãni qñ dr̃ ꝛ si nõ paruerit. J. mẽsem

 3

FINIS.

De litera A.

¶De litera. B.

¶De litera C.

De litera Q.

De litera R

De litera S.

desponsatam. an excusetur per totū cō si. lvij. fo. cxxx.

Statuti verbis standum non est sicut aliq̄ idiote assessores faciunt. cōsi. xxx. nu. 8. fo. lxxvij. & consi. xxxvij. nu. 5. fo. c.

Statutū pmittens homicidiū nō intelligi tur si pditorie. consi. xxxiij. nu. 6. fo. xc. & multa ibi vsq̄ ad nu. 57. cōsi. xxxiij.

Statutum loquens de tabellionibus facie tibus instrumenta falsa an intelligatur de actibus. cōsi. xxj. nu. 36. fo. lvij.

Statutū nō est intelligendū vt in dānum tertij ius cōe corrigat. ꝯsi. xliij. nume. 8. fo. xxxiij. & multa ibi. nu. 19. & 20. & 29.

Statutū paduanū q̄ nō reddat ius offen so nisi vindictā fecerit an comprehēdat clericos per totū cōsi. xv. fo. xxxvij. & nu me. 5. fo. xxxviij. & multa. nu. 4. & 7. & 9.

Statutū dictat q̄ percutiēs soluat expen sas medicinales an proprie hoc dicat pena. cōsi. xvj. nu. 4. fo. xxxix.

¶ De litera T.

Testes an & quo casu torq̄ri pos sint: & cui magis stādū sit. s. vl timo in tormētis vel primo si ne tormētis per totū cōsi. lx. folio. cxxxix.

Testes qn̄ diuersa & cōtraria testimonia in ter se dicūt ad cōcordiam si fieri pōt re ducūtur vel dignioribus statur. eo. cōsi. nu. 2. fo. eodem.

Testis quādo vnum extra iudicium dixit & cōtrariū in iudicio cū sacramento an p eruenda veritate sit torture subijciend⁹ eo. consi. nu. 3. fo. eodem.

Testes regulariter cōuincēdi mendaciū cā torquēdi nō sunt. eo. consi. nu. 4. fo. eo.

Testis qn̄ dixit vnū in iudicio aliud extra: statur testimonio facto in iudicio nec ne falso puniet. eo cōsi. nu. 5. fo. eodem.

Testis qn̄ nō i forma iudicij dponit nō pōt de falso puniri. eo. cōsi. nu. 6. fo. cxl. i pn.

Testes viles pro testimonio nō torquent. nisi vacillent vel nisi de mendacio con uincantur: vel sponte ad testificandū ve dant. eo. consi. nu. 7. fo. cxl.

Testes nō solū in cā criminali sꝫ etiā in ci uili torqueri possunt. eo. ꝯsi. nu. 8. fo. eo.

Testis falsarius de falso puniri pōt si vnū extra iudiciū deposuit aliud in iudicio cū iuramēto. eo. consi. nu. 9. fo. eodē.

Testes infames & criminosi sine tortura ad iudiciū admitti nō debēt. eo. consi. nu me. 11. fo. eodem.

Testis cōtrarius in quibus casibus ad tor turam poni possit. nu. 12. fo. eodem.

Testis quando super capitulo vno vel plu ribus interrogatus dixit: se nihil scire & reprobat p alios qui dicunt ipm fuisse presentē an tūc ipe ad torturā poni pos sit. eo. cōsi. nu. 13. fo. eodem.

Testem fuisse presentē et ipsum audiuisse multū interest. eo. cōsi. nu. 14. fo. eodem.

Testis qn̄ veritatē celat dicēdo se nihil sci re: qn̄ scit: ita vt falsū deponere sicut si falsum diceret. eo. cōsi. nu. 15. fo. eodem.

Testis qn̄ cū iuramēto veritatem celat dē falso punit. eo. cōsi. nu. 16. fo. cxl. in fine.

Testis aliq̄d qd̄ non viderit vel audiuerit si presens fuerit difficile est pbare. eo. consi. nu. 17. fo. cxlj.

Testis vltimo dicto q̄ stetur optima caute la. eo. cōsi. nu. 18. fo. eodem.

Testis scd̄o dicto in tormētis q̄ stetur quō. intelligatur. eo. cōsi. nu. 19. fo. eodem.

Testis si varius fuerit dicto magis cōue niēti nature stabit. eo. ꝯsi. nu. xx. fo. cxlj.

Testi vni & medico cū sit singularis credē dum nō est. cōsi. lxj. nu. 5. fo. cxlij.

Testes duo in arte medicine requirūtur. eo. cōsi. nume. 6. fo. eodem.

Testium duorū aut trium in ore stat om ne verbū. eo cōsi. nu. 7. fo. eodem.

Testis in his que nō sūt de act⁹ substātia: puta die & hora: lꝫ nō ꝯcordēt: nihilominus eis fides adhibet. ꝯsi. eo. nu. 8. fo. e.

Testis medic⁹ nō de vitate sꝫ d̄ credulitate iurare tenet. eo. cōsi. nu. 9. fo. cxliij. i pn.

Testibus verisimiliora dicētibus standum est. eo. cōsi. nu. 22. fo. cxliiij.

Tormentorum metus in teste omnē suspi tionē purgat. cōsi. lx. nu. fi. fo. cxlj.

Testi cui pōt opponi attētata subornatio: omni exceptione maior nō est. ꝯsi. lxvij. nume. 10. fo. cliij.

Testis vnus qn̄ de veritate facti p sensum corporeum deponit facit indiciū: immo plusq̄ semiplenam probationem. consi. xxix. nu. 40. fol. cxj.

Testis de amicitia deponens magnā pro bationē facit. cōsilio. xxxj. numero 4. folio. lxxj.

Explicit Reper.consi.d.Bartho.Cepo.

Consilia Criminalia

clarissimi . J. U. doctoris . d. Bartholomei Cepole Veronensis: olim in florentissimo gymnasio Patauino primã cathedram regentis: cum quãpluribus vtilissimis postillis et elegantissimis summariis domini Luce Panetij canonici Olchinensis: artiũ et legũ professoris: nouissime recognita . multisq3 mendis: et erroribus expurgata.

Bartholomeus Cepola.

¶ Summarium super consilio .j.

1 Inquisitus quispiam: an auxiliũ et fauorẽ homicidio prestiterit: ita q mortis pena teneat: quomodo cognoscat: numeris omnibus sequentibus per totum consiliũ.

2 Testibus expresse deponẽtibus et affirmãtibus magis credendum est: q̃ illis qui nõ expresse affirmant.

3 Testibus deponentibus de auditu non est ita credẽdum: sicut aliis: qui de visu deponũt: et fuerũt a rixe principio vsq3 ad finẽ.

4 Testibus dicẽtib9 verisimiliora et rei aptiora magis credendũ est.

5 Testes verisimiliora dicere dicuntur: qui iuri communi consonantia dicunt.

6 Jus commune in dubio presumitur: q quis delinquere non debeat.

7 Partẽ in meliorem etiã in delictis ola interpretari debemus.

8 Dans operam rei illicite an videatur facere animo nocendi: et auxilium prestandi: in alio modo.

9 Negatiue: q quis percusserit non animo nocendi: nec animo prestandi auxilium vel fauorem homicidiũ committẽti: per psumptiones probari potest.

10 Vim vi repellere licet.

11 Excesserit si quis qualibet modũ inculpate tutele etiam aliquẽ occidẽdo. de homicidio: seu de morte puniri non debet: sed de excessu.

12 Verba cum mẽsura dari nõ possunt.

13 Testes quãdo sunt omnino hincinde pares: et p vno pte aliqualis presumptio est: pro illa iudicandũ est.

14 Promptiores ad absoluẽdũ esse debemus.

15 Testis si rixosus et inimicus fuerit: valde contra ipsum presumendum est.

16 Habitum quando pro facto fuerit: et aliquis rem furatã receperit: vel aliquid auxiliũ furto prestiterit: furto auxiliũ prestitisse nõ dicitur: et sic furti non tenetur.

17 Verba semper in benigniorem partem intelligi debent.

18 Testi de auditu deponenti credendum non est.

19 Statutum si dixerit q qui homicidio auxilium vel fauorem dederit etc. quomodo ipsum statutum ponderari debeat.

20 Clausula: super omnibus et singulis quomodo intelligatur.

21 Dubia in meliorem partem interpretari debent: quoniam melius est nocentem absoluere q̃ innocẽtem condemnare.

¶ Consilium .j.

In christi nomine ac inuocata spiritussancti gratia. Scio magnifice ac gnerose potestas graue mihi onus p vestrã dominationẽ impositũ esse vt sc3 cõsulã. an de iure Baldonus bãnit9 de ciuitate Taruisij. et Ceneta et cenatẽsi: nũc in fortiã carcerũ vestrorum deduct9 debeat decapitari vl'a pena homicidij absolui: qr de vita vel morte hominis agitur: presertim cum id nõ parue dubitationis esse videatur. ¶ Sed vt vest

tati vestre cui plurimũ debeo moɂẽ
gerã decreui id on⁹ suscipere. ⁊ quãtũ
in me est de iure ꝓ veritate cõsule-
re. vt ⁊ iustitie ⁊ mãdatis vestris sa
tisfaciã. ¶ Et ꝓpterea vidi diligen
tissime ꝓ virib⁹ totũ ꝓcessum ⁊ sta-
tutum Taruisiũ de homicidiis ⁊ pe
nis eorũ. ⁊ ꝓuisionẽ ducalẽ superin
de. Et omnibus sepe ⁊ sepius diligẽ
1 ter visis ⁊ consideratis. ¶ † Pro de-
claratiõe ac decisiõe ꝑsentis cõsul-
tatiõis tria in ꝑmis mihi examinã
da esse videnẽ. ¶ Primũ si Baldon⁹
fuit in rixa in q̃ Laurẽtius fuit ab
Antonio interfect⁹. ⁊ si ibi admena
uit cã mediãdi. an vero cã prestãdi
auxiliũ ⁊ fauorẽ. ¶ Scdm si fuit in
rixa ⁊ admenauit cã rixãdi ⁊ ꝑstãdi
auxiliũ ⁊ fauorẽ an ipse venerit ad
dictã rixã post Laurẽ. vulneratum
vulnerib⁹ qb⁹ mortu⁹ est an prius.
¶ Tertiũ si fuit in rixa añ Laurẽ.
vulneratuꝫ. an ꝑstiterit auxiliũ vel
fauorẽ ipsi Antonio committẽdi pdi
ctũ homicidiũ cõtra Laurẽtiũ. occi
sum. ¶ Circa primũ vr̃ q̃ d. Baldo
nus fuerit in rixa cã ꝑstãdi auxiliũ
vel fauorẽ. Nã hoc vr̃ dicere prim⁹
testis scꝫ Jacobus quoñ. Guilielmi
habitãtis ad paludem vt pꝫ in eius
examinatione ibi: Cõtinuo ꝑdictis
Jacobo baldono ⁊ Joãne admenã
tib⁹ cũ dictis suis bastonis ⁊ glaua
rinis cõtra ꝑdictũ Lau. Pe. Cecchi
Trabachini ⁊ Andream suprascri-
ptos. Et infra ibi interrogat⁹ si ali-
quis ꝑstitit auxiliũ cõsiliũ vel fauo-
rẽ ꝑdictis ad cõmittẽdũ ꝑdicta. Rñ
dit q̃ nõ vidit aliquẽ aliũ prestare
auxiliũ vel fauorẽ ad cõmittẽdum
ꝑdicta nisi prenominatos. ¶ Scdo
idẽ in effectu vr̃ dicere Nico. filius
Pauli furlani. ibi admenantis ꝯ. d.
Laurẽ. ⁊ Andre. ⁊ Pe. trabachini. ⁊
j. ibi. ⁊ irruit ꝯ Lau. cũ ꝑdictis suis
sociis. ⁊ etiã infra ibi ⁊ ꝑdictis alb⁹
admenãtibus ꝯ. d. Laurẽ. ¶ Ter-
tio idem apertius vr̃ dicere tertius 2
testis scꝫ Jacomin⁹ munarius. ibi
volens iudicio suo ꝑstare auxiliũ ꝑ-
dictis Jac. ⁊ Ant. fratribus. ⁊ infra
ibi cõtinuo sequẽtib⁹ ipsoꝫ Ant. dictis Bal
donis. ei⁹ fratre. ⁊ d. Jacomi. cum eius ar
mis causa prestãdi. d. An. auxilium iudicio
ipsi⁹ testis. ⁊ infra ibi saluo q̃ suprascripti.
Bal. ⁊ eius frater. ¶ Quarto hoc idẽ videẽ
apertissime testificari septimus testis scili-
cet. Jacomellus quoñ. Donati ibi interro-
gatus si dicte partes sibi adinuicẽ adiuua-
bãt et auxiliũ prestabãt. respõdit q̃ sic. vt. s.
dixi ⁊c. ¶ In contrariũ vr̃ esse probatũ per
alios quatuor testes examinatos super de-
fensione ipsi⁹ Bal. post ei⁹ capturaꝫ. ¶ Pri
mus est Bartho. quoñ ser. Joannis de por-
tu qui dicit q̃ dum. d. Anto. vulnerasset. d.
Lauren. tũc. d. Baldo. cum vno bastono exi
uit de curtiuo simul cũ multis aliis qui om
nes nitebantur mediarẽ. Et. j. ibi qui vole-
bat mediare ⁊c. ¶ Secũdus testis est. Do-
minicus quoñ. ser. Anto. ibi ⁊ vulnerato. d.
Lau. multe persone exiuerunt ad dictũ ru-
morem causa mediandi inter quos vidit di
ctum Baldonũ. ¶ Tertius est Lau. quon-
dã. ser. Petri de portu. ibi ⁊. d. Baldo. et ip-
se testis se reparabant cum bastonis suis.
¶ Quartus est Stephanus quondã Geor-
gij. vbi dicit quod vulnerato. d. Lau. cucur-
rerũt ad rumorẽ inter quos vidit Bal. cum
vno bastono in manib⁹. et q̃ dictus Baldo-
non admenauit nec aliquid fecit contra di
ctum Laurentium ⁊c. Nũc est videndũ qui
bus testibus sit magis credendum ⁊ consi-
derandum est q̃ dicti testes sunt numero
pares. nec constat qui digniores sint. vnde
est videndum quorum dicta meli⁹ probant.
Et videtur q̃ dicta testium productorum in
fauorẽ Baldo melius probent. q2 illi quas
tuor affirmare videnẽ expresse q̃ ipse Bal-
do. fuit in rixa causa mediãdi. sed aliqui ex
testibus ante inq̃sitionẽ in cõtrariũ exami-
natis nõ ita concludere ⁊ affirmare viden-
tur. Nam lꝫ secundus testis dicat q̃ predi-
ctus Bal. admenaret ⁊ irrueret cõtra Lau-
rẽ. nõ tamen dicit an hoc fecerit causa pre-
stãdi auxilium vel fauorem: an vero causa
mediandi. ¶ Itẽ ⁊ tertius testis licet dicat
q̃. d. Bal. voluerit prestare auxilium vel fa-
uorem Ja. ⁊ An. fratribus. tamẽ dicit sem-
per iudicio suo. et sic non firmat. † Unde vr̃
q̃ sit magis expresse credẽdũ deponẽtib⁹ et
affirmãtibus q̃ illis qui non expresse affir-
mant. iuxta not. in. l. testium. C. de testibus.

cũm simi. Item nec dictum septimi te= a
stis.s.Jacomelli est multum credendũ
quia licet interrogat⁹ an sibi dicte par=
tes auxilium prestabant.rñdit ꝙ sic:ta=
mẽ restringit dictuȝ suũ.vt.s̃.dixi.t.s̃.
dixit ꝙ nõ fuit principio rixe.ꝛ ꝙ nescit
quis percusserit.d.Lau.sed solũ de au=
3 ditu deponit.†Unde in hoc nõ est cre=
a dendum^a ꝛ ita sicut aliis qui deponunt
de visu ꝛ fuerunt principio rixe vsq3 ad
finem.arg.eorum que no.in.l.testium.
C.de testibus.ꝛ in.c.cum causam.el pri
ma.extra de testi.cum simi. Item vide=
tur ex alio ꝙ sit magis credendum te=
stibus pro defensione Bal.existimantis
ꝙ̃ testib⁹ in cõtrariũ prius examinatis
quia illi testes in contrariũ examinati
etiã idem dixerunt de Ja.quõdam.Sil=
ue.genero ser.Nico Furlani.et tamen
postea probatum est contrarium.vȝ qđ
ipse fuit in dicta rixa causa mediandi ꝛ
nõ auxiliandi vel fauorẽ pstandi.vt ap=
paret ex.d.testiũ pro defensione ipsius
Jo.examinatis vnde cum ipsi erraue=
runt in persona Ja.ita etiam verisimili
ter errare potuerint in persona Bald.q̇
fuit de vltimis qui superuenit in rixa.
arg.eorũ q̇ habenẽ in.l.si ex falsis.C.de
trãsac.ꝛ in.c.desieat.extra de re.iur.in
c.fraternitatis.extra de here. ¶ Item
qꝛ testes examinati p defensiõe Bal.di
4 cunt verisimiliora ꝛ rei aptiora.†Ergo
est illis magis credẽdũ.vt est text.in.c.
lȝ cãm.§.ex premissis.extra de pba.ꝛ.c.
ꝑterea.in fi.extra de testib⁹.et.iiij.q.iij.
§.itẽ in criminali.ꝛ in.l.ob carmẽ.§.fi.
ff.de testibus.ꝛ no.per glo.viij.di.c.ego
solus. ¶ Qđ aũt dicãt verisimiliora et
5 rei aptiora pbatur.†Nã illi dicunẽ di=
cere verisimiliora q̇ dñt cõsonãtia iuri
cõmuni.ꝛ aliũ nõ.vt no.in.c.auditis post
mediũ:vbi p docto.extra de ꝑscri.ꝛ no.
Jo.an.ꝛ.d.An.de but.in.c.in nr̃a.extra
de testibus.ꝛ in.c.lȝ cãm.extra de pba.
ad hoc ẽt adduco ꝙ no.Bal.in.l.q̇ accu
sare.ad fin.C.de edẽ.vbi dicit ꝙ ille dꝫ
meli⁹ pbare cui⁹ intẽtio meli⁹ cõsonat
iuri cõi.Sȝ testes examinati p defensiõe
Bal.dicũt magis cõsonantia iuri cõi ꝛ
ratiõi ꝙ̃ deponẽtes contrarium.Ratio
qꝛ testes deponentes p Bald.dicũt qđ

fuit in rixa causa mediã
di et sic non causa delin
quẽdi.Alij dicũt qđ fuit
cã dandi auxiliũ ꝛ cau=
sa deliquẽdi.lȝ nulli du
biũ qđ magis cõsonat iu
ri cõmuni ꝛ ratiõi in du
bio presumere ꝙ nõ fuit
ibi in rixa cã delinquen
di.sed cã mediãdi.qꝛ de
iure cõmuni nemo pre=
sumitur in dubio velle
delinquere.lege merito
ff.p socio.ꝛ ista est natu
ralis presumptio scđm
glossam ibi ꝛ pficit ad li
berationẽ.vt ibi lȝ Bar.
6 †Et ꝙ in dubio ius cõ=
mune ꝑsumat ꝙ q̇s non
videatur delinquere. lȝ
etiam Bar.in.l.gerit.in
quarta.q.ṗncipali.ff.de
acquirenda hereditate.
et not.Archi. lxxxvj.di=
stin.qui venatoribus.et
not.etiam in.c.j.extra d
clerico venatore. Ad
hoc etiã adducitur alia
presumptionis iuris cõ
munis ratio que vult
7 †Quod in dubio etiã in
delictis debemus inter
pretari in meliorẽ par=
b tem.^b vt in.c.estote mise
ricordes.extra de regu.
iur.ꝛ in.c.ad audientiã.
extra de homicidio.ꝛ in
gl.in.c.nauigãti.in ver=
bo verisimiliter. extra d
vsuris.cum simili. ¶ Et
si dicaẽ immo videẽ in
dubio esse presumẽdum
cõtrariũ qꝛ ipse Bal.de=
dit operã rei illicite.qꝛ i
dicte rixe cũ suo boste=

a ¶ Credẽdum est.Ad huius cõclusionis
ꝛ toti⁹ cõsiliũ materiã vide.d.Lud.de ro.
in cõsi.ccxc.ꝛ l suis singularib⁹.ꝟ.testis.
d.alex.de Jmo.in cõsi.lxxxij.in.j.volu.ꝛ
in cõsi.cxliij.in.ij.vol.ꝛ l.l.ij.§.idẽ labeo.
in.j.col.ꝟ.
vlterius ve
nio ad gl.ꝛ
ibi doct.de
eq̃ plu.ar=
cẽ.do.Bar.
sozi.in.cõsil.
lxuij.incip.
In cã vertẽ
ti.ꝟsi.capiẽ
do ẽt.l.j.vo
lu.car.iij.ꝛ
i cõsil.cxviij.
incip.visis
narratis.ꝟ
si.ij.confir=
mat.eo.j.
volu.car.co
lxxxvij.spe=
cu.l ti.d te=
ste.§.nunc
tractãdũ.ꝟ
si.d audítu.
rotã dcisio.
xij.q̇ lci.in
possessorio.
l no.bar.in
l.omnes.ꝟ.
itẽ not.ff.d
testa.milit.
Bal.l mar
ga.ꝟ.testis.
xiiij.col.ca
nonistas l
c.qm.s̃.de
proba.
b ¶ Meliore partem.
Ad hui⁹ no
tabilis cõ=
clonis re=
solutioneȝ
vid.d.Ale=
xã.de Imo.
in cõsi.xlij.
l.iiij.vol.et

in cõsi.cxxxix.circa fi.in.ij.vol.et l.l.j.xj.col.ff.si cer.pe.z in.l.inter stipulātē.§.j.ff.de v.obli.oldr.i ↄsil.xxxviij.inci.pmã q.pan.de ca.in cõsi.liij.inci.in cã.q vrit d.Bar.sozi.i ↄsi.cclxiiij.ici.ↄsiderata sa cti ↄtingen tia.v.ↄter ca.l.ij.vol. car.cxxviij. Bar.z doc. l.l. labeo.d supel.lega. bal.in mar ga.versi.te stis.in.vj. col.z i.l.ij.i pn.C.d tēp. ap.canoni. l.c.dudū.d ele.qb⁹ l lo cis ē ppri⁹ sons hui⁹ materie.

a ¶ Presū ptiões. Ui de ad ma teriā Bar.i cõsi.ici.cõe lignani.d. Alex.i ↄsil. xliij.in.iiij. vo.ro deci si.ccccxxxj inci. i casu i no.multa p.d.and.si cu.i ↄsi.ici. scripsit ec clesiastic⁹. qd est post cõsi.ciij.d. alex.in.iiij. vo.Bal.i.l. actoz.circa fi.C.d pba. spec.i ti.de teste.§.x.v. j.canoni stas i.c.cuz cõtinget.d ossi.deleg.

8 no pcussit Petrū fratrē Cechi trabachi.et An. claudū sup capite cum sanguine.†Ergo videt fecisse alo nõ mediādi sz nocēdi z auxiliū pstādi. ar.l.itē si obstetrix.§.fi. cū.l.se.z cū ibi not.ff.ad l.aql.et ar.l.j.ff.et.C.ad l.cozneliā.d sicarijs.z.c. significasti.ex d homici dio.Item quia ipse Bal donus aufugerat añ in qstionē cõtra eū forma tā ergo videt psumēdū cõtra ipsum q deliqrit. vt hr in.l.admonendi.ff. de iureiu.z in.l.l bonesi. C.de reb⁹credi.z iureiu. z p Bar.in.l.coz.ff.ad si le.z Bar.etiā in.l.j.in fi. princi.ff.de bo.eoz q si bi mortē cõsciuerunt.cū similib⁹.¶Ad hec rñde ri potest q lz pcutiēs in dubio videat facere ani mo nocēdi.nõ tñ sequit. ergo videtur facere alo pstādi auxiliū alijs rixā tib⁹.et maxime homici
9 dio p aliū commisso.†qz ista negatiua q qs pcus serit non alo occidendi. nec alo prestādi auxiliū vel fauorē homicidium cõmittēti potest probari p presumptiões.ᵃvt est gl.notabilis l.l.j.in ver bo nõ occidendi.C.ad.l. coz.de sica.vbi not.et q innocētia possit pbari p psumptiones not.tenet et Bart.in.l.j.§.de illo. ver.qro an here.ff d bo. eoz qui sibi mortē cõsci

uerunt.Presumptiones aūt q nõ fue rit in rixa animo dandi auxilium vel fauorē maxime homicidio sunt multe. vna qz testes aliq dicūt q ipse nitebā tur cū alijs inter rixātes mediare.Se cunda qz Pe.trabachin⁹ z And.claud⁹ admenabant contra illos quoniā vole bant mediare et sic cõtra ipsum Bal.vt dicūt Bart.quon.ser.Joan.de portu.et dominic⁹ quon.ser.Ant.examinati sup defensione Bal.Idez dicit Lau.quon dā.ser.pe.de portu.qui etiez dicit plus z clarius scilicet q cū.d.Baldo.cucur risset ad rumorē simul cū alijs cuz vno bastono quez habebat in manu contra eos venerunt And.z pe.trabachini sū pra nominati cum armis suis z duob⁹ persone.z.d.Bal.z ipse testis se repara bant cum bastonibus suis vñ si postea ipse Bal.qui se reparabat contra ictus d.pe.z And.z tandē eos percussit pre sumendum est q percusserit nõ animo prestandi auxilium vel fauorē rixe.sed potius se defendēdi z iniuriam propul
10 sandi cum fuerit prouocatus.†Qz vim vi repellere licet.l.vt vim.ff.de iusti.et iur.et.l.sciēdū.§.qui cum aliter.ff.ad.l. aquil.z.l.j.C.vnde.vi.z in.c.significasti. extra de homici.cum notatis in dictis iuribus.facit quod habet in.l.si ex pla gijs.§.in diuo.ff.ad.l.aquil.cum simili bus.Et licet excessisset modum incul pate tutelle.vel quia potuisset commo de aufugere vel aliter.iuxta not.in di ctis iuribus.nõ tamen propter hoc dici debet q hec fecisset causa dandi auxi lium vel fauorem alijs rixantib⁹ z ma xime homicidio cū occisum nunq vul nerarunt.immo iam vulneratus erat añ q Baldo.superueniret vt dicūt qua tuor testes examinati p defensiõe Bal do.z dicetur in tertio dubio principali. u Nam eo casu quando quis excessit mo dum inculpate tutele etiam aliquem occidendo non debet puniri de homici dio seu de morte sed de excessu fm Bal. in capitu.primo in tertia col.in princi pio in tit.de pace te.in vsibus feudoz. alle.nota.in.c.significasti.vbi est glo.de hoc extra de pe.et remis.z idē not.Bal. in capitu.primo in.§.j.in fi.in ti.de pa.

fur.fir.et idem sꝫ Ludo.de ro,in suo.sīn. singulari vbi alle.ad hoc.l.si adulte.cū incestu.§.impera.ff.de adulte.et idē tenet Jo.andre.in rubri.de homi.in additionibus Specu.vbi hoc disputat.et idē tenet Bald.in.l.vt vim.ff.de iusti.et iur. vbi ponit rationē.†Quia verbera nō pos
12 sunt dari cum mensura.facit ad hoc.c. fina.de homi.cum similibus.et ppterea est difficile se defendere sine vllo impetu.c allega.pḡm. ¶Suspitio etiā fuge tollitur quia ipse Bal.vulneraverat.d. And.et pe.super capite cū sanguine.ergo habuit iustā causam timēdi et psumptio est q fugerit potiꝰ ppter.d.percussiones q̄ propter hoc q prestiterit auxilium vel fauorē hominis.vel etiam ppter dubitationem que nunc est ne inculparetur de homi.ex quo in.d.rixa illos percussit.vnde in dubio voluit recedere et ex hoc non debemus arguere qđ ipse prestiterit auxilium vel fauorē homi.ex quo habemus et testes dicentes contrarium et multas presumptiones de quibus.s.et licet aliqui testes videātur dicere contrarium.tamen deponentibus pro defensione Bald.et sic pro liberatione magis est in dubio credēdū. tamen quia pro testibus Bald.sunt presumptiones magis vrgentes.pro hoc alleg.gl.not.in.l.si duo patroni.in principio.ff.de iuretur.que semper alleg.† q
13 quādo testes sunt hincinde omnino pares.et pro vna parte est aliqualis psumptio pro illa est iudicandū.tū etiam qꝛ in dubio pro eo et p absolutione est iudicandū.vt est tex.in.c.inter dilectos.i fin.extra de fide instrumen.et ibi nota.et in.§.cōmodū.insti.de interdic.et ppterea dicit Bald.in rubri.de cōtrover.investiture in fin.in vsibꝰ feudorū q istud
14 sit pro regula tenendum † q promptiores debemus esse ad absoluendum et qđ propter conflictum presumptionum reꝰ absoluitur p dictū.§.iter dilectos.in fin.cū ibi not.Et ideo esto qđ sint testes hincinde omnino pares.et sint presumptiōes hincinde in dubio debemꝰ iudicare p reo.vt maxime hic vbi testes p reo magis affirmative dicunt.et qꝛ plures et vrgentiores probationes pro reo

esse videnť.Ex his itaq cōcludēdū esse videtur licet.d.Bald.potius intervenerit a pn.in rixa causa mediādi et q postea duos percusserit q illud fuerit ab eis puocatus qui contra eum admenabant armis suis.et lꝫ excesserit modum inculpate tutele q ppter hoc nō videtur dedisse auxilium vel fauorem homi. Posset tñ iudex inquirere an iste Bald. esset inimicꝰ.d.Lau.Pe.et And.vel ami-
15 cus aut fami.vel rixosus an non.†Nā si esset inimicus eorum et rixosus valde esset contra ipsum presumendum.sed si fuisset eorum amicus vel famili.vel nō rixosus nullum hoc haberet apud me dubium.vꝫ q non diceretur fecisse animo prestandi auxilium vel fauorem p homi.et hoc alle.per gl.secundā valde notabilē in.l.prima ibi probādo amicitiam et affinitatē et qualitatē occidentis.C.ad.l.cor.de sica. ¶Circa scđꝫ dubiū pncipale an ipse Bal.venerit ad dictā rixā post Lauren.vulneratū vulneribꝰ quibꝰ mortuꝰ est quasi incontinēti an ante.Et in hoc dubio testes ēt sunt varij.Nā aliq̄ testes examinati ante formatā inq̄sitionē.vꝫ primꝰ secūdꝰ tertiꝰ sextus et septimꝰ videnť dicere attenta serie suarū attestationū q Bald.fuerit in rixa ante Lauren.vulneratuꝫ.sꝫ quatuor testes examinati sup defensiōe ipsius Bal.dicūt contrarium.vꝫ q Laurен.erat vulneratꝰ anteq̄ Bald.exiuisset de curtino.immo Laurē.et Stephe. testes dñt plꝰ q iā Lau.incipiebat mori anteq̄ Bal.exierit d curtiuo.et istis testibus p Bal.deponētibꝰ potiꝰ in hoc est credendū.qꝛ magis in specie et clare hi deponūt q̄ deponentes in ꝯtrariū vt de se ptꝫ.Et qꝛ magis affirma.deponūt sup hoc q̄ alij.et psertiꝫ Domi.quon.Ant.q̄ dicit q optime vidit et recordať q qñ.d. Bal.exiuit d curtino Lau.erat iā vulneratus ergo sibi cū alijs suis cōtestibus est magis credēdū.ar.eorū q̄ nota.in.l. testi.C.de testi.et ar.c.literis.ibi testes similiter a[illegible]rētes.et in.c.tertio loco.ibi testes dixerūt sine certo credere extra de presump.et p Bal.faciunt ea q̄ dixi in pcedēti dubio circa fin.et qđ dicētur in sequen.et ex his concludo q iudicandum

est l hoc.d.Bal.venisse ad.d.rixā postq̄ fuerat iam Lauré.vulneratus.❡ Circa tertium dubium principale si Bald. fuit in rixa ante Laurentium vulneratum an prestiterit auxiliū vel fauorem ipsi Anto.committenti homicidium in persona ipsius Lau.occisi.Et licet ex his que.d.dicūt in primo dubio principali videatur esse concludendum ꝙ nō Tamen vltra ea que.d.sunt ibi potest etiam idem probari aliis rationib⁹.nā si verum est ꝙ antequā.d.Bald.venerit ad.d.rixam ipse Lau.erat iā vulnerat⁹ ꝛ incipiebat iam mori.ꝛ sic dellctū erat iam consumatū.ergo superueniēs etiā adiuuando nō videtur prestitisse auxilium vel fauorem homicidio quia illud erat iam perfectum quantum ad vulnerantem:licet adhuc ipse vulneratus nō esset mortuus.Et pro hoc alle.id quod Ang.tenet Bart.in.l.furtū.ff.de fur.vbi
16 dicit † ꝙ qñ est habitū pro facto ꝛ aliqs recipit rē furatam:vel aliquid auxiliū prestiterit furi:nō dicitur furto prestitisse auxiliū:ꝛ sic furti nō tenet.ꝛ idē vult ibi in effectu Ang.de peru.ꝛ idem ad literā tenet Ang.de are.in suo trac.malefi.in glo.in ver.d.male.semper astitit in vltima col qđ dicit esse notandum:qꝛ ita alias practicari vidit.❡ Preterea hoc potest alia ratione probari.nā ad hoc vt aliquis possit accusari de auxilio vel fauore:non sufficit dicere in accusatione vel inquisitiōe titius percussit seium in capite ꝛ mathias in brachio. ꝛ ad predicta cōmittēda prestiterant sibi inuicem auxilium ꝛ fauorē qꝛ ex hoc non posset sequi condemnatio de auxilio vel fauore:qꝛ non exprimit qualiter
17 prestiterunt auxiliū vel fauorem.† Et ideo cū verba debeant intelligi in benigniorem partē:vt.l.si preses.ff.de pe.intelligetur ꝙ percutiendo prestitisti mihi auxilium ꝛ ego percutiendo prestiti tibi ꝛ sic actus meus fuit auxiliū tibi ꝛ tuus mihi:sed de isto actu ego pnnior vt principalis nō autē pnnior tāq̄ prestans opem vel auxiliū vel fauorē.ꝛ sic. pꝫ dicere accusatio vel inquisitio ꝙ vn⁹ prestitit opem vel auxilium alteri assistendo vnus alteri vt habilius delictū committeret ad hoc Bar.in.l.si in rixa. in pe.col.ad.l.cor.de sica.ꝛ sic prestans opem vel auxiliū per aliū actū q̄ per illū de quo principaliter accusatur vel cōtra eum inquiritur ita sing.dicit Bar.in l.qui seruo.§.si duo.ff.de fur.quem sequitur Ang.de are.optimus practicus in suo trac.malefi.in gl.in verbo.d.maleficio semper astitit in principio qui dicit esse mittēda in practica:sed in casu nostro testes examinati ante inquisitionē ꝛ super quibus fundata est inquisitio non dicūt ꝙ vnus prestiterit opem vel auxilium vel fauorē alteri assistēdo:sed primus testis dicit ꝙ Jaco.Jo.ꝛ Bald. admenabant contra.d.Lauren.pe.trabachi.ꝛ Andre.ꝛ ꝙ predictis ad committendum predicta nullus prestitit auxilium vel fauorem nisi prenominatos non eīn dicit ꝙ Bal.pstiterit auxilium assistendo maleficio seu homicidio sicut est dictū in persona Lauren.❡ Secundus testis nō dicit nisi de admenatione Bal.❡ Tertius dicit idem et ꝙ Bal.ꝛ alii volebāt iudicio suo prestare auxiliū predictis Ja.ꝛ Anto.quod non sufficit per predicta ꝛ iste etiā non affirmat iudicio suo:quia dicit iudicio suo. ❡ Quartus ꝛ quintus nihil dicūt. immo dicūt contrariū saltem in secunda sua examinatione super defensiōe Baldo ❡ Sextus etiam nihil dicit de auxilio vel fauore:sed quod solum percussit pe.ꝛ and.sine interrogatione in fin. facta hoc probat qꝛ rñdit super negatiua non super affirmatiua:qꝛ non fuit ipse testis interrogatus si Baldo.prestitit auxilium vel fauorē:vt patet in ei⁹ attesta.❡ Septimus etiā testis nihil pbat nā dicit ꝙ.d.partes sibi inuicem admenabant ꝛ auxilium prestabant:vt.s. dixi.ista enim depositio non concludit per ea que dixi.s.sꝫ Bar.ꝛ Ang.de are. ❡ Scđo etiā ille testis restringit dictū suū dicēdo qđ.s.dixit.ꝛ.s.dixit de Bal. nisi ꝙ admenauit cū bastono cōtra pe. trabachinū:vñ per hoc nō diceretur prestitisse auxiliū vel fauorem homicidio per Anto.commisso per pdicta.❡ Tertio qꝛ ille testis septimus non interfuit princip.rixe:vt ipse dicit:nec vidit vul

uerari ipm Laurẽ.† Et deponit de hoc
de auditu.ergo sibi nõ est credendum
super hoc ꝙ Bal.homicidio auxilium
prestiterit etiam si ipse hic affirmaret
ex quo vt dixi nõ fuit princ.rixe nec vi-
dit Lau.vulnerari ⁊ deponit de auditu
per ea que habent in.l.testium.C.de te
sti.⁊ in.c.cum causam.extra de testi.cum si
mi.¶ Octauus etiã testis super auxi-
lio vel fauore nihil deponit.Unde per
attestationes.d.testiũ non põt dici qđ
d.Bal.prestiterit auxiliũ vel fauorem.d.
homicidio per ea q̃ habentur sing.per
Bar.in.d.l.qui seruo.§.fin.ff.de fur.⁊ p
d.Ang.de are.in.d.suo tract.in loco ſ-
allegato.¶ Et propterea est etiam cõ-
cludendum ꝙ ex inquisitione formata
cõtra Bal.vigore.d.testium.dum in ea
tantũ dicit continuo.d.Bald.auxilium
prestante.d.Anto.cũ suo bastono ⁊c.Et
dum in fi.eiusdem inquisitionis dicit
⁊ premissa omnia ⁊ singula commissa ⁊
perpetrata fuerunt per suprascrip.an
Bal.⁊ alios sibi adinuicẽ prestãtes au
xilium ⁊ fauorẽ.non debet Bal.qui est
presens ⁊ se defendit condẽnari de au-
xilio vel fauore prestito.d.homici.quia
licet ipse deliquisset admenando etiam
contra Lauren.⁊ ipsum etiam vulne-
rando.quod tamen non fuit in casu no
stro:vt patet per testes.⁊ licet ipse de-
liquerit percutiendo cum bastono pre
dictos Pet.et Andre.Tamen ipse non
debet puniri de auxilio vel fauore:sed
tanꝙ pncipalis in eo qđ contra aliquẽ
admenauerit vel ipm percusserit.⁊ sic đ
admenatiõe vel percussiõe seu vulnere
tantũ deberet puniri p.d.doct.Bar.sin
gularẽ.¶ Et maxime cũ aliqui testes
examinati ante inquisitionẽ dicant ꝙ
Laurẽ.⁊ pe.trabachini ⁊ andre.erãt ex
vna parte ⁊ Jo.⁊ anto.fratres ⁊ Jo.et
Bal.etiã fratres erant ex alia parte.et
sic Bal.secundũ eos superuenit in rixa
etiã vt principalis non vt auxilium vel
fauorẽ prestãs homicidio.¶ Item hoc
apparet qꝛ Stepha.quoñ.Gregorii di-
cit qđ.d.Bal.nõ admenauit neq3 aliqđ
fecit contra.d.Lauren.qꝛ qñ exiuit cur
tiuum erat iã vulneratus ⁊ incipiebat
mori.⁊ ita dicunt alij testes examina-
ti sup defensione ipsius Bald.vt pdixi.
¶ Et pdicta doctri.Bar.singularis est
verissima.presertim in casu nostro atten-
ta prouisione ducali super reformatione
statuti Taruisij loquẽtis de hõicidijs.
¶ Nã reformatio statuti dicit ꝙ si plu-
res interfuerint homicidio alicui⁹ ꝙ q̃
libet q̃ fecerit puniri ⁊ tanꝙ homicida.
Et si plures fuerint q̃ homicidio vl' cui
cũq3 alteri sceleri dederint auxiliũ cõ-
silium vel fauorẽ puniat tãꝙ cõmitten-
19 tes ⁊ facientes.d.scelera.† Notãdũ est
ꝙ dicit q̃ homicidio auxiliũ vel fauorẽ
dederit nõ aũt dicit homicidiũ cõmittẽ-
ti:sed ipsi homicidio:sed p predicta ap-
paret ꝙ nõ est probatum neq3 inquisitũ
ꝙ ipse Bald prestiterit auxilium vel fa
uorem.d.homicidio:sed est probatũ con
trariũ.¶ Et si diceretur in inquisitione
in fi.cui⁹ est dictũ ꝙ Bald.et alij presti-
terũt ꝯsiliũ ⁊ fauorẽ ergo includit vere
etiã auxilium:vt not.Barto.in dicto.l.
q̃ seruo.§.fin.in fine.ff.de furtis.et hec
nocẽt absentib⁹ ⁊ cõtumacib⁹ iuxta no
ta.p Barto.in.l.absentem.in princ.ff.de
penis.Tñ Bald.psenti ⁊ se defendenti
hic nõ dꝫ nocere:cũ ex dicto alicui⁹ non
appareat ꝙ ipse Bald.vel alij dederint
cõsiliũ.d.homicidio perpetrato.immo
ex dispositione omniũ testium apparet
cõtrariũ presertim cũ omnes testes de-
ponent ꝙ.d.Laurẽ.occisus incepit ri-
xam ⁊ in curtiuo ⁊ extra curtiuũ ⁊ cũ v̄-
bis ⁊ cũ factis:vt intuẽti patere põt ap-
tissime.Jõ ex illo capite.s.consiliũ nullo
modo põt dici ꝙ ex cõsilio qđ nõ presti-
tit videat baldonus prestitisse dicto ho
micidio ꝯsilium vel fauorem.¶ Ex pre-
dictis omnibus nũc concludit ꝙ nullo
modo.d.Bald põt vel dꝫ decapitari vi
gore.d.inquisitionis contra eũ formate
propter testes hucusq3 examinatos:im
mo ab ea dꝫ absolui:sed solũ debet cõ-
demnari de vulneribus illatis Petro
⁊ Andree vigore.d.inquisitionis:in qua
dicitur quod.d.Pe.⁊ Andre.fuerũt per
20 cussi ab ipso bald.Et in fi.dicitur super
quib⁹ oĩbus ⁊ singulis ⁊c.† Quia per
d.clausulam videt pretor vel index de-
duxisse omnia in inquisitione contenta
diuisim nec astrinxisse se ad probãdum

a Necessaria. Adde Ang. in. l. si vacātia. C. de bon. vacan. lib. xj. Floria. t. d. Alexan. de imo. in. l. in delictis. §. si detracta al leg. in text. l. l. senat. de accusa. canonistas in c. ij. de ordi. cog.

nisi necessaria[a]: vt not. l. l. ij. C. de proba. t flo. in. l. in delictis. §. si detracta. ad fi. d noxalib. et ang. de are. l. suo trac. malef. i gl. sup. bo sup qb olb i fi. Bal. l. l. et si seuerior. d. vj. iuxta hoc. ff. de his qui no. infa. t etiā p cundem l. l. j. in pn. vlt. vs pe nul. charte. ver. t hic vbi pcedit p accusatis. Tū qz ex his q dixi in. j. dubio poti est psumendū q ipse Bald. inuenerit rixe a princ. cā mediādi q auxiliū homicidio pstandi. 1 Tū qz qñ superuenit rixe iā erat lau. vulnerat et incipiebat mori vt dixi in. ij. dubio pncipi. t iō hic vero existente clarū est q nō pōt nec dz 2 pdēnari d homicidio vigore dicte reformatiōis statuti loquētis d homi. 3 q dt si plures iterfuerint homicidio alicu. Naz 4 certū est Bal. nō interfuisse illi homicidio si iā Lau. erat vulnerat et incipiebat mori qñ bal. su 5 peruenit in rixa vt de se pz ergo nō sum in casu reformatiōis sz extra et 6 sic in dispōne iuris cōis fz q sine dubio n dz nec 7 pōt in casu nro de pena 8 capitali. de homi. puniri p pdicta. Tū etiā p hec est pcludendū. qz nō est 9 pbatū q alr pstiterit auxiliū pstitū vel fauorē ipi 10 homicidio. imo est pbatumq̄tris per ea q dixi. s. in. iij. dubio principali. 11 Et ad pdicta adduci ēt pōt rō. † Qz in dubio debem interpretari i meliorē partē t esse promptiores ad absoluēdū. q pdēnādum. vt dixi. s. in. j. dubio pn. ht. t qz in dubio meli est nocētē absoluere q innocētē condēnare nā rescrip sit diuus Traian impator lati esse impuni tū relinqui facin nocentē q innocētē cōdēnare. vt dt vlpian iurisconsultus in. l. absentē. in pn. ff. de pe. Et ita vt. s. cōclusum est puto magne ac generose ptor officiū vestrū t curie vestre esse in absoluēdo. d. bal. a pena homicidij vel pstantis auxiliū psiliū vel fauorē homicidio. t in condēnādo ipm de vulnerib tantū illatis petro t an saluo semp meliori iudicio cui me semp subijcio. iuxta l. claudi. in fi. ff. qui po. in pi. ha.

Summarium super consi. ij.

Statutū feltri: qd punit vltio supplicio prestātes auxiliū cooperatiuum ad homicidiū committendū: an cōprehendat illum: qui in rixa armatus stetit: sed non admenauit: seu vulnerauit occisum: numeris omnibus sequentibus per totum consilium.
2 Forma dat esse rei: t vbi forma mutatur res etiā esse mutata intelligitur.
3 Actui qñ duo vel plura requirunt. vno sufficiēte alterū nō vz: nec effectū pducit
4 Lex vel statutū qñ de causa disponit: nihil dicēdo de effectu: de effectu inseperabili t immediato: non autē de effectu mediato disponere videtur.
5 Dictio seu quando pro coniuncta ponitur: proprie loquēdo tam sensum q verba coniungit.
6 Cā prima t imediata dr: qua posita ponit effect. t ea remota: effect remouet
7 Cōsequētia bona de separatis nō fit.
8 Cā aliqua: seu ab vno aliquo qñ aliqd pcedere dz intelligitur procedere tāq a prima causa: nō tāq a medio.
9 Causa proxima vt cause remote instrutū sit considerari pōt.
10 Causa prima quando instrumentum non est: sed per accidens: quomodo cōsiderari pōt.
11 Statutum si dixerit: q si ex percussione sanguis exierit: pax non valeat: quomō intelligatur.
12 Causa cause veritate inspecta cā cause ti esse non dz: qñ causa causans remota fuerit: lz ficte iuris interpretatione

inspecta causa causati esse dicatur.

13 Causa a prima quando res procedit: et transit per medium illius cause: et requiritur virtus et influentia medii: tunc res non simpliciter a prima causa denominatur: sed a medio influente et a prima causa.

14 Unum quandocunque requiritur ad aliquod faciendum cum dictione ad: requiritur propinquitas: licet non requiratur intrinsecitas.

15 Statutum si dixerit: quod si quis fecerit assaltum ad domum puniatur in centum ad hoc vt statutum locum habeat: quid requiratur.

16 Negatiuam ad probandum quod quispiam scilicet non fecerit animo occidendi: probatio per presumptiones sufficit.

17 Judex propter exculpationem non potest ex indiciis aliquem torquere: quando innocentie indicium habet.

18 Penalibus in re dubia in benigniorem partem interpretatio facienda est.

Consilium.ii.

1 In christi nomine ac inuocata spiritus sancti gratia. super casu homicidii commissi in personam Secomani de culago per Paulum de meano in rixa in qua plures interfuerunt ex vtraque parte et maxime ex parte occidentis interfuit Bartho. And. de meano qui nunc est carceratus. Visoque processu agitato coram magnifi. d. po. feltri. et visis omnibus attestationibus. et viso statuto sub rubri. de homi. et omnibus diligenter examinatis sola vna principalis dubitatio examinanda esse videtur. vz an d. Bart. carceratus qui non vulnerauit nec tetigit. d. Secoma. defunctum: nec etiam contra ipsum admenauit teneatur et condemnari possit vltimo supplicio ex eo quod dicatur dedisse auxilium d. homi. an vero debeat absolui a pena mortis. Et in hac dubitatione duo possunt considerari vnum 3 cum ius commune aliud est statutum predictum sub rubri. de homi. Sed quia d. statutum videtur dare nouam formam in prestante auxilium homicidio ad hoc vt teneatur pena mortis: videtur in hac parte statuentes voluisse recedere a iure com- 2 muni. et quia forma dat esse rei et vbi mutatur forma intelligitur etiam esse mutata res. l. iulia. §. fi. et si quis. et ibi not. ff. ad exhi. Et maxime cum statutum in d. parte loquatur limitatiue et qualificatiue ergo limitatum et qualificatum producit effectum l. in agris. ff. de acqui. rerum domi. et ideo frustra disputandum est qua pena puniri debeat de iure communi prestans auxilium homicidio cum in hoc statutum discrepet a iure communi et standum sit statuto et a non iuri communi. vt in simili no. Bar. in. l. si in rixa. ff. ad. l. cor. de sic. et doc. deponunt in. l. is qui cum telo. C. ad. l. cor. de sica. Uidendum est ergo solum nunquid d. Barth. vigore d. statuti debeat puniri vltimo supplicio vel non. et certe dicendum est quod vltimo supplicio non est puniendus vigore d. statuti: quia statutum ad hoc vt teneatur prestans auxilium vltimo supplicio requirit tria necessaria. Primum est quod dederit auxilium. Secundum quod illud auxilium fuerit cooperatiuum seu facto. Tertium quod illud auxilium fuerit ad illud homicidium committendum. et ista tria sunt necessaria ad hoc vt statutum locum habeat quasi tamen duo vel plura requirantur ad actum vno deficiente alterum non valet nec effectum producit vt probatur per text. in. l. fi. §. ait lex. ff. de diuor. et res

a Et non iuri com. Uide ad istam materiam Pau. de ca. in consi. xliiii. incip. viso facto. bar. in consi. scri. a domino Cy. et l. i. ii. versi. quod si in statuto. ff. de vsuca. Bal. in. l. pe. C. de prescrip. lon. tempo. d. alexan. in. l. coheredi. §. quum patrem. in. i. col. ver. inducitur hic tex. ff. de vul. et pu. et in. l. talis scriptura. in vlt. col. ver. extra gl. ff. de leg. i. canonistas in. c. transmissa de elec. in. vi.

pa.et est gl.no.in.l.j.§.
hoc aũt a superiore.ff.ð
iti.actuqꝫ priua.ꝛ est rõ 4
qꝛ tñc de forma vr̃ aliqđ
fuisse omissum:vt singu.
decidit Bal.j addi.Spe
cu.in ti.de arbitro.※.si
cõpromittitur.ꝛ est text.
ꝛ ibi Bar.in.l.si quis ita
stipulat⁹.ff.de verb.obl.
ꝛ.l.si is q̇ ducẽta.§.vtrũ.
ff.ð reb.du.ꝛ Cy.ſꝫ Ja.
de are.in.l.sancimus §.
si quis autẽ.in fi.el p̓mo
C.de dona.ꝛ Bal.in.l.ti-
tia.in p̓n.ff.sol.mat.ꝛ in
l.testiũ.§.si q̇s.ff.de testi.
ꝛ no.Jo.an.in.c.sine cul
pa.de reg.iur.lib.vj.l no
uella cũ simi.Sꝫ in casu
nostro illa tria requisita
a statuto nõ interueniũt
qꝛ lꝫ primũ vcꝫ ꝙ prestis
terit auxiliũ interuenis-
se videat̃ ex quo erat ar
mat⁹ ꝛ erat in.d.rixa p-
pter qđ vr̃ auxiliũ p̄sti-
tisse:lꝫ nõ fecerit aliquẽ
actũ:vt sing.no.Jnn.l.c.
cõtinentiã.extra de ele.
percus.quẽ sequit̃ Bal.
in.l.raptores.ań fi.C.de
epis.ꝛ cle.ꝛ in.l.j.in fi.j.
col.C.de ser.fugi.ꝛ in.c.
j.circa prin.in tit.de be-
nefi.fratris.ꝛ ang.ð are.
in sua trac.malefi.in gl. ſ
in ver. dicto maleficio a
semper astitit ver.que-
ro qñ duo simul stant.Et
istud etiam est de mente
Bar.in.l.si in rixa.in pe.
col.circa fi.ff.ad.l.coꝛ.ð
sic.qui alle.l.iij.ff. ad.l.
iul.de vi publi.Et tenet
Bal.in.l.j.§.serui appel
latiõe.ff.ad sille.ꝛ Lud.
de ro.in.d.l.j.§.sed in eo
Alia tñ duo requisita a
statuto nõ interueneruñt
vcꝫ ꝙ illud auxiliũ fuerit

ſ ¶ Dictio seu. De ista dictiõe vide per Barto. bal.ꝛ doct. in.l.cũ quidã.ff.de v. sig.ang.are ti.in rub.ff. de exce.in j.col.canonistas in.c. inter cete-ras.de re-scrip.

cooperatiuũ ad homicidium illud cõ-
mittendũ.¶ Qđ probat̃ pluribus mo-
dis.†Et primo qñ lex vel statutũ dispo-
nit de cã nihil dicendo de effectu:vide
tur etiam disponere de effectu insepa-
rabili ꝛ immediato non de effectu me-
diato:vt elegãter no.Bal.fm Nico.de
mata.in.l.j.in.iij.col.in fi.ff.solu.ma.et
in casu nostro statutũ loquit̃ de cã vꝫ
de auxilio cooperatiuo:ergo videt̃ dis-
ponere de effectu immediato ꝛ insepa-
rabili:nõ aũt de mediato ꝛ separabili:ꝛ
eo magis cũ statutum loquatur de cã ꝛ
de effectu sequẽti ex illa cã dum dicitur
cooperatiuũ ad homicidiũ committen
dũ:que cã cũ effectu immediato non in
teruenit:qꝛ illud auxilium licet fuerit
ad homicidiũ committẽdũ vt dixi:tñ nõ
fuit cooperatiuũ ad illud homicidiũ.et
sic illa cã cooperationis nõ fuit nec est
mediata ꝛ separabilis:immo fuit me-
diata ꝛ inseparabilis:qꝛ illa coopera-
tio dicti Bar.carcerati vel stando ar-
mati vel admenando si admenauit con
tra aliquẽ non fuit cõtra dictũ Iacoma
nũ occisum sed cõtra alios.immo plus
dico lꝫ de iure cõi stando armatus in ri
xa simpliciter nihil cooperando videat̃
prebere auxiliũ homicidio ꝛ eadẽ pena
puniri:tñ qꝛ istud videbat̃ nimiũ rigo-
rosum statutũ voluit ꝙ non dicat̃ pre-
bere auxiliũ homicide vt teneat̃ pena
mortis stãdo etiã armat⁹ ꝛ nihil se ope
rãdo sed solũ qñ operat⁹ est ad homici
diũ cõmittẽdũ ꝛ hic declarãt verba se
quẽtia statuti:dũ subiũcit̃ seu facto:que
verba sunt declaratiua precedẽtiũ.†qꝛ
illa dictio seuᵃ ponit̃ pro coniũcta ꝛ p-
prie loquẽdo coniũgit sensum ꝛ verba:
vt no.per Bar.in.l.si quis ita.ff.de au-
ro ꝛ argẽ.lega.ꝛ in.l.j.in.vj.q.prime q-
stionis principalis.ff.de condi.ꝛ demo.
cũ simi.ꝛ sic dum dicit seu facto decla-
rat qualiter dꝫ esse illud auxiliũ coope
ratiuũ qꝛ nõ sufficit esse verbale:sed dꝫ
esse facto:puta armis ꝛ manu vel obie
ctu corporis licet etiã auxiliũ alias di-
cat̃ esse verbis vel clamorib⁹:vt est ca-
sus in.l.cũ dñs.ff.ad sille.Et sic lꝫ fuerit
siue steterit armat⁹ in rixa:vel etiã ali-
qđ operat⁹ fuerit:sed nõ ꝯ occisum nõ

teneꝛ pena statuti:ex quo illa cā coopa
tiua nō est immediate cōiuncta cū effe
ctu scilicet occisionis. Et ꝙ hoc sit verū
ꝙ coopatio dicti Bar. si aliq̄ fuit dicaꝛ
6 remota cā ⁊ nō prima † q2 illa dr cā ꝓ
xima que posita ponitur effectus et ea
remota remoueretꝛ effectus. vt not. di
cit. Bal. in. l. si cū dotem. in principio in
vltima colū. ff. soluto matrimonio. al
leg. ea q̄ habenꝛ in. l. similiter. ff. rerum
amotarū. sed posita cooperatione dicti
Bartho. si aliqua fuit nō poniꝛ homici
dium nec ea remota remoueretꝛ homi
cidiū: vt de se patet: q2 dicta coopatio
7 fuit separata a dicto homicidio. † ⁊ de
separatis nō fit bona illatio. l. papinia
nus exuli. ff. de mino. ⁊. l. si. ff. de calum.
cum similib9. ergo illa asserta cā coope
ratiua Bartholomei nō fuit cā ꝓxia sʒ
8 remota. ¶ † Secūdo ꝓbaꝛ sic quando
aliquid dʒ procedere ab vno seu aliqua
causa debet procedere tanq̄ a prima
causa nō tanq̄ a medio: vt in. l. fu. ff. de
te. tuto. ⁊ ibi hic vult Bald. in summa q̄
dicit ꝙ illa l. meli9 ꝓbat q̄ aliqua alia
iuris ciuilis que dicatur emanare a pa
pa vel a sede apostolica: sed statutū no
strum requirit ꝙ homicidium processe
rit ab ipso auxilio cooperatiuo vt patet
dum in eo dicitur coopatiuum ad ho
mi. committendum: ergo intelligitur ꝙ
processerit homicidiū ab auxilio coope
ratiuo tanq̄ a prima causa ⁊ non tanq̄
a medio: sed illa cooperatio Bar. si in
teruenit nō fuit prima cā homicidii sed
mediata: vt. s̄ probaui: ergo de causa
cooperatiua statutum non intellexit.
9 ¶ † Tertio probatur sic quādo illa cā
cooperatiua diceretur esse causa pro
xima: tamen si intelligetur statutum de
ea quoniā causa proxima potest cōside
rari duob9 modis. Uno modo ꝙ causa
proxima sit institutū cause remote. ver
bi gratia ꝑcutio te cum gladio. nā gla
dius est instrumentū ꝙ est causa imme
diata vulneris: ⁊ tūc actus attribuitur
ꝑsone ⁊ nō instrumento ⁊ diciꝛ persona
immediata facere q2 instrumētū nō est
agens intellectu: vt. l. is qui tutel. C. ad. l.
10 cor. de sic. ¶ † Secundo modo pōt con
siderari causa proxima quando non est
instrumentū sed per accidēs. verbi gra
tia spingo aliquē vnde cadit in terrā ⁊
inde sequiꝛ vulnus. ⁊ hoc casu ego pro
prie non dicor vulnerare: ⁊ si moriatur
nō dicitur mortuus ex meo vulnere q2
11 nō vtebar terra vt istrumēto. † Et ideo
statuta que dicūt si ex percussione san
guis exierit pax non valeat hoc tamen
valebit q2 nō ex percussione sʒ propter
percussionē exiuit sanguis. ⁊ sic fuit cau
sa remota ⁊ tn̄ proxima: vt. l. j. §. ex incē
dio. ff. de incē. rui. na. vt sing. dixit Bal.
in. l. j. in. iiij. op. C. si seru9 exte. se. vi. mā.
Et idē no. Bal. in. l. de pecorib9. ff. ad. l.
aquil. Sed in questiōe nostra. d. Barth.
nō prestitit auxiliū cooperatiuū ad ho
micidium cōmittendū: q2 nō est vsus in
strumēto suo. puta gladio in ꝑsonā occi
si nec instrūto ꝑ accidēs q2 nō tetigit. d. oc
cisum: ergo nō potest dici ꝙ homicidiū
causetur a ꝑsona sua tanq̄ a cā inducē
te. d. homicidiū ⁊ licet auxiliū tenderet
ad illud homicidiū tn̄ ex quo nō fuit co
operatiuū ad illud nō pōt dici ꝙ teneaꝛ
de illo auxilio q2 deficit qualitas a sta
12 tuto requisita. † Et q2 inspecta veritate
non dicitur causa cause esse causa cau
sati quando causa causans est remota
sʒ ficte inspecta iuris interꝓtatione dica
tur esse cā causati: vt dicit no. bal. i. d. l. j.
in. iiij. op. l. si. C. si seru9 exte. alie. l. j. §. de
fecisse. ff. d̄ vi ⁊ vi ar. ⁊. l. qm̄ multo facie
nora. C. ad. l. iul. d̄. vi. Et id cū sum9 i ma
teria statuti qd̄ dʒ itelligi stricte ⁊ ꝓprie
l. iiij. §. hec v̄ba. ff. de ne. ge. ⁊. l. j. §. in q̄ no
nanē. ff. de exerci. ⁊. l. cōstitutionib9. ff. cō
muni. ⁊ maxime in penalib9. iuxta no.
in. l. hodie. et in. l. si de interꝓtatione. ff.
de pen. sequiꝛ ꝙ cū statutum loquatur
de auxilio cooperatiuo ⁊ sic de causa
d. homicidii: debet intelligi de cā proxi
ma que est vera ꝓpria causa ⁊ nō de cā
remota que non est causa vera sed im
13 propria. ¶ Quarto probaꝛ sic † qn̄ res
ꝓcedit a cā prima ⁊ trāsit ꝑ medium si
li9 cause ⁊ reqͥriꝛ virt9 ⁊ influētia mediū
tūc res nō simpliciter denominaꝛ a pri
ma cā: sed ab vtroq3. s. a medio influē
te ⁊ a prima causa. Exēplū in tutore cō
firmato ꝑ iudicem. sed qn̄ res procedit
a prima causa ꝑ mediū: tn̄ transit per

illud mediū. et tūc deno
minat a pma cā et nō ab
illa media: vt pbat in .l.
tutores. et ibi ꝑ no. Bal.
ff. de testa. tu. Sz in casu
nro res .l. hōicidiū pce
dit ꝑ medium auxilij: nō
tñ trāsit ꝑ illud medium
qi illud assertū auxiliū
coopatiuū bartholomei
nō fuit mediū instrz per
qd trāsiuerit dictū hōici
diū ex quo nō fuit i gso
nā occisi sz trāsiuit ꝑ me
diū instri occidentis. et
14 go rc. ¶ † Nullo hoc p
bat alia rōne qñcūq3 re
qrit vnū ad aliqd faciē
dū cū dictiōe ad^a. requi
rit ppinquitas: sz nō re
qrit intrinsecitas et ma
xime qñ cōiūgitur actui
vt .l. qdā hyberꝰ. cum ibi
not. ff. de ser. vr. pdio. et
no. Bal .l. rub. ff. sol. ma.
sz statutū in casu nro re
qrit auxiliū cooperati
uū ad hōicidiū pmitten
dū. ergo intelligit ꝺ au
xilio coopatiuo ppinq
ipsi homicidio vl intrin
seco. puta vulnerādo oc
cisuz vl admenādo ꝯ ip
sum q nō fecit Bartho
lomeꝰ carceratus: ergo
rc. ¶ Sexto pbat sic. Il
la vba auxiliū coopera
tiuū ad hōicidiuz cōmit
tēdū itelligunt et intelli
gi dñt de auxilio coopa
tiuo tendente ad ipsum
homicidium et ipsi homi
cidio inherētē: vt pbat.
l. l. meminisse ibi vsq3 ad
aduētū successoris. ff. de
offi. pcon. et le. et pbat in
l. si vitē §. si ad ianuā. ff.
q vi aut clā. facit l. q fi
liū ꝺ .j. ff. ad tre. et hr ple
nep Ab de ro. in suo p
mo alphabeto. in §. ad

¶ Dictio
ne ad. Ad
de ad hanc
cōclusionē
in terminis
Cid. in 2ā.
xlix. Bar. in
l. qdaz hibe
rꝰ. circa pn.
de ser. vr. p
dio. allega.
in tex. et in
l. militis cā
dicillis. cir
ca princ. ff.
de test. mil.
docto. in l.
meminisse.
ff. de offi. p
cōsu. et le.

qd. qui infert ad questionē statutis dicē
15 tis † si qs fecerit assaltū ad domum pu
niat in centū q ad hoc vt statutū locuz
habeat reqrit q assaltū fiat in domo vl
saltem in portica domui adherēte. et ibi
plene disputat istam. q. et ideo ad hoc vt
auxiliū cooperatiuū dicat fuisse: ad ho
micidiū cōmittēdū opz q illa coopatio
pncipalr tēdat ad hōicidiū illud et req
rit q sit vl itrinseca ad dictū hōicidiū.
puta vulnerādo psonā occisi: vl q saltē
sit adherēs psone occise puta admenā
do ꝯ occisuz vel ꝯ testes vel arma occisi
vl si. q nullum fuit in casu nro. ¶ Septi
mo et vltimo adducit alia rō ppter quā
d. Barth. nō dz teneri de homicidio ex
eo quia. d. Bar. et fres et pr erāt amici. d.
Sacomani: vt ipsemet sacomanꝰ cōfes
sus est postq̄ fuit vulneratꝰ: vt pbat vi
ctor de brixia. et hic vult gl. no. l. l. j. l vba
non occidēdi aīo. C. ad. l. cor. de sic. q dr
16 sing. † q ad probādā suā negatiuā q qs
nō fecerit aīo occidēdi sufficit pbatio ꝑ
psumptiōes pbādo amicitiā occidētis.
Et sic ex pdictis oībus manifeste cōclu
dit q. d. Bar. carceratꝰ nō pstitit auxiliū
coopatiuū ad dictū homicidiū ꝯmittē
dū et ppterea nō tenet pena statuti q est
vltimū suppliciū. Nec tenet ēt pena iu
ris cōis qz ab ea vr esse recessuz ꝑ dictū
statutū: inquātū loqt de auxilio qz statu
tū nō vult q pstās auxiliū hōicidio non
teneat nisi illud auxiliū sit cooperatiuū
ad homicidiū cōmittēdū. vt. s. plene p
batuz est q est intelligēdū siue pstās au
xilium fuerit i simplici rixa siue venerit
ex pposito ad rixā faciēdā qz lz de iure
cōi dubiuz esset ppter. l. qm multa faci
nora. cū ibi no. C. ad. l. iulia. de vi. et ꝑ no
tata ꝑ Bart. in l. diuꝰ. ff. ad. l. cor. de sica.
tñ attēta forma dicti statuti nō tenet p
stās auxiliū nisi illud sit cooperatiuum
ad illud maleficium faciendum et hoc
voluit inducere statutuz ꝯ ius commu
ne q ita debet intelligi vt aliqd operet
tur. l. si qd. de leg. j. et. c. si papa. de priuile.
lib. vj cū si. et hoc sentit. Bal. si recte ꝯside
ret in. l. j. l. iiij. op. l si. C. si seruꝰ extera
dū alleg. dictam. l. qm multa facinora.
¶ Preterea hec ēt pbat ex vbis ipsius
occisi. q postq̄ fuit vulneratꝰ dixit et ꝯfes

fuis est se nõ habuisse nec habere aliquã
inimicitiam cũ illis Andree guicelli et
sic cũ.d.Bartholomeo carcerato.et quo
lebat vt filij sui essent amici cuz illis.vt
dicit dict⁹ Uictor de brixia testis:p q̃ ve
ba occisi apperet q̃ ipse iacoman⁹ occi
sus dixerit ipm Bartholomeũ nõ fuis
se in aliq̃ culpa coopatiue ad.d.homi
cidiũ que exculpatio facta per.d.iaco
manũ vulneratũ i vltima volũtate ope
rat hec q: pdest ipsi Bar.inculpato fm
Bald.in.l.siqs in graui.in prin.ff.ad sil.
et mouet per ter.in.l.diu⁹.in fi.co.ti.et si
17 primo inculpasset eum.† Et ppt talẽ ex
culpationem nõ potest iudex ex idiciis
eũ torquere quia habet indiciuz inno
cẽtie pro se.vt sing.dicit Bald.in l.j.in
vlti.colũ.C.cõmu.de leg.alleg.l.pau.§.
j.ff.de bo.lib.Et hic dictũ sequitur do
minus meus dominus Jo.de prato.in
l.trãsigere.circa finem.C.de trãsact.Et
hanc sententiam q̃ do.Bart.carcerat⁹
non debet puniri vltimo supplicio fir
18 miter teneo.† et maxime quia in penali
bus in re dubia in benigniorem partez
interpretatio est facienda:vt.l.si de in
terpretatiõe.et.in.l.prefes.cũ similibus.

¶ Summarium sup cõsi.iij.

1 Accusare an possit ille qui ea i pos
sessione eundi per viam:et in ea turbat
numeris oibus sequẽtib⁹ p totũ cõsiliũ.
2 Probatio melior ex inspectione oritur
q̃ per testes.
3 Petitorij narratio deduci potest in ma
teria possessorij ad possessoriũ adiuuan
dũ et testes examiati i possessorio ad ad
iuuãdũ i petitorio et iterrogari poterũt.
4 Res disposita cui non conuenit:nec ipm
dispositum conuenire potest.
5 Argumentum a verisimili bonum est.
6 Testibus buffonis:humilibus:et deplo
ratis nulla fides adhibenda.
7 Testibus de auditu loquentibus nullo
pacto credendum est.
8 Testibus singularibus nullo pacto est
credendum.
9 Testibus verisimiliora dicentibus ma
gis credendum est.
10 Argumentum a nomine:seu a denomi
natione bonum est.
11 Res presumitur illius esse sub cui⁹ no
mine ponitur.
12 Uerbum genitiui casus dominium si
gnificat.

¶ Consilium.iij.

IN christi† no
mine i causa querele Ri
ciij et nico.q Guilielmi de
abriana districtus noua
lis contra Ambro.et Ba
ptistam de briana super quadã via.In
primis aduertẽdum q̃ fuit intentatuz
iudicium pos.retinẽde:vt patet in eorũ
querela circa princ.ibi animo et intẽtio
ne perturbandi etc.que verba cõueniũt
interdicto vti possi.q: illud dat possiã
denti cõtra turbantem:vt.l.j.§.est igit
ff.vti possi.et.l.vnica.eo.tit.et ibi p Bar.
et etiã ponit Barto.in dicta.l.j.in prin.
et in.l.si duo.ff.vti possi.¶ Unde vidẽ
dũ est si ista duo sunt probata.videlz.d.
Ricium et Nico.fratres fuisse et esse in
pos.tẽpore turbationis asserte.¶ Se
cundũ quod ipsi fuerint turbati in sua
posses.pacifica.¶ De primo nõ est dũ
biũ q̃.d.fratres fuerũt iam multis an
nis cõtinue in pos.d.vie in eundo et re
deundo cũ personis et plaustris vt de
ponũt quasi omnes testes vtriusq̃ par
tis.¶ De secũdo similiter probatũ est
domi.Ambr.et baptis.turbasse pdictos
fratres maxime in plantãdo certas ar
bores sup.d.via:vt potest etiã appare
2 re ex inspectione oculorũ.† Ex qua in
spectione oritur melior pbatio q̃ p tes
tes:vt no.elegãter Bald.in.l.cõtra ne
gãtem.C.ad.l.aquiliã.¶ Item satis di
cit turbare ex quo contradicit querele
et asserit se posse predicta facere tanq̃
in re sua:vt no.sin.Bar.in.l.si pri⁹.ff.de
no.oper.nuntia.¶ Sed vnum dubium
si est probata posses.do.Ambrosij et ba
pti.Et breuiter dico q̃ non:licet aliqui
testes dicant q̃ auctores sui aliquãdo
iuerunt per dictam viam:tamen nõ cõ
stat q̃ iuerint iam pluribus annis et ma
xime tempore dicte turbationis et plã
tationis quod erat necessarium pbaré
per dictum.§.retinende.institu.de inter
dictis.Et maxime cum non sit probatũ
aliquo modo de iure plantãdi sed solũ

eūdi p aliquos suos au
tores iaȝ multis annis
elapsis. imo dico plꝰ ꝙ
etiā si dicti frēs ꝯ quos
fuit q̄relatuȝ habuissent
ibi ius eūdi quod tñ nō
pcedit nō potuissent plā
tare dcēs arbores ex q̄
sunt impedimento itine
ris et vie.d.q̄relātibꝰ vt
ad oculū videri potest ⁊ 4
sic turbarētur in sua pos
ses.eundi cum psonis et
plaustris iō merito ve-
niunt cōdēnandi.d.tur-
3 bantes.† Et licet narra-
tio petitorū.id est domi
niū possit deduci i mate
ria possessorūs ad adiu-
uādū possessoriū:vt no.
Anto.de but.in ca.fina.
ix.v.no.extra de iudi.et
Bart.in.l.si duo.in pnc.
ff.vti possi:⁊ testes exa-
minati in pos.potuerint
interrogari in petitorio
ad adiu.pos.s3 Jac.but.
in.l.monētonce.C.q̄ le-
gitimā psonā. Tñ si cōsi
deramus ea q̄ deducta
sunt in iudicio pbatū est
dominiū ex parte quere
lantium ⁊ nō ex parte cō
traria. ¶ Primo p instru
mētū antiquū diuisiōis 5
ipsorum dictorum q̄relā a
tium factum de Mccc-
xcj.in quo dātur cohe-
rētes autores q̄relato-
rū nec fit mētio de vie:⁊
sic tūc temporis nō erat
via s3 confinis erat vsq3
ad vicinos. Et simil'r in
strumentū autorum.d.q̄
relatorum factū post de
Mcccccvij.dat confines
dictos querelatos non
facta mentiōe vie.⁊ sic il
lis tēporibus dicta via
nō erat ibi.⁊ in dubio vi
det fuisse fcā post. ¶ S3

a ¶ A ve-
risimili.Ad
h vid pau.
de ca.in cō
si.clix.doc.
in.l.non est
verisimile.
de proba.⁊
in.l.cum de
etate.ff.de
reg.iur.ca-
nonistas in
clemē.exi-
ui.§.rursꝰ.d
ver.sig.⁊ in
ca.⁊ verisi-
mile.de pre
sump.

dubiū potest eē ex quo terreno fctā fue
rint an ex terreno vtriusq3 an vero di-
ctorū querelantiū Et teneo ꝙ in dubio
psumitur fuisse fctā de terreno dictorū
querelātiū ⁊ pbari potest pluribus mo
dis. ¶ Primo qꝛ terrenū querelatorum
est altius ꝙ̄ sit via ⁊ equalis terreno q̄-
relatorū3:vt ponit Albertinus vulgate
rus.⁊ sic in dubio psumitur facta de ter
reno equali ⁊ nō de inequali:cui nō cō
uenit † quia cui non cōuenit res dispo
sita nec conuenit dispositū.l.hos accu-
sare.§ omnibus.ff.de accu.⁊.l.iij §. to
ties.ff de damno infce. ¶ Secundo p
batur ex fossato qui est inter viā ⁊ fun-
dos vtriusq3 ptis:qꝛ est depressus ⁊ ma
gis conuenit predio querelantiū.et sic
in dubio presumitur factū fuisse ex par
te querelantium et sicut communiter p
peritos in arte iudicare cōsueuit.argu
men.no.in.§.preterea per alluuionem.
cum gloss.ibi institu.de rerum diuisio.
¶ Tertio quia illa via fuit cauata.per
d.q̄relantes ⁊ suos autores.ergo sua es
se presumitur.arg.l.titia.cū ibi no.ff.de
sol.et.l.iij.cum glos C.finium regundo.
¶ Quarto quia si per illam viā est pōs
qui semper fuit aptatus et refectus ex
pēsis querelantiū.ergo via presumitur
esse eorum per dicta iura. ¶ Quinto qꝛ
illa via est directa fm curtiuum.d.que-
relantium et si esset pro dimidia quere
latorum nec directa nec ꝯtrum ad vna3
partem ad aliam qd non est verisimile.
† bonū est enim argumē.a verisimili.a
vt.l.nō est verisimile.ff.ꝙ me.cau.cū si.
¶ Sexto qꝛ p illā viā de directo itur in
domū querelātium.⁊ est iuxta pos.suas
per longū spatium ne igitur vna ⁊ eadē
res diuerso iure censeatur iudicāda est
fuisse ⁊ esse ipsorum querelantiū.arg.l.
eum qui edes.ff.de vsucap. ¶ Septimo
qꝛ in capite.d.vie sup curtiuo querelā-
tiū est vna porta per quā ipsi domū suā
ingrediunt cū psonis animalibꝰ ⁊ plau
stris ⁊ egrediūtur ad suas pos.⁊ in hoc
sunt in pacifica pos.vel quasi iuris eun
di ⁊ redeūdi in qua nō sunt aduersarij
eorū:qd est potissimū ar.tam pos.ꝙ̄ dñi
d.vie:vt de se ptz.⁊ quod pat et expres-
se non est probare necesse. ¶ Et l3 aliq̄

testes videat dicere q etiā ex latere.d.
vie versus terrenū aduersariorum fuerit
alia vna alia porta ex opposito.d.p quā
auctores qrelātorū solebāt exire et intrat
re p.d.viā. Tn pp hoc non seqr q hic sit
verū maxie q.d. fuerit in totū vl in pte
d.qrelatorū.qr Girardus dufon9 medi
ce immo nulli9 et fidei et humilis et de
a plorat9 † cui nulla fides est adhibenda
iuxta.l.si qs ex argētariis.§.j.ibi humi
lis et deplorat9.ff.de edē.vt pbabit i op
positionib9 faciēdis 𝔠 testes. Et ali9 te
stis scz And.paucsor9 cui nullo mō est
credēdū.quia dixit falsuz in depositiōe
sua dū sup gnalib9 dz q recte respōdit:
et tn hoc est falsuz qr est secūdus consan
guine9 Ambrosij aduersarij ppter vxo
rē suā vt pbabit iuxta no.in.l.parētes.
C.de testi.et in.c.postremi.ex de appel.
cū si. ¶ Preterea dato q expressisset se
fuisse coiunctū cū Ambro.tn ppter illā
coiunctionē nō esset ei fides adhibēda
p.d.iura. ¶ Et idē dicēdum est de Joc.
malcuestito q vr qdāmodo testificasse
in fauorē Philippi nepotis sui q hz etiā
pos.iuxta.d.viam.et sic si am.et bap.opti 10
nuerint etiā posset pdesse.d.nepoti suo
q haberet simile causam p.c.personas.
cū ibi no.fm vnum intellectū.de appel.
7 ¶ † Itē illis testib9 et aliis loquētib9 in
fauorē querelatorū nō est credēdū qr lo
quuntur de auditu.l.testiū.C.de testi.et
8 c.cū cām.ū.ex de testi. ¶ † Item qr sunt
a singulares a.c.cū dilecti.ex de ele.et.c.bo 11
ne memorie maguntine.eo.ti.et p no.in
d.l.testiū.et.l.j.C.de test.maxime p Bal.
cū multis simi. ¶ Itez qr sunt varij.l.q
9 falsa vl varia.ff de testi. ¶ † Itē qr testes
querelantiū dicūt magis verisimiliora.
vt patet ex rationib9 de quib9.s.dixi.Er
go eis magis est credendū.l.ob carmē.
§.testes.ff.de testi.Itē qr posito q alias
fuisset porta in terreno dictorum quere
latorū tn vt nulla dz.si erat in loco ali
qnātulū remoto a dicta via non sup di
ctā viā:sicut habent qrelātes et poterat 12
illa porta seruire curtiuis suis.Et lz ali
qnātulū venissent sup dicta via mediā b
te dicta porta:tn potuerūt venire iure
familiaritatis.iux.l q iure familiarita
tis.cū ibi no.ff.de acq.pos.et l.c.cū ecclia

sutrina.extra de causa
posses.et proprietatis.cū
simi.si.ex quo per predi
cta et p ea que statim di
cam apparet q illa via
fuit et ē dictorum qrelātiū
et maxime cū essēt vicini
qr aliqn possunt ire p su
as vias vicinales et ali
qn p fundos pprios:ne
dū vicinos sz etiaz qnq
extraneos.arg.l.certi cōdi
tio.§.si nummos.in vbo
quotidie.ff.si cert.peta.
¶ Octauo q illa via fue
rit et sit dictorū qrelātiū
pbat: qr sēp appellata
fuit et appellat la via di
pelosi qui sunt illi qrelā
tes et sui maiores q ap
pellant i pelosi et nō qre
lati:vt pbatuz est p mul
tos testes,illud ēm no
mē la via de i pelosi.id si
bi assūpsit qr fuit ipsorū
pelosis et ab eis facta.et
qm ē bonū arg.a nomie
seu a dnominatiōe:vt di
cit Bal.in.c.j.i ti.an ma
tri9 succedat l.bfi.bar:
in.l.decernim9.C de sac.
san.eccle,et in.l.j.C.de of
fi.pfc.vr.et l.l.si idē.C.de
codic.cū si.in tm † q res
psumit ee illi9 sub cuius
noie ponit:vt elegāter.
no.Bal.l.l.gall9.§.nūc
de.l,vellet p illā lex.ff.
de libe.et postū.per qd di
ctū vr decidi ista qō stāte
d.nolatiōe vz q.d.via di
cat la via di pelosi. ¶ Itē
hic ēt pbat qr illa verba
vulgari la via di pelosi.
latine assumpta dz expo
ni.s.via pelosorū † vbū
pelosorū cū sit genitiui
casus significat dnīz9:
vt.l.ij.§.j.ff.de relig.et
sumo.fune.et nō p bart.et
doc.i rub.ff.de no.op.nū.

a ¶ Singu
lares. Ad
pau.de.ca.
in ɔs.ccclx
viij. Fed.d
se.in cōsil.
clxiij.dom.
alex.in cōs.
cxliij.in.6.
volu.et in
cōsil.xix.in
iiij.vol.lu
do.ro.i cōs.
cclv. Totā
autem ma
teriaz p.d.
alex.i cōsil.
cxvj.i pmo
vo.et in ɔs.
iij.l.iiij.vo
lu.

b ¶ Dhis
ad materiā
huius ɔclu
sionis vide
d.Alexā.in
ɔsi.v.in.iij.
vol.et copio
sius in rub.
ff.de iuris.
om.iu.bar.
et docto.in
rub.ff.de no.
ope.nū.ag.
in.l.lex.cor
nelia.§.do
mum.de in
iur.canoni
stas in cle.
j.§.terra.
de pe.vbi
habes totā
materiam.

ri ff. Ergo ista denominatio significat ꝙ dñium dicte vie fuit illorũ querelantium qui sunt de pelosetis. ¶ Itẽ dato ꝙ habuissent aliquod ius eundi per. d. portã in. d. via. tamen illud ius erat ex d. porta que non est querelantiũ. ¶ Itẽ q illud ius aut est reale aut personale. Si reale per dictã portã ire nõ possunt. q sua non est. Si personale non ꝯstat ꝙ illud ius ꝑsonale sit extra. d. portã: nec per aliũ ꝙ per. d. portã nec hoc est ꝓbatum. ¶ Itẽ q nõ constat ꝙ. d. querelati emerint. d. ius eundi ꝑ. d. viam maxime mediante dicta porta nõ vidi suum instrumentũ emptionis sed vnus vz marti. Ambr. bertolasũ dicit ꝯtra. ¶ Ex qb⁹ omnib⁹ cõcludo ꝙ venit ꝓnunciandum in fauorẽ. d. querelãtiũ qui dicuntur li peloseti. ¶ Cetera suppleat excellẽtia dñi iudicare debẽtis: ⁊ ad locũ vie pri⁹ accedat ⁊ bene examinet predicta iuxta. l. si irruptione. ꝟ ad officium. ff. finiũ regundorum.

¶ Summarium sup consi. iiij.

1 Domũ suam an quispiam armata manu intrare possit: numeris omnibus sequentibus totum consilium.

2 ¶ Iudicis autoritas necessaria esse videtur in casu: quo minori vel pupillo diuisio expediat.

3 Clausula renuntiationis nulla est: vbi ipsum principale nullum fuerit.

4 Reprobato aliquo reprobat quicquid in ei⁹ concomitantiam venit: siue iudiciale: siue penale fuerit.

5 Possidere ⁊ tenere simpliciter pro alio quando quis se constituit: possessio ciuilis et naturalis trãsfertur: ⁊ sola detentatio apud constituentem remanet: secus quando se constituit precario nomine possidere.

6 Possessio ex inutili ꝯtractu nõ trãsfert.

7 Possessionem quando quispiam ꝑdere potest ex inutili cõtractu per eum celebrato: possessio ipsa transferri potest.

8 Pupill⁹ licet non possit alienare vel diuidere regulariter sine iudicis decreto tamen cũ tutoris autoritate sine decreto possessionem transferre potest.

9 Domini ad translationẽ licet causa requiratur: non tamẽ ad possessionis trãslationem.

10 Fratres duo domum communem habẽtes si fuerint: ⁊ vn⁹ se absentet alter totam domum inhabitet: si postea per plures annos alter reuertat: ⁊ petat a fratre pensionem ꝓ parte sua: an soluere teneatur.

11 Ratio eadem quandocunq fuerit: idez iuris est de parte quo ad partẽ sicut de toto quo ad totum.

12 Lege permittente quód fit penam non meretur.

13 Delictũ vbi non est: ibi pena esse nõ dꝫ.

14 Possum quicquid pro me: possum etiaꝫ pro ministris meis mihi ad hoc necessariis.

15 Statuti forma si alicui licitũ fuerit vindictam sumere de eo q ipsum offendit: an sibi etiam licitum sit cõgregare amicos: qui ad hoc ipsum adiuuent.

16 Guerra si licita fuerit: amici ⁊ confiderati interesse possunt.

17 Defensio vel vltio vbi licita fuerit: amici et priuate persone ad vlciscendũ cõuocari possunt.

18 Dolo ⁊ culpe excusatur quispiam: cum presumptionis iuris ratione rem occupat: quod in re habet: non solum in proprietate: sed etiã in ciuili possessione.

¶ Consilium. iiij.

1 In christi nomine. Ac inuocata spirit⁹ sancti gratia. Uisa querela producta per Nico. de marchadentis ciuẽ tridenti contra Bonauen. fratrem suũ ex eo ꝙ Bonauen. sit ingressus in quandã domũ clausam ⁊ nemine in ea existente ⁊c. Et viso instrumento diuisionis facte de. d. domo cuꝫ vna alia ⁊ visis qbusdez aliis scripturis ad materiã ꝑtinẽtib⁹. ¶ In p̃mis erat inuestigandũ est an dict⁹ Bonauẽ. potuerit impune intrare. d. domũ sicut fecit. ¶ Pro cuius quidẽ dubij declaratione est videndũ an. d. Bonauẽ. esset tũc i possessione. d. domus ciuili vel naturali. maxime ꝓpter. instrumẽtũ diuisiõis. Et videt p̃a facie dicẽdũ ꝙ nõ: q illa diuisio vr fuisse nulla ex quo oẽs tres fratres erant minores: vz Nico. pubes Bonauẽ. ⁊ Io. pupilli

pupilli.ꝛ nõ interuenit decretũ vel au
2 ctoritas iudicis† qđ videbaṫ esse ne
cessaria etiã in casu q̃ expedit pupillo
vel minori diuidenđ.vt no.Bal.l.l.inter
pupillos.ꝑ gl.ibi.ff.de auc.tut.ꝛ Ang.
in.l.Iterdũ.ff.qui po.in pig.ha.ꝛ Flo.in
l.lucius.ff.fami.erc.¶ Itẽ qꝛ nulluꝰ ma
ior prouocauit.l.si pupillorũ.in pri.ff.
de rebꝰ eo.ꝛ no.per gl.Bar.ꝛ doc.in.l.
iubemꝰ.l prin.C.de sac.san.eccle.ꝛ no.
Flo.i.l.fũdꝰ.ꝛ l.d.l.luciꝰ.ff.fa.erc.cũ.si.
¶ Itẽ qꝛ videṫ obstare statu.tridẽti de
alienationibꝰ minorũ:qđ etiã videṫ re
quirere decretum vel auctoritatẽ iudi
cis.¶ Si ḡ dicta diuisio fuit nulla vi
detur ꝙ etiam ↄstitutũ appositũ in cõ
tractu diuisiõis sit nullũ ꝑ glo.no.in.l.
si patronꝰ.l.§.patronũ.ff.ne q̇d i frau.
ꝛ ꝑ no.ꝑ Bal.in.c.ij.i.tit.de feu.dato in
vi.legis cõmis.in vsi.feudo.vbi videṫ
expsse hec tenere in cõstituto.ꝛ idẽ sen
tit Bal.in.l.ex testamẽto.l fi.C.de fidei
cõ.ꝛ Anto.de bu.i.c.cũ iter nos.l prin.
3 ij.col.extra de re iud.¶ †Itẽ ꝑ hoc qꝛ
vbi pncipale ẽ nullũ clausula renũcia
tionis similr̃ est nulla:vt.voluit Bal.l.
l.si quis.in pe.col.C.de pac.alle.Cy.in
4 auṫ.si qua mulier.C.ad velle.¶ †Itẽ
qꝛ reprobato aliquo reprobaṫ quicq̇d
venit in eiꝰ cõcomitãtiã siue sit pĩudi
ciale siue penale.l.seiꝰ ꝛ augeriꝰ.ff.ad
l.fal.ſm Bal.l.l.si pactũ.l pri.C.de col
la.cum si.sed his nõ obstãtibꝰ teneo ↄ.
vcꝫ ꝙ dictꝰ Bonauen.erat in pos.ciui
li ꝛ naturali dicte domꝰ duabꝰ rõibus
pncipalr̃.¶ Prima est ꝓpter dictũ cõ
stitutũ.Nã si dictꝰ Nico.erat ãte dictã
diuisionẽ in pos.dicte domꝰ per dictũ
estimũ simpliciter factũ in dicto instru
mẽto diuisiõis dum cõstituit se fratrũ
suorũ nõie in eos fuit trãslata pos.ciui
lis ꝛ naturalis.l.ꝙ meo.in prin.cũ ibi
no.ff.de acq̇.pos.ꝛ no.Bar.l.l.creditoꝛ
res.i.xi.col.in fi.ṽs.ſꝫ pone ꝙ debitor.
5 C.de pig.vbi dicit no.† ꝙ qñ q̇s consti
tuit se tenere ꝛ possidere simpliciter ꝓ
alio transferṫ pos.ciuilis ꝛ naturalis
ꝛ sola detẽtatio remanet apđ cõstituẽ
tem.¶ Sed quãdo cõstituit precario
nomine possidere transfertur sola ci
uilis ꝛ remanet apud ↄstituẽtẽ natura

lis.l.ꝛ hꝫ ↄ eũ q̇.ff.de pca.ꝛ hic vltimũ
etiã tꝫ Bal.l.d.l.creditores.l.ij.q.pn.
in.iiij.col.ađ fi.Et ideꝫ tenet in vtroqꝫ
Io.Pe.de Papia i sua practica in for
ma libelli i ↄctu vẽditiõis.in gl.in ṽbo
cõstituẽs ex nũc.q̇ dicit ꝓpter hoc vti
lius esse ꝙ quis ↄstituat simplr̃ se alte
riꝰ nõie possidere ꝙ̃ pcario nõie.ꝛ idẽ
tꝫ Ang.de are.insti.de ac.in.§.actionẽ
in materia cõstituti in ver.addas tñ ꝙ
aliq̇ notarij.¶ Nec ob.dũ dixi ꝙ ↄctꝰ
ille diuisiõis fuit nullꝰ ḡ est ↄstitutũ in
eo appositũ qꝛ lꝫ fuisset nullus qđ tñ
hoc nõ decido:qꝛ đ h̃ est q̃stio tñ ꝓpter
hoc nõ desineret qui fuisset ꝑ dictũ cõ
6 stitutũ translata pos.† qꝛ ex inutili ↄ
ctu trasferṫ pos.vt.l.j.§.si vir vxori.ff.đ
acq̇r.pos.ꝛ ibi hoc vult bar.ꝛ aliĳ doc.
7 † Nã qñ aliq̇s põt perdere pos.ex inu
tili ↄctu ꝑ eũ celebrato põt trãsferri
pos.vt ibi.Secꝰ si nõ posset ꝑdere pos.
vt.l.iubemꝰ.l fi.C.de sac.san.ec.ſꝫ bar.
8 ꝛ alios l.d.§.si vir vxori.¶ †Sꝫ pupil
lꝰ lꝫ nõ possit alienare vel diuidere re
gl'arit̃ sine decreto iudicis vt dictũ est
ṡ.tñ cũ tutoris auctoritate põt trãsfer
re pos.sine decreto ex q̃ post ẽ minoris
pĩudicij.l.si rẽ immobilẽ.ff.đ acq̇r.pos.
vt elegãter no.Io.đ imo.l.l.ij.§.si a pu
pillo.ꝑ gl.ibi.ff.de vsuca.ꝓ emp.si hoc
põt pupillꝰ.ergo multo magis adultꝰ
sicut erat ipse Nicolaꝰ cũ auctoritate
curatoris.Nec obst.statutũ pallegatũ
qꝛ loq̇ṫ q̃ ad trãslationẽ dñij nõ quo ad
posses.trãsferẽdã.Nec ob.si dicaṫ illud
quod đr ꝙ etiã ex inutili ↄctu trãsferṫ
possessio ꝓcedit in casu vero qñ fuit fa
cta traditio.Secꝰ in casu ficto vbi est
cõstitutũ ꝙ tũc nõ vr̃ trãsferri possessio
vt disputãdo terminauit.d.argẽtinꝰ filiꝰ
d.raynerij de forliuio:vt refert.Pau.đ
ca.in.d.l.j.§.si vir vxo.ff.de acq̇.pos.qꝛ
9 imo ꝛ ꝑ cõstitu.trãsferṫ possessio† qꝛ lꝫ
ad trãslationẽ dñij requiraṫ cã.l.nũq̃
nuda.ff.de acq̇.re.do.nõ sic ad trãsla
tionẽ pos.qꝛ illa trãsferṫ nõ solũ ꝑ ve
rã ſꝫ etiã ꝑ fictã traditionem:vt voluit
Bar.l.j.ꝙ meo.in prin.ff.de acq̇.pos.et
hoc i terminis tꝫ Pau.de ca.l.d.§.si vir
vxori.¶ Nec ob.si dicaṫ nõ ↄstat ꝙ illa
domus venerit in parte ipsi Bonauen

ture:sed ipsa vna cum alia parte venit
in partib⁹ Bonauẽ.ꝛ Jo.qꝛ rñdet ꝙ ex
sequẽtib⁹ apparet ꝙ imo illa dom⁹ de
qua agit fuit pars Bona.solũ.nã post=
ea mortuo Jo.alia pars fuit diuisa int
Nico.et Bonauẽ.qꝛ Nicola.possidet
dimidiã alteri⁹ ptis tãꝗ̃ diuisaꝫ ꝺ por
tiõe tãgẽte Jo.ĝ ex hoc sequẽti appa=
ret.ꝙ dom⁹ p̃dicta est illa q̃ remãsit i p
te tertia ipsi Bonauẽ.qꝛ sequẽtia de=
clarãt p̃cedẽtia.l.si seruus pluriũ.§.si.
ff.de leg.j.cũ si. ¶ Scda ratio p̃ncipa=
lis ꝙ dict⁹ Bona.fuerit i pos.dicte do
m⁹ ẽt nõ existẽte dicta diuisiõe valida
q̃ ad dñiũ vł pos.pbat.Nã ser.Rig⁹ cu
ius erat dicta dom⁹ possedit tpe eius
vite eas ꝛ stetit i possessionẽ dictaꝝ do
morũ vsqꝫ ad ei⁹ mortẽ:vt mihi asserit
i facto.Et q̃ Rig⁹ istituit heredes suos
vniuersales Nico.Bona.ꝛ Jo.fres p̃=
dictos.Et post ei⁹ mortẽ ipsi adiuerũt
hereditatẽ ꝛ acceperũt pos.dictaꝝ do
morũ et maxie dom⁹ p̃dicte.de q̃ ẽ qõ
eas vł eã inhabitãdo:vt dr.ꝛ sic acq̃si=
uerũt pos.ciuilẽ et naturalẽ.vꝫ q̃libet
p tertia pte p indiuiso.iuxta.l.cũ here
des.i p̃n.cũ ibi no.ff.de acq̃.pos.coniũ
cta.l.loc⁹.i p̃n.eo.ti.Et postea mortuo
Jo.stãdo in possessiõe tot⁹ ꝛ adeundo
ei⁹ hereditatẽ vł faciẽdo act⁹ q̃ nõ po
tuissent fieri citra ius ꝛ nomẽ hrdis vt
l.p hrde.i p̃n.ꝛ.§.si q̃d tñ.ff.de acq̃.he.
¶ Ut q̃libet coꝝ hr possessionẽ dicte
dom⁹ p dimidia p idiuiso.Et facit.l.
duo.cũ ibi not.ff.de acq̃.here.Et lꝫ di=
ct⁹ Bonauen.se abñtauerit a ciuitate
Tridẽti.ꝛ Nico.ihabitauerit dictã do
mũ sol⁹ cũ sua familia:tñ pp hoc nõ vr
Bona.p̃didisse possessionẽ saltẽ ciuilẽ:
vt.l.clã possidere.§.q̃ ad nũdinas.ff.de
acq̃.pos.Imo credo ꝙ nõ perdiderit ẽt
naturalẽ qꝛ in dubio nõ p̃sumit fr.s.Ni
co.voluisse ihabitare alo priuãdi ipm
Bona.sua pos.p idiuiso.ar.l.marito.ff.
p so.Itẽ qꝛ vr i dubio ihabitasse p pte
sua tãtũ p idiuiso lꝫ totã domũ occu=
pauerit ex q̃ i q̃libet cespite terre hẽat
dñiũ ꝛ pos.p dimidia p indiuiso:vt hr
p gl.in.l.q̃ rome.in.§.duo fres.ff.de ꝟ.
ob.ↄ̃lãcta.l.loc⁹.ff.de acq̃.pos.cũ si.Et
p hoc.l.duo.ff.ꝺ acq̃ hr:ꝛ qõ ibi no.Ri
car.malũ.Bal.Ang.ꝛ Pau.de cast.q̃ di
10 cũt p illũ text.decidi posse qõnẽ quoti=
dianã.t vꝫ si sũt duo fres habẽtes do=
mũ cõem ꝛ vn⁹ se absentat alter ihabi
tat totã domũ.Si postea reuertit al=
ter p plures ãnos ꝛ petit a fratre pẽsio
nẽ p pte sua:qꝛ ille pl⁹ sua pte vs⁹ est
ꝙ ipse nõ tenet soluere qꝛ nõ potuit vti
vł habitare p pte si erat cõis p indiui
so.Sicut qñ est act⁹ q̃ nõ põt geri in p=
te vni⁹ quin gerat in pte alteri⁹ nõ in
ducit aditionẽ p exẽp.d.l.duo.de q̃ ẽt
hr p Bal.ꝛ doc.i.l.ij.C.q̃ testa.fac.pos.
ꝛ Ja.de aluero.in.c.j.l.§.p̃terea duca=
t⁹.in pe.col.i fi.ver.q̃ro q̃d si duo habi
tẽt i tit.de phi.feu.alie.p Fede.ꝛ Flo.
in.l.sabin⁹.ad fi.j.cot.ff.cõi diui.ꝛ per
Ray.de forli.in.l.illud.ff.de ritu nup.
Et sic p hec dico ꝙ i dubio nõ vr dict⁹
Nico.tenuisse domũ nisi p iure suo et
nõ p iure Bonauẽ.fris sui.lꝫ totã do=
mũ occupauerit:ꝛ ex hoc seqt ꝙ ipẽ
Bona.nõ p̃didit ẽt possessionẽ natura
lẽ.Imo p fratrẽ vr tenuisse suaꝫ posses.
naturalẽ.ar.l.q̃ fũdũ.cũ ibi no.p Bar.
ꝛ doc.ff.quẽad.ser.amit. ¶ Nec ob.l.
clã possidere.§.q̃ ad nũdinas.vbi vr ꝙ
occupãs acq̃rit pos.naturalẽ:lꝫ abñs
retineat ciuilẽ:qꝛ ibi loqt i occupãte
alo acq̃rẽdi pos.naturalẽ ꝗ̃ pri⁹ nullã
habebat ꝛ alo p̃uãdi absentẽ sua pos.
naturali si ꝗ̃ habebat:vt pꝫ ibi,aliq̃s
occupauit et ibi viderit clã possidere.
Sꝫ in casu nostro istud i dubio nõ p̃su
mit ex q̃ habebat Nico.iustã cãm re=
tinẽdi ꝛ ihabitãdi i dicta domo tãꝗ̃ cõi
p̃supponẽdo tñ vt dixi ꝙ diuisio nunꝗ̃
fuisset facta vł si diuisio fuit nulla ꝛ p
ↄ̃stitutũ nulla fuisset trãslata possessio
in dictũ Bona.Sꝫ si fuisset in totũ trãs
lata pos.i ipm Bona.p ↄ̃stitutũ vt dixi.
s.circa p̃n.tũc i habitãdo sine licẽtia ꝛ
ↄ̃s[illegible]su.Bonauẽ.essem⁹ i casu dicti.§.q̃
ad nũdinas.vbi Bona.solũ retineret
pos.ciuilẽ.Et si veniẽtẽ vł redeũtẽ Ni
co.nõ admisit:tunc videret poti⁹ vi ꝗ̃
clã possidere:vt i.d.§.q̃ ad nũdinas.i fi.
Ex his itaqꝫ declaratis appet manife
ste decisio q̃stiõis.s.p̃ncipalr ꝓposite:
vꝫ an dict⁹ Bonauẽ.potuerit itrare p
pria auctoritate in dictã domũ ipune.

Et dico ꝙ sic discurrẽdo breuiť ꝑ oẽs
cas⁹ ꝯdictos. Nã aut ꝑ dictũ ꝯstitutuȝ
fuit trãslata pos. i totũ ciuilis ꝛ nãlis i
ipsuȝ bonauẽ. ꝛ in hoc casu potuit ipu
ne itrare domũ suã i cui⁹ possiõe erat
ꝛ potuisset itrare etiã armata manu ꝑ
vi ꝛ Nico. ei⁹ fri retinẽti resistere: qꝛ i
hoc nõ dꝛ vi inferre. Nico. fratri suo: sȝ
poti⁹ se defendit. l. cũ fundũ. cũ ibi no.
ff. de vi ꝛ vi ar. Et ita sin. tȝ Bar. i. l. cre
ditores. i. xj. co. i fi. ꝟ. sȝ pone ꝙ debitor
nõ solũ. C. de pign. imo ipse Nic. nõ ad
mittẽdo bonavẽ. redeũtẽ ad domũ suã
ꝛ ad suã possessionẽ dꝛ vim iferre ip
si bonauẽ. ꝛ ipse esset puniẽd⁹ de violẽ
tia: vt ꝓbať in. d. l. clã possidere. in. §. q̇
ad nũdinas. ff. de acq̇. pos. ¶ Aut ꝑ cõ
stitutũ nõ fuit trãslata aliqua possessio
in ipsum bona. sȝ ipse erat solũ in pos
sessiõe dicte dom⁹ pro dimidia. iuxta. l.
loc⁹. in ꝓn. ff. de acq̇. pos. ¶ Et similiter
idẽ dicẽdũ est vt ipe bona. potuerit re
dire ad domũ suã ꝓpria auctoritate ꝛ
intrare possessionẽ toti⁹ dom⁹ ex q̊ nõ
potuisset itrare partẽ suã quin itrasset
in partẽ Nico. fratris ex q̊ erat cõis ꝓ
idiuiso tã respectu dñij ꝙ̃ respectu pos
sessiõis: vt dixi. ꝟ. ꝑ no. in. l. duo fres. de
acq̇. here. potuisset etiã ꝑ vim intrare:
11 vt. ꝟ. dixit maxime cũ idẽ iuris sit ꝺ ꝑ
te quo ad ꝑtẽ: sicut de toto quo ad totũ
cum sit eadẽ rõ. vt. l. q̊ de tota. ff. de rei
vẽ. ꝛ ꝓserti cũ sit cõis ꝓ idiuiso vt dixi.
¶ Cũ ğ i oẽȝ casũ bõa. potuerit itrare
i domũ suã i totũ vľ ꝓ dimidia ẽt ꝑ viȝ
armata manu ꝛ Nico. fri resistẽti ꝯtra
uenire ꝺ iure: sequiť ꝙ nullã penã me
12 reť ipse bona. † qꝛ qꝺ fit lege ꝑmittẽte
penã nõ mereť. l. gracch⁹. C. de adul. sȝ
ipse Nico. si resistit ipse facit ꝯ ius et
vim dicitur intulisse: vt. d. §. qui ad nũ
dinas. in fine. Ergo ipse Nicola⁹ penã
meretur. ¶ Et ex his sequitur decisio
ad omnia que in conclusiõe q̊rele Ni
colao petuntur. ¶ Et primo inquantũ
petit Nicol. condemnari bonauentu
ram cum suis sequacibus secundũ for
mam iuris ꝛ statu. ciuitatis Tridẽti ꝙ
ipse bonauẽtura nullo modo debet cõ
dẽnari sed absolui: qꝛ non deliquit in
13 aliquo: vt dixi: † qꝛ vbi nõ est delictum

ibi nõ debet esse pena:
qꝛ pena cõmensuratuť
in delicto. l. sancimus.
C. de pen. ꝛ. l. ex facto.
§. iulius lõginus. ff. de
vulg. ꝛ pupil. ¶ Secũ
do similiter seu sequa
ces nõ dicũt cõdẽnari.
qꝛ si fuit licitũ Bõauẽ.
intrare domũ suam ẽt
per vim armata manu
vť etiã fuisse licitũ du
cere socios sine quib⁹
nõ potuissent cõmode
intrare domũ suã ma
xime vbi Nico. voluis
set resistere. Et pro hoc
allego in. l. refectionis
gr̃a. ff. cõia ꝓd. ibi fabri
ꝙ̃ mei ꝛ ꝙ ibi sing. no.
Pau. de ca. q̊ dixi ꝑ il
14 lũ tex. † ꝙ illꝺ qꝺ face
re possũ ꝓ me possũ ꝛ ꝑ
ministrȝ meis ad h̃ ne
cessariũs: ꝛ si resisteres
illis videreris mihi re
sistere. alle. ẽt. l. ossa. §.
fi. ff. de reli. ꝛ sũp. fune.
15 ¶ Et subdit ꝙ ẽ ar. † ꝙ
si ex forma statu. licitũ
ẽ alicui vĩdictã sumere
ꝺ eo q̊ ipȝ offẽdit. ꝙ sta
tutũ dꝛ valere[a] ad ꝯfre
nãda maleficia: qꝛ facit
ꝓuatũ mistꝝ reip. C. q̃
liceat vnicuiqꝫ sine iu
di. vi. l. j. ꝙ sibi sit licitũ
ꝯgregare amicos q̊ ipȝ
iuenit ad h̃ ꝛ ꝙ illi nõ
puniũť sicut nec ipe ꝓn
cipalr. rõ h̃ dꝛ eẽ gl. sin
gu. i. l. si cũ fũd⁹. ff. ꝺ vi
ꝛ vi arma. Et lȝ gl. in. l.
gracch⁹. C. de adul. vi
deať req̊rere ꝙ ꝯgrega
ti ꝺbeãt eẽ tales q̊b⁹ il
le ꝯgregãs possit ꝑcipe
re vt filij tñ dꝛ ꝙ i ꝯtriuȝ
facit. d. l. ꝛfectiõis vȝ ꝙ
q̊lȝ ẽt exr̃nei possit ꝯgre
gari ꝛ istã ꝑtẽ tȝ Jaco.

a ¶ Dici
valere. Ad
de. d. alex.
de imo. in
consi. cxiiij.
in. j. vo. et
in consil. c
lxxxv. in. ij.
volu. Pau.
de. ca. i ꝯsi.
cclxxxv. Jo.
an. in addi.
ad spe. i tit.
de cõsti. ca
nonistas
meli⁹ in. c.
fi. de ꝓscri.
q̊ cõtrariuȝ
tenere videť
tur.

butri.quē sequit̄ Pau.in.d.l.refectio-
nis.Et hāc partē teneo esse verā ꝑ quē
alias obtinui in ciuitate Uerone vbi
statu.est ꝙ si frater repiat̄ aliquē ma-
le ꝯuersantē cū sorore possit ipsum im
pune occidere ꝙ vnꝰ q̄ reperierat quē
dā in camera cubiculari cum sorore ⁊
cū armis ꝯuocauit amicos armatos ⁊
occidit illuꝫ licet sta.loquat̄ de fratre
tamen debet̄ etiā extendi ad amicos
ꝯgregatos sine quibꝰ tute nō potuisset
occidere illū repertū cū sorore.Et ita
ꝑ totā curiā Uerone fuit iudicatū.Et
idē in effectu tꝫ Pau.de ca.l.l.rapto-
res.l.ij.col.C.de epi.⁊ cle.allc.etiā no.
in.l.iij.§.cum igit̄.ff.de vi ⁊ vi arma.et
idē tenet Bal.in.l.j.in.xvj.col.versi.sꝫ
16 q̄d si vbi guerra.C.vn̄ vi.vbi dt.†Qd si
guerra ē licita ꝯfederati ⁊ amici pos-
sunt interesse per no.in.d.§.cū igit̄ cū
aliis ibi per eū alleg.Et ibi idē tenet
Bal.in.l.vt vim.in.iiij.col.in prin.ver.
sꝫ an ⁊ vbi ē licita.ff.de iusti.⁊ iur.vbi
17 tenet.†Qd vbi est licita defensio vel vl
tio possunt cōuocari amici ⁊ priuati ꝑ
sone ad vlciscēdū quia si in principa
li non hꝫ necē maleficiū.ergo nec in se
quacibꝰ vel associantibꝰ q̄ sunt acces
sorū ad actū permissuꝫ.⁊ hꝫ circa hoc
multa possent adduci tn̄ q̄ ista ē veri-
tas breuitatis causa istis ero ꝯtētus.
¶Tertio sequit̄ alia decisio ꝙ p̄dicti
bonauētura ⁊ socij nō tenētur ad pre-
stādā aliquā idoneā cautionē d nō of
fendēdo:ex quo ipsi nō dicūt̄ offendis
se nec offendere voluisse:sꝫ potiꝰ se de
fendere iure licito.arg.l.harū.⁊.l.legi.
cū ibi no.ff.si ser.ven.⁊ ꝑ no.in.l.illici-
tas.in.§.ne potētiores.ff.de offi.presi.
cū simi.¶Quarto seqnit̄ alia decisio
ꝙ Bonauētura ⁊ sequaces nō tenēt̄ ad
p̄stādā cautionē de q̄nqꝫ milibꝰ duca
torꝝ ꝑ iuribꝰ testamēti furto:vt dt Ni-
co.sibi subtracti.q̄ istud nō ꝓbat̄ imo
ꝑ testes positos ad torturā ꝓbat̄ ꝯtrāū:
nec stādū est dicto suo.ex quo ꝑ Bona
uētura ⁊ socios nihil ꝯ ius factū est:⁊
sic nō hꝫ locū materia.l.si q̄n.C.vn̄ vi.
cū simlibꝰ.⁊ idō in hoc casu duo essent ne
cessaria.¶Primo vt Nico.ꝓbaret fur
tū:vt.l.si de possessiōe.l si.⁊ ibi Ang.⁊
docto.C.de ꝓba.Itē ꝙ ꝓbaret tenorē
insti.seu testamēti vt dt Ang.fm glo.⁊
Cy.ibi cū ḡ nō ꝓbet̄ furtū nec tenor te
stamēti seq̄t ꝙ illa cautio frustra est p̄
stāda.l.cū cogēdi.§.sabinꝰ.ff.de ꝓcu.
cū si.¶Quinto seq̄t alia decisio ꝙ.d.
bonauē.nō dꝫ ꝯdēnari in amissiōe iu-
ris sui l.d.domo ꝙ vere hꝫ:q̄ nō dlinq̄t
neqꝫ sumꝰ i ea su.l.si q̄s i tātā.C.vn̄ vi.
nec i alio casu legis q̄ dēat ius suū ꝑ-
dere vel i aliquo cōdēnari ex q̄ fecit.l.
18 ꝑmittēte:vt.d.l.gracchꝰ.C.d adul.†Et
maxime:q̄ cū q̄s occupat rē rōne pre
sumptiōis iuris ꝙ hꝫ in re nō solū i p̄
prietate:sꝫ ēt i ciuili pos.excusat̄ a do
lo ⁊ culpa:⁊ per ꝯsequēs a pena ꝯstitu
tionis.l.si q̄s in tantā.C.vn̄ vi fm Inn.
sin.in.c.cū in officijs.extra de testa.
quē sequitur Bal.in aut.licentiam.in
iij.col.C.de epi.⁊ cle.

¶Summarium sup̄ cōsilio.v.

1 Statutū ꝙ bānitus impune offen
di possit:an intelligat̄:ꝙ possit simpli-
citer impune occidi:⁊ an etiā intelli-
gat̄:ꝙ possit ab vxore vel filio:vel alia
etiā nō coniūcta veneno necari:⁊ qua
pena faciēs puniri debeat numeris
omnibꝰ sequētibus per totū consiliū
2 Statuta cū stricti iuris esse dicat̄ non
habēt locum in casibus:in quibus nō
expresse loquuntur.
3 Damnū diminutio patrimonij dicitur
ideo de morte intelligi non potest.
4 Mors atrocꝫ iniurie appl̄one nō ꝯtinet̄
5 Uerbū maleficiū sicut nec verbū offen
sio in dubio ad morteꝫ extendi debēt.
6 Offensa proprie est q̄n particulariter
rebus vel persone nocetur.
7 Uerbū offensa aliquam diminutionē
vel lesionem nō autem totalem rei cō
sumptionem continere videtur.
8 Offensa actio iniuriarum oritur.
9 Statuti nigrum intelligi potest.
10 Offense appellatione grauissima ⁊ ca
pitalis offensa contineri videtur.
11 Offensa dicitur omnis actus per quē
pena imponitur.
12 Bānitū occidere lꝫ q̄n ē bānitꝰ ex ma-
leficio ex quo pena mortis ingerebat̄
13 Filius patrem venientem contra pa-
triā sine scelere interficere potest.

14 Bannitus hostis ⁊ ciuitatis trāsfuga efficitur.

15 Filius patrē in legitima instituere tenet. alias testamētū p inofficiosi testamēti querelā rumpi potest.

16 Pr filio ab intestato succedit nō extātibus descendētibus ipsius filij.

17 Delictū mai⁹ videt esse interficere patrem ꝙ maritum.

18 Maritus ⁊ vxor caro vna reputantur.

19 Statutū si pmittat: ꝙ bannitus īpune bannitū offendere possit: seipsuz offendere non poterit.

20 Uxor regulariter virū sequi tenetur.

21 Mulier virū bannitū alere tenetur.

22 Indefinita vniuersali non equipollet: si in quolibet eadem ratio nō est.

23 Bānitū fratrē statuti vigore alteri fratri interficere nō licet.

24 Uasallus dominū bannitum interficere non potest.

25 Cōiunx quicqd committit in coniugē: maius delictū est ꝙ qđ cōmittit filius in patrem.

26 Bānitum patrem a filio statuti forma interficere liceat.

27 Statuti de alicui⁹ interpretatiōe quā docūq; dubitet: ⁊ si statuētes de nouo interrogati fuissent: illud verisimiliter dixissent: perinde habetur: ac si illud expressum fuisset.

28 Uxor est socia diuine ⁊ humane dom⁹.

29 Coniunctio maris ⁊ femine est cōsortiū omnis vite: diuini ⁊ humani iuris communicatio.

30 Filij si parentes occiderīt: ipsi ⁊ eorū cōsocij etiā extranei eadē pena de parricidijs puniendi sunt.

31 Pena capitis mactantur interficiētes alias personas preter patrē ⁊ matrez: auum ⁊ auiam.

32 Parricidiū cōmittens insuit⁹ culeo cū cane ⁊ gallo gallinaceo: vipera et simia: quas penas dare debeat.

33 Pena eculei in vsu non est.

¶ Consilium.v.

1 In christi noie amē. ⁊ Casus talis. Processus ē p magnifi. ac gē. vir. d. pe. foscarenū p illu. d. dove. terre salodij totiusq; reperie Brixiēsis capitaneū dignissimū et puisorē p inqsitionē ꝯ ⁊ aduersus Antoniolū. q. Joānis vulpe de mōte garignani ⁊ dominicā eius vxo. tāꝙ ꝯ publicos et famosos veneficos ⁊ hoies male ꝯditionis ⁊ fame ex eo ꝙ. d. Anto. ppetrauit adulteriū plurib⁹ vicibus cū. d. Dñica secū coeūdo viuēte Gasparino primo ei⁹ marito. ⁊ ꝙ nō cōtēti hac nequitia inter se ordinauerūt ⁊ tractauerūt diabolica instigatione ducti hoc detestabile scelus. vz ꝙ. d. Dominica deberet tosicare. d. Gaspa. et ꝙ postea ipse Antoni⁹ acciperet eā in vxorē. Quo qdez ordine ⁊ tractatu dato ⁊ facto iter eos de hyeme prime pterita pdicti adulteri ⁊ venefici nō contēti ex pdictis sed mala malis addēdo, ⁊ in suo malo pposito pseuerantes animo ⁊ intentione. d. tractatū ⁊ ordinē finiēdi iter eos datū: vt. s. firmata inter eos fide p pdictis adimplendis. d. Anto. iuit Brixiā ⁊ emit venenū habitis aliqb⁹ denarijs ab ipsa Dñica p emēdo tosicū qđ secū tulit ⁊ dedit ipsi dñice vt cū eo tosicaret. d. Gaspa. maritū suū iuxta. d. ordinē inter eos datū: ꝙ cū habuit pdicta dominica sciēter dolose ⁊ appēsate et tractate animo ⁊ intētiōe infrascriptū veneficiū cōmittēdi. ⁊. d. tractatū ⁊ ordinē pducēdi die dominica pma quadragesimi tosicū pdictū posuit in scudela. d. gas. tūc mariti sui. ⁊ postea posuit it⁹ ferculū d cumulis cauliū ⁊ cicere. ⁊ illđ dedit. d. ga. marito suo ꝙ qdē venenū cū. d. ferculo pdict⁹ Gaspari. assumpsit ⁊ cōmedit q assumpto statim icepit vehemēter vomitare ⁊ deorsum egere ex q tosico. d. Gaspa. die mercurij sequēti mortu⁹ fuit ⁊ est. q inqsitiōe formatā. d. Antonius. ⁊ dñica iugales rei cōstituti corā pfato magni. d. capitaneo ⁊ puisore ad bāchū malefi. ratificauerūt i oib⁹. ⁊ p oia vt. s. i inqsitiōe cōtinet. Deinde statut⁹ est termin⁹ pdictis reis iugalib⁹ ad faciēdā defensionē suā ifra quē terminū cōparuerūt Thomasi⁹ ⁊ dñic⁹ fratres suprascripti Antonioli exponētes qlr intellexerūt ꝙ dictus. q. Gasparinus erat banni⁹

b iij

de territorio Brixiēſi.⁊ ſi quo tpe vene
rit in fortiā regiminis Brixie ducat̄ ad
locū ſolitū iuſticie:⁊ ibi caput a ſpatu
lis amputet̄.ita ꝙ ſtatī moriat̄.q̄re im-
pune potuit ꝑ eiꝰ fratrē occidi ſm̄ ſta-
tuta ⁊ ordines terre Salodij q̄re petie
rūt terminū ad ꝓbandū Qui.d.capita
neꝰ⁊ puiſor ſtatuit terminū ad hoc ꝓ-
bādū octo dierū.Et infra dictū termi-
nū ꝓductū eſt bānū dicti Gaſparini et
ꝓbatū qualr̄ de.Mccccl.dictꝰ Gaſpari
nus erat bannitꝰ de oibꝰ terris ⁊ locis
ſubditis Illuſtriſſimo.d.dño.ve.ꝓ ho-
micidio pfato.Fuerūt ēt infra dictū
terminū ꝓducta duo ſtatuta terre Sa
lodij in hec v̄ba.Rubri.ꝙ bāniti d̄ ma-
leficio poſſint impune offendi.Item ꝙ
oē dānū iniuria ⁊ maleficiū datū ⁊ fa-
ctū in ꝑſona bāniti d̄ maleficio ex quo
pena ſanguinis ingerat̄ ꝑpetuo rema
neat ipunitū ⁊ ipunita ⁊ ꝓceſſus q̄ fie-
ret ꝑ q̄cūq̄ rectorē ſit ipſo iure nullꝰ.
Eo ſaluo ꝙ ſi offenſa fieret tali bānito
ꝑ illū vel illos q̄ in pace vel treuga ſe-
cū forent ꝑinde maleficiū puniat̄ ac ſi
in banno maleficij non eſſet offenſus.
Aliud ſtatutū eſt de pena mulieris ha
bētis maritum cōmittentis ſtuprū vel
adulteriū cuiꝰ v̄ba nō referunt̄.qꝛ non
expedit vt ex infra dicēdis apparebit.
Hō ſtātibus premiſſis dubitat̄ de duo
bus p̄ncipalr̄.Et p̄mo.An dicti Anto-
niolꝰ ⁊ dominica iugales debeāt ab-
ſolui vigore dicti ſtatuti p̄mi.quia ille
Gaſparinꝰ erat bānitꝰ ꝓ homicidio:⁊
ad mortē cōdēnatꝰ an vero debeāt cō-
dēnari.Secūdo poſito ꝙ debeant con
dēnari q̄ pena debeat eis imponi.Et
qꝛ iſte caſus eſt apud me vir magnifi-
ce multū dubitabilis ꝓpter dictū ſta-
tutū.⁊ de vita hoīs agit̄.Req̄ſitus ego
Bar.Cep.Uero.J.U.D.⁊ aduocatus
cōciſtorialis.decreui priꝰ diligēter vi-
dere ⁊ examinare proceſſuꝫ ⁊ ad dicta
ſtatuta.Et oibꝰ viſis ⁊ bene ⁊ diligēter
cōſideratis.vr̄ mihi ita de iure ꝯcludē
dū eſſe vt infra.Saluo ſemꝑ.meliori cō
ſilio iuxta.l.claudiꝰ.in ſi.ff.q̄ potio.in
pign.ha.Et i primis ꝓ intelligētia di-
cendo:ꝙ eſt examinādū quō intelliga-
tur dictū ſtatutū ꝙ bāniti d̄ maleficio

poſſint ipune offendi.an habeat locū
ēt ſi bānitꝰ occidat̄.Et vr̄ prīa facie di
cēdū ꝙ nō.qꝛ ſi cōſideramꝰ v̄ba ſtatuti
ſtatutū loq̄t̄ ſolūmō de dāno iniuria ⁊
maleficio dato ⁊ facto i ꝑſona bāniti.
⁊ nō loquit̄ de homicidio.ꝯ vr̄ ꝙ nō ha
beat locū i caſu i quo nō exp̄ſſe loqua-
2 tur.†cū ſit ſtricti iuris.vt.l.q̄cq̄d aſtri
3 gēde.cū ibi no.ff.de v̄b.oblig.†Itē qꝛ
v̄bū dānū nō pōt intelligi de morte.qꝛ
dānū dꝛ diminutio p̄rimonij.vt eſt ca-
4 ſus in.l.ij.ff.de dā.infec.¶†Itē qꝛ ap
pellatiōe ēt atrocis iniurie nō cōtinet̄
mors imo ponit̄ pro ſpecie diſtincta.vt
eſt tex.in.l.ſi.C.de reuocādis donatio.
5 ¶Itē qꝛ v̄bū maleficiū nō dꝫ i dubio
extendi ad mortē.ſicut nec v̄bū offen-
ſio.vt ſtatim dicā.¶Itē ſi cōſideremꝰ
rubricā dicti ſtatuti q̄ dicit ꝙ bāniti de
maleficio poſſint impune offendi.etiā
vr̄ ꝙ nō poſſit bānitus occidi.nā aliud
6 eſt offendere.aliud occidere.†nā offen
ſa ꝓprie eſt qn̄ particulariter nocetur
ꝑſone vel rebꝰ.nō autē cū homo occi-
dit̄ arg.l.j.ff.de his q̄ ſunt ſui vel alie.
7 iuris.¶†Itē qꝛ verbū offenſa vr̄ cōti-
nere aliquā diminutiōe vel leſionem.
nō autē totalem rei cōſumptionem.vt
l.bonas edes.alias incipit Gaius.ff.d̄
ſerui.vrba.p̄dio.⁊ l.i.inter ſeruitutes.
8 eo.tit.¶†Itē qꝛ ꝓ offenſa oritur actio
iniuriarū.vt.ff.⁊.C.de iniurijs ꝑ totuꝫ
vel lex aquili.vt.ff.⁊.C.⁊ inſti.ad.l.aq̄l.
ſꝫ ꝓ homicidio erit ſpālis accu.l.cor-
nelie de ſicarijs.vt.ff.⁊.C.ad.l.corne-
liā de ſicarijs.⁊ ideo ſub generali v̄bo
offenſe cōprehēdi nō videt̄.vt.ff.de in-
iurijs.l.p̄tor edixit.§.j.⁊ maxie qꝛ tale
ſtatutum eſt cōtra ius cōmune ⁊ odio-
ſum.vn̄ in mitiorē partē debet inter-
pretari.vt.l.preſes.et.l.ſi de interp̄ta-
tione.ff.de penis.cū ſimilibꝰ.¶In cō
trarium videtur ꝙ immo dictū ſtatutū
habeat locū etiam ſi bānitus occidat̄.
p̄mo quia dictum ſtatutū loquit̄ gene
raliter dū dicit oē dānū ⁊ maleficium
datū ⁊ factū i ꝑſonā.ergo generalr̄ dꝫ
intelligi.l.j.§.generaliter.ff.de lega.p̄ſtā-
dis.¶Itē loq̄t̄ indiſtincte.ergo diſtin
gui nō dꝫ.l.de p̄cio.ff.de publiciana cū
ſimi.Ita h̄ vr̄ ꝓbari ex rubrica ſtatuti

dū dr in ea q bāniti de maleficio pos
p sint impune offendi: ex qua rubrica
q pōt r dz nigrū statuti itelligi^a iuxta ea
q habent in.l.fi.ff.de here.insti.r.l.re
gula.§.r lz ibi nā initiū ↄstitutiōis ge
nerale est.ff.de iur.r fac.igno.vñ cum
bāniti possint impune offendi.ergo po
terūt r occidi qz appellatione offense
simplr plata intelligitur de qualibet
offensa vt est tex.in.l.j.§.qd aūt.ff.de
aleatorib⁹.Et ibi h no.Flo.r no.bald.
in.l.ole.C.si ↄ ius vel vti.publicam.
10 ¶ † Itē qz appellatiōe offense vr cōti
neri etiā grauissima r capitalis offen
sa.vt pbat l.l.iij.§.fi.cū.l.se.ff.d adimē
dis leg.r ibi hoc no.bar.l fi.l.r Alb.de
ros.l.l.q si iterū.e.ti. ¶ Itē qz appella
tiōe offense vr contineri ēt totalis rei
ↄsumptio.Sicut dr offendere legē qui
eā offendit r quo ad vba r quo ad mē
tē.vt.l.j.ff.de legi.r.l.ↄ legē.r.l.nō du
biū.C.de legib⁹.r p hoc.ff.de iur.om.
iud.l.si qs id qd corrupisse eē quis dr
nō solum q partē corrupit sz etiā q to
tā rē destruxit.l.j.ad.l.aquil.l.si seru⁹
seruū.§.rupisse.ff.ad.l.aql. ¶ Et istā
partē tz bar.in.d.l.iij.§.fi.in fi.ff.d adi
mēdis leg.r dt de hoc esse casum in.c.
fi.de homi.lib.vj.r in.l.testamēto cētu
rio.ff.de manumis.testamēto.r idē te
nuit ipse Bar.in consilio suo quod in
cipit statuti castra plebis.vbi alleg.
11 hāc ratione.† qz offensa dr ois act⁹ p
quē pena imponit.vt.d.l.testamēto cē
turio.Et ita dū esset questio de facto i
ciuitate pergami vbi est tale statutū
fuit obtētū p Alb.de ros.r fuit hoc tpe
dñi Federici de la scala qui habebat
magnos peritos in curia sua.r ita ēt
fuit dterminatū bono.p collegiū doc.
bono.tpe.d.Adigerij de la senaza po
testatis bononie in psona thomasij de
bochadellis fm Odo.vt refert Albe.
de ros.in.d.l.iij.§.q si iterū.ff.de adi.
leg.r i suo opere statutoz i quarta p
te.q.xviij.r p eundē habet l.l.si seru⁹.
C.de his q ad eccle.ↄfu. ¶ Et pdicta
debēt itelligi qñ bānit⁹ ē qs ex malefi
12 cio ex q igerebat pena mortis.† qz tūc
ē licitū bānitū occidere vigore pdicti
statuti.Sec⁹ si ex leuiori crimie vt.l.j.
§.fi.ff.d his q sibi mor
tē ↄsciuerūt.Dur ū eēt
eēt q bānit⁹ ex leui ma
leficio posset iterfici vt
no.Sādin⁹.l fi.opis sui
vlt.q.Et h opi.dr fuisse
d.Martini d fano.q se
qt ēt Ray.d forli.i.d.l.
q si itez.r ibi.Al.d ro.
ff.d adimē.leg.r idē se
quit ipe Al.i dicto ope
statuto.i.iij.pte.q.xviij.
r idē no.Io.an.i addi.
spe.i ti.d ↄstitu.i.iij.p
te.spe.r idē no.r tz An
ge.r.d.Pau.de ca.in.l.
binas edes alias incl
pit.Sai⁹.ff.de serui.vr
ba.pdio.r idē seqt idē
d.Pau.i.l.j.C.qñ liceat
vnicuiqz sine iu.vīdica
re.r h ēt tenuit solēnis
doctor dñs Nell⁹ d san
cto Geminiano in suo
elegāti trac.bāni.i.vij.
q.d. ptis scđi tpts.vbi
dt q ita cōiter obserua
tur r q ita ēt Bal.ↄsu
luit.Ex qb⁹ oib⁹ idubi
tāter cōcludit.q cū di
ct⁹ gasparin⁹ fuerit bā
nit⁹ pp homicidiū cō
missū q vigore dicti sta
tuti terre salodij reglr
potuisset ipune occidi.
his ita pmissis ē mō vi
dēdū nūqd.d.dñica po
tuerit ipune ipz Gaspa
ri.pdictū maritū suum
veneno necare cā acci
piēdi dictū Ant.p ma
rito suo.Et vr dicēdū
q sic pzlo pp ea q dicta
sūt.S.qz si illd statutū i
telligit q bānit⁹ possit
occidi r loqt simplr r i
distincte q simplr r idisti
cte opz itelligi ab oib⁹.
l.d pcio.ff.d publ.cū si.
Scdo qz illd statutū ē i
troductū p cōivtilitatē

a ¶ Intel
ligi.Ad. h
vide.d.ale.
in cōsi.xxx
viij.circa fi.
in.iiij.vol.
pau.de ca.
in cōsi.ccc
xxxiij.bar
th.in.l.j.in
fi.co.vbi ēt
ang.r doc.
ff.si cer.pe
ta.Bal.l.l.
j.in.j.co.C.
ne lice.in
vna cau
ter prouo.
Canoni.in
c.apostolis
ce.d dona.
r l.c.ad au
dientiam.de
sponsa.

quiete.vt.l.j.ꝛ ibi hoc not.Bar.ff.ne liceat vnicuiqꝫ se sine iudi.vidi.ergo nō dꝫ restringi.iuxta no.in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ sic vꝫ ꝙ debeat intelligi a quacūqꝫ ꝑsona interficiatꝰ bannitus. ¶ Tertio qꝛ maritꝰ bānitꝰ efficiꝰ hostis.ꝛ sic ꝑdit ciuitatē.vt.l.amissiōe.§.q deficiūt.ff.de capitis diminutio.ꝛ hꝫ in.l.j.C.de here.insti.ergo tanꝙ hostis q̄ ꝑdit ciuitatē vꝫ ꝙ possit ab vxore occidi. ¶ Quarto de hoc vꝫ eē text.l.l.minime.ff.de religio.ꝛ sump.fune.

13 †vbi dꝫ ꝙ filius pōt interficere patrē venientē cōtra patriā sine scelere ꝛ sic impune.Et idē tenet gl.per illū textū xxiij.q.iij.fortitudo.Et idē notat Bar.l.l.si adulteriū cū incestu.§.liberto.ff.de adulte.vbi.dt per.d.l.minime.ꝙ si ex forma statuti licitū est bannitū occidere.poterit filiꝰ patrē bannitū interficere.ꝛ dt ꝙ cū ista q̄ō fuisset de facto tuderti ꝛ eēt cōmissa cuidā collegio fuit cōsultū ꝙ filius posset impune patrē occidere.Et dt Bar.ꝙ nescit per q̄ iura sed allegat rationē.

14 †nā bannitus efficiꝰ hostis ꝛ trāsfuga ciuitatis.vt.l.amissiōe.§.qui deficiūt.ff.de capi.dimi.ꝛ sicut ꝑdit ciuitatē ita ēt filiationē vt.l.postliminiū.§.filius.ff.de captiuis ꝛ ita cū Bar.trāsit.d.Bar.de Sali.in.l.vnica.C.de his qui parētes vel libe.occiderūt si istud ē ꝯcessū filio ergo idē vꝫ eē ꝯcessū vxori.qꝛ maior vꝫ esse reuerētia ꝛ obediētia ꝙ dꝫ filiꝰ erga patrē ꝛ quā vxor erga maritū.qꝛ pater pt vēdere filiū ppꝫ necessitatē famis.vt l.ij.C.de patribꝰ qui filios distraxerūt ꝙ nō reperiꝰ l marito vt possit vēdere

15 vxorē. ¶ †Itē qꝛ filiꝰ teneꝰ instituere patrē in legitima alias testm̄ rūpi potest per querelā inofficiosi testi:vt hꝫ in auꝰ.nouissima.C.de inoffi.test.ſꝫ nō vxor maritū instituere teneꝰ vt hꝫ in.l.papi.§.sed nec impuberis.C.de inof.testa.

16 ¶ †Itē ab intestato succedit pꝫ filio nō extātibꝰ descēdētibus ipsiꝰ filij vt hꝫ l auꝰ.defuncto.C.ad tertul.et in corpe vñ sumiꝰ:sed nō vxor marito vt

17 l.j.C.vnde vir ꝛ vxor.ꝛ Itē qꝛ maiꝰ delictū vꝫ eē interficere patrē ꝙ maritū.ꝙ pꝫ ex ꝑne pene qꝛ vbi maior pena imponiꝰ.ibi vꝫ esse maiꝰ delictū.vt est.gl.xxiij.q.j.in.c.nō afferamꝰ ſtaterā l verbo sceleratiꝰ.ꝛ sic vbi maior est culpa ibi maior exerceꝰ vindicta.l.di.qꝛ tua.Et no.gl.ij.l.c.si.eē de statu monachorū in ṽbo modꝰ culpe.Nā maior pena imponiꝰ filio interficiēti pꝛeꝫ quā vxori interficiēti maritū vꝫ eē casus l lege pena parricidij ꝯiūcta.l.j.l ṽbo vxorē.ff.ad legē pōpeiā de parricidijs. ¶ In ꝯtiū vꝫ qꝺ dicta dñica vxor nō potuerit ipune veneno necare dictū Gasparinū maritū suū cā accipiēdi aliū ma-

18 ritū. ¶ †Et ꝑmo qꝛ maritꝰ ꝛ vxor reputanꝰ vna caro ꝛ vna ꝛ eadē ꝑsona vñ d marito ꝛ vxore dꝫ os ex ossibꝰ meis ꝛ caro d carne mea.Et ppter hoc relinquet hō pꝛeꝫ ꝛ matrē ꝛ adherebit vxori sue ꝛ erūt duo l carne vna.vt est tex.l.c.de bitū.extra de bigamis.ꝛ l.c.gaudemꝰ.§.j.extra d diuortijs.ꝛ iō vxor dꝫ socia diuine ꝛ hūane domꝰ.vt.l.aduersus.C.d crimine expil here.ꝛ ꝑbaꝰ l.l.j.ff.rerū amotaꝝ.ꝛ.l.j.ff.de ritu nuptiaꝝ vñ cū cēseanꝰ vna ꝛ eadē persona non dbemꝰ dicere ꝙ statutū voluerit ꝙ vnꝰ posset aliū interficere maxime cū tale statutū sit stricti iuris ꝛ ꝯtra ius cōe vt

19 dixi ſ. ¶ †Scd̄o ꝑbaꝰ nā si statutū ꝑmittit ꝙ bannitꝰ possit offendi bānitꝰ nō poterit seipm offendere vt no.Bal.l.l.j.in pe.col.in fi.ꝑ gl.ibi.C.de seruis fugitiuis.ꝛ ꝑbaꝰ l.c.si nō lꝫ.in ꝑl.xxiij.q.v.ꝰ nec dꝫ licere eiꝰ vxori q̄ dꝫ vna

20 caro vt dixi.Et hꝫ in.c.j.in ꝑn.extra de bigamis.et.xxiij.q.ij.ebrō. ¶ †Tertio vxor teneꝰ regulariꝰ sequi virū vt hꝫ ꝑ Cy.in.l.liberti libertēqꝫ.C.de ope.lib.ꝛ ꝑ Bal.in.l.q̄ manumittiꝰ.eo.ti.ꝛ per Bar.in.l.meuia.§.j.ff.de annuis lega.ꝛ ꝑ Inn.ꝛ canonistas.l.c.j.extra de cōiugio leprosorū.ꝛ ꝑ gl.d.c.ebron.xiij.q.ij.si teneꝰ eū seq̄.ergo ipm interficere

21 nō pōt. ¶ †Quarto qꝛ mulier teneꝰ alere virū bānitū.vt.l.mutꝰ.§.manēte.ff.de iure dotiū facit ad hoc gl.in auꝰ.de incestis.§.j.ꝛ in ṽbo necessaria.col.iij.ꝛ no.Bar.l.l.si qs a liberis.§.ſꝫ vtrū.ff.de lib.agno.quē ergo mulier dꝫ sequi ꝛ alere ꝛ defendere nō dꝫ offendere.facit ad hoc optime.l.ab hostibꝰ capti.

C.de captiuis. ¶ Quinto q2 statutū lo
22 qt indefinite.† q3 idefinita nō eq̄pollet
vniuersali si in quolz nō ē eadē rō.vt
hr̄ p Cy.in rub.de reg.iur.in.vj.ꝛ ple-
ne p Bar.in.l.si plurib⁹.ff.de leg.ij.ꝛ l
l.si necessarias.§.si ānua.ff.d pig.act.
ꝛ plene p do.dn̄icū de sctō geminia.in
c.vt circa.de elect.lib.vj.ꝛ per canoni
stas.c.qm̄.extra de ꝯiugio leprosorū.
ꝛ maxime q2 l statuto nō h3 locū vt in
definita equipolleat vniuersali qñ nō
est eadē rō.vt no.Bar.l.l.oēs populi.
in.iiij.qō.vj.qōnis principalis.ff.de iu
sti.ꝛ iur.s3 nō est dubiū q nō est eadez
rō.in vxore q est in extraneo interficiē
te bānitū immo est penit⁹ diuersa.er-
go ꝛc. ¶ Sexto p hoc adducit q dispu
tādo terminauit domi.Egidi⁹ de fo-
23 scar.qui tenuit† l3 vigore predicti sta-
tuti bāniti possint impune offendi nō
tn̄ poterit frater interficere ꝛ idē seq̄-
tur dn̄s Nell⁹ in.d.trac.bannitorū.in
iij.parte.ij.tp̄is in sexagesima.iij.q.si
istud nō est pmissum fratri.ergo mul-
24 tomin⁹ vxori. ¶ †Septimo p hoc q2
si vasall⁹ dn̄m bānitū nō pōt occidere
vel offendere.vt hr̄ in.l.si adulterium
cū incestu.§.liberto.ff.de adulterijs.ꝛ
ibi Dy.hoc t3.ꝛ ita cōiter tenēt docto.
vt no.Alb.de ros.in q̄rta pte statuto.
q.xxvij.ergo multomin⁹ d3 licere vxo
ri virū interficere vel veneno necare.
¶ Octauo h̄ probat q2 si filio nō l3 pa
trē bānitū occidere stāte dicto statuto
vt statim p Bal.q̄ nec licere d3 vxori
maritū iterficere q2 isti duo eq̄parare
vident sc3 fili⁹ ꝛ vxor q̄tū ad delictū ꝛ
penā.vt est casus in.l.j.ff.ad.l.pōpeiā.
de parricidijs.ꝛ ibi gl.ꝯiūcta.l.pe.§.j.
cū gl.eo.ti.ergo statutū superueniens
si nō h3 locū in filio nō d3 hr̄e locū in
vxore.in casu eiusdē delicti in suo gn̄e
argu.l.vt tm̄.§.j.ff.de seruo.cū gl.fi.C.
de furtis.ꝛ ar.c.trāslato.extra de ꝯsti-
tu.cū simi.Immo dico fortius a maio
ritate rōnis si filio nō l3 patrē interfi-
cere ergo multo min⁹ licebit vxori.q2
maius vinculū est inter vi.ꝛ vxo.q̄ in-
ter patrē ꝛ filiū q2 sunt duo in carne
25 vna vt dixi. ¶ Itē ex gn̄e pene vr̄ q sit
maius delictū illud qd̄ ꝯmittit ꝯiunx

in cōiugē q̄ illud qd̄ cō
mittit fili⁹ inpatrē.Nā
ille qui iterficit vxorez
penit⁹ cōiugiū denega
tur exceptis adolescen
tib⁹.vt ē tex.xxxiij.q.ij.
iterfectores q nō repe
rit l filio inficiēte prez
ꝛ p h̄ allegat.lxxxix.di
stin.decēter.q̄ dt q ma
gis punit qui interficit
vxorē suā q̄ mrem q2 p
niores sunt holes ad il
lud faciēdū .xxiij.q.ij.
admonere.ꝛ ibi ēt ē gl.
filie sup v̄bo existimes
Cū ergo imponat ma
ior pena interficiēti cō
iugē q̄ interficiēti pa-
trē.ergo reputat mai⁹
dlictū ꝯiugis vt dixi.s.
p no.p gl.ij.c.fi.extra d
statu mo.cū simib⁹.s.al
26 leg. ¶ †Et q filio nō sit
licitū interficere patrē
bannitū ēt stāte p̄dicto
statuto vr̄ pbari in.l.si
adul.cū icestu.§.liber-
to.ff.de adulterijs.Et
idē vr̄ sentire gl.l.l.mi
nime.ff.d relig.ꝛ sump.
fune.sup v̄bo occidis-
set.q̄ dt sc3 se defenden
do.alias teneret.l.pō-
peia.de parri.vt.l.j.ff.
ad.l.pōpeiā de parri.ꝛ
sic itelligit.gl.d.l.mini
me qñ fili⁹ inficit bāni
tū se d̄fēdēdo.q̄ offēdē
do nō pōt ꝛ ita itelligit
gl.illā Albe.de rosa.in
suo ope statutoꝝ.l.iiij.
parte.q.vj.vbi hoc t3qꝫ
cui⁹ fame est parcēduz
multomagis ꝛ vite.Et
hāc opi.q filio nō sit li
citū prez bānitū iterfice
re t3 Dy.l.d.§.liberto.
vt refert ibi.ꝛ Albe.vbi
supra ꝛ ēt t3 Gādin⁹ in
ti.de bannitis p male-

a ¶ Ult.
Ad istam
materiam
vide Oldr.
in ꝯs.clxxx.
Pau.de ca.
in ꝯs.cxvij.
do.Alex.in
cōsi.xxv.in
iij.vo.bar.
l.l.oēs po-
puli.iij.q.
vj.pn.ff.de
iust.et iur.
Bal.l mar-
ga.versi.te
statoz.adsi.
no.ꝛ doc.l
l.in plurib⁹
ff.dele.iij.ꝛ
doct.l.l.pe.
C.de ipu.et
alijs substi.

a ¶ Expõsi
sũ. Ad hui⁹
cõclusiõis
materiã vi
de and. sic.
in ɔsi. suo i
cipien. scri
psit eccle-
siasticus. x.
col. qd hr̃
post cõsi. d.
alex. ciij. in
iiij. volu.
Bar. bal. ⁊
doc. in. l. in
ol. C. de sa-
crosan. ec.
multa per
pau. de ca.
ɔsi. xxiij. li
ci. viso pun
cto. do. l. l.
rescripta.
C. de precs.
impe. offe.

ficio ver. continetur in a
statu. ⁊ Albe. de ros. in
d. iiij. pte statutorũ i. q.
xxvij. ⁊ idẽ tz Frãcis. de
are. in. d. §. liberto. q̃ di
xit ꝙ decisio Bar. in. d. 28
§. liberto. poti⁹ fuit hu
mana ꝙ̃ iuridica. nã ex
eo qd pr̃ bãnit⁹ est nõ
ꝑdit pr̃ ea q̃ sunt de iu
re cõi ⁊ naturali vt hr̃
in. l. amissiõe. §. qui de-
ficiũt ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de
capitis dimi. vt refert
dict⁹ Nell⁹ in suo trac.
bãnit. in. ij. pte. ij. tpis.
l. q. x. Et ꝑ hoc appet ꝙ
obstat rõ ꝙ̃ ponit Bar.
in. d. §. liberto. qꝛ nõ cõ-
cludit. Et istã vltimam
opinionẽ scz ꝙ filio nõ
sit licitũ interficere pa
trẽ bannitũ ẽt stãte ꝓdi
cto statuto credo eẽ ve
riorẽ ⁊ tutiorẽ. Nec ob-
stat. l. minime. ff. de reli
giosis. qꝛ si bñ ispiciat̃
loqr̃ d pr̃e veniẽte ꝯ pa
triã nos vo loq̃mur de
bãnito nõ ex eo ꝙ vene
rit ꝯ pr̃iaz sz qꝛ interfe
cit holez. Preterea illa
lex itelligit̃ fz gl. ibi qñ
fili⁹ iterfecit pr̃ez bãni
tũ se dfendẽdo. nos vo
loq̃mur qñ iterfecisset
nõ se dfendẽdo sz offen 29
dẽdo. Et eodem mõ nõ
obstat gl. xiiij. q. iiij. for
titudo qꝛ ibi loqr̃ qñ fi-
li⁹ interfecit pr̃ez veniẽ
tẽ ꝯ pr̃iaz. Nono ꝓdcã
opi. ꝙ nõ liceat vxori i-
terficere maritũ bãnitũ
vigore dicti statuti ꝓba
27 tur rõne. † Nã qñcunqꝫ
dubitat̃ de iterp̃tatiõe
alicui⁹ statuti ⁊ si statu-
entes fuissent iterroga
ti de nouo illud verisilr
dixissent ꝑinde est ac si

a illud fuisset expressuz a vt est gl. notabi
lis. l. l. tale pactũ. §. fi. ff. de pac. sz tñ vr̃
mihi dubiũ ꝙ si statuẽtes fuissent int̃
rogati si volebãt ꝙ vxor posset virum
suũ veneno necare vel alio mõ interfi
28 cere verisilr dixissent ꝙ nõ ex eo ꝙ est
socia diuine ⁊ humane domus vt. l. ad
uersus. C. de crimine expilla. here. ⁊ qꝛ
sunt duo i carne vna vt. d. c. gaudem⁹.
§. j. extra de diuor. cũ aliis. s. alleg. fa-
cit ad hoc ꝓ dicta opi. text. in rõne sui
l. l. manifestimi. in fi. C. de furtis. ¶ De
cimo hec opinio ꝓbat̃ nõ solũ ex taci
ta seu presumpta mẽte statuẽtiũ. sed
etiã ex expressa. ¶ Nã in dicto statuto
salodij dr. Eo saluo ꝙ si offensio fieret
tali bãnito per illũ vel illos qui in pa
ce vel treuga secũ forẽt. perinde male
ficiũ puniat̃ ac si in bãno maleficiũ nõ
esset offensus. Ex quib⁹ vbis apparet
manifeste ꝙ noluerũt ꝙ illi q̃ sunt in
treuga vel pace possint interficere bã
nitũ ꝙ alias de iure fieri potuisset. vt
no. Bar. in sua qd. disputa. q̃ inci. statu
to lucane ciuitatis. Sz certũ ẽ ꝙ vxor.
q̃ stat in ɔcordia cũ marito suo dr stare
secũ in pace. nã stãdo insimul comedẽ
do ⁊ bibendo dr stare in pace. vt ꝓbat̃
per gl. insti. de iniuriis. §. fi. ⁊ not. in. l.
j. in prin. ff. de pac. pax. eñ dr tranquil
la libertas a pacto dicta. vt dt archi.
xxiij. q. j. noli. presertiz cũ vt dixi dicat̃
esse socia diuine ⁊ humane domus ꝑ
d. l. aduersus. cũ silib⁹. ⁊ duo in carne
vna. ⁊ relinquit q̃a patrẽ ⁊ matrẽ ⁊ ad
herebit vxori sue. d. §. gaudem⁹. §. ⁊ qꝛ.
29 † Cõiunctio maris ⁊ femine est cõsor-
tiũ oĩs vite diuini ⁊ humani iuris cõ-
municatio. vt. l. j. ff. de ritu nup. Et sic
ex oib⁹ ꝓdictis cõcludit̃ ꝙ nõ licuit vi
gore statuti terre Salodij dicte dñice
maritũ suũ bãnitũ impune veneno ne
care. ¶ Nec obstãt rationes supra i cõ-
trariũ allegate. Primo dũ dr ꝙ statutũ
loquitur simplr. ergo simplr ⁊ idistin-
cte est intelligẽdũ qꝛ rñdet̃ ꝙ immo dz
distingui vt nõ hẽat locũ in filio vel in
vxore ꝑ ꝓdicta. Nec obstat scdo ꝙ dr
ꝙ hoc statutũ est factũ pro cõi vtilita-
te ergo vr̃ ꝙ intelligat̃ in quacũqꝫ ꝑso
na qꝛ iste fauor nõ põt extendi contra

maritũ.nec ꝫ patrẽ ꝑ rationes.s̃.dedu
ctas.¶ Nec ob.tertio ꝙ bãnitus effi
ciat̃ hostis ciuitatis:qꝛ ꝑpter hoc nõ ꝑ
dit iura ciuilia et naturalia vt h̃r in.l.
emissione.§.q̇ deficiũt.ff.de capi.dimi.
vt dixi l.viij.rõne. Nec ob.quarto.l.mi
nime.ff.ꝺ religio.ꝛ gl.xxiij.q.iiij.fortitu
do.vt dixi l dicta rõne.viij.Nec ob.vlti
mo argumẽtũ ꝙ factũ de filio ad vxorẽ
qꝛ tollit̃ ꝑ interpretationẽ vt dixi in.d.
viij.ratiõe.Sꝫ est videndũ nunq̇d An
toniolꝰ q̇ cũ dicta dñica tractauit ve
nenare dictũ Gasparinũ ꝛ emit venenũ
ꝛ dedit ipsi dñice.q̇ ip̃m ꝺdit dicto Gas
parino marito suo ex q̊ mortuꝰ fuit et
est potuerit illud impune facere stãte
dicto statuto terre Salodij.Et vr̃ p̃ma
facie dicẽdũ ꝙ sic:qꝛ ipse Antoniolus
nõ.erat ꝯiũctus in aliquo gradu dicto
Gasparino.vñ nõ vr̃ aliq̇d ei ꝯstare q̇n
potuerit iterficere dictũ Gasparinũ ꝑ
ea q̇ dicta sunt supra.¶ Sꝫ cõtrariuꝫ
credo veriꝰ ꝙ sic ꝓbat̃.nã licet Anto-
niolꝰ sine dicta Dñica interfecisset di-
ctũ Gasparinũ bãnitũ potuisset h̃ face
re ipune stãte dicto statuto terre Salo
dij:vt dixi.s̃.in princ.Tñ qꝛ ꝯsociꝰ fuit
in tractãdo ꝺ venenãdo ꝛ necãdo ip̃m
cũ dicta Dñica vxore ipsiꝰ Gaspa.q̇ ip
sum necare impune nõ potuit sibi non
licuit vigore dicti statuti ꝛ hoc ꝓbo ꝑ
tex.l.l.vtrũ.ff.ad.l.corneliã de parrici
30 dijs.†vbi ꝺꝛ ꝙ si filij occiderẽt parẽtes
ꝙ ipsi ꝛ eorũ cõsocij etiã extranei pu
niẽdi sunt eadẽ pena de parricidijs tñ
nõ est dubiũ ꝙ si extraneꝰ de ꝑ se sine
filio iterficeret parentẽ vnius teneret̃
solũmõ.l.cornelia de sicarijs ꝛ non de
parricidijs.Et ad idẽ est text.l.l.si sciẽ
te.eo.tit.ff.ad.l.põpe.ꝺ parricidijs vbi
loq̇t̃ de mutuantibꝰ pecuniã illis qui
ꝯparare volũt venenũ cã necãdi holeꝫ
vbi est casus de ista q̃stiõe si recte ꝯsi-
deret̃ ꝛ est casus istitutaꝺ publicis iu
dicijs l.§.alia deĩde lex.vbi idẽ ꝺꝛ.s.ꝙ
si ꝯscius fuit filio ad interficiẽdũ parẽ
tẽ ẽt extraneꝰ nõ tanq̃ extraneꝰ occi
dẽs.l. cornelia.de sica.sꝫ.l.põpeia de
parricidijs punit̃.Et ibi glo.sup v̄bo
ext̃neꝰ colligit notabile dicendo no.ex
traneũ puniri plusq̃ si ipse occidisset.ꝛ

allegat ẽt.d.l.vtrũ.ꝛ.l.si sciẽte.Et iõ cõ
cludo ꝙ ex q̇ nõ licuit.d.dñice venena
re dictũ Gasparinũ maritũ suũ bãnitũ.
vt supra dixi nõ licuit ẽt ipi Antoniolo
vt socio tractare de venenãdo dictum
Gasparinũ cũ dicta Dñica vxore ipsiꝰ
Gasparini.nec emere dictũ venenũ ꝛ
dare dicte Dñice.lꝫ ipse de ꝑ se vl' cũ
alio ñ ꝓhibito potuisset ipune eũ occi
dere.¶ Ex q̇bꝰ ꝯcludit̃ ad p̃mũ dubiũ
principale.vꝫ ꝙ non licuit ipune ipsi
Dñice.nec ẽt Antoniolo veneno neca
re.d.Gasparinũ bãnitũ ẽt stãte dicto
statuto ꝙ bãniti possint ipune offen-
di.¶ Sup ſcꝺo dubio p̃ncipali ex quo
ꝯclusũ est ꝙ p̃dicti Antoniolꝰ ꝛ Dñi
ca nõ potuerũt ipune veneno occidere
dictũ Gasparinũ q̇ pena debeãt puni
ri.ꝛ breuiter dico ꝙ ãbo eadẽ pena sũt
afficiẽdi.vt ꝓbat̃ in.d.l.vtrũ.in fi.ff.ad
l.põpeiã de parricidijs.ꝛ l dicta.l.si stã
te.eodẽ.ti.ꝛ l.d.§.alia deinde lex.insti-
tu.de publi.iudi.Sꝫ q̇ debeat esse ista
pena.est text.l.l.penul.§.j.ff.ad.l.pom-
31 peiã de parrici.q̇ vr̃ dicere † ꝙ illi qui
alias ꝑsonas iterficiũt preter patrẽ ꝛ
matrẽ auũ ꝛ auiã capitis pena aut vl
timo supplicio mactẽt̃.Et ideo cũ hic
nõ sit interfectꝰ nec mater nec auꝰ nec
auia vr̃ ꝙ ꝺbeat̃ pena capitis puniri:
vt ẽt vr̃ esse tex.in.l.j.in versi.vxorẽ.eo
dẽ titu.Sed glo.ibi in verbo alias te-
net ꝙ ẽt illi oẽs qui nominantur in.l.
j.eodẽ tit.teneant̃ grauiori pena de q̇
in.d.l.penul.ꝛ l.l.vnica.C.ꝺ his qui pa
rẽtes vel liberos occiderũt.ꝛ in.§.alia
32 deinde lex.s.† ꝯmittẽs parricidiũ ta-
lis insutꝰ culeo cũ cane ꝛ gallo gallis-
naceo ꝛ vipera ꝛ simia.et inter illas fe
rales angustias cõprehensus f̃m ꝙ re
gionis qualitas intulerit vel in vici-
num mare vel in amnẽ proijciatur.vt
ibi omnium elementorum vsu viuus
incipiat carere:et ei celum superstiti.
terra mortuo auferatur.Et hoc etiam
tenet Barto.in.l.prima in fine.ff.ad.l.
pompe.de parricidijs.scilicet ꝙ hodie
indistincte imponat̃ predicta pena nõ
solum committentibus parricidiũ cõ
tra ascendentes:sed etiam cõtra quos
cũq3 alios per dictam.l.vnicam.C.de

his q parẽtes vel liberos occiderũt et dictũ §.alia deinde.istit.de publi.iud. Et ita vř tenere Cy.sz Pe.i.d.l.vnica. ꝛ ibi etiã Saly.ꝛ Ang.de are.in suo trac.malefi.i gl.i vbo ex interuallo.d. Titi⁹ mortu⁹ fuit ꝛ est ah finẽ. Ego tñ credo qđ tuti⁹ sit ꝙ pena capitis vtriꝗ imponat: qꝛ illa pena de qua in dictis iurib⁹ de cõsuetudine nõ seruat.facit ad ß.l.minime.ꝛ.l.si de interptatiõe.ff. de legib⁹.ꝛ qđ no.i.l.de qb⁹.eodẽ tit.ꝛ ideo dicit Saly.in.d.vnica.C.de his q
33 parẽtes vł liberos occiderũt i.pn.† ꝙ hec pena nõ est in vsu sz decapitent de cõsuetudine ꝛ carere forte debẽt sepultura.ꝛ ita etiã sequit Ang.de are.i suo trac.malefi.in gl.in vbo ex interuallo dict⁹ titi⁹ mortu⁹ fuit.et Al.circa finẽ. ¶ Itẽ qꝛ.d.l.j.ff.ad.l.põpe.de parricidũs. q enumerat psonas ex q̃rũ occisione oriř crimẽ parricidũs nõ ponit de viro interfecto ab vxore: sz solũ de vxore iterfecta a viro. Et sicvř ꝙ mlier iterficiẽs maritũ nõ ꝯmittat crimẽ parricidij. Et hoc vř sentire gl.isti.đ publi. iudic.l.§.alia deinde lex i vbo ptinet q incipit. Sz q̃ sunt hi ibi. Itẽ affines qdã vt vxor nur⁹ ꝛc. Not.ꝙ dicit qdã q̃si dicat ꝛ non aliũ.et rõ forte fuit qđ sepius ꝯtingit qđ maritus interficiat vxorẽ ꝙ vxor maritũ.vñ lex põpeia đ parricidũs voluit puidere potius his q sepi⁹ ꝯtingũt.argumẽ.l.nã ad ea.ff. ß.legib⁹. Itẽ qꝛ i dubio debem⁹ inclinare i mitiorẽ ptẽ: vt.l.si.đ iterptatiõe et.l.pñes.ff.de penis. cum similibus. ¶ Cõcludo itaꝗ ex oib⁹ predictis ꝙ dicta Dñica ꝛ Antoniol⁹ nõ potuerũt impunevenenare dictũ Gasparinũ bãnitũ etiã stãte dicto statuto terre. Sa lodũ ꝛ ꝙ debẽt vltimo supplicio puniri.i.pena mortis ꝛ sic decapitari. Et p hoc ẽt pz ꝙ non est necessaria disputatio alteri⁹ statuti qđ tñ ad ppositũ nõ facit: qꝛ iudex nõ põt pcedere p iquisitionẽ p adulterio ꝛ stupro nisi ad istã tiã psonarũ ibi ꝯnumeratarũ fuerit facta accusatio.vñ ei⁹ disputatiõez omitto qꝛ sufficiunt ea q dicta sunt sup primo statuto. ¶ Et ita vt supra dictum est dico ꝛ consulo de iure esse.

Baptista

Mioni de quinto ꝯ quẽ pcessuz fuit per regimẽ Uincẽtie ꝛ quosdã alios ppter homicidiũ ꝯmissum i psonã vni⁹ q fuit vulnerat⁹ cũ vna sagitta tãꝙ ꝯtumax: qꝛ citat⁹ nõ ꝯparuit ad se excusandum fuit cõdẽnat⁹ in libris mille paruorũ cõi Uincentie.ꝛ ꝙ sit bãnit⁹ p homicidio pẽsato.ꝛ ꝙ sit extra ptectionẽ cõis Uincẽtie ꝙ licite ꝛ ipune possit offendi i psona ꝛ reb⁹: ꝛ si q tpevenerit i forti iã cõis.veritas ab eo inquirat p tormẽta nullis aliis indicijs pcedentibus ꝛc. ¶ Dide post aliqđ tps dict⁹ Baptista capt⁹ fuit ꝛ posit⁹ ad torturã q plura tormẽta passus est ꝛ nõ ꝯfessus est de lictũ: ꝛ nõnulli testes ad ei⁹ defensionẽ examinati sunt. Et tñ ꝯdẽnat⁹ fuit p magnificũ dñm potestatẽ Uincentie cũ sua curia hoc mõ. Uidelz Baptista mioni de q̃nto ꝙ ꝯpleat annũ in carcerib⁹ in qb⁹ est de pñti et deinde ppetuo sit bãnit⁹ de Uincẽtia: ꝛ si quo tpe puenerit qđ stare debeat in carcerib⁹ cõis Uincẽtie p duos annos ꝯtinuos. qb⁹ cõpletis. Iterũ Baptista bãniat vt supra et hoc toties quoties peruenerit nulla facta mẽtiõe de prima cõdẽnatiõe. Postea cũ dict⁹ Baptista cõponeret sarcinulas suas cã recedẽdi de districtu Uincẽtie fuit ab inimicis suis crudelissime q̃dragita vulnerib⁹ occisus. ¶ Nũc pcedit ꝯ dictos occisores p.d.iudicẽ ꝛ opponit p pte occidẽtiũ ꝙ ꝯ eos nõ pt pcedi: qꝛ potuit Baptista ipune occidi stãte pmo bãno suo vigore statuti Uincẽtie ꝙ bãnũ primũ p scđm nõ vř fuisse reuocatum ex quo in scđo nõ fit mẽtio de pmo. Et posito ꝙ de iure primũ intelligeret reuocatum istud ignorabant occisores. Ideo sunt excusandi: querit qđ iuris. ¶ Uisis cõdẽnatiõib⁹ pdictis ꝛ visis statutis vno sub rubrica de iurisditiõe rectoris Uincẽtie in causis criminalibus ꝛ alio sub rubr.q forma seruari debeat in malefactoribus bãniendis ꝛ cõdẽnãdis de crimine cui⁹ pena sit mors vel mẽbri abscisio,ꝛ viso etiã alio statuto sub rubrica de capientibus bannitis ꝛ condemnatis quecunꝗ ex causa crimi-

holi.Et presertim querit de duobus.
principaliter.¶ Primo vtrū dict⁹ Ba-
ptista potuerit impune occidi stāte pri
mo ⁊ secūdo bāno modo ⁊ forma de q
b⁹.s.dictū est.¶ Secūdo posito ꝙ nō
an facta ꝓbatiōe per nouos testes.ꝙ
dict⁹ baptista occiderit illū de quo su-
pra occisores ipsi⁹ baptiste possint se
tueri vigore statuti superius allegati.

¶ Summariū sup cōsi.vj.

1 Bannū ꝑ secūdū an primū tollat: seu a primo recessum intelligat:et an ille q est absolutus:sed nō cācellatus de bāno:stante statuto:ꝙ bānit⁹ possit impune occidi:interfici possit:et si q̄ſ-piam sit inquisitus:tortus ⁊ cōdēnat⁹ nouis indicijs supuenientibus:cōtra eum inquiri possit:numeris omnib⁹ sequentibus per totū consilium.
2 Banni sententia penalis est.
3 Snia d sui natura stricti iuris esse dr.
4 Excōmunicari quis sepius poterit.
5 Priuilegiū causa finita:ipsum priuilegiū cessare habet.
6 Statutū si dictauerit:ꝙ bānitorū vxores in ciuitate stare nō possint:si vidue remāserit:i ciuitate reuerti ⁊ stare pnt
7 Excommunicatus lz qs ꝑpetuo existat intelligitur tn̄ donec ꝯtumacia duret.
8 Crimine ex eodē qs puniri nō potest.
9 Delictū licet quispiam ad torturā cōfiteri nollit:licet vrgētib⁹ presumptionibus contra eum condēnari possit:nō tamen ad mortis penā condēnari poterit.
10 Judex sententiā suam tēperare debet: vbi ex presumptionibus proceditur:et maxime ne ꝯdemnet:nisi raro ⁊ modice in penam pecuniariam:et non corporalem.
11 Argumenta seu indicia quantūcūq3 vrgentissima non sufficiūt:etiam si talia fuerint q indicantis mentē adeo coarctent:ꝙ aliud credere nō possit:vt aliquis ad mortem condēnetur.
12 Tortura vbi cessat:⁊ tortus non ꝯfitet absolutio sequi debet:nec ex sola suspitiōe reus in aliquo condēnari potest.
13 Bānīri quis sepius pōt ex diuersa causa vel delicto.
14 Rebanniri qui statim dz:pro rebānito habet:vt impune occidi nō possit.
15 Bānit⁹ si d bāno cācellari īfallēter sperat:qm̄ gratiā in communi obtinuit:lz adhuc cācellat⁹ nō sit:tn̄ ex statuti forma offendi non poterit.
16 Bānitorū in libro si quispiā script⁹ fuerit:q rebāniri nō poterat:occidēs illū etiam ignorans nō excusatur.
17 Causa sublata:eius etiam effectus facillime tollitur.
18 Causa quelibet etiam iniusta quo ad penam corporalē excusat.
19 Homicidiū a priuato sine dolo fieri nō pōt:etiā si ex statuti forma nō puniat.
20 Ignorātia in facto:nō in iure ꝑsumit.
21 Casus a statuto omissus ꝓ omisso habetur.
22 Crimine de eodē nō est ampli⁹ requirēdum:qn̄ contra vnū processum fuerit: et diffinitiue fuerit condēnatus.

¶ Consilium.vj.

1 IN christi† nomine.Ac inuocata spirit⁹
sancti gratia.Ueritas pri
mi dubij an scilz Baptista
potuerit impune occidi stāte primo ⁊
scdo bāno eo mō vt supra cōsistit i duo
bus pncipalr.¶ Primo an ꝑ scdm bā-
nū videat esse recessuz a pzio maxime
in ea parte dū in primo dicebat ꝙ sit
extra ꝓtectionē cōis ⁊ possit impune
occidi.Et pma facievt dicēdū ꝙ nō:qz
2 in scdo bāno nihil dr de primo.†Et id
cū snia bāni sit snia penalis:vt habet
in.l.j.⁊.ij.C.de his qui exilio dā.lib.x.
e l aut.nulla ciuitas.in fi.C.de epis.et
cle.⁊ no.dn̄s Nellus de sancto Gemi-
niano i suo tractatu bānitorū i ꝓemio
⁊ in.iij.q.prime partis secūdi tpis.vbi
3 ponit qd sit bānū ⁊ quotuplex sit.†Sz
snia d sui natura est stricti iuris.vt no.
l.l.j.⁊ ibi hoc no.Bart.C.si plures vna
snia.Cū ergo sit stricti iuris et loquat
de primo bāno ergo videtur qd primū
bānū non tollat ꝑ secūdū ⁊ ideo qd nō
mutat:quare stare ꝓhibet.l.sancim⁹.
C.de testa.¶ Et presertim cū quis se-
pi⁹ bāniri possit.vt no.Specu.in ti.de
accu.§.sequit.vsi.qd si aliqs.⁊ Gandi.
in suo tracta malefcio℞.in ti.de cita-

tiõe.vsi. sz ego q̃ro an illi q̃ sunt exules. ⁊ Albe. de rosa. i suo ope statutoꝝ. l. iiij. pte. q. xxvj. ⁊ l. l. ij. C. vt intra certũ tp̃s. ⁊ Bar. i. l. aut dãna.
4 §. fi. ff. de penis. †Sicuti q̃s pt sepi⁹ excõicari^a. vt hr̃ ibi per gl. ⁊ Bart. ❡Et p Bar. i. l. de pupillo. §. si plurib⁹. ff. de no. oper. nũ. ⁊ p Bar. i. l. nihil. C. de manu. vindi. ⁊ p gl. in. c. quoꝝ ũdã. de iudeis. cũ simi. ❡Et maxime q̃ bãnũ pmũ pl⁹ cõtinet q̃ scdz sicut i casu nostro: q̃ in pmo est posit⁹ ex ꝓtectione cõis de q̃ hr̃ p Cy. i. l. j. i pn. C. de naturalib⁹ libe. et p Bal. in. l. j. in pn. C. de hered. insti. Et q̃ i pmo bãno ẽ ẽt additũ vt Baptista possit impune offendi. q̃ vba nõ sunt in scdo bãno. ergo vr̃ stãdũ pmo: maxime i illis i q̃b⁹ nõ fit mẽtio i scdo cũ vtrũq; quãtũ ad illa vba possit stare simul p no. p Ray. ⁊ Bal. i. l. ij. C. vt itra certũ tp̃s. Itẽ h̃ vr̃ ꝓbari in statuto sub rub. q̃ forma suari debeat in malefactorib⁹ i vsi. q̃ sale mille librarũ sbi ⁊ ꝑpetuo tãq̃ bãnitus reputet̃ ⁊ p bãnito scdz formã ⁊ qualitatẽ bãni in quo posit⁹ fuerit q̃diu de libro bãnitorũ cõis Uincẽtie cãcellet̃ ⁊c. Nã h̃ statutũ vult q̃ bãnitus eo mõ q̃ fuit pmo bãnitus Baptista ꝑpetuo remaneat bãnitus donec cãcelletur de bãno. sz tpe quo fuit occisus nõ erat cãcellat⁹ de bãno ergo ꝑpetuo remãsit bãnitus ⁊ istud est q̃ mai⁹ dubiũ facere vr̃ in hac cõsultatiõe. ❡Ego tñ teneo his nõ obstãtib⁹ pmũ bãnũ fuisse solutũ in oib⁹ ei⁹ partib⁹ maxime superueniẽte secũdo banno ita vt nõ potuerit impune occidi q̃ sic ꝓbat̃. nã dict⁹ Baptista in primo suo bãno ita bãnit⁹ fuit q̃ fuit contumax: et de crimine contra eũ cõstare nõ potuit vt dicit̃ in scda parte dicti statuti. in vsi. si vero de crimine contra accusatũ q̃ pz q̃ in dicto primo bãno cõtinet̃ q̃ si in fortiã ꝯmunis Uincẽtie ꝑuenerit veritas ab eo per tormẽta inquiratur nullis aliis iditiis ad hoc necessariis. Que forma sententie ferri dz cõtra cõtumaces qñ de eo crimine nõ constaret vt apparet manifeste in añdicto statuto. in vsi. ⁊ si quo tpe condẽnat⁹ ratione cõtumacie ꝑuenerit in fortiã ꝯmunis ⁊c. Cõtumacia ergo sola fuit illa q̃ fuit cã dicti primi bãni ⁊ nõ ipsum delictũ q̃ ꝓbatũ nõ erat q̃ si fuisset ꝓbatũ q̃ pmũ fuit post ea capt⁹ fuisset snia executioni mãdata vt dicit̃ in dicto statuto in pria parte q̃ factũ nõ fuit sz ꝑuẽtũ ad torturã sicuti fieri debebat iuxta formã dicti statuti qñ de crimine ipsius nõ cõstabat. Cum ergo postea capt⁹ fuerit ⁊ duct⁹ ad carceres cessauit ꝯtumacia ex quo ampli⁹ nõ erat absens. l. cõtumacia. ff. de re iudica. ⁊ ideo cessare dz bãnũ q̃ propter cõtumaciã factũ fuit: q̃ finita
5 causa odii cessat ipsuz odiũ. †Sicut finita causa ꝓuilegij cessat ipsum priuilegiũ. l. titia. §. vsuras. ff. de leg. ij. ⁊ ibi hoc no. Bar. p illũ tex. ❡Itẽ ꝓ hoc facit determinatio Ja. de are. ⁊ Bar. ibi q̃
6 dicũt† q̃ stante statuto q̃ vxores bãnitorũ nõ possunt stare i ciuitate si remãserũt vidue possunt reuerti ⁊ stare i ciuitate q̃ cessat cã odii p illũ text. facit l. cui eorũ. §. affinitatis. ff. depositi ⁊ iudicauit Albe. de rosa. in. iiij. pte statutorũ. q. lxij. ⁊ Bar. in. l. oim. ff. de optio. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de his q̃ ad lib. ꝑuenire nõ possũt. ⁊ i. l. volũtas. circa pn. C. de fideicõ. Et idẽ tz. d. Nell⁹ de sancto gemi niano in suo trac. bãnitorũ. in. ij. parte tertij tpis. i. xiij. q. ❡Itẽ pro hoc optie
7 facit. i. q. j. reperiunt̃ vbi habet̃† q̃ licet

a ❡Excõmunicari. vid ad hoc Spe. i ti. de accu. §. vj. vsi. q̃d si bãnit⁹. Bart. ⁊ doc. in. l. de pupillo. §. si de pluribus. de no. ope. nũ. d. Alex. in. l. q̃ his. de vb. oblig. Cano. in. c. ea propter. de sen. excom. vbi fundãmẽtalr̃ habes totam materiam.

q̄nis sit ꝑpetuo excōicat⁹ tñ intelligit
donec duret cōtumacia ⁊ sic ꝙdiu non
purgauerit ꝯtumaciā. Ita in casu nr̄o
dictū primū bānū lꝫ dicat̄ l eo ꝙ sit bā
nit⁹ ⁊ ſm statutū intelligat̄ ꝑpetuo bā-
nitus tñ itelligit̄ donec purgauerit cō-
tumaciā: sꝫ ex quo est redact⁹ in fortiā
cōis et posit⁹ fuit ad torturā purgauit
ꝯtumaciā ⁊ ideo cessauit primū bānū.
¶ Preterea ꝙ h̄ sit de mēte statuti ptꝫ
qꝛ vult ꝙ si bānit⁹ ꝑuenerit in fortiam
cōis ponat̄ ad torturā ⁊ tormēta ⁊ te-
stes ⁊ alias legitimas ꝓbationes veri
tas inquirat̄. Et si rept⁹ fuerit culpa-
bilis cōdēnet̄ ſm formā iuris ⁊ statuto
rū vel si cōstare nō poterit de crimine
ꝯ eū relaxet̄ de carcerib⁹ soluta pri⁹ cō
dēnatione ꝑmaria. ¶ Nā tale statutū
vult ꝙ imediate ꝙ bānit⁹ ꝑuenit in for
tiā cōis ꝙ ex ꝑma snīa bannū nō h̄eat
effectū nisi quo ad penā pecuniariā q̄
pena hodie ꝑ literas ducales sublata
est eo qd̄ debebat de nouo ꝯdēnari. vt
ptꝫ ibi possit inq̄rere veritatē ⁊ rept ū
culpabilē ꝯdēnare. vel si nō repert̄ cul
pabilis dꝫ eū relaxare. ¶ Ergo bannū
primū vedet̄ ꝑ statutū esse sublatū: qꝛ
statutū reῇcit cōtumaciā ⁊ snīam latā.
ꝓpterea ⁊ vult qd̄ de nouo ex nouis ꝓ
bationib⁹ ⁊ tortura debeat vel absolui
vel cōdēnari. ¶ Unde ꝑ hoc ptꝫ ꝙ pri-
8 mū bānū nō pōt stare cū scd̄o. † tum qꝛ
respectu bāni siue exiliῇ non posset bis
bāniri ex eodē crimine. l. senat⁹. ff. de
accu. Silr̄ non pōt remoueri bānū pri-
mum cū scd̄o. quod ad hoc vt possit im
pune occidi: qꝛ ꝓ eodē delicto non dꝫ
bis condēnari diuersis penis. d. l. sena
tus. cū ibi no. sꝫ ꝓ diuersis delictis bñ
posset. ⁊ ita loquunt̄ iura ⁊ auctorita-
tes de q̇b⁹. s̄. dixi qd̄ q̇s bis vl̄ pluries
possit bāniri vel excōicari. ¶ Nec ob- 9
stat si dicat̄ immo Baptista fuit bis bā-
nit⁹ ex diuersis delictis. Primo ꝓpter
cōtumaciā q̄ dꝫ esse delictū. l. oē deli-
ctū. §. cōtumacia. ff. de re milita. Scd̄o a
fuit bānitus ꝓpter ip̄m delictū qꝛ hoc
nō est verū. nā primo fuit bānitus ꝑin-
de ac si delictū cōmisisset: ⁊ hoc nō pro
pter ꝓbationē sꝫ ꝓpter cōtumaciā, que
habet̄ ꝓ ꝓbatiōe: qꝛ ꝓpter cōtumaciā

habet̄ ꝓ cōfesso. ¶ Se
cūdo vero qꝛ nō consti
tit de delicto etiā ꝑ tor
menta ipsi⁹: ⁊ qꝛ aliqui
testes ꝓ ei⁹ defensione
examinati fuerūt. Uisuꝫ
fuit ip̄m nolle ꝯdēnari
pro dicto crimine ac si
ip̄m cōmisisse ratū eēt:
qꝛ vt dixi nō erat ꝓbatū
delictū ꝑ ꝯfessionē vel
ꝑ testes. imo ꝓpt̄ dictā
cōtumaciā q̄ pri⁹ facie
bat eū haberi ꝓ ꝯfesso:
qꝛ habuerūt ipꝫ ꝓ pur
gato ꝑ cōparationē qꝛ
si nō habuissent ꝓ pur-
gato statuētes ⁊ dn̄i de
curia voluissent ipꝫ de
bere ad mortē ꝯdēnari
qd̄ nō fecerūt. ¶ Et lꝫ
ſm formā statuti d̄buis
set aut ipꝫ reptū culpa
bilē cōdēnare aut non
reptū culpabilē absol-
uere: qꝛ aliud statutum
nō dicit. Tñ qꝛ forte nō
videbāt̄ dicti de curia
eē bñ clari de inocētia
⁊ nō erat clare ꝓbatū d̄
sua inocētia qꝛ forte ex
tabāt aliq̄ idicia volue
runt eligere mediā viā
vꝫ nō ꝯdēnare ad mor
tē. nec ipꝫ absoluere: sꝫ
ipꝫ ꝯdēnat̄ ex arbitrio
suo. vt fit tm̄ bānitis sꝫ
formā scd̄i bāni iux̄ no.
l. l. fi. C. d̄ ꝓba. ⁊ ad mor
tē ꝯdēnari nō potuerit
tū qꝛ nō est inuēt⁹ culpa
9 bilis sꝫ formā statuti. †
tū etiā qñ q̇s nō vult cō
fiteri ad torturā d̄lictū
lꝫ possit ꝯdēnari ꝑꝑ p̄-
a sumptiōes^a et vrgētes
ꝯ eū nō tñ poterit cōdē
nari ad mortē: vt vult
Lud. de Ro. i. l. j. §. h̄ re
sc̄ptū. j vi. col. ff. ad silr̄.
et ꝓbat̄ h̄ in. c. afferte.

a ¶ Presū
ptiones:
Ad mate-
riam vide
Pau. de ca
stro. in cōsi.
xcvij. incip.
visis alle-
gationib⁹
supra scri-
ptis Bart.
in. l. ꝙ ner-
ua. v. col. ff.
deposi. bal.
in rub. C. d̄
proba. do.
Alex. l. l. ff.
ff. de quest.
doc. l. l. ab
sentem. ff.
de pen.

extra de presum.cū ibi no.per doct.qui
10 dicūt† ꝙ vbi ex presumptionibꝰ ꝓce-
ditur debet iudex tēperare snīam suā.
maxime ne cōdēnet nisi raro⁊ modice
in pecuniariā nō corporalē:vt colligit
ex sentētia Salamonis de qua in.d.c.
afferre.fm Inno.q̄ ita singulariter di-
cit in.c.qꝛ verisimile.extra de p̄sump.⁊
idē no.ibi Anto.de bu.⁊ doc.l.d.c.affer
te.⁊ idē not.Bal.in.l.nō est verisimile.
ad fi.p̄ncipij.ff.qđ met.cau.⁊ l.c.j.in fi.
in tit.quibus modis feudū amit.⁊ in.l.
eiꝰ.§.fi.ante fi.ff.de testamē.⁊ idem di
cit Abb.siculus in.c.audiris.l antepe.
col.ad fi.extra de p̄sump.⁊ habet per
Bal.in aut.sed nouo iure.C.đ ser.fugi.
⁊ ꝑ Pau.de ca.in ꝯsi.suo.clxvij.in pe-
nul.col.in fi.vbi elegātissime dicit† ꝙ
non sufficiūt argumenta quātūcūqꝫ vr
gētissima.etiā si sint talia q̄ mētē iu-
dicātis adeo coarctēt ꝙ aliud credere
nō pōt.vt si visꝰ est aliqs exire de do-
mo vł camera cū gladio sanguinolē-
to postea repertꝰ est ibi hō īterfectꝰ.
vł ꝓbatur qđ Seiꝰ erat inimicꝰ Titij
q̄ repertꝰ est mortuus ⁊ qđ minatꝰ fue
rat illū īterficere.⁊ visus est exire de
agro cū gladio sanguinolēto.nō tamē
dicūt testes illū vidisse ꝑcutere:sʒ aliꝰ
q̄ꝫ ille Seiꝰ esse non potuit.licet Tho
mas de piperata disputādo tenuerit
posse dictū Seiū ꝯdēnari lʒ nō fuerit
ꝯfessus.tāq̄ꝫ ex indicijs indubitatis ꝓ
batum sit homicidiū lʒ non directe.vt
etiā no.Jo.and.in addi.specu.in ti.de
ꝓbatio.§.vidēdū.ipse tamen Gandinꝰ
in oꝑe suo solēni in rub.xvj.vel.xvij.q̄
incipit de presumptionibꝰ ⁊ indicijs q̄
bus ꝓcedit ad cōdēnationē:i p̄n.suo.i
j.q.⁊ etiā circa fi.dicit ꝙ oēs doctores
q̄ erāt Bononie tp̄e suo consulerūt ꝯ.
⁊ ita etiam vidit vbiqꝫ practicari ꝙ ta
lia idicia sic vrgētia nō sufficiūt ad cō
dēnationē pene corꝑalis:sʒ duntaxat
pecuniarie.⁊ ꝑꝑ eiꝰ dictū dicit Pau.đ
ca.i.d.suo ꝯsi.nō est diu ꝙ quēdā defē
di a pena capitali ꝯ quē erant ita for
tia ⁊ indubitata indicia ꝙ animꝰ ⁊ in
tellectꝰ nō poterat credere ꝙ aliꝰ fecis
set homicidiū q̄ꝫ ipse. ¶ Vn̄ dicit ꝯcludē
dū esse i benigniorē partē scʒ in absol

uēdo postea crimia deducta i inq̄sitio
ne nō sunt ꝓbata nec ꝑ spōtaneā cōfes
sionē nec ꝑ testes necessaria cōcluden
tes vt ibi latiꝰ per eū. ¶ Et ergo alias
in ciuitate Vincētie etiā idē ꝯsului. Et
ita etiā vult Bal.in.l.fi.i vltima col. C.
12 de ꝓba.† ꝙ vbi cessat tortura vł adest
torture ⁊ tortꝰ non cōfitet debet sequi
absolutio.nec pōt reus in aliquo cōdē
nari ex sola suspitione.vt.l.absentē. ff.
de penis.⁊ lʒ ꝓcedat ex suspitionibꝰ ta
men pena dʒ mitigari. Cū igit dictus
Baptista tortꝰ fuerit et nō ꝯfessus nec
extiterint vere ꝓbatiōes potiꝰ debeat
absolui in totū vł saltim nō debeat pa
ti penā corporalē vel pecuniariam. Et
ideo cū i scđo bāno bānitus fuerit sine
ꝯditione ꝙ sit extra ꝓfectionē ꝯmunis
⁊ ꝙ possit impune offendi.⁊ bn̄ sequat
ꝙ intētio iudicātiū fuit vt istđ secūdū
bannū remaneret ⁊ nō primum qꝛ si p̄
mū remāsisset potuisset in ꝑsona impu
ne offendi ꝙ esset cōtra predicta. Ideo
facienda est interpretatio iusta vt non
potuerit offēdi.ꝙ etiā apparet ex alio
manifeste.nā lʒ fuerit bānitꝰ secundo
tn̄ nō liceret ꝙ si veniret Vincentiā sta
ret i carceribꝰ ꝑ duos annos. Et iterū
banniret. Et sic nullo modo voluerūt
ipsuʒ cadere in penā corporalē etiā si
nō seruasset bānū.ergo noluisse credē
dū est vt posset īpune occidi:qꝛ tūc es-
set maior pena q̄ꝫ lex vł statutū īponat
ꝯ.l.ex facto.§.iulia.lōginꝰ.ff.de vulga.
⁊ pupi.cū similibꝰ. ¶ Et istđ apud me
nō hʒ magnā dubitationē ꝑ predicta.
Nec obstāt argumenta supra in ꝯtrium
deducta. Videlʒ primo ꝙ snīa secundi
bāni est stricti iuris ergo qꝛ vt dixi nō
solū snīa banni secundi tollit p̄mū bā
nū sed etiā ipsum statutū postq̄ꝫ Bapti
sta ꝑuenit in fortiā ꝯmunis:qꝛ statutū
vult ꝙ ꝓcessus fiat de nouo ⁊ primꝰ cō
mutatur cū bāno suo vt.s.declaraui.⁊
ꝑ hoc tollit etiā illud qđ dixi ꝙ nō mu-
tat quare stare ꝓhibet:qꝛ immo appa
ret de mutatiōe ꝑ ea q̄ dixi. ¶ Nec ēt
obstat dū dixi qđ q̄s pōt sepiꝰ banniri:
13 qꝛ illđ ꝓcedit † qn̄ sit bannū ex diuersa
cā vł delicto qđ nō est in casu nostro
qꝛ ideo ꝑuenit ad secundū quia cessat
primum

primum p suã presentiã.vt dixi.⁊ p.l.se
nat⁹.cũ ibi.no.ff.de accusa.¶ Nec ob.
statutum pdictũ dũ vult ꝙ bãnitus ppe
tuo tãꝙ bãnit⁹ reputet quãdiu de libro
bãnitorũ fuerit cãcellatus:q2 istud sta
tutũ dʒ intelligi de reb⁹ sic stãtib⁹ et nõ
superueniẽtib⁹ aliis causis ex q̇bus ha
beat p cãcellato.l.q̇ se debere.ff.de cõ
di.ob causam.⁊.c. venientes. extra.de
iureiurãdo.Cũ ergo alia causa supue
nerit p ꝙ͂ habet p rebãnito.puta cũ p
uenit in fortiam cõmunis.⁊ habuit tor
turam ⁊ nõ est confessus ⁊ de nouo est
cõdẽnat⁹.cui cõdẽnatiõi stãdũ est ⁊ nõ
prime sequit ꝙ habet p absoluto.ita
14 vt nõ potuerit impune occidi.¶ †Itẽ
hoc facit:q2 ille qui statim dʒ rebanni
ri habeat p rebãnito vt nõ possit impu
ne occidi:vt no.Bal.i.l.j.in.§.serui ap
pellatione.p illum text.ff.ad silliania.q̇
dicit ꝙ non potest allegari melior text.
ꝙ͂ ibi.Itẽ p hoc adduco tex.l.l.mulier.
in.§.non est dubitãdũ.ff.ad trebellia.⁊
quod ibi no.Pau.de cast.q̇ dixit ꝙ ille
15 tex.est ar.†ꝙ si bãnit⁹ sperat infallãter
de bãno cãcellari vt quia obtinuit gra
tiam in cõmuni.licet adhuc non sit can
cellatus nõ tamen potest offendi tanꝙ͂
bãnitus ex forma statuti.facit.l.si non
fortẽ.§.adeo.cum ibi not.ff.de cõdi.in
de.et.l.creditoris.C. de fideicõmissis.
Et ibi hoc etiã tenet Paul.de ca.⁊ fa
cit qꝺ not.Pau.de ca.in.l.iii.§.si seru⁹.
ff.de acq̇.pos.Immo plus dicit Bal.in
l.j.in.iii.col.in pri.C.si a nõ computẽte
16 iudicet ꝙ si aliquis est script⁹ in libro
bãnitorꝝ qui nõ poterat bãniri.occidẽs
etiã ignoransnon excusatur.⁊ habetur
per Bal.in.l.ex quacũqꝫ.in.iiii.col.vsi.
modo quero iuxta hec.ff.si quis in ius
voca.non ierit.vbi plene de hoc.¶ Sʒ
adhuc videt remanere dubiũ:q2 predi
cta vident procedere vbi simplr statu
tum diceret ꝙ bannitus possit impune
offendi:sʒ in casu nostro statutum vult
expresse ꝙ debeat cancellari de banno
que forma videtur debere conseruari
ad hoc vt habeat p nõ bannito et non
possit impune offendi.l.cum hi.§.si pre
tor.ff.de trãsac.¶ Ad hoc potest aliter
rñderi ꝙ ideo illa cãcellatio nõ fuit ne
cessaria q2 tenebat bãnit⁹ p cõtumaciã
pri⁹ soluere penã pecuniariã bãni pa
ta mille vl quingẽtarũ librarũ vt in sta
tuto dicit.ad hoc ergo vt daret cã sol
uendi voluit statutuʒ ꝙ deberet prius
cancellari de banno soluta prius ꝯdem
natione pecunie fisco.Sed cũ hodie il
la pena sit p literas ducales vt mihi di
cit sublata.sequit ꝙ est sublata in for
17 ma cãcellatiõis necessario.† q2 subla
ta cã tollit eius effectus.arg.l.j.in pri.
ibi origie rei sublata.C.de fideicom.li.
q2 correctis principiis ⁊ fũdamẽtis cor
rigunt ea que post pncipia sunt:vt dicit
Bal.in rub.C.de colla.i vꝫ.demũ supue
nio per.d.l.j.in prin.Et ideo credo ꝙ ex
quo in veritate tã ex forma statuti ꝙ͂ ẽt
virtute scꝺi bãni.primũ bãnũ fuit subla
tũ:⁊ pena pdicta pecuniaria nõ possit
amplius exigi ꝙ.d.baptista nõ potuit
ipune occidi vigore dicti pmi bãni sui.
qꝺ vt dixi erat sublatũ.lʒ expsse nõ fue
rit reuocatũ nec cancellatũ q2 nõ erat
necessariũ p pdicta.¶ Scꝺa qritas hui⁹
dubii pmi pncipalis ꝯsistit in hoc posi
to ꝙ.d.baptista nõ potuerit occidi vtu
te dicti pmi bãni nec scꝺi an.d.occiso
res debeãt puniri.⁊ qua pena.Et videt
prla facie dicẽdũ ꝙ sint excusati occiso
res ex q̇ nõ erat cãcellat⁹ de bãno:q2 vr
habuisse iustã cãʒ ignorãtie.⁊ maxie cũ
videat iste cas⁹ hrẽ aliquã dubitationẽ
iuris an scʒ ille baptista potuerit occi
18 di stãte prlo bãno.† q2 q̇ ad penã cor
poralẽ q̇libet cã ẽt iniusta excusat.l.igit.
§.j.ff.de lib.cau.⁊ no.p gl.l.j.in fi.ff.de
abigeis.⁊ gl.i.l.si plagii.ii.C.ad.l.flauiã
de plagiariis.⁊ ibi plene per Ang.cũ si.
¶ Et ita vr etiã tenere Bar.i.l.pe.ff.de
adul.Et lʒ mlta iura hic possent addu
ci ⁊ ꝙ͂plurie auctoritates.Tñ ne lõgi⁹
euagari videar ꝙ͂ expediat.maxime
apud viros sapiẽtissimos sicut sunt illi
domini de curia Vincẽtina ex olim snia
puto ita esse distinguẽdũ.¶ Aut cõstat
vel ꝯstare põt.ꝙ illi occisores sciebant
illud bannum primum sublatum fuis
se.¶ Aut constat ꝙ ignorabant ⁊ cre
debant ipsum posse impune occidere.
¶ Aut dubitabant si sciebãt vel igno
rabãt.¶ Primo casu fm Dy.⁊ omnes

tenent de occiso:vt hz
p Dy.Bar.ꝛ doct.in.l.
pe.ff.de adul.ꝛ p Dy.ꝛ
Jo.de imo.i.l.q a latro
nib⁹.ff.de test.ꝛ istd nō
hз dubiū. ¶ Scdo ca-
su qñ constat ꝙ ignora
bāt ꝛ credebant primū
bannū sublatū. Et tūc
aut q̄rit an debeāt pu-
niri ꝛq̄ pena. Et in hoc
teneo ꝙ debeant olno
puniri q2 fuerunt saltē
in culpa in nō se infor-
mādo ꝛ habēdo cōsiliū
si p scdm bānū esset su-
blatū pmū ꝛ an potue-
rit occidi.dato ꝙ pmū
bānū nō fuerit cācella
tū ex quo l'ritate bānū
pmū erat sublatū:ꝛ ex
ista culpa debēt puniri
ar.l.ij.§.h aūt.ff.vi bo.
rap. cōiūcta.l.corne.ff.
de sica.ꝛ ar.l.q cū alio.
ꝛ.l.q i alteri⁹.ff.de re.
iu.cū similib⁹.ꝛ itavult
Bar.in.l.pe.ff.de adul.
ꝛ Bal.in.l.j.i.iij.col. C.
si a nō cōpe.iud.q dicit
19 †ꝙ curiose debebāt oc
cisores īqrere ꝛ nō cur
rere ad actū cui natu-
ralr inest dol⁹.nā ho-
micidiū non pōt fieri a
a puato sine dolo[a] etiā si
ex forma statuti nō pu
niat q2 aliud est iustifi-
cari aliō ē puniri vt no.
C.ꝙ met.cā.l.accusat⁹.
Et puniri debēt nō pe-
na corpali sз alia arbi-
traria p.l.igit.§.j.ff.de
lib.cau.ꝛ p not.p Bar.
l.i.j.§.fi.ff.si qs test.lib.
esse iuss.fuerit.cū simi.
ꝙ penā esse exiliū arbi-
trarer maxime cū occi
derint eū ita crudelr vt
v2 ꝛ tāq inimici potius
q ob vindictā publicā.

¶ Aut sumus in dubio:an sciuerint vel
nō.ꝛ lз Bart.l.l.ij.§.ex hoc rescripto.l fi.
dicat qd in dubio psumat ignorātia.l.
verius.ff.de pba.tñ posset dici ꝙ respe
ctu facti.i.scdi bāni nō psumit ignoran
tia ex quo scdm bānū fuit publicatū in
loco publico.iuxta.l.iubemus.C.de de-
fenso.ciuita.q2 ea q publice fiunt presu
munt sciri.argu.glo.notabilis in.l.si tu
tor.C.de peri.tuto.ꝛ ita vult Bart.in.l.
nō solū.§.morte.in.xij.col.in.ij.q. prote
stationis incitatorie.ff.de no.ope.nun.
ꝛ in extrauagāti ad reprimēdū.in gl.in
verbo publice. ¶ Sз respectu iuris va-
let an p illud sm bānū tollat primū po-
tuerūt ignorare:ꝛ in dubio posset presu
mi ignorātiā maxime si sunt rustici non
sagaces.l. athletas.ff.de excusa.tuto.
20 ¶ †Et ideo cōcludo ꝙ cū in dubio pos
sit psumi ignorātia nō in facto:sз in iu
b re[b] licet nō esset tollerabilis tñ quo ad
penā corporalē excusaret.vt dixi p.l.ij.
§.j.ff.de libe.cau.cū simi. Tñ nō debe-
rent esse sine pena. Et ideo putarē arbi
trādū esse salua meliori deliberatione
ꝙ occisores deberēt bāniri. Sed vnum
aliud est de quo posset dubitari q2 dicti
occisores potuissent scire vel ignorare
si bannū primū erat sublatū.ꝛ posito ꝙ
ignorātia possit presumi.an ista ignorā
tia debeat allegari.ꝛ an ad allegādum
istam ignorātiam posset admitti procu
rator.et videtur ꝙ allegari debeat per
tex.notabilē.in.l.j.§.pe.ibi iustissima si
ea ignorātie cā allegat.ff.de scpa. Si-
cut etiā error dз allegari.vt.l.si adulte-
riū cū incestu.§.idē polioni.ff.de adult.
ꝛ habet p Bal.in.l.quicūq.circa prin.
C.de ser.fug.ꝛ in.l.si certis annis.in.v.
col.C.de pactis.ꝛ p Bart.in.l.cū quid.
in fi.ff.si certū pet.cū similib⁹. ¶ Et ad
istā allegationē ignorātie videt ꝙ non
possit pcurator interuenire:q2 solū p-
curator vel ali⁹ pōt interuenire qñ tra-
ctat de aliqua exceptione q venit exa-
minādā seorsum a crimine:vt.l.j.ꝛ.l.p-
ses.C.ad.l.flauiā.de plagiarijs.ꝛ ita vi
det velle do.Nellus de sancto gemini.
in suo tractatu bannitorum in.secunda
parte secūdi tēporis in.xiiij.q.in prin.ꝛ
p no.p Bar.in.l.penul.§.ad crimē.ff.de

a ¶ Sine
dolo. Ad
hui⁹ cōclu-
siōis mate-
riā vid bal.
in cōsi.inci.
sup pūctis
nuh transs-
missis.ang.
in cōsi.lxxx
iiij.incip.vi
so themate
circa fin.d.
ia.de may.
in.l.oēs po
puli.xxiij.
col.de iusti.
ꝛ iur.q limi
tat ꝛ cōcor-
dat omnes
opi.docto.
ibidē hanc
materiā tā
gētiū.Cañ.
i.c.fi.d hōi.
vbi nomissi-
mi scriben-
tes oia con
gerunt.

b ¶ Sed in
iure. Adde
pau.de ca.
in consilio
clxxxix.do.
Alexan.de
imo.in.l.ꝙ
nerua.ff.de
posi.ꝛ in.l.
nō fatet.de
confes.ꝛ in
ↄs.xcij.in.j.
vol.Bald.ꝛ
docto.in.l.
iubem⁹.C.
de sac.san.
eccl.vbi ol-
no vide.

publi.iud.z p Cy.z Bal.in.l.ratio.de ac
cusa.Sz ista exceptio allegāda.vz q̄ fue
rūt in errore ɔcernit crimen nec potest
examinari seorsū a crimine ergo ꝓcura
tor nō pōt interuenire.hoc tñ subiicio iu
dicio cuiuslibet meli⁹ sentiētꝫ.ar.l.clau
di⁹.in fi.ff.q̄ potio.in pig.hab. ¶ Circa
scđm dubiū pncipale posito q̄ dict⁹ Ba
pti.nō potuerit occidi.an ex nouis ꝓ
batiōib⁹ factis p occisores q̄ dict⁹ Ba
pti.occiderit illū propter quē fuit bāni
t⁹ dēbeat absolui.Et hr̄ teneo q̄ nō qz ex
quo semel fuit tori⁹ z admisse ꝓbatio
nes z cōdēnat⁹ diffinitiue z bānit⁹ vt in
secūdo bāno continet nō pōt nec dz am
pli⁹ de eo crimine iquiri nec quo ad ꝓu
niēdū ipm Bapti.qz fuit semel cōdēna
t⁹ z mortu⁹ est.Nec quo ad excusandū
occisores.iuxta not.l.i.senat⁹.ff.d accu.
¶ Nec ob.statutū sub rubri.de capiēti
b⁹ bānitos in quo habet q̄ q̄s potest in
terficere illū q̄ nondū est bānit⁹ vl̄ ɔdē
natus si fuit malefactor manifestus vl̄
occultus de delicto cui⁹ pena sit mors.
¶ Qz illud statutū loquit in illo q̄ nōdū
fuerat ɔdēnat⁹.Nos vero loquimur in
eo q̄ iā fuerat cōdēnat⁹ in quo casu sta
21 tutū nō loq̄tur † z sic iste omissus a sta
tuto habet ꝓ omisso.z remanet in dispo
sitiōe iuris cōmunis.l.si cū dote.in pn.
ff.so.matri.z.l.cōmodissime.ff.de li.z po
22 stu. ¶ † Sz de iure cōmuni qñ semel est
ꝓcessum ɔ̄ vnū de vno asserto delicto z
fuit ɔdēnat⁹ diffinitiue āpli⁹ de illo cri
mine nō est inquirendū.vt.d.l.senat⁹.cū
simi.ff.de accusa.Et si q̄s offerat se ꝓba
turū de nouo. ¶ Et ita alias vidi cōsul
tū q̄si p oēs doc.Padue. ¶ Et sic illud
statutum dz intelligi fm ius cōe in casu
omisso:vt dixi.z ꝓbat in.l.ij.C.de noxali
b⁹.z in.l.fi.§.in cōputatiōe.C.de iure de
liberā.videlꝫ dūmodo ille malefactor
nō fuerit ɔdēnat⁹ diffinitiue minori pe
ne q̄ sit mors sicut fuit in casu nr̄o.Et si
aliter diceret sequeret q̄d pl⁹ posset pri
uat⁹ q̄ iudex:z q̄s posset occidere male
factorē vbi iudici visū fuit nō posse occi
dere.q̄d nō est dicēdū.z maxime ne det
mā delinquēdi z cōmittēdi homicidia.ar.
l.in fundo.ff.de rei vēdica.z.ca.vt circa.
in pn.z ibi glo.in verbo possibile.de ele
ctio.in sexto cum similibus.

¶ Summariū sup cōsilio.vij.

1 Bānit⁹ z nō legitie d bāno cācellat⁹ an impune occidi possit:stāte statuto:q̄ bānit⁹ a.l.libris supra:zc.z an dicto sta tuto stante ipm statutū locū habeat:vbi pena venit parti:z nō fisco applicanda: numeris omnibus sequētibus per totū consilium.
2 Bānitū occidēs an statuti pmio gaude re debeat:qñ ignorāter occiderit.
3 Contrariorū eadē est disciplina.
4 Factū aliq̄d nō esse:vel factū minus le gitime:paria esse dicuntur.
5 Bannitus si legitime de banno cācella tus fuerit:impune occidi potest:sicut si cancellatus non esset.
6 Delictis vbi de pena imponēda tractat veritas z non opinio attenditur.
7 Argumentum a simili de bannito legiti me z illegitime quando procedat.
8 Factū quo ad iuris effectum pro īfecto haberi potest.
9 Cācellatio in dubio restringit ad ratio nē vel causaz ipsi cācellationi adductā.
10 Condemnati si plures fuerint:z vn⁹ tā tum soluit:si tota condemnatio cācella retur:nihilominus cōdemnatio in alio rum personis valida remaneret.
11 Ubi lex nō distinguit:an aliq̄ cōdēnatio fisco applicet:nos distinguere debem⁹.
12 Relaxatio est rei ante late rep̄sentatio.

¶ Consilium.vij.

1 In christi † no
mine ac Inuocata spiritus
scti gratia. Quidā fuit Pa
duc. cōdēnat⁹ pro maleficio
in ducētis libris quarū medietas sit cō
munis:z alia medietas sit offensi.Dein
de illu.du.d.ob pacē factā.M.ccccliiij.
mādauit quoscunq̄ debitores commu
nis Uincentiarū ducatorum quinqua
ginta qui essent in carceribus ciuitatis
Padue libere de carceribus relaxari et
eorum debita cancellari.ita vt in poste
rum ob ea nullum eis impedimentum
inferatur.Uigore cuius mandati tunc
Padue potestas iussit dictum condem
natum cancellari.et ita in executione

dicti ꝑcepti dicta condē
natio fuit cācellata post
ea aliꝰ dictū cōdēnatū ⁊
cācellatū interfecit qui
nūc est captꝰ ⁊ in carce-
ribꝰ Padue detētꝰ. Et ꝯ
eū ꝓcedit de homicidio
Allegat ꝓ ipso ꝙ inter-
fecit cōdēnatū a qnqua
ginta libris. d. ꝓ malefi-
cio. ⁊ ꝓpterea potuit eū
impune occidere vigore
statuti Padue sub rubr.
xviij. d malefactoribꝰ ca
piēdis in quo effectu cō
tinet ꝙ nō possit ꝓcedi
ꝯ occidētē cōdēnatū ex
maleficio pecūiaria pe-
na a libris qnquaginta
vel vltra ⁊ ꝯdēnatiōe in
iurie in. d. summa cōpu-
tata. ¶ Sz ꝓ parte curie
dr ꝙ immo pōt ꝯ eū ꝓce
di: qꝛ tota dicta cōdēna-
tio fuit cācellata: ⁊ lz sit
declaratuz ꝑ auditores
nouos silāꝝ ꝙ dicta cā
cellatio intelligat solū
ꝓ cōdēnatiōe cētū libra
rū cōis ⁊ ꝙ nō ꝓ cōdēna
tione aliarū cētū libraꝝ
in qbꝰ cōdēnatꝰ fuit of-
fenso tñ illa declaratio
fuit fctā post homicidiū
cōmissum: ⁊ sic nō potuit
facere ꝙ cācellatio fctā
habeat ꝓ infecta. l. i bel
lo. §. facte. ff. d captiuis.
Itē posito ꝙ dicta cācel
latio fuisset fctā solū de
cētū libris cōis tñ nō po
tuisset occidi qꝛ statutū
ꝑdictū loqt qñ pena est
applicanda fisco in totū
vel saltē in aliqua ꝑte qꝛ
tūc bene in ea ꝑte cōpu
tat etiā cōdēnatio iniu-
rie non aūt qñ esset sola
cōdēnatio iniurie ⁊ dici
tur ꝙ hoc importat ver-
bū cōputata in. d. statu-
to positū. Modo ex ꝑdictis dubitat de
duobꝰ. ¶ Primū est an dictū statutū ꝙ
ꝯdēnatꝰ ꝓ maleficio a quinquaginta li
bris supra possit ipune occidi habeat lo
cū etiā si cōdēnatus sit cancellatus de
bāno sed nō legitime. ¶ Secundū posi
to ꝙ sic. an dictū statutū intelligat etiā
in eo q tantū remanet condēnatus pro
maleficio iniurie ⁊ sic pro pena offenso
applicāda. ¶ Circa pmū dubiū videt p
ma facie dicēdū ꝙ dictū statutū nō ha-
beat locū qñ cōdēnatus a quinquagin-
ta libris supra fuit cācellatꝰ quāuis nō
legitime qm ille q occidit nesciebat eū
esse vere debitorē ex maleficio imo ve-
risimiliter debebat potiꝰ credere cōtra
riū ex quo erat cancellatus auctoritate
dñi potestatis ⁊ ideo videt ꝙ nō debeat
2 gaudere beneficio statuti. † Sicut non
a debet gaudere[a] premio statuti ꝑmiātis
occidētez bānitū qñ occidit ignoranter
bannitū ꝑ. l. si quis in graui. §. vtruz. vbi
hoc no. Bar. ff. ad sillenianū. ⁊ ꝑ. l. si is q
aliena. §. ꝙ si seruus. vbi etiam hoc not.
Bar. ff. de acquiren. reꝝ domi. ⁊ no. Bar
to. ⁊ doc. in. l. genero. ff. de his q no. infa.
cū similibꝰ. ¶ Itē qꝛ sic est ecōtra qñ qs
occidit bānitū nō legitime nō debet oc-
cidi ⁊ excusatur ꝓpter bānū. vt. l. pe. vbi
hoc no. Bar. ff. de adulte. ita videtur ꝙ
3 sit in casu nostro: † vt cōtrariorum sit ea
dē disciplina. l. j. ff. de his q sunt sui vel
alieni iuris. ¶ Itē quia cancellata fuit
vnde pōt haberi ꝓ infecta. l. bello. §. fa-
cie. ff. de captiuis. ⁊. l. dist. ferrū. ¶ Sed
cōtrariū est veriꝰ de iure. videlicet ꝙ di
ctum statutū locum haberet etiā si con-
demnatus sit cancellatus de bāno: sed
4 non legitime ꝙ sic probatur † paria sunt
aliqd nō esse factū vel factū minus legi
time. l. quoties. ff. q satisda. cogā. l. iiij. §.
cōdēnatū. ff. de re iudi. l. non putauit §.
nō q vis. ff. de cōtra tabu. ⁊. l. si nō serui.
ff. de donatio. inter virum ⁊ vxorē. cū si-
milibꝰ. Sed si dictꝰ cōdēnatꝰ non fuisset
cācellatꝰ potuisset impune occidi: vt di-
cā in sequēti dubio ꝗ eodē mō dicenduz
est in casu nr̄o in q fuit cancellatus sed
nō legitime qꝛ illa cācellatio habet pro
nō facta ex quo paria sunt nō cācellare
vel minꝰ legitime cācellare. Et ita in ter

a ¶ Gaudē
re premio.
Uide ad h
do. Alex. in
consi. xxxv.
circa fin. in
iiij. vol. ⁊ in
cōsi. cxiiij. i
j. vol. j. alle.
et in. l. oēs
ppli. col. vij
de iust. ⁊ iu.
doc. in. l. iij.
§. vtrum. ad
sylle.

minis tꝫ Ioan.and.in.l.veniẽs.extra ꝺ accusa.in nouella q̃ dicit † ꝙ si bānit⁹ est illegitime cācellat⁹ de bāno pōt impune occidi sicut si nō eēt cācellat⁹. ¶ Et idē tꝫ Bal.in.c.pmo in princi.l ti.hic finit lex incipiū consuetudines regni in vsib⁹ feudoꝝ.ꝛ idē tꝫ Ray.in.l.si nō ser ui.p illū tex.ff.de dona.inter virū.ꝛ vxorē. ¶ Et idē tꝫ solēnis doctoꝛ dñs Nellus i suo tractatu bānitoꝝ in pma pte tertii tpis.q.tertia. ¶ Et p hoc optīe facit qđ no.Bar.in.l.iiij.§.cōdēnatū p illū tex.ff.de re iudi. ¶ Preterea hoc pbat

6 alia rōne† in delictis vbi tractat de pena imponēda attēdit veritas ꝛ nō opinio.vt est casus in.l.inter oēs.§.recte. ff.de fur.ꝛ in.§.placuit.i fi.insti.de obli. q̃ ex delicto nascunt.ꝛ in.l.fi.ff.de crimine expil.heredi.ꝛ ita tꝫ Bar.in.d.§.recte.q dicit ꝙ si q̄s occidit bānitū quem ignoꝛabat bānitū nō dꝫ puniri:q2 poti⁹ respicit veritas quā opinio quo ad penā imponēdā p dicta iura.ꝛ idem dicit Bart.ꝛ doct.in.l.genero.ff.de his q̃ no. infa. ¶ Et p hoc pꝫ rñsio ad primū argumētū supra in ꝯriū deductū:q2 ibi loquit de premio cōsequēdo.hic de pena imponēda. ¶ Nec obstat arg.ij.dū dixi

7 † ꝙ vbi q̄s interfecit bānitū nō legitime

8 nō dꝫ⁹ occidi attento bāno lꝫ nō legitimo.Ita vꝫ eꝫ q̄n q̄s occidit cancellatū nō legitīe dꝫ occidi attēta cācellatione lꝫ non legitima:q2 argumētū pcedit q̄n tractat ꝺ pena nō imponēda nō attēdit veritas:ſꝫ opinio,si fuit iusta cā.ꝛ ita loquit.l.pe.ꝛ ibi Bar.ff.de adul. Sꝫ i casu nostro loquimur vbi agit ꝺ pena imponenda quo casu attēdit veritas et non opi. Nō obst.iij.arg.dū dixi ꝙ facta nō possunt haberi pꝛo infectis:q2 rñdet ꝙ illud pcedit i his q̃ sunt facti nā cū cācellatio sit facta.eēt īpossibile dicere ꝙ nō sit facta.ita loq̄t.l.i bello.§.facte.ff.

8 ꝺ captiuis. ¶ † Sꝫ quo ad ius seu iuris effectū factū bene pōt haberi p īfecto. vt.l.iiij.§.ꝯdēnatū.ff.de re iudi.ꝛ.l.quoties.ff.q satisda.cogā.cū similib⁹ supra

9 allega. ¶ † Ultimo ista q̄stio decidit p hac parte per aliam rationem. ¶ Naꝫ licet in fine ꝯdēnationis dicatur cancellat⁹ fuit suprascriptus Petrus fede de plebe.de suprascripta eius condemnatiōe.ꝛ sic verba cācellatiōis videantur prima facie cōphendere totaꝫ condēnationē.tñ pp̄ter istā cācellationē nō intelligit cancellatus nisi p centū libris in quib⁹ erat condēnat⁹ cōmuni. nō autē pꝛo aliis cētū libris in quib⁹ erat cōdēnatus offenso.Nō est q2 cācellatio i dubio restringit ad rōnē vel cām ipsi cācellationi adductā.vt est text.l.i.cācellauerat. ꝛ ibi hoc no.Bar.ꝛ doc. ff.de his q̃ i testamēto ꝺ len. ¶ Sꝫ in dicta cācellatione fuerat adducta rō siue cā cācellationis: q2 ꝺꝫ i executiōe mādati magnifici dñi Magdalini potestatis padue vigoꝛe literaꝝ ducalium datarum die.xiij.Aprilis.M.cccclii.in quib⁹ continetur gratia facta carceratis pꝛopter pacē obtentā cū Illu.du.Mediolani.Et sic ratio ꝛ cā dicte cancellatiōis fuit gratia contēta in dictis literis ducalib⁹.Sed dicte litere ducales volūt ꝙ solū cācellent debita cōmunis.ergo illud mādatū de cancellando et dicta cācellatio itelligit fm dictas literas.ꝛ sic ꝺ debito ꝯmunis tantuꝫ.ꝛ non de debito ꝙ debet offenso.et p h̄ allego ꝙ not.singulariter Bar.in dicta.l.cancellauerat.p

10 illum text.† ꝙ si plures fuerunt ꝯdemnati.ꝛ vn⁹ tantum soluit.si tota cōdēnatio cācelleret nihilomin⁹ cōdēnatio remaneret valida in psonis alioꝝ quoniā restringit cācellatio ad causaꝫ cā

a ¶ Nō dꝫ occidi.Adde.d.ale.ꝺ imola i ꝯsi. cxliiij.in.f. vo.Bar.i.l. ij.§.hec actio.vi.bo. rap.ang.in l.si q̄s sit fugitiu⁹.§.itē apd labeonē.ff.ꝺ edil. edi.doct.in l.j.ff.de vē. inspi.vbi ē huius conclusiōis singularis materia.

cellationis. Et ppterea dicit ibi Bart. q vidit in vna cõdẽnatiõe esse plures ɔdẽnatos. Et qz duo soluerũt cõdemnationẽ totã ɔdẽnationẽ cãcellauit. nec aduertit õ vno q̃ nõ soluit ⁊ dubitatũ fuit an possit fieri ĩ nõ soluẽtẽ executio. ⁊ dicit cerre sic. qz cãcellatio ad istos duos tantũ trãsferẽ. Ita est dicẽdũ ĩ casu nostro. arguendo de psonis ad res q est bonũ argumẽ. vt no. Bart. l. l. miles ita heredem. ff. de testamẽ. mili. Cũ cã cancellationis concernat solum cẽtum libras in q̃b9 est cõdẽnatus cõmuni. lz condẽnatio sit simplr cãcellata. tñ dz restrigi ad dictas centum libras cõis nõ autẽ ad alias cẽtũ libras offensi. ⁊ ista ẽ ipsa veritas. ⁊ p h cessant omnes dubitatiões ⁊ argumẽta de q̃b9 supra. Et ppter h. d. auditores noui salarũ ɔgruẽter dixerũt in sua snia q declarauerũt dictã cãcellationẽ nõ cõprehẽdere illas cẽtũ libras q̃ spectãt offenso. ¶ Circa 2z dubiũ an dictũ statutũ itelligatur ẽt ĩ eo q̃ tm̃ remanet cõdẽnat9 a q̃nquaginta libris supra p maleficio iniurie ⁊ in pena tantũ offenso applicãda ita q possit ipune occidi. ¶ Et vr prima facie dicẽdum q nõ: qz dictũ statutũ dt cõputata condẽnatione iniurie ĩ dicta summa ⁊ sic videẽ psupponere q saltẽ remaneat condemnat9 in aliqua parte fisco in qua computetur

a ¶ Distinguere debem9. ad õ ad materiam bar. et doc. in. l. furti. §. pact9. ff. q̃ petã. tu. copiosi9 q̃ alibi. in. l. oẽs populi. ff. õ iust. ⁊ iur. ⁊ in. l. dubiũ. C. de legi. ⁊ ibi doct.

condẽnatio iniurie. argumen. l. fin. §. in cõdẽnatione. C. de iure deliberã. ¶ Tamen cõtrarium est verius de iure, quod patet tam ex verbis statuti q̃ etiam ex mente. ex verbis enim apparet qz statutũ nõ facit aliquã mẽtionẽ de pecuniaria pena applicãda fisco: sed solũ dicit simpliciter de cõdẽnatione pecuniaria a quinquaginta libris. ẽ. pro maleficio. Ergo statutũ simpliciter loquẽs dz intelligi simpliciter. xix. disti. si romanoz.
21 † Et vbi lex nõ distinguit an sit cõdẽnatio que applicaẽ fisco, vel pertinet nos
a distinguere[a] debemus. l. pcio. ff. de publiciana. Cũ itaq statutũ loquaẽ de cõdemnatiõe pecuniaria p maleficio. Intelligere debemus siue illa condẽnatio applicet parti siue fisco. ¶ Et qz de hoc potuisset dubitari. statuẽtes ad tollendem istã dubitationẽ addiderũt. in fine statuti dicta verba. et cõdẽnatiõe iniurie in dicta summa ɔputata quasi dicat volumus quod in computatione idest ratione dictarum quinquaginta librarum computetur idest ratio habeatur condemnationis iniurie idest pro iniuria qua applicatur parti. per text. cum gl. in. l. instar. in verbo computata. C. de iure fisci libro decimo. ¶ Nec ẽ verũ q intelligaẽ cõputata scilz in pena applicãda fisco: qz de dicta pena nõ fit mentio in statu. l specie. Et ideo ad ipsaz nõ
12 dz fieri relatio. † qz relatio est rei añ late representatio vt de se patet: illa igiẽ verba computata in dicta snia pene pecuniaria iniurie verificãẽ q̃n tota pena parti applicaẽ qz tũc vere dz computari etiã si nulla alia pena reperiatur argumen. l. secũda. cum ibi not. C. de heredi. institu. ¶ Ex mente etiã apparet q dicta verba ita intelligant propter rubri. q̃ dicit de malefactoribus capiẽdis. nã intẽtio illius statuti q videẽ durũ vt p pecuniaria pena quis possit occidi fuit ad hoc vt malefactores possent capi et occidi ne delicta remanerẽt impunita. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquiliã. ⁊ capi. vt fame. extra de sentẽ. excõmu. Unde statuentes nõ habuerunt respectuz cui pena sit applicanda. sed ad maleficiũ. ⁊ ideo pcedit vbi pena applicaẽ pti sicut

q̄n applicat fisco.⁊ maxime in casu nostro cū ille cōdēnat⁹ fuerit:qꝛ nasuꝫ vni extirpauit cū dentib⁹.⁊ fuit cōdemnatus in.cc.libris cētū fisco ⁊ centū parti. Un̄ cōdēnatus ex maleficio etiā fisco lꝫ ergo cōdēnatio fisci vel cōis sit remissa. tn̄ ex quo remanet pena ꝑtis vltra quinquaginta libras.Cōcludo ꝙ dictus cōdēnatus potuit ipune occidi nō obstāte cancellatione predicta. Laus Deo.

¶Summariū.super cōsil.viij.

1 Bannitus an possit impune occidi infra q̄ndeciꝫ miliaria vltra territoriū: in quo maleficiū cōmisit:stante statuto: puta Taruisij ꝙ bannit⁹ de Taruisio: ⁊ vltra territoriū p.xv.miliaria impune occidi possit:si reperiat̄ bānitus Taruisio in territorio Paduano:qđ nō distat per.xv.miliaria a territorio Taruisino: an impune occidi poterit:numeris omnibus seq̄ntibus per totū consilium.

2 Banniꝫ nihil aliud est q̄ꝫ prohibitio stādi in aliquo loco.

3 Jurisdictio aliqua per statutū augmentata intelligitur:nedū respectu loci:sed etiā cū omnibus suis qualitatibus.

4 Species tantum operatur quantum genus in suo genere.

5 Prorogatio quando fit:intelligit̄ esse facta cū omnibus qualitatibus suis etiaꝫ in penalibus.

6 Princeps vel dominiū leges suas ignorare non presumit̄.

7 Legibus:non autem exemplis iudicandum est.

8 Causa q̄libet etiā iniusta dolo excusat.

9 Interpretationē benigniorē in penis in dubio accipere debemus.

10 Nocentem melius est absoluere q̄ꝫ innocentem condemnare.

¶Consilinm.viij.

1 IN christi noie ⁊ inuocata spiritus sancti gratia.Dicendum est breuiter ꝙ ille bānitus potuerit impune occidi pluribus rationib⁹. ¶Prima est:qꝛ ille q̄ est occisus erat bānitus etiā p.xv.miliaria vltra territoriū Taruisinū ergo vigore statuti Taruisij possit impune occidi qđ illud statutū loquit̄ de bānito ⁊ sic p oi loco in quo ē bānit⁹ scꝫ in illis.xv.miliarib⁹ igit̄ ⁊c.¶Nec obstat si dicat̄ nō valuit dicta snia:qꝛ nō potuit bāniri extra territoriū.l.fi. ff.de iur.om.iu.qꝛ respōdet̄ ꝙ hoc potuit facere vigore partis ꝯsilij rogatorū de.Mccccxliiij.que prohibet ꝙ bāniti nō possint stare p.xv. miliaria vltra territoriū:qꝛ si ꝓhibet igit̄ sunt banniti.

2 †qꝛ nihil aliud est bānū q̄ꝫ ꝓhibitio stādi in aliquo loco.⁊ ista ꝓhibitio est gn̄alis p oēs tras illu.du.d. v.vnde ꝙ factū fuit per p̄torē Taruisinū vr̄ factū auctoritate p̄ncipis.p ea q̄ notat Bar.⁊ aliȷ docto res in.l.⁊ qꝛ.ff.đ iur.om. iudi.¶Item qꝛ interpretatur cōsuetudo.vt patet p sententias dn̄i potestatis Taruisij ⁊ do.Andree Bernardo potestatis Padue p quam tolleratur dicta snia.⁊ ita etiā seruat̄ Uincētie vt apparet in literis ducalib⁹ de.Mcccc xlix.¶Itē qꝛ ꝓpter iustā ignorantiā excusat̄.Bar. in.l.pe.ff.de adul. ¶Itē qꝛ nō.lꝫ p̄tori Padue opponere vel venire ꝯtra dictā sniaꝫ f̄m ordines Uenetorū. Nec obstat scđo si dicat̄ statutū Taruisij

3 loquens†ꝙ bānitus possit impune occidi intelligi dꝫ solum de territorio Taruisino.et sic iudicis bānictis.l.fi.C.de iur.omniū iudicuꝫ.¶Qꝛ r̄ndet̄ ꝙ ex quo vigore ꝑtis pōt bāniri etiā.p.xv.miliaria vltra territoriū intelligit̄ augmētata iurisditio nedū,respectu loci sed ēt cū oib⁹ suis qualitatibus a ⁊ cū omni cā sua.l.⁊ si dotē.

a ¶Cum oibus suis q̄litatibus. Adde do. ale. đ imo. in.l. lecta. ff.si cer.pe. Bar.et docto.in.l.labeo.la.ij.ff. de arbitr. multa p canonistas i c.ij. de appel.vbi vide.

C.de iure dotiū.z.l.inter socerū.§.cum inter.ff.de pactis dotalib⁹.z.l.si cōuene rit.§.si nuda.z.§.si fundus.ff.de pigno. act.Et p no.p Bal.in.c.j.§.si quis de mā so.in ti.de controuersia inuestitu. ¶ Si ergo pmissum erat occidi bānitū p totū territoriū a q̄ poterat bannrri:eodē mō si extēdit potestas bāniendi vltra territoriū per.xv.miliaria.vt similiter exten sa potestas occidēdi bannitū.p.x.milia ria. ¶ Nec obstat dū dr q' aut augmēta tio fit simpliciter.aut fm quid.si fit simpliciter fit cum sua cā.Secus si fit augmentū fm q̄d:vt no.Cy.z bal.in.d.l.et si dotē.per.l.si ego.§.tyranni.ff.de fundo instr. ¶ Qz respondet q̄ñ fit augmentatio fm q̄d z sic quo ad q̄dam z tūc cōcedo q nō censet esse facta cū omni sua cā z oib⁹ qualitatib⁹ ita loquit Cy.z Bal. Sz bene fit cū sua causa z suis qualitatib⁹ cōcernētib⁹ illud particulare l quo
4 facta est augmētatio.†qz tm operatur species quantū gen⁹ in suo genere in.l. si duo.ff.de admi.tut. ¶ Sz si esset facta vnio z augmentū generaliter intellige ret esse facta augmētatio cū oibus suis qualitatib⁹ generaliter ita q̄ñ est facta augmentatio in specie vt bāniti de territorio taruisino sint etiā banniti p.xv. miliaria vltra quantū ad materiā bāni in his que veniūt in cōsequētiā bāni.pu to q possit ipune occidi venit in augmē to.z istud est clarissimū i iure. ¶ Preter ea hoc ēt pbat ad idē alia rōne simili.
5 †prorogatio intelligit esse facta cū oib⁹ qualitatib⁹ suis etiā in penalib⁹.vt no. Bart.z doctores l.l.j.in.§.z post operis. ff.de no.ope.nū.z idē not.Bal.in.l.j.in viij.q̄.C.de his que pene noie.z in.l.fi. C.de arbitris.z in.l.acceptū.in.vij.q.C. de vsuris.z in.l.fi.in.viij.col.C.de cōtra hē.emp.z Pau.de ca.in.l.lecta.ff.si cer. pe.in cōsilio suo.cxvj.z Inn.in.c.preterea.extra de appel.z Dhic⁹ in.c.vbi par uulū.de elec.in.vj.cū simili.z ita vult etiā Bar.in materia penali in.l.cū stipu latus sim mihi a proculo.z ibi doctores ff.de vb.obl. ¶ Nec obstat si dicat de iu re cōi bāniti de vna pvincia intelligun tur etiā bāniti ex quacūq alia pvincia z tñ bānitus nō poterat puniri nisi per

presidē illi⁹ prouincie.z in illa prouincia in qua deliquerat.l.si cui.§.fi.cū ibi no.ff.de accu. ¶ Qz rndet q quantū ad bānū hodie secus est in ciuitatib⁹ dnij Ue.vt.s.vt nō intelligat bānitus ab oib⁹ suis terris. ¶ Sz quantū ad cōdēnādū est idē sicut de iure cōmuni nō potest cō demnari nisi per iudicez loci in quo est cōmissuz delictū.Sz de isto nō est q̄stio nostra.sed qō est de loquente q bannit⁹ possit impune occidi.quia tale statutuz tantū operatur.z in tantū extēditur in quantū operatur z extenditur bānū.v. s.dixi.Et idē erat de iure cōi l imperio. qz ille qui erat hostis imperij Romani erat bānitus per totum romanū imperiū.z tanq hostis poterat ibi occidi.l. quos nos hostes.ff.de verb.sig.Cum ergo bannitus occisus solum fuit bannit⁹ vltra territoriū taruisinū per.xv.miliaria per illa loca solū est hostis z in illis tantū locis potest occidi.Secus si esset bānitus ab omnibus ciuitatibus imperij Ueneti qz tunc vbiq in imperio Ueneto posset occidi.arg.glo.notabilis in fi.in.c.j.l prin.in tt.hic finit lex incipiūt cōsuetudines regni.Et qd no.Alb.de ro sa.in suo opere statutorū in.iiij.parte.q. lxxxv.z per ea que dixi plene.l.in itinere.in.v.q.ff.de verbo.signi.z ista est ipsa veritas. ¶ Preterea aliter pōt respon
6 deri.†qz non presumit princeps vel dominiū ignorare leges suas.l.omniū.C. de testa.z.c.j.de cōsti.lib.vj. ¶ Et maxime cū sit scripta in corpore iuris Ueneti p dicta infra. ¶ Immo etiā si nō esset scripta z esset extrauagās idem esset ex quo est notoria vt no.in.l.cū prolatis.ff. de re iud.z in.c.pastoralis. extra de fide instru. ¶ Nec ob.secundo q alia declaratio Illu.d.d.de.Mccccxlvj.reperit cō traria que terminat expsse q in illis.xv. miliaribus possit capi sed non occidi qz illa que est de.Mccccxlviij.est posterior z derogat priori.l.pacta nouissima.C.de pac.l.si quis in princi.test.ff.de lega.iij. ¶ Item qz illa est in territorio vincenti no.nostra in territorio taruisino vñ non obstat.ar.l.cum querit.cū.l.seq.ff.de ex cep.rei iudi.z arg.totius tituli.C.res in ter alios acta. ¶ Item qz diuerse estra

tio l vno ꝙ in alio qꝛ ibi fuit occisus ab
inimicis siue cōi hic tantū propter adul
teriū commissum cum vxore. ¶ Item qꝛ
occisores erant absentes hic in carceri
bus. vñ hic durius agerel cū presente si
occideretur ꝙ cū absente si bannitur vt
de se patet. ¶ Nec obstat.l.ij.C.de legi.
qꝛ declaratio dꝫ esse generalis qꝛ veruꝫ
est nisi appareret qḋ alia sit intētio prin
cipis sicut ē in casu nostro ꝑ literas du-
cales de Mcccclx.que aut reuocant pri
mū aliter statuendo aut volūt aliter ser
uari taruisiū aliter vincentie ex aliqua
forti cā. ¶ Tertia ratio principalis est.
qꝛ vltra declarationē Illu.du.d.v.habe
mus sententiā.d.potestatis Taruisij de
Mcccclix.ꝛ sniam.d.Andree Bernardo
potestatis Padue de.Mcccclxiij.ex qui
7 bus patet ꝙ ita est iudicandū. ¶ †Et li-
cet a legibus nō exemplis sic iudicādū
l.nemo.C.de sentētijs. ¶ Tamē hoc ve
rū qñ essem⁹ in casu claro.sed vbi sum⁹
in dubio debemus sequi etiam exēpla
aliorū.vt.l.an apud.ff.de manu.vindi-
cta.ꝛ maxime cū sit alicui⁹ auctoritatis
vt dꝛ de trebatio.insti.de codicillis l pn
cip.ꝛ ita vult etiā Saly.ꝛ Raph.in.d.l.
nemo.C.de sentētijs. ¶ Sꝫ in casu nr̄o
res est clara pro occidente.Et si non est
clara est saltē dubia ergo exēpla moue
re debēt iudicātē. ¶ Et hoc maxime ser
uāt dñi Veneti in dubio.Et ita vult etiā
statutū Venetorū ꝙ seq̇ debem⁹ in hac
parte.cū tractel de declaratiōe partiuꝫ
ꝛ literaꝝ ducaliū per not.in.l.de quib⁹.
ff.de legi.in prin. ¶ Quarta ratio est.qꝛ
magnificētia.v.seu vestri iudicis male
ficiorum fecit mēsurare ista.xv.miliaria
propter ꝙ declarel etiā in hāc partem
inclinasse ꝛ ita credidisse.Sicut vere et
iuste credidit. ¶ Quita ratio est qꝛ etiā
si de iuris rigore aliter eēt tñ ex quo Vi
talianus de vitaliano duct⁹ fuit iusto ꝛ
8 cōi errore excusatur a dolo.†qꝛ quelibꝫ
cā etiaꝫ iniusta excusat a dolo.l.Igit.§.
j.ff.de lib.cau.ꝛ no.gl.in.l.si plagij.ij.C.
ad legē flauiam de plagiarijs ꝛ gl.scḋa
magna in fi.in.l.j.ff.si quis ius dicēti nō
obtemperauerit.Et excusatur etiā a pe
na legali.vt not.Joā.and.in.c.j.de elec.
lib.vj.in nouella. ¶ Et hoc vult Barto.

quasi l terminis qḋ.nostre de bānito in
l.pe.ff.de adulterijs. ¶ Facit optime ꝙ
hꝛ in.l.q̇s sit fugitiuus.§.apud labeonē
ff.de edil.edic.ꝛ ꝙ ibi not.Bar. ¶ Et ꝓ
hoc facit ꝙ no.Pet.de ancha.in.c.cū cō
suetudines.per gl.j.in fi.extra de cōsue.
qui dꝛ ꝙ cū quidam rector ville fecisset
ponere qnendā in cōpedib⁹ fuit contra
cū formata inq̇sitio ꝙ ipse tenuerat pri-
uatos carceres cōtra titulū.C.de priua
tis carcerib⁹.ꝛ iste ꝓbauit ꝙ sui maio-
res facere consueuerunt ꝛ fuit absolu-
tus. ¶ Sexta ratio est.qꝛ iustum dolorē
nō potuit temperare.per.l.si adulteriū
cū incestu.§.Imperator.ff.de adulterijs.
ꝛ.l.gracchus.in fin.C.de adul.ꝛ hꝛ per
Pau.de ca.in ꝯsi.cxcij.in quarto dubio
9 princi. ¶ Septima ꝛ vltima ratio est †qꝛ
in dubio in penis debem⁹ accipere be-
nigniorē interꝑtationē.l.si de interpre-
tatiōe.ꝛ.l.ꝑses.ff.de penis.ꝛ ita vult.Il-
lu.d.d.in simili cā in literis ducalib⁹ de
Mcccclx.Et in dubio debem⁹ poti⁹ esse
proni ad absoluendū quā ad condēnan
dū.l.Arianus.ff.de act.ꝛ obli.ꝛ.l.fauora
10 biliores.ff.de reg.iur.†Et propterea dꝛ
melius est nocentē absoluere quam in-
nocentē condēnare.l.absentē.in princi.
ff.de penis cū similibus.Et maxime in
casu nr̄o vbi iste occisus est bānitus pro
pter homicidiū.vnde solet dici homici-
da ꝙ fecit.semꝑ expectet.l.iij.C.de epa
li audi.ꝛ qꝛ etiā erat rixosus ꝛ multa fa
cinora cōmiserat ex q̇b⁹ fuerat pluries
cōdēnatus Padue:quas condēnatiōes
ꝓ parte soluerat dictus Vitalianus ꝛ ei
vxorē dederat.ꝛ postea conturbitauit
vxorē suā.vnde statib⁹ dubijs predictis
ꝛ ius ꝛ equitas ꝛ ois bona cōsciētia per
suadere debet qḋ debeat absolui.

¶ Summarium super cōsilio.ix.

1 Debitor priuati an ex delicto bo-
nis cedere possit:numeris omnibus se-
quentibus per totū consilium.
2 Debiti mole pregrauatus bonis cede-
dere potest.
3 Bonorū cessio in criminalibus non suffi
cit:sed qui pecuniam soluere nō potest.
in corpus luat.

4 Bonis cedere nõ potest: quando quis do li ratione conuenitur.

5 Argumentum a contrario sensu sumere non debemus: vbi alicuius intellectus: vel iuri contrarius resultaret.

Consilium.ix.

1 In christi† noie Amen. Ac inuocata spiritus sancti gratia. Quidam ex de licto fuit condemnatus fisco in certa quantitate. et in alia quantitate parti. habẽs gratiã dilationis a principe pro parte debita fisco fuit incarceratus ad petitionẽ partis creditoris offensi. Debitor vult cedere bonis vt exeat de carceribus creditor dicit q̄ nõ põt ipso inuito. Querit̃ q̇d iuris. Et vr̃ prima fa cie dicendũ q̄ possit bonis cedere et se liberare a carceribus per. l. j. C. qui bo nis cedere possunt. Itẽ de hoc vr̃ tex. cũ glo. singulari instit. pro socio. in. §. item si
2 quis ex socijs. nam in tex. ibi dicitur† q̄ male debiti pregrauatus potest bonis cedere. Et gl. ibi exẽplificat dicẽdo q2 fi sco vel priuatis debebat. Et sic vult illa gl. q̄ debitor et priuati et fisci põt bonis cedere alle. l. verum. §. j. pro socio. et illaz gl. alle. pro singulari. Ang. in trac. õ car. in. iiij. col. in fi. C. qui bo. cede. possunt. lz dicat q̄ verius est vt sit supplicandũ fi sco. Itẽ pro hoc facit statu: Padue sub Ru. de concessio. bãni in. c. pe. q̄ vult vt obligatus. vel cõdẽnatus cõi immedia te ex obligatiõe cõtracta cũ eo possit ce dere. ar. l. j. §. huius rei. ff. de officio ei⁹ cui mãdata est iuris. Sed his non obstã tibus contrariũ teneo esse de iure veri⁹ Nam quãdo quis est debitor ex delicto
3 siue sit debitor fisci siue priuati nõ põt bo nis cedere. † q2 in criminalibus non suf ficit cessio bonorũ sed qui non põt solue re pecuniam luat in corpus. vt no. gl. in c. peccatũ. de reg. iur. li. vj. per. c. frater nitatis. xij. q. ij. quẽ sequit̃ Ang. in. l. ij. ff. de cessione bonorum. Et idem tenet gl. in verbõ cruciatus. per illũ text. xiiij. q. vj. in. c. j. si res. Et idẽ etiã tenet gl. lxxx vj. di. nõ satis. circa prin. in verbo debi ti. Et idez tenet Inno. et canoniste in c. odoardus. extra de sol. Et idem tenet 5 Alb. de rosa. in Rub. C. qui bo. ced. pos. qui dicit q̄ communiter doctores tenẽt hanc opi. alleg. l. quicũq3. C. de ser. fug. et q̄ ibi dixit in ver. In quarto dicto etc. Et alleg. etiam. l. j. §. vlt. ff. de penis. et. l. qui edes. ff. de incen. rui. nauf. et. l. fi. ff. de in ius vocan. et quod ipse dixit in. l. si quis curialis. in fi. C. de episcopis et clericis. Et hanc opinionem tenet etiã Old. et Iac. de are. qui allegabãt. l. obcenus. ff. de admi. tu. cũ ibi no. vt refert Albe. de rosa. in. d. Rub. circa fi. C. qui bo. ce. pos. Et eandẽ opinionem tenet Bal. in. l. si
4 quis id quod. ff. de iur. om. iu. † vbi dicit q̄ qñ quis conuenit̃ ratione doli non po test cedere bonis. et hoc vult etiam Alb. in. d. Rub. circa fi. qui dicit in questione nostra q̄ cõuentus ex dolo nõ habet be neficiũ ne conueniat̃ nisi inquantũ face re potest. l. etiam. §. j. ff. sol. mat. in. l. si re rum amotarũ. ff. de re iudicata. bene fa cit. l. vltima. §. fina. ff. de his que in frau dem credito. Et istam sententiaz secu tus est etiam. do. meus. d. Ioan. de ana. in. c. Odoardus. extra de solu. dicens q̄ ille qui conuenitur. ratione doli non ha bet priuilegium cessionis allegat Bald. in. d. l. si quis id quod. Et idem etiã te net Salice. in. l. j. versic. vj. quero. C. qui bonis cedere possunt. Et ex predictis apparet q̄ communis sententia est q̄ debitor ex delicto etiaz si est debitor pri uati non gaudet beneficio statuti vt di cit etiam Albe. de ro. in dicta Rubr. cir ca finẽ. Ergo ob ista sentẽtia in iudi cãdo non est recedendum per no. in. c. primo et in. c. ne innitaris. extra de con stitu. et in. c. capellanus. extra de ferijs. et in. l. fin. C. de pena iudicis qui male iudi cauerit cum similibus. etc. Nec obstãt allegata supra in contrarium et pri mo lege prima. C. qui bo. ced. pos. quia debent intelligi in debitore ex cõtractu non ex delicto. Et similiter responde tur ad gl. insti. pro so. in. §. Item si quis. Nec obstat statutum Padue quia illud statutum debet intelligi secundum ius commune vt not. eleganter Bald. in. l. prima. C. qui bonis ced. pos. facit qd no. per glo. et docto. in lege fina. §. in compu tatione. C. de iure deliberã. † Nec debe

a mus sumere argu. a ɔtrario[a] sensu. vbi resultaret alienus intellect⁹ vel iuri cōtrarius. l. ij. C. de conditio. inser. ꝛ l. cōuēticulam. C. de episcopis ꝛ cleri. Uel si volumus intelligere vt sumatur argumē. a contrario sensu. dicendū est ꝙ ibi loq̄tur de obligatiōe orta ex cōtractu. vt patet ibi dū dicit de obligatione cū cōmuni cōtracta. ꝛ sic sumitur argumentū a contrario sensu ꝙ si esset debitor ex contractu ꝑuato bene posset cedere bonis. vt ꝓbatur ibi obligatus cōi immediate scilicet ex ɔtractu inito cū cōi. Secus si priuato licet illa obligatio postea trāsiret i eū quia tūc statutū vult ꝙ trāseat cū sua causa. vꝫ vt possit fieri cessio. l. marcellus. §. fi. ibi fiscus cū suis oneribus. ff. ad trebel. ¶ Nec obst. si dicat̄ ēt ille qui tenetur ex delicto dr̄ obligatus qr delictum committens vr̄ velle pati se dānari ꝛ obligari ad penam que oritur ex illo delicto. vt est glo. notabilis. i. l. j. §. bestias. in ṽbo onerari. ff. de postula. Quia respondetur ꝙ statutum non loquitur de obligatiōe. sed de illa tantum que non oritur ex delicto sed ex contractu. quod patet quia illa que orit̄ ex delictis orit̄ immediate fisco vt dixi cū statutū faciat mentionē de illa obligatiōe ex ɔtractu. ¶ Preterea nō erat necessariū quod loqueret̄ de obligatione orta ex delicto qr de iure cōi similiter nō poterat nec pōt fieri cessio etiā i debitore ꝑuati vt dixi. vt ergo aliquid operet̄ intellectus est vt loquat̄ de obligatione que oritur ex cōtractu non ex maleficio. argu. l. si qn̄ ff. de leg. primo. et. c. si papa. de priuilegijs. lib. vj.

¶ Summariū super consilio. x.

1 ☞ Clericus ꝑme tonsure coniugat⁹ an ꝛ quando ꝑuilegium clericale amittat ꝛ q̇s iudex esse debeat. ꝛ an ꝛ quādo iudex laicus supersedere debeat: ꝛ ipm accusatū ad iudicē ecclēsiasticū mittere: numeris oībus sequētibus ꝑ totū consilium.

2 Iudex ecclesiastic⁹ inhibitorias literas iudici ecclesiastico tāꝙ̄ superior ꝑsonarū ecclesiasticarum mittere poterit.

3 Iudici seculari fides faciēda nō ē q̄ ad personarū ecclesiasticarū instructionē.

4 Persona eccl̄iastica an sit admittenda: cū offert se ꝓbaturā: oīa fecisse: q̄ requirunt̄: vt beneficio clericali gaudeat.

5 Defensio neq̧ diabolo denegãda est.

6 Probatiōes fiende ꝑ ꝑsonā ecclesiasticã ex cā alicui⁹ maleficij corā q̄ iudice fieri debeant.

7 Causa seu res eccl̄iastica per iudicē laicū tractari non potest.

8 Clericus cōiugat⁹ si nō portat habitū vel tōsurā priuilegiū amittat.

9 Snīa ꝛ cause cognitio de re eccl̄astica ad iudicẽ ecclesiasticum spectat.

10 Clericus ɔiugatus quo ad forū regulariter bn̄ficio clericali gaudet.

11 Statutū si velit: ꝙ cause inter affines cōꝓmitti debeāt: ꝛ ṽtat̄ in dubiū: an aliqua causa sit ɔꝓmittēda: puta quia dicatur: ꝙ non sunt affines ista etiam causa cōpromittenda est.

12 Iudex laic⁹ an in clerici accusatiōe supersedere debeat: donec fuerit cognitū ꝛ decisū ꝑ iudicē ecclesiasticum de priuilegio clericali.

13 Iudex secularis remittere dꝫ ꝑsonā eccl̄iasticā cū actis ad ecclesiasticū iudicem: si ipse iudex ecclesiasticus ita pronūciauerit.

¶ Consilium. x.

1 NOn tpu tetali q̇s magnifice ꝑtor me hāc rē de qua disputaturi sum⁹ accessisse. vt alicui⁹ d̄lictavel͛ d̄

a ¶ Cōtrario sensu. An ꝛ qn̄ argu. a ɔtrio sensu valeat vid. pau. de ca. in cōsi. ccclxxiij. ꝛ in ɔsi. ccclxxiij. Ludo. de ro. in ɔs. cccclxcij. et in consi. cccclxlviij. d. alex. de imo. ɔsi. v. i iiij. volu. et i cōsi. lxxvj. col. iiij. vol. d. Bar. soc. in ɔsi. clxvj. Incip. visis inuestituris. ver. ꝑterea cū ṽsi. seq. in ij. volu. carth. xxix. incip. in. q. ṽtenti. ṽsi. ꝑterea non dꝫ eo. ij. volumi. cart. cxcvij. copiose ꝑ. d. alex. ꝛ doc. i l. oēs ppl̄i. ff. de iusti. ꝛ iur.

sedere.sz vt iurisdictionē ecclesiasticā tue
ri legitīe valeā q̄ pfecto a nemine vnq̄
negligēda est.sz poti⁹ ab olb⁹ defendē-
da. ¶ Dicā itaq3 ptor illustris.pri⁹ in
venia quesita. ¶ Etenim primis vt res cla
rius intelligat declarādū esse existimo
q̄d nobis cōueniat cū magnificentia ve
stra vestrisq3 iudicibus.τ quid in cōtro-
uersia sit. Cōuenim⁹ in hec verba. Mat
thē⁹ de rodigio paduanus clericus cō
iugatus accusat⁹ est de ludo ad offm iu
dicis vestri aqnile accusat⁹ aufugit ad
curiā ecclesiasticā.vz ad.d.Cosmā con
tarenū.Reuerē.vicariū Reue.d.epi pa
duani vt ipm defendat l sua iurisditiōe
clericali fecitq3 ei fidē p publica docu-
menta de titulo sui clericat⁹ τ prime tō
sure. ¶ Fecit etiā fidē p attestatiōes te
stiū ola in curia ecclīastica receptas tō
surā clericalē que vulgariter clericalē
nūcupaī habuisse τ portasse qui.d.vica
rius volens vt tenebatur tueri suā iuri
ditionē scripsit dño iudici vr̄o ad offm
aquile literas inhibitorias.vt in hmōi
causis scribi consueuit. Et vt dñs iudex
vester clarior redderet productū est in-
strumentū publicū sui tituli clericat⁹ et
producte sunt attestatiōes pdicte.τ pe
titū est vt remittaī ad curiā ecclesiasti-
cā. In his olbus sine dubio nulla est in
ter nos cōtrouersia Cōuenimus etiā vt
arbitror in alio vz Reueren.dñū Vi-
cariū nō esse redarguēdū si facta ei fide
de titulo clericali τ d tōsura scripsit lite
2 ras inhibitorias:† q2 in hoc tāq̄ supior
inhibere potuit:vt no.gl.j.in.c.decerni
mus.de snīa excōicatio.in sexto.τ Ang.
in.l.cōsulta diualia.C.de testamē.τ in.l.
ex ea.ff.d postulatio. ¶ Nec similiter re
prehendendū esse dñm Judicē vestrum
aquile si nō remisit incōtinēti Mattheū
accusatū cū actis ad forū ecclīasticū ex
quo nō fuit sibi facta fides de olb⁹ que
sunt necessaria ad hoc vt clericus cōiu-
gatus gaudeat beneficio fori ecclīasti-
ci.ita vt debeat remitti ad iudiciū eccle
3 siasticū:† que fides nō est facienda iudi
ci seculari quo ad istructionē τ ad iudi
candū in eo scientiam vt dicit Bal.j.l.si
qua per calumniā. l.ij.colū.ver sic.sz po
ne q̄ si.C.de epis τ clericis. ¶ Sz in cō
trouersia sunt plurima vt existimo. Pri-
mū est si Mattheus audiēdus est si vult
pbare se fecisse ola q̄ requirunī vt gau
deat beneficio clericali. ¶ Scdm q̄s iu
dex debeat istas probatiōes accipere.τ
sic corā quo iudice debeat fieri ista pba
tio.τ q̄s Judex de eā debeat cognosce-
re. ¶ Tertiū q̄s iudex debeat pronūtia
re sup hoc an gaudeat bn̄ficio clericali
quo ad forū. ¶ Quartū nūqd interim
Judex laicus.τ sic.d.Judex magnificē-
tie vestre debeat supersedere i dicta ac
cusatiōe cōtra ipsum Mattheum de lu-
do facta. ¶ Quintū τ vltimū an si pnū
tiabitur p.d.Cosmā vicarium reue.dñi
episcopi paduani dictū Mattheū gau-
dere bn̄ficio clericali:teneaī iudex ve-
ster τ vestra magnificentia ipsum Mat-
theū ad forū ecclīasticū remittere cum
4 olb⁹ actis τ actitatis. ¶ † In pmo dubi
tatiōis articulo an Matthe⁹ sit admit-
tēd⁹ si dicit τ offert se pbaturū ola fecis
se q̄ requirunī vt gaudeat bn̄ficio cle-
ricali modica est dubitatio.q2 d hoc est
casus q̄ sic.c.si iudex laicus.de snīa ex-
cōmuni.libro sexto. ¶ Et si alr diceret
5 tolleret ipsi Mattheo dfensio.† q̄ nulli
et diabolo est denegāda.vt i clemē.pa-
storalis.τ ibi no.de re iudicata.τ no.in
c.q̄ in ecclesiarū.extra de cōstitutio. Im
mo si nō admitteī cōis defensio cū offe
rat se pbaturū possit legitime appella-
re ab isto grauamine.τ i cā appellatio-
nis nō esset opus pbare.nisi hoc q̄ non
fuerit admissus ad probandū.vt est ca-
sus in.c.īterposita.in pncipio.τ ibi hoc
no.gl.τ doctores extra de appellatione
τ not.in.c.ex parte ad.extra de testib⁹.
6 τ istō est clar. ¶ † De scdo q̄s iudex de
beat istas pbatiōes recipere.τ sic corā
q̄ iudice debeat fieri ista probatio.τ q̄s
de ea debet cognoscere.τ hoc similiter
est clarum ipsam fieri debere corām.d.
Cosma contareno iudice ecclesiastico.
7 quia ista est res ecclesiastica † que per
iudicem laicuz tractari nō potest.vt est
casus ad literam.in.c.si iudex laicus.in
principio.ibi dubitatiōis huiusmodi.d
sententia excommunicatio.et no.Ang.
in.l.quidam consulebant.in prima fal-
lētia.ff.de re iudi.vbi vult quod laicus

iudex nō possit esse iudex. q̄ est intelligēdū etiā si est qd̄ nedū iuris. sʒ ēt facti. puta si est cleric9 si deferebat habitū et tōsurā. vt no. Pet. de anchara. in regula ea q̄. in. iiij. q. prin. de regulis iuris. li sexto. lʒ in alia materia de hoc dubitet. vt no. in. l. quoties. C. de iudiciis. ꝛ vocari tn̄ dʒ iudex secularis vniuersalis cuiuscunq; interest. vt ibi dr̄. ꝛ ita tenēt dn̄i d̄ Rota i deci. clxxxvj. q̄ incipit. Itē si clericus ꝯiugat9. ꝛ. d. Dn̄icus in. d. c. si iudex laicus. in fi. in ceteris. in vltima col. de cleri. cōiu. lib. vj. q̄ hoc tʒ indistincte i vestibus. Sʒ in tonsura dicit q̄ si deposito bireto apparet euidenter q̄ non haberet tonsuram secus dic vt ibi. vbi omnino vide. Sʒ in casu nostro hoc nō fuit obseruatum in tonsura. ergo ꝛc. ¶ Nec obstat qn̄ dicitur quod sufficit esse certum ipsum non detulisse habitum ꝛ tonsuram. vel alterum istorum: vt est casus f̄m vnam lecturam gl. in. c. ex parte tertia. de priuileg. quia illud est verum de certitudine que fit per iudicē ecclesiasticum. ¶ Nec obstat gl in ṽbo. debet. in dicto. c. si iudex laic9. quia illa glossa loquitur quando hoc cōstat q̄ clericus vxoratus non portat habitum vel ton-

8 suram: †de hoc est casus in. c. j. de clericis in sexto. quod amittit p̄uilegiū: sed in casu nostro hoc nōdum constat. quia nondum sunt facte probationes coram

9 iudice ecclesiastico. ergo ꝛc. ¶ †Sup tertio ē minor dubitatio q̄. d. Cosma vicarius domini episcopi non est iudex laicus: vt probatur in dicto capitulo si iudex laicus in p̄ncipio. vbi dicitur q̄ huiusmodi cognitio spectat ad iudicē ecclesiasticum. ergo spectat etiam ad euʒ sentētia: quia de qua re cognouit iudex de ea pronūtiare debet in. l. de qua re. ff. de iudiciis cū similibus. Et ita in effectu volūt domini de rota in. dicta decisiōe sua. cxcvj. ꝛ dominus Dominicus in. d. c. si iudex laicus. in fi. ¶ hoc ēt p̄-

10 bat ratione: cleric9 cōiugat9 regulariter gaudet [a] bn̄ficio clericali quo ad forū nec potest corā iudice seculari trahi etiā pro delicto etiam si pena tantū pecuniaria imponatur vt est casus in. c. j. §. j. d̄ cleri. ꝯiu. lib. vj. Et sic iste clericus gaudēs dicto bn̄ficio dʒ p̄ iudicē tātū ecclesiasticum iudicari etiā qn̄ est cleric9 p̄ime tonsure. vt est casus in. c. ij. ꝛ ibi no. p̄ dn̄m Ant. de butrio et doctores extra de fo. cōpe. ꝛ no. i. c. si diligēti. eodem tit. ¶ Ergo si est q̄stio incidēs videlʒ si est cleric9 vel nō. hec debēt p̄ eūdē iudicē ecclesiasticū terminari vt hr̄ in. c. tuā. extra de ordine cogni. ¶ Et p̄ hoc optime facit glo. notabilis. ꝛ qd̄ ibi notat Bar. per illam gl. i. l. si qs in ꝯscribēdo. C. de pact. vbi singulariter dr̄ †q̄ si statutū vult

11 q̄ cause iter affines debeāt cōpromitti: ꝛ vertit in dubiū si aliqua cā est ꝯpromittēda puta qr dr̄ q̄ nō sunt affines ista ēt causa est cōpromittēda. ¶ Et pro hoc facit rō qr ille qui est iudex p̄parati dʒ esse iudex p̄paratorij: vt. l. ordinariū. cū ibi notatis. C. de rei vendi. ꝛ. l. q̄ de crimine. C. de accu. ¶ Et facit ad h̄ optime qd̄ no. Bart. in. l. iij. i vltima col. ff. d̄ alimētis ꝛ cibariis legatis. Itē h̄ pbat. in. l. quoties. C. de iudiciis. ¶ Et facit etiā rō qr si alr̄ diceremus ēēt aperta via tollēdi p̄uilegia clericis p̄ laicos q̄ sepe i exhibēda iustitia clericis sunt remissi. vt dicit tex. in. c. cū sit generale. ex̄ de foro cōpe. Et sic p̄ indirectū perderēt clerici suum priuilegiuʒ quod nō est dicendum. capitu. cū quid vna via. de regulis iuris. i sexto. ꝛ. d. c. j. §. j. ibi ne p̄ vnas

a ¶ Gaudet Beneficio. Materiā hui9 cōclusionis ꝛ totius fere consilii. vid̄ p̄. do. Alex. i ꝯs. ij. l. iiij. volu. spe. i fi. de cleri. ꝯiuga. p̄ totū. Bald. in l. affinitatis. i ṽ. casus de quo hodie. C. cōmu. de succe ssio. Card. in cle. j. d̄ cle. cōiu. doc. i. c. j. e. tit. vbi hēs materiam ad plenuʒ.

viã cõcedat eisdē de clericis cõiugatis in.vj.cũ similib⁹. ¶ †Sup ꝗrto dubio an interim iudex laicus debeat supsedere i dicta accusatiõe.donec fuerit cognitũ ⁊ decisum per iudicē ecclesiasticũ de priuilegio clericali breuiter dicēdũ est ꝙ sic.vt est casus in.c.si iudex laicus.in fi.de snia excõica.l sexto.⁊ ꝓbat apte in.c.tuã.extra ꝺ ordine cognitio.⁊ iij.qõne.ix.c.fi. ¶ Et assignatur rõ per gl.in.d.c.si iudex laicus.in fi.q̄r istud si gaudet priuilegio clericali est ꝑiudicia le.ideo prius dȝ cognosci.vt ꝓbat ī.d.c.tuã.⁊ l.l.ij.C.ꝺ ordi.cognitionũ.Et ita tȝ Bal.in.l.si qua per calũniã.in principio.ij.col.versi.sed ponam⁹ ꝙ est capt⁹ C.de episcopis ⁊ clericis. ¶ †De vltio non est dubiũ ꝙ si p iudicē ecclesiasticũ cõpetentē pronunciabit ipm Mattheũ gaudere bñficio clericali ꝙ magnificētia vestra ⁊ iudex vester tenebit ipsum remittere cũ actis ad iudiciũ ecclesiasticũ.vt probat in.c.si iudex laic⁹.et ibi no.de snia excõica.in sexto.Unde ex ꝑdictis cõcludit ꝙ magnificētia vestra ⁊ iudex vester dȝ supsedere et expectare processum ⁊ sniam.d.Cosme contareni iudicis ecclesiastici et si vult interesse põt.vt.d.c.si iudex laicus.⁊ snia per ipsum ferēda euētũ rei declarabit.Si.d. Matthe⁹ dȝ remitti ad curiã ecclesiasticã vel si dȝ p officiũ vestrũ cõdēnari.

¶ Summariũ sup cõsi.xj.

1 Clericus prime tõsure in habitu ⁊ tõsura nõ incedēs an perdat priuilegiũ clericale.⁊ an ille qui post delictũ cõmissum cleric⁹ efficit bñficio clericali gaudeat:⁊ an q̄ patit se per iudicē secularē cõdēnari tacite priuilegio renũciasse videat:⁊ ꝙ dicat enorme delictũ:et an ꝓpter delictũ enorme clericus priuilegiũ amittat:numeris oībus sequentib⁹ per totum consilium.

2 Clericus prime tonsure priuilegio clericali gaudere dȝ:⁊ si in dubium vertatur:an clericus sit:iudex secularis cognõscere non debet.

3 Captus quispiam per iudicē secularē si clericat⁹ lrãs ostēdat statim ad ecclesiasticũ iudicē remitti debet.

4 Probatio an ⁊ quõ deficere dicatur:qñ de corpore plene non constat.

5 Procuratore sempronij se esse titius dixerit et ostenderit litteras:an ille litere probent.

6 Instrȝ cause si quispiã penes se habeat an procurator esse presumatur.

7 Clericum aliquem esse:an ꝓbatio per testes sufficiat.

8 Priuilegiũ aliquod subreptitiũ dicitur: quando in eo aliquid narrat:qđ in rei veritate non est.

9 Scholaris dici põt:qui lrãs scit:licet litteris operam non det:⁊ ita in curia romana seruatur.

10 Cleric⁹ licet nõ exprimat:se esse de aliena diocesi:si tamen ordinetur efficit clericus.⁊ caracter imprimitur.

11 Delicto de eodē nõ est sepi⁹ inquirēdũ.

12 Homicidiũ cõmissum non impedit:quominus non imprimatur caracter quando quis postea clericus efficitur.

13 Delictum si quis anteꝙ̄ clericus efficeretur:cõmiserit:priuilegio clericali gaudet:vt non possit conueniri:nisi corã iudice laico:nisi illud in fraudem fecerit.

14 Priuilegio clericali an qs tacite renũciasse videatur:si permiserit se per iudicem laicum condēnari.

15 Clericũ appellatione an etiam pme tõ iure clerici comprehendantur.

16 Clericus in minoribus constitutus nõ potest verbo clericatui renũtiare:sȝ facto sic.s.exercendo negotia secularia.

17 Clericus si corã potestate cõfiteatur se esse laicum:an excuset potestas:qui scit vel scire debet:ꝙ est clericus.

18 Iurisditionis defectus:quando scilicet ipso iure iurisditio defecit:semp opponi potest.

19 Priuilegium clericale an amittatur ꝓpter delicta enormia absq̄ eo ꝙ fiat tertia admonitio.

20 Inquisitio super eodem delicto non põtest fieri.

21 Priuilegium clericale delicta committens amittere potest:quando deliquit: postꝙ̄ fuit clericus.

22 Priuatio presupponit habitum.

23 Clericus aliquis effici põtest quãdo deliquit etiam vsq̄ ad mēbri mutilationē: ⁊ sanguinis effusionem.

24 Excessus enormis esse dicitur:etiã quã do est processum vsq ad sanguinis effusionem.
25 Excessus enormis esse dicitur:cũ clericus offert duellum vel oblatũ suscipit.
26 Delictũ an sit enorme:iudicis arbitrio committendum est.
27 Delicta enormia de iure ciuili dicũtur: que in dãnum vel iniuriã alterius cum dolo committuntur.
28 Beneficiũ clericale an aliquis ob delictũ enorme perdere debeat absq eo q tribus admonitionib⁹ fuerit admonit⁹.
29 Clericus in minoribus constitutus ad hoc vt priuilegiũ amittat:quatuor req̃runtur.
30 Habitus clericorum in vestimẽtis qualis esse debeat.
31 Clerici portãtes vestes seu caligas scacatas seu virgatas an p̃uilegiũ amittãt
32 Clerici tonsura qualis esse debeat.
33 Tonsura prima quenam sit.
34 Habitus frequentiam quod vices inducant.
35 Crimine in aliquo captus deprehẽsus dicitur.
36 Clericus enormitatib⁹ se immiscẽs qñ priuilegium amittat.
37 Clericus in enormitatibus inueterat⁹ priuilegiũ clericale amittit.
38 Clericus se enormitatibus immiscens: nisi tertio admonitus destiterit:priuilegium amittit.
39 Priuilegium amittit clericus in minoribus cõstitutus enormitatibus se immiscens fm Butrium:secus autem in cõstituto in maioribus ordinibus.
40 Clericus in minoribus constitutus fm Gofredũ si dimittat habitũ ⁊ reputatur vt laicus:etiam si monitus nõ fuerit priuilegium amittit.
41 Clerico in coniugato monitio aliq̃ nõ requiritur:⁊ per quem iudicem ipã admonitio fieri debeat.
42 Clerico i coniugato que copulatiue requirant:ad hoc vt p̃uilegiũ nõ amittat.
43 Clericus nõ admonitus a iudice ecclesiastico vt habitũ ⁊ tonsuram sumeret:⁊ sic nõ delinqueret:priuilegium clericale non amittit.
44 Clericus dimittens habitũ ⁊ tonsuram ⁊ ingerens se enormitatibus quo ad p̃cutientes eum priuilegiũ amittit:ne scʒ in canonẽ late snie incidant.
45 Priuilegiũ fori ecclesiastici dscẽdit a deo
46 Legũ optima interp̃s est cõis practica.
47 Clericus qñ incorrigibilis esse dicat.

Consilium.xj.

In christi nomine amẽ.
1 Casus talis est.†Aluisi⁹ de mafeis fili⁹ Gregorij vulnerauit quẽdã iacobũ zãchanũ cum vna partisana ꝓpter qđ cõdẽnat⁹ fuit in.l.lib.denariorũ.Deinde post aliquod tp̃s dũ esset rome cum.d.Barbono mauroceno fuit in minoribus constitut⁹.⁊ primã tonsuram assumpsit.Postea per vnũ annum vel circa dum vellet vnus nunci⁹.d.potestatis eum ducere ad ipsum.d.potestatem vulnerauit ipsum nuncium super platea mercati fortiu facie cum vna cultella cum aliquali sanguinis effusione ex quo vulnere ɔdẽnat⁹ fuit in cẽtũ ⁊.l.li.Demũ vna nocte vnus iuuenis Michael de p̃sico fuit a q̃busdã alijs iuuenibus vulneratus duobus vel tribus vulnerib⁹ in capite qui liberatus est.Et suspitio est apud.d.potestatẽ qđ dict⁹ aluisius fuit in dicta rixa.⁊ forte etiã vulnerauit dictũ michaelem de persico propter qđ captus fuit ⁊ detinet in carceribus cõis Verone per d.potestatem qui intẽdit ꝓcedere contra eũ.⁊ si culpabilem repererit.eũ puniet.Ipse vero Aluisi⁹ dicit se esse clericũ prime tonsure ⁊ producit priuilegiũ suũ clericat⁹.Et.d.ep̃s Verone hoc intelligẽs misit literas inhibitorias.d.potestati vt cõtra eũ nõ ꝓcedat qr est clericus.⁊ qđ ad ipsuʒ.d.ep̃m remittat.Quia d potestas recuset ipsum relaxare.⁊ ad ep̃m remittere qr dicit qđ ipse nõ est cleric⁹ ⁊ qđ priuilegiũ qđ producit nõ probat clericatũ ipsius q loquitur in p̃sona Aluisij de mafeis simpliciter.⁊ quod quinq sunt homines de mafeis q̃ vocant hoc nõie Aluisius.Itẽ qr in dicto p̃uilegio dr qđ est scholaris ⁊ nõ dr verum.vñ est subreptitiũ.Itẽ qr lʒ illud priuilegiũ nõ esset subreptitiũ tñ nõ valuit qr dicit q est suspitio q vulnerauit quendaʒ

puerum cum vno lapide ex quo mortu⁹ est. ꝛ sic propter hoc non potuit tonsurā primam assumere. ¶ Item opponitur ꝙ licet habuisset priuilegium prime tonsure tamen illi renuntiauit tacite ex quo passus fuit se cōdemnari a. d. potestate cū curia in centum ꝛ. l. lib. pro dicto vulnere. ¶ Item opponitur ꝙ non meret̃ gaudere illo priuilegio ex quo non portat habitum nec tonsurā ꝛ gessit vł̄ commisit delicta enormia seu seua. ¶ Item opponitur ꝙ ipse est effectus incorrigibilis ex quo bis vel ter commisit delicta enormia siue seua. primum quando vulnerauit Jacobum zanchanum propter quod fuit condemnatus in. l. lib. ¶ Secundum quia vulnerauit officialem. d. capitanei Verone seu camere verōe. propter quod fuit condemnatus in centum ꝛ. l. lib. ꝛ ad standum per vnum mensem in carceribus. ¶ Tertiū quia dicitur ꝙ fuit ad mortem vnius pueri qui fuit cū vno lapide occisus. ¶ Quartū quia dicitur ꝙ interfuit quando de nocte fuit vulnerat⁹ michael de persico. ꝛ hec questio orta est inter. d. episcopū ex vna parte. ꝛ. d. potestatem Verone ex altera. Super qua videndum est quid iuris. ¶ Et pro clariori intelligentia reducēda sunt predicta ad aliquas questiones principales quibus examinatis ꝛ decisis dilucide apparebit ipsa veritas. ¶ Prima q̄stio erit quis debeat esse iudex cōpetēs 3 in hac causa ꝛ q̄stione. ꝛ sic quis debeat pronuntiare si. d. Aluisius est clericus ꝛ gaudeat ꝑuilegio clericali an nō. ¶ Secunda questio. an probatum sit vel probari possit legitime dictum priuilegium clericatus Aluisij de mafeis. ¶ Tertia posito ꝙ sit probatum ꝑuilegium fuisse factum an sit illud subreptitium vel nō. ¶ Quarta an stante homicidio in persona dicti pueri allegati potuerit. d. Aluisius effici clericus ita ꝙ gaudeat beneficio clericali. ¶ Quinta posito ꝙ vere fuerit clericus an sit probatum ꝙ ipse Aluisius renūciauerit priuilegio clericali tacite ex quo fuit condemnatus per dominum potestatem cum curia in centum. l. 4 lib. ꝛ non allegauit priuilegium suum. ¶ Sexta si Aluisi⁹ meret̃ amittere priuilegium clericale ex quo dicitur gessisse vel cōmisisse enormia siue seua delicta absq; eo ꝙ fuerit tertio admonitus. ¶ Septima si dictus Aluisi⁹ est effect⁹ incorrigibilis ex quo bis vel ter dicitur commisisse delicta enormia de quib⁹ supra. ꝛ sic ꝑpter hoc amiserit priuilegiū clericale. ¶ † De prima questione nō est dubitandum ꝙ. d. episcopus debet esse 2 iudex ꝛ non potestas Verone nec ei⁹ curia super hoc. s. si. d. Aluisius est cleric⁹ prime tōsure ꝛ gaudet beneficio clericali. vt est tex. in. c. si iudex laic⁹. circa ꝑnc. de sentētia excommunica. lib. o. xj. quia de re ecclesiastica ꝛ spirituali tractat̃. vocato tamē iudice seculari. vel alio cuiuscunq; interest: vt dicit ibi tex. in versi. dubitatiōis huiusmodi. Et idem etiam est dicendum quando ille de quo queritur est deprehensus i habitu laicali. ꝛ se publice pro laico gerebat. naʒ tunc si est questio an clericus vel non. vel si debet remitti ad curiam ecclesiasticam vel nō. cognitio huiusmodi spectat ad iudicē ecclesiasticum. et sic ad episcopum. vt not. glo. ordina. in dicto. c. si iudex laicus. ad fi. in verbo fecerit in principio. ꝛ idē no. ibi. Joan. mona. ꝛ archidia. ꝛ idem etiā not. Anto. de butrio in capitulo ex ꝑte tertia. in fine. extra. de priuilegiis. ꝛ ita etiam vult Bart. in. l. si quis per calumniam. in secunda colum. C. de episcopis ꝛ clericis. ¶ Dicit tñ ibi Bald. † ꝙ si captus per potestatem ostendat potestati literas clericatus statim debet eum remittere ꝛ licet ꝓbatio clericatus sit spiritualis ꝛ nō possit fieri coram iudice laico per dictum. c. si iudex laicus. tamē coram iudice seculari potest produci instrumentum clericatus ad instructioneʒ et ad inducendum in eo scientiam clericatus vt sic sit excommunicat⁹ si detinet. ꝛ subdit no. ꝙ in tali ostensiōe instrumēti non oportet aduersarium citare quia non sit in modum probatiōis sed instructionis. vera enim probatio clericatus nō potest fieri nisi coram episcopo. ꝛ ad predicta alleg. in argumen. l. si quis insti ciat⁹. ff. deposit. ¶ † De secundo an sit probatum vel probari possit legitime ꝑuilegium clericatus dicti Aluisij. ꝛ dicitur

citur p parte domini potestatis. Uero
ne q non. quia illud priuilegiu loqui-
tur de Aluisio de mafeis non nomina-
do eius patrem. & q sunt quinq in ciui
tate Uerone qui vocantur hoc nomine
Aluisius. vnde no constat de corpore.
& sic deficit probatio & no ius: vt. l. duo
sunt titij. ff. de testame. tuto. Et dico q
imo satis constat de psona & q ipse Al
uisius detent⁹ est ille de quo fit metio
in puilegio. na quado qs habet instru-
metu penes se in quo fit metio de vno
exprimedo nome proprium si illud no
men est illi⁹ q habet penes se illud in
strumentum quod producit psumitur
esse ille de quo fit metio i instrumeto.
vt probatur. in. l. si qua per calumniaz.
C. de episco. et clericis. ¶ Et p hoc ad
ducitur qd no. ibi Cy. Bal. & docto. l. fi.
5 vbi dicitur † q si titius venit cum in-
strumento vel literis. & dicit se esse pro
curatorem sempronij & dicit sibi q lite
re sue faciut mentione q semproni⁹ fe
cit pcuratore titiu. tu no es ille titi⁹ de
quo litere loquuntur q ille litere pbat
q sis ille. ex q tu illud instru producis.
¶ Item pro hoc adducitur tex. cu gl.
sing. in. l. fi. C. de pac. conue. vbi dicitur
q ex quo maritus habet penes se istru
mentum bonorum parafernaliu vxo-
ris presumitur esse eius procurator fa
ct⁹. & ita no. ibi Bar. & doc. & idem not.
Barto. in. l. vulgo. in fi. ff. de admini. tu
6 to. vbi dici † q si quis habet instrume-
tum cause penes se presumitur esse p
curator. Et idem not. Bald. in. l. si qua
p calumniam. in fine. C. de episco. & cle
ri. vnde ex his patet q ex quo instru-
mentum clericatus est penes istu Al
uisium & ipsum producit q presumitur
esse ille Aluisius de quo fit mentio in
puilegio. & sic cessat. d. l. duo sunt titij.
ff. de test. tute. quia non deficit pbatio
nec eius priuilegium. ¶ Preterea ista
questio tollit faciliter ex alio quia ad-
sunt testes qui fuerunt presentes tepo
re quo fuit factus iste aluisius cleric⁹
et sic p testes potest fieri illa probatio
licet non esset aliquod instrumentu de
7 priuilegio. † Que probatio p testes va
let et sufficit ad probandum aliquem

fuisse effectum clericum vt est casus in
c. tue. extra de clericis peregrinis ordi
nandis. & not. gl. sup verbo fecit. i fine.
in. c. si iudex laicus. circa finem. de sen
tentia excommuni. lib. sexto. Et idem
notat etiam Cyn. in. l. si qua per calum
niam. circa fine. C. de episcopis & cleri-
cis. Ex quibus patet q dubitatio hui⁹
8 secunde questionis cessat. ¶ † De ter-
tia po sito q sit probatu priuilegiu cle
ricatus vel p testes vel per instrumen-
tum an illud fuerit subreptitiu. ex quo
dicit in puilegio q iste Aluisi⁹ est scho
laris cum in veritate non esset. & dicit
per dominum potestatem q sic. quia
falso narrauit. Aluisius ergo debet ca
rere impetratis. vt habetur in. l. pscri-
ptione. C. si contra ius vel vtilitatem
publicam. et in. l. fi. C. de diuer. rescrip.
& c. super literis. extra de rescr. ¶ Co
trarium est verius. Primo quia ipse est
scholaris et tunc erat et volebat: tunc
omnino clericari et in curia romana
stare. vt probari potest per testes vnde
9 falsum no narrauit. ¶ † Preterea etia
si non esset proprie scholaris quia non
daret operam literis: tamen ex quo
scit literas dici potest scholaris. Et
ita obseruatur in curia romana: vt co-
muniter iuuenes qui aliquas literas
sciunt scholares nuncupentur. ergo
&c. ¶ Postremo etiam si nullo modo es
set scholaris et hoc fuit dictu propter
hoc non debet dici tale instrumentum
subreptitium quia etiam si non fuisset
scholaris tame propter hoc no desisis
set ordinans ipsum clericum constitue
re vnde talis expressio non habet vi-
tiare per ea q habetur in dicto. c. sup li
teris. extra de rescri. et in dicta. l. pscri
ptione. C. si contra ius vel vtilitatem
10 publi. Et pro hoc facit: † quia si cleric⁹
non exprimit se esse de aliena dioces &
ordinatur efficitur clericus & imprimi
tur caracter et gaudet priuilegio cleri
cali per. c. eos. de tempo. or. libro sexto.
¶ De quarta dubitatione. an state ho
micidio in persona vnius pueri allega
ti. dictus Aluisius potuerit effici cleri-
cus ita q gaudeat beneficio clericali.
Et circa hoc dicit primu q non est va-

rū:nec etiā ꝓbatū ꝙ vn-
ꝙ aliqđ homicidiū ꝯmi
serit ipse Aluisi⁹ immo
de dicto asserto homici
dio appet ꝙ semel fuit
ꝓcessum ꝯ alios et ipse
11 absolut⁹:† vñ de eodem
delicto nō est sepi⁹ inq-
rēdū:vt.l.ꝗ de crimine.
vbi no.p gl.ꝛ doc.C.ð ac
cu.Itē etiā si hoc esset ꝓ
batū nō tñ ꝓpter hoc im
pedit̄ qn imprimat̄ cara
cter:vt ꝓbat̄ in.c.cū illo
rū.circa mediū.extra de
12 sen.exc.†immo pl⁹ etiā
homicidiū cōmissum nō
impedit quomin⁹ nō im
primat̄ caracter.qñ ꝗs
efficit̄ postea cleric⁹ ꝯm
Archi.in.c.de his.ij.li.
di.circa mediū.et meli⁹ a
circa fi.ꝛ p Inno.in.c.j.
13 ex̄ ð scismaticis.❡†Itē
delicto etiā pri⁹ cōmisso
gaudet ꝓuilegio clerica
li vt nō possit ꝯueniri nisi
corā iudice ecclesiastico
nisi hoc fecisset i fraudē
vt no.in.c.j.ex̄ de oblig.
ad rōcinia.ꝛ p Bar.in.l.
pe.ff.si ex noxali cā aga
tur.ꝛ p Nico.de neapo.
in.l.idē vulpi.§.fūt ꝛ aliȷ̄
ff.de excu.tu.sȝ hͣ Aluisi⁹
nō impetrauit hoc priui
legiū in fraudē ꝓmi cle
cti vł scōi.qꝛ de p̄lo fue
rat absolut⁹ꝛ ali⁹ condē
nat⁹.De scōo fuerat cō
dēnatus vnde ꝓuilegiū
sibi ꝓdesse non poterat.
❡Itē de tertio.s.de vul
nere illato officiali ca-
mere Verone nō pōt di
ci ꝓcogitatū.qꝛ illð fuit
delictū incidēs ꝛ non ex
ꝓposito.ergo ꝛc. Vñ cū
dictū ꝓuilegiū nō pote-
rit eē ipetratū in fraudē
alicui⁹ delicti iā pri⁹ fa

a ❡Tōsu-re. Immo gaudet ꝓui legijs in sacris cōstitutorū. vt tenet Bal. in marga.ꝟsi. clericus.ꝟ.xix. Io.an. in.c. null⁹. de tēp.ord. l.vj.ad materiā autez toti⁹ cōsilij. vide Lap. alle.lj.ꝛ alleg.cxviij. Pet.de ancha.in cōsi. suo inci.regula cācellarie ꝗ huius cōsi.totam materiā ꝓstringit.

cti.nec ēt faciēdi dicēdū ꝙ vȝ.ꝛ eo gau
14 dere pōt ꝛ dȝ ipse Aluisi⁹.❡†De q̄nta
q̄stione posito ꝙ vere fuerit cleric⁹ an
sit ꝓbatū ꝙ ipse Aluisi⁹ renunciauerit
ꝓuilegio clericali tacite ex quo fuit cō
dēnat⁹ p dñȝ potestatē cū curia i cl.lib.
ꝛ nō allegauit ꝓuilegiū suū.Et videtur
ꝙ sic:qꝛ lȝ nō possit renūciari ꝓuilegio
clericali.vt habet̄ in.c.si diligēti.ex̄ de
foro cōpetēti.Tamē in minoribus or
dinib⁹ cōstituti bene possunt renuntia
re i totū ordini clericali.vt est gl.nota
ta in.c.tue.ex̄ de apostatis.alle.c.vlti.
extra de vita ꝛ honesta.cleri.ꝛ.c.ioan-
nes.ꝛ.c.pe.ꝛ vlti.ex̄ de cleri.ꝯiugatis.
❡Dicendū est ꝙ cōtrariū est veri⁹ vȝ
nō posse renūciari priuilegio clericali.
vt est casus i.d.c.si diligēti.ex̄ de fo.cō-
pe.ꝙ capitulū itelligit̄ i quolibet cleri
co.ꝛ i quocūqȝ ordine cōstituto ꝯm Io.
15 andre.ꝛ Anto.de but.i ꝓnci.ibi. ❡†Et
a ꝙ clerici ꝓme tōsure^a gaudeant priui-
legio.c.si diligēti.vt nō possit cōueniri
corā iudice laico tȝ exꝓsse idē.d.Anto.
de bu.i.c.ij.in ꝓn.ex̄ de foro cōpe.ꝛ idē
etiā vult in.c.cū nō ab hoie.in.iij.col.in
fi.extra de iudi.vbi dicit ꝙ appellatio-
ne clericorum etiam quo ad forum cō
ꝓrehēdunt̄ etiā clerici prime tōsure tā
tū.vt in.c.cū cōtingat.de etate ꝛ quali
ta.vbi dicit̄ ꝙ per primā tōsuram ordo
confert̄ clericalis.Et ideo vult etiam
Io.an.i.d.c.tue.extra de aposta.vbi di
16 cit†ꝙ clericus in minorib⁹ cōstitutus
nō pōt ꝟbo renūciare clericatui sed fa
cto sic scȝ exercendo negotia secularia
ꝯm.c.fi.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ capiēdo
vxorē.ij.c.Joānes.ꝛ.c.penul.ꝛ fi.de cle
ricis coniugatis.cum simi.ꝛ ita intel-
ligit̄ gl.i.d.c.tue.extra de apostatis.Et
ideo dicit Bal.in.l.si qua per calūniā.
17 in pe.col.C.de epis.ꝛ cler.†si cleric⁹ cō
fiteat̄ se corā potestate esse laicū.ꝙ pro
pter hoc nō excusat potestatē qui scit
vł scire debet ꝙ est cleric⁹.allegat In-
no.in.c.vt fama.extra ð sen.excō.ꝛ Jo.
andr.in.c.si iudex laicus.de snia excō.
lib.vj.qꝛ ista ꝯfessio est facta coram iu
dice incōpe.iō nō valet vt extra de iudi
cijs.c.ꝛ.si clericus.Et ꝙ nō possit renū
tiari priuilegio clericali tenet gloss.fi.

in.c.cũ cõtingat interdũ.ex̃ de senten.
excõ.ꝛ gl.pe.in.c.ꝑpẽdim⁹.eo.tit.ꝛ gl.
in.c.ioãnes.ex̃ de clericis coniugatis.
¶Sꝫ i terminis questiõis nostre.s.qñ
cleric⁹ patit̃ se ꝯueniri ꝛ cõdẽnari a iu
dice laico an ꝓpter hoc ꝑdat ꝓuilegiũ
clericale qꝛ ei videt̃ renũciare.Et dic
ꝙ nõ vt no.expresse ꝛ in terminis Bal.
in.l.gñale.in.ij.col.C.de episco.ꝛ cleri.
vbi etiã dicit ꝙ talis ꝓcessus ꝛ sẽtẽtia
nõ valet ꝛ q̇cq̄d actũ est ipso iure ẽ nul
lũ tanq̄ factũ a iudice incõpetẽti vt in
aut̃.statuimus.eo.titu.vt qꝛ cõparatio
nõ fuit licita nec potuit fieri ꝓrogatio
ꝑ.d.c.si diligẽti.Itẽ qꝛ ipso iure clerici
sunt exẽpti a iurisditiõe laici vt.d.l.ge
18 nerali.¶†Itẽ qꝛ ꝺfect⁹ iurisdictiõis qñ
deficit ipso iure iurisditio semꝑ põt op
poni.vt ibi not.ꝑ Bal.ꝛ idẽ Bal.i ꝯsilio
suo.v.Ex q̇b⁹ concludit̃ ꝙ nullo pacto
potuit dict⁹ Aluisi⁹ renũciare ꝓuilegio
suo clericali tacite patiẽdo se ꝯueniri ꝛ
19 cõdẽnari a iudice laico.¶†De sexta
qõe.Si aluisi⁹ meret̃ amittere ꝓuilegiũ
clericale ex q̊ ꝺꝛ cõmisisse enormia seu
seua delicta absq̧ eo qꝺ tertio fuerit
admonit⁹.¶Et circa hãc qõnẽ duo sũt
examinãda.Primũ si cõmisit aliq̃ deli
cta enormia vl̃ seua.Scꝺꝫ posito ꝙ sic
an ꝓpter hoc ꝑdiderit ꝓuilegiũ cleri
cale absq̧ eo qꝺ tertio fuerit admoni
20 t⁹.¶†Circa ꝑmũ est cõsiderãdũ ꝙ de
delicto ꝯmisso ꝯ puerũ q̇ fuit cũ vno la
pide occis⁹ nõ est tractãdũ qꝛ ꝺ illo fuit
al's absolut⁹ ꝛ ali⁹ ꝯdẽnat⁹ vñ de eodẽ
crimine nõ ꝺꝫ nec põt sepi⁹ inq̇ri:vt ha
bet̃.in.l.q̇ de crimine.C.de accu.¶Itẽ
qꝛ illud delictũ fuit cõmissuꝫ anteq̄ es
set cleric⁹:vt stati dicã de alio delicto.
¶De delicto cõmisso ꝯ Iacobum zan
chanũ etiã nõ ẽ tractãdũ qꝛ de illo fuit
cõdẽnat⁹ anteq̄ esset cleric⁹.¶Unde
delictũ ꝑcedẽs clericatũ vel tõsurã nõ
facit amittere priuilegiũ clericale nisi
esset ĩpetratũ vt euitaret cõdẽnationẽ
ꝛ penã illius delicti.ꝛ sic i fraudẽ quia
tũc non valeret.ꝛ ita intelligitur.c.ex
parte.iij.ibi assumunt etiam ex̃ de pri
uileg.ꝛ habet̃ i.c.j.ex̃ de obli.ad ratio
cinia.ꝛ ibi dixi.s̄.in.iiij.q.sed in casu
ñro certũ est ꝙ Aluisi⁹ nõ assumpsit pri
mã tõsurã vt euitaret dictã cõdẽnatio
21 nẽ quia iam erat condemnatus.† iura
enim q̇ volũt ꝙ cõmittẽs delicta possit
ꝑdere priuilegiũ clericale intelligitur
qñ deliquit postq̄ fuit cleric⁹:vt patet
in.c.j.ex̃ de aposta.ibi relicto ordine.ꝛ
in.c.ꝑpẽdim⁹.extra ꝺ sentẽ.excõ.i ꝓn.
ibi quidã sacerdos.ꝛ in.c.ex ꝑte.iij.ibi
reassumũt tonsurã ꝛ ibi tõsura vel ha
bitu sic reassumẽti.ex̃ de priuil.ꝛ ita ẽt
probat̃ in.c.cũ non ab hõie.ex̃ de iudi.
ꝛ in.c.si.extra de vita ꝛ honest.cleri.in
prin.ibi quidam cleri.¶Et hoc etiã ꝓ
batur ratiõe sic:illud quod nõ est amit
22 ti non potest:† quia priuatio presup
ponit habitũ.l.amissiõis.ff.ꝺ iusti.ꝛ iu
re.ꝛ.l.decẽ.ff.de verb.oblig.cũ si.sed si
clericat⁹ nõ est ante delictum.ergo per
delictũ quod fit ante clericatũ non po
test ꝑdi clericatus qui non est.¶†Pre
23 terea quãdo quis primo deliquit etiã
vsq̧ ad membri mutilationẽ ꝛ sanguis
effusioneꝫ potest effici clericus.vt ha
betur in.c.cũ illi.extra de senten.excõ.
ꝛ dixi.s̄.in.iiij.q.Et ꝑ talẽ clericatuꝫ ẽt
prime tonsure cõfert̃ ordo clericalis ꝛ
caracter vt est casus.c.cũ cõtingat.ex̃.
de etate ꝛ quali.Uñ non potest dici ꝙ
ꝓpter delicta ꝯmissa ante clericatũ ꝑ
dat̃ bñficium clericale.Et sic de dictis
duob⁹ delictis non est tractandũ.Sed
solũ de delicto ꝙ ipse Aluisi⁹ commisit
contra officialẽ camere Uerone vulne
rando eũ in facie super platea merca
ti fori cum vna coltella cuꝫ aliqua san
guinis effusiõe an sit enorme quãtũ ad
hoc vt dicat̃ bñficiũ clericale.Et alle
gat̃ pro ꝑte.d.potestatis Uerone ꝙ sic
per tex.in.c.cum illorũ.post mediũ.ibi
nisi excessus ipsoꝝ extiterit difficilis ꝛ
enormis.vtpote si ad mutilationẽ mẽ
bri vel effusionẽ sanguinis est ꝓcessum
24 extra de senten.excõ.†vbi dicitur ꝓba
ri ꝙ qñ est processũ ad effusionẽ sangui
nis excessus dicit̃ esse enormis.¶Itẽ
illud delictũ potest etiam dici atrox et
enormis ex ꝑsona vulnerati:quia erat
officialis.ꝛ ex loco quia erat i mercato
fori.ex loco vulneris quia in facie:vt
est tex.institu.de iniur.§.atrox.¶Ego
autem dico contrariũ.s.ꝙ tale dictum

nō pōt dici atrox quātū ad missionē pri
25 uilegij clericalis.†nā enormis excess⁹
est cū cleric⁹ offert duellū vł oblatū su
scipit.vt i.c.j.de pugnantib⁹ in duello.
¶Itē hōicidiū dr enormis excess⁹.l.di.
miror.¶Item mutilatio mēbri: vt est
casus i.d.c.cū illorū.post mediū.ex̄ de
senten.excō.¶Itē si os capitis fractū
est.dūmō nō sit secuta mors.vł mēbrorū
mutilatio ſʒ Inn.i.d.c.cū illorū.¶Itē
si peruētū est ad magnā sanguinis effu
sionē.vt pbał i.d.c.cū illorū.ibi vł effu
sionē sanguis.ꝛ ibi hoc no.gl.q̄ dicit ꝙ
ꝟbū effusiōis abūdātiā significat.xvj.
q.j.reuertimini.xlj.dist.sepe.¶Itē he
resis i qua post vuln⁹ sanatū remanet
cicatrix.j.q.j.vētū.¶Itē symonia i bñ
ficio.j.q.j.erga.¶Itē dr excessus enor
mis vł leuis ex qualitate pene q̄ impo
nił:no.Bar.in.l.leuia.ff.de accusa. Et
ideo dicit Saly.i.l.j.C.de exhibē.reis.
ꝙ crimē nō est enorme ſʒ mediocre qñ
qs ꝯdēnał ex eo i adēptionē tertie ptis
bonorū suorū.¶Itē excessus dicił le
uis ꝛ nō grauis qd̄ fit ex temeritate ca
sus est.ꝛ ibi hoc not.Bal.in.l.si sororē.
C.q̄ accus.nō pos.vñ secus qñ sit data
opera et p̄meditata.Itē dicił enormis
excessus vł factū enorme vbi corp⁹ fla
gellał:vt pbał in.l.sed si hac.§.ptor.ff.
de in ius voc.ꝛ ibi hoc no.Bal.q̄ subdit
ſm Guil.ꝙ idē ē qñ corpus grauiter le
dił.¶Itē qñ crimina dñr grauia.vide
Anto.de bu.in.c.q̄stū.ex̄ d tēpo.ordi.ꝛ
plene p Bar.in.l.nō solū.§.si mādato.
ff.de iniur.vbi pōit q̄ delicta sint leuia
26 grauia grauiora ꝛ grauissima.¶†Po
stremo dico ꝙ h̄ est ꝯmittēdū arbitrio
iudicis an delictū sit enorme:vt est ca
sus cū gl.i.c.puenit.ex̄ de senten.excō.
ꝛ no.Inn.i.c.cū illorū.eodē tit.ꝛ istud
ē̄st verissimū ꝙ iudex dʒ arbitrari ſm
ea q̄ supra dicta sunt.Unde cū dictū de
lictū Aluisij nō sit aliqd̄ de predictis se
quił ꝙ nō dʒ dici enorme.Et sic.d.epi
scopus q̄ est iudex in hac cā nō dʒ arbi
trari ꝙ sit enorme p p̄dicta. ¶Itē qñ
dicał delictū enorme.vide Hosti.etiā
in summa de senten.excom.§.quis po
test.vbi ponit que dicatur iniuria gra
uis vel enormis.ꝛ vide o[m]no Bal.in ru

27 bri.extra de testi.†vbi dicit ꝛ no.ꝙ enor
mia de iure ciuili dicūtur que cōmittū
tur cum dolo in magnū dānum vel iniu
riam alterius:vt.ff.de reg.iur.l.ea.ꝛ.ff.
de mino.l.auxilium.§.in delictis.¶Et
maxime ea p quibus ingerił pena san
guinis:vt.ff.ad legē corne.de sica.l.in
lege.Sed de iure canonico dicūł enor
mia illa in quibus post peractā penitē
tiā non consueuit dispensari:vt.s̄.de iu
di.at si clerici.qd̄ no.¶Itē adde ꝙ occi
dere presbyterū dicitur crimen enorme
vt est tex.cōiuncta glo.j.in.c.ij.qui pres
byterū.extra de peni.ꝛ remissi.¶Uide
omnino exemplū.xxiij.q.v.sunt quidā.
¶Itē enorme delictū est furtum vt no.
Pe.de anch.in regula ea que.de reg.iu
ris in sexto.in.xij.q.que ē in.xiiij.char.
¶Nec obstat dictū.c.cū illorū.de sen
ten.excom.quia ibi loquitur de sangui
nis effusione:ꝛ sic loquitur quando ma
gna effusio sanguinis interuenit vt pʒ
ibi per verbū effusionē:vt ibi dicit gl.et
supra.sed in casu nostro nō fuit magna
sanguis effusio.ergo ꝛc.¶Preterea di
ctū.c.cū illorū.loquitur in casu specia
li vbi absolutio spectaret ad summū pō
tificē de iure ꝯmuni vbi papa vult ꝙ ēt
abbas possit absoluere nisi excessus sit
grauis:qꝛ excessus reputał grauis ma
gis qñ deuenitur ꝯtra ius ꝯmune:ꝙ qñ
28 secūdū ius ꝯmune:vñ nō obstat.¶†Cir
ca scd̄m posito ꝙ delictū p̄dictū sit enor
me:an propter hoc perdere debeat bñfi
ciū clericale absq3 eo ꝙ sit admonitus
tertio.Et vł ꝙ sic p.c.j.extra de aposta
tis.ꝛ p.c.ex p̄n.extra de priuilegijs.ꝛ p
c.perpendimus.extra de sen.excō.in q
bus videł pbari ꝙ per sola delicta enor
mia perditur priuilegiū clericale.¶Et
idē tenet gl.in.d.c.cōtingit interdū.ij.
extra de sen.excō.¶Et idē tenet glo.in
c.perpēdimus.eo.ti.ꝛ ita etiā videł te
nere glo.in.c.ex parte.ij.extra de priui
legijs.ꝛ gl.in.c.vt fame.in verbo de mā
dato.in fine:extra de sen.excō.In con
trariū videtur esse tex.in.c.fi.extra de
vita ꝛ honestate clericorū.ꝛ in.c.audiē
tis.ꝛ in.c.cōtingit.ij.extra de sen.excō.
29 ¶†Ex quibus iurib⁹ videł per Barto.
ꝙ ad hoc vt clericus in minoribus con

stitutꝰ amittat priuilegiū clericale quo
ad forū quatuor reqrunt̄ ſm Ant.ď bu.
in.c.j.de apoſtatis. ¶ Primū ꝙ nō ince
dat in habitu et tonſura: ſed vt laicus.
¶ Scōm ꝙ ingerat ſe enormitatibus.
¶ Tertium qď in illis frequentauerit.
¶ Quartū ꝙ in illis dephēdat̄. ¶ Qui
tū ego addo ꝙ tertio fuerit admonitꝰ.
¶ Primū pbatur i.c.j.extra de apoſta-
tis.ibi relicto ordine et habitu ſuo.ꝛ in
c.ex pte.ij.ibi quos nec habitꝰ nec tōſu
ra clericos pfitet̄.extra de priuilegijs.
ꝛ in.c.cōtingit interdū.iij.ibi nec in mō
tonſure nec in veſtimentorū forma.ex-
tra de ſentē.excō.ꝛ pbat̄ etiā in.c.i au-
30 dientia.eo.tit. ¶ † Qualis debeat eſſe
habitus clericorū in veſtimētis: ꝛ ſic ꝙ̄
ſit forma veſtimētoꝝ.vide tex.i.c.cleri-
ci.el grando.extra de vita ꝛ hone.cleri
co.ꝛ bonā glo.in cle.j.de electio.Et no.
ex text.capituli contingit:interdū.libro
vltimo.ꝙ etiā clerici ſeculares habent
certam formā veſtimentorū qď bñ repe
ritur expreſſe in iure ſm ſi.ſed tātū qui
dam colores veſtimētoꝝ ſunt eis inter-
dicti.ſed bene iure cauet̄ ꝙ clerici ſecu
lares portent veſtes vſqꝫ ad talos: vt
no.in.c.clerici,el grāde.extra de vita ꝛ
honeſta.clericoꝝ.ita no.in.d.c.ꝯtingit
interdū.de ſenten.excō.Uide glo.xxj.q.
iiij.in ſumma.ꝛ gl.xxx.diſtin.ſi qs viro-
rū.que dicit ꝙ ſtandū eſt conſuetudini.
¶ Et ſi veſtes ſunt clericales vel nō co
gnitio ſpectat ad iudicē eccleſiaſticū ꝛ
non ad iudicē laicū: vt notat do.Dñicꝰ.
in.c.j.§.finali.i ceteris.in fi.de clericis
31 coniugatis in.vj. ¶ † Quid de portāti-
bus veſtes ſeu caligas ſcachatas ſeu
virgatas an pdāt priuilegiū.Uide Frā
ci.zab.in clemē.qm̄.i.j.col.circa finē.et
in.§.fi.eiuſdē cle.ď vita ꝛ honeſta.cleri.
32 vbi oīno vide. ¶ † De tonſura ꝙ̄lis de-
beat eſſe ꝛ quare clerici eā portēt.vide
tex.in.c.duo ſunt.xij.q.ij.ꝛ bonā glo.in
clemē.j.de vita ꝛ honeſta.cleri. ¶ In ꝙ̄
autē conſtat tōſura an in pte ſuperiori
in modū ſpere in qua clerica dicit̄: an i
parte inferiori tondēdo capillos.vide
Joan.de imo.in.c.clerici.in.j.col.ꝛ i vl
tima pte in princi.de vita ꝛ hone.cleri.
33 ¶ † Quid aūt ſit prima tōſura.vide Jo.

de imo.in.c.clerici officia.ex̄ de vita et
hone.cleri.in.ij.col.circa finē. ¶ Scōm
pbat̄ p tex.in.c.cū non ab homine.ibi ꝛ
enormitati.extra ď ſentē.excōmu.p tex.
ꝯiuncta glo.in ꝟbo cogant̄ in.d.c.ppen
dimus.ex̄ de ſentē. excōmu. Idē ſentit
gl.in.d.c.cōtingit interdū.eo.tit.facit.c.
peruenit.el picelo.eo.tit. ¶ Tertiū ꝙ
frequētauerit in delictis probat̄ in.d.c.
cōtingit interdū.ibi exceſſibus; qꝛ loqt̄
in plurali numero: ergo duo ad minus
ſaltē reqruntur.l.vbi numerus.ff.de te
ſtibꝰ.ꝛ.c.pluralis elocutio.de regu.iur.
lib.vj.Itē pbat̄ in.d.c.ex pte.iij.de priui
legijs.ibi in aliquibꝰ fere factis.ꝛ i.c.j.
extra de apoſtatis.ibi ſi i criminibꝰ de-
prehenſi.ꝛ in.c.cū non ab hoīe.extra de
34 iudicijs. ¶ † Quot aūt vices inducāt fre
quentiam dic due vices.argu.de vita ꝛ
hone.cler.miniſteria.ꝛ ď elec.c.venera
bilis.cū concor.ita dicit do.Anto.ď bu.
in.c.cū oporteat,i fi.j.col.in prin.ij.extra
de accuſa. ¶ Quartū ꝙ ſit dephēſus
pbat̄ i.c.ex pte.iij.extra de priuilegijs.
ibi cōprehēdunt̄ in aliquibꝰ fere factis
ad fi.vbi fuerint deprehēſi.extra de pri
uilegijs.ꝛ in.c.j.ex̄ de apoſtatis.ibi ſi in
criminibꝰ deprehēſi.ꝛ i.c.cū nō ab ho-
mine.extra ď iudicijs.ibi in criminibꝰ
deprehēſi.ꝛ etiā no. Jo.an.in.c.ppēdi-
mus.circa mediū ibi.ꝛ ibi deprehēdat̄.
35 extra ď ſen.excō. ¶ † Et deprehēſus dr
qñ eſt captꝰ in crimine: vt pbat̄ i.d.c.cū
nō ab hoīe.ibi dephēſus legitīe atqꝫ ꝯui
ctꝰ.ꝛ pbat̄ p tex.ꝛ gl.i.i.ſi qs diaconꝰ.l.
diſtin.in ꝟbo dephēſi.ꝛ i.l.palā.§.q in
adulterio.i ꝟbo dephēſa ē.ff.ď ritu nu.
ꝛ in.l.ſi i prīc.ibi i ſcelere dephēſi.ff.de
bonis eoꝝ q ſibi mor.ꝯſci.facit qď no.i
l.ſi barſatorā.C.ď fideiuſſo.ꝛ i.l.j.p bar.
ff.de acq.poſſeſ.ꝛ i.l.lz.p Cy.ꝛ docto.C.
36 ď acqrē.poſſeſ. ¶ † Quītū etiā reqrit̄
ꝙ interueniat trina admonitio: vt pbat̄
in.c.ꝯtingit interdū.iij.ex̄ ď ſentē.excō.
ꝛ in.c.i audientia.e.ti.ꝛ i.c.fi.ex̄ de vita
ꝛ hone.cler.Et hoc tz Anto.de but.ſm
Joā.an.i.c.ppēdimus.ď ſentē.excō.vbi
dicit ſic ad lrām.Si clericꝰ dimiſit habi
tū ꝛ ſe īgeſſit enormitatibꝰ: ꝛ fuit monitꝰ
vt reaſſumeret pdit priuilegiū.ſic intelligi
tur.c.in audiētia.ex̄ ď ſentē.excō.Sꝫ ſi

fuit monitꝰ vt habitū reassumeret ⁊ se
īgessit enormitatibꝰ ⁊ habitū nō dimisit
nō ꝑdit ꝓuilegiū clericale. Si vero dimis
so habitu se ingessit enormitatibꝰ: cū tñ
fuit admonitꝰ sicut is nō erat īcorrigi-
37 bilis. dt Jo.an. † ꝙ si est inueteratꝰ ī enor
mitatibꝰ ꝑdit ꝓuilegiū ēt quo ad alios.
ita intelligat decretalis ꝑpendimꝰ. Si
nō est inueteratꝰ: sȝ enormitatibꝰ se in-
gessit habitu dimisso nō ꝑdit priuilegiū
ꝗ ad alios. ¶ Dicit tñ ꝙ putat ꝙ iusti-
tiā faciēs nō grauet onere eundi ad se-
dē apostolicā: ⁊ sic pōt dicta decretalis
perpēdimus scōo loco ītelligi. Ex ꝗbus
verbis apparet ꝙ Jo.and. ⁊ Ant. d but.
tenēt ꝙ etiā si clericꝰ ingerit se enormi
tatibus nō ꝑdit ꝓuilegiū fori nisi fuerit
tertio monitꝰ. Intelligēdo tñ d foro: vt
ipse nō possit cōueniri nisi coram iudice
ecclesiastico. vt dicit Jo.an.ī.c. perpēdi
mus. in nouella. vbi sic dicit. si sumptis
armis ⁊ dimisso habitu ingredit bellū
vel aggressiones quo ad alios ꝗ tūc cū
eo percutiunt ꝑdit ꝓuilegiū: sed nō quo
ad forū: vñ tunc captꝰ dȝ restitui iudici
ecclesiastico. Et hāc opi. ꝙ reqrat trina
admonitio ad hoc vt clericꝰ ꝑdat ꝓui-
legiū clericale tenet excellens doctor ⁊
magnus practicꝰ. do. Alb. de rosa. ī ope
38 re statutoꝝ. ī.iij. pte. q.xliiij. vbi dicit † ꝙ
circa īmiscētes se enormitatibꝰ ⁊ male
ficijs. lȝ textꝰ ⁊ gl. circa hoc variare vi-
deāt: vidit tñ cōiter obseruari ꝙ exigat
monitio: ⁊ si post monitionē se nō corre
xerit: tūc ꝑdit ꝓuilegiū clericale ⁊ subia
cet iudici seculari. ¶ Et ita ēt vidi ob-
seruari Padue et Bononie et Verone
pluries. et ita ēt iudicari. ¶ Immo plꝰ
sentit etiā Jo.an. in. d.c. ꝑpēdimus. ex
d sentē. excō. ꝙ etiā si oīa illa ꝗnq īter-
uenirent: ac etiā si interueniret sextū ꝙ
esset incorrigibilis: nō tñ ꝑderet priuile
giū quo ad foꝝ: qꝛ esset restituēdꝰ foro
ecclesiastico: sȝ solū ꝑdit priuilegiū quo
ad mittētes manus in ipm. ⁊ ita retinē
do cū eo trāsit do. Ant. d bu. in.c.j. circa
39 fi. ex de apostatis. ¶ † Istud ꝙ requirat
trina admonitio non tenet do. Ant. de
but. ī.c.j. in fi. ex de apostatis. qñ est cle-
ricus prīe tōsure seu in minoribꝰ cōsti-
tutꝰ. sȝ ī alijs clericis in maioribꝰ cōsti-
tutis sic. Et idē dicit ipse Ant. d but. ī.c.
40 ex pte. iij. añ fi. ex de ꝓuile. † vbi dt fm
Gofre. ꝙ si clericꝰ in minoribꝰ cōstitutꝰ
dimittit habitū et reputat vt laicꝰ etiā
si nō sit monitꝰ ꝑdit ꝓuilegiū fm Gof. ⁊
sic dt ꝙ pōt tēperari. c. si iudex laicꝰ. de
sentē. excō. lib. vj. ꝙ dictū tñ ītellige dū
modo alia ꝗtuor de ꝗbꝰ supra cōueniāt.
41 ¶ † Itē in clerico cōiugato vt nō reqrat
monitio: vt no. doct. ī. clemē. j. de vita ⁊
hone. cleri. ⁊ in.c.j. de cleri. cōiug. lib. vj.
Nota tñ ꝙ hec admonitio non pōt fieri ꝑ
iudicē secularē: sȝ dȝ fieri ꝑ iudicē dioce
sanū: vt ptȝ ex ꝓn.c. cōtigit interdū. el. ij.
ibi in diocesi tua. cōiūcto vbo ibi a te. de
sentē. excō. ⁊ idē ꝓbat ⁊ clarꝰ in.c. ī au
dientia. eo. ti. ibi si a plātis suis. Et idē
dicit Cy. si esset admonitꝰ ab habēte ꝗsi
epalē iurisditionē d ꝗbꝰ in.c. abbates.
de ꝓuilegijs. in. vj. ꝑ gl. singularē in cle-
mē. j. d rebꝰ eccle. nō alie. ⁊ ꝑ Bar. ī. l. ij.
d trāsac. ¶ Itē si est vnica facta cū cōmi
natiōe sub pena ꝓuatiōis oīs ꝓuilegij
clericalis: qꝛ illa loco trine admonitio
nis hr: vt in.c. preterea. ex de appella. ita
dicit Ant. de but. ī.c. ij. sacerdotibꝰ post
mediū. ex ne cleri. vel mona. Modo ad
ꝓpositū cū ī casu nostro nō īteruenerit.
Immo nec aliqd ipsoꝝ seqt ꝙ non ꝑdi
dit Aluisꝰ ꝓuilegiū clericale. Nā alui-
sius nō dimisit tōsurā: qꝛ semꝑ eā gessit
lȝ ī habitu clericali incesserit: et sic pri-
mū nō interuenit ꝙ est vt nō incedat in
42 habitu ⁊ tōsura. † nā lȝ in clerico cōiu-
gato duo reqrant copulatiue. s. habitꝰ
⁊ tonsura ad hoc vt gaudeat priuilegio
clericali: vt est text. in.c.j. de cleri. cōiug.
ī. vj. tñ ī clerico nō cōiugato sufficit alte-
rū istorū: vel ꝙ deferat habitū vel tōsu-
rā ad hoc vt gaudeat priuilegio clericali:
vt notat domi. Frāc. zab. ī repetitio. d.c.
ꝑpēdimꝰ. extra de sentē. excō. ¶ Item
nec scdꝫ qꝛ nō cōmisit enormitates seu
delicta enormia: qd ptȝ ex gñe pene ꝗ
fuit sibi imposita: qꝛ cōdēnatꝰ in. cl. lib.
¶ Itē qꝛ nō est peruētū ad magnā san-
guinis effusionē: ergo vt ptȝ ex his ꝗ di
xi. s. ī ꝓnc. huius sexte qōnis. ¶ Itē nec
tertiū interuenit. s. ꝙ enormia frequen-
tauerit: dato ꝙ illud fuisset enorme: qꝛ
aliud delictū nō cōmisit postꝗ ē clericꝰ.

Et lz dicat q̄ est suspitio q̄ alia cōmise-
rit:tñ ista suspitio nō sufficit. Reqrit enī
q̄ de hoc manifeste ꝯstet q̄ frequētaue-
rit delicta. ¶ Itē nec quartū interuenit
s. q̄ fuerit dephensus in crimine:qr nō
modo nō est deprehēsus:imo nec pba-
tū q̄ fuerit. ¶ Itē nec quintū iteruenit.
43 s.† q̄ fuerit tertio admonitus:qr immo
nunq̄ fuit admonitus a iudice ecclesia-
stico vt reassumeret habitū ꝛ tōsurā et
nō delinqueret. ergo patet q̄ nullo mō
pōt dici q̄ amiserit puilegiū clericale:
ꝛ maxime quātū ad forūictiā si oīa pdi-
cta interuenissent:vt dixi.s. fm Jo.an.
in.d.c.ppēdim9.ꝛ Ant.de but.in.d.cap.
j.ad finē.extra de apostatis. ¶ Nec ob.
c.j.extra de apostatis.qr fm Host.ibi in
verbo liberari in vlti.opi.illud.c.intel-
ligit de monito.sed in casu nostro Alui-
sius nō fuit monit9.ꝛ ita etiā sentit ibi
gl.fi.in fin.fm Tācre. ¶ Itē illud.c.lo-
quit qñ cleric9 dimittit tōsurā ꝛ habitū:
vt patet ibi relicto ordine ꝛ habitu suo.
Sz iste Aluisi9 nō dimisit tonsurā:ergo
ꝛc. ¶ Itez loquit illud.c.in criminibus
enormib9:vt intelligit in.c.perpēdim9.
extra de sen.excō.sed in casu nostro vt
dixi nō fuerūt ꝯmissa delicta enormia:
ergo ꝛc. ¶ Itē loquit illud.c.qñ frequē-
tauit delicta:vt ptz ibi dū dr in crimini-
bus in plurali numero:sz hic nō frequē-
tauit delicta:ergo ꝛc. ¶ Itē loqt dictū
capitulū qñ cleric9 fuit deprehēsus in
crimine:vt patet ibi.si in criminib9 dep-
hēsi.sz Aluisi9 nō fuit deprēsus in crimi-
ne:ergo nō dz perdere priuilegiū pter
d.c.j. ¶ Nec ob.c.ex pte.iij extra de pri-
uilegiis:qr ibi loquit qñ illa quatuor q̄
reqrunt:vt dixi.s.interuenerint:vt ptz
ibi in verbo cū deprehēdunt in aliqb9
fere factis.ꝛ in fine ibi in delicto depre-
hēsi.ꝛ ibi sine tōsura ꝛ habitu q̄ interue-
nerūt in casu nostro:ergo ꝛc. ¶ Itē illd
capitulū loquit qñ fuit tertio admonit9
si ꝯstabat q̄ eēt cleric9:vt ibi gl.sz in ca-
su nro ꝯstabat q̄ Aluisi9 erat cleric9:qr
deferebat tōsurā: ergo ꝛc. ¶ Preterea
illud capitulū ex pte dz intelligi fz q̄ in-
telligit.c.ppēdim9.extra de sen.excō.sz
illud capitulū loquit ꝛ intelligit i aliis
terminis q̄ sit casus nr:vt statim dicā i
intellectu.d.c.ppēdim9.
¶ Nec ob.c.ppēdim9.ex
de sen.excō.qr illud capi-
tulū loquit in illo q̄ erat
inueterat9 in enormitati-
bus.ꝛ ita intelligit ibi il-
lūstrex.domi.Ant.de but.
fz Jo.an.vt dixi.Sz hic
Aluisi9 nō fuit inuetera-
tus in enormitatibus.
¶ Scdo ille text9 intelli-
44 git† q̄ qñ cleric9 dimit-
tit habitū ꝛ tōsurā ꝛ inge-
rit se enormitatib9 q̄ p-
a dit puilegiū[a] quo ad per-
cutiētes eū.s.ne icidāt in
canonē si qs suadēte dia-
bolo.xvij.q.iiij.sz nō qad
for. fz Jo.an.ibi. Et ē rō
fz dnm Paulū de dotis
45 ibi i fine.† Nā † puilegiū
fori d'scēdit a Deo.xcvj.
dist.impator.vbi dr noli
tāgere christos meos.sz
priuilegiū canonis si qs
suadēte.venit ab homi-
ne nimirū si facili9 per-
ditur priuilegium iuris
dispositiui q̄ iuris diui-
ui. ¶ Tertio ille tex.in-
telligit q̄ lz laic9 faciēs
iustitiā nō grauet onere
ēdi ad sedē apostolicā:
nō tñ pp hoc negat ibi q̄
cleric9 quo ad forū pdat
puilegiū:fm domi.Ant.
ibi q̄ dat ēt istū itellectū
ibi nobis nō vr q̄ interfe-
ctores. ¶ Quarto illd ca-
pitulū loqt qñ trina ad-
monitio pcessit fm ali-
quos doct.ibi.vñ fz istos
intellect9 illud capitulū
nō pbat q̄ Aluisi9 pdide-
rit priuilegiuz clericale.
¶ Preterea ꝛ qnto illud
capl'z dz itelligi qñ illa q̄-
tuor vel qnq3 de qb9 dixi
interueniūt q̄ i casu nro
nō iteruenert. ¶ Ex his
omnib9 cōcludit q̄ alui

a ¶ Priui-
legium. ad
de oldr.in
consi.xxxij.
Barto.in.l.
apd labeo-
nez.§.si qs
virginez.ff.
de iniuriis.
bal.in.l.si q̄
p calūniaz.
ver.ꝛ sumit
gl.hic.C.de
epi. et cle.
docto. in.c.
ex parte.el.
ij.de priui-
leg.et in.c.
vnico.d ob.
ad ronci.et
in.c.in au-
dientia. de
sen.excom.
Spec.in ti.
de cle.cōiu-
ga.l.j.cōlū.
vbi de ista
cōclusione
late.

sius nõ merer amittere priuilegiũ cleri
cale:⁊ sic ꝙ debeat indistincte per dñm
potestatẽ Verone remitti ad iudicẽ ec-
clesiasticũ. ¶ Et vt predicta suadet etiã
cõis practica obseruata q̃ est ⁊ fuit vt di
xi.s.fm Alb.de ros.⁊ qr vidi ita iudicari
⁊ obseruari Verone in persona Jacobi
farfuzole qui quẽdã macellatorẽ cũ en
se in capite vulnerauerat:⁊ cũ esset de-
tẽt⁹ per dñm potestatẽ post lõgas dispu
tatiões fuit ↄclusum ⁊ determinatũ me
tũc allegãte ꝓ dicto Jacobo ꝙ remitte
rer ad iudicẽ ecclesiasticũ ⁊ ita fuit re-
46 missus.† Que cõis practica ⁊ obseruan
tia est optima legũ interpres:vt.l.si de
interpretatio.cũ.l.seq.ff.de legib⁹.Itez
hoc ẽt suadet fauor religiõis ꝑ qua i du
bio est iudicãdũ:vt.l.sunt ꝑsone.ff.de re
li.⁊ sump.fune.⁊ no.gl.no.xiiij.q.ij.sup
prudẽtiã.⁊ gl.in.l.locũ.in prin.ff.de vsu
fru. ¶ Ultimo hoc etiã suadet:quia ista
pars est tutior vnde amplectẽda:vt in
c.iuuenis.extra de sponsa.⁊ in.c.illud.
de cleri.excõ.mini.Nã dixit Jesus:noli
te tangere christos meos.i.sacerdotes
vel clericos:vt no.gl.in autẽ.de nõ alie
nãdis.§.j.col.ij.⁊ notat Bal.in.l.si quas
per calũniã.in pe.col.ad fi.C.de epis.et
cleri. ¶ Si nõ remittat posset potestas
incurrere in excõicationem ⁊ facere cõ
tra preceptũ legis diuine. ¶ Si remit-
tit nõ peccat ⁊ securus est:qꝛ benefacit:
qr etiã iudex ecclesiasticus faciet iusti-
tiã sicut solet. De septimo ⁊ vltima pte:
an dict⁹ Aluisius sit effect⁹ incorrigibi
lis:ex quo bis vel ter dr cõmisisse deli-
cta enormia de quib⁹ supra:⁊ sic ꝑpter
hoc amiserit ꝑuilegiũ clericale nõ curo
tractare:qr satis ẽ declaratũ ꝑ ꝑdicta.
47 ¶ † Sed si vis videre qñ quis dicat in-
corrigibilis.vide Ant.de bu.⁊ oẽs doc.
in.c.cũ nõ ab hoie.extra de iudi.⁊ vide
tex.in.c.vt fame.extra de sentẽ.excõ.

¶ Summarium super cõsi.xij.

1 Expense an taxari possint:qñ quis
propter delictũ ↄdẽnat⁹ fuerit:⁊ de ex-
pẽsis nulla mẽtio facta ẽ numeris olb⁹
sequentibus per totũ consilium.
2 Petitio quãdocũq; inepta fuerit pars
dz absolui ab obseruatione iudicij.
3 Expense taxari non debent:nisi earum
condemnatio precedat.
4 Judicis officio aliq̇d expediri dz:qñ ver
ba ipsa ad iudicem referuntur.

¶ Consilium xij.

In christi nomi
1 ne.† Sup expẽsis petitis ta-
xari per Venturinum de Sõ
cino cõtra Galeatium ab ho
rilogio. ¶ Duo sunt principaliter cõsi-
derãda. ¶ Primũ est:an illa petitio ta-
xatiõis sit apta ⁊ legitime facta vel nõ.
¶ Secundum posito ꝙ sic:an ille expẽ
2 se taxari debeãt.necne. ¶ † Circa pri-
mũ breuiter est dicendũ ꝙ illa petitio ẽ
inepta.⁊ ꝑpterea dz Galeatius absolui
ab obseruatiõe iudicij:vt.l.j.§.penul.et
ibi no.ff.si mẽsor falso mo.dixerit.et hr
in.c.examinata.extra de iudicijs.et in
l.j.per gloss.⁊ docto.ff.de assessoribus.
vbi glo.dicit ꝙ iudex nõ dz admittere li
bellũ ineptũ sed ipsum respuere:maxi-
me cum in casu nr̃o hec exceptio fuerit
opposita. ¶ Qđ aũt illa petitio sit ine-
pta:ptz qr petit taxari expensas anteq̃
in expẽsis sit Galeatius cõdẽnat⁹ ꝙ fie
3 ri nõ dz. ¶ † Expense em̃ taxari non de-
bent nisi precedat earũ cõdemnatio:qr
expense nõ debent nisi quis in eis cõdẽ
natus sit:vt ꝑbat in.l.fi.C.qñ ꝑuoca.nõ
ẽ necesse nec de iure cõi nisi ex interual
lo lata snia in principali potest in expẽ-
sis cõdẽnari.l.terminat.Et ibi per Cy.
⁊ doc.C.de fructibus ⁊ litis expẽsis.Et
est rõ:qr veniunt iste expẽse officio iudi
cis:vt no.glo.ibi.⁊ in.l.seueritatis in fi-
ne.C.de excusa.tutorũ.ꝙ nõ durat lata
snia.vt.l.iiij.C.depo.nisi ea.die.l.pau.j.
ff.de re iudi.⁊ istud nõ hz dubiũ. ¶ Nec
obstat si dicat:immo est ↄdẽnat⁹ ꝑ sniaz
dñij ptãtis etiã in expẽsis:vt dr Vẽturi
nus in sua petione ⁊ replicationib⁹:qr
hoc est falsum.In snia em̃ solũ est cõdẽ
nat⁹ Galeatius in libris trecẽtis cõi:et
i aliis libris trecẽtis iiuriã passo.vz ip
so Vẽturino quas libras sexcentas sol-
uat ⁊ in alio nõ est cõdẽnat⁹.Et ideo cũ
petat taxari expẽsas in quib⁹ dicit Ga-
leatiũ esse ↄdemnatũ.Et ex tenore sniẽ
dicat hoc apparere.Ex tenore snie ap-
paret ↄtrariũ:sequit ꝙ ipse Galeatius dz

absolui.facit quod notat Bar.& docto. in.l.fi.C.si cer.pe. ¶ Nec obstat dum dicit secundo q intelligitur condemnat⁹ vigore alterius statuti q vult q vbi iudex in snia non facit mentionē de expēsis. Intelligit' q vict⁹ victori sit in expēsis cōdemnatus: q2 illud statutū loquit' in causis ciuilibus tm̄ & nō in criminalibus qđ patet: q2 est positū in secundo libro statutoꝝ causarū ciuiliū: & nō in tertio i quo posita sunt statuta causaꝝ criminaliū: & sic statutū dz intelligi fz titulū seu libꝛū in quo positū ē.l.imperatores.ff.de in diē adiec.& .§.quibus in prima cōstitutiōe codicis.cū simi. ¶ Nec obstat statutū qđ incipit: In quacūq3 cā tam ciuili q̄ criminali: q vult idem in criminali q in ciuili quo ad cōdēnatione expensarū: q2 illud statutū nō vult q condēnatus in principali habeat' p cōdēnato in expēsis. Immo vult q ad hoc vt expēse debeant' etiam in cā criminali: nō sufficit q ferat' snia super crimine: sed requirit' q etiā ferat' snia sup expensis: vt patet ibi dū dicit. Uictus victori debeat in expensis legitimis condemnari. Nā dū dicit debeat ɔdemnari presupponit' q non sit ipso iure condemnatus: sz debeat cōdēnari per glossam notabilē in.l.in criminali.C.de iur.om.iu. & in.l.iubemus.§.sane.C.de sac.san.ec. Item dū dicit victus victori apparet q nō cōprehendit Uenturinū: q2 non fuit victor: ex quo non produxit actionem. ¶ Nec obstat fm statutum sub rubrica de insultib⁹ vulneribus & feritis: qđ incipit. qui aliquē vulnerauerit: q2 dū dicit ɔpellat' per dn̄m potestatē vel iudicē maleficioꝝ ad soluēdū vulnerato oēs expēsas &c. q2 illud statutū intelligit' si fuerit condēnatus per viā accusatiōis vel per viā cōdēnatiōis officio iudicis: vt pꝛobat' per tex.cū gl.fi.in.l.seueritatis.C.de excu.tut.
4 † Et hoc patet quia v̄ba referuntur ad iudicem: ergo competit officio iudicis. glo. est notabilis in.l. si soror.C.de colla. Cū ergo non petat eum condemnari in expensis & nō sit cōdēnatus ergo petitio inepta ideo Baleatius debet absolui.

¶ Summarium super cōsilio.xiii.

1 Decreto pꝛincipis stante q nullus possit dare de pāno in solutum laboratoribus artis lane sub pena tam dantib⁹ q̄ accipiētibus si oēs magistri cū laboratoribus ɔuenerint de dādo de pāno: nunq̄ recipiendo decretum: an in penā inciderint: & q̄d si post decretū aliq magistri effecti sint: qui ɔuenerūt: numerisoibus sequētibus per totū consilium.
2 Decretū seu cōstitutio aliqua ligat contrauenietes saltem post duos menses.
3 Inferior nō habet potestatem cōtrauenien di suo domino superiori.
4 Peccata tāto grauiora sunt: q̄to diuti⁹ infelicē animam detinent alligatā.
5 Lex ad hoc vt valeat: & effectū pducat tria necessario requiruntur.
6 Lex q̄ nūq̄ appꝛobata fuit: nec in vsu3 recepta: an legis vigorē habeat: et maxime quo ad penā imponendam.
7 Legis transgressores non dicuntur nō seruantes legem seu cōstitutionē: q̄ vt[illegible] tiū moribus appꝛobata non fuerit.
8 Eps quispiam si statuto suo portantes perlas excōicet q a nulla muliere obseruatu3 fuerit: an omnes mulieres excommunicate sint.
9 Pena aliquo in statuto imposita an ipso iure imposita dicat' vl' snia requirat'.
10 Reformatio q̄dā statuto contraria si facta fuerit: statutum tamen ante & post fuerit seruatū & pꝛacticatū: & non reformatio an statutū valeat.
11 Consuetudo particularis alicuius loci in non soluendo decimas an & quo pacto excuset.
12 Tempus non est modus tollende vel inducende obligationis.
13 Lex quando pꝛecepit vel vetat & tendit ad commodum pꝛiuatum pꝛincipaliter tolli potest: quando non recipitur per eos: ad quorum vtilitatem pꝛincipaliter facta est.
14 Tutela munus publicū dicitur.
15 Dare & accipere quādocūq3 pꝛohibitū fuerit: a sponte soluente etiam non recipere licet.
16 Jus tolli ab initio aliud est: et aliud ab initio non recipi.
17 Causa quelibet etiam iniusta dolo vel pena excusat.

18 Inferior quomodo contra legē superio ris venire possit.

19 Decreto aliquo penali si quidā pri⁹ im ꝑtiie cōtrauenerint: an etiā secundi cō trauenientes in penā inciderint.

20 Faciunt ꝙ alij qui eodem iure censent: ita facere debent.

21 Error communis a pena saltē superue nientes excusat.

22 Carceres priuatos qui tenet: quo casu absolui mereatur.

23 College alicui⁹ officij si plures fuerint: ⁊ aliquo in actu ꝑ oēs fiendo notarius omnium nomina ponat: licet aliq̄s eo rum sit absens: an excusantur.

24 Actum aliquem si quis faciat: qui cōi ter licitus estimatur; contrarium tamē est in veritate: qm̄ sapit vsurariā praui tatem: an ex hoc vsurarius dicatur.

25 Statuto si caueat: ꝙ null⁹ de nocte ań cāpane pulsationē portet certas rerex tra ciuitatē: vel ꝙ null⁹ possit ire ꝑ ciui tatē sine lumine: si aliq̄s de mane surre xerit: credēs campanā esse pulsatā: an statuto ɔueniat; ita ꝙ puniri debeat.

26 Animaliū custos si animalia i pascuis dimiserit: vbi cōiter dimitti solebāt: ⁊ lu pus ea comederit: an excusetur.

27 Pena legali q̄libet ēt iniusta cā excusat.

¶ Consilium.xiiij.

IN christi nomine amē. ¶ Stan
1 te quodā decreto Illustrissi mi ⁊ excellentissimi domini Ducis Mutine ɔtra merca tores ⁊ artifices ⁊ laboratores artis la ne. In quo inter cetera ɔtinet in primo capitulo ꝙ ꝑ dictos artifices ⁊ princi pales Mutine: nullo modo dari possit ipsis laboratorib⁹ aut alicui alteri nec per eos laborantes seu alicui pro eis ⁊ eorum nominibus accipi possit aliqua panni quātitas quoquomodo: nec pro eorum vsu: nec vēdendi causa sub pena solidorū viginti triū pro quolibet bra chio auferēda: tā a dāte q̄ ad recipien te: que pena ꝓ duobus tertijs applicet ⁊ applicari debeat camere Ducis: ⁊ ꝓ alia tertia accusatori. Itē ꝙ de ceteris reb⁹ puta frumētis: vino: ac lignis: sotu larib⁹: speciarijs: ⁊ alijs rebus necessa rijs: excepto pāno possint dare isolutū ipsis laboratorib⁹ ꝓ duab⁹ partib⁹ mer cedū ipsorū laboratoꝝ: ⁊ ꝓ victu et vsu eoꝝ: vt lati⁹ in dicto decreto fit mētio vt supra ɔtinet. Quo dcreto publicato Mutine dicti magistri artis lane desti terūt a laborari faciendo certis dieb⁹ sub ꝑtextu ꝙ nō haberēt tot pecunias cū q̄b⁹ possent laborari facere maxie i tāta quātitate ꝓut facere cōsueuerāt: ac etiā vt possint meli⁹ lucrari dādo in solutū de pāno ⁊ alijs reb⁹ ꝙ vidētes ipi laboratores ⁊ itelligētes se pati ma ximū dānū ⁊ iteresse: q2 nihil poterāt lu crari nō laborādo nec sustētare se ⁊ fa miliā suā: ɔuenerūt cū ipsis magistris de laborādo ⁊ d accipiēdo pāno ⁊ alijs reb⁹ ꝓ eorū mercede: ⁊ ita ɔtēti fuerūt ⁊ steterūt. ⁊ obseruauerūt vsq̄ i ꝑsentē diē: ⁊ sic dictū decretū a tpe quo fuit cō ditū ⁊ publicatū nunq̄ fuit obseruatū: nec etiā ante ab aliquo de dictis magi stris vł laboratorib⁹. Sz de cōi concor dia oēs tā magistri q̄ laboratores qui tūc erāt tēpore publicatiōis dicti de creti nūq̄ receperūt nec acceptauerūt dictū decretū: Imo ei oēs ɔuenerūt vs q̄ in hāc diē. Post dictā publicationē decreti ꝑ tres quatuor aut quinq̄ an nos alij inceperūt facere pannos ⁊ es se magistri artis lane. qui vidētes ma gistros antiquos nō obfuare dictū de cretū: similr̄ inceperūt laborari facere ⁊ dare de pāno insolutū. Nūc vero ela psis tredeci annis accusati fuerūt oēs ꝑdicti magistri: ex eo ꝙ dr̄ ipos incidis se in penā decreti: q2 ei ɔuenerūt dādo pannū laboratorib⁹ insolutū. ¶ Modo querit de plurib⁹: ⁊ primo si oēs magi stri artis lane q̄ erāt tēpore publicatio nis dicti decreti ⁊ de volūtate ⁊ cōsen su laboratorū ɔuenerūt dicto decreto dādo pānū isolutū: nec vnq̄ receperūt aut acceptauerūt dictū decretū incide rint in penā decreti. ¶ Scdo si pri⁹ ꝑ aliquos tm̄ magistos ⁊ laboratores ɔ uētū fuisset dicto decreto: ⁊ alij postea idē fecerit: an illi scdi in penā incide rint. ¶ Tertio si aliq̄ magri post dictū dcretū publicatū effecti sūt post aliq̄s annos: ⁊ ipsi etiā similiter decreto ɔtra

uenerūt: an inciderint ī penā. ¶ Quarto si per decē annos fuisset prescriptū illi decreto propter ꝯtrariū vsum: an illa prescriptio ꝓsit etiā quo ad penā nō petēda. ¶ In christi noie ⁊ inuocata spūs sancti grā. ¶ Circa pmū dubiū an oēs magistri qui erāt tpe publicatiōis ⁊ de volūtate ⁊ ꝯsensu laboratorū ꝯtrauenerūt dicto decreto nūquā ipsum recipiēdo ī penā inciderint. Et prima facie vř
2 dicēdū ꝙ sic† qꝛ cū illud decretū fuerit publicatū vř ligare ꝯtrauenictes saltē post duos mēses: vt ī auť. vt facte noue cōstitutiōes. ⁊ no. ꝑ gl. ⁊ doc. in. c. cognoscētes, extra de cōstit. ⁊ ꝑ gl. in data sexti libri. ¶ Nec licitū fuisse vř ꝙ magistri ⁊ laboratores venerūt ꝗ ďcretū pncipis ꝓhibitiuū ⁊ pceptū nō obseruauerūt. c.
3 ij. extra de maioritate ⁊ obediētia. † qꝛ īferior nō hʒ ptātē ꝯtrauenīēdi suo dño supiori. c. cū īferior. ď maioritate ⁊ obediētia. Et ad īferiores manet necessitas obsequēdi. vt in. c. ꝗ in ecclesiarū. de cōstitutio. ⁊ in. c. cū laicis. in pnci. de reb⁹ ecclesie nō alienādis cū similibus Nec cōsensus olim etiā laboratorū vř sufficere: ex quo in decreto imponiť pena tam magistro dātiꝗ laboratori recipiēti. ar. gl. in. l. ꝙ cuiqꝫ ꝓstať. ff. de regulis iur. in vltima charta. ⁊ ꝑ id qđ ibi notat Bar. ī. l. si qs ꝓ eo. in penultima colū. ff. ď fideiussorib⁹. ¶ Et maxime cū illud ďcretū fuerit factū ꝓ bono publico illi⁹ ciuitatis Mutine. vt patet in ei⁹ ꝓemio ī ṽsi. nos qui ꝓ bono eiusdē ciuitatis nr̄e ⁊c. Et ideo dicto bono seu iuri publico ꝑtes ipse puate nō potuerūt renūtiare. l. ius publicū. ff. de pactis cum similib⁹. Nec videť excusari ēt ex eo ꝙ ꝯuenerit
4 semꝑ ꝑ duodecim annos: † qꝛ pctā tāto grauiora sunt ꝗto diuinis īfelicē alam detinēt alligatā. c. fi. extra de consuetu. ¶ Sʒ istis non obstātib⁹ ꝯtrariū credo esse de iure veri⁹: vcʒ ꝙ null⁹ eoꝝ ī penā inciderit. ¶ Et ꝙ hoc sit verū ꝓbať. Nā ad hoc vt valeat lex ⁊ effectū ꝓducat: vel decretū principis sue ducis qđ hʒ vim legis. iuxta notata l. l. quinta. in fine pncipij. ff. ď ṽb. obli. ꝑ Bar. ⁊ alios. ⁊ per Bar. in. l. ij. in fine. ff. de bonoꝝ pessessio. ⁊ in. l. omnes populi. ff. de iustitia ⁊ iure. ⁊ per Bal. ⁊ doc. in rubrica. C. ꝗ admit. cū similib⁹. ¶ Tria sunt neces-
5 saria. † Primū vt fiat ab illo qui pōt legē ꝯdere. xvj. distin. tā. ¶ Scđʒ ꝙ sit publicata: vt no. l. d. c. cognoscentes. extra de cōstitutio. cū aliis supra ad hoc allegatis. ¶ Tertiū ꝙ sit recepta ⁊ vsu approbata: vt probať. iiij. distinctio. ī istis. ⁊ in. §. leges. ⁊ in. §. hec etiā. ī pncipio. ⁊ ibi hoc notat Archidia. ꝗ tenet ista tria esse necessaria. Et idem tenet Paul⁹ de liaza. ⁊ Matthe⁹ in ꝓemio clemētinarū l. §. vniuersitati. ¶ De duob⁹ pmis nulla est dubitatio. Sʒ de tertio ꝙ sit necessariū: vt etiā sit recepta ⁊ vsu approbata ē maior dubitatio. ¶ Pro cui⁹ declaratiōe ꝯsidero tres casus. ¶ Un⁹ est qñ nō fuit lex vsu approbata: puta qꝛ nunquā casus legis euenit: puta qꝛ nullus laborasset. ⁊ iste non est casus noster sʒ illius qōnis an per desuetudinē tollať lex de qua habetur per Cy. et doctores in. l. fi. C. de iure dñij impe. et in proemio institutionū. in §. igitur. in fine. ⁊ ibi per glo. ⁊ doct. in. l. de quibus. ff. de legib⁹. ⁊ per glo. in. c. si de terra. extra de priuilegijs. ⁊ per glos. xv. q. vltima. c. multa. in verbo cōnubio. in fi. cū similib⁹. ¶ Secūd⁹ casus est qñ lex fuit recepta ⁊ vsu approbata sʒ postea cōtrauentū est: an tunc tollať lex hř in dicta. l. de quib⁹. ff. de legibus. ⁊ in. c. finali extra de ꝯsuetudi. Et iste ēt nō est casus noster. ¶ Tertius casus ē qñ lex nō fuit recepta nec vsu vnꝗ approbata: sʒ ei⁹ casus euenit ⁊ fuit ꝯtrafactū semꝑ ⁊ iste est casus noster: qꝛ dicta lex fuit publicata et nūꝗ fuit obseruata Immo postꝗ euenit casus legis: quis inceperūt magistri laborari facere inceperunt ꝯtrauenire ⁊ nūquā legē seruauerūt ī hanc vsqꝫ diem.
6 ¶ † Et ī hoc modo dubitať: an ex eo ꝙ nūꝗ fuit acceptata nec vsu approbata sʒ ei semꝑ fuit ꝯtrauentū: an illa lex valuerit ⁊ hēat vigorē maxie ꝗ ad penā imponēdā. Et allegaui Arch. tenētē ꝙ nō. iiij. distin. §. fi. hoc ēt idē tʒ gl. ij. ī fi. c. ij.
7 ex̄ ď treuga ⁊ pace ꝗ dicit: † ꝙ qñ ꝯstitutio nō est morib⁹ vtētiū approbata: illiꝗ nō seruant legē nō dicunť transgressores legis. Et ita tenet Gofre. ⁊ Innocē.

Cardi.zab.ꝛ facit ꝓ hac
snia.xij.disti.c.ij.ꝛ.xcvij.
distinc.ꝓposuisti i fine.ꝛ
hoc tꝫ q̄si i terminis q̄d
nis nr̄e.Matthe⁹ i pem.
clemētinaꝝ in.§.vniuer
sitati.vt refert ibi ēt Car
di.zab.q̄d aūt facta fuit
8 i his terminis.† Ep̄s tu
dertin⁹ facit statutū ex-
cōicās portātes perlas
q̄ a nulla mł̄iere fuerat
obſuatū:q̄rebat an oēs
essent excōicate et q̄ nō
sint excōicate.alleg.iiij.
dist.nō istis.ꝛ.c.sequēti.
q̄ ꝓbāt legē ꝛ cōstitutio
nē vt leges ōberet eē re
ceptā moribus vtentiū.
Pro q̄ ēt allegat q̄d no-
tat Archid.i.d.c.i istis.
ꝓ q̄ vł̄ dicēdū mulieres
posse cogi vt reciperēt ꝛ
seruarēt cōstitutionē:q̄ꝛ
statuta ep̄i ōbēt obserua
ri.ō maioritate ꝛ obediē
tia.si q̄s venerit.Sic ēt
dicendū i casu nr̄o:ex q̄
nec magistri nec labora
tores vnq̄ receperūt il-
lā legē seu decretū du-
cis:q̄ꝛ in illo decreto ēt
ɔtinet mādātes vniuer-
sis ꝛ singulis officialib⁹
ꝛ subditis vt dictū decre
tū obseruēt ꝛ obseruari
faciant.Et lꝫ dn̄s Mat-
the⁹:vt refert Cardi.za
ba.i.d.§.vniuersitati.di-
cat q̄ imo nō seruātes ꝛ
nō recipiētes legē icidāt
i penā q̄n pena ē expssa
in ɔstitutiōe quā ipso iu
re ꝛ ipso facto incurrūt
seu inciderūt.arg.c.ve-
stra.de locato.ꝛ ō cōstit.
c.ij.lib.vj.ꝛ.xj.distin.ca-
tholica.Et pōt esse rō:q̄ꝛ
incōtinēti q̄ ɔuētum est
fit a lege executio.facit
c.pastoralis.§.fi.extra ō

a ¶ Non
excuset.
ad hoc vid
Pau.ō ca.
in cōsi.ccc-
lxxxvij.Ol-
dra.in cōsi.
xix.bal.i.l.
fi.C.sine cē.
vł reli.mul
ta ꝑ Fed.ō
se.i ɔsi.lxx
iiij.copiose
totā mate-
riā per do.
Abb.i.c.in
aliq̄b⁹.de
ōci.d.Car.
in cle.fi.in
v.q.de pe.
totā mate-
riā per do.
Andr.sicu.
in ɔs.incip.
ecclesia Ro
mana.q̄d ē
post cōsi.v.
Ale.xxxj.in
iiij.volumi
ne.

appella.cū ibi notatis ꝑ no.i.c.ꝑterea,
eo.ti.cū similib⁹.Tn̄ quo ad penā que
mādat infligi ꝑ cōstitutionē vel legē:et
sic q̄ ipso iure nō imponit.sꝫ ꝑ sniam tꝫ
Matthe⁹ ꝑdictus q̄ nō cadūt in penam
per.d.c.i istis.iiij.distin.q̄d dicit ꝓcede-
re in hoc vltimo casu.ꝛ idē vult Ant.de
but.i.c.j.extra de treuga ꝛ pace.Et fm
istā opinionē ista decisio est de directo
q̄ōnis nr̄e i fauorē magistroꝝ ꝛ labora
torū q̄ꝛ illō decretū ꝑncipis nō fuit vsu
approbatū nec receptū:ꝛ pena q̄ iponi
tur in decreto nō iponit ipso iure:sꝫ ve-
niret imponēda per sniam.q̄d patet:q̄ꝛ
9 in eo dicit sub pena.xx.sol.ꝛc.† Que v-
ba sub pena tali non importāt vt pena
sit imposita ipso iure:sed requirit vt fe-
rat sententia:vt no.gl.in.c.j.extra de sa
gittarijs.ꝛ i.c.sicut tuis.extra de symo.
et in.c.j.extra de eo qui fur.ordi.susce.
ꝛ glo.fi.in.c.cū essent.extra de test.ꝛ gl.
lxiij.distin.salonitane.ꝛ no.ꝑ glos.ꝛ do-
cto.in.§.j.extra de locato.ꝛ licet glo.vi
deatur dicere cōtrariū cū gl.in.c.rela-
tū.extra ō iure patro.illā declarat:ꝛ do
ctores i iurib⁹ ꝑallegatis. ¶ Preterea
hoc vł etiā determinare Bar.i aut.oēs
peregrini.circa finē.C.cōia ō succes.vbi
10 dicit:† q̄ si est facta quedaꝫ reformatio
contraria statuto.tn̄ statutū ante ꝛ post
fuit seruatū ꝛ practicatū q̄ cū reforma
tio nō fuerit more vtētium approbata
statutū valet:q̄ꝛ nō ōꝛ interruptum q̄d
semper viguit.iiij.distin.in his fm Inn.
Et idē tenet Pe.de ancha.in.c.canonū
statuta.in.cxlv.colū.extra de cōstitu.in
repetitiōe sua. ¶ Sic dicēdū vł in casu
nostro:q̄ꝛ erat ius cōe fm q̄ q̄libet pos-
set vendere de quibuscunq̄ rebus suis
quib⁹ placeret.i.nec emere.C.ō iure de
libe.ꝛ.i.inuitū.C.de contrahē.emp.fuit
facta lex noua vt nō possint mercatores
dare pānos in solutū q̄ nunq̄ fuit rece-
pta:ergo remanem⁹ in dispositiōe iuris
cōis. ¶ Ulteri⁹ ɔfirmo ꝑdicta ꝑ ea que
no.singulꝛ Anto.de but.in.c.parochia-
nos in vltima.col.in ꝑn.extra de deci-
11 mis.vbi dicit.† licet cōsuetudo particu-
laris alicuius loci in nō soluendo deci-
mas nō excuset[a]:quia non habet iustū
precium.Tamen si est consuetudo vni-

uersalis populi vel prouincie:sicut l Ita
lis quicquid scribat papa sua lex nō est
moribꝰ recepta vel de ꝯsuetudine abo
lita ipso tolerāte:iō excusant̄ a pecca-
to non soluēdo decimas per ea que ha
bent̄ in.c.qꝛ circa.de consanguinitate
ꝛ affini.ꝛ in.c.j.de treu.ꝛ pacc.ꝛ i.iiij.di
stin.§.leges.ꝛ no.sup rub.de cōsuetudi
ne per cōpostellanū.ꝛ Inno.in voto ꝯti
nentie in orientalibus.de conuersione
coniugatorū cū olim.Et sic vult ꝙ duo
bus modis ꝗs nō ligat̄ aliqua lege vel
consuetudine:vel quādo nō est vtentiū
moribus recepta vel consuetudine abo
lita. ¶ At i casu nr̄o illa lex pncipis nō
ligat neqꝫ ligauit:ex quo nunꝗ fuit mo
ribus vtentiū approbata.s.a toto pp̄lo
Mutine:vcꝫ ab oībꝰ magistris ꝛ labora
toribus.Iuxta no.i.l.inter omnes.ff.ꝗ
satisd.cogant̄.ꝛ in.l.j.§.interdū.ibi oēs
enim autores.ff.de vsufrūc.cū similibꝰ.
¶ Nec obstat si dicat̄ immo est faciēda
diffe.an lex vel cōstitutio permittat vel
disponat:quo casu p dissuetudinē:id est
p non acceptionē ꝛ contrariū vsuz tol
litur.Potest poni exemplū i.c.statuimꝰ.
extra de maioritate ꝛ obediētia.ꝛ ita in
telligat̄.viij.di.§.leges.ꝛ.§.fi.aut est ꝓhi
bitoria vel pceptiora:ꝛ tunc nō pōt tol
li ex eo ꝙ nō acceptet̄:immo ligat.c.ij.
de maioritate ꝛ obediētia.ꝛ ista fuit opi
nio Hosti.vt ipē ꝛ doc.no.in.c.j.de treu
ga ꝛ pa.ꝛ allegat rationē:qꝛ negari nō
potest quin saltē a principio ad hoc ob
seruandū astringebant̄ cum adhuc i de
suetudinē nō abijssꝫ.Ergo ꝛ hodie astri
12 gi debent † cū tēpus non sit modus tol
lendi vel inducēdi obligationes.l.obli
gationū fere.§.placet.ff.ð actio.ꝛ obli.
nec in talibꝰ excusat magistrorū aucto
ritas.extra ð bigamis.c.ij.ꝛ ð decimis
nobis. ¶ Quia ad hoc respōdet̄ ꝙ etiā
si ista opinio esset vera vt lex non tollat̄
ex eo quando a populo non recipitur si
est ꝓhibitoria vl̄ pceptoria sicut est i ca
su nostro. ¶ Tamē hoc debet intelligi
ꝛ limitari quādo contineret honorē dei
vel publicū principliter.argu.l.ius pu-
blicū.cū ibi no.ff.de pact.ꝛ.l.neqꝫ pignꝰ
§.priuatorū.ff.de reg.iur.cum similibꝰ.
Secus qñ lex precipit vel vetat ꝛ tēdit

13 ad cōmodū priuatū pricipalr̄:† qꝛ tunc
pōt tolli quādo nō recipit̄ p eos ad quo
rū vtilitatē principalr̄ facta est:qꝛ etiaꝫ
pacto renūtiatione tolli posset:vt not.
dicit gl.i.l.de qbꝰ.ff.ð legi.quā i his ter
minis sequit̄ Ant.de but.i.c.j.in vltima
col.extra ð treuga ꝛ pace. ¶ Sꝫ ita est
in questiōe nostra ꝙ dictū decretū siue
lex ducis Mutine fuit facta principalit-
ter in fauorē priuatorū:vcꝫ laboratorū:
qđ patet:qꝛ ad eorū instantiā ꝛ querelā
facta est:vt ꝓbat̄ ex ꝓemio dicti decre.
ibi essetqꝫ ad nos p eosdem laborātes ꝛ
mercennarios delata grauis ꝗrela.Ex
cuius ꝓemio pōt argui.l.regula.§.ꝛ lꝫ.
ff.de iuris ꝛ fac.igno.ꝛ.l.fi.ꝛ ibi p Bal.ꝛ
alios.ff.de hered.insti.cū similibus.Cū
pricipaliter ad eorū instantiā ꝛ p eorꝫ
vtilitate hoc factū fuit:vt ibi dicit̄.seq
tur qđ dicitur illud decretuꝫ principalr̄
fuisse factū ꝓ cōmodo eorū:ꝛ sic ad pri-
uatam vtilitatē.argu.l.si quis nec cau-
sam.cuꝫ ibi notatis.ff.si certū petatur.
ꝛ in.l.qui exceptionem.ff.de cōdi.inde.
ꝛ per notata per Bal.in.l.fi.C.de in ius
voc.ꝛ per doct.in.l.maximū vitiuꝫ.C.ð
libe.prete. ¶ Nec obstat ꝙ dicit̄ in ꝓe-
mio dicti decre.ibi nos ꝗ pro bono ciui
dē ciuitatis nostre ꝛ ipsorū pticulariuꝫ
ꝛ artificū ꝛ laborātiū ꝛc.Ubi dux Muti
ne videt̄ fecisse dictū decretū pncipalr̄
ad vtilitatē publicā:et pro bono publi
co ciuitatis arguēdo ab ordie litere seu
scripture.l.generaliter.§.ꝗd ergo.ff.de
fideicōmis.liberta.ꝛ.c.si ꝗs iusto impe
dimēto.ð electio.in.vj.ꝛ p notata i aut.
hoc amplius.C.de fideicō.cuꝫ similibꝰ.
¶ Qꝛ ad hoc pōt rńderi ꝙ illa ṽba de-
bēt intelligi ꝓ bono ciuitatis scꝫ secun
dario:sꝫ principaliter pro bono labora
torū:qđ patet ex ṽbis precedentibꝰ in
quibus dꝛ decretū fuisse factū ad istan
tiā eorū:ꝛ etiā qꝛ in veritate respicit pn
cipaliter vtilitatē ipsorū.Sicut dꝛ de tu
14 tela:† ꝗ appellat̄ munus publicū:ꝛ ta
men intelligit̄ secūdario:sed principalr̄
priuatū:qꝛ ē inuēta ad pupillorū vtilita
tē:vt est textus cū glo.insti.de excu.tut.
in prin. ¶ Et forte cum ministerio dicit̄
simpliciter ꝓ bono ciuitatis:ꝛ nō dꝛ pro
bono publico ciuitatꝫ ad significādū pa

ci pariter decretū fuisse cōstitutū ad vtilitatē laboratorū: 7 in cōsequentiā ciuitatis. ¶ Nec obstat etiā si dicat̄ q̄ dicti magistri 7 laboratores nō potuerūt cōtrauenire dicto decreto: et sic ipsum nō recipere: ex quo est iposita pena tā magistro danti pānū q̄ laboratori recipiēti: ergo ei renuntiari non potuit: nec expresse nec tacite p. l. q̄ cuiq̄. i vlti. char ta. in fi. cū his que no. ibi gl. 7 Bar. ff. de reg. iur. 7 Bar. in. l. si quis pro eo. in penul. col. ver. v. de fideiuss. 7 in. l. amplius nō peti. in prin. vltime col. ff. rem ra. haberi. Et not. expsse Jaco. de belui. i auth.
15 vt scriptum exemplar in fi. vbi dicit. † q̄ quando est p̄hibitū dare 7 accipere nō licet: recipere etiā a spōte soluēte. p. illum tex. 7 per. l. fi. §. j. C. de re milita. 7. l. deuotū. C. d metatis. lib. xij. facit. c. statutū est insup. cū ibi no. de rescri. in. vj. ¶ Quia respōderi pōt predicta pcedere qn̄ lex iam fuisset recepta et morib⁹ vtentiū approbata quo casu non posset cōtrauenire tacite nec expresse. Sec⁹ si nō fuisset recepta sicut fuit in casu nostro. iiij. distin. §. leges. 7 dicit Lap. in allegatiōe sua. Stāte cōstitutiōe Bñdicti in simili questiōe qn̄ est taxatū charitatiuum subsidiū: et lʒ dicat q̄ nō audeat hoc affirmare. Propterea que habētur in. c. j. in gl. ij. de censibus. que faciūt p 7 ɔtra. sʒ reliquit iudicio vniuscuiusq̄. Tn̄ ista opi. tenēda est maxime p ea q̄ habent̄ in. c. j. ex̄ de treuga 7 pace. 7 per ea que. s. dicta sunt. Preterea pōt intelligi illa pena apposita tam dāti q̄ recipiēti qn̄ alicui obseruassent dictum decretū 7 aliqui non. Secus si omnes cōtrauenerunt anteq̄ vnq̄ fuerit recepta eadē ratiōe per ea q̄ no. Ant. d but. in. c. parochianos. in vltima col. in pn̄. extra de deci. vbi facit differētiā an aliqui cōtrauenīāt in non soluendo decimas an oēs: vt. s. dixi. ¶ Nec obstat si diceret̄ negari nō pōt q̄ ista cōtrauētio 7 sic ista cōsuetudo cōtrauenīēdi nō habuit iustū initiū: 7 sic nō vr̄ valere etiaʒ ex tractu tp̄is. l. obligationū fere. §. placet. ff. de actio. 7 obli. 7. c. fi. in prin. de cōsuetu. ¶ Quia rn̄det̄ fm̄ ant. de but. in
16 p. c. ante fi. † q̄ aliud est ius tolli: 7 tunc requirit̄ cōsuetudo legitima: 7 d ista loquimur. ¶ Aliud est ab initio nō recipi: 7 tunc nulla requiritur prescriptio: sed sufficit q̄ non fuerit sciente principe ab initio nō recepta si hoc principi cōstet. Idē ēt si dictū decretū fuisset factū ad honorē dei vel cōmodū publicū principaliter si pmū genus tpe decreti editi nō recipit 7 superior sciēs patit̄: 7 sic tacite consentit huic nō receptiōi. quo casu tale ius non ligat. iiij. distin. §. leges. fm Ant. d but. in. d. c. j. in vlti. col. extra de treuga 7 pace. ¶ Sed in casu nostro licet non cōstet expresse de scientia pn̄cipis: vc̄ q̄ si sciuerit legem suā nō fuisse receptam: tamē presumit̄ q̄ sciuerit ex quo publice notū erat q̄ pmo magistri destiterunt per aliquos dies a laborari faciendo: 7 postea conuenerunt cū laboratoribus 7 dederunt pannū q̄ ēt a suis curialibus emptus fuit p gl. not. in. l. si tutor. C. de peri. tut. et per gl. i. l. j. in verbo ex hoc. ff. de requirēdis reis. 7 no. Bar. in consi. xv. qd̄ incipit. missus in possessionē. i vlti. col. ¶ Nec obstat si dicat̄ q̄ ille glo. intelligi debēt qn̄ q̄s moraē̄ i loco i quo publice sciebat̄. Sʒ dux mutine nō stetit Mutine sed Ferrarie. ¶ Quia respōdet̄ q̄ imovt mihi afferit̄ i facto omni anno post dictū decretū 7 añ vsq̄ ad aduētū illustris. d. Herculis fratris sui iuit ad ciuitatē Mutine: vñ cū ibi essent i terra publice p̄sumo ipm habuisse notitiā dictū decretū suū n̄ fuisse receptū 7 ei cōtrauētū maxime p officiales suos quib⁹ sub pena indignationis sue 7 arbitrio iniūctū erat p illū decretū vt illud facerēt obseruari: 7 maxime cū ēt esset publice notoriū Ferrarie q̄ dictū decretū nō fuerit obseruatū: ppt̄ q̄ p̄sumit̄ venisse ad notitias pncipis. p. d. gl. i. l. si tutor. C. d picu. tuto. 7 p ter. l. c. quosdā. cū gl. 7. c. q̄to. ex̄ d p̄sum. cū simi lib⁹. ¶ Et si istud esset verū q̄ dux Mutine sciuisset vere vl̄ p̄sumptiue q̄ decretū suū nō fuerit receptū 7 alr̄ nō puideat reos ista nō h̄ret aliqd̄ dubiū p p̄dicto. ¶ Quinimmo ēt si ne sciuisset vere vel p̄sumptiue: tn̄ adhuc teneo q̄ dicti magistri nō inciderūt in aliquā penā p p̄dicta. Et maxie ex quo fuit publicatū illd̄

đcretū cū illa clausula: ꝙ officiales sub
pena ꝛc. facerēt illud obseruari: qꝛ sciē
tia ꝛ taciturnitas officialis ēt si nō esset
sciētia sufficiēs ꝑ scientia principis: tñ
qꝛ magistri ꝛ laboratores crediderūt ꝙ
essent officiales principis cōtēti: postꝗ̄
nihil vnquā dixerūt nec obseruari fece
rūt: verisilr̄ eīm credere potuerūt ꝙ pn̄s
ceps fuerit ɔtētꝰ: qꝛ si nō fuisset cōtētus
officiales incidissent in penā: qđ nō est
credēdū per ea q̄ habent̄ in. l. si procu
rator. ff. de cōdi. indebi. ꝛ in. l. j. §. si pro
curator. ff. si qs iusdi. nō obtēpe. ꝛ. l. ma
17 rito. ff. ꝓ socio. cū simi. ¶ †Et sic ista cre
dulitas videt̄ eos excusare a pena: qꝛ
q̄libet cā etiā iniusta excusat a pena vel
a dolo: ex quo sequat̄ pena. l. igit̄. §. j. ff.
de lib. cau. Et no. gl. in. l. si plagū. ij. C. ad
l. facil. de plagiarijs. ꝛ in. l. j. l fi. de abi
ge. ꝛ gl. ij. magna in fi. in. l. j. §. si ꝓcura
tor. ff. si qs iusdi. nō obtēpe. cū si. ¶ Nec
obstāt. ar. 3. pro altera parte deducta. ꝛ
primo dū dixit ꝙ lex vel ɔstitutio ligat
a parte publicationis saltē ꝑ duos mē
ses: qꝛ illud ē verū qñ est recepta mori
bus vtētiū: alr̄ secꝰ: vt pꝫ ex predictis.
¶ Nec obstat dū dixi ꝙ inferior nō pōt
18 venire ꝯ legē superioris: †qꝛ immo pōt
nō recipiēdo maxime qñ interuenit vo
lūtas eorū ad quorū vtilitatē principa
liter facta est: vt dixi. facit qđ no. Arch.
xj. dist. in his. circa finē. ¶ Reliqua ar
gumēta pro prima pte deducta sunt su
blata ꝑ ea q̄ dicta sunt. ¶ Uñ cōcludo
circa pmū dubiū ꝙ ex quo dicti magi
stri nūꝗ̄ receperūt dictū đcretū ꝛ oēs a
pncipio post publicationē elapsis q̄bus
dā diebꝰ ꝯuenerūt đ volūtate ꝛ ɔsensu
laboratorꝝ nec Dux Mutine: aut eiꝰ of
ficiales vnꝗ̄ ꝯdixerūt ꝙ in penā đcreti
19 nō inciderūt. ¶ †Circa scđꝫ dubiū pnci
pale an si priꝰ ꝑ aliquos tm̄ magistros
ꝛ laboratores ꝯ factū fuisset dicto đcre
to: ꝛ alij postea idē fecerint: an illi scđi
in penā inciderint. Et breuiter in hoc
puto ita dicēdū ꝙ ex quo pmi inceperūt
ꝯuenire decreto ꝛ nō puniebātur ꝛ offi
ciales Mutine q̄ tenebant̄ sub pena il
lud obseruari facere ꝛ nō faciebāt vn
cū isto errore ēt si eēt iniustꝰ: puta qꝛ p
mi incidissent in penā ꝙ nō dico: ex quo
nūꝗ̄ fuit ꝑ aliquē recē
ptū: vt dixi in ꝓcedēti du
bio pncipali excusarent̄
a pena. d. l. igit̄. §. j. cum
alijs. S. ad hoc alleg. l ꝓ
ximo dubio ꝓcedēti cir
ca fi. Et ꝑ hoc facit ꝙ di
cā pleniꝰ in sequēti du
bio pncipali: qꝛ depēdēt
ab vno fūdamēto. ¶ Cir
ca tertiū dubiū pncipa
le si aliq̄ magistri post di
ctū đcretū publicatū ef
fecti sūt post aliq̄s an
nos: ꝛ ēt ipi simplr̄ đcre
to ꝯuenerūt: an i penā i
ciderint. ¶ Et vltra ea q̄
dicta sunt in pmo ꝛ scđo
dubio pncipali teneo si
ne dubio istos nō incidis
se in aliquā penā qꝛ cuꝫ
ipi noui fuerit magistri
ꝛ viderit oēs magistros
īpune dedisse pānū labo
ratoribꝰ ꝑ tres aut qua
tuor annos non ꝯdicēte
pncipe: nec ꝯdicētibꝰ eiꝰ
officialibꝰ: verisilr̄ crede
re potuerūt illđ decretū
nō ligare: qꝛ i eo statu i
quo inuenerūt dictos p
mos magrōs i eo potue
rūt iudicari: vcꝫ vt possēt
dar̄ pānū laboratoribꝰ.
ar. l. moueor. cū ibi no. ꝑ
gl. ꝛ doc. C. đ fuis expor.
ꝛ. l. ruptilia polla. et ibi
bar. ꝛ alij. ff. đ ꝯhē. emp.
ꝛ ꝑ no. in. c. si iudex laicꝰ
20 đ sen. excō. lib. vj. †Et qꝛ
ꝙ alij faciūt q̄ cēsent eo
dēꝫ iure. ita facere dꝫ. c.
dist. ꝯ morē. ꝛ ꝓbat̄ in. c.
stipite. ꝛ ibi gl. in vbo in
21 alijs. ex̄ de cēsibꝰ. ¶ †Et
posito ꝙ illi primi errasꝭ
sent: tñ iste cōis error[a] ex
cusaret supuenictes sal
tē a pena ꝑ no. l. l. barba
riꝰ Philippꝰ. ff. de offi. p
toris. ꝛ in. l. j. C. de testa.

a ¶ Error
cōis. vid ad
hoc. d. Ale
xā. de imo.
in ɔsi. cxxx
viij. l. j. vol.
Bar. ꝛ doc.
in. l. barba
riꝰ. ff. de of
fi. psi. doct. i
l. j. ff. de te
sta. Bald. in
aut. ꝛ olno.
in fin. C. ne
vxor ꝓ ma
rito. ꝛ l. Lē
q. j. q. C. de
ɔd. Ide. mul
ta per pau.
de ca. in. cō
si. v. doc. in
aut. habita
C. ne fi. pro
pat.

Et hoc ꝓbat̃ ꝑ id qđ no.Pe.de anch.in
c.cũ venerabilis.ꝑ glo.j.in fi.ex̃ de con
22 sue.q̇ dicit:† ꝙ cũ quidã rector ville fe-
cisset plures ponere in cõpedibꝰ fuit cõ
tra eũ formata inquisitio ꝙ ipse tenue-
rat ꝑuatos carceres ꝯ totũ titu.C.de ꝑ
uatis carceribꝰ.⁊ ipse ꝓbauit ꝙ sui ma
iores ita facere cõsueuerũt ⁊ fuit abso
lutꝰ.¶ Et pro hoc etiã allego quod no.
Bal.in.c.j.in fi.j.col.in ti.de cognitione
23 feudi.vbi dicit elegãter† ꝙ i ciuitate pe
rusij sunt tres conseruatores monete ⁊
qñ fiũt solutiones in cõi cõsueuit nota-
riꝰ ponere nomina oĩm triũ:ꝫ vnus sit
absens:⁊ tñ ꝓpter ꝯsuetudinẽ ita scri-
bentiũ excusantur.Allegat ea q̃ haben
tur ꝑ Hostiẽ.in.c.q̃to.ex̃ de his q̃ fiunt
a prelato sine cõsensu capituli. ¶ Et di
cit ꝙ eadẽ ratione defenduntur notarij
cõmunis Perusij qui sunt rogati vlti-
mo die officij.si ad illũ diẽ ponunt solu
tiões q̃ fiũt ipsis massarijs:qꝛ cõsuetu-
do ipsos excusat.vnde cõcludit ꝙ vbi ẽ
bona mẽs et intẽtio ibi nõ põt esse falsi
tas:⁊ sic nec pena.Et idẽ in effectu vult
Hostiẽ.⁊ Anto.de but.in.c.ij.in fi.ex̃ de
fide instrumen.⁊.d.Ange.de are.in suo
tracta.maleficioꝝ.in glo.in ṽbo falsa-
rio.in.j.col.i fi.⁊ facit quod not.Bal.i.l.
vnica.in.xij.col ṽsi.modo sequitur alia
questio.C.de cõfessis.¶ Et intelligo p̃-
dicta non solũ quando esset introducta
consuetudo:puta per decenniũ:ꝫ etiã
quãdo minore tẽpore:ita tamen ꝙ pu-
blice litere arbitraret̃:qꝛ tũc illud faciẽ
do nõ dicit̃ q̇s peccare nec dñm cõtẽne
re nec in penam aliquã incidere põt:vt
probat̃ optime in.l.quis sit fugitiuꝰ.§.
apud labeonez.ibi qđ ei publice facere
licere arbitrat̃.ff.de edi.edi.⁊ qđ ibi no.
24 Bart.q̇ dicit ꝑ illũ tex.eleganter.† ꝙ si
q̇s facit aliquẽ actũ q̇ estimat̃ cõmuni-
ter licitus.Cõtrariũ tamẽ est in verita-
te:qꝛ sapit vsurariã prauitatẽ ꝙ ex hoc
nõ đr vsurariꝰ:⁊ sic nõ põt tãq̃ vsurariꝰ
puniri.¶ Item pro hoc etiã adduco qđ
no.Gandi.i suo trac.de malefi.in rubri.
de rebꝰ vetitis.extra districtũ.in.j.col.
ṽsi.Itẽ q̃d si in statuto cõtine.vbi dicit
25 notabiliter† ꝙ si statuto cauetur ꝙ nul-
lus de nocte ante pulsationem cãpane
portet certas res extra ciuitatem:vel ꝙ
nullus possit ire ꝑ ciuitatez sine lumine
⁊ aliq̇s surrexit de mane credẽs campa
nã esse pulsatã fecit contra dictũ statu-
tũ.Nũq̇d debeat puniri:⁊ tꝫ ꝙ nõ.dicẽs
ꝙ ita terminauit Mutine Guido de su-
zaria ꝑ dictã.l.quis si fugitiuus.§.idez
labeo.sed debuit allegari.d.§.apud la-
beonẽ.¶ Itẽ allego etiã illđ qđ habet̃
in.l.si negotia.ff.de nego.gest.vbi đr:†
26 ꝙ si custos animaliũ dimisit animalia i
pascuis.vbi cõiter solebant dimitti ⁊ la
pus ea comedit excusat̃ per dictum.§.
apud labeonẽ.⁊ ita tꝫ Cy.i.l.nemo.i vl-
ti.q.C.de epis.audi.⁊ ibi Bal.⁊ doc.⁊ Al
be.in.d.§.apud labeonẽ.⁊ ibi doc.⁊ in.l.
pignꝰ.C.de pigno.act.⁊ facit etiã id qđ
no.Bar.in.l. penul.ff.ad.l.iul.de adul.
27 ¶ Itẽ hoc etiã ꝓbat̃ alia ratione.† qꝛ q̃
libet causa iusta excusat a pena legali:
vt no.Jo.an.in.c.j.de elec.lib.vj.in no-
uella.Et excusat etiã a pena arbitrali:
vt no.Bald.in aut.generaliter.l.iiij.col.in
fi.C.de epis.⁊ cle.⁊ excusat ẽt a mora.l.
sciẽdũ.ff.de vsur.⁊ no.Lud.de Roma.
in.l.si mora.in.iij.colũ.ff.soluto matri.
¶ Itẽ plꝰ dico ꝙ nõ solũ iusta cã ꝫ ẽt
iniusta excusat a pena siue dolꝰ requi-
rat̃.vl.l.igit̃.§.j.ff.đ libe.cau.ibi iustis
rationibꝰ ductꝰ vl̃ nõ iustis ⁊ ꝓbat̃ per
gl.quas allegaui in p̃cedẽti dubio p̃n-
cipali.Siue etiã req̇rat̃ lata culpa:qꝛ
lata culpa est ignorare ꝙ oẽs sciũt.l.la
te culpe.ff.de ṽb.sig.⁊ no.gl.ordi.insti.
q̇bꝰ mo.re cõtrahit̃ obli.in.§.pe.⁊ hr̃ ꝑ
glo.⁊ Bar.in.l.ꝙ nerua.ff.đpo si. ¶ Sꝫ
in casu nostro ad hoc vt contrafaciẽs
incidat in penã pecuniariã requiritur
saltẽ lata culpa:vt no.Bar.i.l.j.§.nos
autem.ff.si quis testamento liber esse
ius.fue.que lata culpa dici non põt in
casu nostro q̃tũ ad istos secundos ma
gistros:ex q̃ reperierunt alios oẽs ita
publice fecisse ꝑ.d.§.apud labeonẽ.cũ
similibꝰ.Et si posset eis secũdis magi-
stris imputari ꝙ fuerint negligẽtes in
inq̇rẽdo si illud decretũ erat sublatuz
vl̃ nõ.Ista appellaret̃ leuis cl̃pa vt no.
gl.i.§.pe.⁊ ꝑ Bar.i.d.l.ꝙ nerua.⁊ ꝑ ca-
no.in.c.fi.ex̃ de deposito.q̃ leuis culpa
non sufficeret ad penã etiã pecuniariã
imponendã

imponẽdã:vt no.Bar.d.l.j.§.nõ aũt.ff.
si qs testamẽto libe.esse iuſ.fue.ꝛ Bar.
l.i.iuste possidet.l si.ff.de acq.pos.et ibi
ꝑ doc.post eũ.¶ Et ideo ex ꝑdictis cõ-
cludo ꝙ dicti ser magistri q̃ dederũt de
pãnõ laboratoribꝰ nõ īciderũt sine du
bio in aliquã penã.¶ Circa q̃rtũ ꝛ vl-
timũ dubiũ ꝑncipale.Si ꝑ.x.ãnos fuis
set ꝑscriptũ illi decreto ꝑ ↄ̃riũ vsũ puta
qñ priꝰ fuisset receptũ.iuxta no.in.c.j.
ex de treu.ꝛ pace.an illa ꝑscriptio ꝓsit
etiã quo ad penã nõ petẽdã ↄ̃ illos qui
priꝰ in eã īcidissent.¶ Officiales Tar
uisij de.Mccccxlix.ad istãtiã ꝛ req̃sitio-
nẽ ser Petri pauli de galeto ciuis Tar
uisij ꝛ Antonij bassanini ceperunt Al-
bertinũ Molendinariũ de septimo ꝛ li
gauerũt cũ ipsum ducẽdi taruisiũ q̇ Al
bertinꝰ erat debitor dicti ser Petri de
galeto ī libris trigintatribꝰ ꝛ ī expẽsis
legitimis.vt apparet ꝑ sniaz volũtariã.
Et erat debitor dicti Antonij bassani-
ni ī li.xv.put officiales retulerũt ꝓ di
cta sũma ipꝫ pignorasse.¶ Post captu
rã Dñicꝰ filiꝰ albertini molẽdinarij de
morgano.Uẽdraminꝰ dictꝰ tosonꝰ de
morgano ꝛ baptista filiꝰ maciani de se
ptimo fecerũt īsultũ ↄ̃ dictos officiales
ꝛ de manibꝰ dictoꝝ officialiũ arripuerũt.
Propter qḋ fuit fctã denũcia ꝛ q̃rela ↄ̃
ꝑdictos tres.Tãdẽ.d.ptãs teruisij ꝓ ꝑ
dictis cõdẽnauit Dñicũ ꝛ Uẽdraminũ
ꝛ Baptistã ad stãdũ ꝑ tres mẽses ī car-
ceribꝰ.Et ꝙ q̇libet eorũ teneret ad so-
lutionẽ debiti ꝓ q̃ captꝰ fuerat dictus
Albertinꝰ.dũmodo tñ vna solutio fiat.
¶ Itẽ cõdẽnauit dictos Dñicũ ꝛ bapti
stã in lib.xl.paruorũ cõi ꝓ quolibet.Uẽ
draminũ vero in lib.q̇nquagita quoꝝ
medietas sit ꝑcussi ꝛ alia cõis ꝛ ī expẽ-
sis vigore arbitrij sui.¶ Deinde Joã-
nes ꝛ priamꝰ de septimo interfecerũt:
vt dr dictũ Dñicũ filiũ Albertini cõdẽ-
natũ.vt.s.Et de dicto homicidio fctã ẽ
denũcia vł q̃rela corã iudice maleficio
rũ Taruisij vbi ↄparuerũt parẽtes di-
ctorũ Joãnis ꝛ priami dicẽtes ꝙ ↄ̃ eos
pcedi nõ põt:qꝛ dictꝰ Dñicꝰ Albertini
potuisset impune occidi vigore statuto
rũ Taruisij ex q̃ erat ↄdẽnatꝰ vsqꝫ ad
summã.l.li.vt.s.dictũ est q̃rit q̇d iuris.

¶ Summariũ sup cõsilio.xiiij.

1 Cõdẽnatio an valeat:si quis cõdẽ
natꝰ fuerit ad stãdũ sex mẽsibꝰ ī carce-
ribꝰ:ꝛ absoluẽdũ dbitũ eo ꝙ eripuerit
aliquẽ ꝑ vi de manibꝰ familie cõdẽna-
tum pro debito priuato in lib.xl.ꝛ quõ
penarũ coaceruatio valeat stãte statu
to ꝙ bãnitus impune occidi possit ꝛ qñ
pena pti ꝛ qñ fisco applicet nũeris o-
bus sequẽtibꝰ per totũ cõsiliũ.

2 Pene per impositionez a statuto factã
an a pena legali recessum videat.

3 Pena de soluẽdo aliquõ dbito si nõ pe
tatur:an ꝛ quõ imponi possit.

4 Debitorez etiã priuati qui de manibꝰ
familie seu officialium eximit:iure cõi
debitũ ad soluendũ creditori tenet:ac
si ꝓ debitore fideiussisset.

5 Lex noua qñ minorẽ penã ꝙ̃ lex antiq̃
imponit:nõ reuocãdo penã legis anti-
que:vtraqꝫ debet.

6 Pena quando a lege veteri imponit.q̃
vni:puta parti applicanda sit:ꝛ lex no
ua superueniẽs imponit etiã penã pro
eodẽ dlicto fisco applicãdã:an ex hoc
pena antiqua tolli videat.

7 Pena qñ contra diuersos ponit:vna ꝑ
aliam non tollit.

8 Statutũ nõ debet intelligi:vt in dãnuꝫ
tertij ius cõe corrigat.

9 Gñi ꝑ spẽꝫ nõ derogat:qñ dispõ in vna
lege est gñalis ꝛ in alia spãlis.

10 Lex noua penã imponẽdo penã ipossi-
tam per aliam an tollere videatur.

11 Dictio alius alia aliud similitudinẽ si
gnificat.

12 Clausula:q̃uis modo vacet:oẽꝫ modũ
vocãdi comprehendit.

13 Criminalibus nõ est necesse;vt in cau-
sa concludatur.

14 Eripiẽtes de manibꝰ familie ꝑ vi ali-
quẽ in pena creditori applicãda quē-
libet insolidum tenetur.

15 Pene an coaceruari possint quo ad q̃
vt aliquis impune occidat.

16 Odiosis ꝛ penalibꝰ an coaceruatio fie
ri possit.

17 Statuto si caueatur:ꝙ bannitꝰ a cẽtũ
libris supra impune offẽdi possit:ꝛ vnꝰ
plura bãna habeat:vnũ.s.in.l.aliud in
xl.aliud in sexaginta:sed nullꝰ de ꝑ se

ectũ efficiat: an impune occidi poterit
18 Cõdẽnatio: q̃ fisco applicať criminalis est.
19 Statutũ permittẽs condẽnandũ impune occidi in quib⁹ casibus locũ habeat.
20 Statutũ ꝑmittẽs cõdemnatũ occidi: intelligiť de eo: q̃ bãnitus ⁊ cõdẽnat⁹ est.
21 Pene coacervãtur. quando quis est cõdẽnatus in vna sentẽtia pro vno ⁊ eodem delicto diversis penis.
22 Bãnitus in quinquaginta ⁊ quinquaginta dicitur bãnitus in cẽtum: si vna actione numero in sentẽtia condemnatoria devenerint.
23 Condemnatus quandocũq; quis est ꝓpter vnicũ tantum delictũ pluribus penis: pro vna tãtum qualitate delicti ille pene simul coacervari debent.
24 Obligatione in annua: q̃ nõ est vna: sed multiplex: coacervatio nõ fit: lʒ ille obligationes ex vno ⁊ eodẽ facto oriank.
25 Delicta plura quãdo in vna rixa facta fuerint: ex quibus in vna sentẽtia plures condemnationes sequũtur: ille pene coacervari possunt.
26 Factum vnũ vbi omnium obligationũ radix fuerit coacervatio fit.
27 Verba statutorũ alternatiua: copulatiue ⁊ alternatiue intelligi possunt.
28 Pena mera est quãdo ipsius solutione debitor non liberatur.
29 Statutum quando nõ distinguit an pena veniat applicãda fisco vel parti: nec nos distinguere debemus.
30 Pene an taliter coacervari possint: vt aliquis ꝓ cõdẽnato omnino habeãtur.
31 Pena in eadẽ quãtitate respectu generis ⁊ quo ad genus significat omnem similitudinem ⁊ conductionem.
32 Sentẽtia est stricti iuris ⁊ stricte prout verba sonant ⁊ iacent: intelligi debet.
33 Verbum intelligatur: de sui natura fictionem significat.
34 Verba statuti maxime penalia i dubio in casu proprio ⁊ vero non autem in casu ficto intelligi debent.
35 Lex vbicũq; equiparat ⁊ adequat casum fictum casui vero semper casus fictus ad verum porrigitur.
36 Sentẽtia secũdum extentionem ad formam statuti intelligi debet.

Consilium.xiii.

In christi nomine. Ac invocata spiritus sancti gr̃a. Et pro declaratione ꝑsentis cõsultationis tria dubia sunt examinanda. Primo est an dictus Dominic⁹ occisus fuerit iure ⁊ legitime condẽnatus vltra summã q̃nquaginta librarũ parvarũ. Secũdum posito ꝙ sic an dicte summe cõdẽnatio nũ coacervari possint ⁊ debeãt quo ad hoc vt potuerit vigore statuti ĩpune occidi. Tertiũ posito ꝙ dicte pene non sint coacervãde an saltem possit dici ꝙ d. Dñicus habeať pro condẽnato in pena q̃nquaginta librarꝝ applicãda fisco, ita vt potuerit impune occidi. Circa primum dubiũ vř prima facie dicẽdũ ꝙ d. Dñicus nõ fuerit legitime ꝯdẽnat⁹ vigore statuti Taruisĳ positi l. lii. iĳ. tractatu nono. sub rubrica de pena auferentiũ illos q̃ cõducũtur in forciã cõis Taruisĳ: qď dicit q̃sq; rapuerit vř alias fecerit vel ꝓcuraverit cũ effectu ne captus vel detent⁹ ad manus d. potestatis ⁊ in forciam cõmunis taruisĳ ꝑveniret si talis raptus erit cõdẽnat⁹ vř condẽnãdus in pecunia in eadẽ quantitate pecunie condẽneť cõi taruisĳ. q² illud statu. vř loq̇ solũ de captis vř detẽtis pro aliquo maleficio vel occasiõe alicui⁹ cõdẽnationis facte cõi taruisĳ vel occasione alicui⁹ banni: vt patet in princip. illius statuti ibi ꝑcipimus ꝙ si aliquẽ captũ vel detẽtũ occasiõe alicuius maleficĳ condẽnatiõis vel bãni. Et ideo dũ dicit infra in eodẽ statuto si raptus erat condẽnat⁹ vel cõdẽnãdus in pecunia in eadẽ quantitate pecunie cõdẽnetur communi taruisĳ. videť ꝙ intelligať de cõdẽnatione facta ꝑ aliquo crimine cõmuni taruisĳ. vt scilicet eripiens teneať illã solvere cõmuni taruisĳ. ⁊ sic nõ vult loq̇ de ꝯdẽnato vř ꝯdẽnãdo civiliter alicui ꝓ debito in quãtitate pecunie. Secundo posito ꝙ dictũ statutũ loquereť etiã de ꝯdẽnato vř cõdẽnãdo civiliter parti. Tamẽ est aliud statutum in li. iĳ. tractatu. ĳ. c. xvĳ. sub Rub. ꝙ cõdẽnatiões intelligãtur eẽ facte ſm formã statutorũ in quo dicit ꝙ si

aliqua ɔdēnatio fctā vł fiēda de quocū
q̃ʒ delicto vł maleficio cōmisso vł cōmit
tēdo instituta vł apposita erit ad vltra
vł pter formā statutoꝝ cōis taruisū edi
toꝝ ꝛ factoꝝ sup ipso maleficio vel de
bito puniēdo augēdo vł minuēdo penā
ꝙ illud qđ est vel erit p nō instituto ha
beat intelligat ꝛ itelligi debeat ɔdēna
tio fctā esse fm formā statutoꝝ sup ip
so maleficio puniēdo editoꝝ nō pl' vł
min' quoquomō. Cū itaqʒ. d. Dnic' al
bertini nō cōmiserit aliud delictū q̄ ꝙ
eripuit p vi đ manib' dictoꝝ officialiū
dictū Albertinū molēdinariū debitorē
condēnatū p snīaʒ volūtariā i li.xxxiii.
Petro paulo de galeto ꝛ dicat fuisse de
bitor l.xv.lib. Antonii bassanini. ꝛ sic in
totū esse debitor in.xlviii.li. d. potestas
nō potuit ipsuʒ Dnicū cōdēnare nisi in
xlviii.li. cōmuni taruisii. vñ si cōdēnauit
ipsum in.xl.lib. cōmuni taruisii vt fecit
cōdēnauit q̄ dictat statutū. Sʒ cōdēna
re potuit qꝛ in min' quātū condēnauit
vnumquenqʒ ad solutionē debiti pro q̄
capt' fuit Albertin' molēdinari' videt
ꝙ nō fuerit legitime cōdēnat' qꝛ statu
tū hanc penā nō imponit. ꝛ ideo videt
ꝙ vigore alteri' statuti positi sub rubri.
ꝙ cōdēnatiōes ꝛc. Illa cōdēnatio facta
de soluēdo debitū p quo fuerat capt'.
d. Albertin' molēdinari' intelligat nō
eē bene fctā ex quo est pter ꝛ cōtra for
mā statutoꝝ taruisii. qb' videt esse stā
dū. l. omnes ppli. ff. de iusti. ꝛ iur. cuʒ si.
2 ¶ Preterea p ipositionē pene a statuto
factā videt eē recessuʒ a pena legali qñ
vtraqʒ pena pcedit ex eodem delicto:
vt fuit in casu nr̃o. l. senat'. ꝛ ibi Bart.
hoc tʒ. ff. de accu. ꝛ Ang. hoc tʒ in aut. đ
san. epis. §. fi. ꝛ plene no. p Saly. in. l. q̄
sepulchro. C. de sepul. vio. ꝛ maxime cū
statutū. dicat expsse ꝙ pēa nō pōt auge
ri vltra statutū ꝛ sic vł recedere ab oi
alia pena. ꝛ Bar. l. l. fi. C. de aq̄ ductu. li.
xi. l. q̄ cum vno. §. q̄ post. ff. đ re mili. Et
maxie hoc vł dicēdū i casu nr̃o pdicto
statuto i quo dr in fi. ꝙ sit pcisum p no.
3 in. c. ii. ex de rescript. ¶ † Postremo ex
alio capite vł ꝙ nō potuerit iponere
illā penam de soluendo debitū ex quo
nō fuit petita. l. vt fund'. ff. cōi diui. l. fi.

C. de fideicom. li. et. c. ʒ heli. extra de sy
mo. Itē si fuisset petita nō videt ꝙ po
tuerit cōdēnari ad sūmā debiti p q̄ ca
pt' fuit sʒ solū ad summā veri dbiti. ar.
l. j. in fi. cū. l. seq. i pn. ff. ne q̄s eū q̄ i ius
voc. ē vi eximat. ¶ Sʒ his nō obstātib'
4 teneo ɔriū esse veri' de iure. † nā de iu
re cōmuni ille qui eximit debitorē etiā
priuati de manib' familie siue officia
lium tenet ad soluendum debitū credi
tori. ac si p debitore fideiussisset: vt est
casus valde notandus. in. l. quoties. C.
de exac. tribu. li. x. ꝛ ibi hoc tʒ And. de
barulo. ꝛ Bald. ꝛ idē tʒ aperte Bal. in. l.
additos. C. de epi. audi. ꝛ Ang. đ are. in
sti. de act. in. §. penales. in ver. adde ꝙ
eximens captū ꝛ tenetur ad penam ex
edicto. ff. ne quis eum q̄ in ius vo. est vi
eximat. l. j. in prin. eodem titu. que pe
na est quanti ea res ab actore estimata
ē de qua est ɔtrouersia. l. si p aliū. §. j. ff.
ne q̄s eū q̄ i ius vo. est vi exi. ꝛ ibi doct.
ꝛ dicta pena est mera pena: qꝛ p ipsā nō
liberat dbitor pricipalis. l. fi. eo. ti. ꝛ ibi
hoc tʒ gl. ꝛ doc. Et ideo cum illa pena
applicetur creditori ad cui' instantias
capt' erat debitor qui de manib' fami
lie erept' est: vt fuit. d. Dominicus. Et
statutum ꝙ inducit aliaʒ penam eripiē
ti videlicet ꝙ cōdēnetur communi tar
uisii in eadem quantitate in quā debi
tor capt' erat condemnatus vel condē
nandus suo creditori: sequitur ꝙ p hāc
penā de nouo impositā a statuto nō vł
esse recessum a pena predicta imposita
de iure cōmuni p eodē delicto ex quo
expresse nō dicit in statuto ꝙ tollat pe
na iuris cōmunis vt probat in. l. q̄ties.
ff. de act. ꝛ obli. ꝛ l. l. j. §. dixit aliquis. ff.
de publi. ꝛ in. l. q̄ sepulchra. C. de sepulc.
vio. ꝛ. l. q̄ cū vno. §. q̄ post ibi recessuʒ est
a capitis pena e cōtrario sensu. ff. de re
5 mili. ¶ Itē hoc pbat rōe. † qñ lex noua
iponit minorē penā q̄ imponat lex an
tiq̄ nō reuocādo penā legis antiq̄ vltra
qʒ debet. vt est tex. i. l. j. §. dixit aliq̄s. ff. đ
publicanis. Sed de iure cōi pena eri
pientis aliquē de manibus familie est ēt
vltra rem vel estimationem debiti: vt. l.
si per aliuм. §. j. ff. ne quis eum qui in
ius. vo. est vi exi. ¶ Et penā stat. est mi

nor.qz est solū in eo in quo debitor erat
cōdēnatus vel cōdēnādus ergo per ip-
saȝ nō tollitur pena iuris cōis.Et maxi
me cū intētio statuētiū sit grauare vl exi-
mentes ēt vltra ius cōe ꝙ pȝ qz ēt l pe-
na corpali ponit similis pena corpalis
eripiēti.ꝛ iō non dȝ intelligi vt videat
velle recedere a pena iuris cōmunis qz
cū tendat statutū ad augendā penā nō
dȝ intelligi vt eā minuat ꝑ.d.l.j.§.dixit
aliquis.ff.de publicanis.Et qz ea q̄ sunt
inducta ad augmētū nō debent opera-
ri dimi.l.legata inutiliter.ff.d leg.j.ꝛ.ff.
6 de leg.prestā.¶†Itē de hoc probatur
alia ratione quādo pena imponit a le-
ge veteri.que sit applicāda vni.puta ꝑ-
ti:ꝛ lex noua superueniēs imponit etiā
penā pro eodē delicto applicanda fisco.
per hoc nō videt tolli pena antiqua ex
quo applicant ille pene diuersis.arg.l.
si ex duob᷒.ff.de iure,ꝛ ratio.distra.est
arg.ei᷒ qd no.bar.in.d.l.j.§.dixit aliqs.
7 ff.de publi.†vbi dicit ꝙ qñ cōtra diuer
sos ponit pena vna per aliā nō tollitur
ita videt dicēdū econtra quādo appli-
catur pena diuersis.¶Nō eñ est credē
dū ꝙ statuentes voluerāt auferre penā
q̄ veniebat applicāda parti.s.creditori.
8 ꝛ eā applicare fisco.†qz in dubio statutū
nō dȝ intelligi vt corrigat ius cōmune
maxime in damnū tertij.l.ij.ꝛ ibi plene
no.C.de noxa.ꝛ in.l.fi.§.in cōputatione.
9 C.de iure deli.¶†Itē probat sic:quādo
dispositio in vna lege est generalis ꝛ in
alia ē spiritualis generi ꝑ speciē nō de
rogat.vt habet ꝑ gl.in.l.senat᷒.ff.de ac
cu.ꝛ ꝑ Cy.l.l.nō dubiū.C.de legib᷒.ꝛ ita
elegāter dixi Bar.fm.dy.in.l.j.§.j.ff.de
no.per.nū.¶Sed pena iuris ꝯmunis i
casu nostro est generalis:vt in toto tit.
ff.ne qs eū q̄ in ius voca.ē vi eximat.et
pena statuti ē specialis quo ad aliquos
casus.ergo ꝑ ipsaȝ nō tollit pena iuris:
qz si species nō derogaret gñi.nihilomi
nus generi diuerso derogaret ꝑ eaque
habent in.l.generi per spēm derogat.ꝛ
in.d.l.senat᷒.ff.de accu.¶Itē pro hoc
facit quod not.Bart.in.l.j.in prin.ff.vi
bo.rap.ꝛ Bal.in.l.in eā.C.de furtis.vbi
10 videt tenere.†ꝙ lex noua imponēdo pe
nam nō videt tollere penam impositaȝ
ꝑ aliā.l.antiquā.¶Et istā partē teneo
esse veriorē.ꝑsertim cū vt dixi iste penē
applicētur diuersis ꝛ secūda sit minor
prima.¶Nec obst.tex.alleg.in ꝯtriū.s.
Et primo nō ob.dū dixi ꝙ statutū de au
ferētibus illos q̄ cōducant in fortiā cō
munis Taruisij loqui videt solū de cō-
dēnatis vel ꝯdēnādis criminaliter fisco
i.ꝯmuni taruisij:qz respōdet ꝙ immo lo
quitur de cōdēnatis vel ꝯdēnādis etiaȝ
ciuiliter alicui vt patet in eodē statu.in
prin.ibi vel alia quauis cā que verba
sunt generalia.ꝛ generaliter debēt in-
telligi.l.j.§.generaliter.ff.de leg.ꝑstā.ꝛ
l.in fraudē.§.fi.in fi.vbi ē optim᷒ tex.ff.
de test.mili.ꝛ.xix.di.l.si romanorū.cuȝ si.
¶Nec ob.si dicat statutū d' alia qua-
uis cā intelligi debet de simili precedē-
11 tib᷒.†qz dictio ali᷒ alia aliud significat
similitudinē.vt est gl.no.in.l.si fugitiui.
C.de ser.fugi.ꝛ ꝓbat in.c.sedes aposto-
lica.ꝛ ibi hoc etiā no.extra de rescript.
cū simili.qz dictio quauis tollit ꝯtriū.nā
dum d' alia quauis causa includit oēs
alias cās similes ꝛ dissimiles maiores
vt est tex.cū gl.valde no.in clemē.j.in ꝟ
bo quauis.de re iud.Itē ꝓ hoc optime
facit gl.no.in.l.si pupilli.§.idē ait.l ver
bo ipso gesto.ibi si aūt aliquo mō.ff.de
neg.gest.per quā gl.dixit eleganter An
ge.de peru.in ꝯsilio suo.cclxxxvij.qd in
cip.in nomine domini ꝛ sue matris ꝛc.
Uiso themate supradicto in.iiij.col.qd
ista verba quouis modo importāt ex si-
gnificatu omnem descriptionis formaȝ
id est quascunqȝ formas ꝛ modos exco
gitabiles.¶Item pro hoc etiā optime
12 facit.†quia illa clausula quouis modo
vacet comprehēdit omnē modū vacan
di:vt no.domini de rota in decisio.sua
xxvij.ꝛ.cxxxviij.ꝛ lapus in.c.susceptū.
de rescrip.¶Nec ob.quod secundo lo-
co dixi ꝙ statutuȝ positū in.xxxij.c.vult
ꝙ iudex nō possit augere vel minuere
penā appositā fm ius statuti:ꝛ ꝙ intel
ligi debeat facta ꝯdēnatiōe fm formaȝ
statutorū ꝙ ꝑ hoc qd cōdēnauerit Dñi
cū ad soluendū debitum creditori non
videtur penā auxisse:sed aliam penā a
iure communi statutū imposuisse ꝙ sibi
nō fuit prohibitum vt supra declaraui.

¶ Aliud em̄ est penā vnā augere: aliud
est diuersam penā imponere: q̄r augmē
tū presupponit penā q̄ augmētet: vt de
se pz. vnde statutū vult q̄ pena iposita
vt ꝯdemnet ante in eadem q̄titate qua
ereptus de manib⁹ officialis erat cōdē
natus vel ꝯdemnandus. Ista nō potest
augeri vel minui in cōdēnando pl⁹ vel
minus s3 ꝯdēnare in alia pena impost
ta a iure illud statutū non p̄hibet si de
iure ꝯmuni imponi pōt. ¶ Nec est verū
q̄ per impositionē noue pene factam a
statuto videat recessuz a pena imposita
de iure cōmuni cū diuersis applicentur
vt dixi. ¶ Et l3 statutum dicat in fi. q̄ sit
precisum significat q̄ illud statutū sit in
uiolabile: vt no. Bal. in. l. clari. C. d̄ fidei
com. vel q̄ sit strictū ius. ita q̄ ab eo nō
possit recedi: vt no. Bal. i. l. si causam. C.
de execu. rei iudi. nec tollit quomin⁹ lo
cū habeāt alia iura cōmunia. vt no. Ca
noniste in. c. ij. extra d̄ rescri. z p Ray. de
forliuio in. l. oēs populi. ff. de iusti. z iur.
¶ Nec ob. dū dixi q̄ nō potuit potestas
cōdēnare i soluēdo debitū creditorib⁹:
q̄r nō fuit petitū: q̄r illd̄ pcederet si age
retur ciuiliter ad partis istātiā. Secus
si agit vel pcedit criminaliter sicut fuit
13 in casu nostro. † q̄r in criminalib⁹ nō est
necesse vt includat: vt no. l. c. l3. extra de
symonia. z. j. q. iiij. q̄r presulat⁹. z. hoc t3
Bal. i. l. z si seuerior. C. de his q̄ no. infa.
¶ Nec ob. dū dixi q̄ nō vr̄ q̄ potuerit
dn̄icus ꝯdemnari nisi in summa in qua
apparet ipsum esse debitorē. vz i dictis
trigintatribus libris in quib⁹ apparet
snīa volūtaria z nō in aliis quindecim
de quib⁹ nil apparet nisi p relationē nū
ciorū. ¶ Quia ad hoc vt illa pena posset
imponi nō est necesse q̄ pbet d̄ debito:
sed sufficit q̄ fuerit capt⁹ rite ad petitio
nē asserētis se creditorē: l3 nō sit nec au
ditur eximens etiaz si velit pbare q̄ ille
nō erat creditor: vt. l. s3 eximēdi. §. j. z. l.
se. ff. ne q̄s eū q̄ i ius vo. est vi eximat. z
sing. dicit Ang. l. d. l. s3 eximēdi. §. j. in fi.
q̄ dicit esse tenendū mēti perpetuo. Et
ideo cū nuncij referāt habuisse talē cō
missionē p debito. xv. lib. l. dubio est eis
credēdū. l. magis puto. §. ne passim. ff.
de reb. co. nec p pte eximētis vel alte-
rius pōt pbari ꝯtrariū quo ad exactio
nē dicte pene. z sic nō pōt dici q̄ per. d.
potestatē fuerit pp̄ter hoc iniuste ꝯdē
natus. Immo pōt dici q̄. d. potestas euz
iuste ꝯdēnauit in q̄tū cōdemnauit solū
in. xl. lib. applicādis cōmuni taruisij: q̄r
debebat ꝯdēnare eū in eadē q̄titate pe
cunie p qua erat cōdemnatus vel debe
bat cōdemnari ereptus de manib⁹ offi-
cialiū ipsis creditorib⁹. S3 dict⁹ Alber-
tinus ereptus de manib⁹ officialiū p di
ctū dn̄icū erat debitor Antonij bassani-
ni in. xv. lib. vt dixi z erat debitor cōdem
natus p snīam voluntariā ser Petri de
Galeto in. xxxiij. lib. z erat condēnat⁹ in
expensis legitimis: vt d̄r in snīa volun-
taria p ipsum accepta q̄ expēse nō sunt
legitimate: s3 possunt esse tres aut qua
tuor lib. z plus vel minus. Vn̄ saltē erat
debitor ille Albertinus ereptus p capi
tali vtriusq̄ creditoris in. xlviij. lib. z p
expensis saltē capture in trib⁹ z vltra in
quib⁹ debebat cōdēnari ex quo erat ve
rus debitor z expensas pmiserat. Et id̄
potestas in hoc male ꝯdemnauit dictū
dn̄icum q̄r debebat ipsum cōdēnare in
eadē q̄titate. vz vltra quiquaginta lib.
Et si nō cōdemnauit h̄r pro cōdemnato
iuxta formaz dicti statuti sub. c. xxij. Et
sic p inde ac si ꝯdēnatus fuerit vltra q̄n
quaginta lib. z in hoc bn̄ cōsideret ma-
gnificētia. d. potestatis Taruisij z illi q̄
14 habēt iudicare. † Et l3 plures fuerint q̄
vi eripuerūt illū Albertinū de manibus
familie tn̄ q̄libet insolidū tenet taz de
iure cōmuni in pena applicāda credito
ri. vt. l. si per aliū. §. hoc iudiciū. ff. ne q̄s
eū q̄ in ius vo. est vi eximat q̄ ex forma
statuti de pena auferētiū illos q̄ duci
tur in fortiam cōmunis taruisij q̄ appli
catur ꝯmunis taruisij. vt pz ibi in fi. ei⁹.
ibi. z hoc p quolibet. qd̄ verbū est distri
butiuū z attribuit cuilibet actū isolidū:
vt no. Bar. l. l. s3 articulo q̄sq̄. ff. d̄ hef.
insti. z Pau. de ca. l. l. sciendū. z l. l. stipu.
§. quesitū. ff. de no. ope. nun. Et pp̄terea
similiter cōdemnauit. d. potestas dicen
do q̄ q̄libet eorū teneat ad solutionem
debiti p quo captus est z sic snīa tribuit
ꝯdēnationē cuilibet l3 isolidū addit q̄
15 vna solutio sufficiat. ¶ † Circa scd̄z au

dicte summe cōdēnatio
nū coaceruari possint ⁊
debeāt q̄ ad hoc vt dict⁹
dn̄ic⁹ cōdēnat⁹ potuerit
īpune occidi. ¶ Quinq̧
sunt q̄ vident̄ facere du-
16 biū. ¶ † Primo q̄r ī penas
lib⁹ ⁊ odiosis vr̄ q̄ nō de-
beat fieri coaceruatio[a]
q̄r.x.⁊.x.nō sunt .xx.vt.l.
vbi fideiussor.et ibi h̄ tz
gl.ff.de sol.⁊ ibi h̄ ī termi
17 nis vult Bart.dicēs.† q̄
si statuto cauet̄ q̄ bānit⁹
a cētū lib.s̄.possit īpune
offendi.Et vn⁹ habebat
plura bāna vnū l.l.aliō l
xl.aliud l.lx.vn̄ cumula-
ta excedāt cētū:sz nullū
de p se efficiebat cētū.nō
poterit īpune occidi.Et
idē tz bar.i.l.ij.i fi.ff.de cō
di.inst.⁊ idē no.bal.in.l.
sancim⁹.§.si q̄s abit.in fi.
C.de dona.⁊ i.l.nā ⁊ fur.
§.fi.ff.si cer.pe.⁊ Ange.⁊
doct.i.l.si idē cū eo.i p̄n.
ff.de iur.om.iud.⁊ Ang.
⁊ Jo.de imo.i.l.q̄ties in
stipulatiōib⁹.ff.de verb.
ob.⁊ in.l.si q̄ separati.§.
j.ff.de appel.⁊ Pe.de an-
cha.⁊ Jo.de imo.i.c.pe.
de dona.⁊ Joā.de imo.i
l.si q̄s testes.in p̄n.de le
ga.j.⁊ vr̄ esse gl.fi.i.l.ma
numissiōes.⁊ ibi doct.ff.
de iust.⁊ iur.Facit qd̄ no.
Bart.in.l.q̄ fundū.§.co-
heres.et in.§.q̄ filios.ff.
ad.l.falc. ¶ Scd̄o alia
rōne vr̄ q̄ ille pene non
potuerit coaceruari: q̄r
pena p quā dn̄ic⁹ ɔdēna
tus fuit ad solutionē de-
biti nō vr̄ eē mera pena
ex q̄ creditor recepit de-
bitū suū.vt.l.j.§.fi.plu-
res.cū ibi no.p.gl.⁊ doc.
ff.de eo p quē fac.erit.⁊
no.gl.insti.de ac.§.penas

a ¶ Coa-
ceruatio.
Adde ad
materiam
hui⁹ cōclu-
siōis Bar.i
l.vbi.ff.de
sol.⁊ in.l.ij.
§.fi.ff.de cō
di.insti.An
ge.i.l.iu⁹
q̄ hēbat.ad
treb.dom.
aler.in.l.si
idē.ff.de iu.
om.iudi.et
i.l.si pcura
tor.ff.de re-
bo.ob.et in
ɔsi.vltimo,
in.iiij.vol.
doc.i.l.si q̄s
separatim.
§.j.ff.de ap
pel.

les.i v.itē aduersus.vn̄ statutū loquēs
de pena vr̄ intelligēdū de mera pena ī po
tiori significatu.l.querit.§.hermafrodi
t⁹.ff.de statu ho.cū simi. ¶ Tertio q̄r sta
tutū loquēs q̄ condēnatus a quinqua-
ginta lib.supra possit impune occidi vr̄
18 habere locū solū in condēnatione.† q̄
applicat̄ fisco ⁊ nō pti.⁊ h̄ fauore fisci:
q̄r illa q̄ applicat̄ fisco est criminalis:vt
est glo.not.i.l.iij.§.j.ff.de sepul.⁊ ibi p
Bar.⁊ p eundē.in.l.agraria.ff.de termi
no moto.⁊ p canonistas in rub.extra de
iudi.⁊ maxime in beneficiū fisci vt indu
cantur cōdemnati ad soluendū citius.
19 ¶ † Quarto q̄r statutū qd̄ permittit cō
demnandum impune occidi vr̄ loq̄ solū
in casu quo vel de iure ɔmuni tm̄ ex for
ma statutorū sit condēnatus in.l.lib.vt
patet ibi s̄m formā iuris siue statutorū
⁊ sic q̄ ex vno tm̄ capite cōdēnatio ascē-
dat ad.l.lib.quod nō est in casu nostro.
20 ¶ † Quinto ⁊ vltimo q̄r statutū qd̄ per
mittit occidi cōdēnatuz a.l.lib.supra lo
quit̄ de eo q̄ est bānitus ⁊ cōdemnatus
in.l.lib.vt patet illo statuto.in p̄n.ibi in
personis ⁊ bonis bannitorū q̄ banniti
fuerit p homicidio ⁊c.Et ī multis aliis
partibus eiusdē statuti.Sz nō apparet
q̄ dictus dominicus fuerit bānit⁹.ergo
nō sumus ī casu statuti. ¶ Sz certe his
nō obstantib⁹ ego teneo contrariū esse
verius de iure.vz qd̄ dicta coaceruatio
penarū fieri debeat q̄ ad h̄ vt ille Do-
minicus potuerit impune occidi. ¶ Et
21 q̄ hoc sit verū pbat̄ sic † q̄n q̄s est cōdē
natus ī vna snīa pro vno ⁊ eodē delicto
diuersis penis ille pene coaceruātur q̄r
dicit̄ esse vna snīa dictarū penarū.vt p
batur in.l.si separatim.§.j.ff.de appel.⁊
22 ibi hoc tz Ang.q̄ dicit p illū text.† q̄ bā
nitus in quinquaginta ⁊ quinquaginta
dicit̄ bānitus in centū.si vna actiōe nu
mero in snīa ɔdēnatoria deuenerunt.⁊
idē tenet ibi Rapha.cuma.q̄n cā banni
erat vna et eadē originalr̄ siue nomine
collectiuo cōdemnatus sit ī illis penis
siue separatim q̄r cēset̄ cōdēnatus sub
nomine cōllectiuo p illū text.Secus si
cause bānorū erāt diuerse:q̄r tūc nō fiet
coaceruatio.et ita loq̄t̄.l.si idē cū eodē
cū ibi no.ff.de iurif.om.iudi.⁊ qd̄ no.gl.⁊

Bar.in.l.vbi fideiussor.ff.de solu.Et ita etiā vult Ang.⁊ Joan.de imo.in.l.quoties in stipulationib⁹.ff.de vb.obl.ꝙ si ex diuersis causis quis sit bannitus in summa cētum.puta ex vna in quinquaginta.ex alia in quinquaginta nō dʒ bānitus in cētū.⁊ sic sentiūt ꝙ si ex vna cā esset bānitus in quinquaginta ⁊ ex alia in q̄nquaginta sicut fuit in casu nostro posset fieri coaceruatio:sed in casu nr̄o fuit vnica actio numero qđ fuit ꝓcessū sup̄ vna causa tm̄ de querela ⁊ ex vnica tm̄ cā.s.illius ereptiōis.ergo debēt ille pene simul coaceruari.¶Scđo hoc ꝓ
23 batur alia rōne simili.† q̄ncūq₃ quis est cōdēnatus ꝑpter vnicum tm̄ delictum plurib⁹ penis ꝑ vna tm̄ qualitate delicti ille pene simul debent coaceruari:vt ꝓbat̄ in.l.si idē cū eodē.§.fi.ff.ð iur.om.iu.⁊ in.d.l.si separatim.§.j.ff.de appel.Et hoc sentit Bar.in.l.vbi fideiussor.ff.de solu.vbi loquit̄ q̄n sunt plura bāna.⁊ sic plures cōdemnatiōes diuerso tp̄e facte ⁊ ꝑ diuersis delictis.⁊ q̄n postea vna sn̄ia sola loquit̄ ð diuersis delictis puta q₂ dixit cōdēnatū est in cētū lib.vʒ in quinquaginta ꝑ percussiōe in facie ⁊ in aliis quinquaginta ꝑ percussiōe in brachio.⁊ tūc dicit ꝙ nō fit coaceruatio per.l.ediles aiunt.§.fi.ff.de edil.edic.ꝑ ea q̄ habētur in.l.luci⁹.§.q̄ habebat.ff.ad treb.⁊ sic sentit ꝙ sic ꝯdēnatio fuisset facta in duab⁹ partib⁹ ꝑ vno ⁊ eodē delicto tm̄ deberēt ille pene coaceruari.Sʒ ita fuit in.q.nostra ꝙ ille dn̄ic⁹ fuit ꝯdēnatus ꝑ vno ⁊ eodem delicto tm̄ vʒ ꝑ raptu q₂ eripuit Albertinū de manib⁹ familie.ergo ille pene debēt coaceruari.⁊ lʒ Joā.de imo in.d.l.si separatī.§.j.videat̄ dicere cōtrariū.⁊ Raph.fulgo.in.d.l.idē cū eodē.q̄ Raph.mouet̄ ꝑ ea
24 q̄ no.Guil.⁊ Bar.ibi dū dicūt.† ꝙ i obligatiōe annua q̄ nō est vna sʒ multiplex vt habet̄ in.l.si stichū.§.stip.ff.ð vb.ob.nō fit coaceruatio licet ille obligatiōes oriunt̄ ex vno⁊ eodē facto.s.ꝙ ex vno:legato annuo.Sʒ ista rō non ꝯcludit q₂ lʒ legatū sit vnicū factū tm̄ obligatiōes tn̄ ⁊ actiōes q̄ oriunt̄ ex illo legato annuo oriunt̄ diuersis tp̄ib⁹.i ꝑncip.n.cuiuslibet anni orit̄ vna q̄m.cēsent̄ ille obligationes cōditionales.l.si cum heres.ff.q̄n dies leg.ce.⁊ sic ante euentū conditiōis nō est nata obligatio vel actio.l.cedere diē.ff.de ver.sig.⁊ no.in.d.§.stipu.⁊ propterea reputantur hoc casu diuerse sententie ⁊ condēnationes.⁊ sic nō debent coaceruari.Sʒ secus est in casu nostro in quo est vnū delictū.tm̄ vt dixi.⁊ ex illo vno ⁊ eodē delicto ⁊ vno ⁊ eodem tēpore oritur actio seu ius querelandi vt factū est ideo lʒ plures pene pro eodeʒ dlicto sint imposite ⁊ imponi potuerint:vt dixi in primo dubio principali.tn̄ possunt ⁊ debēt coaceruari ex quo ē vnicū delictū:vnica querela:vnica sn̄ia lʒ pe-
25 ne sint diuerse:vt pʒ ex p̄dictis.¶†Tertio hoc ꝓbat̄ ⁊ fortius q̄n plura delicta in vna rixa facta sunt ex quibus sequātur in vna sn̄ia plures cōdemnatiōes ille pene possunt coaceruari q₂ reputat̄ vnū tm̄ delictū:vt est gl.no.in.l.j.in gl.magna.in fi.C.vnde vi.⁊ no.Bar.i.l.hos accusare.§.iul.ff.de accus.et Sali.in.l.cū rōnib⁹.C.qui accu.nō pos.⁊ ita tenet in terminis Ang.in.l.si idē cū eodeʒ.in
26 prin.ff.de iur.om.iu.dicens.† ꝙ vbi vnū factū est radix oīm obligationum fit coaceruatio.⁊ vbi est vnica rixa ibi est vnitas delicti ita vt fieri debeat coāceruatio.Et iō cū in casu nr̄o sit vna tm̄ rixa.⁊ plus si sit vnū tm̄ delictū factū in illa rixa q̄tum ad Dn̄icum dʒ fieri coaceruatio penarū etiā si oriant̄ plures pene vna de iure cōi alia ex forma statutorū ⁊ ambe tendūt ad puniendū vnū delictū tm̄.Nec in hoc cōtradicit Bar.in l.vbi fideius.ff.de solu.q₂ dʒ intelligi q̄n percussio facta in facie ⁊ in brachio fuerūt facte ex īteruallo ita vt possint duo delicta dici:secus si in vna tm̄ rixa:vt dixi sʒ Ang.¶Quarto hoc etiā probatur ex verbis statuti ꝙ permittit bānitū impune occidi q̄n est ꝯdēnat⁹ in quinquaginta lib.q₂ loquitur q̄n est cōdēnat⁹.in L.lib.⁊ abinde.s.sm̄ formā iuris siue statutorū cōis taruisū q̄ vba siue statutoꝝ
27 ⁊c.¶†Cū sint alternatiua legis municipalis possūt itelligi alternatiue ⁊ copulatiue alternatiue q̄n est vnicū factū ⁊ vnica tm̄ pena q̄ īponat̄ vel sʒ formā iuris tm̄ vel sm̄ formā statutorum Tar-

nisi tātū copulatiue intelligi debēt qn
ꝙ vtrūq̄ simul ꝯcurrit.puta q₂ imponi
tur pena tā a iure cōi ꝙ̄ a forma statuti
vt pbaꝛ in tit.ff.ꝙ vi aut clā.⁊ maxime
in.l.is q̄ in puteū.§.hoc interdictū.⁊ ibi
hoc tꝫ Bar.ff.ꝙ vi aut clā.⁊ l.l.j.ff.ad.l.
corn.de ꝑarrici.⁊ l.l.v.ff.de auro ⁊ arg.
leg.⁊ ita not.eleganter Bar.in.l.si is q̄
ducēta.§.vtrū.in.v.oppo.ff.de reb.du.⁊
per Cy.⁊ doct.in.l.cū quidā.C.de verb.
sig.¶Et ideo cū in casu nr̄o Dnicusoc
cisus cōmiserit tale delictū ꝑpter quod
pena imponiꝛ de iure cōi.⁊ ex forma sta
tutorū Taruisij illud statutū loquēs ꝑ
verbū statutorū dꝫ intelligi copulatiue
⁊ vtraq̄ pena dꝫ simul ꝯcurrere in hoc
casu ꝑ p̄dicta.Et sic ex illo statuto deci
diꝛ aperte.q.nr̄a ⁊ cessant oēs dubita-
tiones de coacervatiōe ex qua ipsuꝫ sta
tutū vult ꝙ coaceruentꝛ.⁊ ille pene ꝯcur
rant copulatiue vt dixi.Et in hoc est bn̄
cōsiderādū:q₂ illud statutum tollit oēs
dubitatiōes de coaceruatiōe penaruꝫ.
¶Nō ob.rationes.s.in cōtrariū dedu
cte.Et primo dū dixi ꝙ in penalibus et
odiosis nō sit coaceruatio penarū per
no.in.l.vbi fideiussor.ff.de solu.cū aliis
similib⁹.s.alleg.q₂ illud ꝑcedit qn̄ q̄s
est ꝯdēnat⁹ pro diuersis delictis.Sec⁹
si ꝑ vno tm̄ delicto ⁊ ꝑ vna q̄litate de-
licti in vna sola ꝯdēnatus sit:q₂ tūc coa
ceruanꝛ per.l.si separatim.§.j.ff.de ap-
pel.cū ibi no.⁊ maxime cū statutū in ca
su nostro illas penas cōiūgat.vt dixi in
iiij.⁊ vltimo articulo.¶Nō ob.scd̄o dū
dixi ꝙ ista pena que applicaꝛ creditori
nō ē mera pena respectu ipsi⁹ credito-
28 ris ex quo recipit qđ sibi debeꝛ.†q₂ rn̄-
deꝛ ꝙ imo ē mera pena qm̄ ꝑ solutionē
ipsi⁹ nō liberaꝛ debitor:vt est tex.in.l.si.
ff.ne q̄s eū qui in ius vo.est vi eximat.
vbi hoc ꝑbatur cōiuncta.l.j.in prin.eo.
ti.⁊ ꝯtra ꝑcedit qn̄ quis esset condēna-
tus ex edicto de eo per quē factuꝫ.quo
casu nō est mera pena q₂ est solū ex par
te soluētis nō ex ꝑte recipiētis.vt ē gl.i
l.j.§.si plu.ff.đ eo ꝑ quē fac.erit.nos ꝟo
loq̄mur qn̄ ex edicto ne q̄s eū q̄ i ius vo.
ē vi eximat.vt ē gl.ordinaria isti đ act.
§.pena.ver.Itē aduersus eū.in gl.ma-
gna in verbo aduersus.que incipit.Los

tor.¶Nō ob.ꝙ tertio loco dictū est veꝫ
statutū intelligi debere de pena tantuꝫ
q̄ applicaꝛ fisco ⁊ nō de illa q̄ applicaꝛ
parti:q₂ rn̄deꝛ ꝙ immo statutū loquiꝛ
de pena.l.lib.que imponiꝛ pro aliquo
maleficio ꝑ quo facta sit seu etiā fieri
debeat ꝯdēnatio ſꝫ formā iuris siue sta
tutorū Taruisij.vt pꝫ ibi.vel ꝑ aliq̄ ma
leficio ꝑ q̄ facta sit ⁊c.Et sic statutū so-
lū pōderat q̄tuor.¶Primū ꝙ sit fctā vł
fieri dēat cōdēnatio.¶Scd̄ꝫ ꝙ sit vel
esse dēat de.l.libris ⁊ abinde.s.¶Ter
tiū ꝙ sit fctā vł fieri dēat ſꝫ formā iuris
siue statutorū Taruisij:que ꝟba possūt
intelligi ēt copulatiue ⁊ cōiunctiue:vt
dixi.s.in.iiij.arti.In fauorē inculpato-
rū de morte dn̄ici.¶Quartū ꝙ illa con
dēnatio sit facta ꝑ aliquo maleficio:q̄
oia q̄tuor interuenerūt i casu nr̄o id̄ ei⁹
dispositio hꝫ locū ex quo forma statuti
oib⁹ est obseruata.l.cū hi.§.si pretor.ff.
29 de trāsac.¶†Nec statutum distinguit
an pena veniat applicāda fisco vel par
ti ergo nec nos distinguere debem⁹.l.đ
ꝑtio.ff.de public.⁊.xix.di.si romanorū.
⁊.xxxj.q.j.ꝙ si dormierit.i p̄n.immo dū
statutū dicit ſꝫ formā iuris siue statuto
rū cōis taruisij sentit ꝙ etiā loquaꝛ in
casu nr̄o ꝑ ea q̄ dicta sunt.in.iiij.⁊ vlti.
arti.pro inculpatis.¶Nec ob.qđ q̄rto
dixi ꝙ statutū vł loq̄ de cōdēnatione.l.q̄
fiat solū vł ex forma iuris cōis tm̄ vł ex
forma statuti tm̄ ꝑꝑ dictionē siue appo
sitā i statuto đ bānis ⁊ liuris:q₂ ad hoc
pꝫ clara rn̄sio ꝑ ea q̄ dixi in p̄dicto.iiij.
arg.¶Nec ob.ꝙ quinto ⁊ vltimo loco
dixi ꝙ statutū permittens aliquē ipune
occidi loquiꝛ de illo q̄ erat bānit⁹ ⁊ con
dēnatus a.l.lib.s.q₂ dict⁹ dn̄icus occi-
sus erat bānit⁹ ꝑ dicto maleficio vt cō-
stat mihi ex actis curie taruisij que sub
signo ⁊ noīe notarū ad me trāsmissa sūt
ac etiā illud bānum factū fuit legitime
ſm formā statuti taruisij positi in.iij.lib.
c.xj.in tractatu de maleficiis ⁊ mō ⁊ for
ma ꝑcedendi.Sed rubrica de dilatiōe
dāda citatis ⁊ bānitis ⁊ etiā de forma ⁊
banno citādi ⁊ bāniendi reos criminuꝫ
ꝙ statutū similr̄ ad me trāsmissum fuit
sub signo ⁊ nomine notarū.Et ita ex p̄-
dictis oibus cōcluditꝛ circa scd̄m dubiū

ꝑncipale ꝙ dicte pene imposite dñico
occiso possunt ꝛ debēt coacervari quo
ad hoc vt ipune vigore statuti potuerit
30 occidi.¶ †Circa tertiū ꝛ vltimū dubiū
ꝑncipale posito ꝙ dcē pene nō sint coa
ceruādē quo ad hoc vt dñicus potuerit
impune occidi an saltē possit dici ꝙ di
ctus Dñicus habeat ꝓ cōdēnato in pe
na.l.lib.applicāda fisco ita vt potuerit
ipune occidi.Et vꝫ prima facie dicendū
ꝙ sic:qꝛ lꝫ snia solū cōdēnet eū in.xl.lib.
applicādis fisco.L.cōi taruisij.Tñ pote
stas debebat ipm cōdēnare fm formā
statutoꝝ taruisij ꝛ si ꝯdēnauit in min⁹.
Intelligiꝫ ꝛ intelligi dꝫ cōdemnatio eē
facta fꝫ formā statutorū ꝛ non plus vel
min⁹ quoquomodo vt dꝛ l statuto taruisij posito in lib.iij.trac.ij.c.xxij.sub ru
bri.ꝙ ꝯdēnatiōes intelligant esse facte
fm formā statutorū.Sꝫ.d.potestas dbe
bat cōdēnare dictū dñicū in.l.lib.dena
riorū paruorū etiā vltra fꝫ formā statu
torū:qd pꝫ qꝛ statutū sub rubrica de pe
na eripiētium illos q̇ ꝯducunt in fortiā
cōis taruisij vult ꝙ eripiēs aliquē d ma
nibus familie q̇ esset cōdēnatus vel cō
demnādus in pecunia,in eadē q̄titate
pecunie cōdēnetur cōi taruisij.Et intel
ligiꝫ in eadē q̄titate respectu generis
31 †ꝛ quo ad gen⁹ significat omnē similitu
dinē ꝛ ꝯductionē.vt ꝓbaꝫ in.l.sine pro
fratre in verbo eandē.ꝛ ibi in gl.in vbo
coactis ibi tu dic.ꝛ p doc.C.de neg.ge.ꝛ
ibi est tex.cū gl.in.c.significauit.extra d
sen.exco.ꝛ tex.cū gl.xxxij.q.v.precepit
dñs.nō.n.pōt esse eadē in specie:qꝛ q̄ti
tas in qua captus ē vel detētus erat cō
dēnatus vel cōdēnādus debebaꝫ credi
toribus.Ista aūt eadē q̄titas in qua dꝫ
ꝯdēnari cōmuni taruisij.Et sic respectu
generis nō speciei est eadē.sed respectu
generis significat oēm identitatem et
qualitatē:vt ꝓbaꝫ in dictis iurib⁹.Sed
dictus Albertinus captus ꝛ detentus
ab officialib⁹ ꝛ ereptus de manib⁹ eoꝝ
per.d.dominicum ꝛ socios erat debitor
primo i xv.li.Antonij bassanini.ꝛ in.xx
iij.lib.ꝛ i expēsis legitimis erat debitor
Petri de galeto p sniam voluntariā:vt
dixi in primo dubio principali.ꝛ sic pro
capitali erat in totū debitor in.xlviij.li.
ꝛ ꝓ expēsis iā factis p ser Petrū galetū
in quib⁹ erat cōdēnādus nō constat de
q̄titate q̄ esset legitimanda ꝛ ꝓbāda q̄
si ascenderet ad summā saltē duaꝝ lib.
denariorū paruoꝝ fuisset dictus Albe.
ꝯdēnatus ꝛ condēnandus in.l.lib.ac ēt
ꝓpter capturā snie in dubio erat cōdē
nādus vltra duas lib.ex quo fuit capt⁹
in villa que dꝛ distare trib⁹ milib⁹ pas
suū a ciuitate taruisij ꝛ erāt tres officia
les.vñ cū cōstet ꝙ erat cōdēnatus ꝛ cō
dēnandus pro capitali in.xlviij.lib.ꝛ ꝓ
expensis factis p ser Petrū galeti ante
sniam volūtariā in duab⁹ saltē libris.si
hoc ꝓbeꝫ vel saltē vltra duas libras ꝓ
dicta captura de qua ꝯstat in actis.Se
q̇tur ꝙ ipse Albertin⁹ erep⁹ de manib⁹
officialis erat condēnādus suis credi
torib⁹ ꝑdictis ad quoꝝ instātiā fuerat
capt⁹ vltra.l.lib.Ergo.d.potestas debe
bat cōdēnare dictū dñicū vigore statuti
in eadē pena:ꝛ sic in eadē q̄titate pecu
nie in qua erat cōdēnand⁹.d.Albertin⁹
captus tā pro debitis principalib⁹ q̄ ꝓ
expensis saltē factis per ser Petrum de
galeto pro quib⁹ oībus erat capt⁹.ꝛ sic
vltra.l.li.ꝛ si nō cōdēnauit intelligiꝫ cō
dēnatus in illa pena.Et sic vꝫ ꝙ potue
rit dñicus occidi ac si fuisset cōdēnat⁹ i
l.lib.fm formā statuti taruisij.Sꝫ duo
sūt q̄ videnꝫ posse facere dubiū i hoc ar
32 ticulo.¶ †Primū snia est stricti iuris ꝛ
dꝫ stricte intelligi ꝓut verba sonant et
prout iacent vt in.l.j.ꝛ.ij.si plures vna
snia.ꝛ.l.diui.ff.de lib.cau.ꝛ.l.si a te.ff.d
excep.rei iudi.ꝛ ita no.Bar.in.l.si exp̄s
sim.in.ij.col.ad fi.ff.de appe.ꝛ in.l.j.in
fi.iij.col.C.qñ prouo.nō est nec.ꝛ in.d.l.
j.Sꝫ dicta snia loquiꝫ solū de.xl.lib.ap
plicandis cōi taruisij.ergo vꝫ ꝙ de illa
tm quātitate debeat itelligi:nec pōt di
ci ꝙ sit cōdēnat⁹ in.l.li.ex quo istud nō
pōt legi oculis in.d.snia:vt.l.j.in prin.ꝛ
ibi p bar.ꝛ doc.ff.de his q̄ in testa.delē.
¶ Secūdū est qꝛ licet forma statuti sub
rub.ꝙ condēnatiōes intelligant esse fa
cte fm formam statutorum velit ꝙ si.d.
potestas taruisij condemnet aliquē in
min⁹ quoquomodo intelligatur condē
natus fm formā statutorū:tñ hoc vꝫ es
se per fictionē ꝛ non vere ꝙ patet p ver

bū intelligat appositū in rubrica dicti
33 statuti.ꝛ in nigro.†ꝙ verbū de sui natu
ra significat fictionē:vt ē tex.cū gl.in.l.
heres quāqꝫ.ff.de acqui.her.ꝛ in.l.qui a
seruo.ff.de act.ꝛ ob.ꝛ no.Bal.in.l.qm.l
34 vj.no.ff.de his qui no.infa.¶†Sꝫ ver
ba statuti maxime penalia debēt in du
bio intelligi in casu ꝓprio ꝛ vero ꝛ nō
in ficto.l.iij.§.hec verba.ff.de neg.gest.
ꝛ no.ꝑ Bar.in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ
iur.¶Sꝫ ad hec duo pōt responderi ꝙ
immo statutū ꝙ vult vt cōdemnatus in
l.lib.possit impune occidi:dꝫ itelligi nō
solū de vero ꝯdēnato:sꝫ etiā de illo qui
intelligit̄ ꝯdemnatus per aliud statutū:
qꝛ statutū illud equiparat quo ad effe
ctū cōdēnatiōis vel ꝙ sit condemnatus
ſm formā statutorū vel ꝙ debuerit ꝯdē
nari:qꝛ lex fingit ꝙ habeat̄ pro cōdēna
to:ꝛ sic equiparat̄ casus fictus cōdēna
35 tionis vere cōdēnatiōi.¶†Nā vbicūqꝫ
lex equiparat ꝛ adequat casum fictū ca
sui vero semꝑ casus fictus porrigit̄ ad
verū:vt ꝓbat̄ in.l.j.in prin.C.de rei vxo.
act.ꝛ ita dicit Ang.in ꝯsi.suo.lxxj.qđ in
cipit.Statuto antiquo cōis Florētie.ꝛ
hoc etiā vr̄ tenere Pau.de cast.in.l.j.§.
lex falcidia.ad fi.ff.ad.l.fal.qꝛ ista extē
sio ad casum fictū fit per.l.municipalē.
36 ¶†Et ideo verba sīle licet de se nō ex
tēderent̄ ad casum fictū tñ qꝛ statutū fa
cit hanc extēsionē ꝛ interpretationē ex
tensiuam illa sñia dꝫ intelligi ſm formā
dicti statuti.d.l.j §.lex falci.cū ibi no.ff.
ad.l.fal.cū si.¶Uñ ex premissis oībꝰ cō
cludo ꝙ.d.dñicꝰ potuit impune occidi
per priamū ꝛ Joānē inculpatos siᵉ ipm
occiderūt ꝛ cōtra eos nō potest procedi
iuxta formā statuti Teruisū sub rub.de
dānis vel iniuriis datis in personis et
rebus bannitorum.

¶Summarium super cōsilio.xv.

1 Statutū padnensi:ꝙ non reddatur ius offenso cōtra offendentem:qui non fecit vindictā:an clericos comprehendere habet numeris omnibus sequētibus per totum consilium.

2 Licētia generali statuendi:seu faciēdi statuta nō intelligitur data potestas statuendi leges iniquas.

3 Statuta oīa ciuitatis si ꝓnceps ꝯfirmet statuta illicita cōfirmare nō intelligit̄.

4 Statuta oīa ciuitatis si princeps cōfirmet:nō intelligit̄ cōfirmare ea que sunt contra libertatem ecclesie.

5 Statutū disponēs:ꝙ nō reddat̄ ius offenso cōtra offendentē:iniquū esse videt̄.

6 Mandato in generali non comprehēditur illud propter quod mādans aliquā penā incurrere posset.

7 Statuti generalia verba nō referuntur ad ea:que statuenti impossibilia sunt.

8 Statutū laicorū clericos comprehendens iniquū ꝛ turpe esse dr̄:vtpote contra ecclesiasticā libertatem factū.

9 Statuta generalia aliqđ mandātia ad illicita non porriguntur.

¶Consilium.xv.

IN christi nomine.Ac inuocata spiritus sancti gratia Uertitur in du
1 bium.¶†An statutum padue sub rubricā.iiij.de accusa.qđ vult in effectu ꝙ si qua persona non subiecta iurisdictiōi potestatis ꝛ communis Padue cōmiserit aliqđ maleficium in ꝑsonā habitātis in ciuitate Padue vel aliqua villa districtus Padue.ꝛ de ipso ſm formam statutorū Padue non fuerit vindicta habita ꝑ maiores suos.j.duos mēses a die maleficii perpetrati.si ab inde in antea fuerit ei dicta vł̄ factā aliqua iniuria etiā si occisus fuerit nō procedat̄ per potestatē in aliquo cōtra iniuriā inferentē nec occasione talis ꝓcessus facti cōtra predictū nō possit aliquo mō ꝓcedi vel aggrauari.¶Et aliquis laicꝰ nō audeat habitare demos vel colere aliquas terras vel ꝯducere a predicto non subiecto sub pena librarū centū:vertit̄ aūt dubiū apud curiā magnifici dñi potestatis Padue.an illud statutū cōprehendat ꝛ liget clericū nō subiectū iurisdictioni Padue,ita vt possit iniuriā pati etiā occidi ꝛ cōtra maleficiū cōmittentem nō procedi ſm formā dicti statuti.¶Et licet ista dubitatio nō videtur mihi cū reuerentia esse multū ratiōabilis.Nec sit i aliquo de iure dubitandū illud statutum nō comprehēdere nec cōprehēdere posse clericū.Tū vt

querēti satisfaciā rōnib⁹ ꝛ autoritatib⁹
breuiter id verū esse apertissime ōndā.
¶ Et i pmis dico illud statutū ita ghalr
2 loquēs nō cōprehēdit clericos. ¶ † Nā
et generali licētia statuendi seu facien
di statuta nō vr data potestas statuendi
leges iniquas: vt probat in .l. vnica. C. de
monopoliis. vbi hoc tȝ Bald. ꝑ illū tex.
Et idē vult Bal. in .l. milites. circa fi. C.
3 de testa. mili. ¶ † Itē plus dico ꝙ si etiā
princeps cōfirmat oīa statuta ciuitatis
nō intelligit cōfirmare statuta illicita a.
vt pbat in .d. l. vnica. ibi sacro edicto fm
4 Bal. ibi. ¶ † Itē si princeps ꝯfirmat oīa
statuta ciuitatis nō intelligit ꝯfirmare
cōtra libertatē ecclesie: vt elegāter not.
Bar. in .l. oēs populi. ff. de iust. ꝛ iur. Sȝ
si illud statutū comprehēderet clericos
puta: qꝛ ista fuisset intētio statuentiū vt
vellēt ꝯprehēdere clericos nō valuisset
nec valeret: nec respectu ptātis ꝯdētis
statuta: nec respectu cōfirmationis fa
cte ꝑ pncipē de dictis statutis: qꝛ illud
statutū maxime inquātū vellet cōprehē
dere clericos esset iniquū ꝛ illicitū ꝛ ꝯ
libertatē ecclesie. Et ꝙ esset illicitū ptȝ:
qꝛ laicis non est data potestas clericis
imperādi tȝ necessitas obsequendi: vt i
c. ecclesia sūpta mare. extra de cōsti. ꝛ i
5 c. si. de reb. eccle. non alie. ¶ † Itē illud
statutū esset inquū qꝛ vult ꝙ nō reddat
ius offenso ꝯ offendēte: vt .l. j. in pn. vbi
ius est ars boni ꝛ eq. ff. de iusti. ꝛ iur. et
insti. eo. tit. i pn. ꝛ in .§. iuris pcepta. Et
qꝛ inuitat hoīes ad delinquēdum ꝯ .l. si
vnus. §. illud. ff. de pac. ꝛ ꝯtra mores na
turales. l. cōuenire. ff. de pac. dot. facit
l. plagiis. ꝛ .l. veluti. cū ibi no. ff. de verb.
ob. Et qꝛ cōtineret turpitudinem: vt p
bat aperte in .d. l. si vn⁹. §. pacta que tur
pē. ibi vel iniuriaꝝ si feceris. ff. de pac.
vbi dicit ꝙ nō vȝ pactū de nō agēdo in
iuriaꝝ si iniuriā mihi feceris. Et idē vult
gl. xvij. dist. cle. in verbo preterea. in fi.
ꝙ dicit ꝙ nō vȝ pactū si fiat ꝙ non agā
de futura iniuria p .d. §. pacta. ¶ Iteȝ ꝙ
illud statutū eēt ꝯtra libertatē ecclesie
si clericos cōprehēderet: pȝ qꝛ illud sta
tutū dicit esse contra libertatē ecclesie:
qñ eo obseruato clerici efficerent timi
diores ꝛ laici audaciores ꝯ clericos: vt
ar. l. j. §. j. ff. quarū re. ac.
nō datur. Et ibi doc. no.
Bar. Et idem vult Bar.
in auf. cassa ꝛ irrita. C. de
sacr. san. eccle. ꝛ ibi doc.
ꝛ in .l. j. C. de summa tri.
ꝛ fi. ca. ꝛ canoniste l. c. no
uerint. extra de sent. ex
cō. cū si. ¶ Sȝ si statutū
illud cōprehēderet cleri
cos laici efficerētur au
daciores ꝯ clericos et
ad ipsos clericos occi
dēdos. ergo ē ꝯ liberta
tē ecclesie. Et idō cū illud
statutū si statuentes vo
luissent cōprehēdere cle
ricos esset iniustū ꝛ ini
quū ꝛ ꝯ libertatē eccle:
sequit ꝙ in dubio statuē
tes nō videant habuisse
libertatē cōdendi dictū
statutum maxime ꝯ cle
ricos. ¶ Nec generalis
cōfirmatio statutoꝝ fa
cta ꝑ principē cōprehen
deret hoc statutū ex de
fectu potestatis statuen
6 tiū ꝑ pdicta. ¶ † Itē qꝛ i
generali mādato nō vr
comprehēdi illud ꝑpter
qđ mandās posset in ali
quam penaȝ incurrere:
vt no in .l. si pcurator. ff.
de cōdi. indebi. Sȝ si dā
tes potestatē cōdentib⁹
statuta voluissent in hoc
casu statutū cōprehēde
re clericos cecidissent: i
penā iuxta. c. nouerint.
cū ibi nota. extra de sen.
excō. et per ea que hn̄r i
auf. cassa. C. de sacr. san.
eccle. ergo ꝛc. Scđo pn
cipaliter dico ꝙ i dubio
dicti statuentes non vi
dentur habuisse animuȝ
ꝙ illud statutum com
prehendat clericos. qđ
7 sic probatur. ¶ † Ge
neralis verba statuti

a ¶ Illicita. Ad hu ius consilij resolutio nē vide do. Alex. de imo in cōsi. xxxviij. in .iiij. volu. Bart. Bal. Paul. de ca. ꝛ doctores. in .l. inutiliter. ff. de leg. j. multa p. d. Alex. in .l. oēs populi ff. de iusti. ꝛ iure.

nõ referuntur ad ea q̃ sunt impossibilia statuenti: puta ad ea q̃ nõ sunt sue iurisdictiõis. ar. l. qui tabernas. ff. de cõtrahẽ. emp. et no. p̃ Bar. in. l. si q̃s sub cõditiõe. ff. de cõdi. insti. et Bal. hoc etiã vult in. l. fi. in. §. in cõputatiõe. in fi. C. de iure deli. facit q̃d not. Bald. in. l. fi. in. v. col. versi. extra dicit hic Bar. vnã. C. de sac. san. eccle. Sz p̃ illã potestatẽ statuendi datã cõdẽtibus statuta nõ vr̃ data potestas statuẽdi leges iniquas et iniustas et ɔtra libertatẽ ecclesie vt dixi. ergo rc. 1

¶ Itẽ hoc pbat̃ alia rõne simili. In gñali dispositione non cõprehenduntur ea que specialiter fieri nõ p̃hĩt vel q̃ essent turpia aut a iure reprobata. l. §. ff. de ritu nup. et. l. si pater. ff. de his q̃ in frau. cre. et per no. per Bart. in. d. l. si quis sub ɔditiõe. et ita q̃si in terminis ɔõnis nostre tz Pan. de co. l. d. aut. cassa et irrita. in fi. C. de sac. san. eccle. Sz nõ est verisimile q̃ statuẽtes voluerint in illo statuto cõprehẽdere clericos: q̃r tũc esset iniquũ et iniustũ et turpe et a iure reprobatũ

8 vt dixi ergo rc. ¶ Tertio p̃ncipaliter dico q̃ si appareret etiã expsse q̃ statuẽtes voluissent cõprehẽdere clericos. et de illis intelligere dico q̃ statutũ nõ valeret q̃r esset iniquũ et iniustũ et turpe ɔ libertatẽ ecclesie et ɔditũ a personis nõ habẽtibus libertatẽ et auctoritatẽ faciẽdi hmõi statuta per p̃dicta. ¶ Et hoc etiã est d mẽte Bart. l. d. l. si q̃s sub ɔdi. l. fi. ff.

9 de ɔdi. insti. qui dicit. q̃ si statuta sunt generalia et aliq̃d mãdãt nõ porrigitur ad illicita. et ponit exẽplũ dictũ statutuz q̃cũq̃ declinauerit iurisdictionẽ potestatis possit offendi certe hoc nõ itelligit̃ de clerico declinãte q̃r hec est illicitũ. Et idẽ vult Jac. but. et Bald. in aut. statuimus. C. de epis. et cle. et Paul. d cast. l aut. cassa et irrita. circa fi. C. de sac. san. eccle. q̃ volũt q̃ et hoc statuto nõ obstãte põt et dz iudex p̃cedere et ius clerico reddere. distĩguo tñ sin. aut statutũ aufert sibi iurisdictionẽ et nõ põt reddere ius et p̃terea nõ eẽt iudex excõicatus si nõ redderet ius postq̃ nõ hz iurisdictionẽ. Sz si nõ aufert iurisdictionẽ tz solũ ĩhibet ne ius reddat̃ sicut ĩ casu nr̃o: vt ptz in statuto ibi nõ p̃cedat̃ p̃ ptãtẽ rc.

nõ possit ius clerico reddere et valeret p̃cessus ñ obstãte dicto statuto sz eos. ¶ Uñ ex p̃dictis oĩbus ɔcludo q̃ ĩ dubio nec illi qui dederũt ptãtẽ cõdẽnãdi statuta nec ipsi cõdẽtes intelligunt̃ voluisse cõp̃hẽdere clericos ĩ illo statuto. Et si voluissent nõ potuissẽt ne valeret mazie ɔ clericos. Et p̃dicto statuto nõ obstãte põt et dz curia p̃cedere ɔ illũ q̃ offendit clericum et valebit processus.

¶ Summarium super ɔsilio. xvj.

1 Cõdẽnatio pecuniaria p̃ iteresse. an intelligat̃ trãsfusa in aliã penã p̃petui bãni: q̃ñ dr̃: et si nõ paruerint ĩnle infra mẽsem: sit perpetuo bennitus numeris oĩbus seq̃ntibus per totũ consilium.

2 Rei satis demõstrate quicq̃d addicitur: frustra est.

3 Pena regulariter est duplex. s. p̃pria et impropria.

4 Statutum vel lex si dictauerit. q̃ si q̃s aliquez vulnerauerit teneat̃ ei soluere expẽsas: quas soluit in medicis et medicinis: vel p̃ operibus: q̃bus cariturus est: an illa pena p̃pria vel ĩp̃pria dicat̃.

5 Pena in aliqua q̃ñ quispiã cõdemnat̃; quã si infra tp̃s nõ soluerit: condẽnatur in maiori pene: tũc eo nõ soluẽte infra terminũ. et sic ĩnle nõ parẽte: pena p̃ma in secundam trãsfunditur.

6 Pena maior q̃ñ in scd̃a cõdemnatiõis dispositiõe apponit̃: in qua p̃ma trãsfundit̃. scd̃a pena dr̃ esse pena delicti: etiã delinquẽtis cõtumatia cõcurrẽte.

7 Inducta ad augmentum diminutionẽ operari non debent.

8 Inobediẽs nõ debet esse melioris cõditiõis q̃ obediẽs.

9 Uerba sentẽtie ĩ dubio debẽt intelligi in casu licito: et de iure possibili.

10 Pena honoraria seu palmaria que dicatur.

¶ Consilium. xvi.

In christi noie et innocata spiritus sancti gratia. † Licet in causa supascripto plene et elegãter consultũ sit per excellentissimum. J. U. docto. d. Alexan. de Uincentia. ita vt nihil addere necesse sit quia non indiget

adiectiõe plenitudo.xcvj.dis.bene q̃dẽ.
2 in princi.†Et q: quicquid rei addicitur
satis demonstrate frustra est.l.j.in fi.ff.
de dote p̃le.⁊ supervacuis laborat ipen
diis q̇ solẽ certat facibus adiuuare.vt
est tex.vj.q.j.si omnia.¶Tamẽ de sola
subscriptiõe requisitus quedã pro eius
confirmatione adducere institui.Tota
nãq; difficultas presentis cõsultatiõis
in hoc cõsistit an pena carceris et bãni
quinquẽnalis.⁊ pena duoꝝ miliũ libra
rũ in quo Ant.pagellus fuit condẽnas
tus an fuerit ⁊ sit trãsfusa in aliã penã
perpetui banni ab oĩbus terris et locis
illustrissimi.d.v.per illa verba cõdẽnas
tionis vz.Et si nõ venerit ad parendum.
condẽnationi infra terminũ vnius mẽs
3 sis ꝑpetuo sit bãnitus ⁊c.¶†Et pro ins
telligẽtia sciẽdũ est q̇ pena regulariter
solet esse duplex.¶Una est ꝓpria ⁊ me
ra quãdo est pena tam ex parte dantis
q̃ ex parte recipientis vz quando nihil
adest soluenti nec aliquid abest recipiẽ
ti.puta si statutũ dicit q̇ si aliquis dixes
rit iniuriã alteri teneat̃ soluere ei cẽtũ.
Nam ista pena est mera pena ex parte
vtriusq;.¶Alia est pena impropria.vis
del3 qñ est pena ex parte dãtis mõ ⁊ nõ
ex parte recipiẽtis:q: dãtis nihil adest
⁊ recipienti abest.Puta dicit lex vel sta
4 tutũ.†q̇ si aliquis vulnerauerit vnum
teneat̃ ei soluere expẽsas quas soluit i
medicis ⁊ medicinis vel ꝑ operib⁹ qui
bus caritur⁹ est.iuxta.l.fi.ff.d his q̇ des
ie.vel effu.⁊.l.l.ex hac.l.ff.si q̃dru.pau.
fecis.dica.⁊ ista nõ est ꝓprie pena maxi
me ex parte recipiẽtis ex quo recipit id
q̇ sibi abest.vt est tex.cum gl.not.in v̄si.
penã.in.l.j.§.si plures.ff.de eo per quẽ
factũ erit.⁊ est ẽt gl.insti.de actio.§.pes
5 nales.in v̄si.itẽ aduersus eũ.¶†Secũ
do p̃mitto q̇ regulariter quãdo quis cõ
dẽnatur in aliqua pena quã si nõ solues
rit infra certũ tp̃s cõdẽnatur in maiori
pena tũc eo nõ soluẽte infra terminũ.⁊
sic nõ parẽdo sententie ṗma pena trãss
funditur in secũdã:vt ꝓbat̃ in.l.j.circa
ṗn.ff.de penu lega.⁊ in.l.j.§.itẽ si ita.ff.
ad.l.falsi.⁊ l.l.obligationũ fere.§.fi.ff.d
act.⁊ oblig.in.l.cũ duob⁹.§.idẽ rñdit.ff.
ꝓ socio.⁊ ibi Bar.hoc no.⁊ no.ẽt Bart.
in.l.ij.ff.de publicis iudi.⁊ in.l.j.ff.d cu
sto.reoꝝ.⁊ Ang.de are.in suo trac.ma
lefi.in gl.in ver.q̇ si non soluerit.j.decẽ
6 dies soluat ⁊c.Et l.ii.gl.seq.†Tertio p̃s
mitto q̇ qñ apponit̃ maior pena i secũs
da dispositione cõdẽnatiõis in qua trãs
funditur prima illa secunda pena dicit̃
etiam esse pena delicti cõcurrẽte etiam
cõtumacia delinq̃ntis.vt habet̃ ꝑ Bar
to.in.l.ij.ff.de publi.iud.⁊ sic in casu no
stro illa pena ꝑpetui exilii ab oĩbus ter
ris est pena criminis cõmissi ꝓ quã ims
ponitur minor pena prius casu quo ve
lit ei parere:⁊ si noluit ṗmo parere īfra
terminũ prima pena minor trãsfundit̃
in secundã maiorẽ.¶His itaq; p̃missis
dico q̇ pena ṗma in sñia posita.s.d stãs
do in carceribus ꝑ annũ ⁊ alia q̇ sit bã
nitus ꝑ quinquẽniũ sine dubio fuit trãs
fusa in secũdã.tum ꝓpter ea que dixi su
pra in secũdo euidẽtiali.tum q: secũda
pena absorbet primã.Nã si d3 esse pers
petuo bannitus nõ põt stare in carceri
bus nec habitare ꝓpe territoriũ Uincẽ
tie etiã ꝑ.xv.miliaria.facit qđ not.Flo.
in.l.nerati⁹.§.ꝓuis.ad fi.ff.d seruo cor
rup.⁊ istud nõ h3 dubitationem.S3 dus
biũ remanet nũquid etiã pena pecunia
ria duarũ miliũ librarũ videat̃ esse trãs
fusa in secundã penã exilii ꝑpetui.⁊ pri
ma facie videt̃ dicẽdũ q̇ sic ꝑ ea q̃ue di
cta sunt in dicto scd̃o euidẽtiali.¶Tas
men eis nõ obstantibus teneo cõtrariũ
esse verius distinguẽdo tamen dictã pe
nã in duas partes sicuti in sñia ꝯtinet̃.
nam dimidia dicte pene applicat̃ Mar
co del neuo percusso ⁊ offenso.Alia vt
mihi asserit i facto applicat̃ magnificis
dominis aduocatorib⁹ cõis Uenetiaꝝ.
¶Et de ṗma que applicat̃ parti vz.d.
Marco teneo q̇ sine dubio non vr̃ esse
trãsfusa in secũdã penã ꝑpetui exilii:q:
intẽtio dominoꝝ ꝯsilii de.xl.q̇ tulerũt
dictã sñiaz fuit solũ trãsfundere illã pe
nã que erat vere pena i aliã penã verã
⁊ ꝓpriã ⁊ sic penã carceris ⁊ exilii quin
quennalis in penaz ꝑpetui exilii:q: iste
ambe pene sunt vere ⁊ ꝓprie ex quo ex
eis nihil abest dãnum passo.⁊ nõ adest
delictũ ꝯmittẽti.vt dixi supra in prima
euidẽtiali.nõ autẽ videt̃ trãsfusa pena

mille librarū q̄ applicat
pti offense: qr illa nō est
ꝓprie pena ex quo tātū-
dē ⁊ plꝰ abest ipsi offen-
so ꝓpter medicos ⁊ me
dicinas ⁊c. Et idō non vr
snia velle transfundere
ius ptis l penā scđam p
quā offensus ius suū p- 8
deret p p̄dicta. Scđo h
ēt pbat secūda pena p-
petui exiliū subrogat lo-
co prime. vt dictū est er-
go dꝫ sapere naturā eiꝰ
prime pene in cuiꝰ locū
subrogat. l. si cū. §. q̄ in-
iuriarū. ff. si qs cau. ⁊. c.
ecclesia. ex vt lit. pen. cū 9
simi. ⁊ sic pena subroga- a
ta dꝫ eē eiusdē cōditiōis
sicut est illa in cuiꝰ locū
subrogat ⁊ eꝫ. Sꝫ pena
vitio subrogata ppetui
exiliū ē mera pena. ergo
similr intelligit eē subro
gata loco illius tm̄ q̄ est
mera pena. Et sic loco
carceris ⁊ exiliū q̄nquen
nalis nō aūt censet esse
subrogata loco alterius
pene pecuniarie: qr illa
nō ē ꝓpe pena sꝫ est iter
esse dānū passi. ergo ⁊c.
¶ Tertio hic ēt ꝓbatur
sic. pena vitia ppetui exi
liū subrogata ē pena deli-
cti tm̄ vt dixi. s. in. iij. cut
dētiali. q̄ dꝫ itelligi sub-
rogata loco alteriꝰ prie
pene q̄ erat iposita ꝓ ip
so delicto tm̄ ꝓ mera pe
na ⁊ nō ꝓ pena interesse
qr illa nō est mera pena
nec ꝓpter delictū puniē
dū imposita est. sꝫ tm̄ ꝓ
interesse offense vt dixi.
7 ¶ Quarto ꝓbat † ea q̄
sunt inducta ad augmē-
tū nō debēt operari di-
minutionē. l. legata inu
tiliter. de lega. j. et. ff. de
adimē. lega. Sꝫ pena ppetui exiliū fuit
augmentata ꝓpter delictū cōcurrente
contumacia ergo non dꝫ inducerē dimi
nutionē vt p eam intelligat absolutꝰ ab
interesse partis. qm̄ etiā si fuisset condē
natꝰ a principio tenebat omnimodo sol
uere iteresse dānū passo vt. l. fi. ff. d his
qui deie. vel effu. ⁊. l. pe. ff. si quadru. pau
8 pe. fe. dicat. ¶ † Quito qr nō debet esse
melioris cōditionis inobediens q̄ obe
diens. ⁊ stultus q̄ sapiēs. l. q; seruus. ff.
q; vi aut clā. ⁊. c. cū qui. in prin. de p̄ben.
lib. vj. sed si fuisset obediens snie omni-
mō tenebat ad interesse parti in dictis
mille libris ergo si fuit inobediens pro
pter hoc nō debet esse absolutus ne obe
dientia sibi prosit. ¶ Sexto q; ista fuerit
9 itētio dominorū iudicū ꝓbat sic. † vba
a snie i dubio debēt itelligi i casu licito[a]
⁊ possibili de iure qr p̄nceps vel genera
lia vba statuti nō referunt ad ea q̄ sunt
impossibilia statuēti: vt not. Bal. in fi. §.
in cōputatione. in fi. C. de iure delib. et l
generali snia faciēdi aliq̄d nō videt eē
data potestas faciendi aliqđ iniquum
nec leges iniquas. vt dicit Bal. in. l. j. in
p̄n. C. de mono. ⁊ in. l. milites. circa fi. C.
de testa. mili. facit qđ no. i. l. si pcu. ff. de
conditio. indebi. sꝫ de iure iudices ⁊ ēt
princeps nō possunt tollere ius quesitū
tertio: vt est glo. no. ⁊ ibi Bar. ⁊ ēt doc.
in. l. venia. C. de i ius voc. ⁊ habet p glo.
⁊ doc. maxime Lud. i. l. ij. ff. ad Mac. ⁊ idō
cū lata fuerit dicta snia p dominos cō-
siliū d. xl. ex auctoritate illu. dominij nō
videt q; potuerint iudicare tollēdo ius
partis offense ꝓ suo interesse. ¶ Facit
ad hoc qđ no. Cano. in. c. q; i ecclesiarū.
extra de consti. nec videt data ista pote
stas dictis de cōsilio ex quo esset iniqua
⁊ iniusta. vt dixi. ⁊ ideo iudicandū est di
ctos domios de. xl. voluisse iudicare sꝫ
rationē ⁊ s̄m potestatē sibi ꝯcessaꝫ. ⁊ ita
debemus interpretari dictam sniam vt
potiꝰ valeat q̄ peat. ar. l. quot. ff. d vbo.
obli. ⁊. ff. de rebꝰ dub. ⁊. ff. de reg. iur. Et
per p̄dicta patet rn̄sio ad ea que in ꝯtra
riū possent adduci. Et p̄dicta ꝓcedunt
in dictis mille libris applicandis parti
offense. ¶ De alia vero parte. vꝫ aliarū
mille librarū si eēnt applicāde fisco cre

a ¶ Licito. Ad hoc vide pau. d ca. in consi. exiliū. inci. substitutio p̄dicta. ⁊ in l. j. §. j. ff. de consti. pec. d. Alex. in ꝯsi. xxxv. in iiij. vol. ⁊ in l. elegāter. §. q̄ repro bos. de pi gno. ac. et l. alio. d eo q; cert. lo. Bar. ⁊ doc. in. l. sꝫ et si qs. §. quesitū. ff. si qs cautio.

derẽ ipsam fuisse transfusam in aliã pe nã ppetui exilij ex q̃ esset mera pena.

¶ Sz si esset applicãda magnificis do minis aduocatorib⁹ idẽ esset dicẽdum: q̃ dictũ est.s.de pena parti applicãda: qz domini aduocatores nõ solẽt recipe re huiusmodi penas tanq̃ fiscus cui ni hil abest sz tanq̃ aduocatores p p̃mio et patrocinio sue intromissibis. et reipu bli. offense defensiõis. arg. aut. itẽ si ap pellatione ibi q̃ lites intromiserũt. C. de tempo. appell. et. c. ex insinuatiõe. ibi lis que in cõsistorio p̃ncipis etc. Et ibi fa ciat introduct. et a pcerib⁹ dirimi iuxta no. in aut. sed lis. in fi. C. de tẽpo. appel. vbi est idẽ tex. ex quib⁹ iurib⁹ inoleuit mos et practica causas itromitti et itro duci ad cõsilia et p nobiles cõsiliũ decidi qui pceres in dictis iurib⁹ appellant vel senatores: vt. l. fi. C. de petit. here. et sic respectu dominorũ aduocatorũ di cta pena mille librarũ non est mera pe na. sz est palmariũ seu honoraria sum

10 ma. † que nõie palmariũ fit. i. p palma q̃ dicitur victoria sibi soluitur: vt est ca sus in. l. j. §. aduocatores. ff. de varijs et extraor. cogni.

¶ Summariũ sup cõsi. xvij.

1 Crimine lese maiestatis an cõtra mortuũ pcedi possit: et an rebelliũ bona ex forma statutorũ de cõsuetudine: vel de iure publicari possint: et an q̃ se ad limi cos cõfert: et a dño suo requisitus inde nõ recedat: sz auxiliũ et fauorẽ p̃stat: inci dat in crimẽ lese maiestatis: adeo q̃ ei⁹ bõa publicari possint: et an valeat bono rũ cõfiscatio in p̃iudiciũ filiorũ et desce dẽtiũ in crimine lese maiestatis. Et an si inquisitio et s̃nia sup. tali crimine ali quem defectũ patiat: p principem sup pleri possit: omnibus numeris sequen tibus per totum consilium.

2 Iurisdictiõi iudicis p cõmissionẽ sibi fa ctã quandocũqз additur vel detrahitur ex ordinario delegat⁹ efficitur.

3 Memoria alicuius damnari dз: quan docũqз ius ita disponat.

4 Copula et q̃n ponit inter ea: que diuer sa videnẽ: et tamen idẽ in effectu signifi cant tunc ponit et pro idest.

5 Instrumentũ seu petitio sustineri põt: in quo filius titiũ nominat: ex quo iã de functus erat.

6 S̃nie v̄ba sunt impropriãda ad hoc: vt potius s̃nia valeat q̃ pereat.

7 Ius accusandi memoriã defuncti per quinquenniũ durat.

8 Pena talionis an procurator fiscalis se inscribi debeat.

9 Morte alicui⁹ cũ oĩ crimẽ extinguat: an cõ ipsi⁹ bonorũ memoriã pcedi possit.

10 Memoria alicuius dãnari nõ põt: cui⁹ crimen morte intercidit.

11 Lese maiestatis crimẽ cõ imperatorẽ vel ciuitatem romanam cõmittitur.

12 Perduelliõis crimẽ est idẽ qđ lese ma iestatis et cõ quẽ ipsum crimẽ cõmittat.

13 Rebellionis crimẽ est florẽtinus cõ suã ciuitatẽ cõmittat: si decedat lite pẽdẽte ante latã s̃niam: pena adeptionis bo norum heredem non tenebit.

14 Lese maiestatis crimẽ an etiã cõ ciuitatẽ non recognoscẽtẽ superiorẽ cõmittat.

15 Proditores populi incidunt in crimen lese maiestatis.

16 Monetã et imaginẽ cesaris i derogatio nẽ maiestatis sue ille qui qualificat: le se maiestatis crimen committit.

17 Subdit⁹ siue nõ subdit⁹ an p̃dẽdo pplз lese maiestatis crimẽ cõmittere dicat.

18 Maiestas terrena ad instar maiestatis diuine offendit: quando crimen maie statis lese cõmittitur.

19 Futuris contingentibus non est deter minata veritas.

20 Princeps q̃libet recognoscẽs et supiorẽ exercet iura loq̃ntia d̃ crie lese maiest.

21 Cõsuetudo sola si esset alicubi: vt pote stas ad bonorum cõfiscationẽ pcedere posset: an obseruanda esset.

22 Faciũt q̃cq̃d aliũ q̃ eodẽ iure cẽsent: et tu: nisi cõtrarium ostẽdat: facere debes.

23 Iure cõi: vbi nõ esset statutũ vel cõsuetu do: an p̃tor alicui⁹ ciuitatis ex ordina ria p̃tãte poterit aliq̃s ad mortẽ cõdẽna re et eorũ bõa fisco applicãda publicare

24 Confiscatio duplex: vna scз ordinaria: et alia extraordinaria.

25 Iurisdictio territorio coheret.

26 Pretores vel iudices habentes merũ et mixtũ ipeniũ an possint ghalis arbitrũ rõne condẽnatorũ oĩa bona publicare.

Imperiū merū habentes an damnatorū bona confiscare possint.

28 Iure stricto ciuitates τ regna ius fisci nō habēt: nec bona cōfiscare possunt: ciuitatib⁹ Lombardie exceptis.

29 Profecti ad terras inimicorū τ admoniti a dominis: vt ad patriam redeāt: si noluerint: an tāq̄ rebelles cōdemnari debeant.

30 Literas hostib⁹ mittētes an in crimē lese maiestatis incidant.

31 Litere de saluo cōductu si alicui mittātur: an illi cautiōr stare teneat: vt ad inimici domum vadat.

32 Literas de saluo conductu τ si quispiā haberet non tamen suis inimicis capitalibus se exponere debet.

33 Iure de stricto quis potest in quocūq̄ loco morari preter loca interdicta.

34 Pena lese maiestatis puniūt auxilium vel fauorem dantes.

35 Bona alio casu non publicant pter q̄ i crimie heresis: τ i crie lese maiestatis.

36 Bonorū cōfiscatio an valeat: etiā si aliquis ad mortē cōdēnat⁹ nō sit.

37 Bonorū i publicatiōe an veniāt bona in alieno territorio existētia.

38 Bona alibi existentia in terris s. ecclesie an in bonorum confiscatiōe veniāt.

39 Alienatio fcā titulo oneroso anq̄ delictū aliqd cōmittat: an i p̄iudiciū postea ɔfiscatiōis post delictū cōmissū valeat.

40 Uēditio τ alienatio clā in p̄iudiciū cōfiscationis facta non valet.

41 Sentētia publicationis τ cōfiscatiōis an i p̄iudiciū filioꝝ τ dscēdētiū valeat.

42 Autētica bona dānatorū quibus in casib⁹ locū habeat.

43 Inferior a pricip: an iuris solēnitatē i pcedēdo: sentētiādo: τc. tollere possit.

44 Inferiores supiorē recognoscentes: vt sūt comites: marchiones τc. an possint pōnere i eoꝝ rescptis clāz nō obstāte.

45 Sentētijs comitū: marchionūm τ alioꝝ ecclie subditorū ad papā appellari pt.

46 Prescribere ciuitas pt: q̄ superiorē nō recognoscat p tm tps: q̄ in cōtrariū memoria non sit.

47 Superiorē recognoscētes: subiectiōe remanēte pricipi resuata rescribere possunt: sꝫ tm̄ requerit: de cuius initio memoria non fuerit.

48 Inquisitio quādo de conscientia principis emanat: nō est necesse: q̄ de fama constet.

79 Sentētia sine libello vel scriptura an τ quo casu ferri possit: quādo de meritis cause constat.

¶ Consilium.xvii.

IN christi nomine ac inuocatā ipūs sancti gr̄a. Uisa commissione facta per illustrissimum dominum d. Karolū secūdum de mafredis. Fauētie dn̄m ac vallis hamonis comitē. τ p sancta roma. eccle. i tēporalibus vicariū generalē in qua imposuit cōmisit τ mādauit magnifico comiti τ militi dn̄o Frācisco d̄ vizano de nobilibus de bononia dignissimo potestati ciuitatis Fauētie τ ei⁹ officio quaten⁹ d̄beret pcedere omni meliori modo quo posset de iure τ fꝫ formā statutorū cōis Fauētie ɔ̄ τ aduers⁹ filios quondaꝫ dn̄i Ugolini de vigilarant ciuis. q Fauentie τ fratres adinuicē. vꝫ cōtra memoriā Andee Siluestruꝫ: Auidonē Antoniū Petrū τ Jacobum omnes fratres τ filios quondam dicti dn̄i Ugolini rebellis et pditores sue p̄fate magnifi. dominationis τ ei⁹ status eisdem fratrib⁹ τ cuilibet ipsorum τ eorū bonis penas adhibendo condignas p tantis excessib⁹ τ eorū delictis prout τ sicut fuerit iuris τ statutorū cōis Fauētie. Et viso toto pcessu formato p p̄fatū magnificū dn̄m potestatē Fauentie cū ɔsensu participatione τ matura deliberatiōe spectabilis ac eximij. U. doc. dn̄i Frācisci de tōsis hon. vica. τ iudex male. p̄fati dn̄i potestatis τ ɔmis. ex mero ei⁹ officio de suprascriptis delictis rebellionibus excessib⁹ pditionib⁹ inobedientijs culpis commissis et perpetratis per suprascriptos fratres ɔ̄ ser Andream mortuū in p̄sentiarū: sꝫ viuētē tpe delictorū rebelliōis excessuū τ pditionū τ cōtra p̄dictos fratres. Et visis tribus attestationib⁹ super diffamatione τ ifamia contra predictos fratres, Et visa inquisitione formata p eū

tedictā

ledictū magnificū dn̄m potestatē ciui-
tatis Fauētie necnō p. dictū dn̄m vica
riū z iudex malefi.d.d.potestatis ex eo
rū z cuiuscūq ipsorū mero officio arbi
trio auctoritate ptāte atq baliia ꝯ et
aduers⁹ memoriā do.Andre z p̄dictos
alios fr̄es suos.¶Et visa sn̄ia formata
ꝯ memoriā do.Andree z predictos ei⁹
fr̄es.Et lata ꝯ ip̄z Andreā ei⁹memoriā
i hūc modū vcz do.Andree.z ei⁹ memo
ria tāquā fore fuisse z esse rebellē z p-
ditorē ac pditricē mag.do.c.p̄dicti cō-
dēnam⁹ z successiue in his scriptis di-
cim⁹ declaram⁹ z sn̄iam⁹ oia ei⁹ bona
camere p̄fa.magnifi.do.ca.ꝯfiscata fuis
se z esse.z p hanc sn̄iam declaram⁹ z cō
fiscam⁹ oi meliori modo zc.z p̄dictos
Silue.Gui.Ant. Pet.z Jac.fr̄es vt.s.
inquisitos z cōuictos z cōfessos tanq̄
rebelles z pditores p̄fa.mag.d.ca.z ei⁹
statuz cōdēnamus in his scriptis z sn̄ia
mus ad mortez ita z taliter q si aliquo
vnq̄ tp̄e venerint in ciuitate Fauentie
eiusq comitatu necnō i oibus aliis lo
cis terris oppidis z qbuscunq locis q̄
sub iurisditiōe p̄f.mag.do.ca.gubernāt
capiant z de facto decapitent zc. Nec
nō oia eoꝝ bona tā mobilia q̄ immobi
lia camere p̄fa.magni.do.ca. ꝯfiscam⁹
z p cōfiscatis haberi declaram⁹ z sen-
tētiam⁹.z ita ipsos cōdēnatos z quēli-
bet ipsorū z eorum bona.vt.s.publicā
mus z p ꝯdēnatis z publicatis haberi
volum⁹ z mādamus sic z oi meliori mo
do via iure z forma quib⁹ magis z me
li⁹ possum⁹ z debemus.Et visa quadā
suppositione porrecta p do.Bar.de ca
seli sindicū z pcura.camere fiscali pre
fa.magnifi.d.ca.In qua in effectu nar
rat sn̄iam latā cōtra predictos fratres
z supplicat p maiori roboris firmitate
vt predicta acta z pcessus z sententias
sup p̄dictis p̄fa.magni.d.ca.dignet i oi
bus eorūz partib⁹ confirmare z appro
bare ex certa ei⁹ scia z supplere oēs de
fectus si qui forsitā interuenissent aut in
pcedēdo aut in condēnando cōtra p̄di
dictos pditores z remouere de dictis
actis z p rescriptū sue magni.d.intelli
gat esse suppletū in oi pte in qua esset
aliquis defect⁹ quāuis credat q nulli⁹
sit.Et visa signatura dicte suppli.i qua
dicit Car.secūd⁹ de manfredis fiat ex
certa nostra scia.¶Et oib⁹ diligēter cō
sideratis p declaratiōe ei⁹ q a me q̄rit
an scz fuerit rite z recte pcessuz z iudi
catū ꝯ predictos fr̄es quatuor dubia in
primis vident mihi esse examinanda.
¶Primū est si est pcessū z iudicatū ri-
te s̄m ordinē iuris z statutorū terre Fa
uētie z s̄z ꝯmissionē datā p p̄fa.illu.do.
ca.magnifi.suo ptāti Fauētie.¶Secū
do si potestas Fauētie habuit ptātē ex
forma iuris aut statuto cōis Fauentie
aut ex cōmissione sibi facta per p̄fatum
Illu.d.Car.cōfiscādi z publicādi bona
d.fratrū ad mortē condēnatoꝝ.¶Ter
tio posito q habuit potestatē publicā-
di z cōfiscādi bona an simus in casu in
quo bona potuerint publicari z cōfisca
ri.¶Quarto z vltimo si illa sententia
publicationis z cōfiscationis bonoruz
valuit z videlicet in preiudiciū filioꝝ
z descendētiū dictorū fratrū cōdēnato
rū.¶Circa primū dubiū an sit proces-
suz z iudicatū rite s̄m ordinem iuris z
statutorū cōis Fauētie z s̄m commissio
nē datā p Illu.d.Car.¶In primis ꝯsi-
derādū est an.d.d.ptās fuerit iudex or-
diari⁹ vel delegat⁹ i dicta cā.Et p̄mo vi
2 det q fuerit delegat⁹ † qz q̄ncūq addi
tur vel detrahit iurisditiōi iudicis p cō
fessionem sibi factā vr q de ordinario
efficiat delegat⁹.arg.l.ius ciuile.ff.de
iust.z iu.z.l.j.§.si qs simplr.in.v.cū adū
cit.ff.de v.ob.z ita not.p doct.i.c.lz vn-
diq.ex de of.dele.z p Phi.z alios.i.c.
cū aliqb⁹.d rescr.li.vj.z p Bal.z Pau.d
ca.i.l.q pcuratorē.ff.de pcu.z p Ang.in
l.z qz.ff.de iurisditio.omnium iudicuz.
et per Ang.z alios in.l.cū qui.§.fi.ff.de
acquir.here.z p Bar.in sua disputatio
ne que icipit adunātia generalis in.l.
ij.in fi.de opt.lega.z p dn̄m Matthe.de
mates.in suo notabili cōsilio q incipit
no.q vbicūq dominus committit cau
saz ordina.z Pau.de cau.in dicta.l.ius
ciuile.z in.l.more maiorū.ff.de iurisdi-
tione omnium iudicū.z p Bal.z Paul.
de cast.in.l.z si pretor.ff.de officio eius
cui manda.est iuris.z plene dixi in di-
cta.l.j.sed in dicta cōmissione facta.d.

d.potestati vr ee recessuz a forma ꝯmu ni q̄ vr esse vt potestas ⁊ iudex malefi. pariē pcedat ⁊ cōdēnēt pferti cū iuris. criminalis spectet ad iudicē malefi.vt l.solem⁹.§.latrūculator.cū ibi notaris. ff.ō iudi.⁊ hoc vr sētire do.Ang.ō are.i suo tractatu malefi.i sua inq̄sitiōe.i pn. i q̄ fundat inq̄sitionē suā in psonā.d.po testatis ⁊ iudicis malefi quā formā vr secut⁹ pdict⁹.d.potestas i sua inq̄sitione i pnci.dū dicit hec est q̄dā inq̄sitio q̄ fit ⁊ fieri intendiṫ p.d.potestatem ⁊c.Nec nō p do.Frāci.de tōsis .ii.doc.vica.⁊ iu dicē malefi.q: Illu.d.Car.cōmisit sibi d.cām criminalē soli potestati Fauē.⁊ nō iudici malefi.ergo videṫ q̄ fuerit si bi facta cōmissio tāq̄ delegato ⁊ nō tā q̄ ordinario.In ꝯtrariū videṫ q̄ immo sit fctā cōmissio.d.potestati tāq̄ ordi nario q: ad eū spectat pncipalis cogni tio causarū criminaliū.vt.l.illicitas.§. qui vniuersas.ff.de offi.psi.⁊ iudex ma lefi.maxime quātū ad cōdēnationē nō iteruenit tā p pncipalis ⁊ iudex male. ⁊ vica iteruenītūt respectu eorū cōsiliū ⁊ assensus lz processus fiat sub examine iudicis malefi.vt probaṫ l.i.secūda cir ca princi.ibi sub examine iudicis.C.de his q̄ latrones ⁊c.Et.in.l.si ille.in pnc. ibi sub examine puicialis iudicis.C.de decu.li.x.⁊ in.l.fina.i fi.ibi ⁊ sub exami ne suo.C.de leg.co.li.⁊ ita not.Ang.de peru.in.d.l.secūda.Et pbaṫ in autē.de 3 litigiosis.§.omnē ibi sub examine.col. viij.⁊ ideo inquisitiones fiūt ⁊ sentētie hodie formātur p rectores terrarū sub examine iudicis malefi.vt dicit Ange. in.d.§.omnē.circa fi.vel potestates ter rarū ferūt sentētias de cōsilio iudicū ō curia.vt dicit Ange.de peru.in autē.vt nulli iudicū.§.q̄ vero.colū ix.Et ideo ēt Ange.de are.format sentētiā latā su per inq̄sitiōe in psona soliti ptātis sub examine tātū iudicis malefi.⁊ de cōsen su iudicū:vt patet in dicta sua sentētia ⁊ in glossa sup ea videlz i glossa sup v bo de cōsensu ⁊ deliberatiōe oim iudi. ⁊ i gl.seq̄tē.sup verbo sub examine dñi Sabi.iudicis malefi.⁊ in gl.pcedē.⁊ se q̄nti lz inq̄sitionē formet i psonā.d.po testatis ⁊ iudicis malefi.fecit p̄.vo: nr q̄ secutus est practicā.d.d.Ange.in.d.suo tract.malefi.vnde cū Illu.d.Car.com miserit.d.cāz.d.potestati vt cōdēnet.d. fres prout ⁊ sicut fuerit iuris ⁊ statuto cōis Fauē.⁊ q̄ debēt pcedere omni me liori mō quo posset de iure vr fz formā statuti Fauētie vr voluisse q̄ pcedat tā q̄ ordinari⁹ ⁊ nō tāq̄ delegat⁹ ex q̄ re tulit se ad formā iuris ⁊ statu.nec vide tur aliq̄d inouasse p vr pter ius cōe ex quo pncipalr pcessus ⁊ snia cāṙū crimi naliū spectāt ad potestatē ēt sub exami ne iudicis malefic.p ea q̄ dicta sunt.s. ¶ his itaq̄ pmissis.videlz q̄.d.pote stas pcesserit ⁊ iudicauerit tāq̄ ordina rius vidēdū est primo an ille pcesserit sup inq̄sitiōe formāda.⁊ breuiter videṫ esse dicēdū q̄ sic ex quo i pmis recepit tres testes sup infamia criminū iuxta tex.in.c.qualr ⁊ q̄n.el.ij.ex̄ ō accusa.cū ibi notatis.⁊ pcessum fuerit secūdū for mā statuti cōmunis Fauētie sicuti tene baṫ procedere p.l.oēs populi.ff.de ius sti.⁊ iure.⁊ etiā fm formā ꝯmissiōis sibi date.vz:citādo ipsos ad domum solite habi.put statutū req̄rit.Quantū vo ad cōdēnationē vr etiā rite iudicatū q̄ ad fres viuos:sz quātū ad Andreā mortuū nō vr esse bene iudicatū respectu pso ne sue:q: hō mortu⁹ cōdēnari nō pōt q: sentētia lata ꝯtra mortuū est ipso iure nulla.vt.l.fi.ff.que sententie sine appel. rescin.† debebat eīn memoria ei⁹ tātū dānari tuz q: ius ita disponit.vt pbaṫ insti.de here.q̄ ab intest.defer.§.p ꝯriū ibi eius memoria dānata fuerit.⁊ pba tur in.l.ij.in.fi.ibi vel si rei memoria p pter crimē q̄ morte intercidit dānata est.C.de testa.manumis.⁊ l.i.fi.ibi vt cō uictuz mortuo memoria eius dānetur. C.ad.l.iul.maie.et hoc tenet Ludo.de Roma in suo singulari.ccccxxij.q̄ in cipit de crimine lese maiesta.⁊ in suo singulari.dcxxix.q̄ incipit in casibus in quibus.tū etiaz respectu cōmissiōis fa cte p Illustri.d.Car.qui cōmisit vt pce daṫ cōtra memoriā And.⁊ non cōtra ip sum And.vnde cū sententia fuerit lata contra ipsum And.mortuum videtur q̄ fuit ⁊ sit ipso iure nulla.Sed lz hoc ve rū sit:tamē ex quo.d.pote.cōdēnauit ēt

memoriā do. And. ⁊ declarauit ip̄z fuis
se rebellē ⁊ p̄ditorē.d.Illu.d.Car.vt ri
te iudicatū p̄ p̄dicta. ⁊ p̄t cū memoria
dicat̄ dānari qn̄ iudicat̄ ip̄z ꝯmisisse cri
mē rebelliōis ⁊ p̄ditiōis vt p̄bat̄ mani
feste in.d.§.p̄ ꝯtrā.ibi veluti si post mor
tē suā pater iudicat⁹ fuit reus perduel
liōis ac p̄ hoc ei⁹ memoria dānata fue
rit. ⁊ ibi glos.i verbo dānata q̄ exponit
hoc.s.modo p̄nūcio ꝯ imperiū Luciuz
fecisse. ⁊ ideo bona in fiscū inferi. Naz
per hoc memoria dānatur ⁊c. Inquan-
tum ergo memoria And.damnata fuit
sentētia fuit rite lata. ⁊ ista videtur fuis
se intentio.d.d.potesta.dum in prin.cō
dēnationis fit mētio de p̄cessu facto cō
tra memoriā.d.And. ⁊ circa finē condē-
natur And. ⁊ ei⁹ memoriā tāq̄ fuerit ⁊
fit ⁊ futurus sit rebellis ⁊ p̄ditor.d.Il-
lu.d.Car. ⁊ sic dū cōdēnat̄ And.nō ꝯdē
nat̄ tanq̄ p̄sona viuēs sed cōdēnat̄ tan
q̄ p̄sona que fuit rebellis sicut dicitur
in dicto.§.per cōtrariū.ibi veluti si post
mortē suā pater iudicat⁹ fuerit re⁹ per
duelliōis. ⁊ ibi glo.q̄ dicit pronūcio cō-
tra imperiū Luciū fecisse. Nec ob.d.l.
fin.ff.q̄ sen.sine app.rescin.qr loq̄tur qn̄
mortu⁹ cōdēnat̄ ad finē vt s̄nia afficiat
eū.q̄ etiā non pōt esse:sed quādo cōdē
natur mortu⁹.i.iudicat̄ ipsum fuisse re
bellē ⁊ proditorem tūc bene valet. ⁊ ita
fuit i casu nr̄o. Nec obstat si dicat̄.d.po
testas ꝯdēnauit dictū Andreā ⁊ ei⁹ me
moriā. ⁊ sic videt̄ q̄ mortu⁹ fuerit cōdē
nat⁹:qr respōdet̄ q̄ nō fuit cōdēnat⁹ ad
finē vt sentētia ei⁹ p̄sonā afficiat:sed vt
declaret̄ ipsuz Andreā fuisse p̄ditorē ⁊
hoc patet i dicta s̄nia ibi dictū Andreā
⁊ ei⁹ memoriā tāq̄ fore fuisse ⁊ esse re-
bellē iuxta.d.§.per cōtrariū sepi⁹ alle-
4 gatū. Vel aliter potest responderi † q̄
qn̄ copula ⁊ ponit̄ inter ea q̄ vident̄ di-
uersa. ⁊ tn̄ idē significant in effectu tūc
copula. ⁊:ponit̄ p̄.i.vt est tex.cū gl.in.l.
decernim⁹.C.de epi. ⁊ cle. ⁊ in.l.j.ff.si q̄s
cautio. ⁊ glo. ⁊ Bar.in.l.quib⁹.in prin-
ci.ff.de leg. ⁊ Joan.de imo.in.c.mona.
extra de vita ⁊ ho.cleri. Sz ⁊ And. ⁊ ei⁹
memoria in effectu idez importāt vt p̄-
batur.d.§.p̄ cōtrariū.institu.de here.q̄
ab intesta.defe. ¶ Vel potest dici qn̄ co-
pula. ⁊: ponit̄ iter duo quorū vnū inest
alteri.tūc copula ⁊ ponit̄ p̄ idest ⁊ stat
expositiue.vt est tex.cū gl. ⁊ ibi hoc no.
bar. ⁊ doc.i.l.j.ff.d pac. Et idō cū hoc no
mē Andreas ⁊ h̄ nomē ei⁹ memoria signi
ficēt idē i effectu vel ei⁹ memoria inest
sub noīe Andreas seq̄t̄ q̄ illa copula. ⁊
q̄ est inter v̄bū Andreas ⁊ v̄ba sequen-
tia.s.ei⁹ memoria ⁊c.ponit̄ p̄ idest ⁊ stat
expositiue quasi dicat cōdēnamus An
dreā.i.ei⁹ memoriā.q̄ Andreas fuit ⁊
est rebellis ⁊ dz subaudiri quōdaz ex q̄
mortu⁹ erat tēpore.d.sentētie.arg.tex.
cū glos.in.l.ci⁹ q̄ in p̄uinciā.in princi.
ff.si certū peta.vbi glo.exponit illū tex.
dum dicit Titiū vt subaudiatur quōdā
5 ex quo defunct⁹ erat. † Ex quo sustine-
ri pōt instrumentum seu petitio in quo
nominat̄ fili⁹ titij ex quo erat iā defun-
ctus Titius subaudiēdo quōdā.vt vult
Barto.in.d.l.ei⁹ qui in prouinciam.in
prin.per illū tex.cum gl. ⁊ idē vult Alb.
de ro.in.l.cottē ferro.in.§.eam rem.p̄
glo.in verbo dn̄s.ff.de publicanis. ⁊ ha
bet̄ in Spec.de instru.edi.§.instr.vers.
q̄d si ita cōtineat̄. ⁊ Bar.in tract.alueo.
⁊ Ludo.de ro. ⁊ doc.in.l.j.§.j.ff.de no.
ope.nūci. ⁊ per Anto.de bu. ⁊ Cano.in
c.ex parte.extra de foro cōpe.facit glo.
j.l.viro atq̄ vxore.ff.so.ma. ¶ Nec est
6 mirandū de ista interp̄tatione. † qr ver
ba sententie sunt etiā impropriāda ad
hoc vt potius sentētia valeat q̄ pereat:
vt est gl.nota.i.l. ⁊ puto.§.ij. ⁊ ibi p̄ Flo.
⁊ doc.ff.fa.er. ⁊ isto mō saluari possunt
verba.d.sentētie ⁊ in quātū condemnāt
ipsum Andream qui mortuus erat. Et
ista cōdēnatio de memoria d̄functi fuit
7 etiā infra tp̄s legitimū facta: † qr etiaz
ius accusādi memoriā defuncti durat
p̄ quinquēnium:vt habetur.in.l.ij.C.de
apo. Et in crimie lese maiestatis est gl.
sing.in.l.manicheos.C.de hereti. ⁊ ha-
bet̄ p̄ glo.xxiij.q.ij.in summa. ⁊ ita no.
⁊ tenet Lud.de roma.i suo singu.dxxv.
q̄ incipit de crimine lese maiestatis.
8 ¶ † Sed dubium posset esse an sindi-
c⁹ ⁊ p̄curator fiscalis debuerit se inscri
bere ad penam talionis ⁊ videtur q̄ sic
per glo.no.xxiij.q.ij.c.saue.alias inci-
pit si forte.q̄ gl.dicit esse mirabilē Lu

do.d ro.l suo sin.dcxxix.
q incipit in casib⁹ in qui
b⁹.Sz illa gl.nō facit ad
propositū q: loquit in ac
cusatore ⁊ qñ p accusa-
tionē pcedit.Sz in casu
nr̃o fuit pcessū p viā inq
sitiōis ⁊ vocat⁹ sindicus
9 ad defēsionē fisci.¶ †Sz
vnū est de quo magis vr̃
esse dubitādū an ɔtra di
ctū Andreā ēt culpabilē
potuerit pcedi vel ɔtra
eius memoriā ⁊ ɔ̄ ei⁹ bo
na cū p mortē snā extictū
videat fuisse oē crimē et
ōis pena vt.l.j.⁊.ij.⁊ p to
tū tit.C.si re⁹ vel accusa
tor mortuus fuerit exce-
ptis qbusdā casib⁹ vz in
crimie lese maiestatis re
petūdaꝝ ⁊ in crimine he
resis ⁊ aliįs similib⁹ de qb⁹
habet p gl.in.d.l.ij.C.de
testa.manu.⁊ p gl.in.§.p
ɔtrū.insti.de here.q ab in-
testa.defe.⁊ p gl.ord.i.l.
ex iudicioꝝ.in vbo ma-
iestatis.ff.d pub.iudi.Cū
ergo casus noster nō vi-
deat esse de dictis casib⁹
exceptis vr̃ q nō potue-
rit pcedi contra Andreā
defunctū nec ei⁹ memo-
10 riā:† q: memoria illi⁹ dā-
a nari nō potest[a] cui⁹ cri-
mē morte itercidit:vt di
cit tex.in.d.l.ij.in fi.C.de
test.ma.⁊ presertim cum
nō videat ipse cōmisisse
crimē lese maiesta.⁊ aliū
casus sint penit⁹ diuersi
a materia nr̃a.Et q non
videat cōmisisse crimen
lese maiesta.videtur esse
tex.cum gl.ordi.in.l.j.ff.
11 ad.l.iul.maie.que dt † q
crimē lese maiesta.ɔmit
titur ɔ̄ imperatorem vel
ciuitatē romanā de qua
ibi fit mentio,nō obt qs

a ¶ Non pōt.Ad to-
ti⁹ consiliū materiā vi-
de Specu. in tit.de ac
cu.versi.itē q reus .d.
Alexan. de imol.in.l.j.
ff.ad.l.iul. maie.Sali.
in.l. fallaci ter.C.d abo
loc.in.l.ab abditos .C.
de epi.aus dien.

dr cōmittere crimē lese maiestatis si est
rebellis vel pditor contra inferiorē ab
imperatore vel cōtra ciuitatez excepta
romana:q: alie ciuitates habētur loco
priuatorū.vt.l.cū q vectigal.⁊ ibi plene
dixi.ff.de vb.sig.⁊ ita videt tenere Bar.
sequēdo gl.in.d.l.j.in fi.ff.ad.l.iul.maie
sta.⁊ Ang.in.l.vnica.in.ij.col.C.ne ex de
12 lictis defunctoꝝ.vbi dicit † q crimē per
duellionis seu lese maie.cōmittitur cō-
tra imperatorem vel rempublicam ro-
manoꝝ ⁊ nō contra alium per no.p gl.
insti.de publi.iudi.in prin.No.ergo idē
13 si cōtra ciuitatez suam.Et ideo dt † q si
florentinus crimē rebellionis cōtra suā
ciuitatē cōmittit si decedit lite pendēte
ante latā sniam pena ademptionis bo-
noꝝ nō tenebit heredē q dicit esse no-
ta dignū.Et sic vult similiter q etiā com
mittens crimē cōtra suā ciuitatē q non
recognoscit superiorē.sicut est ciuitas
Florentina.vt no.Bar.in.l.hostes.circa
fi.ff.de capti.nō videtur pprie cōmitte-
re crimē lese maiestatis.¶ Nec iura lo
quētia de crimine lese maiestatis videt
in eo locū habere.lz ita i terminis hoc
tenet Lud.de ro.in quodā suo singula-
ri q incipit tu scis q ex ɔdēnatione pa
14 tris in fi.q dicit:† q nō est verū vt aliqui
dicūt q cōmittat crimē lese maiestatis
ēt ɔ̄ ciuitatē nō recognoscētē superiorē
ēt de facto vt est Florētie.Si ergo ē spe
ciale in ɔmittēte crimē pditionis ɔ̄ im
peratorē ⁊ rēpublicā romanoꝝ nec lo-
cū habeat in alio iferiore ab imperato
re ēt non recognoscēte superiorē de fa-
cto.multo min⁹ vr̃ q debeat habere lo-
cū i Illu.d.Car.d.Fauē.recognoscēte
pōtificē i supiorē siue eccle.ro.cū ei⁹ sit
vicari⁹ in tpalibus.¶ Et iō vr̃ q dictus
Andreas defunct⁹ nō potuerit ipse con
dēnari nec ei⁹ memoria nec bona ei⁹ cō
fiscari.nec ab hr̃dib⁹ ei⁹ auferri.Et sic
q rite nō fuerit pcessū ɔ̄ ipm vł ei⁹ me
moriā aut ei⁹ bōa.Sz i ɔ̄riū q immo.d.
An.cōmiserit crimē lese maie.veniēdo
vł venire volēdo ɔ̄.d.Illu.Car.d.Fauē.
d.suū lz sit inferior a pncipe.alleg.glo.
Ang.in.l.fallaciter.in verbo prodita.C.
de abolitio.que videtur velle q idez sit
sicut quādo committitur crimē lese ma

iestatis.& ita tenet ibi Bal.q̄ dicit p illũ
15 tex.†no.ꝙ ꝓditores populi incidunt in
crimē lese maiesta.& idē vult Bal.in.l.si
16 q̇s nũmos:C.de fal.mo.q̄ dicit†ꝙ ille q̄
qualificat monetā & imaginē Cesaris i
derogationē sue maie.ꝯmittit crimē le
se maie.& idē d̄t in ciuitate ista loquēdo
de ciuitate Perusij ꝙ eēt crimē lese ma
iestatis si q̇s subditus isti⁹ ciuitatis fal
saret istā monetā.ideo dicit in subditis
q2 nō subditi nō incidūt in crimen lese
maiesta.alleg.no.p Pau.de liaza.i cle
17 men.pasto.de re iudi.vñ dicit†qui vult
ꝓdere populũ incidit in crimē lese ma
iesta.ꝙ dicit esse verum de subdito.sec⁹
de nō subdito.& iō cũ.d.And.& alij fra
tres sui voluerũt ꝓdere.d.Illu.d.Car.
d.suũ cuius subditi erāt.vt dicet̃ īfra in
tertio dubio prin.vr̃ ꝙ inciderũt in cri
mē lese maie.& ꝓpterea memoria dicti
Andree potuerit cōdēnari & eius bona
cōfiscari.¶Preterea istud pōt illud ꝓ
bari alia rōne cōcordando.d.gl.vz glo.
in.l.j.ff.ad.l.iul.maie.& gl.i.l.fallaciter.
C.de abolt.fm Salyc.ibi q̄ dicit notabi
liter ꝙ aut patria prodit̃ aut oppugnat̃
vel p̄ncipi vel populo ro.auferat̃ & tũc
18 ꝓcedit gl.in.d.l.fallaciter.†nā tũc ma
iestas terrena cui d̄bēt obedire offēdit̃
ideo ad instar maiestatis diuine crimē
lese maie.cōmittit̃:vt.d.l.j.in p̄nci.ff.ad
l.iul.maiest.et ita d3 intelligi.l.pen.eo.
titu.¶Aut oppugnat̃ vel ꝓdit̃ patria.
s3 nō ad finē vt p̄ncipi auferat̃.& tñ non
ꝯmittit̃ crimē lese maiesta.& ita loquit̃
gl.in.l.j.ff.ad.l.iul.maiesta. Et ideo cũ
in casu nostro.d.Andreas & ei⁹ fratres
voluerũt auferre fortilitium calamelli
vallis hamonis ꝙ Illu.d.Car.recogno
scit ab ecclesia ro.& retinet tāq̄ vicari⁹
gñalis eccle.ro.dando ꝯsiliũ & auxiliũ
vt apparet ex ꝓcessu:vt dicet̃ etiā infra
in tertio dubio p̄ncipali vident̃ ꝯmisisse
crimē lese maie.q2 auferēdo vl' auferre
volēdo a vicario pōtificis seu eccle.ro.
vr̃ voluisse auferre ab eccle.ro.q̄ tātam
iurisditionē h3 in terris suis eccle.quā
tā h3 imperator in terris imperij.iuxta
not.in.c.solite.ex̃ de maiori.& obediē.&
l.c.p venerabilē.ex̃ q̄ filij sint legi.cũ si.
¶Nec ob.si dicat̃ volūtas.d.And.& fra
trũ nō fuit aliq̄d auferre eccle.ro.q2 vo
lebat.d.fortilicium calamelli dare dño
Imole q̄ est simil'r vicari⁹ eccle.roma.i
terris suis:q2 r̃ndet̃ ꝙ p hoc nō tollitur
quin voluerint auferre de manib⁹ vica
rij pape.& sic de manib⁹ pape.nec ꝯstat
aut ꝯstare pōt q̄d futurũ esset si domin⁹
19 Imole ipsum habuisset:†q2 de futuris
ꝯtingētib⁹ nō est determinata veritas.
Preterea l3 etiā de iure nō ꝯmitteretur
crimē lese maie.quātum ad publicatio
nē bonoꝝ si q̇s esset rebellis inferiori a
principe.tñ de ꝯsuetudine in Italia ser
20 uatur cōtrariũ:†q2 q̄libet princeps re
cognoscens etiā supiorē eccle.ro.vt est
marchio Ferrariensis publicat bona &
exercet iura loquētia d̄ crimine lese ma
iesta.ꝯtra subditos suos sibi rebelles &
ꝓditores.q̄ ꝯsuetudo v3.& d3 attēdi.et
plene no.p Alb.de ros.in suo opere sta
tutorũ.i.ij.pte.q.xviij.circa si.& q.xix.et
idē si haberēt statuta disponētia de pu
blicatione bonorũ:vt no.Bart.in.l.prla
post mediũ.ff.d̄ bo.dāna.Cōcludo itaq̄
ex p̄dictis ꝙ.d.And.potuit cōdemnari
quantū ad ei⁹ memoriā.& bona sua pu
blicari nō obstāte ꝙ mortuus fuerit an
ꝓcessum & snīam:et similiter ei⁹ fratres
potuerũt condēnari & eorũ bona ꝯfisca
ri presupponendo ꝙ potestas ciuitatis
Fauen.habuerit potestatē cōfiscandi &
publicandi bona delinquētium.& ꝙ.d.
crimina sint talia ex q̄b⁹ potuerit eorũ
bona publicari & cōfiscari de q̄b⁹ dicet̃ i
secũdo & tertio dubio p̄nci.¶Circa se
cundum dubiũ principale an potestas
Fauē.habuerit potestatē ex forma iur3
aut statutoꝝ cōis Fauē.aut ex ꝯmissiōe
sibi facta per Illu.d.Car.cōfiscādi & pu
blicādi bona dictorũ fratrũ.Et tenēdo
sicut & tenui i p̄rio dubio p̄ncipali.i p̄n.
ꝙ ipse potestas fuerit ordinari⁹ et tāq̄
ordinari⁹ ꝓcesserit i.d.cā nō obstāte cō
missione sibi data p Illu.d.Car.non est
opus querere nũq̄d habuerit potestatē
vigore ꝯmissiōis sibi facte.q2 illa ꝯmis
sio nō pl⁹ iuris seu potestatis ipsi p̄tori
dat q̄ȝ de iure cōi haberet.ex forma p̄a
statutoꝝ si illa reperit̃ i ciuitate Fauē.
vt i hmōi casib⁹ p̄tores Fauētie possint
ꝓcedũ absentes & cōtumaces ad mortē

condēnare:sȝ etiā malefactorum bona
cōfiscare ⁊ publicare illa est seruāda.vt
dixi fm Barto.i.l.prima.ff.de bonis dā.
⁊ Albe.de rosa in tertia parte statu.i.q.
21 xviij.⁊.xix.† Similiter si esset ꝯsuetudo
sola vt potestas Fauentie cōdemnaret
etiā in publicatione ⁊ ꝯfiscatione bono
rū illa esset obseruāda.⁊ de iure obser
uari dēberet.vt notat Albe.d rosa.i.d.q.
xviij.⁊.xix.Et idē tenet Lud.de ro.i.ꝯs.
suo.lix.ꝙ icipit.In christi nomine amē.
Ad disponendā veritatē preposite que
stionis in scđo dubio pncipali q̇ loquit
de Illu.do.Pandulpho de malatestis
dño ciuitatis Ferrarie q̇ est ciuitas ec.⁊
decidit i simili cā ꝙ ipse potuerit inobe
dientes cōdemnare ⁊ cōfiscare ⁊ publi
care eorū bona ⁊ fundat iter alia:qꝛ cō
suetudo hic manifestat vt hmōi pnceps
⁊ dñi recognoscētes terras ab ecclesia
possint de ꝯsuetudine cōfiscare ⁊ publi-
care bona dānatorum.Si ergo Illu.d.
Pādulphus ⁊ marchiones Ferrarie q̇
recognoscunt dñia sua ab eccl.roma.
potuerūt ⁊ possunt ꝯfiscare ⁊ publicare
bona dānatorum sequit ꝙ similiter dȝ
posse Illu.d.Car.dñs Fauē.q̇ recogno
scit dominia sua ab eccl.roma. si hȝ sta
tutū vel ꝯsuetudines.ar.c.sopite.extra
de censi.⁊ qđ ibi not.glo.in vbo in aliis
22 q̇ dicit p illā tex.† ex eo ꝙ alii faciunt
q̇ cēsent eodē iure ⁊ tu facere dēbes nisi
ostendat ꝯtrariū. ea.distin.c.cōtra mo-
rē.⁊ not i.c.cū eccl.vulterana.extra d
elec.facit qđ hꝛ ⁊ no.i.c.cū olim.ex d cō
23 sue.cā simi.¶ †Sȝ vbi nō esset statutū
vel cōsuetudo ⁊ tractaret solum de iure
cōi.an scilȝ pretor ciuitatis Fauen.po
tuerit ex ordinaria ptāte sua predictos
fratres ad mortē ꝯdēnare ⁊ bona eorū
publicare q̇ veniāt applicāda fisco dicti
Illu.d.Car.Et ista qstio format p Alb.
de rosa.in suo opere statutoꝝ.i.iij.pte
in.xviij.⁊.xix.q.vbi plene examinat dis-
ctū articu.⁊ p Lud.d ro.i.d.suo ꝯs.lix.
Sȝ p huiꝰ dubij dclaratiōe ē aduertēdū
24 † ꝙ duplex est cōfiscatio vna ē extraor
dinaria i casibꝰ nō expssis a iure ⁊ hāc
facit solꝰ pnceps vł iudices potestatē
summā habētes nō iferiores sine iussu
pncipis.vt.C.ne sine iussu pncip.certis
iudicibꝰ liceat ꝯfiscare i rubro ⁊ nigro.
¶ Alia est ꝯfiscatio ordinaria in casibꝰ
a iure statuto vel ꝯsuetudine permissis
⁊ ista fit p quēcūq̄ iudicē hñtē merū im
perium rōne territorij.⁊ nō p alia qꝛ cō
25 fiscatio fit rōne iurisdictiōis † ⁊ iurisdi-
ctio territorio adhereret.l.fin.C.vbi et
apđ quos vt tȝ Albe. de rosa.i dicta sua.q.
xviij.Et idō cū i casu nostro dicta ꝯfisca-
tio bonorum sit ordinaria merito ptās
Fauen.q̇ hȝ merū ⁊ mixtū imperiū ⁊ po
testatē ad mortē ꝯdēnandi.vt dicet i se-
quēti dubio pncipali potuit dicta bona
ꝯfiscare ⁊ publicare.¶ Sȝ si esset ꝯfisca
tio extraordiaria idest vbi nō eēt expsse
a lege cautū:sȝ ex arbitrio iudicis fieret
26 esset maior dubitatio videlȝ † nūqd pto
res vel iudices habētes merū mixtum
iperiū possint gnālis arbitrij rōne oīa
bona ꝯdēnati publicare.Et vł ꝙ sic nā
possunt ꝙ est plus scilȝ ad mortē cōdē
nare:vt similiter not.p glos.i.stitu. de in
iurijs.§.pena.⁊ ibi p Floria ⁊ p Bal.i.l.
prima.C.de his q̇ latrōes ⁊ i.c.primo.§.
iiuria.d pace iura. firmā.⁊ i.l.fi.i.fi.ff.d
senatoribꝰ.⁊ no.Matthe.d males.i.xlix.
notabili.⁊ Andr.d iser.i.c.pzio q̇ sint re
galia ⁊ Nico.de neap.i.l.fin.in fi.ff.vbi
pupillꝰ edu.debe.⁊ habet p Jo.de imo.
in.l.scđa.ff.de pub.iudi.Nā si pōt illud
ꝙ est plus videlȝ cōdēnare ad mortē vt
dixi vł ꝙ possit illud ꝙ est minꝰ videlȝ
cōdēnare in publicatiōe bonorū.⁊ hoc
ꝙ dicimus ꝙ possunt in ere ⁊ i persona
cōdēnare:vt no.p gl.no.in aut.d armis.
post mediū.i vbo ⁊ i pecūnijs q̇ dt hoc
est ꝙ dicimus in ere ⁊ in psona.col.vj.⁊
hꝛ p Bal.⁊ Joā.de imo.i.l.i.lex cornelia
ff.de vulga.⁊ pupil.⁊ p Bal.q̇ h dicit et
in.c.pzio in pnci.i.v.colū.i.v.sȝ hic qro
an rōne gnālis arbitrij i titu.de pace te
nenda.q̇ subdit ꝙ i ꝯtriū vł casus i.l.§.C.
ne sine iussu pnci.certis iudicibꝰ liceat
ꝯfiscare ⁊ remittit ad ibi notata:sȝ gl.ibi
27 vł tenere † ꝙ illi q̇ habēt merū imperiū
possint ꝯfiscare bona.sȝ Cy.⁊ Saly. ibi
aliter dicūt distinguēdo qñq̄ cōfiscatio
bonoꝝ ē expsse p legē inflicta qñq̄ seqt
ad ꝯdēnationē delicti.Pzio casu qlibet
iudex q̇ d hoc possit cognoscere poterit
talē penā ꝯfiscationis imponere.vt.l.q̇

cōdit.C.de incest.nup.Scđo casu qn cō
fiscatio venit tacite qcūq3 iudex q̇ pt ad
mortē naturalē vel ciuilē cōdēnare pōt
⁊ bona adimere.vt.l.illicitas.§.qui vni
uersas.¶Tertio casu qn nō ē iniuncta
a lege nec tacite sequit̄ in ꝯsequētiā cō
dēnationis ⁊ tūc nullus iudex pōt eam
imponere nisi sit de maiorib⁹ ⁊ ita intel
ligit̄.d.l.j.⁊ iō subdit Cy.ꝙ tota die iudi
ces inferiores precipiūt sub pena erīs.
⁊ oīꝫ bono.ꝙ est ꝯ.d.l.vnicā.C.vt sine ius
su ⁊c.¶Sꝫ Alb.de ros.in suo opere sta
28 tu.in.iij.pte.l.q.xviij.dīt ꝙ de stricto iu
re ciuitates ⁊ regna ius fisci nō habēt
nec bona cōfiscare possunt exceptis ci
uitatib⁹ Lōbardie q̄ fuerūt in pace con
stantie in qua cōprehēdit̄ etiā Fauē.vt
hr̄ in extrauagā.de pace ꝯstā.vbi nomi
nantur nomina ciuitatū ⁊ oratorū ciui
tatū quib⁹ cōcessum fuit p̄ imperatorē
qđ haberēt merū ⁊ mixtū imperiū ab im
perio:qꝛ credit ꝙ ex statuto vel ꝯsuetu
dine possent bona applicare ciuitati in
ter subditos.nā imperator cōcedendo
eis merū imperiū ⁊ potestatē ꝯdēdi sta
tu.p.l.oēs populi.ff.de iusti.⁊ iur.vr̄ cō
sequēter eis cōcessisse publicationē bo
no.subditi ⁊ de fcō vsurpatū est in oīb⁹
ciuitatibus qꝛ hodie ciuitates maxime
Italie vtunt̄ iure ꝓuincie.vt no.gl.l fi.
C.de pscri.lōgi.tēp.vn̄ tā ex cōstitutiōe
pacis ꝯstātie q̄ de ꝯsue.dn̄s Fauē.⁊ ei⁹
pretor hꝫ merū ⁊ mixtū imperiū ⁊ pote
statē bona publi.⁊ ita ego teneo.⁊ ideꝫ
tenet l effectu Ludo.de Ro.l.d.cōsi.lx.
29 ¶†Circa.iiij.posito ꝙ.d.ptor habuit po
testatē publi.⁊ ꝯfiscādi bona.an simus
in casu l quo bona potuerūt publicari.
¶Et in hoc est cōsiderādū ꝙ duo impu
tant̄.d.fratrib⁹.primū ꝙ ipi se ꝯtulerūt
ad terras inimicorū Illu.d.Car.d.Fa
uē.vꝫ ad ciuitatē Imole ⁊ amoniti fe
pi⁹ a.d.Illu.d.Car.p̄ nūcios ⁊ literas
qđ deberēt repatriare ideſt redire ad ci
uitatē Fauē.vel ire ad ciuitatē Rauēne
qđ nūq̄ facere voluerūt ꝓpter qđ vidē
tur fuisse rebelles ipi Illu.d.Car.dn̄o
suo.vt no.p̄ bar.l extͣuagā.q̄ sint rebelles
i gl.l v̄bo.tenore.⁊ in v̄bo rebellādo ⁊di
cūt̄ ꝯmisisse crimē lese maiestatis q̄tū
ad penas q̄ ipōnunt̄ ⁊ imponi possunt l

ꝯmittēti crimē lese maiestatis.vt dictū
30 est.s.in.j.dubio ꝓncipali.in vlt.pte.†nā
si illi q̄ mittūt nūciū vel literas hostib⁹
incidūt l penā criminis lese maiestatis
vt.l.j.l fi.⁊ ibi hoc tꝫ Bar.ff.ad.l.iul.ma
te.facit gl.in clemē.si summ⁹ pōtifex.in
v̄bo literis.de sen.excō. Multomagis
debēt incidere in.l.iul.maie.q̄ se p̄sona
liter ꝯtulerūt ad hostes sicut fecerūt.d.
fratres ⁊ ꝙ se ꝯtulerint ad loca hostiuꝫ
vel inimicorū.vcꝫ ad terram Imole cui
dn̄at̄.d.Tade.de mā̄fre.vt ꝓbatū est p̄
tres testes examinatos sup̄ infamia cri
minū.⁊ p̄ tres alios testes examinatos
sup̄ inq̄sitiōe formata ꝯ p̄dictos fratres
q̄ oēs dponūt ꝙ terra Imo.pp.d.Tade
erat notorie limica Illu.d.Car.¶Nec
obst.si diceret̄ ꝙ lꝫ.d.fratres admoniti
p̄.d.Illu.d.Car.vt redirēt ad ciuitatem
Fauē.offerēdo sibi saluū cōductū tā p̄
se q̄ subditis suis.tn̄ ꝓpter hoc nō erāt
obligati redire ad ciuitatē Fauē.ēt cū
literis salui cōduct⁹ ex quo sibi dicebāt
se hr̄e inimicitias capitales.vt est tex.l
c.accedēs.el.ij.ex̄ vt li.nō ꝯte.⁊ ibi hoc
31 no.doct.⁊ maxime Bal.qui dīt † ꝙ lꝫ ali
cui mittātur litere de saluo cōductu nō
tn̄ q̇s tenet̄ stare illi cautioni vt vadat
domū inimiciꝫ:qꝛ p̄ nihilo hꝫ inimicus
tales literas.⁊ etiā tex.l clemē.pastora
lis.§.notoriū.in versi.q̇s eīn auderet.et
ibi gl.l v̄bo.sinu.de re iudi.q̄ dīt ꝙ nō suf
ficiūt litere de saluo ꝯductu.⁊ idē vult
gl.in.c.statutū.§.cū v̄bo.in verbo secure.
32 in fi.de rescrip.lib.vj.q̄ dicit † ꝙ etiaꝫ si
q̇s literas de saluo ꝯductu haberet nō
tn̄ suis inimicis capitalib⁹ se exponere
dꝫ.⁊ no.glo.in.c.ex p̄te.el.j.in gl.j.in fi.
extra de appel.⁊ ibi doct.hoc tenent.et
no.doc.in.l.de etate.ff.ad treb.⁊ no.An
ge.de are.insti.de ac.§.preterea quasdā
in materia doli.Qꝛ rn̄detur ꝙ lꝫ nō fuis
sent obligati redire ad patriaꝫ si ibi ha
buissent inimicos capitales.tn̄ non de
bebāt accedere ad locū inimicorū ⁊ ma
xime qui notorie erāt inimici sicut pro
batū est.vt.s.dixi.vn̄ debebant ire ad ci
uitatē Rauenne sicut mādabat sibi Il
lu.d.Car.dn̄s suus.¶Nec ob.si dicat̄
ipse.d.Car.nō habebat potestatē mittē
di dictos fratres ad ciuitatē Rauenne

que nõ ē de imperio suo.l.extra territorium fm vnã lectu.ibi.ff.de iur.om.iu. qr rñderi pōt q imo potuit hoc mandare:qr nō est qui possit ɔtradicere ex quo in his que spectāt ad iurisdictionē exercendā nō hz superiorē:qr non appellat ad pontificē.sed cause decise remanent in suo dominio sicut ? ptdic cōsului de marchione seu duce Ferrarie in causa comitatus Masse.vbi plene hoc examina ... Et ideo nemo pōt cōtradicere.argu. gl.no.in.l.q habebat.l fi.ff.de manumis. testa.cū aliis plurib9 alleg.in.d.ɔsi.? p hoc allego qd eleganter no.Bar.in.l.relegatorū.§.est quoddā ius.ff.de inter.? releg.qui dt q ciuitates q nō recognoscūt superiorē sicut ē ciuitas Fauē.seu dñs suus quātū ad iudicia causarū ciuilū ? criminaliū si ɔfinat aliquē in terra sibi nō subdita nemo est qui possit dicta cōfinia cassare.? iō dicit q Pisani relegabāt in Sardiniā qhq in insulam Rodiē sem vel in aliā puinciā nō subditā: qr lz de iure hoc fieri nō possit nisi i terris sibi subditis.tñ subditus su9 vel ali9 nō pōt sibi cōtradicere.Et idē in effectu vult Bar.in.d.l.relegatorū.in.§.interdicere.? hr eleganter per Bal.in.l.executorē.in.xij.col.in versi.mō ego quero de vno q est in cōsuetudine.C.de execu.rei

33 iudi.vbi dixit†q de stricto iure quis pōt morari in qcūq loco pter loca interdicta.s3 d iure ɔsuetudinario cū ista ɔsuetudo sit gñalis extēdit vires iperū et iō tales studeat seruare mādata.? ideo dicti fratres debebāt redire ad patriā si nō dubitabant de inimicis capitalibus vel ire ad Rauēnā ad q de cōsuetudine tenebant ire vel saltē de stricto iure debebāt recedere a ciuitate Jmole q erat inimica ? trāsferre se ad alia loca non inimica q cū nō fecerint cōmiserūt crimē lese maiestatis stādo in terra inimicoꝝ.vt.s.dixi.? istd solū sufficiebat ad ɔdēnādum eos i publicatiōe bonorum.

¶ S3 vltra dcm crimē ɔmiserūt aliud:qr pderūt ɔsiliū auxiliū ? fauorē vt fortiliciū camelli auferret d manibus ? ptāte Jllu.d.Car.? daret inimicis suis,nā sicut si ipimet fres voluissēt auferre dictū fortiliciū dño suo.? dare hostib9 ici-

derēt i crimē lese maiestatis.vt dixi i pmo dubio pncipali.l vltima pte.ita etiā

34 iciderūt dādo auxiliū ? fauorē.†qr eadē pena puniūr in crimine lese maiestatis.? est tex.in.l.iij.q incipit quisqs.? ibi hoc no.Bar.in pri̅n.ff.ad legē iul.maie.

¶ Cū itaqs dicti fratres fuerit rebelles dño suo vcz Jllu.d.Car.de Manfredis stādo in terris inimicorū ? in volendo pdere dictū Jllu.d.suū i.d.suo fortilicio inciderūt in crimē lese maiestatis.? iō bona ipsorum potuerūt publicari ? cōfiscari.Nā dicit Albe.de rosa.in dicto suo opere statu.in.iij.pte.in.q.xviij.circa fi.quicqd sit de iure cōiter totus mū-

35 dus seruat†q bona nō publicant in aliquo casu excepto crimine heresis ? crimine lese maiestatis nisi hoc fiat de cōsue.vel statuto ? q bona publicent in crimine lese maiesta.et in qbusdā aliis casibus lz Bal.in.c.j.in.iiij.col.in prin. in ti.de pace tenē.in vsi.feudorū.Et iō ɔcludo circa tertiū dubiū principale q d.fratres ɔmiserūt talia delicta ? q ei9

36 bona potuerūt publicari ? ɔfiscari.†S3 dubitari pōt qd si pdicti fratres nō potuerūt ad mortē cōdēnari ex aliqua causa de iure vel ex forma statu.vel si pēdēte appel.cōdemnati morerent an saltez publicatio ? ɔfiscato bonorū valeat.et hr presupponēdo vt dixi q cōmiserūt tale crimē ppter q bona ipsorū potuerūt cōfiscari dico q ipsa cōfiscatio bonorū olmodo valuit qm.d.consi.? publicatio bonorū fuit facta eque principaliter cū cōdemnatione ad mortē:vt patet ibi ? declaramus ? infamus ola ei9.vcz Andree bona camere ptiz Jllu.d.Car.fuisse ? eē ɔfiscata ? ibi necnō ola eoꝝ bona tā mobilia qimmobilia camere ptiz Jllu.d.Car.cōfiscamus.?c.Cū ergo.d. ɔfiscatio ? publicatio bonoꝝ fuerit eq pncipalis cū ɔdēnatione ad mortem et nō accessoria sequit q pōt valere ɔfiscatio bonoꝝ lz non valeret vel extinguere tur condēnatio facta ad mortem: vt no.Barto.in.l.j.ff.si pendē.appel.mors interuenerit.? Bal.? doc.in.l.iij.C.eod. ti.? Alex.de imo.i.l.defuncto.ff.de publi.iudi.? Sali.in.l.fi.C.si reus vel accusa.mor.fuerit.?Ang.de are.in suo trac.

maleficiorũ.in gl.in ṽbo ⁊ ei⁹ bona pu-
37 blicam⁹.in pn. ¶ †Itẽ aliud dubiũ est
de quo qrit̃.an.in.d.publi.bonorum ve
niãt bona existentia in alieno territo-
a rio a ⁊ ista qõ tãgit̃ p Guil.de cuneo in.l.
cũctos pplos.C.de sum.tri.⁊ fi.ca.et in
l.ij.ff.de capi.dimi.⁊ disputatũ fuit per
Nico.de mata.in quadã sua disputatio
ne q̃ incipit inculpatis. q̃ ponit quasi ð
verbo ad ṽbũ Albe.de rosa.⁊ etiã sequi
tur l.ij.pte statu.q.cccxxvi.⁊ eã etiã dispu
tauit Ricar.malũb.⁊ eã tetigit Spe.in
ti.de instru.edi.§.cõpẽdiose.ver.sz po-
ne.⁊ Jo.an.eã ponit in additio Spe.in
ti.de accu.§.sequit̃.in summula bãnito-
rum in additio.§ inci.felicis recorda-
tionis.⁊ Nico.de mata.in tit.de feu.§.
qm̃.in fi.⁊ p Gãdi.in suo trac.de malefi.
in tit.de bonis male.in ver.pone qõnẽz
etiã de facto que fuit Bononie quidam
placẽti.⁊c.⁊ Oldr.in ɔsi.suo.xvij.vbi ple
ne loquit̃.⁊ Jo.an.i.c.cũ scdm.de here.
lib.vj.in nouella.⁊ plene p Anto.de bu.
in.c.postu.⁊ ibi p cano.de fo.cõpe.⁊ per
Guil.ð cu.plene l.l.pcuratoris.§.si plu-
res.ff.de tribu.Et p Bar.in.l.fi.§.idẽ di
uus.ff.ð pub.Et plene p Bar.l.l.cũctos
pplos.in pe.⁊ vlti.col.C.de sum.tri.⁊ fi.
ca. ¶ Et plenissime per Alb.de ro.l.iiij.
pte statu.l.ij.col.⁊ plene p.d.Nel.ð san
cto Gemi.in suo trac.bãni.in.j.pte.scdi
tẽpo.q.xx.Et p Pau.de ca.in ɔsi.lxxxix.
Et p Ang.de are.in suo trac.malefi.in
gl.in ṽbo ⁊ ei⁹ bona publicamus.in.j.
col.versi.quero expresse bona.Et lz ex p̃
dictis multa ⁊ infinita quodãmodo di-
ci possent tñ quãtũ ad ppositũ ista erat
breuis ɔclusio ne longi⁹ vagari videa-
mur q̃ illa publi.bono.in casu nostro ex
tẽdit̃ ad bona alibi existẽtia extra iuris
ditionẽ.d.Illustris.d.Card.duab⁹ rõni
bus pnci. ¶ Prima est q2.d.publi.bono
rũ facta fuit ⁊ fieri potuit de iure cõi ɔ
d.fratres q̃ cõmiserũt crimẽ lese maie-
sta.vt sepi⁹ dictũ est supra ⁊ maxime in
38 j.dubio pncipali i vltima pte. †Alia rõ
q2 qñ bona alibi existẽtia essent i terris
eccle.q̃ p aliũ vicariũ recognoscerent̃
ab ecclesia sicut fauẽtis q̃ tũc ẽt illa bo
na i ɔfiscatiõe venirẽt vt ẽ de mẽte Bar.
in.d.l.cũctos populos.i pe.⁊ vlti.col.C.

de sum.tri.⁊ fi.ca.⁊ alio
rum doc.de quib⁹.s̃.di-
39 ctũ est. ¶ †Itez ⁊ vltimo
de alio dubitat̃ an si.d.
fratres alienauerũt titu
lo oneroso ãteq̃.d.deli-
cta pmitterẽt illa aliena
tio valuerit in preiudi-
ciũ.d.ɔfiscatiõis.Et ista
qõ ponit̃ per Gã.in suo
trac.malefi.in.d.ti.ð bo
nis malefi.in versi.item
pone q̃ aliquis cõmisit
maleficiũ cũ plurib⁹ ṽ-
si.sequẽtibus ⁊ plenissi-
me per Bar.⁊ oẽs doct.
in.l.post contra.ff.de do
na.quantũ ad casum no
40 strũ dicendũ est † q̃ si vẽ
ditio vel alienatio fuit
facta clã nõ vz argumẽ.
l.si.ff.de ritu.nup.⁊.l.nõ
existimo.ff.de admi.tut.
dũmodo emptor fuerit
particeps.l.ait ptor.§.si
qs particeps.ff.q̃ i frau.
cre.⁊ pcesserit eã ppter
quã verisimiliter ipi fra
tres cogitauerint malũ
cõmittere.vt no.Bar.in
d.l.post contractũ.in ṽ-
si.quartus est casus.Itẽ
si post.d.alienationẽ de
ppinquo cõmiserunt.d.
delicta.l.si vẽter.§.fi.ff.
de priui.credito.Et hoc
ponit Cy.in.l.si qs post
hac.C.de bon.pscriptio-
ne ⁊ ex hoc q̃ ex quo in
cõtinẽti sequuta sunt p-
sumit̃ anim⁹ pcessisse.vt
hr̃ p Bar.in.d.l.post cõ-
tractũ.ver.quinto presu
mit̃.⁊ hr̃ per Ang.in.d.l.
si qs post hac.⁊ in.l.res
vxoris.C.de do.inter vir.
41 ⁊ vxo. ¶ †Circa quartũ
⁊ vltimum dubiũ an illa
snia publicationis ⁊ cõ-
fiscationis valuerit ⁊ va
leat in preiudiciuz filio-

a ¶ Alie-
no territo-
rio. Adde
ad hui⁹ cõ-
clusiõis re-
solutionem
Dy.in con
si.incip.qui
dã inculpa
tus.pau.de
cast.in cõsi.
si.lxxxiiij.d.
alex.ð imo.
in.cõsi.cxij.
in iiij.volu.
⁊ in.l.sed.si
plures.§.in
arrogato.⁊
ibi doc.ff.ð
vulg.et pu.
bal.in mar
ga.ver.iu-
dex.ṽsi.lic.
lud.ro.l sin
gu.suis ver
si.snia.versi
cu.lz sit ma
gis dubiũ.
et doc.in.l.
pe.C.ð sum
ma.trini.et
fi.catho.

nũ ⁊ descendẽtiũ ex.d.fratri.ↄdẽnatio⁊ ista dubitatio dↄpẽdet ab itellectu auc. bona dãnatorũ.C.de bonis ꝓscriptorũ ⁊ in corpe vñ sumit̃ vez.in auc.vt nulli iudicuz.§.fi.⁊ breuiter dico ꝙ valuit et valet ex quo dicti fratres cõmiserũt cri mẽ lese maiesta.vt sepe dictũ est supra ⁊ maxime in primo dubio principali in vlt.parte,nã ↄmittẽtes hmõi delicta ꝑ dũt bona.⁊ applicãt fisco etiã in preiu diciũ filiorũ.vt.l.q̃squis.C.ad.l.iul.ma le.q̃ in hoc nõ corrigit̃ vt ẽ casus cũ gl. fin.ꝙ sequunt̃ doct.in.d.auc.bona dãna
42 torꝫ.in fi.¶ † Itẽ ꝑdicta auc.bona dãna torũ loquũtur de dãnatis ⁊ mortuis nõ aũt hꝫ locũ in viuis vt hꝫ per gl.in.§.fi. in auc.vt nulli iudicũ.⁊ hoc tenet Bal.i Leius.§.j.ff.de testa.⁊ pau.de ca.in.l.ŭ.
43 in fi.C.qui testa.fa.pos.¶ † Sed de vno vltimo loco dubitat̃ an.d.processus in quisitio ⁊ snia si aliquẽ defectũ iuris pa terent̃ respectu ordinis.⁊ solẽnitatis a iure introducte potuerit.d.Illu.d.Car. supplere oẽs defect⁹ si q̃ interuenissent per suũ rescriptũ ⁊ vr̃ ꝙ nõ qꝛ nullus in ferioꝛ a principe etiã legatus de latere põt tollerẽ iuris solennitatẽ in procedẽ do:in sentẽtiando:⁊ ideo inferioꝛ a ꝑn cipe nõ põt cõmittere causam summa rie ⁊ de plano vt est gl.singu.in.c.fi.de here.lib.vj.in gl.magna ante fi.idẽ vult gl.in cle.sepe.in prin.verbo mandam⁹. de vb.sig.⁊ no.plene ꝑ Spe.in ti.de leg. §.supereſt.verſi.ſꝫ nunquid legat⁹.ante fi.j.col.⁊ idẽ no.Bal.⁊ Jo.de imo.in.l. ex duobus.§.fin.de vul.⁊ pup.¶ Et pro hoc optime faciẽ ꝙ no.Albe.de rosa.et pau.de ca.in.l.quoties.C.de preci.im
44 pera.offe.qui dicũt ꝙ inferioꝛ q̃ supe rioꝛem recognoscit vt sunt comites et Marchiones qui recognoscunt eccle siam vt Marchio Ferrarie et similes non possunt ponere in eorum rescriptis clausulam non obstante.¶ Sed teneo ↄtrariũ esse in casu nr̃o ⁊ ita ꝑdie tenui ⁊ ↄsului in Marchione seu duce Ferra rie nã hmõi Marchiones duces ⁊ comi
45 tes licet sint subditi ecclesie tñ ab eoꝝ sentẽtijs possunt ⁊ debẽt ad papã appel lare.vt est tex.cũ gl.in.c.veniẽtes.extra de iureiur.⁊ in.c.si duobus.de appella tio.Et notat Antoni⁹ de Butri.in.c.cũ Joannes heremit.in.ŭ.col.extra de fi de instru.tñ quãtũ ad iudicia ciuilia vel criminalia nõ recurrit̃ ad papã etiã per viã appellationis immo cause appella tionũ si appellari põt apud eosdẽ rema nẽt.⁊ eas expediri faciũt per suos iudi ces curie seu consiliarios.sicut facit im perator per ꝓcuratorẽ Cesaris vt.l.pro curator.⁊ ibi per Cy.⁊ doc.C.de eden.⁊ in hoc dicti Marchiões duces ⁊ comi tes nõ sunt subditi pape immo quantũ ad hec iudicia nõ recognoscũt papã in supioꝛẽ.Et hoc est vel ex cõcessione pon tificum vel ex cõsuetudine sicut dicit gl. in simili de Lõbardis in quibus ↄprehẽ ditur etiã Fauen.vt.ſ.dixi qui prescri pserũt merũ ⁊ mixtũ imperiũ vel ex ↄsti tutiõe Federici cõcessum est vt dicit gl. no.in auc.de defensoribus ciuitatuz.§. nulla in vbo iurisditionẽ.in fi.ꝙ sequit̃ Bal.in.c.j.in prin.in.ŭ.col.in fi.in titu. ꝺ pace tenẽ.in vsi.feu.⁊ in multis alijs locis.nec est mirãdũ de hoc qꝛ si ois po testas superioris ꝑt ꝓscribi vt.l.l aliquo nõ recognoscat tanꝙ superioꝛ.⁊ hꝫ per Bar.in.l.hostes.ad fi.ff.de capti.⁊ in.l. ŭ.in ꝑn.ff.de mino.⁊ in.l.itẽ veniũt.§.
46 ait senat⁹.ff.de peti.here.† Et sic ciui tas põt prescribere ꝙ nõ recognoscat supioꝛẽ per tñ tẽpus ꝙ nõ est memoria in ↄtrũ.vt no.Lappus in allegatiõe sua xcũ.vbi loquit̃ de ciuitate Tudertina que solebat esse subiecta eccl̃ie.Sicut apud nos sunt Veneti ⁊ florentini mul tomagis poterit inferioꝛ ꝓscribere ↄtra superioꝛez quo ad aliqua tñ puta quo ad iudicia ciuilia ⁊ criminalia.vel quo ad ius fiscale.vel quo ad ius confiscan di camere sue vel quo ad vectigalia per tex.in.c.sup quibusdã.§.pterea.eẽ de v. sig.⁊.c.j.de prescrip.lib.vj.⁊ ꝑ.l.hoc ius
47 re.§.duct⁹ aque.ff.de aqua quoti.⁊ esti. † ⁊ sic recognoscẽtes superioꝛẽ possunt remanẽte subiectiõe ꝓscribere hmõi re seruata ꝑncipi.ſꝫ reqrit̃ tñ tps de cui⁹ initio nõ est memoria.vt pbat̃ in dictis iurib⁹ ⁊ ita tꝫ notã Abba.sicu.in.d.c.ve niẽtes.extra de iureiur.⁊ iõ ex quo ↄsue tũ ẽ vt Illu.d.Car.⁊ sui ꝑdecessores nõ recognoscerẽt papã in superioꝛẽ in ciui

lib⁹ ꝛ criminalib⁹ ꝛ ꝯuenerint bona publicare ꝛ cās ꝯmittere summarie ꝺ plano ꝛc. Seq̄t ꝙ potuit p̄ dictū rescriptū supplere oēs defect⁹ si q̄ interuenissent in pcessu vel inquisitione aut sententia facta ꝯtra dictos fratres: ꝛ maxime cū dicta inq̄sitio ꝛ cōdēnatio emanauerit de cōsciētia ꝛ mādato ipsi⁹ Illu. do. Cardi. ꝛ p̄ hoc allego ꝙ similiter not. Bal. in. l. null⁹. C. ad. l. iul. maie. sequēdo Innoc. in. c. cū oporteat. de accusa. vbi di-
48 cit ꝙ qñ inq̄sitio emanat de cōsciētia pncipis nō est necesse ꝙ ꝯstet de fama. qꝛ sola cōsciētia pncipis supplet de iure oēm solēnitatē per dictā. l. nullus. et intelligit̄ de solēnitate iuris ciuilis vel statuti ciuitatis Fauē. nō aūt de solēnitate iuris naturalis. vt hꝫ per Spec. in tit. de leg. §. nūc ostēdendū est. ver. xviij. supple. ꝛ Anto. de but. in. c. scd̄o in si. extra de trāsac. ꝛ Car. zab. in. c. illa in. xv. q̄ō. de elec. ꝛ Alb. de ros. in. l. digna vox.
49 ante finē. C. de legib⁹. ¶ † Et ex hoc sequit̄ decisio alteri⁹ q̄ōnis de qua fui interrogat⁹ ex parte dicti Illustrissi. do. Cardi. an ipse auditis ptib⁹ in vna causa sine libello vel scriptura possit ferre sniam si constat sibi de meritis cause. qꝛ dico per predicta q̄ð pōt ꝛ valebit eius snia. nec poterit impugnari tanq̄ nulla.

¶ Summarium sup̄ cōsilio. xviij.

1 Statutū loquēs de dāno dato an in furto locū hēat: ꝛ an itelligat̄ nulla culpa dānū passi p̄cedente: numeris oībus sequētibus per totum consilium.
2 Furtū non est propꝛie damnum.
3 Statutū si dictauerit: ꝙ villa teneat̄ de damno dato regulariter intelligit̄ nisi culpa precesserit eius: qui damnuꝫ passus fuerit.
4 Damnum in passo dolus nō presumit̄.
5 Dolus ꝛ fraus ab animo depēdent.
6 Damnum an aliud sit: ꝛ aliud furtum.
7 Damnum est diminutio patrimonij.
8 Dāni appellatione an furtum cōprehēdatur: vbi etiā q̄d si aliq̄s p̄miserit scholari reficere omne dānum: q̄ð ex famuli culpa proueniet: tenebitur: si ei furtū commiserit.
9 Rem qui alicui subripit: an damnū inferre dicatur.
10 Dānū et furtū a lege veteri eq̄parant̄.
11 Statuti mēs ꝛ rō vbicūq̄ viget: ibi ipsi⁹ statuti dispositio locū hꝫ: lꝫ in statuti v̄bis casus expressus non fuerit.
12 Cōsuetudo disponēs in materia feudorū in monacho ꝙ nō succedat: l canonico regulari in quo est eadēꝫ rō locū hꝫ.
13 Furtuꝫ si seruorum familia fecerit: dñs liberatur: semel furtum emendendo.
14 Statuta loquētia ꝺ dānis datis l villis an etiāꝫ de furtis intelligant̄: que sunt dāna principaliter in villis cōtingētia.
15 Furtum ex communi vsu loquendi etiā damni appellatione venit.
16 Ratiōis identitate aliquid idē iudicat̄.
17 Legibus an exemplis iudicandum est.
18 Damnum est tanq̄ genus: furtum vero tanq̄ species.
19 Furtum omne damnum est.
20 Species cōprehendit̄ sub suo genere.
21 Lex de furto ꝛ damno mētionē faciēs semper furtuꝫ tanq̄ speciem premittit: et postea damnum tanq̄ genus augendo subijcit.
22 Dānū passi si l culpa fuerūt in male gubernādo: vel dom⁹ hostiū nō claudēdo: tūc custodes nō tenent̄: sꝫ eorū negligētie et nō custodum imputandū est.
23 Occultū dicit̄: qñ debita inquisitiōe facta ad notitiā peruenire nō potest.
14 Furtū qñ de nocte fit: custodes torqueri possunt: vt furem indicent.
25 Furtum sine domini culpa fieri potest.
26 Negligētia seu culpa vera alicui⁹ dñi l male custodiēdo rē suā p̄pōderat culpe seu negligentie presumpte alicui⁹ loci.
27 Culpa non abolet dolum.
28 Dol⁹ p̄sumpt⁹ ꝛ culpa p̄sumpta alicui⁹ loci p̄ponderatur culpe damnum passi.
29 Damnū passus an iurare debeat doluꝫ malum abesse.
30 Fraus ab alo depēdet: ꝛ ppterea in eo statur iuramēto: ꝛ non in culpa.

¶ Consiliū. xviij.

1 IN chꝛisti noīe amē. Ac inuocata spūs sctī gratia. Statutū ē Vicētie ꝺ dāno dato. ꝙ ita demū ville teneat̄ emēdare dānū. dūmodo qui dānum passus est iuret nō cōmisisse doluꝫ

pei fraudẽ vt dãnũ fieret. Modo querit
si dãnum passus ita iurauit vtrũ illa tenea
tur etiã si dicat dãnũ passum fuisse i cul
pa. ¶ Et arguit primo q sic qr ex quo
statutũ voluit solũmõ vt dãnum passus
iuret dolũ a se abeẽ sufficere vr. qr si vo
luisset culpã etiam abesse ita dixisset si
cut dixit d dolo. argu. l. vnice. §. finautẽ
a pẽficiẽtis. ibi si. n. ↄtrariũ volebat ⁊c.
C. de cadu. tol. cũ simi. ¶ In cõtrariũ ar
guitur q immo noluerit statutũ culpã
dãnũ passi excludere ⁊ ius cõe corrige
re duabꝰ rationibꝰ pncipaliter. ¶ Pri
ma est qr tale statutũ nõ hz locũ i furto.
2 † q non est pprie dãnũ. vt. l. si seruꝰ ser
uũ. §. si oliuam. ff. ad. l. aql. et ibi hoc
no. Bal. ⁊ Flo. ¶ Scõa ratio est qr pres
3 supponit. † q regulariter statutũ q vil
la teneat. d dãno dato itelligat nisi cul
pa precesserit eius q dãnum passus est
allegãt ad hoc Bal. i. l. cũ duobus. §. dã
nã. ff. p socio. Sz in casu de quo querit
fuit furtũ duorũ eqrũ. q furtũ fieri nõ
põt sine culpa leuissima. vt est gloss. no
tabilis insti. qbꝰ mo. re cõtrahit obli. q
facit ad. l. cũ duobꝰ. §. dãna. ff. p socio.
¶ Uel saltem cõiter hoc cõtingit q fur
ta nõ fiunt sine culpa inhabitãtium. vt
dictis iuribus. ⁊. l. iij. §. cõgruit. ff. de offi
cio prefecti vigilũ. ⁊ q cõiter cõtingit dz
attẽdi. l. ex his. ⁊. l. nã ad ea. ff. de legibꝰ
⁊ habet per glo. iij. i. c. literas. extra de
despon. impu. ¶ Et sic inuẽtio statuẽtiũ
dz fuisse. vt eo casu villa teneat qñ nulla
culpa vera vel presumpta eiꝰ qui dãnũ
passus est interuenerit: sicut cõiter ↄtin
git qñ fit dãnũ in cãpaneis. Et nõ qñ p
cessit aliquã culpa vera vel presumpta.
put in furto accidit. Et assignat duplex
ratio qr statutũ voluit iurari debere do
4 lum malũ abesse ⁊ nõ culpã. † qr i dãnũ
passo non psumit dolus. l. quoties. §. q
dolo. ff. de proba. sz i furto presumit cul
pa. ergo dispositio statuti de vno nõ in
ducit aliud q hz diuersaꝫ ratiões iuxta
nota. i aut. quas actiões. C. de sacrosan.
5 eccle. ¶ † Alia rõ est. nã dolus ⁊ fraus
ab animo depẽdent ⁊ sic difficulter pro
bãt. qr est machinatio secreta dolosi. iõ
est veniendũ ad iuramentũ purgatiõis
in defectũ oĩmode probationis. vt not.

glos. in verbo de sua etiã conscientia in
l. presenti. C. de his q ad ecclesias cõfu
giũt. ¶ Culpã autẽ a se abesse nõ exclu
dit iuramento que aliũde probat vel ã
iure presumit qr nullibi hoc reperit. q
ritur quid iuris. In ista iuris ↄsultatiõe
duo pncipaliter sunt examinãda. ¶ Pri
mũ est an statutũ de dãno dato habeat
locũ etiã in furto. ¶ Scõm posito q sic
an itelligatur nulla culpa dãnum passi
interueniente an vero simpliciter ⁊ idi
stincte. ¶ Circa pmũ dubiũ. an statutũ
loquẽs de dãno dato habeat locũ etiã
in furto. Et videt prima facie dicẽdũ q
nõ p tex. in. l. nauta. §. fi. ff. nau. caupo.
6 stab. ibi a furto sz etiã dãno. † Ubi pro
batur q aliud furtũ aliud dãnũ ⁊ idẽ p
bat. i. l. ii. §. pe. ff. vi bono. rapto. ⁊. l. etiã.
§. fi. ff. solu. matri. ⁊ in. l. redhibere. i pn.
ibi furtũ siue dãnũ. ff. d edi. edicto. ⁊ hoc
vr dicere glo. i. l. nõ possunt. i pnc. ff. de
legibus. ⁊ insti. ad. l. aquil. in principio.
¶ Itẽ p hoc. l. si seruꝰ seruũ. §. si oliuã.
ff. ad. l. aquil. Et hanc opi. tenet Bal. in
d. l. nauta. ⁊. Bald. ⁊ flo. in. d. §. si oliuã. ⁊
Albe. de ro. in suo opere statutorũ i. ij.
parte questio. lxviij. que incipit. Itẽ que
ro aliã. q. Sed in ↄtrariũ vr q sic p tex.
7 in. l. iij. ff. de dãno infec. vbi dr † q dãnũ
est diminutio patrimonij sz p furtũ ita
diminuit patrimoniũ sicuti p aliud dã
nũ ergo ⁊c. vt in. l. i hoc iudiciũ. ff. de ser
8 uo corrupto vbi vr pbarit q appella
tiõe dãni cõprehendat furtũ. Itẽ hoc vr
pbari p text. in. l. cũ duobꝰ. §. dãna. ff. p
socio. Et hoc vr tenere Bart. in. l. q ner
ua. in. iiij. col. v. ij. ff. depositi. vbi dicit q
si aliqs pmisit reficere scholari omne
dãnũ q prouenit ex culpa famuli tene
bit etiã si ei furtũ cõmiserit. ⁊ idẽ tenet
Ange. de are. insti. de act. §. pterea quas
dam in materia doli. circa pnci. ¶ Itez
pro hoc allego glo. insti. ad. l. aquil. i pn
9 ci. q dicit † q ille qui subripit alicui rẽ
dz ei dãnũ inferre. l. iij. ff. de dãno infec.
licet non quantum ad titulum ad. l. aq
liam dicatur damnũ dare. ¶ Et p hoc
facit ratio quãdo duo equiparantur a
lege veteri. lex noua superueniens in
vno extenditur ad aliud. vt est glo. nota
bilis in. l. q vero contra. ff. de legibus ⁊

probat in.l.vt tātū.§.j.ff.d̄ seruo corru.
ꝯsūcta.l.si quis seruo.cū gl.C.de furtis.
10 †Sz dānum ꝛ furtū equiparant a.l.ve
teri.v.l.etiā.§.fi.ff.sol. matri.ꝛ in.l.nau
ta.§.fi.ff.naut.caup.stabu. ꝛ.l.ij.§.pe.ff.
vi bono.rap.ꝛ gl.in prin.l.l.nō possent.
ff.de legib⁹.ḡ statutū ꝙ est lex noua lo
quēs de dāno dz habere locū ēt in fur
11 to.¶†Itē hoc pbat sic.vbicunqꝫ mēs
ꝛ ratio viget statuti ibi locū hz ipsi⁹ sta
tuti dispositio lz casus nō fuerit expres
sus in verbis statuti vt not.gl.l.j.d̄ qb⁹.
12 ff.de legib⁹.que dicit† ꝙ ꝯsuetudo dis
ponēs in materia feudoꝝ in monacho
ꝙ nō succedat hz locū i canonico regu
lari in quo est eadē rō scz ꝙ nō possunt
feudo deseruire.ꝛ dicūt ibi doc.ꝙ istō
nō est p extēsionē sed p cōprehēsionē qꝛ
dispositio fundata in aliqua ratiōe cō
prehēdit.oēs casus in quibus viget il
la ratio lz aliqui tātū fuerint specifica
ti.l.de pupillo.§.si q̄s riuos.ff.de noui
ope.nūciatio.ꝛ.l.filiū.ff.ad macedonia
nū.cū similib⁹.ꝛ hāc doctrinā etiā seq̄
tur.d.Pau.de ca.i ꝯsi.suo.cccxlv.qd in
cipit.¶In christi nomine amē.Uisa q̄
dam securitate ad fin.ij.col.Et pro hac
doctrina allego gl.q̄si in terminis que
stiōis in.l.nō possunt.in prin.de legib⁹.
13 q̄ dicit† statutū est in iure ꝙ si familia
seruoꝝ fecerit furtū.liberat dn̄s semel
emēdādo furtū.ne tota familia careat.
Idē iuīs tradit si dederit dānū qꝛ ē eadē
rō.l.illo.ff.ad.l.aquil.¶Sz in casu no
stro rō in qua fundat statutū vt villa te
neat emēdare dānū pōt dupliciter con
siderari.¶Una qꝛ illi de villa tenētur
custodire.¶Alia qꝛ tenētur capere ma
lefactorē.¶Tertio qꝛ statutū p̄sumit
ex quo tenent custodire ꝛ malefactorē
capere ꝛ nō fecerūt nec sciūt quis dānū
dederit.ꝙ aliquis de villa illud dānum
fecerit.vt dicā i sequēti dubio pncipali.
¶Sz iste rōnes locū habēt in furto si
cut i dāno ergo statutū loquēs de dāno
habet locū etiā in furto.¶Itē hoc etiā
probat alia ratiōe.Nā sub dicta rub.de
dānis occulte datis.Sūt octo vel nouē
capitula mihi exhibita.quoꝝ q̄nqꝫ pri
ma loquūtur de dānis datis in aliqua
culturarū ciuitatis vincētie ꝛ ista nō fa
ciunt ad ppositū.Alia duo sequētia lo
quunt de damnis datis in villis aut ca
stris vel eoꝝ ptinentijs.qn̄ dānum pas
sus nō est ciuis vincētie.ꝛ similiter ista
nō faciunt ad ppositū.Alia duo capitu
la scdm ordinē loquunt qn̄ dānū est da
tum alicui ciui vincētie sustinēti onera
ꝛ factiones cū cōmuni vincētie.ꝛ dānū
est datū i villis seu ptinētijs aliquarū
villarū.ꝛ d̄ iuramēto dānū passi.ꝛ istud
facit ad ppositū qꝛ damnū passi sunt ci
ues ciuitatis vincētie.Circa que capi
tula oīa est aduertēdū ꝙ quinqꝫ prima vt
dixi loquunt de damno dato i culturis
ꝛ sic i locis vbi ager cultiuat.¶Sextū
ꝛ septimū capitulū loquunt latius etiā
qn̄ dānū dat in villis ꝛ castris.¶Octa
uū loquit similiter etiā de dānis datis
in villis ꝛ ptinētijs per que verba capi
tuloꝝ apparet qd intētio statuētiū fuit
pvidere nō solū pro dānis datis in cul
turis ꝛ sic in campanea.sz etiā in villis
etiam extra culturas.modo si cōmuni
ter dāna que fieri solent in villis extra
culturas sunt furta.q̄ sepissime fiūt in
domibus ꝛ i curtiuis maxime ciuium.
ꝛ raro ꝯtingit ꝙ fiant alia damna.vtpu
ta incēdia vel destructiōes domoꝝ aut
aliarū rerum.vt pz his qui i villis mo
14 rari ꝯsueuerūt.† Ergo dicta statuta si
ue capitula loquētia de damnis datis i
villis debēt intelligi etiam de furtis q̄
sunt dāna pncipalr ꝯtingētia in villis.
arg.l.nam ad ea.ff.d̄ legi.ꝛ arg.gl.iū.in
c.literas.d̄ despō.impu.¶Immo plus
dico ꝙ etiā si essemus in casu in quo dā
num esset datū in ptinētia alicuius vil
le cōprehenderetur furtū.ꝛc.Qui qn̄ in
culturis fructus maturi prius cesi aufe
runt pprie cōmittūt furtū.¶Secus si
immaturi tollunt.qꝛ tūc nō dr̄ proprie
furtum.vt est tex.in.l.si seruus seruum.
§.si oliuam.ff.ad.l.aquil.ꝛ ibi Bal.not.
hoc tenet.¶Sed raro ꝯtingit ꝙ fructꝰ
immaturi tollant ex fundo et frequētiꝰ
ꝯtingit ꝙ tollant maturi ꝛ maxime hoc
cōtingit in fructibus qui ex arboribus
seu vitibus pcipiunt vt omnib⁹ notissi
muz est.Ideo dictū statutū loquens de
damno dato etiā in culturis debet ha
bere locuz etiam in furto per predicta

¶ Itē hoc etiā pbat̄ sic.
15 Appellatiōe dāni scdm
cōmunē vsuз loquēdi cō
prehēdit̄ et furtū qꝛ cōi-
ter dꝛ q̇s est passus dā-
nū q̇ est passus furtū er-
go statutū loquēs d dā-
no dato hꝫ locū in furto
p. l. liberoꝝ. §. ꝙ th cas-
sius. ff. d le. iij. ꝛ ibi Bar.
ꝛ. l. labeo. cū ibi no. ple-
ne p Bar. ff. de sup. le. et
no. p eūdē Bart. in. l. j. in
pn. ff. d suis et legi. cū si.
¶ Itē pbat̄ ēt sic. Si sta
tuētes fuissent īterroga
ti si intēdebāt ꝙ villa te
neretur de dāno dato p
vuis maturis ꝛ aliꝭs fru
ctib9 furto subtractis ve
risimilr̄ dixissent ꝙ sic p
pter idētitatē rōnis imo
16 ēt maioritatē vt dixi t Er
go idē ꝛ nos dicere de-
bem9 p gl. no. l. l. tale pa
ctū. §. fi. ff. d pac. ꝛ p gl. l
cle. j. d rescr. ¶ Itē h p-
bat̄ alia rōne nā vt mihi
asserit̄ in facto. ita alias
indicatū ꝛ obseruatū est a
Uincēsie qꝛ ville fuerūt
cōdēnate pꝑter furta fa
cta occulte ī villis ꝛ pti
nētijs. ¶ Ergo idē nunc
iudicādū est p. l. de q̇b9.
cū ibi no. ff. d leg. ꝛ p. l. j.
ꝛ. ij. C. q̇ sit lon. cōsuetu-
do. ꝛ p no. l. ca. fi. extra d
cōsue. cū simi. et ita vult
d. Pau. quasi ī eisdē ter-
minis in ꝯsi. suo. ccclxiij.
17 ¶ t Nec ob. dū dꝛ legib9
ꝛ nō exēplis iudicādū ē.
l. nemo. C. de sentētijs ꝛ
interlo. olm iud. qꝛ ad h
respōdet̄ ꝙ etiā lex hoc
vult ꝙ ptꝫ ex p̄dictis. et
etiā si lex hoc exp̄sse nō
diceret tn̄ ita iudicādū
ē existēte re dubia p. l. si
d interp̄tatiōe. cū. l. seq.
ff. de legi. ¶ Et illud qd̄ dicit̄ in. d. l. ne-
mo ꝙ exemplis nō est iudicādū pcedit
qn̄ res in cōtrariū est certa qꝛ tunc nō lꝫ
pꝑter auctoritatē exēpli a veritate re-
cedere vt ibi. sed vbi res est dubia tunc
licitū est seq̄ auctoritatē doctoꝝ. vel in
dicū. vt dꝛ de labeone l. l. an apud. ff. de
manu. vindicta. ꝛ de trebatio. insti. de co
dicil. in prin. sꝫ bal. ꝛ saly. ꝛ Raph. in. d.
l. nemo. Et istā partē ego teneo tāq̄ me
lioribus ratiōib9 roboratā. ¶ Nec ob-
stant iura ꝛ rationes que. s. in princi. in
cōtrariū adducunt̄ q̇ in effectu volūt ꝙ
furtū et dānū sunt diuersa quia fateor
18 t ꝙ sunt diuersa in hoc qꝛ dānū est tāq̄
genus. ꝛ furtū tanq̄ species. qꝛ nō seq̄-
tur et damnū ergo est furtū: qꝛ pōt esse
damnū qd̄ nō est furtū puta si colligunt̄
vue immature vel aliꝭ fructus immatu-
ri. vt. l. si seru9 seruū: §. si oliuam. ff. ad. l.
aquil. vel si sunt icise arbores vel vites
ꝛ ligna dimissa ī fundo. v. d. §. Si oliuā.
ꝛ hoc modo itelligo ꝙ dānū nō est furtū
ꝛ sic sunt diuersa sed nō conuertunt̄ ista
19 qꝛ nō potest esse furtū quin sit dānuз. t Qꝛ
omne furtū est damnū p. l. iij. ff. de dam.
infec. ꝛ patet ex his que. s. dicta sunt. ꝛ
glo. hoc vult insti. ad. l. aquil. in pn. ꝛ sic
appellatiōe damni ꝙ est genus ꝯprehē
ditur furtū a ꝙ est eius species. t qꝛ spe
20 cies cōprehēdit̄ sub suo genere. vt. xiij.
q. ij. nō extimemus. in. c. dudū. de p̄ben.
ꝛ in. l. hoc legatū. ff. de legatis. iij. ꝛ not.
glo. in. c. generi p speciē. de reg. iur. l. vj.
ꝛ ita pcedit regula. l. i. toto. ff. de re. iur.
que dici ꝙ in toto pars cōtinet̄ ꝛ sic cō-
cesso genere videtur ꝯcedi quelibet ei9
species sicut eꝯ remoto genere remo-
uet̄ quelibet ei9 species: vt no. glo. fi. in
l. j. in fi. ff. de suis. ꝛ legi. ꝛ pbat̄ in. c. nos
ꝛ ꝯcupiscētia. ꝛ ibi Car. zab. ꝛ doc. extra
de cōsti. ¶ Sꝫ nō sic ecōtra appellatiōe
furti ꝯtinet̄ omne damnū qꝛ species est
vt dixi pars generis ergo totū gen9 cō-
21 prehēdere nō pōt. ¶ t Et ideo qn̄ lex fa
cit mentionē de furto ꝛ dāno semp pre-
mittit furtū tanq̄ speciē ꝛ postea subiū-
cit. dānū tanq̄ genus augendo vt ptꝫ in
d. l. nauta. l fi. ibi nō solū a furto. sꝫ etiā ꝛ
damno. ff. naute caup. stab. ꝛ l. i. ij. §. po.
ibi furti vel damnum. ff. solu. matrimo.

a ¶ Cōprehēdit furtum. Adde Bald. in. l. nauta. §. quecūq. ff. nau. cau. stab. d. Alexā. de imo. l. l. dānū. ff. d dā. infec. Ad materiā aūt toti9 ꝯsi. vide Bar. in ꝯsi. clxxiij. inci. Statuto castri plebis. d. Alex. de imo. in ꝯsil. liij. l. ij. volumi. vbi multa bona inuenies.

Ex quibus apparet q furtũ & dãnũ sunt
diversa. Sicut est species a genere. & ita
intelligo dicta iura. Et sic appellatione
dãni q est gen⁹ cõprehẽdit furtuz q est
ei⁹ species. vt. d. c. nã & cõcupiscentiam.
¶ Et posito q essẽt species diuerse fur
tũ & dãnũ tñ ppter rationes quas supra
dixi. teneo q furtũ cõprehẽdat in casu
nostro appellatiõe dãni. ¶ Nec obstat
tex. in. d. §. si olivã. cui aliter etiã põt re-
spõderi vz q quo ad illũ titu. ad. l. aquil.
est differẽtia inter furtũ & dãnũ q2 vbi ẽ
furtũ cõpetit actio furti ordinaria & ces
sat actio legis aquil. & ita loqtur. §. si oli
vã. tñ quo ad alia ille qui cõmittit fur-
tũ dr dare damnũ. vt est glo. notabilis q̃
hoc vult insti. ad. l. aquil. in prin. & ita ẽt
sentit dict⁹. §. si olivã. si bene cõsideret.
Et p hec ptz clara rñsio ad primã rñsio-
nẽ. s. in 2iũ deductã. ¶ Circa scdm du-
biũ principale an statutũ q villa teneat
de dãno dato intelligat simplr an vero
nullã culpa dãnũ passi interueniẽte. Et
allegat pro parte ville q dictũ statutũ
intelligit nulla culpa dãnificati inter-
ueniẽte p eo q̃ no. Bal. in. d. l. cũ duob⁹.
§. dãna. ff. pro socio. & ita vr tenere Alb.
de ro. in suo opere statutorũ. in. ij. parte
22 q. xlviij. vbi dr qd si illi qui fuerũt passi
dãnũ fuerũt in culpa in male gubernã-
do vel hostiũ dom⁹ nõ claudẽdo qd tũc
nõ tenent custodes sed negligẽtie eorũ
& nõ custodũ imputandũ est. ff. de cõpen
sati. l. si ambo. & dr Gabriel de oscletis
vt refert ibi Albe. ita fuisse terminatuz
in custodibus cõis Bononie q̃ custodie
bãt Imolum & ppter eorũ malam custo
diã marchio estẽsis eã inuasit. termina-
tũ eñ fuit q custodes punirent. ¶ Ego
aũt p decisiõe huius dubij puto primo
esse considerandũ q̃ potuit esse ratio q̃
mouit statuentes qd si damnuz sit occul
te datũ qd villa teneat emendare dãnũ
cum regulariter vnus nõ teneatur pro
alio. vt in toto titu. C. ne fili⁹ pro patre.
& in ti. C. ne vxor pro marito. & q2 delicta
debẽt tenere suos autores. l. sancimus.
C. de penis. & c. qsuit. extra de his q̃ fiũt
a maiori parte capituli nec ex alterius
culpa aliter debet subiacere dispendio.
vt. l. fi. C. de censib⁹ & censitoribus. lib. xj.

¶ Et vt dixi in precedẽti dubio triplex
ratio põt considerari Una est q2 villa te
net custodire ne fiãt hmõi dãna & si fiũt
presumunt illi de villa fuisse i culpa ma
le custodiẽdo. & ppterea statuiũ obligat
eos ppter suã psumptã malã custodiã.
arg. l. iij. §. agnoscit. & §. sciẽdũ. ff. de offi.
prefec. vigi. & l. si quis domũ. §. impera-
tor. cum gl. in verbo pbari põt. in prin.
ff. loca. facit ad hoc qd no. Alb. de rosa.
in. ij. parte statutorũ. q. lxxiij. et. q. lxxvj.
¶ Sz credo q ista nõ fuerit sola ratio
statuentium quia si ista esset sola ratio
nõ tenerent vbi dãnũ esset datũ occulte
vt pbat in. l. j. §. occisorũ. ff. ad sille. & in
l. si quis in graui. §. si marit⁹. & §. subue-
nit. & §. si quis ignorans. eo. ti. & no. per
Bar. & doc. in dictis iuribus. & maxime
in. d. §. occisorum. Cui⁹ contrariũ vult
dictũ statutũ. ¶ Secũda ratio põt cõsi-
derari: vz q2 villa tenet capere malefa-
ctorẽ & nõ capiẽdo ẽ in culpa. & ideo te-
23 net. ¶ † Sed ego nõ credo q ista fuerit
ratio statuẽtiũ q2 statutũ loquit de dam
no occulte dato. & occultũ dr qñ debita
inquisitione facta ad notitiã peruenire
nõ põt. arg. c. nulli. de elec. li. vj. & ita no.
archi. in. c. si electio. e. lib. Ergo nõ pos-
set esse villa in aliqua culpa in nõ capiẽ
do qñ dãnũ est occultũ. & sic nõ debẽt te
neri. c. sine culpa. de reg. iur. li. vj. & c. co
gnoscẽtes. extra de cõsti. cũ ibi no. ¶ Ter
tia ratio est: q2 qñ damnũ est occulte da
tũ & sic habita diligẽti inquisitiõe nõ pt
cõstare quis dãnũ dederit statuẽtes pre
sumpserũt q ipsi de villa dederint illud
dãnũ. Et rõ rõnis est q2 statuẽtes psum
pserũt q ipsi de villa tenẽt custodire vil
lã cãpanee. & si dãnũ est datũ occulte est
psumptio 9 ipos custodes q ipi fuerint
fures: q2 ipsi tenẽt pbare furtũ fuisse fa
ctũ ab aliis & si nõ pbãt ipsi psumuntur
fuisse fures: vt est tex. cũ gl. no. in verbo p
bari poterit. in. l. si qs domũ. §. imperator.
ff. loca. Et ita tz Ang. de peru. in quodã
suo 9si. qd incipit in proposita. q. dubiũ
faciũt mihi plura. & ita etiaz vult Ang.
de are. in suo trac. malefi. in verbo fama
publica pcedente. in. xvij. col. & hoc etiã
vr tenere Bar. in. l. j. in princi. ff. de offi.
24 psec. vigil. vbi dicit p illũ tex. † q qñ de

nocte fit aliqḋ furtū custodes possunt torqueri vt furē indicēt q̄ intelligit ēt nullis aliīs p̄cedētib⁹ idicijs.z no. Ang. de arē.in.d.tract.in glo.in v̄bo vestē ce lestinā abstulit.l.vij.col.in pn.qz est p̄su ptio ꝯ custodes. Et hanc puto esse verā rōnē dicti statuti.hac itaq̄ ꝯsideratiōe ratiōis p̄missa.Pro clariori decisiōe hu ius dubij distinguēdū est. Aut dānū pas sus p̄bauit damnū sibi datū f̄m formā statuti:sicut est p̄batū i casu nostro.Et null⁹ p̄bauit dolū vel culpā verā ex p̄ te dn̄i vel passi ex p̄te ville.z iste casus est clarus q̄ villa tenet ad emēdationē

25 damni.† Ratio est qz furtū pōt fieri sine culpa dn̄i.vt p̄batur in.l.cū duob⁹.§.dā na.ff.pro socio.Et ibi hoc tenet gloss.z doc.z p̄bat etiā apte in.l.etiā.§.fi.ff.so lu.matr.z in.l.eū qui.§.idē scribit.ff.de fur.lz glo.dixerit ꝯtrū z nō dn̄i:qz cōtra dicta iura.instit.q̄.mo.re cōtrahi.ob.§. p̄t.q̄ vult q̄ furtū fieri nō pōt sine leuis sima culpa.Sz salua illa glos.vt intelli gat de culpa p̄sumpta p̄ tex.in.l.ij.§.j. ff.de offi.p̄fec.vigi.Et sic furtuz pōt esse sine culpa sed in dubio presumit culpa leuissima dominū.Sed in villa presu mitur similiter culpa in male custodiē do.z ex quo dānū est occulte datū z ne scit q̄s furtū cōmiserit presumit fuisse in dolo:vt statim dixi in tertia ratione.

25 †Ergo villa tenet quia sua p̄sumpta negligētia in male custodiēdo z su⁹ do lus presumpt⁹ in surripiēdo p̄pōderat p̄sumpte culpe leuissime dn̄i z eā abo let.vt.l.idē obstetrix.l fi.z ibi glo.z doc. ff.ad.l.aquil.immo plus leuissima cul pa dn̄i p̄sumpta est abolita p̄ aliā p̄sum ptā culpā ville:vt statiz dicaz.Aut fuit p̄bata negligligētia vera vtriusq̄ z idē qz culpa cū culpa cōpēsat:vt.l.si ambo. in p̄in.ff.de cōpē.qz culpa culpā abo let.Sz culpa nō abolet dolū vt dicit gl. in.d.l.itē si obstetrix.in fi.per tex.in.l.q̄ foueas.§.h̄ actio.ff.ad legē aq̄l.Et iō si sol⁹ dolus p̄sumpt⁹ p̄ponderat culpe. multomagis q̄n culpa cū culpa cōpēsa tur dolus q̄ sol⁹ supest ex parte ville fa cit villaz teneri.Aut est p̄bata diligen tia vera vtriusq̄.z idem eadez ratiōe. Aut est p̄bata dn̄i diligētia z ville nul la.z iste casus nō h̄z dubiū q̄ villa tenē tur.Aut est p̄bata negligētia vera dn̄i puta qz nō clausit hostiū cū claui,dum esset ibi ferra q̄n q̄libet diligēs p̄famī. verisimiliter hoc fecisset z ex p̄te ville nulla est p̄bata diligētia.et istud habet dubitationē quoniā Bal.et Albe.d̄ ro. videt velle:vt.s̄.dixi.q̄ villa nō teneat q̄n dn̄s fuit in culpa vl' negligētia i ma le custodiendo rem suā et ratio pro eis

26 pōt assignari.† Culpa seu negligentia vera dn̄i in male custodiendo rem suā p̄ponderat culpe seu negligētie p̄sum p̄te ipsi⁹ ville facit ad hoc qḋ no.Bar.z Ange.in.l.j.§.is aūt apud.ff.de furtis. ¶Ego tamē in hoc teneo contrarium esse verū i casu nostro.Fateor eni si so lū in villa p̄sumeret cupla sua negligē tia.p̄cederet istud quod stati dixi q̄ vil la nō teneret p̄ rationē p̄dictā. ¶Sed vt supra dixi in casu nostro q̄n dānū est occulte datuz z nescit q̄s damnū dede rit.nō solū in villa p̄sumitur culpa sed etiā dol⁹ vz q̄ aliquis de villa dānū de derit. ¶Et ideo lz culpa vera p̄pōderet culpe p̄sumpte.tamē dolus presumpt⁹ cū culpa p̄sumpta p̄pōderat culpe siue negligētie vere vt sentit glo.in.d.l.itē si obstetrix.in fi.que dicit.† q̄ culpa non

27 abolet dolū.z alleg.l.qui foueas.§.hec actio.e.ti.q̄ loquit in dolo p̄sumpto.et ita vult.d.Pau.de cast.i cōsi.suo.cccxlv. q̄ incipit In christi nomine amē.Statu tuz supra relatū q̄ dicit q̄ culpa dānum passi nō excludit eū a b̄nficio dicti sta tuti si nō est dare aliquem a quo possit recuperare.sicut est in casu nostro.qz cōitas ex forma statuti succedit tunc in locū.dānuz dantis aduersus quē cū sit in dolo.nō excludit dānū passus ratiōe sue culpe cum dol⁹ p̄pōderet culpe. d.l.Itē si obstetrix.§.fina.eo.modo nō excludit aduersus cōitatē q̄ loco illius succedit. ¶Et maxie hoc dz esse veruz in casu nostro in quo tenet dānum pas sus iurare q̄ in eo damno fraudem vel dolū nō ꝯmisit.z sic in eo remanet solū culpa.sed in villa remanet dolus p̄sum pt⁹ quē statuētes noluerūt excludi per solū iuramētum holm de villa.z rema

28 net culpa p̄sumpta.† q̄ dol⁹ etiā solus vt scpe

vt sepe dictū est ꝑponderat culpe dānū
passi.multomagis dz ꝑponderare dol⁹
ꝓsumpt⁹ ⁊ culpa ꝓsumpta ville ipsi cul-
pe vere dānū passi.Et ex decisiōe hui⁹
dubij facilis patet responsio ad ea q̄.s.
in cōtrariū deducta sunt in scḋa rōne:
vcz ꝙ statutū intelligit villaz teneri de
dāno dato si nulla culpa ꝓcessit sec⁹ si
culpa dānū passi precesserit qꝛ siue nul
l⁹ ꝓbauit dolū vł culpā veram:siue fue
rit ꝓbata negligentia vera vtriusq̄z:si-
ue sit ꝓbata diligētia vtriusq̄z vere.Si
ue sit ꝓbata diligētia dn̄i et ville nulla
sicut fuit in casu nr̄o.Siue etiā ꝓbata
fuerit negligētia dn̄i ⁊ nulla sit ꝓbata
ville diligētia:sicuti ꝓ pte ville dꝛ fuisse
in casu nr̄o.In oīb⁹ istis casib⁹ villa te
29 net ḋ dāno dato:vt pz ex ꝓdictꝫ.¶ †Itē
frustra dubitatur an statutum volēs ꝙ
dānū passus debeat iurare dolū malū
abesse sufficiat etiā si culpa adsit:qꝛ di
co ꝙ sic ꝑ ꝓdicta.¶Nec obstat ꝙ sit di-
uersa rō in culpa quā i dolo:qꝛ dol⁹ nō
ꝓsumit.l.quoties.§.q̄ dolo.ff.de proba
tio.sꝫ culpa sic.l.iij.§.j.ff.de officio pre
30 fecti vigilū.† Et qꝛ fraus ab alo depē-
det.⁊ ꝓpterea in eo stat iuramēto ⁊ nō
in culpa:qꝛ r̄ndet ꝙ lꝫ he differētie sint
vere:tn̄ statuentes fuerunt cōtēti exclu
dere solū dolum ꝑ iuramētū dānū pas-
si:qꝛ lꝫ non tollat culpa propter dictuz
iuramētū directo tn̄ tollit ꝓpter dolū ꝓ
sumptū hoim ville:q̄ dol⁹ nō tollit sed
culpa damnū passi:si qua fuit vera.vel
ꝓsumpta:abolet ꝑ dictū dolū ꝓsumptū
vt.s.dixi:et ꝙ tale iuramentum de do-
lo vel fraude non cōmisso.seu cōmissa
exoneret damnum passum ⁊ faciat te-
neri villā:probatur optime in.l.si quis
domū.§.imperator.ibi citra tuam frau
dem abegisse probari potest.ff.locati.
vbi sufficit ꝓbare custodē non fuisse in
fraudem ad hoc vt nō teneatur.Sic in
casu nostro sufficit iurare se nō fuisse i
dolo iuxta formaz statuti.¶Un̄ ex pre
dictis omnibus concludo quod dicta
villa tenetur emēdare dictum damnū
siue furtum dictorum equorum occul-
te factū postq̄ nescit quis dānum dede
rit.nō obstātib⁹ oppositionib⁹ ⁊ dubijs.
s.in contrariū allegatis.

¶Summariū sup cōsi.xix.

1 ¶Statutū loquēs de dāno in subur-
bijs dato an habeat locū i suburbijs:q̄
cuz ciuitate seu ciuitatis ꝯtrata faciūt:
nūeris sequētibus per totum cōsilium.
2 Minima pars contrate regulari dz se-
cundum maiorē ⁊ nobiliorē partē.
3 Corp⁹ si i diuersis locis existat:ille loc⁹
religios⁹ efficit:vbi nobilior ps fuerit.
4 Ludāt si plures ad piastrellas:siue pal
letas qn̄ ꝓijcit lapis ad certū signū:si
lapis in duas vel tres partes frangat:
que pars attendi debeat.
5 Statutū de suburbijs loquēs:de quib⁹
suburbijs locum habeat.
6 Statutū in simplicib⁹ loquens in mix-
tis de iuris rigore locū nō hꝫ.
7 Penalibus in dubio minor pars est ac
cipienda.
8 Dictio circa ad locū relata diuersismo
dis ſm materiā subiectam intelligitur.
9 Suburbia vsq̄z ad quem locum durēt.
10 Uerba per verbū aliqḋ siue a statuto ꝓ
lata alternatiue ⁊ copulatiue verificā-
tur:qn̄ plura facta fuerint:prout facti
qualitas euenerit.
11 Alternatiua legis alternatiue in ꝓprio
significatu verificatur.
21 Uerba qn̄ copulatiue loquūtur:dubiū
facere videntur.
13 Simplicia duo:que diuersi gn̄is ⁊ qua
litatis existūt:qn̄ cōiunguntur:ita tn̄:vt
ꝓtum ad qualitates separari possint:
statutū in simplicis in mixtis locuz ha-
bet:quādo etiam in odiosis simpliciuz
effectus non augetur.
14 Consideratio diuersa secundū diuer-
sas qualitates qūo fieri habeat.
15 Species vna qn̄ de diuersis qualitati-
bus participat:ſm illas qualitates:si
diuidi possint:iudicādū est.
16 Cōitates due si sunt:q̄ antiq̄ssimo tp̄e
simul ꝯsueuerūt soluere onera:ꝓueniē
tia:⁊ vn⁹ fuit derobat⁹ i territorio vni⁹
ipsaruz villarū:illa tenetur soluere:in
qua damnū datū fuerit.
17 Absentes ⁊ infantes ex quo in culpa
nō sunt:non tenentur.
18 Contrate appellatiōe venit etiā pars
cōtrate:que in suburbijs existit.
19 Judicari a nobiliori ⁊ potentiori ante

et quo casu debeat.

¶Consilium.xix.

1 In christi † nomine amē. Datum est dānū abscōse i sega nobilis viri Petri de maseis. q̄ɀ incendio cōbusta. q̄ sega est in suburbijs Uerone vbi est vt dicit cōtrata seu vicinia cleui. ⁊ appellatur cōtrata sancti zenonis q̄ etiā est in ciuitate. ⁊ faciūt vnū tm̄ iuratū ꝓ cōtrata seu vicinia intꝰ ⁊ extra. Accusata fuit cōtrata ⁊ homines dicti loci cleui q̄ est extra muros ciuitatis ꝓbatū est icēdiū. ¶Et dɀ ꝓ parte dicti Petri ꝙ dicta vicinia tenet vigore statuti.lxxvj. Cuiꝰ v̄ba sūt hec. Itē si cōtigerit aliquod dānū abscōse dari circa ciuitatē Uerone in suburbijs i aliq̄bꝰ possessiōibꝰ seu rebꝰ d̄ q̄bꝰ s̄. in primo statuto fit mentio. ⁊ cōtrata siue vicinia illiꝰ suburbij accusata fuerit de dāno dato tūc ꝓcedat ⁊ fiat ipsa cōtra ipsaɀ cōtratā ⁊ viciniā ad dicti dāni emēdationē i oībꝰ ⁊ ꝑ oīa sicut in supraſcripto statuto de dānis datis i villis ordinatū est singula singulis referēdo. Supꝑ q̄ causa fuerūt exhibita curie duo consilia. vnom per clarissimū. J.U. doctorē dominū Mātrinū d̄ madijs de Uerona in fauorē dicti Petri. Aliud ꝑ eximiū doctorē dominū Citadinū de la fratina iudicē maleficioꝝ i fauorē dictoꝝ hominū cleui. Querit q̄d iuris et quis eoꝝ meliꝰ de iure ꝯsuluerit. ¶In christi nomine ac inuocata spiritꝰ sancti gratia. Uisis ⁊ diligenter pōderatis dictis ꝯsilijs vr̄ ꝑma facie dicēdū ꝙ dicti homines cleui nō teneāt: q̄ɀ statutū vult ꝙ teneat ꝯtra siue vicinia q̄ est i suburbijs: lɀ dicti hoies nō videāt hēre ꝯtrā ⁊ viciniā q̄ɀ lɀ ibi habitent in suburbijs tn̄ sūt d̄ ꝯtra sc̄ti zenōis ⁊ faciūt onera et factiōes in ipa ꝯtrata ⁊ habēt vnū iuratū ⁊ obediūt cōtrate existēti in ciuitate. ⁊ ciuitas eos tenet i gremio ciuitatis ⁊ noluit eos esse extra ciuitatē ⁊ tuitiōeɀ

2 ipsius ciuitatis. ¶†Ex q̄ est pars minima ipsius ꝯtrate regulari dɀ ſɀ maiorē ⁊ nobiliorē partē ꝯtrate. ar. l. cū in di

3 uersis. ff. d̄. reli. ⁊ sump. fu. † Ubi habet ꝙ si corpꝰ est i diuersis locis ille efficit locꝰ religiosꝰ vbi ē ꝑs nobilior. i. caput: vt ibi: vl̄ vbi ē maior ꝑs: vt ibi no. ⁊ hoc vult et gl. l. §. religiosuɀ. insti. de re. diui.

4 ꝑ quā gl. soleo dicere † ꝙ si plures ludūt ad piastrellas siue palletas qn̄ proiicit lapis ad certū signū. si lapis frāgitur in duas vel plures partes attēdi debeat tātū pars maior: ⁊ ſɀ illā iudicari q̄s sit ꝓpinquior signo. ¶Itē q̄ɀ dicti hoies sunt mēbra ciuitatis ⁊ ꝯte sancti zenonis q̄ est in ciuitate. ⁊ ideo nō sunt separandi a suo corpore: q̄ɀ nō debēt mēbra a capite discedere. c. cū nō deceat. extra de p̄script. ⁊ licet ꝓ ꝯmodo ibi habitēt i cleuo. tn̄ ciuitas noluit eos eē extra ciuitatē. ⁊ sic nō videāt esse extra ciuitatē ſɀ intꝰ.

5 †Et statutū q̄d loq̄t d̄ suburbijs voluit itelligere de suburbijs que habent viciniā ꝑ se ⁊ nō de ista q̄ est cōiuncta cum ꝯtra q̄ est in ciuitate. facit. l. q̄ in cōtinētibus. ff. de v̄bo. signi. ¶Itē ꝓ hac parte facit ista ratio qn̄ due q̄litates diuerse simul ꝯiungūt iudicat de illis simul cōiūctis ſm q̄litatē q̄ preualet. l. queritur hermafroditꝰ. ff. d̄ statu homi. ⁊ ar. eoꝝ q̄ no. Bar. ⁊ doc. in. l. aristo. ff. de dona. ſɀ iste due q̄litates scɀ cōtrata ciuitatis ⁊ ꝯta suburbij cōiungunt q̄ɀ est vna et eadē ꝯta intꝰ ⁊ ex̄. ergo iudicādū est ſm eā q̄ est in ciuitate: q̄ɀ illa p̄ualet tanq̄

6 maior ⁊ potētior: vt dixi. † Iteɀ q̄ɀ statutū loquēs i simplicibꝰ nō habet locū in mixtis de iuris rigore: vt. l. si ita scriptū. ff. de liber. ⁊ posth. ⁊ ibi ꝑ doc. ⁊ no. per Bar. ⁊ doc. in. l. ij. §. j. ff. de v̄. ob. ſɀ statutū Uerone loq̄t de simplicibꝰ. s. de ꝯtis q̄ sunt in subur. vt teneant de ꝯtratis q̄ sunt in ciuitate vt nō teneantur vt patet i eo saltē a ꝯtrario sensu: vl̄ q̄ɀ casus omissus intra ciuitatē habet ꝓ omisso ⁊ remanet in dispositiōe iuris cōis. l. si cum dotē. in princ. ff. solu. matri. ⁊. l. cōmodissime. ff. d̄ liber. ⁊ postu. cū si. ¶Ergo vr̄ ꝙ dc̄m statutū nō habeat locū i casu nostro nō simplici: in quo est vna tātū contrata intra ciuitatē et in suburbijs. Et

7 maxime hoc ꝓcedit in penalibꝰ † in q̄bꝰ i dubio pars minor est accipiēda. l. si. de iterpretatiōe. ⁊. l. si p̄fes. ff. de penis. ¶Sed his nō obstātibꝰ ꝯtriū teneo esse

de iure veri⁹. Siue velim⁹ ꝯsiderare v̾ba statuti: siue ei⁹ mētē. Nā v̾ba statuti videt̃ eē clara ꝙ dcā vicinia cleui tenet̃ qm̄ oia q̄ a statuto req̇rūt̃ iteruenerūt i casu nr̄o. ¶ Primo em̄ statutuz vult ꝙ dānū fuerit abscōse. datū. ꝛ hoc est claꝝ ꝛ ꝓbatū est in ꝓcessu. ¶ Scdo ꝙ sit dānū datū circa ciuitatē. Uerō dc in suburbijs q̄ v̾ba circa ciuitatē significāt imediate post ciuitatē: vt ꝓbat̃ in. l. ruptilia polla. ff. de cōtrahen. empt. ¶ Sȝ poterat eē dubiū inquātū extēderet̃: ex quo nō exṗmunt̃ ꝑ ea q̄ habēt̃ l. c. romana. ibi vl̃ circa illā cū gl. de offi. ordi. li. vj.
8 † vbi habet̃ ꝙ ēt dictio circa [a] relata
a ad locū itelligit̃ diuersis modis ſȝ sub iectā materiā. Et iō dicit ibi gl. ꝙ est arbitrariū, facit. l. j. §. j. ff. de iure delibe. ꝛ c. de causis. de offic. delega. ¶ Et ideo statutū declarauit quātū voluit ꝯtinere illud v̾bū circa: qꝛ addidit v̾bū i suburbijs. ꝛ sic vult ꝙ extēdat̃ in quātū se extēdūt suburbia: ſȝ suburbia sūt ꝯtinētia edificia post muros ciuitatis: vt est tex. cū gl. i v̾bo cōtinētib⁹. in. l. ij. ff. de v̾borū significatiōe. et tex. cū glos. in. l. vt alphenus. eodē. ti. ¶ Et ꝑ hoc. c. si ciuitas. de sent. excō. in. vj. ꝛ ego dixi. l. l. ij. i
9 p̄n. in. x. q. ff. de v̾b. signi. † Sȝ posset dubitari vsq̧ ad quē locū dnrēt suburbia. ꝛ est dicēdū ꝙ si ꝯsuetudine vl̃ statuto siue vsu vulgari n̄ apparet stādū ē illi interp̄tatiōi. j. dist. cōsuetudo. ꝛ ex̄ de spōsa. c. ex lr̄is. ¶ Sȝ si nō apparet de vsu vl̃ cōsuetudine vl̃ statuto tūc boni viri arbitratu. i. iudicis hoc terminat̃. d. l. j. §. j. de iure delib. ꝛ. d. c. de causis. ꝺ offi. deleg. Et ita tȝ Joan. Calderin⁹ in suo tractatu de ecclesiastico interdicto. in x. colū. quē ego sequor in. d. l. ij. in p̄nci. in. x. q. ff. de verbo. significa. ¶ In casu autē nostro dicte dom⁹ q̄ sunt in cleuo vbi est datū damnū sunt circa ciuitatē in suburbijs: qꝛ vsq̧ ad illas domos ꝛ loca durant cōtinētie ciuitatis: vt pars etiā aduersa fatet̃: ergo sunt in suburbijs. ꝛ vsq̧ ad dcā loca durāt suburbia. ꝛ credo ꝙ in hoc nō cōsistat difficultas huius questio. sed in alijs vt patet ex his q̄ dixi. s̄. ꝑ parte ꝯria. ¶ Tertio statutum vult ꝙ cōtrata siue vicinia illi⁹ suburbij possit accusari: vt ptȝ ibi. ꝛ ꝯta siue vicinia illi⁹ suburbij accu
10 sata fuerit † q̄ v̾ba cum sint ꝓlata a statuto ꝑ v̾bū siue verificant̃ alternatiue ꝛ copulatiue q̄n sunt plura fctā prout q̄litas facti euenerit: vt not. Bart. in. l. si is q̇ ducēta. §. vtrū. ff. de rebus dubijs. ꝑ. t. p̄mā. C. de sicar. ꝛ. l. p̄ma de parricidijs. cum simi. Sicut dr̄ de iterdicto quod vi aut clā. ꝙ verificat̃ siue fiat vi siue clā. siue vi ꝛ claȝ. vt. l. si is q̇ in puteum. §. hoc interdictū. ff. qȯ vi. ꝛ ibi Bart. hoc not. q̇ di
11 cit † qȯ alternatiua legis verificat̃ in ꝓprio significatu alternatiue et etiam in significatu copulatiue. Sufficit si est factum vi tantum vel clā tātum vel si esset factū vi ꝛ clā. ¶ Et iō cuȝ ꝯta et vicinia aucse vt ꝑs aduersa fatet̃ si i illa esset datū damnū tenere t̃ sine dubio ꝛ vicinia posset etiā esse in suburbijs in totū: sed non ꝯta que est partim in ciuitate ꝛ partim ex̄ ciuitatē: vt est in casu nostro: qꝛ cōtrata sancti zenonis est partim intus et partim extra in dicto cleue. Et vicinia cleui sit i totū ex̄ in suburbijs: vt ꝑs aduersa fatetur suis exceptionibus dum cōparet Antoni⁹ notis de violis tāꝗ̄ sindic⁹ cōtrate sancti zenonis ꝛ vicinie scti zenōis it⁹ ꝛ ex̄ vȝ vicinie cleui mātici mēbri ꝛ loci particularis ipsius contrate scti zenonis. Ideo

a ¶ Circa. De significatu huius dictionis vid Ange. in consi. cxxiij. incipi. visis petitione ꝛ rn̄sione. Lanfran. in ca. qm̄ cōtra. v̾ si. testes. v̾sic. sup ista. de proba. doc. abunde. l. l. j. ff. ꝺ pigno. act. cano. in. c. lȝ cām. de testi.

illa vicinia teneť ex quo est i totū i sub- urbijs. Et h̄ vult dicere statutū ibi ꝯtā siue vicinia vnū vt siue ꝯta siue vicinia sit i suburbijs possit accusari. ¶ Quarto ꝛ vltimo statutū dicit ꝙ procedaꝛ et fiat ꝯ ipsam ꝯtā ꝛ viciniā ad emēdatio nē dāni i olbꝰ: vt in statuto ꝺ dānis da-
12 tis: q̄ v̄ba videtur facere dubiū. † Qꝛ lo quūť copulatiue vꝫ ꝯtā ꝛ viciniā: ꝛ sicvť ꝙ ista duo reqrāť copulatiue. l. si here- di plures. ff. de cōditio. inde. qꝛ lꝫ sit ve- rū ꝙ vicinia sit in suburbijs in totuꝫ vt dixi. ꝛ ꝯ eā ꝓcedi possit tn̄ nō est ꝯta in totū. ex̄ de suburbijs. ergo non vr̄ posse v̄ificari illa copula ꝛc. ¶ Sꝫ certe aliꝰ est sensus illiꝰ lr̄e: vult em̄ ꝙ si vtrūq est in totū ex̄ ciuitatē in suburbijs. s. cō trata ꝛ vicinia: ꝛ tūc sine dubio teneť: i tellig̃ť etiā dictū statutū ꝙ si sola vici- nia est in totū ex̄ ciuitatē in suburbijs illa sola teneať ꝛ illa copula ꝛ poniť ꝓ alternatiua: qꝛ ista est natura copulati ue legalis vt. l. j. ꝛ ibi ꝑ Bar. ꝛ doc. ff. de his q̄ no. infa. ꝛ not. ꝑ Bar. ꝛ doc. in. l. si is q̄ ducenta. §. vtrū. ff. de rebus dubijs ꝛ hoc patet in casu nostro. maxime qꝛ si vult in p̄cedēti versi. ꝙ possit accusari alternatiue: vel ꝯta sola vel vicinia so- la q̄n sunt in suburbijs i totū vt dixi. er go v̄ba sequentia statuti. lꝫ loquantur copulatiue. tn̄ verificātur etiā in alter-
14 natiua vt sola vicinia q̄ est extra ciuita tē possit ꝯdēnari ꝑ v̄ba em̄ ꝓcedētia de claranť sequētia. l. si seruꝰ pluriū. §. si. ff. de legatis p̄mo. ¶ Et hunc puto esse vtrū sensuꝫ illiꝰ statuti: qꝛ i ciuitate Ve rone reperiť q̄nq cōtrata ꝛ vicinia si- mul q̄ sunt in totū ex̄ ciuitatē in subur- bijs: vt est ꝯta et vicinia Auese. q̄nq reperiť sola vicinia ex̄ ciuitatē i subur- bijs et ꝯta partim in ciuitate: partim circa ciuitatē: vt est vicinia cleui q̄ est i totū extra. ꝛ ꝯta sancti zenonis q̄ est in tus et extra. sub qua ꝯta est dicta vici- nia vt diciť in capitulis seu positionibꝰ ꝑtis aduerse. ¶ Et ideo statutū voluit ꝙ in vtroq casu illi q̄ cōstāt i suburbijs tenerenť. et in hoc est bene cōsiderādū qꝛ ꝑfecto quātū ad v̄ba statuti illi de cleuo teneť emēdare dānū. Et sic nō vi deť esse opꝰ intrare illā difficultatē an

sub simplicibꝰ cōtineať mixtū: qꝛ statu- tū loquiť expresse et i specie ꝺ vicinia q̄ est ex̄ muros ciuitatis. sicut est in casu nostro. ¶ P̄terea etiā si volemꝰ intra re illā difficultatē. dico ꝙ ēt statutū cō- ꝓhēdit illos de cleuo: siue accipiamꝰ tāq̄ de vicinia cleui siue tāq̄ de ꝯta san
13 cti zenonis. † Qꝛ q̄n duo simplicia que sunt diuersi generis ꝛ qualitatis cōiun gunť: ita tn̄ vt separari possint q̄tū ad q̄litatis statutū in simplicibꝰ hꝫ locū in mixtis q̄n nō augeť effectꝰ simplicium etiā in odiosis: vt ꝓbať in. l. si ita. ff. de iniusto testamēto. ꝛ ita tenui i. l. ii. §. j. ff. de ver. obli. ¶ Sꝫ in casu nr̄o statutū lo q̄tur de simplicibꝰ vꝫ. Et ꝯta q̄ est in to tū in suburbijs teneať ꝛ q̄ in totū intra muros ciuitatis nō teneať: vt supra di- xi modo ista simplicia de ꝯta cōiūgunť qꝛ reperiť esse cōtrata q̄ ꝑ ꝑte est intra muros ꝛ ꝑ parte extra in suburbijs er go de illo mixto dꝫ iudicari sicut in sim plici ꝑ illa ꝑte q̄ est ex̄ muros ex quo est diuisibilis: ꝛ nō augeť effectus simpli- ciū: qꝛ si esset cōtrata simpliciter sola in suburbijs eodē mō teneret. ¶ P̄teter- ea hoc etiā ꝓbatur sic q̄n sunt plures species diuerse in qualitate. ꝛ in vna ꝑ sona concurrunt ꝛ respectu qualitatis pōt fieri in sensu diuiso qꝛ potest diuer sis modis considerari † fit cōsideratio diuersa s̄m diuersas q̄litates q̄n in vna quaq est eadē ratio q̄ erat in specie di uisa: vt probatur nota. in. l. j. §. si ex pte. ff. de acquirēda possess. coniuncto. §. ve teres precedenti. naꝫ in. §. veteres. dici tur ꝙ per seruum hereditariū non pōt here. acq̄ri possessio: sꝫ per seruuꝫ lega- tum sic in. §. si ex parte positu. dicitur ꝙ si est seruus p̄legatus heredi institu- to ꝑ parte potest acquirere heredi pos sessionē ꝑ ꝑte coheredi ꝑ quāuꝫ legatū l. legatū. j. ff. de leg. j. qꝛ eā ꝑtem hꝫ iu- re hereditario: vt ibi. Sic dicēdū vr̄ in ꝓposito. ¶ Ista species sit ꝯta in ciui- tate ꝛ contrata in suburbijs in vna tan tum specie concurunt: quia est vna et eadem contrata sancti zenonis intus ꝛ extra muros ergo idem iudicandū est pro ea parte que est intus sicut iudica- reť de tota si tota esset intꝰ ꝛ ꝑ ea ꝑte

que est extra dz iudicari sicut iudicaret de ea q̄ esset in totū extra.maxime cū sit ea.ratio.facit.l.que de tota.ff.ð rei ven.
15 ¶ Ulteriꝰ hoc ē̄t ꝓbari pōt ad idē † qñ vna species participat de diuersis qualitatibus iudicādū est fm illas qualitates si diuidi possent:vt ꝓbat in.d.§.si ex parte.sed dicta cōtrata sancti zenonis participat de diuersis qualitatibꝰ scilz de vicinia q̄ est itra ciuitatē:ꝛ ð vicinia q̄ est extra.ergo iudicādū est de vicinia que est fm naturā eorū q̄ sunt in suburbūs ꝛ nō fm naturā eorum q̄ sunt intra muros ciuitatis;sz loca q̄ sunt in suburbūs tenent vigore statuti.ergo ꝛc.¶ Ultimo ꝓ hac pte optime facit qð no. Albe.de ro.in suo ope statutorū i.ij.pte.q.
16 lxxviij.q̄ incipit.† Iā q̄ro due cōmunitates antiquissimo tpe simul cōsueuerunt soluere onera ꝓuenientia:ꝛ vnꝰ fuit derobatꝰ in territorio vnius ipsarū villarū ꝙ solū illa villa in qua est datū dānū teneatur Ex quo illi tm̄ pōt culpa imputari.ꝛ ex quo nulla culpa pōt aliȷ̄ imputari.l.ne qd.i pn.ff.ð icē.rui.nau.¶ Sz ita est i casu nostro ꝙ statutū voluit existētes i suburbūs teneri ad emēdatiōez dāni ꝛ nō illos q̄ sunt in ciuitate:qꝛ illi de nocte nō potuerūt extra custodire ex quo porte ciuitatis de sero claudūt: et sic statutū voluit punire illos q̄ potuerūt esse i culpa ꝛ nō illos q̄ sunt sine culpa.ꝛ ꝓ hoc facit ꝙ idē ðr ꝑ Albe.in qō.
17 lxxiij.ꝛ.lxxvj.† vbi ðr ꝙ absentes ꝛ infantes ex quo nō sunt i culpa nō tenēt. Et idē vult barto.in.l.aut facta.§.nonnunꝙ̄.ff.de penis.¶ Nec pōt dici ꝙ ibi loquat in diuersis villis simul iunctis. nos vero loq̄mur de vna tm̄ cōtrata q̄ est iuncta simul itus ꝛ extra ciuitatē:qꝛ ratio q̄ mouet Albe.militat in casu nostro scz vt culpabiles teneant: qꝛ potuerūt custodire aliȷ̄ nō.ꝛ sic cū sit ea.ratio dz esse idē ius.¶ Uñ ex his ꝯcludit ꝙ siue ꝯsideret statutū iquātū loq̄t de vicinia siue inquantū loquit de cōtrata illi de cleuo tenent.¶ Nec obstāt rōnes.s. in cōtrariū adducte.Et primo dū ðr ꝙ statutū punit cōtratam: sz dicti oēs de cleuo nō habent ꝯtratā qꝛ rñdetur duobus modis.Primo tenētur iquātū sunt

in vicinia q̄ est in suburbūs:qꝛ hoc statutum vult expresse.vt.s.dixi. Secūdo qꝛ etiā tenent inquantū sunt in cōtrata q̄
18 est in suburbūs.† qꝛ appellatione cōtrate venit etiā pars cōtrate q̄ est in suburbūs,ex quo i ea subest rō statuti.s.custodie ꝛ negligētie.l.a titio.ff.de ꝟbo.obligatio.ꝛ.l.illud.ff.ad.l.aq̄l.ꝛ maxime qꝛ prouisio in toto verificat etiā in eiꝰ pte vt not.Ange.in.l.itē veniūt.§.aptanda. ff.de petitio.hered.per.l.que de tota.ff. de rei vēdi.¶ Et qꝛ prouisio facta i simplicibꝰ cōprehēdit mixtū:vt supra dixi. ¶ Nec obstat dū dixi ꝙ vicinia cleui est minima pars ꝯte sancti zenonis: q̄ est
19 i ciuitate:† ergo dz iudicari a nobiliori ꝛ potentiori per.l.cum in diuersis.ff.de religio.ꝛ sump.fune.ꝛ per.l.q̄rit hermafroditus.ff.de sta.homi.qꝛ illa lex cū in diuersis ꝛ illud qð est dictū.s.ꝓcedit in his in quibꝰ est vna ꝛ eadē rō:ꝛ oportet vnuz tm̄ attendere:qꝛ tunc attendimus potētiorē ꝛ nobiliorē.Sz in casu nostro loquimur in his in quibꝰ est diuersa rō. Ideo diuersum ius cēsendū ē.d.l.illud. ꝛ.l.a titio.cū similibꝰ.¶ Preterea statutū loquit in vicinia existeñ.in suburbūs in qua sunt dicti homines de cleuo:vt sepe dictū ē.Et similiter respōdet ad.l. querit hermafroditus.ff. de sta.homi. ¶ Nec obstat dū dixi ꝙ illi ð cleuo sunt mēbra ꝯtrate sancti zenonis:ꝛ sic ciuitatis:ꝛ reputant esse in ciuitate ꝛ i eius gremio:qꝛ hoc nō est verū.nā quātū ad casum nostrū vere sunt:i suburbūs ꝛ statutū vult ꝛ reputat ꝙ sint ex̄ muros ciuitatis:qꝛ ipsi sunt i vicinia suburbū q̄ tenent ad emendationē dāni:vt pz ex ꝑdictis.¶ Nec obstat vltima rō dū dixi ꝙ statutū penale qð loquit in simplicibus nō hz locū i mixto:qꝛ imo locū hz. vt.s. dixi ꝑ.l.si ita.ff.ð iniu.testa.vt plene dixi in.l.ij.§.j.ff.ð ꝟboꝝ obliga.¶ Preterea possumꝰ dicere ꝙ nō sumus in materia simpliciū ꝛ mixti sed simpliciū tm̄:qꝛ statutū vult ē̄t ħ in simplici:vt vicinia q̄ est i suburbūs teneat:sz dicta vicinia cleui est i suburbūs:vt dixi:ergo tenet.¶ Uñ ex his olbꝰ cōcludo.d.Wāfrinū de modūs meliꝰ ꝯsuluisse.ꝛ dictos hoies ð vicinia cleui ð māticho teneri ad emēda

tionem dicti damni.

¶ Summariũ sup cõsi.xx.

1 Cõdẽnat⁹ si quispiã fuerit ad stã dum in carcerib⁹ ꝓpter falsos testes cõtra eum subductos: ꝛ de eis aufugit: q̃ postea ꝓpter cõtumaciam ꝯdẽnat⁹ fuerit: an aliq̃ modo ei succurri possit: numeris sequentibus per totũ cõsilium.

2 Contra contumaces oĩa iura clamant.

3 Carceribus fugiens: an ꝓ confesso habeatur.

4 Bannitus ciuitatẽ amittit.

5 Reus ad penaȝ corporis afflictiuã se ꝑ procuratorẽ defendere nõ potest.

6 Crimine vbi directe vel idirecte cognoscitur: ꝓcurator interuenire non põt.

7 Uxor cũ filijs maritũ i causa criminali defendere nõ põt.

8 Uxor ꝛ filij an ꝓ iure ꝛ iteresse maritũ criminaliter defendere possint.

9 Persone coniuncte etiã ꝓ suo interesse ꝓ cõdemnato vel condemnando an ad ostendendã cõdemnati innocẽtiam admittantur.

10 Uxor ꝛ filij ad iformandũ iudicẽ de innocentia mariti cõdẽnati venire possunt.

11 Eq̃tas suadet: ne falsitatis delicta impunita remaneãt.

12 Iudex ex officio ꝓ inquisiti vel cõdẽnati innocẽtia testes examinare potest.

13 Iudicis seu presidis officiũ est purgare prouinciam malis hominibus.

14 Falsarij crimẽ est crimẽ publicũ: ꝛ ideo quilibet accusare põt.

¶ Consilium.xx.

1 IN christi † nomine Ac inuocata spiritus sancti gr̃a. Quidã dum esset potestas ꝯdẽnauit aliquos criminaliter q̃ nõ volẽtes pati hãc iustitiã fecerũt insimul cõiurationẽ ꝯ dictũ potestatẽ hoc modo: q2 accusauerũt ipm criminaliter de diuersis delictis ꝛ ꝓbauerunt ꝑ aliquos testes pecunia corruptos q̃ falsum deposuerũt: ex q̃b⁹ ꝓbationib⁹ dict⁹ dñs potestas ꝑ magnificos aduocatores cõis Uenetiarũ fuit intromissus ꝛ acriter tormẽtatus. Ipse tamẽ nũq̃ dicta delicta cõfessus est. Tandeȝ duct⁹ ad cõsiliũ illustrissimoꝝ rogatoꝝ fuit cõdẽnat⁹ ad stãdũ i carcerib⁹ ꝛ ad soluẽdã certã quãtitatẽ pecunie reuers⁹ ad carcerẽ postea ꝑ hostiũ recessit ꝛ i Romãdiolã iuit. Dñi aduocatores intelligẽtes dictũ discessum posuerũt ꝑtẽ in ꝯsilio rogatoꝝ q̃ si dict⁹ potestas nõ rediret ad carceres infra octo dies remaneret bãnit⁹ de terris ꝛ locis Illustrissimi ducalis dñij Ueneti. Et q2 ptãs nesciuit de dicto precepto remãsit bannit⁹ iã sunt.xiij.anni. Cõtingit postea q̃ accusatores in puncto mortis manifestauerũt q̃ cã se vindicãdi de dicta iusticia accusauerũt falso dictũ potestatẽ ꝛ dederũt pecuniã testib⁹ vt falsũ testificarent ꝯ eũ. Itẽ q̃dã de dictis testib⁹ cõfessi sunt palã q̃ seducti ab accusatorib⁹ falsum testificati sũt. Aliq̃ dicũt testimoniũ deposuisse coacti sup q̃relis seu accusationib⁹ parẽtũ suoꝝ. Aliq̃ dicũt q̃ vn⁹ ꝓ alio testificat⁹ est: ac etiã aliq̃ sup suis ꝓprijs q̃relis examinati sunt ꝛ deposuerũt. Et hoc d2 esse probatũ ꝑ septem testes fidedignos. Et ꝑ alios ẽt ꝓbari põt. ¶ Et q2 querela de dicta falsitate testiũ porrecta est apud officium magnificoꝝ dñorũ aduocatorum cõis Uenetiaꝝ ꝑ vxorẽ ꝛ filios dicti potestatis: ꝛ dubitari forsitan q̃spiaȝ posset: an d' iure potuerit dicta q̃rela ꝓduci: ꝛ an possit sup ea ꝓcedi ꝯ dictã falsitatẽ: attẽto q̃ dict⁹ potestas de carcerib⁹ exiuit postq̃ fuit cõdẽnatus anteq̃ impleuisset tp̃s cõdẽnatiõis in carcerib⁹. Et etiã q2 citat⁹ vt rediret ad carceres nõ venit. Et ꝓpterea fuit bãnit⁹ de terris ꝛ locis dñij Ueneti. Et nõ est dubiũ q̃ q̃ñocũq̃ sit bãnit⁹ dict⁹ potestas põt ꝑ viã gratie peti remissio bãni ꝛ vnusq̃sq̃ põt illã petere ẽt si esset bãnit⁹ audiẽtia denegata: vl' ꝑ legẽ vel ꝑ sniaȝ: q2 in talib⁹ nõ vr̃ audiẽtia denegata vel ꝑ legẽ vel ꝑ sniaȝ: vt habet' in.l.j.§.q̃re.ff.de postu.ꝛ no.domi. Nell⁹ in suo tractatu bãnitoꝝ in tertia ꝑte secũdi tẽporis.in lxxvij.q. ¶ Sȝ est dubiũ nũq̃d ꝑ viã iusititie possit dicto potestati cõdemnato bãnito ꝛ absenti de iure succurri. ꝛ istd' est de quo q̃rit'. Et vr̃ dicẽdum q̃ non: q2 postq̃ fuit cõtumax i nõ parãdo snie de stãdo in carcerib⁹ ꝛ in nõ redeundo

ad carceres iuxta mādatū q de iure nō
2 debuit audiri:†qꝛ cōtra cōtumaces ola
iura clamāt:vt habet in.l.ↄtumacia.ff.
de re iudi.ꝛ in.l.creditoꝝ.§.iussus.ff.de
appel.ꝛ in clemē.j.de dolo ꝛ contuma.
3 cū simi.¶†Itē qꝛ ex quo fugit de carce
ribus vr q habeat pro confesso:vt.l.ad
cōmētariensem.cū ibi not.C.de custodi.
reoꝝ.ꝛ q debeat puniri d delicto d quo
fuerat accusat⁹:vt.l.in eos.ꝛ ibi p gl.et
doct.ff.de custodi.reoꝝ.ꝛ habetur.in.l.
j.ff.de effractorib⁹.Et sic vr q lꝫ alias
cōdemnat⁹ ꝑpter falsos testes possit pe
tere restitutionē in integrū:vt.l.diuus.
ff.de re indi.ꝛ.l.j.ꝛ p totū.C.si ex falsis
instrumē.tñ hoc casu tū propter fugam
de carcerib⁹:tū ꝑpter ↄtumaciā in non
parēdo snie de stādo in carceribus ꝛ in
nō veniēdo:vr q audiri nō dēat.¶Ego
aūt i ista qōne:qꝛ nō vidi quomodo ꝓce
dat in hac cā vt ↄprehēdā oēs casus q
occurrere possent ꝓ veritatis declara-
tiōe puto distinguēdū sic esse p plures
casus.¶Aut iste potestas ↄdēnat⁹ vult
ipse ꝑsonaliter se defendere q̄relando
de dictis testib⁹ falsis vel eos accusan-
do:aut nō vult se defendere ꝑsonaliter
sed p ꝓcuratorē:aut vxor ꝛ filij q dicunt
comparuisse veniunt tāq̄ ꝑsone ↄiūcte
dicti ↄdēnati:aut ꝓ suo iure ꝛ interesse
ad defendēdā vel tuendā innocētiā con
dēnati:aut ad informādū ꝛ instruendū
iudicē vt de veritate inquirat:aut vxor
ꝛ filij ꝑncipaliter veniūt tāq̄ extranei
ad accusandū dictos testes tanq̄ falsa
rios.¶Primo casu si potestas vellet ve
nire ꝑsonaliter ad se defendēdū:ꝛ certū
est q nō posset stāte bāno:nisi p viā gra
tie:qꝛ postq̄ est bānitus interdictū sibi
ē venire ad patriā:vt ↄstat ex bāno:ac
4 etiā de iure:†qꝛ bānit⁹ ꝑdit ciuitatē:vt
l.amissiōe.§.q deficiūt.ff.de capi.dimi.
ꝛ ibi no.Et no.gl.in.§.relegati.insti.qui
bus mo.ius pat.pote.soluit.ꝛ no.in.l.j.
C.de here.insti.ꝛ istud nō hꝫ dubitatio-
nē.¶Scḋo casu si potestas ꝑdict⁹ vel-
let se defendere p ꝓcuratorē ꝛ teneo q
nō posset.qꝛ cū sit cōdēnat⁹ ad stādū in
5 carcerib⁹.†Et sic ad penā corporis affli
ctiuā nō posset p procuratorem se defen
dere:vt no.in.l.pe.§.ad crimē.ff.de pu-
bli.iudi.ꝛ in.l.seruū q̄q.
§.publice.ff.de procu.et
in.l.reos.C.de accusato
rib⁹.¶Immo plus dico
q isto casu etiaꝫ si vellet
principaliter p ꝓcurato
rē accusare dictos testes
de falso:vel de eis quere
lā ꝓponere ad finē vt di
ctis testib⁹ de falso ↄdē-
natis i ꝑnaꝫ absolueret:
nō posset:qꝛ sicut nō pōt
ꝑncipalr p procuratorē
se defendere:ita nec etiā
isto casu.ꝛ ita tenet Bal.
in.l.reos.C.de accusa.q
6 dicit:†q vbi directe vel
indirecte cognoscit de
crimine nō potest ꝓcura
a tor interuenire[a]:al's sic.
Et ita tenet etiā do.Nel
lus in suo trac.banni.in
iij.ꝑte tertij temporis.q.
lxviij.q dt q etiā ita ser-
7 uatur.¶†Tertio casu
principali qñ vxor ꝛ filij
venirēt tanq̄ coniuncte
ꝑsone pro dicto potesta
te condēnato ad finem
vt absolueret nō possent
eadē rōne:qꝛ sunt loco p
curatoris:vt.l.exigendi.
C.de procu.ꝛ.l.sed ꝛ hę.
8 ff.de procu.¶†Quarto
casu principali si veniūt
pro iure ꝛ interesse:quia
vxor et filij iuxta.l.j.ij.et
iij.ff.de libe.cau.Et vr q
possint ar.dictarū leguꝫ.
ꝛ p glo.in.l.seruū quoqꝫ.
§.publice.ff.de procu.in
verbo datur.ibi.tꝫ pro se
domino cuꝫ sua intersit.
Ego tamē in hoc teneo
contrariū:qꝛ si principa
lis nō potest:ergo nec ēt
alius ꝓ interesse suo per
rationes:quare ꝓhibet
quis se defendere p ꝓcu
ratorē qñ est absens:hꝫ
locū etiā i casu isto:ꝛ ma

a ¶Intue-
nire.Ad h
ꝛ totius cō-
silij resolu-
tionē.vide
d.Alexā.de
imo.in ↄsil.
cxvj.l.ij.vo
lu.et l.l.pe.
§.ad crimē.
ff.de publi.
iudi.bar.in
ↄsi.incipiē.
a dño Cy.
Spec.in ti.
de procura
to.§.j.versi.
itē q causa
crial.Bart.
ꝛ doct.in.l.
lꝫ.de ꝓcura
to.ꝛ.l.q̄uis
C.de adul.
Ro.decisi.
cxcvj.doct.
in.l.seruuꝫ
quoqꝫ.§.pu
blice.d pro
cura.

xime ista rō principalis φ si ferret̄ snia absolutoria in fauorē testiū esset quātū ad cōdēnatū delusoria:qꝛ nō posset fieri executio ꝯ eū qui est absens:vt no.in.d. §.publice.ꝛ in.l.reos.C.de accusa.et in l.penul.§.ad crimē.ff.de publi.iud.Et si aliter diceremꝰ esset aperta via malefactoribꝰ nunꝙ se presentādi:qꝛ se defenderēt per indirectū per interuentū cōiūctarū personarū:qđ nō est dicenū per.c.
9 cū q̄d vna via.de reg.iur.lib.vj.¶†Et ita etiā seruatur.s.φ coniuncte persone etiā pro suo interesse pro condēnato vl̄ cōdēnando nō admittuntur ad ostēdēdam innocentiā cōdemnati vbi alius p
10 curator nō admitteret.¶†Quinto casu pncipali:aut vxor ꝛ filij nō veniūt ad defendēdū innocētiā ꝯdēnati ꝛ iudiciū in se suscipiendū:sꝫ veniūt ad informandū iudicem de innocētia cōdēnati:ꝛ ad hoc vt iudex possit veritatē inquirere ꝛ falsitatē testiū si qua est punire:ꝛ in ꝯsequentiā etiā postea condēnatū absolvere iuxta iuris formā:ꝛ isto modo bn̄ possunt cōparere.ꝛ iudices:vt sunt magnifici aduocatores debēt ipsos audire etiā si essent extranei ꝛ pro veritate inquirere:sed maxime vxorē ꝛ liberos:vt probatur in.l.iij.ff.de lib.cau.Ibi dn̄ dicit ibi vel vxorē pretorē adire et hoc iudicare ꝛc.Et ibi hoc notat domi.Bn̄di.de plū bino.facit qđ no.per Bar.ꝛ doc.in.l.pe.
11 §.ad crimē.ff.de publi.iudi.†Et suadet etiā equitas ne delicta falsitatis remaneāt impunita:vt.l.ita vulneratꝰ.ff.ad l.aquil.ꝛ.c.vt fame.extra de sen.excom. Et etiā ne Inocētia feriat̄:vt.l.absentē. in pn̄.ff.de penis.cū simi.¶Et alꝭ vidi obseruari qn̄ aliquis est inquisitꝰ de aliquo crimine capitali ꝛ nō vult cōparere personaliter:nec per procuratorem pōt facere φ vnꝰ ꝯpareat etiā extraneꝰ ꝛ dicat dn̄e iudex examinetis tales testes:qm̄ intelligetis innocētiā inquisiti
12 vel cōdēnati:†ꝛ iudex pōt ex officio hoc facere p.l.ꝛ si nō defendantur.ff.de penis.¶Et eodē mō dico φ etiā si nulla q̄rela pposita esset apđ officiū de dictis testibꝰ:si tñ pueniret ad aures magnificorū dn̄icoꝝ aduocatorū etiā extra iudiciū de dicta falsitate possēt ex offō suo
13 nemine petēte ꝛ etiā tenerent̄ inquirere de veritate ne delicta vt dixi remaneāt impunita ꝛ ne innocētia feriat̄ p.d.l.et si nō defendant̄.ff.de penis.†Et qꝛ officiū est iudicis seu p̄sidis purgare puinciā malis hoīb;:vt.l.p̄ses.ff.de offi.p̄si. ¶Sexto ꝛ vltimo casu pncipali.Si dicti vxor ꝛ filij veniūt tanꝙ extranei principalr̄ ad accusandū dictos testes tāꝙ falsarios vel querelādū de eis ꝛ sine du
14 bio debēt audiri:†qꝛ istud est crimē publicū:vt probat̄ in toto titu.ff.ad.l.cornel.de falsis cōiuncto titu.de publi.iudi. q̄ p̄cedit.ꝛ insti.de publi.iudiciis.§.itez lex cornelia.ꝛ sic quilibet pōt accusare: vt insti.de publi.iudi.in prin.qꝛ in hoc casu agit̄ principaliter de puniēdo testes falsos.¶Nec debemus dicere φ propter cōtumaciā si qua est condēnati tollat̄ facultas puniēdi delinquentes:qꝛ hoc esset iniquū ꝯtra.d.l.ita vulneratꝰ. ff.ad.l.aquiliā.ꝛ ꝯ.d.c.vt fame.de sen. excō.ꝛ ꝯ.l.preses.ff.de offi.presi.cū simili.¶Cōcludo itaqꝫ ex predictis φ dicti vxor ꝛ filij possunt venire ꝛ debebāt audiri his duobus modis vltimis et non aliis de quibus supra.¶Nec huic decisioni obstat φ potestas cōdēnatus fugerit de carceribꝰ:vel fuerit inobediēs in veniēdo ad mādatū magnificoꝝ dominorū aduocatorū:qꝛ hic nō agit̄ de illa inobediētia ꝛ bāno:nec ēt de dicta fuga sꝫ solū pncipaliter vt iudices inquirant de maleficio testiū qui falso dicūtur deposuisse:vel iudices ꝯdēnēt testes accusatos de falso qđ fieri pōt p supradicta.

¶Summarium super ꝯsilio.xxi.

1 Testes qn̄ dicunt:nō audiuisse dicta que in istrumēto scripta sunt:ꝛ si dicta fuissent audiuissent:an notariꝰ falsarius dicat̄:ꝛ puniri possit:numeris sequentibus per totum consilium.
2 Testis negatiue disponens an cōcludere videatur ꝛ probare.
3 Crimine vbi quis paciscatur:an confiteri videatur.
4 Contumax iustam causam habere non presumitur.
5 Causa in criminali an quis ex presumptionibus condemnari possit.
6 Testis licet fidedignus nō sit:an ex qua

rogatus est:ei credatur.
7 Actus agentiū vltra eorum intentionē operari non debent.
8 Scriptura qñ a prothocollo differt:ipsi scripture standum est.
9 Testi seniori i dubio magis credēdū est.
10 Confessio expressa vel tacita:& quilibet alius actus:qui per moduȝ voluntarie iurisditionis per procuratorem fit:domino non preiudicat.
11 Ueniam qui postulat:an culpabilis esse videatur.
12 Excommunicatione se absolutū si quispiam confiteat:an propter hoc se excōmunicatum confiteri videatur.
13 Testi vnico & singulari non creditur.
14 Testi fideiussori an credatur.
15 Contumacia pro ꝓbatione nō habetur
16 Presens aliquibus verbis & nō cōtradicens an consentire videatur.
17 Partes in dubio an voluisse videatur illud quod dixerunt.
18 Scriptura nunꝗ falsa presumitur:si vera esse possit.
19 Tacitum & expressum regulariter equiparantur.
20 Expressum etiam dicitur ꝙ verbis nō exprimitur:sed tacite cōprehenditur.
21 Partes si alicui rei presentes fuerint:et nihil dixerint:si qd fiat:an de eaꝝ tacita voluntate factum presumatur.
22 Probationes luce meridiana clariores in causa criminali esse debent.
23 Falsuȝ nihil aliud ē:ꝗ ṽitatis mutatio.
24 Falsum duob⁹ modis cōmitti potest.
25 Notarius si scripserit aliter ꝗ dictū fuerit:vel quispiaȝ omiserit:an potius per errorem ꝗ per dolum facere dicatur.
26 Cōiectura quoties capi pōt:ꝙ quis deliquerit & non deliquerit:in dubio debemus capere illam coniecturam:vt deliquisse non videatur
27 Actus in dubio dȝ ꝑsumi vt inducat additionē ꝑ quā qs in delictū nō incidat.
28 Uerbū vnū quoties falsitatē et nō falsitatem importare pōt:cōiecturā facere debemus:ꝙ falsitatem non importet.
29 Factū qñ implicitū est:etiā in facto proprio ignorantia presumitur.
30 Dāno euitando quandocūꝙ tractatur: etiam in facto proprio errare licitū est.
31 Ignorātia quelibet excusat:vbi de dolo tractatur.
32 Ignorantia iuris licet sit lata culpa:tñ illa culpa nō equipprat dolo:ex quo dolus requiritur.
33 Conscietia hominis soli Deo nota est.
34 Notario in bono ꝑsumitur potius fuisse errorem quā dolum.
35 Notariȷ iuramento quo casu stādūȝ est.
36 Statutum aliquod loquēs de tabellionibus qui fuerīt aliqua instrumēta falsa:an etiā de actis intelligatur.
37 Statutuȝ loquēs de manus amputatione apposita ꝯditiōe:si nō soluerit intelligitur:nisi idoneus ad soluēdū fuerit.
38 Estimum patris filio prodest.

¶ Consilium.xxi.

In christi noīe
1 Hac inuocata spiritus sancti gratia. ¶ Ego Bartholomeus Cepola de verona iuris vtriusꝙ doctor requisitus vt cōsulere debeam super quadā sententia lata in causa falsitatis per magnificū dñm potestatē Tridēti cōtra egregiū virum Odoricum a sale filiū nobilis viri dñi Leonardi a sale honorabilis ciuis Tridenti.Utrū vȝ dictus Odoric⁹ falsuȝ cōmiserit:ita ꝙ falso cōdēnari potuerit ꝑ dictū dñm ptātē ꝯdēnatus est.Uisa pri⁹ inquisitione ꝯtra ipsum Odoricū formata ac snia ꝯtra eū lata.Et visis dictis testiū examinatoꝝ tā ante inquisitionem formatā ꝗ post:& inspectis oib⁹ scripturis & actis factis in dicta cā & oib⁹ diligēter cōsideratis pro dilucidāda veritate tria in primis examinare constitui. ¶ Primū est si dict⁹ Odoric⁹ scripsit aliter ꝗ per ptes dictū fuerit. ¶ Scdm positō ꝙ sic:an ꝓpter hoc dicatur scripsisse aliter ꝗ partes voluerint. ¶ Tertiū & vltimū si scripsit aliter ꝗ ptes dixerūt & voluerūt:an ꝓpter hoc dici dbeat ipsȝ falsum cōmisisse. ¶ Circa primū vr̄ prima facie dicēdū ꝙ dictus Odoric⁹ scripserit aliter ꝗ dictū fuerit per partes i tribus. ¶ Primo inquātū scripsit ꝙ Jacob⁹ habreus fuit electus de partiū volūtate ad vidēdū si quidā liber erat autēticus. ¶ Scdo quia scripsit ꝙ quidaȝ

Lazarus hebreꝰ satisfaciẽdo termino
suo:⁊ pro subleuãdo dictũ dñꝫ Leonar
dũ patrẽ dicti Odorici a fideiussione ꝑ
eũ facta pñtauit ser Ramẽgũ de Roue
redo qui fideiussit l ducatꝰ.xxvj.Et omi
sit illa verba:vcꝫ ꝙ pater suus remane
ret obligatꝰ.⁊ addidit alia suprascripta
vcꝫ ꝓ subleuãdo dictũ eiꝰ patrẽ.¶Ter
tio q꜄ dũ ipse Odoricus dixisset ⁊ nole
dicti Lazari coram dño ptãte Tridenti
qualiter ipse Lazarꝰ nõ cõsentiebat ali
cui ꝓductioi facĩẽti ꝯ ipsum Lazarum
petẽs copiã scripsit ipse Odoricꝰ quali
ter ipse Lazarꝰ fuit ille q̇ vsus fuit pre
dictis verbis prolatis per ipsum Odori
cũ.Nã vr̃ ꝙ ꝓbatuꝫ fuerit ꝑ tres testes
examinatos añ inquisitionẽ formataꝫ.
¶Primus est Anto.notis filiꝰ domini
Melchioris de facinis q̇ dt nõ audiuis-
se a partibus p̃dictis seu aliqua earum
ꝙ per ipsas partes fuerit iniunctũ pre
dicto Jacobo vt videret si dictꝰ liber es
set autẽticꝰ necne:⁊ ꝙ ꝑtes p̃dicte non
potuissẽt eligere dictũ Jacobũ ad vidẽ
dũ si dictꝰ liber erat autẽticus:q̃n ipse
testis audiuisset:q꜄ presens fuit ꝯtinuo
3 a principio vsq꜄ ad finẽ.⁊ q̇ testis lꝫ de-
ponat negatiue.tñ vr̃ cõcludere ⁊ ꝓba-
re:vt est glo.notabilis in aut.de heredi
ta.⁊ falci.in.§.si vero absunt.in verbo.⁊
vidisse.q̇ incipit.nota testimoniũ.in fin.
⁊ est alia gl.similis in.l.j.in.§.j.in gl.ma 3
gna in fi.ff.de itine.actuq꜄ priua.et no.
per Bal.in.l.j.C.de bo.posses.ſm tabu.⁊
per Cy.⁊ doct.in.l.ij.C.de errore aduo-
ca.⁊ hr̃ per canonistas in.c.bone memo
rie Magũtine.extra de elec.¶Secũdꝰ
testis est Joãninus notariꝰ de lasino ci
uis Tridẽti qui similiter dicit ꝙ nõ au-
diuit ꝙ dictꝰ Jacobꝰ fuerit electus de
volũtate partiũ ad vidẽdũ si dictꝰ liber
erat autẽticus:⁊ q꜄ semꝑ presens fuit a
ꝑncipio qñ fuit dictus Jacobus electꝰ
vsquequo fuit data sibi cõmissio ⁊ exiuit
studiũ.⁊ iuit ad vidẽdũ dictum librum.
¶Tertiꝰ testis est egregiꝰ iuris peritꝰ
dñs Apruinꝰ ciuis Tridẽti qui silr̃ dt ꝙ
fuit p̃sens qñ dictꝰ Jacobꝰ fuit electꝰ ⁊
nõ audiuit ꝙ fuerit electꝰ ꝑ ꝑtes ad vi-
dendũ si dictꝰ liber erat autẽticꝰ.Itẽ h
vr̃ ẽt ꝓbari ex scriptura ꝓthocolli ipiꝰ
Odorici:q̇ in hoc discrepat ab alia scri-
ptura que dr̃ falsa:qm̃ in dicto ꝓthocol
lo nõ cõtinent dicta verba:vcꝫ ꝙ dictus
Jacobus fuerit electꝰ de volũtate par-
tiũ ad vidẽdũ si dictꝰ liber erat autẽticꝰ
cui ꝓthecollo regulariter standũ est:qñ
discrepat a scriptura seu instr̃o inde re
leuato seu releuata:vt est gl.no.in aut.
de tabel.in.§.illud.in verbo ꝓthocollũ.
colla.iiij.⁊ idẽ notat Bal.⁊ Bar.i.l.sem
pronꝰ.ff.de leg.ij.⁊ in.l.si librariꝰ.ff.de
reg.iur.⁊ in.l.si quis ex argentariis.§.
pretor ait.circa principiũ.ff.de eden.et
Bal.in.l.nr̃am.in.iij.q.C.de testa.Item
q꜄ aliter scriptũ reperit per Andreã no
tariũ collegã dicti Odorici quã per ipꝫ
Odoricũ scriptũ fuerit in sua scriptura
scripta post ipꝫ ꝓthocollũ.¶Itẽ ex eo
ꝙ assertus ꝓcurator dicti Odorici ⁊ eiꝰ
pater renũtiauerũt cuidã ꝓuilegio fori
⁊ dixerũt corã dicto dño ptãte Tridẽti
ꝙ cõsiderãtes de ipo dño ptãte qui sibi
Odorico faciat mĩam volũt ⁊ ꝯtẽti per
manẽt ꝙ ipe dñs ptãs sit iudex in dicta
cã ꝯ ipm Odoricũ inquisitũ vr̃ ꝙ dictꝰ
odoricꝰ falsuꝫ ꝯmiserit:q꜄ petẽdo mĩaꝫ
vr̃ fateri prima facie se deliquisse:quia
mĩa nõ dꝫ fieri nõ delinquẽti.Et iõ dixit
dñs Gaspar.de caldertnis in repetitiõe
c.nr̃a postulasti.de peni.⁊ remis.ꝙ opꝰ
mĩe est peccanti pctã dimittere facit.l.
3 qm̃.de his qui no.infa.⁊ vbi dr̃ ꝙ qui pa
ciscit de crimine cõfiteri vr̃.¶Itẽ ad-
sunt tres alij testes examinati post in-
quisitionẽ formatã:ex quorũ attestatio
nibꝰ vr̃ multũ presumẽdũ ꝯ dictũ Odo
ricuꝫ qm̃ vnus dicit:vcꝫ magister Bar-
tholomeus barbitonsor ꝙ dum dictus
Odoricꝰ loqueret cũ Salamo.hebreo
ipse Odoricus dt ꝙ dictꝰ Salamon nũ
quam vinceret litẽ suã ⁊ ꝙ librũ ꝓduxe
rit Salamõ ⁊ scripturas.⁊ ꝙ ipse Sa-
lamõ deberet cũ illis scripturis se ter-
gere annũ.¶Aliꝰ testis:vcꝫ Enofrius
aromatariꝰ dixit ꝙ.d.Odoricꝰ dixit La
za.hebreꝰ vicet qõnẽ ⁊ Isaac succũbet:
q꜄ olno sciebat ꝙ dictꝰ Lazarꝰ vinceret
dictã q̃stionẽ.¶Tertiꝰ testis.s.Federi
cus de paho qui plus dicit ꝙ Odoricꝰ
ꝓtulit ista verba versus Salamonẽ:vi-
delicet ꝙ ipse Salamon nõ posset ipeꝫ

cām obtinere: ꝛ ꝙ si ipse Salamō vellet
donare sibi Odorico vnā diploidē velu 5
ti faceret: ita ꝙ ipse Salamō obtineret
dictā litē. Ex qb⁹ ẜbis vꝫ ꝙ possit ꝑsu-
mi falsitas. arg. l. falsi pena. ff. de falsis.
cōiūcta gl. in. l. j. in ṗn. in ẜbo ad cautio
nē. eo. tit. Et ꝑdicti tres vltimi deponūt
ēt ꝙ ex ẜbis dicti Odorici eis videbaꝛ
ꝙ dict⁹ Odoric⁹ esset valde affectus in
dicta cā ꝑ pte dicti Lazari hebrei. pro-
pter ꝙ reddiꝛ suspect⁹. argu. eorū q̄ ha-
benꝛ in. c. insinuāte. extra de officio de-
lega. ¶ Itē ꝑpter cōtumaciā dicti Odo
rici vꝛ ēt ꝑsumēdū ꝯ eū: ꝗꝛ ꝯtumax nō
ꝑsumiꝛ iustā cām hr̄e: vt. l. sancimus. in
fine. ibi mala cōsciētia fuerūt. ꝛ ibi hoc
not. Bal. ꝛ doct. C. de iudiciis. Et ꝑpter-
ea solet vulgo dici: ꝙ contra cōtumacē
oia iura clamāt. Et ex istis vꝛ ꝙ dictus
Odoric⁹ sup prima falsitate sibi oppo-
sita aliter scripserit ꝙ̄ per ptes scriptuꝫ
fuerit. ¶ Sup scdo in quo dr scripsisse
dict⁹ Odoric⁹ ꝙ q̇dā Lazarus hebreus
ꝑ subleuādo dn̄m Leonardū a fideius-
siōe per eū facta ꝑsentauit ser Ramen-
gū de rouere do q̇ fideiussit in ducatis.
xxv. ꝛc. Deposuit vn⁹ tm̄ testis: vcꝫ nobi
lis vir Christophor⁹ fili⁹ quōdā. d. Ant.
ꝺ molueno q̇ dicit ꝙ dn̄s ptās iterroga
uit q̄lr fuit facta relatio dicto Odori-
co. ꝛ r̄ndit ꝙ fuit facta i oīb⁹ ꝛ ꝑ oia: put
Andreas notari⁹ collega dicti Odorici
scripsit q̇ Odoric⁹ audiēs et intelligēs
visus fuit istis ẜbis ele cussi. Et in dicto
actu Andree reperiꝛ eē scriptū alr: vcꝫ
remanēte tn̄ firma fideiussiōe facta per
dictū Leonardū: q̇ verba fuerūt omissa
ꝑ dictū Odoricū. ¶ Sup tertio dū dr ꝙ
Odoric⁹ scripsit ꝙ Lazar⁹ nō cōsentie-
bat cuidā ꝑditiōi ꝯtra ip̄m facte ꝛ ꝙ in
veritate illa ẜba nō fuerūt ꝑlata ꝑ ip̄m
Lazarū sꝫ per ip̄m Odoricū: Sunt exa
minati duo testes q̇ hoc videnꝛ depone
re: vcꝫ Stephan⁹ notari⁹ ꝛ Nicola⁹ bo
nadomani qui videntur hoc ꝑbare. Ex
q̇b⁹ oībus vꝛ fuisse ꝑbatū ꝙ dict⁹ Odo
ric⁹ scripserit in tribus supradictis alr
ꝙ̄ dictum fuerit. ¶ Sed his nō obstāti-
bus teneo ꝙ nō sit sufficienter ꝑbatū ꝙ
dictus Odoricus scripserit aliter ꝙ̄ sibi
dictū fuerit; quātum ad hoc vt potuerit 6
de falso cōdēnari. Et ꝑ fundamēto pre
mitto: ꝙ in causa criminali falsitatis
sicut est ista de qua queriꝛ nō pōt q̇s cō
dēnari ex ꝑsumptionibus: vt. l. absentē.
in principio. ꝛ ibi hoc notat gl. ff. de pe
nis. que allegat ad hoc iura. Sꝫ reqrū-
tur ꝑbatiōes idonee ꝛ clare: vt. l. fi. C. ꝺ
ꝑbatio. ꝛ. l. q̇ sniam. C. de penis. cū simi
libus. ¶ Hoc presupposito dico ꝙ in ca
su nr̄o cū tracteꝛ de crimine falsi. ꝛ du-
bitaꝛ an dict⁹ Odoric⁹ alr scripserit ꝙ̄
dictū fuerit ad finē puniēdi ip̄m ꝺ falso
nō sufficiunt ꝑsumptiōes: sꝫ requirunꝛ
vere ꝛ optime ꝑbationes q̄ nō interue-
nerūt si oia bn̄ considerenꝛ. Et ꝙ hoc sit
verū ptꝫ sequēdo ordinē de quo supra.
¶ Et ṗmo asserta falsitate primo ꝙ nō
sit ꝑbatū ꝙ scriptū fuerit per Odoricū
alr ꝙ̄ dictū fuerit. Nā prim⁹ testis: vcꝫ
Andreas notari⁹ fili⁹. d. Melchioris de
facinis qui clare vꝛ deponere ꝯ ipsum
Odoricū nō ꝑbat: tn̄ qꝛ est vnic⁹ ꝛ singu
laris: vt. l. iurisiurā. C. de testibus. ꝛ. c. cū
dilecti. in fin. de elec. cū similibus. tn̄ ēt
qꝛ nō est testis omni exceptiōe maior ex
eo ꝙ est frater vtrinqꝫ cōiunct⁹ Andree
notariꝫ college dicti Odorici: cui⁹ An-
dree interest ratiōe dicte varietatis: qꝛ
andreas dr scripsisse vno mō: ꝛ Odoric⁹
alio: qꝛ licet dubiteꝛ an frater admittaꝛ
ad testificandū ꝑ fratre in cā crimina-
li: vt hꝛ per Spec. in tit. de teste. §. j. ver
sicu. sed nunquid frater admittaꝛ cōtra
fratrem qui tenet ꝙ non. Et per gl. in. l.
parētes. C. de testib⁹. que similiter tenet
ꝙ nō: quādo sunt in eiusdem ptāte. et ꝑ
Bart. in. l. qui testamento. §. quicūqꝫ. ff.
de testa. ꝛ per Anto. de but. in. c. cū opor
tet. de accu. ꝛ per doct. in. c. cū. R. cano-
nicus. extra de offi. delega. qui tenēt ꝙ
non. ¶ Tamen negari non potest ꝙ li-
cet posset examinari: tn̄ non est oi exce-
ptione maior: qꝛ tāta fides nō est adhi-
bēda ꝗta adhibereꝛ alteri: vt not. doct.
i dictis iurib⁹. ¶ Nec obstat ꝙ dici pos
set ꝙ immo est omni exceptiōe maior ꝛ
plena fides ē ei adhibēda. Ex quo fuit
scriptus per dictum Odoricum pro te-
ste in dicto actu. per gloss. notabilem in
autēti. de testi. in. §. ꝛ licet. que incipit.
innuit. ꝛ q̄ vult ꝙ etiā si nō sit fidedign⁹

ex quo rogat⁹ est ei credēt.facit etiā ad hoc glo.in.l.inuiti.ff.de testib⁹.⁊ ita tȝ Bal.in.l.parētes.C.de testib⁹.et in.l.ad testiū.§.j.ff.de testamētis.¶ Qꝛ rñdet ꝙ illud ꝓcedit qñ fuit rogat⁹ a contrahentib⁹ vel a testatore.sec⁹ si fuit adhibitus per notariū ⁊ ageret de falsitate scripture que posset esse ꝯmissa vel per notariū qui eū adhibuit in testē vel per collegā suū q̄ sit frater testis:qꝛ tūc nō vr̄ ipsum approbasse:qꝛ nō est verisimile ꝙ notari⁹ qui adhibuit eū in testē voluerit approbare ipm̄ ꝑ fidedigno ꝯtra seipsum in causa falsitatis pro sua re ipsius testis nec vr̄ renūtiasse iuri opponēdi ꝯ personā testis pro cā criminali. de qua ipse notarius nō cogitauit:†qꝛ act⁹ agētiū nō debēt operari vltra intētionē eorū.l.nō oīa.l pnci.ff.si certū petat.¶ Nec vr̄ renuntiasse iuri ꝙ ignorabat sibi cōpetere.l.matri.ff.de inoff.testamē.¶ Et ꝑpterea nō pōt dici fuisse ꝓbatū aliquid idonee Odoricū scripsisse aliud q̄ dictuȝ fuerit.Alij duo testes examinati super.d.pma asserta falsitate nō probāt aliquo modo ꝙ dict⁹ Odoricus scripserit aliter q̄ dictū fuerit:qꝛ cū ista sit negatiua ⁊ sint interrogati si potuissent ꝑtes elegere dictū Jaco.sup hoc si liber erat autēticus necne:et ipsi hoc nescirēt vn⁹:videlȝ Joānin⁹ notari⁹ de lasino dicit ꝙ nescit:alter ño.s.d. Apenin⁹ dt̄ ꝙ posset hoc eē:qꝛ non fuit ꝑsens qñ dict⁹ Jacob⁹ accessit ad locū vbi aderāt partes predicte.sequit̄ ꝙ nō probant:vt habet̄ per glo.in aut.de he redi.⁊ falci.§.si vero absunt.⁊ in.l.j.§.j. ff.de itenere actuq; priua.⁊ in iurib⁹.s̄. ad hoc allegatis.¶ Et lȝ aliter scriptū fuerit in scriptura que dr̄ fuisse prothocollū ipsius Odoricu:qꝛ in ea nō cōtinētur dicta verba:vcȝ ꝙ dictus Jacobus fuerit elect⁹ de volūtate partiuȝ:tñ hoc nō nocet:qꝛ illa prima scriptura nō fuit vnq̄ perfecta nec habita ꝑ cōpleta per Odoricū:qꝛ ponit ꝙ multa fuerunt dicta q̄ nō potuit dict⁹ Odoric⁹ qñ eā scripsit imediate cōprehēdere:nec in dicta cedula scribere:⁊ iō postea qñ fuit domi diligēti⁹ cogitando oīa que dicta et acta fuerāt ꝑ partes ⁊ d̄ earū volūtate: ⁊ illā scripturā secundā reputauit ⁊ reputat Odoric⁹ sicut ē in veritate originale ⁊ ꝓthocollū suū:qꝛ ex quo dicta cedula pma nō cōtinebat ꝑfecte illud qd̄ actū fuerat:qm̄ multa fuerūt dicta tāȝ per partes q̄ per dn̄m ꝑtātē q̄ non continent̄ in dicta prima cedula:sicut etiā apparere pōt ex actis dicti Andree d̄ facinis ipsi⁹ Odorici:seq̄t ꝙ illa pma cedula nō fuit verū ꝓthocollū ipsi⁹ Odorici per.l.si is.cū ibi no.ff.de testa.⁊ ꝑ.l. iiij.§.cōdēnatū.cū ibi nota.ff.de re iud. ⁊ ꝑ cōsequēs scd̄a cedula que dr̄ variare ab actis Andree ꝓdicti fuit:⁊ ē verū ꝓthocollū ipsi⁹ Odorici:⁊ sic cessat ar. dū dr̄:†ꝙ qñ scriptura differt a prothocollo stādū est ꝓthocollo:qꝛ vere ꝓthocollū dicti Odorici nō fuit:nec est dicta pma cedula imperfecta:sed tm̄ secūda. Itē lȝ aliter scriptū etiā reperiat̄ ꝑ Andreā notariū collegā suū:tñ per hoc nō sequit̄ ꝙ Odoric⁹ scripserit aliter q̄ dictū fuerit:qꝛ ita ecōuerso potuisset ipse Andreas alr̄ scripsisse q̄ dictū fuerit ⁊ Odoric⁹ nō.Et maxie cū ipse Andreas sit fili⁹ do.Melchioris q̄ nedū erat ꝓcurator Jsaac.ꝑ quo scribebat ipse Andreas:sȝ ēt dictus dn̄s Melchior ei⁹ pr̄ dictabat sibi acta vt fatet̄ dict⁹ Andreas et dict⁹ dn̄s melchior:vt apparet in actis huiꝰ ꝓcessus.Et sic vr̄ quodā modo fuisse ꝓcurator ⁊ notari⁹ in cā qd̄ eē nō dȝ:ex q̄ resultat maior presumptio ꝯ ipm̄ Andreā q̄ ꝯ ipm̄ Odoricū:⁊ maxime qꝛ ipse Andreas est iunior et nō expert⁹ in scribēdo acta:vt pȝ qꝛ collegiū notarioꝝ mādauit sibi ꝙ acta de q̄bus erat rogat⁹ ostēderet patri suo vt ea corrigeret adderet et diminueret:put iter ꝑtes actū itellexerit:⁊ ipse Odoric⁹ est etate maior:⁊ ꝑ plures annos exercuit artē notarie:⁊ iō poti⁹ ꝑsumit̄ eē erratū per Andreā q̄ ꝑ Odoricū:†qꝛ in dubio seniori magis credēdū est:vt est gl.⁊ ibi no.in.l.cū q̄d.ff.si cer.pe.⁊ est gl.in.c.lȝ ex quadā.extra de testi.⁊ poti⁹ credēdū est peritiorib⁹ ⁊ magis expertis in arte sua ⁊ q̄ lōgiori tp̄e ipsam exercuit ꝑ tex. in aut.de iudicib⁹.§.j.Ibi experimētis causarum multarū:aut plurimi temporis exercitio ⁊c.col.vj.⁊.lxj.distin.c.mi

ramur.facit.e.cum in magistrū.ꝛ qđ ibi
no.extra de elec.Item qꝛ ipse Odoric⁹
est valde ditior dicto Andrea.ar.l.iij.in
prin.ff.de testibus.Unde ꝑpter scriptu
rā dicti Andree nō est ꝓbatū ꝙ Odori-
cus male scripserit.¶Itē nō est ēt pro-
batū ex eo ꝙ pater dicti Odorici ꝛ dñs
Ludouic⁹ griue⁹ tanꝙ ꝓcurator dicti
Odorici dixerūt dño potestati Tridēti
ꝙ cōsiderātes de ipso dño ptāte ꝙ sibi
Odorico faciat misericordiā ꝛc.qꝛ di-
ct⁹ pr̄ Odorici ꝛ ei⁹ assert⁹ ꝓcurator nō
potuerūt illa v̄ba ꝓferre in preiudiciū
dicti Odorici:qꝛ nō erant sui ꝓcurato-
res:nec habebāt in dicta cā aliqđ man
datū:vt habet̄ in.l.lʒ.C.de ꝓcu.Nec di-
ctus Odoricus illū actū ratum habuit.
Immo postꝙ sciuit expresse dissensit et
reuocauit vt mihi asserit̄ in facto.Et iō
sibi nō nocet.Immo pl⁹ etiā si fuissent
ꝓcuratores in dicta cā:tñ ꝑ dicta ver-
ba nō potuissent dicto Odorico p̄iudi-
10 care:†qꝛ cōfessio expꝛssa vel tacita ꝛ qui
libet alius act⁹ q̄ fit ꝑ ꝓcuratorē ꝑ mo-
dū volūtarie iurisditionis nō p̄iudicāt
dño:vt.l.certū.§.sed an ipsos.ff.de con
fessis.vt no.Cy.in.l.j.in.xiiij.q.ante fi.
C.de cōfessis.ꝛ Bar.ꝛ doc.i.d.§.sʒ an ip
sos.Sed dicta v̄ba in casu quo habe-
rent vim cuiusdā tacite cōfessiōis sunt
ꝓlata ꝑ modū volūtarie iurisditiōis:qꝛ
nemo cogebat eos ad illa v̄ba ꝓferen-
da:ḡ dño nō p̄iudicāt.¶Sʒ pl⁹ dico ꝙ
illa v̄ba ꝯsiderātes de ipso dño potesta
te ꝙ miaʒ faciet:nō ꝓbāt tacitā ꝯfessio
nē delicti:qꝛ intelligunt̄ ꝙ faciat miaʒ
inquantū ipse Odo.deliquisset.ꝛ ꝑ hoc
allego gl.no.in.c.exhibita.i v̄bo veniā
11 postulauit.extra đ homici.q̄ dicit:†ꝙ il
le q̄ veniā postulat nō vr̄ ꝑpter hoc esse
culpabilis:qꝛ hoc đr fecisse ex benigni
tate ꝛ humilitate.ꝛ idē tʒ ꝑ illā gl.ꝙ di-
cit esse sin.Lud.de ro.in.l.j.in prin.ff.đ
ope.no.nūcia.ꝛ allegat rōnē:qꝛ ꝓbatio
nes debēt esse luce clariores.l.sciāt.C.
de ꝓba.ꝛ petitio venie pōt esse gr̄a hu-
manitatis ꝛ humilitatis vt dixi.¶Iteʒ
ꝑ hoc facit.d.l.j.in p̄n.ꝛ ꝙ ibi no.Ja.đ
12 are.ꝛ Bar.ꝛ doc.q̄ dicūt ꝑ illū tex.†ꝙ si
aliqs ꝯfitet̄ se absolutū ab excōicatiōe
ꝙ ꝑpter hoc nō vr̄ ꝯfiteri se excōicatū.

arg.d.l.j.q̄ vult ꝙ sit re-
missio:lʒ qs nō haberet
ius nūciādi.facit ēt ad
idē qđ hr̄ ꝑ doc.i.l.decē
ff.de v̄b.ob.¶Nec ob-
stat ꝙ dixi q̄ paciscit̄ de
crimie ꝛc.qꝛ illa v̄ba nō
habēt vim pacti sup cri
mine:vt ptʒ ex p̄dictis.
¶Item tres alij testes
post inq̄sitionē formatā
examinati nō probāt ꝙ
Odoric⁹ scripserit aľr ꝙ
dictū sit:ꝛ maxie magi-
ster Barth.barbitōsor q̄
deponit ꝙ nūꝙ Lazar⁹
vincet qōnē ꝛc.qꝛ ista v̄-
ba nō ꝓbāt ꝙ ipse Odo
ricus male scripserit qꝛ
Odoric⁹ potuit ꝓferre
illa v̄ba non ex eo ꝙ vi-
tiasset scpturas:sʒ ex eo
ꝙ itelligebat vľ itellige
re credebat q̄s foueret
iustā cām.Et iō cuʒ illa
v̄ba potuerūt esse ꝓlata
ita ex bōa cā sicut ex ma
la nō debem⁹ i dubio in-
terp̄tari mala et maxie
ad finē vt dicat̄ deliq̄s-
se:vt.l.merito.ff.ꝓ so.cū
simi.¶Itē ēt depositio
tertiū testis:vcʒ Federi-
cus đ paho nō nocet.dū
đt ꝙ ipse Odoric⁹ dixit
Salomoni ꝙ si vellet si-
bi donare vnā diploidē
veluti ꝙ faceret ipʒ Sa
lomonē obtinere dictaʒ
13 cām:†qꝛ ipse est vnic⁹ et
a singularis[a] i ħ dicto.Et
iō nō ꝓbat.l.iurisiurādi.
C.đ testi.ꝛ in.c.cū a no-
bis.ex̄ eo.ti.cū similib⁹.
14 ¶Itē ēt ē suspect⁹:†qꝛ
ē fideiussor dicti Isaac
cui nō credit̄:vt hr̄ per
Ant.đ but.i.c.sup eo.ex̄
de testi.ēt Jo.an.i addi.
Spe.in ti.đ teste.§.j.v̄si.
sʒ nūq̄d fideiussor.ꝛ hr̄ i

a ¶Singularis.Uide ad hoc Ludo.de ro.in consil.cclv. do.Bart.soci.in consil.ccliij.scip.i cā dñi Joan.v̄sl.ꝑter ea ille.i.ij.volu. car.cls.d.Alex.i ꝯsl.cxiij.i ij.volu.ꝛ in ꝯsl.iij.i.iiij.vo.ꝛ Bart.in.l.đ.§.si dubitetur.quead.test.aperi.bal.i l.apud antiquos.C.đ fur.doct.in l.actor.C.đ pba.

l.si cui.§.si.ff.d le.j. ¶ Itē pp ꝯtumaciā ipsiꝰ Odorici casu quo fuisset cōtumax nō debemus dicere ꝙ ipse falsum commiserit: qꝛ lꝫ ꝯtumacia inducat aliqualem presumptionē contra cōtumacē: tñ nō sufficit ad ꝓbandū delictū: qꝛ de iure cōi contumax in criminalibꝰ non habetur pro cōfesso: vt no. Bar. in. l. absentem. in prin. ff. de penis. ꝛ Bald. in. l. j. C. de pena iudi. qui ma. iudi. qui dicit: ꝙ contumacia nō habet pro probatione. ¶ Et ex istis cōcluditꝰ ꝙ nō est sufficienter ꝓbatū ꝙ dictus Odoricus in prima asserta falsitate scripserit alr̄ ꝙ̄ dictum fuerit: nec i dubio stāte bona fama ipiꝰ Odorici qui nunꝙ̄ similia ꝯmisit ꝑsumitur ꝙ male scripserit. ar. l. ꝗ semisses. §. si. ff. de vsur. ꝛ. l. nō oēs. §. a barbaris. ff. de re mili. cū similibꝰ. ¶ Similr̄ sup secunda asserta falsitate nō est probatū ꝯ dictū Odoricū: nisi per vnū testē: videlꝫ Christophorū de molneno qui dicit ꝙ fuit facta relatio ipsi Odorico: ꝓut in actis Andree notarij ꝯtinet cui testi nō est fides adhibēda: qꝛ est vnicus ꝛ singularjs: vt. l. iurisiurādi. C. de testi. cū similibꝰ. nec pōt dici ꝙ aliter scripserit ꝙ̄ dictum fuerit: qꝛ nō erat presens quando ille actus fideiussiōis fuit celebratꝰ in sui absentia: sꝫ solū scripsit ꝙ sibi ꝑ Andream predictū relatū fuit: ꝙ autē Andreas sibi retulerit prout in actis ꝯtinetur nō est sufficienter ꝓbatū: vt patet ex predictis: ergo ꝛc. ¶ Sup tertia asserta falsitate nō est ꝓbatum aliquid contra Odoricū ꝓdictū: qꝛ lꝫ duo testes deponant ꝙ illa verba ꝙ Lazarus nō cōsentiebat fuerūt ꝓlata ꝑ ipsum Odoricū: tamē ꝓpter hoc nō videt falsum scripsisse: ꝙ qꝛ ex quo dicta verba fuerūt ꝑ ipsū ꝓlata ꝑsente Lazaro ꝛ nō cōtradicēte: videt ipse Lazarus cōsentire ꝛ velle id qđ in dicta respōsione dixerat: vt. l. j. cū ibi not. ꝑ Bart. ꝛ Doc. C. de rela. ¶ Et idō Odoricꝰ potuit scribere ꝙ. d. Lazarꝰ nō cōsentiebat dicte ꝓductioni. Et sic apparet ꝙ etiā in aliis duobꝰ assertis falsitatibꝰ nō scripsit aliter ꝙ̄ dictū fuerit. ¶ Circa scōm dubiū: vꝫ posito ꝙ sit ꝓbatū ꝙ dictꝰ Odoricus scripserit alr̄ ꝙ̄ dictū sit ꝑ partes: an ꝓpter hoc videatur scripsisse aliter ꝙ̄ partes voluerint. Et videt prima facie dicendū ꝙ sic: qꝛ partes i dubio vident voluisse illud qđ dixerūt: vt. l. labeo. §. idem tubero. ff. de sup. lega. ꝛ ideo si alr̄ scriptū reperitꝰ: vꝫ scriptū aliter ꝙ̄ partes voluerint. Ego tamē puto cōtrariū esse verius de iure. Et ꝑ intelligentia prime falsitatis obiecte premitto ꝙ dictꝰ Jacobus hebreꝰ fuit electus de volūtate partiū sine dubio ad vidēdū duo. ¶ Primū si in libro ꝓducto erāt poste facientes pro Lazaro. ¶ Scōm si dictꝰ liber erat ordinatꝰ in diebꝰ ꝛ millesimis. Et in hoc concordāt acta ꝛ scripture Odorici ꝛ And. notariorꝫ. ¶ Itē fuit ꝯmissuꝫ dicto Jaco. ꝙ deberet videre si dictus liber productus erat autēticus necne: ꝛ in hoc eriā conueniunt acta vtriusqꝫ notarij. Sꝫ in hoc tātū vident discrepare dicta acta: qꝛ in actis Andree dꝛ qđ dñs ptās dixit dicto Jaco. qđ deberet videre si dictus liber erat autēticus: ꝛ in actis Odorici dꝛ ꝙ de ptiū volūtate fuit vocatꝰ: vt videret si dictꝰ liber erat autēticus. Que varietas licet videat esse in verbis: tñ ꝙ̄tum ad sensum nulla est varietas, sed idē dicūt: qꝛ ex quo dñs ptās dixit dicta ꝟba Jaco. vt videret si ille liber erat autēticus: nec partibus presentibus et nō contradicentibus ipse partes videntur consensisse: vt. l. j. cum ibi no. C. de rela. Et sic dicit de coꝝ volūtate cōmissum. Et ꝓpterea illa acta vt dixi nō cōtradicunt adinuicem: qꝛ dum in actis Odorici dꝛ ꝙ Jaco. d volūtate partiū fuit electꝰ ad vidēdū si liber erat autēticus ꝛc. Intelligit de volūtate tacita. Ex ꝗ ipse partes nō ꝯtradixerūt vt dixi. Et sic nō ꝯtradicit isto modo intelligēdo scriptare Andree notarij: immo cum ea cōcordat: licet quo ad sonum verborum variare vident: vt in. c. nihil ob. cū ibi not. extra de verbo. signi. Et ꝙ isto mō dicta verba Odorici ita debēt intelligi ne videant discrepare ab actis Odorici college sui: ꝛ ne ipse Odoricꝰ in falsum incidat ꝓbat ꝑ gl. no. in. l. iurisgentiū. §. ꝙ fere. ff. de pactis. ꝗ allegat ꝙ scriptura nunꝙ̄ presumit falsa si pōt esse vera: qꝛ aliquo modo iuueri possit: qꝛ non de

falsum q aliquo mō iuuari pōt:vt not.
in.c.si forte.de electio.li.vj.Et p hoc fa
cit optime tex.ꝛ qd ibi no.Bar.ꝛ doc.i
l.j.in pn.ff.de noui ope.nū.vbi dicūt q
vba testis debēt ita intelligi vt nō inci
dat in falsum.ꝛ ibi Lud.de roma pdu-
cit plura exēpla.ꝛ habet p Bartoluz ꝛ
doctores in.l.secūda.§.creditū.ff.si cer
tum petat.ꝛ in.l.insula.§.j.ff.solu.ma-
trimo.ꝛ p Cano.i.c.cū tu.ex de testi.ꝛ i
c.cū ꝯtingat.de offi.deleg.cū similib⁹.
Et iō cū in casu nostro agat de crimine
falsi.ꝛ pbatio debeat de necessitate cō
cludere:vt dicit Bal.in.d.l.iurisgentiū.
§.q fere.ff.de pact.p gl.q̄ est ibi.ꝛ no.p
doc.in.l.nec exēpluz.C.de falsis.sequit
q dict⁹ Odoric⁹ nō dz dici falsum scri-
psisse:ꝛ sic aliter q̄ partes senserint:ex
quo dicta verba sui act⁹ vz q Jaco.fuit
elect⁹ de volūtate partiū ad videndū si
liber erat auctenticus possunt saluari
qd intelligāt de volūtate partiū.s.taci-
ta.Et sic de necessitate nō concluditur
19 qd falsum scripserit:maxime † cū taci-
tū ꝛ expressum regulariter equiparen-
tur:vt.l.cū quid.ff.si cer.peta.Et p hoc
allego tex.cū glo.in verbo expressum.
in.l.pretor.§.j.ff.de noui ope. nuncia.
20 † vbi habet qd expressum dr etiā illud
qd vbis nō exprimit:sz tacite cōprehē-
dit.ꝛ ibi hoc ēt no.Bar.Et habet p eun
dē i.l.j.ij.col.ff.de vulg.ꝛ pupil.¶ Nec
pdictis obstāt dicta triū testium exami
natoꝝ ante inqsitionē formatā q̄ dicūt
dixisse ꝯtriuz:qꝛ si bene cōsiderem⁹ nul-
lo modo ꝯtradicūt.Nā prim⁹ vcz Anto
ni⁹ notari⁹ de facinis dicit q nō audi-
uit a partib⁹ pdictis seu aliq̄ earū q p
ipsas partes fuerit iniūctū pdicto Ja-
co.vt viderēt si dict⁹ liber erat autētic⁹
necne.ꝛ verū dicit psupponēdo q illa
iniūctio fuerit fcā p dūz ptātē.Sed nō
cōtradicit actui Odorici in quo dicitur
q fuit elect⁹ de voluntate partiū:† qꝛ
21 pōt esse q ptes in hoc nihil dixerint:et
tn̄ fuerit devolūtate earū scz tacita.Ex
quo psentes fuerūt in iudicio ꝛ nō ꝯdi
xerūt per not.in.l.j.C.de rela.cum simi
libus.¶ Et eodē modo respōdet ad id
qd postea idē testis dicit interrogatus
si partes predicte potuissent eligere di

ctū Jaco.etiā ad vidēdū si dictus liber
erat autēticus:quin ipse testis nō vidis
set.q̄ rn̄dit q nō:qꝛ interrogatio sibi fa
cta ꝛ rn̄sio sua itelligi debet q ptes nō
elegerunt dictū Jaco.expresse ex eo qꝛ
ipse ptes vba nō ptulerūt nō tn̄ negat
ipse testis:quin dictus Jaco.fuerit ele
ct⁹ de volūtate ptiū scz tacita ꝛ q vba
fuerint plata p dnm ptātē sicut i actis
Andree notarij college dicti Odorici
ꝯtinet.¶ Eodē mō etiā respōdet ad di
ctū Joānini notarij d lasino q̄ dicit nō
audiuisse q de partiuz volūtate fuerit
elect⁹:qꝛ dz itelligi nō audiuisse.s.a pti
b⁹.Et ita ēt rn̄det ad dictū.d.Aprunis
iuris piti q̄ iterrogat⁹ an pdict⁹ Jaco.
fuerit elect⁹ ad vidēdū ꝛc.Qui rn̄dit ni
hil scire nec recordari se audiuisse ali
qua de pdictis:qm̄ dz itelligi iterroga-
tio ꝛ rn̄sio q nō audiuit ptes dicētes q
eligebāt dictū Jaco.ad vidēdū ꝛc.Nō
tn̄ negat q nō fuerit elect⁹ de ptiū vo-
lūtate tacita:vt.s.dictū ē. ¶ Et ex istis
cōcludo circa pmā falsitatē obiectam
Odorico:q dict⁹ Odoric⁹ i effectu scri
psit illud qd ptes voluerūt:nec dr falsū
cōmisisse.¶ Circa scdaz falsitatē obie-
ctā ipsi Odorico nō insisto:qꝛ nō est p-
bata:vt.s.dixi.Nā qn̄ Lazar⁹ psentauit
Ramēgū p fideiussore ipe Odoric⁹ nō
erat psens vt deponit Christophor⁹ de
molueno ꝛ illud qd scripsit:scripsit ex
relatiōe facta p dictū Andreā notariū
collegā suū.Quo aūt sibi retulerit non
ꝯstat nisi p dictū dicti Christophori cui
nō est fides adhibēda:qꝛ vnic⁹ est:vt.s.
dixi p.l.iurisiurādi.C.de testi.cū simi.ꝛ
iō nō pōt dici q alit scripserit q̄ sibi di-
ctū fuerit:ex q̄ nō ē pbatū.l.duo sunt ti
tij.ff.d testa.tute.ꝛ maxie in crimine fal
22 si de quo agitur † in quo pbationes de
bēt esse clare.l.fi.C.de pba.ꝛ debēt d ne
cessitate ꝯcludere:vt.s.dixi p no.i.l.iu-
resgētiū.§.q fere.ff.d pact.¶ Circa ter
tiā falsitatē obiectā ipsi Odorico ēt nō
est multū isistendū:qꝛ lz ipse Odoricus
ptulerit dicta vba:vcz Lazar⁹ nō ꝯsen
tit ꝛc. tn̄ potuerit scribere qd.d.Laza-
rus nō ꝯsensit h̄ mō:vcz psite Lazaro ꝛ
non ꝯsentiēte:qꝛ ex quo dict⁹ odoricus
ptulit dicta vba nomine dicti Lazari:

ipso Lazaro pñte & nõ ꝯdicẽte vr̃ cõsen sisse dicte plationi ṽbo℞ ꝑ no.in.d.l.j. C.de rela.& sic potuit Odoric⁹ scribere pñte Lazaro & nõ cõsentiente:q꞉ ꝑ hoc nõ vr̃ scripsisse aliq̃d ꝯvolũtatẽ ipsi⁹ Lazari:sed poti⁹ fm̃ ei⁹ volũtatẽ.¶ Circa tertiũ & vltimũ dubiũ vz posito q̃d dict⁹ Odoric⁹ scripsisset aliter ꝙ partes dixerũt & voluerũt:an ꝑꝑ hoc dici debeat ipm̃ falsum cõmisisse:ita q̃d de falso pu
23 niri potuerit.Et vr̃ ꝙ sic:† q꞉ falsum nihil aliud est ꝙ mutatio ṽitatis:vt l auf. de fid.instru.in pñci.col.vj.& no.Azo in summa de falsis.l pn̄.col.xxvij.& h̃r per Cy.& doc.l.l.nec exẽplũ.C.de falsis.Sz si scripsit aliter ꝙ dictũ fuerit:& ꝙ ꝑtes voluerint mutauit veritatẽ:ergo falsũ
24 videt̃ cõmisisse.¶ † Cũ ꝯtrium veri⁹ est de iure:& pro fundamẽto hui⁹ decisiõis sciẽdũ est q̃d duob⁹ modis falsum põt cõmitti.vno mõ cũ dolo.alio modo sine dolo:vt no.ꝑ Cy.& doc.in.l.nec exẽplũ. C.de falsis.& ibi in hoc no.ꝑ glo.q̃ dicit ꝙ falsum sine dolo nõ ꝯmittit̃.& ibi hoc etiã no.Cy.& doc.Sed dict⁹ Odoricus casu quo scripsisset aliter ꝙ partes dixerint & voluerint nõ scripsit dolose:vt statim ostẽdam:ergo nõ potuit nec põt de falso puniri.¶ Q̃d aũt in dolo nõ fuerit:sz poti⁹ ꝑ errorẽ ita scripserit ꝓbari
25 põt multis modis.¶ † Et p̃rio q꞉ in dubio q̃ñ notari⁹ scribit alit̃ ꝙ dictũ fuerit:vel aliq̃d omisit ꝑsumit̃ poti⁹ id per errorẽ fecisse ꝙ ꝑ dolũ:vt ꝓbat̃ in.l.pe. in fi.ibi in quã credo te magis errore ꝙ malitia incidisse.C.de his qui sibi ascribũt in testã.& ꝓbat̃ l.l.quoties.§.j.ff.de heredi.insti.& ibi hoc not.Bar.q̃ dicit ꝑ illum text.q̃d si aliter scriptuz fuerit ꝙ dictũ reperiatur:q̃d presumitur errore scriptũ:& ideo dicit q̃d est argumẽtũ ad excusationem notarũ:vt si vnuz fuit dictũ ꝑ cõtrahentes:vel ꝑ ipsum notariũ dum verba cõtractus dicebant̃.Et aliter reperiat̃ scriptũ nõ presumit̃ factuz falso sed errore.& idẽ tenet Bal.in.d.§. j.& Ang.de are.in.l.j.l prin.ff.de appel. & in suo tracta.maleficiorum in glo.in verbo falsario.et Bald.in.l.si pater.C. de here.inst.qui dicit q̃d in dubio error presumitur.¶ Item pro hoc optime
26 facit lex merito.ff.pro socio q̃ vult † q̃d quoties potest capi coniectura q̃d quis deliquerit & non deliquerit in dubio debemus capere illam coniecturã vt nõ videatur deliquisse.facit etiam ad hoc quod no.Barto.in.l.gerit.in.iij.q.principi.circa princi.ff.de acquiren.heredi.
27 † vbi dicit q̃d in dubio act⁹ dz presumi q̃d inducat talem additionem ꝑ quam non incitat in delictuz per.d.l.merito. ¶ Item pro hoc facit q̃d no.dixit Bal.
28 in.l.j.C.de sacrosan.ec.q̃ dixit † q̃d quoties vnũ ṽbum põt importare falsitatẽ & nõ falsitatẽ debem⁹ facere cõiecturã q̃d nõ importat falsitatẽ.¶ Et rõ hu⁹ ꝗre magis error ꝑsumit̃ ꝙ dol⁹ põt esse vltra ꝑsumptionẽ iuris cõis & maxime circa varietatẽ electiõis facte de dicto Iaco.habreo:q꞉ dict⁹ Odoric⁹ nõ scripsit actũ suũ eo tp̃e q̃ celebrat⁹ fuit sed post:& iõ potuit nõ recordari precise de verbis platis ꝑ partes:q꞉ memoria hominũ labilis est.l.pegre.in pn̄.de acq. pos.Et maxie q꞉ plura fuerũt ṽba tunc plata:vt apparet ex illo actu:ex q̃b⁹ ꝑt
29 dici q̃d potuerit errare:† q꞉ q̃ñ factum est implicitũ etiã l facto ꝓprio presumitur ignorãtia.vt.l.emptor.§.luci⁹.ff.de pac.& l.cũ fideicõmissum.ff.de ꝯfes̃.fm̃ Bar.in.l.nõ fatet̃.eo.ti.et l.l.si res obligata.in pn̄.ff.de leg.j.¶ Et ꝑsertim cũ hic tractet̃ de dãno euitãdo ipsi⁹ Odo-
30 rici ne puniat̃ pena falsi.† q꞉ q̃ñ tractatur de dãno euitando etiã in facto proprio licitũ est errare:vt est tex.cum gl.& ibi doc.in.l.sed si me ꝑsente.§.cũ inter. ff.de condi.inde.& no.Bar.in.l.cuz falsum.ff.de acq.hered.¶ Itẽ est alia ratio:q꞉ ipse Odoric⁹ errauit siue errare potuit nedũ in errore facti:sed etiã in errore iuris:q꞉ potuit credere in p̃la falsitate sibi obiecta ꝙ de cõsensu p̃tiũ d.Jacob⁹ fuerit elect⁹:lz ꝑtes hoc nõ itellexissent nec voluissent.¶ Et eodez modo in tertia falsitate sibi obiecta potuit credere ꝙ Lazar⁹ nõ cõsenserit ꝑ ductioni facte:licet ipse Lazar⁹ nihil dixerit:& talis error iuris si error dici potest h̃ret excusare ipsum Odoricũ a dolo.q꞉ quoties q̃s mouet̃ id aliq̃d faciẽdũ ꝑpter aliquã causam siue iustaz siue etiam

Rue etiam iniustam nõ dicit̃ esse I dolo vt est casus not.in.l.igit.§.j.ff.de libe. causa.ibi ꝛ generaliter dicẽdum est ꝛc. Et no.glo.in.l.plagiũ.ij.in ŵbo iusta.in p̃n.C.ad.l.fla.de plagi.ꝛ gl.fi.in p̃n. in.l.j.in fi.ff.de abigeis. ¶ Et li regula riter iuris error nõ excusat:vt.l.ij.ꝛ.l.er ror.ꝛ.l.regula.l p̃n.ff.de iuris et facti
31 igno.ꝛ.l.ij.C.eo.tit.cũ si.† ĩn vbi ð dolo agit̃ sicut est in casu nostro q̃libet igno rantia etiã iuris excusat:vt.d.l.igit.§.j. et no.gl.notabi.in.d.l.plagiũ.ij.Et gl.fi. in.d.l.j.in fine.ff.de abigeis.ꝛ glos.in.c. fi.per illum tex.in tit.de lege conradi.in vsib⁹ feudorum. ¶ Et si dicatur ergo in omni maleficio in quo requirit̃ dolus nũq̃ aliquis punietur:quia semp quis se excusabit dicẽdo ꝙ hoc fecit errãdo in iure:quod videt̃ esse absurdũ.Ad qð respondetur f̃m Ange. in.d.l.plagiũ.ꝙ aliquando quis facit illicitũ ꝛ prohibi tũ iure nature puta furatur occidit in fert iniuriam vel iniuriã similem facit: ꝛ tunc iuris ignorantia nõ excusat etiã ꝑpter militiã rusticitatem vel sexum. vt.l.venia.ꝛ ibi gl.C.de in ius voc.quia dicit̃ error iuris naturalis vel quasi na turalis in quo nemo excusat̃:vt vult ibi glo.ꝛ no.etiã glo.in.l.fi.§.lz.ff.de pub.ꝛ gl.fi.l.l.error.ꝛ l.l.regla.ff.de iuris ꝛ fa cti ignoran.et gl magna in.l.si quis in tãn.in.ij.q.C.vnde vi.ꝛ glos.in.c.cũ illo rum.ad finem.in ŵbo imperitiã.de sen ten.excõmu.et iste nõ est casus noster: qꝛ hic non tractat̃ de errore in iure na turali vel quasi. ¶ Aliquãdo quis facit actũ illicitũ solũ de iure cõi:ꝛ tunc aut est certũ:qð errauit.i.ꝑ errorẽ illud illi citũ cõmisit:ꝛ tunc excusat̃ ꝑpter talem
32 ignorantiã et errorẽ:† qꝛ licet ignorã tia iuris sit lata culpa:vt.l. late.ff.de ŵ. sig.tñ illa culpa nõ equiparat̃ dolo:ex quo dol⁹ requiritur:vt.l.si quis id qð.§. doli.ff.de iurisd.om.iudi.ꝛ in.l.cornel.ff. ad.l.cor.de sicã.et probat̃ per glo.ordi na.in.l.si quis in tantã.in.viij.q.j.par tis.C.vnde vi.ꝛ hoc tz Ang.l.d.l.plagiũ. ꝛ Bart.in.l j.ff.si quis test.liber esse ius. fue.Et ꝓbat̃.in.d.l.igitur §.j.ff.de libe. causa.cum aliis similib⁹.§.ad hoc alle gatis. ¶ Aut est certũ ꝙ non errauit ꝗ fuit in dolo.ꝛ iste casus non habet du bitationẽ. ¶ Aut dubitat̃ an errauerit in iure vel nõ:ꝛ tũc I dubio p̃sumit̃ fuis se in dolo nisi cõtrariũ ꝓbet̃:videlicet ꝙ ipse errauerit in iure f̃m Ange.in.d. l.plagiũ.qui dicit ꝙ hoc fuit de mente Ja.bu.in.l.j.C.ad legẽ cor.de sicariis. Qualiter autẽ ꝓbari poterit iste error et sic ꝙ ipse Odoricus errore iuris du
33 ctus hoc fecerit ꝛ nõ ꝑ dolũ † cũ cõiciẽ tia hoĩs soli Deo nota sit:vt habet̃ ꝑ gl. insti.de actio.§.alie.dicit Ang.in. d.l. plagiũ.ꝙ hoc constare poterit ꝑ suũ iu ramentũ purgationis ꝑ.l.marcell⁹.ff. rerũ amo.ꝛ.l.p̃senti.C.de his q̃ ad ec cle.cõfug.ꝛ.c.j.de purgatiõe canonica. cõiunctis aliis verisimilib⁹ ꝯiecturis. Et ideo cũ in casu nostro dicat̃ ꝙ dict⁹ Odoric⁹ scripserit aliter q̃ dictũ fuerit. ꝛ illud qð scripserit potuerit esse ꝑ erro rem necdũ facti:sed etiã iuris:ꝛ sumus in dubio.dicendũ est ꝙ in hoc sit stãdũ iuramento suo purgationis:ex quo cõ currũt verisimiles cõiecture ꝙ potius errauerit q̃ in dolo fuerit. ¶ Prima cõ iectura est:quia in dubio notari⁹ scri bẽdo aliter q̃ dictũ fuerit p̃sumit̃ poti⁹ fecisse per errorẽ q̃ ꝑ dolũ:maxime qꝛ agit̃ de damno euitando:vt.§.dictũ est. ¶ Secũda coniectura est:quia testes: examinati cõtra dictũ Odoricũ fuerũt examinati sup errore ꝛ nõ sup falsitate vt apparet ex attestatiõe Anto.notarũ de facinis circa princi.ibi dũ dicitur in quo actu repetitur varietas seu error ꝑ scripturas ꝑdictorũ notariorum ꝛc. ¶ Tertia coniectura est:qꝛ dominus potestas fecit citare dictũ Odoricum sup dictis varietatibus:ꝛ sic appellat varietates ꝛ nõ dolũ:vt apparet ex cõ missione dicte citationis in pluri⁹ ei⁹ partib⁹. ¶ Quarta cõiectura est:qꝛ vn⁹ testis:vz egregi⁹ iurisperit⁹ dñs Aprui nus dicit ꝑdictã varietatem fuisse erro rẽ ꝛ nõ dolũ:vt pꝫ in fine sue attestatio nis.ibi dum dicit̃ ꝛ multũ contristatur de errore ꝑdicto inter ipsos notarios ꝛc. ¶ Quinta coniectura est et optima. videlicet qualitas persone ipsius odo
34 rici.† qui fuit semper bonus ꝛ legalis notarius.Et propterea in dubio presu

a ¶ Quãz a dolũ. Adde d. Alexã. de imo. in cõsi. xxvij. in. ij. vo. et in. l. si q̃s obrepse rit. de fal. et i. l. iubem⁹. C. de testa men. pau. d̃ ca. in. l. l er rore. C. d̃ te sta. doc. l. l. si librarius de reg. iur.

mitur poti⁹ in eo fuisse errorẽ q̃ dolũ a. ⁊ ista so la p̃sumptio sufficeret. vt d̃r singul'r Bal. in. l. quo ties. §. j. ff. de here. insti. q̇ d̃r in hoc põderãdã eẽ qualitatẽ persone. Nã si alr̃ notari⁹ fuit bon⁹ p̃sumit̃ error si mal⁹ p̃su mit̃ q̃ falsum scripserit. vt no. in. l. si q̇s ex argẽ tarijs. §. ij. ff. de edẽdo. ⁊ C. de p̱ba. l. iubem⁹. ⁊ . l. nõ ols. §. a barbaris. ff. d̃

35 re mili. ¶ † Et iõ cũ in ca su nr̃o ꝯcurrat ista pre sumptio bonitatis ⁊ le galitatis ⁊ ẽt alie q̃tuor ꝯiecture. dico q̃ standuz erit iur̃o suo purgatiõis Et si iurauerit se dolum nõ ꝯmisisse: stãdũ erit iu ramẽto suo. Immo plus ẽt sine iur̃o. In dubio stã tib⁹ dictis ꝯiecturis pre sumẽdũ est q̃ dolose nõ scripserit. sȝ poti⁹ p̱ erro rẽ facti vł iuris q̇ hȝ euz accusare a dolo et sic a falso. ⁊ p̱pterea de iure nõ potuit nec põt ꝯdẽna ri d̃ falso sicut ꝯdẽnatus ẽ. Nec ẽt potuit ꝯdẽnari attẽta forma statutoruz tridẽti q̇ statutũ tridẽti q̃ loq̇t̃ de tabelliõib⁹ q̇ fecerũt aliq̃ falsa instr̃a.

36 † q̃ intelligit̃ ẽt de actis vt plene no. Bart. in. l. in fraudẽ. §. neq̧ instr̃a. ff. de iure fisci. intelligit̃ de faciẽtib⁹ dolose vt hr̃ in l. nec exẽplũ. C d̃ falsis. ⁊ ẽ. dixi ⁊ prȝ etiã ex ei⁹ ru brica in q̃ d̃r de tabellio nib⁹ q̇ sciẽter vł fraudu lẽter fecerint aliqua fal sa instr̃a. Immo pl⁹ dñs potestas ꝯdẽnauit dictũ odoricũ ẽt si falsum com misisset q̃ qñ minime ve

rũ est cõtra formã statuti tridẽti. Nã cõ dẽnauit eũ in quadrigẽtis libris quas si nõ soluerit infra terminũ vni⁹ mẽsis a die p̱lationis sentẽtie. q̃ sibi dextera man⁹ debeat amputari. q̇ statutũ non vult q̃ debeat man⁹ dextera amputari

37 nisi in casu quo soluere nõ potuerit. † q̃ v̄ba intelligũtur si idone⁹ nõ fuerit ad soluẽdã. vt p̱bat̃. i. l. statu liberos. §. si q̇s sic acceperit. ff. de fideicõ. libertatibus. Sȝ dict⁹ odoric⁹ erat ⁊ ẽ idone⁹ ad sol uẽdũ dictas quadringẽtas libras. q̇ p̄r su⁹ ẽ valde diues ⁊ in ei⁹ ẽ p̱tãte. ⁊ sic p̱ pter bona patris p̃sumit̃ esse idone⁹ ad soluẽdũ arg. gl. notabi. in. l. ij. C. q̇ etate se excusant li. x. ¶ Et p̱ hoc facit q̃ no. bar. in. l. cũ scim⁹. C. de agrico. ⁊ cẽsitis.

38 lib. xi. vbi d̃r. † q̃ estimum patris p̱dest filio per illũ tex. ⁊ Ang. i. l. fi. C. de impu. ⁊ alijs substi. ⁊ Bal. in. l. nõ plures. C. de sac. san. eccle. ⁊ in. l. j. §. domini. ff. ad sil leianũ. ⁊ in addi. Spec. in tit. de cẽsib⁹. ¶ Et iõ non debuit eũ cõdẽnare si non soluerit infra mẽsem in amputatiõe ma nus. Sȝ in casu quo falsuz cõmisisset de buisset eũ cõdẽnare l trecẽtis libris q̃s si soluere nõ poterit q̃ debeat sibi ma n⁹ amputari. ¶ Vñ ex p̃dictis olb⁹ ꝯclu do q̃ ex p̱cessu agitato ꝯtra dictũ Odo ricũ sup̱ dictis assertis falsitatib⁹ nõ ẽ p̱batũ q̃ ipse falsuz ꝯmiserit. ⁊ iõ nõ de buit nec dȝ de falso cõdẽnari. sed poti⁹ absolui a dicta inquisitiõe de falso con tra eũ formata ẽt ipso absente ⁊ nõ cõ parẽte p̱. l. si nõ defendãtur. ff. de penis. ⁊ q̃ nõ iuridice cõdẽnat⁹ est in amissio ne manus sicut cõdemnatus est.

¶ Summariũ sup̱ cõsi. xxij.

1 Notarius qñ scribit: partes sigillat̃ ⁊ instrumẽtũ si sigillatũ nõ reperiat̃: an falsum presumatur. ita q̃ ipsuz viciet̃: numeris olduus sequẽtib⁹ p̱ totũ ꝯsiliũ.

2 Falsitas nihil aliud est q̃ veritatis mu tatio.

3 Notarius nõ debet asserere illud quod per partes factũ nõ est: ⁊ si affirmet fal sum committit.

4 Instrumentũ habens solennia: que in eo requiruntur bonum presumitur.

5 Notarius si legalis fuerit: pro ipso pre sumendum est.

6 Titulum si quispiam in vna re habeat. et in possessione reperiatur: illius tituli vigore in possessione esse presumitur.

7 Fratres duo vel socii si fuerint: qui longo tempore res diuisas tenuerunt: et vnus solus onera subiit: ac solus commoda sensit: etiam sine instrumentis diuisio esse facta presumitur.

8 Jus vel causa quando patientiam precedit: et ipsa patientia longo tempore fuerit: diuisionem factam fuisse presumitur.

9 Testis vnius dicto credendum est si dubitetur. an notarius scripserit aliquod instrumentum: vel de forma in eo contenta rogatus fuerit.

10 Factum cum sit antiquum: et testes sint mortui: propter probationis difficultatem pro eo: qui possidet: facile presumitur.

11 Instrumenti susceptio: si non iudicatur: an ipsum instrumentum approbare videatur.

12 Falsitas multis modis capitur.

13 Sigillorum de natura est: vt in fi. scripture apponantur.

14 Confiteatur si quispiam se habuisse pecuniam: aliquando illa confessio spe future numerationis facta esse di. et nu. 15.

16 Notarius non debet dicere pecuniam fuisse numeratam: nisi in presentia pecunia fuerit.

17 Instrumentum quando aliqua distinctione vel interpretatione iuuari potest: falsum dici non debet.

18 Verbum vnum quoties potest importare falsitatem et non falsitatem: coniectura sit quod non falsitatem importet.

19 Verba interpretari debent: vt secundum subiectam materiam intelligantur.

20 Presens aliquando etiam pro futuro ponitur.

21 Ciuitate in aliqua si tres monete conseruatores fuerint. et quando fiunt solutiones in communi: consueuit notarius apponere nomina omnium trium: licet vnus absens fuerit: consuetudo excusat.

22 Verba notarii in instrumento apposita cum partibus non noceant: nec nocere possint: an excusent.

23 Vtile per inutile non vitiatur.

24 Instrumentum non vitiatur: si sigilla apposita corrumpantur.

25 Contractus quo ad formam consuetudo loci: in quo celebratur inspicitur.

26 Contractus in dubio perfectus presumitur: ex quo per notarium stipulatus fuerit.

27 Copula et repetit qualitatem iam precedenti appositam.

¶ Consilium.xxii.

IN christi † nomine Consultationis casus est in hec verba. ¶ Duo fratres nobiles habentes castella cum iurisditionibus indiuisa. et quedam bona patrimonialia diuisa. quedam indiuisa emerunt separatim certa bona immobilia videlicet quilibet eorum pro se et suis heredibus et non pro altero fratre. Postea cum concordia peruenerunt ad huiusmodi conuentionem solenni stipulatione contractam: et manu publici et autentici notarii scriptam et in publicam formam redactam videlicet quod bona empta per ipsos fratres separatim essent ementis tantum et suorum heredum et non alterius fratris et si aliquis ipsorum vellet emere teneatur conuocare alterum fratrem etc. et si non vult partem suam exbursare quod ille qui non vult exbursare nullum ius habeat in re empta et quod bona in futurum acquirenda per ipsos fratres sint acquirentis seu ementis et non alterius fratris prout patet latius publico instrumento scripto de anno. Mcccc xxxii. manu Bartholomei quondam ser Odorici notarii qui in fine dicti instrumenti subscriptionem ita conscripsit. Ego Bartholomeus quondam ser Odorici notarii de paulo habitator clesii publicus imperiali autoritate notarius predictis omnibus interfui et rogatus publice scripsi. ¶ Et ad maius robur et firmitatem omnium premissorum predicta omnia sigillis prefatorum dominorum Antonii et Sigismundi consuetis sunt corroborata et sigillata. ¶ Postea dicti fratres emerunt bona imobilia separatim quilibet pro se et suis heredibus et vnus ipsorum fecit plures emptiones. et instrumenta sunt confecta pro se et heredibus suis. Nunc vero filii dictorum fratrum sunt in altercatione quoniam filius alterius fratris petit partem bonorum emptorum per patruum suum cuius filii dicunt se non teneri ad communionem illorum vigore predicti instrumenti quia fuerunt empta a patre suo pro se tantum

tū ꝛ heredib⁹ suis. Cōtra ꝙ instrumētū opponit ei fidē nō eē adhibēdā qꝛ nō ē verū ꝙ dicti fratres in eo instrumēto imposuerint vnquā sua sigilla ꝑut ipse notari⁹ attestat. Ex q̄ q̄rit q̄d iuris an s. illi instrō sit fides adhibēda vl̄ nō illa ratiōe. qꝛ dicti sigilli nūꝙ fuerūt appositi in dicto instrumēto. ¶ In christi nomine ac inuocata spirit⁹ sancti gratia. In p̄senti cōsultatione vr̄ prima facie dicēdū illi instrumēto tanꝙ falso nullā
1 fidē esse adhibēdā. † Nā falsitas nihil aliud est quā mutatio veritatis vt dicit tex. in auf. de fid. instr. in p̄n. col. vj. s3 in dicto instrumēto fuit mutata veritas. qꝛ notari⁹ attestat ꝛ sigilla partium fuerūt i instrumēto apposita ꝙ minime verū est. Et ideo cū in illa parte sit falsum q̄ cōcernit totū instrumētū dū d3 et ad mai⁹ robur ꝛ firmitatē olm p̄missorum ꝛc. Unde ꝙ nullā fidē facere d3beat ꝑ no. ꝑ Inno. ꝛ doct. l. c. fraternitatis. ex de here. col. vj. ꝛ ꝑ doc. l. l. si ex falsis. C. d3 trāsact. cū si. ꝛ ꝑ hoc facit gl. in. l. si ex p̄cio. C. si cer. pe. ꝛ in. l. si ex cautiōe. cū ibi no.
3 C. de nō nu. pe. vbi h3r. † ꝙ notari⁹ nō d3 asserere illud ꝙ ꝑ partes factū nō est ꝛ si affirmat falsū cōmittit. sed d3 dicere ita fuisse ꝑ partes assertū. ꝑ hoc ē t. c. ad hec sumus. in p̄n. ibi tales vt asserūt extra de rescrip. ¶ Preterea inquātū nō posset opponi dicto instrō vitiū falsitatis tñ vr̄ ꝙ ex alia ratiōe nō sit ei fides adhibenda. qꝛ nō videt fuisse ꝯtract⁹ ꝑfect⁹ nā ex quo vt dicit notari⁹ partes apposuerūt sigilla sua ꝛ non sunt apposita nō vr̄ partes habuisse ipsū ꝯctū ꝑ ꝑfecto ꝛ absoluto. arg. l. ꝯct⁹. cū ibi no. per Cyn. Bald. ꝛ doc. C. de fide inst. ꝛ qꝛ rogitus instrī imperfect⁹ nō facit fidē. vt. l. Luci⁹. in prin. et ibi hoc no. Bal. et Ang. ff. de test. mili. ¶ S3 profecto his nō obstātib⁹ viso dicto instrō. ꝛ albus diligēter consideratis teneo fidem illi instrumēto esse adhibendam. ꝛ me mouit primo qꝛ illud instrumētum h3 ola solennia que instrumentis requirunt.
4 † Et ideo ꝑ ipso presumendū est vt in auf. de fide iustr. §. si vero moriant. ꝛ. l. cū p̄cib⁹. cū ibi no. C. d3 pba. ¶ Scdo legalitas. notarū. † Nā. vt mihi asserit ta
5 bellio q̄ scripsit illud instrm̄ est legalis ꝛ fides ei⁹ instrīs publicis adhibet id ꝑ ipo p̄sumēdū ē ꝙ legalr̄ scripserit. l. nō ois. §. a barbaris. ff. de re milita. ꝛ. l. si qs ex argētariis. §. ij. ff. de edēdo. ꝛ ꝑ hoc. l. satis apte cū glo. j. ibi vl̄ aliis idē cūs. C. de falsis. ꝛ ꝙ ibi no. Bal. q̄ exēplificat illā glo. qn̄ notari⁹ q̄ ꝯfecit instrm̄ erat ꝑsona fide digna. Unde de eo p̄sumit. ¶ Tertio obseruātia ꝯct⁹. Nā vt d3 dicti fratres tenuerūt bona de q̄b⁹ instrō sit mētio diuisa. ꝛ etiā alia bona ꝑ ipsos separatim ēpta iuxta ꝯuētionē in instrō descriptā ex quo presumit ita fuisse cōtractū celebratū ꝛ instrm̄ stipulatū. qꝛ iuxta illud ouidū. exit⁹ acta probat. ꝛ. l. j. C. q̄ accu. nō pos. ibi et tūc ex euētu cause. ꝛ. l. rē nō nouā. l si. C. de iudiciis ꝛ. l. ordinata. circa mediū. ff. de liberali cā. facit optime tex. l. l. ij. C. de ac q̄. pos. ꝛ glo. fi. l. l. quedā mulier. ff. de rei
6 ven. q̄ dicit. † ꝙ si aliqs h3 titulū in vna re. ꝛ reperit in possessiōe p̄sumit esse in possessiōe vigore illi⁹ tit. Sequētia em̄ declarāt precedētia. l. si seru⁹ pluriū. §. fi. ff. d3 leg. j. ¶ Quarto ꝑ hoc etiā addu cit patiētia dictorū fratrū q̄ lōgo tēpore a die instrumēti ꝯfecti tenuerūt bona ꝑ eos acq̄sita ꝛ separatim possederūt. Nā ex quo tenuert illa bona diuisa ꝛ separata ab aliis tā longo tēpore ꝛ extat dictū instrm̄. est p̄sumptio ꝙ stipulatū ꝛ publicatū fuerit. ꝛ ꝑ hoc allego tex. cū glo. no. in. l. si maior. C. ꝯmuni diui. q̄ gl.
7 vult elegāter. † ꝙ si sunt duo fratres vl̄ socii qui tenuerint lōgo tp̄e resdiuisas ꝛ vnus solus subiit onera ꝛ solus sensit commoda presumit etiam sine instrīs facta diuisio argu. l. cum de in rem verso. ff. de fur. et. l. j. §. fina. ff. de aqua pluuiali arcenda. ꝛ. l. minus. C. de acq̄. pos. ꝛ pro hoc etiam facit. l. si filius. C. de pe ti. here. Et. l. qui aliena. §. j. ff. de acqui. here. ¶ Et pro hoc allego Baldum in
8 d. l. qui in aliena. §. j. vbi vult. † ꝙ etiā quādo ius vl̄ causa precedit patiētia3. ꝛ patientia fuit lōgo tēpore futuro presumitur diuisionem fuisse factā. ¶ Itē hoc etiā vult Ioan. de Imo. in. l. j. §. de niꝙ. ff. de aqua plu. arcē. q̄ dicit ꝙ illa glossa in. d. l. si maior est notabilis ꝛ sic

gularis q̄ vult ꝓpter ꝓmiscuā patientiā longo tp̄e p̄sumi diuisionē fuisse factā. Sec⁹ si vn⁹ tantū patiētia interuenisset pro hoc allego.l.si pater puelle.ꝛ ꝙ ibi no.Cy.ꝛ doct.C.de inoffi.testa.Naꝫ ibi in.d.l.pe.ille actus diuisionis tēdit ad p̄sumendū actū ꝙ pōt tendere ad p̄iudiciū vtriusqꝫ ideo in dubio presumit̄ propter patientiā longo tp̄e interuenietē. etiā vbi instrumēta nō interuenerūt.vt d.l.si maior.ergo multomagis in casu nostro hoc presumit̄.vbi instrumentum dr̄ ꝛ apparet esse confectū.ꝛ ideo ꝓ eo presumit̄.ꝛ maxime cū sit ꝯforme iuri cōmuni.ꝛ lꝫ Bal.ꝛ Pau.de ca.intelligant illā gl.in.l.si maior.qn̄ non esset magna inequalitas q̄ dr̄ esse in casu nostro.tn̄ hoc nō obstat q꞉ illa gl.procedit qn̄ eo tp̄e quo p̄sumit̄ facta diuisio fuisset inequalitas cū pactum in instrumēto appositū esset ꝯmune vtriqꝫ ꝛ potuisset cedere ad ꝯmodū ꝛ incōmodū vtriusqꝫ.d.l.si pater puelle.C.de inof.testa.iō standū est illi presumptioni ꝙ presumat̄ facta diuisio:ꝓut in instrumēto cōtinetur ꝛ in cōsequentiā ꝓ ipso instrumēto sit p̄sumendū. ¶ Quinto ꝓ hoc etiā adducitur attestatio ipsi⁹ notarū qui deponit. vt dr̄ illud instrumentū vere fuisse stipulatū ꝛ ꝑ eū publicatū.vt in ipso cōtinet̄ cui dicto in dubio standū est.vt.l.si quis

9 decurio.in fi.C.de falsis. ¶ †Nam licet nō credat̄ dicto vnius testis.l.iurisiurādi.C.de testib⁹.ꝛ.c.lꝫ vniuersis.extra de testi.cū simi.tn̄ quando dubitatur si notarius scripserit aliquod instrumentuꝫ vel si fuit rogatus de forma in eo cōtenta tunc eis credit̄ vt est casus ibi ꝫ bar. Ang.ꝛ doct. ¶ Sexto ꝓ hoc etiā facit lōginquitas tp̄is.Nā cū illud instrumentū factuꝫ fuerit.Mccccxxxij.ꝛ sic sit trāsactū lōgissimū tp̄s ꝛ factum sit antiquū.

10 †ꝛ testes sint mortui p̄sumitur facile ꝓ eo qui possidet ꝓpter difficultatē ꝓbationis.vt no.Inn.in.c.veniens.de verb. sig.ꝛ Bal.in.l.nō ignorat.in.v.col.C.de fructib⁹.ꝛ litis expēsis.ꝛ in tm̄ in factis leuior ꝓbatio req̄rit̄ ꝙ ēt p̄sumpta ꝓbatio sufficit.vt no.in.l.q̄ liberis.in pn.C. de bo.pos.ꝫm tab.ꝛ no.Cy.in.l.j.de sententijs q̄ ꝓ eo qđ interest. ¶ Et iō cum in

casu q̄ōnis nostre sit instrumentū publicū scriptū manu notarū publici ꝛ legalis.q̄ deponat ꝓ instr̄o.ꝛ ꝑtes tenuerint bona vt in instr̄o cōtinet̄.ꝛ factū sit antiquū in instr̄o credēdum est. ¶ Septimo ꝓ hac parte adducit̄ alia ratio.q꞉ si est verū ꝙ notarius tradidisset instrumētū partib⁹ vꝫ vtriqꝫ fratri suū de ꝑ se heeres nullā penit⁹ dubitationē haberet.

11 †q꞉ fratres suscepto instrumento ꝛ non cōtradicēdo viderent̄ approbasse dictū instrumētū.vt ꝓbat̄ in.l.si filiusfa.ff.ad macedonianū ꝛ ita volūt ibi Bar.ꝛ doc. ꝛ Bar.in.l.q̄.n.§.j.ff.rē ratā haberi.ꝛ l.l. cū tabernā.§.idē q̄rit.ff.de pig. ¶ Nec obstant argumēta.s̄.in cōtrariū deducta. ¶ Et primo dum dr̄ ꝙ dictū instr̄m est falsum q꞉ falsum est mutatio veritatis.ꝛ hic fuit mutata veritas q꞉ rn̄detur qđ falsitas capit̄ plurib⁹ modis ꝛ maxi-

12 me tribus. ¶ †Primo modo largissime pro omni eo ꝙ nō est verū.siue adsit dolus siue nō.vt.l.is q̄ ducēta.§.vtrū.ff.de reb.du. ¶ Alio modo large ꝓ mutatione veritatis vt habet̄ per tex.ꝛ gl.in.l. nec extra.C.de falsis. ¶ Tertio mō stricte.et illud dicatur falsum ꝙ incidit in aliquod capitulum legis cornelie.ꝛ dolose est commissum de falsis:vt.l.quid sit falsuꝫ.ff.de falsis.ꝛ ibi hoc no.Bar.ꝛ Sali.in.d.l.nec exemplū. ¶ At in casu nostro nō pōt dici ꝙ sit falsum scđo vel tertio modo.q꞉ nullus dolus notarij interuenit.Et lꝫ q̄tū ad verba videat̄ esse falsum.ꝫm primum modū q꞉ vr̄ esse mutatio veritatis ex quo notari⁹ asserit ꝑtes apposuisse sigilla sua ꝙ verū nō est. tn̄ q̄tum ad notariū pōt dici ꝙ nulla sit falsitas.q꞉ illa notarij ola suprascripta sigillis domini Antonij ꝛ sigismūdi sūt roborata ꝛ sigillata debēt exponi.i.ro-

13 boranda ꝛ sigillāda.†q꞉ cū de natura sigillorum sit vt apponant̄ in fine scripture. ꝛ no.in prin.vt manifestū est.ꝛ hoc etiā sentit.Bald.in.l.contractus.in.ij.col.C. de fide instrumētorū.Et officiuꝫ notarij scribētis instrumētū circa ea q̄ tangunt negocia seu factum partiū sit loqui per verba vel preteriti tēporis vel p̄sentis. ꝛ nō futuri quia tunc non facerent fidē. si essent futuri temporis.argu.eorū que

habent in.l.si ex cau.C. de nō nu.pecu.⁊ i.l.ij.C. de acqui.pos.⁊ in.l.ꝑdia ff.eo.tit. ¶Et iō ꝑsumit ex quo nō fuerūt apposita ⁊ spectabat ad partes apponere. ꝙ notari⁹ fuerit rogatus a partib⁹ de scribēdo illa ꝟba. qꝛ intēdebāt sigillare. ⁊ sic sub spe future sigillationis.

14 ¶†Sicut in simili dꝛ qñ qs ꝯfitet se habuisse pecuniaꝫ aliqñ illa ꝯfessio est facta spe future numerationis vt in toto tit. C.de nō nu.pe.⁊ in ti.C.ꝺ dote cauta nō nūe. ¶Et ꝑ hoc allego etiā ꝙ in simili dixit no.Bar.in.d.l. predia.ff.de acquir.pos.

15 vbi dicit.†ꝙ si i instr͂o cōtinet.titius dedit ⁊ vēdidit seyo fundū ꝓ precio centū ꝙ preciū ei dedit ⁊ numerauit ⁊ testes qui fuerūt i instr͂o descripti dñt qꝺ nulla pecunia interuenit tale instr͂m non poterit ꝺ falso redargui qꝛ illa ꝟba ꝑciū dedit ⁊ numerauit verificant ex actu ficto sicut ex vero. ⁊ ideo lꝫ nō interuenerit actus ver⁹.s.vera numeratio.tñ interuenit act⁹ fict⁹.s.ꝙ fuit cōfessus se habuisse ⁊ recepisse. ⁊ ita dꝫ disputasse dñm Jaco. but. ⁊ ꝑ hoc.d.Bar.alle. tex.i.d.l.ꝑdia. Et lꝫ Ang. ⁊ aliꝗ doc. Moder. videā a tur reprehendere predictam decisionē Bar.i.d. l.ꝑdia.ꝑ gl.in.l.si ex cautiōe.C.ꝺ nō nu.pe.q̄ vult

16 †qꝺ notari⁹ nō dꝫ dicere pecuniā fuisse nūerataꝫ nisi i ꝑsenti sit pecunia. Tñ puto i casu nr͂o ꝟaꝫ esse doctrinā Bar.ꝑ ea

a ¶Subiectā materiā Adde do. alex.in consi.xxxiij. in iij.volu.⁊ i ꝯsi.xl.eodē iij.volumi. pau.de ca. in ꝯsi.cxiij. incip.substitutio predicta bar.i.l. si in diē.in prin.de condi.⁊ demō. bal.in.l.ij.i iij.co.ꝺ his q̄ pe.no.⁊ i ru.C.de cōtrahē.emp. pe.ꝺ ācha. in.c.nos q̄dē.de testa. ant.de bu. in.c.fi.de resti.spo.multa ꝑ.d.alex. i.l.q̄ rome. de ꝟ.obli.

q̄ no.Lado.de Ro.in.d.l.ꝑdia.q̄ dt cōcordādo has opiniōes. Aut tabellio ponit ꝟba in instrumēto q̄ non possunt denotare nisi realē numerationē. seu aliend actū realē vtputa qꝛ dicit ꝙ precium in ꝑsentia mei notarij numerauit ⁊c. Uel dixit se vidisse nūerari. ⁊ tali casu nō sit vera opi.bar.sed Ang. ⁊ alioꝝ. ¶Aut verba notarij sunt q̄ nō denotāt de necessitate realē numerationē sed possuꝫ se referre ad cōfessionē. ⁊ sic ad fictā numerationē. ⁊ tūc ꝓcedit opi. Bar. ¶Sꝫ in casu nr͂o illa verba notarij.s.omniū sigillis roborata ⁊ sigillata nō sunt verba de necessitate denotātia verā sigillationē. qꝛ nō dt notarius ꝙ viderit sigillari vl' ꝙ in ꝑntia sua fuerint sigilla apposita. ꝙ si dixisset falsum diceret. ⁊ ꝓpterea cū verba sua possint interpretari de sigillatiōe futura ⁊ sic assertiōe ꝑtiū singulare volentiū. Jta est interpretandū.

17 ¶†Et ꝙ hoc si veꝝ suadet etiaꝫ alia rō cōis q̄ est. ꝙ qñ pōt instrumētuꝫ inuari aliqua distinctione vel interpretatione non dꝫ dici falsum. vt ꝓbatur ꝑ gl.no.in.l.iurisgētiū.§.ꝙ fere. ⁊ ibi hoc no.bal.ff.de pac. ¶Et idē vult Bald.in

18 l.j.C.de sac.san.eccl.qui dt.†ꝙ quoties vnū verbū pōt importare falsitatē. ⁊ nō falsitatē. facimus coniecturā ꝙ nō importet falsitatē: ⁊ ita etiam tꝫ Ange.de are.in suo trac.malefi.i ꝟbo falsario.in ꝑn.ad qꝺ.etiā alle.l.merito.ff.ꝓ so. ⁊ ꝙ no.Bar.in.l.gerit.in.v.col.ff.de acqui. here. ¶Preterea pōt etiā dici ꝙ i casu nostro illa verba ꝑteriti seu ꝑsenti tpis intelligant de futuro.vꝫ sigillata sunt. i.sigillare ꝓmiserūt. ⁊ maxime cum ille actus sigillatiōis cōsueuerit apponi in

19 fi.post verba notarij.†qꝛ ꝟba debēt interpretari vt intelligant fm subiectā materiā.l.insulā.ff.de prescrip.ver. ⁊.l.si stipulatus.in ꝑn.ff.de vsur. ⁊.l.si vno.in prin.ff.loca.cuꝫ si.maxime vt pot⁹ res valeat q̄ pereat.l.quoties.ff ꝺ reg.iur. ⁊ ꝺ reb⁹ dubijs ⁊ de ꝟb.ob.cū si. ¶Nec

20 hoc dꝫ esse mirū.†qꝛ ēt aliqñ ponit presens pro futuro.vt est tex.cū gl.in ꝟbo vult.de cōsecra.di.iij.peruenit. ⁊ di.iiij. quādo quis. ⁊ preteritū etiam ponitur quandoqꝫ ꝓ futuro ⁊ no.glo.de consec.

pl.ij.in Christo patri.in verbo.erimus.& preteritum etiam ponitur quandoque pro futuro.ut.l.di. ponderasti.& ibi gl.in verbo docuit quod exponit.i.docturum promisit in.d.c.i etiam pa tri. ¶ Et ita in casu nostro illa verba sigillata sunt debent ut dixi exponi.i.sigillare promiserunt.& hoc modo intelligendo nullam falsitatem continent dicta verba.& sic cessant omnia contraria:quia si ex parte contrahentium postea defecit vel quia non curauerit apponere sua sigilla.Ex quo etiam sine eis valebat.vel quia tunc non habebant sigilla & postea obliti sunt ponere.non propter hoc potest dici instrumentum falsum.Et satis mihi hoc consonare videtur quia si notarius voluisset falsum instrumentum conscribere illa verba que non releuant quicquam circa substantiam instrumenti.& contentorum in eo non apposuisset eo modo quinimmo vt patere pot cuilibet sane mentis & deridendus esset qui contradiceret. iuxta.l.sed an vltio.§.j.ibi.licet istam sane sententiam celsus eleganter dederit.ff.de neg. gest. ¶ Preterea potest dici quod etiam si illa verba notarii intelligerentur prout iacet.videlicet quod vere sunt sigillata tempore subscriptionis notarii quod est falsum.tamen propter hoc non viciaretur instrumentum quia ex quo ita consuetum est quod notarii scribant instrumenta per verba presentis vel preteriti temporis circa ea que per partes facienda sunt pot esse scriptum instrumentum sperans quod partes exequantur ea que scripta sunt de earum commissione seu mandato licet postea non exequantur. tamen propter hoc notarius non dicitur falsum committere & pro hoc allego quod eleganter no.Bal. in.c.j.i fi.j.col.in ti.de feu.cogni.vbi di
21 cit.† quod si i ciuitate sunt tres conseruatores monete:& quando fiunt solutiones in com consueuit notarius ponere nomina omnium trium licet vnus sit absens licet hostien.in c.sat quanto.extra de his que fiunt a prelato.teneat quod non valeat consuetudo tamen ipse bal.tenet quod talis consuetudo excusat quando in preiudicium absentis nihil fit.Et idem dicit Bal.eadem ratione defenduntur notarii per vsum que sunt rogati vltima die officii quod ad illam diem ponant solutiones que fiunt ipsius masariis:nam consuetudo ipsos excusat.ex quo non inest communicatio. Et idem sequitur Ang.de are.in suo tract.malefi.in
22 gl.in verbo falsario.l.j.col.i.fi.† Et ideo cum etiam in casu nostro illa verba notarii non noceant nec nocere possint partibus excusent notarium ex quo est ut dixi talis consuetudo. ¶ Nec ob.gl.i.l.si ex cautione.C.de non nu. pe.& quod ibi no.& quod no.doc.i.l.predis.ff.de acq.pos.quia loquuntur i actu qui debet celebrari ante stipulationem vel in ipsa si pot.Secus si est actus qui solet post scriptum instrumentum fieri vt i casu nostro. ¶ Et maxime hoc procedit si notarius qui viuit testificetur hoc scripsisse de commissione partium que postea sigillare noluerunt vel non potuerunt quia non habebant sigilla consueta. Cui dicto esset standum.l.si quis decurio.cum ibi no.per doc.& maxime per Angel.C.de fal. ¶ Postremo etiam potest aliter responderi ad ea que in contrarium deducta sunt de falsitate quod etiam si instrumentum in illa parte predicta esset falsum.nec posset aliqua distinctione vel consuetudine iuuari tamen propter hoc non tolleretur fides instrumenti in reliquis quia quando pars que dicitur falsa est pars materialis que in facto consistit nec est obligatoria nec intelligatur de parte
23 formali.† tunc vtile per inutile non vitietur vt no.Bal.in.l.nec exemplum.per illum tex.C.de fal.Et.i.l.quis.C.de fidei.lib. ¶ Sed in casu nostro appositio sigillorum in instrumento publico est huiusmodi.quia de iure communi non debet sigilla instrumento publico apponi nec instrumentum ab eis sumit auctoritatem nisi expresse partes dixissent instrumentum aliter non valere.vt no.eleganter Anto. de but.secundum hosti.in.c.inter doc.in.vj. col.in pn.extra de fide instru.que dicit etiam
24 secundum Inn.ibi† quod si sigilla fuissent apposita & corrupta propter hoc non vitiaretur instrumentum.& maxime hoc procedit in Italia & in locis vbi seruatur ius com.quia in illis non necesse neque consueuit sigilla partium apponi in instrumentis publicis.Et ideo cum dictum instrumentum stipulatum & scriptum fuerit in districtu & dioecesi tridentina in qua seruatur ius com.nec est consuetudo contraria.nec per partes actum fuit vt aliter non valeret dicendum est illud instrumentum fuisset in dubio stipulatum secundum formam iuris que
25 ibi seruatur.† quia quo ad formam actus inspicitur consuetudo loci in quo celebratur per.l.j. C.de eman.li.& ibi no.&.l.ij.C.de fide instru.& ita no.Bald.in.l.contractus.in.ij. col.C.de fide instru.Et docto.in.rub.ff.

de no.ope.nũ.cũ si. Nec ob. scđa rõ i cõ trariũ allegata vз ꝙ cõtract⁹ nõ fuerit pfect⁹ ꝛ absolut⁹ per sigillationẽ.vt.l.З
26 ct⁹.C.de fide instr.† qz in dubio ꝓsumit perfectũ ꝛ absolutũ ex quo stipulatum fuit p notariũ arg.l.si is.l si.ff.de testa. ꝛ ita voluit Bar.ꝛ doc.in simili in rub. ff.de noui ope.nũtia.vbi dicũt ꝙ si pro ducit statutũ in dubio ꝓsumit esse in to tũ.ꝛ statuẽtes nõ pl⁹ cõstituisse nisi pro bet ꝯtiũ. ¶ Nec ob.si dz satis probat ꝯtiũ ex quo nõ sunt apposita sigilla de qb⁹ attestat notari⁹.qz illa ṽba notariũ declarãt ꝙ illa sigilla nõ debebãt appo ni ad solẽnitatem vel ad formã act⁹ nu merariã:sed ad abũdãtẽ cautelã:vt ptз dũ dixit no.ꝛ ad maius robur ꝛ firmita tẽ ꝛ illa verba ꝛ firmitatẽ debẽt itelligi
27 maiorẽ.† qz culpa illa ꝛ repetit ꝗlita tẽ appositã in ꝑcedẽti.l.fere.§.gayo se yo.ff.de fun.instr.ꝛ iõ sicut abũdãs cau tela nõ nocet.l.testiũ.C.ð testa.ita omis sio abũdãtis cautele nõ dз viciare:ma xime qñ omissio fit p partes qz tã ope rat oppositũ in opposito sicut ꝓpositũ in ꝓposito.l.hoc genus.ff.de cõd.ꝛ de mon.ꝛ no.Bar.in.l.inter stipulantẽ.§. sacrã.ff.de ṽbo.oblig. ¶ Et propterea nõ põt dici instrm imperfectuз.cũ in eo nihil desit ꝙ sit necessariũ ad substãtiã vł formã necessariã de iure vel de loci cõsuetudine. ¶ Uñ ex ꝑdictis cõcludo dicto instrõ fidẽ esse adhibẽdã nõ obstã te ꝙ in eo non fuerint per partes sigil la apposita:et ita de iure iudicari non solũ per iudices ordinarios:sз etiã per principes vel reges:aut sacrã maiesta tem imperialem iudicandum esset.

¶ Summariũ sup ꝯsilio.xxiij.

1 Inquisitio falsitatis lane an ꝛ quo modo fieri possit:numeris olb⁹ sequẽ tibus per totuз consilium.

2 Inquisitio regulariter de iure cõmuni ꝓhibita est:qz vbi nemo accusat index condemnare non debet.

3 Lex vbi.C.de falsis dicens:ꝙ super fal sitate ꝓcedi possit quomodo itelligat.

4 Uerba alicuius proclamatiõis vbi nõ conueniãt:ibi nec eius dispositio con uenire potest.

5 Falsi crimine accusatus si vita defun ctus fuerit:an crimẽ extinctũ videat.

6 Repetũdarum crimine ꝛ maiestatis in dicio:etiam mortuis reis:cũ quid⁹ ni hil actum fuerit adhuc bona eorũ fisco applicari possunt.

7 Pena non põt ex aliquo delicto ab he redibus incipere exceptis criminib⁹ re petundarum:ꝛ maiestatis.

8 Uectigalium nomine commissa ad here dem transeunt.

9 Res efficitur fisci vel illius:ad quẽ pe na spectat:anteꝙ delinquens moriat: ex quo pena amissionis rerum ipsoruз iure committitur.

10 Uerba:punientur ꝛ damnabũtur:que sunt futuri tẽporis:sententiã requirũt.

11 Testib⁹ plurib⁹.ꝛ dignioribꝰ credẽdũ ẽ.

12 Fama hominis vbi agitur ꝛ ꝓptio res esse debemus ad absoluendũ ꝙ ad condemnandum.

¶ Consilium.xxiij.

In christi noie Amen Spectabiles † domi ni pretores domus merca 1 torum Requisitus a Mat theo guagnino viro certe optimo ꝛ de fensiões suas cõtra quãdã inqsitionẽ p vos ꝛ offm vestrũ formatã iurib⁹ ꝛ rõni b⁹ apud tribunal vestrũ cõprobarẽ.Cõ fisus pmũ rõne ac vřa l oẽs humanita te.deinde vt amici ꝛ cliẽtis mei volũtatẽ satisfacerẽ decreui i his scptis allega tiões meas ad vos mittere que multis omissis ea solũ attingũt ꝗ veritatis ꝛ iu stitie sunt.Scio ꝛ eñ ꝙ tãꝙ optimi sa pientissimi iudices veritatẽ et iustitiã in hoc processu sicut in reliquis consueui stis.sequi ꝛ amplecti curabitis:ꝛ vt cla rius hec Matthei defensio itelligat in primis distinguẽda est in tres partes. Pria est an de iure potuerit formari in quisitio ꝯ lanã vt dз venditã a Baptista guagnino pri⁹ defuncto. Scđa an pro batũ sit legitime ꝙ lana cõtra ꝙ inqui rit fuerit falsificata. Tertia si fuit falsi ficata.an ꝓbatũ sit ꝙ p Baptist.guagni nũ falsificata fuerit. ¶ De pria non vř mihi de iure dubitãdũ esse ꝙ dicta in
2 quisitio formari nõ potuerit.† Nã re gulariter inquisitio est ꝓhibita de iure

cõi.q2 ibi nemo acusat iudex nõ dз con
dẽnare.vt.l.rescripto.§.si qs accusatorẽ
nõ hз.ff.de mune.ꝛ hono.ꝛ ibi dr in glos.
mulier nemo te accusat.nec te cõdẽno.
ꝛ verba fuerũt xpi saluatoris.fallit in
quibusdã in quibꝰ põt inquisitionẽ pce
di:vt hr per gl.Bar.ꝛ doc.in.l.ii.§.si pu
blico.ff.ad.l.iul.de adul.ꝛ per glo.in.l.
iii.§.pterea.ff.de suspe.tu.Et per Spec.
in ti.de inquisitiõe.§.qñ aũt.in.iii.parte
Spe.ꝛ p Cy.in.l.mulierẽ.C.si mãci.ita
fuerit alienatũ ne pstituat.ꝛ p Ang.de
are.i suo trac.malefi.in.j.glo.Sed iste
casus nr̃e falsitatis lane nõ est de illis.
vt ibi pз ergo sumus in regula predicta
ꝙ p inquisitionẽ nõ põt pcedi contra di
ctã lanaз que dr falsificata per.l.omnis
diffinitio cũ gl.ff.de reg.iur.¶ Nec pdi
ctis obstat.l.vbi.C.de falsi.vbi vr dici.
5 †ꝙ sup falsitate põt pcedi q2 illa lex lo
quit qñ pncipaliter fuit accusatio insti
tuta de falso.nõ aũt fuit formata inqui
sitio.ita tз gl.ordinaria l.d.§.si publico.
Et ita tenẽt ibi Dyn.ꝛ Bar.per text.in
d.l.vbi.C.de fal.ibi nec accusatori tm̃ et
ibi hoc ẽt tenẽt Cy.ꝛ doc.vñ ɔcludit ꝙ
i casu nr̃o nõ potuit formari inqsitio su
p lana q̃ dr falsificata.nec sup ea pcedi
potuit ꝛ per cõsequẽs nec cõdẽnatio.sз
absolutio sequi dз.Nec etiã obstat qdã
proclamatio facta ex officio dñorũ pre
torũ domus mercatorũ Uerone in qua
precipit ꝙ quelibet persona terreria et
forẽsis teneat facere vel fieri facere iu
stas bonas ꝛ legales mercãtias.ꝛc.No
tificãdo eis ꝙ fiet diligẽs inquisitio.ꝛ si
reperirent facere vel fieri facere vel cõ
misisse aliquã fraudẽ vel falsitatẽ in di
ctis mercãtiis punient arbitrio dñorũ
vicariũ ꝛ cõsultũ ꝛc.¶ Nã lз in ea pcla
matiõe dicat ꝙ de eis fiet diligẽs inqsi
tio.nõ tñ per hec verba potuit nec põt
inquisitio formari.q2 cũ in tali casu inq
sitio sit de iure prohibita nõ potuerũt di
cti officiales domus mercatorũ p suaз
pclamationẽ facere ꝙ pcedere possint
per iquisitionẽ.vbi de iure prohibita re
perit.¶ Et ideo illa vba ꝙ de eis fiet
diligẽs inquisitio debẽt intelligi vt non
sonẽt in vitiũ.vз ꝙ ipsi officiales dilige
ter perquirent si mercantie facte erunt
iuste bone ꝛ legales necne.non ꝙ.proce
datur per formã inquisitionis.Sed pro
cedet ɔ eos sm formam iuris siue statu
torũ domus mercatorũ Uerone.¶ Nõ
eñ officiales dicte domus habeãt pote
statẽ pcedẽdi aliter quã de iure vel ex
forma statutorũ ipsiꝰ domus permitta
tur.Et inquantũ potuisset procedi vigo
re dicte proclamatiõis aliquo modo cõ
tra falsitatẽ cõmittẽtes mercantiis nul
lo modo potest in casu nr̃o.vt pз ex v
bis dicte proclamatiõis que dicũt ꝙ si
qui reperirent facere vel fieri facere vl
ɔmisisse aliquã fraudẽ vel falsitatem in
mercãtiis punient condẽnabuntur ꝛc.
¶ Nã nõ est verum dicere ꝙ Baptista
guagninus fuerit repertꝰ cõmittere vel
ɔmisisse aliquã fraudẽ in dicta lana cũ
ipse iaз mortuus erat anteꝙ formaret
aliqua inqsitio iuxta.no.in.l.si bersato
rẽ.C.de fideius.ꝛ per Cy.in.l.lз.in fi.C.
de acqui.pos.ꝛ.l.lapilli.l fi.ff.de reꝝ di
ui.Et per Bar.ꝛ doc.in.l.j.in prin.ff.de
acqui.pos.cũ si.ꝙ sic etiã probat rõne
4 †vbi nõ cõueniũt verba proclamatiõis
ibi nec eiꝰ dispositio potest cõuenire.vt
l.hos accusare.§.oĩbꝰ.ff.de accusa.Et
l.iiii.§.toties.ꝛ ibi Bar.ꝛ doc.ff.de dam.
infec.sed vba pclamatiõis loquunt de
repertis cõmittere vel cõmisisse falsita
tem ꝙ mortuus ɔuenire non põt q2 ho
mo mortuus nõ põt dici qd reperiat.vt
de se pз ergo ꝛc.Item dñt dicta verba p
clamatiões punient.ꝛ ɔdemnabunt ar
bitrio dñoꝝ vicariũ ꝛ ɔsulũ domꝰ mer
catorũ ꝛ in amissione mercantiarũ falsi
ficataꝝ lз homo mortuus ɔdemnari nõ
põt.Immo sentẽtia lata ɔtra mortuũ ẽ
ipso iure nulla.vt est casus in.l.pe.ff.q
snie sine appel.rescin.vbi sic dr Paulus
iuriscõsultus.Eũ qui in rebꝰ humanis
nõ fuit snie dicte tẽpore inefficaciter cõ
demnatũ videri.Itẽ respõdit eũ qui in
rebus humanis nõ esset cũ iudex datꝰ
est neq3 iudicis dationẽ valuisse neq3
sententiam aduersus eũ datã vires ha
bere.Et ideo vigore dicte pclamatiõis
procedi nõ potuit cõtra dictũ Baptistã
prius defunctũ minus etiam contra la
nã predictaз pcedi potuit vigore dicte
proclamatiõis.q2 illa proclamatio vult

qđ cōdemnatio fiat cōtra illos qui falsi
tatē cōmiserūt arbitrio dñoꝝ vicarij et
cōsulū ꝛ in amissiōe. Ita qđ ṽba ꝯdēna
tionis debēt formari cōtra cōmittētes
falsitatē. ꝛ non cōtra lanā vt manifeste
ꝑꝫ ex verbis ipsiꝰ ꝓclamatiōis. Ex qui
bus tria sunt considerāda scꝫ agēs pa-
tiēs. ꝛ id in quo patiens pati dꝫ. et hec
sunt primū. s. agēs iudices qui possunt
cōdemnare. ꝛ isti sunt dñi vicarius ꝛ cō
sules domꝰ mercatorū. Secundū. s. pa-
tiēs ꝛ iste est Baptista guagninus. Ter
tiū. s. in quo patiēs pati dꝫ. Et hoc ē ipa
lana. que dr̄ falsificata. vnde cū nō repe
riat̄ patiēs ꝛ sic subiectū despositū in
quo possit cadere ꝯdēnatio. merito nec
in ipsa lana pōt cadere ꝯdēnatio. nec ꝺ
ea potuit fieri principaliter inquisitio:
qꝛ vt dixi ꝓclamatio vult ꝙ cōdēnatio
ꝑncipaliter formet̄ ꝛ fundet̄ in persona
falsificātis. Et ꝙ pena falsificātis sit ꝙ
amittat lanā. Ita amissio lane est pena
cōdēnati. Cū ergo Baptista nō pōt con
dēnari in amissione lane. sequit̄ qđ pe-
na amissiōis lane nō pōt hr̄e locū. Inq̇-
sitio. n. ꝛ ꝯdēnatio fieri debēt ꝯtra delin
quentē. ꝛ nō ꝯ̄ res que falsificate essent
qꝛ ille nil delinquerūt: nec eis ꝯueniunt
verba: nec dispositio ꝓclamatiōis: nec
etiā iuris cōis vt etiā statꝫ dicet̄. ¶ Et
ideo cōcludit̄ qđ dicta inquisitio formari
nullo mō potuit nec cōtra Baptistā qꝛ
iaꝫ defunctus. nec ꝯ̄ lanā: qꝛ cōtra illaꝫ
procedi nō pōt. nec ipsa ꝯdēnari. ꝛ istud
est verissimū sicut deꝰ est deꝰ. Propter-
ea ꝙ de iure cōi nullo mō potuerit inq̇-
ri nec cōdēnatio sequi de aliqua falsita
te que diceret̄ cōmissa in dictis lanis ꝑ
Baptistā guagninū ꝓbatur manifeste ꝑ
tex. in. l. j. C. si reꝰ vel accusator mortuꝰ
5 fuerit. vbi dr̄. † ꝙ si accusatus de crimi-
ne: falsi vita functus est per hoc crimē
extinctū est ergo si ꝑ mortē Bapti. gua-
gnini crimē falsi assertū fuit extinctū se
quit̄ ꝙ nō pōt formari inquisitio nec po
test ꝑ eā sequi cōdēnatio prius extincto
falsi delicto. Ad idē est tex. in. l. ij. eo. tit.
vbi dr̄ ꝙ etiā si quo ad cōmodū pecunia
rium. ꝛ sic penam pecuniariā proceda-
tur super crimine falsi. ꝙ mortuo illo q̄
dicitur falsum cōmisisse non potest am-
plius procedi in dānū defuncti vel eius
heredē: sed aduersus aliū qui vellet vti
illa falsitate bene procedi posset. ¶ Vñ
ibi est casus apertꝰ qui decidit questio
nē nr̄am. vꝫ ꝙ mortuo iā Baptista gua-
gnino qui dr̄ lanā falsificasse nō potuit
nec potest procedi ad inquisitionē: nec
ꝯdemnationē in dānum ipsius vel eius
heredū cum crimē qđ si imponitur. sic
ꝙ fuit per eius mortē extinctum est etiā
quo ad penā pecuniariam vt ibi dicit̄.
¶ Postremo de hoc etiā allego tex. ap-
tum qui nullo modo pōt respōderi in. l.
ex iudiciorū. ff. de accu. Cuius ṽba hic
pro consulibus subijciunt̄. ꝛ fuerūt mo-
destini iuriscōsulti. Et iudiciorum publi
corū admissis nō alias transeunt aduer
sus heredes pene bonorū ademptionis
quam si lr̄s cōtestata ꝛ cōdemnatio fue
6 rit facta. † Exceptio repetūdarū ꝛ maie
statis iudicio. que etiā mortuis reis cū
quibus nihil actū ē adhuc exerceri pla
cuit vt bona eorū fisco vēdicētur. adeo
vt diuus seuerus ꝛ Antonius rescripse
rūt ex quo quis aliqđ ex his causis cri-
mē ꝯtraxit nihil ex bonis suis alienare
aut manumittere eū posse. Ex ceteris
ṽo delictis pena incipere ad heredē ita
demū pōt si viuo reo accusato mota est
licet nō fuerit cōdēnatio secuta. ¶ Vi-
detis ergo ex hac. l. ꝙ vbi viuo reo accu
satio nō est mota vel inq̇sitio recepta. q̄
loco accusatiōis succedit. ibi potest inq̇
ri. vt habet̄ in. c. qualiter ꝛ qñ. el. ij. de ac
7 cu. † nō pōt pena ab heredibus incipere
ex aliquo delicto exceptis criminibus
repetundarum. et maiest. de quibus in
d. l. ꝛ iudiciorū. ꝛ aliūs de quibꝰ ibi ꝑ gl.
ꝛ per gl. in. l. j. C. si reꝰ vel accusator mor
tuus fuerit de quibꝰ nō est crimē falsita
tis sup quo formata est inquisitio que
formari nō potuit nec debuit ex asserto
delicto Baptiste guagnini iā defuncti l
dānū eiꝰ heredis vt manifeste dr̄ in. d. l.
ex iudiciorū. ¶ Nec predictis obstat. l.
8 cōmissa. ff. de publi. vbi dr̄. † ꝙ cōmissa
vectigaliū nomine ad heredē transeūt
ꝛ cōmissi persecutio sicut aduersus quē
libet possessorē si aduersus heredē ꝯpe
tit qꝛ illa lex cum simili loquitur quan-
do pena amissionis rerum cōmittitur a

lege vel a statuto ipso iure sine cōdēna
tiōe.quo casu pena tūc trāsit ɔtra here
dē.ita loquit.d.l.cōmissa.fm Bar.i.d.l.
iudiciorū.⁊ idē no.Bal.i.l.j.C.ne ex de-
lictis defunctorū.⁊ Bar.de saly.i.l.j.C.
si re⁹ vel accusator mortuus fuerit.Et
9 est rō h casu.†qr res iā est effecta fisci
vel illi⁹ ad quē pena spectat anteꝙ mo
riat deliquēs ex quo pena amissiōis re-
rū cōmittit ipso iure ⁊ hoc ꝓbat text.in
d.l.cōmissa.ibi nā id ꝙ ɔmissum est sta-
tim desīit ei⁹ esse qui crimen contraxit.
¶ Sz qn pena nō imponit ipso iure.sz
reqrit snia.tūc mortuo delinquēte non
potest amplius procedi cōtra bona vel
eius heredem nisi in casibus exceptua
tis de iure cōi ⁊ ex forma etiā dicte ꝓ-
clamationis requirit sententia cōdem
natoria.vt patet ex verbis ipsius ꝓcla-
10 matiōis.ibi punietur ⁊ dānabunt†que
verba sunt futuri temporis.et requirūt
sententiā.vt not.gl.nota.⁊ ibi per doct.
in.l.in criminali.C.de iuri.om.iudi.cuz
similib⁹.¶ Un̄ ex oib⁹ predictis cōclu-
ditur ꝙ nullo modo potuit de iure nec
ex forma ꝑdicte proclamationis forma
ri dicta inquisito cōtra dictā lanā ex ali
qua asserta falsitate que dicat ɔmissa ꝑ
dictū Baptistā guagninū.Et hec satis
sufficiūt ꝓ absolutione faciēda a dicta
lana ⁊ Mattheo heredi dicti Baptiste.
qr seq̄ cōdēnatio nō pōt.¶ Sz in oibus
dubiis vt partib⁹ suprascriptis satisfiat
dicā etiā sup eis.¶ De scda itaqꝫ par-
te.vz an ꝓbatū sit legitime ꝙ lana ɔtra
quā inquirit fuerit falsificata.¶ Et sup
hoc solet dici ꝙ vbi testes examinati
sunt in cā sicut fuerūt hec ꝓ vtraqꝫ pte
qd tu iudex magis scire debes quāta fi- 11
des sit testib⁹ adhibēda vt.l.iii.§.j.ff.de a
testib⁹.¶ Un̄ cū tota hec inqsitio ⁊ de-
fensio Matthei cōsistat ex dictis ⁊ atte-
statiōib⁹ testiū tm̄ Uos dñi iudices sci
re potestis quāta fides sit testib⁹ adhi-
bēda.Et ꝑfecto dici pōt ꝙ multis ex di
ctis testib⁹ assumptis ex officio nō ē ad-
hibēda fides.vcz primo scdo et tertio q̇
deponūt solū de trib⁹ velliis lane augu
stane.hec em̄ est minima ꝗtitas respe-
ctu lane vēdite.potuissent em̄ ꝑ errorez
illi tres velli fuisse immixti i alia lana.

¶ Itē scdo ⁊ qrto nō est
adhibita fides qr dicūt
ꝙ Laurēti⁹ ⁊ Gabriel tē
pore q̄ insaccabat dicta
lana in domo Baptiste
guagnini conqrebāt de
imixtiōe dicte lane.Cu-
ius ɔtriū deponūt testes
ꝓducti per dictū Mat-
theū.¶ Itē dict⁹ quart⁹
testis et vltim⁹ minime
ꝓbāt qr dñt se nescire si
dicta lana fuit falsifica-
ta.ā ⁊c.Item dictū sexti
septimi et octaui testis
nō ꝓbat ꝙ falsitas fue-
rit ɔmissa.qr dicūt ꝙ qn̄
partierunt dictā lanam
martiagā inuenerūt in
ea lanā augustanā.nec
dñt ꝙ hec mixtura fue-
rit facta per aliquez aīo
falsificādi.Si em̄ fuisset
ipsa mixtura facta per
ipos emptores nō fuis-
set falsificata qr hoc fie
ri potuisset.Un̄ nō seqt.
illi tres testes deponūt
ꝙ erat lana augustana
mixta cū martiaga.er-
go erat falsificata;qr ne
mo ipsoꝝ deponit ꝙ fal
sificata fuerit.Itez dicti
testes sunt ꝑsone viles
scz fachini ⁊ portatores
lanarū.et testes ꝓducti
pro Mattheo guagnino
sunt plures digniores.
†Un̄ eis magis ē credē
dum^a^ ꝑ.d.l.iii.§.j. ⁊.l.ob
carmē.§.si testes.ff.d te-
sti.cū simi.¶ Itē qr dicti
testes Matthei dñt visi
miliora.magis em̄ visile
ē ꝙ si tpe vēditiōis dicte
lane.⁊ ēt tpe ptiōis dicti
ēptores si sciuissēt fuis-
sent ɔqsti d dicta falsita
te ɔ ipz baptistā dū viue
bat:sz hoc nō fecerūt.qr
nō erat veꝝ sz dmū post

a ¶ Credē
dū.ad hui⁹
ɔclusiōis ⁊
toti⁹ cōsilii
materiā vi
de do.Ale-
xā.d imola
i cōsili.xliii.i
iiii.volu.et
in.l.iii.ff.d
testi.⁊ i cō-
sil.xciii.co.
iiii.volum.
Spec.i tit.
de testi.§.
postꝗ.bar.
in.l.ob car
mē.§.j.eo.
tit.bal.in.l.
testiū.i pe.
col.C.eod.
cano.in.c.
x̄ra.eo.tit.

eius morte qn̄ conuēti fuerūt ad soluē- dū pecuniā p dictis lanis emptis per eos. Et ideo cū dicti testes Matthei di- cāt verisimiliora potius est eis credēdū. vt. d. l. ob carmē. §. si testes. ff. de testib⁹.
¶ De viciaa pte si fuit falsificata dicta lana an pbatū sit q falsificata fuerit p ipm Baptistā guagninū. Et ex pdictis prime apparet q nō. Qui enī dolū di- cit dolū pbare dz. l. qties. §. q dolo. ff. de pbatio. et pbari dz dol⁹ perspicuis in- dicijs. vt. l. dolū. C. d dolo. Sz certe stāti bus pbatiōib⁹ et attestatiōib⁹ pductis p pte Matthei non pōt dici q sit pbat⁹ aliqs dol⁹ vel aliqua falsitas ex pte di- cti Baptiste guagnini. imo est pbatū cō trariū si singula dicta testiū recte ɔside-
11 rētur. ¶ Et eo magis qz in dubio ma-
12 xime i tali cā vbi agit de fama hois po ti⁹ debetis esse prompti ad absoluēduz q ad cōdēnandū. l. arrianus. ff. de act. et obli. z. l. fauorabiliores. ff. de reg. iur. cū simi. Et meli⁹ est nocētē absoluere q in nocētē cōdēnare. l. absentē. in pnc. ff. de penis. ¶ Ex pdictis itaqz olb⁹ cōcludi-
1 tur q vos dñi ptores dom⁹ mercatorū debetis deū pre oculis habēdo pnūcia re formari nō potuisse dictā inqsitionē nec sup ea pcedi. Et inquātū pcedi po tuisset. q nullo modo cōceditur q ipm liberare debetis zc.

¶ Summariū super consilio. xxiiii.

1 Electi ad summandū z aptandum estimum an potuerint mādare notario suo. q alicuius estimo vnū cētū addat: z an dict⁹ notari⁹: qui addidit falso te- neatur: z puniri possit: numeris olb⁹ se quētibus per totum consilium.
2 Verbū aptari: siue aptandi significat: q possit et fieri additio. vbi aliqd deficiat.
3 Clausula: prout est necessarium: in casu consiliū quid importet.
4 Prothocollū siue ibreuiatura qn̄ ab in- strumento inde releuato discrepat: p- thocollo: siue imbreuiature stādum est.
5 Interpretatio z declaratio alicuius cō missionis per viciniā facte ad ipsam vi ciniam spectat.
6 Falso ad hoc vt quis teneat: dolus re- quiritur.
7 Dolo esse nō dr: qn̄ quis monet ad ali- quid faciendū propter aliquā cām: siue iusta seu iniusta fuerit.
8 Error iuris licet non excuset: tamen vbi de dolo agitur: quelibet ignorātia etiā iuris excusat.
9 Ignorātia iuris nō excusat pper mili- tiā rusticitatē vel sexū: qn̄ quispiā facit illicitum iure nature phibitū: puta fu- ratur: occidit: zc.
10 Ignorantia iuris lz sit lata culpa: lata tn̄ culpā dolo nō equiparat. ex quo do- lus requiritur.
11 Dolo quo casu quis esse psumatur: nisi contrarium probetur.
12 Conscientia hominis soli deo nota est.
13 Argumentum nomine bonum est.
14 Confesso cum sponte mitius agitur.
15 Notarius faciēs aliquod mandato su- perioris pena falsi non tenetur.
16 Dolo nō vr esse qui iudicis vel superio ris iussu circa officiū suum aliqd facit.

¶ Consilium. xxiiii.

In christi no- mine z ac inuocata spūs sancti gratia. Uisa accu- satiōe producta contra di ctos Dnicum et Christo forū electos z 9 dñm Cominum notis. et visis eorū defensiōibus z visa cōmis- siōe data dictis duob⁹ electis z declara tione facta in publica vicinia. pro deci sione presentis ɔsultatiōis duo sint exa minādq ex quib⁹ apparebit decisio triū dubiorū. super quibus cōsiliū queritur.
1 ¶ Primū an dicti Christoforus z Dni- cus electi ad summandū z aptādū esti- mum potuerint de iure mādare nota- rio suo. vt adderet vnuz. c. estimo magi stri Francisci physici ita vt pro hoc nō possit nec debeat de falso puniri. ¶ Se cūdum an dictus notarius de falso te- neatur. ¶ Circa primum dicendum est breuiter q dicti electi potuerunt mādā re notario vt adderet dictum. c. estimo magistri Frācisci q pbat primo ex ver bis commissionis eis date per publicā viciniam. nam ordinatū fuit per. d. vici niā q per pdictos electos fieri debeāt summari z aptari in omnibus prout est necessariū. z sic de eis est data potestas

aptādi rōnes estimi put est necessariū.
2 † nā verbū aptari siue aptādi significat
ꝙ possit etiā fieri additio vbi aliqd defi
ciet etiā correctio maxime qr ꝺt i oibus
3 † put est necessariū vt ꝓbat i.l.nō solū.
§.q primipillū.ibi ꝙ recte adaptans.ff.
de excu.tut.ꝛ i.l.itē veniūt.§.adaptāda.
ff.ꝺ peti.here.Et iō cū i casu nostro fue
rit necessariū addere illud.c.tum.qr ap
paret de errore ꝑ policias siue quinter
nos estimatorū in qbus estimatus erat
dict⁹ magister Frācischus in.cc.lib.qb⁹
in dubio videt esse standū tanꝙ ꝓthoꝛ
4 collo,† qr qñ ꝓthocollū siue ibreuiatu
ra discrepat ab instrumēto inde releua
to stādū est ꝓthocollo siue imbreuiatu
re.vt est gl.not.in.aut.de tabellionib⁹.
§.illud.in ꝟbo ꝓthocollū.ꝛ no.Bart.in
l.sempronius.ff.de lega.ij.Cum etiā qr
apotheca dicti magistri Frācisci cū re
bus in ea existētib⁹ vt in facto ꝓponit
erat valoris mille ducatis.Seqt ꝙ di
cti electi habuerūt ptām addēdi illud
capitulū.qr erat cōueniēs ꝛ necessariū
ita aptare estimū dicti magistri Frāci
sci rōnib⁹ ꝑdictis.¶ Scđo hoc ēt ꝓbat
qr dū esset ꝓpositū i vicinia ꝙ dicti duo
electi fecerāt addere dictū.c.ꝑ notariū
suū estimo dicti magistri Francisci fuit
obtētū ꝛ declaratū ab omnib⁹ vno tātū
excepto ꝙ dicta electio dictoꝝ duoꝝ se
extēdit ad h vt potuerint addere dictū
c.ꝛ sic ꝙ ipsi habuerint libertatē vigore
sue commissiōis addēdi dictū.c.ꝛ ꝙ bñ
fecerūt.ꝛ ꝙ illa additio.d.c.per dictos
duos electos facta estimo dicti magi
stri Frācisci fuerit bñ facta ꝛ valeat ꝛ te
neat.Immo etiā deliberauerūt dicti ꝺ
vicinia suscipere in se predictū iudiciū
expēsis suis pro dictis accusis ne homi
nes sui de bono opere dilapidarentur.
Ex quibus apparet manifeste ꝙ dicti
Christopho.et Dñic⁹ potuerūt addere
vel addi facere dictū.c.vigore sue ꝯmis
5 siōis.† qm interpretatio ꝛ declaratio di
cte ꝯmissiōis ꝑ viciniā facte spectat ad
ipsam viciniā.vt.l.in ambiguis.ff.de re
gu.iur.vbi sic ꝺr in ambiguis orationi
bus maxime ei⁹ sñia spectāda est q eas
ꝓtulisset.ꝑ hoc.l.nerati⁹.e.ti.ꝛ.l.fi.C.ꝺ
legi.ꝛ.c.cū venissent.extra ꝺ iudicijs.et

l.ab executore.in pn.ꝛ ꝙ ibi no.ꝑ glo.ꝛ
doct.ff.de appel.cū simi.¶ Tertio hoc
etiā ꝓbat alia rōne ēt si verū esset ꝙ in
dicta cōmissiōe facta dictis duob⁹.ele
ctis nō ꝯtineret ꝙ potuissent addere di
6 ctū.c.tñ ꝺ falso nō tenerent.† qr ad hoc
vt qs de falso teneat reqrit dol⁹.vt est
tex.in.l.nec exemplū.C.de fal.ꝛ ad hoc
not.gl.q dicit ꝙ falsum sine dolo nō cō
mittit ꝛ ibi doct.Sꝫ in casu nostro dicti
duo electi nō fuerūt in dolo vt stati ostē
dā.ergo de falso nō tenent.¶ Qꝺ aūt i
7 dolo nō fuerint ꝓbatur sic† quoties qs
mouet ad aliqd faciendū ꝓpter aliquā
causam siue iustā siue etiā iniustā nō ꝺr
esse in dolo.vt est tex.no.in.l.igit.§.j.ibi
ꝛ gñalr dicendū est.ff.de libe.cau.ꝛ no.
gl.in.l.plagij.ij.in ꝟbo iustā.in pn.C.ad
l.flauiā.de plagiarijs.ꝛ gl.fi.in pn.in.l.
j.in fi.ff.de abigeis.Sꝫ dicti duo electi
moti sunt ad credēdū ꝙ habuerūt pote
statē addēdi vel addere faciēdi dictū.
c.ꝛ sic corrigēdi dictū estimum magistri
Frācisci ꝓpter illud verbū aptari pos
tū in sua cōmissione ex eo qr inuenerūt
in policijs siue quinternis estimatoꝝ
qꝺ dict⁹ magister Francisc⁹ erat estima
tus in.cc.lib.maxime attenta apotheca
dicti magistri Frācisci cū reb⁹ in ea exi
stētib⁹ q cause fuerūt iuste ꝛ etiā qñ fuis
sent iniuste.tñ qr moti sunt ꝓpter illas
causas.vt dicūt in defensionib⁹ suis nō
diceret esse ꝓpter hoc i aliquo dolo.vt
d.l.igit.ff.de li.causa.ꝛ ꝓpterea nō te
nent de falso.vt.d.l.nec exēplū.C.ꝺ fal
sis.¶ Nec pōt eis imputari qꝺ ipsi er
rauerint in iure si de iure ex dicta ꝯmis
8 siōe libertatē addēdi nō habebāt.† qr lꝫ
regulariter iuris error nō excuset.vt.l.
ij.ꝛ.l.error.ꝛ.l.regula.in pn.ff.de iur.et
fac.igno.ꝛ.l.ij.C.eo.ti.cū simi.tñ vbi de
dolo agit qlibet ignorātia ēt iuris excu
set.vt.d.l.igit.§.j.de lib.cau.ꝛ no.gl.no.
in.d.l.plagij.ij.et gl.fi.in.d.l.j.in.fi.ff.de
abigeis.ꝛ etiā gl.in.c.fi.ꝑ illū tex.in.ti.
de.l.corradi.in vsi.feu.¶ Et si dicat er
go in oi maleficio in quo reqrit dol⁹ nū
ꝙ aliqs puniet.qr semꝑ qs se excusabit
dicēdo qꝺ hoc fecit errādo i iure qꝺ vr
esse absurdū.¶ Ad hoc rñdet sm Ang.
9 in.d.l.plagij.† aliqñ quis facit illicitum

phibitū iure nature.pu
ta furat occidit īfert iiu
riā vł similia facit.⁊ tūc
iuris ignorātia nō excu
sat ēt ꝓpter militiā rusti
citatem vel sexū.vt.l.ve
nia.et ibi gl.C.de in ius
vo.qꝛ ꝺꝛ error iuris na
turalis.vel quasi natu
ralis in quo nemo excu
sat.vt vult ibi gl.⁊ no.ēt
gl.in.l.si.§.13.ff.de publ.
⁊ glo.fi.in.l.error.⁊ in.l.
regula.in prin.i gl.ma
gna.⁊ in gl.in ꝟbo q̇bus
dā.ad fin.ff.de iur.⁊ fac.
ign.⁊ gl.magna.l.i.si q̇s
in tātā.in.ij.q.C.vñ vi.et
gl.in.c.cū illorū.ad fi.in
ꝟbo ad pitiā.ꝺ sen.exc.
et iste nō est casus nr̄.qꝛ
hic nō tractat de errore
in iure naturali vel q̄si.
¶ Aliqñ q̇s facit actū il
licitū solū de iure cōi et
tūc aut est certū ꝙ erra
uerit id ē ꝑ errorē illud
illicitū cōmisit ⁊ tūc ex
cusat ꝓpter talē ignorā
10 tiā ⁊ errorē.†qꝛ lꝫ igno
rantia iuris sit lata cul
pa.vt.l.late.ff.ꝺ ꝟb.sig.
tñ lata culpa nō eq̇para
tur dolo.ex quo dolꝰ re
q̇rit.vt.l.si q̇s id ꝙ.§.do
li.ff.de iurisd.om.iudi.⁊ l
l.in.l.corne.ff.ad.l.cor.ꝺ
sic.⁊ ꝓbat ꝑ gl.ordi.l.i.si
q̇s i tātā.in.viij.q.j.par
tis.C.vñ vi.⁊ hꝫ Ang.l
ꝺ.l.plagij.⁊ Bart.l.i.j.ff.
si q̇s testamēto liber eē
iussus fuerit.⁊ hoc ꝓbat
l.ꝺ.l.igit.ff.ꝺ lib.cau.cū
aliis iurībꝰ.ꝭ.ad h alle.
¶ Aut est certū ⁊ ꝙ non
errauit sꝫ fuit in dolo ⁊
iste casus nō hꝫ dubiuꝫ.
¶ Aut dubitat an erra
11 uerit vel nō.†tūc in du
bio ꝓsumit fuisse i dolo

nisi ꝓbet ꝯriū ꝙ ipse errauerit ſm An
ge.in.ꝺ.l.plagij.q̇ dicit qꝺ hoc fuit ꝺ mē
te Jaco.but.ꝑ.l.j.C.ꝺ sicariis.¶ Sꝫ q̄lr
probari poterit iste error.⁊ sic ꝙ fecerit
actū illicitū potiꝰ ꝑ errorē q̄ ꝑ dolū †cū
12 ꝯsciētia hoīs soli deo sit no.vt isti.ꝺ act.
§.alie.in gl.ꝺt Ang.l.ꝺ.l.plagij.ꝙ h cō
stare poterit ꝑ suū iuramētū purgatio
nis.vt.l.marcellus.ff.rerū amota.et.l.
ꝓsenti.C.ꝺ his q̇ ad eccle.cōfu.⁊.c.j.de
purga.canonica.ꝯiūctis aliq̇bꝰ verisi
milibꝰ cōiecturis.¶ Et iō dico in casu
nostro.ēt si ꝺ iure nō fuisset licitū dictis
duobꝰ electis addere vel addi facere il
lud.c.estimō magistri Frācisci ꝙ est fal
sum vt ptꝫ ex ꝓdictis.Tñ ex quo nō cō
stet de dolo exꝓsse:nec de errore exꝓsse:
sꝫ sumꝰ in dubio dicēdū est ꝙ in hoc sit
stādū iuramēto eoꝝ purgatiōis:ex quo
ꝯcurrūt verisimiles ꝯiecture ꝙ potius
errauerint q̄ in dolo fuerit.¶ Pꝛīa ē:
qꝛ ꝟba ꝯmissiōis sue nō sunt clara in h
ꝙ nō possint addere estimis.Jmmo po
tiꝰ sonāt in ꝯriū ibi dū ꝺꝛ ⁊ fieri debeāt
summarij ⁊ apta in omnibꝰ ꝓut est ne
cessariū.¶ Jtē qꝛ missi asserit i facti nar
ratiōe ꝓcedēti ꝙ huiusmodi officiales
solēt appellari correctores ⁊ summarij:
⁊ sic ex eo ꝙ appellant correctores.pre
sumptio est ꝙ habeant ptātē corrigēdi
13 †qꝛ bonū est arg.a noīe:vt.l.a nullo.et
ibi gl.⁊ doc.C.de sexijs.¶ Jtē qꝛ in posi
cūs ⁊ q̇nternis estimatoꝝ erat estima
tus magister Frā.in.cc.lib.⁊ in lib.esti
mi solū.lx.⁊ sic verisimilr̄ ꝓpter istā va
rietatē potuerūt credere qꝺ error iter
uenerit ꝑ ea q̇ dicta sunt.ꝭ.circa ꝓnci.
quē errorē voluerūt corrigere.Jtē h ma
xime verū videt:qꝛ dicta apothecha cuꝫ
rebꝰ in ea existētibꝰ in tātū debebat esti
mari:vꝫ in.clxv.lib.⁊ in plus ꝓut in fa
cti narratiōe affirmat.Jtē qꝛ magister
Frāci.recusauit iurare tpe estimi facti
ꝓpter qꝺ est magna ꝯtra eū ꝓsumptio.
ar.l.manifeste.cū ibi no.ff.de iureiurā.
¶ Jtem ꝙ dicti duo electi accusati nō
negauerunt se fecisse addere dictū ca
pitulum:immo confessi sunt:⁊ propter
ea ꝙ ita confessi sunt.videtur ꝙ in du
14 biis pro eis in meliorē ptē sit interꝓtā
dū:†qꝛ mitius agit cum spōte cōfesso:ª

a. ¶ Spōte cōfesso. Sꝫ nūq̇d si ab soluat ꝯdē nari possit. vid ad hoc Bal. in.l.si q̇s i h.in.j. col.ꝟsi.q̄ro vnum.C.de epis.⁊ cle.q̇ ꝑte negati uuꝫ tenere videt.

vt no. glo. v. q. j. in summa. et gl. ij. q. j. in pmis. et glo. in. c. de hoc. ex. de symonia. ¶Ex quib' omnibus coiecturis presumi debet in dubio in casu in quo vere non habuissent dicti duo electi licentiā addendi φ illā additionē fecerunt poti' p errorem credentes se hoc posse facere φ p dolū: et ppterea de falso l quo dol' requerit vt dixi nullo mō tenent. ¶Ex his itaq omnib' concluditur circa primum dubiuz φ dicti duo electi potuerunt mandare notario suo qd adderet vnum centū estimo magistri Frācisci. ¶Et etiā si de iure hoc non potuissent de falso nō tenerētur ipsis iurantibus φ dolose hoc addere non fecerunt: sed q3 credebāt sei hoc posse facere vigore

15 sue cōmissiōis. ¶†Circa scdz an dict' notari' de falso teneat et puniri possit, et circa istud nō expedit insistere: q3 ei' decisio patet ex his q dixi i precedenti dubio. Nam si dicti duo electi q mādauerunt dicto notario suo: vt dictū. c. estimo magistri Francisci habuerūt istam potestatem et libertatē: vt dixi. s. nō est dubiū φ etiā ipse notarius potuerit addere illud centum vigore dicti mandati. et istud non habet dubitationem. Sz si dicti duo electi nō habuissent dictaz potestatem mandandi vigore sue cōmissionis et credidissent habere hanc potestatem. adhuc notarius non tenetur: q3 ille rationes que induxerūt illos duos electos ad credēdū φ possent mandare vt adderet vnum. c. potuerūt etiam notarium inducere: q3 est eadez ratio in vtroq. Nā sicut ipsi duo electi non tenerent ita nec notarius. ¶Sed dico plus etiam si dicti duo electi non habuissent potestatem mandandi: nec etiam aliquam iustā causam ita φ fuissent in culpa vel in dolo de mandando notario suo facere addi illud centum. Tamen adhuc ipse notarius iu' q addidit illū centum de falso non teneret: ex quo fecit de mādato illorū duorum

16 electorū quorū erat notarius: † q3 qui iussu iudicis vel superioris aliqd facit circa officiū suū non videtur dolo malo facere: q3 necesse habet parere: vt e casus in. l. nō videt. §. qui iussu. et ibi gl. ff. de reg. iur. et. l. ad ea. cū glo. et. c. φ qs. de reg. iur. in. vj. cū similib'. nisi pbaret φ in dolo fuerit φ in dubio nō presumitur: vt. l. quoties. §. qui dolo. ff. de pba. Ad eum enim notariuz non spectabat intelligere si ea que mandabātur p dictos electos suos superiores circa officiū eorum: sc3 estimi mādari poterat in dubio eis obedire tenebatur: vt dictis iurib'. et propterea in dubio in dolo aliquo non presumitur et de falso nō tenetur: nec cōdemnari potest: immo ipse. et pdicti duo electi absolui debent a dictis imputationibus de falso.

¶Summariū sup cōsi. xxv.

1 Accusato si per vnū ex iudicib' denūciatū fuerit: φ fugeret: quoniā capi volebat: an ille qui promisit ipsum sub pena presentare: et sic p eo fideiussit: liberatus sit: numeris omnibus sequentib' per totum consilium.

2 Fideiussor in causa criminali capi pt et etiā de iudicio sisti: vel de presentādo accusatum de crimine: et si in certa qtitate pmiserit: de eā tenetur.

3 Fraus et dolus alicui patrocinari nō debent.

4 Legē frustra inuocat: q cōtra eā fecit.

¶Consilium. xxv.

1 In christi † nomine amen. Cum per ser Jacobum et Christophorum habentes merum et mixtū imperiū p dimidia pcederet cō Martinuz accusatū de furto pfat' Martin' fideiussorē s ducatis ducētis pstitit s se qn cūq pntādo ser Jacob' cui re vera de facto cōstabat. mittit officiales ad ipsuz capiēdū de qua re Martin' p Christophorū consortē ser Jac. certioratus fugā arripuit. Fideiussor demū requirit vt illū psentet q dicit se nō posse illū nec teneri presentare: q3 principalis p quo fideiussit fugam arripuit dolo et suasu et fraude alteri' iudicis vez Christophori. Dubitat an fideiussor ser Jaco. teneat pro dimidia. ¶†Circa pmū

2 non est dubiū φ potest accipi fideiussor in causa criminali: et etiam de iudicio sisti vel de presentādo accusatū de crimi

a Fides iussor. Ad hoc vid. d. Alex. in. l. si quis. de cu ra. reo. bal. l. l. quoties. de nora. d. Abb. z doc. in rub. de fi deius.

ne: z si pmisit l certa q̄ti tate in illa tm̄ tenet̄ fide a iussor: a vt est text. in. l. ij. l si. cū seq. ff. q̄ satisda. cog. z pbat̄. l. l. si qs reum. ibi certa q̄titas cōphēsa est ff. d custo. reo. a 3tio sen su. z h̄ casu q̄n p cautiōe officij in criminalib9 qs pmittit aliquē repñsenta re curie: z ppt̄ istā pmis sionē relaxat̄ inculpatus fideiussor tenet̄ etiā lata snia ip3 exhibere seu pre sentare etiā p executiōe snie: vt vult Bar. i. l. si qs reū. ff. d custo. reo. z Pau. de ca. in. d. l. ij. §. fi. l. ij. cō silū. z in. l. duob9. §. a fide iussore. l vlti. col. ff. de iu retur. Sz dubiū facit nunq̄d dict9 fideiussor sit liberat9 ab illa obligatio ne quā fecit d p̄sentādo dictū inculpatū de furto ex eo cū d mādato curie icalpat9 deberet capi: s3 si fuit sibi denūciatū z p suasu3 q deberet fugere nūquid ppter hoc videa tur eē liberat9 fideiussor. Et p̄ria facie poss3 argui in fauorē fideiussoris: q2 1 q̄n qs vocat̄ ad iudiciū z p aliquē iudicē fcm̄ fuit quomin9 ad iudiciū veni ret cōpetit sibi exceptio: vt. l. iij. §. fi. ff. si qs cautio. z ibi doc. z no. p Pau. de ca. in rub. ff. de eo p que3 factū erit. z maxime q2 h̄ cōtingit ppter factū vni9 d duob9 iudicib9 ad quē ēt spectare potuisset di midia pene p fideiussorē pmisse: vn̄ dol9 su9 nō d3 3 sibi prodesse: † q2 fraus z dol9 alicui patrocinari nō debēt. c. sedes aposto 4 lica. eē de rescrip. † Et q2 qs frustra lege3 inuocat

qui cōtra eam facit. l. auxiliū. in fi. ff. de mino. z. c. z q2 frustra. extra d vsur. cū si mi. Sz in 3tiū est ipsa veritas. Nam li cet dictus inculpatus de furto aufugit persuasu z dolo dicti Christophori: ta men propter hoc nō releuatur ipse fide iussor a sua obligatiōe q̄ fecit: quin pos sit agi cōtra eum: q2 ad hoc saltē fuit pe tita dicta fideiussio: vt si ex aliqua cau sa nō p̄sentaret̄ teneret̄ ad penā pmis sam: vt pbat̄ l. l. fi. §. fi. in ter. z gl. z ibi p doc. z de eo per quē fac. erit. Nec potest excusari si fuit denunciatū sibi a dicto Christophoro tanq̄ a persona priuata non tanq̄ a iudice: nec vigore iudicij. iō fideiussor nō liberatur: nec ei competit exceptio: z multominus ipse inculpat9 qui fuit in dolo fugiēdo: vt pbat̄ in. d. l. ij. §. fi. in fi. ff. si quis cautio. sec9 si retine retur per alium iudicē sub pretextu iu dicij: puta qui fuisset vocatus ad mai tribunal. Et ita loquit̄. d. l. ij. §. fi. in p̄n. Bene tamen cōcedo q pro dimidia pe ne que veniret applicāda dicto Christo phoro nō posset per eum exequi a dicto fideiussore: ex quo fuit in dolo persuadē do inculpato fugam: ex quo causa fuge. nam ex suo delicto nō debet commodū consequi maxime faciēdo contra lege3 per dictam regulam frustra legis auxi lium inuocat per predicta.

Summariū super cōsi. xxvj.

1 Mulier que diu pro famula stetit: z p famulatu creditrix fuerit: ac a domi no pregnans reddita: si eidem furtiue: postq̄ ab eo recesserit: pecunias subtra xerit: an furtū cōmittere dicat̄ z tale fur tū punibile sit: numeris omnib9 sequen tibus per totum consilium.

2 Iudei abstinendo ppria autoritate vasa argentea Pharaonis: q̄n aufugerūt de terra Egypti: neq3 furtu3: neq3 peccatū commiserunt.

3 Bellū licet inducere z mouere alicui nō potenti recuperare rem suam: vel etia3 furto aliquid accipere.

4 Rem meā vbi recuperare nō possim: eq̄ ualentem furtiue accipere valeo.

5 Cleric9 quoquo mō recuperādo rē suā irregul iris nō efficit̄: ēt si moꝛs seq̄ret̄.

6 penā nō meret̄ q8 lege pmittēte fit.

Iuo sibi

7 Ius ſibi ꝑpria auctoritate dicere nõ licitũ non eſt.
8 Ius ſibi ꝑpria auctoritate dicere ꝗbuſdam in caſibus licitũ eſt.
9 Ius ſibi tũc dũmõ ꝗs dicere põt qñ alio modo per iudicẽ ius ſuũ ꝯſequi nequit.
10 Furto accipere licitũ eſt auctoritate ꝓpria: vbi ſcandalũ nõ generat.
11 Exempli peſſimi illud quod eſt: faciendum non eſt.
12 Furtum eſt cõtractatio rei aliene fraudoloſa animo lucrãdi inuito dño.
13 Sequẽtia precedentia declarant.
14 Fur preſumitur qui clam rem emerit.
15 Uite ratione de aliquo bene preſumendum eſt.
16 Uerba: capias: ꝛ tibi ſoluas: ciuili modo intelligi debent.
17 Furtũ ſine furandi aĩo nõ dicit.
18 Furti nõ tenet ille ꝗ alicui dãnũ dederit: niſi aĩo furtũ faciendi id fecerit.
19 Creditor qñ ꝓ ſibi ſatiſfaciẽdo debitoris rem accipit: vi bonorũ raptorũ nõ tenetur.
20 Maſculinũ qñ a iure ꝗlificatũ ꝓfert: ſicut eſt hoc nomẽ doctor: medic⁹: religioſus: ĩ materia penali femina religioſa vel hñs illam qualitatẽ non includit.
21 Maſculinũ qñ femininũ cõcipiat dubitationes recipit.
22 Adiectiuũ qñ cũ ſubſtãtiuo maſculo cõiungit. tunc eo caſu quo maſculinũ concipit: extenſione fit ſm ſubiectam materiam: non aũt ex ꝓpria ſignificatione.
23 Subiecta talia ſunt: qualia predicata demonſtrant.
24 Furto quis regulariter de iure ꝯmuni mori non debet.
25 Penalibus: odioſis et ſtrictis maſculinũ genus femininũ non concipit.
26 Maſculinũ gen⁹ quando a lege vel ſtatuto profert in materia indifferẽti: que vtriq; nõ cõuenit: ſed maſculino ſolũ: tunc maſculinũ femininũ non cõtinet.
27 Act⁹ agẽtiũ in patiẽte bñ diſpoſito ſm Philoſophum operari debẽt.
28 Clauſula lege municipali: quomodo ad ſtatutum aliquod referri poſſit.
29 Clauſula: ſaluo ſemꝑ: quid importet.
30 Pecuniam auferẽtes: etiã fracto parieſte vel capſa: que pena puniri debeãt.

Conſilium.xxvj.

1 In chriſti† nomine amen. Maginifice ac generoſe ꝑtor in cauſa Beneuenute vxoris zacharie de Cremona ſuper vno ꝛ quadraginta ducatis per ipſam Franciſco de mazolis ſubtractis mihi per magnifi. v. commiſſa: vidi prius diligenter totum proceſſum ꝛ inquiſitionẽ per dictũ iudicem maleficiorũ cõtra eã formatã: ꝛ allegatiões tam in fauorẽ Beneuenute ꝙ ẽt ꝯ ipſam. Et olb⁹ diligẽter ac mature cõſideratis. ¶ Pro declaratione veritatis tria dubia mihi vident eſſe ĩ primis diſcutienda et examinanda. ¶ Primũ eſt ꝙ ſi dicta Beneuenuta accipiẽdo dictos quadraginta ꝛ vnum ducatos de coſſino dicti Frãciſci deliquerit. ¶ Secũdũ poſito ꝙ ſic: an illud delictũ aliq̃ pena punire debeat. ¶ Tertiũ poſito ꝙ puniri debeat ꝗ pena debeat ei imponi. ¶ Circa primũ dubiũ dicit ꝓ parte dicte Beneuenute ipſam non cõmiſiſſe aliquod delictũ accipiẽdi dictos ducatos ipſi Franciſco eo abſente ꝛ ignorãte: qꝛ in proceſſu probatũ eſt ipſam Beneuenutã fuiſſe et eẽ creditricẽ ꝓ ſua mercede: qꝛ ſtetit. xij. annis pediſſeq̃ dicti Frãciſci ꝛ ei nõ ſoluerat ꝛ ſepi⁹ petierat ab ipſo vt ei ſolueret: qꝛ maritus ſuus nõ videbat eam libenter: qꝛ nõ dederat dotẽ: ꝛ ꝙ plus eſt cognouerat ipſe Frãciſc⁹ eã carnaliter: ita vt ex eo ꝑgnãs facta fuerit. nec vnq̃ dedit niſi verba: ꝛ ideo videbat eam potuiſſe ſubtrahere ſine delicto dictas pecunias ex q̃ aliter debitũ ſuũ conſequi non poterat credens id ſibi licere. Sicut dꝛ in ſacra pagina d iudeis qñ aufugerũt de terris Pharaõis: abſtulerũt ꝑpria auctorita-
2 te vaſa argẽtea. † ꝛ theologi dicũt vt referũt aduocati Beneuenute ꝙ non cõmiſerũt furtũ neq; peccatũ: qꝛ laborauerat per multa tpa ſeruierantq; ipſi Pharaoni. ꝛ pro ſua mercede potuerũt ſua auctoritate ſibi eo mõ ſatiſfacere. ¶ Itẽ ad hoc optie fac. xxiij. q. ij. dñs nr. et qð ibi dicit Arch. ꝗ elegãter vult † ꝙ vbicũq; ꝗs nõ põt hr̃e rem ſuã licitũ eſt

bellum indicere et mouere ad recuperandam rem suam vel etiam furtiue accipere per illum tertium. Et idem tenet Inn. in c. olim causam. j. extra de resti. spo. quem sequitur ibi Anto. de bu. et Doc. et Flo. l. l. itaque. l fi. ff. ad. l. aql. Immo plus dicit Inn. l. d. c. olim. † vbi non possum recuperare rem meam possum equalentem furtiue accipere per d. c. dno nostro. et hoc sequitur ibi Anto. de bu. et Flo. in d. l. itaque. in fi. qui dicit hoc esse mirabile. Immo † plus videtur dicere quod si mors sequeretur ex quo non tendit ad hoc non efficeretur irregularis. et hoc debet intelligi etiam si posset haberi copia iudicis vel superioris vt propria auctoritate possit rem suam vel equalentem accipere dummodo ex tali furto: nec malum: vel scandalum valeat generari vel contra vxorem: vel contra familiarem: vel quemcunque alium: quia tunc deberet rem in pristinum statum restituere. et idem tenet Pau. de ca. in consilio. xxxv. in. iij. col. in pnci. et hoc consilium vidi sepissime dari a theologis. Et ideo videtur quod ex quo dicta Beneuenuta erat creditrix dicti Francisci pro dote sua siue pro mercede sua. xij. annorum. ¶ Item propter stuprum commissum per Franciscum cum ipsa Beneuenuta ex quo grauida effecta est: quia ex hoc solo tenebatur ipsam dotare de iure. iuxta c. j. cum ibi no. extra de adulte. et maritata non potuerit habere debitum suum a dicto Francisco sepius interpellato: quod solum dabat ei verba videtur quod furtiue potuerit dictam pecuniam accipere postquam cognouit scandalum oriri posse. quia dictus Franciscus inculpabat etiam zachariam eius maritum qui non erat in culpa restituit dictam pecuniam: videtur quod non deliquerit: quia visa est consilio legis seu Innocentii pape: ergo non videtur fuisse delictum saltem punibile: quia quod sit lege permittente penam non meretur. l. gracchus. C. de adulte. ac etiam quia non debet quis legis auctoritate decipi. Et licet predicta vera esse videantur. Tamen in casu nostro credo quod ipsa Beneuenuta deliquerit. Nam non est dubium quod in ciuitate Brixie que est ciuitas insignis: quia in ea habetur copia pretoris et iudicum et peritissimorum virorum. iuxta c. statutum. § prin. cum ibi no. de rescrip. in. vj. potuisset ipsa Beneuenuta ius suum consequi et probare de iuribus suis nec ei obstare poterat aliqua violentia. l. non est verisimile. l pri. ff. quod met. causa. Et ideo debebat pretorem aut alium iudicem adire: nec ius propria auctoritate sibi dicere: et quia istud est regulariter prohibitum: vt. l. extat. vbi videtur esse casus notabilis de ista. q. ff. quod metus causa. et in. l. de creditores. et. l. fi. ff. ad. l. iul. de vi pub. vbi etiam videtur casus de hoc facit. l. si quis in tantam. cum ibi no. C. vnde vi. et insti. vi. bo. rap. §. j. cum simi. ¶ † Item reperiuntur certi casus in quibus licitum est sibi ius propria auctoritate dicere. que no. in Spec. de actore. §. j. ver. item quod vult propria auctoritate. et per gl. et Bar. et docto. in d. l. extat. et per Bal. in. c. j. §. j. in prin. l ti. de pace iura. fir. in vsibus feudorum. sed iste casus non connumeratur inter ipsos: ergo etc. arg. gl. notabil: s. insti. de actio. §. actionum. ¶ Immo videtur quod contrarium sit verius per no. per Inn. et doc. in. c. vt preterite. et in. c. querelam. extra de electio. In quibus habetur quod non est licitum sibi ius dicere propria auctoritate. pro hoc allego gl. ordi. §. di. ius naturale que vult † quod tunc demum potest quis sibi ius dicere: quando alio modo non potest ius suum consequi per ius dicentem. xxiij. q. ij. c. j. et. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. de his que in frau. credi. ¶ Nec videtur obstare id quod dicitur de iudeis: quia intelligitur quando non potest haberi copia iudicis per predicta. Nec ob. quod singulariter no. Inn. in. c. olim. §. de resti. spoli. quia licet illud dictum sit periculosum: tamen quod propria auctoritate quis potest rem etiam equiualentem accipere furtiue vbi non posset generari scandalum etiam vbi possit haberi copia iudicis vel superioris: nec vnquam tale consilium cuique dare voluissem posito quod sit verum. In casu nostro potius facit in contrarium: quia dicta Beneuenuta potuit cogitare quod ex dicta subtractione pecunie poterat scandalum oriri: sicut ortum est: quia dictus Franciscus inculpabat et zachariam maritum Beneuenute: et potuisset et alios de familia faciliter inculpare: et ideo non fuit licitum Beneuenute dictam pecuniam subtrahere maxime cum fractura coffini: ex qua necessitate Franciscus debuisset aliquem inculpare et scandalum facere. ¶ Et ideo concludo quod dicta contractatio continet in se delictum quod sentit etiam Inno. in d. c. oll. §. vbi etiam in casu nostro † quo propria auctoritate licitum est accipere vbi scandalum non ge

neraret appellat furtũ quod dicit dũmõ ex tali furto nec malũ vel scãdalũ valeat gñari.et pbat in.l.extat.ff.quod met⁹ cã.et in.l.pe.et fi.ff.ad.l.iul.de vi priuata.vbi elegãter dicit quod nec verecũdie nec dignitati nec pietati cõuenit:quem enim iu
11 re facere † hoc exem pess.mi ẽ exẽpli iõ nõ faciẽdũ est nec tollerãdũ.ar.l.exemplo.C.de pbatio.cũ simi. ¶ Circa scdm an tale delictũ aliq̃ pena puniri dbeat. et vĩ quod nõ:qz dicta Bñuenuta erat domestica dicti Francisci:vt testes dicere videntur:ergo etiã si fuisset furtũ:tñ nõ teneretur actiõe furti.l.respiciẽdũ.§.furta domestica.ff.de penis.Sz bñ ego teneo quod tale delictũ sit pũibile.iuxta.l.extat.cũ ibi no.ff.quod met⁹ cã.et.l.pe.et fi.ff.ad l.iuli.de vi puata.Et si esset furtũ de quo dicet in sequenti dubio puniri deberet pena furti:qz dicta Bñuenuta nõ erat nec est domestica:ex quo nõ habitabat cũ Francisco nec erat ei⁹ pedisequa:vt habet l.d.§.furta domestica.et.l.psenti.§.sane.et ibi gl.et doct.C.de his q ad ecclesias cõfugiũt.insti.de testa.§.in testibus p gl.et doc.p glossas.et ceno.in.c.in literis.extra de testib⁹.cũ si. ¶ Nec obstat quod ipsa habitauerit in pte inferiori domus Frãcisci:qz ex quo nõ habitabat expẽsis Frãcisci ppriis:nec p eius seruitio cẽset inhabitasse poti⁹ in alia domo.ar.l.si qs duas.§.si qs partes.ff.cõia pdiorũ.vbi dicit quod alia dom⁹ dr in tertecto pariete.et no.in.l.quod in rerũ.§.fi.ff.de leg.j.Preterea etiã si fuisset domestica:tñ puniret pena furti:si furtum eẽt:qz hmõi furtũ non est leue:imo magnũ:ex q p formã statuti etiã p minori summa qs deberet furca suspẽdi.nã dictis.§.furta domestica.loqr in leuiori furto.i.modico:vt pz ibi si leuiora sũt:ergo si sunt maiora puniẽdi sunt huiusmodi fures:vt ibi no.et istud ẽ clarum. ¶ Circa tertiũ et vltimũ qua pena puniri debeat dicta Bñuenuta est pri⁹ cõsiderãdũ quod delictũ est istd:ex q facilime intelligi postea poterit q pena puniri debeat. ¶ Et vr quod dicta Bñuenuta furtũ cõmiserit:qz in eo videnr cõcurrere oĩa q in diffinitiõe furti cõtinẽtur et sic diffinitio videt cõuerti cũ suo diffinito

ergo.et.c.l.j.§.dolũ.et ibi no.ff.d dol.et no.glo.in rub.ex de summa trini.et fide catho.Qd aũt oĩa q in diffinitiõe furti cõ
12 tinenr pcurrãt pz:† qz furtũ est ptractatio rei aliene fraudulosa aĩo lucrãdi inuito dño quod lege naturali phibitũ est admittere.l.j.§.furtum.ff.de furtis.et insti.de oblig.q ex delicto nascunt.§.j.et ibi no. At in casu nro fuit ptractatio rei aliene in uito dño p.l.qui vas.§.vetare.ff.de furtis.hoc etiã apparet qz ipse Frãciscus porrexit qrelã.d.iudici maleficiorũ cõtra dictam Benenenutã qd nõ fecisset si voluntate ei⁹ etiã tacita factũ fuisset:
13 † quia sequẽtia declarant pcedentia.l.si seu⁹ pluriũ.§.fi.ff.de leg.j. ¶ Itẽ fraudulosa quia fuit clã.arg.l.nõ existimo.ff.de administ.tutorũ.et arg.c.cõsuluit.cum glo.in verbo clã.extra de offi.dele.
14 † et pro hoc quia q emit rẽ clã presumit fur:vt no.Pau.de cast.in.l.l ciuilem.C.de furtis.pro hoc etiam glo.in.l.qui cõtra.C.de incest.nup.et in.l.j.C.de lierdi.matri.cum similibus. ¶ Itez qd fuerit fraudulosa et animo lucrãdi videt pbari qd postq hoc fuit detectũ:ipsa aufugit de domo:et negauit se habuisse dictam pecuniã et in iudicio circa hec varie locuta est p q apparet qd fecit aĩo lucrãdi et frudulẽter. ¶ Sz his nõ obstãtib⁹ teneo qd vere istud nõ fuerit furtũ duplici rõne. ¶ Prima est qz hoc videt fecisse principaliter:qz erat creditrix ipsius Francisci in tãta quãtitate et ẽt maiore.attento maxime stupro cõmisso p Frãciscũ cũ ipsa:vt apparet ex attestationib⁹ testiũ.cõiuncto.c.j.cũ ibi no.extra de adulte.maxime qz steterat quibusdã annis maritata sine dote ppter quod nõ libẽter videbat a marito suo.iuxta.l.fi.C.ad velleia.et l auf.d nup.§.si qs eñ duxerit vxorẽ col.iiij.cũ simili.et quotidie a suo marito increpabat quod erat sine dote.nam cum ipsa sit satis de bona familia d bornardo et fideliter p.xij.annos seruierit dicto Francisco et gubernãdo pecunias suas:† Ut apparet ex p
15 cessu presumẽdũ est bene de ipsa.iuxta l.quod si nolit.§.si mancipium.cũ his q ibi no.et marie p me.ff.de edil.edi.et ideo illud qd fecit subsistẽte causa debiti nõ

soluti in dubio p̄sumēdū est ꝙ dictā pe
cuniā acceperit causa sibi satisfaciēdi:
prout ipsa in iudicio dixit:⁊ p̄sertim cū
ex attestationib⁹ appareat ꝙ ip̄e Fran
ciscus ⁊ ei⁹ mr̄ ꝯquerēte ipsa Beneue-
nuta ꝙ sibi nō satisfaciebat. Frāciscus
dicebat capias ⁊ tibi soluas vel hm̄oi
16 ꝟba:† q̄ lȝ itelligi debeāt ciuili mō tāq̄
ꝟba generalia q̄ nō sunt obligatoria:vt
est glo.in.l.ij.C.in quib⁹ causis colo.et
censi.li.xj.⁊ habet̄ in.c.cū venissent.ex̄
de cōsti.⁊ in.l.obligationū substātia.ff.
de act.⁊.obli.⁊ ꝑ Ludo.de ro.in rubri.
de arbi.in.iiij.colū.vel saltem ꝙ intel-
gi debeāt ciuili modo.s.nō frāgēdo cof
finū vel capsaȝ.ar.l.si cui.ff.de seruitu.
tn̄ negari nō pōt ꝙ ipsa mulier accepit
eā alo vt sibi satisfaceret:vt ptȝ ex p̄di-
ctis ⁊ ex sua cōfessiōe ⁊ ex attestationi-
bus:⁊ ꝓpterea nō pōt dici furtū.q̄ non
fecit alo furandi:sed sibi satisfaciendi.
¶Secūdā ratio ē:q̄ ipsa credidit sibi
ħ licere:tū q̄ erat creditrix:tū ꝓpter ꝟ
ba Francisci ⁊ matris sue q̄b⁹ facilime
credere potuit.gl.no.l.Lititio fund⁹.ff.
de ꝯdi.⁊ demō.⁊ maxime in dānū ipsi⁹
Frācisci.Et lȝ illa ꝟba Frācisci ⁊ ei⁹ ma
tris nō tenderēt ad hoc p̄cise vt fracto
coffino deberet clā pecuniā auferre.ta
mē ex quo ipsa credidit sibi ħ licere ꝓ
pter dicta ꝟba dato ꝙ sibi hoc nō licuis
set:sicut licitū sibi nō fuit:vt dixi.S.in p̄
mo dubio.tamē d̄r furtum commisisse:
17 † quia furtū non dicitur sine animo fu
rādi:vt ꝓbat̄ insti.vi bo.rap.§.j.ibi nec
furti teneri eū q̄ eodē hoc alo rapuit.⁊
ꝓbat̄ l.l.si q̄s vxori.§.si q̄s asinū.in fi.ibi
furti ita demū teneri si furādi alo id fe
cisset.ff.de furtis.⁊ ꝓbat̄ in.l.si q̄s testm̄
18 §.fi.ff.ad.l.aquiliā vbi d̄r:† ꝙ furti non
tenet̄ ille q̄ dedit alicui damnū nisi alo
furti faciēdi hoc faceret:q̄ furtum ⁊ fa
ctū.i.ꝯctationē ⁊ animū furādi exigit vt
ibi dicit̄.¶Sȝ ꝑfecto in casu nr̄o lȝ Be
neuenuta acceperit dictā pecuniā ⁊ clā
⁊ nō recte fecerit:tn̄ ex p̄dictis ⁊ his q̄
in ꝓcessu ꝯtinet̄ indico ipsaȝ fecisse nō
alo furādi:sȝ sibi satisfaciēdi:⁊ ꝓpterea
nō pōt dici ipsaȝ ꝓprie furtū cōmisisse.
Et ad hoc allego Rofredū beneuētanū
in libellis suis iuris ciuilis sup̄ ꝯstitu-

tiōe diui Marci q̄ est.l.extat.ff.q̄ met⁹
19 cā.circa fi.vbi dicit multū no.† ꝙ q̄n cre
ditor accipit rē debitoris ꝓ sibi satisfa
ciēdo nō tenet̄ vi bo.rap.q̄ nec rapinā
voluit ꝯmittere ⁊ forte credidit sibi li
cere:cū volūtas ⁊ ꝓpositū distinguant
maleficia:vt.l.qui iniurie causa.in prin
ci.ff.de fur.⁊ eadem ratione dico ꝙ di-
cta Beneuenuta noluit furtuȝ commit
tere ⁊ credidit forte sibi licere:⁊ per cō
sequens actione furti nō tenetur.¶Et
ex predictis sequitur cessare dubitatio-
nem de statuto Brixie sub rubrica de pe
na furtis non famosi committentis fur
tum in quo dicit̄.Si quis fur non famo
sus furtū fecerit pecunie vl̄ rei a libris
l.mezanorum super furcis suspendat̄ ꝑ
gulam ⁊c.q̄ nō sumus in casu dicti sta-
tuti:ex quo Beneuenuta furtum nō cō-
misit nec furti tenet̄.¶Preterea etiā si
essem⁹ in casu furti ⁊ Beneuenuta fur
tū ꝟe cōmisisset ⁊ teneret̄ pena furti:tn̄
non teneret̄ pena illi⁹ statuti vt furcis
debeat suspendi ꝑ gulam:q̄ illud statu
tum nō cōprehendit feminam furtū cō-
mittentē sed solum masculū tribus ra-
20 tionib⁹.¶† Prima est:q̄ q̄n masculinū
ꝓfertur a iure qualificatū:sicut est hoc
nomen doctor medic⁹ religiosus in ma
teria penali non includit̄ femina reli-
giosa vel habēs illā qualitatē vt in cle
mē.eos de cōsangui.⁊ affi.⁊ ita intelli-
git ibi illū tex.Pau.de liaza.⁊ Cardi.in.
ꝟ.opposi.⁊ Domi.de san.Gemi.in.c.ge
nerali.de elec.in.vj.⁊ ꝓbat̄.in.c.q̄m.§.
pe.de symo.⁊ de cleri.excom.mini.c.po
stulastis.§.pe.Facit tex.xxvij.q.j.impu-
dicus.vbi exprimit monachos ⁊ mona-
chas.⁊ ita tenui in.l.j.ff.de verb.sig.vbi
21 plenissime vltra oēs examinaui:† an et
q̄n masculinū genus concipiat femini-
nū:hoc tamē recipit dubitationes per
l.quicunq̄.C.de ser.fugi.que loquit̄ de
seruo fugitiuo intelligēdo ipsum etiaȝ
in serua fugitiua:de quo me remitto ad
ibi no.q̄ sunt alie sequētes ratiōes que
22 magis vrgent.¶Alia rō est:q̄ q̄n adie
ctiuū cōiūgit̄ cū substātiuo masculo:tn̄
vt in hoc exēplo si q̄s fili⁹ vl̄ seru⁹ vel q̄
cūq̄ laborator:vt i casu nr̄o.Si q̄s fur
famosus tunc eo casu quo masculinuȝ

cōcipit femininū:hoc fit extēsione nō ex
ꝑpria significatione fm subiectā mate
riam:vt pbaẗ in.l. q̇squis.ꝛ l.l. pnūcia-
23 tio.in pnci.ff.de ver.significa.† qꝛ talia
sunt subiecta qualia predicata demon
strant:vt est tex.cū glo.i.c.iter dilectos.
in ꝟbo nequiuissent.ex̄ de fide instru.ꝛ
no.gl.in.c.dudū.in ꝟbo ꝓhibibem⁹.de
deci.ꝛ hoc vẛ fuisse de mente Barto.in
l.j.ff.de ver.signi.quē sequiẗ And.i cle.
j.in.iij.q.de elec.ꝛ do.Domi.in.c.gene
rali.de elec.l.vj.Et ita tenui in.d.l.j.ff.
de ver.signifi.¶ Et ideo cū simus in ca
24 su statuti exorbitātis a iure cōi:† qꝛ de
iure cōi regulꝛr p furto q̇s nō debet mo
ri.vt habeẗ in.l.si fugitiui.ꝛ in aut.sꝫ no
uo iure.C.de ser.fugiti.ꝛ ibi hoc plenis
sime declaraui.ꝛ tale statutū si sit pena
le ꝛ cōtra ius cōmune dꝫ intelligi in ca
su ꝑprio ꝛ nō iproprio p viam extensio
nis:vt.l.iij.§.j.ff.de nego.gest.ꝛ.l.q̇cq̇d
astringēde.cū ibi no.ff.de ver.obliga.ꝛ
no.in.d.l.q̇cūqꝫ.ꝛ in.d.l.j.ff.de verboꝝ
signifi.ꝛ ibi plene dixi in.ij.q.pn.Et p
25 pterea masculinū nō cōcipit:† qꝛ i odio
sis ꝛ penalib⁹ ꝛ strictis masculinuꝫ nō
cōcipit femininū:vt ē casus no.in.l.j.§.
quare.ff.de ventre i posses.mit.ꝛ ita no.
Ludo.de ro.i.l.ij.in pnci.i.ij.col.in fine.
26 ff.de ver.obli.¶ †Tertia rō est qꝛ qñ
masculinū genus pferẗ a lege vel sta-
tuto in materia differēti q̄ nō conuenit
vtriqꝫ sexu:sꝫ solū masculis.tūc mascu-
linū nō ꝯtinet femininū:vt not.p Pau.
de liaza.ꝛ Dñicū i.c.generali.de elec.
in.vj.ꝛ Cardi.in cle.j.in.ij.q.ad finē.de
elec.ꝛ dixi in.l.j.in.j.q.in scḋa fallētia.
27 ¶ †Et pōt eē ratio:qꝛ act⁹ agentiū de
bēt operari in patiente bene disposito
fm Phm. Sꝫ i casu nr̄o statutū loquēs
in masculino de fure nō famoso vt fur-
ca suspēdaẗ non cōuenit nature mulie
ris neqꝫ ei⁹ sexui:qꝛ mulieres cōiter su
spēdi p dcō delicto nō ꝯsueuerūt i hac
ꝓuincia Illustri.ducalis dñij Uenetia
rū nisi p cā stat⁹.i.p crimine lese maie
statis.¶ Et iō nō est p̄sumēdū ꝙ statuē
tes voluerint cōphēdere feminas.arg.
l.plenū.§.eq̇tū ff.de vsu ꝛ ha.ꝛ arg.l.si
q̇s filio exhr̄da.§.irritū.ff.ḋ iniusto test.
ꝛ.l.ex militari.ff.de testa.mili.ꝛ qḋ no.

Bal.in.c.j.§.si ꝟo.in.tit.
ḋ feudo guardie ꝛ gastal
die vñ ex his ꝯcludo ꝙ
pena mortꝫ vigore dicti
statuti dicte Bñuenute i
poni nō pt.¶ Sꝫ dubiū
remanet nūq̇d possit ꝛ ḋ
beat puniri vigore statu
ti sub rubrica de pēa cō
mittētis aliqḋ maleficiū
ḋ q̄ nō esset pēa determi
nata.Et videẗ ꝙ sic:qꝛ il
lud statutum vult ꝙ vbi
q̇s cōmiserit aliqḋ male
ficiū:ḋ q̄ nō eēt determi
nata pena p statutū cōis
Brixie potestas debeat
ꝯdēnare ꝛ penā iponere
fm statutum simile:si ꝙ
eē reperireẗ in volumie
statutoꝝ.¶ Sꝫ iste cas⁹
nō ē determiat⁹ p statu-
ta.Ergo videẗ ꝙ p simi-
le debeat determinari:ꝛ
sic p statutū ḋ pēa furis
nō famosi.Incōtrariū teneo
esse veritatē ꝑpter clau
sulā in fine appositaꝫ in
dicto statuto dum dicit.
Saluo semp statuto duo
decimo superius posito
sub rub.ꝙ null⁹ corpora
28 liẗ puniaẗ.†In q̄ statu-
to cōtineẗ ꝙ null⁹ cor-
poraliter puniaẗ nisi le-
ge municipali caueaẗ q̄
clausula cū possit referi-
ri cōmode ad totū statu-
tū dꝫ referri.l.talis scri-
ptura.cū ibi no.ff.ḋ leg.
j.C.de libe.p̄te.l.j. et in
c.scḋo requiris.ex̄.de ap
pel ꝛ in.l.si idē cū codē.
§.si.ff.de iurisdi.om.iu-
di.ꝛ i p̄dictis locis no.p
29 doct.† Et hoc forte im-
portat verbū semp dū di
cit.Saluo semp quasi di
cat:saluo in oībus p̄di-
ctis casib⁹ ꝛc.arg.l.j.cū
gl.in verbo semp. ff.sol.

a ¶ Ma-
sculinum.
Ad istam
materiam i
qua pēdet
resolō to-
tius consi-
lij vide do.
Alexan. de
imo.in cōs.
lxvj.in.iij.
volu.et in
cōsil.cxxxv.
in.j.volu.
Barto.in.l.
si q̇s in tan
taꝫ.C.vnde
vi.et in.l.si
quis id qḋ.
de iurisdi.
om.iudicū.
Bal.in.l.ne
passim.C.ḋ
iur.et facti
igno. Abb.
et doc.in.c.
significauit
de rescript.
doc.in l.q̇s
q̇s.C.ad.l.
iul.maie.

matr.cū ibi no. Nec est verū q̄ nō possit cōmode referri ad ola:q: intētio statuē- tium videt̄ fuisse vt nullus puniat̄ pena corporali nisi lege municipali caueat̄: vt dr̄ in statuto p̄dicto.xij.a qua lege nō intēdūt recedere q̄ p statutū d̄ pena cō mittentis aliqd̄ maleficiū:⁊ pp̄ter hoc dixit in fi.saluo semp ⁊c. ¶Preterea ista videt̄ esse magis cōueniens interpreta tio:q: hoc mō non corrigit̄ dictū statu- tum xij. Sed si illa clausula referret̄ ad prin. ⁊ tū:illud statutū corrigeret i p̄te statutū.xij.qd̄ in dubio nō est dicendum per.l.nā ad ea.cum ibi no.ff.de condi.⁊ demon.⁊ per no.p Bar.in.l.j.§.ij.ff.q̄ vi aut clā. Et maxime ipsum reseruādo in specie ⁊ dicēdo:saluo semper ⁊c. Et istā partē puto esse veriorē. ¶Nisi in ciuita te Brixie fuisset ⁊ esset interpretatum ⁊ obseruatū p̄riū:q: tunc illud esset seruā dum per.l.si de interpretatiōe.ff.de le- gi. ¶Et ideo cōcludo q̄ dicta Benene- nuta de iure communi posset puniri si hoc esset petitū in amissiōe crediti:vt.l. extat.ff.q̄ met⁹ cā.⁊.l.pe.§.creditores. ff.ad.l.iul.de vi priuata.⁊ efficeret̄ infa mis:vt.l.fi.eo.ti. ¶Sed iste pene proce dendo p viam inquisitionis sicut p̄cedi tur nō debēt habere locum:maxime stā te statuto predicto.xij.in quo cōtinet̄ q̄ nullus corporaliter puniatur:nisi lege municipali caueat̄:sed alia puniat̄ pe- cuniariter arbitrio potestatis inspectis cōditione p̄sone ⁊ qualitate delicti.⁊ b3 istud statutū d3 fieri condēnatio pecu niariter tm̄:arbitrio potestatis inspecta cōditione dicte Benenenute de quibus cōditionib⁹ dictū est.§. ¶Et inspecta q̄ litate delicti.s.quātitate pecunie ⁊ cā delicti et apertura ⁊ fractura coffini:q̄ fractura aggrauat etiā delictū:p ea q̄ no.Pau.de ca.in auf.sed nouo iure.C. de ser.fu.⁊ p̄bat̄ l.j.§.itē effractores. ibi effracto pariete.pecuniā abstulit.ff.
30 de effrac.⁊ expil.⁊ vbi de iure cōi etiam auferētes pecuniam fracto pariete vel capsa ciuis roman⁹ vel honestiores vl- tra penā exiliū cōdēnare nō poterāt:et qdā ciuis romanus pp̄ter hoc quinquē nio iussus q̄ abstinere p̄uincia Affrica. vñ erat:⁊ ab Urbe ⁊ ab Italia. Sz ple- bei vltra penas opis publici nō p̄dēna bantur.vt.d.§.item effractores.⁊.§.fin.

¶Summarium sup cōsi.xxvij.

1 De homicidio interesse:q̄ noluerit:sed post conclusionem per alios de occidē do factā dixit Andelo amazar con Dio che depottero el bali ⁊ la zapa da sepe lirlo:dicat̄ dedisse auxiliū ⁊ fauorem:⁊ ita de homicidio teneat̄:numeris omni bus sequentibus per totum consilium.

2 Consilium videtur dare qui persuadet ⁊ impellit atq̄ consilio instruit ad ma- leficium faciendum.

3 Actus omnis qui verbis tm̄ fit:⁊ fit gra tia facientis ⁊ non consulentis:seu in- struentis:consilium dicitur.

4 Consiliū maleficio dare dicit̄:qui osten dit vtilitatem ex illo prouenientem.

5 Fauere seu fauorem prestare est factū laudare.

6 Fautores illi dicūt̄ q̄ criminosis aliq̄d alimonie p̄stant:⁊ q̄ aliq̄ p̄curāt vel sub ministrāt p que criminosi liberentur.

7 Fauorem quis dare dicatur.

8 Opem seu auxiliū prestans an eadē pe na teneatur:qua principalis occidens. vel aliter delinquens tenetur.

9 Auxilium maleficio prestans nō tenet̄ eadē pena:qua principalis delinquēs tenet̄:sed mitiori:nisi vbi opis ⁊ auxiliū prestatio maleficiū causam impendat.

10 Judices eadē pena delinquentes ⁊ au- xilium prestantes qui puniunt:qn̄ auxi liū maleficiū causam non dederint:con tra ius diuinū ⁊ humanū faciunt:⁊ etiā proprias animas occidunt.

11 Maleficiū cām dare qūo quis dicatur.

12 Regula que dicit q̄ delictū cōmittentis ⁊ ei auxiliū vel fauorem prestantes ea- dem pena puniant̄:qūo intelligat̄.

13 Morti quando quis condemnari debe- ret:quoniam vere de delicto constaret: nisi per presumptiones violentas con- stiterit:mitius puniri debet.

14 Nocentem melius est absoluere q̄ inno centem cōdemnare.

15 Statuta simpliciter loquētia de prestā- tibus cōsilium:auxilium:vel fauorem: secundū ius cōmune interpretari debēt.

16 Lex quantūcunq̄ dura:certa esse d3.

¶Consilium.xxvij.

1 IN christi† no-
mine amẽ. Requisitus ex
parti magnifice ac genero
se pretor ego Bartholo
meus Cepola de Verona
Juris vtriusq͛ doctor a secretario ve-
stro vt ꝓcessum quẽdã ꝑ magnificentiã
vestram cõfectuȝ contra Angel.q.ziliũ
de sancto zenone sup morte cuiusdam
mendici incogniti occisi iã triginta an
nis viderẽ ⁊ examinarem cum trib⁹ sta
tutis Taruisij Vno ꝺ auxilio ⁊ fauore
prestitis malefactorib⁹. Alio de homi
cidiis ⁊ eoꝝ penis. Tertio de refoꝛma
tiõe statuti loquẽtis de homicidiis. Ac
deinde q̇d iuris sit ⁊ q̄ pena dictus An
gelus debeat puniri vobis cõsulerem.
Ego aũt intelligẽs hãc causam nedum
maximi põderis esse:q: de vita aut moꝛ
te hominis agit͛:sed etiã multũ dubita
bilẽ.volui pri⁹ dictũ ꝓcessum cũ predi-
ctis statutis diligẽter examinare:⁊ oĩa
q̃ ad hanc rẽ ꝑtinẽt quãtũ in me fuit cũ
matura deliberatione discutere:vt ⁊ iu
sticie primũ:ac deinde vestre requisi-
tioni ⁊ volũtati satisfacereȝ. ¶ Ex oĩb⁹
sepe ⁊ sepi⁹ diligẽtissime cõsideratis:ꝓ
clarioꝛi intelligẽtia decreui in ṗmis cõ
fessionẽ dicti Angeli summatim hic ex
ṗmere ⁊ ex ea dubia quedã elicere:ac
postremo sup illis q̇d iuris sit cõsulere.
¶ Cõfessio Ang.est breuiter in hec ver
ba. Quidã mendicus incognit⁹ quodã
sero iã trigita annis venerat ad domũ
ziliĳ patris ⁊ Pauli eius fratris cã ibi
doꝛmiẽdi illa nocte ⁊ dum dicti zili⁹ et
Paul⁹ fraters domũ rediissent:reperie
rũt illũ mẽdicũ doꝛmiẽteȝ sup vna ban
cha ⁊ irati ꝙ ille mẽdic⁹ fuisset i domo
retẽtus expulerũt ipsum de domo. Cui
expulsioni interuenit dictus Angelus
qui de ea non contentus super via pu
blica ante poꝛtam curtiui percussit ipm
mendicum sup capite cum hasta ferra
ta cũ sanguine:⁊ in scheua de spõtono
sine sanguine. Quo fcõ audito clamo-
re dicti mẽdici vulnerati dicẽtis ꝙ iret
ad accusandũ eos:tũc dicti Paulus ⁊
zili⁹ i pñtia dicti Angeli deliberauerũt
occidere ipsum ꝑcussum ne iret ad ac-
cusandũ eos de dictis ꝑcussionibus et
voluerũt ꝙ ipse Ange.iret cũ eis ad oc
cidendũ cum:sed ipse recusauit:sed tñ
dederũt oꝛdinẽ cũ dicto Angelo: ꝙ ipsi
irent ad occidẽdũ:sed ꝙ ipse Angelus
deberet poꝛtare badile ⁊ zaponũ secũ
ꝓ sepeliẽdo ipm:q: mitterẽt ꝓ eo:⁊ sic
ipse Ang.dixit. Unde amazario cõ Dio
che li poꝛtaro el badile ⁊ el zapõ. Et his
dictis ṗdicti zilius ⁊ Paulus interfece
runt dictũ mendicũ.⁊ miserunt famulũ
ad ipsum Angelũ vt poꝛtaret badile et
zaponũ.⁊ ita ipse poꝛtauit ⁊ ipse Ange.
⁊ Paulus fecerũt vnã foueã in quodã
monticello zilio custodiente cadauer ⁊
facta fouea sup vna scala poꝛtauerunt
cadauer ⁊ sepelierũt ⁊c. ¶ Ex ista cõfes
sione duo sunt examinanda. ¶ Primuȝ
est:an dictus Ange.per predicta dica
tur dedisse auxiliũ cõsilium vel fauoꝛẽ
dicto homicidio. ¶ Scd̃m qua pena di
ctus Angelus debeat puniri attẽtis di
ctis trib⁹ statutis Taruisij. ¶ In Chri
sti nomine ⁊ inuocata spũ sancti gratia.
2 ¶ † Circa ṗmũ clarũ est ꝙ cõsiliũ nõ de
dit dictus Ange. ṗdicto maleficio. Nã
cõsiliũ dare vr̃ q̇ persuadet ⁊ impellit
atq͛ instruit cõsilio ad maleficiũ faciẽ
dũ:vt ẽ tex.l.i.furti.§.ꝯsiliũ.⁊ ibi Bar.
in fine.ff.de furtis.⁊ institu.de obliga.
que ex delicto nascuntur.§.ope.in fine.
3 ¶ † Itẽ oĩs actus qui fit ꝟbis tm̃:⁊ fit
gratia faciẽtis nõ cõsulẽtis seu instruẽ
tis dr̃ etiam cõsilium.vt probat͛ in.d.§.
cõsilium.fm Barto.in.l.nõ solũ.§.si mã
dato.ad finem.ff.de iniuriis.ex quo ibi
infert ꝙ nõ est differẽtia iter ꝑsuasionẽ
⁊ cõsilium ⁊ instigationẽ ⁊ instructionẽ
⁊ similia. Et ideo ꝯsulere dr̃ ille qui ver-
bo suadet:vt no.Bald in.l.j.ad fi.j.col.
C.de seruis fugitiuis. Et no.per Jo.de
ana.in.c. continentia.extra de clerico
percus. Et hoc intelligẽdo de cõsilio ad
malefaciẽdum:sicut capitur in casu no
stro.nõ autem dolo qui etiam cõsiliuȝ
dicit͛:vt.l.sepe.in fine.⁊ ibi Barto.ff.de
4 verboꝝ signifi. † Item ꝯsiliũ etiam da-
re dicitur maleficio qui ostendit vtilita
tem ꝓuenientem ex illo:vt no. Innocẽ.
in.c.ad audientiam.extra de homici.et
Joã.and.in.c.felicis.in verbo ꝯsiliũ.de

penis lib.vj.in nouella. sz dictus Angel⁹ nō persuasit neq̧ impulit aut instruxit suis v̄bis dictos ziliū ꝛ paulū ad dictum homicidiū cōmittēdum: neq̧ ostēdit aliquā vtilitatē ex eo maleficio puenientē:vt ptz ex his q̄ in sua ꝯfessiōe ꝯtinēt:ergo de ꝯsilio nō tenet de iure cōi:neq̧ ex forma p̄dicti tertij statuti de reformatione statuti ꝛc. In q̄ fit mētio de dāte ꝯsiliū auxiliū vł fauorē. ¶ De auxilio ꝛ fauore ē mai⁹ dubiū.
5 †Nā fauere seu fauorē p̄stare ē laudare factū:qꝛ in laudatiōe facti dicimus fauorē impēdi: vt no.Jo.an.fm Abb.in c.nuper.in v̄bo fauorez. extra de senten.excom. Sed hāc laudationē nō fecit dict⁹ Angel⁹:ergo fauorē ex hoc capite p̄stitisse nō vł.
6 ¶ †In ꝯ̄riū facit qꝛ illi dicūt fautores ꝛ fauere q̄ criminosis p̄stant aliq̄d alimonie:ꝛ q̄ ꝓcurāt aliqua ꝑ q̄ liberētur criminosi:vel subministrāt aliq̄.xxiij.q.iiij.ē iniusta.et.l.pignore.§.si. ff.de fur.vt notat Archidia.de her.c.ij.lib.vj.ꝛ Car.zaba.in clemē.j.in princi.in.xvij.q.de so.cōpe.
7 †Et qs dicat dare fauorē.ponit ēt ꝑ gl.Joā.an.ord.l clemē.si qs suadente.de penis.sed dict⁹. Angel⁹ vł ministrasse aliqua ꝓ dicto maleficio: scz vt occisus sepeliatur ꝛ occultet:ergo vł fauorē prestitisse. In hoc puncto esse dicēdū:idez ꝙ de auxilio statiz dicā. ¶ Uñ vidēdū est nūquid dicat dedisse auxiliū seu opē dicti homicidij. ꝙ puniri debeat tanq̄ prestās opez seu auxiliū malefi. Et vł ꝙ nō:qꝛ nec añ maleficiū prestitit opē:nec in ipso maleficio:sz solū interuenit post maleficiuz seu homicidiū cōpletū ad ip̄z occisum sepeliēdū:vt probat in.l.in furti.§.opē. v̄.opē.ff.de furtis.nā ille actus sepeliēdi fuit poti⁹ ad celandū crimē q̄ ad ip̄z crimē cōmittendū:ergo nō vł prestitisse auxilium dictū homicidio vt ibi Et ita no.determinat Bar.quē sequit Ang.in d.l.in furti.ff.de furtis.dicēs istud eē verū:lz viderit assessores punire tales tāq̄ prestātes opem.argu.l.raptores. C. de epi.ꝛ cleri.ꝛ idem tenet ipse Bar.in.l.si quis in graui.§.si quisq̧.ff.ad syllenia. ¶ In cōtrariū vł qđ notat idē Bar.l.d.l.in furti.añ fi.ff.de furtis.vbi dt predicta esse vera nisi precessisset consiliū añ puta facias:qꝛ adiuuabo te ad euadendū:qꝛ tunc illa spes data est auxiliū ad cōmittendū maleficiū:vt ibi.Et idē no. ꝛ sequit Ang.de are.in suo trac.malefi. in gl.in verbo dicto maleficio semꝑ asti tit.in.iiij.col.Sed in casu nostro p̄cessit cōsiliū:qꝛ dictum fuit ꝑ zilium ꝛ Paulū ipsi Angelo occidemus ip̄z ꝛ tu venies cū zapa ꝛ badilis.ꝛ ipse Angelus r̄ndit ite ad occidendū cum dn̄o ego postea veniā. ¶ Et ex his vł ꝙ tā de iure cōi q̄ etiā ex forma statutorū Taruisij dict⁹. Angelus debeat puniri tanq̄ prestans fauorem ꝛ auxiliuz dicto homicidio te
8 nēdo opinionem Bar.† ꝙ prestās opē. seu auxiliū teneatur eadem pena qua tenetur principalis occidēs vel aliter delinquens.vt not.Bar.in.l.is qui opē ff.de furtis. ¶ Sed tñ his non obstantibus teneo ꝙ dictus Angelus nō teneatur pena.s.mortis q̄ tenent dict⁹ zili⁹ ꝛ paul⁹ occisores:nec de iure cōi:neq̧ ex forma predictoꝝ statutoꝝ Taruisij.Et primo ð iure cōi ꝙ nō teneat pari pena
9 ꝓbat.†Nā fm verā opinionē ēt p̄stans
a opē [a] seu auxiliū maleficio nō tenet eadē pena q̄ p̄ncipalis delinquēs tenet: sz mitiori:nisi vbi p̄statio opis ꝛ auxilij det cām maleficij:qꝛ tūc p̄stās opez seu auxiliū ꝛ faciēs pari pena puniunt.vt l.nihil interest.ff.ad.l.corne.de sica.Et

a ¶ Prestans opez. Ad hui⁹ cōsiliū resolutionez vide do.Alex.de imo.in consi.cxi.in.ij.volu.Paul.de ca.in cōsil.cxciiij.in ci.in causa carceratoruz.bar.l.l.furti.§.ope ff.de furtis. Bal.in.l.nō ideo.C.ð accusa.ꝛ l sua marga.ver.auxilium.ꝛ in.l.non eo minus.ver.item quero quō.C.eo.titu.d.Alex.ꝛ doc.in.l.si rixa.ð sica.doc.l.l.qm.ad.l.iuliaz.de vi.domi.abb.ꝛ doct.in.c.q̄te.de sen.excom.

istā opi. lz do. Bartho. de saly. in. l. j. vbi hoc plene examinat. C. de rap. virgi. dicēs q ista opinio fuit Dy. et pluriū alioꝝ doctoꝝ q deliberate l. q. facti sic habuerūt ꝯsulere. Et dicit ibi Saly. q in
10 †dicēs seruātes ꝯtrā faciūt ꝯ iue diuinū et humanū et ꝓprias alas occidūt: et ideo eoꝝ sntia nō est tenēda. argu. l. rē nō nouā. circa mediū. C. de iud. et c. ne i nitaris. ex de cōsti. lz dict⁹ Angel⁹ quātūcūqꝫ diceret̄ prestitisse opē vel auxilium. ad. homici. tn̄ nō dedit cāz. ad. male
11 fi. † nā dare cām malefi. dr puta q gladiū furioso dedit vt se occideret vł aliū: vt dicit gl. in. d. l. nihil interest. ¶ Itē si ali⁹ tenuit ali⁹ interemit ille q tenuit dr quasi mortis cāz prebuisse: vt est tex. in. l. itē mella. §. si alius. ff. ad legē aquiliā. ¶ Itē qui manib⁹ vel corpore ꝓbuit cām mortis: vt est tex. cū gl. in ꝟbo quolibet in. l. ita vulnerat⁹. in prin. eo. titu. ¶ Itē q cōsiliū ꝓceptū vł operā vł suggestionē adhibuit ad maleficiū ꝯmittēdū: vt est tex. cū gl. no. in. c. de cetero. ex de homici. et ꝓbatur. l. distin. si quis viduā. et ibi etiā no. vn̄ cū ipe Angel⁹ non fecerit aliqd de ꝑdictis vt ei⁹ cōfessiōe apparet: seqt̄ q ipse nō dr ꝑstitisse cām homicidio: ergo lz etiā diceret̄ prestitisse auxiliū vł fauorē: nihilominus nō dz puniri eadē pena qua ipsi occisores lz
12 mitiori. ¶ † Preterea illa regula q dicit q cōmittētes delictum et ei auxiliū vł fauorē prestātes tenētur eadē pena intelligit̄ qn̄ est auxilium non nudū: seu fauor nudus. Secus si esset simplex et nudus fauor seu simplex et nudū auxiliū: q est qn̄ delictū nō auget̄: qr tūc arbitrio iudicis esset puniēd⁹ ꝑstās auxiliū vel fauorē etiā nō eadē pena qua ipse cōmittens delictū puniri dz: vt ꝓbat̄ in. c. felicis. in principio. cōiuncto. §. illud. de penis. lib. vj. et ibi hoc notat gl. parua in ꝟbo fautorē. et ibi etiā p Phicū de sancto Gemi. et ita etiā no. et seqtur Angel. in. d. l. in furti. ff. de furtis. ¶ Sz in casu nr̄o vł esse simplex fauor seu auxiliū nudū: qr p ipm nō auget̄ delictū: ergo dictus Angel⁹ q prestitit auxilium maxime post delictū cōsumatū nō dz puniri eadē pena qua ipsi occisores: lz mitiori arbitrio iudicis. ¶ Alia rōne moueor etiā ad id cōcludendū: qr possibile et verisimile est q ꝓpter illam ꝓmissionē de portādo zappā et badile ad faciendū foueā induxerit occisores ad occidendū: vel eis dederit spē que dr auxilium: vt dicit Barto. de illo qui promisit adiuuare ad euadendum in dicta lege in furti. Et est potius quedā presumptio q probatio. qr possibile est etiā q propter illā promissionē illi occisores nō fuerint inducti ad illud homicidiū: nec i illo spē aliquā nō posuerint: qr etiā si nō promisisset omnino homicidiū illud cōmisissent. ¶ Et ideo cū dict⁹ Angel⁹ veniat puniend⁹ ex dicta presumptione que est cōtra eū quantūcunqꝫ esset violenta nō dz ad mortē cō
13 demnari: † qr vbicūqꝫ quis deberet ad mortē cōdemnari vbi vere cōstaret de delicto: si nō cōstat nisi p presumptiōes etiā violētas dz miti⁹ puniri: vt ꝓbatur in. c. afferte. extra de presumptio. et hec fuit elegās doctrina Innocē. et doct. in c. qr verisimile. eodē tit. quā sequit̄ dns Antoni⁹ de butrio et docto. in dicto. c. afferte. ¶ Postremo ad idē dicēdū me mouet illa vulgaris regula: que dicit
14 meli⁹ est nocentē absoluere q innocētē condemnare: vt. l. absentē. in princi. ff. de penis. et loquor de inocētia respectu mortis. ¶ Et maxime cū in casu nostro ꝯstet q dict⁹ Angel⁹ nō habuit animū occidēdi dictū mēdicū: nec ipsi homicidio assistēdi etiā reqsitus ad hoc. Nā dū pater su⁹ Zili⁹ et Paulus occisores reqsiuissent eū vt vellet cuz eis ire ad occidēdū dictū mendicū recusauit neqꝫ ire voluit: vt in eius cōfessiōe apparet q res ꝑfecto dz iudicātē mouere ad penā minuendā: ita q nō puniat̄ eadē pena qua puniri debēt occisores: qr negari nō pt q min⁹ deliqt q ipsi occisores: ergo min⁹ dz puniri: qr pena dz ꝯmēsurari cū dlicto: vt ille q min⁹ dliqt min⁹ puniat̄: vt. l. j. C. d his q latro. asso. et. l. miles. §. mulier. ff. d adult. et. l. diu⁹. la. ij. ff. de falsis. ¶ Et eadē cōclusionē teneo etiā stātib⁹ dictis duob⁹ statutis dicētib⁹ q prebētes cōsiliū auxiliū vel fauorē maleficio puniant̄ eadē pena q

comittēs maleficiū: et tanq̄ cōmittētes
15 ipm: †quia dico q̄ illa statuta: ex quo loquunt simpliciter de p̄stātib' ↄsiliū auxiliū vel fauorē debēt interpretari sm ius cōe. l. ij. C. de noxalib'. notat in. l. fi. §. in ↄputatiōe. C. de iur. deli. cū simi. Ut teneant eadē in casibus in quib' de iure cōi tenerent eadem pena. et ita notat singulariter Sali. in. l. j. C. de rap. virgi. videlicet si dedissent causam mortis: et qn̄ non esset nudū auxiliū vel cōsiliū: et qn̄ cōstaret expresse nō p presumptiōes de dicto ↄsilio auxilio vel fauore. Sec' si nō dedissent cām mortis. vel esset consiliū vel auxiliū nudū et probaret p presumptiones etiā violentas: sicut videt esse in casu nro: qr tunc mitiori pena puniēdi sunt: vt supra dixi. ¶ Sed si statutum diceret puniat eadē pena qui maleficio quomodocūq̄ vel quācūq̄ opez seu auxiliū prestiterint: tunc qr verba si sunt simplicia: sed generalia stādū esset generalitati verboꝝ de quolibet prestā
16 te opē seu auxilium quomodocūq̄. †Ex quo lex est certa quātūcunq̄ dura: vt. l. p̄sperit. ff. qui et a quibus. et. l. j. §. is qui nauē. ff. de exercito. et ita elegāter notat Sali. in. d. l. j. C. de rap. virgi. sed statuta predicta nō ita loquuntur generaliter sed simpliciter: ergo debēt intelligi sm ius cōe: vt. s̄. dixi. ¶ Cōcludo itaq̄ ex p̄dictis magnifice pretor q̄ in hac causa pena mortis nō est imponēda dicto Angelo: sed minor arbitrio iudicis: et ego arbitror q̄ p toto suo excessu pena amputatiōis manus dextre seu in qua plurimum potest puniatur: et q̄ banniatur de terra vestra Asuli et ei' districtu etc.

¶ Summarium sup cōsilio. xxviij.

1 Homicidiū ad offensaz vel defensam quomodo factum dicat. et an vuln' sit mortale vel non: numeris omnibus sequentibus per totum consilium.

2 Rixa qn̄ non apparet quis primo percusserit: tūc in eo qui ad rixā prouocauit: culpa presumitur.

3 Aufugere quando quis potest et non aufugit: sed vulnerat aliquem non dicitur vulnerasse ad sui defensionē: sed ad offensionem vulnerati.

4 Offensor in dubio offensor nō presumitur nisi hoc probetur.

5 Rixa quādo duo se percusserunt: in dubio aggrediens vel prouocās cū armis in dolo vel culpa fuisse presumitur: et aggressus vel prouocatus animo se tātuz defendendi et nō offendendi percussisse presumitur.

6 Rixa quando inter duos inita fuerit et maleficium accidit: in dubio illud aggressori: et non aggresso imputatur.

7 Insultans vel aggrediens si insultatuz ad iracundiam prouocat: quicq̄d insultatus facit: iracundie calore facere videtur: nec sibi imputatur.

8 Dolus in eo presumitur: qui est future rixe preparatio.

9 Presumptio est in euaginantem ensem.

10 Armoꝝ terror et percussionis iactatio an sufficiat.

11 Percutiatur q̄ prius nullus expectare debet: dūtamen precedāt signa et actus: q̄ ille offendere intendebat.

12 Prouocasse in dubio fortior dicitur.

13 Mutilati si duo inueniantur: nec apparet quis ad tutelaz fecerit distingui debet: vter eorum magis rixosus existat.

14 Aggressor in dubio ille qui superat dijudicandus est: nisi contrarium probetur.

15 Presumptio vna si tollat aliam multo magis decem presumptiones vigētes.

16 Aufugere nolens non est in culpa: si primo insultus in rixa ipsum insultantem percussit.

17 Medico an credendum esse videatur.

18 Exitus acta probat.

19 Disponant si aliqui de his que ad artis sue peritiam spectant: per credulitatis verbum deponere possunt.

20 Uulneratus ad mortem ille dicitur: qui sm regulas medicine euadere nō pōt: vel cum magna difficultate.

21 Testes quando sunt contrarij: in dubio pluribus credendum est.

22 Testibus in arte sua peritioribus credēdum est.

23 Testibus verisimiliora dicentibus est credendum.

24 Testibus allegantibus legitimam causam vel rationem dicti sui magis credēdum est: q̄ non allegantibus.

25 Homicidio procedi non pōt contra eū q̄

ad sui defensionem fecit: maxime si vul
nus mortale non fuerit.

¶ Consilium.xxviij.

1 In christi† noīe
ac Inuocata spiritus sancti
grā. Magister Jacobus ma
rangon⁹ de Padua denūcia
tus per caput cētenariȷ̄ sancti Lauren
tij q̄ vulnerauerat Gabrielē perusinū
vno vulnere in manu sinistra cū ense ō
falco cū sanguinis effusione. ex quo vul
nere mortu⁹ ē. fuit de anno. Mcccclxiij.
bannitus de Padua ꝛ de Paduano di
strictu ꝛ in libris ducentis ꝛ ad inquirē
dum. Deinde anno isto Mcccclxiiij. di
ctus magister Jacobus se presentauit
ad carceres cōis Paduc cā se excusan
di a dicta denuncia et banno. Et produ
xit defensionem suam cum pluribus ca
pitulis. ꝛ testes super eis examinari fe
cit. ¶ Nūc queritur an stantib⁹ defen
sionibus ꝛ attestatiōib⁹ suis debeat ab
solui. an vero possit ꝯtra eū inquiri ꝛ p
cedi. ¶ Et pro hui⁹ questionis declara
tiōe duo sunt pncipaliter examināda.
¶ Primū est an dictus Jacobus qui di
cit vulnerasse dictū Gabrielē illud vul
nus si fecit. fecerit ad sui defensionē vl'
ad offensam. Secundū posito q̄ fecerit
ad offensam ꝛ nō ad defensionē: an il
lud vuln⁹ fuerit mortale vel nō. ¶ Cir
ca primū dubiū vr̄ prima facie dicendū
esse dictū Jacobū illud vulnus fecisse
ad offensam ꝛ non ad sui defensionem.
2 ¶ Qd sic pbari potest. † quando nō ap
paret q̄s primo in rixa percusserit. tūc
presumitur culpa in eo qui prouocauit
ad rixam. l. j. §. cum arietes. ff. si quadr.
pau. fe. di. Et ibi hoc not. flo. ꝛ idem no.
Bar. in. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff.
ad. l. aquil. ¶ Sed in casu nostro dict⁹
Jacobus puocauit dictū Gabrielē ad
rixam: qꝛ eadē die per horam ante dum
dictus Gabriel minaretur sibi. dixit Ja
cobus i fina a vna hora e andaro a san
Jacomo se tu vora niēte aspetami li. vt
apparet ex denuncia facta p Bartholo
meū. q. berti. caput centenariȷ̄ scti Lau
rētij que fuit cōfessata p Marinū a san
cto eius pcuratorē nec apparet q̄s eo
rū primo percusserit. Ergo in dubio di
ctus Jacob⁹ q̄ dr̄ percussisse dictū Ga
brielē p̄sumitur fuisse in culpa et dictā
percussionē causa offendēdi ꝛ nō defen
dēdi fecisse. ¶ Secundo vr̄ probari per
Blasium io. de malado. qui examinat⁹
ꝛ interrogatus dixit q̄ per ea que vidit
iudicat q̄ admenatiōes que fiebāt per
dictos Gabrielem et Jacobum fiebant
ad offensionē et defensam. ¶ Tertio h̄
3 vr̄ probari. † qꝛ qñ q̄s pōt aufugere ꝛ nō
aufugit ꝛ vulnerat aliquē nō dr̄ vulne
rasse ad defensionē sui sꝫ ad offensionē
vulnerati. ꝛ no. per docto. in. l. j. C. vnde
vi. Sꝫ. d. Jacobus expectatus in via a
dicto Gabriele potuit aufugere qꝛ ac
clamatū fuit post dictū Jaco. nō ande
maistro Jacomo nō ande maistro Jaco
mo. sꝫ tñ noluit per hoc cessare ab itine
re suo: sꝫ iuit obuiā dicto gabrieli expe
ctāti eū: vt deponit dict⁹ Blasi⁹ ō io. ma
4 lado. ergo ꝛc. ¶ Quarto † qꝛ offensor in
dubio nō presumit̄ defensor. nisi hoc p
betur: vt no. Joā. an. in. c. significasti. de
peni. ꝛ remis. ꝛ Bal. in. c. j. in prin. in. iij.
col. in ver. vitā suā defendēdo. in tit. de
pa. tenen. in vsi. feu. Idem Bald. in. l. vt
vim. in pe. col. ver. ꝛ not. q̄ ille qui per
cutit̄. ff. ō iusti. ꝛ iur. ¶ Sꝫ his nō obstā
tib⁹ cōtrariū est de iure verius: vꝫ q̄. d.
Jacobus si vulnerauit dictū Gabrielē
presumit̄ vulnerasse ad sui defensionē
tātū ꝛ nō ad offensam: qd̄ pbatur pluri
5 bus modis. ¶ † Et primo quādo duo se
percusserūt in rixa in dubio. aggrediēs
vel puocās cū armis presumit̄ fuisse in
dolo vel culpa: ꝛ aggressus vel puoca
tus p̄sumit̄ percussisse aio se tm̄ defen
dēdi et nō offendēdi: vt pbatur in. l. j. §.
cū arietes. et ibi docto. ff. si quadr. pau.
fecis. di. facit. l. quoniā multa facinora.
C. ad. l. iul. de vi. et q̄ ibi nota. per Cy. q̄
6 dicit per illa iura. † qd̄ quando ex rixa
inter duos inita maleficium accidit in
dubio illud imputatur aggressori ꝛ non
aggresso. ꝛ potest esse ratio quare cōtra
aggredientem vel prouocantem cū ar
mis presumitur s̄m Flo. in. lege scien
tiam. §. qui cū aliter. ff. ad. l. aquil. quia
in ipso presumitur dolus. alias enim si
dolus nō presumeret̄ oporteret p̄sumi

ipsum esse furiosuȝ vel fatuū q̄ in hōie nō presumit̄ nisi ꝓbet̄.l.nec codicillos. C.de codicil.ꝛ.c.ff.de succes.ab intesta. ¶ Itẽ ratio quare nō presumitur cōtra prouocatū vel aggressum cū armis pōt
7 esse ſm Flo.in.d.§.cū arietes.†q̄r insultās vel aggrediens prouocat insultatū ad iracūdiā.ꝛ sic q̄ insultat⁹ facit vī facere calorẽ iracūdie:vnde nō imputat̄ sibi.l.quicq̄d calore.ff.de reg.iur.l.gracchus.C.de adulte.l.si adulteriū cum incestu.§.imperator.ff.de adulte.ꝛ.ij.q.iij.si q̄s iratus. ¶ Et ideo presumit̄ insultatus aggressus vel ꝓuocatus cū armis semꝑ fecisse ad sui d̄fensionẽ:vt.d.l.j.§.cū arietes.ꝛ.l.si ex plagijs.§.tabernarii⁹.ff.ad.l.aquil.ꝛ not.Bart.ꝛ etiam in d.§.cū arietes. ¶ Sȝ in casu nr̄o dictus Iaco.fuit agressus siue insultatus ꝛ ꝓuocatus ad rixam cū armis a dicto Gabriele:vt statim ostẽdā:ergo ꝑsumitur ipsuȝ Gabrielẽ vulnerasse si eū vulnerauit ad sui defensionẽ non autẽ ad offensam seu vindictā. ¶ Quod aūt dict⁹ Iacobus fuerit aggressus ꝛ ꝓuocatus cū armis ad rixam a dicto Gabriele ꝓbat̄ur ex pluribus. ¶ Primo q̄r.d.Gabriel preuenit.d.Iacobū i itinere ꝛ stetit Gabriel i medio vie publice expectādo cū ense seu squarcina dictū Iacobū q̄ ibat ad sctm̄ Iacobū vt dicit Blasius Ioā. de molado ꝛ Bartholomeus dict⁹ miolus circa ꝑncipiū sue depositiōis q̄ est signū euidẽs q̄ habebat malū animuȝ offendẽdi ꝛ aggrediẽdi ip̄ȝ Iacobū.ar.l.is qui cuȝ telo.C.de sica.ꝛ.l.j.in princ. ibi cū telo ambulauerit.ff.eo.ꝛ insti.de publi.iudi.§.Itẽ lex corne.ꝛ ꝓbat̄ in.l.iij.§.si q̄s aūt vistis.ibi q̄ alibi tendebāt ꝛ ibi sed alio tendebāt a cōtrario sensu.ff.de vi ꝛ vi arma. ¶ Scd̄o q̄r prius dictus Gabriel anteq̄ esset i loco in quo expectabat.d.Iacobū extraxit squarcinā suam illam aspiciẽdo.vt dicit idem Blasius circa ꝑncipiū sue attestatiōis. q̄ similiter est signū q̄ volebat aggredi dictū Iacobū ex quo immediate post se posuit in medio vie publice ad expectādū eū.ꝛ sic se quodāmodo ꝑ dictā euaginationẽ ꝛ squarcine inspectionẽ d̄r se aptasse ꝛ ꝑparasse ad aggressurā et delictū ꝑpetrādū:ꝛ ꝓpterea in eo ꝑsumit̄ fuisse malus anim⁹:vt probat̄ in.l.iij.§.vi possidere ibi.aut q̄ in hoc ip̄m aptatus ꝛ preparatus veniat ꝛc.ff.de vi ꝛ vi arma. ¶ Tertio q̄r dict⁹ Gabriel preparauerat sibi zorniā circūcirca brachiuȝ vt deponit idẽ testis.ꝛ Gabrin⁹ fili⁹ ser Petri trabachini ꝛ Bartho.dictus miolus q̄ est euidentissimū signū rixari volẽtis.
8 †est em̄ rixe future ꝑparatio:vt de se patet:ꝛ ideo in eo dolus presumitur. vt.d.l.iij.§.vi possidere. ¶ Quarto q̄r dict⁹ Gabriel habẽs clamidẽ reuolutā circa brachiū.ꝛ cum ense euaginato cepit venire versus dictū magistrū Iacobuȝ vt deponūt dicit Gabrinus ꝛ Bartholomeus dict⁹ miol⁹:ex q̄b⁹ apparet q̄ Gabriel fuit ille q̄ ꝓuocauit ꝛ Iacob⁹ fuit ꝓuocat⁹ ad dictā rixā:tū ꝑꝑ clamidẽ reuolutā circa brachiū.vt dixi:tū ꝓpter ensem euaginatū.
9 †q̄r i euaginẽtẽ ensem est ꝑsumptio:vt dicit Flori.l.l.sciẽte.§.q̄ cū aliter.ff.ad.l.aquil.neminẽ em̄ inuenies:vt dicit Bal.in consilio suo.lxxxij. q̄d incip.quidā insultat⁹ quẽ arma euaginata seu gladi⁹ euaginat⁹ nō terreat.l.iij.§.qui armati.ff.d̄ vi ꝛ vi arma.ꝛ maxime q̄n gladi⁹ est in manib⁹ audacis ꝛ rixosi:sicut erat dict⁹ Gabriel:vt testes dicūt ꝑ no.in.f.C.vnde vi.Tū ẽt ꝓpter h̄ q̄r Gabriel vt veniebat ꝯ ip̄m Iacobū cū dicto ense euaginato ꝛ brachio clamide inuoluto ꝑ tex.in.l.si q̄s ꝑcussorẽ. C.ad.l.corne.de sica.vbi hoc ꝓbat̄ aperte.Dicitur em̄ ibi.si quis ꝑcussorem ad se venientẽ gladio repulit non tenetur homicida quia defensor ꝓprie salutis vr̄ in nullo peccasse. ¶ Quinto quia dictus Gabriel incepit admenare cū vna squarcina euaginata ꝯtra ipsum Iacobū vt deponit Gabrin⁹ predictus circa principiū sue testificationis ibi cepit cōtra eū admenare et dictus Miolus per quā admenationẽ dictus Iacob⁹ verisimiliter debuit timere et terreri:vt est tex.in.l.Itẽ apud labeonẽ.§.j.ibi man⁹ aduersus eū leuate sepe territ⁹ q̄si vapulatur⁹.ff.de iniur.ꝛ ꝓpterea non de-
10 buit Iacob⁹ expectare q̄ eū ꝑcutiat†sufficit em̄ terror armorū ꝛ iactatio ꝑcussionis.vt est glos.notabilis in.l.j.in glo. [illegible]

magna ante fi.§l. Tu dic ꝙ sufficit ter-
ror armorū vel iactatio percussiōis.C.
vñ vi.et ibi ꝑ Bart.qui hoc tenet ꝑ.l.iij.
11 §.armati.ff.de vi et vi arma.dicens.† ꝙ
qs nō dꝫ expectare ꝙ prius percutiat.
dumtamen precedāt signa ⁊ act⁹ ꝙ ille
intēdebat offendere sꝫ hic precedebant
predicta signa ⁊ predicti actus.scilꝫ ex-
pectatio clamidis ad brachiū inuolutio
ꝓgressio versus Jacobū ensis euagina-
tio ⁊ admenatio q̄ sunt signa euidētissi-
ma ꝙ intēdebat Gabriel Jaco.offende-
re ꝗ licitū fuit Jacobo nō expectare ꝙ
percuteret.⁊ Gabri.percutere qꝛ dice-
ret hec ad sui defensionē fecisse.immo
plus ex ꝓcessu nō apparet ꝙ Jaco.pri-
mo ꝑcusserit dictū Gabrielē immo po-
tius ex dictis testiū apparet contrariū.
¶ Sexto qualitas armorū ipsius.Ga-
brie.s.squarcina inducit etiā excusatio-
nē Jacobi.Nā ensis siue squarcina nō
solet inferre leuem plagā.vt in.c.signi-
ficasti.in fi.ex de homi.⁊ ideo dicit bal.
in ꝑallegato cōsilio ꝙ huiusmodi qua-
litas armorū ostēdit ꝙ qs nō pōt se tue-
ri a morte vel graui offensa.et sic ꝙ est
in periculo ⁊ discrimine vite sue cōstitu-
tus:⁊ maxime qñ est in manib⁹ robusti
⁊ audacis ⁊ rixosi sicut erat.d.Gabriel.
¶ Septimo qꝛ quando Gabriel incepit
admenare ꝯ Jaco.ipse Jaco.admena-
bat ꝯtra ipsum semper se retrahēdo.Et
idem dicit Barth.dictus miolus ad fi.
ꝑrie faciei dicti sui acꝑpe fi.sue attesta-
tiōis qd retrahere se est signū ꝙ nō ha-
bebat animū principaliter occidēdi vel
vulnerādi:sed potius se defendēdi.⁊ ꝙ
ipse Jac.poti⁹ fuit ꝓuocat⁹ ꝙ ꝓuocās
iuxta not.in.l.j.C.vñ vi.⁊ in.l.vt vim.ff.
de iusti.⁊ iu. ¶ Octauo qꝛ.d.Gabri.erat
audacior fortior ⁊ magis peritus i scri-
mia:vt dicūt oēs testes.iō in dubio pre-
sumitur cōtra eū ꝙ fuerit ille q̄ ꝓuoca-
uit rixam ⁊ fuerit aggressus ipsuꝫ Jac.
Nā vt dicit Ray.quē seq̄t Flo.in.l.j.§.
12 cū arietes.ff.si quadru.pau.fec.di.† dꝫ
inspici qs sit fortior.vt ille dicat in du-
bio aliū ꝓuocasse.ar.l.nō ols.§.a barba-
ris.ff.de re mil. ¶ Et si dicat si erat Ga-
briel fortior quomō fuit occisus.R̄n.ꝙ
ꝙtū ad vulnera illata fuit fortior Gabr.

et suā fortitudinē et audaciā ostēdit:qꝛ
ꝑcussit dictū Jaco.duob⁹ vulnerib⁹ sup
capite adeo ꝙ Jac.cecidit i fossatū ⁊ eū
interfecisset nisi fuissent intermediatores.
vt dicūt testes ⁊ ipse Gabriel nō remāsit
vulnerat⁹ nisi i digito man⁹ sinistre.⁊ nō
letalr vt dicet i sequēti dubio. ¶ Nona
qꝛ ꝓbatū ē ꝑ testes ꝙ dict⁹ Gabriel erat
rixosus.vñ ꝑsumit ꝙ ad rixā Jacobū ꝓ-
uocauerit.vt tꝫ Card.zaba.ꝯm.d.Mat-
the.in cle.j.i.xxxiij.q.de homici.vbi dꝫ
13 † ꝙ si duo inueniunt mutilati.nec appa-
ret qs fecerit ad tutelā dꝫ distingui qs
eoꝝ sit magis rixosus qꝛ ꝯ illū ꝑsumit.
Nā ⁊ alꝭ attēdit ꝯsuetudo alicui⁹.ff.de
pign.act.l.vniuersorū.⁊.l.q̄ semisses.ff.
de vsur.⁊.l.nō ols.§.a barbaris.ff.de re
mil.⁊.c.illo vos.de pig.cū simi. ¶ De-
cimo ⁊ vltio h̄ apparet ab effectu.Naꝫ
d.Gabriel vulnerauit ad mortē plurib⁹
vulnerib⁹.d.Jaco.et fecit eū cadere in
vnū fossatū ⁊ eū occidisset tūc:si nō fuis-
set intermediatū.⁊ ipse Gabriel solū re-
māsit lesus i vno digito ⁊ sic Gabriel su-
perauit Jaco.in rixa.vñ ab effectu ap-
paret ꝙ Gabriel prouocauit ⁊ habebat
animū occidēdi.d.Jaco.qꝛ exit⁹ acta ꝓ-
bat:vt.l.rē nō nouā.§.fi.ad fi.C.de iudi.
⁊ no.Bal.i.c.j.in ꝑn.l.vj.q.in ti.qb⁹ mo.
feu.amit.Et iō dicit ēt Flo.l.d.l.j.§.cū
14 arietes.† ꝙ in dubio ille q̄ superat dūū
dicād⁹ est aggressor nisi ꝓbet ꝯriū.arg.
l.j.C.de sic.Et maxime hoc est verū i ca-
su nostro ex quo extāt alia signa de qb⁹
s.dixi. ¶ Vñ ex his ꝯcludo ꝙ si.d.Jac.
vulnerauit dictū Gabrielē in digito ma-
nus sinistre.Judicādū est ꝙ illud fece-
rit ꝓuocatus animo se defendēdi.⁊ nō
ad vindictā vel offensam. ¶ Nec ob.s.i
ꝯriū deducta. ¶ Et primo dū dixi ꝙ Jac.
ꝓuocauit verbis dictū Gab.dicendo in
fine a vna hora andaro a.s.Jacomo se
tu vora niente aspetime.qꝛ illa ṽba nō
inducūt ꝓuocationē ad rixā incōtinēti.
vel pōt dici ꝙ illud ꝓcesserit i dubio vbi
nō extarēt alia signa vel indicia mani-
festa cōtraria:per que tollatur illud so-
15 lum simplex indiciū.† qꝛ si vna presum-
ptio tollit aliā:vt.l.non solum.§.de vno
ff.de ritu nup.⁊.c.literas.de ꝑsum.mul-
tomagis decē ꝑsumptiones ⁊ vrgentes

de quibus prime dixi debet illã ꝑsum-
ptionẽ tollere maxime qꝛ expꝛesse ꝯstat
de aggressura ⁊ ꝓuocatiõe facta cũ ar-
mis ꝑ.d.Gabrie.vt.s.dixi. ¶ Et ꝑ hoc
ptꝫ ꝙ nõ ob.fm argumẽtum vꝫ ꝙ vnus
testis dixerit ꝙ faciebãt admenatiões
ad offensam vel defensam qꝛ cõtrariuꝫ
apparet ex predictis. ¶ Itẽ nõ obst.dũ
dicit̃ ꝙ ex quo Jaco.potuit aufugere vr̃
fecisse ad offensam qꝛ rñdet̃ ꝙ imo hoc
nõ est verũ ꝙ sciuerit Gabrielẽ expectã-
tem lꝫ blasius hoc dixerit:qꝛ lꝫ dicat ꝙ
potuerit eũ videre ⁊ acclamãtes audi-
re:tñ possibile est contrariũ:vñ nõ ꝓbat
hoc esse ⁊c.l.nõ hoc.C.vñ cogna.⁊.l.ne-
ꝗ natales.C.de ꝓba. ¶ Et posito ꝙ au-
diuisset ⁊ vidisset tamẽ nõ sequit̃ ꝙ po-
tuisset aufugere cõmode sine periculo.
Immo est ꝓbatũ cõtrariũ per Gabriũ
qui dixit interrogatꝰ ꝙ Jaco.nõ potuis-
set aufugere sine magno ꝑiculo si d.Ga-
briel voluisset eũ seq̃:qꝛ ipse Gabriel iu-
dicio ipsiꝰ testis erat velocioꝛ in currã-
16 do q̃ sit ipse Jac. ¶ † Preterea ẽt si po-
tuisset aufugere sine periculo:tñ si non
aufugit ⁊ noluit dimittere iter suũ pro-
pter hoc nõ est in culpa:si ꝑmo insulta-
tus i rixa ipsum insultãtẽ ꝑcussit:vt no.
Bar.⁊ doct.⁊ maxime Saly.in.l.j.C.vñ
vi.⁊ Bal.l.l.vt vim.ff.de insti.⁊ iu.⁊ An-
to.de but.in c.olim.in.xvij.col.extra de
resti.spo.Itẽ nõ obstat dum dꝛ ꝙ in du-
bio offensoꝛ non ꝑsumit̃ defensoꝛ.qꝛ il-
lud ꝓcedit vbi nõ extãt alia signa ⁊ ar-
gumẽta in cõtrariũ. Sꝫ hic extãt plura
vt.s.dixi.Ergo.est cõcludẽdũ circa pri-
mũ dubiũ ꝙ si.d.Jac.vulnerauit Gabrie-
lẽ hoc fecit ad sui defensionẽ nõ ad vin
dictã vel offensam. ¶ Circa secũdũ du-
biũ posito ꝙ illud vulnꝰ sit factũ ad vin
dictã vel offensam.an illud vulnus fue-
rit mortale vel nõ. ¶ Et ꝑmo facie vide-
tur ꝙ fuerit mortale:qḋ videt̃ ꝓbari pri-
mo ex denũcia secundo loco facta ꝑ ca-
put cẽtenarij in qua dicit̃ ꝙ dictꝰ Jac.
vulnerauit Gabrielẽ vno vulnere i ma-
nu sinistra.ex q̃ vulnere deinde Gabriel
mortuꝰ est. ¶ Idẽ dicit.d.Matthe.iuris
ciuilis scholaris filius magistri Frãci.
ceruti de vicariis qui in effectu ꝯcludit
ꝙ.d.Gab.mortuus est ex dicto vulnere.

q̃ verba ex dicto vulnere significãt cau-
sam primã.l.j.§.ex incendio.ff.de incẽ.
rui.nau.⁊ no.ꝑ Bar.⁊ doc.l.l.nõ dubiũ.
C.de legi.⁊ scit ꝙ vulnus fuit mortale ⁊
dedit causam morti. ¶ Idẽ ẽt magister
Frãci.ciroicus qui medicatꝰ fuit.d.Ga-
brielẽ vsq; ad mortẽ q̃ examinatꝰ depo-
nit ꝙ.d.Gab.mortuꝰ est ex dicto vulne-
17 re.† cui medico videt̃ esse credẽdũ.l.se-
mel.⁊ ibi Bal.C.de re mili.lib.xij.l.j.§.j.
ff.de vẽtre inspi.⁊ ibi docto.per Bart.⁊
doc.in ꝓemio ffoꝛ.in prin.⁊ in.l.si in ri-
xa.ff.de sica.et cano.l.c.ꝓposuisti.extra
de ꝓba.cũ si. ¶ Itẽ ꝓpter breuitatẽ tꝑis
qꝛ mortuꝰ est post.x.dies vulneris illa-
ti vt dicit magister Marcus colligatꝰ
de perusio ꝓpter quã tꝑis breuitatẽ ꝑsu-
mit̃ in dubio ex vulnere mortuꝰ:vt not.
doc.in.l.j.C.de emẽdatio.seruo.⁊ sic vul
nus ꝑsumit̃ fuisse mortale. ¶ Itẽ hꝫ vr̃
18 ꝓbare ab effectu qꝛ mortuus est.† textꝰ
enim acta ꝓbat.l.rẽ non nouã.§.patrẽ.
in fi.C.de iudi.⁊ ita tꝫ Bal.in.c.j.in ꝑn.
in.vj.q.in tit.q̇b.mo.feud.amit. ¶ Ego
tamẽ sine dubio teneo ꝙ cõtrariũ sit ve-
rius de iure ꝙ ꝓbat̃ manifeste. Et ꝑmo
ꝑ testes:vꝫ ꝑ magistrũ Joan.barberiuꝫ
q̃ medicatus fuit dicto Gabrieli ꝑ qua-
tuoꝛ horas post vulnus sibi illatuꝫ:qui
dicit ꝙ suo iudicio credit ipse testis ꝙ si
fuisset medicatũ ipsi Gabrieli nõ deces-
sisset ex dicto vulnere qꝛ nõ erat iudicio
ipsiꝰ testis multũ penetrãs nec erat in
loco periculoso. ¶ Idẽ dicit Bart.par
mesanus b[illegible]rbitonsoꝛ q̃ dicit ꝙ iudicio
suo dictũ [illegible]inus nõ erat mortale.⁊ ita
iudicatũ fuisset ꝑ quẽlibet peritũ i arte
cirurgie qui vidisset dictũ vulnus quo-
niã erat a parte inferiori dicte manꝰ a
parte intra ita ꝙ si ipse testis medicatꝰ
fuisset.facillime ipm liberasset ⁊ ꝑdicta
iudicat qꝛ vidit dictũ vulnus.⁊ se exer-
cuit iã annis.xxv.in medẽdo vulnera-
tis ⁊ assignat etiã aliã rõnẽ qꝛ vulnus
erat de taleo nõ de pũcta q̃ duo testes
viderent̃ sufficere ad hoc ꝓbãdũ.l.vbi
numerꝰ.ff.de testi.cũ si.Et maxime cuꝫ
essent in arte experti.lꝫ essent barbitõso-
res.qꝛ magister Joan.se exercuit q̃nq;
annis in cirurgia.⁊ magister Bart.xxv.
annis.vt ipsi dñt.ꝑ.l.semel.cum ibi no.

C.de re.milit.li.xii.et.d.l.i.ff.de vētre inspi. et ibi no.Bar.et doc.in pemio.ffor.i pnci.et Bal.in.c.i.in pnci.iiii.col.in titu. quib. mo.feu.ami. ¶ Nec obstat q dicāt iudicio suo vel p vbū credit qr p hoc nō infir
19 maē dictū eorum.† qr qñ aliq deponūt de his q spectāt ad peritiam artis sue pos
a sunt deponere p vbū credulitatis.[a] vt no.Bar.in.d.l.i.i fi.pn.ff.de vētre inspi. ¶ Itē sunt duo alii testes medici magne auctatis.vz famosus artiū et medicine doctor.d.magister Franci.d ianua.et pclar artiū et medicine doctor dñs magister Joan.michael de bertapalea q sunt artis cirogie sūmi prices in studio paduano et deponūt q vulnera q fiūt i digitis manuū nō sunt mortalia et assignāt ratione qr non est locus periculosus et dīt q multi fuerūt vulnerati in digitis et in manu et tamē sunt liberati.et hoc affirmat magister Joā. michael fm reglas medicine.vt auctores medicine ponūt qui nomināt vulnera mortalia q nō sunt digiti vel manus. ergo eis credēdū est.tum qr sunt duo.l. vbi numer.ff.de testi.tū qr sunt cirogie artis pncipes.et sic peritiores.iuxta no. p Bar.in proemio.ff.ad si.principii.tum
20 deniq qr assignāt rōnes optimas† qr ille dr vulnerat ad mortē.q fm regulas medicine nō pōt euadere.vel cū magna difficultate sz ille qui de leui pōt curari nō dr mortifere vulnerat nec eius vulnus dr mortale.iuxta no.in.l.ab hostib §.fi.ff.so.ma.et l.l.marit.ff.loca.fz Bal. qui ita no.dt in.c.i.in fi.i.col i ti q.mo. feu.amit.vñ cū dicti medici dicāt q facili potuisset curari et q fm regulas medicine dictū vulnus nō erat mortale sequiē eorū attestationib standū esse maxime cū alii duo barbitonsores et cirocici hoc idē affirmēt.et ita etiā ego teneo q sit verissimū. ¶ Nō obst.argu.p in cōtrariū deducta qr facillime tollūē. ¶ Et primo nō obstat q in denūcia facta p caput cētenarii.dicaē q.d.Gabriel mortu fuit ex dicto vulnere.qr denūciās nihil scit pter auditū.vt pz i ea dū dr nup ad me i noticiā guenit.vñ nō pbāt.l.testiū. cū ibi no.C.de testi.et.c.cū tñ.ex de testi. ¶ Similr eadē rōne nō pbat dictuz.d. Matthei in iure ciuili scholaris q et deponit d auditu pris sui.s.magri Frā.ciroici d Uenetiis q est suspect et nō omni exceptiōe maior:vt statī dicēē. ¶ Itē nō ob.dictū et attestatio pdicti magistri Frā.ciroici de venetiis in quo pma facie vr esse faciēdū magnū fundamentū p Jaco.qr ipse interrogat si.d.Gabriel est mortu ex dicto vulnere vel ex alio malo regimine.Rñdit q iudiciū suū est illū mortuū esse ex dicto vulnere:ac et qr fuit ille q medicat e.d. Gabri.vsq ad mortem.
21 ¶ Qr rñdeē.† q ex quo sunt testes p̄ riū i hac materia i dubio credenduz poti deponētib p̄ ro.d. Jac.qr sunt plures vz q̄tuor p̄ dicto magistro Frā.qui est vnicus in effectu:ex quo fili su deponit de auditu patris. ¶ Nā i dubio testib pluribus est credendū.l.iii.§. i.in vbo.numerus.ff.de testi.cū si.Jmmo si duo deponūt p vno ali p̄ riū staē dicto duorum quorum dicta nō ledunē p dictuz vnius tm:vt pbaē in.l.i. in pn.et ibi p no.Bar.ff. de vē.inspi.in vsi.vlteri hec lex facit i arg.Et idē no.Cy.i.l.i bōefidei.l vl. q.C.de reb.cre.et iureiu. et bar.i.l.admonēdi.i.14. co.v.qro.qd si actor pbauit.ff.d iureiu.et l.l.vulgo.ad si.d adm.tu.et An. d bu.i.c.cūdilect.i.v.co. i pn.in.v.no.ex de elect.
22 ¶ Itē qr dicti testes dponētes q vlu n e mortale sūt pitiores.g eis magz e

a ¶ Credulitatis. Ad huius cōsi.resolutionē vide Pet.de ancha.in cōsi. cclxxxv.dō. Alexan.de imo.in cōsi. xv.in.i.vol. bar.in. l.i.i pn.ff.de vē. inspi Bal.i l. compara tiōes .in.i. col.C.de si de instru.d. Alexan . et docto.in.§. omnez.pri me cōsti.ff. canonistas in.c.signifi casti.de homici.

credēdū:vt no.Bar.et doct.in pemio.ff. ¶ Itē q2 sūt digniores.l.iij.§.eiusdē & pncipis ibi alias dignitas.ff.d testi.cū si.et aduertēdū q.d.magister Frācis.de Uenetijs ciroic9 est barberi9:vt appa ret ex testificatiōe magistri Marci cali garij q appellat eū barbitonsorē:vnde nō est tātū dignitatis et sciētie vt pualeat dictis alior duorū barbitonsor q etiā sunt ciroici et aliorū duorū excellētissi mor medicorū in cirogia et physica p dicta iura. ¶ Itē q2 dicūt verisimiliora. Nā ex quo dictū vuln9 erat in digito et sic in loco nō periculoso et de taleo nō de pūcta est magis verisimile q nō fue rit mortale.ex q ita dicūt regule et au ctores medicie. ¶ Ergo magis eis cre dēdū est q dicto mgro Fran.de Uene tijs:vt pbat l.l.ob carmē.§.fi.ff.de testi. et in.c.lz cām.ver.ex pmissis ibi quoniā etiā aptiora negicio et vero pximiora i suis testimonijs expsserūt.ex de pba.

23 et habet.iiij.q.iij.§.in criminali. ¶ † Et in tātū magis credit dicētibus verisi miliora:etiam si essent pauciores eis magis crederet q pluribus vt ē casus in d.l.ob carmē.§.fi. ¶ Ergo mltomagis credēdū erit pluribus deponētib9 verisi miliora q paucioribus aut vni tantū vt est in casu nostro:et ista ratio est bn cōsi derāda q2 est verissima et ei nō pt quoq mō rnderi. ¶ Itē q2 testes deponentes vuln9 nō fuisse mortale assignāt rōnes optimas attestationū suarū:et.d.magi ster Frā.q deponit 2 nullam rōnē assi gnat:qre esset vl iudicaret mortale.Er go magis credēdū est dponētib9 q vul

24 n9 nō est mortale.† q2 magis creditur duob9 testib9 allegātib9 legitimā cām vl rōnē dicti sui q duob9 q nullā ratio nē allegāt.vt no.bal.in.l.presbyteri.in vlti.col.C.de epis.et cleri et Ludo.de ro. l.l.j.in prin.ff.de no.op.nun. Immo pl9 in casu nro nedū.d.magister Frāci.de Uenetijs nō allegat cām q vulnus sit mortale:sed poti9 allegat causas in cō trariū dum dicit q si subito facta per cussione.d.Gabri.fuisset medicat9 for tasse fuisset liberat9. ¶ Item dicit q se mel reperit dictū Gabre.portātē vinū nigrū et habētē vnā agrestariā vini ni gri penes se.et vnā vice mādūcare 2 p ceptū sibi datū:q sūt signa poti9 defect9 et culpe Gabrielis vulnerati q mortis: vt de se pz. Itē vl dicere vnū qd nō est verū. Nā dicit q stetit duob9 diebus q nō fuit medicat9,cui9 2riuz apparet ex attestationibus magistri Joan.nigri.et magistri Bar.barbitonsoris q in prin. vulneris medicati sunt. Unde per hoc apparet q etiā.d.magister Fran.de Ve netijs nō est omni exceptione maior ex q pōt ei apponi quedā vt ita dixerij cō trarietas in dicto suo et nō veritas.et sic ei fides nō sit adhibēda p.l.qui falsa vl varia.ff.de testi. Ex istis itaq manife ste appet q magis est credēdū dictis q tuor testib9 deponētib9 vulnus nō esse mortale q dicto magistro Frācisco qui deponere videt 2riū nec eius dictum adiuuat testificatio filij sui.d.Matthe. scholaris i iure ciuili q2 deponit de au ditu patris sui p.l.testiū.cum ibi no.ff. de testi.et per not.in.c.cū causaz.ex eo. ti.cum si. ¶ Nec ob.q.d.Gabriel mor tuus fuerit infra.x.dies vulneris:q2 lz ex vulnere nō mortali regulariter quis nō moriat:maxime infra tā breue tps. vt no.in.l.j.C.de emēda.seruo. Tamen in casu nro nō nocet q2 illa mors infra dictū tps venit pter defect9 plures di cti Gabrielis vulnerati. ¶ Primus de fect9 et culpa q2 postq fuit vulneratus aufugiēs q2 credebat occidisse Jacobū natauit:vt deponūt Gabrin9 et Laurē. trabachini:p quā natationē aqua itra uit digitū et non potuit esse parui nocu mēti.vt de se pz. ¶ Itē q2 noluit pmitte re se pūctare in pncipio vulneris:vt di cit Bar.barbitonsor et magister Joan. nigri.iuxta illud principijs obsta.sero medicina parat. Itez q2 stetit duobus dieb9 si dicit verū magister Francisc9 de Uenetijs.q nō fuit medicat9 p ean dē rōnē Immo bibit vinū ex q sua cul pa causat ad mortē:vt dicit bal.in quo dā suo cōsi.Mxcviij.qd incipit in nomi ne dni amē.Ad euidētiā pmittendū est in.iij.col. ¶ Itē q2 fecit 2 pceptū medi ci:vt deponit idem magister Frāci.de Uenetijs qd ē signū culpe et defect9 vul nerati. ¶ Unde ex istis defectibus et cul pis vulnerati

pis vulnerati apparet qđ vuln⁹ de sui natura nõ erat mortale:licet sit ꝓpter sui culpam effectũ mortale:vt apparet ex predictis quatuor attestationib⁹ deponẽtib⁹ vuln⁹ nõ esse mortale. ¶ Nec obstat si dicat̃ I dubio iudicãdũ est ꝯtra percussorem qñ medici sunt ꝯ̃rij vt dicit Bald.in.c.j.in prin.in titu. quibus modis feudum amittatur.Quia respõdet̃ quod illud procederet qñ numerus et dignitas medicorũ q̃ sunt cõtrarij esset equalis:vel quãdo oẽs dicerẽt ea que verisimilia essent. ¶ Sed qñ pro percussore essent plures digniores meliores dicentes verisimiliora sicut est in casu nostro non est dubiũ qđ illis poti⁹ esset stãdũ. ¶ Itẽ illud ꝓcederet qñ vulnus esset factũ in loco ꝑiculoso.vł esset maximũ vulnus.⁊ ita loquit̃ Bal.in.d.c.j. in ti.quib⁹ modis feud.amitta.⁊ in cõsilio suo.ccxvij.quod Icipit.In nõie dñi amen.Sicut sapientissime allegatũ est in vlt.col.Sꝫ I casu nr̃o dictũ vuln⁹ nõ erat I loco ꝑiculoso nec maximũ.nec đ puncta.vt dicũt quasi oẽs testes.⁊ etiã de se pꝫ.ergo I dubio indicãdũ est etiã ſm Bal.qđ vulnus nõ fuerit mortale ⁊ sic ꝓ Iaco.qui dicit̃ fuisse percussor.Et ex istis omnib⁹ cõcludo circa secũdum dubiũ ꝑncipale ꝙ dictũ vuln⁹ nõ fuerit mortale. ¶ Et ꝓpterea ꝯcludo ꝙ dict⁹ magister Iac.inq̃sit⁹ ex quo si vulnerauerit.d.Gabrie.fecit ad sui defensionẽ vt dixi in primo dubio.⁊ vuln⁹ nõ erat
25 mortale de sui natura:vt dixi in.ij.† q꜡ cõtra eũ nõ potest procedi nec cõdẽnari de homicidio.ꝑ not.in.l.j.C.vnde.vi. ⁊ in.l.vt vim.ff.de iusti.⁊ iur.⁊ per.l.qui occidit.in.§.fi.ff.ad.l.aquil.⁊ ꝑ no.in.c. significasti.de homici.cum simi.Et maxime cũ nõ cõstet ꝙ ipse magister Iacobus vulnerauit dictũ Gabrielem:vt apparet ex attestatiõib⁹ testiũ:immo nec etiã ipse Gabriel sciebat ꝙ dict⁹ Iaco. vulnerasset eum.Nam Iterrogat⁹ a magistro Bartholomeo barbitonsore quõ et a quo fuerat vulnerat⁹.Respondit e nou so mi stesso como habia facto.⁊ sic non inculpauit.d.Ia.ꝙ est signũ ꝙ eũ nõ vulnerauit. arg.l.si quis in graui.§. j.ff.ad sille. ¶ Propterea ꝓbatũ est.ꝑ testes ꝙ ex quo vuln⁹ est in manu sinistra a parte interiori:⁊ sciebat Gabriel ludere de scrimia ꝙ verisimili⁹ est ꝙ seipm vulnerauerit.Et ideo cũ non cõstet de vulnere illato ꝑ ipm Iacobũ: immo cõstet potius de cõtrario ⁊ ipse Iacob⁹ se presentauit ad carceres.sequit̃ ꝙ de homicidio cõtra eum nõ potest ꝓcedi vel inquiri nec cõdemnari.

¶ Sũmariũ sup ꝯsi.xxix.

1 Homicidiũ an ⁊ qũo ad vindictam vel ad sui defensionem factũ sit:⁊ qñ ad sui defensionẽ factũ dicatur ⁊ qualr̃ puniri debeat:numeris olbus sequẽtibus per totum consilium.
2 Fuga homicidiũ ꝓbare videtur.
3 Occiderit qui aliquẽ de iure cõi:si occidẽdi alm habuerit pena mortis tenet̃.
4 Delictis in dubio semꝑ animus nocendi et offendendi presumitur.
5 Uim vi lꝫ repellere:⁊ se defendere oẽs leges oiaqꝫ iura ꝑmittũt.
6 Uerba cõtumeliosa qui primo ꝓferre cepit cõtra eũ ꝓ̃sumit̃.
7 Rixa qñ Iter duos maleficiũ accidit:in dubio illđ aggressori ⁊ ꝓuocãti Iputat̃.
8 Fuga alicui⁹ presumere facit:quod fugiens prouocat⁹ fuerit.
9 Examinatio facta ab aliquo fugiẽte videt̃ facta aĩo se liberandi.
10 Prouocasse aliũ semꝑ fortior ꝓ̃sumitur.
11 Fortior diuino iudicio qñqꝫ occidit̃.
12 Mutilati si duo Iueniant̃:nec appareat quis ob tutelã fecerit:distinguit̃ quis eorum sit magis rixosus.
13 Uite in discrimine quis cõstitut⁹ ꝓ̃sumitur:eoipso qđ armorũ terror infert̃.
14 Defensio mea est probata eo ipso qđ ꝓbetur:qđ aliquis veniebat cõtra me cũ cultello:⁊ ego ipsum occidi.
15 Defensionẽ ꝓbare sufficit ꝓbare:qđ interfect⁹ assaliuit vt interficiẽs animo se defendendi occidisse videat̃.
16 Gladi⁹ euagiat⁹ ſm bal.vnũquẽqꝫ trit.
17 Qualitas armoꝝ oñdit qđ quis a morte vel graui offensa se tueri nõ põt.
18 Iniuria q̃libet personalis quauis reali maior est.
19 Iniuria est aliquẽ fugare.
20 Legi ꝯ̃trumcũqꝫ dure standũ est.
21 Iudex de inq̃siti innocẽtia querere dꝫ ⁊

testes examinare si opus fuerit: ipsum q inquisitum absoluere.

22 Statutū si dictauerit: q si aliqs homicidiū cōmiserit: & nō cōparauerit p homicidio in bāno ponat: quō intelligat.

23 Statutū nō valeret: q̄ caueret: q nō liceret cuiq̄ psonā suā defēdere ab iniuria q̄m nec cōsensus hoc facere posset.

24 Testes ad instātiā iudicis vel partiu3 in causa criminali examinari possunt.

25 Defensionis modum si quis excesserit: an puniri debeat.

26 Uerba cum mensura dari nō possunt.

27 Tutelle inculpate modū si quispiā excesserit: sed non ex pposito: nō tenetur.

28 Causa exterior iteriorē actū declarat.

29 Mortis cogitatiōe hoiē3 turbatū difficile est terminos inculpate tutelle: seu defensionis cognoscere.

30 Uite in discrimine quādo quis cōstitutus fuerit: ita q nō pōt alias se tute et secure defendere: nisi aggressorē occiderit: tunc nullam penam pati debet.

¶ Consilium .xxix.

1 In christi nomine † ac Inuocata spiritus scti grā. Uiso pcessu facto sup homicidio ppetrato in psona Anto. de Raynerijs & visa iqsitiōe sup inde formata 3 Frāciscū dictū Frāzonum de bosetis de adro district' Brixie. Et visis dict3 & attestationib' testiū examiatorū tā ex officio magnifici do. ptātis Brixie & ci'iudic3 maleficiorū q̄ ēt ad istātiā bertolini pris dicti Frāzoni p suo iure & iterresse. Et visis ēt qbusdā statutis Brixie. d qb'. f. fiet mētio. & oib' diligēt ac mature psideratis put cā reqrit q̄tuor tñ dubia l pmis mihi oriri posse vident qb' decisis veritas psentis psultatiōis facile intelligi poterit. Primū ē si pbatū ē sufficient q dict' Frāzon' occiderit dictu3 Ant. de raynerijs. put & f3 q l iquisitōe dr. ¶ Secūm posito q sic an pp dictum homicidiū de iure cōi possit. d. Frā. ad mortē condēnari. ¶ Tertiū an saltē ex forma statutorū Brixie ad mortē pdēnari possit vl in banno p homicidio poni. ¶ Quartū si nō pt pena mortis cōdēnari an aliq pena cōdēnari debeat & si 2 dq qua pena puniri possit. ¶ † Sup pmo dubio nō puto eē isistēdū: qz satis mihi videt esse sufficiēter pbatū ip3 Frāzonum interfecisse dictū Anton:ū de raynerijs: tā p testes examinatos ex officio ad instātiā prsdicti frāzoni tū etiā propter fugā ipi' Franzoni factā ante q̄ contra ipsum inquireret per ea que habentur per Barto. & docto. in. l. lege cornelia. ff. ad sillenia. & p glo. & doc. in l. admonēdi. ff. de iureiur. & in. l. in bone fidei. C. eo. ti. & p Ang. in aut. de exhibēdio reis. §. si vero. & p Saly. in. l. j. C. d raptu virg. cū simi. vñ hoc nō est disputādū. qz ista est veritas. ¶ Sup scdo dubio an ppter dictū homicidiū de iure cōi. d. Frāzon' possit ad mortē pdēnari.

3 ¶ † Et vl q sic qz de iure cōmuni q̄ alī quē occiderit si aim occidēdi habuit tenetur pena mortis p. l. cor. de sica. & l. j. l prin. & p totā. l. ff. ad. l. cor. de sica. & insti. de pub. iudic. §. Itē lex cor. & iū. dist. ois. & ideo lex dicit hoīcida q aliū fecerit semp expectet. vt. l. nemo. C. de epi. audi. ac etiā si qs hominē nō occidit s3 vulnerauit p homicida dānādus est. vt d. l. j. §. diu' adrian'. Immo pl' si qs cū telo ambulauerit hoīs necādi cā: l3 nō occiderit tñ tenet. l. cor. d sicarijs. sicut is q̄ hominem occiderit: vt est casus in l. is q̄ cū telo. C. ad. l. cor. de sica. Et vtinā ista iura seruarētur qz multi retraherētur ab homicidijs. S3 dict' Frāzon' occidit dictū Raynerū. vt dixi: Et in dubio vl habuisse aim occidēdi ex genere instrumēti cū quo pcussit & ex magnitudine & quātitate percussionu3: qz cū percussit cū vna partisana & cū vna cultella plurib' & magnis pcussionib'. vt. l. j. §. diu' adrianus. ibi nā si gladiu3 strinxerit. ff. ad. l. cor. de sica. & c. sicut di

4 gnū. in fi. ex de homi. ¶ † Itē qz in delictis in dubio semp presumit anim' nocēdi & offendēdi: vt no. p gl. not. l. l. si nō cōuicij. in glo. j. & ibi p doc. C. de iniur. & flor. in. l. j. §. cū arietes. C. si quadr. pau. fe. dicatur. ¶ Et omne maleficiu3 l dubio psumitur esse factū iniuste nisi probetur contrarium ex quo est de genere prohibitorū. vt in. c. j. extra de presum.

kbr p Bal.l.l.sicut nobis.in fi.extra de
re iudi.¶Et ideo si aliqs dicit hominē
occidisse ad sui defensionem stat sue cō
fessioni:q occiderit sed nō credit nisi p
bet q ad defensionē fecerit:qr ius cōe
p̄sumit p̄riū:vt no.Bar.in.l.Aurelius.
§.idem q̄sijt.ff.de lib.leg.r p doc.l.cle.ſ.
de homi.r p Bal.l.addi.Spe.in ti.de cō
fessis.in.ij.col.vbi plene.¶Sed cōtra
riū teneo in casu nro:rez q dict⁹ Fran
zon⁹ nō teneat ex homicidio pena mor
tis:nec possit ad mortē pdēnari de iure
cōmuni:qr vt statim ostendā ipse fecit di
ctū homicidiū nō ad vindictā s3 ad sui
defensionē cū aliter se tueri non posset
vt.l.sciētiā.§.q cū aliter.ff.ad.l.aquil.in
cle.iuri.de homicidio.r qr erat in discri
mine vite cōstitut⁹ vt.l.is q aggressorez.
5 C.ad.l.cor.de sica.† Uim vi enim repel
lere:r se defendere omnes leges oiaq
iura pmittunt:vt.d.§.q cum aliter.r.l.
vt vim.ff.de iusti.r iur.r.c.significasti.
ij.ad fi.ex de homici.r no.in.l.j.C.vnde
vi.cum si.Et ideo cū fecerit dictū homi
cidiū ad defensionē nō ad vindictā non
tenetur.vt est glo.notabilis in.l.is qui
aggressorem.r ibi p Ang.C.ad.l.cor.de
sicarijs.r not.glo.xxiij.q.j.in summa.r
no.in dictis iurib⁹.Et p huius declara
tione duo sunt examinanda.¶Primū
si dict⁹ frazonus dictū homicidiū com
misit ad sui defensionem r nō ad vindi
ctam.¶Secundum si dictus frāzonus
erat in discrimine vite constitut⁹ ita q
aliter se tueri nō posset nisi occidēdo di
ctū Anto.¶Circa primum videtur di
cendum q franzonus dictū homcidiū
perpetrauit ad vindictā r nō ad defen
sionem:qr cū de hoc nō appareat mani
festa r clara pbatio in dubio contra p
cussorem r homicidā est iudicandū:vt
6 s.dixi ¶† Itē qr contra cum presumit
qui primo cepit verba cōtumeliosa pro
ferre:vt.l.si nō 9uicij.C.de iniur.no.glo.
in.l.sciētiā.§.qui cum aliter.ff.ad.l.aq̇l.
Sed postq̄ dictus Antoni⁹ qui primo
descendit de equo ascēdit r incepit ire
versus Brixiā cū frācisco de raynerijs
dictus frāzonus exclamando post eos
dixit.Andeuene con dio chel nō vigna
tatre hore che vignire a Bressa e si ve
impagaro.pp̄ter q̄ vba dictus Antoni⁹
reuersus est versus dictū franzonū r fa
cta fuit rixa in q̄ Antonius mortu⁹ fuit
ergo rc.¶S3 veritas est in cōtrariū.s.
q p̄sumat poti⁹ fecisse ad sui defensio
7 nē q̄ ad vindictā:quod sic pbat.† Qñ
ex rixa inter duos inita maleficiū acci
dit in dubio illud imputat aggressori r
prouocanti.vt.l.j.§.cū ariete.ff.si qua
dru.pau.fecis.dicat.facit.l.qm multa
facinora.C.ad.l.iuliā.de vi.vita allega
tur ibi p Cy.r ratio qr nō p̄sumit p̄ pro
uocatū pōt esse fm Flo.l.d.§.cū arietes
q insultās vl aggrediēs prouocat insul
tatū ad iracūdiā.r sic q insulta⁹ facit
vl facere calore iracūdie.vnde nō ipu
tatur sibi.l.quicq̄d calore.ff.de reg.iu.r
l.gracch⁹.C.de adul.r.l.si adulteriū cū
incestu.§.imperator.ff.de adulte.r.ij.q.
iij.si qs iratus.¶Itē ratio quare cōtra
aggredientē r prouocantē cū armis p̄
sumitur.est secundū glo.in.l.sciētiā§.q
cū aliter.qr in ipso presumit dol⁹ alias
eū si dolus nō p̄sumeret oporteret p̄sumi
ipm esse furiosuz vl fatuū q in homine
non p̄sumit nisi pbet.l.codicillos.C.de
codicillis.Et ideo presumitur insulta⁹
r prouocatus semper fecisse ad sui de
fensionē.vt.d.l.j.§.cū arietes.ff.si qua
drup.pau.fe.dicatur.r.l.si ex plagijs.§.
tabernari⁹.ff.ad.l.aquil.r ita no.Bar.
in.d.l.si ex plagijs.in fin.r ibi glo.r etiā
in.d.l.cum arietes.r not gloss.in decre
tis.xxiij.q.j.in summa.¶Sed in casu
nostro dictus frazonus fuit insultatus
r prouocatus ad rixā cū armis a dicto
Anto.per eum occiso vt statiz ostendā.
ergo p̄sumit ip3 occidisse ad sui defēsio
nē nō aūt ad vindictā.¶Qđ aūt fuerit
frāzon⁹ puocat⁹ r insultat⁹ a.d.Ant.
occiso q cū pmo aggressus est pbatur
pluribus modis.¶Primo qr in pma ri
xa.d.Anto.puocauit:qr dixit.Tote da
parte e dame la via.Et volens esse ad
mon⁹ cum.d.franzo.descēdit de equo.
et captis aliquibus lapidibus in ma
nu de ipsis proijcere cepit versus di
ctū franzonum:vt in inquisitione dicit
p que manifeste apparet q ipse Anto
nius dādo primo operam rei illicite p
uocauit franzonū ad rixam p.l.j.§.cum

arietes.ff.si q̃drũ pau.feci.di.⁊ p.l.si ex
plagũs.§.tabernari⁹.ff.ad.l.aql. ¶ Se
cũdo q: ipse Franzon⁹ volẽs aufugere
se reduxit in q̃dã viaciolã:vt in eadẽ i-
quisitiõe d: qđ est signũ euidẽs q ipse
Frãzon⁹ nõ fuit aggressus Antoniũ.sꝫ
poti⁹ ipse fuit ꝓuocat⁹:vt not.in cle.j.
de homi.⁊ no.Bal.in cõsi.suo.lxxxij qđ
8 incip.quidã em̃ insultat⁹ a quodã.† Ubi
dicit q fuga facit p:sumere q fugiens
fuerit ꝓocat⁹.Tertio q: in secũda ri-
xa.d. Antonius auditis dictis verbis
Frãzoni minatoriis dũ iret versus Bri
xiã eq̃ter reuersus fuit ꝯsus.d.Frãzo.
⁊.d.Frãzon⁹ se ibi affirmauit cũ parte
sana exclamãdo aiutorio aiutorio:vt i
inq̃sitiõe dicit̃.⁊ probatũ est p testes.s.p
Fraicis.de Rayneriis cõsanguineũ di
cti Antonij qui aderat dicte rixe.⁊ per
Barthol.filiũ bartolini q̃ ẽt vidit ⁊ au-
diuit.p quos act⁹ aperte cõprehẽdit̃ q
Frãzon⁹ fuit ꝓuocat⁹ ad rixã:q: ipsam
fugiebat exclamãdo aiutorio p text.in
l.itaq̃.cũ gl.ff.ad.l.aquil.⁊ p gl.i.l.iij.
Cod l.cor.de sica.⁊ in.l.furẽ.ff.co.tit.⁊
jo.Bar.in.l.vt vi.circa fi.ff.đ iust.⁊ iur.
9 Nã talez exclamationẽ vr̃ fecisse alo
r liberãdi ab illo Antonio q̃ veniebat
ꝯ eũ.vt no.Inno.in.c.significasti.ex̃ de
homici.⁊ de ista exclamatiõe hr̃ etiã p
glo.in.l.capite quinto.in fi.ff.de adult.
Quarto q:.d.Anto.nõ obstãte dicta ac
clamatione descẽdit de equo ⁊ incepit
proijcere vnũ lapidẽ:vt ꝓbatũ ẽ p an
tedictos duos testes ⁊ etiã in inq̃sitiõe
d:.Nã per hoc apparet manifeste.q.d.
Anto.icepit rixã ⁊ dicit̃ ꝓuocasse.ex q̃
primo incepit dare operã rei illicite.s.
iacẽdo lapides:vt.d.l.§.cũ arietes.ff.si
q̃dr.pau.fe.di.⁊.l.si ex plagũs.§.taber-
nari⁹.ff.ad.l.aq̃.⁊ ibi no.Flo.i.l.sciẽtiã.
§.q̃ cũ aliter.eodẽ ti. ¶ Quito q: dictus
Frãzo.se retrahebat cũ sua ꝑtesana:vt
dicit Bartholom⁹ fili⁹ Bartolini p quã
retractionẽ fugiebat rixã.iuxta not.i.l.
j.C.vnde vi.⁊ in.l.vt vim.ff.de iust.⁊ iu.
¶ Sexto q:.d.Anto.incepit euaginare
ensem post iactum lapidis vt in inquisi
tiõe dicit̃ que euaginatio est expressa ꝓ
uocatio ad rixã ⁊ ꝯ euaginãtem ensem
est p̃sumptio et ideo Franzo.p̃sumit̃ oc
cidisse dictũ Ant.alo se defẽdẽdi poti⁹
q̃ offendẽdi vt.l.iij §.si q̃s ꝑcussorez.C.
ad.l.cor.de sic.⁊ no.flo.i.l.sciẽtiã.§.qui
cũ aliter.ff.ad.l.aq̃l. ¶ Septimo ex eo
q.d.Ant.erat fortior.d.Frãzo.vt dixit q̃
si oẽs testes.Immo supasset duos fran
zonos.verisimil̃r p̃sumẽdũ est ꝯ ipsum
Anto.q p:io fuerit aggressus ipꝫ Frã.
q: vt dicit Ray.quẽ sequit̃ flo.in.d.l.j.
10 §.cũ arietes.† dꝫ inspici q̃s sit⁹ fortior:
vt ille dicat̃ i dubio aliũ ꝓuocasse.ar.l.
nõ ois.§.a barbaris.ff.de re mili. Et lꝫ
dicat flo.i.d.§.cũ arietes.q p̃t attẽtari
q in dubio ille q̃ superat dũuicãd⁹ sit
aggressor nisi ꝯ:iũ ꝓbet̃ ar.l.j.C.de sic.
tñ hoc esset verũ vbi nulla alia esset p̃-
sumptio in ꝯ:iũ:sꝫ vbi subsũt alie p̃sum
ptiones ꝯ:ie:puta q: est fortior ⁊ q: ice
pit occisus euaginare ensez ⁊ alie simi
les de quib⁹.s̃.nõ dubito q sit p̃sumen
11 dũ ꝯ ip̃m Ant.occisuz.† Et si dicatur si
erat fortior quõ sit occisus respõdet̃ ꝑ
diuinũ iudiciũ:q: noluit innocẽtẽ peri
re sꝫ iuuare.Sicut d: de Dauid q̃ inter
fecit goliã:vt habet̃ primo regũ.xvij.⁊
ponit̃ p gl.in.c.j.de pur.vulga.⁊ sicut se
pe cõtingit:⁊ Uerone fuit similis casus
iam sunt sex anni vel circa in duob⁹ bri
xiẽsibus occidẽs fuit a tota curia libe.
hoc ẽt potuit euenire ⁊ ꝓpter calcaria
q̃ hẽbat Antoni⁹ in pedib⁹ ⁊ cirotecas
q̃s habebat in manu vt ꝓbatũ est p te-
stes qñ reptũ fuit cadauer.naꝫ ista po-
tuerũt dare magnũ ipedimẽtũ.d.Ant.
i.d.rixa vt de se pꝫ. ¶ Octauo subest ẽt
alia p̃sumptio seu ꝯiectura.q Anto.oc
cisus ꝓuocauerit in dubio ad rixam di
ctũ frãzonũ quia ipse Ant.erat magis
rixosus q̃ Frã. Immo ꝓbatũ est p te-
stes q dict⁹ frãzo.erat pacific⁹ ⁊ quiet⁹
⁊ ita tꝫ Car.zaba.fm.d.Matthe.i cle.
12 vnica.in.xxxiij.q de homi.vbi dicit.† q
si duo inueniuntur mutilati:nec appa-
ret quis fecerit ob tutelã dꝫ distingui
q̃s eorũ sit magis rixosus:q: cõtra illũ
presumitur nã ⁊ alias attenditur cõsue
tudo alicuius.ff.de pign.act.l.vel vni-
uersorũ.⁊.l.qui semisses.ff.de vsu.⁊.l.
nõ omnis.§.a barbaris.ff.de re milita.
⁊.c.illo vos.extra de pig.cũ si.p hoc ẽt
facit:q:.d.Anto.minatus fuerat prius

dicto Frãzono.dicẽdo chel non calara
pe chello faraue tegnire olio:vt dicit
Barthol.q.fachini testis. Nã ꝓpter di‑
ctas minas videt̃ habuisse animũ offẽ
dẽdi.ar.l.j.cũ ibi no.C.qñ lice.vnicuiqꝫ
sine iud.vin. ¶ Nec ob.ꝑdictis ꝙ.d.frã
zon⁹ dixerit dicta ṽba exclamãdo post
d.Antoniũ q̇ ibat ṽsus Brixiã andeve
cũ dio chel nõ vegnira.tre hore che ve‑
gnero a Bressa e si ve spagaro:ꝑ q̇ ṽba
videt̃ ꝓuocasse rixaꝫ:vt.l.si nõ cõuiciũ.⁊
ibi no.C.ð iniur.⁊ no.Flo.in.l.scientiã.
§.q̇ cũ aliter.ff ad.l.aq̇l qꝛ dico ꝙ illa
nõ tendũt ad ꝓuocãdũ rixam de ꝑsen‑
ti. ¶ Uł põt dici ꝙ illud procedit in du
bio qñ nõ constat q̇s rixam inceperit:sꝫ
hic cõstat ꝙ eam incepit Antonius:vt
pꝫ ꝑ ea q̇.s̃.dixi. ¶ Et ex his concludo
circa primũ:vꝫ ꝙ.d.Frãzon⁹ dictũ ho‑
micidiũ cõmisit ad sui defensionẽ et nõ
ad vindictã. ¶ Circa.ij.dubiũ si.d.Frã
zon⁹ erat in illa rixa in discrimine vite
cõstitutus ita ꝙ aliter se tueri nõ pos‑
set nisi occidẽdo.d.Anto Et breuiter di
co ꝙ sic.ꝙ sic ꝓbat̃. ¶ † Nã quis ꝑsumi
13 tur in discrimine vite ꝯstitut⁹ eoipso ꝙ
terror armorũ infert̃.vt.l.iiij.§.armati.
ff.ð vi ⁊ vi arma.⁊ hoc vult gl.no.l.l.v.
in prin.ff.ad.l.aq̇l.⁊ ibi hoc no.Flo.in
l.scientiã.§.qui cuꝫ aliter.eo.tit.⁊ pro‑
bat̃ l.d.l.v.in prl.Et ideo dicit Bar.no.
14 † eo ipso ꝙ ꝓbo ꝙ aliquis veniebat ꝯ
me cũ cultello.⁊ ego occidi eũ proba‑
ta est mea defensio:vt ibi ẽ casus.⁊ hoc
sequit̃ Ange.de are.in suo tracta.male
fi.in glo.in verbo ⁊ dictus titi⁹ se defen
dẽdo.et pro hoc est etiã tex.in.l.si ꝑcus
sorem.C.ad.l.cor.de sica.et facit.l.si ex
plagiis.§.tabernari⁹.ff.ad.l.aq̇l.sed in
casu nostro interuenit terror armorum
qꝛ.d.Anto.post lapidẽ proiectũ ꝯ Fran
zonũ venit ꝯtra eũ vno ense euaginato
⁊ vltra hoc tp̃e ꝑncipij rixe aderat etiã
Frãcisc⁹ de ramerijs,ei⁹ cõsanguineus
equester armatus cũ vno ense ad lat⁹
q̇ dꝛ reddidisse audaciorem ip̃m Anto
niũ ⁊ Frãzonũ timidiorẽ lꝫ nõ apposue
rit manũ ad arma.ꝑ.l.iij.§.j.cũ ibi no ꝑ
Bar.ff.de vi ⁊ vi.⁊ not.Ange.de are.in
suo tracta.malefi.in gl.i ṽbo dict⁹ An‑
dreas armatus.in ꝑn. ¶ Et preßiterit

illi auxiliũ ꝑ nũc nõ examino qꝛ nõ ex‑
pedit.Itẽ ꝙ Franzon⁹ esset in discrimi
ne vite cõstitut⁹ apparet ex eo ꝙ Anto.
cũ sequebat̃ cũ vno cultello ad latus ⁊
vno ense euaginato in manibus.⁊ ipse
Frãzo.se retrahebat ⁊ exclamabat aiu
torio aiutorio.nã cũ sufficeret frãzono
se retrahere ⁊ exclamare qñ ipsum in‑
sequeret̃ dict⁹ Ant.apparet ꝙ erat i dis
crimine vite constitut⁹ ⁊ ꝙ aliter se tue
ri nõ poterat.ar.gl.no.i cle.j.in ṽbo nõ
volẽs ð homicidio. ¶ Itẽ hoc apparet
qꝛ ipse Frãzon⁹ fuit q̃si letaliter vulne‑
rat⁹ in illa rixa vt ꝯstat ex dicto medici
⁊ Jacobini de valdelugo.nã apperet.
ꝙ erat i periculo vite.vt no.in.l.j.C.vñ
vi.⁊ in.l.scientiã.§.qui cũ aliter.ff.ad.l.
aq̇l.Et maxime qꝛ vltra hec ipse Anto.
erat fortior.audacior et magis rixosus
ꝙ̃ ẽt ipse Frãzo.vt dixi in ꝑcedenti du‑
bio. ¶ Ulterius etiã sunt multa signa ⁊
ꝑsumptiões ꝓbabiles q̇ ostẽdũt ꝙ iste
Frãzonus fuit in discrimine vite cõsti‑
tut⁹.⁊ ꝙ habuit iustũ timoreꝫ vite sue.
Prima ꝑsumptio est qꝛ ipse fuit insulta
t⁹ ab Antonio occiso.l.j.§.cuꝫ arietes.
ff.si quadr.pauper.feci.dicat̃ ⁊ no.Bal.
i.d.cõsi.suo.lxxxij.qð incipit quidã eẽ
insultat⁹.⁊ ita dicit Bal.in.l.multis.in
15 fi.C.de lib.cã.† ꝙ sufficit ꝓbare qð in‑
terfect⁹ assaliuit.vt īterficiẽs videat̃ fe
cisse animo se defendẽdi. ¶ Secũda ꝙ
egrediẽs inceperit rixã. ¶ Tertia au‑
dacia aggressoris fꝫ Bal.l.d.ꝯsi.⁊ ideo
dꝛ ꝙ audacia ꝓ mero hr̃. ¶ Quarta ꝙ
insult⁹ sit factus ab hoie robusto ⁊ for
tiori:vt no.i.l.j.C.vñ vi.⁊ ꝑ Bal.l.d.ꝯsi.
¶ Quinto qꝛ dictus Antoni⁹ erat rixo
sus.⁊ Frãzon⁹ pacificus ⁊ quiet⁹ vt no.
car.Flo.in cle.j.l.xxxiij.q.de homi.⁊.s̃.
dixi. ¶ Sexta regressus ipsi⁹ Frãzoni
insultati q̇ est q̇daꝫ fuga.vt not.i.d.l.j.⁊
l.l.j.C.vñ vi.⁊ ꝑ bal.in.d.cõsi vij. ¶ Se‑
ptima euaginatio ensis facta ꝑ dictuꝫ
Antoniũ aggrediẽtem ip̃m Franzonũ.
16 † neminẽ eẽ inueniẽs vt dicit Bal.in
d.ꝯs.quẽ arma vaginata seu gladi⁹ eua
ginat⁹ nõ terreat.vt.l.iij.§.qui armati.
ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ maxime qñ est in ma‑
nibus hominis robusti ⁊ audacis.sicut
erat iste Antoni⁹.vt no.etiã l.l.j.C.vñ

vi. ꝛ pbatur in.l. si q̄s percussorē.C.ad.l. corne.de sica. ¶ Octaua est qualitas ar morū ipsi⁹ Antonij.s.cultella ꝛ ensis:nā ensis nō solet leuē plagā inferre:ꝛ in.d. c.significasti.in fi.extra de homic. ¶ Et
17 ideo dr̄ Bal.in pallegato ꝯsilio.† φ huiusmodi qualitas armoꝝ ostēdit φ q̄s nō pōt se tueri a morte vel graui offensa ꝛ sic φ est in periculo ꝛ discrimine vite sue ꝯstitut⁹.ꝛ maxime qñ ē in manib⁹ hoīs robusti audacis ꝛ rixosi sicut erat dictus Antonius. ¶ Nona pñsumptio qꝛ ipse Frāzonus fuit vulneratus a dicto Antonio vt pbatū est in pcessu.Et ideo si interfecit ipsum Antoniū presumitur fecisse ad sui defensionē.vt not.in.l.si ex plagijs.§.tabernarius ff.ad.l.aqui.ꝛ in d.l.j.C.vñ vi. ¶ Decima est magnitudo vulneris illati in psona ipsius Franzoni argu.d.c.significasti.in fi.extra de homi. ¶ Uñ ex istis decē psumptionibus apparet φ.d.frāzonus erat in discrimine vite cōstitutus.nec se aliter tueri poterat. ¶ Et ppterea si interfecit.d.Ant. nō tenet.vt pbat in.l.ij.ꝛ.iiij.C.ad.l.cor. de sic.ꝛ in.l.scientiam.§.q̄ cum aliter.ff. ad.l.aq̄. ¶ Et iō si nō possum fugere quin me percutias.nisi te interficiā possum ꝛ debeo te interficere.vt.l.furē.ff.ad.l. cor.de sica.ꝛ ibi hoc no.Bar.qui dr̄ φ rō
18 est.† qꝛ q̄libet iniuria psonalis ē maior quauis reali.l.in.seruorū in.fi.ff.de pe. sed ppter iniuriā realē irrecuperabilē possum occidere.vt.d.l.furē.ergo multomagis pro psonali.ꝛ ita tꝫ ēt Flo.l.d. l.scientiā.§.q̄ cū aliter. ff.ad.l.aquil.et Ang.de are.in dicto suo troc.male.l gl. in ibo.ꝛ dict⁹ titius se defendēdo.Immo dico fortius φ lꝫ.d.franzonus se retraxerit quasi fugiendo tñ etiā si se non retraxisset nō ppterea dicerē fuisse in
19 dolo vel culpa qꝛ q̄s insultat⁹ nō tenet fugere:qꝛ aliquē fugare est iniuria.l. Itē apud labeonē.ff.de iniur.ꝛ ideo p ppulsanda ista iniuria licitū ē resistere. vt no.bar.l.l.j.C.vñ vi ꝛ idē tꝫ ibi Sali. in.vj.col.p plures rōnes.ꝛ idē tꝫ An.de but.in.c.olim cām.in.xvij.col. extra de resti.spo.ꝛ ēt ego allego aliaꝫ rōnē qꝛ si Frāzonus fugisset incurrisset periculū vite sue qꝛ insequebat eū Ant. ¶ Nā si voluisset franzon⁹ terga Antoni⁹ inimicus fuisset sibi ad spatulas ꝛ ipꝫ de faci li potuisset vulnerare.ꝛ iō nō dēbebat fugere sꝫ suā salutē tueri.ꝛ ita tꝫ bal.l.l.j. in iiij.sꝫ pone q̄dā.C.vñ vi.ꝛ sequit Ang. de are.l.d.glo.ꝛ dict⁹ titi⁹ se defendēdo l.iij.col.Et ppterea dixit elegāter Inn. in.c.si vo.j.de sen.excō.φ sufficit pbabiliter dubitare de defensiōe ad hoc vt excuset.vt.l.scientiā.§.q̄.cū aliter.ff.ad.l. aqui.ꝛ.l.sꝫ si q̄cūqꝫ.in pnc.ff.ad.l.aqui.ꝛ l.is q̄ aggressorē.C.ad.l.cor.d sic.ꝛ.l.j.C. qñ li.vnicuiqꝫ sine iudi.vin.ꝛ idē sequit Flo.in.d.§.q̄ cū aliter.ꝛ Ang.de are.in p dic. glo. ¶ Uñ ex his cōcludo ad fm du biū pmi φ dict⁹ frāzon⁹ in illa rixa erat in discrimine vite ꝯstitut⁹ ita φ alter se tueri nō poterat nisi occidēdo dictū Antoniū.ꝛ p cōsequēs dr̄ homicidiū cōmisisse ad sui defensionē ꝛ nō ad vindictaꝫ ꝛ sic nō teneri ad penā mortis de iure cōi p gl.in.d.l.is q̄ aggressorē.xxiij.q.j.l summa cū si.ꝫ.allegatis.ꝛ p hac pte l si mili casu cōsuluit Bal.in.d.consi.lxxxv. ¶ Sup tertio pncipali dubio an saltem ex forma statutoꝝ Brixie dict⁹ frāzon⁹ teneat pena mortis ppter dictū homicidiū ꝛ ita possit p homicidio l bāno poni. Et vr̄ φ sic ppter statutū de pena homicidij vbi dr̄ simplr̄ φ si quis homicidiū fecerit ꝛ ad rōnē venerit.si est cōuictus vel cōfessus capite puniat. Si vero ad rōnē nō venerit in bāno ponat de homicidio.ꝛ postmodū si in fortiā cōis Brixie peruenerit capite puniat ꝛc. Nā statutū simpliciter loquit qꝛ nō respicit animuꝫ sed factū.l.j.§.diuus.ff.ad.l.cor.de sic.
20 † vñ legi ꝯtrūcūqꝫ dure stādū est.l.pspexit.ff.q̄ ꝛ a q̄b⁹.maxime qñ sigit pedes sicut vr̄ sigere dictū statutū.vt no.gl.l.l. si nō fuerit.l pn.ff.p socio. ¶ Itē ē aliud statutū de mō ꝛ forma pcedēdi in maleficijs l quo iter cetera dr̄.φ si inq̄sit⁹ infra terminū citatiōis ꝛ reqsitiōis de eo facte nō venerit nec ꝯparuerit corā dño potestate seu iudice maleficioꝝ tūc debeat potestas vl̄ iudex maleficioꝝ talē inquisitū facere poni in bāno in ea quātitate pecunie vel pena q̄ de tali maleficio vel excessu lponi pōt ꝛ dꝫ fm statuta cōmunis Brixie.ꝛ infra subdit φ si talis

inquisit infra aliū terminū nō venerit ad se excusandū vel defendū ab his de qb⁹ pcedit cōtra eū habeat pro ꝯfesso: sed dictus franzonus inq̄situs nūq̄ cōparuit. ergo vr ꝙ debeat hēri p cōfesso. et poni in bāno mortis p homicidio sicut requirit aliud statutū de quo .s. Sȝ his
21 nō obstātibus ꝯtrarium teneo. † Nā iudex dȝ de innocētia inq̄siti q̄rere ⁊ testes examinare. ⁊ qn̄ iudici ꝯstat d inq̄siti innocētia. ēt si sit absens ⁊ cōtumax nec aliq̄s defendat eū. dȝ iudex ipȝ absoluere. l. si nō defendant. ff. de pe. ⁊ ibi hoc no. bar. in. l. j. §. fi. ff. de q̄stionibus. ⁊ habet p gl. Bar. ⁊ doc. in. l. vbi pactū. C. de transa. ⁊ p Bar. ⁊ doc. in. l. seruuȝ quoq;. §. publice. ff. de pen. ⁊ in. l. pe. §. ad crimē. ff. d pub. iudi. sed iudex ex officio examinauit aliquos testes vt debuit. ex q̄b⁹ apparet d innocētia dicti franzoni. vȝ ꝙ nō dȝ condemnari. ergo ⁊c. Preterea sunt ēt examinati aliqui testes ad instantiā patris dicti frāzoni p suo iure ⁊ interesse iuxta no. l. d. §. pub. ⁊ in. §. ad crimē. ex quorū dictis similiter apparet de innocētia ipsius frāzoni inq̄siti. ergo dn̄s potestas ⁊ iudex maleficiorū brixie debēt ipm ēt absentē ⁊ cōtumacē absoluere. ¶ Nec ob. statutū p̄dictū de pena homicidij in
22 quo dr ꝙ si aliq̄s homicidiū cōmiserit ponat in bāno p homicidio. q2 ēt intelligit. si occidens fuerit in dolo. vt. l. lex cor. ff. ad. l. cor. de sic. q2 etiā si esset i lata culpa non teneret de homicidio. q2 vbi tractat de pena corporali lata culpa nō equiparat dolo. vt. d. l. lex cor. ⁊ no. in. l. actori. ff. de in lit. iur. ⁊ not. singulariter Bar. in. l. j. §. nō aūt. ff. si q̄s testō lib. esse ius. fuerit. ⁊ habet simile per Sali. i. l. senatus. C. de his q̄ sibi ascribunt in testō. ¶ Et propterea lȝ statutū dicat ꝙ homicida decapitet. intelligit si per dolū occiderit ⁊ nō alias. ⁊ hoc elegāter determinat Bal. in. l. data opera. C. q̄ accu. nō pos. dicēs ꝙ assessores ignorantes ꝯsueuerūt dicere cōtra inherentes ṽbo statuti simpliciter loq̄ntis. ¶ Et hāc opi. bal. que est vera sequit. d. Pau. de ca. i. l. j. C. vbi senatores vl clarissimi. qui dt ꝙ ita pluries consuluit ⁊ a morte aliquos defendit. Ego etiaȝ alias in casu simili nostro ꝯsului. ⁊ alias ēt iudicaui in ciuitate Verone. Et ita etiā ꝯsulendo terminauit Bal. in antedicto cōsi. lxxvj. dicēs
23 etiā plus † ꝙ nō valeret statutū quo caueretur, ꝙ nō liceret cuiq̄ psonā suā defendere ab iniuria q2 nec ꝯsensus posset hoc facere. vt hr in. l. pactū iter heredē. ff. de pactis multo fortius nec statutū ꝙ simpliciter loquit de pena. q2 nō intelligitur loqui de casu licito. l. ij. C. d noxa. ne illorū ictu succētia feriat. l. fi. C. d accu. ⁊c. Vn̄ ibi pleni⁹. ¶ Nec ēt obstat aliud statutū brixie de forma pcedēdi in maleficijs. q2 dū dt q̄ si inquisitus nō comparuit debeat poni in bāno pro ea quātitate pecunie vel pena q̄ de tali maleficio vel excessu imponi potest fm statuta brixie. quia scdȝ statuta brixie nō potest talis ad mortē cōdemnari vt statim dixi. ergo p pena mortis nō pōt in banno poni. ¶ Itē nō ob. dū subdit in eo statuto ꝙ si inquisitus ad aliū terminū nō venerit habeat p cōfesso q2 lȝ inquirat cōtra eū de homicidio. tn̄ nō debet poni in bāno pena mortis. q2 nō potest haberi pro cōfesso nisi fm formam inquisitionis. sed fm illā dato ꝙ inq̄situs haberetur pro cōfesso. ⁊ illā pn̄s ⁊ spōte confiteret nō deberet ad mortem ꝯdemnari. per ea q̄ dicta sunt super scdo dubio pncipali. q2 ea q̄ cōtinent in dicta inquisitiōe respectu facti nō cōtinent delictū nec dolū inquisiti. vt ibi dixi. Et iō cū reuerētia nimis bene fuit formata dicta inq̄sitio in ea parte dū dr ꝙ frāzon⁹ spiritu diabolico instigatus sciēter ⁊ dolo se vulnerauit supradictū Antoniuȝ ⁊c. Quia ex narratis in dicta inquisitione hoc nō sequit immo ꝯ vt plene probaui s. in scdo dubio pncipali. Preterea sūt ēt examinati aliqui testes ad instātiam
24 † patris sui pro suo iure ⁊ interesse qui hec etiā cōfirmāt vt ibi dixi. Et iō ego intelligo dictū statutū dum dicit ꝙ habeat pro cōfesso. nisi per testes ⁊ iura cōstet de eius innocentia que preualet et quā iudex sequi debet per. d. l. si nō defendantur. ff. de pe. ⁊ per. l. j. §. fi. ff. de q̄sti. cum alijs. s. allega. vnde ex his concludo circa tertium dubium principale. vȝ ꝙ dictus franzonus nō debet nec

pōt ad morte cōdēnari nec in bāno p pena mor
25 tis poni. ¶ †Circa quartū τ vltimū dubiū princi pale an dicꝰ franzonus aliqua pena citra morte cōdēnari debeat. τ si dz q̄ pena puniri pōt. Et vr̄ φ puniri debeat aliqua miriori pena. ex quo vr̄ fuisse in aliqua culpa in excedēdo modum defendendi q̄ non vr̄ seruasse modū iculpate tutele ex eo φ tottes eū vulnerauit p.l.j.cū ibi no.C.vn̄ vi τ p no.i cle.j.de homi.et in.c.olim causam.extra de resti.spo.τ in.c.significasti.in.fi.de homic.τ xxiij.q.j in summa. Satis em̄ videbaꝛ frāzono ad defensionē suā φ vulneraret.d.Ant.ita φ non posset ipm occidere: vn̄ vr̄ fuisse saltez in culpa. Et pter istā culpā vr̄ φ debeaꝛ nō ad morte condemnari. τ sic nō p toto sed p tanto ipso excessu vt no.Jo.an.i.c.significauit.extra d peni.τ remis. in nouella. τ Bal.i.c.j.§.j.ad fi.i ti.de pu.iur.fir. τ in.c.j.in prin.in.iij.col.i ti.de pa.tenē.in vsi.feu. idēq no.Jo.and.in addi. Spe.in rub.de homici. a vbi dt φ de morte nō teneꝛ.sz alia pena minori. alle.l.graccꝰ.C.de adul. Et idē tz Bal.in.l.vt vim. ff.d iusti.τ iur.vbi ponit
26 rōnē.†q̄ verbera nō possūt dari cū mēsura.c.si.d homi.lib.vj.τ pterea est difficile se defendere moderate: τ alle.phm. τ idē tz Ludo.de ro.i suo iij.singu.q̄ alleg.ad hoc exēplum no.in.l.si adul. cū incestu.§.impator.ff.de adul. Et idez tenet Flor.p dicta iura in.l.sciētiā.§.q̄ cū aliter.ff.ad.l.aql. ¶ Et hoc casu puto φ pena debeat esse pecuniaria vt relegatio ad tps. Et ita tenet dñs Pau.de ca.in.d.l.j.C.vbi sena.vel clarissimi ponēdo exēplum in illo qui noctis tēpore per lasciuiā proiecit lapidē τ percussit quēdam qui mortuꝰ fuit τ dicit φ ita cōsuluit. τ pro ista opi. φ debeat ad tēpus bāniri puta per quinquēniū allego tex. vbi est casus in.l.lege corne.§.j.ff.ad.l. corne.de sic. τ hoc etiā tz Azo in summa C.eo.titu. Ego tñ his nō obstātibus teneo φ iste franzonꝰ nulla puniri debeat pena. q̄ nō ꝯstat neq̄ pbatum est φ excesserit modū inculpate tutele immo ē pbatū cōtra vt plene dixi.s.in secundo dubio principali. nā cū fuerit dictꝰ franzonꝰ in rixa vulneratꝰ siue prius q̄ vulneraret antoniū siue post: franzonꝰ non fuit in culpa quia erat in discrimine vite cōstitutus vt ibi dixi. pro quo allego glos.xxij.q.j.in summa. τ φ no. singulariter Ang.in.l.is qui aggressoē.C.ad.l. corne.de sic. τ in.l.filiusf.ff.de cōdi.insti. τ φ no.Flo.in.l.quemadmo.§.nauis.ff. ad.l.aquiliā. ¶ Et ideo cū frāzonꝰ occiderit Anto.se defendēdo τ nō vlciscēdo nō dz teneri. vt no.gl.notabilis in.l.is q̄ aggressorē.C.ad.l.corne.de sica. τ glo.ordi.xxiij.q.j.in summa τ p gl.magistram in.c.sicut dignū.in fi.extra de homi. τ pbat in.l.si q̄s percussorē.vbi est casus.C. ad.l.cor.de sica. Et pterea dixit glo.in l.si ex plagiis.§.tabernarius.in fi.ff.ad
27 l.aquil.†φ si quis moderamē excessitꝰ non ex pposito nō teneꝛ per.d.§.tabernariꝰ. τ alle.ad hoc gl.hoc tenentē p illum text.xxiij.q̄.j.in summa. ¶ Puto tñ φ in ista materia tres casus sint cōsiderādi. ¶ Aut q̄s excessit formā defensionis aut nō excessit formā defensiōis nec moderamē inculpate tutele. ¶ Primo casu qñ excessit defensiōis formam exēplū. Si frāzonꝰ antoniū fugientē pcussisset τ pcutiēdo occidisset vel si Antoniū in foueā profundā cadētem sagitta vel lapide vel iaculo percussisset. Uel vno pede amputato iacētē percuteret. τ tūc diceret percussisse vel occidisse nō

a ¶ Moderamē excessit. Ad hoc τ totius cōsilij materiā vide.d. Alexan.de imo.in consil.lxxvj.in j.volu.τ in l.vt vim.ff. de iusti.τ iure.Pau.de cast.in cōsi. cxc.Bar.in l.furē.ff.de sica.Bal.et doc.l.l.j.C. vnde vi.Canonistas in c.Ptē.d sen ten.excom. vbi hr̄.φ in tantum q̄s defendere seipsum teneꝛ φ si nō defendit se τ possit peccat.ad q̄s vide elegant̄ tex.xxiij.q̄.iij.nō referenda.

alo se defendēdi ꝫ potiꝰ cā vlciscēdi ⁊ sic sentit.l.sciens.ū.§.q cū aliter.ff.ad.l.
28 aquil.† exterior em cā actū declarat in teriorē.l.nō codicillis.C.de testi.⁊.l.dolū.C.ꝺ dolo.qꝛ mutata forma mutaꝛ substantia rei.l.iulianꝰ.§.ꝫ ⁊ sīqs.ff.ad exhiben.⁊ hoc casu tā de iure cōi ꝙ ex forma statutorū brixie ꝺberet ad mortē cōdēnari vel in bāno ꝑ morte poni.⁊ ita disputādo terminauit solennis doctor dñs Signorolꝰ de homodeis in sua disputatiōe qō talis ē.Sēpronīꝰ bone simplicitatis amicus. ¶ Scdo casu qñ formā defensiōis facit ꝫ moderamē inculpate tutele nō seruat.qꝛ moraꝛ l defensionis forma lꝫ culpa sit immoderata iuxta not.in.l.j.C.vñ vi.⁊ in cle.j.de homi.cū simi.⁊ tūc nō puniꝛ.l.corne. de sica.de morte.qꝛ nō fuit in dolo.lꝫ in aliq culpa sed puniri ꝺꝫ alia mitiori pena.
29 † Qꝛ difficile esset hominē mortis cogitatiōe turbatū terminos inculpate tutele seu defensionis cognoscere ⁊ tenere argu.l.hac ꝯsultissima.C.q testa.facere nō pos.⁊.l.qm indignū.C.ꝺ testi.qꝛ locus ⁊ tēpus pleniꝰ deliberādi ꝯsiliū nō patiaꝛ.l.j.§.merito.ff.depos.⁊.l.j.in pn ci.ff.de exerci.⁊.l.si adulteriū cū incestu.§.imperator.ff.de adul.cū simili.secūdū eūdū dñm Signorolū l dicta sua disputatiōe ⁊ intelligo ꝫ casu pecuniariter vel ad auxiliū tēporale puta qnquēniū vt.s̄.dixi ꝫ iste adhuc nō est casus nr. ¶ Tertio et vltimo casu qñ qs vnū occidēdo nō excissit formā defēsionis nec moderamē īculpate tutele exē-
30 plū † qñ qs est cōstituꝰ in discrimine vite.ita ꝙ aliter se nō pōt tute ⁊ secure defendere nisi occidat aggressorē sicut erat dicꝰ franzonꝰ.vt plene supra demonstratū est in secūdo dubio pncipali.⁊ tūc nullā penā pati ꝺꝫ p.l.si qs percussorē.vbi est casus.C.ad.l.cor.de sica.⁊ p gl.xxiij.qō.j.in summa sepiꝰ allegata.⁊ p ea q habenꝛ per Bar.⁊ doct.in.l.j.C.vñvi.⁊ l.l.si ex plagijs.§.tabernariꝰ.ff.ad.l.aquil.⁊ per no.per Ang.l.l.his qui aggressorē.C.ad.l.corne.de sica.⁊ in.l.filius.ff.de condi.insti.⁊ per Flo.in l.quēadmodum.§.si nauis.ff.ad.l.aql. ¶ Ex predictis itaqꝫ oibꝰ cōcludo ꝙ dictus Franzonus propter dictū homicidiū factū in persona Anto.de raincrijs nō ꝺꝫ condēnari ad aliquā penā etiam pecuniariā:sed debet penitꝰ diffinitiue absolui ab inquisitione contra eum formata.⁊ a.d.homicidio tam ex forma iuris cōis ꝙ etiam statu Brixie.

¶ Summariū sup cōsilio.xxx.

1 Regacij si ad lapides laudant:et vnus aliū occidat:qua pena puniri debeat: numeris olbus sequentibus per totum consilium.

2 Homicida quod fecit semper expectet.

3 Statutis non inspiciatur animus occidentis:sed solum factum.

4 Occiderit si quispiam alium per lasciuiam:puta in ludo:lege cornelia de sicarijs non tenetur.

5 Mors casualis iudicanda est:si quis in ludo pupillorū occisus fuerit:vt fit senis:⁊ ex illa percussione mors sequaꝛ.

6 Occidēs aliquē ictu lapidis puniri nō debet si pueri adinuicem colluctentes duas partes faciant:⁊ vna pars alteri aduersetur lapides proiciendo.

7 Statuti interpretatio scdꝫ ius cōmune fieri debet.

8 Statuti verbis stādū nō est:sicuti ignorantes assessores faciunt:quādo quis sine dolo aliquem interfecerit:si statutū ipsum dictauerit:ꝙ occidēs occidatur.

9 Occidens aliquem casualiter banniri per quinquēnium debet.

¶ Consilium.xxx.

1 In christi† noie ac Innocata spiritus sancti gratia. Regacij scholarium dum inuicem ex lasciuia lapidibus luderēt apud scholas iuristarū vnus lapidem proiecit versus hostiū domus in qua erat alius regatius ⁊ eū exire volentē percussit in capite ex qua percussione vsqꝫ ad aliquos dies super uiuens mortuus est.Contra regatium absentē inquiriꝛ seu proceditur per.d.iudicez maleficiorū Padue queriꝛ qua pena puniri ꝺꝫ.Et vꝛ ꝙ de homicidio bāniri debeat.⁊ si esset in forriam ꝯmunis Padue deberet ad mortē condēna
2 ri tam de iure cōi ꝙ vult † vt homicida

q̄ fecit semꝑ expectet.l.iij.C.d epi.aud. facit.l.j.C.q̄n liceat vnicuiqꝫ sine iu.vi. nā etiā.l.cor.de sica.teneri ͦr.vt insti.de pub.iudi.§.itē lex cor.de sic.ꝛ.l.j.ꝛ ꝑ to⸗ tū tit.ff.ꝛ.C.ad.l.cor.de sica.Tū ex for⸗ ma statuti q̄ vult vt occidēs occidaẗ.a ꝟbis cui⁹ nō est recedēdū cū stricte de⸗ beat itelligi.l.iij.§.hec ꝟba.ff.de neg.ge sto.ꝛ.l.cōstitutiōib⁹.ff.ad muni.cū simi.

5 † Itē q̄ fm statuta nō inspiciaẗ animus occidētis sed solū factū vt no.elegāter Bar.in.l.j.§.diuus.ꝛ in.l.fi.circa prin.ff. ad.l.cor.de sica. ¶ Sed certe cōtrariū est veri⁹.vꝫ.q̄ non debeat puniri nec.l. corne.de sica.ad mortem nec in ꝑpetuū bāniri ex forma statuti put iacet. ¶ Et q̄ hoc sit verū vt nō teneaẗ.l.corñ.de si⸗ ca.probaẗ.nā dici⁹ Regari⁹ nō proiecit lapides dolose.sed ludēdo vt sepe face re cōsueuerūt dicti regarū scholariū et sic fuit tm̄ in culpa.q̄ ludus nō obnoxius nō est in dolo sed i culpa.vt.l.Itē si obs stetrix.§.fi.cū.l.seq.q̄ incipit.nā ludus quoqꝫ ad.l.aquil.q̄ culpa nō accipiẗ ꝑ dolo vt teneaẗ.d.l.corne.vt ē casus no tabilis i.l.lex corne.ff.ad.l.cor.de sica. q̄ vbi tractaẗ de pena corporali lata culpa nō eq̄paraẗ dolo vt no.l.in actio nib⁹.ff.de in litē iurā.ꝛ idē not.Bar.in l.j.§.nō autē.ff.si q̄s testō lib.esse iuſ.ꝛ Ang.in.l.plagiū.ū.C.ad.l.fla.de plagia. ꝛ idē vult Bal.i.l.data opera.C.q̄ accu. ꝛ Pau.de ca.i.l.j.in pn̄.C.vbi sena.vel cla.ꝛ iñ consil.cxcj.q̄ incipit.In christi

4 noīe amē.in cā carceratorū. † Et q̄ de iure cōi qñ q̄s occidit aliū ꝑ lasciuiam. puta in ludo nō teneaẗ.l.corne.de sica. vel alia.l.ad penā corporalē tenet glo. notabilis in ꝟbo certis rationib⁹.in.l. ꝛ si seuerior.C.de his q̄ not.infa.ꝛ ibi ē hoc voluit Bal.ꝛ docto.ꝛ est casus con iuncta glo.in.l.plerumqꝫ.in pn̄.ꝛ in.l.j. C.ad.l.cor.de sica.ꝛ est casus i terminis in.l.j.§.cū q̄dā.ff.eo.ti.Et est glo.valde notabilis.l.d.cū q̄s asseuerat.q̄ singu lariter dicit q̄ ex quo cōstat q̄ in ludo mortu⁹ est nō est necesse ꝓbare q̄ casu occiderit.de sentē.excom.sup eo.Et idē tenet Flo.i.l.dolo malo.ff.de seruo cor.

5 q̄ dicit ꝑ illum ter.cū glo.predicta † q̄ si q̄s in ludo occisus est puta i ludo pu⸗ gillorū vt fit senis ꝛ ex illa percussione mors sequaẗ iudicanda est mors casua lis ꝛ sic nō teneẗ:facit.l.iij.ꝛ q̄ ibi no.ff. de iniur.ꝛ not.ipse flo.in.l.q̄ actiōe.§.si q̄s i colluctatiōe.ff.ad.l.aquiliā.Et idē in terminis nostre.q.vult Pet.de anch. in cōsi.suo cclxvij.q̄ incipit.In christi noīe amē iure scripto ꝛ cōsuetudine q̄

6 dicit singulariter q̄ stāte consuetudine Bononie † q̄ pueri colluctātes ad inui cem faciant duas partes et vna pars aduersaẗ alteri ꝓiciendo lapides et similes act⁹ faciendo ꝛ cōtingit in tali colluctatiōe q̄ ex ictu vni⁹ pueri alius est occisus q̄ non dꝫ percutiēs puniri alle.no.i.ū.diā.deniqꝫ.ꝛ q̄d ibi no.glo. q̄ incipit no.argu.q̄ in delictis.ꝛ in.§. hoc ꝛ si legib⁹.c.dist.ꝛ glo in.c.cuꝫ ve nerabilis de cōsuetudine.Et iura alle gata in Iuñ intelligunẗ de homicidio ɔmisso ꝑ dolū nō aūt ꝑ culpā vł casum sicut in ludo.simil'r dicēdum est de iure municipali.q̄ lꝫ ex forma statuti occi dens debeat occidi tñ statutū debet in telligi si occidaẗ dolose nō ꝑ culpā etiā latā ꝛ multominus si in ludo ꝛ ꝑ lasci

7 uiam sicut fuit in casu nr̄o. † q̄ statutū interpretatur scd̄m ius cōe.vt no.l.fi.§. in cōputatione.C.de iure deli.ꝛ ita vult Sali.in.l.nō ideo minus.in.x.col. C.de accu.ꝛ ita in terminis tꝫ Bal.in.l.data opera.in.v.col.C.qui accusa.non pos.et idē sentit in pe.col.ꝛ idē tenuit in.l.et si seuerior.C.de his qui no.infa.qui dt in

8 terminis † q̄ stante statuto q̄ occidens occidaẗ.ꝛ aliqs ꝑ culpā sine dolo inter⸗ fecit hoīem assessores ignorātes ɔsue⸗ uerūt dicere extra nō debem⁹ distingue re ſꝫ simpl'r stare verbis statuti q̄ nō in spiciẗ animus ſꝫ factū.l.j.§.diu⁹.ff.ad.l. corne.de sica.tñ cōtrariū ɔcludit allegā do Bal.in.d.l.data opera.alias dicit q̄ sequereẗ q̄ de homicidio casuali debe⸗ ret q̄s decapitari q̄ est ɔ oēm equitatē et dt q̄ ita pluries consuluit et a morte aliquos defendit q̄ dt esse menti tenen dum quia quidam tempore suo potius ex lasciuia quaꝫ ex dolo proiecit quēdā lapidē ꝛ ꝑcussit quēdā q̄ mortu⁹ ē sicut ꝑcise fuit in casu nostro ꝛ dt q̄ consuluit q̄ deberet mitius puniri.l.pecuniariter

vel forte dare sibi bãnũ pro aliq̃ tpe. Et idem dicit ipse Pau. in. d. l. et si seuerior. C. de his q̃ no. infa. qui dicit hoc modo se euasisse quendam, et idẽ tenet in. l. nemo deinceps. ad fi. j. col. C. de epis. au. et ita cõsuluit vt hꝫ in dicto suo cõsi. cxcj. Nec ob. ꝙ dixi supra circa prin. ꝙ Bar. vult l. l. j. §. diu⁹. e in. l. fi. ff. ad. l. cor. d sic. ꝙ fm statuta in homicidijs nõ inspicit animus. sed factum quantum ad puniẽdum homicidã. qꝛ vult dicere ꝙ nõ inspicitur animus sed factum. s. quãtum ad hoc ꝙ solus animus sine facto subsecuto puniatur pena statuti. licet de iure cõmuni secus in grauiorib⁹ delictis. l. is q̃ cum telo. C. ad. l. cor. de sica. et. l. si quis nõ dicam rape. C. de epis. et cleri. et ita patet ex verbis suis in. d. §. diu⁹. nõ aũt vult dicere ꝙ nõ inspiciatur anim⁹ quãtum ad hoc ꝙ factum sine animo et dolo puniaꝫ pena mortis. qꝛ sibi ipsi cõtrariaꝫ in eo ꝙ dicit in. d. l. j. §. j. et seqretur absurditas. ꝙ etiã p homicidio cõmisso casualiter seu leui culpa deberet mori. ꝙ nõ est dicendũ et ita dicit Pau. de cast. declarãdo Bar. et bene in palle gato consi. cxcj. ¶ Vñ ex predictis concludo ꝙ siue inspiciamus ius cõmune siue ius municipale, dict⁹ regati⁹ puer si est consuetudo regatiorũ ludendi ad lapides proiit est non debet puniri. Si vero non est consuetudo et tamen in ludo per lasciuiam occiderit aliũ puerũ proijciẽdo lapides nõ dꝫ puniri corporaliter nec bãniri ppetuo sed ad temp⁹ breue. vt dicit. d. Pau. l. d. l. j. C. vbi sena. vel clari. ¶ † Et licet ipse non declarat quantũ debeat esse illud tempus tamẽ dico ꝙ nõ debet esse maior quinquennio per tex. in. l. lege cor. §. cum quidaꝫ. ff. ad. l. cor. de sica. vbi de h est casus ad literã. Verũ qꝛ ille qui occidit est puer posset & illud tempus abbreuiari arbitrio curie p not. in. l. et si seuerior. C. eo. titu. et ꝙ dictus regatius puer non occiderit alium cum lapide dolose, sed potius culpa patet primo quia erant in ludo. vt dictum est per glo. not. l. di. cũ q̃s asseuerat. Item quia per lasciuiam potius factum est vt pbatum est p testes: vt not. per gl. in. d. l. et si seuerior. et in. l. j. C. ad. l. cor. de sica. Item quia non erant inimici. vt not. glo. ij. in. d. l. j. que omnia sunt per curiam inuestiganda et cõsideranda et si ita esse repererit vꝫ ꝙ vel in ludo vel aliter per lasciuiam ipsum occiderit debet vel absoluere vel bannire nõ vltra quinquennium. et si ipse non cõparuerit. per. l. si non defendantur. ff. de pe. et per not. in. l. non tantum. ff. de appel. cum simili.

¶ Summarium super cõsi. xxxj.

1 Homicidiũ aliquod an et quomodo per lasciuiam vel dolose cõmittatur: et qua pena puniri debeat per lasciuiam homicidiũ committẽs: numeris omnibus sequentibus per totum consilium.

2 Homicidium est de genere phibitorũ.

3 Cõtumaces cõtra omnia iura clamãt.

4 Testis de amicitia deponẽs magnã psumptionem facit: ꝙ homicidiũ casualem commissum fuerit.

5 Amicitia ostẽdit aliquem animum occidendi amicum non habuisse.

6 Dolose aliquem occidens nõ proiecit arma.

7 Carnem suam vnq̃ nemo odio habuit.

8 Fuge causa cessante ipsa fuga cessare habet.

9 Judex vbi ex facti qualitate est indifferens: cui parti animum applicare deberet cum pro vtraq; parte coniecture essent: tũc p ea parte iudicare debet: cui amicitia et affinitas fauorẽ superaddit.

10 Homicidio iocose commisso an quispiã mortis pena puniri debeat.

11 Homicidium ꝙ sit casuale probari non debet: vbi quispiaꝫ ludo occisus fuerit.

12 Cõsuetudo si fuerit proijciẽdi lapides. si pueri faciant duas partes: et lapides pijciant. ac aliquis interficiatur: an interficiens mortis pena puniri debeat.

13 Statutum si dictauerit: ꝙ occidẽs occidatur: debet intelligi si occidat dolose.

14 Decapitare aliquem homicidio casuali est contra omnem equitatem.

15 Homicidium casuale committens propter contumaciam condemnatus: si se ad carceres psentauerit: qua pena puniri debeat.

16 Homicidium casuale de proximo cõmittens per quinquenniũ relegari debet.

¶ Consiliū.xxxj.

IN Christi ñ noīe ac Inuocata spiritus scti gratia. sup homicidio ꝯmisso p Bart. de velo in psona Gabrielis. q. Michaelis iā. xx. annis elapsis. dubitari pōt de duobus principaliter. ¶ Primo an pena mortis vel alia corporali possit et debeat puniri dict⁹ Bart. ꝓpter dictū homicidiū. ¶ Secūdo posito ꝙ nō. q̄ pena puniri debebat si se presentauerit ad carceres nō obstante ꝙ fuerit cōdēnat⁹ ꝓpter cōtumaciā. ¶ Circa primū dubiū. an possit pena mortis vel corpali puniri duo sunt considerāda ꝛ examinanda. a ¶ Primū^a est an dict⁹ Bart. occiderit dictū Gabrielem dolose an vō per lasciuiā vel iocose. ¶ Scdm posito ꝙ dictū homicidiū nō fuerit cōmissum dolose. sꝫ p lasciuiam siue iocose an dict⁹ Bart. possit puniri pena mortis vel aliq̄ alia pena corporali. Sup primo vr̄ dicēdū prima facie ꝙ dict⁹ Bartho. cōmiserit homicidiū dolose. 2 ¶ † Primo qꝛ homicidiū est de genere ꝓhibitorū ideo ius ꝑsumit ꝯ occidētem. vt. l. j. C. ad. l. cor. de sic. ꝛ in. l. si nō cōuicij. C. de iniurijs. ꝛ. c. j. ꝛ ibi not. ex̄ de presum. ꝛ no. Bar. i. l. aureli⁹. §. vel q̄sijt. ff. de libe. lega. Itē ex genere instrī videt ꝙ fecerit aīo occidendi. qꝛ cum stābuchina emisit

a ¶ Primū. Ad huius ꝯsilij resolutionem vide. d. Philippū deciū ꝑceptorem meū in. ꝯsi. ix. circa pnci. ꝛ l. ij. col. a quo alias istam. q. dū padue legeret viua voce audiui. ꝛ vide Bal. i l. fi. xx. opp. C. d hered. insti. doc. i l. j. C. de sic. et facit ꝙ voluit do. abb. in. c. sicut. d testi.

sagittam contra dictū Gabrielem vt ꝓbat l. l. j. §. sꝫ si clauo. ff. ad. l. cor. de sica. ꝛ ibi Bar. hoc tenet. ꝛ ꝓbat etiā in c. significasti. circa fi. l. ibi nō rōne instrī extra de homi. ꝛ ibi per doc. ꝛ notat Ant. de rosel. ij. q. vj. in. c. consuluisti. ¶ Itē ꝑsumitur contra occidentem respectu loci in quo percussit. qꝛ percuissit Gabrielē cū sagitta in capite supra oculum dextrū qui locus est periculosus. vt est casus in. d. c significasti. ij. in fi. extra de homi. ꝛ not. Bar. l. l. j. §. diu⁹. ff. ad. l. cor. de fal. ꝛ doct. in. d. c. significasti. ꝛ Ant. d rosel. in. d. c. cōsuluisti. ꝛ Ang. de are. in suo trac. malefi. in gl. in vbo sciēter ꝛ dolose circa fi. Item probari vr̄ in. l. j. C. ad l. cor. de sica. vbi est casus ꝙ ille q̇ dicit se homicidiū fecisse nō dolose tenet illud ꝓbare. ꝛ ibi hoc tꝫ Bal et Ange facit. l. quoties. §. qui dolo. ff. de ꝓba. Itē cōtra dictū Barth. facit fuga qꝛ cōmisso homicidio aufugit. vt not. per Bar. ꝛ doc. in. l. lege corne. ff. ad. l. cor. de sica. ꝛ no. Bar. l. l. fi. circa mediū. ff. de q̄ō. ꝛ no. Ang. in aut. de exhi. reis in. §. si vero. et per Bal. in. l. generali. C. de decur. lib. ꝛ p Saly. in. l. j. C. de reb⁹ credi. ꝛ in. l. j. C. de rap. virgi. cū simili. ¶ Itē qꝛ fuit cō- 3 demnatus ꝓpter contumaciam. † Et vt dici solet cōtra cōtumaces oīa iura clamant. vt habet in. l. ex cōsensu. §. fi. ff. de appel. cum si. ¶ Sed in contrariū ꝙ dictus Barth. nō occiderit dictū Gabrielē dolose. sꝫ per lasciuiam ꝛ iocando. Et ꝙ istud sit verū ꝓbari pōt ex multis presumptionibus que sufficiunt. qꝛ licet ei incūbat hic onus probandi. vt dixi tamen sufficiunt probationes presumptiue. vt dicit gl. notabilis l. l. j. C. ad. l. cor. de sic. ꝙ̄ sequit ibi Ang. ꝛ ēt Saly. ¶ Et assignat rōnē Ang. qꝛ dolus vel bona fides nō sunt nisi passiones anime q̄ soli deo sunt note. vt not. per glo. insti. de actio. §. alie. et iō nobis nō sunt cognite. nisi p exteriora que indicāt animi qualitatē. vt ff. de suppel. leg. l. labeo. §. idez tubero. ꝛ. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. q̇d sit latitare in glo. Et verū est ꝙ nō sufficit vna tm̄ presumptio sꝫ plures etiā requirunt. vt sentit gl ij. super verbo nō occidēdi aīo in. l. j. C. ad. l. cor.

d sica.⁊ ibi hoc no.Bal.⁊ Saly.Qd aūt
sint plures presumptiões ꝓ dicto Bar-
tho.ꝙ nō occiderit dolose ꝫ iocose et ꝑ
lasciuiā ꝓbaṫ ex multis ꝑsumptionib⁹.
¶ Prima est q̄ insurgit ex denūciatio-
ne facta ꝑ massariū Roueredi veli qui
exercēdo officiū suum denunciauit iu-
dici maleficiorum q̄lr die mercurij.xv.
mēsis.Julij d.Mccccl.Gabriel fili⁹ Mi
chaelis de velo cū iuisset sup mōtanea
ad inueniēdum equos suos.⁊ similiter
Bartho.predictus filius Michaelis de
velo iuisset ad inueniēdū ei⁹ equos sup
dicta montanea ⁊ vnusquisqꝫ de per se
⁊ vnus sciret de altero.tādē cum dic⁹
Gabriel esset in loco vbi dr̄ el zardin de
le rose.ipse Gabriel vidit venire dictuꝫ
Bartho.quē diligebat vt fratrem cum
semꝑ fuissent socij.⁊ ipse Gabriel habe
bat vnā glauarinā.⁊ ipse Bartho.habe
bat vnā stābuchinā.⁊ dum dictus Bar-
tho.appropinquaret vbi erat dict⁹ Ga-
briel quē non videbat cū esset in nemo
re.⁊ ibi eēt ꝓpe dict⁹ Gabriel iocose se
fecit ꝯtra dictū Barth.ridēdo ⁊ dicēdo
rendite a mi vilan.Et tūc dict⁹ Barth.
iocose onerauit ei⁹ stābuchinā.⁊ super
ea posuit vnū veretonū nō aīo offendē
di.⁊ dū posuisset ipsum veretonū incōti
nēti nulla data opera ꝑ ipsuꝫ Bartho.
dicta stābuchina de ꝑ se exonerauit et
ꝑcussit dictū Gabrielē supra oculuꝫ de-
xtrū ex quo vulnere mortuus est ⁊ fuit.
nā cū dictus massarius sit ꝑsona iura-
ta ⁊ officialis qui teneṫ denūciare ma-
lefici⁊ ſꝫ veritatē ꝓut ipse scit aut scire
potest ⁊ denūciauerit dictū homicidiū
nō fuisse cōmissum dolose sed iocose.se
quiṫ ꝙ est ꝑsumptio ꝓut ipse denuncia
uit.ar.c.q̄lr ⁊ qn̄.ij.in.§.ad corrigēdos.
extra de accu.et in.c.sup his.in pn.eo.
ti.⁊ ꝑ ea q̄ no.Saly. ¶ Secunda ꝑsum-
ptio oriṫ ex attestatiōe Matthei.q.Jo-
annis Blasij de velo q̄ deposuit cum sa
cramēto ꝙ cū ipse iret super mōtem ad
inueniēdū vnū eius polcdrinū.⁊ appli
cuisset ad locū vbi inuēt⁹ est.d.Gabriel
mortu⁹ dictus testis audiuit vnā voceꝫ
dicētem defendite.ita ridēdo siue ioco
se per ea q̄ potuit cōprehendere.qꝛ mo
dicum distabat ab eis ⁊ tūc dict⁹ Bar-
tho.q̄ habebat vnā stābuchinā onera-
uit ipsaꝫ ⁊ posuit sup ea vnū veretonū.
⁊ ipso posito sensit dictā stābuchinā di-
scaluare et ꝑcussit.d.Gabrielē q̄ incōti-
nēti cecidit in terra ⁊ dū esset ita ꝓstra-
tus in terra vidit incōtinēti dictū Bar-
tho.currere ad dictū Gabriē.⁊ extraxit
veretonū de capite et cū ei⁹ ore trahe-
bat sanguinē de vulnere.⁊ interrogat⁹
si vulnerauit eū studiose aīo ⁊ intētiōe
ipsum occidēdi.an vero alia de causa.
rn̄dit ꝙ iudicio suo ꝑ ea que vidit pre-
dicta ꝓcesserūt magis a casu ⁊ ex fortui
to q̄ꝫ animo volēdi ipsum interficere cū
4 nulle inimicitie eēnt inter eos.q̄ testis
facit semiplenā ꝓbationē.⁊ sic presum
ptionē magnā.vt in.c.ex insinuatione.
extra de ꝓcur.⁊ no.Bart.⁊ doc.in.l.ad-
monēdi.ff.de iureiur.⁊ doc.in.l.i bone-
fidei.C.eo.ti.Tertia ꝑsumptio est ꝙ qn̄
dictus Barth.posuit veretonum super
stābuchina dict⁹ Gabriel dixit ridēdo.
defendite siue arēdite.vt dicitur in de-
nuncia.⁊ testificaṫ dict⁹ Matthe.q.Jo.
Blasij et Jo.q Gasparis de velo q̄ de-
ponit se audiuisse ꝑdicta incōtinētia.d.
Barth.post homicidiū factū dum esset
in vna.pecia terre qui risus immediate
ꝓcedēs significat ꝙ Jlle Gabriel defun
ctus non habebat aliquā inimicitiā cū
d.Bar.nec ecōtra nec volebāt rixari ſꝫ
iocari.vt ꝓbaṫ ꝑ text.cū glo.insti.de in-
iurijs.§ fi.in gl.que incipit.vt si risi vel
lusi et sic nō ꝑsumiṫ malus anim⁹ inter
eos fuisse vt ibi ¶ Quarta ꝑsumptio
5 est.† qꝛ inter eos nō erat aliqua inimici
tia imo erāt multū amici ⁊ insimul tāq̄
fratres multū ꝯuersabanṫ vt dicitur in
denūcia in qua etiā dr̄ ꝙ Gabriel dili-
gebat.d.Bartho.tanq̄ fratrē ⁊ idē dicit
Mattheus q.Joā.Blasij de velo testis
examinat⁹ ⁊ idē testificaṫ Jo.q Gaspa-
ris de velo ⁊ idē dicit rich⁹.q.Michae-
lis frater dicti Gabrielis defuncti q̄ dr̄
ꝙ nulle inimicitie ꝓcesserāt sed cōuer-
sabantur multū inuicē.⁊ Jdem dicit ni
colaus q.Zaneti de silua ꝓgni auuncu-
lus.d.Gabrielis occisi ex qua amicitia
⁊ cōseruatiōe tanq̄ inter fratres oritur
magna presumptio ꝙ nō habuerit ani-
mum occidēdi amicum suum.vt est gl.

valde nota.in.l.j.C.ad.l.corne.de sica.&
lz aliqui doc.reprobēt illā gl.per duos
titulos prime p̄cedētes.vz de emēdati.
seruo.& de emēda.ppin.in quibus hz q
affinitas vł amicitia sola nō est iusta cā
offensiōis vt refert Saly.in.d.l.j.tamē
vt ipse dicit nec illa gl.hic vult q ami-
citia vel affinitas sola sufficiat.ideo gl.
subiūcit copulatiue & q̄litatē occidēdi &
causam apponit puta an alias esset ho
mo rixosus vel insidiosus vel praue vi-
te an vero frugi & bone & forte valitudi
nis ita q talia verisimilr attentare soli
tus nō fuisset.et ideo etiam nō solū ista
presumptio amicitie subsit.Sz etiā alie
de quibus supra dictū est:& de quib9 in-
fra dicet loquit q iste p̄sumptiōes suf-
ficiūt. ¶ Quinta p̄sumptio est.qr.d.Bar
tho.incōtinēti postq̄ vulnerauit.d Ga-
brielē cum sagitta accessit ad eū & extrit
veretonū de capite Gabrie.& eū ei9 ore
trahebat sanguinē de vulnere vt dicit
Mattheus.q.Jo.testis examinat9 se vi
disse.& Jo.q Gasparis se audiuisse icō-
tinētia.d.Bartho.post vuln9 illatū qui
actus seqūes incōtinēti significat q nō
fecit animo ipsum occidēdi qr nō audi-
uisset eū ex actu enim illo cōtinēti secu
to declarat qui anim9 fuerit in p̄cedēti
bus p notata p gl.& doc.in.l.si ventri.§.
i bonis.ff.de puile.credi.& p not.p doc.
in.l.post ꝯtrū.ff.de dona.Sexta p̄sum-
ptio est qr postq̄ dictus Bartho.vulne-
rauit cū sagitta dictū Gabrie.& videret
dictū Gabrie.se male habere extrit vnā
eius cultellessam q̄ habebat ad lat9 et
incidit cordā dicte stābuchine.& vlteri9
cum.d.cultellessa admenauit sup.d.stā
buchinā volēdo ipsaz incidere.& postea
ipsaz alio piecit & inde recessit.vt depo
nit.d.Matthe.q.Joā.Blasū sevidisse.ex
quo actu euidēter apparet q ipse nō fe
cit animo doloso.qr si fuisset in dolo nō
puasset se armis suis icōtinēti post de-
6 lictū cōmissum.† qr non est verisimile q
piecisset arma & se eis priuasset si dolo-
se occidisset dictū Gabrielē vt d se ptz.
¶ Septima p̄sumptio est qr Richus.q.
Michaelis.frater.d.Gabrie.& Nico.q.
zaneti de silua pgni auunculus.d.Ga-
briel.defuncti q deponāt dictū Barth.
vulnerasse.d.Gabrie.a casu put audiue-
runt a Mattheo.q.Jo.& a Jo.q.Gabrie
lis testib9 examinatis.et subdūt q nul-
le inimicitie erant inter eos.& q multū
cōuersabant inuicē q duo testes cōsan-
guinei magis p̄sumunt dicere veritatē
7 q̄ aliū.† qr nemo vnq̄ odio habuit suam
carnē.vt est ter.xiiij.q.ij.nō extimem9.
& pbat in.l.ij.ff.de recep.& no.gl.l.l.ij.ff.
in ius voca.vt eant.& gl.in vbo subsien
taret.xxx.dist. ¶ Octaua p̄sumptio est
qr Henric9 frater.d.Gabrie.mortui sua
sponte & certa eius scientia & de volūta
te ac cōsensu expressis multorū suorum
primorū attinētiū & amicoꝝ ibidē pre-
sentiū laudātiū & cōsentientiū.fecit pacē
cum corrado.q.henri.& Micha.ei9 filio
& patre dicti Barth.& notario stipulan-
ti p dicto Barth.pacē de dicto homici-
dio attēto casu dicti homicidij inopina
to.& hāc pacē fecit solēniter.j.xl.dies a
die homicidij ꝯmissi.vt pz publico istru
mēto scripto sub signo & nole Jacobi fi-
lij ser Antonij de albertinis d albaro.q
cū pax sit fundata sup casu mortis ino-
pinate vr fateri homicidium nō dolose
sz inopinate factū fuisse.qr ratio dicti
limitat ipsum dictū.l.q dictū.ff.de pac.
&.l.cū pater.§.dulcissimis.de leg.ij.& sic
illa pax.videt cōcludere q frater & ami
ci & ꝯsanguinei Gabrielis vident cōfite
ri dictuz homicidium fuisse inopinatū.
¶ Nona presumptio est.qr vt mihi asse
ritur.d.Bar.nō erat tpe homicidij p eū
ppetrati nec an nec post rixosus vel in-
sidiosus vel male vite sz erat bone ꝯdi-
tiōis & fame & pacifice viuebat et semp
vixit.que presumptio sic vera vt dicitur
multū operabit i casu nostro.vt dt Sa-
ly.in.d.l.j.ad fi.j.col.C.ad.l.cor.d sica.&
probat in.l.nō ois.§.a barbaris.ff.de re
milit.& l.l.vel vniuersoꝝ.ff.de pig.act.&
l.l.q semisses.ff.d vsu.cū similib9. ¶ De
cima & vltima qr vt dr.d.Barth.se p̄sen
tauit ad carceres volēs pbare d sue in-
nocētia marle respectu pene homicidij
que presentatio facit cessare suspitionē
8 fuge.† qr cessante causa fuge cesset ipsa
fuga.ar.l.adigere.§.q̄uis.ff.de iure pa
tro.& l.cū clericis.C.de epis.& cle.c.cuz
cessante.d appel.facit.l.titia.§.vsuras.

& ꝙ ibi no.Bar.ff.de leg.ij. ¶ Que qdē
decē p̄sumptiōes oēs simul iūcte decla
rāt.d.Bartho.nō habuisse animū occi-
dēdi dictū Gabrielē:nec dolose ipm oc
cidisse p ea q habent p glo.z doc.in.l.j.
C.ad.l.cor.de sic.z.d.declaratuz est.z p
cōseqnēs derogāt aliis p̄sumptionib⁹
supra l ꝯriū deductis.qr sicut vna p̄sum
ptio tollit aliā:ita quedā presumptiōes
tollūt alias.z maxie qñ sunt plures si-
cut sūt l casu nostro.l.nō solū.§.de vno.
z qd ibi no.Bar.ff.de ritu nup.z in.l.di
uus.ff.de in integ.rest.z in.c.literas.ex
tra.de p̄sum.cū simi.Et pl⁹ dico s3 Jo.
9 but.quē sequit Saly.i.l.j.C.ad.l.cor.de
sic.† ꝙ vbi ex qualitate facti iudex es-
set indifferēs cui parti deberet animū
applicare vel ei q facit dolum presumi
cū pro vnaquaqꝫ pte sint cōiecture tūc
p ea parte debet iudicare cui amicitia
z affinitas fauorē supaddit. ¶ Et iō cū
in casu nostro sint decē cōiecture inter
quas est cōiectura amicitie sequitur ꝙ
iudex debet iudicare p istis cōiecturis
q nō faciūt dolū presumi. ¶ Et ex his
oībus cōcluditur iudicanduz esse ꝙ.d.
Bartho.nō cōmiserit dictū homicidiū
dolose.sed per lasciuiam seu iocose.
10 ¶ †Sup scdo posito ꝙ dictū hōicidiū
nō fuerit cōmissum dolose:s3 p lasciuiā
siue iocose.vt dictū est i p̄cedēti dubio.
an dict⁹ Barth.possit puniri pena mor
tis vl' aliq alia pena corporali.Et bre-
uiter de iure cōi dicēdū est ꝙ nō vt ē ca
sus in.l.lege cor.ff.ad.l.corne.de sic.Et
est casus i.l.lege corne.§.cū quidam p
lasciuiā.e.ti.vbi dr ꝙ cū quidā p lasci-
uiā cām mortis p̄buisset a diuo adria-
no in quinquēniū relegatus est.z idem
pbat p glo.no.in.l.ossa.§.si in locū.in
vbo si in dolo.ff.de religio.z sump.fu-
ne.z ibi hoc no.flo.z pbat p gl.i.l.in a-
ctionib⁹.z ibi p doc.ff.de in litē iur.z p
Bar.z ang.in.l.j.§.nō autē.ff.si qs testa
mēto liber esse ius.fue.z per Bald.in.l.
data opera.C.qui accusa.nō pos.z per
Ang.in.l.si plagiū.C.ad.l.iul.de plagia.
z per Pau.de cast.in.l.ij.C.vbi sena.vl'
cla.in quib⁹ hr ꝙ vbi agit pena corpo-
rali etiā lata culpa nō equiparat dolo.
Et ꝙ de iure cōmuni quādo qs occidit

aliquē per lasciuiā nō teneat.l.corne.
de sic.nec aliqua alia.l.ad penā corpo
ralē.s3 gl.no.in vbo certis ratiōib⁹.in
l.z si seuerior.C.de his q no.infa.z ē cō-
sus coniuncta gl.in vbo plerūqꝫ.i pn-
in.l.j.C.ad.l.cor.de sic.Et hoc facit gl.
valde notabilis.l.di.cū qs asseuerat.q
11 singulariter dicit † ꝙ ex quo cōstat ꝙ in
ludo quis mortu⁹ est nō est necesse pro
bare ꝙ casu occiderit.de sentē.excō.c.
sup eo.z idē s3 flo.in.l.dolo malo.ff.de
ser.corru.q dicit per illū tex.cū gl.p̄dic-
cta ꝙ si quis in ludo occisus ē puta in
ludo pugillorū vt fit senis.z ex illa pcu
ssiōe mors sequat iudicādū est mors ca
sualis z sic nō tenet.facit.l.iij.z qd ibi
not.ff.d iniur.z not.ipse flo.l.i.q actiōe.
§.si qs in collucratione.ff.ad.l.aquil.z
idē in simili vult Pet.de anch.i ꝯsi.suo.
cclxxi.ꝙ incipit I Christi noīe Amē.iu
re scripto z consuetudine dicit singular'
12 † ꝙ stāte cōsuetudine Bononie ꝙ pue
ri colluctantes ad inuicē faciant duas
partes z vna pars aduersatur alteri p
iiciēdo lapides z similes act⁹ faciēdo.
z cōtingit in tali colluctatiōe.ꝙ ex ictu
vnius pueri alius est occisus ꝙ non dz
percutiēs puniri.alleg.no.iiij.di.deni
qꝫ.z ꝙ ibi no.gl.q icipit no.ar.ꝙ in deli
ctis.z in.§.hec z si legibus.c.di.z gl.in
c.cū venerabilis.de ꝯsue. Similiter di
13 cendū est de iure municipali.† qr l3 ex
forma statuti occidens debeat occidi a
tū statutū dz itelligi si occidatur dolo-
se nō p culpā etiā latā.z multomin⁹ si
in ludo z p lasciuiā sicut fuit in casu no
stro qr statutū interpretat sm ius com-
mune.vt no.in.l.fi.§.in ꝯputatiōe.C.de
iure delibe.z ita vult.Saly.i.l.nō ideo
min⁹.in.iiij.col.C.q accu.non pos.z ita
in terminis s3 Bal.i.l.data opa.i.v.col.
C.q accu.non pos.z idē sentit l pe.col.z
idem tenuit in.l.z si seuerior.C.de his
qui no.infa.qui dicit in terminis ꝙ stā
te statuto ꝙ occidens occidat z aliqs
per culpā sine dolo interfecit hominez
assessores ignorantes consueuerūt di-
cere ꝙ nō debemus distinguere s3 sim-
pliciter stare verbis statuti quia nō in-
spicitur animus sed factū.l.j.§.diuus.
ff.ad.l.cor.de sic.tamen contrarium cō

eluditur allegādo Bal.
in.l.data opera. alś vt
ꝙ seq̇ret ꝙ d homicidio
casuali debe:et q̇s deca
14 pitarit ꝙ est contra cōez
equitatē.ꝛ vt ꝙ ita plu-
ries ꝯsuluit ꝛ a morte ali
quos defendit ꝙ vt esse
mēti tenendū qꝛ quidaz
tpe suo potꝰ ex lasciuia
ꝙ̈ ex dolo ꝓiecit quēdā
lapidē ꝛ ꝑcussit quēdaz
qui mortuꝰ est.ꝛ vt ꝙ cō
suluit ꝙ deberet mitius
puniri.s.pecuniariter vł
forte dare sibi bannū ꝓ
aliquo tpe.ꝛ idē vt ipse
Pau.in.d.l.ꝛ si seuerior.
C.de his qui not.Isa.qui
vt hoc modo se euasisse
quendā:ꝛ idē tenet in.l.
nemo deinceps.ad fi.pe.
col.de epis.au.ꝛ ita con
suluit vt habeť in.d.suo
cōsi.cxcj.Nec ob.ꝙ Bar.
vult in.l.j.§.diuꝰ.ꝛ in.l.
fi.ff.ad.l.cor.d sica.ꝙ ꝼm
statutū in homicidijs nō
inspiciť animus ſꝫ factū
q̄tū ad puniendū homi
cidā.qꝛ vult dicere ꝙ nō
inspiciť animus sed fa-
ctū.s.q̄tū ad hoc ꝙ solꝰ
animꝰ sine facto subse-
cuto puniať pena statu-
ti lꝫ de iure cōi secus in
grauioribꝰ delictis. l.is
qui cuz telo.C.ad.l.cor.
de sic.ꝛ.l.si q̇s nō dicā ra
pere.de epi.ꝛ cle.et ita
pꝫ ex verbis suis in.d.§.
diuus.non aūt vult dice
re ꝙ nō inspiciať animꝰ
q̄tū ad hoc ꝙ factū sine
animo ꝛ dolo puniať pe
na mortis qꝛ si dūplr ꝯtra
reť in eo ꝙ vt in.d.l.j.§.
j.ꝛ seq̇reť absurditas ꝙ
ēt ꝓ homicidio cōmisso
casualiter seu leui cul-
pa deberet mori.qđ non

a Bāniri.Sꝫ pun-
quid pena
pecuniaria
cōdemnari
valeat vide
Bar.in.l.in
lege.iij.col.
ff.d pub.iu-
di.bal.in.c.
j.§.iniuria.
de pa.iura.
fir.Ange.in
l.vacantia.
C.de bo.va
cā.l.x.doct.
in.l.iij.C.de
epi.audi.in
§.item.ꝛ in
sti.d publi.
iudi.

est dicēdū.Et ita vt Pau.de ca.declarā-
do.Bar.ꝛ bene in p̄allegato cōsi.cxcj.
15 † Circa scđꝫ dubiū principale qua pe
na puniri d̄beat si se p̄sentauerit ad car
ceres nō obstāte qđ fuerit ꝯdēnatꝰ ꝓpť
ꝯtumaciā.Et vř p̄ria facie qđ d̄eat puni
in duobꝰ milibꝰ libris in q̇bꝰ fuit ꝯdem
natꝰ ꝓpter cōtumaciā.Scđo vř qđ de-
beat puniri in relegatione vsq; in quin-
quenniū vt vř esse tex.in.l.lege cor.§.cū
quidā ꝑ lasciuiā.ff.ad.l.cor.de sic.Sed
ego teneo qđ nullo mō in dictis libris
duabus milibꝰ d̄eat ꝯdēnari qꝛ ista pe-
na nūq̈ cōsueuit exigi.iō minime mutā
da sunt q̄ lōgā interpretationē habue-
16 rūt.l.minime.ff.de leg.†Quantum ve-
ro ad aliā penā dicēdū est qđ si de ꝓxi-
mo dictū homicidiū ꝯmisisset ꝑ lasciuiā
vt dictū est deberet ꝑ quinqueniū rele-
a gari seu bāniri.[a]vt.d.l.lege cor.§.cū qui
dā ꝑ lasciuiā ꝛ no.Ant.de bu.in.c.signi
fi.el.ij.ex de homi.Sꝫ qꝛ dictꝰ Bartho.
fuit cōdēnatꝰ ad inquirendū ꝛ stetit ab
sens per.xx.annos poterūt iudices cuz
eo dispēsare vt illud tp̄s quo stetit cōdē
natꝰ ꝑ xx.ānos ꝛ absens a ciuitate ꝛ di-
strictu Verone cōputeť in tpe quinquē
nij in quo debuisset relegari a p̄ncipio.
ar.l.si diutino.cū ibi notatis.ff.de pe.vł
dñi iudices poterunt arbitrari.an ꝛ q̄lr
debeat iudicari.ex quo iste casus vř eē
relictꝰ arbitrio dñi p̄tātis ꝛ totꝰ curie
vł maioris ꝑtis ꝼm formā statutorū Ve
rone ita qđ ip̄m ꝯdēnari nō possit vltra
relegationē quinquennij per.d.l.cū qui
dā per lasciuiā.ff.ad.l.cor.de sic.

Summariū sup cōsi.xxxij.

1 Femine in causa capitali an idonee
testes esse dicāť:ꝛ quid de socio in rixa:
ꝛ socio offensi:ꝛ an homicidiū:de quo i
consilio:ꝓbatum sit:ꝛ an inditia ꝛ ple-
na probatio per torturā purgeť:ꝛ an ex
indicijs quātūcūq; vrgentibꝰ quis ad
mortē condēnari possit:numeris omni
bus sequētibus ꝑ totū consiliū.
2 Femine in cā capitali ꝛ criminali non
sunt omni exceptione maiores.
3 Testes illi dicunť omni exceptiōe maio
res:q̇bꝰ nulla exceptio opponi pōt.
4 Testibus participibꝰ alicuius rixe re-
cedendum non est.

Arma

5 Arma portantes presumūt habere malum animum.
6 Rustici arma portare non debent.
7 Iniuria quando vni socio in itinere facta fuerit: aliter socius pro eo socio: cui iniuria facta est: testificari nō pōt: quoniam sibi iniuria facta videt.
8 Offendens in vno oim reus factus est.
9 Accusat⁹ vel inquisitus si maleficiū fecisse confiteat: si dicta cōfessio verisimilis non sit: ei standum non est.
10 Indiciū quodlibet ad probandū duo testes sufficiunt.
11 Verba: mihi videt: vel mihi visum fuit: in sententia vel arbitrio prolata: affirmare videntur: secus tamen in teste: cuius dictū necessario concludere dʒ.
12 Verbū: videt: ad iudicis intellectū refertur: ꝛ iudici autem testi congruit.
13 Testis nō debet deponere per verba: q̄ indiciū significēt: sed solū de facto.
14 Homo in facie cognoscitur.
15 Testes in vno falso presumunt esse falsi in omnib⁹ partib⁹ suaruʒ attestationū.
16 Regula: ꝛ que non possunt singula multa iuuant: quomodo intelligat.
17 Probationes in criminalib⁹ luce meridiana clariores esse debent.
18 Indicia an per torturam: ꝛ probatiōes plene facte purgari possint.
19 Iudex fatuus est: qui aliquē torquet: cōtra quē plene probatum est.
20 Delicto de aliquo si cōtra vnū plene probatū esset: ꝛ postea tortus fuisset cōstās illa pbatio quasi ṗa nō fuerit tolleret.
21 Indicia vrgentia non sufficiunt ad condemnationem pene corporalis: sed pecuniare dūtarat.

Consilium.xxxij.

In christi nomine. quidā rustici vicentini propter inimicitiā vt dicit cuiusdam Ioānis Iacobi. vna die dnica venerūt ad hospitiū Stephani. d. Strice. q̄ est extra portaʒ ciuitatis vincentie prope ecclesiam sancti Felicis in quo fuerāt dictus Ioan. Iacob⁹ Petr⁹ sclauus ꝛ parmesanellus oliʒ famulus nobilis viri brazoduri ꝛ brazodurus ciuis Vincētie ꝛ fingentes velle perquirere bānitos in. d. hospitio pquisiuerunt totū hospitium armati. volētes perquirere. vt creditur dictū Ioannem Iacobū ꝛ ipsum occidere ꝛ eū non inuenerunt postea illa die superuenerūt dicti Ioan. Iacob. pe. sclauus ꝛ dict⁹ parmesanellus ꝛ in dicto hospitio cenauerunt cū quibusdā alijs. Et post cenam iuerūt ad flumē cū vna femina ad lauādum sibi pedes. Et ad hospitiū redierūt ibiq̄ ceperūt ballare sub porticu in camisia dictus petr⁹ sclauus ꝛ parmesanellus sonante dicto Ioanne Iacobo vsq̄ ad tertiam horam noctis. Et ipsis adhuc ballantibus circa scdam ꝛ tertiā horam noctis exiuerunt de domo fuchini multe psone armate diuersis armis offensibilibus. videlicet arcubus fricijs spatis ꝛ alijs armis ceperūt ire p viam versus sanctum Lazarū ꝛ versus dictū hospitiū. d. Petrus sclau⁹ ꝛ parmesanellus q̄ ballabāt acceptis suis targetis ꝛ ensib⁹ ptesanellis venerūt ꝯ dictos homines armatos ꝛ fuerūt ad man⁹. ꝛ dict⁹ pmesanell⁹ cū sagitta fuit vulnerat⁹ ī aure ī dictis targetis fuerūt infixe tres sagite p quēq̄. ꝛ dū rixarent inuicē vn⁹ de pte alioꝝ vocat⁹ Bartho. fuit vulnerat⁹ in pectore cū vna ptesana seu partesanella. ex quo vulnere cecidit in terrā. Et socij dicti bartho. vulnerati cū varijs armis ꝛ sagittis ísecuti sunt dictos Petrū sclauū ꝛ parmesanellū vsq̄ in hospiciū. qui cū intrassent clauserūt portā hospicij ꝛc. ¶ Postea mort⁹ ē dict⁹ Bartho. vulnerat⁹. Et capti fuerūt dicti Petr⁹ sclauu⁹ parmesanell⁹ Io. Iacobus ꝛ Stephan⁹ dict⁹ strice hospes p milites dni ptātis ꝛ examinati fuerunt plures testes sup dicta rixa ꝛ homicidio facto ī psona dicti bartho. ¶ Inter quos fuerūt duo examinati. veʒ. hieronym⁹. q. Cechi cōte d̄ mōticulo maiori q̄ erat cū dcō bar. vulnerato ꝛ alijs socijs suis q̄ dī q̄ vidit quedā puā q̄ visus ē ipi testi: el pmesanello ad cōditionē psone ques bñ cognoscit pūciētē vnū spetū paruuʒ suo iudicio. tñ nō firmat q̄ fuerit spet⁹. ꝛ cū ipa arma vulnerauerit ipʒ bar. vno magno vulnere ī pectore quo mortu⁹ ē. ¶ Ali⁹. testis est Daniel filius Frācisci

Baldonato.q̇ dẛt ꝙ quatuoꝛ erāt in rixa
contra eos.ꝛ quidā ex dictis quatuoꝛ q̇
erat minoꝛ persona eoꝛū quē nō cogno
scit nomine cū vna partesanella suo iu-
dicio traxit ꝛ vulnerauit.d.Bartho.vno
magno vulnere in pectoꝛe quo moꝛtuꝰ
est.Postea pꝛo verificatione dictarum
attestationū per iudicē malefici.d.Par
mesanellus in cōpedibus in duploide
cū tribus alijs iuuenibus carceratis
fuit ostensus dictis duobꝰ q̇ fuerūt per
sacramētū interrogati si cognoscebant
d.parmesanellū.ꝛ Hieronymus testis
dixit ꝙ ille q̇ erat in duploide cū cōpe-
dibus erat parmesanellꝰ.ꝛ iudicio suo
erat ille paruus quem dixit iii.d.suo vi
disse vulnerare.d.Bartho.defunctum.
Daniel vero alius testis suo sacramēto
dixit eū nō cognoscere.qꝛ eū nō vidit,an
tea nisi tpe dicte rixe de nocte.Tamen
ex aspectu iudicat illū de quo testifica-
tus est in suo dicto rōne stature.quē di-
xit esse minoꝛem illis quatuoꝛ ꝛc.Et isti
duo testes videnť facere vnū indiciū ꝯ
ip̄uz parmesanellū.¶ Scd̄m indiciū dẛ
esse ex dicto Stephani hospitis.qui dẛt
ꝙ illa nocte qñ dictꝰ parmesanellus et
Pe.sclauus reuersi fuerūt a rixa in ho-
spitiū ipse Stephanꝰ interrogauit p̄di-
ctos parmesanellū ꝛ Pe.sclauū quid fe
cerāt in illa rixa.ꝛ parmesanellꝰ rñdit.
ego percussi vnū ex aduersarijs ī pecto-
re.q̇ manibꝰ incrosatis cecidit in terrā
dicens ego sum moꝛtuus. ¶ Tertium
indicium sumit ex dicto Joannis Ja-
co.qui dicit ꝙ parmesanellus rogauit
ip̄m Jo.Jaco.ꝙ dẛberet inculpare de di
cto homicidio quēdā Jo.picinum q̇ in
veritate non interfuit illi rixe.¶ Quar
tū indiciū sumiť ex dictis quoꝛūdā alio-
rū testiū.qui erāt in hospicio q̇ dñt quo
parmesanellꝰ iuit ad rixā cū quadā par
tesanella in manu q̇ habebat Franziaz
viridē pꝛope ferrū.que postea fuit visa
sanguinata.Et qꝛ.d.pe.sclauꝰ erat ar- 2
miger.ꝯ eū ꝓcessit magnificꝰ.d.capita-
neus Uincentie ꝛ eū banniuit a territo
rio Uincētino p̄ quinqꝫ annos.Contra
v̄o.d.p̄mesanellū ꝓcessit magnifi.d po
testas.Uincētie.d.Castellanꝰ minoto ꝛ
ī sex vocibꝰ diuersis sex diebꝰ dedit sibi
multos squassos ꝛ sachates ꝛ cādale-
tas postea alia die slāgetā in vtraqꝫ ti
bia ꝛ clauiculi.vltimo loco alia die de-
dit sibi ignē ad pedes tribꝰ vicibꝰ inter
rogādo semp̱ vt dicat veritatē si ꝯmisit
dictū homicidiū.ꝛ si habebat p̱tesanel-
lā cū Frāzia.q̇ p̱mesanellꝰ semp̱ stetit
ꝯstās.ꝛ ꝯtinue negauit se illud homici-
diū ꝯmisisse ꝛ habuisse p̱tesonellā que
nō habebat frāciā.¶ Deinde sub regi-
mine magnifici viri.d.Frāci.sanuti ha
buit tres squassos ī vna die.Deide fuit
iterū ductꝰ ad torturā ꝛ semp̱ stetit con
stās se illud homicidiū nō ꝯmisisse.Post
ea disputato casu suo ꝛ in ꝯsularia ciui
tatis Uincētie fuit obtētū p̱ maioꝛē par
tē ꝙ.d.parmesanellꝰ deberet decapita
ri.¶ Que determinatio fuit intromis-
sa p̱ magnifi.d.Cādianū bolani dignis-
simū aduocatoꝛē ciuitatis Uenetiaruz.
Nūc q̄riť an illa determinatio fuerit iu
ste facta ita ꝙ ille parmesanellꝰ de iure
debeat decapitari vel nō.¶ In xp̄i noīe
ac inuocata sp̄us sancti gr̄a tria dubia
pꝛincipalr̄ sunt examināda ꝓ declara-
tiōe veritatis.¶ Pꝛimū est an p̄dicti te
stes examinati deponētes ꝯ.d.Parme-
sanellū sint oī exceptiōe maioꝛes.Itaqꝫ
eis sit credēdū tāq̄ p̱sonis fidedignis.
¶ Scd̄z ē.posito ꝙ eis esset credēdū.an
attestatiōes eoꝝ ꝯcludāt dictū parme-
sanellū fuisse illū q̇ occidit.d.barth.Ita
vt dictū eoꝝ plene ꝛ sufficiēter ꝓbet ho
micidiū factū p̱.d.p̱mesanellū.¶ Ter-
tiū ꝛ vltimū an siue sit ꝓbatū plene siue
p̱ īdicia vrgētissima sit purgata ꝓbatio
ꝛ īdicia ꝯ ip̄m p̱mesanellū p̱p̱ torturā ꝛ
alia toꝛmēta q̇ passus ē cōstāter ip̄e par
mesanellꝰ.¶ Circa pꝛimū dubiū. Cōsi-
derādū est ꝙ multi testes fuerūt exami
nati ī hac cā.Pꝛio fuerūt examiate due
femine.vz Catharina sclauona.et dña
Anna vxoꝛ Stephani hospitis.quoꝝ te
stimoniū quo ad cōdēnationē capitalē
nō.ē idoneū.qꝛ in cā crimiali ꝛ capitali
femine nō sunt oī exceptiōe maioꝛes.qꝛ
variū ꝛ mutabile testimoniū semp̱ ꝓdu
cūt vt est tex.cū gl.in.c.foꝛus.circa fi.de
v̄.sig.ꝛ ē gl.in.c.cū ex lr̄is.ex̄ de testi.ꝛ ē
tex.cū gl.xxxiij.q.v.mlierē.ꝛ gl.iiij.q.iij.
ꝑ summa.ꝛ gl.xv.q.iij.in.c.ex eo.ꝛ ita tꝫ

Bādinꝰ maximꝰ practicꝰ in suo trac.ma
lefi.in rubri.seu ti.de pena furū.in ꝟsi.
fi.⁊ ita tꝫ etiā Egidiꝰ in suo trac.de pro
batiōe testiū in.v.reproba. ¶ Et lꝫ de iu
re ciuili videat̄ ꝙ possim in criminalibꝰ
qn̄qꝫ mulieres esse testes per tex.in.l.ex
eo.ff.de testi.⁊ in.l.q̇ testō.§.mulier.ff.de
testis.⁊ no.gl.in.d.c.forꝰ.Tn̄ negari nō
pōt esse omni exceptiōe maiores ex quo
earū testimoniū est variū ⁊ mutabile in
5 d.c.forꝰ.†qꝛ illi testes dicunt̄ esse omni
exceptiōe maiores q̇bꝰ nulla exceptio
pōt opponi vt est glo.no.in.c.j.in verbo
maiores extra de consang.⁊ affi.⁊ gl.si
militis in.§.Itē verboꝝ.insti.de inutilibꝰ
stip.facit gl.in.c.j.in verbo idonei.extra
de testi. ¶ Scđo principaliter fuerunt
examiati alij duo testes.vꝫ Hieronymꝰ.
q.Ceci cōte.⁊ Daniel filiꝰ Frācisci bal
donato.q̇ deponūt quoliť viderūt Bart.
vulnerari ⁊ dicere videt̄.d.parmesanel
lū vulnerasse.d.Bar.sup q̇bꝰ p̄ma facie
est falsuꝫ fundamētū ꝑ parte curie Vin
cētie.Nā ꝓfecto illi testes nō sunt aliq̄
mō omni exceptione maiores nec eis fi
4 des ē adhibēda pluribꝰ de causis.† Pri
ma est qꝛ sunt criminosi ⁊ participes di
cte rixe in q̄.d.Bar.fuit occisus ꝙ pꝫ qꝛ
venerāt priꝰ cū alijs octo armatꝫ ēt ipi
armati ad hospitiū cā occidēdi vł offen
dēdi p̄dictos ⁊ Io.Iac.qꝛ ꝑquisiuerūt ꝑ
totū hospitiū sub colore ꝑquirēdi bāni
tos vt dn̄t testes q̇ erāt tūc in hospitio.
⁊ postea erāt illa nocte armati.⁊ venie
bāt ꝟsus.d.hospitiū.dū p̄dicti ballarēt
sub porticu ⁊ l dubio est p̄sumēdū ꝙ ma
5 lo animo ibāt illa nocte.†qꝛ illi qui por
tāt arma p̄sumunt̄ habere malū alm vt
est gl.no.in.c.mercator.l ti.de pa.tenē.
6 in vsi.feu. ¶ †Et maxime rustici q̇ non
debēt audere portare arma vt est text.
cū gl.in.c.si q̇s rusticꝰ.eo.tit.⁊ maxime
in casu nr̄o cū essent circa decē numero
cū oi q̄si gn̄e armoꝝ vt ꝓbatū est. ¶ Sꝫ
socij criminis in rixa nō sūt testes ido
nei:vt.l.qm̄ liberi.C.de testi.⁊.iiij.q.iij.
c.fi.⁊.c.veniētes.ex̄ đ testi.⁊ ibi no.⁊no.
Spec.in ti.de testi.§.j.ꝟ.Itē ꝙ est sociꝰ
criminis.⁊ idē tenet Bal.in.d.l.qm̄ libe
ri.q̇ dicit ꝙ sociꝰ criminis nō admitti
tur siue in defendēdo:siue in impugnā
do.Nam si sunt quatuor in rixa:⁊ vnus
vult deponere ꝙ ego sim culpabilis vel
nō culpabilis nō credit̄ ei.Scđa rō est.
qꝛ.d.Hierony.⁊ Daniel p̄sumunt̄ fuis
se inimici:tum quia venerūt armati ad
hospiciū causa reqrēdi p̄dictos vt dixi.
tum qꝛ erant etiam armati illa nocte q̄
fuerunt in rixa ex quo habebāt vel pre
sumebātur habere malum animū ergo
eos vt dixi.⁊ ideo repellunt̄ a testimo
nio.quia inimici nō solū dicunt̄ quo ad
repellēdū a testimonio.q̇ odiū in mēte
habēt.sed ēt q̇ inimicitie cās habēt vel
hr̄e presumuntur ēt sine mētis odio.ar.
iij.q.v.c.ij.cū seq.vt elegāter no.Inno.
7 in.c.cuꝫ.I.⁊ a.in fi.ex̄ de re iudi.† Ter
tia ratio est qꝛ qn̄ facta est iuria vni in
itinere alter socius nō potest testificari
pro eo socio cui est facta iniuria qꝛ etiā
sibi iniuria facta vr̄ vt no.glo.sing.in.l.
Item apud labeonē.in.§.tenet̄.ff.de in
iu.⁊ ideo nō debet sibi credi tanq̄ in cā
sua ꝓpria.Et ita ꝯsuluit singulariter ex
cellentissimus doctor.d.Argentinꝰ filiꝰ
Raynerij de forliuio q̇ dicit ꝙ ita vidit
obseruari de facto.Sed.d.Bart.occi
sus quādo fuit vulneratus in rixa erat
socius itineris dictorū Hieronymi et
Danielis.Ergo ipsi nō possunt testifica
ri l dicta cā.qꝛ dn̄r testificari l cā ꝓpria
⁊ eo.maxime qꝛ dictꝰ hieronymus pro
fecit contra quēdam paruuꝫ quē putat
fuisse parmesanel.⁊ sic videt̄ habuisse
odiū vel habere debere in mēte ex quo
socius suus fuerat vulneratꝰ.siue ergo
illi socij Bar.occisi venerint causa occi
dendi dictum Ioānem Iacobum ⁊ so
cios ⁊ sic Parmesanellū siue nō ex quo
erāt socij occisi.nō sunt testes idonei ex
quo potest eis opponi vel ꝙ sunt crimi
nosi vł in facto ꝓprio ꝓpter iniuriā eis
illatam per text.cum glo.not.in.c.j.in
ꝟbo idonei.extra de testibus.que dicit
ꝙ illi dicuntur testes idonei quibꝰ nul
la exceptio potest opponi.et probatur
etiam.c.licet ex quadam.extra de testi
bus.⁊ ibi not.per docto. ¶ Quarta ra
tio quare eis non sit adhibenda fides.
quia dicūt multa mēdacia.⁊ inter alia
dum dixerunt quod.Ioan.Iaco.⁊ Ste
phanꝰ hospes fuerūt p̄mi aggressores

in rixa: et per alios testes qui erant in hospitio conuincunt mendacio qui dicunt quod Stephanus hospes nunquam exiuit hospitium. et Jo. Ja. nisi post maleficium commissum. et discalciatus et in camisia. ¶ Et ideo cum dixerint mendacium et falsitatem in hoc maxime nul 9
8 la fides in aliis est adhibenda. † quia deffleat peccator: quia offendens in vno factus est omnium reus vt in. c. defleat. extra de regu. iur. et in. l. qui falsa vel varia. ff. de testi. et habetur in. l. si ex falsis. C. de transa. cum si. ¶ Quinta ratio est quia dicti duo testes dicunt rem non verisimilem. quod patet quia dicunt quod viderunt dictum parmesanellum paruum. et postea dicunt quod eum non potuerunt cognoscere quia tegebatur sub clipeo et eum non potuerunt videre. ergo nec cognoscere cum essent in tertia hora noc. et maxime dum vnus deponit quia vidit parmesanellum indutum zornea rubea. quia istud non est verisimile. quia nox aufert colorem rebus. iuxta illud Vergilii. Et rebus nox abstulit atra colorem. et in hymno dicitur. Nox atra polum condit et rerum colores contegit. Et hoc vult etiam gl. nostra. in. l. si cum exceptione. §. in hac. ff. quod met. causa. que dicit quod illa que fiunt de nocte communiter non cognoscuntur. ¶ Et per illam gl. dicit Oldra. per locum a natura se defendisse et euasisse quendam accusatum de maleficio tempore noctis. nam testes deponebant de visu. non considerans quod illa hora noctis lumen lune non fuerat conuincit testes quia de nocte non potuerunt homines videre. et sic teste natura euasit accusatum vt no. et refert bal. in. l. arethusa. l. si. j. col. ff. de statu ho. et Ang. et Bal. in. d. §. in. hac. et idem tenet Bal. in c. j. §. porro. ad fi. j. col. in tit. qualiter olim. feu. poterat alienari. ¶ Si ergo illa nocte et hora tertia non lucebat luna quia nondum ascenderat. s. terram vel erat tempus nubilosum testes illi conuincerentur de mendacio nec dicerent verisimilia. maxime colore vestis rubee. ergo non esset eis credendum. l. non est verisimile. ff. quod met. causa et. c. quia verisimile. extra de presum. et ita tenet Pe. de anc. in consi. suo quod incipit. In Christi nomine ex ordine contractus. in vlti. col. vbi dicit quod contra non verisimilia iudex non debet dare fidem.

Et idem vult in consi. quod incipit. In Christi nomine amen. Visa facti narratione copia test. in. vij. colu. i fi. vbi dicit quod contra id quod non est verisimile quis non debet audiri. alleg. d. c. quia verisimile. et. c. suaper hoc. extra de renun. immo plus † quod etiam si accusatus vel inquisitus confiteretur maleficium fecisse: si dicta confessio non est verisimilis ei standum non est. l. j. §. si quis vult. ff. de questio. et pro hoc facit quod no. Bal. in. l. fi. in fi. C. de edendo. qui dicit quod probatio debet esse verisimilis alias ei standum non est. ¶ Preterea dictus hiernoymus dicit quod bene cognoscit ipsum parmesanellum. et postea ostensus sibi per iudicem non affirmat quod sit ille qui percussit Bartholomeum. dum dicit quod visus est ipsi testi. el parmesanello propter quod verbum visus est significat dubitationem et non concludit. et sic non valet cum testis debeat de necessitate concludere. vt l. c. in presentia. de proba. vt not. Barto. in. l. quid tamen. §. si arbiter. ff. de arbi. non ergo dicit verisimilia immo contraria dum primo deponit quod vidit eum in rixa de nocte vulnerantem Barto. quia eum bene cognoscit et de die postea sibi ostensus dubitat si est ille qui vulnerauit Bart. melius ergo vidit de nocte et melius cognouit in rixa quam de die cum sibi ostensus est per iudicem quod nullo modo est verisimile. ergo ei nullo modo credendum per predicta. ¶ Tertio principaliter fuerunt examinati alii testes qui erant socii in rixa dicti Bartho. occisi quibus similiter non est credendum. vt dixi supra de predictis duobus in prima secunda et tertia ratione. ¶ Quarto principaliter fuerunt examinati alii testes qui erant in hospitio super indiciis. puta de verbis prolatis per dictum parmesanellum quando finita rixa redijt ad hospitium et parmesanella que habebat franziam erat sanguinata quibus etiam non est fides adhibenda quia sunt singulares. c. cum dilecti. extra de elec. et. c. bone memorie mantue. eo. titu. cum si. Et maxime non sufficiunt ad probandum indicium † quia duo 10 testes requiruntur ad probandum quodlibet indicium. vt est glo. in. l. fi. C. fa. er. et ibi hoc not. doc. et no. Bar. in. l. fi. circa fi. de que

stio.facit ꝙ not.Bal.in.l.j. C.de test.vbi vult ꝙ ad ꝓbāduꝫ parētellam dꝫ ꝓbari ǵlibet grad⁹ ꝑ duos testes.ꝛ ita no.ēt 11
Bal.in.l.ij.C.quoꝝ ap.non reci.ergo ſi militer ad ꝓbādū qȯlibet indiciū reqꝛ runt̄ saltē duo testes.vt no. doc.i.d.l.fi. Ideo cū sint singulares vt puriмū sup dictis indicijs fides eis nō est adhiben da.Et ꝑ pdicta patet ꝙ illa tria indicia principaliter.s.in ꝯriuꝫ deducta nō ob stant.Et maxime pmū causatū ab illis duob⁹ hieronymo.s.ꝛ Daniele. Infra tñ etiā in secūdo dubio principali rñde 12
bit etiā pticulariter alio mō dictis tri bus indicijs.Et ex istis apparet clara decisio circa pmū dubiū pncipale.vꝫ ꝙ dicti testes examinati cōtra dictū parꝛ mesanellum nō sunt omni exceptione maiores.nec eis est fides adhibenda.
¶ Circa fm dubiū pncipale vꝫ posito ꝙ eis eēt credēdū an attestatiões eoꝝ ꝯcludāt dictū parmesanellū fuisse illū q̇ occidit.d.Bartho.Ita vt dicta eoꝝ plene ꝛ sufficiēter probent homicidiū factū fuisse per.d. parmesanellū. ¶ Et in hoc opꝫ discurrere per dicta omniū testium.Et in primis cōsideranda sunt dicta hieronymi ꝛ Danielis de q̄b⁹ di ctū fuit in pcedēti dubio pncipali.Bre uiter cōcludēdū est ꝙ nō.Nam lꝫ ambo dixerint vidisse illum qui vulnerauerit dictū Bar.in pectore ꝑpter qȯ vulnus mortuus est ꝛ in hoc possint recte ꝯclu dere ꝛ dicere veritatē.Tamē q̄s fuerit ille q̇ vulnerauit eūꝫ nō ꝓbant neqꝫ cō cludūt ꝛ sic attestatiōes eoꝝ nō cōclu dunt ꝙ fuerit.d.parmesa.Nā hierony mus dixit in hec v̄ba.Et postea vidit quendā paruum qui visus est ipsi testi el parmesanello ad conditionē ꝑsone. quē bene cognouit ꝓiicientē vnū spe tum suo iudicio tñ nō firmat ꝙ fuerit spet⁹ ꝛ cū ipa armā vulnerauit.d.Bar. vno magno vulnere i pectore quo mor tuus est.ista eñ verba nō cōcludūt neꝛ cessario qȯ fuerit parmesanellus q̇ vul nerauit.d.Bar.ex q̇ hieronym⁹ testis dicit ꝙ visus est ipsi testi el parmesanel lo.nā illa v̄ba ꝑlata in tertia ꝑsona per notariū redigendo ad primā ꝛ ꝓpriā 13
ꝑsonam ipsius testis intelligūtur ꝛ exꝛ poni debēt.Ita visus est mihi parmesa nell⁹.Et sic testis in hoc nō loquit̄ affirꝛ matiue sed dubitatiue.† qꝛ lꝫ ista verba mihi v̄r:vel mihi visum fuit in sentētia vel arbitrio ꝑlata affirmare vident̄:vt l.q̄d tñ.§.si arbiter.ꝛ ibi hoc no.Bar.ff. de arb.ꝛ.l.diu⁹.ꝛ ibi ēt Bar.ff.de lib.cā. ꝛ.c.pterea.ꝛ ibi oēs doc.extra de app.ꝛ no.Ang.ꝛ alii in.l.j.in.§.si quis ita.ff.de v̄b.obl.sec⁹ est in teste cui⁹ dictū dꝫ neꝛ cessario ꝯcludere:vt est gl.no.in.l.diem ꝓferre.§.si p̄ſes.ff.de arbi.Et rō differē tie est † qꝛ v̄bū v̄r refert̄ ad iudicis intel lectū q̇ iudici ꝯgruit ꝛ nō testi.ꝛ hoc tenebat in suo trac.de teste.in.xvj.q.Et lꝫ in fine dicat ꝙ hoc fallit qñ id qȯ diꝛ cit ei videri ꝯiunctū sit sensui:vt ꝙ vidit talē possidere.ꝛ videt̄ sibi quod sint.x. anni.ex eo eñ qȯ vidit cōiuncto eo qȯ sibi v̄r bonū est testimoniū.vel si dixit se vidisse vnū hominē.ꝛ v̄r sibi ꝙ sit titius. ꝛ sic v̄r dicere ꝯ id ꝙ dixi in casu nostro tñ etiā si dictū Bar.esset verū de quo tñ valde dubito nihilominus pōt in casu nostro dici ꝯtrariū.primo qꝛ non loquit̄ hiero.testis noster per v̄bū v̄r qȯ sit pñꝛ tis tpis.sed per verbū visus fuit ꝙ est p teriti ꝛ sic sensus est qȯ tūc ita sibi visuꝫ fuit sꝫ nūc nō affirmāt de pn̄ti ꝙ sibi viꝛ deat̄ ille.Et ꝙ hoc sit verū ptꝫ qꝛ postea ostēso sibi.d.parme.cū duob⁹ aliis carꝛ ceratis ꝛ pri⁹ interrogat⁹ si ibi erat par mesa.ꝛ pri⁹ ēt ꝑ ipm diligēter inspectis illis trib⁹ ostēsis.dixit ꝑ suū sacrꝫ in hec verba:ꝙ ille q̇ erat in duploide cū cōpe dib⁹ erat parmesa.cōstitutus coꝝ dño iudice ꝛ ibi ꝑ eū visus iudicio suo est ilꝛ le paruus quē dixit in.d.suo vidisse vul nerare Bar.defunctum.ꝛ iō sic iudicat ad personā.qꝛ eū bis viderat dicto die ante rixā ꝛ eo qꝛ tempore rixe nō poteꝛ rat eū bene discernere i facie ꝑpter tar getam que ipsum tegebat ꝛ propter noꝛ ctem. ¶ Ecce ergo ꝙ hierony.viso de die ꝛ examinato.d.parmesa.non audet affirmare ꝙ ipse sit ille qui vulnerauit Bartholomeū dū dt ꝙ iudicio suo est il le ꝛc.ex quo v̄bo iudicio suo apparet qȯ nō affirmat neqꝫ cōcludit esse illum nec eius dictum valet † quia testis non deꝛ bet iudicare vel deponere ꝑ verba que

a iudiciū[a] significēt sȝ solū de facto qꝛ ad iudicē spectat iudicare nō ad testē vt no. Bar. l. l. j. C. ꝺ vsur. ꝛ l. l. j. ff. si cer. pe. Et Cy. in. l. ij. in. iiij. q. prin. l pn̄ci. in. ij. col. C. que sit lon. cōsue. ꝛ idē tenet Inn. in c. causam. extra de testi. Et Oldr. in cōsi. lxxxix. et Ant. de bu. ꝛ cano. in. c. ꝑsonas. ex̄ de testi. ꝛ Dn̄icus de sancto Geminia. in. c. si q̇s iusto impedimēto. de elec. li. vj. Nec sufficit dictū testis ꝯcludere ꝓ̄sumptiue vt no. in dictis iurib⁹. ꝛ maxie qn̄ ē talȝ ꝓ̄sumptio q̄ potuit actui inesse ꝛ nō ineē vt est in casu nr̄o. vt. l. i matrē. C. de proba. ꝛ ita vult ēt Lud. de Roma. in ꝯsi. suo. xcj. in scdo dubio in fi. Et ꝙ dict⁹ Hiero. non affirmet apparet. qꝛ assignat duas rōnes. quare dixit iudicio suo ꝛ nō affirmatiuo. pr̄a est qꝛ idō ita iudicat ex eo qꝛ tpe rixe n̄ potuit eū bn̄ discernere in facie ꝓpter targetā ꝛ ꝓpter noctē. Iste sunt due rōnes que ostēdūt ipm vere nō potuis-
14 se cognoscere qꝛ homo cognoscit̃ in facie vt. l. stigmata. C. de fabricē. lib. xj. ꝛ ibi Bar. q̇ ꝺt ꝙ practica solēnis est si queritur a teste de aliquo recognoscēdo si fuit in loco ꝙ dicat ꝙ cognoscit qꝛ vidit faciē suā l diuersis. ff. de relig. ꝛ sump. fune. ꝛ idē vult Bar. ꝛ Flo. in. d. l. cū in diuersis. Rō secūde dubitatiōis fuit ꝓpter noctē. q̄ rō est legitima. vt no. gl. l. l. si cuȝ exceptione. §. in hac. ff. qꝺ me. cā. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. ꝛ no. Bal. in l. de quibus. in pe. col. in prin. ff. de legi. ꝛ dixi. s̄. in primo ꝓ̄cedenti dubio principali. Cū ergo dictus Hieronymus videndo ipsum parmesanellum et examinando ipsum de die si est ille q̇ vulnerauit Bartholomeū ꝛc. Non audet affirmare qꝺ cognouerit eumvere fuisse illū debemus intelligere ꝙ similiter locut⁹ est dubitatiue ꝛ non affirmatiue in primo dicto nō viso eo tempore prime attestationis dum dixit visus mihi fuit ille. qꝛ propter verba sequētia declarantur precedētia. l. si seruus pluriū. §. fi. ff. de leg. j. ꝛ maxime cū in verbis sequētibus assignet rōnem sue dubitationis. ¶ Et idō dū dixit in prima attestatiōe ꝙ ipsum bene cognouit tȝ intelligi ex eo. qꝛ viderat ante rixam cum his. vt ꝺt in scꝺa attestatiōe. nō autē ex eo ꝙ bene cognouerit Bartho. vulnerare. qꝛ iste intellect⁹ cōtradiceret prime attestationi dum loquitur per verbū visus fuit sibi ꝛ cōtradiceret multomagis secunde attestationi in qua loquit̃ dubitatiue. vt. s̄. dixi. Et est mirādnm ꝙ potuisset eū vere ꝛ aperte cognoscere in rixa de nocte si eū vidēdo de die ꝛ examinando ipm nescit vere ꝛ de certo cognoscere si est ille qui vulnerauit. ꝛ sic ex predictis apparet ꝙ ipse Hieronymus nō cōcludit vere ꝛ de certo ipsum parmesanellum fuisse illū q̇ vulnerauit Bartho. ¶ Similiter etiā minus Cōcludit dictū Danielis. q̇ ostēso sibi parmesanello. dixit se eū nō regnoscere qꝛ nō vidit ante. nisi tpe dicte rixe de nocte. Tn̄ ex aspectu iudicat ipȝ esse illum ꝛc. qꝛ iudicat ꝛ non testificat̃. vt dixi de Hieronymo. ꝛ similiter iudicat de zornea qꝛ dicit sibi videbat̃ illa zornea. q̄ ille paruus habebat in dorso tpe rixe. Itē qꝛ si Hieronymus q̇ pri⁹ viderat eū nō potuit vere cognoscere ꝓpter targetam ꝛ noctē multomagis Daniel ꝺe ipm cognoscere potuit. arg. aut̃. multomagis. C. de sac. san. eccl. ꝛ. l. q̄tomagis. ff. de iureiur. Preterea dicūt dictus Hieronym⁹ ꝛ Daniel l sua ꝑma attestatiōe ꝙ erāt q̄tuor in rixa ex ꝑte ꝑmesanelli. ꝛ ꝙ ille videbat̃ esse ille qu⁹ ꝛ l ꝺitate nō erāt nisi duo. vȝ ipe ꝑmesanell⁹

a ¶ Iudiciū significent. Uide ad hoc. do. Alexan. de imo. in cōsi. lxxiiij. in. j. vo. ꝛ in consi. cxlvij. l. ij. vol. ꝛ in ꝯsi. xlij. l. iiij. vo multa ꝑ bar. in tra. de teste bal. in. l. de quibus. ꝺ legi. doct. in. l. sciēdū. de ver. ob.

ꝛ petrus sclau⁹ de sua societate.opꝫ ergo ꝙ aut mẽtiãt de toto eorũ dicto aut ꝙ erãt alij duo de q̃b⁹ potuisset esse ille paru⁹ q̃ vulnerauerit.Et sic eorũ dicta nõ cõcludũt vere ꝙ parmesanellus fuerit ille q̃ vulnerauit Bartho. ¶ Et idẽ dicẽdũ est de Frãcisco baldonato teste q̃ ostẽso sibi dicto parmesanello ad oculũ dixit.Iste vr̃ mihi esse ille q̃ vulnerauit dictũ Bar.q̃ similiter loquit̃ p v̓bũ videt̃ qđ est dubitatiuũ:vt plene.s̄.dixi ꝛ sic nõ cõcludit de necessitate q̃ fuerit ille. ¶ Sunt multi alij testes deponẽtes in ista cã q̃ deponũt nõ de ipso maleficio:sꝫ de alijs indicijs:sed nõ cõcludũt.tũ qꝛ sunt singulares:vt dixi in prio p̃ncipali.tũ ẽt qꝛ sunt ꝯ̃ij i multis:vt apparet ex p̃cessu:vt.l.q̃ falsa vel varia.ff. de testi.ꝛ no.in.l.ob carmẽ.§.fina.eo.titu.ꝛ in.c.lꝫ cãm.ex̃ de p̃batio.ꝛ in.c.in nostra.ex̃ de testib.cũ simili. Et qꝛ dixi s̄.i narratiõe facti ꝙ quatuoꝛ sunt indicia p̃ncipalia. ¶ Primũ ꝙ orit̃ ex attestationib⁹ dicti Hierony. Danielis et Francisci baldonati q̃ dicũt vidisse vulnerari Bartho.nã pria facie lꝫ nõ probẽt necessario.tñ videt̃ facere maximũ indicium ꝯtra dictum parmesanellum per ea q̃ not.Barto.in.l.fina.ff.de q̃stio. ꝛ Bal.in.l.fina.C.de probatio.Nã istud indicium tollitur ex eo maxime:quia illi testes dicũt manifeste falsum qui deponunt ꝙ quatuoꝛ erãt in rixa ex parte parmesanelli et in veritate vt dicunt oẽs testes erãt nisi duo vꝫ Petrus sclaus ꝛ ipse parmesanell⁹. † Ergo eorum dictũ presumit̃ esse falsũ etiã in alijs partib⁹ suarum attestationum:vt no.in l.si ex falsis. C.de transact.et.s̄.dixi in prio dubio pricipali. ¶ Sdm indicium fuit ꝙ orit̃ ex dicto Stephani hospitis q̃ dicit ꝙ parmesanellus interrogatus ab eo q̃d fecerat i illa rixa cõfessus fuit ꝙ vulneratus fuerat dictũ Bar.qm̃ alij tres testes super hoc examinati.vꝫ Io. Iaco.pet.sclau⁹ ꝛ Stephanus hospes dicũt cõtrariũ vꝫ ꝙ respõdit nihil mali se fecisse:vñ stari dꝫ dicto pluriũ:vt not. plene p gl.ꝛ doc.in.c.in nostra.extra de testib⁹.ꝛ l.l.ob carmẽ.§.fin.ff.de testi.cũ simili. ¶ Tertiũ idiciũ fuit:qꝛ Stephanus hospes deponit qđ parmesanellus rogauit ipm̃ dicẽdo:lo ve prego non vogliati dire che sia stami che habia morto colui;qꝛ in hoc est vnic⁹ ꝛ singularis ergo ei non est credẽdũ.c.cũ dilecti.ex̃ de electio.cũ similib⁹. ¶ Item dato ꝙ ista v̓ba dixisset.tñ p̃pter hoc nõ seq̃t ꝙ ipse fuerit delinquẽs.qꝛ nõ p̃bat lꝫ esse ꝙ ab hoc ꝯtingit abesse.l.non hoc.C.vñ cogna.ꝛ.l.neq₃ natales.C.de p̃batio.cũ similib⁹. ¶ Est ꝛ aliud simile indicium: qꝛ dixit vt dꝫ iculpetis Ioãnẽ picininũ qui in veritate nõ fuerat qꝛ potuit hoc dixisse vt liberaret oẽs alios a culpa.q̃ inculpabant̃.s.Io.Iac.pet.sclauũ Stephanũ hospitẽ ꝛ ipsuꝫ nõ aũt vt fateret̃ se dictum homicidiũ cõmisisse per p̃dicta. ¶ Quartũ indiciũ fuit qꝛ testes ali q̃ videt̃ dicere ꝙ parmesanell⁹ qñ iuit ad rixã habebat in manib⁹ partesanellã cũ franzia q̃ postea fuit reperta sanguinata;qꝛ p hoc non sequit̃ necessario quod fuerit ille qui cum ea vulnerauit Bartho.quoniã apparet ex attestationibus ꝙ eam p̃iecit ꝛ percussit lapidẽ ꝛ emisit ignẽ.ꝛ ideo potuit alius eam accipere ꝛ iacere contra ipsum bartholomeum vel etiã propter doloꝛẽ;qꝛ cum sagitta fuit vulnerat⁹ in aure potuit sibi cadere illa ptesanella ꝺ manu ꝛ ali⁹ vulnerasse Barto.cũ illa p illaꝫ regulã nõ probat hoc esse ꝛc. ¶ Nec obst.si dicatur non erat alius pro parte sua nisi Pe.sclauus ꝛ ille non presumit̃ hoc fecisse:quia fuit cõdẽnatus a magnifico domi.Capitaneo solũ in hoc qꝛ fuit bãnitus per quinquẽnium p qua sentẽtia presumendũ est.l.here.§.gaya.ff.de euictio. ¶ Quia respondet̃ ꝙ si fuisset ita toꝛt⁹ ꝛ toꝛmẽtat⁹ sicut fuit ipse parmesanellus foꝛte fuisset aliter cõdemnat⁹. ¶ Sed quid egemus testib⁹ postq̃ ipse Petrus sclau⁹ fuit liberat⁹ a moꝛte cõfessus est ꝙ ipse fuit ille q̃ occidit Bartholomeum q̃ confessio tollit p̃sumptionem sententie vt singu.not. Innocẽ.in capitulo qꝛ pleriq₃.extra de immuni. eccl.ꝛ i capitulo cũ bertoldus.ex̃ de re iudica. ¶ Quintũ etiaꝫ indiciũ potest addi quia dicitur parmesanellum fuisse cõfessum ad torturam quod poꝛtauit

illā parteſanellā ad rixam ꝗ habebat frãʒiã:qꝛ rñdeť vt dixi in primo ꝓcedē ti indicio qꝛ vnū ⁊ idē eſt.¶Et ex iſtis olbus cõcludiť ꝙ nõ eſt probatū vere ⁊ ſufficiēter ⁊ plene dictum parmeſanellum cõmiſiſſe dictū homicidiū.¶Nec obſtat ſi dicať ꝫ dicte ꝓbationes ſepare nõ ſint ſufficientes tñ oẽs ſimul iū cte probāt ꝑ textū cū glo.in.l.iij.§.j.in ꝟbo oẽs.ff.de teſtibꝰ.vbi dicit ꝙ deficit in fide ſup numerꝰ:qꝛ illa doctrina procedit qñ eſſet ſolū defectꝰ in fide qꝛ ali qui ſunt cõſanguinei ⁊c.qꝛ numerꝰ plurīū teſtiū coadiuuat.¶Sꝫ hic eſt defectus olm teſtiū qꝛ nullꝰ bñ cõcludit de neceſſitate:vt.ſ.dixi.Et ſimiliter rñderi põt ad.l.ſi quis ex argentariis.§.j.et qꝫ ibi not.Bald.⁊ Ange.ff.de edē.⁊ ad id quod not.Bal.in.c.j.§.ſacramētū.in tit.de conſue.rec.feu.cū ſi.¶†Nec ob. alia regula que dicit ꝛ que nõ proſunt
16 ſingula multa iuuāt:vt habetur ꝑ glo. in.l.iuſtā.C.de proba.cum ſi.qꝛ illa regula procedit quãdo illa ſingulariter probāt aliquā partē vere.Sed ſi non ꝓbant vere qꝛ tūc ſingulꝛr nõ proſunt vt probēt vnū totū:vt.l.j.C.ꝗ pro numero tutelarum.cū ibi no.⁊ per no.in.l.ij.§. j.ff.de excu.tu.cū ſi.Sed in caſuꝰnoſtro iſta ſingula depoſita ꝑ dictos teſtes nõ probāt aliquid vere ⁊ ꝑfecte aliquā ꝑtem eorū que dicūt:maxime illi tres ꝗ deponūt ſe vidiſſe Bartholomeūvulnerari.ergo nõ poſſunt ſimul iungi vt ꝓbēt totū maleficiū.¶Preterea illa regula nõ ꝓcedit i maleficūs quo ad penā corporalē inſligendā:ſed procedere
17 poſſet quo ad torturam dandā.† qꝛ in criminalibꝰ ꝓbationes debēt eſſe luce meridiana clariores.vt.l.ſi.⁊ ibi Bald. C.de proba.⁊ no.per bar.in.l.ſi.ff.de q̄ſtio.que in caſu noſtro nõ ſunt luce meridiana clariores:imo obſcure ⁊ ſuſpecte:vt apparet ex ꝑdictis:qm̄ ex ꝑſumptionibꝰ ꝗs nõ debet cõdēnari ad mortē:vt not.Inno.in.c.qꝛ veriſimile.extra de preſump.⁊ dicetur.j.in tertio dubio ꝑncipali.¶Circa tertiū dubiū principale poſito ꝙ ſit plene ꝓbatū dictū homicidium commiſſum fuiſſe per dictuꝫ parmeſanellū ſine per vrgētiſſima in

dicia an ſint purgata.d.indicia ⁊ probatio ꝓpter torturā ⁊ alia tormēta ꝗ paſſus eſt ipſe parmeſanellꝰ⁊ ſemp ſtetit cõſtās.¶Et vꝛ prima facie dicendū ꝙ nõ qꝛ ſi pretor cum curia põt damnare ad mortē illū ꝯ quē probatū eſt delictū per teſtes etiā ſi nolit ꝯfiteri:vt eſt tex. cū glo.in.l.ſi ꝗs in hoc genꝰ.C.de epiſ. ⁊ cle.⁊ ibi hoc tenet Pau.de ca.⁊ aliꝫ. in.l.ij.C.quo.ap.nõ reci.⁊ ibi hoc tꝫ Albe.de ro.⁊Bal.⁊ idē tꝫ bal.in.l.milites. C.de.q.Ergo iudex nõ potuit derogare illi probationi per torturā ne ꝑ indirectū dareť occaſio liberandi accuſatum vel inquiſitū.c.cū quid vna via.de reg. iur.in.vj.facit qꝫ no.bal.in.l.in ꝯctibꝰ. C.de nõ nu.pec.vbi dicit ꝙ ſi iudex ſtatuit maiorē terminū ꝙ̄ velit ſtatutū nõ valeat.¶Et ideo ſi ſtantibꝰ probationibus debeat mori.hec tormenta ſubſecuta nõ debent eū releuare ne delicta remaneāt impunita.l.ita vulneratꝰ.ff. ad.l.aquil.⁊.c.vt fame.de ſen.excom.
18 †Et pro hac opi.ꝙ ꝑ torturā nõ purgenť indicia ⁊ ꝓbatiões plene facte.vꝛ eſſe glo.ordi.in.l.j.C.de qõ.ꝗ incipit in l.inuidioſa.circa mediū ſm Alb.de roſa.i rub.eod.ti.Et iſtā opi.vꝛ etiā tenere Pau.de ca.i.l.ſi ꝗs in hoc genus.C.ꝺ epiſ.⁊ cle.⁊ Lud.de ro.i.l.j.ꝯ.hoc teſcriptū.i vlti.col.ff.ad ſille.¶Sꝫ tñ his nõ obſtātibꝰ teneo ꝯriū ⁊ qñ eſſent indicia ſola ſicut eſt in caſu nr̄o:vt declaraui ſ.in.ij.dubio ꝑncipali nõ eſt dubium ꝙ non põt cõdēnari:imo qñ fuiſſent data tormēta cõpetētia:vt.l.qõnis modū.ff. de qõ.nõ poſſet ampliꝰ torqueri ⁊ deberet abſolui niſi ſuperuenirēt noua indicia:vt.l.vnicꝰ.§.j.et ibi hoc no.Bar.ff.de qõ.ꝑ Bart.in.l.obſeruare.C.quorū appel.nõ reci.⁊ ꝑ Saly.in.l ij.C.de cuſto. reo.⁊ in.l.de tormentis.in pen.q.C.de qõ.⁊ per Odofre.in ſuo tracta.de qõ.⁊ per Ange.de are.i ſuo tracta.malefi.in gl.in ꝟbo cõparēt dicti inꝗſiti ⁊ negauerūt totū.⁊ eſt tex.cū glo.in.l.edictuꝫ. ff.de qõ.ꝗ dicit ꝙ tormētis ⁊ ꝟberibꝰ ⁊ igne fatigati ꝗ dicūt veritas ipſa dicere vꝛ.⁊ allegat Tulliū i topicis.et ſic purgatꝰ dꝫ quaſi purā veritatē videatur dixiſſe.⁊ ita tꝫ expreſſe Albe.de roſa.in.l.

rescriptū.C.de questio.l.ij.col.versi.est
etiā notādū.in ꝑl.q̇ dicit etiā ꝙ ita ser
uat.ꝛ Bar.in.l.q̇ sicut.in prin.ff.de que
stio.Et intelligūt doc.ꝑdicti siue sint in
dicia leuia siue vrgētissima. ¶ Sꝫ qñ nō
solū essent:sꝫ etiā plene ꝛ sufficiēt̄ esset
ꝓbatū an tūc ꝑ torturā purget̄ illa pro
batio ita ꝙ nō ꝑsumat̄ vera.ꝛ ī hoc ma
ior est dubitatio. ¶ Et Albe.de rosa.in
rubr.C.de q̄ō.in.ij.col.versi.est etiā no-
tandū.format istā.q.ꝛ dicit ꝙ gl.in.d.l.
j.C.de.q̄ō.q̄ incipit.l.inuidiosa sentit ꝙ
nō tñ subdit ꝙ illa glo.nō loq̄tur de tor
tura criminis sꝫ testis.Ideo non facit
ad ꝓpositū.ꝛ gl.in.d.l.edictū.vult ꝙ sꝫ
Tulliū licet non alleget aliquā legem.
19 ¶ †Subdit tñ ꝙ fatuꝰ est iudex q̇ tor-
q̄at aliquā ꝯ quē esset plene ꝓbatū nisi
hoc faceret cū ꝓtestatiōe ꝙ nō intēdit
eū torquere sup ꝓbatis. ¶ Uł pōt etiā
facere hoc ex alia cā.ꝛ est cautela ꝙ
faciat torqueri vt cōfiteat̄ ad istū finē
vt nō possit appellari a snīa cōdēnato-
ria a qua alias pōt appellari.l.non tm̄.
ff.de appella.nō recip.ꝛ in.l.j.in fi.C.de
tura.cal. ¶ Et ideo cū in casu nr̄o.d.ꝑ-
mesanellꝰ sepiꝰ in diuersis diebꝰ fuerit
tortꝰ ꝛ habuerit flāgettā ꝛ tormētū ꝛ nū
q̄ fuerūt ꝑ curiā protestatū ꝙ hoc fece
rit ꝛ iterrogaret sup nō ꝓbatis:aut est
cōfitēdū ꝙ malefecit:vł potiꝰ ꝙ habuit
crimē nō fuisse sufficiēter ꝓbatū ꝯ euꝫ:
q̄ð in dubio est ꝑsumēdū ꝙ nō malefa-
ciat iudex.l.ij.ibi ꝙ nō arbitramur.C.
de offi.ciui.iudi.ꝛ.l.nō est verisimile.in
ꝑn.ff.ꝙ me.cā.imo ex ꝓcessu apparet
ꝙ qñ fuit interrogatꝰ in tormētis ꝙ sēꝑ
fuit interrogatꝰ solū de his de q̇bꝰ erāt
testes testificati.ꝛ maxime si habebat
dictā ꝑtesanellā ꝛ nō super nō ꝓbatis.
¶ Nec ob.si dicat̄ imo fuerit tortꝰ:vt in-
telligeret̄ an illud maleficiū esset pēsa
tū vł nō q꞉ cōtrariū apparet ex interro
gationibꝰ sibi factis:q̄ nō tēdūt ad hoc
sꝫ solū ad extorquēdā cōfessionē si ꝯmi
sit illud homicidiū. ¶ Nec pōt dici ꝙ
curia posuerit eū ad torturā.ꝛ ad alia
tormēta nec possit appellari scđm cau
telā Bal.q꞉ ꝰm statuta ciuitatis Uincē
tie ꝛ leges dñorū Uenetorū ab huius-
modi sententijs capitalibꝰ nō pōt ap-
pellari:vñ non fuisset necessaria dicta
tortura.ꝛ tormēta ꝑꝑ tollēdā appella-
tionē:q̄ fieri nō poterat.Ex q̄ ꝯcludi dꝫ
ꝙ illa tormēta fuerūt sibi data solū ex
eo ꝙ ꝯ eū nō erat ꝓbatū sufficiēter ad
hoc vt posset haberi cōfessio sua vel vt
purgarent̄ ea q̄ ꝯ eū deposita fuerant.
¶ Et istā opi.tꝫ ī terminis Albe.de ro-
sa.in.d.l.edictū.ff.de q̄stionibus q̇ vult
20 † ꝙ si plene esset ꝓbatū ꝯ vnū de deli
cto ꝛ postea tortꝰ fuisset cōstās tolleret̄
illa ꝓbatio quasi vera nō fuerit ꝑ glo.
ibi. ¶ Et istud etiā vr̄ fuisse de mente
Bart.in.d.l.vniꝰ.§.j.ff.de q̄ōibus. ¶ Et
ita etiā vult Ang.de are.optimꝰ practi
cus in materia maleficioꝝ ī suo tract.
malefi.in gl.in v̄bo cōparēt dicti inq̇si
ti.ꝛ negauerūt totū.Et ita etiā vidi ser
uari als Uerōe. ¶ Nec obstat q̄ð dicit
Pau.de ca.in.d.l.si q̇s in hoc genus.q̇
vr̄ sentire ꝯ.q꞉ auctoritas ꝑdictorū ꝛ
cōis obseruātia ꝑualet.vł intelligamꝰ
sm̄ qñ nō essent tot tormēta ꝑ q̄ nō pos
sit purgari illa ꝓbatio. ¶ Nec ob.auto
ritas Ludo.de Roma.in.l.j.§.hoc re-
scriptū.in vlti.col.ff.ad sille.q̇ vr̄ dicere
ꝯriū ꝙ ꝓbatio nō tollit̄ alo ꝑ torturā.
sꝫ ꝙ dꝫ puniri in pēa pecuniaria q꞉ stā
tibus ꝓbationibus vł indicijs vrgētibꝰ
ꝛ tortura sequēti q̄ in totū purgat vł ꝑ
ꝑte probatiōis dicēdū est ꝙ nō dꝫ puni
ri pena corporali que doctrina ē verissi
ma qñ ꝓbationes et indicia nō fuissent
purgata in totū q꞉ tūc ex indicijs quan
tūcūq꞉ vrgentibꝰ q̇s nō dꝫ ad mortē ꝛ
ad penā corporalē cōdēnari sꝫ pena dꝫ
minui ꝛ in penā tm̄ pecuniariā cōdem
nari.Ita vult Ludo.in.d.§.hoc rescri-
ptū.ꝛ fuit doctrina Inno.in.c.q꞉ verisi
mile.ex̄ de ꝑsump.ꝛ idē no.ibi Anto.de
bu.ꝛ ꝓbat̄ hoc in.c.afferte.eo.tit.ꝛ ibi
hoc etiā not.Anto.de but.ꝛ canoniste.
Et idem tꝫ Abbas sicul.in.c.auditis.in
antepe.col.in fi.extra de ꝑscrip.ꝛ Bal.
in.c.j.in fi.in tit.hic potest esse titulus
quibꝰ mod.feu.amittatur.Et ideo con
cludendū est ꝙ aut iudici videt̄ ꝙ illa
indicia quecūq꞉ sint purgata fuerint ꝑ
illa tormenta. et tunc debet absolui.
¶ Aut ꝙ non sint sufficienter purgata
ꝛ tunc quia nō sunt probationes clare

et aperte et cócludétes necessario.sz potius inducétes psumptioné q̃ dz códénari i pena pecuniaria vl alia pena nó corpali etiã si illa idicia essent vrgétissima etiã si essent talia que mété iudicis adeo cócitarét q̃ aliud credere nó posset.vt no.Jo.And.in additio.Spec. in tit.de pbatio.§.videndũ.et Sãdinus in suo tracta.malefi.in rub.xvj.in titu. de presump.et indiciis.quibus procedit ad códénationé in pn.in.j.q.cir.fi.q̃ dicit q̃ oés doctores tépore suo ita dixerũt et ita etiã vidit practicari q̃ talia idicia sic vrgétia nó sufficiũt ad códénationé pene corporalis sz pecuniarie dũtaxat. ¶ Et ita tz et sequit Pau.de ca.i 9sl.suo.cxcvij.i vlt.col.† q̃ etiã dicit q̃ p dcm̃ dicti Sandini defendit quédã a pena capitali cótra qué erát ita fortia et indubitata indicia q̃ anim9 et intellectus nó poterat credere q̃ ali9 fecisset homicidiũ q̃ ipse et subdit in alio etiaz casu simili cócludendũ esse in tutioré et benignioré parté scz absolutoriã postq̃ crimina deducta in inquisitióe nó sunt pbata per spontaneã cófessioné nec p testes necessario cócludétes.et etiaz dicit q̃ de iure q̃tũcumq̃ magnificus.d. ptãscertitudinarie credat p ea q̃ testes deponunt illos fore culpabiles q̃ hoc nó sufficit:cũ habét iudicare et pronunciare fm acta et pbata et nó fm cóscientiã.l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.psi.vnde narrát doc.q̃ cũ potestas Bononie stãs ad fenestrã vidisset seium occidere titiũ si tñ corã eo tanq̃ corã iudice non fuit titi9 cófessus nec p testes legitime pbatũ fuit sibi cósultũ p doc.bonoñ.q̃ deberet eũ absoluere q̃tomagis i casu nřo in quo nó est certus de isto maleficio p ppriũ sensum aut p ppriã sciétiã sz ex psumptionib9 et suspitionib9 resultátibus ex dictis aliorum.nã in multo fortiorib9 casib9 et magis coartãtibus mété iudicis loquit Sandin9 magnus practic9 maxime in materia maleficiorũ vt refert Jo.an.in addi.spe.in tit.de procu.§.j.in addi.q̃ incipit p hoc vř.etc. ¶ Et tñ dicit oés doct.Bononienses q̃ tũc erant tenuisse q̃ nó poterat pcedi ad códénationé psonalem p tã vrgétia indicia.Sed si erat tale maleficiũ de q̃ imponebat pena pecuniaria bñ pót fieri códénatio.et ita dicit vidisse vbiq̃ seruari cũ toto tépore vite sue semp iuerit p diuersas ciuitates et loca pro iudice maleficiorũ.esset eñ temerariũ facere 9 decisioné tãti viri et tã experti in materia maleficiorũ.Jsta suntverba Pau. de ca.in.d.cósil.cxcvj.ppter que cósuluit in cã simili. ¶ Et ideo ex pdictis có cludo q̃ ille parmesanellus non potuit de iure códénari ad morté:nec ad aliquã penã corporalé.sz debet absolui vl condénari pena pecuniaria vl aliqua simili.et ita teneo.de Joã.Jaco.et Stephano hospite códénatis in quinquaginta libris.pro q̃libet nescio videre qũo et ex qua causa ex isto pcessu fuerint condemnati:cũ nó appareat aliquo mõ ipsos fuisse in aliqua culpa:qz Stephanus nũq̃ exiuit hospitiũ illa nocte qua fuit occisus Bartholomeus.Joannes vero Jacobus exiuit hospitiũ sine caligis in camisia post rixã completã:qz dicebat q̃ parmesanellus interficiebat certevt dixi nescio causam 9dénationũ qz vt dicitur nihil mali fecit.vnde puto non bene fuisse códemnatos.

¶ Summariũ super cósil.xxxiij.

1 Occidere q̃ aliqué volebat:si illi9 loco amicũ suũ occiderit:an mortis pena puniri debeat:numeris olb9 sequétibus per totum consilium.

2 Operam rei illicite dans si ex proposito delinquat:qz volens vnũ pcutere aliuz percussit:an mortis pena teneat.

3 Delictũ qñq̃ ad casum improuisum se extédit ppter ipsius facti naturaz:quo ad talez casum verisimiliter se extédit.

4 Operã dans rei illicite:et cogitatũ tendit ad finem secutum:tunc puniri dz.

5 Capitalr ad hoc vt q̃s puniri debeat: requiritur:q̃ homicidiũ dolo cómissuz fuerit:neq̃z sufficit:q̃ etiã lata culpa interuenerit.

6 Statutum si homicidam ad morté puniat:et doli métionem faciat:iudex vbi dolus non sit:suam sententiam temperare debet.

7 Assessores non verba statuti:sed animũ inspicere debent.

8 Casus fortuitus dicitur quem nõ prece dit aliqua causa depẽdẽs ab eo:cui ca- sus imputatur.

9 Lex noua quando per verba simplicia: vel etiam taxatiue loquatur:tũc si per aliam legem de extẽsiõe appareat:ex- tendere debemus.

10 Negatiua:q quis nõ fecerit animo no- cendi:quomodo probetur.

11 Legum presumptiones liquidissime pro- bationes existunt.

12 Proiiciens lapidem in aliquẽ locũ pro hibitum:et casu fortuito trãseuntẽ per- cutit:percutiẽs de culpa:non autem de dolo punitur.

13 Iniuriarum actiõe quis puniri nõ põt: quando rixe mediatorem percussit.

14 Delictum quãdo commissum fuerit:si culpa lata fuerit mitius punitur delin- quẽs q̃ si in dolo fuisset.

15 Homicidium casuale licet non putetur quo ad penam irregularitatis:qñ quis rei illicite operam dederit:non tamen quo ad penam delicti.

16 Factum si in diuersa persona volunta- tem excedat:nõ de dolo sed de lata cul pa presumitur.

17 Percutiẽs alium cũ in vite discrimẽ cõ stitutus non esset:bene de percussiõe et occisiõe tenetur:etiam si ipsum preter propositum occidisset:non tamẽ tenet pena legis cornelie.

18 Fides dari nõ debet ad ea:que verisi- milia non sunt.

19 Audiri non debet aliquis contra id:qđ verisimile non est.

20 Confesso sponte non est deneganda fa cultas ad probandũ de innocẽtia sua.

Consilium.xxxiiij.

1 IN christi† noĩe Ac inuocata spiritus sancti gratia.Multa possent in me dium adduci in fauorẽ Pe- rini Donati ne pena mortis teneat.Sz qr ista cã iudicari debet in elegãtissima curia magnifice ciuitatis Vicẽtie in q̃ sunt viri sapientissimi et iustissimi:q̃ oĩa pfectissime cõsiderabũt decreui solũ tã gere pncipaliter vnũ dubiũ elegãs ex quo apparebit veritas psentis consul- tatiõis. Dubiũ ergo erit istud an ca- su quo.d. Perinus sagittauerit contra illos de menegatiis inimicos suos in rixa et volẽs percutere eos percussit quẽdam Paulũ possie barbanũ suũ q̃ erat super quodã ponte posito sup via que erat in medico inter ipsos rixãtes cã mediãn- di.vt dicta rixa sedaretur teneat de ho
2 micidio pena capitali. †Et prima fa
cie vr dicẽdũ q sic:qr qñ q̇s dat operã
rei illicite et deliquit extra pposituũ suũ:
qr volẽs pcutere vnũ percussit aliuz vr
q debeat teneri.l.eũ q̃.§.si iniuria.ff.de
iniu.l.sciẽtiã.§.si defendẽdi.l fi.ff.ad.l.
aquil.et ita vult Bar.in.l.respiciẽdũ.in
§.delinquũt.in fi.ff.de penis.lz in.l.il-
lud.§.fi.cũ.l.seq.ff.de iniuriis.hãc q̃stio
nẽ indiscussam reliquerit.dicẽdo cogi-
tabitis et idem vr tenere Salx.in.l.qm̃
multa facinora . in fi.iij.col.ver.ex quo
collige qui dicit q si volui percutere ti
tiũ et Martinũ percussi de martino tm̃
teneor:qr piectio de verisimili ad hunc
finẽ tẽdit.ad hoc facit scdm eũ.l.itẽ nul
li.in principio.et.l.scientiã.§.qui cũ altr.
ff.ad.l.aquil.et ita vr tenere Barto.in.l.
viuus.in versi.j.quero.in pnc.et in vsi.
sed si deliquit in plus.cõiuncto fi.ff.ad
l.corne.de sicar.facit dicta.l.quoniam
multa facinora.et quod ibi nota.per do
cto. Item p hoc allego qđ no.Bald.
in.l.si is qui seruo.ad finẽ pme colum.
3 C.de furt.vbi dicit†quod quandoqz de-
lictum extẽdit se ad casum improuisum
ppter ipsi facti naturam que ad talem
casum verisimiliter se extẽdit:vt.c.fin.
de homicid.libro.vj.et dicta.l.quoniaz.
Et idem tenet Ange.de are.in suo tra-
ctatu malefi.in gl.in ver.et appẽsate.in
versi.quero q̇d si regnauit in aio.vbi đt
4 †q qñ quis dat operã rei illicite et cogi
tatũ verisimiliter tẽdit ad finẽ secutũ.et
tũc punit fm fi.vt dicto.c.fina.de homi
cidi.in.vj.et dicta.l.qm̃.et.l.ex incẽdio.ff.
de incẽd.rui.naufra.sed in casu nostro
ille qui fatigauit contra rixãtes dabat
operã rei illicite et cogitatum suũ pote
rat verisimiliter tẽdere ad finẽ sequutũ:
qr volẽdo ferire vnũ feriret alium sicut
fecit.ergo etc,quia si ille qui causam dã
ni dat damnum dedisse videtur . l.qui

occidit.§.penult.ff.ad.l.
aql.et.c.de cetero.ex de
homici.cu si.multoma-
gis vr illu deberet teneri
q ipz dannu dedit z occi-
dit sicut fuit i casu nro.
Et ista sunt q videt pos-
se i effectu allegari p pe
rinu. ¶ Sz his no ob.te
neo q dict9 pin9 ex illo
ictu sagitte no teneat.l.
cornelia. nec ex forma
statuti pena capitali ita
vt possit ad morte d iure
condenari. Qd sic pbat
5 †ad h vt possit qs capi-
talr puniri.l.cor.d sica.
reqrit q homicidiu fue
rit dolo comissum[a] necz
sufficit q iteruenerit et
lata culpa: vt est text.l.i.
lege cor.ff.ad.l.cor.d si-
ca.qr i penis corpalib9
de iure ciuili lata culpa
no eqparat dolo i crimi
nib9. ex q pena sanguis
venit iponeda. z ide vult
bar. z Ang.i.l.i.§.no aut
ff.si qs testa.lib.esse ius.
fue. z Ang.in.l.ad comen-
tariese.C.de cust.reo. z
in.l.i.C.de pua.carce.et
est gl.fin.l.ossa.§.i locu i
vbo si dolo.ff.de relig. z
sump.fune.q dr q io ibi
d dolo dixit: qr locutur9
erat de cohertione q abs-
qz dolo no ipunit. z ibi h
et no.Flo. z ista est cois
snia doc. Et ide est dice
du de iure municipali:
qr quis dicat q si qs oc
ciderit occidat: tn intel-
ligit fm forma iuris.s.si
occidat dolose non cul-
pose vt eleganter notat
Bal.l.i.data opera.i.v.
col.in pn.in vsi.ite si sta
tutu punit homicidium
c.q accit.no pos.q elega
6 ter dicit† q si statutum

[a] ¶ Dolo comissum. Ad hui9 consilij resolutionez vide Bart. Pau. d ca. z doc. i.l.i.ff.de legi. Bal.l.i. z si severior ij.col.d ista. Ange.are.i tracta.male.i vsi.scie ter dolose zc. vbi habes cumulate totam materiam.

punit homicidam ad morte z non facit
metione doli.tn iudex vbi no est dolus
dz tepetare sniam.vt.l.qd ergo.§.pena
grauior.ff.de his q not.infa.qr affectio
tua operi tuo nome iponit.l.no conuiciu.
C.de iniurijs.et ide tz Pau.de ca.in.l.j.
circa prin.C.vbi sena.vel clarissimi: qui
7 dicit.†qd licet assessores ignorates co-
sueuerint dicere qd vbi statutu simplici
ter dicit q homicida decapitetur no dz
distingui an dolose vel no dolose. sz sta
re debemus verbis statuti qr no inspicit
anim9 sz factu.l.j.§.diuus.ff.ad.l.cor.d
sica.tn ipse tz contrariu sequedo Bal.in
d.l.data opera.alias sequeret q qs de-
beret decapitari p homicidio casuali.
q esset c oem equitate. z dicit q ita plu
ries consuluit. z idem tz Paul.in.l.nemo
deinceps.C.de epi.aud.et p hoc.vr esse
gl.in.l. z si seuerior.in verbo certis ro-
nibus.C.de his qui no.infami. ¶ Sz in
casu nostro in statuto vincetino minor
est dubitatio qr statutu sub rub.d homi
cidijs dicit q si aliquez interfecerit z ho
micida capt9 fuerit capite puniat nisi li
quide p idoneos testes constiterit dictu
homicidiu se defendedo. z cu moderami
ne inculpate tutele fecisse vel aliq for-
tuito casu sine dolo. ¶ Sz reqrit q liq-
de p testes idoneos possit pbari q sine
dolo factum fuerit homicidiuz. ¶ Et lz
statutu illud vbi vr aliquo fortuito casu
sine dolo videat restringere illa verba
sine dolo ad casum fortuitum tm et no
ad aliu casum puta iprouisuz cu ista v-
8 ba videant ee diuersa† qr casus fortui-
tus dr que no pcedit aliq ca depedens
ab eo cui casus iputat. Et iprouisus dr
ille que culpa pcedit: vt dr Bal.no.in.l.
j.in fi.p gl.ibi.C.ad.l.cor.de sica.tn ego
credo q statutu illud intelligi debeat d
quocuqz homicidio regulr comisso sine
dolo siue pcedat casu fortuito: siue casu
iprouiso: qr ista differetia iter casuz for
tuitu z iprouisuz no fit fm coem vsuz lo
quedi q dz attedi p.l.liberorum.§.q tn
cassius.ff.de libe.leg. z p.l.labeo. z q ibi
plene not.p Bar.ff.de sup.lega.cu si. Et
matie qr statutu considerauit dolu: vt pz
ibi sine dolo. ¶ Et io illud statutu itelli
gi dz q qs no debeat decapitari pptet

homicidiũ nisi dolose illud ꝯmissuz fuerit. ¶ Et ita in dubio interpretandũ est s3 dispositionẽ iuris cõis:vt.s.dixi. Immo plꝰ dico etiã si statutũ loqueret de casu fortuito ꝓprie posset extendi ẽtiã ad
9 casum improuisum. † qꝛ qñ lex noua loquit vel p verba simplicia vel ẽt taxatiua:tũc si p aliã legẽ apparet de extẽsio ne extendere debemꝰ.l.ob es.C.de pdi. mino.ꝛ.l.serui nole.ff.de vsuc.ꝛ.l.cõtra ctus.ff.de reg.iur.vt elegãter no.Bart. in.l.si cõstante.in princi.in.viij.q.prime questionis principalis.ff.sol.mat.et ibi doct.ꝛ idẽ vult ẽt Pau.de ca.in.l.si mora.ad fi.j.col.eo.tit.ꝛ doc.in.l.illud.C.d sac.san.eccle.ꝛ in.l.si ꝟbo.§.de viro.ff.so lu.ma.cũ si.Sed vt dixi ius cõe vult vt quis nõ teneatur ex delicto regulr pena corpali nisi fuerit i dolo.ꝛ statuta in dubio sunt ita interpretãda vt dixi.ergo ita etiã dicẽdũ in casu nostro lz statutũ loquat p ꝟba exceptiua nisi liquido ꝛc.qꝛ illud dz declarari nisi ẽt homi
11 cidiũ ꝯmissum fuerit alio modo sine dolo.Et maxime cũ statu.debeãt interpretari ne qs dãnũ indebite patiat.alr si diceremꝰ ꝯtrũ sequeretur ꝙ vbi aliqua lis culpa posset iputari occidenti:puta qꝛ ludẽdo vel p lasciuiã occidit vel etiã ludẽdo ad brachia qꝛ habebat cultellũ in vagina sub cingulo quẽ deponere nõ curauit ꝙ si cadẽdo in terrã cultellꝰ exiret ꝛ occideret sociũ deberet decapitari ꝙ nõ est dicendũ ꝛ absurdũ qꝛ h casu nõ deberet mori:vt.l.j.ꝛibi hoc no.C.ad l.corne.de sica. ¶ Nec ergo quis dãnũ indebite patiatur interpretandũ est statutũ vt loquatur etiã si culpa aliqua ꝑuenit dũmodo nõ sit dolꝰ.arg.l.ij.cũ ibi no.C.de noxa.cũ si.s.alleg.cum statutũ predictũ intelligat ꝛ intelligi debeat.ꝙ tũc demũ occidens aliquẽ debeat decapitari qñ occidit cũ dolo ꝛ nõ qñdo solo culpa etiã lata. ¶ Uidẽdũ est si ille q occidit fuit in dolo ꝙtum ad hoc qꝛ volebat offendere rixãtes secũ:s3 non quo ad illũ quẽ occidit sed fuit tantũ in culpa in sagittãdo an debeat ꝓpter h pati penã capitalẽ vl corporalẽ.Et ego teneo ꝙ nõ:qꝛ iste Perinus nõ fuit i dolo sine dubio ꝙtũ ad Paulum possie occi

sũ3:vt nõ habuit aĩm occidẽdi ipsuz vel etiã offendẽdi:tũ qꝛ ipse nõ erat de rixãtibꝰ:tũ ꝙ erat barbanus dicti perini q dr ipsum cũ sagitta occidisse:vt ꝓbatur per gl.not.in.l.j.in ꝟbo nõ occidẽdi animo.C.ad.l.corn.de sica.que dicit singu.
10 † ꝙ ista negatiua ꝙ quis nõ fecerit animo nocẽdi ꝓbat ex eo ꝙ ꝓbat amicitia ꝛ affinitas inter eos.ꝛ ibi hoc tz Alberi.de rosa.ꝛ doc.ꝛ ꝙ ꝯsanguinitas inducat hãc ꝑsumptionẽ ꝓbat qꝛ nemo carnẽ suam odio h3.xiij.q.ij.nõ estimemꝰ.ꝛ.l.ij.ff.de receptatoribꝰ.ꝛ no.gl.in ꝟbo sustinemꝰ.xxxj.dist.oino.ꝛ glo.ꝛ doc.in l.j.ff.d in ius vo.vt eãt.ꝛ maxie cũ esset super põte in via cã mediandi rixe:nec daret auxilium alicui parti:vñ credo ꝙ in hoc nullꝰ dubitabit perinũ nõ fuisse in dolo ꝙtũ ad dictũ occisum barbanũ suum.et sic vr ꝙ non possit puniri pena corporali ꝛ ꝓbata cõsanguinitate p testes idoneos diceret liqde ꝓbatũ qd si
11 ne dolo eũ occiderit † qꝛ ꝑsumptiões legũ sunt liquidissime ꝓbationes:vt est gl.no.in.l.si tutor.in glo.fi.in fi.C.de peri.tuto.ꝛ idẽ tenet Ang.sing.in.l.ij.p illũ tex.cũ gl.in ꝟbo ꝓbaret.C.de pet.heredi.vbi dixit ꝙ si lex vel statutũ in aliquo casu reqrit liquidã ꝓbatiõnẽ ꝙ illa dr liquida probatio que inducitur ex presumptiõe iuris ꝛ eodẽ modo debet intelligi ꝓbationes esse liquidas et ex actis ꝗ ex argumentis intelligunt.l.ff imperator.ff.de leg.j. ¶ S3 dubiũ ꝓncipale stat in hoc esto ꝙ nõ fuerit perinꝰ in dolo respectu occisi an qꝛ saltẽ dicit fuisse i dolo quo ad suos aduersarios: qꝛ sagittãdo volẽdo secũ rixãtes offendere:an si deliqt offendẽdo ꝑter et ꝯ ꝑpositũ aliũ quẽ nolebat:vez dictũ Paulũ ꝛ sic dãdo operã rei illicite debeat teneri de homicidio pena capitali vl corporali ex quo volũtas sua tẽdit in eadẽ specie delicti.Et dico ꝙ nõ qꝛ lz fuerit i dolo ꝗ ad aduersarios suos ꝛ fuerit in culpa.i feriẽdo illũ quẽ nolebat qꝛ dsbebat cautiꝰ sagittare ne offenderet amicos.Tñ ex quo ille dolꝰ nõ fuit ordinatus ad homicidiũ dicti pauli possie nõ dz teneri pena corpali seu sanguis.Et hoc vr ꝓbari p tex.no.l.l.nõ ꝯtrahit ibi

qui lapide iacto.ff.ad.l.iul.maie.Et ibi
12 hoc tenet Ang.p illū tex.†qui dicit not.
casum quotidianū de eo qui proiecit la
pidē i aliquē locū phibitū.⁊ casu fortui
to pcutit trāseuntē:qꝛ tūc punit̄ solū de
culpa ⁊ nō de dolo.¶Si aūt act⁹ proij
ciēdi nō esset phibitus.tūc dicit ipse ꝙ.
nō est in culpa nec in dolo.⁊ ideo nō pu
nit̄.l.stipulator.⁊.l.itē mella.§.si qs cuꝫ
pila.ff.ad.l.aquil.¶Et idem vr̄ tenere
ipse Ang.in.l.si cū suo.ff.de iniur.p illū
tex.vbi dicit no.hāc.l.p offendētib⁹ me
diatores rixe cū credūt offendere iniu-
riā inferentes ⁊ lꝫ dixerit ibi Bar.cogi-
ta.⁊ indiscussum reliquerit tamē in illa
l.respiciēdū.§.delinquunt.ff.de pen.di-
cit percutientē puniri.⁊ rn̄det ad.d.l.si
cū seruo.ꝙ ibi dabat operā rei illicite
cū seruū pcutere volebat.Sed certe sꝫ
Ang.in dicta.l.si cū seruo.⁊ in.l.sciētiā.
§.si defendendi.ff.ad.l.aquil.dabat̄ si-
militer opa rei licite scꝫ defensioni.⁊ tñ
pcutiēs punit̄ sꝫ nō iniuriarū neqꝫ lege
corne.sed p motu iudicis ppter culpā
si quā cōmisit vt.d.§.si defendendi.Se-
cus si nulla sit intelligit̄.d.l.si quis cuꝫ
seruo.Et sic vult Ang.ibi ꝙ qñ etiā dat
operā rei illicite ⁊ non est dol⁹ respectu
occisi:sꝫ occidens sit in culpa quo ad il
lū dꝫ puniri p culpa.⁊ nō pro dolo que
13 nō fuit respectu occisi.¶†Et sic qñ qs
percussit mediatorē rixe non potest pu
niri actione iniuriarū vel.l.corne.q̄ re-
quirit dolū:sꝫ p motu iudicis si culpaꝫ
cōmisit.Et isto modo intellexit solēnis
doctor ⁊ p̄ceptor me⁹ in canonib⁹ dn̄s
Joā.de ana.in.c.fi.in.xix.col.versi.ad-
de etiā tex.d.l.extra de maledi.⁊ sequit̄
eum.¶Et istā opi.in effectu tꝫ Cynus
in.l.si quis nō dicā rapere.⁊ in fin.C.de
epis.⁊ cle.qui dicit post lōgā distinctio-
14 nē in pposito.†ꝙ qñ cōmissum est deli-
ctū culpa si est lata punit̄ miti⁹ q̄ si fuis
set i dolo.vt.l.i lege cornelia.ff.ad legē
corne.de sica.¶Si leui culpa deliquit
adhuc minus punit̄.vt.ff.de regu.iur.l.
quicquid calore.Si leuissima culpa cō-
missum est delictū.adhuc etiā min⁹ pu-
nitur delinquēs.l.scientiā.§.qui cū ali-
ter.ff.ad.l.aquil.¶Et p hoc allego gl.
15 not.l.di.q̄tū.que vult.†ꝙ lꝫ homicidiū
casuale nō putet̄ qñ qs dat operā rei il
licite q̄ ad penā irregularitatis:non tñ
quo ad penā delicti:qꝛ quo ad illā req-
ritur perniciosa volūtas.⁊ ita tꝫ Joā.d
ana.sequēdo illā gl.in.c.ex literis.ij.in
fi.extra de homi.Et istā opi.i terminis
q̄stionis nostre tꝫ Bal.aperte in.l.iij.§.
quacūqꝫ.in vlti.col.i vsi.quo ad tertiū.
ff.de iureiur.vbi dicit elegāter i hec ver
16 ba†ꝙ si factū excedit volūtatē in diuer
sa psona nō presumit̄ de dolo:sꝫ de lata
culpa si fuit intētata ista via ⁊ statutum
nō intelligit̄ loqui de culpa q̄ nō cōpara
tur dolo nec punit̄ criminaliter.l.i.i fi.
ff.de abige.⁊ Cy.in.l.si quis nō dicā ra-
pere.in fi.C.de epis.⁊ cle.qꝛ i penis cor-
poralib⁹ requirit̄ p̄cise dol⁹:vt not.in.l.
in actiōib⁹.ff.de in litē iur.¶Et p hoc
allego id qd no.dixit Ange.in.l.is q̄ cū
17 telo.in fi.C.de sica.q̄ dixit†ꝙ pcutiens
aliū cū nō esset in discrimine vite cōsti-
tutus bene tenet̄ de pcussiōe et occisiōe
ēt si ipsum occidisset p̄ter ppositū:lꝫ nō
tenet̄.l.corne.qꝛ nō ꝯmisit dolū:vt.l.sciē
tia.§.qui cū aliter.ff.ad.l.aquil.¶Iteꝫ
p hoc adduco etiā text.cū gl.fi.⁊ qd ibi
not.Ang.in.l.gracchus.in fi.C.de adul.
qui dixit ꝙ pro homicidio cōmisso dolo
est pena capitis sꝫ absqꝫ dolo pena exi-
lij seu relegatiōis.¶Et qꝛ ille qui occi
dit aliquē ex culpa leui vl̄ leuissima pa
ta p lasciuiā dꝫ per quinquēniū relega
ri seu in exiliū mitti:vt est casus i.l.lege
cor.§.i.ff.ad.l.cor.d sica.⁊ no.Ant.d bu.
per illū tex.in.c.sicut dignū.in pe.col.i
fi.extra de homici.⁊ Pau.de ca.i.l.i.cir
ca pn.C.vbi senatores vl̄ clarissi.Si in
casu nostro cōstaret manifeste dictū De
rinū cū sagitta occidisse Paulū possie.
⁊ fuisse i lata culpa:qꝛ potuisset cauere
ab illo ⁊ ipsum nō offendere deberet in
pl⁹ puniri:sꝫ nō capitalr̄:sꝫ mitius:vt tꝫ
Bart.in.l.capitaliū.§.delinquūt.in vsi.
nemo.ad fi.in fi.ff.de penis.¶Sꝫ cum
in casu nr̄o possit dici ꝙ nō cōstet ꝙ pe-
rinus fuerit ille qui pcusserit cuꝫ sagit-
ta.d.paulū cū essent plures sagittātes
per vtramqꝫ partē rixātiū et paul⁹ vul-
nerat⁹ in pectore ex sagitta ceciderit in
terrā versus domū illorū de menega-
tijs vbi erāt aduersarij Pauli ⁊ volue-

bat terga dicto Perino & socijs vt mihi
asserit i facto & ↄstat etiã ex attestatiõe
vni⁹ testis vnde nõ est verisimile ꝙ fue
rit occisus a dicto perino ex quo volue
bat sibi terga & fuit pcussus in pectore.
Et ideo lꝫ perin⁹ cõfessus fuerit seipm
occidisse.tñ nõ est credẽdũ qꝛ qñ cõfes-
sio inculpati nõ est verisimilis:tũc ad i
fligendã penã capitalẽ non sufficit sola
cõfessio etiã sponte facta.vt.l.j.§.si qs.
vltro.ff.de questio.& ita sing.no.Bal.in
l.si qs in hoc genus.C.de epis.& cle.Et
idẽ vult etiã bal.in.l.fi.in fi.C.ď eden.&
Albe.de ro.in.l.fi.in pe.col.i fi.C.de ac
cu.Et idẽ vult Pe.de anchs.in ↄsi.suo.
qď incipit.in Christi nomie ex ordine ↄ
18 ctuum.in vlti.col.q̃ dicit † ꝙ ad ea q̃ nõ
sunt verisimilia nõ debet dari fides.&
idẽ vult in cõsil.qď incipit in Christi nõ
mie visa facti narratiõe copia testamẽ
19 ti.in.vij.col.ad fi.† vbi dicit ꝙ ↄ id qď
nõ est verisimile q̃s non debet audiri.c.
qꝛ verisimile.extra de p̃sum.&.c.super
hoc.de renũ.facit qď not.Bal.in.l.mili
tes.C.de questio.& l.i.sicut.C.de fal.& p
hoc facit optime.l.j.§.q̃stioni fidẽ.ff.de
questioni.& maxime cũ dict⁹ perin⁹ ha
buerit multos squassos nec ipse potuit
bene cõprehẽdere si paulus vulnerauit
dum esset in furore rixe.nec ob.qď dici
tur de sagitta cũ qua fuit percussus.d.
Paul⁹ ꝙ̃ dicit perin⁹ fuisse illã quã sa
gittauit qꝛ pri⁹ viderat eum anteꝙ̃ in-
terrogaretur.& certiorat⁹ fuerat ꝙ illa
cũ qua Paul.fuit vulnerat⁹ que erat ab
alijs signis penitus diuersa:qꝛ si nõ vi-
disset prius eam maior esset dubitatio
sꝫ qꝛ prius viderat est maior suspitio:ꝙ
non dicit veritatem.arg.l.j.§.q̃ questio
nẽ.ff.de questio.&.l.prius.cum gl.ff.ad
sille.cũ itaqꝫ nõ sit verisimile ipsum pe
rinũ cõmisisse dictũ homicidiũ & posset
facilr credi ꝙ nõ fuerit cõfessus.& pau
lus occisus esset su⁹ barban⁹ quẽ dilige
bat eũ sciẽter & ex proposito nõ occidis
set.vt dixi p glo.in.l.j.C.ad.l.cor.de.sic.
dico sine dubio tenendã esse illam opi.
ꝙ volens pcutere si pcussit alium vt di
cit nõ tenet de homicidio pena capita
li sed ipsum deberet condemnari arbi-
trio iudicis.& puto ipsuꝫ esse bãniẽduꝫ
& nõ maiori pena puniẽdũ p predicta.
¶ Nec obstãt allegata in contrariũ.s.
¶ Et p̃mo dum dixi ꝙ dans operã rei
illicite tenet si deliquit etiam ex pposi
tũ:qꝛ fateor ꝙ debet puniri sꝫ nõ pena
capitali seu corporali p p̃dicta.Et ita i-
tellexit Joã.de ana.in.c.fi.extra de ma
ledi.in.xx.col.q̃ dicit ꝙ Bar.ita dꝫ intel
ligi.l.respiciendũ.in fi.ff.de penis.& ita
vult gl.i.di.ꝙ̃tum.vt.s.dixi.¶ Nec ob-
stat dũ dixi ꝙ quis dat operã rei illici-
te.& cogitatio verisimiliter tendit ad fi
nẽ sequutũ tunc punit̃ sm finẽ:vt.c.fi.ď
homici.li.vj.&.l.quoniã multa facino-
ra.C.ad.l.iul.de vi.¶ Qꝛ respondet ꝙ
illď pcedit qñ ille act⁹ põt tẽdere:vt di
xi similiter ad illud:puta qñ mãdo vni
vt vulneret inimicũ meũ & qď nõ occi-
dat:tũc qꝛ istud vulnerare tẽdit ad finẽ
mortis:qꝛ vulnera nõ põt dari cũ men
sura.& tunc tenet mandãs de occiso vt
als cõsului in ciuitate ista Vincẽtie:sꝫ
nõ est sic in casu nostro qꝛ sagittatio fa-
cta p perinum nõ tẽdebat verisimiliter
nec tẽdere debebat ad occidẽdũ paulũ
q̃ erat super ponte remot⁹ ab vtraqꝫ p-
te rixantiũ si enim fuisset cõmixtus cũ
aduersarijs volẽdo mediare rixe.& pe-
rinus sagittasset ↄ eos & sic cogitatum
suũ verisimiliter potuisset tendere ad fi
nem secutũ qꝛ facile potuissent illũ oc-
cidere q̃ eẽt i medio inimicorũ volẽdo
inimicos occidere tũc esset maior dubi
tatio.Sꝫ tñ in oib⁹ istis casib⁹ ex q̃ ap-
paret ppt cõsanguinitatẽ & parentelã
ꝙ ipsum paulũ nõ vulnerasset ex ppo-
sito negari nõ pt.ꝙ illud homicidiũ fe
cisset culpose.& nõ dolose.¶ Et saltẽ in
casu nr̃o nõ dꝫ meo iudicio puniri pẽa
capitali.¶ Simplr nõ obstat dũ dixi q̃
cãꝫ dãni dat.qꝛ illa regula intelligit̃ qñ
dicit cãꝫ dãni dat.vel dat dãnũ dolose.
sec⁹ si culpose etiã p latã culpã qꝛ non
dꝫ puniri pena capitali.¶ Vñ ex his cõ
cludo sniam meã esse dictũ Perinũ nõ
debere puniri pena capitali:sꝫ alia pe-
na arbitrio dominorũ iudicũ de curia.
Et si clari⁹ posset haberi veritas de in-
nocẽtia psone p ispectionẽ loci vbi erat
paul⁹ qñ fuit vulnerat⁹ & in q̃ loco erãt
rixãtes vł p alias pbatiões vel presum

ptiones possent ꝛ debe- rēt adhuc recipi. tꝗ: ēt spōte ꝯfesso nō est dene- gāda facultas ad ꝓban dū de innocētia sua vel de excusatiōe sua vt nō fuerit in dolo. vt. l. j. §. si ꝗs vltro. ff. de qō. nā ꝓba tiōes ꝛ defensiōes pos- sunt fieri vsqꝫ ad senten tiā a. l. si quis iusiurādū. C. de reb. credi. ꝛ iur. iur. ꝛ. C. de ꝓb. l. mili. ꝛ. l. j. §. si ad diē. ff. de re mili. fm Gandinum in tract. suo malefi. in ti. de homic. et eorum penis. circa fi.

a ¶ Usqꝫ ad sentētiā. Adde qȯ ēt possunt fie ri post sen- tētiam con ditionalem vt tꝫ Bart. i l. admonen di. in. iij. co lū. versi. ad vnū: tñ ad uerte. ff. de iureiu. quā do autem ꝓbationes post conclu sum in cau- sa admittā tur. vid bal. in. l. j. C. vt ꝗ desunt ad- uoc. Lud. d ro. in. l. ad- monēdi. de iureiur. do. Ale. ꝛ doc. l. l. crimine. de adul. ꝛ i l. fi. C. ꝗ ad- mit. vbi mul ta vtilia col lige.

¶ Sūmariū sup ꝯsi. 34.

1 Mādatū. suscipiēs de vulnerādo ꝛ nō occi- dēdo: si occiderit: an de occiso teneaẗ: ꝛ an stāte statuto: ꝙ bānit' impu- ne occidi possit: in ꝓdito rie occidente locum ha- beat: ꝛ an ꝓstās opē seu auxiliū homicidio eadē an mortis pena teneaẗ ꝛ mādās vulnerari: ꝛ iniū gēs: ꝙ non occidaẗ si mā datari' vulneret: ex quo vulnerat' mortuus est: mandās eadem mortis pena teneatur: vel mitio ri pena puniri debeat: numeris omnib' sequē- tibus per totum consi.

2 Furta plura cōmittens mortis pena puniri dꝫ.

3 Homicidio regulariter nō teneẗ qui non habet animum occidendi: licet mors secuta fuerit.

4 Pena corporali ad mor tē quis non teneẗ: nisi in dolo delinquens fuerit: nō autē in culpa lata.

5 Uox ꝛ fama publica nō plene probant.

6 Statutū si dictauerit: ꝙ bānit' vel ali' ꝑ crimie impune occidi possit: ꝓditorie occidens dicto statuto non iuuatur.

7 Uulnerare vel occidere aliquē quis ꝓ- ditorie dicitur: qñ vnum actuꝫ ostendit: ꝛ aliud in mente gerit.

8 Homicidū pena quis nō teneẗ: qñ ꝑcus- sit instrumento: qȯ ad inferendū mortē aptum non erat.

9 Assistēs armatus homicidiū cōmittēti bus qua pena puniri debeat.

10 Statutum in ciuitate tanq̄ ius commu ne seruandum est.

11 Astans cum armis an opem ferre dicaẗ: licet aliquem actum nō faciat.

12 Pena pari an puniaẗ delinquēs vel ho micidiū cōmittens: ꝛ ei auxiliū pꝛestās.

13 Agētes ꝛ ꝯsentiētes pari pena puniūẗ.

14 Uolūtas nō exit' in malis spectaẗ.

15 Opem pꝛestans non tenetur: nisi crimi- ne consumato.

16 Auxilium vel fauorem delicto pꝛestans pena media puniri debet.

17 Homicidio opē ꝓstātes si mortis cām ꝓ- buerūt: tāqꝫ homicide puniri debeat.

18 Culpa maior: vbi fuerit: ibi: maior pena esse debet cum pena delicto commensu rari debeat.

19 Dynus fuit summus ꝛ mirabilis leguꝫ interpꝛes.

20 Mortis causam vel maleficiū quomodo quis dare vel non dare dicatur: opē vel auxilium pꝛestando.

21 Homicidū ꝛ mortis cām aliꝗs ꝓstare dr qui consilium ꝛ operam pꝛestat.

22 Consensus cooperationis facit ꝙ agen tes ꝛ cōsentiētes pari pena puniantur.

23 Statuta puniētia faciētes quomodo ēt auxiliātes punire habeant.

24 Lex cornelia de sicariis in quibus casi- bus locum habeat.

25 Maleficiis volūtas an exitus specteẗ.

26 Culpa lata in lege cornelia pꝛo dolo nō accipitur.

27 Culpa lata q̄tum ad penam corporalē an dolo equipareẗ.

28 Statutū penā homicidio imponens: di cendo: ille qui occidit occidaẗ: quib' in casibus locum habeat.

29 Mandans aliquem verberari: si māda- tarius mandati fines excesserit ipm in terficiendo an ipse mandans teneātur.

Maleficia

30 Maleficia que fiūt.tūc puniūtur:cum ex corde procedunt.
31 Mulier:q̄ nō malo animo medicamētū ad cōceptionē dedit:ex quo ea que acce-pit:decesserit:relegari iubetur.
32 Argumentum de contractib⁹ ad maleficia bonum esse dicitur.
33 Mandati forma recedi nō dz:quoties aliquid certum mandatum fuerit.
34 Hōicidiū ꝯmittēs exercēdo q̄s n̄ punit̄.
35 Insultū si quispiā ꝯ aliquē presbyterū fecerit:ꝛ p̄sbyter cū lingone insultātē in capite ꝑcusserit:ex q̄ debitū modū incul pate tutele excesserit:ipa p̄sbyter nō ēt penitus ab homicidij pena immunis.
36 Uerbū penitus quomodo interpretet̄.
37 Occidēs sine moderamine inculpate tutele vt homicida puniendus est.
38 Uerbū videt̄ presumptionē significat.
39 Presūptiōib⁹ vbi ꝓcedit̄ ꝯ aliquē:iudex mltū snias reꝑare dz i ea ꝯdēnatione.
40 Mandans ꝛ mandatarius quo eadem pena puniantur.
41 Lex vel statutū si dixerit:ꝙ fur manifestus furca suspendat̄:mandans furtum fieri suspendi non debet.
42 Impetrandā in penalib⁹ benigni⁹ est.
43 Causam qui damni dat:dānū regl'r dedisse videtur.
44 Mortis causam quis dare:plurib⁹ modis dicitur.
45 Maleficiū quando perfectū nō est potius volūtas q̄ exitus inspicitur
46 Delinquit q̄n q̄s pl⁹ q̄ cogitauit:quō distinguendū sit.
47 Delicti ad limites aliq̄s punit̄:q̄n circa eādē rē vel ꝑsonā in plus deliquit q̄ putauerit.
48 Pena maior esse dz:vbi mai⁹ delictum ꝛ fuerit.
49 Mandans omne illud qđ mandato vicinum est:mandare dicitur.
50 Mors regul'r ex q̄libet vulnere seq̄ pōt.
51 Iudex si aliq̄d faciat:ꝙ n̄ mltū a mādato:differat mādati fines excessisse nō dz.
52 Forma in mādatis seruāda est:quoties certum mandatū sit.
53 Maleficiūs q̄n dubitat̄:an intentio vel euent⁹ inspici debeat:q̄d vidēdum sit.
54 Mādās alicui:ꝙ aliquē verberet:lz exp̄sse ꝓhibeat:ne vllaten⁹ occidat̄:vel mē bro aliquo mutilet̄:si secus fiet:irregularis efficitur.
55 Mandanto:illicitū mandasse videt̄ qđ verisimiliter cōcomitari poterat.
56 Protestatio nō releuat q̄n per cōmittē tem delictum fit.
57 Hōicidio culposo q̄s ad mortē n̄ tenet̄.
58 Iuris ciuilis reliq̄s ptibus punit̄ q̄nq3 q̄s scd̄m effectū seu euentū:etiā ꝑpter culpā tm̄:q̄ vinlt'r ad illū effectū tendit.
59 Mādatū trāsgrediēdo in delictis etiā quis dn̄m obligat:si ad talē digressionē mandatū obligari nō potest.
60 Iudices in leuiorib⁹ causis lz ad lenitatē pniores eē debeāt:sec⁹ tn̄ i grauiorib⁹.
61 Delictū graui⁹ esse dicit̄ q̄n officialis aliquis occisus fuerit.
62 Glossator Ioānes dolet:ꝙ Marcellus opinioni Papini ꝯdicat:q̄ fuit vir acutissimi ingenij.
63 Ueritate recedendū nō est ꝑpter alicuius autoritatē:q̄m amicus Plato:amicus Socrates:sz magis amica veritas.
64 Culpa:que ad mortē tendit facit vt aliquis de morte teneat̄.
65 Homicidia:q̄ ex corde veniūt:puniunt̄.
66 Poculū amatoriū etiā libidinis causa concedi potest.
67 Uerbū videt̄ ꝑprie fictionē:nō presumptionem denotat.
68 Qualitas mandantis ꝛ mandatarij q̄n diuersa fuerit:deterior qualitas: q̄ est in ipso mandatario mādanti nō nocet.
69 Iudex arbitriū habet minorandi penā q̄n extra ꝑpositū delictū fuerit.
70 Consuetudo in pn̄is tanq̄ lex scripta seruanda est.

Consilium.xxxiiii.

In christi[†] nomine amen. Si vnq̄ magnifice dn̄e ac Uincētine vrbis prefecte consulentē ꝛ iudicātē op3 cūcta rimari: vt scribit Eleutherius papa. et habetur xxx. q̄. v. iu dicantem. In causa in qua per magnificētiam vestram a me consilium requirit̄ eo maxime op⁹ est cū d̄ vita aut morte nō hois vni⁹ tm̄.sz pluriū agat̄. nā vbi mai⁹ ē ꝑiculū ibi cauti⁹ est agēdū.c. vbi ꝑiculū.de ele.li.vj.ꝛ.l.j.in fi.ff.de car

do.edic.cū similib⁹.ꝛ quia circa maio-
ra maius periculū vertit.xlij.dist.quie-
scam⁹.Ideo vt iusticie ꝛ veritati locus
esse possit ac etiā vestre dominationi q̄
a me cōsiliū rectū ꝛ iustū requirit ꝑ viri
bus satisfaciaꝫ.Vidit cū omni diligētia
ꝛ sepissime totū ꝓcessum ad me trāsmis
sum cū cōsilijs famosissimoꝝ doct.do.
Anto.de ro.de Aretio.dñi Francisci de
capitibus liste de Padua ꝛ do.Ang.de
cast.ꝛ alijs q̄ huic cause ꝯueniri possunt
sepe ac sepi⁹ diligētissime visis:ac quā
tum in me fuit cōsideratis:qꝛ in rebus
magnis segnius nō est agēdū sꝫ diligen
tioꝛ inquisitio ē faciēda:vt est tex.cū gl.
vij.q.iiij.c.vlti.¶ Tria tantū dubia pn
cipalr̄ examināda mihi eē videt̄.¶ Pri
mū est an Ambrosius de Mediolano q̄
vulnerauit cuꝫ vno fachino Bartholo
meū de colla quodā magistri Leonardi
cōmilitonem spectabilis dñi potestatis
Leonici in crure dextro:ex q̄ q̄dē vulne
re ꝑ vnā horā post dict⁹ Bartholome⁹
mortu⁹ fuit ꝛ est.teneat̄ de homicidio:
ita ꝙ si eēt in fortiā vestrā possit ad mor
tē cōdēnari:ꝛ si est absens cōtumaciter
bāniri possit iuxta statuta ciuitatis Vin
cētie:an ꝟo debeat absolui.¶ Secūdū
dubiū est:an Janell⁹ de nouara.q.Joā
nis dicti Bocheta famul⁹ Joannis ab
agere q̄ fuit auxiliatoꝛ i dicto maleficio
ꝛ ei armat⁹ semꝑ astitit q̄ dr̄ esse in car-
cerib⁹ debeat decapitari:an mitioꝛi pe
na puniri vl̄ debeat absolui.¶ Tertiū ꝛ
vltimū dubiū est:an Joānes ab agere d̄
Bononia squadreri⁹ spectabilis domi-
ni Antonelli d̄ Corneto q̄ iniūxit ꝛ mā-
dauit suprascripto Ambrosio ꝛ Janello
ipsius famulo ꝙ omnino ꝓcurarēt lue
nire dictū Bartholomeū del colla i ali
q̄ loco apto.ad hmōi maleficiū ꝑpetrā
dū ꝛ ipm vulnerarēt:aut i facie:aut in
brachijs:aut i tibijs vel alibi:iniūgens
tū expresse ꝑdictis Janello ꝛ Ambrosio
ꝙ ipsum Bartho.del colla non occide
rēt tenet̄ de homicidio:ita ꝙ debeat de
capitari cū ēt ipse sit i carcerib⁹ vl̄ is ꝯsti
tut⁹:an ꝟo debeat; pena mitioꝛi puniri.
¶ In Dei noīe amē.Et inuocata spirit⁹
scti grā.¶ Circa ꝑmū dubiū quātū ad
Ambrosiū vr̄ ꝙ ipse nullo mō d̄beat pu

niri.Nā ex forma statuti Vicētie q̄ occi
dit bānitū de vita ꝑ aliquo crimine vel
delicto vl̄ illū q̄ adhuc nō ē bānit⁹ vl̄ cō
dēnat⁹ malefactoꝛ manifest⁹ siue ēt oc
cult⁹ de delicto cui⁹ pena sit moꝛs non
dꝫ moꝛi nec aliqua pena puniri:imo dꝫ
lucrari cētū libras paruoꝝ a cōi Vicē
tie ꝑ quocūqꝫ ꝛ quacūqꝫ vice ꝙ statutū
ht̄ sub rub. de capiētib⁹ bānitis vel cō
dēnatis ꝛc.Sꝫ dict⁹ Bartho. del colla
occis⁹ dr̄ cōmisisse tot furta in districtu
Vincētie vt videt̄ dicere aliq̄ testes exa
2 minati:ꝙ si commisit ei pena mortis
esset imponenda. iuxta ea q̄ habent̄ in
aut.sꝫ nouo iure.C.de seruis fugi.ꝛ in
c.j.§.si q̄s quinqꝫ solidos.i titu.de pace
tenē.in vsib⁹ feudoꝝ.in.l.capitaliū.§.
famosos.ff.de penis.cū similib⁹.ergo
vr̄ ꝙ Ambr.q̄ eū occidit nō debeat mo-
ri nec aliq̄ pena puniri.¶ Sc̄do vr̄ ꝙ lꝫ
deberet aliq̄ pena puniri ꝙ nō deberet
3 puniri pena mortis:† qꝛ regulr̄ ille q̄ nō
habet aīm occidēdi nō tenet̄ de homici
dio ad mortē lꝫ moꝛs sit secuta:vt.l.j.§.
diu⁹.ff.ad.l.coꝛ.d̄ sica.sꝫ dict⁹ Ambrosi⁹
nō habuit aīm occidēdi:qd̄ ptꝫ qꝛ dr̄ in
inquisitiōe ꝙ cū dict⁹ Ambro.inuenisset
dictū Bartho.del colla ꝓpe hospitale
sancti Joānis ext̄ portā leonici aīo ꝛ in
tētione implēdi iniūcta ipsi ꝛ Janello
vulnerauit ipm Bartho. del colla vno
vulnere letali.nā dict⁹ Joan. ab agere
mādauit vt vulnerarēt ꝛ nō interficerēt:
ꝛ sic fuit volūtas Joānis ab agere ꝙ vul
nerarēt dictū Bartho.del colla ꝛ non
occiderēt.ꝛ sic dict⁹ Ambrosi⁹ vulnera
uit cū causa adimplēdi mādatū sibi fa
ctū :sed vt dixi mādatū fuit de vulnerā
do ꝛ nō occidēdo:ergo ipse vo'ēs exeq̄
mādatū sibi iniunctū vr̄ voluisse facere
id qd̄ sibi fuit iniūctū.s.vulnerari ꝛ nō
occidere:ergo vr̄ ꝙ ipse Ambro.non te
neat̄ nisi d̄ vulnere sꝫ ꝙ i dolo habuit:nō
autē de occiso s̄m euentū q̄ secutus est.
¶ Tertio hoc ꝓbari videt̄ ꝙ pena mor
tis non teneatur:quia ex forma statuti
Vincentie homicida non dꝫ decapita
ri si homicidiū sine dolo factū est:vt vi
detur ꝓbari i statuto posito sub rubrica
de homici.circa princi.ibi sine dolo ꝛc.
4 † Et hoc ēt vr̄ esse de iure ꝯmuni vide-

lʒ ꝙ quis non teneṫ pene corporali ad mortē nisi fuerit de inquēsin dolo nō ſi in culpa etiā lata:vt est tex.in.l.in lege cor.ff.ad legē cor.de.sica.ꝛ no.glo.in.l. in actionib⁹.ff.de in lit.iurā.ꝛ ibi ꝑ doctores.ꝛ Bart.in.l.ꝙ neruo.ff.depoſi.ꝛ dicā.j.plenī⁹in.iij.dubio pncipali. Sʒ.d. Ambrosi⁹ lʒ respectu vulneris fuerit i dolo:tñ respectu mortis inde secute vr ꝙ fuerit tātū in culpa ꝛ non in dolo:ex quo dr ꝙ nō habuit aīm occidēdi ſʒ tātū vulnerādi secūdū mādatū sibi iniūctū a Joāne ab agere. ¶ Sed teneo ꝙ his nō obstātib⁹ ꝯriū est verius.s.ꝙ immo debeat ad mortē cōdēnari si est presens:alī ſi est ꝯtumacit absens debeat bāniri.nā ꝓbatū est ipm Ambrosiū occidisse dictū Bartholomeū del colla ꝛ dolose hoc fecisse:ergo ipse deberet si esset ꝑsens ad mortē cōdēnari:vt.l.j.§. diu⁹.ff.ad legē cor.de sic.vł si nō ē pñs dʒ bāniri.Et hoc ēt probatur ex forma statuti ciuitatis Uincentie posit sub rub.de homici.vbi dicitur statuim⁹ ꝙ si q̇s aliquē interfecerit ꝛ homicida captus fuerit capite puniaṫ nisi liquide ꝑ idoneos testes cōstiterit dictū homicidiū se defendēdo ꝛ cū moderamine inculpate tutelle fecisse vel aliq̄ fortuito casu sine dolo:ꝛ si cōdēnat⁹ capi nō poterit ꝑpetuo sit bānitus ſm ordinata in statutis Uincētie sub rubrica q̄ forma seruari debeat i malefactorib⁹ bāniendis ꝛ cōdēnādis de crimine cui⁹ pena sit mors vł mēbri abscisio. Nec iuuare pōt ipʒ ꝙ.s̄.in ꝯriū dixi:videlʒ ꝙ dict⁹ Bartholome⁹ del colla occisus cōmiserat furta ex q̇b⁹ pena mors erat:qꝛ illa furta nō sūt plene ac sufficiēter ꝓbata. nā q̄si oēs testes loquūṫ de auditu ꝛ sic nō ꝓbāt:vt habeṫ in.l.testiū.C.de testi. ꝛ in.c.cū cām.ex̄ de testib⁹.aliq̇ etiā testes sunt in facto ꝓprio ꝯ.l.oībus.C.de testib⁹. ꝛ aliq̇ habēt cōsimilē cām:quia eis furtū ab isto Bartholomeo del colla factū fuisse dicūt ar.notatorū in.c.ꝑsonas.extra de testib⁹.ꝛ aliq̇ sunt singulares q̇b⁹ fides plena nō est adhibēda: vt in.c.cū dilecti.ꝛ.c.bone memorie maguntine.extra de electio.ꝛ in.c.lʒ cām. extra de ꝓbatio.ꝛ hꝫ in.l.testiū.C.de testib⁹.ꝛ ꝑ Bal.l.l.j.C.de testi.cū similib⁹. Nec sufficit dictum vltimi testis videlʒ Martini Joānisde valle brābana q̇ dicit ꝙ est publica vox ꝛ fama ꝙ est male ꝯditiōis ꝛ fame ꝛ public⁹ latro maxime apd cogſcētes ipm:nec ēt.d.Visiti d bel
5 uila q̄ q̇ idē i effectu dt.†qꝛ publica vox ꝛ fama nō ꝓbat plene:vt ē.gl.or.l.c.j.ex̄ de appel.ꝛ gl.in.l.iij.§.eiusdē q̄ʒ principes.ff.de testib⁹.ꝛ maxie in criminalib⁹ in q̇b⁹ ꝓbatiōes debēt esse apertissime:vt.l.fi.C.de ꝓbatio.vt notat gl.no.in.c. veniēs.el p̄mo extra de testib⁹.ꝛ hꝫ per doc.in.l.admonēdi.ff.d iureiu.ꝛ ꝑ Bar. in.l.de minore.§.tormēta.ff.de q̄ōnib⁹. ꝛ per Salyc.in.l.ea quidē.C.de accusa. ¶ Preterea ēt si in veritate.d.Bartho. del colla occisus fuisset bāni⁹ de Uicētia ꝛ ei⁹ districtu ꝓpter delictū:ex quo veniret mors in inferēda:vł etiaʒ esset aptissime ꝓbatū ꝙ tot furta cōmisisset ex quib⁹ pena sit mors:et sic regulariṫ potuisset occidi vigore ātedicti statuti Uincētie:tñ.d.Bartholome⁹ nō potuit
6 ipune occidi eo mō q̄ occisus est.†Naʒ stāte statuto ꝙ bāni⁹ vel ali⁹ pro crimine possit impune occidi occidēs ꝓditorie nō iuuatur dicto statuto:vt.l.fi.C.de delatorib⁹.libro.x.ꝛ ibi hoc notat Angelus ꝑ illū tex. Nisi esset bannitus vel condemnat⁹ crimine lese maiestatis vt ibi probatur:sed.d.Bartholomeus del colla fuit a dicto Ambrosio occisus ꝓditorie:ergo ipse Ambrosius iuuari nō pōt dicto statuto.ꝙ autē ipsum proditorie
7 occiderit.ꝓbatur sic.†Nā ꝓditorie dicitur quis aliquē vulnerare vel occidere quādo vnū actū ostēdit ꝛ aliud in mēte gerit:vt no.in.l.j.ff.de p̄uari.ꝛ in l.iiij.ff.ad legeʒ iul.maiesta.ꝛ no.elegāter Bar.in.l.respiciēdum.§.delinquūt. ff.de penis.ꝛ sequiṫ Bal.in.c.j.in principi.in tit.quib⁹ modis feudum amit.sed iste Ambrosius qui occidit habito colloquio cū Janello:et cōtra dederūt ordinem detinendo dictū Bartholomeū del colla ad verba vt Ambrosius predictus posset habili⁹ mādatū ipsis:vt.s̄. factū adimplere.ꝛ ita fecit qꝛ Janell⁹ dixit ipsi Bartholomeo quo tendis.qui respondit ego vado spaciatuʒ.ꝛ in his

ꝟbis Ambroſiꝰ ꝑdictꝰ ꝑterũt:⁊ cũ fuit
poſt.d.Par.pẽſate euaginato vno fachi
no vulnerauit ipſuꝫ Bartholomeũ:ex
quo mortuꝰ eſt:⁊ ſic ipſe Ambroſiꝰ vnũ
actũ oſtẽdit.ſ.ꝑ interrogationẽ factã ꝑ
dictũ Janellũ iter eos ordinatã.videlꝫ
q̃ tẽdis:quaſi velit ſcire quo tenderẽt ⁊
aliũ actũ in mẽte gerebat.ſ.ipſuꝫ vulne
rare ⁊ ordinauerat ⁊ fecit:ergo verũ eſt
dicere ꝙ ip̄m Bartholomeũ Ambroſiꝰ
ꝓditorie vulnerauerit ac ẽt occiderit.
Et ꝑ ꝯſequẽs dicto ſtatuto ciuitatis Ui
cẽtie dictꝰ Ambroſiꝰ iuuari nõ pōt.Ex
his apparet ꝙ p̄ma rõ ſupra in ꝯriũ ad
ducta nõ obſtat.¶ Scda etiam rõ in ꝯ
riũ adducta nõ vꝫ dũ dr̃ ꝙ dictꝰ Ambro
ſiꝰ nõ habuit aĩm occidẽdi dictuꝫ Bar
tholomeũ.ſꝫ vulnerãdi ex quo illud qḋ
fecit dicit̃ feciſſe animo exequẽdi man
datũ ſibi cõmiſſuꝫ.ſed mandatũ fuit de
vulnerãdo ⁊ nõ occidẽdo:ergo nõ dꝫ te
neri de morte per.l.j.§.diuꝰ.ff.ad legeꝫ
corneliã.de ſicarijs.q꞉ illa rõ ꝓcederet
8 † qñ inſtr̃m cum quo percuſſit non erat
aptũ ad inferendũ mortẽ:tũc eñi nõ eſ
ſet pena homicidij:vt.d.l.j.§.ſed ſi cla
ua.ff.ad legẽ corneliã de ſicar.ſed q꞉ in
ſtrumẽtũ cũ quo percuſſit:vꝫ fachinus:
q̇ gladius vel enſis eſt erat aptũ ad in
ferẽdũ mortẽ:vt extra de homi.c.ſigni
ficaſti.ad finẽ.⁊ ẽ caſus in.d.l.j.§.diuꝰ.
ff.de ſicarijs.⁊ facit optime tex.in.l.om
ne delictũ.§.ſi q̇s cõmilitonẽ.ff.ḋ re mi
lita.⁊.l.j.C.de emenda.ſeruorũ.nã lꝫ di
cat̃ ꝙ ipſe non habuerit aĩm occidẽdi:
tñ tũc ꝓinde eſt ac ſi aĩm occidendi ha
buiſſet.vt ꝓbat̃ in.d.§.diuus.⁊ in.d.c.ſi
gnificaſti.⁊ ita i termis tenẽt Bal.⁊ Sa
ly.i.l.cũ mãdati.C.mãda.Et idẽ notat ⁊
ſequit̃ dñs meꝰ domi.Jo.de ana.in.c.ſi
cut dignũ.in.iij.col.in p̄nci.ex̃ de hõici.
¶ Et ex his ceſſat etiã tertia rõ.ḋ.in ꝯ
riũ adducta:q꞉ nõ ẽſt verum ꝙ ip̄e Am
broſiꝰ fuerit tm̃ in culpa reſpectu homi
cidij:lꝫ fuerit i dolo reſpectu vulneris.
Nã immo ẽt reſpectu homicidij dr̃ fuiſ
ſe in dolo.ex quo percuſſit ip̄m Bartho
lomeũ cũ gladio:vt dixi ꝑ.d.§.diuꝰ. Et
ꝓ ꝑdictis optime faciũt q̃ dixi.j.in ter
tio dubio p̄ncipali.Cõcludo igit̃ ex p̄e
dictis ꝙ dictꝰ ambroſiꝰ ꝓpter dictũ ho

micidiũ ꝑ eũ cõmiſſum ꝓditorie tenet̃
de occiſo pena mortis:⁊ ſi eſt ꝯtumaci
ter abſens dꝫ banniri de morte ſm̃ for
9 mã ſtatutorũ Uincẽtie. ¶ † Circa ſecũ
dũ dubiũ p̄ncipale:an dictꝰ Janellꝰ q̇
fuit auxiliator i dicto maleficio ⁊ ei ar
matꝰ ſemꝑ aſtitit:q̇ nũc dicit̃ eſſe i car
ceribus debeat pena mortis puniri an
vero alia mitiori pena vł abſolui.Et ꝑ
ea q̃ dcã ſunt in ꝑcedẽti dubio ſatis ap
paret deciſio etiam huiꝰ dubij.nã ſicut
Ambroſiꝰ principalis qui occidit nõ de
bet abſolui:ita nec dictꝰ Janellꝰ q̇ fuit
auxiliator ẽt ꝓditorie:vt appet ex inq̇
ſitione ꝯfeſſata:⁊ ex his q̃ dixi in dubio
10 ꝑcedẽti. ¶ † Sed dubitari pōt q̃ pena
deberet puniri:⁊ ſi de auxiliatore vel
aſſiſtẽte maleficio eſt ſtatutũ in ciuita
te Uincẽtie illud eſt ſeruãdum tãq̃ ius
ꝯmune.l.oẽs populi.ff.de iuſti. ⁊ iure.
cũ ſimib̃ꝰ. ¶ De iure aũt cõi eſt ẽt dubi
tatio ⁊ antea q̃ iſtud declarẽ Ego i p̄r
mis ꝑſuppono ꝙ dictꝰ Janellꝰ in dicto
maleficio fuit ei auxiliator ⁊ ei malefi
cio ſemꝑ aſtitit:vt dicit̃ in inq̇ſitiõe per
ip̄m Janellũ ⁊ Ambroſiũ cõfeſſata ⁊ ra
tificata:⁊ ſic ipſe Janellꝰ dr̃ ꝑſtaſſe opẽ
maleficio:nã qñ duo ſimul ſtãt ⁊ vnꝰ cõ
mittit maleficiũ ⁊ alt̃ aſſiſtit ex h̃ ſolo
ꝙ ſecũ ſtat armatꝰ dr̃ ꝑſtare opẽ ⁊ auxi
liũ vt ſingularit̃ not.Jnn.in.c.ꝯtinẽtia.
ex̃ de cleri.ꝑcuſ.⁊ idẽ not.Bal.in.c.j.cir
ca p̄nci.in tit.de bñficio fratris in vſibꝰ
feudoꝝ:⁊ Angelꝰ de aretio in ſuo trac.
maleficioꝝ in glo.in ꝟbo dicto malefi
cio ſuꝑ aſtitit.in ꝟ.quero qñ duo ſimul
ſunt:⁊ idẽ Bal.in.l.raptores.añ ſi.C.de
11 epiſ.⁊.cleri.vbi dicit ſm̃ Jnn.† ꝙ ille q̇
ſtat cũ alio armatꝰ dr̃ ei ferre opẽ lꝫ nõ
faciat aliquẽ actũ.allegat Jnn.i.d.c.cõ
tinentia.Et dicit hoc eſſe menti tenen
dum:quod eſt intelligendum quando
aſtitit vt habilius maleficium alius cõ
mittere poſſit:alias ſola preſentia non
ſufficeret:vt diceretur opem vł auxiliũ
preſtare maleficio:vt notat Barto.et
Ludo.de roma.in.l.j.§.ſed ſi in eo.ff.ad
ſyllẽnia.Et Ange.de aretio i.d.trac.cir
ca finẽ gloſſe ꝑdicte.Sicut fuit in caſu
noſtro:q꞉ dictus Janellus ibi aſtitit ad
hoc vt Ambroſius habiliꝰ dictũ malefi

tiū ꝑpetraret:ꝛ inter eos habit⁹ est tra
ctat⁹ de hoc vt in inq̇sitione dr̄.¶ Uidē
dum est modo qua pena dict⁹ Janel
lus q̇ opē ꝛ auxiliū p̄stitit dicto malefi
cio puniri debeat.Et i hoc varia repe
12 riunt̄ iura.† nā aliqua iura vidēt̄ vel
le ꝙ delinquēs vel homicidiū ꝯmittēs
ꝛ ei auxiliū seu opē p̄stās pari pena pu
niat̄:vt ꝓbari vr̄ i.l.is cui⁹ ope.ff.ad le
gē iul.de adulte.ꝛ.l.j.§.incidit.ff.ad tur
pil.ꝛ in.l.j.ꝛ.l.vtꝑ.ff.de parrici.ꝛ in.l.q̄
opē.ff.de fur.ꝛ in.l.ij.§.diuus.ff.de iure
fisci.ꝛ in.l.si quēꝗ.l fi.C.de epi.ꝛ cleri.ꝛ
l.l.quisquis.in fi.C.ad legē iuliaȝ maie
sta.ꝛ in.l.vnica.C.de rap.virgi.ꝛ in.l.ni
hil interest.ff.ad legē.cor.de sica.ꝛ in.c.
de cetero.extra de homici.in q̇bus om
nibus iuribus vr̄ probari ꝙ auxiliuȝ seu
opē maleficio p̄stātes ꝛ maleficiū ꝯmit
tentes eadem pena puniant̄.¶ † Itē p
13 hoc qꝛ agētes et cōsentiētes pari pena
puniunt̄:vt est tex.in.c.j.ex̄ de offi.dele
ga.ꝛ i.c.quāte p̄sumptiōes.ex̄ de sentē.
excommu.cū similibus.¶ † Item qꝛ in
14 malis voluntas spectat̄ nō exitus:vt.l.
diuus.ff.ad legeȝ corneliam de sica.ꝛ.l.
q̇ ea mēte.ꝛ.l.verū.ff.de fur.¶ Aliqua
alia iura vident̄ velle ꝙ eadē pena non
puniant̄:sed minori.vt ꝓbat̄ in.l.vni.C.
de nilli aggeri.nō rumpē.ꝛ.l.is q̇ opeȝ.
ff.de furtis.ꝛ.l.j.§.de rapt.virgi.que pu
nit solum cōmittentē eadē pena.ꝛ in.l.
si multi publicani.l fi.ff.de publicanis.
vbi est optim⁹ text⁹ ꝛ optime etiam ꝓ
batur in.c.sicut dignū.l.§.si illi etiā.ex̄
de homici.¶ Itē qꝛ auxiliātes constat
minus deliquisse q̄ ipsuȝ homicidā.nā
ille homicida q̄nq̧ pro omnibus puni
tur:vt.l.q̄m multa facinora.C.ad legeȝ
iul.de vi.¶ Itē quia lex si in rixa.ff.ad
legem cor.de sicariꝰs.iubet vt q̄n in ri
xa factum est homicidium ictus cuius
q̧ debet ꝯtemplari vt apparet:ex cui⁹
vulnere mors sit secuta:quasi velit qd̄
illi q̇ intulerūt nō mortalia nō puniant̄
in t̄m cū inter criminis reos ꝛ fraudis
participes multum interesse iura ꝯsti
tuūt:vt dicit tex.in.d.l.si multi publica
15 ni.in fi.¶ † Itē qꝛ de ope q̇s nō tenet̄ ni
si cōsūmato crimine seu maleficio:vt
l.sepe.in fi.ff.de ꝟbo.significa.¶ Et ꝓ
pter ista iura q̇ vident̄ inuicē ꝯtrari do
ctores in hac q̄stione etiā varia scripse
rūt.¶ Nā istā scd̄aȝ partē;videlȝ ꝙ pre
stās auxiliū seu opem maleficio ꝛ ꝯmit
tēs ip̄m maleficiū nō tenet̄ eadē pena.
tenuit Martin⁹ syl.ꝛ cū seq̇ videt̄ Jac.
but.in.l.j.C.ad legeȝ iul.pecu.vt refert
Saly.in.l.j.C.de rap.ꝟgi.vbi plene exa
minat istā q̄ōnē Ray.de forli.i hac que
stiōe fuit i alia opi.ꝛ sic distīxit aut agit̄
criminaliter ꝛ pari pena puniūtur p iu
ra p̄mo loco alleg.fallit i.l.j.C.de rap.
virgi.ꝛ.l.j.C.de nilli agge.nō rumpen.
Si ciuilr̄ agit̄ tunc media pena imponi
tur:vt.d.l.is q̇ opē.ff.de furtis.Sed hec
distinctio nō placet Bar.in.d.l.is q̇ opē.
ff.de furtis.p eādē legē.Nec ēt placuit
Saly.in.d.l.vni.C.de rap.virgi.qꝛ etiaȝ
vbi ciuiliter.agit̄ eadeȝ pena punit̄:vt
l.ij.§.diu⁹.ff.de iure fisci.ꝛ i furto nō ma
nifesto in quo in t̄m punit̄ opē prestans
sicut fur:vt.d.l.is qui opē.ꝛ.l.sepe.in fi.
ff.ď verborū sig.Et ideo Bart.in.d.l.is
q̇ opem.fuit in tertia opi.ꝛ aliter dixit:
videlicet ꝙ regulariter prestans opem
punit̄ eadē pena qua principalis delin
quēs siue agat̄ ciuilr̄ siue criminaliter
per.l.is cui⁹ opē.ff.ad legē iul.de adul.
ꝛ.l.j.§.incidit.ff.ad turpil.cū similibus.
¶ Fallit in casibus.d.l.j.C.de rap.virg.
ꝛ.l.j.C.de nilli aggeri.nō rumpē.¶ Itē
fallit q̄n qualitates propter quas pena
debet augeri vel minui sunt diuerse i p
sona facientis ꝛ opē p̄stantis.qd̄ decla
rat ibi plene ꝛ magistralr̄.Sed docto
res antiqui.veȝ Dy.de musello:ꝛ.d.Bo
nagratiaꝛ q̇dam legū doctores quibus
dicta q̄stio fuit trāmissa decidēda val
de dubitauerāt ꝑpter iura varia.ꝛ post
multas allegatiōes fuerūt i alia opi.ꝛ
cōcordia:vt refert se vidisse Albert⁹ de
gādino optim⁹ practic⁹ in materia ma
leficioꝝ in suo tractatu de malefi.in ru
16 brica ď homicidiariꝰs:† videlȝ ꝙ p̄stās
auxiliū vl̄ opem maleficio debeat puni
ri media pena q̄ homicida debet puni
ri:vel ex forma iuris cōmunis vel statu
ti.ꝛ hoc dixerūt ar.iuriū p hac parte al
legatoruȝ.ꝛ maxime ar.l.is q̇ opē.ff.de
furtis.vbi dr̄ ꝙ ille q̇ p̄stat opeȝ furtis
manifesto nō tenet̄ pena q̄druplī sicut

fur ipē tenet᷑:ſ3 tenet᷑ pe
na dupli:q2 nō ē fur ma-
nifeſt⁹:ſicut dixerūt i ca
ſu noſtre q̄ſtionis que dt
opē p̄ſtātē homicide nō
debere puniri ſicut ho-
micida. facit.c.ſicut di-
gnum.§.ij.ex᷑ de homici.
¶ Item induxerūt.d.l.ſi
multi publicani.in fi.ff.
de publi.vbi dr̄ qd̄ inter
reos criminis ⁊ partici-
pes multū intereſſe iura
ꝯſtituerūt. ¶ Item q2 de
ope q̄s nō tenet᷑ niſi cri-
mine ꝯſumato:vt.d.l.ſe-
pe.in fi.ff.de ver.ſig.ſed
p̄ncipalis tenet᷑ ēt ſi cri-
mē nō ſit cōſumatū:vt.ff.
de penis.l.cogitatiōes.⁊
l.j.§.diu⁹.ff.de ſica.⁊.l.is
q̄ cū telo.C.eo.titu.cū ſi-
mi.Sed p̄dicti doctores
17 dixerūt dn̄ eē notādū † ꝙ
ſi iſti q̄ homicidio opē p̄
ſtiterunt prebuerūt cau-
ſam [a] mortis vel cām di-
cti homicidij ꝙ eo caſu
auxiliātes tāq̄ homici-
de puniūt᷑.Et cū hac opi
niōe trāſit dict⁹ dn̄s Al-
bert⁹ de gādino in dicta
rubrica ꝺ homicidiorūs
⁊ eā i effectu refert Cy.q̄
allegat ēt Gādinū i.d.l.
j.C.de nili aggeri.nō rū-
pen.q̄ i effectu diſtinguit
ſ3 Dy.⁊ p̄factos docto-
res antiquos:aut ille q̄
tulit opē homicidio de- 19
dit cā3 mortis ⁊ tenetur
vt homicide:⁊ eadē pe-
na q̄ ipē homicida:vt.d.
l.nihil intereſt ff.de ſica.
aut nō dedit cā3 mortis:
⁊ tūc punit᷑ media pena: 20
vt.d.l.is q̄ opē.ff.de fur.
Et ſm̄ iſtā diſtinctionem
intelliguntur oīa iura.ſ.
ſcripta:q̄ inuicē vident᷑
ꝯtra.⁊ tandē Cy.in.d.l.

a ¶ Pre-
buerūt cau
ſam. Adde
ad hui⁹ cō-
cluſionis ⁊
totius cōſi-
lij materiā.
flor.i.l.ſi q̄s
fumo.ad le
gē aquil.do
mi.Alexan.
ang.⁊ doct.
in.l.is qui
opē.de fur.
Cano.in.c.
continētia.
ꝺ cleri.per-
cuſ.⁊ p totū
ti.de homi.
vbi copio-
ſius q̄ a le-
giſtis oīa ꝺ
homicidio
habentur.

vni.de nili aggeri.nō rūpē.dt ꝙ dubitat᷑
⁊ nō ſe firmat.S3 do.Bartho.de Sali.i
d.l.vni.C.ꝺ rap.virgi.reiectis aliis opi.
ti3 ⁊ ſequit᷑ hāc vltimā opinionē Dy.et
docto.antiquoꝝ dicēs ꝙ inficiari nō p̄t
ꝙ maior culpa eſt in eo q̄ opē p̄ſtando
prebet cām mortis vel alteri⁹ delicti q̄
18 q̄ cā3 nō p̄bet i3 operā p̄ſtet.† Ergo vbi
eſt maior culpa ibi d3 eſſe maior pena
cū pena debeat ꝯmēſurari delicto:vt.l.
diu⁹.ij.ff.ꝺ fal.⁊.l.miles.§.mulier.ff.de
adul.⁊.l.j.C.ꝺ his q̄ latrones aſſociant.
Et dt ꝙ hāc rōnē pōderat Theologus ⁊
Canoniſta i.c.ſicut dignū.extra ꝺ homi
ci.⁊ conat᷑ r̄ndere iurib⁹ i ꝯtriū adductis
¶ Et ego hāc opinionē firmiter teneo i
ꝯſulēdo ⁊ iudicādo:vel aut in preſtādo
opē ſeu auxiliū maleficio dedit cām ma
leficij: ⁊ tūc p̄ſtās opē ⁊ faciēs regulari
ter eadē pena puniant᷑ p.l.nihil itereſt.
ff.ad legē corne.de ſica.⁊ in hoc ēt Bar.
nō ꝯdicit:immo idē vult in.d.l.is q̄ opē.
ff.de fur.dum dt ꝙ faciēs ⁊ opē preſtās
maleficio regulariter tenet᷑ eadē pena.
⁊ allegat.d.l.nihil intereſt.aut nō dedit
cām maleficij: ⁊ tūc media pena eſt pu-
niend⁹ preſtās opē ſeu auxiliū p.d.l.is
q̄ opē.ff.de fur.Et Sali.i.d.l.vnica.C.de
rap.virgi.intelligit mediā penā idcſt mi
tiorē:q̄ media dici pōt habito reſpectu
ad mortē ⁊ grauiorē.Et p iſta diſtictiōe
dt ꝙ facit rō quā.ſ.ſm eū allegaui.⁊.d.
l.vni.⁊.l.j.C.ꝺ nili agg.nō rūpē. ¶ Nec
p hoc reprobo id qd̄ notat bar.i.d.l.is q̄
opē.de q̄litatib⁹ q̄ ſunt diuerſe iter ꝯmit
tētē delictū ⁊ ſibi p̄ſtātē auxiliū ſeu opē.
Et p̄dicta vltima diſtinctio vr̄ mihi non
ſolū vera imo iuridica.⁊ rōnabilis ⁊ ēt
valde equa.⁊ corroborat᷑ etiā auctorita
te Dy.† q̄ fuit vir ſumm⁹ ⁊ mirabilis le
gū interpres ⁊ alioꝝ doctoꝝ antiquoꝝ
q̄ ita ꝯcorditer in q̄ſtiōe facti deciderūt
⁊ auctoritate Alberti de gādino q̄ eos
ſequit᷑ ⁊ fuit optim⁹ practic⁹ in materia
malecifioꝝ vt dixi adeſt etiā auctoritas
Sali.q̄ nō eſt parua. ¶ † S3 quomodo ⁊
qualiter q̄s dicat᷑ p̄ſtādo opem ſeu auxi
liū dare cām mortis vel maleficij vel nō
dare cām. ¶ Et hoc doc.no.declarāt in
locis p̄alleg.Et tn̄ mihi neceſſariū eſſe
vr̄ hoc ꝺclarare ⁊ ponere aliq̄ exēpla vt

intelligi possit qui prestans opem seu auxilium teneatur eadem pena cum principali malefactore. ¶ Et primum exemplum est quod ponit gl. in. d. l. nihil interest. ff. ad. l. corne. de sica. vz si dedit gladium furioso vt alium occideret. arg. l. iiii. in prin. et. §. j. eo. titu. ¶ Secundum exemplum est si vnus tenuit alius interemit. nam is qui tenuit quasi causam mortis prebuit: vt dicit tex. in. l. item mella. §. si alius tenuit. ff. ad. l. aquil. ¶ Tertium exemplum est si consilio. ¶ Quartum si precepto. ¶ Quintum si opere quod dicitur causam mortis vel maleficium dedisse: vt est pulcher tex. l. distin. sicut viduam. et no. gl. j. in prin. in. c. de cetero. extra de homici. ¶ Sextum exemplum est si suggestione. vt in. c. sicut dignum. §. qui vero. et. c. suscepimus. in fin. extra de homici. et no. gl. in. d. c. de cetero. vide etiam omnino tex. cum gl. in verbo quolibet in. l. ita vulneratus. in prin. ff. ad legem aquil. ¶ His sic plene declaratis redeo ad questionem: an. s. dictus Janellus qui fuit auxiliator in dicto homicidio et ei semper astitit de iure communi debeat puniri eadem pena qua dz puniri Ambrosius qui commisit homicidium et sic pena mortis: vt dixi in precedenti dubio principali secundum opinionem Bar. dicendum quod sic: quia regulariter secundum eum 22 puniuntur eadem pena: vt ipse no. in. d. l. is qui opem. Sed secundum opi. Dy. et aliorum doctorum antiquorum quam supra tenui est videndum an dictus Janellus prestando opem et auxilium dicto homicidio videatur dedisse causam homicidii. et sic mortis dicti Bartholomei del colla occisi vel non. Et 23 puto esse dicendum quod ipse prestiterit causam homicidii et mortis per consequens eadem pena mortis teneatur: sicut tenetur ipse Ambrosius
21 principalis qui occidit. † Nam vt dixi. §. l iiii. et. v. exemplo ille dicitur prestare causam homicidii et mortis qui consilium vel operam prestitit: vt est tex. l. distin. si quis viduam. et no. gl. in. d. c. de cetero. extra de homi. sed d. Janellus prestitit consilium et operam in dicto homicidio. quod patet quia dicitur in inquisitione quod cum predicti Janellus et Ambrosius inuenissent predictum Bartholomeum del colla prope hospitale sancti Joannis extra portam leonici predictus Janellus animo et intentione adimplendi sibi a dicto Ambrosio iniuncta fuerunt per dictum Joannem ab agere habito ordine cum suprascripto Ambrosio de tenendo ipsum Bartholomeum ad verba vt Ambrosius predictus habilius facere posset mandatum sibi factum dixit ipsi Bartholomeo quo tendis qui respondit ego vado spaciatum. et in his verbis Ambrosius predictus preteriit: cum fuit post dictum Bartholomeum pensate et proditorie vulnerauit cum vno fachino: ex quo vulnere mortuus fuit et est ad vnam horam. Ex hoc enim quod fecerunt consilium seu ordinem de tenendo ipsum Bartholomeum in verbis: et sic ipse Janellus tenuit eum in verbis ad hoc vt Ambrosius facilius posset dictum maleficium committere dicitur prestitisse consilium et operam dicto homicidio. facit ad hoc. d. l. item mella. §. si alius tenuit ff. ad legem aquil. et sic per hoc dicitur ipse Janellus prestando opem et auxilium consilio et opera dedisse causam homicidium et mortis et per consequens concludendum est quod ipse teneatur eadem pena qua tenetur Ambrosius qui dictum homicidium commisit. et sic cum ipse Ambrosius teneatur de homicidio pena mortis: vt dixi in precedenti dubio principali. ita et tenetur dictus Janellus. ¶ Et pro predicta decisione adduco glo. ordi. in. c. j. extra de offi. dele. que dicit quod illa iura que dicunt: † quod agentes et consentientes pari pena puniuntur intelligantur quando est consensus cooperatiois: quia tunc equaliter pereunt. et ita etiam tenet Bal. l. l. raptores. circa finem. c. de epi. et cle. per. d. gl. Et idem no. gl. l. c. quante. extra de sen. exco. quam sequitur ibi do. Anto. de but. † quod dicit esse no. propter statuta punientia facientes vt punire censeantur etiam auxiliatores: vbi auxilium est cooperatiuum. Unde concludo quod de iure communi cum in casu nostro ipse Janellus prestiterit auxilium cooperando quod debet decapitari. Nisi statuta Uincentie in hoc aliter disponant quod non vidi. Sed si super hoc aliqua reperiuntur eis standum est et secundum ea iudicandum: vt dixi. §. per. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. cum simi. ¶ Circa tertium et vltimum dubium: an. s. Joannes ab agere de Bononia qui iniunxit et mandauit suprascriptis Ambrosio et Janello eius famulo quod omnino procuraret inuenire dictum Bartholomeum del colla in aliquo loco apto ad huiusmodi maleficium perpetrandum et ipsum vulne-

rarent:aut in facie:aut in brachiis:aut
in tibiis:aut alibi.iniungēs tñ expresse
pdictis Janello ⁊ Ambrosio ꝙ ipm nō
occiderēt:teneaꝛ d homicidio ita ꝙ de
beat decapitari.cū ēt ipse sit in carceri
bus detēt⁹:an vero debeat pena mitio
ri puniri.¶Et in hoc dubio pncipali nō
puto esse disputandū:an ipe debeat in
totū absolui:ex quo dr ꝙ ille Bartholo
meus del colla occisus ꝯmiserat tot fur
ta ꝙ potuit impune occidi vigore statu
ti Vincētie:qꝛ vt dixi in pro dubio prin
cipali illa furta nō sunt sufficiēter pba
ta:⁊ etiā si essent probata sufficiēter:tñ
nō potuit impune occidi pditorie sicut
occisus fuit:vt dixi l dicto primo dubio
principali.¶Solū ergo restat videre ⁊
examinare:an teneaꝛ d occiso ita ꝙ de
beat mori seu decapitari:an vo mitiori
pena puniri.¶Et vr pmo ꝙ pena mor
tis puniri nō dbeat:sꝫ aliter miti⁹ puni
24 ri.¶Primo qꝛ lex corne.de sica.q punit
homicidas pena mortis nō hꝫ locū in il
lo qui nō habuit animū occidēdi.talis
eñ pena mortis non dꝫ puniri:sꝫ pena
mitiori:vt est tex.in.l.j.diu⁹.⁊ in.§.sed si
claua.ff.ad legē corne.de sic.⁊ in.l.j.cū
gl.C.eo.ti.⁊ no.gl.ordi. Jo.teutonici.ij.
q.v.cōsuluisti.in gl.j.in pn.sꝫ dict⁹ Joā
nes ab agere nō habuit animū ꝙ homi
cidiū fieret:qꝛ expresse phibuit ꝙ Bar
tholome⁹ del colla nō occidereꝛ:vt pba
tur in.l.labeo.ad fin.ff.de suppel.lega.
vbi pulchre dr Celsus iuriscōsultus fm
Tuberonē nō arbitrari quendā dicere
ꝙ nō sentiret cū nemo existimād⁹ est di
25 xisse ꝙ nō mēte agitauerit.¶†Scdo ad
idē qꝛ in maleficiis volūtas spectaꝛ nō
exitus:vt.l.diu⁹ adrian⁹.ff.ad legē cor
ne.de sic.Et no.gl.in.l.is qui cū telo.C.
eo.ti.sꝫ volūtas Joānis ab agere:vt di
xi fuit ꝙ Bartholome⁹ del colla vulne
rareꝛ tñ ⁊ nō occidereꝛ:lꝫ ergo euene
rit ꝙ fuerit occisus vr ꝙ ille euēt⁹ spe
ctari nō dēat:sꝫ ei⁹ tñ volūtas.¶Ter
tio hoc ēt vr pbari ꝙ sic ad hoc vt qs te
neaꝛ de occiso pena mortis.l.corne.de
sic.requiriꝛ dol⁹ ⁊ nō sufficit ēt lata cul
26 pa.†qꝛ culpa lata in.l.corne.p dolo nō
accipiꝛ:vt est tex.in.l.lege.ff.ad legē cor
ne.de sic.Et no.gl.in.l.is q cū telo.C.ad
legē corne.de sic.Et no.gl.in.l.sed ⁊ que
cūqꝫ.in pn.in vbo iniuria.ff.ad.l.aquil.
Et no.Azo in summa.C.ad.l.cor.de sic.
27 ¶†Immo plus nō solū quātū ad impo
nendū penā mortis:sed etiā penā corpa
lē lata culpa non equiparaꝛ dolo.vt est
gl.no.in.l.act.ff.de in lit.iur.⁊ ibi p do
ctores.Et no.gl.l verbo culpā.in.l.si me
ra.ff.solu.ma.⁊ no.p Bar.in.l.ꝙ nerua.
ff.deposi.⁊ no.Bar.in.l.j.§.j.ff.si qs te
sta.lib.esse iuss.fuerit.¶Et iō dixit Bal.
in.l.quicunqꝫ.C.de ser.fugi.ꝙ vbicunqꝫ
de pena capitali vel corpali loquimur
subintelligiꝛ dolus p no.in.d.l.in act.et
28 insti.ff.de suspec.tu.§.suspectus.¶†In
tñ ꝙ si statutū iponeret, penā psonalē
p homicidio:vt qꝛ dr occidens occidaꝛ
nisi occidēs occidaꝛ dolose ⁊ cū propo
sito nō hꝫ locū pena statuti vel ius cōe:
sꝫ aliter dꝫ mitius puniri:vt no.dr Bal.
in.l.data opera.C.qui accu.nō pos.⁊ hr
per Bar.in.d.l.j.§.j.ff.si qs testa.lib.esse
iuss.fue.Et idē no.ipse Bal.⁊ Sali.in.l.
ij.C.de noxa.⁊ Sali.in.l.pe.C.ad legem
cor.de sic.⁊ idē tenet Pau.de cast.in.l.j.
in fi.ff.de legi.⁊ in.l.j.C.vbi sena.vel cla
rissi.vbi exclamat cōtra iudices ignorā
tes qui nesciūt a verbis statuti recede
re.facit qd no.Bal.in.l.nō dubiū.in.vj.
col.in prin.in versi.codē mō si statutum
diceret.C.de legib.Sꝫ dict⁹ Joānes ab
agere:licet fuerit in dolo quātū ad vul
nus.tñ quātū ad homicidium nō videꝛ
ꝙ fuerit in dolo:qꝛ illud euenit pter ⁊ ꝯ
ppositū ⁊ voluntatē suaꝫ:vt apparet ex
ei⁹ mandato.⁊ vr esse casus ad literam
de hoc.s.ꝙ respectu homicidii sequuti
fuerit tñ in culpa ⁊ nō in dolo in.c.fi.de
29 homi.in.vj.†Nā ibi dr ꝙ si aliqs mādat
aliquē verberari:ita ꝙ eū nō occidat si
mādatarius excessit fines mādati:⁊ sic
ipm occiderit mandās fuit in culpa mā
dādo cū hoc euenire posse debuit cogi
tare.vñ vr ꝙ ipse Joānes ab agere:cuꝫ
tñ fuerit in culpa etiā lata respectu ho
micidii ꝙ pena corpali puta mortis pu
niri ne debeat.¶Et p illū textū princi
paliter p ista pte ꝯsulerūt famosissimi
doctores do.An.de rosellis de Aretio.
do.Frācīscus de capitibus liste.de Pa
dua.⁊ do.Angelus filius quōdā domi.

Pau.de ca. ¶ Quarto hoc vr̃ decidere
gl.no.in.c.j.in verbo nõ ꝓcurauerit ex-
30 tra de cõuer.infide.que decidit † ꝙ ma-
leficia que fiũt tũc puniunt̃ cũ ex corde
ad hoc ꝓcedũt:vt.xv.q.j.c.j.in fi. Et idẽ
dicit gl.in.c.si q̃s.in verbo occidẽdi.ex-
tra de homic.que dicit no.ꝙ ex corde ꝓ
cedunt homicidia ⁊ adulteria.allegat
xxiij.q.viij.occidit.⁊.d.c.j.i fi. Sꝫ ex cor-
de Joãnis ab agere nõ ꝓcessit:vt Bar-
tholome⁹ del colla occideret̃:vt appa-
ret ex ei⁹ mãdato:ergo vr̃ ꝙ de homici
dio nõ debeat teneri. ¶ Quinto hoc ꝓ-
bari vr̃ in.l.iij.§.sed ex senatusconsul.ff.
31 ad legẽ corne.de sica.† vbi dr̃ ꝙ mulier
q̃ nõ malo animo medicamẽtũ ad cõce
ptionẽ dedit:ex quo ea que acceperat
decesserit relegari iussa ẽ ad idẽ.l.si mu
lierẽ.ff.ad legeꝫ corne.de sica. ¶ Sexto
32 hoc sic ꝓbari põt.† Bonũ est argumẽtuꝫ
de ꝯtractib⁹ ad maleficia:vt.l.omnẽ.ff.
de indi.l.ij.in fi.ff.de cust.reoꝝ.⁊ no.l-
sti.de pub.iudi.in prin. Sꝫ in cõtractib⁹
fines mãdati diligẽter sunt custodiendi
⁊ si mãdatarius in cõtractib⁹ excedit fi
nes mãdati aliud q̃ sibi mandatũ est fa
cere vr̃ ⁊ nõ obligat mãdantẽ:vt est tex.
in.l.diligẽter.in ṗn.ff.mãda.⁊ in.c.cum
nõ de sacerdotali.in fi.de ꝓben.in.vj.et
ꝓ hoc tex.in.l.si q̃s pro eo.ff.mãda.vbi
33 d:† ꝙ quoties certũ mandatũ sit recedi
a forma nõ dꝫ.facit.c.cũ dilecta.extra d
rescrip. ¶ Ergo eodẽ modo in delictis
⁊ maleficiis dicendũ vr̃ ꝙ fines mãdati
mãdator excedẽs nõ teneat̃ Et sic cũ.d.
Ambro.homicida occiderit dictũ Bar-
tholomeũ del colla.⁊ ipse Joannes ab
ager̃ sibi mãdauit ꝙ eũ nõ occideret di
cet̃ excessisse fines mãdati:vt ẽ tex.l.c.si.
de homici.in.vj.⁊ ꝑ cõsequẽs vr̃ ꝙ il-
lud homicidiũ nõ obligauerit ipꝫ Joã.
ab agere mandantẽ ita ꝙ de occiso non
teneat̃. ¶ Septimo hoc etiã ꝓbari põt
34 sic † q̃n quis cõmittit homicidiũ exercen
do nõ punit̃:vt de vero homicidio.s.pe
na mortis:sꝫ alia pena mitiori:vt ẽ tex.
in.c.significasti scd̃o.extra de homici.
35 vbi dicit tex.† ꝙ si aliq̃s fecit insultũ con
tra aliquẽ presbyterũ:⁊ presbyter cũ li-
gone ꝑcusserit insultantem in capite:ex
quo excessit debitum moderamen incul-
pate tutele secuta morte.ipse presby-
ter nõ est penit⁹ ab homicidij pena im-
36 munis.† Notãdũ est ṽbũ ibi penit⁹:qd̃
interpretat̃ idest ex toto ab:vt ẽ tex.l.c.
j.de supplẽda negligẽtia prelatoꝝ.⁊ ibi
ꝑ Archid.⁊ Jo.an.vult ergo ibi text⁹ ꝙ
si hoc homicidiũ est ab aliquo cõmissuꝫ
ꝑ viã excessus:lꝫ cõmittẽs nõ sit immu-
nis ex toto homicidio:aliqualiter tñ im
munis est ꝓpter negatiuã ibi iunctã cũ
verbo penit⁹:q2 nõ punit̃ vt dolosus:sꝫ
vt culposus ꝓpter excessuꝫ. Et ꝙ hoc ca
su modũ excedẽs nõ puniat̃ pena mor-
tis.est tex.in.l.si adulteriũ cũ incestu.§.
imperatores.ff.de adul.⁊ hoc est de mẽ
te Bal.⁊ scribentiũ in.l.j.C.vnde vi.vbi
37 Bal.vult in.viij.feu.x.q.† ꝙ occidẽs si-
ne moderamine inculpate tutele sit pu-
niẽdus de homicidio sed nõ ad mortẽ.
¶ Sed ad ꝓpositum ex quo Joãnes ab
agere mãdauit Bartholomeũ del colla
tantũ vulnerari ⁊ nõ occidi lꝫ in vulne-
rãdo sit mod⁹ excessus:ita ꝙ vulnerat⁹
sit mortu⁹ ꝓpter illũ excessum:licet mã-
dãs teneat̃ de homicidio:tñ ad mortem
puniri nõ dꝫ. Et hoc in effectu fuit ar.d.
Anto.de rosollis in suo primo cõsilio in
hac causa facto. ¶ Et ꝓ hac cõclusione
dñi Antonij:vꝫ ꝙ excedẽs modum non
puniat̃ pena mortis:licet mors inde se
quat̃.allego tex.gl.Inn.⁊ Jo.an.in.c.si-
gnificasti.extra de peni.⁊ remis.cõiun-
cto.c.olim.j.in fi.extra de resti.spo.⁊ idẽ
tenet in terminis Jo.an.in addi.Spec.
in tit.de homici.sup rub.⁊ Bal.in.c.j.in
ṗn.l.iij.col.in ti.de pace tenẽ.⁊ in.c.j.§.
j.in fi.in tit.de pacẽ iur.in vsibus feudo
rum.⁊ idẽ tꝫ ipse Bal.in.l.vt vim.ff.d iu
sti.⁊ iur.vbi ponit rationem q2 verbera
nõ possunt dari cum mẽsura.⁊ ꝓpterea
difficile est se defendere cũ moderami
ne inculpate tutele ꝓm Philosophum.
¶ Et idẽ in terminis tenet Ludo.d ro
ma in suo tertio singulari qd̃ incipit:an
si q̃s excessit modũ.⁊ ita vidi sepe iudi-
cari.⁊ etiã pluries ego idẽ iudicaui qñ
in se defendo excessit modũ inculpate
tutele. ¶ Octano ṗncipaliter hoc p̃t sic
cõprobari ille qui mãdat aliquẽ vulne-
rari:lꝫ iniũgat ꝙ eũ nõ occidat:tñ man
dãdo vulnerari vr̃ mãdasse q̃ verisimil

ꝑcomitari poterāt: ⁊ sic etiā homicidiū: ⁊ nō inhibitio nihil mādāti ꝓdest quasi sibi ꝯtrꝰ sit: vt. l. j. C. de furtis. ſm Jo. monachi. ⁊ Jo. and. i nouel. in. c. si. de homici. in. vj. q̄ ita itelligūt illū text. no. a
38 ꝙ dicit mādasse vſ. † Nā verbū vſ significat ꝑsumptionē: vt ꝓbaẗ in. l. si filiꝰ. C. de pet. here. Si ita est ĝ in. c. fin. est casus ꝙ mādās aliquē vulnerari ita ꝙ nō occidaẗ est presūptio ꝙ voluerit ꝙ ipʒ occidat si ex dicto vulnere mors secuta ē. ¶ Nō ergo habeo doctrinā singularē ⁊ nota. Innocētij in. c. qꝛ verisiſe. extra de ꝑsumpt. vbi elegāter dicit ꝙ vbi ex ꝑsumptioni
39 bus ꝓcediẗ cōtra aliquē multū dʒ iudex reparare snīam ⁊ maxie ne ꝯdēnet nisi raro et modice ad penā nec corporalē nec pecuniariā. ⁊ dicit ꝙ hoc bñ colligitur ex snīa Salomōis. l. c. afferte. e. ti. de ꝑsump. vbi lʒ ex ꝑsūptiōe adiudicaret vni mulieri filiū: nō tñ voluit aliā cōdēnare ad mortē ad quā iustissime erat cōdēnāda si legitime esset ꝓbatū ꝯ eā: ꝙ filiū alterius clā surripuisset. ⁊ idē no. Abb. antiquus ⁊ Jo. an. ⁊ Anto. de but. ⁊ Panor. ⁊ Prosdocimus. l. d. c. afferte. ⁊ cōiter docto. ¶ Et iō ex ꝑdictis vſ ꝙ dictꝰ Joā. ab agere ꝓcedat respectu vulneris ex veris ꝓbationibꝰ ⁊ eius ꝯfessiōe: sed respectu homicidij ex ꝑsumptiōe ꝙ lʒ possit ð homicidio puniri: tñ qꝛ hec punitio sit ex ꝑsumptiōe nō dʒ esse corporalis vel pecuniaria nisi modica. ¶ Nono pro hac parte adduciẗ ratio ista ⁊ fuit do. Francisci de capitibꝰ liste i suo ꝯsilio in hac cā ꝑ Joāne ab agere. Cōstat eñ ꝙ ipe Joānes nō vulnerauit Bartho. sed
40 misit vulnerari. ¶ † Modo qñ q̄riẗ vtrū mādans ⁊ mādatariꝰ puniātur eadē^a pena. Et Bar. in. l. furti. ꝰ. ope. ⁊ in. l. is qui opem. ff. de furtis. dat vnā doctrinā notabilē: vcʒ ꝙ aut mādans ⁊ mandatarius hʒ aliquē qualitatē diuersam: q̄ in qualitas surgit ex ꝑsonis eoꝝ: ⁊ tūc diuersitas qualitatis iter mādantē ⁊ mādatariū nō ꝓficit mādatori: lʒ sibi bene nocet: ⁊ ponit exempla de qbꝰ ibi videri pōt: qꝛ nō ē casus noster. Aut mādās ⁊ mādatariꝰ sunt diuerse qualitatis: ⁊ ipsa diuersitas nō surgit ex natura ꝑsonaꝝ sed aliūde: tūc talis diuersitas q̄litatis ꝓficiet mādāti: ⁊ ðterior qualitas que sit in mādatario ipsi mādāti nō nocebit. exēplū qñ mādatariꝰ fuit ꝯtumax vel negauit ⁊ ꝓpter hoc fuit cōdēnatus durius. nā mandans qui confessus est nō puniet eadē pena: vt no. Bar. singulariter l. d. l. is qui opē. ff. de furtis. ⁊ l. l. vtrū. ff. ad legem pōpe. de parricidijs. ¶ Modo ad ꝓpositū cū Joā. ab agere mādans fuerit intentionis ꝙ Bartho. del colla nō occideret: lʒ eñ mādatariꝰ eū occiderit et vere teneaẗ de occiso ⁊ de homicidio doloso. tñ istud nō aggrauat penā Joā. in quo est diuersa qualitas ꝑ ꝑdicta. ¶ Decima ratio adduciẗ que etiā fuit eiusdē dñi Frācisci de capitibꝰ liste: vʒ q̄ oia iura q̄ dicūt ꝙ mandans ⁊ mandatarius eadē. l. ⁊ pena puniunẗ. l. nō solū. ꝰ. si mandato. ff. de iniurijs. ⁊. l. j. ꝰ. deiecisse. ff. de vi ⁊ vi arma. cū similibꝰ. debēt intelligi ⁊ limitari vt verum dicant qñ lex loquiẗ realiter: vt qꝛ dicaẗ ex tali delicto imponaẗ talis pena: tūc eñ eadē pena iponeẗ mādanti ⁊ mādatario. Sʒ qñ lex loquiẗ ꝑsonaliter: tūc lex q̄ loquiẗ de faciēte nō hʒ locū in mādāte. ⁊ ita dicit Bar. singulr̄ in
41 l. is qui opē. ff. de fur. † Si eñ lex vel statutū dicat fur manifestus furca suspendatur: mādans fieri furtū manifestū nō suspendiẗ: qꝛ mādās nō cōtineẗ in lege

a ¶ Eadeʒ pena. Ad huiꝰ cōsilij resolutionē vide Ange. in ꝯsi. lxiiij. incipi. nos carolus. d. Alex. si ipiꝰ cōsiliū sit in ꝯsi. lij. l. iiij. volu. ⁊ plenius in. l. iij. ꝰ. si procuratori. ꝙ q̄s ꝙ iur. ⁊ l. l. gallꝰ. C. q̄d sius. ff. ð lib. ⁊ post. Bar. ⁊ doc. in. l. si rixa. ff. de si ca. Bald. in marga ꝟsi. mādans ꝟsi. vj. Ange. are. in trac. malefi. ꝟsi. mādatorē. quem olno vide.

q̄ de delinquēte personaliter facit men
tionē. Sec⁹ si diceret ex furto nō mani
festo reus suspēdat. ¶ Modo ad ꝓposi
tū.l.cor.de.sic.que punit occidētē homi
nē ꝛ dicit qui hoīem occiderit itaq; mā
dās eadē lege nō vr̄ puniēd⁹:ꝛ cōseque
ter nec eadē pena etiā si per scōm man
datū secuta esset mors.et hoc vr̄ tenere
Gādinus in suo trac.malefi.in rubri.de
homicidiariis.versi.pone etiā de facto
aliū.q.vbi dicit ꝙ lȝ mādatarius punia
tur tāq̄ homicida:qꝛ apparet de ei⁹ do
lo:tn̄ mādans qꝛ nō apparet de ei⁹ do-
lo nō punit̄.l.cor.de sic.q̄ punit solū do-
lū nō latā culpā.Subdit tn̄.d.Frācisc⁹
ꝙ ad presens hoc nō determinat:qꝛ nō
est casus nr̄:qꝛ Joan.ab agere nō māda
uit hoīem occidi sȝ vulnerari ꝛ nō pun-
ctim sȝ cesim:imo pl⁹ est ꝓhibuit eū oc-
cidi. ¶ Undecima rō est ꝙ ꝛ si d̄ iure iu
dex posset eandē penā irrogare mandā
ti que esset irroganda mādatario.s.pe-
na mortis. Tn̄ iste est casus i quo iudex
hȝ arbitriū pene minorande qn̄ delictū
est cꝫ ꝓpositū delinquētis:vt dicit Glo.
Bar.ꝛ oēs scribētes l.l.q̇d ergo.§.pena
grauior.ff.de his qui no.infa.ꝛ ista etiā
fuit rō p̄fati.d.Francisci in suo cōsilio.
¶ Duodecima rō et vltia pōt allegari:
42 †qꝛ in penalib⁹ benignius est interpre-
tādū:vt.l.in penalib⁹.alās est.l.factū.§.
fi.ff.de re.iur.ꝛ.l.hodie.ꝛ.l.si p̄fes.ꝛ.l.si
de interp̄tatiōe.ff.de penis cū similib⁹.
Et respectu doli:vt vult gl.no.in.d.l.ho
die. ¶ Et hec sunt q̄ principaliter addu
cēda esse mihi visa sunt i hoc pūcto qō
nis nr̄e i fauorē dicti Joānis ab agere
qui mandauit vulnerari et nō occidi vt
pena mortis puniri nō debeat:lȝ multa
alia adduci potuissent q̄ breuitatis cā
omitto. ¶ Sȝ ꝓ alia pte:vȝ ꝙ dict⁹ Joā
nes ab agere teneat̄ de homicidio:ꝛ ꝙ
pena mortis debeat cōdēnari ꝛ puniri
alie ratiōes ꝛ iura adduci pn̄t. ¶ Et pri
mo q̄ causam mortis p̄bet tenet̄ de ho-
micidio:ac si ip̄e occidit:qꝛ nihil inter-
est:an q̇s occidat vel mortis cāȝ p̄beat:
vt est exēplū l.l.nihil interest.ff.ad legē
corne.de sica.ꝓ hoc.c.de cetero.extra d̄
43 homicidio.et.l.dist.si q̇s viduā. ¶ †Et
idē optime ꝓbat illa regula q̄ dicit qui
causam dāni dat dānū dedisse vr̄:vt.l.q̄
occidit.§.in hac.ff.ad legē aq̇l.ꝛ not.gl.
l.d.c.de cetero.q̄ allegat ad hec multa
iura q̄ regula intelligit̄ de causa ꝛ occa
siōe prima efficiēti:vt not.gl.no.l.disti.
c.studeat.Eȝ dictus Jo.ab agere dedit
cām mortis dicti Bartho.del colla occi
44 si.ꝙ sic ꝓbat̄:†qꝛ q̇s d̄r dare causaȝ mor
tis plurib⁹ modis:sȝ inter alios est iste
qn̄.s.q̇s homicidiū fieri precepit:vt.l.di
stin.si quis viduā.ꝛ no.gl.in.d.c.de cete
ro.extra de homicid.ꝛ dixi.s̄.in scdo du
bio p̄ncipali. ¶ Item ꝙ ista cā mortis
fuit proxima ꝛ sufficiēs cā:pȝ qꝛ dictus
Ambrosi⁹ q̄ eū vulnerando occidit.hoc
fecit propter mādatū ipsius Joānis ab
agere cui⁹ erat famul⁹ vt d̄r i inq̄sitiōe:
ꝛ sic alias nō erat factur⁹. ¶ Et iō vr̄ ꝙ
de occiso ipse Joannes ab agere man-
dās teneat̄ pena mortis. ¶ Scdo qꝛ in
maleficiis inspicit̄ euētus.i.effect⁹ ꝛ nō
voluntas qn̄ maleficiū est ꝑfectū:vt est
45 text.l.l.aut facta.§.euēt⁹.ff.d̄ penis.†lȝ
qn̄ maleficiū nō est ꝑfectū inspiciat̄ po-
ti⁹ volūtas q̄ exit⁹:vt est text.in.l.diu⁹.
ꝛ ibi hoc not.gl.in scda expositiōe.ff.ad
legē corne.de sica.vn̄ cū ex dicto man-
dato de vulnerando sit sequut⁹ effect⁹
scȝ mortis vr̄ dicendū ꝙ ipse mandans
teneat̄ de morte inspecto euētu:vt ibi.
¶ Tertio hoc ꝓbat̄ ex doctrina Bart.
46 in.d.l.diu⁹.†vbi qn̄ q̇s deliquit in plus
q̄ cogitauit.dat istā doctrinam:aut de-
lictū ꝙ facere ꝓposuerat ad hoc tēdit:
et tūc inspicit̄ delictū seu euēt⁹.allegat
l.quoniā multa facinora.C.ad legē iul.
de vi.ꝛ allegat alia iura ꝛ eādē doctri-
nā ponit Saly. in.d.l.qm̄.in.iij.colū.in
fi.vbi dicit ꝙ si cogitatū tēdit verisimili
ter ad finē secutū punit̄ fm finē:vt ibi.ꝛ
c.fi de homi.in.vj.Sȝ delictū vulneris
ꝙ Joānes ab agere fieri fecit.tendebat
ad mortē:qꝛ mors secuta est.qꝛ ex q̄ nō
fuit i ptāte vulnerātis vulnerari:ita ꝙ
nō morerer̄ vulnerat⁹ ꝛ vulnera nō dāt̄
ad mēsuram:vt ꝓbat̄ in.d.c.fi.de homi.
in.vj.ꝛ dixi.s̄.in.vij.ratiōe ꝓ alia pte:er
go ꝛc. ¶ Quarto probat̄ ex alia doctri-
na domi.Ant.de butrio quam ponit in
c.cognoscentes.in antepenulti.col.cir-
47 ca finē.extra d̄ ꝯsti.†vbi notabiliter di-

cit q qñ circa eadẽ rem vel psonam in
pl⁹ delinquo q̄ putarim punit delictuȝ
ad limites delicti ⁊ nõ ad limites inten
tus.allegat.l.vulgaris.§.si qs.et.l.cũ q
nocẽtẽ.§.penul.ff.de iniur.Sed dictus
Joannes ab agere:lȝ deliquerit plus q̄
putauerit:tñ qȝ deliquit circa eadẽ pso
nã dȝ puniri ad limites delicti:et sic de
homicidio ⁊ nõ ad limites lrẽ⁹.¶Qui
48 to hoc etiaȝ probat alio mõ sic.†vbi est
mai⁹ delictũ ibi dȝ esse maior pena:vt
est exẽplũ.et ibi glo.ordi.in verbo scele
rati⁹.xxiiij.q.j.nõ afferam⁹ stateram.in
fine.¶Et ppterea dr in quo maior fue-
rit culpa maior exerceat vindicta.l.disil.
qȝ tua.⁊ no.gl.ij.in.c.si.ea que.extra de
sta.mona.Sed mãdans magis peccat
quã mãdatari⁹ q patet:qȝ cãm delicti
prebet qñ mãdatari⁹ al' nõ erat factu-
rus:vt hr in.l.j.§.psuadere.ff.de seruo
corrupto.et l.l.q occidit.§.l hac.ff.ad.l.
aquil.¶Itẽ qȝ est principalis qui regu
lariter magis punit:vt.l.qm multa faci
nora.C.ad.l.iul.de vi.¶Itẽ qȝ mãdans
ipse deliqt ⁊ facit aliũ q alias non erat
factur⁹.s.mãdatariũ delinquere:vt no.
gl.in.l.athletas.§.põpo.in vbo seruitu
te.in fine.ff.de his q no.ifa.⁊ gl.si.asi si.
in.c.gaudemus.extra de diuortijs.g vr
q si in casu nostro mãdatari⁹ q occidit
Barthol.del colla tenet de occiso pena
mortis:vt dixi.s.l pmo dubio pncipali
eodẽ mõ:⁊ multomagis ipse mãdãs dȝ
saltẽ eadeȝ pena puniri cũ ẽt in statuto
Uincẽtie sub rubrica de verbis iniurio
sis vulnerib⁹ ⁊ feritis puniat intm mã-
dans inquãtũ mãdatari⁹ ⁊ ẽt in pl⁹ ar-
bitrio rectoris ⁊ suop ↄsiliũ.facit qd hr
in.l.nõ solũ.§.si mãdati.ff.de iniur.per
Bar.⁊ doc.⁊ qd plene hr p Saly.⁊ doc.
in.l.nõ ideo min⁹.C.de accu.Et si dice-
ret ista argumẽtatio procederet qñ Jo.
ab agere mãdasset occidi:sȝ hic nõ fe-
cit:immo mandauit tm vulnerari ita q
nõ occideret:g nõ pcedit:qȝ dico immo
q ẽt hoc dr mãdasse vt statim dicetur in
sequẽti ar.¶Sexto hoc pbat sic.nõ est
dubitãdũ q si Joãnes ab agere mãdas
set occidi ⁊ homicidiũ ppter illũ mãda
tũ secutũ eẽt.q de iure cõi debeat pena
mortis puniri mãdans:vt no.doct.in.l.

nõ ideo minus.C.de accu.⁊ p Bart.⁊ do
cto.in.d.l.nõ solũ.§.si mãdati.ff.d iniur.
cũ similib⁹.Sȝ ego habeo q i effectu di
ctus Jo.ab agere mãdasse vr:q etiã oc
cidat Bartholome⁹ q occisus est:ergo
⁊ ipse de homicidio pena mortis tenet.
49 ¶†Qd aũt videat ẽt mãdasse homici-
diũ fieri pbat sic.Ille q aliqd mãdat vr
mãdare oẽ illud qd est vicinũ mãdato:
vt est gl.no.in.c.cũ in iunẽte.in vbo po
stulare.ex de purga.cano.⁊ facit tex.cũ
glo.in verbo qȝ vero postulatio.in.c.in
causis.extra de elect.et.l.iã tñ.§.qd cã.
versi.finaũt.ff.iudicatũ solui.sȝ q mors
sequat ex vulnere ẽ vicinũ ipsi vulneri.
50 †qȝ ex quolibet vulnere põt regulr seq
mors:maxie si est illatũ cũ ense seu gla
dio sicut fuit in casu nr̃o.vt hr l.l.j.ff.ad
l.cor.d sica.⁊ in.c.significasti.ij.extra de
homi.¶Et q mãdãdo vulnerari:ita q
nõ occidat.vr ẽt mandasse homicidiũ si
ex vulnere fuit.tenẽt expsse Jo.mona.⁊
Jo.an.l.c.si.de homici.lib.vj.⁊ ita itelli
gũt illũ text.qui dicũt q mãdãdo illici-
tũ mãdasse vident ea q verisimilr cõco
mitari vident:nec pdest inhibitio quasi
sibi ipsi sit ↄtrarius.l.j.C.de fur.cũ simi.
¶Pro hoc etiã optime facit gl.no.xxij.
q.iiij.innocẽtes.in verbo clementior.q
51 dicit:†q si iudex facit aliqd q nõ mul-
tũ differt a mãdato:q nõ dr excessisse fi
nes mãdati.⁊ lȝ dicat in.c.fin.de homi.
in.vj.q talis dr excedere fines mãdati:
tñ intelligit respectu effect⁹ qui nõ fuit
i ptãte sua:sȝ respectu facti nõ excessit:
qȝ vulnerauit sicut sibi mandatũ fuit.et
ita itelligo illũ textũ.¶Septio ad idẽ
hoc optime pbat in.l.si qs pro eo.ff.mã
52 dati.vbi tex.dicit notabilr†q tunc for-
ma in mãdatis est seruãda quoties cer
tũ mãdatũ sit.Sec⁹ qñ est incertũ.Sȝ i
casu nr̃o mãdatũ respectu facti.s.vulne
ris fuit certũ:qȝ mãdatũ fuit sibi q vul
neraret:⁊ ita fecit.⁊ i hoc qȝ erat certũ
nõ excessit fines mãdati.sȝ respectu effe
ctus futuri.s.mortis vel nõ mortis.hoc
casu datum est incertuȝ respectu futuri
euentus ex quo nõ est in potestate vul-
nerãtis ita vulnerare q vulneratus nõ
moriat qȝ vulnera ⁊ verbera nõ possunt
dari ad mẽsurã.vt dixi in septimo arg.

ꝑ alia parte supra firmato. ¶ Octauo
13 hoc etiā ꝓbaꝛ. † Regulariter in malefi-
ciis qñ dubitaꝛ an debeat īspici ītētio.
an vero euent⁹ tradiꝛ talis doctrina qꝺ
vbi ꝯmittēs delictū min⁹ voluit delinq̄
re ⁊ pl⁹ deliq̄t ſ̄ ꝟisimiliter poterat se-
q̄ maio⁹ teneꝛ de maiori delicto ꝙ est se-
cutū et nō de minori qꝺ ipse intēdebat.
¶ Et ista doctrina ꝓbaꝛ in.l.qm̄ multa
facinora.C.ad.l.iul.ꝺ vi.q̄ lex ꝓcedit nō
solū ſ̄ rumor ꝓcedit ⁊ est īcept⁹ occasiōe
possessiōis:ſ3 ēt ſ̄ ē incept⁹ ex alia cā ſ3
Odofredū ⁊ Guidonē de suzaria in suo
trac. malefi. in ti. de pluribus ⁊ diuersis
questiōib⁹ circa maleficia in pe.col.ꝟ.ſ3
pone q̄dā multos hoīes collegit.cū ꝟ ſi.
seq. vbi allegāt.l.i hec iudicia.ff.de ser-
uo corru. vbi auctor belli teneꝛ.puniꝛ.
¶ Itē ꝓbaꝛ dicta doctrina optīe ī.l.ſi q̄s
aliq̄d.§.q̄ abortionis. vbi ꝺꝛ ꝙ ſi q̄s dat
poculū abortiōis vꝉ amatoriū ⁊ sine do
lo ⁊ ex hoc mulier aut hō perierit teneꝛ
de occiso l3 intētio sua nō fuerit occidē
di. ¶ Itē ꝓbaꝛ in.l.pe.ſm vnā lecturā3
gl.ff.de incēdio ruina naufragio. ⁊ in.l.
j.§.ex incēdio. ⁊ in.l.qui edes.ff.eod.ti.
¶ Itē hoc etiā ꝓbaꝛ aperti⁹ ī.c.fi.de ho
mi.lib.vj.sepe allegato. vbi est casus de
ista.q.recte ip̄m ītelligēdo. l3 p̄fati tres
14 ꝯsulētes allegēt ip̄m ī ꝯtrariū. ¶ † Nā
ibi ꝺꝛ ꝙ ſi q̄s mādat alicui ꝙ aliquē ver
beret. l3 exp̄sse ꝓhibeat ne occidaꝛ vlla
ten⁹ vel mēbro aliquo mutileꝛ. ſi māda
tari⁹ fines mādati excedēs mutilet vel
occidat irregularis mādās efficiꝛ ⁊ ītel
ligo vt dixit tex. vbi mādatū excedens.
scilicet respectu ꝓhibitiōis mortis. sed
tñ nō excessit mādatū respectu facti qꝛ
sc3 ꝟberauit sicut dixit. ⁊ postea sequiꝛ
cū mādādo in culpa fuerit ⁊ hoc eueni
re posse debuit cogitare. Et intelligiꝛ vt
dixi.s.in.vj.ar.ꝓ hac parte adducto ſ3
15 Joā.mo. ⁊ Joan.an. vbi ꝙ ibi ī mandā-
do illicitū. vꝛ mādasse ꝙ ꝟisimiliter cō-
comitari poterat. Et iō ibi ꝓhibitio ni-
hil operaꝛ ⁊ sibi nō ꝓdest: tanq̄ ꝯtrariū
sibiīpsi vt.l.j.C.de fur. ⁊.c.sollicitudinē.i
fi.extra de appel.cū simi. ⁊ ita ēt intelle
xit illū tex. Bar.in.l.nō solū.§.morte.in
tiū.q.j.ptis p̄ncipalis. ibi scꝺo casu q̄n
hec ꝓtestatio.ff.de noui oper.nū. vbi di
cit ꝙ ſi aliq̄s h3 animū vulnerādi ⁊ nō
occidēdi.qꝛ anim⁹ nō p̄t regulare factū
qꝛ pōt esse ꝙ percussio vltra ꝓpositū ex-
cedet. tūc ſi ꝓtestaꝛ ꝙ nō ꝑcutit animo
occidēdi. nihil operatur ꝑ.ꝺ.c.fi. Nec ē
sine dubio bona respōsio q̄ dat.d.Ant.
de rosel.in suo scꝺo ꝯsi.ꝙ ī hoc cā fecit,
dū dicit ꝙ illud ꝙ dicit Bar.in.d.§.mor
56 te. † ꝙ ꝓtestatio nō releuat q̄n fit ꝑ com
mittētē delictū:qꝛ ꝓtestatio ip̄m nō re-
leuat. sed bene releuat mandantē sic ꝓ
testātē.qꝛ ostēdit ꝙ anim⁹ eius nō erat
occidēdi. nec cōtrariū ei⁹ factū interue
nit sed solū culpa interuenit qꝛ poterat
p̄meditari ꝙ ex vulnere mors seq̄ pote
rat vt dixi qꝛ ista distinctio inter mādā
tē ⁊ mādatariū nō ꝓcedit. Nā l3 Bart.
loquaꝛ ibi solū ī ꝯmittēte maleficiū. tñ
qꝛ alle.l.qm̄ multa facinora.C.ad.l.iul.
ꝺ vi. ⁊ dictū.c.fi.qꝺ loquiꝛ de ꝓtestatio-
ne mādantis etiā ſm illud.c.intelligiꝛ.
¶ Et hoc exp̄sse et in terminis tenet.d.
Ant.de bu.in.c.cū.M.Ferrariēsis. post
mediū ver.venio ad ſm articulū q̄n ꝓ-
testatio p̄cedit et factū subsequiꝛ.ex de
ꝯstitu. vbi dicit ꝙ ſi ꝓtestor faciēdo vim
qꝺ nō intēdo occidere. ſi ex hoc sequaꝛ
homicidiū. Si mādo tibi vt vulneres ta
lē. ſi ex vulnere sequaꝛ homicidiū l3 ſim
ꝓtestatus qꝺ nō occides. dicit qꝺ nō iu
uat ꝓtestatio q̄n tenear ꝺ homicidio. al
legat dictā.l.qm̄ multa.ad.c.fi. vñ ibi ex
presse tollit illā differētiam q̄ facit do.
Antonius de protestatiōe q̄ sit an fiat a
ꝯmittēte ꝺlictū an a mādāte. Et ibi do.
Ant.de but. aperto ore vꝛ decidere istā
q.v3 qꝺ dictus Joā.ab agere teneaꝛ de
homicidio ⁊ intelligo ad mortē qꝛ ſi ꝓte
statio nihil iuuat ḡ vꝛ ꝙ teneaꝛ pēa mor
tis. ¶ Nec obst.ꝙ tex. dicat ibi ꝙ man-
dās fuit in culpa. quia debuit cogitare
mortē euenire posse et vꝛ velle qꝺ l3 te-
neaꝛ de homicidio intellige de homici
57 dio culposo † de q̄ q̄s nō teneꝛ ad mor-
tē vt not. Bar.in.l.pe.ff.de adulte. ⁊ hꝛ ī
l.corne.ff.ad.l.cor.de sic. ⁊ dixi. plene su
pra in tertio argumē.ꝓ altera parte cō
traria.qꝛ licet dicat qꝺ fuerit ī culpa ta
men non negat quin fuerit etiam in do
lo. qꝺ patet quia cum Joā.an. et ibi Jo.
mo. intelligant illum tex. vt sepius dixi

ꝙ ibi vr̄ esse mandatū ꝙ
occidat ⁊ qđ protestatio
ꝯtraria nihil operaṫ vt dixi
ſm Bar.⁊.d.Ant.de bu.
ſequiṫ ꝙ ꝑinde est ac si a
simplr̄ mādasset eū occi
di.quo casu nō est dubiū
ꝙ đ homicidio pēa mor
tis teneret. ¶ Preterea
si ille tex.in.d.c.fi.de ho
mici.in.vj.vellet ꝙ solū
mādās diceret esse i cul
pa tñ qꝛ illa culpa tēdit
ad casum ⁊ euētū futurꝫ
scꝫ mortis seq̄ṫ ꝙ teneṫ
đ homicidio pēa mortis
sicut đꝛ in.l.q̄niā multa
facinora.C.ad.l.iul.đ vi.
⁊ in.d.l.si q̄s aliq̄d.l.qui
abortiōis.ff.đ penis.Nā
lꝫ.l.cor.nō iubeat aliquē
puniri ad mortē nisi ha-
buerit aīm occidendi.vt
l.j.§.diu⁹.ff.ad.l.cor.de
sic.cū simil.ſ.allegatis.
58 tñ ex reliq̄s partib⁹ iu-
ris ciuilis puniṫ q̄nqꝫ ſꝫ
effectū seu euentū ēt ꝓ-
pter culpā tm̄ q̄ dissimilr̄
tēdit ad illū effectū seu
euētū.vt.d.l.q̄niā ⁊.d.§.
q̄ abortiōis.et.d.l.j.§.ex
incē.ff.de incē.rui.nauf.
et ꝑ ea q̄ dicta sunt.ſ.et
ꝓ hoc optime ꝙ dicā sta
tim in seq.arg. ¶ Nono
hec qđ ꝓ ista parte aper
te decidiṫ in terminis ꝑ
multos doctores.q̄ non
possunt alr̄ intelligi.⁊ q̄
ita vt dixi intelligunt.d.
c.fi.de homici.l.vj.vt.ſ.
mādās aliquē vulnera-
ri.et inhibēs ꝙ nō occi-
daṫ.ꝙ si mādatari⁹ vul- 59
nerat.et ex eo vulnere
moriaṫ vulnerat⁹.ꝙ mā
dans tenetur de homici
dio.ſ.pena mortis nō di
co de homicidio culpo-
so in alia pena minori.

¶ Et primo hoc tꝫ Albe.de ros.qui fuit
magn⁹ practicus in.l.nō ideo min⁹.C.đ
accu.in.ij.col.vbi dicit ꝙ si mādaui ali-
cui ꝙ vulneraret ſꝫ nō occideret.teneor
de occiso a qꝛ debui cogitare hoc eueni
re posse.vt.d.c.fin.vñ đū dicit de occiso
intelligiṫ pena mortis vt ꝓbaṫ in.l.q̄ oc
cidit.§.fi.ff.ad.l.aq̄l. ¶ Secūdo idem tꝫ
Ang.in.d.l.nō ideo min⁹.vbi dicit in ca
su ꝓdicto ꝙ mādās teneṫ đ homicidio.
⁊ ꝙ teneṫ mādās.vt principalis et ea.l.
sicut ꝓstās opem.vbi đū dicit ꝙ tenetur
vt principalis ⁊ eadē.l.vt ꝓstans opem
sequiṫ ꝙ ipse vult manifeste ꝙ teneaṫ
pena mortis sicut cōmittens maleficiū
⁊ nō alia pena mitiori. ¶ Tertio idē et
exꝓssius vult ⁊ tꝫ Bald.in.d.l.nō eo mi
nus.C.de accusa.in pe.col.vꝟsi.Itē q̄ro
an mādans teneatur si mādatarius ⁊c.
vbi cōcludit ꝙ aut seruare fines māda
ti nō est in potestate mādatarij ⁊ i totū
teneṫ mādās.vt mādo tibi ꝙ gladio ali
quē vulneres ⁊ nō occidas hoc non pōt
facere.qꝛ inferre vuln⁹ mortale vel nō
mortale nō est in potestate tua.vñ ꝯclu-
dit ꝙ isto casu sicut fuit in casu nr̄o mā-
dans tenetur de homicidio.ac si man-
dasset homicidiū fieri.vt.d.c.fi.⁊ ꝑ con-
sequēs de pena mortis qua ipse tenere
tur si homicidiū mādasset vt sepi⁹ dictū
est.ſ.aut seruare fines mandati erat in
potestate mandatarij.vt si mādo tibi vt
ꝑcutias aliquē extra plateam.tu ꝑcu-
tis in platea certe non teneor qꝛ fuit in
ptāte tua seruare fines mādati.ergo si
tu excessisti.ego mādās nō teneor.arg.
l.diligēter.in ꝑn.ff.manda. ¶ Et idē ad
literā sequiṫ ⁊ tenet.d.meus.d.Ang.de
are.summus practicus in suo trac.ma-
lefi.in gl.in vꝟbo semproniū mādatorē.ꝑ
xviij.q. ¶ Et idē etiā sequiṫ etiā ali⁹.d.
meus.d.Io.de anna.in.c.sicut dignuꝫ.
in.xiij.col.extra de homici. ¶ Quarto
idē ⁊ clarius tꝫ Bald.in.l.cū mādati.C.
59 man.vbi dicit ad literā⁊ qđ in delictis
etiā transgrediēdo mandatum obligat
dn̄m si ad talē digressionē pōt ordinari
mādatū.verbi gratia dn̄s mandauit ꝓ-
curatori vt aliquē vulneraret:⁊ intulit
vulnus mortale.nā tenetur de homici-
dio.quia cogitare debuit illud euenire

a ¶ De oc
ciso. Adde
ad hui⁹ cō-
clusiōis ⁊ to
ti⁹ ꝯsilij ma
teriā Ang.i
consil.xxij.
Paul.đ ca.
cōsi.ccxl.d.
Alex.i ꝯsil.
c.vj.in.iiij.
vol.in.l.⁊ si
amici.ff.de
adult.Bal.
i.l.nō solū.i
ꝑn.ff.đ in-
iur.Bar.et
doc.in.l.nō
solum.§.si
mādato.de
liur.cano.
in.c.j.đ ho.
l.vj.Angel.
are.i tract.
malefi.vꝟsi
cu.manda-
torem.

posse.vt.d.c.fi.de homi.in.vj.sicut si p se
ipse vulnerasset nõ animo occidẽdi qñ in
strumẽtũ cũ quo percussit erat aptũ ad in
ferendũ mortẽ vt ex de homi.significa
sti.e nõ sufficit dicere nõ putaui qz puta
re debuerat.Sz si nõ erat aptũ ad infe
rẽdã mortẽ.siue p se siue p pcuratorẽ fa
ciat nõ est pena homicidii:vt.l.j.§.sz si
claua.ff.ad l.cor.de sic.¶ Et idẽ ad lite
rã sequit̃ et sz Saly.in.d.l.cũ mãdati.C.
man.z.d.Jo.de anna.in.c.sicut dignnz.
in.iii.col.ex de ho.q oẽs volũt clarissi
me q dictũ.c.fi.de homi.in.vj.nõ itelli
gat q mãdãs teneat de homicidio cul
poso aliqua mitiori pena citra mortez
sz pena mortis ex quo dicũt.q tenetur
mandãs sicut si ipse vulnerasset letalr
cũ instrumẽto apto ad inferẽdã mortẽ.
Et ideo cũ dict' Ambro.vulnerauit.d.
Bart.del col'a.cũ vno fachino.q est in
strm aptũ ad inferendũ mortẽ.vt.l.j.§.
sz si claua.ff.ad.l.cor.de sic.sequit̃ q ipse
Joã.ab agere mandãs tenet̃ ac si ipse
vulnerasset pena mortis.qua teneret̃ si
ipse vulnerasset letalr vt sepissime dictũ
60 est.s.¶ †Decimo et vltimo p hac pte
facit.qz lz i leuiorib' causis proniores
ad lenitatẽ iudices esse debeãt i grauio
rib' tñ penis seueritatẽ legũ subsequi
opz.vt dicit text.not.sz quem ita semp
obseruaui in iudicãdo i causis crimina
lib' l.i.respiciẽdũ.in pn.ff.de pe.z iõ cũ
iste casus sit grauis.tũ propt̃ mortẽ subse
cutã.tũ ppt̃ tale mandatuz.q lex odio
hz qz est mali exẽpli.et pl' punit̃ q deli
ctũ cõmittẽtis.vt dixi.s.l.v.ar.s.p hac
pte deductorũ ẽt qz statutũ Vincentie
hmõi delicta graui' punit q dñ qs sim
plr de p se delinqret.vt dixi i dicto qui
to arg.Tũ deniq qz occis' erat officia
lis vez ɔtestabilis.d.ptãtis Leonici pp
61 † q delictũ est graui'.vt est tex.in.l.oẽ
delictũ.§.q cõmilitonẽ.ff de re mili.cũ
simi.vr q ista ps q nõ ẽ mitior sit tenẽ
da i ɔsultẽdo et iudicando.Et eã seqz in
hac cã phtis cõsultatiõis tanq de iure
veriorẽ et meliorib' rõnib' et plurib' au
ctoritatib' cõprobatã.z doleo q non se
quor opinionẽ pfatorũ trium doctoruz
q in hoc cõsuluerunt p alia pte in fauo
62 rem ipsius Joan.ab agere.† sicut dolet
Jo. glossator l.l.deferre.§.papi.ff.de iu
re fis.q ibi marcell' ɔdicat opi.papi.q
fuit acutissimi ingenii.l.cuz acu.C.de si
63 deicõ.vt refert gl.accur.l.d.§.pap.† Sz
ppt̃ auctoritatẽ vl' rõnẽ alicui' nõ est a
vitate recedẽdũ.Et iõ dixit Socrates
amic' Plato:magis amica vitas.vt di
cit albe.de ro.l.l.labeo ad.fi.j.col.ff.de
supellec.leg.¶ Cõcludo igr̃ ex pdictis
q.d.Jo.ab agere tenet̃ de hõicidio pe
na mortis et non alia pena mitiori.Nõ
obstãtib' rõnib'.s.p ipo Jo.deductis.
qz vere nõ obstant.vt ex pdictis appa
ret.Sz ẽt in specie rñdet̃.¶ Et pmo ad
primã rationẽ dũ dz q lex cor.q punit
morte homicidas.nõ hz locũ i illo qui
nõ habuit animũ occidẽdi.Nã ad hoc
duplex dat̃ rñsio.¶ Prima est q in ca
su nr̃o habuit animũ occidẽdi tacite ex
quo mandauit illud ex quo verisimilr
mors poterat euenire.vt dixi.s.l.vj.z in
vlti.arg.p scda pte.¶ Scda rñsio est q
lz mãdans nõ habuisset aim occidẽdi.
64 † tñ qz culpa tẽdit ad mortẽ dz teneri d
morte.vt dixi.s.l.viii.z.ix.z.x.ar.¶ Ad
scdam rõnem dũ dz q in maleficiis in
spicit̃ volũtas et nõ exit'.vt.l.diu'.ff.de
sica.rñdet̃ q hoc nõ pcedit qñ act' ten
dit verisilr ad futurũ euẽtũ sicut fuit in
casu nr̃o vt ibi itelligit bar.vt dixi.s.in
iii.z.iiij.arg.p scda pte.¶ Ad tertiã rõ
nẽ dũ dz q ad hoc vt qs teneat.l.cor.de
sic.de occiso reqrit̃ dol' z nõ sufficit la
ta culpa.qua rõne ɔsistit tota vis ɔsilio
rũ pfatoꝝ triũ doctorũ.Rñdet̃ q satis
dz fuisse in dolo q actus vulneris tẽdit
ad mortẽ.z ex quo vr̃ etiã morte secuta
homicidiũ mãdasse vt dixi' sm Jo.mo.
z Jo.an.in.d.c.fi.de homici.in.vj.¶ Et
ex quo dz q ptestatio nihil pdest.z pin
de est ac si simplr mãdasset qd nõ negat
d.c.fi.vt dixi.s.sm Bar.l.§.morte.z An
to.de bu.l.c.cũ.m.Ferrariẽsis.ex de cõ
sti.vt plene examinatũ est.s.l.viii.ix.z.x.
ar.p scda pte.¶ Itẽ ẽt si oporteret fate
ri q ipse mãdãs esset solũ in culpa.dico
q lz nõ teneret̃.l.cor.de sic.q ponit solũ
dolũ.tñ teneret̃ ex aliis ptib' iuris ciui
lis p.d.l.qm multa facinora.z.d.§.q ab
ortionis.cũ si.vt dixi.l.viii.l.x.z vlt.arg.
¶ Ad quartã rõnẽ dũ alleg.glo.in.c.j.

cõuersione infideli.⁊ in.c.si aliq̇s.ex̄ de
65 homici.q̇ dicũt.† ꝙ puniunt homicidia
que veniũt ex corde.rñdet ꝙ satis ex
corde dꝫ puenire i casu nostro.ex quo il
lud homicidium mãdasse videt vt dixi.
¶ Ad quintã rõnem.q̇ allegat ex tex.l.
iij.§.sꝫ ex senatꝰ ꝯsulto.ff.ad.l.cor.de sic.
dic ꝙ ibi dabat operã rei licite ad fi.bo
ni.quo casu nõ tenet de morte.Secus si
dedisset operã rei illicite.s. dãdo pocu
lũ abortionis vel amatorium ⁊ mors in
de sequeret.tũc bene teneret de pena
mortis.vt est text.q̇ ita dꝫ intelligi i.d.l.
si q̇s aliquid.§.q̇ abortiõis.ff.de pe.⁊ in
telligit illa iura sio.⁊ bñ in.l.j.§.h̄ actio.
ad fin.ff.si mensor fal.mo. dixe. ¶ Nec
est bonus sensus ad. d.§. qui abortio-
nis.quem ponit.d.Ange.de ca.in dicto
suo cõsilio vbi dicit ꝙ illa ṽba ⁊ si dolũ
nõ faciũt referri dñt ad eos q̇ dãt pocu
lũ amatoriũ vt puniãt pena aliq̄ vt ibi.
nõ aũt referũt ad eos q̇ dederũt poculũ
abortiõis.qꝛ illud nõ põt dari nisi cũ do
lo.⁊ sic vr̄ ꝙ in fi.dũ dꝫ ꝙ si homo ꝑierit
summo supplicio puniat dꝫ referri ad
eũ q̇ dedit poculũ abortiõis.Nã iste in
tellectꝰ est ꝯ illũ tex.q̇ subdit vno ꝯstru
ctu determĩat dictos casus.vt pꝫ ibi in
litera.Nec ob.ꝙ nõ possit dari poculũ
abortiõis.nisi dolo malo.qꝛ hoc nõ con
66 cedit.† qꝛ posset dari cã libidinis.vt da
tur poculũ amatoriũ anteq̄ partꝰ esset
viuus.Iuxta no.ꝑ gl.in.l. diuꝰ.ff.de va
rijs ⁊ ex̄ordi.cognt.⁊.ij.q.v.cõsuluisti.⁊
in.c.si aliq̇s.ex̄ de homici.⁊ posset ẽt da
ri alia ꝺ cã nõ dolose vt no.in.d.c.si ali
q̇s. ¶ Ad sextã rõnẽ vbi arguit de ꝯcti
bus.ad maleficia.rñdet ꝙ illa ratio ꝓ
cederet qñ mãdatũ esset oĩno certũ an
in ptãte mãdatarij esset illꝺ facere.secꝰ
si nõ esset i sua ptãte.vt ꝓbat l.d.c.fi.cõ
iuncta.l.si q̇s ꝓ eo.ff. mãdati. ¶ Ad se
ptimã rõnẽ vbi dꝫ qꝺ si q̇s excedẽdo mo
deramẽ icuipate tutele ꝯmittit homici
diũ.tenet de illo excessu nõ ad mortẽ fa
teor qñ daret operã rei licite puta se ꝺ
fendẽdo.Secꝰ si rei illicite vt i casu no
stro. ¶ Ad octauã rõnẽ vbi dixi.ꝙ nemo
puniri dꝫ corpalr̄ nec pecuniariter.nisi
modice ex ꝑsũptiõe.sꝫ ista est ꝑsum-
ptio.vcꝫ ꝙ videat dedisse mãdatũ ẽt de
occidẽdo dico ꝙ ista nõ est ꝓprie ꝑsum
67 ptio sꝫ fictio.† qꝛ ṽbũ vr̄ ꝓprie denotat
fictionẽ nõ ꝑsũptionẽ:vt.l.j.§.deiecisse.
ff.ꝺ vi ⁊ vi ar.⁊ no.gl.i.l.heres qñq3.ff.ꝺ
acq̇.here.no.Bart.i.l.j.in.ij.col.i fi.ff.de
no.ope.nũ.⁊.l.in summa.§.pactis.in ꝑ
pe.col.ff.de pac.⁊ Bar.in.l.qm̄.ff.de his
q̇ no.infa. ¶ Ad nonã rõnẽ q̇ est.d.Frã.
68 vcꝫ † qñ est diuersa q̄litas mãdãtis ⁊ mã
datarij.deterior q̄litas; q̇ est in ipso mã-
datario nõ nocet mãdãti:puta si fuit cõ
tumax vel negauit mãdatariꝰ ⁊ nõ man
dãs.Rñdet ꝙ ꝓcedit i his q̇ erãt i ptã-
te mãdatarij.sicut dꝫ i exẽplo suo scꝫ ne
gare ⁊ esse cõtumacẽ.Sꝫ in his q̇ nõ sũt
in ptãte mãdatarij.s.ꝙ nõ mors sequat
ex vulnere mãdato.tunc q̄litas q̇ nocet
mãdatario nocet etiã mãdãti ꝑ ꝑdicta.
nec ꝯdicit doctrina Bar.ꝑ eũ allegata.
¶ Ad decimã rõnẽ eiusdẽ.d.Frã.vbi dꝫ
ꝙ lex corne.loquit in ꝑsona.vñ puniẽs
etiã mãdatariũ deliquẽtẽ nõ vr̄ punire
mandantẽ ẽt cõmitti homicidiũ.Rñdet
ꝙ hoc nõ est verũ.⁊ lꝫ esset verũ ꝙ nõ pu
niret.l.cor.de sic.puniret ex alijs legibꝰ
puniẽtibꝰ dãtes cãm homicidij dolose.
vñ ista rõ nullo mõ obstat. ¶ Ad vndeci
69 mã rõnẽ.† ꝙ iudex habeat arbitriũ mi-
norãdi penã qñ delictũ est extra ꝓposi-
tũ ꝑ no.in.§.pena grauior.⁊ in.l.⁊ si se-
uerior.rñdet ꝙ istud delictũ nõ est ex̄ ꝓ
positũ.immo ex ꝓposito morte sequuta
vt sepe dictũ est.Et in casu quo haberet
potestatẽ minorãdi.nõ mihi vr̄ ꝙ in hoc
casu ea potestate vti habeat ꝑ ea q̇ dixi
ꝺ.in vlti.argu.secũde partis. ¶ Ad duo
decimã ⁊ vltimã rõnẽ ꝙ in penalibꝰ mi
tior ꝑs sit eligẽda.rñdet ꝙ ꝓcedit hoc
in leuioribꝰ criminibꝰ:sꝫ in alijs secꝰ si
cut est in casu nostro.vt dixi.l.d.vlti.ar.
¶ Ex ꝑdictis itaq3 omnibꝰ i hoc tertio
dubio deductis ꝯcludo ꝙ.d.Io.ab age
re teneat ꝺ homicidio pena mortis⁊ ꝙ
debeat decapitari.Nisi in ciuitate vicẽ
tie i similibꝰ casibꝰ seruatũ fuisset aliter
70 † qꝛ tũc ꝯsuetudo i ꝑmis tãq̄ lex scꝑta
esset seruãda:vt no.elegãter Bal.i.l.⁊ si
seuerior.in.iij.col.i prin.C.de his q̇ not.
ifa.Et h̄ sint dicta saluo meliori iudicio
⁊ deliberatiõe cuiuscũq3 alteriꝰ.cui me
subijcio iux̄.l.claudiꝰ.i fi.ff.q̇ po.i pi.ha.

¶ Summariũ

Summariū sup cōsi.xxxv.

1 Mandās aliquē vulnerari: & q eū nō occidat: si occiderit: an mādās mortis pena de occiso teneat: an vero alia mitiori pena numeris olbꝰ sequētibꝰ p totum consi.

2 Lege cornelia de sicariis tenet nō solū qui homicidiū committit: sed etiaȝ qui homicidio causam prestitit.

3 Protestatio q non pcutiat animo occidēdi nihil opat i his i qbꝰ volūtas nra factū modificare nō potest. vt in eo qui & vulnerandi nō occidēdi aim habeat.

4 Homicidio vero nō punit: qn excedēdo homicidium committitur.

5 Uerbū penitꝰ idest ex toto interpretat.

6 Occidēs sine moderamine ieulpate tutele hōicidio: sȝ nō ō morte puniēdꝰ est.

7 Protestatio que est de facto ꝯtraria p testātem non releuat.

Consilium.xxxv.

1 In christi nomine. † Postulato suffragio in hac. q. in qua de hominis vita seu nece agitur profecto est cautius occurreñ. Uisa igit inq̄sitiōe formata p magnificū & generosū virū do. Franciscū dignissimū potestatē Uincētie ex delegatiōe sibi facta, per spectabilē & generosum virum. d. Capitaneū Uincētie omissa examinatiōe an ista cognitio cū sit meri impiȷ potuerit demādari. de quo in. l. j. ff. de off. eiꝰ cui mā. est iur. & l. j. C. de pci. impe. off. & l. q̄ties. §. fin. C. vbi senato. vel clarissimi. solū veniā ad osñdēdū que sint partes iudicis. Uidelicet dñi Capitanei Uincentie q̄ dȝ cōdēnare Jo. de agere de Bononia inquisitū. & cōfessum q mādauerit occisori occisum signare seu vulnerare sed nullo modo occidere. an si ex vulnere sequuta est mors. debeat Joānes de homicidio puniri. Et videtur dicendū q debeat tāq̄ homicida cōdēnari.

2 † Nā. l. cor. de sica. tenet nō solū qui homicidiū committit sed etiaȝ qui cām homicidio pstitit. l. j. in prin. cōiuncta. l. nihil interest. ff. ad. l. cor. ō sic. nec vr iuuare Jo. ab agere dicta ptestatio q non occideret nec eū releuare. Quo niam iure cōi tenetur de homicidio sequuto etiā occidēdi q̄ aim nō habuit si tñ mors sequuta est. vt est tex. in. c. si. de homicidio. lib. vj. qr in huiusmodi delictis nō inspicit animus seu ppositū sȝ euentꝰ. l. cū q̄ innocētē. §. pe. ff. de iniuriis. 3 † Nā in his in qbꝰ volūtas nostra nō pōt modificare factū vt in eo qui hȝ aim vulnerādi & nō occidendi: tūc ptestatio q nō pcutit aio occidēdi nil operat. l. qm̄ mlta facinora. C. ad. l. iul. ō vi. & c. si. lib. vj. Et hoc decidit Bar. expsse in. l. nō solū. §. morte. ff. ō no. ope. nū. l. iiij. col. ibi circa. iiij. in scdo casu. & clarꝰ in. l. diuꝰ. ff. ad. l. cor. de sica. Sed vitas est q lȝ dictꝰ Jo. ab agere reꝰ sit homicidiȷ & de homicidio teneat tñ nō dȝ morte puniri. ius eñ cōe punit homicidiū pena mortȝ q est ex dolo & aio occidēdi cōmissum. Qō vero nō aio occidēdi. lȝ sit secutū homicidiū pena nō ē mortis: vt. l. j. C. de sic. ꝯiūcta. l. j. §. diuꝰ. ff. ad. l. cor. ō sic. etiā si fuisset lata culpa commissa prout in casu nr̄o. cū mandādo debuisset Jo. cogitare mortē euenire posse. Quod si nō est premediatꝰ fuit in culpa & nō in dolo. ita dicit tex. in. d. c. si. de homi. li. vj. Sed culpa etiaȝ lata penis corpalibꝰ nō equiparat dolo: vt no. in. l. lege. ff. ad. l. cornel. de sica. scribit & no. Bar. in. l. j. ff. si q̄s testō liber esse ius. vt no. in. l. i ac. ff. de in litē iuran. 4 † q qñ cōmittit homicidiū excedendo non puniatur q̄s vt de vero homicidio est tex. l. c. significasti. ij. ō homi. vbi est tex. q si aliq̄s fecit insultū ꝯ aliquē psbyterum & psbyter cū ligone pcusserit insultātē in capite ex quo excessit debitum moderamē tutele secuta morte ipse psbyter non est penitꝰ ab homicidiȷ pena imunis. 5 † Notandū est ergo verbū penitꝰ quod interptat ex toto vt est tex. in. c. j. de supplenda negligentia plato. lib. vj. & ibi per archi. Joā. an. vult ergo ibi tex. qō homicidium cōmissum per viam excessus licet nō sit immune ex toto ab homicidio aliqualiter: tñ est qr nō punit vt dolus sed vt culposus pter excessum. & qō hoc casu nō puniatur pena mortis est text. in. l. si adulteriū. §. imperatores. ff. de adul. & hoc vo

lunt doc.z hoc est de mē
te Bal.z scribētiū in.l.j.
C.vn vi.z ibi Bal.in.ij.z
6 x.q.vbi voluit.† occidēs
sine moderamine incul
pate tutelle sit puniēd⁹
de homici.sꝫ nō ad mor
tē.¶Ex quibus ꝯcludo
q̄ iste Joānes ab agere
non est pena mortis.sed
est pena exilij vel alia si
militer puniēd⁹ ad arbi
triū dñi Capitanei.sed
nō corꝑali.vt dt tex.l.d.
§.imperatores.¶Nō ob.
ꝯtra z primo no.p Bar.l
§.morte.qz ibi loquit de
eo q̄ fecit homicidiū.qui
nō releuat ꝓpter ꝓtesta
7 tionē.† qz ꝓtestatio est
ꝯtra facto.q̄ nō releuat
8 ꝓtestātē a vt no. in.c.cū
m.ferrarien. de ꝯsti.Sꝫ
illud nō est in mādāte q̄
solū est i culpa.qz dbuit
ꝑmeditari q̄ hoc seq̄ po
terat.ex quo est in culpa
z nō in dolo vt ē tex.non
caustllādo.in.d.c.fi.d ho
mici.in.vj.¶Jtē fateor
q̄ iste punit de homi.qd
spectat euēt⁹ z nō anim⁹
sꝫ nō punit de homi.do
loso sꝫ culposo.Et ita dꝫ
itelligi illd q̄ scribit bar
to.in.d.l.diu⁹.ff.de sica.
¶Ex quib⁹ ꝯcludo q̄.d.
Joā.tenet de homi.sꝫ nō
de doloso sꝫ culposo.Ex
quo infert q̄ nullo mo
do est dānand⁹ ad mor
tē nec pena corꝑali sed
relegatiōis vel exilij.d.
§.impatores no.l.l.respi
cien.§.dliqūūt.ff.d pen.

a ¶Ꝓtestātē.adde q̄ ipsa protestatio acciui ꝯtria remouet volūtatem ab actu vt sꝫ not.Bal.in trac.scismatis.xxij.co. Alex.d imo in.l.iurisgētiū.§.pferre.de pac. multis p Feli.z nouissimos scribētes in.c.cū M. ferrarien.de ꝯstitu.

¶Sūmariū sup ꝯsl.36.

1 Maleficiū ꝯmittēs
vbi man⁹ delinquere vo
luit.z plus deliquit:si tñ
verisimilr cogitare po
tuit q̄ ex minori delicto
qd intēdebat:poterat maius delictū sē
qui tenet de maiori delicto:quod secu
tum est:z non de minori.
2 Amator qui amatricē impregnauit:si
eius amore motus pro futura abortio
ne et poculum dederit si partus vel ma
ter moriatur:de occiso tenebitur.
3 Uerberari clericū si quis iusserit:z occi
sus fuerit: tenetur quemadmodum si
mandasset occidi.
4 Possessionē si qs ingressus fuerit:z fa
cta sibi resistētia occisi sunt aliq̄ ex vna
vel altera parte tenet ille ingrediens
quasi morti occisorū causam dederit.
5 Mādauerit si qs alicui q̄ det filio ala
pā z vltra eū nō offēdat:si ille eū repcu
tere voluerit z mādatari⁹ eū occiderit
an mādās dari alapā de occiso teneat
6 Culpa lata est deriuatio incircūspecta
ab ea deligētia:quam homines habēt
qui eiusdē professionis z ꝯditiōis sunt.
7 Mādās nō punit ad mortē quasi de ma
leficio doloso sꝫ bñ d maleficio culposo
8 Mandās famulis dominus decimam
percipere de aliquibus campis:si inue
nerint resistētes:z venerint ad arma:an
si quispiam resistentium interficiatur
mandans teneatur de occiso.
9 Maleficijs lata culpa dolo equiparat.
10 Mādās z mādatari⁹ an eadē.l.puniāt.
11 Leges que dicūt:q̄ mandās z mandata
rius eadē pena puniātur quomodo in
telligantur:z limitentur.
12 Statutū si dictauerit:q̄ fur manifestus
furca suspendat:mandās fieri furtum
manifestus suspendi non debet.
13 Judex potest minorare penā qñ delictū
est extra delinquentis propositum.

¶Consilium.xxxvj.

IN christi noīe

Jn casu isto vt in ceteris q̄
ad me deferunt vtar oī possi
bili breuitate. Et pmo addu
cā ea fundamēta q̄ verisimilr ꝯcludūt
q̄ Joā.ab agere inquisit⁹ debeat puni
ri vltimo supplicio.Deinde eligēs ꝑtē
mitiorē z vt ego arbitror magis iuri cō
sonā conabor ostēdere q̄ ad mortē dā
nari nō possit.Nō q̄ putauerim eū ab
solui debere sꝫ puniri.puta alia pena

mitiori iudicis arbitrio. ¶ Assumo
itaq; primã partẽ. Et qd ista satis deci-
sa vr p ea que no.gl.ꝛ doc. Moder.in.l.
quoniã multa facinora.C.ad.l.iul.d vi.
ꝛ per Bar.in.l.diuus.ff.ad.l.cor.de sic.
in illo articulo. Utrũ in maleficijs inspi
1 ciatur intentio an vero euentus. † Da-
tur em̃ talis doctrina ꝙ vbi committẽs
maleficium minus voluit delinquere ꝛ
plꝰ deliquit. si tamẽ verisimiliter potuit
cogitare ꝙ ex minori delicto ꝙ intẽde-
bat poterat maius delictũ sequi tenet̃
de maiori delicto qꝰ sequutũ est ꝛ nõ de
minori qd intẽdebat. Et ista doctrina p
batur ex multis iuribꝰ. Primũ p text.in
l.j.§.ex incẽdio.cũ ibi no.ff.de incẽ.rui.
nauf. vbi si quis animo incẽdendi vnã
domũ miserit ignẽ et combuste fuerint
plures domus tenet̃ p omnibꝰ domibꝰ
cõbustis. ꝛ sic inspicitur euẽtꝰ ꝛ nõ ppo-
sitũ. ¶ Ad idẽ videt̃ esse casus in.l.si qs
2 aliquid.§.abortionis.ff.de pen. † vbi si
amator qui impgnauerat amatricẽ mo
tus eius amore dederit ei poculũ p fu-
tura abortione si partus vel mater mo
riatur tenet̃ de occiso. Et sic nõ inspicit̃
intẽtio amatoris sed euẽtus tristis qui
sequutꝰ fuit. ¶ Tertio p hoc eadẽ par
te vr̃ esse casus in.c.fin.de homi.lib.vj.
3 † vbi si qs iusserit vberari clericũ ꝛ oc-
cisus fuerit tenet̃ queadmodũ si mãdas
set occidi qꝛ dbuit cogitare ꝙ illatio v
berũ aliqñ inferebat mortẽ. ¶ Quarto
de hoc videt̃ esse casus in.l.qm̃ multa
4 facinora.C.ad.l.iul.de vi. † vbi si qs in-
gressus fuerit possessionẽ ꝛ facta sibi re
sistẽtia occisi sunt aliq ex vna vl' altera
parte tenet̃ talis ingrediẽs quasi dede
rit cãm morti istorũ occisorũ. ꝛ tñ nole-
bat inferre mortẽ. sed volebat ingredi
possessionẽ. Jura ergo que dicũt qd in
maleficijs mens ꝛ propositũ distinguũt
maleficiũ vt in.l.apud labeo.§.si qs vir
gines.de iniurijs.C.ad.l.iul.de sica.l.j.
qꝛ maleficiũ non committitur sine dolo
debent intelligi: sine dolo vero vel pre-
sumpto. hoc enim ipso. qd qs sciuit seu
scire debuit qd maleficium qd intende-
bat committere poterat verisimilr de-
clinare ad maleficium qd est cõmissum
credit̃ de vtroq; cogitasse per predicta.

¶ Ad qd ẽt facit qd vulgariter dr qd in
maleficijs respicit̃ euẽtꝰ. vt.l.aut facta.
in.§.euẽtꝰ.ff.de pen. ¶ Istis vero nõ ob
stãtibꝰ q videt̃ multũ vrgere. Ego puto
dicẽdũ qd Joã.ab agere qui mandauit
Bar.del colla vulnerari seu signari et
nullo mõ occidi. nullatenꝰ ad mortẽ pos
sit dãnari. lꝫ mãdatarij trãsgressi fines
mãdati eũ occiderint. ¶ Nec i c̃riũ me
mouẽt superiꝰ adducta. nã si illa doctri
na qd qs teneat̃ de eo qd potuerit cogi
tare debere euenire. ita generalr itelli
5 gat̃. Sequeret̃ istud † vt si mãdãdo ali
cui qd det alapã titio. ꝛ vltra eũ non of
fendat qd si titius voluerit eũ repcute
re ꝛ mãdatariꝰ eũ occiderit qd mãdãs
alapã teneat̃ de occiso. Qd mihi vr̃ du
rissimum ꝛ ab omni eqtate alienũ. ꝛ tñ
solet dici qd alapa expectat relationeꝫ
gladij. Unde iste q mãdauit alapaꝫ po
tuit cogitare ꝙ v'isimiliter ex alapa po
terat cedes sequi. ¶ Itẽ sequeret̃ ꝙ si
qs mandauerit alicui vt accipiat deci
mã ex pdio alieno sibi nõ debitã. ꝙ si in
hac acceptiõe ꝛ releuatione possessorũ
sequuta ẽ mors ꝙ mãdãs decimã acce
pi. ex hoc solo mãdato tenebit̃ d occiso
qꝛ debuit cogitare ꝙ hmõi igressus alie
ne possessiõis pducit cedẽ. p.d.l. quoniã
multa. Sꝫ pfecto vt alias i hoc casu cõ
sultus dixi nõ puto legislatores tã mini
mi fecisse vitã holm ꝛ ideo arbitratus
sum leges superiꝰ allegatas nõ esse ita
supine intelligẽdas. Sꝫ cũ grano salis
moderãdas. vt infra subijcio. ¶ Primo
dũ dicebat̃ ꝙ si qs incẽderit vnã domũ
tenet̃ de oibꝰ incẽsis vltra suũ ppositũ.
Fateor iustũ esse qm̃ omnino iste volue
rit incẽdere ꝛ incẽdiũ ꝯmittere merito
dãnat̃ de delicto sm̃ suũ ꝓpositũ lꝫ cõ
demnet̃ de incendio pluriũ domorũ: tñ
satis est ꝙ cõdẽnat̃ solũ de delicto incẽ
dij qd voluit cõmittere. Sic ẽt esset in
homicidio ꝙ si qs volẽs vnum occide
re et duos occidit tenetur de morte
aliorum.l.scientiã.§.qui cũ aliter.ff.ad
l.aquil.ꝛ.l.eum qui.§.j.ꝛ ibi no.ff.de in
iur. ¶ Sed in casu nostro nõ est ita qm̃
Joan.ab agere noluit homicidiũ com
mittere nec in psonã Bar.del colla nec
in psonã alteriꝰ. immo expresse homici.

diũ fieri phibuit. Iõ si diceremus eũ pu niri ad mortẽ pũiret ð homicidio q̃ no luit ↄmittere ⁊ puniret ð morte cũ solũ voluerit vulnus inferri. ¶ Et similr̃ nõ ob. ẽm fundamẽtũ. d. l. si qs aliqd. in. §. abortiõis. ff. ð penis. recipit em̃ eãdẽ rñ sionẽ qm̃ is q̃ dedit poculũ abortiõis vo luit partũ occidere. ⁊ p eo solo veniebat tãq̃ homicida puniẽd⁹. vt ibi. Si ergo pter poculum ⁊ matrẽ quã diligebat 7 occiderat quã cupiebat saluã eẽ. ⁊ sic vltra ꝓpositũ. Istud nõ est dicere q̃ pu niat̃ de delicto qd voluit ↄmittere: sʒ est dicere q̃ puniat̃ de delicto ẽt pluriũ p sonarũq̃ cõstituisset: ⁊ istud bene est de iure. vt in. l. scientiã. §. q̃ cũ alr̃. superi⁹ alleg. ¶ Nõ ob. tertio tex. l. c. de homi. qm̃ ille tex. nõ dicit q̃ ille q̃ mãdauerit clericũ ꝟberari si cleric⁹ occidat̃ ðr hõi cidia: sʒ tex. vult dicere q̃ iste mãdãs ẽt ꝟberari est in dolo: sed respectu mortis secute ipse nõ est i dolo sʒ in culpa ⁊ in tellige culpa. s. lata: cũ em̃ oẽs itellige rẽt q̃ ex vulnere verisilr̃ põt seq̃ mors si mãdãs clericũ ꝟberari istã circũspe ctionẽ nõ habuit est in lata culpa p ea q̃ hñr in. l. late culpe. ff. de verb. sig. ⁊ p glo. insti. qui. mod. re ↄhi. obli. §. pen. et
6 per Bar. in. l. q̃ nerua. ff. deposi. † qꝛ la ta culpa est deriuatio incircũspecta ab ea diligẽtia quã hñt hoies q̃ sunt eius dẽ pfessiõis ⁊ cõditiõis. Unde ille tex. si recte ↄsideret̃ vult q̃ ille mãdãs clericũ verberari nõ teneat̃ quasi de maleficio doloso: sed quasi de maleficio culposo: quo casu communiter tenetur sʒ nõ est sic. inferẽda pena mortis. sʒ alia mitior p. l. ij. § hac actione. ff. vi bon. rap. ⁊. l. re spicieñ. §. delinquũt. ff. ð penis. ⁊. l. lege cor. ad. l. cor ð sic. Et h̃ expsse dixit Bar. in. l. fi. ff. ð adul. ¶ Nõ obst. vltimo tex. fortior q̃ vr̃ has destruere solutiões. l. i. qm̃ multa. p alleg. qm̃ ibi nolebat ↄmit tere maleficiũ sʒ solũ violent̃ igredi pos sessionẽ. ⁊ tñ tenet̃ de maleficio ⁊ cedi b⁹ in illo ingressu ↄmissis. ¶ Ad h̃ ego rñdeo pmo illa. l. loq̃t̃ i illo q̃ violent̃ in gredit̃. ⁊ q̃ violent̃ in igrediẽdo vidit resi stẽtiã sibi fieri. Et verisimilr̃ si voluisset 8 recedere ⁊ se abstinere a violẽto igressu possessiõis alteri⁹ nõ fuissent secute ce des aut maleficia pinde cũ voluerit suã violẽtiã ↄtinuare ⁊ resistẽtes sibi oppri mere ↄsequẽter voluit cedes ⁊ malefi cia cõmitti ⁊ ideo credo q̃. l. qm̃ multa. nõ pcederet in eo q̃ mãdasset alteri q̃ i eberet igredi possessionẽ fundi alieni. Nã talis mãdãs si forte suspicat⁹ fuis set futurã resistẽtiã id ñ mãdasset. ¶ Et pterea alias in tali casu cõsulens re spõdi ex ciuitate Feltri † q̃ mãdãs nõ puniat̃ ad mortẽ q̃si de maleficio dolo so sʒ bñ fateor eũ debere puniri ð male ficio culposo. qꝛ debuit cogitari qd s̃mi les igressus violẽti vt ↄmuniter habẽt resistẽtiã ⁊ ide cedes oriũt̃. Qð si nõ co gitauit fuit i lata culpa. Itaq̃ puniẽd⁹ est de maleficio culposo ⁊ nõ doloso. vt superi⁹ dictũ est ¶ Et ita dixi limitãdã esse dictã. l. qm̃ mlta. vt cũ sit. l. penalis ⁊ odiosa. ⁊ loq̃t̃ in eo q̃ p seipsũ ingredi tur violẽter nõ sit extendẽda ad eũ qui mãdauerit ingressum p iura vulgaria. maxime cũ sit diuersa ratio vt. s. Nam ipse ingrediens ðr in ingressu nõ solũ committere delictũ violẽtie seu ingres sus violẽti. Sed etiaʒ vt predixi videns sibi fieri resistentiam ⁊ continuas illa tiones violẽtie videtur velle cõmittere homicidiũ q̃ exinde sequit̃. Et hoc est q̃ voluerit tex. q̃ cõiter no. qui dicit in d. l. i. in princ. q̃ multa facinora vno in gressu possessionis cõmittebãt̃ que ra tio cessat in eo q̃ mãdauerit aliũ debe re ingredi qui nõ vidit aliter resistẽtiã fieri. nec vidit cedes paratas quas si vidisset nõ cõtinuasset violẽtiaʒ: sʒ solũ est in culpa qꝛ debuit cogitare hoc pos se euenire. ⁊ sic est puniendus solũ de maleficio culposo pter mãdatũ vbi si psonalr̃ interfuisset volẽtie puniret̃ de maleficio doloso p. d. l. qm̃ multa. q̃ sic puto limitãdã ⁊ declarãdã. ¶ Et maxi me hoc verũ est i casu nostro vbi mãda tũ fuit limitatũ vt. j. dicam ita q̃ ad ho micidiũ nullo modo extendebatur ali ter si. l. illa quoniã multa. intelligeret̃ ita generaliter vt sonat pma facies ei⁹ sequeretur istud inconueniens in quo alias consului ex Feltro. † Quidam pretẽdens sibi deberi decimam certor̃ camporũ q̃ ali⁹ consueuerat percipere

dedit mādatū duobus famulis suis vt irent ad accipiēdū dictā decimam. si tñ inuenerint aliquos sibi resistētes nullo mō deueniant ad rixā vba vel homicidia. hi famuli accesserūt & cum paleas onerassent possessor decime isultū fecit in ipsos famulos. & facto iter eos ꝯgressus vnus famulorū occidit dñm decime & aufugit. Uicari⁹ potestatis memor. l. qm̄ multa. ꝑalleg. fecit capi dñm famulorū & eū volebat facere decapitare. Et veniens ad hanc ciuitatē nunci⁹ illius capti reportauit cōsiliū meū quo dominus eius a morte liberat⁹ est qm̄ lꝫ diceret Uicari⁹ ꝙ mādans ingressum possessiōis indebitū tenet̄ de cede ex tali ingressu secuta. vt. d. l. qm̄ multa. cū talez casum debuerit ꝓuidere. Dixi ꝙ. l. qm̄ multa. loq̄t in ingrediēte nō in mādāte ingredi. ¶ Itē & si haberet locū in mandāte ingredi nō haberet locū in eo q̇ cū preuidisset casum cedis future nō solū cedem nō mādauit. immo iussit ab omni cede abstinere: & ꝓpterea idē dico i casu nostro ꝙ. l. qm̄ multa. nō hꝫ locum in Io. ab agere duab⁹ rationibus. tū qꝛ ipse nō interfuit sed mādauit. tum qꝛ cū ipse ꝓuiderit casum future cedis. iussit tñ debere ab eo abstineri. ¶ Et ꝓ ei⁹ absolutione vltra premissa moueor qm̄ antedict⁹ Io. vt dixi solū est i lata culpa. qꝛ debuit cogitare ꝙ vulnera nō
9 dant̄ ad mēsuraꝫ modo lꝫ dicat̄. † ꝙ in maleficiis lata culpa equiparat̄ dolo. vt l. l. j. §. j. ff. si mes. fal. mo. dixe. & i. l. j. §. nō autē. ff. si q̇s testa. lib. esse ius. Tamē illa regula nō hꝫ locū in delictis ex q̇b⁹ venit imponenda pena corporalis glo. est multū notabilis in. l. in actionib⁹. ff. de in litē iur. & tangit etiā gl. in. l. si mora. ff. solu. mat. & Bar. i. l. ꝙ nerua. ff. de positi. ¶ Itē ꝙ Io. ab agere nullo mō possit cōdēnari ad mortem facit talis ratio ꝯstat ꝙ ipse nō vulnerauit Bar. sꝫ
10 cōmisit vulnerari. mō qñ querit̄ † vtrū mandans & mādatari⁹ puniāt̄ eadē pena & eadē. l. Bart. i. l. in furti. l. §. ope. et l. is q̇ opem. eo. tit. dat vnā doctrinā ꝙ si mandans & mādatari⁹ habēt aliquaꝫ qualitatem diuersam. q̇ tñ qualitas surgit ex personis eorum. tunc diuersitas qualitatis inter mādantē & mādatariū nō proficit mādati. sed sibi bene nocet. Exēplū. extrane⁹ mādat filio vt interimat patrē. certe ipse mādās nō est fili⁹. & tñ tenebit̄ pena parricidij. sicut filius mādatarius q̇ patrē occidit. & sic qualitas mādatarij nocebit mādāti. Sꝫ ecōtra pone ꝙ mādans erat fili⁹ q̇ mandauit extraneo vt occidat patrē ipsi⁹ mandantis certe. lꝫ mandatarius occidens sit extraneus tñ ex quo mandās fuit fili⁹ tenebit̄ ꝺ parricidio. & sic diuersitas qualitatis nō ꝓficiet mandāti qñ ista q̄litas surgit ex ꝑsonis. ¶ Sꝫ qñ mādās & mādatari⁹ sunt diuerse qualitatis et ipsa diuersitas nō surgit ex natura personaꝝ sed aliūde. certe diuersitas qualitatis ꝓficiet mandāti & deterior qualitas q̇ sit in mādatario sibi mādatū nō nocebit. ¶ Exemplū qñ mandatarius fuit cōtumax vel negauit & ꝓpter hoc fuit ꝯdēnatus duri⁹. nā mādās q̇ cōfessus est non puniret̄ eadē pena de sica. Bar. sing. in. d. l. is q̇ opē. & in. l. verū. ff. ad. l. pomp. de parrici. ¶ Nō ad propositū Ioānes ab agere mādās fuit intētionis ꝙ Bartholome⁹ del colla nō occideret̄. lꝫ. n. mādatari⁹ eū occiderit et vere teneat̄ ꝺ occiso & de homicidio doloso. tñ istud nō aggrauat penā Io. in q̄ est diuersa qualitas ꝑ predicta. Ad idē
11 moueor preterea. † qꝛ oia iura q̄ dñt ꝙ mandās & mādatari⁹ puniunt̄ eadē. l. & eadē pena. l. nō solū. §. si mandato. ff. de iniuriis in. l. j. §. deiecisse. ff. de vi et vi arma. l. c. q̄rela. ꝺ elec. in. c. sicut dignū. de homic. in. c. ꝟ. de here. in. vi. & l. c Felicis. de pe. eo. lib. debēt intelligi & limitari. vt veꝝ dicant qñ. l. loquit̄ realiter. vt qꝛ dicat ex tali delicto imponat̄ talis pena. tūc em̄ eadē pena imponetur mandāti & mandatario. Sꝫ qñ. l. loquit̄ ꝑsonaliter tūc. l. q̄ loquit̄ de faciēte non hꝫ locū in mādante & ita dicit Bar. singulariter in. l. is q̇ opē. ff. de fur. In con
12 tra. l. hec verba. ff. de adul. ¶ † Si l. l. vl statuto dr̄ fur manifest⁹ furca suspendatur mandās fieri furtum manifestuꝫ non suspēdetur quia mādans non continetur in. l. que de delinquente ꝑsonaliter facit mentionē secus si diceret ex

furto nō manifesto rei suspēdāt. Modo
ad ꝓpositū.l.cor.de sica.q̄ punit occidē
tem hominē.dicit eū q̄ hominē occide
rit. Itaq; mādans eadē.l.nō videt̄ pu
niendus.⁊ consequēter nec eadē pena
ēt si ꝑ ꝯ mādatū sequuta eēt mors. Qđ
ad p̄sens nō determino q2 nō est casus
noster. Joānes enim ab agere nō māda
uit hominē occidi sed vulnerari ⁊ non
puncti sed cesi. Immo qđ pl⁹ est prohi
buit occidi qđ maxime in re ista vr̄ esse
notādū ad ei⁹ penā mitigandaꝫ vt non
puniat̄ eadē.l.⁊ pena qua ip̄e occisor ꝑ
iura ⁊ rōnes superius allegatas. ¶ Et
B postremo addo.† ꝙ et si de iure cōi iu
dex posset eandē penā irrogare q̄ esset
irrogāda mādatario.s.pena mortis tñ
iste est casus in quo iudex hꝫ arbitriū
pene minorāde.qñ delictū est extra pro
positū delinquētis. Ita dixit gl.Bar.et
oēs scribētes in.l.q̄d ergo.§.pena gra-
uior.ff.de his q̄ not.infa.⁊ in.l.⁊ si seue
rior.C.ex q̄.can.ifa.irroga. ¶ Et vltimo
addo ꝙ in casu nostro adest ⁊ alia cā ex
his q̄ ꝑ doct.enumerāt̄.vbi supra ad pe
nā mitigādā qm̄ Joānes ab agere est
miles strenu⁹ de quo apud militiā illu
strissimi dñi in exercitu habet̄ optima
mētio ꝙ sit acerrim⁹ in pugna ⁊ rei pu
blice vtilis Argumētuꝫ hui⁹ ꝙ sit squa-
dreri⁹ magnifici dñi Antonelli de corne
to.q̄ cū eū aliis suis militib⁹ ꝓtulerit co
gnouisse dꝫ in eo iustissimā cām ꝓlatio
nis ex virtute ⁊ animositate ipsi⁹ Joā.
ꝓueniente. Et ista sola eēt sufficiēs cā.
ꝑ quā iudex posset i eo penā minorare
vt est tex.in.l.nō oēs.§.si.ff.de re mili.⁊
glo.no.in.d.l.⁊ si seuerior.quam oēs se
quūt̄. ¶ Propter q̄ oīa ego Frācišcus
de capiti.liste de Padua legū doctor ⁊
comes ibidē iura ciuilia legēs ordina
rie ꝯsulo ꝑ Magnificū dñm Capitaneū
Vincētie Joānē ab agere captiuū non
debere ad mortē condemnari quasi de
maleficio doloso sꝫ min⁹ esse puniēdū
ei⁹ arbitrio quasi ꝓ culposo maleficio.

¶ Summarium sup consilio.xxxvij.

1 Factū illicitum ab euētu potiusq̄
animo mādantis iudicatur.

2 Irregularitatē ad incurrendā mortis
euentus inspiciatur: etiam si culpa non
precesserit.

3 Mortis casu ad hoc vt aliq̄s puniat̄ pe
na mortis: de iure ciuili vel municipali
nō sufficit: ꝙ lata culpa precedat. sꝫ do-
lus ⁊ occidēdi animus.

4 Statutū si homicidā ad mortē puniat:
iudex vbi dolus nō cōstat sentētiā suaꝫ
temperare poterit.

5 Statutorū verbis iudeorū more nō semꝑ
inherendū est.

6 Pena statutaria corporalis ⁊ si non sit
pena mortis: dolū requirit: lꝫ statutū de
dolo mentionē nō faciat.

7 Penis in statutariis nō anim⁹: sꝫ factū
inspicitur: q2 solus animus nō punitur
nisi etiaꝫ effectus sequat̄: licet de iure
communi in grauiorib⁹ delictis secus
existat.

8 Mandans ꝓ homicidio nō ꝓ vulnere
puniri debet.

9 Protestatio qđ nihil operetur: quando
illicitū factū mandatur: qđ ab euētu in
spicitur: quomodo intelligatur.

10 Mortis euētus: quātū ad mortis penā
imponendam quomodo inspiciatur.

11 Culpa late dolo nō equiparatur: quan
tū ad mortis penam imponendam.

12 Mādās occidi si de suo dolo appareat:
mortis pena tenetur.

13 Mandans an de homicidio teneat̄: si
mandatarius occidendo mādati fines
excesserit.

¶ Consilium.xxxvij.

In christi nomi
ne Amē. Visa inq̄sitione et
cōfessione Jo.ab agere car
cerati. Ad id de quo p̄ncipa
liter queritur an veniat condēnandus
ad mortem omissis superfluis dicendū
videtur mihi ꝙ nō quia ipse nō occidit
Bar.del colla ꝑ se.⁊ hoc est clarū. Nec
etiaꝫ illū occidisse videt̄ ꝑ Janellū ei⁹
famulū q2 non mādauit ipsi Janello ꝙ
eum occideret: vt pꝫ ex inquisitiōe ⁊ cō
fessiōe ipsi⁹ Jo.ab agere.⁊ sic nō venit
cōdēnādus ad mortē tāq̄ homicida vt
dixi. ¶ Nec obstat qđ mandauit dicto
ei⁹ famulo vt vulneraret ipsum Bar.⁊
sic ipse vulnerasse videt̄ vere vel inter-
pretatiue. iuxta no.ꝑ Bar.l.l.nō solū.§.

si mãdato de iniuriis.ꝛ pe.de anch.l.c. cū q̇s.de sen.excō.in.vj.per qđ vꝫ ꝙ ve- niat cōdēnandus esse ad mortē sicut cō demnandus esset ad mortē si per seipm vulnerasset.ꝛ mors secuta esset ex vul- nere.q2 nō est verū ꝙ mãdauit ipsi suo famulo ꝙ vulneraret ipm Bar.tali vul nere ex quo posset sequi mors.sꝫ mãda uit ꝯriū ꝙ tali vulnere nō vulneraret. vt pꝫ ex dicta inq̇sitiōe ꝛ cōfessiōe ipius Jo.ꝛ sic nō est verū ꝙ ipe Joã.vulneras se videaꝛ tali vulnere letali.q2 nō man dauit hoc vuln⁹ inferri.nec apparet ꝙ ipsum ratū habuerit.Jō non venit con- dēnandus ad mortē. ¶ Nec obstat vlte rius qđ cōdemnãd⁹ videaꝛ ad mortem q2 mandãdo dicto ei⁹ famulo qđ ipsū a bar.vulneraret mãdauit ei factū illici-
2 tū.†qđ regulariter ab euētu poti⁹ ꝙ̄ ab animo ipsi⁹ mãdantis iudicaꝛ ꝓ qđ vꝫ ꝙ protestatio ꝛ modificatio mãdantis quã fecit ꝙ illū nō occideret nō excuset ipm Joã.ꝛ qđ euētus mortis secut⁹ in- spiciēdus sit poti⁹ ꝙ̄ dicta ꝓtestatio et modificatio mandãdi ꝓ id qđ no.Bar.l l.diu⁹.ff.ad.l.cor.de sica.ꝛ ꝓ eundē in.l. nō solū.§.morte.de ope.no.nun.in.j.q. pncipli in pe.articulo.d.q. ¶ Pro quo ēt vꝫ casus in.c.fi.de homi.li.vj. ¶ Q2 fateor qđ inspiciend⁹ est casus ꝛ euen- tus mortis ꝛ qđ ille imputãdus est ipsi Joã.quaten⁹ ad penã irregularitatis
3 vt in.d.c.fi.†q2 ad incurrendū irregula ritatē inspiciꝛ euētus mortis etiã si nō precedat culpa.sed meritū poti⁹ infe- rētis.vt in cle.j.eo.tit.de homi.ꝛ fateor etiã ꝙ euētus ꝛ casus mortis imputan dus est sibi ꝙ̄tū ad hoc vt ꝓ illo veniat puniend⁹ aliqua maiori pena ꝙ̄ puniē- dus fuisset ꝓ vulnere si nō fuisset mors secuta q2 qñ culpa ꝓcedit animū ꝛ ordi nata est ad casum.Quis teneꝛ de casu. l.si vt certo.§.interdū.ff.cōmo.ꝛ.l.si ve- hēdã.§.j.ff.ad.l.rhodiam de iact.mō in his ꝛ in.c.sicut dignū.de homic.ꝛ ꝙ no. in.d.c.fi.de homi.Sꝫ nō est sibi imputã dus ipse casus ꝛ euētus mortis ꝙ̄tū ad hoc vt ꝓ illo puniēdus sit tanꝙ̄ homici
5 da pena mortis.†Ad hoc enī vt ex euen tu ꝛ casu mortis quis sit puniēd⁹ pena mortꝫ d iure ciuili vł municipali nō suf

ficit ꝙ ꝓcedat culpa ēt lata.Sꝫ req̇riꝛ ꝙ ꝓcedat dol⁹ ꝛ anim⁹ occidendi. l.in.l.ad.l.cor.de sic.Et ita ēt determinat expres se Bal.l.l.data opa.C.q̇ accu.nō pos.in.iiij.colū.
4 vbi determinat† ꝙ si sta tutū puniat homicidam ad mortē.Judex dꝫ sen- tētiã tēperare.ꝛ nō im- ponere penã mortis si vi deret ꝙ nō sit dol⁹.lꝫ sta tutū de dolo nō facit mē tionē q2 statuta restrin- gunꝛ per rōnes iuris cō munis[a].l.si serui vestri de noxa.ꝛ voluntas ꝛ ꝓ positū distingūt malefi- ciū.ff.de furtis q̇ iniurie ꝛ affectio tua operi tuo nomē imponit.C.de iniu riis si nō cōuictū ꝛ in pre- cedētib⁹ per vnã col.vt etiã multa bona tenden tia ad idē ꝛ ad ꝓpositū. ¶ Et ex eius verbis cō- fundiꝛ error multorum iudicū asserētiū ꝙ in pe nis statutariis etiã mor tis nō dꝫ inspici dolus ꝛ anim⁹ occidēdi sꝫ factū ꝛ euētus mortis potius per id ꝙ no.in.l.j.§.diu⁹ ꝛ in.l.si etiã modū.ff.ad l.cor.de sica.per Bar.ēt nō intelligētes v̄ba bar.
5 nec ei⁹ mentē credūt.†ꝙ pro homicidio cōmisso etiam sine dolo ꝛ animo occidēdi imponenda sit pena mortis ex forma statuti cui⁹ verbis inhe rēduꝫ sit iudeorū more. Juxta.no.in.l.nō dubiū. C.de legi.Nec conside- rant scripturã dicētē li- tera occidit spirit⁹ autē viuificat:nec ēt ꝯsiderãt inconueniens ꝙ sequereꝛ ita intelligēdo q2 seq̄reꝛ

a ¶ Juris cōmunis. Adde pau. de ca.in cō sil.ciū. inci. Nō est du- biū.ꝛ incō- si.exculi.in- ci.Jn causa carcerato- rū.bal.in.l. cū a matre ad fin.C.de rei vendi. Barto.do. Alex.ꝛ doc. in.l.fin.§.in cōputatiōe. C.d iure de li.ꝛ i.l.quic- quid astrin gēde.de v̄. obli.

ꝙ ꝑ homicidio cõmisso etiã culpa leuis
sima.Qnimmo ẽt eo casu esset imponẽ
da pena mortis ꝯ no.ꝑ bar.in.d.l.data
tã añ verba predicta ꝗ post vnã col.et
ꝑ Bar.ẽt in.l.j.§.j.si qs test.lib.esse ius.
6 vbi vult.†ꝙ pena statutaria corpalis ⁊
si nõ sit pena mortis requirat dolũ.lꝫ sta
tutũ de dolo nõ facit mẽtionẽ ⁊ ꝙ non
sufficit lata culpa.¶ Nec ob.ꝙ idem
Bar.no.l.§.diuꝰ.⁊ i.l.fi.qꝛ Bar.ibi vult
7 diceret†ꝙ in penis statutarijs nõ inspi
cit animꝰ sꝫ factũ q̃tũ ad hoc:qꝛ solus
animꝰ nõ punit̃ nisi sequat̃ etiã effectꝰ
lꝫ de iure cõi secꝰ sit in grauioribꝰ deli
ctis.l.si qs cũ telo.C.ad.l.cor.de sic.⁊.l.
si qs nõ dicã rapere.de epis.⁊ cle.Non
aũt est intẽtio Bar.velle dicere ꝙ nõ in
spiciat̃ dolꝰ ⁊ aĩus occidẽdi q̃tũ ad hoc
vt factũ sine aĩo ⁊ dolo puniatur pena
mortis qꝛ sibiipsi ꝯtriet̃ in eo ꝙ dt in.d.
l.j.§.j.si qs testo liber esse ius.vbi vult ꝙ
factũ nõ puniat̃ pena mortis nisi inter
ueniat dolꝰ ⁊ animꝰ occidẽdi.¶ Cũ er
go i casu nr̃o nõ īteruenerit dolꝰ ⁊ aĩus
occidẽdi.qꝛ Jo.expresse iniũxit ipi Ja
nello eius famulo ꝙ Bar.nõ occideret
dicẽdũ ⁊ cõsulẽdũ est vt dixi ꝙ casus ⁊
euẽtus mortis subsequutꝰ ex vulnere il
lato ꝑ ipm̃ Janellũ nõ est imputandus
ipsi Jo.q̃tũ ad hoc vt ꝓ illo puniendus
sit pena mortis.qꝛ nõ habuit aĩm occi
dẽdi.vt ꝯstat ex inhibitiõe quã fecit nec
eiꝰ culpa quã cõmisit in mandãdo hoc
factũ illicitũ vulnerandi sufficit ad pu
niẽdum ipm̃ pena mortis.lꝫ fuerit lata
culpa.¶ Et s̃m p̃dicta sane dꝫ intelligi
ꝙ no.Bar.in.d.l.diuꝰ.ff.ad.l.cor.de sic.
8 vbi vult.†ꝙ inspiciat̃ euentꝰ mortis.qꝛ
verũ est ꝙ inspicit̃ q̃tũ ad hoc vt punia
turʳ ꝓ homicidio ⁊ nõ ꝓ vulnere vñ non
vt ꝓ ipso homicidio puniat̃ pena mor
tis sicut puniret̃ si fuisset i dolo ⁊ habuis
set animũ occidẽdi sꝫ vt puniat̃ mitiori
pena grauiori tanq̃ si non fuisset mors
sequuta.¶ Nec a dicta grauiori pena
venit puniẽdꝰ ꝓ morte subsecuta excu
sat ipm̃ modificatio mãdati ⁊ ꝓtestatio
quã fecit famulo ꝙ nõ occideret.et ita
sane dꝫ etiã intelligi ꝙ no.bar.i.§.mor
tẽ.j.q.pncipali.in pen.articulo.vult id
9 qd dixit†qñ mãdat̃ factũ illicitũ ꝙ depẽ

det potiꝰ ab euẽtu q̃ ab aĩo ꝓtestatio
nihil operat̃ ⁊ allegat.d.c.fi.de homi.
lib.vj.Nã vex ẽ ꝙ nihil opat̃ ad eui
tandã penã irregularitatis ⁊ ita loquit̃
d.c.fi.Nec etiã operat̃ ad euitandã pe
nã que ꝓpter euentũ mortis imponẽda
ẽ maior q̃ si mors nõ euenisset.Ad eui
tandã aũt penã mortis ꝓtestatio bene
operat̃.qꝛ ꝑ illã apparet,ꝙ in eo nõ fuit
dolus ⁊ aĩus occidẽdi ꝑ no.ꝑ bal.in.d.l.
data.C.de accus.Et Gãdinꝰ antiquus
⁊ solẽnis practicꝰ ita expresse determi
nat in suo ope malefi.in materia d homi
cidijs.rubri.xiij.vel.xiiij.¶ Nec ob.
p̃dictis.l.si qd aliud.§.q abortiões.ff.de
10 penis.vbi ꝓbatur.†ꝙ euẽtus mortis
inspicit̃ etiã q̃tũ ad imponendã penã
mortis lꝫ nõ precesserit dolꝰ ⁊ aĩus occi
dẽdi.sꝫ p̃cesserit solũ culpa qꝛ tex.ibi dũ
dt.Et si dolũ nõ faciũt referrĩdꝫ ad eos
qui dant poculũ amatoriũ vt puniatur
pena de qua ibi lꝫ nõ dederit dolo ⁊ aĩo
occidẽdi sed explẽde libidinis causa.vt
dicit tex.l.c.si qs nõ cã.de homi.nõ aũt
refert̃ ad eos q dederũt poculũ abortio
nis cã:qꝛ tales non possunt illud dare
nisi dolo ⁊ aĩo occidẽdi saltẽ fetũ qui ẽ
in vtero ex quo dant abortionis cã.Jõ
tex.ibi dum subdit ꝙ si eo poculo perie
rit mulier.aut homo.s.nondũ natꝰ qui
erat i vtero summo supplicio dꝫ affici.
Intelligi dꝫ de eo q dederit poculũ abor
tiõis cã.qꝛ talis habuit animũ occidẽdi
hoiem q erat in vtero.Ideo punit̃ pena
vltimi supplicij si mulierẽ occiderit lꝫ
nõ habuit animũ illã occidẽdi.Nõ aũt
ibi dꝫ intelligi de eo qui dedit poculũ
amatoriũ.qꝛ talis nõ habuit animũ oc
cidẽdi mulierẽ nec hoiem qui erat i vte
ro mulieris.iõ nõ punit̃ vltimo suppli
cio ꝓpter euentum mortis.lꝫ fuerit in
culpa dandi ipm̃ poculũ amotoriũ.⁊ lꝫ
11 ẽt talis lata culpa.†qꝛ lata culpa nõ eq
parat̃ dolo q̃tum ad imponẽdũ penã
mortis ex.l.cor.de sic.d.l.in.l.ad.l.cor.
de sica.⁊ iste est verꝰ intellectꝰ illiꝰ tex.
aliter ꝯdiceret.d.l.in.l.⁊ alijs iuribꝰ q
dñt ꝙ culpa ẽt lata nõ eq̇parat̃ dolo in
criminalibꝰ.⁊ p̃sertim qñ agit̃ de impo
nẽda pena mortis ⁊ ꝯdiceret etiam cõi
s̃nie scribentiũ q est ꝙ qñ homicidiũ cõ

mittit sine dolo ꝛ alio occidēdi mīti⁹ agi
tur cū cōmittēte ꝙ si ꝯmitteret ipm do
lo. ¶ Nec ob. p̄dictis qđ no. Bar.l.l.nō
12 ideo min⁹.C.de accu.in vlt.col.† vbi fir-
mauit qōnez nr̄am de eo qui mādat ali
quā vulnerari ꝛ ꝓhibuit ne occideret
mandatari⁹ aūt occidit. an mandās te-
neat ꝺ homicidio. ꝛ rn̄dit ꝙ sic. ꝛ subdit
ꝙ teneat ac si mādasset occidi p.c.fi.de
homi.lib.vj. Nā inꝯtum Bal.dicit ꝙ te
neat de homi. Bal. bene dicit qꝛ nō tene-
tur de simplici vulnere sed de homici-
dio vt dixi. Sz dū postea subdit ꝙ teneat
ꝺ homicidio ac si mādasset occidi Bal.
nō bene ꝺt. Nā si mādasset occidi appa
reret de suo dolo. ideo puniret ꝓ homi
cidio pena mortis. ¶ Sz si mādauerit
vl̄nerari cū ꝓhibitiōe ꝙ nō occidat ecō
uerso apparet ꝙ nō est in dolo. Jō lz te
neat de homicidio: nō tn̄ teneat ac si mā
dasset occidi. Sz teneat mitiori p supra-
dicta. ¶ Nec ob.c.fi.de homi.lib.vj.qđ
allegat qꝛ tex. ille vult qđ teneat ꝓ ho-
micidio ac si mādasset occidi ꝙtū ad pe
nā irregularitatis. nō aūt vult ꝙ teneat
ac si mādasset occidi ꝙtū ad penā mor
tis. Immo vult cōtrariū dū dicit ꝙ mā-
dando fuit in culpa. Et sic vult ꝙ nō te
neat pena mortis. qꝛ illa nō imponit ꝓ
homicidio culposo: sed ꝓ doloso. ¶ Et
hec est veritas s3 ꝙ etiā dz intelligi qđ
no. idē Bal.in.l.cū mandati.C.mādati.
13 vbi format etiam questionē nostraz † et
vult qđ mandans teneatur de homici-
dio si mandatarius fines mādati exces
serit occidēdo. lz mandās hoc inhibue
rit. Et idez videt ibi tenere Ange. quia
verū est ꝙ teneat de homi. sed non teneat
pena mortis s3 mitiori per supradicta.
¶ Ego Ang. de castro vtriusq3 iuris do
ctor. ꝛ fili⁹. q. dñi Pau. de ca. ordinarie
legēs iura canonica i studio Paduano
dico ꝛ cōsulo iuris esse ꝓut supra scri-
ptum est. ꝛ ad finē manu ꝓpria me sub-
scripsi ꝛ sigillaui die. xiiij. Maij. Mcccc
lix. ¶ Nec obstat etiā supradicte cōclu
sioni. l. qm̄ multa facinora. qꝛ ibi vulne
rans vel habuisse presumit animum oc
cidendi ex genere armorum cum quib⁹
percussit. l. iij. §. diu⁹ ad. l. corne. de sica.
qđ non fuit in proposito in mandante.

de cui⁹ animo certū est ꝙ noluit occide
re p se vel per Janellū. In certis enim
ꝛ non certis locus est coniecture. l. con
tinuus. §. cum ita. de verb. ob.

¶ Summarium super consi. xxxviij.

1 Homicidium lingua tribus modis
committitur.

2 Delictis euentus ꝛ non animus inspi-
citur.

3 Pena legis cornelie de sica. doloso ho-
micide tantum irrogatur.

4 Pena exilij vel simili mandās puniri de
bet: si citra mortem mandauerit.

5 Homicida omnis reus mortis non est:
sed ille tantum: qui dolo facit.

¶ Consilium. xxxviij.

IN christi no-
mine amē. Postulato suffra
gio Magnifice ꝛ generose
vir. d. Franci. Michael ma-
ior hono. Scitis ꝙ ego sum ita vobis fa
miliaritate ꝛ amicitia cōiunctus ꝙ er-
go nō rescriberē vobis aliqua cōtra ve
ritatem. Ego scripsi et consului pridie
absq3 vllo pretio an ille qui mandauit
famulis suis vt vulnerarēt aliquē sed
nō occiderēt. an si mādatarij excedētes
mandatū vulnerando occiderūt. an ta-
lis mandās videat dign⁹ pena mortis.
Et multi qui nō intelligerent bene men
1 tē iuris diceret ꝙ sic. † qꝛ homicidiū cō-
mittit lingua trib⁹ modis. Nā mandan
do fieri homicidiū homicida est. de pe
nitentijs dist. j. c. homicidiorū. ¶ Nec
obstare videt si dr̄ ipse mandauit vul-
nera inferre ꝛ nō mortē. hoc nō vr̄ ipuz
eleuare. qꝛ in illis q̇ nō sunt in potesta-
te nostra. vt ꝙ vulnus non inferat mor
tem. cū etiā leue vuln⁹ possit esse morta
le. tūc talis protestatio nō iuuat prote-
statē: vt est tex. i. c. fi. de homi. lib. vj. vbi
vr̄ esse casus ꝙ de homi. puniat. ꝛ vr̄ de
terminare Bar. in. l. nō solū. §. morte. ff.
de ope. no. nun. ibi circa. iiij. in versic. ij.
casu. hoc idē vr̄ firmare Bal. in. l. nō iō
minus. C. de accu. circa fi. in vlti. col. di-
cēs ꝙ hoc casu teneat de homicidio. Al-
legat tex. in. d. c. fi. ¶ Hoc idem videtur
determinare Bar. in. l. diu⁹. ff. ad. l. cor.
de sic. ibi. ij. quero ibi q̇d si deliquit pl⁹

2 circa psonā dicēs † q in his inspicitur euēt⁹ ⁊ nō anim⁹.l.eum qui nocē.§.pe nul.ff.de inui.Et p dictis istoꝝ doc.vt tex apert⁹ in.c.homicidiū.de peni.dist. j.ibi parilē penā ibi homicide pariter esse demōstrant.Sȝ p̄fatis non obstañ. veritas est q iste mandās predicto mō vulnera inferri.p mādatarios sȝ nō oc cidi.nō est dign⁹ pena mortis seu vlti mi supplicij.tex.est nō cauillando eum in.d.c.fi.de homi.lib.vj.q̇ tex.dicit q ta lis mandās est in culpa ergo nō in do lo.¶Et ideo est aduertēdū q lȝ cōmit tēs homicidiū qualibet nigligētia ho micida sit vt est tex.⁊ gl.ū.q.v.c.ꝯsului sti.Cū nomē homicidij sit nomen gene rale.vt.j.dicā.Tñ nō oē hōicidiū pari li pena.seu tēporali seu seculari plecti tur.Nā vt ibi dixit gl.si ille qui occidit hoīem nō habuit animū occidēdi tunc nō tenet pēa.l.j.ff.de sic.l.j.§.diu⁹.ff.ad
3 l.cor.de sic.† irrogat tm̄ doloso homici de.sȝ qñ est in culpa etiā lata nō punit pena mortis sicut regulr̄ punit oīs ho micida dolos⁹ q̇ punit pena vltimi sup plicij p̄terq̄ honestiores viri ⁊ in digni tate positi q̇ deportant ⁊ eoꝝ bona pu blicant.vt.l.q̇ ea.ff.ad.l.cor.d sic.sȝ qñ nō est l dolo sȝ in culpa etiā lata nō pu nit morte.vt est tex.l.in.l.ff.ad.l.cor.de sic.⁊ ibi Bar.q2 lata culpa in penis cor poralib⁹ nō equiparat dolo:vt no.doc. ⁊ ibi Bar.i.l.j.ff.si quis test.lib.esse iuss. Ex q̇b⁹ cōcludo q cū talis mādans sit vt dictū est solū in culpa ⁊ nō l dolo nō dȝ puniri pena mortis:sȝ pena exilij vl' alia simili.vt.l.si adulteriū cū incestu. §.iperatores.ff.de adul.¶Nō obstant ꝯ.q2 fateor q iste etiam sic mādans est homicida.q2 homicidiū nomē est gn̄ale cōprehēdens oēm illicitū motū ꝯ pro ximum.vt in.c.homi.de pe.di.j.⁊ parili pena punit sicut mādās.s.pena irregu laritatis. Et sic intelligit dictū.c.fi.de ho.lib.vj.⁊ de hoc etiā est tex.in.c.hōi cidiorū cū gl.de pe.di.j.vbi tex.dicit q pariter est homicida odio habens fra trem vel lingua interficiens aut ferro actualiter mortē inferēs ⁊ parilē penā habent.vt dixit ibi tex.sȝ glo.⁊ archi.⁊ doc.intelligūt istō sane.vt in hoc sit pa ritas pene:q2 q̇libet istoꝝ deū amittit ⁊ incurrit penā eternaȝ.Et ita dicit ibi gl.in v̄bo parilē.j.similē quātū ad deū alias pena subaudi tēporalis imponit interfectori grauior.vt dicit ibi gl.l ver bo parilē.j.similē q̄tū ad deuȝ:ita sētit gl.⁊ q̇libet est irregularis vt.d.c.fi.⁊ p testatio nō releuaret occidentē si prote staret q vulneraret alo nō occidēdi:q2 ptestatio est ꝯtria facto.⁊ ita intelligit dictū Bar.in.§.morte.arg.cū.M.ferra rieñ.de cōsti.sȝ bñ releuat mandātē sic ptestantē.q2 ostendit q anim⁹ ei⁹ non erat occidēdi nec ꝯtriū ei⁹ factum intēue nit sȝ fuit l culpa:q2 poterat p̄meditari q ex vulnere mors sequeret vel seq̇ pos
4 set.ar.c.fi.de homi.lib.vj. ¶† Ex qui bus ꝯcludo deo teste ⁊ sm verā ⁊ rectā cōscientiā q iste q̇ sic mandauit non dȝ puniri pena mortis seu vltimi suppli cij:sȝ dȝ in pena exilij vl' alia simili pe na plecti:vt.d.l.si adulteriū cū incestu.
5 §.imperatores.† vbi pbat q nō oīs ho micida est re⁹ mortis sed tm̄ qui facit: vt.d.l.j.§.diu⁹.ff.de sica.

¶Summariū sup consilio.xxxix.

1 Cōsiliarij ciuitatū nr̄i tp̄is : maxi me in criminalib⁹ an decurionū p̄uile gijs gaudeāt:⁊ an ꝯstitutio de pace te nēda locū habeat in officiali fisci pecu nias vl' rei publice subtrahēte : et qua ēt pena talis pecunias subtrahēs mul tet:⁊ an denūciatio duoꝝ cōsocioꝝ in officio sit sufficiēs indiciū ad torturā:⁊ an inquisit⁹ de vno crimine:indicijs p̄ cedētibus:de alijs iterrogari ⁊ torq̄ri possit:⁊ an valeat ꝯsuetudo:q ifamat⁹ in loco tormētoꝝ interrogari valeat ⁊ an valeat cōfessio iā facta:vt ex ea pos sit quispiā ad mortē cōdēnari:⁊ an offi cialis:q̇ fisci pecunias aufert animo re petendi:puniri possit:⁊ qua pena:et an quis sine accusatiōe vel inquisitiōe ad mortē cōdēnari valeat:numeris oībus sequentibus p totum consilium.

2 Consularis an decurio dici debeat.

3 Consiliarij an decurionum loco hodie habeantur.

4 Cōsiliarij ciuitatū decuriones dicunt.

5 Cōsiliarij ciuitatū p̄uilegijs decurionū gaudēt:de q̇b⁹ in toto titulo d decuri

6 Decuriões ẽt finito offõ ob dignitatis pcedẽtis reuerẽtiã torq̃ri nõ possunt.
7 Decurionum filij torqueri nõ possunt.
8 Filij naturales tãtum curie decurionũ tradiri legitimantur.
9 Decurionibus pauperibus subsidiũ de publico alimenta decerni debent.
10 Patron⁹ ecclesie si inops efficiatur: ab ea alimenta percipere debet.
11 Donatarius donantem factum inopẽ alere tenetur.
12 Decuriones capite puniri non debent.
13 Decuriões furce subijci nõ possũt: nec viui comburi: nec in metallum dãnari.
14 Milites de cõsuetudine hodie nõ suspẽdũtur etiam ex delicto: ex quo ipse plebeius suspenderetur.
15 Consuetudo pro lege obseruatur.
16 Decurio florentie torqueri nõ potest.
17 Consiliarij nostri temporis de cõsuetudine in criminalibus decurionum puilegũs gaudent.
18 Glossarũ testimoniũ sufficit: etiam si cõsuetudo aliqua scripta nõ reperiatur.
19 Cõsuetudie vni⁹ doctoris dicto stãdũ ẽ.
20 Decuriões ꝛ psone in dignitate cõstitute ex consuetudine in Italia nõ suspẽduntur: sed decapitantur.
21 Nobilis q̃libet in frãcia ex delicto furcha suspenditur: nec illa mors ignominiosa dicitur.
22 Priuilegia decurionum plebeiorũ an hodie seruari debeant.
23 Pena corporali minus nobilis q̃ ignobilis punitur.
24 Pena nõ taxata a lege: ꝛ non vniformi magis punit nobilis q̃ ignobilis.
25 Regula: q magis puniat ignobilis l pena corporali q̃ nobilis: quõ intelligat.
26 Delictis militarib⁹ magis punit miles: q̃ est l maiori gradu q̃ plebeius vel ali⁹: q in minori gradu cõstitut⁹ fuerit.
27 Uasallus si contra iuramentũ prestitũ venerit: ipsum feudum amittit.
28 Anciani alicui⁹ ciuitatis si iurauerint: se tenere aliquã credẽtiã: et eorũ aliqs in cõmunitatis damnũ eã reuelauerit: ab officio remoueri debet.
29 Pena falsi tenentur sue ciuitatis cõsilia reuelãtes: ꝛ priuata ministeria sui potestatis vel presidis detegentes.
30 Uult qui vnũ: velle videtur omnia: per que ad illud peruenitur.
31 Cõfert qñ aliqd in vnũ: q̃ ad illud inhabilis esset: nisi cum eo dispensetur: tacite cum eo dispensasse videtur.
32 Persona vilis esse dicit: qui graue scelus committit.
33 Constitutione de pace tenẽda an quis propter paruum furtum suspẽdi possit.
34 Furtum cõmittens de pecunia rei publice an acri⁹ q̃ p furto puniri debeat.
35 Pecuniã ciuitatis romane subtrahens lege iulia peculatus tenetur.
36 Furtum pluries si quispiã cõmiserit: ci⁹ delictũ magis aggrauatur: et ideo grauius puniri debet.
37 Delicta plura cum simul cõcurrũt: delinquens magis puniri debet.
38 Iudex an ad officialiũ relationẽ sine solennitate pcedere possit: ꝛ illis officialibus credere.
39 Indiciũ vnũ ad pbãdũ lz duo testes regulariter reqrãtur tñ qñ testis de ipso maleficio testificat: nõ aũt de indicũs: tunc vnicus testis sufficit ad faciẽdum sufficiens indicium ad torturam.
40 Testis vn⁹ qñ d̃ veritate facti p sensũ corporeũ d̃ponit: facit idiciũ: imo plusq̃ semiplenã pbationẽ: sec⁹ si nõ deponat d̃ facti veritate sed de aliquo indicio.
41 Denũciatio aliqua facta per duos officiales cõsocios si sine iuramento facta fuerit: an probet ꝛ sufficiat ad imponẽdam torturam denunciato.
42 Diffamatio de aliquo crimine an propter bonam famam tollatur.
43 Fama bona in genere licet nõ tollat p diffamationẽ d̃ aliquo speciali crimie: tamẽ si fama specialis exterioribus circunstantũs iuuetur: sec⁹ esset.
44 Accusat⁹ sit si qspiã de furto ac indicũs pcedentibus torqueat: ꝛ se id furtũ fecisse cõfiteat: nũquid vlterius pcedi ꝛ interrogari: aut torqueri debeat: vt de aliis furtis dicat: ꝛ cõfiteat: si qua fecerit: ad que nulla indicia existunt.
45 Consuetudo an valeat: q aliqs in loco tormẽtorũ ꝛ in aspectu instrumentorũ ad torturã ptinẽtiũ interrogandus sit.
46 Metus vbicũqꝫ fuerit: ibi de iure naturali actus non valet.

47 Vox ꝑtoris: que dicit: q metus causa factum est: ratum nõ habeo: est vox dei per hominem prolata.

48 Consuetudo que ad malum prona est: non valet: quia est cõtra esse consuetudinis.

49 Cõsuetudo indiscreta si esset: q ol mercatorũ scripture crederet. non valeret.

50 Veritatem ad eruendam tormẽta et corporis dolorem accipere debemus.

51 Confessio facta in loco torture: vt q̃s ex ea ad penam corporalem puniri possit an de consuetudine valeat.

52 Perseuerare an quis dicat: quãdo extra tormentorum loca perseuerat.

53 Jus naturale limitari potest: licet nõ in totum tolli.

54 Cõfessus in tormentis incontinenti ad tribunal duci nõ debet: qua licet tũc cõfiteatur: tamen tormentorum metu adhuc confiteri intelligitur.

55 Confessio in carcerẽ facta an et quomodo valeat.

56 Fideiussor in causa criminali: vbi pena mortis imponi debet licet accedere nõ debeat: secus tamen de cõsuetudine.

57 Cõsuetudo tenaciter obseruata iustitie vim habet.

58 Cõsuetudo facit licitum quod alias illicitum esset.

59 Consuetudo dat iurisditionem meram: mixtam et imperiosam: altam et bassam: prout disponit.

60 Consuetudo generalis excusat.

61 Furto an quispiam excusetur: si aliq̃d furto rapuerit animo reponendi.

62 Exactores publice collatiõis seu solutiõis a ꝑncipalib⁹ facte debẽt pecuniã exactã thesaurario cõsignare: in vtilitatẽ et causam publicam cõuertẽdam.

63 Clam facit qui male agit: et cõtra clam faciẽtẽ mal⁹ alus et mala fides ꝑsumit ac magis punitur delinquẽs clã q̃ palã.

64 Probatio cõ cõfessio i tormẽtis: vt tormẽtorũ metu extorta: nõ tñ ad finẽ et effectũ facta vt reus moriat: an valeat.

65 Morti an quispiam sine accusatiõe vel inquisitione condemnari possit.

66 Inquisitio vel accusatio cõtra cõfessum crimen in tormentis formari debet.

67 Cõsuetudo extra in alemania et germania: q cõ fures et delinquẽtes inq̃sitio nõ formet: nec accusatio: sed cõfessiõe habita fures suspenduntur.

Consilium.xxxix.

IN christi noie luci⁹ ciuis cõsiliari⁹ t. B. ciuita. cõstitut⁹ officialis fiscalis eiusdẽ ciuitatis cũ aliis duob⁹ in codẽ officio erectis digitis ol anno iurauit qd de pecuniis cõmunib⁹ vel fisci nil mutãdo donãdo aut quouis alienatiõis titulo sibi ipsi aut cuicq alteri assignaret. Currẽte ꝟo mense Junio q̃dã die eiusdẽ cõpositis hincinde sacculis clausisq aliis pecuniaꝝ reseruãdis i camera fiscali. Idẽ luci⁹ cũ aliis sibi i eodẽ offõ cõdeputatis camerã ipsam fiscalẽ egredi domũq redire statuit: sed nõdũ ipso egresso. aliq̃t floreni ex manica ei⁹ ceciderũt ex q̃ tetrent oẽs p̃ntes. adsunt nãq vltra predictos tres et alii duo scriptores q̃ negocia camere fiscalis q̃ i pcipiẽdo exponẽdoq cõsistũt et ad camerã iurati cõscribũt. Expauescit luci⁹: q̃d trepid⁹ dicat incert⁹. In deliberatiõe icurrit dixitq pecuniã hãc nõ suã sꝫ fisci poti⁹ esse sacculisq eiusdẽ reincludi debere. Colligũt sparsim floreni q̃ ceciderãt: saccoq cũ aliis includunt iturq domũ. Sꝫ post hoc cõueniũt duo alii de q̃b⁹. S. dixi. f. in officio cõsocii. nouitate rei pauidi. alterutrum narrãtes q̃d faciẽdũ tacẽdũ an ꝑpalãdũ honori cõciuis. imo et toti⁹ vrbis cõsulẽdũ qd remediũ cõmodati⁹ inuenirẽt cordiũ tremore voluẽtes. Sꝫ ꝑfecti iuramẽta senatui ꝑ ipsos ꝑstita ne dãna reipublice illata silẽtio trãseãt dicere cõpellũtur. Duos itaq supnos vrbis capitaneos viros cõsulares adeũt: rẽ hãc dolore multo significantes. q̃ et hmõi rei grauitate ꝑmoti q̃d faciãt ilico sentire nesciẽtes: tacere ꝑ suo tpe arbitrãt. Sꝫ paulopost mediũ mẽsis forte spacio elapso idẽ Luci⁹ ꝑteriti pauoris immemor in prefata camera ex quadã capsa sacculum mille florenos cõtinentem aufert clanculũ in domum propriam asportans. Agnoscunt factum duo condeputati scriptores insuper: sed vti antea factum illud

supremus capitaneus reuelatū silētio tegit. ¶ Tādē die q̄dā mensis Februa. senat⁹ in vnū cōueniēs secreta q̄dā nō parua periculosaq̄ʒ detecta esse intelligūt dolore ꝯhiꝭ admirās q̄s nā sit q̄ iureiurando p̄stito cōtēpto secreta nō tacuit. Iniungiꝭ statim singulis cōsularibus sub iuramēto p̄stito quaten⁹ vsq̄ʒ dicat si ipse scit q̄ reuelauit secreta. Adest tūc luci⁹ ꝓut senatui adesse cōsueuit palā ꝯfitēs se eē illū q̄ secreta nō siluit. iubeꝭ exire senatū paululū. ꝓponuntur interim q̄ primo ac scd̄o ꝓut. s̄. malefacta reperiunꝭ. Quapropter carcerib⁹ mācipari iubet eūdē. exinde modico tp̄e decurso iudex ⁊ duo scribini iurati cuꝫ aliis iuratis de senatu ad ipsum mittūtur. q̄ absq̄ʒ ol tortura metuq̄ʒ torturaꝝ semoto lʒ in loco vbi tormēta in criminosos fieri ꝯsueuerūt seriē rei ꝑquirūt. in quorū omniū p̄sentia stati luci⁹ ꝯfiteꝭ se primū florenos cadētes mille insuꝑ in sacculo furtim abstulisse. Quo facto duo scribini p̄dicti in senatū redeūt: gesta clari⁹ in senatu pādētes: quos postea remittit senat⁹ mādās eisdē vt lucium ꝑ deū viuū. beatissimā virginē Mariā ⁊ oēs sanctos ⁊c. Adiurato rei veritateꝫ inquirant: eiq̄ʒ omniū tormētoꝝ metū penitus adimāt ita vt nihil preter veritatē nudā absq̄ʒ aliquo sinistro motu dicere cōpellant. Relegunꝭ corā eo singula prout alias ex ore suo scripta fuere. Inquiūt missi ex senatu adiuratum: de qua. s̄. cū effectu premissa ꝙ si q̄d lōgi⁹ aut breuius q̄ͣ dixisse voluerit scriptum intelligat emēdet negotiū aut cōfiteaꝭ vti anime sue in extremo iudicio ꝯsulere velit. r̄ndit oīa ita esse vti primo ꝯfessus fuit. nihilq̄ʒ de scripto mutādū fore. Quib⁹ sic pactis deductisq̄ʒ in senatuꝫ mittunꝭ ꝯnter aliis dieb⁹ scd̄o ac tertio p̄missis diligēter obseruatis: sʒ semper idē r̄nsum sine vlla palleatiōe reportāt. Nouissime cū iā vite finē ꝓpinquesceret colore q̄sito. ꝙ toties cōfessus est fugare innitiꝭ dicēs mille florenos in sacculo reponēdi aīo recepisse cum facultatibus aliquo tp̄e plus abūdaret. Sʒ hac palleatiōe omissa dies iudicii statuitur ꝓcuraꝭ sacramētū postq̄ͣ die statutā ad tribunal duciꝭ maleficiorꝝ premia recepturus. ¶ Accusaꝭ furtū cōmisisse vbi cū se iudicandū cerneret nesciꝭ quo duct⁹ spū se sacculū cū mille florenis furtim abstulisse diffiteꝭ colore forte q̄. s̄. mente cogitato annectens confessionē suaꝫ nō volūtariā: sʒ ꝑ torturas elicitā fuisse. Sʒ statim ac incōtinēti duo scribini iurati q̄ cōfessiōi intererāt testimoniuꝫ dicere iuris remediis ꝓ more iudicii cōstringunꝭ qui dicūt cōfessionē suā nō ꝑ torturas nec eaꝝ metu sʒ eo modo quo s̄. deductū ē factū fuisse. Quare furchis suspēdēdus adiudicaꝭ. eductusq̄ʒ extra vrbē vetusto ei⁹ vsitatoq̄ʒ more sicut in similib⁹ fieri cōsueuit ac scd̄m iura imperii q̄bus ciuitas sepe dicta fungiꝭ ad patibulū vꝭ ad furchas suspēsus ē. Uñ ex p̄misso themate de subscriptis dubitaꝭ ⁊ cōsiliū de iure petiꝭ. ¶ Primo an ille luci⁹ ciuis fuerit cōsularis et ꝓ hoc decurio dici debeat ad fi. vt iura i fauorē decurionū introducta locū sibi vēdicēt. ¶ Scd̄o an ex quo floreni cadētes q̄nq̄ʒ vel plures fuerint locū habeat cōstitutio de pace tenē. vt ad furchas suspēdaꝭ. ¶ Tertio ex quo pecunie reipubli. furtū cōmisit nūq̄d acri⁹ puniri potuerit q̄ͣ ꝓ alio furto maxie ꝓpter iuramētū ex parte officii p̄stitum. ¶ Quarto an ꝓpē denūciationē duoꝝ cōsociorū ipo i officio deputatorū poni potuisset ad torturā ⁊ sic de crimine inq̄ri ꝓpter etiam indicia q̄ habebanꝭ ex lapsa pecunia ex manica. ¶ Quinto nūquid potuerit ēt de aliis criminib⁹ inq̄ri ꝓpē suspitionē q̄ fuit ꝯ eū obsecretoꝝ reuelationē quā ꝯfessus est. ¶ Sexto an cōsuetudo valuerit et hodie valeat scd̄m quā ille luci⁹ in loco torturarū ⁊ i aspectu istrumētoꝝ ad torturā ꝑtinētiū inuestigādus duct⁹ est ibiq̄ʒ interrogatus metu tū tormentorū ꝓut in casu penit⁹ adēpto. ¶ Septimo an valuerit ꝯsuetudo hodieq̄ʒ valeat ꝙ cōfessio ibidē facta sine metu tormētoꝝ dici debeat ad finē vt quis ex ea ad mortē cōdēnari vꝭ aliter in corpore puniri possit ꝓut quotidie fit. ¶ Octauo posito sine veritatis preiudicio ꝙ nullam confessionē fecisset ꝙ videlicet mille florenos in sac-

culo furtiꝫ abstulisset ſꝫ
se alo reponēdi recepiſ-
se an excuſetur a furto
adeo vt ex tali furto nō
poſſit de iure ſuſpendi.
¶ Nono an valuerit p- 5
batio ꝯ ipꝫ luciū vt i ca-
ſu q.ſ.cōfeſſio tormētis
vł eorū metu extorta nō 6
fuiſſet ad finē ⁊ effectuꝫ
vt ex ea ad furchas ſu-
ſpēdať. ¶ Decio ⁊ vltio
an potuerit.d.Luci⁹ ſi-
ne inquiſitiōe ꝯ ipm i ſcri-
ptis formata cōdēnari.
¶ In chriſti nole ac ſuo 7
cata ſpūs ſctī gratia Lꝫ 8
nō ꝯſueuerim libēter in
caſu capitali:vt quis ad
mortē debeat cōdēnari
cōſulere.tñ cum nemini 9
cōſiliū ō iure denegare
debeā:vt iuſtitia ſuū de
bitū effectū cōſeq̄ poſſit
req̄ſit⁹ vt in decē dubijs
p̄cedētib⁹ ſꝫ ea q̄.ſ̄.ppo 10
ſita ſunt ſniam meam in
ſcriptis pferā nō potui
iuſte petētib⁹ meū aſſen 11
ſuꝫ denegare. Igiť viſis
⁊ diligēter pōderatis.ſ̄.
ſcriptis dubijs cuꝫ facti 12
narratiōe ac alb⁹ diligē
ter cōſideratis dicā q ō
iure in predictis ſentio. 13
¶ † Circa pmū dubium
an ille luci⁹ cū fuerit ci
uis ꝯſularis an p h̄ de-
curio dici ōbeat ad finē
vt iura i fauorē decurio
nū itroducta locū ſibivē 14
dicēt. ¶ Et pria facie vř a
dicēdū q ſic.† q2 ꝯſiliarij
loco decurionum hodie
h̄ñr:vt ē tex.cū gl.n.i.l.
ſꝫ ſi ex dolo.§.j.i v̄bo de
curionū.ff.ō dol.Et idē
no.gl.i rub.C.ō decur.li.
x.Et ibi h̄ no.Bar.q̄ ōr p
illā gl.nō.† q ꝯſiliarij ci
uitatis dicunť decurio-

a ¶ Nō ſu 2
ſpēdūť. Ad
primū dubiū
hui⁹ ꝯſi.re-
ſolutionē
vide Bal.i
auť.ſꝫ no-
uo iuř.C.ō 3
ſer.fugi.do
cto.i.l.ſacu
larij.§.ſunt
q̄dē.de ex-
or.crimi.d.
Alexand.⁊
doc.in rub. 4
ff.de fur.

nes.Et idē no.gl.i.ij.ſup v̄bo decurioni-
bus.e.ti.⁊ gl.i.l.nulli.i pn.i v̄bo ordo.ff.
q cuiuſq vili.no.⁊ i.l.aliō.i.§.referť.ff.
de reg.iur.Et idē not.Bar.i.l.j.ff.ō offi.
acceſ.⁊ i rub.ff.ō decur.Idē ſentit Cy.i
l.diuo marco.i fi.C.ō qō.⁊ ſic vřt q hmōi
ꝯſiliarij ciuitatis gaudēt p̄uilegijs de-
curianū de q̄b⁹ hř i toto ti.C.de decur.
lib.x.⁊ maxie h̄nt iſta. ¶ † Primo q2 nō
poſſunt torq̄ri ēt finito officio ob reue-
rētiā p̄cedētis dignitatis:vt.l.nihil.i fi.
et.l.decuriōes.C.ō qō.Et no.gl.i.d.rub.
C.ō decur.li.x.Et idē tꝫ Cy.⁊ Ja.bu.i.l.
diuo marco.i fi.C.ō qō.⁊ Gādi.i ſuo ope
malefi.i ti.de qō.⁊ tormētis.i v̄.q̄ pſone
pñt torq̄ri. ¶ † Itē nec eoruꝫ filij torq̄ri
pñt.vt.d.l.diuo marco.Et ibi per Cy.et
doc. ¶ † Item filij naturales tñ tradit
curie decurionū legitimanť:vt.l.q̄ſi.C.
de natu.lib.⁊ no.gl.in.d.rub.i fi.C.ō de-
cur.lib.x. ¶ † Itē i ſubſidiū debēt alimē
ta de publico ipſis decuriōib⁹ paupib⁹
decerni.l.decuriōib⁹.C.ō decur.Nā fa-
cultatib⁹ lapſi.pcipiāt alimēta a curia.
maxime ſi ob munificētiā patrimoniū i
patriā exhauſerunt:vt ibi ōr. ¶ † Sicut
patron⁹ eccleſie ſi inops efficiať ab ea
pcipiet alimēta:vt in.c.nobis fuit.in fi.
extra de iur.patro. ¶ † Et ſicut donata
rius teneť donātē factū in opem alere:
vt tꝫ gl.i.l.fi.C.de reuo.dona.et Joā.de
pletea i.d.rubri.C.de decur. ¶ † Itē q2
decuriōes nō debēt capite puniri:vt.l.
diuus adrianus.ff.de penis.⁊.l.capita-
liū.§.ſerui ceſſ. ¶ Itē decuriōes nō pñt
furce ſubijci vel viui ꝯburi.Nec in me-
tallū vel i op⁹ metalli dānari.l.mortis.
§.iſte fertur.ff.de penis. ¶ Et illud pri-
uilegiū habēt ēt filij decurionū.vt.d.§.
iſte fere.⁊ no.glo.in.d.l.diu⁹ adrianus.
¶ † Et idē eſt dicēdū in militibus q̄ ho-
die de cōſuetudine nō ſuſpēdunť a ēt ex
delicto ex quo plebeius ſuſpēdereť:vt
eſt gl.no.in.l.deſertorē.§.j.ff.de re mili.
⁊ Bal.in.c.j.§.ſi ruſtic⁹.in fi.in ti.de pa-
ce tenē.in vſi.feu.Et idē etiā eſt dicēdū
i nobilib⁹ q̄ ex ꝯſuetudine nō ſuſpēdūť:
nec patiūť hmōi penas viles:vt no.di-
cit Bart.i.d.l.capitaliū.i.§.ſerui ceſſ.ff.
ō penis.q̄ ſubdit elegāter idē eē ō aliis
popularib⁹ diuitib⁹ ⁊ honeſtiorib⁹. ¶ Et

ideo videt q.d.Luci⁹ ex quo erat cōsi-
liari⁹ ciuitatis nō potuerit torqueri vel
furce suspēdi. ¶ Sz in ɔtrariū rñ q immo
ɔsiliarij ciuitatis nō gaudēt priuilegiis
decurionū:qz lz de subtilitate iuris gau
dēt eisdē priuilegiis:puta vt non possint 21
torqueri p̄ p̄dicta tñ de gñali cōsuetudi
ne ɔtrariū est ⁊ ɔtrariū obseruat̄:⁊ ita deter-
minat Gādi.solēnis doct.⁊ in materia
maleficiorū excellēs practic⁹ i suo trac.
malefi.i ti.de qōni.⁊ tormē.in v̄.ɔdictū
est decuriones non posse torq̄ri. Alias
est in rub.nūq̄d cōsiliarij ciuitatis pos-
sint torqueri.q̄ subdit in fine q ita vidit
Bononie ɔsuli p̄ sapientes ⁊ obseruari
15 auctoritate ɔsuetudinis † que cōsuetu 22
do p̄ lege obseruat̄.l.de q̄bus.ff.de le-
gi.cū si.Et idē tenuit Odo.in trac.suo
de qōni.in fi.q̄ etiā dicit q ita vidit con
suli ⁊ seruari.Et idē sequit̄ ⁊ lz Alb.de
ro.ēt magn⁹ practic⁹.l.l.diuo marco.in
fi.C.de qō.lz Bal.in.d.l.nihil. in fi.C.de
16 qō.dicit † q Florētie seruat̄ vt ille q̄ est
vel fuit prior vel decurio nō possit torq̄
ri.Et idē lz saly.in.l.diuo marco.i fi.q̄
dicit q i Lōbar.nō obseruat̄ vt ɔsiliarij
ciuitatis nō gaudēt priuilegiis decurio
nū maxie q̄ ad torturā. ¶ † Et sic appet
17 q de gñali cōsuetudine regulr̄ cōsiliarij
nr̄i tp̄is ciuitatū nō gaudēt maxime in
criminalib⁹ priuilegiis decurionū q̄ cō
suetudo gñalis vbiq; est seruāda nisi sit
ɔsuetudo spālis in ɔtrariū.vt dicit Bal.ēt
Florētie.vt dixi.ar.eorū q̄ no.bar.l.l.ti-
18 tu.§.vsu.ff.de leg.ij. ¶ † Et qz qñ gloss.
dñt q ita de ɔsuetudine seruat̄ ēt si illa 23
ɔsuetudo nō reperit̄ scripta sufficit te-
stimoniū glossarū.vt no.Bar.l.l.d q̄b⁹.l
19 iiij.q.p̄nci.ff.de legi. ¶ † Idē qñ plures
doc.d ɔsuetudine attestarēt qz eis cre
dēdū eēt eadē rōne:imo pl⁹ p̄t stari di
cto vni⁹ doctoris q̄ dicat sic de ɔsuetu-
dine fuari vt elegāter dt bal.l.d.l.d q̄-
b⁹ Cū itaq; habuim⁹ nō solū dictū vni⁹
doc.doctissimi de ista ɔsuetudine gñā-
li: sz etiā pluriū vcz Odof.Gādi.⁊ Alb.
de ros.⁊ aliorū q̄ fuerūt in practica sup- 24
ni requit̄ q eis credēdum ⁊ stādum est.
¶ Et hoc quātū ad torturā ⁊ alias hu
20 iuscemodi.† Sz quātū ad mortē nu-
q̄d possint ɔsiliarij ciuitatis furchis su

spēdi hodie ⁊ dico q lz in Italia seruet̄
vt milites ⁊ hmōi p̄sone i dignitate cō
stitute ⁊ decuriōes vel cōsiliarij ⁊ nobi-
les ex delicto ex quo deberet plebei⁹ su
spēdi nō suspēdāt̄ sz decapitēt̄. In frā
21 tcia tñ seruat̄ ɔtrariū:qz q̄libet etiā nobi
lis suspēdit̄:nec hr̄ illa mors ita igno-
miniosa ibi sicut in Italia:vt dicit not.
Bar.in.l.desertorē.in.§.pena militū.ff.
de re mili. ¶ Si ergo esset ɔsuetudo in
illa ciuitate vt etiā hmōi p̄sone nūq; su
spēderent̄ p̄ aliquib⁹ delictis illi esset
stādū:vt.l.nō tm̄.§.fi.ff.de decur.⁊.l.ma
gistrat⁹ munici.ff.ad munici.⁊ no.Bar.
in rub.ff.de decur.vbi etiā dicit q hmōi
22 † priuilegia cōcessa decurionib⁹ hodie
de cōsuetudine nō seruant̄ in ɔsiliariis
ciuitatū.⁊ ille luci⁹ potuisset sic suspēdi
ex crimie ex quo plebei⁹ potuisset suspē
di.⁊ istud nō haberet dubiū. ¶ Itē etiā
dicit si nō esset cōsuetudo in illa ciuita
te ex quo vt mihi in facto afferit̄ dicti
ciues illi⁹ ciuitatis sunt ab imperatori
b⁹ priuilegiati vt consuetudines antiq̄s
obseruēt ⁊ de nouo sibi in aliis causis
constitutiones facere possint:sicut etiā
potuisset senat⁹ illius ciuitatis statue-
re per.l.municipalē:vt etiā decuriōes
seu cōsiliarij ⁊ nobiles ciuitatis furto
surripiētes pecuniā fiscalē vel secreta ci
uitatis manifestātes furce suspēderēt̄.
ita etiā potuissent sine lege expressa hoc
facere:qz illō factū hr̄ p̄ lege sicut dr̄ d
p̄ncipe q principi placuit legis hz vigo
rē.in.§.sz q p̄nc.insti.de iur.na.gē.⁊ ci.
23 ¶ † Sz pl⁹ dico q lz regularit̄ quātum
ad penā corporalē min⁹ puniat̄ nobilis
q̄ ignobilis.l.pedi⁹.§.j.ff.d icē.rui.nau.
⁊.l.iij.§.pe.ff.de sic.⁊ no.gl.in.c.j.§.si ru
stic⁹.in verbo diuino.in fi.in ti.de pa.te
nē.i vsi.feu.⁊ p̄bat̄ p̄ tex.cū gl.in v̄bo vl
dicta.in.l.pe.ff si ex noxa.cā agatur.⁊ p̄
gl.i.c.cū q̄dā.ex̄ de iureiurā. ¶ Et p̄ gl.
xxiij.q.j.q̄ ɔ.in v̄bo ignobiles.⁊.xl.di.
nō cogātur.⁊ p̄ Bart.in.l.pedi⁹.ff.de in
cen.rui.nau.⁊ in.l.j.ff.de abige.cum si.
24 ¶ † Tñ ista regula fallit qñ q̄s deliq̄t
in derogationē vel ad cōtumeliā officij
vel dignitatis:quia tūc magis punitur
nobilis q̄ ignobilis in pena corporali
vt.l.quedam.ff.de pe.et.l.presbyteri.C.

de epis.&c cle.&c ita tenuit Dy.quē seq̄t
Cy l.d.l.iij.§.nemo.C.de sum.tri.&c fide
catho.&c idem tz bar.in.d.l.q̄dā.&c idē tz
Saly.in.l.seruos.C.ad.l.iul.de vi.q̄ hic
optime declarat:vcz q̄ hic locū hēat i
pēa nō taxata a lege.&c sic i pena nō vni
formi.&c ista fuit etiā opi.Bal.&c in.d.c.j.
§.si rustic⁹ aūt.in ti.de pa.tenē.lz ipsuz
nō alleget l.d.l.nemo.circa prin. ¶ Sz
in casu q̄stiōis nostre dict⁹ luci⁹ deliq̄t
in derogationē vel ad cōtumeliā officiū
seu dignitatis sue in reuelādo secreta
ciuitatis sue &c in subripiēdo furto pecu
niā fiscalē.&c idō dz magis puniri q̄ igno
bilis.Unde si ignobilis deberet i hmōi
cesib⁹ furce suspēdi.multo magis etiā
nobilis &c cōsiliari⁹ ciuitatꝫ sicut erat.d.
lucius si nō erat certa &c limitata pena
in dictis casibus &c sic nō vniformis.&c si
25 cut nō est in casu nostro. ¶ † Preterea
illa regula q̄ magis puniat ignobilis i
pena corporali q̄ nobilis posset pcede
re i simplici delicto q̄ vt dixi nō tēderet
in derogationē &c cōtumeliaz officiū vel
dignitatis.Tamē qñ q̄s delinq̄t nō in
cōmunib⁹ delictis sz in pprijs vtputa
qñ miles vēdit arma sua qđ est delictū
militare vel similia.&c tūc qñ delicta sūt
maiora in maiori.tūc magis punit ma
ior &c nobilis q̄ minor.&c plebei⁹:vt.d.l.
p̄sbyteri.C.de epis.&c cle.&c.l.q̄dā.ff.d pe
nis:Et ita tz Ja.de are.vt refert Dy.
in.l.nemo.C.de sum.tri.&c fide catho.&c
idē tz Bald.in.d.l.j.§.si rustic⁹.vbi dicit
26 † q̄ in delicto militari magis punit mi
les q̄ est in maiori gradu q̄ plebei⁹ vel
ali⁹ q̄ sit in minori gradu cōstitutus:vt
l.ij.ff.de re mili. ¶ Sz i casu nostro.d.
Lucius nō deliq̄t delicto cōi:sz delicto
pprio reuelādo secreta cōsilij seu sena
tus de cuius nūero erat:q: illud dr de
lictū nō cōe sz pprium i q̄stione nostra q̄
quis commisit vti cōsiliarius ciuitatis.
Sicut dr de milite:q̄ illud dr delictū p
priū q̄ q̄s vt miles admittit.vt.d.l.ij.ff.
de re mi.sz reuelare secreta cōsilij cū ip
se sit de cōsilio dr cōmittere delictū pro
priū nō cōe q: pprium erat cōsiliarij tene
re secreta cōsilij sue ciuitatis.maxime si
pmiserūt nō reuelare secreta ciuitatis
&c p̄sertim cum iuramento sicut in mul
tis ciuitatibus seruari consueuit secu
ti subditi iurant dominis: vt in.c.ego
enim.extra de iureiu.&c in.c.breui.e.tit.
&c in.c.j.de forma fideli.circa fi.&c in.c.j.
in ti.de no.fort.fideli.Et idō secreta dñi
subdi.merito cōmittūt.ar.l.primos.C.
de pri.sacroscri.li.xij.vt dicit bal.in ti.
extuagāti.d pa.cōstā.in.§.p̄cepta.in.xlj.
27 col.in fi. ¶ † Et pp̄ter hoc si q̄s venit cō
iuramētū p̄stitū. Si est vasall⁹ amittit
feudū si credētiā dñi manifestauerit:vt
in.c.j.in ti hoc pōt esse.titulus q̄b.mo.
feu.amit.frustra enim quis implorat le
gis auxiliū:q̄ cōmittit in legē.l.auxiliū.
ff.de mino.&c ita tenet Odof.quē sequit
Bald.in.d.extuagā.de pa.cōstan.in.xlj.
col.in prin.q̄ Bal.ibi subdit q̄ ex p̄dictis
28 apparet † q̄ si anciani alicui⁹ ciuitatis
iurauerūt tenere aliquā credētiā &c ali
quis eorū reuelat eā in dānū cōmuni
tatis dz ab officio remoueri.facit ad p̄
dicta optime.l.j.§.si quis tabulas.&c qđ
29 ibi no.Albe.de rosa.ff.de po. ¶ † Et pl⁹
dico q̄ reuelātes secreta cōsilia sue ci
uitatis &c detegētes priuata ministeria
sui p̄tātis vel p̄sidis tenent pena falsi.
l.obseruādū.ff.de offi.p̄sidis.&c.l.si q̄s.§.
transfuge.ff.de pe.&c.l.omne delictū.§.
exploratores.ff.de re mili.nam manife
stare secreta est quedā species pditio
nis vt ibi dicit.&c ita fuit padue pnūcia
tū de cōsilio.d.Ja.de are.&c aliorū doc.
¶ Et secretū dicit illud q̄ domin⁹ vl se
nat⁹ aut consiliū nolebat sciri.iuxta il
lud nescit seru⁹ q̄ faciat domin⁹.et no
ta.in.l.eius q̄ puinciā.ff.si cer.peta.et
ita dicit Bald.in.d.c.j.in tit.hic pōt esse
ti.quib⁹ mo.fe.a. ¶ Itē illa etiā dicunt
secreta q̄ facta sūt sub p̄sentia.v.homi
nū:vt no.dicit glo.p illū tex.de pe.dis.
j.c.cōtra ea q̄.Insuper.d.Luci⁹ qui dr
pecuniam fiscalē sibi custodiēdā cōmis
sam subripuisse cōmisit delictū pprium
nō autez q: vti officialis deliquit p di
cta.l.ij.ff.de re mili. ¶ Unde ad ppositū
30 tuz redeūdo dico † q̄ ex quo dict⁹ luci⁹
dicit deliquisse delicto nō cōmuni:sz p
prio reuelādo secreta duplici delicto:&c
reuelando secreta sue ciuitatis in qua
erat cōsiliari⁹ &c subripiendo pecuniā fi
scalē sibi custodiēdā cōmissam q̄ ma
gis

Gis dz puniri q̄ ignobilior iferiorisgra
dus ⁊ q̄:nō mercat priuilegiū ꝯsiliario
rū qꝛ si potuerit puari officio ꝯsulat⁹ p
pter hec si senat⁹ vult eū ꝯdēnare vt fur
ce suspēdat tacite vr ipm puasse officio
cōsulari ad hoc vt possit illa pena puni
ri q̄ forte nō solebat illo in loco ꝯsulari
bus imponi:qꝛ q̄ vult vnū vr velle ola p
q̄ puenit ad illud.l.ad rē mobilē.⁊.l.ad
legatū.ff.de pcu.⁊.l.illud.ff.de acq̄ren.
31 here. ¶ †Sicut eſt vr qn aliquid ꝯfer
tur in vnū q̄ esset inhabilis ad illud ni
sicū eo dispēset vr cum eo tacite dispē
sasse:vt no.p Bar. ⁊ alios in.l.quidā cō
sulebāt.ff.de re iudi.⁊ habet in.l.idem
vlp.ff.de excu.tu.cū simi. Tuti⁹ tn̄ esset
ipm exauctorare ⁊ priuare expresse offi
cio cōsulat⁹.lz nō sit necessariū.ar.l.ij.
§.ignominie ibi.sz si eū exauctorauerit
ff.de his qui no.infa.⁊.l.j.ibi exuti olb⁹
dignitatis insignib⁹.C.d mulie.q̄ seruis
pprijs immiscue.⁊.l.si ex excepto ibi p̄
sidio dignitatis exut⁹.C.de malefi.⁊ ma
thema.⁊.l.ij.C.de libe.ibi militia exut⁹
⁊ aut.p̄sbyteros.C.de epi.⁊ cle.p Arch.
xj.q.iij.ep̄s iniuste.cum si. ¶ Ex p̄dictis
itaqꝫ ꝯcludo q̄ senatus.d.ciuitatis po
tuit illū luciū furce suspēdere si plebei⁹
ex illis delictis vl sl'ib⁹ potuisset suspē
di:tū qꝛ delinquit i derogationē ⁊ cōtu
meliā officij ⁊ dignitatis sue:tū et qꝛ de
liquit delicto pprio nō cōi:tū deniqꝫ qꝛ
cōdēnādo eū tacite vr senat⁹ ipz priua
re officio ⁊ dignitate ꝯsulari ⁊ loco ple
32 bei ipm hr̄e. †Et maxime qꝛ ille q̄ ꝯmit
tit graue scel⁹ est vilis psona:vt elegā
ter no.bal.in aut.si dicat.C.de testi.fa
cit.l.j.C.vbi sena.vel clari.vbi dr q̄ rea
tus oēz honorē excludit cū ꝯcor.ibi in
gl.fi.qd dr esse verū ibi.d.Pau.de cast.
postq̄ ē pbatū crimē sz anq̄ sit pbatuz:
lz sit accusat⁹ vl inq̄sit⁹ habet respect⁹
ad honorē ⁊ dignitatē:vt.l.quoties.cir
ca mediū.ibi ne quas an pbatiōes iiu
rias patiat.co.ti. ¶ Et iō cū ex ꝯfessiōe
sua d dictis delictis apte ꝯstiterit vt di
cet.j.illa dignitas ꝯsularis vel offm̄ nō
dz ei pdesse ex q̄ delictū illō oēz hono
rē excludit.⁊ hoc q̄ ad p̄mū dubiū p̄nci
33 pale. ¶ †Circa.ij.dubiū p̄ncipale an ex
q̄ floreni cadētes q̄nqꝫ vl plura fuerint a
locū habeat ꝯstitutio de
pace tenenda vt ad fur
cas suspēdat.Et breuit
nō insistēdo i disputatiōi
bus teneo q̄ nō:tū qꝛ il
le tex.i.c.fi.§.si q̄s q̄nqꝫ
solidos.i ti.de pac.tenē.
loquit i casu spāli.ppter
violationē pacis.vt ibi i
tellexerūt plures doc.et
idē voluit gl.i.c.j.i.§.iu
ria.i ti.de pa.iur.fir.i vsi.
feudorū:tū qꝛ si itellige
ret et ex casuz illi⁹ ti.ge
neral'r illi decisiōi esset
derogatū de ꝯsuetudine
vt dr Bal.in aut.sz nouo
iure.C.de ser.fugi.d quo
plene habet p.d.Jo.d al
uero.l.d.c.j.§.si q̄s q̄nqꝫ
solidos.⁊ ego dixi etiam
plene i repe.mea.d.aut.
sz nouo iure.nisi ꝯsuetu
do loci alr se hēret q̄ in
hmōi delictis puniēdis
est seruāda:vt habet i.l.
q̄d ergo.§.pena grauior
ff.d his q̄ no.ifa.⁊ l.l.⁊ si
seuerior.ff.d hz q̄ no.ifa.
34 ¶ †Circa.iij.dubium ex
quo de pecunia reipub.
furtū cōmisit an acrius
puniri potuerit q̄ p alio
furto.maxime ppter iu
ramentū ex parte officij
p̄stitū de nō mutuādo vl
donādo nec quouis alie
natiōis.tit.sibi aut cuiq̄
alteri assignādo vt dictū
ē.s.in p̄n.narratiōis p̄n
tis cōsultatiōis.Et breui
35 ter dicēdū q̄ sic †nā sub
trahēs pecuniā reipub.
i.ciuitatis romane tene
tur.l.iul.pecu.vt.l.j.C.de
crimine peculatus.l.iu
lia.peculat⁹.§.fi.ff.ad.l.
iulia.pecu.⁊ si pecunia
erat icorporata fisco sub
ripiēs tenet pena q̄dru
pli a siue palā siue clā sub

a ¶ Pena quadrupli; adde bal.in l. post.in fi. C.de fur.iu do.ro.in ru bri.de arbi. elegantem tex.xij.q.ij. fraternitas vbi habet q̄ ista ꝯclu sio locuz et hz in foro cōscientie.

ripuit.vt.l.sacrilegi penã.§.is aũt.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ff.ad le.iul.pecu.ꝛ.l.le.iul.pecu.§.fi.ff.e.ti.qñ qs accepit pecuniã nõdũ fisco incorpatã.vtputa a debitore fiscali i fraudẽ fisci tũc teneť in duplũ.vt l.auferť. l fi.ff.de iure fis.ſꝫ Bar.in.d.§.is aũt.Sꝫ qs subripuit pecuniã alteri⁹ ciuitatis q̃ romane nõ cõmittit crimen peculat⁹:vt no.gl.in.l.j.C.de cri.pecu. ſꝫ teneť.l.iulia.de residuis:vt.d.l.lege iulia peculatus.§.fi.ff.eo.tit.ꝛ maxime quãdo essent officiales deputati ad custodiendã pecuniã ita ꝙ eius periculo esset:vt no.Bar.in.l.sacrilegiũ capite.§.liber.ff.ad.l.iul.pecu.ꝛ tenetur furti in d.l.qui ob pecuniã.ff.de fur.ꝛ no.p doc. in.d.l.j.¶ Preterea iste luci⁹ nõ solũ semel sed etiã bis ꝛ in maxima quãtitate

36 furtum cõmisit vꝫ in mille florenis.† Jõ delictũ furti vel de residuis aggrauať. Jõ graui⁹ puniri dꝫ.ar.l.nemo.et ꝙ ibi no.gl.fi.ibi:ſꝫ hic dupliciter l minores delinquunt.C.de sum.trini.ꝛ fi.catho.ꝛ l.ij.in fi.C.de epi.aud.ꝛ ita no.ẽt Salƴ. l.l.fuos.ad fi.p illũ tex.C.ad.l.iul.ꝛ no. per eundẽ ꝛ alios in auť.seu nouo iure. C.de ser.fugi.¶ Insuper.d.Lucius fecit ꝯ iuramẽtũ subripiẽdo pecuniã ꝛ sic

37 est periur⁹.† Unde cũ ista delicta simul ꝯcurrãt vltra id quod reuelauit secreta ciuitatis vt dixi in precedẽti dubio nõ est dubitãdũ ꝙ magis debet puniri q̃ si alius simpliciter pecuniã priuati subripuisset.¶ Circa.iiij.an pter denũciationẽ duorũ cõsociorũ ipsi lucio in officio cõdeputatorũ poni potuisset lucius ad torturã ꝛ sic de crimine inquiri ꝛ pter etiã indicia q̃ habebãtur ex lapsu pecunie ex manica.Et dubium põt esse duplex vnũ an potuerit luci⁹ torqueri nõ obstãte ꝙ esset de ꝯsiliariis ciuitatis ꝛ dixi supra in primo dubio principali ꝙ sic saltẽ de ꝯsuetudine generali que est seruãda:vt ibi probaui.Aliud dubium posset esse nũquid illi duo cõsiliarij denũciãtes sufficiãt ad faciendũ indicia sufficiẽtia ad torturã.Et Cy.vñ formare istã.q.in.l.ea qdẽ.in pe.q.versi.iuxta

38 pmissa qriť.C.de accu.† vbi disputat an ad relationẽ officiũ iudex possit sine solẽnitate pcedere ꝛ illis officialib⁹ credere.ꝛ post multa arguẽdo p ꝛ ꝯ vř cõcludere ꝙ in his q̃ sunt sibi ꝯmissa credit.vt.l.si qs decurio.C.de falsis.ꝛ.l.magis puto.§.nõ tñ.ff.de reb⁹ eo.ſꝫ l aliis pura ꝙ ali⁹ ꝯmiserit maleficiũ nõ creditur.vt.d.l.ea qdẽ.ꝛ.l.j.C.de discusso.lib. xij.Et ita ẽt ſꝫ Bar.in.l.j.§.cura carnis ff.de offi.prefe.vrbis.ꝛ no.doc.i.d.l.ea q̃ dẽ.ꝛ in.c.cõputari.extra de appel.cũ simi.¶ Sꝫ ego teneo ꝯ.qꝛ aut illi duo denũciantes cõsocij erãt deputati ad denunciandũ.ꝛ tũc crediť eis q̃tũ ad istũ effectũ.qꝛ ad relationẽ eorũ posset formari inqsitio.vt.d.l.ea qdẽ.vbi Bald.ꝛ aliij.ꝛ.l.j.C.de custo.reo.ꝛ no.in.d.l.j.§. cura carnis.aut non erãt officiales ad hoc deputati ad denũciãdũ ex eo quia erãt cõsocij ꝛ deponũt nõ de auditu alteri⁹ sicut facere ꝯsueuerũt officiales q̃ teneńť denũciare maleficia:qui sepissime denũciãt maleficia cõmissa in eorũ absentia p informationẽ acceptã:ſꝫ deponũt de visu ꝛ certa sciẽtia.ꝛ credo ꝙ ista denũciatio sufficeret ad ponẽdũ denũciatũ ad torturã.tũ qꝛ ex natura officij cũ qꝛ erãt socij in officio:tũ qꝛ denũciãtes ꝑ psone q̃ dicũt vidisse ꝯmitti delictũ. nã qñ precedũt argumẽta acciďẽtia ad verisimilẽ causaꝫ criminis ex ipsis solis veniri potest ad torturã.nõ ergo omne indiciũ est sufficiẽs ad torturã:ſꝫ debet esse tale ꝙ verisimile sit p euꝫ illud maleficiũ fuisse ꝑpetratũ:vt dicit no.tex.i l.j.C.de questioni.quem dť ibi Ang.esse bñ põderãdũ per illũ q̃ habet assidere in criminalib⁹.Sꝫ dicta denũciatio facta per consocios Lucij per quã ipi dicũt ꝛ asserũt se vidisse dictũ luciũ pecuniã fiscalẽ habuisse nõ solũ videať facere indicia verisimilia ad cãm sceleris: ſꝫ ẽt pbationẽ quodãmõ ex quo ipsi denunciauerũt de visu ꝛ psentia.ꝛ est verisimile ſm conditionẽ personarũ verum dixisse.l.non omnes.§.a barbaris.ff.de

39 re mili.† Immo plus licet regulariter requiranť duo testes ad pbandũ vnum indiciũ:vt no.gl.ꝛ doc.in.l.fi.C.fami.ercis.ꝛ Bar.in.l.fi.in antepe.q.ff.de questio.Tamẽ qñ testis testificatur de ipso maleficio non de indiciis:tunc sufficit vnic⁹ testis ad faciẽdũ indiciũ sufficiẽs

ad torturā. vt dicit Bart. in. d. l. fi. in. q. antepe. & Cy. in. l. iij. l. fi. C. ad. l. iul. ma. & Bal. i. l. obseruare. in fi. j. col. C. q̃rū ap. nō reci. & in. l. nō est veritē. ff. q̃d met⁹ cā & idē vult Pau. de castro. in. l. fi. C. fami.
40 er. q̃ dicit † ꝙ q̃n vn⁹ testis deponit de veritate facti p̄ sensuꝫ corporeū facit iudiciū. Immo plusꝙ semiplenā pbationē: sec⁹ si nō deponit de vitate facti: sed de aliquo indicio: q: tunc duo testes requirunt. & ꝙ vn⁹ testis sufficiat vt possit poni ad torturā est glo. & ibi doc. in. l. iij. C. ad. l. iul. maiest. & ita tꝫ Sandi. l tit. de qōibus & tormentis. i vsi. itē ꝙ si maleficiū pbet p̄ vnū testē vbi hoc examinat. & ita concludit. & idem tꝫ Bal. in. l. milites. C. de q̄stio. & Angel. in. l. de tor. mentis. eo. tit. & Odofre. in tract. de. q. in. xxvij. q. que incipit sed quid si probatum est. & ita tenent communiter doct. vnde cum in casu nostro dicti duo officiales socij in officio q̃ tenebāt detegere seu denūciare pecuniā fiscalē subreptā p̄ sociū ex quo denūciauerūt maleficiū & deponūt de visu & p̄sentia. & sic d̄ veritate facti. teneo ꝙ sufficiāt ad hoc vt. d. Luci⁹ possit poni ad torturā. Sed
41 posset q̃s dubitare an illa denūciatio facta p̄ duos officiales cōsocios si est facta sine iuramēto an pbet & sufficiat ad iponēdā torturā denūciato. Si em̄ iurassent denūciasse veꝝ nulla esset penit⁹ dubitatio ꝙ sufficeret. Et idē q̃n in p̄ncipio officij iurassent detegere vl' denūciare: si q̃d reperirēt eē factū seu fieri aliq̃d in damnū fisci: vt dicit̄ in facti narratiōe. Sꝫ si nō iurassent aliq̄ mō et essent simplices denunciatores hoc casu eēt arbitrariū & i arbitrio senat⁹ cōsisteret si deberet eis talē fidē adhibere q̃ sufficeret ad torturā cōsiderādo cōditiones p̄sonarū denūciantiū & qualitates eoꝝ & cōditionē Lucij denūciati: q: in huiusmodi casib⁹ non pōt dari certa doctrina: sed relinquitur arbitrio iudicis. l. testiū. §. eiusdē quā p̄ncipio. ff. de testib⁹. ¶ Et ita tꝫ Bar. in. d. l. fi. in fi. j. col. ver. veniam⁹ ad indicia. ff. de qō. Et idē tꝫ Sandi. in. d. titu. de questio. et tormentis. versi. sꝫ quero que & qualis precedere debeāt. Et idem tenet Odofre. in. d. tracta. de questio. in. v. q. & Salyce. in. l. fi. in ver. sed q̃ro an vnum indiciū. C. de. q. ¶ † Sꝫ vnū aliud est ꝙ pos-
42 set facere dubiū si ille luci⁹ erat bone fame an propter istaꝫ bonā famā tollatur diffamatio de dicto crimine. & Sandi. vt refert Bal. in. l. ea q̃dē. in antepe. col. in fi. versi. Itē quero an infamat⁹. C. de accusa. tꝫ ꝙ sic nec obst. secūdum eū ꝙ species deroget generi. l. doli clā. ff. de verb. oblig. & l. sanctio leguꝫ. ff. dē penis. q: illud procedit quando genus potest saluari in alijs speciebus: tunc vna exempta species eximitur a genere. sed hic non potest saluari bona fama & mala fama. Et ita videtur prima facie dicendum in casu nostro. Sed t̄n ego teneo ꝯtrium esse de iure veri⁹ in q. nostra q: in ea apparet iam de circūstantijs cōtrarijs nā anteꝙ̄ fieret dicta denūciatio ipse Luci⁹ in senatu dixit se esse illuꝫ q̃ manifestauit secreta senat⁹ ex quo arguit̄ ipsum nō fuisse fidelē senatui vel ciuitati sue & sic illa sua cōfessio facit eū suspectū maxime in rebus spectantib⁹ ad ciuitatē: vt l. c. semel malo⁹. d̄ re. iu. l. vj. & l. si cui. §. hiidē. ff. d̄ accu. & l. nō oēs. §. a barbaris. ff. d̄ re milit. cū similib⁹. Un dixit no. Bald. in. l. vnica. in. viij. col. in prin. in versi. que autē sint tormēta. C. de cōfes. Caueat sibi q̃sꝙ ab infamia: q: nō solū in eo in q̃ infamat⁹ est: sꝫ et in alijs grauat ei⁹ opinio vt in. c. desleat peccator. c̄x de reg. iur. & in. l. iij. C. qui testa. face. pos. ¶ Et ideo cū illa species mala fama que oritur ex illa denūciatione coadiuuetur p̄ illū actum exteriorem. s. cōfessiōis de reuelatione secretorum ciuitatis preferēda ē illa species male fame et suspitionis illi generi de bona fama. Et ita est etiā de mēte Sandi. & Bal. in. l. ea q̃dē.
43 q̃ dixit eleganter † ꝙ licet bona fama in genere non tollatur per diffamationem de aliquo speciali crimine: t̄n si fama specialis iuuatur exteriorib⁹ circūstantijs secus esset: q: staret speciali diffamatiōi & derogaret generali bona fame. Et id maxie teneo in casu nostro ex quo illa diffamatio p̄cessit a duob⁹ officialib⁹ ciuitatis p̄socijs fide dignis

vt arbitror qꝛ ẽt vni huiusmodi fidedi-
gno esset credẽdũ qñ deponeret de ipso
actu: vt est glo.nota.in.l.titio fundꝰ.ff.
de cõditiõe ⁊ demõstratio.⁊ habet per
Bal.i.l.de pupillo.in.§.si qs ipsi ptori.
in.viij.q.in fine.ff.de operis noui nũcia
tione.⁊ p Bal.in capitu.cũ cõtingat.ex
de rescrip.⁊ in.c.sanctorũ.ex ꝺ pscrip.⁊
per docto.in.l.j.in princ.ff.de eo p quẽ
fac.erit. Multomagis ergo est. dicẽdũ
si sunt duo testes fidedigni de ipo male
ficio dicẽtes vt de se patet: facit ẽt ad h
qꝺ dicã in seq.dubio pnc. ¶ Unde ex p
dictis cõcludo ex denũtiatione dictorũ
duorꝫ officialiũ ⁊ ꝯsociorũ in officio cũ
dicto lucio.d.luciꝰ potuisse poni ad tor
turã ⁊ ꝯ eũ inquiri ꝺ dicto furto. ¶ Sꝫ
volo addere ꝙ posset in pposito fortas-
sis conuenire ꝙ licet nõ oẽs nec in om
ni casu possint torq̃ri: tamẽ possunt ter
reri qꝛ voltꝰ iudicis in talibꝰ dꝫ appare
re terribilis: vt in aut.de man.prin.§.ta
lẽ vero.fm Bal.q̇ ita no.dixit in.l.obser
uare.ante fi.j.col.C.quorũ appel.non
reci. ¶ Circa quintũ dubiũ principalẽ
nunquid potuerit etiã de illis crimini
bus inquiri contra dictũ luciũ propter
suspitionem que fuit contra eum ob
44 secretorum reuelationem. ¶ † Et ista
questio ponit p Gandi.in titu.de qões-
stioni.⁊ tormẽ.versi.sed quid de questiõ
ne que tota die occurrit de facto q̇ dicit
qꝺ si q̇s est accusatus de furto.indiciĩs
procedẽtibꝰ torquetur.cõfitetur id fur-
tũ se fecisse nunquid debeat pcedi ⁊ in-
terrogari aut torq̃ri vt dicat ꝺ aliĩs fur
tis ⁊ cõfiteatur si qua fecerit ad q̃ nulla
alia sunt indicia.⁊ cõcludit ꝙ nõ de sub
tilitate iuris: quia quantum ad ista fur-
ta de quibꝰ in specie vel in genere nunc
querit nulla precedũt indicia.⁊ qꝛ sine
indiciĩs nemo torquendꝰ est.subdit ta-
men ꝙ de generali cõsuetudine quam
vidit i Lõbardia ⁊ tuscia seruari ꝯtrũ.
quotidie seruatur ⁊ specialiter i furtis
que magis frequentantur. Et ista con
suetudo adiuuari potest p legẽ.ff.de re
mili.l.nõ omnes.§.a barbaris.⁊.l.con-
gruit.ff.de offi.presi. Et idẽ tenet Odo
fre.in suo tractatu.de questio.in.xj.que
stio.que incipit sed q̇d de questiõe quo

tidiana.vbi dicit qꝺ de gñali cõsuetudĩ
ne Italie ita seruat. Et idẽ tenet Ang.
de are.in suo trac.malefi.in gl.sup ver
bo qꝺ fama publica pcedẽte.i fi. ¶ Sꝫ
in casu nostro est plus: qꝛ cõfessus fuit
sine tortura de reuelatione secretorũ ⁊
dũ esset in carceribꝰ fuit denunciatꝰ p
dictos socios qui faciũt plusq̃ indiciũ
vt dixi in pcedenti dubio principali.er-
go sine dubio tam de iure q̃ de cõsuetu
dine potuit cõtra dictũ luciũ inquiri de
aliĩs criminibꝰ vltra reuelationẽ secre
torũ.⁊ sic de furtis ⁊ aliĩs criminibꝰ ar-
45 bitrio tenetꝰ. ¶ † Circa sextũ arbitriũ
an ꝯsuetudo valeret ⁊ hodie valeat fm
quã ille lucius in loco tormentorꝫ ⁊ in
aspectu instrumentorũ ad torturã pti-
nentiũ inuestigãdus seu interrogãdus
ductus est ibiq̃ interrogatus metu tñ
tormẽtorũ prout in casu penitꝰ adẽpto:
⁊ videt ꝙ nõ qꝛ sufficit terror ad inducẽ
dũ metum sicuti est terror armorꝫ: vt.l.
iij.§.si q̇s aũt visis.ff.de vi ⁊ vi arma.⁊ p
hoc tex.in.l.nouissime.in pnc.ff.ꝙ falso
tuto.aucto.vbi Bal.dicit p illũ tex.quẽ
dicit esse clariorẽ: de iure ꝙ paria sunt
ꝙ aliq̇d fiat in tormentis vel formidine
tormẽtorũ. ¶ Si ergo actꝰ gestꝰ in loco
tormẽtorũ psumit esse factꝰ in tormẽtis
⁊ ppter terrorẽ tormẽtorũ.⁊ p ꝯsequẽs
metu: ergo vr sequi ꝙ ꝯsuetudo vt fiat
45 hmõi actꝰ i dicto loco ñ dꝫ valere. † Nõ
qꝛ vbi est metꝰ ibi nõ vꝫ actꝰ de iure na
turali: vt sing.no.Inn.in.c.ꝙ sicut.i gl.
magna i fi.ex de elec.quẽ sequit Bal.i
c.j.in.§.itẽ sacra.in.ij.col.de pace iura.
fir.q̇ assignat rõnẽ qꝛ est ꝯ liberũ arbi-
triũ supremũ thesaurꝫ homini a deo da
tũ.ff.ꝺ fideicõ.lib.l.l.paulꝰ legiste tñ sꝫ
tũ non fatentur hoc in ꝯctibꝰ: qꝛ tacita
volũtas ẽ vñ oritur obligatio naturalis
sꝫ inefficax: vt not.ff.de reg iu.in.l.vel-
le nõ credit.⁊.ff.qꝺ metꝰ cã.l.si cũ exce
ptiõe.§ j.⁊ idẽ in effectu vult Bal.in.l.
47 nominatiões.C.de appel.q̇ dicit ꝙ il-
la vox pretoris que dicit ꝙ metꝰ causa
factũ est ratum nõ habeo est vox dei p-
lata per hominẽ sꝫ Ray.de pena furti.
porro liberũ arbitriũ requirit pluralis
tem inclinationis sine pondere ⁊ flexu
ra mentis: quod enim extrinsecꝰ flexuꝫ

est id liberũ non est.ij.q.i.nlarũ.dist.xxiiij. Si ergo iste act⁹ est meticulosus ⁊ ꝯ li berũ arbitriũ ⁊ ꝯ ius naturale videt̃ ꝙ cõsuedo in ꝯriũ nõ valeat:q: iura natu ralia sunt immutabilia:vt in.§.ſʒ natu ralia.insti.de iure natu.gẽ.⁊ ciui.⁊ ha bet̃ ꝑ canonistas in.c.q̃ in ecclesiarũ.ex
48 de cõsti. ¶ Itẽ ꝓ hoc facit.† q: cõsuetu do q̃ est ꝓna ad malũ nõ v₃ q: est ꝯ esse cõsuetudinis.vt.iiij.distin.in.c.cur aũt
49 lex.† Et quo infertur ꝙ si consuetudo esset indiscreta puta qđ crederet̃ omni scripture mercatorũ nõ valeret q: tẽde ret ad malũ.i.ad falsum committẽdum vt elegãter dixit Bal.in.l.vnica.in quin ta colũ.C.de cõfes.ſʒ iste actus īterrogã di infamatũ in loco torturarũ ⁊ in aspe ctu tormẽtorũ ad torturam videt̃ indi scretus ⁊ ꝓnus ad malum.i.ad inducẽ dã cõfessionẽ falsam metu tormẽtorũ: ergo videt̃ nõ valere nec iuuari consue tudine. ¶ Sʒ his nõ obstãtib⁹ cõtrariũ teneo esse de iure veri⁹.vʒ ꝙ immo illa cõsuetudo valuit vt in illo loco interro gẽtur ⁊ examinent̃ diffamati vel denun ciati aut accusati de aliquo crimine. Si eñ essent tria loca sicut cõmuniter aliis ī locis deputata reperiunt̃. Unus in carcerib⁹ in quo retinet̃ in custodia. l.secũda.C.de custo.reorũ cũ similibus. Alius locus torture vbi malefactores torq̃ri cõsueuerũt ad eruendã veritatẽ cum tormẽtis.iuxta totũ titulũ.ff.⁊.C. de q̃stioni. Et terti⁹ locus in quo solent examinari vel etiã dico quãdo in carce ribus examinãt̃ tũc posset esse aliqua dubitatio. ¶ Sʒ cũ ī casu nostro oẽs cõ sueuerint examinari in dicto loco tortu re ⁊ illi sit sol⁹ loc⁹ deputat⁹ ad exami nandũ nõ puto istaʒ cõsuetudinẽ exami nãdi ibi esse inualidã:q: nõ seq̃t̃ ibi;īter rogat̃ īculpat⁹ ergo ibi est terror tormẽ toꝝ.q̃ñ nõ incutit̃ ꝑ verba aliqs timor tormẽtorũ q: nulle mine precesserũt de torquendo ipsum.argumẽto.l.itẽ apud labeonem,§.questionem.ff.de iniuriis.
50 † Ubi dicit̃ q̃stionẽ accipere debemus tormẽta ⁊ corporis doloreʒ ad eruendã veritatẽ.nuda ergo interrogatio vel le uis territio nõ pertinet ad hoc edictũ, Et maxime in casu nr̃o cum dictus lu

cius sciuerit illam cõsuetudinẽ seu sci re presumat̃.ꝑ no.l.l.nẽ mella.in ꝑn.ff. ad.l.aq̃l.cũ si.⁊ nõ ligat⁹ fuerit nec mi ne alique ꝓcesserint.sicut nõ fuit in ca su nostro ꝑ ea q̃ h̃nt ꝑ Bãdi.in ti.de q̃o nibus ⁊ tormẽtis.ī v̄sic.dictũ est.s.ꝙ cõ fessio facta in tormẽtis cũ versicu.n.q.⁊ ꝑ ea q̃ dicetur in sequẽti dubio ꝑncipa li. Et sic in casu isto cessat terror tormẽ torũ. ¶ Nõ obst.l.tertia.§.si quis aũt vi sus.ff.de vi ⁊ vi arma.q: loq̃t̃ ibi q̃ñ illi armati erant inde veniẽdi ꝯ ipm vel ve risimiliter ita suspicabat̃. Sʒ in casu nõ stro cũ sit cõsuetudo vt ī loco torture in culpati examinent̃ ẽt q̃ñ nolũt iudices eos torq̃re:sed pri⁹ simpliciter interro gare.⁊ sequit̃ ꝙ ibi nõ dicat̃ esse talis ti mor q̃ habeat viciare interrogationẽ. Sed q̃ñ loc⁹ torture esset separat⁹ a lo co examinationis ꝑmi ⁊ cõmuniter nõ solẽt inculpati duci nisi q̃ñ iudex vult eos torq̃re si nõ cõfiteãt̃ vel vt incutiãt terrorem si nolũt cõfiteri posset esse ali qualis dubitatio:ſʒ iste nõ est casus no ster. ¶ Preterea quãtũ ad pmã exami nationem nõ est dubiũ ꝙ ibi potest pre cedẽtib⁹ indiciis īterrogari vt eruat̃ ve ritas ab inculpato.vt.d.l.item apud la beonẽ.§.questionem.ff.de iniur.⁊ ī toto titu.ff.⁊.C.de questioni. Et ita tot⁹ mũ dus seruat. Quantũ aũt operetur dicta examinatio ⁊ cõfessio ibi facta dicet̃ in sequẽti dubio pxĩ. Et ꝑ hoc cessant oĩa s. in ꝯriũ deducta.⁊ ꝑ ea q̃ statim dicet̃.
51 ¶ † Circa septimum dubiũ principale an valuit ⁊ valeat consuetudo hodie ꝙ cõfessio facta in dicto loco torture sine metu tormẽtorũ dici debeat ad fineʒ vt q̃s ex ea ad mortẽ cõdẽnari vel in cor poralẽ puniri possit prout quotidie fit. ¶ Et prima facie vr̃ dicendũ ꝙ non q: huiusmodi ꝯfessio nõ videt̃ esse in totũ libera ab omini metu ꝓpter ꝑsentiã tor ture ⁊ instrumentorum ad torturam ibi paratorũ ꝑ ea q̃ dixi.s.in precedẽti du bio principali.
52 ¶ † Item q: fm docto. ꝑseuerare tunc dicit̃ q̃s in confessione quãdo ꝑseuerat extra loca tormẽtorũ illa non videns:vt elegãter not. Bar. in.l.obseruare.in fi.j.col.C.quorũ app. nõ reci.quasi velint doc.ꝙ q̃ñ videt tor

mẽta nõ d' esse liber a
metu tormentorũ. ⁊ hoc
ẽt vr̃ prima facie sentire
Bar.in.l.j.§.diu⁹ primo
ibi vel duct⁹ ad ea.ff.de a
q̃õnibus.facit.l.nouissi-
me.in prin.ibi q̃d si ꝯpul
sus aut metu ne compel
leret. ⁊ qd̃ ibi no.Bart. ⁊
Bal. ff. ꝙ fal.tu. ¶ Sed
his nõ obstãtibus teneo
ꝯtrariũ debere eẽ veri⁹.vȝ
ꝙ dicta ꝯsuetudo valeat
⁊ ꝙ pseueratio fcã i illo
vbi est tortura vȝ stante
ista ꝯsuetudine obserua
ta. ¶ Primo q2 ista ꝯsue
tudo ⁊ illa de qua in p̃ce
dẽti dubio principali d'
vȝ ꝙ inculpati i dicto lo
co torture interrogent
examinent ⁊ ꝯfiteant et
ratificent ꝯfessionẽ fue-
rũt in dicta ciuitate sem
p obseruate q2 in hmõi
casib⁹ criminalib⁹ stãdũ
est ꝯsuetudini loci:vt se-
pi⁹ dictũ est in dubijs p̃-
cedẽtib⁹.facit.l.ij.ff.quẽ
ad.test.aperi. ⁊.l.iij.§.si.
cum ibi no.ff.de testi.cũ
simi. Et maxime cum di
cta ciuitas ⁊ eius ciues
sint p̃uilegiati ab impa-
tore vt ꝯsuetudines anti
quas obseruare possint
⁊ de nouo in causis fa-
cere possint ꝯstitutiões.
¶ Nec ob.dũ d' qd̃ hu-
iusmodi ꝯsuetudies vi-
dent esse ꝯ ius naturale
ꝙ est imutabile:vt l.d.§.
sȝ naturalia.insti.de iu-
re natu.gẽ. ⁊ ciui.q2 rñ-
53 det† ꝙ imo ius naturale
põt limitari:lȝ nõ i totũ
tolli:vt ibi no.p gl. ⁊ doc.
¶ Et qd̃ in hoc casu pos
sit p ꝯsuetudinẽ vel legẽ
introduci p hoc adduco
qd̃ multũ solenniter no.

a ¶ Confi
teri. Ad h̃
vide in ter-
minis. do.
Alexan. de
imo.in.ꝯsil.
xlv. in. iiij.
volu. ⁊ i cõ-
si.cixxix. in
ij.vol.bar. ⁊
doc.i.l.j.§.
diuus seue
rus.ff.de q̃-
stio. cano.i
c.ex literis
de cõfessio.

Ang.sȝ Ja.bu.in.l.ij.C.de custo.reo.vbi
54 d't† ꝙ cõfessus in tormẽtis nõ dȝ incon-
nenti duci ad tribunal:q2 lȝ tũc ꝯfiteat.
tamẽ metu tormẽtoꝝ adhuc intelligit
cõfiteri[a].l.lecta.ver.dicebã.ff.si cer.pe.
⁊.l.ij.C.ꝙ me.causa.vñ dȝ requiescere
saltẽ per vnũ diem vel vnã noctẽ. ⁊ tunc
dȝ duci. ⁊ tũc si cõfiteatur dicit psistere
in confessione sponte ⁊ dȝ damnari:sed
assessores nõ seruant. ⁊ hoc pessime fa-
ciũt q2 incõtinẽti ducũt. Sȝ huic ob.fm
cũ ꝙ nõ sufficit requies vni⁹ diei immo
nec mẽsis:q2 cũ sit in manib⁹ torquẽtis
semper subest eadẽ cã.metus ergo sem
per per metũ d' emanare cõfessio ergo
nulla.vt in.c.cũm matrimoniũ,extra de
offi.dele. ⁊ ibi p Inn. ⁊ Jo.an. ⁊ extra ꝙ
me.cã.perlatũ. Sȝ ipse Ange.respondit
in.d.l.ij.qd̃ illa iura loquunt qñ metus
infert iniuste:sȝ vbi iuste.s.per iudicẽ p
cedit ꝙ dictũ est singu.est no.fm cũ. Et
idem in effectu vult Bald.in.l.vnica.in
ix.col.v.q̃ro nunq̃d ꝯfessio facta in car
cere.C.de cõfes.vbi dicit ꝙ glo.in.l.qui
in carcere.ff.qd̃ me.causa.vult ꝙ cõfes-
sio facta in carcere nõ vȝ.q2 videt facta
55 per metũ.† Et fm illam gl.illi q̃ detinẽ
tur in palatio potestatis nõ possent ibi
cõfiteri ad tribunal qd̃ dicit esse falsuȝ.
nã in capitalib⁹ causis semper reus de
tinetur. ⁊ tñ vȝ eius cõfessio.facit.c.cle-
ricos.de sen.excõ.in.vj. ⁊ gl.in.d.l.q̃ in
carcerẽ.dȝ intelligi qñ confitetur ad vti
litatẽ carcerãtis ⁊ nõ in figura iudiciũ ⁊
dicit carceratus etiam ille qui est bene
custoditus ita ꝙ recedere non possit vt
l.q̃ neq3.ff.de verb.sig.fm Bald.in.d.l.
vnica. Sicut ergo lex põtest introduce-
re vt confessio valeat qñ quis detinet
in carceribus ⁊ subest etiã timor tormẽ
torum q2 si primo confessus est ⁊ petit
ꝙ perseueret in cõfessione detẽtus scit
aut scire debet ꝙ si negauit ponetur ad
torturã ⁊ tamẽ si ratificet confessionem
suam lex eam admittit vt possit etiã ad
mortẽ cõdemnari ita est etiã dicendum
in casu nostro quãdo est consuetudo vt
cõfessio ⁊ ratificatio fiat in loco tormẽ
torum ⁊ nõ alibi debet valere lȝ nõ eẽt
omnino timor tormẽtorum ex quo ista
examinatio fit a iudice iuste procedẽte.

¶ Nec dicit hoc esse ꝯtra ius naturale
ex quo presumit ꝑ actu iudicis iuste ꝓ
cedentis. ¶ Nec obstat dcm̄ Inno.in.c.
qd sicut.extra de electiõe.qꝛ debet itel-
ligi in metu vel timore vero secus in ꝓ
sumpto quãdo act⁹ fieret per iudicem
iuste ꝓcedẽtem.vt dixi.qꝛ pro iudice ꝓ
sumit.in.l.j.C.de offi.ciui.iu.cũ si.et sic
vna presumptio tollit aliã.l.non solũ.§.
de vno.ff.de ritu nup.ꝛ.l.diuus.ff de in
integ.restitu.ꝛ.c.literas.extre de ꝓsum.
¶ Et ꝑ ista cõsuetudine ꝙ valeat.facit
qd not.Bal.in.l.quid ergo § pena gra-
uior.in vlti.car.in prin.ff.de his qui no.
56 infa. ¶ Itẽ pro ea facit † qꝛ lꝫ in causa
criminali vbi debet iponi pena mortis
nõ dꝫ fideiussor accedere.vt dicit Bar.
in.l.si qs reũ.C.de custo.reo.ꝛ ꝓci.i.l.cõ
mentariensem.C.de custo.reo.ꝛ Bart.ꝛ
doc.in.l.iul.ff ꝗ sa.cog.qꝛ nemo est do-
min⁹ membrorũ suorũ.l.liber homo.ff.
ad.l.aquil.Tñ cõsuetudo vꝫ in ꝯtrariũ.
vt est gl sing xxiiii.q.v.cũ homo.vt dicit
Ludo.de ro,in suo sin.cxxvii.qd incip.
Tu scis ꝙ i causa ꝓncipali.ꝛ idẽ tenet
Bal.l extrauag.de pa.cõstan.l.xxvii.col.
qui dicit ꝙ de ꝯsuetudine in quibusdã
locis seruatur contrarium.ꝛ subdit ibi
singu.ꝙ cõsuetudo habet potestatem in
sanguine hois.l.secularũ.§.sunt qdaꝫ.
ff.de extraor.cri. Et idem tenet.d.me⁹
in canonib⁹ Bononie.d.Jo.de ana.in.c.
sicut.in pen.col.i fi.ex de iude.ꝗ alleg.
Bald.in loco precollegato. ¶ Itẽ ꝑ hoc
57 facit † qꝛ ꝯsuetudo tenaciter obserua-
ta habet vim institie:vt dicit not.Bal.
in.c.j.i ꝓn.l.j.col.l titu.de his ꝗ feu.da.
58 pos. ¶ † Itẽ qꝛ ꝯsuetudo facit licitũ.qd
alias esset illicitũ vt in auẽ.de defensori
bus ciuita.§.qꝛ vo.ꝛ not.archi.lxiiij.di-
59 stin.qꝛ sanctũ.in ꝓn. ¶ † Itẽ qꝛ consue
tudo dat iurisditionẽ merã mixtam et
iperiosam altã ꝛ bassaꝫ prout disponit
ꝛ dicit illa.l.ꝗ in executorib⁹ est valde
not.ꝛ.C.de execu.trib.l.missi opinatores
lib x.sm Bald.ꝗ ita singula.no.l.i.etiã.
60 in.iij.col.C de execu.rei iudic. ¶ † Itẽ
qꝛ generalis cõsuetudo excusat.ꝛ quia
bono zelo ꝓsumitur factuꝫ illud qd de
cõsuetudine ꝛ in criminalib⁹ fieri ꝯsue
uit sm Bald.in.l.vnica.in.ix.colũ.ꝟsi.

modo iuxta ꝓdicta ꝗro.in fine.C.de cõ-
fessis.ꝗ allegat illud in psalmo.zelaui
con.iniquos pacẽ peccõꝝ vidẽs.Et ideo
indistincte senat⁹ vel cõsules dicte ciui
tatis si ꝓcederẽt vel ꝓcesserũt ad mor-
tẽ dicti Luciũ vigore cõfessionis ꝛ ratifi
cationis facte ꝑ eũ in dicto loco tormẽ
torũ in quo hm̃õi cõfessiões fieri cõsue-
nerũt nõ malefecerũt:ꝛ sunt excusati vi
gore dicte ꝯsuetudinis obseruate Et si de
ea posset alias dubitari.facit.l.si qs sit
fugitiu⁹.§.apud labeonẽ.ibiꝫ qꝛ id facit
ꝙ publice facere licere arbitratur.ꝛ qd
ibi no.ꝛ dixi.ff.de edi.edic.ꝛ qd not.per
Bar.ꝛ alios in.l.pe.ff.de adulte. ¶ Sꝫ
plus posset dici ꝙ etiã si nõ esset cõsue-
tudo valet de iure illa cõfessio facta in
dicto loco torture ex quo nõ fuit ligat⁹
ad torturã nec duct⁹ ad eã torturã nec
mine interuenerũt deponẽdo ad tortu-
rã si nõ diceret veritatẽ:vt vult Bart.in
l.j.§ diuus.ff de qõ.ꝛ ita vult Odofr.
in suo trac.de qõ.in.xviij.q.ꝛ Gãdin⁹
in titu.de qõnibus ꝛ tormẽtis.in versic.
dictũ est supra ꝙ cõfessio.Et maxime in
casu nostro.nã dictus Lucius fuit adiu
ratus ꝑ Deũ viuum ꝛc.vt diceret veri-
tatẽ ꝛ omnẽ torture metũ deponet.Unñ
cessat ꝑ hoc omnis suspitio met⁹ tortu
re:ꝛ sic nõ sumus in casu alicuius timo
ris.ꝛ sic cessant omnia ꝯtraria supra in
hoc dubio ꝛ in pcedẽti deducta. ¶ Et
ꝓpterea cõcludo illas cõsuetudines de
quibus supra valere ꝛ dictas confessio
nes ꝛ ratificationes factas in dicto lo-
co torturarũ valere ꝛ sufficere ad con-
61 demnationem mortis. ¶ † Circa octa-
uũ dubiũ posito sine preiudicio verita-
tis ꝙ nullã confessionẽ fecisset.Lucius
vꝫ ꝙ mille florenos i sacculo furtiꝫ ab-
stulisset:sꝫ se animo reponẽdi recepisse
an excuset a furto:vt exinde nõ possit de
iure suspẽdi:esset cõsiderandã si illam
pecuniã fiscalẽ solebãt dicti officiales
maxime Lucius ad domum suam por-
tare vel nõ.ꝛ si retinuit illam pecuniaꝫ
pꝛo se aliquo tẽpore ita vt nõ reporta-
uerit ad locũ fiscalẽ solitũ debito tpe
ꝛ si fecit ꝯ ꝯsuetudinẽ teneret duplici
rõne. ¶ Prima de iure cõi:vt probatur
in.l.j,ꝛ in.l.ota minime.cum concor.ibi.

in gl.C.de suscep.ꝛ archa.lib.x.ꝛ Bart. in.d.l.dicit not.huc tex.ꝯ illos q̄ tenēt pecuniā cōitatis ꝛ cū ea mercāt facit.l. j.ꝛ.ij.C.de his q̄ ex pub.rōci.eo.lib.x.ꝛ Joan.de pla.in.d.l.vbi dicit ꝑ illū text.
62 †ꝙ exactores seu susceptores publice collatiōis seu solutiōis facte a ꝓuicia lib⁹ ꝛ alijs publicis debitorib⁹ diu pe nes se retinere nec ꝑcipe interim aliqd interusuriū siue cōmoditatē possunt licz statim debēt pecuniā exactā cōsignare thesaurario i vtilitatē ꝛ cām publicam conuertēdā. Et subdit hoc esse no.ꝯ ca merarios cōis Florētie q̄ efficiūt cam psores ꝛ mercatores de pecunia cōis qꝛ debēt puniri:vt.d.l.j.ꝛ.ij.C.de his q̄ ex publicis rōcinijs.lib.x. ¶ Et licz ipse nō dicat qua pena debeat puniri:tn̄ est dicēdū si illi mille aurei erāt i pecunia: puta in argēto vr̄ ere puniri deberet in quadruplū.ꝛ ita loquit.d.l.j.si i auro.ꝛ si fecerāt hec occulte.i.sine sciētia suo rū superiorū:ꝛ tūc debent puniri crimi nal'r exilio ꝑpetue deportatiōis. Sz si illud aurū alijs mutuauerint tanq̄ ex ercitores pena capitali sunt puniendi: vt.d.l.ij.C.de his q̄ ex pub.rōcinijs ſm gl.ibi.ꝛ Bal.ꝛ Joan.de pla.ꝛ ratio quia auꝝ est preciosius olim metellorum ſm Bal.ibi. ¶ Scd̄a rōne puniri pōt.d.Lu cius qꝛ retinēdo pecuniā cōis facit cō tra iuramentuz de quo.s.in prin.facte narratiōis fit mētio. ¶ Et sic commisit duo delicta.vnū qꝛ furtū cōmisit aliud piuriū. Et sic est duplicatū delictū. Si cut etiā in simili dr̄ ꝑ gl.in.d.l.ij.ꝛ ibi ꝑ Jo.de pla.ꝛ ꝓpterea pena dꝫ aggraua ri:vt dixi.s.l.j.dubio ṗncipali. Nec ex cūsari pōt Luci⁹ si dicit ꝙ habeat aluz reponēdi in archa fiscali dictos mille ducatos ex quo clā ꝛ occulte eos acce perit:vt no.ꝑ Bar.ꝛ doc.l.d.l.ij.C.d̄ his
63 qui ex pub.ratioci.lib.x.† qꝛ qui male agit facit clā.c.ꝯsuluit.ꝛ ibi ꝑ gl.ꝛ doc. extra de offi.deleg.ꝛ cōtra clā faciētem p̄sumit mal⁹ animus ꝛ mala fides:vt not.Bal.in.l.ij.C.de repu.here. Et idea q̄ emit rē ab vno claz p̄sumit fur ꝛ in malafide:vt not.Pau.de ca.in.l.in ciui lē.C.de fur. Et magis punit delīquēs clā q̄ palā.l.fi.ff.de re mili.ꝛ.d.l.ij.cum simi. ¶ Et sic excusatio.s.illa nō dꝫ ṗo desse dū dicit ꝙ volebat restituere post q̄ fuit detect⁹.facit.c.j.cū ibi no.ex̄ de p̄sum.ibi.ludus feci i rōne sui.Vn̄ cū do.Luci⁹ multa delicta cōmiserit etiā simul.Primo furtū de denarijs q̄ ceci derūt de manica.Scd̄o aliud furtū de dictis mille aureis fiscalib⁹.Tertio ꝑ iuriū:qꝛ subripiēdo fecit cōtra iuramē tū.Quarto qꝛ reuelauit secreta ciuita tis ꝯ iuramētū nō modice importātia: vt dr̄.ꝛ ista simul magis aggrauāt vnū quodqꝫ d̄ ꝑ se.sequit ꝙ potuit ad mortē cōdēnari:vz ad furca ꝑ senatuz:per ea
64 que dicta sunt in.j.dubio prin. ¶ † Cir ca nonū an valuerit ꝓbatio cōtra Lu ciū:vt in casu.q.s.cōfessio in tormētis vl̄ eoꝝ metu extorta nō fuisset ad finē ꝛ effectū vt ex ea ad furcas suspēdatur. Et breuiter dico ꝙ sic:tū qꝛ ista nō pos sunt cōmode ꝓbari nisi ꝑ eos q̄ fuerūt examinatiōi.arg.l.cōsensu.§.seru⁹ ibi. qm̄ nō facile q̄ domi gerunt ꝑ alienos poterūt ꝯfiteri.ꝛ qd̄ ibi no.ꝑ doct.C.de rap.ꝛ ꝑ.c.veniēs.ij.in fi.ex̄ de testi.ꝛ fa cit.c.j.in fi.ti.si de inue.iter do.ꝛ va.lis ori.in vsi.feu.c.sup prudētia.xuij.q.j.ꝛ gl.xvj.q.j.plures.in v̄bo vtrāqꝫ. ¶ Et ꝑ ea q̄ plene dicta sunt in sexto ꝛ septimo dubio ṗncipali.que sufficiūt ꝑ decisiōe
65 hui⁹ dubij. ¶ † Circa decimū ꝛ vltimū dubiū.an dict⁹ Lucius potuerit sine in quisitiōe vel accusatiōe formata ꝑz for mā iuris ad mortē.i.ad furcas cōdēna ri. ¶ Et vr̄ ꝙ nō qꝛ etiā cōfessus nō pōt cōdēnari nō formata inquisitiōe vl̄ ac cusatiōe ſm Inno.in.c.per inq̄sitionē,
66 ex̄ de electio.q̄ dicit singul'r.† ꝙ ꝯ cō fessuz crimē dꝫ formari inquisitio vl̄ fie ri accusatio qꝛ si ad nihil agit.in nihilo pōt cōdemnari.ꝛ hoc sequit Bald.in.l. vnica.l.x.col.ver.q̄ro nūqd cōfessus.C. de cōfes.q̄ addit nisi extra ordinē proce dat ꝑ no.in.l.ictus fustium.ff.de his q̄ no.infa.vn̄ si nō fuit formata inquisitio vel accusatio facta vr̄ ꝙ ꝯdēnari nō po tuerit. ¶ Sed tn̄ in casu nr̄o teneo ꝯriū esse verū.Primo si illi duo qui denun ciauerāt maleficiū seu furtū erāt obli gati ad denūciandū tanq̄ officiales ꝑ illo futuro in suo officio facto qꝛ ēt sup

denūciatiōe pōt pcedi vt in.c.sup his. q.c.qualr z qñ.ij.§.ad corrigendos.extra de accu.cū ibi not.Itē q̄ ēt fuit accusat⁹ vt in facti narratiōe dr.Si vero tāq̄ priuati denunciarūt z nō fuisset facta accu.tūc dico q̄ si de ꝯsuetudine est
67 t sicut est in multis locis z maxime in Alemania seu germania q̄ ꝯ̄ fures et huiusmodi delīquētes nō formet inq̄sitio.nec accusatio istituat solēnit.s; habita cōfessiōe fures suspēdunt.tūc illa cōsuetudo v;.z merito est obseruāda p ea q̄ dicta sunt.s.in.vj.z.vij.dubio pn.

¶Summariū sup cōsi.xl.

1 Causa i capitali an pater p filio tā q̄ defensor z pcurator admittat:q̄ vulnerat⁹ a filio defectu z mala sui gubernatione mortuus fuerit:numeris oib⁹ sequentibus per totum consilium.
2 Inq̄stio an formari possit ꝯ̄ tā vulnerātes q̄ prestantes auxiliū vel fauorem.
3 Scissura omnis vel omnis in corpore separatio vulnus appellatur.
4 Tumefactio est vuln⁹:qñ scissuram ab intra fecit:licet nō ab extra:vel qñ dedit etiam causam necessarie scissure ab extra per medicum faciende.
5 Inquistiōe fctā de vulnerato propter mortem:que superuenit:an de occiso condemnatio fieri poterit.
6 Inquisitio de occiso an ante mortē formari possit.
7 Jure cōi in oībus casibus vbi cōtra absentem ad sentētiā perueniri pōt;quilibet veniēs etiam sine mandato ad defendendū:non tanq̄ procurator;s; tanq̄ defensor admittitur.
8 Absens de iure veteri in duobus casibus damnari poterat.
9 Judex si putauerit;se posse meli⁹ criminis veritatē ex rei p̄sentia pcipere:pōt semp dicere;nolo te admittere;s; volo reo principalē;vt videā qua fronte;aut trepidatione loquatur.
10 Judicem repellere;seu non admittere defensorem:vbi reus cōparere noluerit:iniustissimum est.
11 Judex nullo se offerēte d; assumere vices:z absentis etia; cōtumacis defensionem supplere.
12 Inq̄sitiōis i cā defensor facili⁹ admitti d;:q̄ si per viā accusatiōis pcederetur.
13 Accusatiōis p viā si pcederet:z nō admitteret pcurator.neq; in illis eisdem casib⁹:si p inquisitiōis viā procederet.
14 Inquisitiōis i cā de iure canonico pcurator admittitur:nisi crimina exp̄ssa et enormia fuerint.
15 Statuti alicui⁹ forma si pr̄ ad aliquā cōdēnatio.p filio teneret:admitteret ipe pr̄ nō solū tāq̄ defensor:s; etiā tanq̄ volēs p suo iterresse i se iudiciū suscipere.
16 Judex q̄ casu facto pcessu debeat cuicūq; violēti i iure allegare copiā ipsi⁹ pcess⁹ dare:z i iure defendētē audire.
17 Procurator p absente in criminali an aliquo casu audiatur.
18 Uulnerat⁹ vbi ex vulnere moriat vulnerās nō de vulnerato:s; de occiso tenet.
19 Internallum longu;:quo vulneratus moritur:quod dicatur.
20 Homicida ad hoc vt q̄s dicat:sufficit q̄ ex causa remota homicidiū contingat.
21 Mors vulnerāti nō ascribit:vbi ex alia cā post vuln⁹ illatū mors sequatur.
22 Cleric⁹ si rixā incipiat:in qua ipse pcutiat:deinde ei⁹ affines de hoc indignati p̄ter clerici sciam aliquē occidāt:clericus homicida irregularis efficitur.
23 Cleric⁹ si cōtra rem suam asportātem acclamauerit:z in sequētes illum occiderint:irregularis efficitur.
24 Uulnere si q̄s nō mortaliter primo vulneratū mortal̄r;secundus non mortaliter vulnerans de occiso tenetur.
25 Uulnerēt vbi duo nō mortaliter: si tñ vtriusq; vulneris cōiunctio mortē causet non tamē nullum istorum de per se: quilibet de occiso tenetur.
26 Uuln⁹ illatū z si citi⁹ mortis cām p̄stiterit;non propter hoc mortale dicitur.
27 Sanguinis omnis superflua effusio secundū physicos mortem accelerat.
28 Statutū si dictauerit:q̄ vbi ꝯ̄ ꝯtumacē d crimīe ꝯstare n̄ possit:pecuniarit̄ z ad inq̄rendū dānari d; q̄ō intelligatur.
29 Judex l; ꝯ̄ accusatū ꝯtumacē snīa; ferre nō possit;tñ si aliquo modo iudici de rei innocentia constiterit;silentium accusatori imponere debet.
30 Maleficiūs causa attendi debet:quare q̄s ad maleficium motus fuerit.

51 Occidēs eū: quē bannitū putabat: cū
nō esset: ꝺ maleficio culposo puniri ꝺꝫ.

¶ Consilium.xl.

1 IN christi† noīe
ꝫ inuit⁹ verba faciam in
materia criminali: tn̄ qꝛ re-
quisitus sum pro parte de-
nunciatorum qui iudicio meo pn̄t iu- 2
ste defendi ne de homicidio ꝺānenť in
stū putaui nō denegare absoluēdis cō
siliū: vn̄ hos denūciatos.iiii. principali
bus modis defendā. ¶ Primo ꝙ ꝛ si iu
dex potuisset cōtra istos ꝓcedere vti fe
cit ꝺouit ꝛ ꝺꝫ admittere quoscūq; eorū
defensores: immo etiā forte ꝓcuratorē
veniētē ad defendēdū. ¶ Scd̄o qꝛ posi
to ꝙ nō debuerit admittere ꝓcuratorē
vel defensorē ꝓ ipsis cōtumacib⁹ cōpa
rētē: saltē iudex ꝺꝫ dare pacto ꝓcessu
oib⁹ volētib⁹ defendere et allegare de
iure copiā ꝓcessus ꝛ illos allegātes au
dire. ¶ Tertio ostēdā si vera sūt q̄ ꝓsup
ponunť: ꝛ maxie ꝑ vnū ex medicis quē 3
audiui loquentē: lꝫ iste vulneratus sit
mortuus. tn̄ vulnerans non pōt teneri
de occiso. ¶ Quarto ꝛ vltimo demon- 4
strabo ꝙ si iudex nullū ꝓcusq; noluis-
set admittere ꝓcuratorē vl' defensorē.
vn̄ sibi ꝯstat de inocētia.i. ꝙ hi denūcia
ti lꝫ ꝯtumaces nō teneanť de occiso ꝺꝫ
eos absoluere nō ob. aliq̄ statuto ꝛ ma-
xime duob⁹ statutis que ad me delata
sūt. ¶ Et peto veniā a magnifica curia
vincētina ꝛ generosis dn̄is cōsulibus si
q̄d forte in facto presupponerē ꝙ aliť
se haberet. Ego em̄ nō possē recte loq̄
nisi īspecto ꝓcessu: q̄ vt mihi ꝺꝛ fuit per
dn̄ꝫ iudicē oib⁹ denegat⁹ vn̄ necessario
loquor ꝑ vaticinia. ꝛ ꝑ ea q̄ publice au
diuntur a clarissimo physico magistro
Bartholomeo de anoali ꝯciue nr̄o. ꝛ a
magistro Antonio ꝺ Janua cirugico q̄
hūc ciuē vulneratū visitarūt. ¶ Forma
tur itaq; inq̄sitio seu denūcia cōtra sex
ī inquisitiōe seu denūcia nominatos q̄
cū sibi insimul prestarēt auxiliū ꝛ fauo 5
rē vulnerat⁹ fuit quidā hieronym⁹ cer
tis vulnerib⁹. s. a nouello vno vulnere
ꝓfundo ꝛ mortali in pectore. ꝛ a Petro
nouelli fratre vno vulnere ī manu ma

nū penetrāte ꝛ ab vno famulorū suorū
vno saxo in spina cū tumefactione ꝛ ni
gredine ꝛ magis dolore. Vn̄ ne frustra
ꝟba terranť primū omitto oēm difficul
tatem q̄ fieri posset: in hac materia An
formari potuerit dicta inq̄sitio seu cita
tio specialis contra istos tam assertos
vulnerantes q̄ ei⁹ assertos ꝓstātes au
2 xiliū ꝛ fauorē. † Et an inquisitio hoc ca
su posset formari pēdet ex no. ꝑ Bar. in
l.ii.§. si publico. ff. de adulte. ꝑ Moder.
ordinarios. l. in. ea quidem. C. de accu.
ꝛ ꝑ cano. in. c. qualr ꝛ qn̄. in prin ꝛ. ii. ex
de accu. ꝛ per Bar. in. l. si te. §. si tueiaz.
ff. de fur. ꝛ in. l. si ff. de q̄ō. vbi datur for
ma inquisitionis formande cōtra auxi
liantes de quib⁹. s. debeat ꝑ pri⁹ iudici
cōstare an ꝛ qn̄ formeť inq̄sitio. ¶ Sed
ego ꝓsupponā istos fuisse recte inquisi-
tos: ex quo cōtrariū nō apparet: qꝛ non
est facultas ꝓcessus inspiciēdi. ¶ Ite
nō referam iudiciū. Et quo em̄ isti tāq̄
vulnerātes seu auxiliū ꝓstātes vulnerā
3 ti sint puniēdi. † nā ois scissura vel ois
separatio in corpore appellať vuln⁹. l.
si seru⁹ seruū. §. rupisse. ff. ad. l. aquil. ꝛ
4 ꝑ Bar. l. l. ꝓtor ait. §. si. ff. ꝺ iniur. † vbi di
cit ꝙ tumefactio est vuln⁹ qn̄ fecit scis-
surā ab intra lꝫ nō ab ex. vel qn̄ etiā
dedit cām necessarie scissure ab ex fa-
ciēdo per medicū: vt ibi ꝑ eū. ¶ Solū
ergo me referā ad ostendēdū ꝙ nec no
uell⁹ ꝺꝫ cōdēnari de occiso nec sibi pre
stantes auxiliū quasi dederint fauorē
vel auxiliū occidēdi. ꝛ si vtar medijs q̄
bus sum. s. protestat⁹ me vsurū. ¶ Pri-
mo ego protestor q̄ō doctissim⁹ vir fue-
rit iudex maleficiorū qui inquisitionē
formauit seu denunciā ꝛ in ea forman-
da vsus est magna sapiētia ꝛ doctrina
in hoc qꝛ pri⁹ q̄ inquisitionē formaret
expectauit mortē hieronymi. nā si aň
formasset incidebat in varias dubita-
tiōes qꝛ aut formasset iq̄sitionē de occi
so qꝛ vuln⁹ dicebať mortale. aut ꝺ vulne
rato ꝛ pēdēte ꝓcessu superuenisset mors
īcidisset in illā dubitationē † an scā in-
quisitiōe de vulnerato posset fieri cōdē
natio de occiso ꝓpter mortē q̄ superue
nit. de quo Bar. dubitauit in. l. dn̄i sfe
cti. §. sabini. ff. de dā. infe. ꝛ in. l. senatus

6 cessuit.ff.de adul.†.Si vo formasset in- quistionē de occiso p̄riusq̄ esset mortu⁹ est magna dubitatio an de occiso inq̄si tio formari posset ante mortē: vt per eū dē Bar.in.d.§.fabini.ꝛ Joā.an.posuit i addi.spec.in tit.de accu.vꝰ.ſ3 pone.ꝛ se. ¶Cōsiliū est ergo iudicibus expectare maxime ꝯ eos contumaces donec vi- deāt an more seq̄t. Et ita ꝯsultissime fe cit hic.d.iudex. Ex q̄ arguo eū virū do- ctissimū. Nō tn̄ pax miror q̄ postea his denūciatis seu inq̄sitis facultatē defen sionis denegauerit q̄ iudicio meo nō fuit
7 faciēdū.† Nā ꝯstat q̄ in olb⁹ casib⁹ vbi de iure cōi cōtra absentē pōt perueniri ad snīam q̄ notant̄ l.l.absentē.ff.de pe. ꝛ in.l.absentē.C.de accu.admittit̄ qlibȝ veniēs etiā sine mādato ad defendēdū nō tanq̄ p̄curator ſ3 tanq̄ defensor:nā ex quo lex aggrauat in illis casib⁹ sp̄āli bus absentes vt possint dānari ſ3 absen tes ꝯ regulā q̄ est q̄ contra cōtumaces nō pōt p̄cedi nisi vsq̄ ad annotationeȝ bonorū et nō vltra:vt.d.l.absentē.ff.de pe.ꝛ.C.de accu.i hoc reuelant̄ vt p̄ eis audiant̄ q̄cūq̄ nō solū volētes allega- re cās absen.ſ3 etiam volētes allegare cās cause:q̄m meli⁹ est illū absentē au- dire q̄ nullo defendere forte innocentē cōdēnare.ꝛ iste est casus sing.fm̄ intel- ctū Bart.in.l.seruū quoq̄.§ publice.ff. de p̄cu.ꝛ p̄bat̄ l.l.reos.C.de accu.ꝛ illā snīam Bar.secuti sunt dn̄i de Rota con clu.cvj.ꝛ Fede.de se.in suo consi.ccxc.ꝛ Inno.in.c.veniēs.extra de accu.ꝛ But. ibidē. Ita dico in p̄posito q̄ cū simus in casu vbi ex forma statuti pōt absens dā- nari si ꝯstat de ei⁹delicto.ꝛ est casus sta tuti trāsmissi illud qd̄ dicebat̄ in casib⁹ vbi de iure cōi poterat dānari absens idē dicat̄ i hoc casu vbi ex forma statuti
8 pōt absens dānari. ¶†Et q̄ hoc sit ve- rum ostēdo rōnē de iure veteri absens nō poterat dānari nisi i duob⁹ casib⁹.s. l.l.ne diu.ff.de penis.ꝛ l.l.lex cornelia. ff.d sica. Ergo.l.seruū quoq̄.§.publice. que p̄mittit vt cōpareat defensor p̄ ab- sente in casib⁹ in quibus potest absens dānari habebat locum illis duobus ca sibus tātum.postea facta fuit lex noua per Federicū que incipit ad reprimen- dū. ¶Et inducit̄ vt illo nō casu possit in crimi- ne lese maiestatis p̄cedi ꝯ absentes. Certe illo casu habet locū.l.seruū quoq̄.§ publice. q: ille §. respicit oēs casus in q̄b⁹l furtū decidit̄ q̄ ab- sens dānat̄. Et ita tenēt doc.l.d.§.publice.ꝛ Bar. ibi.ꝛ in.l.pe.§.ad crimē. ff.de pub.iud. Et Saly.i l.absentē.C.de accu. Igi tur cuȝ ex forma statuti Uincētini possit absens dānari ꝯsequent̄ p̄ ipsis dȝ admitti q̄libet ad de fensionē. ¶Et si dixerit dn̄s iudex nō nescio q̄ ſ3
9 Bar.istis dixerit.§.publi ce.subdit tn̄† q̄ si iudex putauerit se posse meli⁹ vitatē criminis p̄cipere ex p̄ntia rei pōt semp di cere nolo te admittere ſ3 volo reū p̄ncipalē vt videā qua frōte aut tre- pidatiōe loquat̄ per tex. in.l.de minore.§.tormē- ta.ff.de q̄ō.ꝛ per.l.fin.C. de iniur. ¶Respōdeo q̄ licet illud veruȝ esset est tamē aduertendū qd̄.d. Bal.istud dictū Bar.sin gu.limitatur q̄ādo cō- tra absentem nō militat vehemētia indicij deli- cti qd̄ intendit̄.ita dicit Bal.in.l.fi.C.de p̄cura. aliter nō debet posse au ferre reo facultatē mit- tēdi defensorem sic a iu dice cōcessam per.§.pu- blice. ¶Sed in p̄posito ex processu nō cōstat iu- dici qd̄ isti occiderit:im- mo putamus contrariū vt dicetur infra. ¶Iteȝ pl⁹ dico ꝛ hoc semp ego tenui a quia nō credo q̄ illud dictum Bartol.ita

a ¶Ego te nui. Ad istā ꝯclonem q̄ quotidia- na ꝛ practi cabilis est. adde Bar.i ꝯsil.incip.a dn̄o Cy.de bononia.et i extrauag. ad repri.vꝰ. si.sine figu- ra.d.alex.d imo.l.custo dias.ff.de publ.iudi. multa per pan.de ce. in cōsi.xxx- iiij. Cano. l.c.cū liter. de exce.

intellectũ in defensore sit verũ ß illud
pcederet in casibus in qb⁹ qs põt per
pcuratorẽ cõparere in quo substantiat
iudiciũ tũc eñ põt iudex aliqñ reũ pnci
palẽ reqrere vt repellat procuratorẽ a
defensiõe. Et ẽt se informat ð veritate.
¶ Et ß pcu. dño nõ veniẽte repellat tñ
poterit defensor semp ɔparere. Sz i ca
su spãli vbi lex admittit defensorẽ. nõ vt
suscipiat iudiciũ. ¶ Sz ea iusta rõne ne
10 dãnet absens ⁊ forte innocẽs. ¶ † Dice
re aũt ꝙ sit in ptãte ipsi⁹ iudicis repelle
re seu nõ admittere defensorẽ vbi re⁹ no
luit cõparere visum est semp mihi iniu
stissimũ ⁊ ɔ rõnẽ dicti. §. publice. ¶ Itẽ
sit ita ꝙ iudex possit principalẽ reqrere
fatebor hoc eẽ verũ ß ꝙ si pncipalis no
lit venire iudex non audiat defensorẽ q̃
forte docebit ð innocẽtia nũꝙ mihi po
tuit psuadere nec Bar. hoc dicit si recte i
11 spiciam⁹. † nã si iudex nullo se offerẽt.
dz assumere vices ⁊ supplere ðfensionẽ
absentis etiã cõtumacis vt no. in. l. ij. C.
de tẽpo. app. ⁊ i. l. vbi pactũ. C. ð trãsact.
⁊ in. l. j. in fi. ff. de qõ. ⁊ in. l. ⁊ si nõ defen
dat. ff. ð penis. ⁊ p Bar. i. l. litiũ. §. hoc aũt
iudiciũ. ff. de dã. infe. qr ficte dicere pos
sum⁹ ꝙ nõ debeat audire eũ q̃ in suã no
titiam velit afferre aliquã iustã excusa
tionẽ p absente. Et ita itelligit Bar. i. l.
seruũ quoqz. §. publice. ⁊ i. l. si actor ma
lit. eo. ti. qr lz dicat dñm posse reqri non
tñ dicit ꝙ dño nõ ɔparẽte debeat repel
li defensor si recte inspiciat. ¶ Et hanc
snĩam Bar. tenuit Inno. ⁊ butri. in. c. ve
niẽs. extra de accusa. vbi ponũt istã ma
12 teriã. ¶ † Itẽ dico ꝙ facili⁹ dz admitti
defensor in cã ista inq̃sitiõis ꝙ si pcede
ret per viã accusatiõis nã lz Bar. dixe
rit. in. l. iñ. §. si publice. ff. de adulte. et in
13 l. si cui. ff. de accusa. † ꝙ in illis casib⁹ in
quib⁹ pcu. nõ admitteret si pcederet p
viã accusatiõis in eisdẽ nõ admittit vbi
procedit per viã inquisitionis ⁊ ista fuit
snĩa legistar. ¶ Tñ canoniste putãt in
cã inquisitiõis faciliꝰ admitti etiã p
curatorem non solum defensorem. Jo.
postil. in. c. inquisitiõis. extra de accu.
14 dicit † quod nisi sint crimina excepta et
enormia de iure canonico in causa in
quisitiõis admittit pcur. ⁊ hoc idẽ vr te
nere Joã. an. et post eũ butri. in. d. c. ve
niens. ⁊ maxime istud est sine dubio vbi
vult admitti tãꝙ defensor qr facili⁹ ad
mittit aliqs tanꝙ instigãt officium ꝙ vt
assumens patet in pcuratore inq̃sitiõis
per iudicẽ propositę in. c. cũ olim. extra
de accusa. ⁊ in assistẽte iudicio ciuili ne
colludat in. c. cũ sup. extra de re iudic.
⁊ in. l. sepe. ff. de re iudi. ⁊ in. l. si per luso
rioni. de appel. ¶ Et hoc maxie dz esse
verũ in patre qui se offert defensiõi per
not. in. l. exigẽdi. C. de pcu. ⁊ per Inn. in
c. causam. q̃ fi. sint legit. in terminis. Et
in specu. in tit. de pcu. §. j. ver. sed nun
15 qd. † Immo si ex forma alicuius statuti
Uincẽtini pater teneret ad aliquã cõdẽ
nationẽ p filio admitteret pr nõ solum
tanꝙ defensor sed etiã tanꝙ volens in
se suscipere iudiciũ p suo interesse. ⁊ ita
cõcludit Bar. i. c. veniẽs. palle. ⁊ hoc sit
primũ fundamẽtũ qm cõparente patre
nouelli aut alio defensore dz admitti. ⁊
sibi dari copia inq̃sitionis ⁊ olm actorũ
criminaliũ. vt est casus ⁊ ibi Bal. not. in
16 l. ũ. C. de edẽ. ¶ † Scdo ego facio funda
mẽtũ ꝙ ⁊ si verũ esset sine piudicio veri
tatis ꝙ iudex nec voluisset nec dbuisset
admittere volẽtẽ facere defensiões i p
cessu saltẽ pacto pcessu ðbebat cuicũqz
volẽti in iure allegare dare copiã pces
sus. ⁊ audire defendẽtẽ in iure. et istud
est clari⁹ luce meridiana. ⁊ hoc tz Bar.
expresse si bene intelligat in. d. l. peu. §.
17 ad crimẽ. ff. de pub. iudi. in illa. q. † vtrũ
in aliquo actu admittat pcu. p absente
in criminali. vbi cõcludit ꝙ i omni casu
admittit. et in omni defensiõe p quã nõ
dicat subire iudiciũ. siue talis defensio
sit ante ceptũ pcessum siue post. Et idẽ
tenet but. ⁊ oẽs canoniste in dicto. c. ve
niẽs. ß ita est in proposito ꝙ volens al
legare in iure nõ vult subire iudicium.
immo ad allegatiões deuenitur demũ
peracto. pcessu. vt not. in aut. iubemus.
C. de iudic. ⁊ in. l. quãuis. C. de adulte. et
in. c. pastorã. extra de causa pos. et pro
pri. vbi per Innocẽ. et alios. ⁊ in. c. cum
Joannes eremita. extra de fide instru
men. ⁊ in autenti. vt cum de appella. co
gno. in pnci. perfecto ergo processu ad
mittitur etiã procur. volẽs allegare de

iure ergo & defensor & maxime hoc esse
dз in criminalib⁹ qꝛ allc.iur.in crialib⁹
nõ põt renũciari vt dixit notabilr gl.i.l.
pactũ inter heredẽ.ff.de pac.& ita ꝯsu-
luit Feder.de se.in cõsi.ccxxix.& bu.tз i
d.c.veniens.ꝙ qlibet admittit de iure.
¶ Tertio veniẽs ad merita causa dico
ꝙ si vera suntq̃ referũt duo cõci[...]nri
q̃ ambo in sua doctrina sunt viri [...]ma
rũ & nõ dubito eos i iudicio locutos si-
cut extra iudiciũ loquunt.clarũ est ꝙ
18 nouell⁹ nõ põt dãnari de occiso.lз em
regula sit.† ꝙ vbi vulneratus morit ex
vulnere vulnerãs tenet nõ de vulnera-
to sз de occiso.vt no.in.c.j.de cleri.pcu.
&.l.dist.c.si q̃ femina.&.c.studeat.& ibi p
gl.imo etiã in dubio si aliud nõ apparet
psumit mortuus ex vulnere qñ cito post
vuln⁹ morit.vt no.in.l.si ita vulnerat⁹ q̃
occidit.§.pe.et in.l.q̃ actiõe.ff.ad.l.aql.
& hoc dixit glo.ad literã in.c.psbyterũ.
ex d homi. ¶ Hic tñ diligẽter est aduer
tendũ aut quis moritur ex vulnere alio
morbo aut alia cã nõ superueniente.et
tunc oẽs concludũt ꝙ psumit mortuus
ex vulnere qñ cito morit.secus ex lõgo
19 interuallo. ¶ † Sed dubiũ stat qñ dicat
lõgum interuallũ.Et primo gl.iur.ciui-
in.l.j.C.de emẽ.seruo.videtur dicere ꝙ
morit incõtinẽti qñ morit intra triduũ
sec⁹ si post.Et ita etiã loquit text.i.dist.
c.si qua femina. ¶ Quedaз iura dicere
videtur ꝙ dicit mortuus ex interuallo
quando moritur post octo dies.vt in.c.
continebatur.extra de homici. ¶ Alio
modo loquitur text.in.c.ij.extra.de cle.
percus.qui pbat ꝙ dr mori ex interual-
lo qñ decessit post octo mẽses. ¶ Breui
ter Bart.tetigit istã.q.in.l.si in rixa.cir.
fi.ff.de sica.& gl.in.d.c.ij.& oẽs doc.tam
Bart.vbi.s.ꝙ bu.in.d.c.ij.de cleri.per-
cu.concludunt ꝙ ex quo iura ita ambi-
gue loquant.& istud nõ reperit certa.l.
decisuз hoc dз cõmitti iudicis arbitrio
per no.in.l.j.in fi.ff.de iur.delib.& arbi-
trabit iudex an vulnus fuerit mortale
ex iudicio medicoꝝ q̃ illũ viderũt.l.si se
mel.C.de re mili.li.x.&.l.j.ff.de vẽ.ispi.
et.l.milita.§.missionũ.ff.d re mili. ¶ Et
est casus in terminis nostris i.c.signifi-
casti.extra de homici. ¶ Hec pcedunt
vbi vulnerat⁹ nullo alio casu aut cã su-
perueniẽte morit.Ali⁹ casus est qñ mo-
rit ex casu.aut cã supueniẽte.& tũc dicẽ
dũ aut fuit culpa medicorũ.& tũc vulne
rãs nõ tenet de occiso.l.q̃ occidit.§.pe.
&.l.q̃ actiõe.§.cõcisus.ff.ad.l.aql. ¶ Idẽ
dico si mors supuenit ex mala cautela
seu custodia ipsi⁹ infirmi vt not.i dictis
iur.& gl.est in.d.c.si q̃ femina. ¶ Si au-
tẽ supuenit alia infirmitas aut illa cau
sata est a vulnere.& tũc tenet de occiso.
& ita no.gl.i.c.psbyter.ex de homi.& ita
no.i.c.significasti.& i dubio psumit cau-
sata a vulnere.si aliud non apparet ex
corpis dispositiõe vt ibi no. ¶ Aut illa
infirmitas supuenit aliũde vt qꝛ corp⁹
illud naturaliter ad illud accedẽs erat
inclinatũ:et tũc nõ dr mortu⁹ ex cã vul-
neris nec tenet vulnerans de occiso ve-
bi grã.si mortu⁹ est pp humores corru-
ptos.vba sunt Hostie.ad lram & Card.
flor.refert & seqt in.d.c.psbyterũ.& ita li
20 mitat illã gl.q̃ dicit.† ꝙ vt qs dicat ho-
micida sufficit ꝙ mors contingat ex cã
remota.i.ex nõ vulnere sed ex alia infir
mitate q̃ tñ superuenit propter vuln⁹ lз
esset remota a vulnere secus si supuẽtu
ra erat illa cã ẽt vulnere cessante et ita
erat in pposito. ¶ Idẽ dr ibi si mortu⁹
ẽẽt ex recidiuatiõe quoniã recidiuatio
ascribitur vulneri nisi alia supuenerit
cã recidiuationis q̃ sola sufficiebat per
tex.in.c.ad audientiã.extra de homici.
Ideo but.singulariter ibi not.dicẽs no-
21 † ꝙ vbi ex alia cã post vuln⁹ illatũ mors
sequit mors nõ ascribit vulnerãti et sic
vbi causa supueniẽs habilis est ad mor
tẽ inducẽdam cõfundit vuln⁹ primum
de quo erat dubiũ an de hoc potẽs exi-
steret. verba sunt bu.vbi.s. ¶ Adde ꝙ
glo.in dictis capi.loquunt an qs dica-
tur homicida quo ad irregularitatem
ꝯhẽdã quo casu facili⁹ qs si homicida
ꝙ vbi agat de pena mortis i iudicio se-
culari inferẽda.pз ex not.p multas qõ-
nes.in.c.ad audiẽdũ.& in.c.petrus.ex-
22 tra de homi.† vbi si cleric⁹ incipit rixaз
in qua ipse pcutit.deinde ei⁹ affines de
hoc indignati pter clerici sciam aliquẽ
occidũt.clericus efficit homicida irre-
gularis.facit.c. significasti.eo.tit. ¶ Et

tamē cōstat q in iudicio
seculari nō esset homici
da.vt.l.ij.z.l.fi.ff quadr.
pau.fecis.dica.z ita sum
mat butri.c.significasti.
el scdo.de homici.dicēs
sic quo ad ordinē pmo
tiōis pcutiēs hr p homi
cida qñ dubitat an vul
nus fuerit mortale vl sci
re nō pōt.an fuerit occi
sus ab alio.an ab illo q
sec9 esset vbi nō agit de
23 lege pmotionis. ¶ †Et
idez dr si acclamauit qs
ɔ exportātē rē suā inse
quētes illum occiderūt a
qm talis acclamās ēt iu
re pmittens.est irregula
ris.vt no.i.c.decetero.z
d.c.significasti.q nō eēt
i iudicio seculari.Rō qz
lex pmotiōis cōsiderat
factū z nō animum.z qz
qñcunq capiunt fugiē
tes z occiduntur debuit
euitare q ptingere ɔsue
uit.i.c.j.de fuo nō ordi.
nec eā excusat recupera
tio rerū suarū i.c.suscipi
mus.ex de homi. ¶ Sz
lex secularis vbi agit de
homicidio ɔsiderat aim
z nō factū.l.j.C.ad.l.cor.
de sic.Jō nemo pter aim
efficit homicida.Jō me
rito nō vz ar.hr homici
da q ad irregularitatē.
ergo q ad penā homici
dij. ¶ Ad propositū g ex
q huic dicto.supuenit
noua infirmitas causata
ex mala ei9 dispositiōe.
putaex malis humorib9
collectis i pectore.vt di
cit Hostien.in.d.c.pñbr.
z ita dr mihi i facto fuis
se p pfatos medicos.ptz
q vulnerās nō tenet de
occiso per predicta vno
qz supuenit ēt mala cu
stodia ipsi9 infirmi.vt magister Barth.
attestatur se audisse ab astantib9.z hoc
de tertio fundamento. ¶ Ubi autē sup
uenit noua cā.i.vulnus illatū per aliū
vulnerantē.secundo loco tūc nō est no
stra materia.sz remitto ad Bart.in.d.l.
si in rixa. ¶ Et si dicat tu nō poteris di
cere quin ppter istud vulnus iste citius
non obierit.g saltē hac rōne dz dici ho
24 micida.q ostēdo.†Nam si qs vulnerat
nō mortaliter pmo vulneratū mortali
ter tenet hic secūdus vulnerās nō mor
talr de occiso.l.quā actionem.§.si quis
seruū.ff.ad.l.aql.et.l.ita vulneratus.in
prin. ¶ Rñdeo illud verum qñ illud vul
nus nō letale pcessit.z postea letale se
cutū est.a qz tūc primo vulnerās nō le
talr tenet de vulnerato nō de occiso.l.
itē mella.§.si plures.z.l.huic scripture.
ff.ad.l.aquil.Sz ita est in pposito nem
iste nouellus pmo vulnerauit nō mor
talr.z postea supuenit infirmitas mor
talis que erat vuln9 naturale. ¶ Jdeo
primo vulnerās nō letaliter siue morta
liter tenetur de vulnerato nō de occiso
25 per dicta iura. ¶ †Et si dicat postremo
immo z vbi duo vulnerant nō mortali
ter.si tamē cōiunctio vtriusq vulneris
causat mortē cum nullū istorū de per se
causet quilibet tenet de occiso fz Bar.
i.d.l.si in rixa.qz verū est occidisse.l.itē
mella.§.si plures trabē.ff.ad.l.aquil.et
ita no.i.c.significasti.extra de homic.Jō
quilibet est irregularis.xiij.q.vlti.c.fin.
Rñ.illud pcedit ratiōe incertitudinis.
vnde nō pōt sciri cuius cā principaliter
mortu9 sit. ¶ Sz in casu nostro sciri po
test.q vulnus pmo illatū nō erat mor
tale ideo lz supaddat fm mortale a na
tura pmū nō dr mortale.vt.s.pbaui.si
cut vbi vnū esset mortale aliud nō z ne
sciret qs intulisset.qz omnes vident oc
cidisse rōne dubij.l.item mella.§.si plu
26 res.ad.l.aql.p Bar.i.d.l.si i rixa. ¶ †Ex
quib9 cōcludo q ex eo q vulnus illatū
citi9 pstiterit causam mortis nō dr mor
tale qz istud dicere esset stultū.z contra
omnia iura.nā nemo dubitat q si vnus
primo vulnerat non mortalr z secundo
vulnerat mortaliter.q iste secūdo vul
neratus moritur citi9 ppter primū vul

a ¶ Letale secundū ē. Ad istā practicabilem cōclusionē vid.d.Bar. soci.in ɔsil. clxxviij.inci.prima aspectu.vsic. liij.z vlti.et vers.p cui9 cōclusiōis fundamēto cū plu.seq. l.ij.vol car. clix.et vide Bal.in.c.j. col.v.v.sed qd est qd. mo.feu.ad mitt.domi. Alc.d imo. in.l.dāni.§. sabini.ff de dā.ifec.An ge.z doc.in l.itē mella. §.cels9 scri bit.ad .l.a quil.alle.i tex.

nus ꝛ sanguinis effusionē ex primo vul
27 nere factā. † qꝛ ſm physicos omnis su
pflua sanguinis effusio mortē accele-
rat. ꝛ tñ pͥdō vulnerās nō tenet de occi
so. l. item mella. §. si plures. ꝛ. l. huic scri
pture. §. j. ꝛ. s. dixi. ꝛ licet ergo i casu no
stro istū pmū vuln⁹ nō mortale fecisset
accelerari infirmitatē olno ex corporis
dispositiōe venturam seu citi⁹ detexisset
illam infirmitatē ppter sanguinis effu
sionē. nō tamē ppterea cenend⁹ homi
cida. vt. s. satis ꝯstat. ꝛ sine ratione esset
q de hoc dubitaret. alias diceremus q
incutiens seu inferens magnū timorē
vulnerato eēt homicida. qꝛ sepe visum
est ſm physicos mortē ex timore acce
lerari. qđ dicere stultū esset. ¶ Ex qb⁹
omnib⁹ satis cōstat istū nō esse homici
dā qui pmo nō mortaliter vulnerauit.
¶ Ex hoc pbo p deductionē ad absur
dū. pono q nouell⁹ nullo modo pcussit
hic sed solum. Petrus in manu vt pͥus p
posuit cum magna sanguinis effusione.
deinde p. lxx. dies detecta est īfirmitas.
s. ptisis in hieronymo ꝛ mortuus est ex
ptisi. diceret ne quispiā hunc Petrū dānā
dū de homicidio. Certe nemo ꝛ tamen
satis ꝯstat ſm omnes q magna sangui
nis effusio ex manus percussione cōtin
gens debilitauit naturam ꝛ accelerauit
ptisim. ꝛ consequenter mortem pcussi:
igitur qua ratione nō diceremus Petrū
homicidā eadē ratione. nec diceremus
nouellum ex quo percussit vulnere qđ
cōstat non fuisse mortale. hec p veritā
28 te sufficiant. ¶ † Superest modo quar
tum qꝛ dicerent forte iudices. ꝛ si de iu
re iste esset absoluendus ab homicidio
tamen ex forma statutorum Uincentie
iste necessario est damnād⁹ qꝛ statutum
vult q vbi cōtra contumacem non po-
test cōstare de crimine debet pecuniari
ter damnari ꝛ ad inquirendū: sꝫ ita est
in casu presenti. Profecto nec hoc nihil
ob. immo diligēter est aduertendū: qm
tres casus possunt cōtra cōtumacē con
tingere ꝛ statutū tantū duos ponit ꝛ ter
tiuꝫ omittit qui est casus noster. Prim⁹
casus est vbi constat de crimie ꝛ hoc sta
tutū corrigit ius cōe qm ius cōe vult nō
posse absentē dānari: sꝫ tm̄ pcedit vsqꝫ
ad annotationē bonorū: vt. l. absentē. C.
de accu. ꝛ. l. absentē. ff. de pe. iste casus
nō cōtingit. ¶ Scdͤs casus quem ponit
statutū est qñ p absentiā nō posset cōsta
re de crīe vł nō crīe seu đ nocētia vel in
nocētia. ꝛ tūc statutū pmittit istuꝫ posse
dānari pecuniariter ꝛ ad īquirēdū nec
in isto casu sumus nos. ꝛ hos duos ca-
sus posuit statutū allegatū. Terti⁹ ca-
sus est qñ ex pcessu facto ꝯ absentē cō-
stat de ei⁹ innocētia. ꝛ hic dico statutū
nō posse habere locū q vult absentem
pecuniariter cōdēnari ꝛ ad inquirēdū.
¶ Qm̄ ēt si statutū diceret expresse q ab-
sens cōtumax habeat p ꝯfesso ꝛ dānari
possit nō tꝫ intelligi statutū de illo cōtu
mace de cui⁹ innocētia vere ex pcessu
cōstat vt pulchre no. Bar. i. l. absentē. ff.
de pen. nō potuit ergo dānari iste nouel
lus lꝫ absens ꝛ cōtumax. Sꝫ ego pl⁹ dī
co q non solū nō dꝫ dānari sꝫ debet ab
solui. nā si statutum permittit iudici q
dānet cōtumacē repertū nocentē ergo
forti⁹ dꝫ intelligi ei pmisisse vt innocen
tē repertū absoluat. ¶ Et hoc ostendo
p tex. vbi de hoc ēst casus. ꝛ ita no. but.
29 in. c. veniens. extra de accu. † vbi lꝫ cō
tra accusatū cōtumacē nō possit iudex
ferre snīaꝫ vt. d. l. absētē. tñ si aliquo mō
do cōstat iudici de innocētia rei: debet
imponere silētium accusatori. Et rō est
vt dicit bu. ibi qꝛ magis exuberat offi-
cium iudicis in absoluendo q̄ in cōdē-
nando. ꝛ iudex dꝫ semper p contumacē
supplere. vt. l. properādum. §. sin autem
re⁹. C. de iudi. ¶ Si ergo iudicis officiū
potentior est in absoluendo q̄ in condē
nañ. ꝛ in casu nostro statutum Uincen-
tie dat potestatē iudici condemnandi con
tumacem si cōstat de nocentia ergo for
tiori rōne creditur dedisse potestatē iu-
dici de absoluendo innocētē in qua ab-
solutione magis exuberat iudicis offi-
ciū. Et q ita debeam⁹ tres casus distin
guere. aut ꝯsta᷑ de iniustitia ꝯtumacis
aut neqꝫ ꝯstat đ iniustitia neqꝫ đ iustitia.
¶ Aut tertio cōstat de iustitia ꝛ q inter
istos duos casus vltimos sit cōstituēda
differētia patet qꝛ ita distinguit ipera
tor in. d. l. properādum. §. j. ꝛ seq. ¶ Nec
debemus istos duos vltimos casus a

pari iudicare q nō cōstet de innocētia
vel nocētia.nā iste vltim⁹ cas⁹ nimis est
dissimilis a casu proximo.vt ibi patet.
¶ Ex quib⁹ oib⁹ ɔcludo circa quatuor
fundamēta. ¶ Prio q iudex debuit ⁊ dz
admittere quēcunqȝ volētē defendere
istū qui absens posset dānari si esset no
cēs. ¶ Scdo q si noluit eū audire durā
te pcessu dz saltē illū audire in allega
tionib⁹ iur.p q̄s q̄s nō susciperet pcess
sum. ¶ Tertio circa merita ostēsum est
innocēs. ¶ Quarto ⁊ vltimo ostēsuȝ est
q ex quo est innocēs dz diffinitiue ab
solui nō obstāte statuto sicut etiā debuis
set nocēs repert⁹ ɔdēnari. ¶ Et ad hoc
30 me maxime mouet.† qr in maleficiis dz
attēdi cā quare isti moti fuerūt ad ma
leficiū.l.aut facta.ff.de penis.⁊ psona
ɔ quā intēdit vt ibi. ¶ Causa autē fuit
ad recuperationē rerū suarū qd licuit.
vt no.in.d.c.suscepim⁹.Et dr mihi q il
le q̄ fuit mortu⁹ ibat noctis tpe occidē
do porcos ⁊ ea nocte ⁊ eodē instāti vnū
occiderat.Et pōt pbari ɔ eum fuisse ac
clamatū tanq̄ ɔtra furē nocturnū. ¶ Et
itē isti putabāt q porcus quē senserant
clamare esset. su⁹.que oia ɔsiderata ēt
si verū esset maleficiū esset pbatū debe
rēt mouere iudicē ad dānandū homici
dā tanq̄ de homicidio culposo ⁊ nō do
31 loso.vt no.bar.in simili de eo†qui occi
dit eū quē putabat bānitū cum nō esset
⁊ nō erat in culpa.qr min⁹ diligēter in
quisiuerat.nā dz puniri tanq̄ de malefi
cio culposo ⁊ nō doloso.vt ipe no.l.l.fi.
ff.de adul.⁊ in.l.ij.§.hac actiōe.ff.vi bo.
rap.⁊ in.l.lex corne.ff.ad.l.cor.de sic.et 1
ibi bar.Et ista ratio dz mouere oēm iu
stū iudicem ⁊ bonū virū. ¶ Hec oia q̄ su
prascripta sunt puto esse de iure vera.
Ego Frāciscus de capitib⁹ liste de Pa
dua legum doctor ⁊ Comes ibidē iura
ciuilia legens ordinarie.

¶ Summarium super cōsi.xlj.

1 Interficiēs eum:qui ipsum vulne
rauerit:an de occiso teneatur:numeris
oibus sequē.per totum consiliū.
2 Uim vi liceret repellere nō solū oēs le
ges omniaqȝ iura pmittunt:etiā ipsum
inuasorem occidēdo:quādo nos aliter
ab iniuria tueri non possumus.
3 Inuadēs aliquē iuris presumptiōe cri
minis autor interpretatur.
4 Confessio:q aliquis fecerit ad sui de
fensionem licet in criminalib⁹ nō plene
probet pro se:in ciuilibus tamen nō mi
nus probat pro se q̄ cōtra se.
5 Iuramentū purgationis in supplemen
tum probationis in causis criminalib⁹
deferri quandoqȝ potest.
6 ¶ Percutientem fuste:fuste etiā reper
cutere debemus:non autem dispari ar
morum genere.
7 Rixantibus ex duobus quādo vnus est
magis vulneratus q̄ alius:presumptio
culpe contra quem fiat.
8 Honoris detrimentū vnicuiqȝ non mi
nus q̄ vita charus esse debet.
9 Inuasio cum excedit modū defensiōis
a iure permisse:inciditur in culpaȝ:que
dolo non cōparatur.
10 Culpa leuis q̄ dicatur:⁊ que leuissima.
11 Pater occidens adulterum:⁊ insecutus
postea:horis interpositis filiā: eadem
ira occidere dicitur.
12 Milites priuatos:qui itinera frequen
tata insidijs aggressoris obsederunt:vl
ciscendo interficere licet.
13 Latrones diurnos:si se telo defendant:
non autē offendant:occidere lȝ:noctur
nos autem quoquo modo.
14 Aggressorem occidere licet:vbi suspitio
inuasionis non est.
15 Homicidium per dolum cōmittens cri
minaliter puniri non debet:si primo oc
cidens vulneratus fuerit.

¶ Consilium.xlj.

In christi † no
mine.Cū Petrus malusan⁹
olim sub pignoribus gratui
te quasdam pecunias Iaco
bo mazarano mutuasset intellexisset q
dictum Iacobuȝ inter creditores suos
aliquas pecunias diuisisse admiratus
hominis duritiam ⁊ inurbanitatem ad
eius domum se contulit conquestus
etiam pignorum suorum venditionem
subhastationemqȝ pollicitus nisi etiam
sibi pecunias reddidisset in quo incle
menter susceptus q bene pati posset
tanq̄ bonas vt aiunt spatulas habe
rens.

uenit.tandē p̄missa ab ipso Jacobo suo rū pignorū venditiōe dict⁹ Jaco.secum ad plateas simulauit accedere vt ratio nū codicē cū dicto Petro displiceret.vt Fabiani molendinarii testificatione cō tinet.Accepta igitur clā squarcina iu- xta eum perrexit donec ad quēdam adi tū seu trāsuersū applicauerunt vbi nō plus q̄ vni transitus erat possibilis.et cū facto quodā de transitu esset orta cō tētio.tandē psuasionibus.d.Jo.Pe.adi tū presentauit.tū Jac.nullo verbo aut signo dato gladiū subito educit ac cur rit retro sup caput Petri illū vi doloq̄ deducit ⁊ eū incautū vulnerauit.at Pe tr⁹ rei nouitate ⁊ vulnere ac ictu simul ꝯtremefact⁹ clamore in latronē edito 3
sese cōuertit alterūq̄ ictū quo ipsuz in capite pcutere nitebat pedali quodaz gladio deuitat.nec tñ īpune.sz illo ictu duob⁹ receptis vulnerib⁹ altero qdez in corpore.⁊ altero i manu.Et hic qdē insulti⁹ hacten⁹ duob⁹ integerrimis te stibus cōprobat.Tūc Pe.abiecta toga Jacobū amplectit.⁊stricte alligat eoq̄ reluctāte ambo in terrā cadūt.altero modo emergente mō subsidente.Tan dē Petr⁹ euadit ⁊ gladium manu Jac. 4
abstrahit ipmq̄ duob⁹ vulnerib⁹ one rat altero in nate.⁊ altero in capite cū cutis abrasione.⁊ demū ipm Jac.arre pto gladio q̄ iacebat in terrā ꝯ se irruē- tē sauciat altero qdē in brachio.⁊ alte- ro post sinciput.ex quibus ipse postea mortu⁹ est prestante tñ.d.Pe.ante ista vulnera q̄ sese dimitteret.vidēdū ē qd 5
iuris.an iniuria Petr⁹ illū occiderit.

¶Et profecto mihi vr trib⁹ rōnib⁹ cō cludēdū q̄ iure illū Petr⁹ occiderit.et ex hoc facto nullā penā mereat.nā cū
2 ⁊ vim vi repellere nō solū oēs leges ola q̄ iura permittāt etiā occidēdo ipm in uasorez qñ nos ab iniuria aliter tueri non possum⁹.vt.l.sciētiā.§.q̄ cū aliter. ff.ad.l.aqui.⁊ cle.si furiosus.i si.ex.de homi.verū etiā id.iure naturali oībus animalib⁹ ꝯcessum sit.vt.l.j.§.cū arie- tes.ff.si quadru.pau.fe.di.l.di.ius na- 6
turale.c.dilecto.extra de sen.excō.lib. vi.⁊ cle.pastoralis.extra de re iudica.

¶Et denique omnis gentiū more ⁊ cō- suetudine receptū sit.vt.l.vt vim.ff.de iusti.⁊ iu.l.sz ⁊ si quocūq̄.ad.l.aq.quā calūniam incurrat hic Pet.aut quā pe nā nō video.¶Probat eñ q̄ illū se fer ro potērē occiderit ex fr̄e Simonis te stificatione.cuius testimonio iura ma xime credi volūt atq̄ pmittāt.vt l.§.co gnādū.in auc.de mo.⁊.l.pbyteri.C.de epis.⁊ cle.Accedit huic rei fama ꝯsen- tiēs q̄ qdē cū statim sit orta l loco illo ⁊ ex verissimis cōiecturis nō parum hz si dei ⁊ auctoritatis vt.l.iij.§.eiusdē q̄q̄ pncipis.ff.de testi.l.de maiore.§.forme ta.ff.de qō.l.admonēdi.de iureiu.d̄ q̄p fratrē Mattheū venerabilē religiosū ⁊ mgr̄z zanelā barbe satz abūdeq̄ dicit.

¶Accedit ⁊ iuris p̄sumptio q̄ ꝯ inue dētē ⁊ criminis auctorē iterptat q̄ fuit Jacob⁹ mezaron⁹.l.qm̄ multa.C.ad.l. iul.de vi.⁊.l.si vt allegas.C.de sic.ipsuz q̄ ius p̄sumit q̄ inuasus videat in du- bio poti⁹ facere ad defensionē q̄ ad vl tionē vt.l.si ex plagis.§.tabernari⁹.et ibi gl.ff.ad.l.aquil.⁊ no.l.l.j.C.vnde vi.

¶Accedit insup modificatio cōfessio- nis facte p parte dicti Petri q̄ ꝯfitetur nō occidisse simpliciter.sed Petrū occi disse ad sui defensionez.⁊ q̄ quidē cōfes- sio licet in criminalib⁹ plene p se nō p bet.l.aureli⁹.§.gai⁹.d̄ lib.leg.⁊.l.j.C.de ꝯfes.tñ cū in ciuilib⁹ nō min⁹ pbet p se q̄ ꝯ se.vt.l.nō vtiq̄.vt ibi not.ff.de ex- ce.⁊.c.exceptionē obijciēs.de reg.iur. lib.vj.videt dicendū q̄ saltez faciat hic aliquam p̄sumptionē p ipso cōfitente.

¶Superesset deniq̄ iuramentū pur gatiōis in supplemētū pbatiōis q̄ vtis q̄ in hac cā ēt deferri pōt vt no.gl.l.l.j. C.de sic.⁊ l.iij.§.ꝗcūq̄.ff.d̄ iureiu.⁊.l.l bōefidei.C.e.ti.¶Uerū si dicat tñ illā defēsionē a iure ꝯprobari q̄ sit cū mode ramie iculpate tutele.l.j.C.vñ vi.⁊.c.cū olim.ex de resti.spo.⁊.c.significasti.ex.d̄ hōi.¶Et nos dicem⁹ istā defēsionē fuis se adeo moderataz vt nullo mō valeat culpari nā cū ibi modetamē circa tria cōsideret vt no.gl.⁊ oēs doc.l.l.j.C.vñ vi.⁊.l.vt vi.ff.d̄ iu.⁊iu.¶Et p̄lo circa gen⁹ armoꝝ.vcz vt pcutiētē fuste dbea m⁹ fuste repcutere⁊ pcutiētē gladio de beam⁹ gladio referire.non aūt dispari

gñe armoꝝ. vt. c. significasti. ex̃ de hõi.
⁊. l. j. §. ſʒ ſi claua. de sic. ¶ Hic Petr⁹ nõ
solũ illũ repercussit simili gñe armoꝝ
imo eisdẽ armis quib⁹ ipse fuerat vul-
nerat⁹ nã telo ipsi⁹ Jacobi ipsuʒ vulne
rauit. ⁊ simil'r idẽ Jaco. Petrũ ferro in 8
uadebat merito Petr⁹ ipsũ ferro repel
lebat. ¶ Scdm etiã moderamẽ exigit̃
circa tẽp⁹ scʒ vt in ꝯtinẽti ⁊ adhuc ma-
lesicio flagrante. vt not. glo. ⁊ doc. in. d.
l. j. C. vnde vi. ⁊. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iur.
ꝙ qdẽ etiã hoc fuit. nam tãta tpis bre-
uitate hoc negotiũ expeditũ. vt Nico-
la⁹ cleric⁹ incipiẽs a pncipio inuasiõis
accurrere nõ potuerit ante illuc pueni
re ꝙ totũ malũ esset ꝯsumatũ. ¶ Appa
ret ẽt de celeritate negotij ⁊ ꝙ fuerit in
ipsa rixa qꝛ alit̃ Petr⁹ nõ potuisset eua
dere: vt fratris Simonis testificatiõe
cõtinet̃ ⁊ ꝯprobat̃ ex dicto cuiusdã mu
liercule q̃ a pncipio rixe se retraxit i do
mũ eodẽq; momẽto ad limen regressa
vidit oĩa dissoluta ⁊ hec sup pmo ⁊ se-
cũdo moderamie. Tertiũ moderamen
qð exigit̃ circa q̃litatẽ negotij est vt nil
appeat factũ ad vltionẽ. sʒ solũ ad me
rã defensionẽ a Petro satʒ arbitror fuiſ
se seruatũ cũ p fratrẽ Simonẽ affirmet̃
ꝙ se aliter ab iniuria tutari nõ poterat.
Et pmo si nõ pbaret̃ ꝙ fecit ad defen-
sionẽ tñ gl. ⁊ docto. in. l. j. C. vnde vi. vi-
det̃ cõcludere ꝙ si fecit incõtinẽti vt. s.
ostendit videt̃ in dubio poti⁹ facere ad
defẽsionẽ ꝙ ad vltionẽ. vt. l. si sciẽtiã. §. 9
q̃ cũ alit̃. ff. ad. l. aql. ⁊. l. si ex plagis. §.
tabernari⁹. eo. tit. ¶ Et subijciebat. d.
Matthe⁹ vt refert Car. i clemẽ. j. ex̃ de
7 homicidio vnã aliã suspitionẽ † ꝙ qñ ex
duob⁹ rixãtib⁹ vn⁹ est magis vulnerat⁹
ꝙ ali⁹ ꝙ ꝑsumptio culpe sit cõtra ipm.
arg. l. sciẽtiã. §. stramẽta. ad. l. aq. quare
cũ fuerit magis iniuriat⁹ ⁊ vulneratus
Ja. ꝙ Petr⁹ ꝑsumptio culpe erit cõtra
ipsum. ¶ Et si diceret̃ ꝙ Petr⁹ potuit
vel debuit fugere ⁊ nos dicim⁹: imino
non potuit vt fama ⁊ fratris Simonis
testimonio ꝯprobat̃. Et pterea si potuiſ
set fugere: tamẽ nõ debuit: qm̃ in fuga
est periculũ. nã fugiẽdo potuisset cade
re: ⁊ ppterea ille fuisset illũ insecut⁹: qꝛ
erat ita iuuenis sicut ipe. Et pterea ipʒ

a tergo ⁊ in spatulis vulnerasset ⁊ ꝯmo
di⁹ ipm offẽdisset. Quinimo ẽt si fuga
fuisset tuta: tñ fugere nõ ðbuit: qm̃ ex q̃
erat iuuenis ⁊ valẽtior ꝙ iste ad virtutẽ
corporis illo babiõe ðdec⁹ sibi fuisset: fu
gere ⁊ detrimẽtũ honoris † q̃ nõ ðbuit
eẽ min⁹ char⁹ ꝙ vita. l. iul. ff. si qs omis.
cau. testa. vnde debuit manere ⁊ seipm
defẽdere: ex q̃ alit̃ p iudicẽ reparari nõ
poterat. ar. l. i eadẽ. ff. ex qb⁹ causis ma
io. Et ita not. Cy. in. l. j. C. vñ vi. sʒ Jac.
de are. ⁊ Bal. sequit̃. l. l. vt vim. de iusti. ⁊
iur. p pulchrã rationẽ: qꝛ ex q̃ fugãs fa
cit illicite. ergo a ꝯrio stãs facit licite.
Et ita putãt seruãdũ esse in foro ciuili.
d. Cañ. et maxie Butr. in. c. significasti.
ex̃ de homi. Et Jmo. in clemẽ. j. eo. ti. q̃
re cuʒ Petr⁹ fuerit inuasus ⁊ in dubio
vite discrimine cõstitut⁹ belligerauit: ⁊
se defẽdẽdo illũ occiderit videt̃ ei⁹ bel
lũ fuisse licitũ: vt no. Bar. in. l. hostes. ff.
de capti. maxime cuʒ iudicis copia hrĩ
nõ potuerit: vt. l. ait ptor. §. si debitorẽʒ.
ff. de his q̃ in frau. credi. psertim cũ con
stet ꝙ iniustaʒ mortẽ obijsset si iustã pe
nã ab h latrõe ipurissimo nõ repulisset.
¶ Videt̃ etiã alia rõne ꝙ Petr⁹ non eſ
set capitaliter puniẽd⁹ etiã si cessarent
testimonia de sua defẽsiõe ⁊ alie ꝑsum-
ptiones de qb⁹ dixi. s. Sʒ diceret̃ ꝙ Pe
tr⁹ fuisset Jacobũ insecut⁹: nõ tñ longe
vl' supplices manus ⁊ verba porrigenti
mortẽ irrogasset: vl' cõtinuatis oib⁹ vul
nerib⁹ illũ occidisset. † nã cũ inuasio ex
cedit modũ defensiõis a iure pmisse ip
se incidit in culpã q̃ quidẽ in hac mate
ria nõ cõparat̃ dolo: vt. l. i lege. ff. ad le
gẽ cor. de sica: sʒ punit̃ tãꝙ homicidiuʒ
culposuʒ nõ vt dolosũ. l. j. C. ð sica. ⁊ ita
fatet̃ Jo: an. se al's vidisse iudicari i ad-
di. Spec. t̃i. ð hõi. l fi. ⁊ ita ẽt ðt se vidiſ
se Padue. d. Ant. ð but. i. c. olim cãm. ex̃
de testi. spolia. ita ẽt culpa lerdũ ẽ lata
⁊ tũc punit̃ pecuniaria pena vl' relega-
tiõe qⁿquennũ ad sũmũ: vt pbat̃ l. l ũ. §.
cũ qdã. ff. de sica. ¶ Interdũ est leuis ⁊
ista multo punit̃ leui⁹. Interdũ ẽ leuiſſi
ma culpa. ⁊ p hoc nõ reperi ꝙ pẽa ali
qua imponet̃ ⁊ ita firmat Bald. in. l. vt
vim. de iust. ⁊ iure. quia nõ est vitupe-
rãdus q̃ parũ trãsgredit̃ cũ sepe exces

dat hoc ratione.l.euidēs.de edil.edi.q̄
uis de condi.⁊ demon.⁊.l.imperator.ff.
de statu homi.in nostro aūt negocio nō
vr̄ mihi vllo modo q Petrus culpā la-
tā ꝯmiserit:immo vix forte leuissimā.
nā aut latā culpā appellam⁹ cū exce-
dit mod⁹ legitime defensiōis in oīb⁹ il-
lis trib⁹ que requirunt ad moderatam
10 defensionē. ¶ †Et leuē culpā appella-
mus cū mod⁹ excedit solū circa duo ex
ipis. ¶ Leuissimā cū excedit mod⁹ cir-
ca vnū tm̄:⁊ h̄ pfecto si fuit excess⁹ mo-
dus circa q̄litatē armorū:ita nec circa
tp̄is q̄litatē:⁊ tūc restabit imoderatio
circa modū vltimū.s.circa qualitatē de
fensionis.⁊ ista erit leuissima culpa q̄
vllo pacto puniri nō dz:vt.s̄.dixi. ¶ Aut
vero nos volum⁹ latā culpā appellare
cū excedit legitim⁹ modus:vl circa ar-
ma tm̄:vel circa tp̄s tm̄ vel circa quali-
tatē facti tm̄ ſm arbitriū iudicare debē
tis ſm Jo.de imo.in.d.clemē.si furio-
sus extra de homi.⁊ Bal.in.l.vt vim.ff.
de iusti.⁊ iur.qꝛ de factis hominū non
pōt dari vera regula:vt in.l.more.ff.de
vsur.⁊.l.iij.§.tu mag.ff.de testi.⁊ tūc di-
co ēt qualitatib⁹ ⁊ circūstātijs:debebit
reputari leuissima:qm̄ si videm⁹ q iter
dū anim⁹ iracūdia turbat⁹ ⁊ incēsus se
cōtinere nō pōt quin rōnē excedat ergo
ppter calorē iracūdie lex penā nō irro-
get sz poti⁹ ei parcat:vt.l.q calore.ff.d
re.iu.l.j.C.si q̄s impe.maledi.⁊.l.iij.C.d
re.cre. ¶ Sic videm⁹ q etiā lex ei par-
cit qñ doloris impatiētia aliq̄d in se vl
in alios crudelr egerit:vt.l.diu⁹.ff.d of-
fi.p̄si.l.iij.§.finaūt.ff.de his q̄ sibi mor.
ꝯsciue.Si ergo videm⁹ q.l.ei parcit q̄
iustū metū habuerit eiqꝫ opē ferat:vt in
tit.ff.⁊.C.q met⁹cā.qm̄ humana fragili
tas mortꝫ cogitatiōe turbata min⁹me-
moria ht.l.hec ꝯsultissima:§.at cū hña
na.C.de testa. ¶ Quā culpā poterim⁹ i
Pe.cogitare i q̄ iracūdia q̄dē nō parua
ex tāta ingratitudine ⁊ iniuria Jacobi
nō ēt paru⁹ dolor ex trib⁹ vulneribus.
aut met⁹ exigu⁹ mortis instātis ip̄m vn
diqꝫ rapiebāt q̄s adeo prudēs ⁊ mētis
adeo cōpos esse potuisset vt staterā ha-
bere potuisset in manib⁹:⁊ tot in vnum
collātes perturbationes sedare:et ni-
hil vltra rectū citraqꝫ fe
cisset:⁊ maxime i iā bre
uissimo tp̄e in quo nec
olla feruēs ab igne de-
posita quiescere potuis
11 set. ¶ †Dicēdū ergo q
sicut pater occidēs adul
terū ⁊ insecut⁹ postea ēt
interpositis horis filiaz
dꝫ eadē ira occidere:vt
l.q̄d aut.in fi.ff.de adul.
¶ Itē ēt Petr⁹ occidēs
illū sine magno interual
lo dꝫ eadē ira illū occi-
disse:neqꝫ posse de hōici
dio doloso teneri sz cul-
poso.ea q̄dē adeo tenui
atqꝫ leuissima vt nullaz
penā oino mereat. ¶ Su
perest igit tertia rō q ēt
si vlciscēdi aīo Petr⁹ Ja
cobuz occidisset:nihilo-
min⁹ tñ ip̄e penā nō me
12 reret.†nā priuatos mili
tes qui itinera frequēta
ta insidijs agressoris ob
sederūt:sz vlciscēdo iter
ficere.l.j.C.qñ liceat vni
cuiqꝫ se sine iudi.vindi.
facit.l.deuotū.C.d meta
13 tis.lib.xij. ¶ †Itē latro-
nes diurnos si se telo de
fendāt nō dico offendāt
sz occidereᵃ.nocturnos
v̄o quoquomō.l.itaqꝫ.§.
j.ad.l.aquil.⁊.c.si perfo-
diēs.extra de homi.Er-
go multomagis licuit oc
cidere hūc Jacobū ēt ad
vltionē:qꝛ in loco publi-
co ⁊ itinere frequentato
ip̄z Petrū isidiose aggres
sus est.nā min⁹ in me de
liquit:q̄ stās insidijs ali-
cui⁹ vie mē nūq̄ inuasit
quam iste qui inuasit et
vulnerauit. ¶ Item mi-
nus delinquit q se defen
dit telo q̄ qui me offen-
dit ⁊ minus delinquit in
sidiose ledēs q̄ prodiēs

a ¶ Occi-
dere. Ad h̄
vide Paul.
de ca.i cōsi.
cc.⁊ in ꝯsil.
ccxxiiij.in-
ci.in causa
carcerato-
rū.⁊ in ꝯsi.
cxcij. Bar.
in.l.si seru⁹
C.de his q̄
ad ec.cōfu-
doc.in.l.fu-
rē.ff.de sic.
⁊ in.l.iiij.ff.
ad.l.aquil.
et in.l.j.C.
vnde vi.et
in.l.j.C.de
his qui la-
tro.vbi coli
ges totam
materiā hu
ius consiliū.

ad offensam: et tamen propter legis suspi
tionē eos: licet vlcisci et offendere vt in
pallega.iur. Factt.l.si seruus.C.de his q̄
ad ec.ꝯfu. ¶ Tertio dicēdū est p maio
14 ritatē ratiōis.† ꝙ in casu vbi nō erat su
spitio inuasionis s3 certitudo et actus ꝙ
liceat ipsum occidere aggressorē. et ita
dicebat singularis preceptor meus debe
re intelligi: l.ij.et.iij.C.de sica.q̄ loquūt
de latrone aggressore et q̄libet alio vo
cāte nos in discrimē vite vt eos occidē
do nullā calūniā metuere debeamus.
¶ Et hoc insup cōfirmabat colēdissimus
pater et preceptor meus do. Franciscus de
capitibus liste p singularē doctrinā Bal.
15 in.l.vt vim.ff.de iusti.et iur.q̄ sentit † ꝙ
cōmittēs homicidiū p dolū nō d3 puni
ri criminaliter si pmo ipse occidēs fue
rat vulneratus qr dolor vulneris dedit
causa3 dolo. ¶ Et ita dicit debere itel
ligi.l.si ex plagis.§.tabernarius.ff.ad le
ge3 aquil. ¶ Ex quibus omnibus magnifi
ce ptor et excellentissima curia iā satis
clare appet Petrū malusatū siue ad de
fensionē pbatā siue psumptā fecerit h
homicidiū: neq3 p dolo neq3 p culpa la
ta posse criminaliter ꝯdēnari cū culpa
talis et etiā dolus per leges puniri nō de
beant. ¶ Uideant igitur magnificētia
et excellētie vestre innocētiā suā videāt
necessitatē: intueantur diuinā gratiā a
qua ē pseruatus. Intueāt duos clericos
tāq̄ duos angelos de sua defensione te
stificatos et tale faciāt iudiciū quale ab
omnibus exoptat. nā hoc iudiciū nō solū
ad Petrū et Jacobū ptinebit. verum ex
hoc oēs intelligēt q̄d de aliis iudicatu
ri sitis qui in latrones inciderit. Et nisi
hunc absolueritis omnes sibi persua
deāt: aut esse sibi a latronibus: aut a ve
stris sētētiis pēdū si se a latronibus liter
aci nō ptulerit. ¶ Et ita videt iure esse
michi Jo Ja.cañ.doctori Patauino etc.

¶ Summariū sup cōsi.xlij.

1 Aggressus prlo: seu vulneratus i q̄
bus casibus aggressorem seu vulnerātē
occidere possit: et quo defēsionis mode
ramie vti dēat: nberis omnibus sequētis
bus per totum consilium.
2 Defēsio omni iure et ꝯsuetudie licita est
3 Aggressorem vidēs ꝯ se cū telo venien
tem an fugere teneatur.
4 Uulneratus si ex interuallo insultum in
vulnerātē fecerit: fecisse videtur aio ie
vindicādi: non autē se defendendi.
5 Maleficiū dolosū causatū a dolo aduer
sarij isultēt3 deteriore q̄uo puniri dēat.
6 Dolori iustissimo lex parcere videt.
7 Maleficiū cōmissum p latam culpam
quō puniatur.
8 Maleficiū cōtra auctorē omnis inter
pretatio fit.
9 Defendēdo se q̄ casu q̄s iuste occidat.
10 Maleficiū p leuem culpā quo casu quis
piam committere dicatur.
11 Dolus prepōderat culpe.

¶ Consilium. xlij.

1 IN christi †noie
amē. Multa et sapiēter dicta
sunt per eximiū iuriconsul.
do. Jo. Ja. cañ. p defensione
Petri malusati q̄ qr sapiēter et ornate di
cta et legibus auctoritatibusq3 sunt cōpro
bata nō sunt vlterius repetēda a me: ma
xime q̄ iampridem cōtraxi inimicitiam
2 cū multitudine vbo2ū.† ¶ Presupposi
to itaq3 eo ꝙ verissimū est ꝙ omni iure et
ꝯsuetudine licita sit defensio: vt.l.vt vi.
ff.de iustitia et iur.l.j.§.cu3 arietes.ff.si
quadru.pau.fe.dica.vt aliis.s.alleg.ad
hibita tamē moderatiōe vt ista defensio
nō se extēdat ad vindictā: qr tunc videt
factū ad vindictā non ad defensionem:
vt.l.j.C.vnde vi. itaq3 ꝯmunis doctrina
in.d.l.j.et glo.docto. nos docet quando
quis dicat offendisse ad tuitionē et quā
do ad vindictā et vltionē. vbi considera
3 plures casus. ¶ † Primus casus est quā
do quis videt aggressorem erga se cum
telo venientem et nondum erat ab eo p
cussus et constat ꝙ potuisset fugiendo
rixam euitare: et tamē id noluit: quo ca
su licet Cy.et aliū vltramon. distinguāt:
an sit talis cui fuga sit verecundia vel
nō tamē Bar.et ꝯmuniter Moder. Ang.
et Saly.et alij in.l.j.C.vnde vi. tenent ꝙ
indistincte nullus tenet fugere et potest
expectare venientem et se defendere: et si
se defendēdo aduersariū occidat nulla
pena punitur. Et quoniam iste non est
4 noster casus aliter non instabo. ¶ † Se

cundus casus expeditus quando quis
iam percussus est ab alio insultante et
postq̄ abinuicē sunt diuisi ⁊ sedata est
pis rixe ⁊ calor vulneris ⁊ armoꝝ remis
sus est. is q̄ fuit vulneratꝰ ex interuallo
isultū fecit in vulnerātē. iste eñ sine du
bio videt̄ fecisse aīo se vindicādi ⁊ nō
aīo defendēdi. Et ita glo. ⁊ oēs doc. cō
cludūt in.l.j.C.vñ vi. nam iste dr̄ isultū
iustū dolose fecisse ⁊ tenet̄.l.cornel.de
5 sica. ¶ † Aliꝰ casus est quādo ꝑcussus
aliquādiu se defendit cōtēdēdo armis
cū ꝑcussore ⁊ tādē is q̄ ꝑcusserat timēs
iam ꝑcussum arripuit fugā: ⁊ iam erat
ita remotꝰ vt ꝑcussus nō potuerit veri
similiter dubitare se debere reꝑcuti: ⁊ ꝑ
cussus admodū poterat in tuto rema-
nere: qr̄ forte arripuerat arma ipsius ꝑ
cutientis: nec ibi erant alia arma de qui-
bꝰ verisilr̄ ꝑcussus se reꝑcuti debuerit
temere: tñ lacessitꝰ iniuria ⁊ ita sangui
nolētus incōtinenti iusto dolore cōmo-
tus currens insequit̄ aggressorem ⁊ ad
illū appropinquans percutit ꝑcussorē:
hoc eñ casu iste dicit̄ dolo ⁊ animo vlci
scendi fecisse. ¶ Et lʒ iste sit dolus ⁊ ma
leficium dolosum: tñ qr̄ iste dolꝰ causat̄
a dolo deteriori aduersarij insultātis:
⁊ si iste delinquens sic puniendꝰ de ho-
micidio doloso: tñ minꝰ punit̄ ⁊ non pe
na mortis. Et ita singularit̄ dixit Bald.
in.l. vt viʒ. de iusticia ⁊ iur. allegans ca
sum istū mirabilē vbi q̄ dolo occiderit
6 nō tñ puniet̄ ad mortē. † Lex enim par
cit iustissimo dolori causato a dolo ad
uersarij insultātis nō dico parcit quasi
nō teneatur: quinimo dʒ acriter puniri
sed non pena mortis: sed aliter iudicis
arbitrio vel corporaliter ł abscisiōe mē
bri: vel alias ꝑ criminū qualitate. argu.
eorū q̄ infra dicā de maleficio culposo.
7 ¶ † Alius casus est quādo vulneratus
statim φ vidit se ī facie vel aliter ex im-
prouiso vulneratū insequit̄ vulnerātem
incontinēti q̄ fugit: ⁊ licet vulnerās fu-
giat: tamē adhuc habebat arma cū qui
bꝰ vulnꝰ ītulerat ⁊ poterat retrocedere
⁊ iterū vulnerare h̄ casu aliq̄d pōt īputa
ri illi q̄ insequit̄ fugientē ⁊ id videat̄ fe-
cisse animo vindicte: tñ qm̄ posset capi
minor ɔiectura vt fecerit volēs se redde

re tutū a futura repercussiōe si forte re
dūsset istud maleficiū dr̄ esse ɔmissum ꝑ
latā culpā ⁊ ɔñr dr̄ maleficiū culposum
⁊ nō dolosum qd̄ sumilr̄ dico puniendū
sed nō pena mortis: imo nec tāta pena
quāta dixi debere puniri in casu prime
ꝑtracto. ⁊ ita ad lrām Bal. in.d.l. vim. et
Saly. ad literā ī.l.j.C.vñ vi. dicēs φ ista
opinio est eq̄or ⁊ humanior igit̄ amplec-
tēda.l. respiciēdū.§.j.ff. de penis. vt iu
sticia sit admixta cū tēperamento beni-
gnitatis vt ibi ⁊ cū iste animꝰ potuerit
esse simplex animꝰ vlciscēdi ⁊ punibilis
quasi ex dolo ⁊ animꝰ se defendēdi non
ita punibilis meliꝰ est. in dubio nocentē
absoluere q̄ innocētē cōdēnare ꝑ iura
8 vulgaria. ¶ † Et qm̄ ois interꝑtatio fit
ɔ auctorē maleficij.l. qm̄. ⁊ ibi ꝑ glos. C.
ad.l. iul. de vi. ⁊ s̄. dictū ē. Et adhuc iste
9 nō est casus noster. ¶ † Sʒ est ⁊ aliꝰ ca-
sus qñ ꝑcussus cepit se iuste tueri ɔ in-
iuste ꝑcutientē ⁊ ɔ iniquū aggressorē ⁊
cōtinuata rixa semꝑ se defendēdo occi
dit aggressorē iste casus nullū hʒ dubiū
qr̄ iste nullā dr̄ culpā ɔmisisse. ¶ Casus
est ad lrām in.l. is q̄ aggressorē. ⁊ in.l. si
q̄s ꝑcussorē. C. ad legē corne. de sica. vbi
imꝑator dicit φ talis se defendēdo iuste
occidit ⁊ φ nullā culpā cōmittit: sed nec
iste iudicio meo est casus noster: qm̄ Pe
trꝰ malusatꝰ nō ita caret oī culpa quē-
admodū si ī pugna acrit̄ ꝑcussisset et se
defendēdo. ¶ Sʒ postremo ē aliꝰ casus
⁊ iste ē casus nr̄ ī quo nolo diffiteri quā
dā culpā leuissimā posse īpingi Petro:
qm̄ cū Petrꝰ ipse acriter duobꝰ vulne-
ribꝰ esset ꝑcussus sup caput ꝓditorie: ⁊
cū esset incautus ⁊ aliquādiu ipsis Pe-
tro ⁊ Jacobo in terrā ꝓstratis inuicē cō
tendētibꝰ datū esset diuino munere vt
Petrꝰ arma traxerit de manibꝰ Jacobi
aggressoris hic sunt duo casus cōsiderā
10 di. ¶ † Si q̄dē Petrꝰ vidēs Jaco. oī au
xilio armoꝝ destitutū iacētē ī terra ti-
mēs ne surgeret ⁊ sibi iteꝝ arma arripe
ret q̄ nō erat ita verisimilis timor hoc
metu eū ꝑcussit diceret̄ ꝑ culpā leuē ma
leficiū cōmisisse q̄ casu Bal. ī.d.l. vt vim
vr̄ velle istū nō debere puniri q̄si dolus
Jaco. aggressoris ꝑponderet culpe Pe
tri q̄ ɔstitutꝰ in iracūdia ⁊ dolore vulne

rũ illatorũ nõ potuit ita cũ statera eque metiri. ¶ Sȝ ali⁹ est casus noster ꝗ cul pā petri adhuc reddit faciliorē ꝙ Jacobi aggre. ꝗ erat vir robustus ⁊ iuuenis ⁊ ꝗ ita pari certamine cũ petro cõtēdebat vt qñ sepositis armis in amplexus ꝯtētiosos deuenerũt modo vn⁹ mõ alter fuerit victor ⁊ vict⁹ qđ arguit magnā viriũ paritatē. ¶ Itē lȝ petr⁹ surgens manu cõp̄rehēderit arma Jacobi pcussoris dubitabat verisimiliter ne ipse Jaco. arma petri ibi corã se i terra existētia caperet vt i postea fecit ⁊ illũ nouis vulnerib⁹ afficeret: ꝗ sol⁹ met⁹ indistēs redderet petrũ i culpa leuissima causata a dolo aggressoris. ⁊ ꝑñr nõ punibili: †qm̃ dol⁹ p̄pōderat culpe. l. itē si obstetrix. ff. ad legē aquil. itaqȝ respectu dictorũ vulnerũ illatorũ dñ Jacobus nõdũ ped:b⁹ surrexisset. Fateor plene petrũ fuisse in culpa leuissima nõ punibili: tñ ꝑ p̄dicta sȝ res nr̄a eo clarior ē respectu aliorũ duorũ vulnerũ: qm̃ cõstat ꝙ Jaco. aggressor accepto sibi gladio suo ꝑ petrũ: ⁊ ipm̃ gladiũ petri in terra iactatũ manib⁹ apprehēdit: ⁊ diabolicā ei⁹ instigationē cõtinuās acrius irruebat in petrũ: quo impetu in petro causat⁹ est mortis iustissim⁹ met⁹. nã si Jaco. nulla affect⁹ iniuria: ⁊ nullo vulnere sanci⁹ mortē petro inferre curauerat qualē debuit petr⁹ credere erga se futurũ Jac. irruētē in se duob⁹ iã vulnerib⁹ pcussuȝ: itaqȝ p̄la duo vulnera ꝗ petr⁹ intulit leui culpa intulit. Et i hoc casu nõ punibili qm̃ debuit credere ꝙ ꝗ pcussit si se subleuaret esset intētiõis repcutiēdi. Et ita dƀet iudicaturi suspicari: vt singulr̄ dixit Bal. in. d. l. vt vim. ¶ Itē ⁊ alia duo vulnera illata sine culpa vlla ꝑ petrũ sunt illata a se ꝑ tutela vite sue necessario defendēdo. Ex quib⁹ ipa vt fateri opȝ ꝙ iste modic⁹ excessus sit impunibilis ꝑ rõnes. s. sapiēter allegatas. nõ repeto ne icurrere videar crimē qđ iã dãnaui. ¶ Et ita dico ⁊ ꝯsulo intrepide ego Francisc⁹ de capitib⁹ listе de Padua legũ doctor ⁊ comes ibidē iura ciuilia legēs ordinarie.

¶ Summarium super consi. xliij.

1 ¶ Homicidiũ dolosuȝ qđ⁹ in casib⁹ dicat qñ p̄lio pcussus pcutientē interfecerit: ⁊ ꝗ moderata defensio dicat̃: numeris olb⁹ sequentib⁹ per totũ cõsiliũ.

2 Homicidiũ dolosuȝ capite ⁊ pena mortis nõ punit̃: lȝ aliqs fuerit i lata culpa

3 Percussus primo aufugere nõ tenet̃: si primus percutiens in rixa persistit.

4 Defensio passim ⁊ indistincte est de iure naturali: ⁊ ita in rixa competit sicut contra appensate percutientem.

5 Percussionis dolore si vnus alterũ percutiat: puniri non debet.

6 Melum vbi ex conflictu cõtingit: illud aggressori imputatur.

7 Defensio ⁊ resistentia in trib⁹ cõtingit.

¶ Consilium. xliiij.

In christi † nomine amē. Magnifice ac iustissime p̄torꝫ necnõ vos clarissimi iuriscõsulti Paduc ass̄ dētes. In hac cã petri malusati distinguendi sunt iudicio meo hi casus ꝙtũ attinet ad factũ petri. ¶ Aut enīȝ facta est iniuria vel offensa in personã ⁊ percutiens aufugit ⁊ percussus insequit̃ eũ ⁊ illũ occidit: ⁊ tũc lȝ dolosum fuerit homicidiũ. i. q: excessit modũ: q: nõ occidit cũ moderamine īculpate tutele: eo q: aliter facere poterat quominus occideret. iuxta. l. sciẽtiã. §. qui cũ aliter. ff. ad. l. aquil. ⁊ sic pośtꝙ fugiebat prim⁹ percutiẽs dicat̃ insequẽs eũ ⁊ occidēs poti⁹ fecisse ad vlcisceñdũ ꝙ ad defendendũ. iuxta gl. xxiij. q. j. in summa. ⁊ notata ibi ꝑ Archidia. punit̃ sed nõ pena de homicidio doloso: sed miti⁹ q: ꝓuocatus fuit ⁊ occisus dedit cãm occisioni. Ita determinabat Bal. singulr̄ in l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iur. quē etiã secut⁹ est do. Ludo. de ro. in suis singularib⁹ dicēs ꝙ est valde no. †ꝙ homicidiũ dolosum nõ puniat̃ capite ⁊ pena mortis: lȝ ille fuerit in lata culpa merito: q: lata culpa nõ eq̃parat̃ dolo vbi venit imponēda pena mortis. l. i lege. ff. ad legē cor. de sic. idē determinat but. in. c. olim cãm. qđ est añ. c. literas. de resti. spo. ad fi. ⁊ iste nõ est casus noster. ¶ Et eodem mõ qñ prim⁹ pcussus fuisset domũ ⁊ coadiuuasset amicos iuisset reptũ illũ ꝗ

quo aggressus fuit & qui p[ri]mo pcussit: et 6
sic p[ri]m⁹ casus eēt qñ q p[ri]mo pcussit nō
repercuteret neq[ue] p[er]sisteret in rixa imo
aufugeret. ¶ Secūd⁹ casus est qñ p[ri]m⁹
aggrediēs p[er]sisteret l actu rixādi & nō au
fugeret: q[uia] p[ri]mo insultat⁹ nō tenet[ur] aufu
gere qñ p[ri]m⁹ pcutiens p[er]sistit: q[uia] si p[ri]mo
3 percussus aufugeret p[ri]m⁹ percutiens
eū posset insequi et ipsum occidere. † nec
reperio iure cautū q[uod] p[ri]m⁹ percussus
teneat[ur] aufugere si p[ri]m⁹ pcutiēs persi
stit in rixa: q[uia] d[e]z p[ro]uidere persone sue.
Et ista est vna leuissima culpa & īpunibi
lis. Leuis aūt esset qñ nō vteret[ur] cū mo- 7
deramine inculpate tutele: vt si cū ba-
culo p[ri]m⁹ percuteret: secūd⁹ cū ense.
Nos aūt nō sum⁹ in p[ri]mo casu vt dixi:
neq[ue] in tertio: q[uia] Petrus habebat vnā
cultellā & Jaco. vnā squarcinā. Non em̄
reperio iure cautū q[uod] beneficium defen
sionis nō cōpetat ei q est in rixa & solū
cōpetat cōtra eū qui data opera & p[re]sa-
te & precedente cogitatiōe incepit per
cutere: q[uia] eadē rō subest ita in vno ca-
su sicut in alio. s. tutela corporis & q[uod] de-
4 beat preferre poti⁹ vitā suā q[uam] vitā al-
teri⁹. † Defensio em̄ passiua & indistincte
est de iure naturali & competit ita in ri
xa sicut ɔtra appēsate pcutientē si bene
ponderent iura: vt est dict⁹. §. q cū ali-
ter. & l. & si quacūq[ue]. l p[ri]ncipio. ff. ad legē
aquil. Defensio em̄ est de iure naturali
quā etiā p[ri]nceps nō pōt auferre: vt l cle
mē. pastoralis. de re iudicata. & §. sz na
turalia. insti. de iure na. gen. & ciui. ¶ Al
legat etiā qd dicit Spec. l. ti. de accusa.
§. j. vsi. q[uia] si te vocauit latronem. ¶ Et se
quit Flo[ri]a. in. l. j. §. cū arietes. ff. si qua.
5 pau. fe. dica. † vbi si vn⁹ ex dolore pcus-
siōis pcutit alterū non d[e]z puniri: q[uia] vbi
qs p[ri]mo pcutit[ur]: si postea pcutit vel oc-
cidit pcussorē p[re]sumit[ur] facere ad sui de 1
fensionē: si ille q pcussit p[er]seuerat & vult
repercutere. l. si ex plegiis. §. taberna
rius. ff. ad legē aquil. ¶ Cōsiderādū est
etiā q[uod] nō ē necessariū q[uod] expectet pcus-
sionē: sed sufficit q[uod] veniat animo pcu- 2
tiendi: vt vult glo. & cōiter docto. ¶ Et
plus est: q[uia] si excesserit modū in repcu- 3
tiendo: ex quo fuit p[ro]uocat⁹. & potuisset
aliter facere nō d[e]z vt dixi puniri de ho

micidio. ¶ † Est et ɔsiderādū q[uod] vbi ex
cōflictu malū cōtingit illud īputat[ur] ag-
gressori. d. §. cum arietes. & C. ex. in. l. qm̄
multa. C. ad legē iul. de vi. ¶ Et q[uia] qui
nocuit p[ri]mo p[re]sumit[ur] velle nocere scdo
loco. l. si cui. §. fi. ff. d accu. ¶ Et ex gene
re armoꝝ p[re]sumit[ur] anim⁹ nocēdi. l. j. §. di
uo. & §. sz cles. ff. ad. l. cor. de sicariis.
¶ Et insultat⁹ d[icitu]r p[ro]uocat⁹ ab insultātē
ad iracūdiā bono calore iracūdie d[e]z: fe
cisse & sibi nō ē īputādū. l. q[uod] calore. ff. de
re. iur. ū. q. iij. si qs irat⁹. & ola iura labo
rāt ɔ aggressorē: vt no. glo. l. l. j. C. vn vi.
¶ † Adhibuit etiā defensionē & resisten
tiam q cōsistit in trib⁹. s. circa modū: q[uia]
si vis sit cū armis d[e]z fieri resistētia cum
armis: si cū baculo d[e]z fieri cū baculo ni
si insultat⁹ esset debilis aut senex: & in
sultans esset iuuenis & potēs: q[uia] potest
excedere in genere armorum. ¶ Scdm
est circa tēpus q[uod] fuit incōtinēti & in ea
dē rixa vt añq[uam] ptes deueniant ad extra
neos actus. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de v
boꝝ obli. Et ita fuit in casu nostro: q[uia]
nullus fuit act⁹ intermedi⁹ l ipsa rixa.
¶ Tertio cōsistit circa cām qd fiat ad
defensionē. & ita factum est. c. ū. & iij. de
homici. & multomagis est parcēdū ipsi
Petro: q[uia] testes deponūt q[uod] potuisset ip
se Petrus eū interfecisse incōtinēti: nec
credidit acriter eū vulnerasse: imo ma
nifestauit intentū suū: q[uia] dixit ego nolo
te occidere volēs vti ol moderamie er-
go illū stultū & demētē q ɔrebat mortē
vndiq[ue]: nec putabat Petr⁹ etiā se defen
dēdo eū acriter vulnerasse & homicidiū
reqrit dolū: vt plene dicūt doc. in. l. data
C. q accusa. nō possunt. ¶ Et ita v[idetu]r de iu
re dicēdum mihi Lauro de palazolis
iuris vtriusq[ue] doc. minimo.

¶ Summarium sup cōsi. xliiij.

Aggressor nunquid pro rerum & p[er]
sona sue defensione aggressorē interfi-
cere liceat: si aliter se defendere nō pos
sit: numeris omnibus sequentibus per
totū consilium.

Regula est: q[uod] quoties aliqs aliquē ag-
gredit[ur] ipsi aggresso se defendere licet.
Expectat ɔties qspiā aliquē vt occidat:
licitū est illi illū expectātē & gladio & fer
ro repellere: nec tanq[uam] homicida tenet[ur].

4 Innoxij in delictis dicunt̃:qꝛ cū aliter se tueri nō possunt dānū culpa dederūt
5 Occidere licet insidiantem:ꝛ eum qui occidere velit.
6 Interficiēs illū qui ipsuz aggressus est: iure interficere dicitur.
7 Defensione suarū rerū alium quis occidere ꝛ percutere potest.

Consilium.xliiij.

1 IN christi† nomine amē. Uiso ꝓcessu in cā ser Petri vr̃ dicendū debere
2 absolui.† Nā regl̃a ē ꝙ quoties aliq̇s aliquā aggredit̃:lz ip̄i aggresso se defendere:vt l toto ti.C.qñ.li vni. sine iudi.se vind.fecit g̊ iste Petr⁹ istud vuln⁹.lege ꝑmittāte:ergo nō dz puniri. Et ꝙ fecerit lege ꝑmittēte ꝓbat̃ in.l.is q̇ aggressorē.C.ad.l.corne.de sic.qñ em̃ aliq̇s aggredit̃ aliū si aggressus in dubio vite discrimine ꝯstitut⁹ illū occidit nullā ob id factū calūniā timere dz.d.l.
5 is qui.† quoties em̃ aliq̇s aliquē expectat vt occidat licitū est illū expectantē ꝛ gladio ꝛ ferro repellere nec postea tā̄ ꝙ̄ homicida tenet̃:qꝛ tanꝙ̄ defensor proprie salutis in nullo peccasse vr̃ hoc expresse ꝓbat̃ in.l.is qui ꝑcussorē.C.ad.l. corne.de sica. Si em̃ aliquis occidit nō aīo occidēdi nō tenet̃ vt homicida. volūtas em̃ ꝛ ꝓpositū distinguūt maleficia. ff.ad.l.cor.de sic.l.diu⁹.ꝛ.l.qui iniurie. ff.de fur.ꝛ poti⁹ casu fortuito ꝙ̄ fraude venientē l fortunio īputat̃ ꝙ̄ delicto.l.ff. ff.ad.l.cor.ð sic.l.diu⁹.ff.de ꝑna.l.pe.in fi. Itē ꝙ licita sit ista vulneratio.ꝓbat̃ expresse in.l.sciētiā.§.qui cū aliter.
4 ff.ad.l.aquil.vbi est litera.† ꝙ illi sunt innoxij q̇ aliter se tueri nō ꝑñt dānū culpa dederunt:qꝛ vim repellere oīa iura oēsqꝫ leges ꝑmittūt vt ibi:si ergo sunt innoxij ergo nō sunt puniēdi ꝑ.l.adsentes.ff.de pe. Hoc ꝓbat tex.iur.cano.i cle.si furiosus.de homi.in fi.vbi ꝑmittit mutilare ꝛ occidere. Hoc etiā ꝓbat̃ vt.l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iur.vbi iurisconsult⁹ dr ꝙ iur.euenit vt ꝙ vnusquisqꝫ ob tutelā sui corporis fecerit iure fecisse estimet̃. Hoc etiā probat̃.ff.de vi ꝛ vi ar.l.j.§.cū igit̃. Hoc etiā tenet gl.iur. cano.in.c.suscepim⁹.in gl.j.extra de homi.in ver.laic⁹ vero.vbi ꝑmittit cū armis res suas tueri a fortiori ꝑsona.allegat.l.j.C.vñ vi.hāc defensionē ꝑmittit gl.xxiij.q.ij.c.dño.i ꝟbo vlciscit̃.hoc tenet gl.xxiij.q.j.c.j.in verbo ꝓpulsanda.
5 †vbi exꝑsse dr ꝙ lz occidere insidiātē ꝛ eū qui vult occidere hoc etiā vult notabiliter gl.in.d.clemē.si furiosus.dicēs ꝙ vbi nulla culpa cōtrahit̃ merito fit vt in iudice iuste occidēte. Sicut ergo nō tenet̃ iudex qui facit malefactorē occidi ꝛ interfici. Ita nec iste interficiēs xv.distin.c.j. Ad hoc etiā adduco tex. l.itaqꝫ.in fi.prin.in rōne ibi posita.ff.ad legē aquil.dr em̃.ibi si occidero seruuz mihi insidiātē secur⁹ ero:nec teneor qꝛ aduersus periculū naturalis rō permittit se defendere. Cōsidero em̃ illā rationē:qꝛ aduersus periculā ꝛc.ꝙ de directo facit ꝑ casu nr̃o. Hoc etiā ꝓbatur expresse in.l.sed ꝛ si quēcūqꝫ.eo.tit.
6 ad.l.aquil.†vbi si aliq̇s interficit illū q̇ ip̄m aggressus est dr iure interficere. Et ſm opinionē aliquoꝝ sufficit sol⁹ terror insult⁹:lz nō fuerit adhuc percussus.argu.ff.de vi ꝛ vi arma.l.idē.§.qui armati.lz aliqui teneāt ꝙ requirat̃ insult⁹ ꝛ ꝑcussus:sz quicquid sit satis est ꝙ in casu nr̃o cōstat de percussiōe.ergo licitū fuit sibi se ðfendēdo ꝑcutere hāc eādē sniam tenet ꝛ ꝯfirmat Raph.fulg. in.d.l.j.C.vñ vi.in additiōe illi⁹ gl.in verbo moderatiōe tenēdo.
7 † ꝙ lz occidere ꝛ dic pro defensione rerum suarū potest quis percutere aliū ꝛ occidere cū eas aliter saluare non pōt.allegat.l.furem nocturnū.ff.ad legē aquil.multomagis pro corpore suo:qꝛ oīs pena corporalis quantūcūqꝫ minima est maior omni pecuniaria.l.inter.ff.de penis. Et ita dico ꝛ cōsulo ego Francisc⁹ de porcellinis iuris vtriusqꝫ doctor miles ꝛ comes legens in felici studio Paduano.

Summarium super consi.xlv.

Causa in capitali seu criminali nū quid quoquo modo pater pro filio ad ipsius filij plenariā defensionē:vel ad vnū articulum tantum tanꝙ̄ insolidum procurator:vel vt defensor admitti debeat: nunquid aliquis tanꝙ̄ defensor

& non tanq̄ procurator in causa criminali audiendus sit: numeris omnibus sequentibus per totum consilium.

2 Absens si defenderet snia contra ipsū exequi non posset.

3 Snia vbicūq̄ in absenté fieri pōt: pcurator sibi admitti debet.

4 Dominus pro servo ꝛ abbas ꝑ monacho ad plenariam defensionē interuenire potest.

5 Pater defendēs filiū in cā criminali de presentādo illū in fortiā potestatis idoneā securitatem prestare debet.

6 Procurator ad allegādas cās absenti rei etiā i causis criminalibꝰ admitti pt.

7 Procurator regulariter in causis criminalibus ad dicendum q̄ accusatus delictū nō cōmisit: cur non admittatur.

8 Textus vnꝰ vl' aliquae leges: qn̄ varios intellectꝰ habere possunt: an principia & fundamenta recurrere debemus.

9 Defensor in causis criminalibꝰ admitti debet.

10 Dicto perquirere quid importet.

11 Defensorē ad excludēdū quot reqrunt.

12 Procurator aliquē actum faciendo domino prodest: vel nocere habet.

13 Mutāda minime sunt: que longā interpretationem habuerunt.

Consilium.xlv.

1 In christi nomine amē. Titius vulnerauit[a] Sēpronii q̄ postea mortuꝰ ē iudex inqrit ꝯ eū pater dicti Titii inqsiti vult venire ad defendendū dictū filiū suū tanq̄ pater ꝛ defensor ꝛ nō tāq̄ procurator ꝛ vult in hoc tantū articulo defendere: vz q̄ dictus Sēpronius nō est mortuꝰ ex dicto vulnere: s3 ex defectu ꝛ mala gubernatiōe sui. Queritr an possit stāte statuto ꝛ ꝯsuetudine q̄ ēt in cā capitali possit absens cō dēnari in duobꝰ milibꝰ libris: ꝛ si quo tpe ꝛc. Et dico breuit q̄ sic: omissis multis q̄ hicinde deduci possunt. Et ad hoc pbādū pmitto q̄ fuit rō legis q̄ dt q̄ in cā capitali pcurator non d3 admitti: vt l. seruū quoq̄. §. publice. ff. de pcu. ꝛ l. pe. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. nā3 quadruplex principalis fuit rō. Prima ne si defenderet ꝛ sniam ꝯ ipm ferret eēt delusoria

2 tq̄ si absens dfenderet nō posset ꝯ ipm absentē exeq̄ snia: vt. l. absentē. l pn. ff. d pe. ꝛ sic snia esset delusoria ꝯ. l. si pcor. ꝛ. l. d q̄ re. ff. de iudi. Scda rō est ne maleficia remaneāt ipunita ꝯ. l. ita vlnerat. ff. ad. l. aql. Tertia rō ē: q̄ ipē pncipalis diligētiꝰ cām suā agens q̄ pcurator. l. s. l. si. ff. ad carbo. s3 Bar. in. d. §. ad crimē. Quarta rō assignat ēt p doctores q̄ si pncipalis veniret ꝛ se defenderet: iudex melius posset pquirere veritatē vidēdo pncipalē reū q̄ vultu colore q̄ animi trepidatiōe loqret q̄ vidēdo ꝛ examinādo procur. eiꝰ: vt. l. de minore. §. tormēta. ff. d q̄. ꝛ. l. iii i pn. ꝛ. §. j. ff. de testi. Modo ad ppositū dico q̄ dictꝰ pater Titii posset venire nō solū vt defensor s3 ēt tāq̄ pcurator ad illū articulū tm̄. s. q̄ dictꝰ Sēpronius mortuꝰ est ex suo defectu ꝛ malo regimine: nō aūt ex vulnere sibi illato: nā l3 regulr̄ nō possit pcurator venire ad defendēdū reū i causa capitali in tota cā per rōnes supra allegatas: tn̄ pōt in ꝯtū ad vnū articulū vl' capl3 tm̄: vt ē gl. ordi. ꝛ no. l. d. l. pe. l. §. ad crimē. in gl. in vbo pcuratoz. ad si. ff. de publi. iudi. Et l3 illa gl. reprobet p aliquos doctores ibi tn̄ s3 statutū primū Uerōne: scdi libri opi. glo. Accursii semp ē tenēda ꝛ s3 illā iudicādū ergo.

[a] Titiꝰ vulnerauit. Ad huiꝰ cōsiliū ꝛ q̄ plurimorū etiā sequētiū resolutionem vide. d. Alex. xs. de imo.. in cōsi. cxvj. in. ii. volu. ꝛ l. l. pe. §. ad crimen. vbi Angel. et Imo. ꝛ doctor. ff. de publ. iudi. Rot. l decisio. ciiij. in cip. licet in no. d. Bartho. soci. in regul. cccclxxiiij. carta lxvj. qui ponit regulas cū omnibꝰ fere fallentiis ista materia.

¶ Preterea dico ex aliquo capite p̄ncis
pali tn̄ ꝙ pcurator p̄t iteruenire i casu
iste nā s₃ cōez opi.q̄ practicat.† Ubicū
3 ꝙ ferri p̄t snia i absentē ibi d₃ admitti
pcur.vt est casus l.d.§.publice.s₃ Ang.
l.d.§.ad crimē in.ij.col.versi.nono ₇ vl
timo.fallit.vbi ēt subdit ꝙ cū hodie p
formā statuti Italie possit ferri snla in
abūtē poterit admitti pcurator q̄tūcū
ꝙ crimē sit publicū.¶ Mō i ista ciuita
te ē p̄dictū statutū ₇ ₉suetudo.Et practi
ca i curia ꝙ abn̄s ēt i cā capitali p̄t cō
dēnari:ergo poterit admitti pcurator ₇
4 debebit.¶ † Preterea dico ꝙ saltē ex eo
ꝙ ē pr̄:qr pr̄ p filio ₇ dn̄s p seruo ₇ ab
bas p monacho p̄t iteruenire ēt ad ple
nariā defēsionē ₇ est i ei᷒ spāle p suo in
teresse:vt no.Bar.l.d.§.ad crimē.i pn.
v.col.Et Salyc.l.l.ij.in.v.op.C.de accu
sa.Et allegās.l.j.ff.de libe.hōi.exhi.Et
Bal.₇ Ang.in.§.publice.₇ plene p Jo.
de ana.in.c.veniēs.ex̄ de accu.₇ ad hoc
optime facit.l.j.ij.iij.₇.iiij.ff.de lib.cā.
Et qđ no.ip.l.nō tn̄.ff.de appel.₇ i.l.s₃
si nō defendāt.ff.re pe.Et p hoc est rō.
qr cū pr̄ filiū defendit seip̄m defendere
vr̄:qr eadē vr̄ p̄sona pr̄is ₇ filij.C.de im
pube.₇ aliis substi.l.fi.¶ Itē qr officiū
pr̄is ē defendere filiū:vt.ff.de iniurijs.
l.s₃ si vni᷒.§.ꝙ.tn̄.¶ Itez qr vox patris
₇ filij eadē reputat:vt isti.de inutili.sti
pu.§.ei᷒q.qr magis verēt pr̄ de filio ꝙ
de seipso.ff.ꝙ met᷒ cā.l.isti q̄dē.in fine.
¶ Itē patria potestas ₉silij capit p li
beros.l.nec i ea.ff.đ adul.¶ Itē qr nul
l᷒ amor vincit amorē pr̄nū.C.đ curato.
furi.l.fi.i pn.Itē ēt vt sanguis affectio
nis rō habeat.ff.de recepta.l.ij.et solu.
matri.grauis.¶ Itē qr videm᷒ ꝙ alias
dn̄s defendit plene seruū suū p se ₇ se
cūdario in cā capitali p.pcuratorē:vt
ff.de publi.iudi.l.seru᷒.ergo multomas
gis pr̄ poterit defendere filium ₇ ita t₃
Guil.de suza i quodā suo opere malefi
5 cioꝝ subdit tn̄ † ꝙ pr̄ tenet prestare ido
neā securitatē de dicto suo filio p̄sentā
do in fortiā potestatis cōis si ₉tingit eū
succūbere in cā.¶ Et hoc ne snia sit de
lusoria.₇ ita t₃ p̄clar᷒ doctor Gādin᷒ in
suo elegāti tractatu de maleficijs i ru
bri.seu in tit.vtrū pcurator iteruenigt

in maleficijs.₇ qn̄ in v̄si.Itē pone ꝙ fili
li᷒.Et idē tenet do Jo.petr᷒ de Papia
in sua practica in tit.de forma inq̄sitio
nis in p̄ma glo.S₃ in casu nr̄o dico idē
preter ꝙ in securitate:qr ista hodie nō
est necessaria:qr hodie ex forma statuti
₇ cōsuetudinis absens p̄ōt damnari in
cā capitali:₇ sic snla nō erit delusoria.
¶ Un̄ cū rō sna finali dicte securitatis
cesset d₃ cessare ēt dispositio legis.l.adi
gere.§.q̄uis.ff.de iurepatro.₇.c.cū ces
sante.ex̄ de app.cū simi.¶ Nec ob.s̄.di
cte quatuor rōnes:qr spāle est in patre:
vt.s̄.dixi.¶ Itē cessat etiā prima rōne
snia sit delusoria:vt statim dixi propter
statutū.¶ Itē dū dicit ꝙ diligētius q̄s
agit cām p̄priā p se:qr p̄sumit ꝙ pater
diligēti᷒ facit p filio q̄ ipse fili᷒:qr ma
gis verēt pater p filio q̄ p seipso:vt.s̄.
5 dixi.¶ † Preterea posito ꝙ nō posset si
ne preiudicio veritatis interuenire pr̄
p filio tanq̄ pcurator ad plenariā de
fensionē vel ad vnū articulū tn̄ regulr:
cui᷒ tn̄ ₉triū.s̄.demōstraui:tn̄ nō p̄ōt ne
gari qn̄ possit venire ad istū articulū:v₃
ꝙ dict᷒ Sēproni᷒ nō sit mortu᷒ ex vulne
6 ne:sed poti᷒ ex sua culpa.† Nā d₃ aut p
curator vult venire ad allegandas cās
absentie:₇ p̄ōt ₇ sic admittit:vt.l.seruū
quoq₃.§.publice.§.de pcurato.₇ ita te
nēt oēs doc.₇ glo.ant ad dicendū ꝙ ac
cusat᷒ nō cōmisit delictū:₇ tūc nō p̄ōt:vt
d.l.pe.§.ad crimē.ff.đ publi.iud.₇.ff.an
p aliū cause appellatio.l.j.Qđ fallit vt
dixi qn̄ vellet venire ad vnū articulum
tn̄:vel qn̄ esset pr̄ qui vellet defendere
7 filiū.¶ † Et est rō quare regulr nō ad
mittit pcurator ad dicēdū ꝙ accusat᷒
nō cōmisit delictū:₇ qr hoc cōsistit in fa
cto accusati q̄ certus esse p̄ōt an ₉mise
rit dictū delictu₃ q̄ certificatio melius
p̄ōt fieri p ip̄m accusatū q̄ p aliū:vn̄ ip
se p̄sonalr tenet cōparere.¶ Itē est et
alia rō:qr si accusat᷒ nō cōmisisset deli
ctū de quo fuit accusat᷒ est presumptio
ꝙ ipse veniret audaci᷒:vn̄ si nō ₉paret
est p̄sumptio ₉ ip̄m qui d₃ scire ꝙ deli
ctū cōmiserit.₇ ista p̄sumptio facit q̄ nō
possit admitti pcurator regulr:s₃ requi
rit:ꝙ accusat᷒ cōpareat p̄sonalr ad ex
purgandū dictā presumptionē.Et sub

sistūt ēt rōnes de qb⁹ dixi.s.in pn. Aut pcurator vult venire ad dicendū q accusat⁹ vulnerauit dictū Sēproniū: vel nō negat sz q vulnerat⁹ mortu⁹ est ex suo malo regimie ꝛ sua culpa ꝛ nō ex vulnere: ꝛ tūc admittit: vt.l.reos C.d accusa. vt vult facere in casu nr̄o pr̄ dicti Titū. Et est rō: q: hoc ꝯsistit i facto alieno ab ipso Titio accusatore sic sz dicto Titio accusato ignorare: q casu excusat si nō vult cōparere p se ꝛ hz iustā cām se non p̄sentādi: vn̄ merito dz admitti ei⁹ pcurator. ꝛ hoc casu cessant oēs rōnes d q̄b⁹.s. ¶ Qr pmo cessat illa rō ne snia sit delusoria. Et q delicta remaneāt impunita ppter statutū qd vult q absens possit condēnari. ¶ Scdo cessat alia q vult vt videat quo vultu quo colore ꝛc. q: illa rō nō pōt habere locū in his q nō cōsistūt i facto pprio ipsi⁹ accusati magis q̄ i alio: puta patre. sz solū locum hz in his de q̄b⁹ interrogat que cōsistūt in facto pprio interrogati: vt i dictis iurib⁹ supra allegatis ad h. ¶ Tertio cessat etiā illa rō Bart. q diligēti⁹ defendit se accusat⁹ p se q̄ p aliū: q: imo hic cauti⁹ se defendet p pcuratorē q̄ p seipsuz ex quo scit se oino cōmisisse delictū ¶ Et in hac snia q in isto casu admittat pcurator est do. Jo. de imo.l.d.l.pe.§ ad crimē.ff.de pub.iudi. ꝛ ita sentit etiā Bar. in.l.p̄tor ait. ad finē principiū.ff.de dā. infec. ¶ Nec ob.d.l.pen.§.ad crimē.ff. de publi.iudi. q: limitat fm p̄dicta et p rōnes p̄dictas. ¶ Ad hoc etiā rō facit ꝛ suadet: q: in dubio ex quo nō reperit de hoc exp̄sse cautū in ꝯriū p aliquē text. vel glosas speciales debem⁹ poti⁹ admittere p̄dictā defensionē ad h vt absens poti⁹ possit d̄fensus absolui q̄ non defensus innocēs condēnari.d.l.absentē.in p̄nc.ff.de pe. ¶ Adducit ēt ad hoc

8 alia rō. † Nam qn̄ vnus textus vel aliq leges possunt habere varios intellect⁹ nos debem⁹ recurrere ad p̄ncipia ꝛ fundamēta: vt no. dicit Saly.i.l.reos.in.ij. col.in fi C.de accu. ¶ Sz ita est in casu nr̄o q dict⁹.§.publice. ꝛ.d.l.pe.§.ad crimē. ꝛ.d.l.j.ff.an p aliū cause appellatio habēt varios intellect⁹: ergo ad principia debem⁹ recurrere sz principia quare pcurator nō pōt: nec dz admitti in cā capitali sunt ille rōnes de qb⁹.s.dixi in p̄ncipio: ꝛ statim supra que oēs cessant vt.s.dixi: ergo cessante principio ꝛ rōne finali dz cessare ēt sequēs ex eo: ꝛ sic dicta legis dispositio p̄hibēs pcuratorez

9 admitti in cā capitali. ¶ † Preterea p̄ncipaliter posito q nullo mō non posset pcurator admitti in cā capitali etiaz si esset pr̄: qd t̄n verū nō est: imo cōtrariuz supra ostendi: t̄n dico adhuc q dict⁹ pr̄ ex alio capite pōt admitti sine dubio in casu nr̄o nō vt pcurator sz vt defensor ꝛ nō solū ipse pater sz etiā quilibet alius qd sic pbat. nā in ciuilib⁹ vbi absens cōdēnari pōt lite nō contestata. ibi quilibet volens defendere etiā sine mādato audit etiā sine alo nouandi. Ut probat. C.quō et qn̄ iudex.aut.q semel.ibi.et pquisita veritate pnunciet. et p hoc etiā C.de appella.l.ampliorē ¶ Et est etiaz ratio hui⁹: q: iudex nō pōt perquirere veritatē.i.perfecte querere nisi audiat volētē defendere: vt not. illa dictio per

10 supraposita. in verbo perquisita. † per quā denotat perfectio actus: vt.l.vrbana.§.pnoctare.ff.de verboꝝ sig. ¶ Itē si hoc est in ciuilibus in quibus pcedit morte p̄uatoꝝ iudiciorum. ergo multo magis dz esse in criminalibus: quia vbi maius est periculū: ibi cautius est agēdū.l.j.ff.ad carbo. et in.c.vbi periculū. in prin.de elec.li.vi. ¶ Itē ad idem. Nā paria sunt absentē esse vel presentem ꝛ obmutescere vel se nō defendere: vt.ff. de peti.heredita.l.nec vllā.§.q si quis. ꝛ in.l.lege fundi.ff.de contrahen.emp. et in.l.ij.§.furiosus.ff.de iure codi.cū si mi. sed presentem se non defendentem potest q̄libet defendere: vt.ff.de pe.l.et si non defendantur. ꝛ.ff.de appel.l.non tātum. Et ibi no. ꝛ.l.j.ij.iij. ꝛ.iiij.ff.de libe.causa. ꝛ non solū extraneus sed etiā iudex: vt.d.l.et si non defendantur. et ff.de questio.l.j.ad finē. ergo sequitur si potest extraneus ꝛ iudex multomagis poterit coniuncta persona vt est pater defendēdo filium suum absentē. argumen.d.l.seruum quoq.§.publice.ff.de procuratori. vbi videtur de hoc esse casus ad literā. ꝛ in hac opinione est Inn.

in.c.veniens.extra de accusa.Et Bart.
in.d.§.ad crimen.in.iiij.colum.z in.d.l.
seruū quoq3.§.publice.ff.de pcu.¶Et
ita etiā t3 Salycetus in.d.l.reos.in.ix.
colū.vsi.z ne credas.C.de accusa.¶Et
ita t3 etiā Jaco.de aretio in.l.inter ac
cusatorē.de publicis iudiciis.¶Et ita
t3 Jo.and.in additio.Spec.in tit.de p
curato.in.§.j.in addi.q̄ incipit.pro hoc
vr q his ratiōibus qui dicit q ita Dy.
cōsuluit in quōdā causa qui Joā.andr.
11 dicit;† q ad excludēdū defensorē duo re
q̄runtur.Unū q pena sit supra relegatio
nē.Aliud q absens nō possit diffinitiue
dānari:s3 in casu nřo hec duo nō sunt.
¶Or imo pōt absens ɔdēnari p statu
tū:ergo defensor nō pōt excludi.¶Nec
est mirādū q aliqs possit ɔparere tāq̄
defensor z nō tanq̄ pcurator.qz hoc et 1
cōtingit q q̄s nō admittatur vt pcu
rator q̄ pōt venire vt defensor:vt est tex
tus notabilis in.l.nō solū.§.finali.ff.de
12 pcuratorib⁹.Et est rō.† qz regulariter
procurator faciēdo aliquē actū prodest
vel nōcet dño:vt.d.l.nō solū.ff.de pcura
tori.Uñ nō admitteretur vt pcurator:qz
nō posset aliqd facere p qd preiudicare
tur absenti i criminalib⁹:qz h nō repe
ritur lege cautū.z hoc est qd dz in.d.§.ad
crimē.dū dz q ad crimē publici iudiciū
frustra pcurator admittitur.Sz bene pos
set et pōt venire pr tanquā quilibet ad
allegādū p absente causas inocētie cri
minis ad informādū iudicē scdm Bar
tolum in.d.§.ad crimen.z in dicto.§.pu
blice.et dñs Bartholomeus de Salyc.
in.d.l.reos.C.d accu.¶Ultimo ad hoc
adducitur cōsuetudo z practica hui⁹ ciui
13 tatis.†Nā minime mutāda sunt q̄ lon
gā interptatiōnē habuerunt.l.minime.
ff.d legib⁹.Fuit enī hoc Uerone ita ob
seruatū in psona nobilis viri Federici
de valsumera:qui fuit admissus p filio
suo veltro.z idē fuit seruatū ēt in aliis.
Barth.Cepol.veronēsis vtriusq3 iuris
doctor excellentissimus.

¶Summariū sup consilio.xlvj.

1 ☞Causa in capitali an pater pro filio ad defensionē admittatur:numeris omnibus sequentib⁹ per totū consilium.

2 Juramētum veritatis an a procuratore prestari possit.

3 Judex vbicūq3 mouetur ex cōiecturis ad credēdū q pncipalis meli⁹ veritatem nouerit:tam in causa ciuili:q̄ in criminali.potest pncipalem ad veniendum compellere.

4 Procurator quando speciale mandatū habet ad sic dicendum:tunc pncipalis venire nō cogitur.

5 Judici in causis criminalibus omnib⁹ modis veritatē pquirere permissū est.

6 Appellatiōis in cā sententia cōtra absentem fieri pōt:etiā lite nō contestata.

7 Judex etiā si nemo allegaret de innocētia ei⁹ qui inquiritur:inuestigare debet.

8 Innocētie alicui⁹ causas qlibet ēt inhabilis ad allegandum venire posset.

Consilium.xlvj.

In chřisti noie amē.Quidam dominus Zacharias scholaris studēs filiusfamilias siue emancipatus Jac.zacharie ciuis Patauii passus est insultū a duobus qui armis offendibilibus conabantur ipsum offendere z forsan interimere.Hic aūt dñs zacharias vt dicit se defendendo vnū ex illis insultantibus gladio interemit contra quē per dñm potestatē Padue p inquisitionē pceditur vt banniatur:z si posset apprehēdi vltimo supplicio puniatur.An cuius.d.zacharie defensionē cōparet Ja. ei⁹ pater siue tanq̄ pcu.siue vt pater et cōiūcta persona.Queritur mō vtrū ad talē defensionē dict⁹ Ja.admittēdus sit: psertim curia sistēte q ipse zacharias debeat psonaliter cōparere ne indicia sint delusoria.Queritur modo:an dictus Jac.pater debeat admitti et audiri. ¶Omnipotētis Dei postulato suffragio vr dicēdū q dict⁹ Jaco.pr nullo modo admitti debeat:qz istud est crimē publici iudicii i quo nō admittitur pcurator nec ali⁹ etiā ad defensam.vt.in.l.pe.§. ad crimē.ff.de publi.iudi.no.in.l.seruū quoq3.§.publice.ff.de pcur.z in.l.reos. C.de accusa.z per cano.in.c.veniēs.extra de accu.z hoc ne indicia sint delusoria.l.si ptor.ff.de iud.¶Nā si pcurator interueniret ex parte inqsiti sequeretur

iudiciū delusorium qꝛ si dictus zacha-
rias inq̄situs videret se cōdēnari debe-
re nūq̄ cōpareret. ¶ Et lȝ ex forma sta-
tuti posset absens dānari cōtra formaȝ
iuris cōis fm quā absentes dānari non
possunt: tñ pena nūq̄ haberet executio
nē ꝛ maleficiū remaneret impunitum ꝫ
l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.aquil. Et p̄sertiȝ
hoc est verū ꝙ Jac.nullo mō admitta-
tur si forte curia instet: ꝛ velit vt ipse za
charias cōpareat ꝑsonalr a quo arbi-
tratur forte melius eruere viritatē: qm̄
videbit curia qua trepidatiōe qua voce
cōstantia ipse zacharias examinat⁹ lo-
quat̄.l.de minore.§.tormēta.ff.de q̄stio.
vñ ꝑpter h̄ vr̄ curiā posse dicere ꝙ vult
poti⁹ principalē cōparere: ꝛ dictū Jac.
defensorē nō admittere. ¶ Si eñ h̄ pōt
iudex ꝛ curia i causis ciuilib⁹: vt est tex.
l.i.fi.C.de ꝓcur. quātomagis posset hoc
dicere in causis capitalib⁹ siue crimina
lib⁹ ꝛ grauissimi preiudicū ne maleficia
remaneant ipunita: vt dictū est. Et hoc
vr̄ de mēte Bar.in.l.q̄ bona.§.si aliena.
ff.de dam.infec.circa finē dicti.§.super
2 qō.†an iuramentū veritatis posset pre-
stari a ꝓcur. vr̄ dicere ꝙ admittat̄ ꝓcu
rator qñ hȝ speciale mandatū ad sic iu-
randū: vt tūc possit admitti p̄terq̄ in cā
criminali propter illā rationē: qꝛ ex ꝓla
tione vocis ex trepidatiōe et ex colore
iudex pōt ꝛ dȝ se informare ꝑ text.in.d.
§.tormenta. ¶ Et lȝ in.§.si alieno.dicat
ꝙ hoc ꝓcedit in criminalib⁹ sed nō in ci
uilibus.tñ ipse idē Bart.videt̄ idē sen-
tire in ciuilibus: vt si iudici vr̄ cōpellat
principalē ꝑsonaliter ad se venire quā
do arbitrat̄ ab eo meli⁹ eruere veritatē.
Et hoc sequit̄ Bal.l.d.l.fi.C.d ꝓcurato.
3 vbi vult† ꝙ vbicūq̄ iudex ex cōiecturis
mouet̄ ad credēdū ꝙ p̄ncipalis melius
nouerit veritatē tā in cā ciuili q̄ i crimi
nali possit iudex cōpellere p̄ncipalē ad
veniēdū ꝑ legē vbicūq̄.ff.de interroga.
actio. et ꝑ tex.in.d.§.tormēta. lȝ nō sint
alia indicia nō debeat cōpellere princi
palem ad veniēdum ne auferat benefi-
ciū missiōis ꝓcurato. iure cōcessum. Et
istud videt̄ verius: lȝ Jaco.butri.dixerit
4 in.d.l.fina.C.de ꝓcurato.† qđ quando
ꝓcurator habet speciale mādatū ad sic

dicendum ꝙ tūc nō cogat̄ venire prin-
cipalis. qđ vr̄ sequi Jo.an.in.c.fi.de iu-
ra.calū.lib.vj.in nouel. ¶ Sȝ verius vi
det̄ ꝙ curia possit eū cogere ad veniēdū
ꝛ interrogare eum. ꝛ cogere r̄ndere ꝑso
naliter ꝑ.d.l.vbicūq̄.ꝛ.c.cū Jo.de fide
5 instru.† Et qꝛ iudici ꝑmissum est etiā in
ciuilib⁹ causis olb⁹ modis ꝑquirere ve
ritatē: vt.l.is apud quē.C.đ edē. ergo vt
videat qua trepidatiōe quo colore qua
cōstātia loquat̄ vr̄ ꝙ iudex ꝓ ista verita
te habēda possit cōpellere p̄ncipalē ad
veniēdū: maxime qꝛ verebit̄ iudicem et
presentiā iudicis. ¶ Ex quibus videt̄ ꝙ
iudex possit mādare vt veniat p̄ncipa-
lis tanq̄ meli⁹ instruct⁹ qñ habet indi-
cia ꝙ melius habeat̄ veritas ab eo. si-
ne istis indicijs aūt nō credo ne auferā
tur vsus ꝓcuratoꝝ nolēti ꝑ se litigare.
l.j.in fin.ff.de ꝓcu. etiā hoc in ciuilib⁹ ꝛ
in criminalibus in q̄b⁹ admittit̄ ꝓcurā
tor. lȝ in his in quibus ꝓcurator nō ad-
mittit̄ hoc disputare videt̄ superuaca-
neū: qꝛ principalis dȝ per seipsum cau-
sam defendere.d.§.ad crimen. ¶ Sȝ p̄-
dictis nō obstātib⁹ in hac cā est intuen-
dum qualiter iste Jaco. velit in iudiciō
cōparere: si enim vellet ꝓ filio absente
tanq̄ ꝓcura. interuenire assūmēdo no-
mine filij iudiciū ꝛ telam iudicij. Et tūc
cōiter oēs doctores cōcludunt ꝙ tanq̄
ꝓcura. non admittat̄: qꝛ si vellet facere
actū ꝑ quē p̄iudicari posset reo absen-
ti ꝓcur. nō admittit̄ ꝑ text.in.d.l.pen.§.
ad crimē.de publ.iudi. ꝓbat̄ in.l.j.§.an
6 per aliū cā appella.† Naȝ in causa ap-
pellatiōis sñia pōt ferri ꝫ absentē etiā
lite non contest.l.fi.§.illud.C.de tempo.
appel. ꝛ tñ qñ agit̄ causa publici iudicij
seu capitalis nō admittit̄ procurator. ꝛ
si admitteretur in aliqua cā criminali
vel ciuili: ꝛ videret̄ iudici ꝙ melius ha-
beret̄ veritas ꝑ principalē existentibus
de hoc veris indicijs posset nō admitte
re ꝓcuratorē ꝛ velle ꝙ debeat p̄ncipa-
lis cōparere. ¶ Si aūt Jacobus pr̄ vel-
let venire tanq̄ pater ꝓ suo interesse et
nō tanq̄ ꝓcurator posset: ꝛ tūc esset ad-
mittēdus vt in.l.lucius.ff.de appel. qꝛ
sic admittit̄ dñs ꝓ seruo in cā crimina-
li ꝓ suo interesse: vt.l.si cuiusdā.ff.de ap

cu.ita ꝛ pr̄.Et de hoc vi
dent esse plurimi tex.l.I.
§.ij.iij. ꝛ.iiij.ff.de lib.cā.
vbi pr̄ ꝓ liberali cā filij
pōt interuenire ꝗtoma
gis pōt.vbi īponit̄ pena
mortis absenti. ¶ Itē qꝛ
cū iste absens dānari ħt
hedū ipse pr̄:ſꝫ ēt q̇libet
vr̄ posse allegare cās in
nocen.l.seruū q̇cꝗ.§ pu
7 blice.ff.de ꝓcu.† Et ipse
iudex si nemo allegaret
dꝫ de innocētia ei⁹ q̇ in
a q̇rit inuestigare a .l.j.in
fi.ff.ꝺ qō.ꝛ.l.si nō defen
dant̄.ff.de pe.imo iudex
ipse de facto dꝫ supple
re defectū partis:qꝛ vbi
absens dānari ħt ibi iu
dex ad inq̄rēdū veritatē
dꝫ inq̄rere rei veritatē ꝛ
inq̄siti innocentia.iuxta
no.in.l.iiij.§.hoc aūt iu
dici.ff.ꝺ dā.īfec.et ī aut.
q̇ semel.C.quo et qn̄ iu
dex.et l.l.vt ampliorē.C.
de appel. ¶ Et lꝫ gl.ibi
dicat ꝙ est speciale l.cā
appellatiōis:tn̄ veritas
est ꝙ idē est in ol cā in q̄
absens dānari pōt ꝑ di
ctā autēticā q̇ semel.ibi
dū dicit ꝑq̇sita veritate.
ꝛ hoc tꝫ Inn.i.c.veniēs.
8 de accu.vbi vult ꝙ q̇li
bet etiā alias inhabilis
possit venire ad allegā
dū causam innocētie ex
qua absens dānari non 1
debeat.ꝛ dico ꝙ hoc pōt
facere etiā ꝓcura.vt est
tex.l.l.reos.C.ꝺ accu.cū
dicit etiā ꝑ ꝓcuratorem
defendi.ꝛ istud ꝓbatur l
l.suū quoqꝫ.§.publice.ꝺ
ꝓcu.dū dicit publice vti 2
le est absentes a quocū
qꝫ defendi. ¶ Et cūꝫ di 3
cat a quocūqꝫ ꝛ est in fi.
de ꝓcu.dꝫ intelligi ēt a

a ¶ Inue
stigare. Ad
hoc viꝺ .d.
alēx.ꝺ imo.
l.l.de pupil
lo.§.seruo.
ff.ꝺ no.op.
nū.et l.l.cū
muliere.sol.
mat. Bal.l
l.fi.l.vij.co
lū C.ꝺ edē.
Bart.l aut.
q̇ semel.C.
q̄mō et qn̄
iu.d. Alex.
l.l.eū q.§.q̄
sto.ꝺ verb.
ob.ꝛ l.l.iiij.
§.ħ aūt.de
dā.īfe.doc.
in .l.j.C.vt
que desunt
aduoca.

quocūqꝫ procuratore.sed istud dꝫ sane
intelligi:vt intelligat̄ de ꝓcuratore qui
vt q̇libet defensor alleget causas inno
cētie:ꝛ tūc admittit̄ nō obstāte ꝙ sit ꝓ
curator.ꝛ istud vult tex.l.d.l.reos.C.de
accu.ꝛ hoc voluit gl.in.l.in eo.§.j.ff.de
reg.iur.vnde etiā dꝫ admittere ꝓcura
torē volētē informare iudicem de iusti
tia accusati ꝛ de ei⁹ innocētia ne inno
cēs dānet̄ dūmodo nō vt ꝓcurator su
scipiat iudiciū:ſꝫ tanꝙ quilibet inno
cētie causas alleget arg.l.nō solū.§.fi.
ff.de ꝓcu.facit.l.nō tm̄.ff.de appel.ꝛ est
similis assistenti iudicio ne colludatur:
qꝛ admittit̄ ad iudiciū:lꝫ telā iudicij nō
suscipiat:vt l.c.cū super.de re iudica.et
l.si suscepta.de inoffi.test.ꝛ in.c.veniēs.
de testi.ꝛ istud tenēt cōmuniter omnes
legiste ꝛ cano.ꝛ dn̄i ꝺ Rota elegāter cō
clu.cxcvj.ꝛ alia cōclusiōe.ccxliiij.vbi di
cunt habentē mandatū ad defendendū
posse ꝓponere excusatiōes ꝛ assumere
partes defensoris per text.d.c.veniēs.
de accu.ꝛ per.d.c.exposuit. ¶ Ex q̇bus
cōcludo ꝙ iste Iaco.tā ꝓ suo interesse
ꝙ etiā vt quilibet possit cōparere ad al
legādū et ostendendū innocētiam filij.
¶ Ad ꝯtrariā partē r̄ndeo.nā etiā si iu
dex ꝛ curia voluissent seu vellēt ꝑnci
palē tāꝙ melius informatū:vel a quo
melius crederēt eruere veritatē ꝙ ꝑso
nal'r ꝯpareret ꝛ ipse foret cōtumax nihi
lomin⁹ predicte excusatiōes innocētie
a quocūqꝫ ꝓponerent̄ admittēde forēt
per ꝑdicta iura. ¶ Et ita dico ꝛ consu
lo ego Antoni⁹ rosellus iuris vtriusqꝫ
doc.comes et miles et ordinarie iuris
canonici Padue legens.

¶ Summariū sup cōsi.xlvij.

1 ☞ Procurator in cā capitali ad ostē
dēdū accusati innocentiā an vt ꝓcura
tor vel defensor admittēdū sit:et in q̇b⁹
casib⁹ criminalib⁹ defensor audiri de
beat:et de intellectu quāpluriū legum
multa pulchra numeris omnib⁹ sequē
tibus per totum consilium.

Procurator qn̄ in aliquo iudicio inter
uenit:scia in eius ꝑsona formari dꝫ.

Criminib⁹ ad veritatē eruēdā maxime
principalis presentia cōfert:vt iudex vi
deat:qua fronte:quā trepidatione aut

quo animo loquatur.
4 Reus non ante quis dicitur ꝙ eius no-
men inter reos receptum fuerit: et sic
post litem contestatem.
5 Verbũ ꝓseq̃ndũ act⁹ ꝑfectionẽ denotat
6 Genus a quo removetur: quelibet etiã
species removetur.
7 Procurator accedere potest nedũ quã
do relegationis pena imponẽda venit
sed etiã alia q̃cũq̧ pena: dũmodo snia
contra absentẽ ferri possit.
8 Crimine lese maiestatis absens dãna-
ri potest.
9 Innocentiã allegare cause merita tan
git que ꝑ alium expediri nõ possunt.
10 Absentie causas qui ostendere velit: in
causis capitalibus admittendus est.
11 Rei innocentiam ad investigandam iu
dex laborare debet.

¶ Consilium.xlvij.

1 In Christi nomi
ne † Ac invocata spũs san-
cti gratia amen. Quanq̃
per supra scriptos famosis-
simos docto.ꝺ.⁊ ante me consulẽtes fa
cũdissime allegatũ ac ꝑoptime ꝯclusũ
fuerit in casu suprascripto tamen inde
corũ nõ esse arbitrat⁹ sum. rẽ a funda-
mentis exordiri.⁊ ratiões olim tactas
ꝑ maiores ⁊ preceptores nostros in me
diũ adducere vt iudicũ ꝯsciẽtia q̃ debẽt
veritatẽ sequi. vt in aut. q semel. C. quo-
modo ⁊ qñ iudex. in semitaȝ ipsi⁹ verita
tis adducantur vt rectũ de ipsorum ore
iudiciũ ꝓdeat. iuxta no. in. l. reȝ nõ no-
vã. C. de iudi. Magna igit̃ in ꝓsenti ma-
teria fuit antiquorũ ⁊ modernorum do
cto. altercatio. que orta est ex difficulta
te intellect⁹ potissime trium legũ queꝫ
fundamẽta sint in hac materia. tamẽ in
ter se ꝯtrariari vident̃. vcȝ. l. servũ quo-
q̧. §. publice. ff. ꝺ ꝓcu. que dixit publice
vtili esse absentes a quibuscunq̧ defen
di in capitalib⁹ iudiciis defensionẽ dari
ꝓpterea cõcludit ꝙ vbicũq̧ absens dã
nari põt ibi ꝙuis ꝑsona ꝓ eo facientem ⁊
innocentiã excusantem audiri equum ⁊
ordinariũ est admittere. ¶ Alia est que
huic cõcordari vt̃. l. reos. C. de accu. que
noluit reos capitaliũ criminum absen

tes etiã per ꝓcuratores defendi posse.
Quibus ꝯtrari vt̃ text. in. l. pe. §. ad cri-
men. ff. de pub. iu. q voluit ad crimẽ pu-
blici iudiciũ ꝓsequendũ frustra ꝓcura-
torẽ intervenire ⁊ multomagis ad defen
dendũ lȝ ꝑmiserit excusationes absñtiũ
iudicib⁹ allegari posse: vt. si iustã absen
tie cãm habeãt sniam deferant. ¶ Et si
volum⁹ inq̃rere rationẽ hui⁹ legis ꝓhi
bitive: quare vcȝ noluerit reũ posse de-
fendi ꝑ aliũ: vt voluisse vident̃ alie due
leges dixit gl. in. d. §. ad crimẽ. qꝺ ratio
2 est. † q: qñ i aliquo iudicio ꝓcurator in-
tervenit in ei⁹ ꝑsonã dȝ formari snia. l. j.
C. de sent. ⁊ interlo. om. iudi. ⁊. l. liberto.
in fi. ff. de neg. gest. q in cã criminali for
mari nõ põt in ꝑsonã ꝓcu. q: ipe est inno
cẽs ⁊ lex noluit absentẽ dãnari imo po-
ti⁹ voluit facinus impunitũ relinqui. l.
absentẽ. ff. de penis. ⁊. l. sancim⁹. C. eo. q
rõ lȝ videt̃ bona tñ nõ placuit Bart. qñ
ita demũ in ꝓcuratorẽ venit formanda
snia qñ talis est que põt in ipm cadere
secus aũt si nõ potest: vt. l. fi. C. de iniur.
¶ Et ideo melior rõ videbat̃ esse ne iu
dicia remanerẽt clusoria. vt. l. si pretor.
ff. ꝺ iudi. Et ne maleficia remanerẽt im
punita: vt. l. ita vulnerat⁹. in fi. ad. l. aq̃l.
⁊. l. si lõgi⁹. §. si fili⁹. ff. de iudi. ⁊. l. si a reo
§. qꝺ vulgo. ff. de fideius. ⁊. l. bona fides.
ff. deposi. Et tñ ista rõ nõ est oĩno ꝟa. q:
fm eã seq̃ret̃ ꝙ vbi iudiciũ nõ posset eẽ
clusoriũ puta q: re⁹ esset carceratus ꝙ
dẽret ꝺfensor admitti. ꝙ tñ est ꝯ tex. l. l.
j. §. j. ff. an ꝑ ali. cau. app. vbi dicit tex. ip
sos auditorio adesse dẽre. ⁊. l. ij. ff. de cu
sto. reo. q ꝺt ꝙ carcerat⁹ dȝ ꝑ se ex vin-
culis cãȝ dicere. vñ bar. assignavit aliã
rõnem vcȝ q: presumit̃ ꝙ re⁹ diligenti⁹
defendat cãm suã ꝙ ei⁹ defensor. ar. l. l.
j. i. q fi. ff. ad carbo. sȝ certe ista rõ Bar. q
tñ fuit gl. in. l. nõ solũ. §. fi. ff. de ꝓcu. ⁊ in
l. miles. §. defuncto. ff. de adul. nõ vt̃ eẽ
sufficiẽs q: fingam⁹ defensorẽ esse dili
gẽtissimũ ⁊ ꝑncipalẽ inexpertũ vt i casu
nr̃o. Ergo illa rõne attẽta deberet ꝺfen
sor admitti qꝺ tñ tex. l. d. §. ad crimẽ in-
distincte negavit. ¶ Preterea solet aliã
rõ allegari q: ad hoc vt q̃s possit cõsti-
tuere ꝓcuratorẽ requirit̃ ꝙ sit dñs cau
se l. l. j. ff. de ꝓcu. reus aũt nõ est dñs q:

nemo est dñs mēbrorū suorū.l.liber ho
mo.ad.l.aq.xxiij.q.v.c.cū homo. ergo
tc.q̄ tñ rō nō cōcludit qꝛ pari rōne ipse
met nō possit se defēdere.¶Et ideo ve
3 ra rō mihi videt fuisse.† qꝛ ad eruādaz
veritatē in crimie maxime cōfert p̄sen
tia p̄ncipalis:vt iudex videat qua frōte
qua trepidatiōe aut quo animo loqua
tur.vt.l.de minore.§.tormēta.ff.de qō.
¶Attēta igit ista ratiōe.cū text.d.§.ad
crimē.videret̄ ꝯcludere dictū Jacobū
in casu nostro admitti nō debere.Sꝫ si
hoc cōcluderemus diceremꝰ ꝯ casum
d.§.publice.ꝛ dicte.l.reos.ꝑ quibꝰ con
cordādis cū.d.§.ad crimē.fuerūt multe
ꝛ varie doc.snie.¶Mar.eñ gl.antiquꝰ
pro dictoꝝ iuriū concordia distinxit ꝙ
aut lis erat cōtestata cū reo.ꝛ ꝓcedūt
d.§.pblice.ꝛ.l.reos.aut non erat cōte
stata ꝛ procedit.§.ad crimē.ꝛ mouebat
ista rōne:qꝛ in caussis capitalibꝰ dñs et
nō ꝓcurator venit cōdēnandus in.l.ij.
C.de accu.l.fi.C.de iniur.sed dñs dice
bat ipse non pōt dānari qñ cum ꝓcu
ratore est lis cōtestata:vt.l.furti.§.si qs
alieno.ff.de infa.ꝛ.l.j.C.de sen.ꝛ iter.o.
iudic.iō ante litē cōtesta.solꝰ reꝰ defen
dere se debebat.ꝛ lꝫ ista rō videat appa
rens.tñ ipsam reprobauit Accur.tā in
d.§.publice.ꝙ l.d.l.reos.ꝛ primo qꝛ nō
apparet ꝙ.§.ad crimē.plus loquat an
te lit.contest.ꝙ post.Immo potiꝰ videt
debere intelligi ꝙ loquat post lit.cōte
sta.ꝛ colligit ex ṽbo ꝓsequēdū positum
in tex.ꝛ.l.reos.nō pōt intelligi ꝙ loqua
tur post lit.cōtest.ꝙ tex.dicit absentes
reos.ꝛ sic lis nō poterat esse ꝯtestata:
qꝛ requirit partis presentia.l.j.C.d lit.
cōtest.nec rō Mar.ꝙ qñ cum vno lis est
cōtestata:ille ꝛ nō aliꝰ sit dānādꝰ est ve
ra:qꝛ cōtra casum.l.si quis quū ꝓcura
tor.ꝛ.l.qui ꝓprio.in p̄n.ff.de ꝓcur.ꝛ.l.si
ideo.ff.de euictio.vb apparet ꝙ ꝓcura
tor veniēs post litem cū dño cōtestataꝫ
venit dānandus ꝛ nō dñs ꝛ iura q̄ alle
gat mar.loquunt in ciuilibꝰ non autez
in criminalibꝰ in quibꝰ etiā si ꝓcur.ve
niret ante litē contest.nō posset ipse dā
nari.sꝫ dñs.d.l.ij.C.de accusat.ꝛ.l.fi.C.
de iniur.¶Alia etiā ratione mouebat
mar.qꝛ facilius dꝫ admitti ꝓcur.ante
lit.cōte.ad exceptiōes dilatorias vel de
clinatorias opponēdas ꝙ post:vt no.i
d.l.reos.ꝛ ꝑ gl.ꝛ cano.in.c.veniens.ex
tra de accu.¶Itē ponderabat text.in
4 d.l.reos.† Quia nō ante qs dicitur reꝰ
ꝙ eiꝰ nomē sit receptū inter reos et sic
post lit.cōtesta.vt.l.si maritus.§.p̄scri
ptiōes.ff.de adul.ꝛ.ff.de pū.iudi.l.is q̄
reꝰ.ꝛ.C.q accu.nō pos.l.negāda.ꝛ.C.de
adul.l.adulteriū.Sed hec ratio non vi
det vera:qꝛ etiā ante lit.cōtesta.qs ap
pellatur reus.vt.l.ꝓperandū.§.sin au
tem reus.C.de iudi.nec etiā aliter i ge
nerali vocabulo appellari posset.¶Et
propterea fuerūt alij doc.distinguētes
ꝙ aut quis vult mittere ꝓcuratorē an
te sniam.ꝛ tūc possit.Et ita itelligebāt:
d.l.reos.ꝛ.§.publice.aut ad ipsā sniam
audiēdā.ꝛ tūc nō possit:qꝛ illa est feren
da in dominū:vt.d.l.fi.C.de.iniur.ꝛ ita
intelligebat.d.§.ad crimē.¶Sed quia
ista distictio videt esse cōtra tex.d.§.ad
crimē.qui ꝓhibet oēꝫ actū in causa cri
minali ꝑ ꝓcuratorē expediri vt ꝓbat ṽ
bū ꝓsequēdū in tex.d.§.ad crimē.† Qd
5 denotat perfectionē actꝰ ꝓpter dictio
nē.ꝓ.vt.l.vrbana.§.ꝓnoctare.ꝛ.l.edifi
cia.§.ꝓfecisse.de ṽbo.sig.Et ꝑ ꝯñs tā p̄
mi actus ꝙ ipsa snia expediri non pñt.
Ideo fuit alia doct.sentētia ꝛ distictio
ꝙ aut quis vult pro alio interuenire q̄
ad actus substātiantes iudiciū qui no
ta.in.l.ꝓlatā.C.de sentē.et interlo.om.
iud.ꝛ tūc nō possit.ꝛ ita intelligūt.§.ad
crimen.aut ad ceteros actus accidēta
les.puta ad exceptiones dilatorias vł
declinatorias ꝛ similia.ꝛ tūc possit iter
uenire.ꝛ ita intelligebāt.ꝛ.l.reos.§.pu
blice.¶Sꝫ qꝛ ista distinctio ita simpli
citer dicta nō est vera:qꝛ sunt alique ex
ceptiōes dilatorie:que tāgūt p̄ncipalē
cām tanꝙ ex eis pēdeat iudiciū ꝛ nō po
6 terit interuenire.† qꝛ a quo remouet ge
nus remouet quelibet eiꝰ species.l.si
cuius.ff.d leg.iij.ꝛ in.§.ad crimē remo
uet a ꝓsecutiōe.ergo ab omni spē ꝓse
cutiōis.¶Fuit alia doctoꝝ snia vꝫ ꝙ
aut venit ꝓcurator ex ꝑte rei.ꝛ tūc pos
sit iteruenire.ꝛ ita intelligūt.d.§.publi
ce.dū dicit defensio datur.ꝛ.l.reos.pō
derando verbum reos.Aut vult venire
ex parte

ex parte accusatoris.ꝛ tūc nō possit. Et intelligūt.§.ad crimē.pōderando verbū ꝓsequendū qđ ptinet ad accusatorē vt no.in.l.actio in ꝑsonā.C.de act.ꝛ ob. ¶ Sꝫ isti etiā vhr dicere ꝯ casum legū. ¶ Et primo.in.l.j.§.j.ff.an ꝑ ali.ca.appel.vbi ex parte rei non pōt interuenire ꝓcurator. Itē ꝯ casum.l.fi.C.de liur. vbi illustrib⁹ ꝯcedit in priuilegiū q possint alium accusationē istituere ꝗ aliīs est denegatū.c.si papa.de pui.l.vj.l.ius singulare.ff.de legi. ¶ Itē ēt ꝯ casuꝫ.d.§.ad crimē.vbi đr q multomagis ꝓhibetur ex pte rei ꝗ ex pte actoris. ¶ Et ꝓpterea forte gl.dedit aliū itellectū.vcꝫ q.d.§.publice ꝛ.l.reos loquunt̃ de eo ꝗ venit ad allegādas cās absentie qđ ꝑmittit̃.d.§.ad crimē.qđ et sequit̃ gratia n⁹.xxv.q.iij.c.reos.ꝛ plurimi aliī doct. ¶ Sꝫ qꝛ iste intellect⁹ videbat̃ ꝯ tex.in d.§.publice vbi đr innocētē excusantem ꝛc. Iđ trāsiuit ad aliū intellectū:vcꝫ qꝛ aut loquimur de eo ꝗ venit l. ponēda pena mortis ciuilis vel naturalis:ꝛ tūc ꝓcurator nō admittat̃. Et ita itelligit̃.§.ad crimē.aut venit imponēda pena relegatiōis vel minor ꝛ tūc possit iteruenire.ꝛ ita itelligat̃.§.publice.ꝛ.l.reos. Et tūc intellectū tenuit gl.in.d.§.publice.ꝛ in.d.§.ad crimē.ꝛ l.d.l.j.an ꝑ ali.ca.ap.ꝛ etiā sequit̃ Odo.Ia.de are.Ia.bui.Gui.de suza.Ray.ꝛ cōiter doct. Quidā tñ vltramon.vt Iaco.de ra.pe.Mar.sil.ꝯtiam snlam tenuerūt ꝑ balle gata.l.j.an per ali.cau.appe.quos seq̄t̃ Bal.ꝛ etiā Bar.de iur.rigore ſꝫ de equitate dicā snlam gl.veriorē. ¶ Gui.autē de cu.tenuit opi.gl.dicens.d.l.j.in ver. sed si ea debere intelligi ꝺ pena corꝑis afflictiua que tñ nō sit mors naturalis vel ciuilis:vt ictus fustiū:ꝗ tñ est supra relegationē:vt.l.fin.ff.de iniur. ¶ Dyn. autē magis aperte locut⁹ dixit.ꝙ nedū qñ venit imponēda pena relegationis pōt ꝓcurator accedere:vt voluit gl. sed etiā qñ quecūqꝫ alia pena venit imponēda:dūmodo snia possit ferri cōtra abñtē. Et ita itelligit.d.§.publice.quē sequit̃ Cy.in.d.l.reos.ꝛ Iaco.de aret.in.l.inter accusatorē.ff.de publi.iudi. ſꝫ Bar.hāc snlam plurib⁹ rōnibus voluerit impugnare.voluit eñ ip̄e.d.§.publice.debere intelligi in eo ꝗ venit tāꝗ defensor sine mādato ad ostendēdū de innocētia accusati. Et hoc vbi snla pōt ferri in absentē.que opi.originaliter vr̃ fuisse.Inn.in.d.c.veniēs.extra de accu. Bal.▫o dixit se nō credere q Bart.ita dixerit.lꝫ reperiat̃ ita scriptū in suis recollectis qꝛ dicere q iste defensor possit venire ad excusandā innocētiam vr̃ esse ꝑfunctoriū:qꝛ iudex ꝓpter hoc non instruit̃ suꝑ negotio principali.ꝛ sequit̃ q iudiciū claudicabit qꝛ snla poterit ferri ꝓ absente ꝛ ꝯ ip̄m:nō:qđ est absurdū. Sꝫ cū reuerētia bal.vt refert do.Bñd. de plū.nō vr̃ Bar.intellexisse ſꝫ intellexit q bar.idisilcre loquat̃ in oī crimine capitali:vt velit admitti defēsionē q minime fuit ei⁹ opinio ſꝫ solū qñ snla ferri poterat ꝯ absentē:vt.in.l.lege cor.§.ꝯstitutū.ff.ad.l.cor.de sic.ꝛ.l.ne diu.C.ꝺ penis.ꝛ in.viā.ꝯsti.Hē'i.impatoris.quā ꝓpiis ꝓmulgauit in qua statuit q icriminali lese maiestatis absens damnari possit.ꝛ sic poterit ferri snla tā absolutoria ꝗ ꝯdēnatoria in absentē.ꝛ ꝑ ꝯñs iudiciū nō claudicabit.voluit ergo Bart. q.d.§.publice.intelligat̃ de defensore ꝗ venit ad innocētiā excusandā in casib⁹ in quib⁹ pōt absens dānari. Et vna rō bar est qꝛ principalis reo nō poterit ꝓiudicare.l.si defensor.ff.de interro.ac. Sed cū reuerentia ista rō nil vꝫ:qꝛ seq̄ret̃ q si faceret ꝓcuratorē cū hac cōditiōe vt sibi posset ꝓiudicare q deberet ēt ꝓcurator ip̄e admiti.qđ est falsum.q forma talis ꝓcuratoris est reprobata:vt no.Inn.in.c.ꝯstitut⁹.de ꝓcu.ꝛ cle.j.eo.ti.ꝛ Bald.no.in.l.cum man.C.man. ¶ Propterea do.Bened.de plū.in.d.§.ad crimē.dixit.d.§.debere intelligi de ꝓcuratore absentis qui venit ad ostēdēdum de ipsi⁹ innocētia ꝛ ponit exēplū. aliquis est accusatus statim porrecta accusatiōe pretendit se innocentē ꝛ ad euitādū iudiciū vult ꝓbare ei⁹ innocētiā.certe dꝫ etiā procurator admitti. Et iste est ver⁹ casus.d.§.publice.ad quod facit.l.fi.ff.de req.reis.dum đr tex.neqꝫ qui se defendat habuit.ꝛc. Nā ꝛ hoc fit in causis ciuilib⁹ si apparet actorē non

habere ius agēdi pōt repelli.l.si pupilli.§.videamus.ff.de neg.gest.no.p gl.l.l.vbi pactū.C.d trās ac.sic ꝛ poterit accusator in crialibꝰ excludi p pcur.accusari pbādo innocētiā tāꝗ̃ accusatori ius accusandi nō cōpetat:qꝛ reꝰ crimē nō ꝯmisit.nō ob.ꝙ reꝰ debeat p seipm suā innocētiā purgare.j.q ix.c.decernimꝰ 4.q.v.c.j.ꝛ.xj.q.iij.c.rursus.ꝛ.c.si qn.qꝛ itelligit qn reꝰ vult aliud pbare ꝙ̃ de innocētia. ¶ Item nō ob.ꝙ iudex velit habere pñtiā accusati vt videat qua frōte quo alo ꝛc.vt in.§.tormēta preallega.qꝛ hoc nō ē petere qn reꝰ grauat se impdiēdo inocētia sua ꝫ formā iuris:si.n.vellet simpliciter negare p pcuratorē adeo ꝙ eēt necesse iudici inquirēti vel accusatori suā intētionē fundare.tūc bn̄ posset dicere ꝙ vellet videre q̄ frōte q̄ trepidatiōe quo alo ꝛc. ¶ Hoc em̄ casu mos ei gerēdꝰ ē.l.circa.ff.de pba.ꝛ.c.lꝫ.ex eo.tit.Cōstat.n.ꝙ ad euitādū iudiciorū onꝰ pōt reꝰ dicere se non posse accusari:qꝛ delictū nō cōmisit.l.j.in prin.ꝛ.§.ꝙ aūt.ff.de aleato.C.de his q ad ec.ꝯfu. l.si seruꝰ.Et vt nemo priuatꝰ.l.j.in fi.Et qn lꝫ sine iud.vin.l.j.ꝛ.ij.ꝛ ꝙ ibi no. ¶ † Itē nō ob.ꝙ allegare inocētiā tāgat merita cause q̄ n̄ pñt p aliū expediri:vt.d.l.j.an per ali.cau.appel.qꝛ est verū qn ordinarie pcedit sup crimine ad effectū pene capitalis.Secꝰ si ad exclusionē pcessus quasi p viā extraordinariā.ad qd facit c.veniēs.de accusa.vbi pcu.qui alias deberet repelli in cā criminali admittitur ad repellendū accusatorē ex eo ꝙ alias accusando ꝯfessus est se per calūniā accusasse:ꝛ sic defensio respiciebat exclusionē accusantis nō autē merita cause. ¶ Patet igit ex premissis triplicē esse spēm defensiōis.

10 ¶ † Nā quidā ē qui allegat ꝛ ostēdere vult causas absentieª ꝛ de isto nō est dubiū ꝙ admittitur in causis capitalibꝰ p tex.in.d.§.ad crimē.l fi.ꝛ.l.inter accusatorē.ff.d pub.iud. ¶ Quidā est defensor q vult allegare ꝛ accusare innocētiā rei.Et iste ē duplex.Nā qdā venit ad plenā defensionē rei ꝛ ad suscipiēdū in se onꝰ iudicii.Et iste talis nō admittit in cā capitali.Et ita loquit.§.ad crimē.l pn.fallit tn̄ i casu singulari.l.nō tm̄.ff.de appel.Quidā vo est nudꝰ defensor qui nō vult onꝰ iudiciariū in se suscipere.Sꝫ solū sup inocētia rei iudicē instruere vt ex illa instructiōe iudex veritatē pquirat ꝛ talis defensor dꝫ ad allegādas cās innocentie admitti ꝛ iste est casus ſm hūc notabilē ꝛ verū itellectū.d.§.publice. ¶ Et rō est:qꝛ ēt si nemo defenderet iudex ēt p absente dꝫ eiꝰ innocētiā perqrere:vt l.si nō defendant.de penis.Et ēt p presente q fuisset crimē ꝯfessus ꝛ cōdēnatꝰ vt est tex.multū sing.lꝫ vulgaris sit in.l.j.§.si qs vltro.ff.de qsti.vbi vt ad certiorē ipsiꝰ de se ꝯfessionē puenire ꝛc. quāto ergo magis dꝫ iudex q dꝫ p veritate inquirere.vt.d.aut.q semel.ꝛ in.l.ij.C.de edē.ꝛ equitatē an̄ oculos habere.vt.l.ꝙ si ephesi.ff.de eo qd cer.lo.volētē ipsū instruere ꝛ ad semitā veritatis inducere audire:vt in simili dr l.l.fi.ff.ad.l.iul.de ann.vbi lꝫ mulier.nō admittat ad accusandū.tn̄ admittit ad iudicē informādū de delicto.Ad qd ēt.l.iij.ff.de libe.cā.ibi dn̄ dr adire ptorē ꝛ iudicare rē.Et hoc est qd dixit in.d.§.publice.vbi dū dicit quēuis p eo verba facientē equū est ꝛ ordinariū admittere q̄s si dicat lꝫ in capitalibꝰ causis soleat pcu.repelli:vt in.§.ad crimē.tamen quādo quis est absens,ꝛ potest contra eum

a ¶ Absentie:vide ad hoc Spec. in tit.de pcur.§.rōne igr.ver.fi. sed pcedēs regula.ro. deci.cxcvj. bar.l extrauag.ad reprimē.ver.legitie Sāli.ꝛ doct.in l.reos.C.de accu.ꝛ in.l. ij.in prin.ff. de fer.vbi tenent ꝙ ēt id die feriato fieri possit.

pcedi interest rei publice a quibuscumq defendi & quecumq ei⁹ nole innocentiā excusantē audire nō fcā differentia an veniat tanq pcurator an ṽo vt quilibet defensor: vt denotat l.d. ṽbo quēuis p eo ṽba facientē. ¶Et ppterea et imperator in.l.reos preallegata.caute locutus est: Dū dixit reos capitaliū criminū absentes etiā p pcuratorē defendi. quasi dicat nō solū p pcuratorē: sz etiā p defensorē simplicē defendi. & intelligo defendi.vt.s.dixi declarando iudici ipsius innocētiā: quā tn ex officio inuestigare tenebat. & si talē defensorē iudex admittere nō vellet faceret litē suā & deberet i sindicatu puniri: vt dicit Jo. de imol.in.d.§.ad crimen.p tex.in.d.l.j. §.q autē.ff.de alea. Ad qd facit etiā qd
vij no.Bar.in.l.absentē.l viii.col.ff.de pe. vbi cōcludit.† q iudex dz laborare ad inuestigādā innocētiā rei. & si repit ipm innocētē tanq ɔtumacē ipm absoluere. qd etiā consuluit ipse in suo cōsilio qd incipit a dño Cyno de Bono.potestate Perusij &c. Ita ergo in proposito lz iste Zacharias sit contumax tn si dictū est & pbatū q hominem occiderit ad sui defensionē cū qualitatib⁹ requisitis de quibus habet in.l.j.C.vnde vi. & in.l.scientiā.§.qui cū aliter.ff.ad.l.aquil. debebit iudex ipsuz absoluere.qz cōstat ipm nō cōmisisse delictū. ¶Ex pdictis igit concludo q dict⁹ Jaco.nō solū tanq pater zacharie & p suo interesse & commodo qd habere posset ex psona eius filij pōt ipsius innocētiā allegare & iudici ostendere p tex.in.l.si cuiusdā.C.de accusa. & per no.per Bar.in.d.§.ad crimen. Sed etiā quilibet alius q vellet ei⁹ innocentiā ostendere & iudici allegare per.d.l. reos.&.d.§.publice. & ita alias disputando tenui & sepe ɔsului ac practicaui sequēdo dictā opi.tanq equiorē & ex fontibus iuris emanantem. ¶Et ita dico & consulo ego Modestus Palētonus Patauus legum doctor.

¶Summariū super cōsi.xlviij.

1 ☞ Pater pro filio vel domin⁹ pro seruo: vel abbas p monasterio in causa capitali an tanq defensores saltem audiēdi sint: numeris omnibus sequentib⁹ p totum consilium.

2 Pater quando pro filio comparet dicitur p se admitti: cū vna & eadem persona censeatur.

3 Statutū si dixerit q si quis declinauerit iurisdictionē potestatis ipune offendi possit: si dominus p seruo: vel pater p filio sui interesse ratione ipsam declinauerit: in statuti penā non incideret.

4 Absens vbi ex statuti forma dānari potest. procurator pro ipso potest interuenire: etiam cum mandato vel sine.

¶Consilium.xlviij.

In christi no
1 mine.† In suprascripto cōsultatiōis articulo licet adiectione non indigeat plenitudo.xcvj. distinctiōe.c.cum ad verū. tamen scribam aliquā verba. & dico q in causa capitali ad defensionem serui vel filij pater vel dominus admittitur vbi posset filius vel seruus condemnari vt est tex.in.l.si cuiusdam.C.de accu. alleg.per primum supra consulentem. ¶Et ibi dicunt glo.& doc.q hoc casu nō admittitur pro alio ipse pater quādo comparet p filio: sed dicitur admitti pro se cū censeantur vna & eadē persona.l.finali.C.de impub. & aliis.subsi. & pro suo interesse & p vtilitate propria & pro suo honore. ¶Aliū dicūt q est speciale in his psonis & coniungunt inuicem he due solutiones: & licet tex.dicat de seruo. ¶Idem dicunt doc.presertiz Salycetus qui alios refert in patre et filio per.l.j.ff.de lib.homi.exhi. & etiam in abbate & monacho qui equiparātur seruo.c. cum olim.de priuileg.vndē in
2 ferunt.† q stāte statuto q si qs declinauerint iurisditionē potestatis possit impune offendi q si dominus p seruo vel pater pro filio declinauerit ratione sui interesse nō incideret penam statuti: qz de his non loquitur & similiter nec fili⁹ vel seruus incideret: qz nec ipsi declarauerūt: sed plus est qd nedū pater pro filio verū quilibet extraneus p extraneo pōt cōparere etiā sine mādato. Si cōparet & offert se probaturū de innocētia: puta qz ille qui dr fuisse occisus p accusatū

vel inquisitū occisus fuit p aliū vel qꝺ erat bannit⁹ vl' ꝙ fecit gr̄a se defendēdi qꝛ fuit insultat⁹ certe ad hūc actū defensionis ⁊ offensiōis ꝙ absens veniat absoluēd⁹ nō cōdēnād⁹ quilibet admittit etiā sine mādato: vt est tex. in. §. publice. fm Bart. ⁊ Pau. de cast. ⁊ alios. Et lꝫ approbiet sibi hoc intellectū ipse Bart. ad illū. §. tamē fuit antiquoꝝ doctoꝝ sentētia scilicet Jaco. de are. ⁊ Dy. q̄ cōsuluit in q̄dam causa de regio: vt refert Joā. an. in addi. Specu. de pcu. §. j. Et Gādi. in libellis meleficio. rubꝛ. xxj. vbi tractat de materia illi⁹. §. pubice. Et ibi
4 tradit doctrina p doc. † ꝙ vbi pōt dānari absens ex forma statuti ibi pōt pcur. interuenire p ipso ⁊ nō curāt doctores an habeat mādatū vel nō: qꝛ si admittit sine mādato forti⁹ cū mādato: sꝫ solū refert ad quē actū petat se admitti: qꝛ si vt ostēdat absentē debere absolui tāꝗ̄ nō obnoxiū vel innocētē vel nō debere condēnari debebit admitti vt defensor: sꝫ si generaliter petit se admitti ad oēs act⁹ tāꝗ̄ pcur. nō esset admittēd⁹ l causa capitali: qꝛ nō posset actū preiudicialē facere vt aliq̄d cōfite. ꝯ absentē in ei⁹ preiudiciū fm doc. in d. §. publice. Qꝺ autē dicit de causis absentie intelligēdū est de causis absentie facti. puta qꝛ dicat absentē detētū l vinculis vl' morbo sontico opp̄ssum ⁊ nō posse cōparere: vl' ꝙ fecerit ad sui dfensionē ⁊ sic q̄ sūt allegationes causarū q̄ ꝯsistūt i facto: sec⁹ si vellet allegare causas iur. qꝛ diceret defensor locū ad quē citat⁹ est absens nō esse tutū vel iudicē nō esse competētem. nam has causas q̄b⁹ nō est certū an absens vteret nō pōt allegare sine mādato cū re⁹ possit eis renunciare. c. veniēs. ⁊ ibi p Inno. extra de accu. sed si haberet mādatū bene admitteretur.

Et breuiter ꝯcludo ꝙ supradicti docto. cōsuluerunt. Et ita dico et consulo. ego Laurē. de Palazolis Juris vtriusꝗ doc. Padue legēs iura canonica.

Summariū sup cōsi. xlix.

1 Doctr⁹ bānit⁹ in libꝛis. cc. ⁊ ad inquirēdū p homicidio secūdū statuti formā: vult post dictā ꝯdēnationē mittere pcuratorē suū ad allegādū innocētie causas: ⁊ ad pbandū. ꝙ vulnerat⁹ p eū decesserit defectu: ⁊ mala custodia: et culpa ipsius vulnerati mortui: ⁊ non defectu ipsi⁹ vulnerātis: qꝛ pbato homicidio absens etiā de homicidio secundū formam statuti dānari posset: queritur quid iuris: numeris omnibus sequentibus per totum consilium.

2 Judex de facto supplere potest: ⁊ absentis innocētiam querere: vbi sentētia in absentem ferri potest.

3 Procurator ⁊ quilibet appellare pōt p eo. qui ad supplicium ducitur.

4 Procurator in criminalib⁹ admitti nō debet: q̄ faceret actum p quem absenti preiudicaretur.

5 Statutū si dixerit: ꝙ absens ad mortē dānari possit: pcurator ad allegādū innocētie causas admitti debet.

6 Uniuersitas in delictis se p procuratorem defendit.

7 Absens in quibuscūꝗ damnari potest: in illis eiusdem pcurator ad ipsum defendendum admittitur.

8 Procurator nō admittitur ad totā causam: in qua dn̄o obesse ⁊ pdesse potest.

9 Statutū quod est cōtra ius cōmune: ex identitate rationis extēdi non debet.

10 Lex quando alterius legis rationē aufert tatis lex correcta esse censetur.

Consilium. xlix.

IN christi nomine Amen.

1 † Omnipotētis dei postulato suffragio Jsta questio semper mihi visa est dubia. pl⁹ ppt auctoritatē docto. qui vhr sensisse diuersa ꝙ ex dispositiōe iuris: qꝛ cū absens dānari potest videt posse interuenire procurator. text. videt apert⁹ in. l. seruum quoꝗ. §. publice. ff. de procur. vbi tex. dicit reipub. interest absentes a q̄buscūꝗ defendi. ⁊ ibi dꝫ itelligi ēt a pcuratore. cū illa. l. sit posita i ti. de pcur. Et marie cū tex. dicat p quēuis quem dicat nō solū p pcuratorē sꝫ etiā p alios. At idem l. reos, C. de accu. dn̄ dicit reos capitalium criminum per procuratores defendi posse. ⁊ l. absens re⁹. ff. de procu.
2 ⁊ est ratio † vbi sn̄ia pōt ferri in absentē

Index ibi supplere pōt de facto: et quere re innocētiā absentis vt in auth. qui semel. C. quō et qñ iud. l. ij. et qd ibi not. et l. ampliores. C. de accu. et lz gl. dicat ibi q est spāle in cā appellationis nō est verū: vt no. Inn. in c. veniēs. de accu. no. doc. in c. bone. de postu. prel. no. Bar. l. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dā. infec. et p hac snīa videt tex. in l. non tantū. ff. de app.
3 vbi est tex. † q pcurator et qlibet alius pōt appellare p eo qui ducit ad suppliciū. ¶ In contrariū vr text. in l. j. ff. an cause appel. per aliū vbi videt tex. q in cā appellationis etiā lite nō contestata pōt ferri snīa in absentem. l. fi. §. illud. C. de temp. appel. et th in causa appellationis in crimine indistincte dicit ad crimē publici iudicij frustra interuenit pcur. et videt loq ille tex. etiā in causis in qb potest ferri sentētia in absentē vel psentē. Nā dicit q si ppoit iusta cā absens damnari poterat. et tex. illius. §. illud. loquit indistincte q in causis capitalib nō admittit pcurator, et pro hoc etiam vr casus in c. veniēs. de accusa. vbi tex. dicit q non admittitur pcurator in cā criminali. Et th ibi loqmur in causis in qb absens dānari poterat, et p ista snīa
4 facit. † qr in istis crimiminalibus nō dz admitti procur. q faceret actū per quē preiudicaret absenti. et qr tex. in l. ij. C. de procur. videt admittere procu. in criminalibus in quib sola pecuniaria pena venit imponēda. et idē tex. in l. j. ff. an p aliū ca. appella. et qr est speciale in illustribus vt in cā iniuriarū pcurator p eis ad accusandū admittat. ¶ Ex quibus rationib tenet Bar. in d. §. ad crimen ibi. ¶ Sz prio qro q etiā vbi absēs dānari pōt nō admittitur pcurator qui dño obesse vel prodesse possit. Idem tz in extrauagāti ad reprimen. in gl. in verbo legitime. ¶ Nō ob. §. publice. qr loquit generaliter de quolibet vt sine mandato possit allegare causas innocentie sed nō vt pcur. ita q possit abesse dño. et hoc etiā videt tenere dñs Anto. de but. in d. c. veniēs. Ego autem teneo q pcur. possit admitti ad allegādū causas innocentie tex. est in l. reos que est. l. iij. C. de accu. dū dt reos etiam per pcur. in causis capitalib defendi posse. et etiā tex. l. §. publice. dū dicit p quēuis vt. s. dixi. et in l. absens re de pcu. et
5 ita ꝯsuluit Do. Dy. † Qd si statuto cauet q absens dānari possit ad mortē ibi admittitur pcur. ¶ Nō obstāt rationes ꝯrie. Et primo. l. j. ff. an p aliū ca. ap. qr si interponit appellatio in causa capitali ambo accusator et re debent teneri in vinculis: vt no. in l. j. ff. de custo. reo. Et in l. j. §. ad turpil. vt. s. dixi. vñ illa. l. j. nō pōt intelligi in absente. Et q dz admitti pcu. pbat qr pro absente in his i quib damnari pōt ibi admittitur pcur. Sed nō ad excusandū illum in quib damnari pōt. Sz qr tūc regulariter absens nō damnat de crimine: sed solū annotant bona pter contumaciā: vt. l. j. C. de requi. reis. Ideo nō admittit pcur. ad defendēdū cām criminis: qr de illo dānari non pōt. l. absentē. ff. de pen. sed bene admittit ad allegādū causas absentie: ne pter cōtumaciā bona annotentur. Et hoc dicit. §. ad crimē. dum dicit snīa fertur scilz annotationis bonorū: qr de snīa criminis loq nō pōt qr in absentē nō fert. ergo nō admittitur pcur. l. absentes. ff. de penis. et ideo male argumētatur domi. Anto. de butr. i casu dicti. §. ad crimē. qr nō loquit vt differatur snīa criminis sz qd differat sentētia annotationis bonorū. ¶ Itē fallit in casu. l. tā collatorū. C. de re mili. li. xij. vbi est ca-
6 sus. † q vniuersitas in delictis se defendit p pcuratorē. et est text. l. d. l. reos. de accusat. et l. absens re. ff. de procur. Et ideo qñ absens damnari posset de crimine credo q admitteret procurator. l. reos. de accusati. et ex hac infero cōclusionē q. l. reos. C. de accusatio. potest loq in pcuratore etiā excusante crimē. et nō solum in excusante causas absentie ꝯtra Barto. ¶ Ex quo infero talē cōclu-
7 sionē. † q vbi absens damnari potest in his in qb dānari pōt admittit pcurator. et si potest damnari de crimine etiā ad allegādū causas innocētie criminis ꝯ Cyn. et Bartol. et hec sunt vera siue sit crimē publici iudicij siue capitale mortis siue priuatū. ¶ Nec ob. predictū. c.
8 veniēs. de accusa, vbi est text. † q in cri-

minib' nō admittit pcurator. & in loqui-
tur in criminib' in qb' absens dānari
poterat: qr ego dico q in causa crimi-
nali vbi absens dānari pōt ibi pcurator
admittitur ad allegādū causas innocē-
tie: sed nō admittit ad totam causam in
qua potest obesse et pdesse dño & ita
loquit. c. veniēs. Sz in sola excusatione
innocentie criminis vel excusationis
absentie nō pōt obesse dño. lz solū pdes-
se. Et ideo generaliter procurator in cā
criminali etiā p absente suscipiendo in
se totā causaz non admittit. Et isto mō
pōt intelligi. l. j. an p alium cā appella.
Sed bene admittit ad allegandas cau-
sas innocentie. & ita potest responderi
q ibi nō dz sumi argumētū a contrario
sensu. & ista faciunt ad qōnē nostram
presentem. Si absens ex forma statuti
pōt capitaliter damnari q ibi ad defen-
sam & ad allegandū causas innocentie
admittit pcura. & istud vt dixi cōsuluit
do. Py. & bene lz aliq dixerint cōtrariū
9 dicētes. † q cū istud statutū esset cōtra
ius cōe nō dz extendi ex identitate ra-
tionis iuxta nota. in auf. quas actiōes.
C. de sacrosan. eccle. Sed dānari pōt vt
s. dixi. ¶ Itē qr ratio quare nō admittit
pcurator de iure cōi ad allegandū cau-
sas innocentie criminis est: qr absens
de crimine damnari nō potest: vt supra
dixi. vñ frustra admittit pcurator ad de-
fendendū crimē ex quo absens dānari
nō pōt: sz cū p statutū admittit absens
damnari de crimine tollit legis ratio q
nō permittebat procuratorem admitti.
ergo sublata illa rōne admitti pōt. Et
de hoc est gl. in. l. q se patris. C. vñ liberi
& gl. fi. in. c. statutū. de elec. lib. vj. dixi ple-
ne in. l. si vo. §. de viro. ff. solu. matrimo.
10 illa fallacia in qua dixi. † q qñ lex au-
fert rationem alterius q talis lex cen-
setur esse correcta. Et hoc tenēt dñi de
rota cōclusione. cxlvj. Et alias tenēt in
alia cōclusiōe. cxliiij. &c. ¶ Ex qb' cōclu-
do q isto casu qlibz debeat admitti ad
excusandū causas inocētie. & multo ma-
gis pcurator: lz pcurator ad totā cām
admitti nō deberet. ita debēt itelligi ista
iura. ¶ Et ita vt. s. scriptū est dico iuris
esse Ego Anto. de rosel. vtriusq iuris
doctor nat' dñi Roselli Antonii docto-
ris famosi ac sacri cōsistorij sanctissimi
Pape aduocat' paupez cōes & miles.

¶ Summarium sup consi. l.

1 Procurator siue defensor ad alle-
gādū absentis de capitali crie accusati
innocētiā: an & qb' in casibus audiēdi
sint numeris olb' sequit. p totū cōsiliū.
2 Pater vel alius quicūq proponere & p-
bare pōt: q occidēs ad sui defensionez
occiderit.
3 Statuti ex forma qñ cōtra absentē ad
sententiā diffinitiuam pcedi pōt qlibet
ad allegādū inocētie causas admittit.
4 Absens si a nemine defendat: iudex pōt
& dz p illi' innocētia ex officio qrere.

¶ Consilium. l.

In christi nomine. † Si curia magnifi-
ci domini potestatis fecit
istū dominū zachariā ab-
sentem citari ad finē vt q
ipm non venientem solum procedatur
ad sniam banni ad inquirēdū & ad cō-
dēnationem aliquam pecuniariaz sibi
imponendā porsus contumacia. Clarū
vt mihi q nō teneat admittere patrem
vel alium qui veniat tanquā pcurator:
vel etiā tāquā defensor illius velit ppo-
nere & pbare q occiderit ad sui defen-
sionē: vel aliā causam sue innocētie ad
effectū euitandi dictā penā cōtumacie
banni ad inquirandū & cōdemnationis
pecuniarie. Si autem vellet q ipse cita-
tus psonaliter cpareat tanquā melius
informat' vt videat quo vultu & qua tre-
pidatione loquat: vt vult & seruat cōmu-
nis practica p. l. fi. C. de pcur. cū ibi no-
ta. pcedit id qd. s. dictū est. cū magnum
preiudiciū non sequat ex hoc. Sed si fe-
cit eum citari ad finez vt nō comparue-
rit habetur pro confesso: vel vt contra
ipsum absentem procedere possit super
veritate criminis et ad banniendum
ipsum vt si fuerit postea dephēsus pu-
niat vltimo supplicio vt in facto dicit. &
sic ad sententiam diffinitiuam ex forma
statuti permittentis clarū & plusq cla-
2 rum videt mihi. † q curia de iure possit
& debeat admittere patrē vel aliū vel-

fem pponere r probare q occiderit ad sui defensionē aut aliaz cām innocētie ipsi⁹ absentis a r sic q de iure nō sit con demnandus per.l.seruum quoqꝫ.§.pu blice.de pcur.r.l.nō solū.eo.ti.in fi. ¶ Et
5 est communis sentētia.r q qñ ex forma statuti cōtra absentem pcedi pōt ad sen tentiam diffinitiuā admitti pdebeat qui libet ad allegādū causas innocētie ne absens forte innocēs condēnetur r hoc ꝫ Bar.l.l.pe.§.ad crimē.de publi.iudi. r Inn.in.c.veniēs.de accu.r Jo.an.in addi.Spe.de pcu.§.j.in addi.ꝗ incipit p hoc vt.in fi. ¶ Nec isto casu procedit cōis practica q iudex possit velleq ab sens citat⁹ psonaliter cōpareat.et si nō cōparuerit q nō teneat admittere excu satiōes illius sed possit pcedere ad sen tentiam diffinitiuā tāqꝫ de crimine sibi cōstet per tacitā cōfessionē r fictā absen tis:qꝛ si contingeret q innocēs sepe cō demnaret ꝗ citat⁹ timore torture forte nō appareret nec pter hoc q recipiant excusationes p absente iudiciū reddet 1 delusoriū.Qꝛ si defensiones pposite nō probabūtur absens poterit cōdemnari pena bāni ꝗ statiꝫ habebit executionē. Et pena etiā corporali illi⁹ criminis ꝗ executionē habebit sine nouo pcessu si bānit⁹ postea depzehēsus fuerit iuxta no.per Bar.in.l.diuus.de custo.reorū. ¶ Nec etiā obstat illa rō cōis practice 2 q meli⁹ haberi pōt veritas p ipm prin cipalem absentē si personaliter compa reat rc.q lꝫ hoc veruꝫ sit:si tamē iudex 3 hoc modo nō posset habere veritatē qꝛ absens nolit comparere personaliter dꝫ velle eū habere eo mō quo potest. Et sanctius putare dꝫ ipsum absentem no centem absoluere qꝫ eum innocentē cō demnare.l.absentē.de pen. ¶ Et p hāc 1
4 rationem iura volunt.r q si absens per neminē defendat iudex possit r debeat ex officio p illius innocētia ꝗrere eodē mō.r multomagis dꝫ defendentē illius innocentiā admittere. Ideo de subscri ptione requisitus idē qd.s.dictū est per superiores eximios doctores dico r cō sulo iuris eē. Ego Ang.de cast.vtriusqꝫ iuris doc.fili⁹.q.d.Pau.ꝺ ca.ord.legēs iura canonica in studio Padue. ¶ Idē qd in superioribus cōclu sum est p suprascriptos clarissimos doc.sic cōsu lo ego Leo de lazara.ll. doc.r miles. ¶ Et ita vt supra cōsultū est dico r cō sulo ego Michael de ma rostica iurꝫ vtriusqꝫ doc. iura ciuilia legens Pa due;qꝛ si dñs admittit p seruo ad defendendū p suo interesse in cā capi tali r criminali:vt.l.ij.C. de accu.r etiā ꝗlibet ex trane⁹ penit⁹:vt.l.nō tm in rōne sui.ff.de appel. multo forti⁹ dꝫ admitti pater p filio:vt.ff.de lib. cau.l.j.ij.iij.r.iiij.Et hoc rōne sui ītereffe affectio nis.l.si quideꝫ.ff.q me tus causa.

¶ Summariū sup.cōsi.lj.
Procurator l crimi nalib⁹ ad allegandū ab sentie accusati cāe:rcau se etiā cāe:r innocētiam ostendēdum an admitti possit r debeat:numeris omnibus sequētib⁹ per totum consilium.
Re pecuniaria nihil p hibet procuratorē respō dere posse.
Mulier r minor quo ca su ad defensionē admit tantur.

¶ Consilium.lj.

IN chri sti noie.† Sa tis clare r ap te consultum est qd pater possit pro fi lio cōparere:r aperta ista materia.s.vtrū in crimi nalibus possit admitti procurator ꝗ erat dubia r nō immerito quia ha bemus tex.omnino cōtra rios.r primo.l.pe.§.ad

a ¶ Absen tis.ꝫ nun quid talis procurator cauere de beat:vide Barto.in.l. pe.§.ad cri men.versi. quero et in tro materiā ff.de pub.iu di.Bart.i.l. exigendi.§ fi.ij.ꝗro.C. de procu.et facit qd vo luit Bar.in l.obseruare versi.deinde no.C.ꝗ ap. non rec.ad materiā au tem totius cōsiliū vide do.Alex.in l.aut facta §.fin.de pe.

crimē.de pub.iudi.ꝛ.l.j.ff.an ꝑ aliū cā
2 ap.†vbi dicit ſi reo pecuniaria eſt nihil
ꝓhibet noie eiꝰ te iuſte rñdere.Sin aūt ſ
nō ſit pecuniaria cā ſꝫ capitalis ꝑ ꝓcu
ratorē agi nō lꝫ.ꝛ ꝑ alia pte habemꝰ.l.
ſeruū quoq̨.ꝭ.publice.ff.de procur.ꝛ.l.
reos.C.de accu.q̄ nō poſſunt clariꝰ loq̄
ſ ꝙ admittat̄.pcur.Jmmo nedū pcura.
ſꝫ q̄libet ex̄neꝰ:vt dicit gl.magi.in ſt.in
3 d.ꝭ.publice. † vbi dicit ꝙ mulier ꝛ mi
nor admittunt̄.hec.n.defenſio ē d̄ iure
naturali ſauorabilis ꝛ maxie in patre
q̄ plꝰ diligit filiū ꝙ ſeipm.l.iſti quidē.
qd met.cā.ꝛ hoc reſpectu dꝫ ꝑmitti pa
tri hec defenſio.cōcedit̄.n.l ſeruo de q̄
minꝰ vr circa qd non inſiſto.Circa que 1
doc.ꝛ gl.intelligūt iura ꝑdicta ꝙ in cri
minalibꝰ nō admittatur ꝓcurator ꝑnci
paliter ad fundandū iudiciū ꝛ telā iu
dicij.ꝛ ſic locū habent iura.ſ.primo lo
co allegata.Sꝫ allegādo cās abſentie
ꝛ cauſas cāe.Et ad oſtēdēdū inocētiā
bene admittit̄.Jmmo ad oēs defenſio 2
nes quibꝰ rōnibꝰ et aliis de quibꝰ.ſ.ſit
mētio. ¶ Jdē cōſulo ego petrꝰ de zan
chis legū doctor. ¶ Jdē qd.ſ.dictum ꝛ
cōcluſuꝫ fuit ꝑ vltra ſcriptos famoſiſſi
mos dños meos dños ꝯſulētes arbitror
de iure veriſſimū.ego Jo.d̄ verzeriſbꝰ le
gū doctor minimus.ꝛ iō de ſola ſubſcri
ptiōe requiſitꝰ manu ꝓpria ſubſcripſi.
¶ Jdē qd.ſ.cōſul ū ē eſt ꝑ ſupraſcriptos
famoſiſſimos docto.dico iuris eſſe ego
Bluarotꝰ legū doctor natꝰ quoñ.famo
ſiſſimi doctoris dñi Jac.de Bluarotis.

¶ Summariū ſup cōſi.lij.

1 Homicidiū ſi in ꝓpatulo ꝛ corā plu
ribꝰ cōmiſſum fuerit:nunq̄d iudex ab
ſenti accuſati defenſorē admittere de
beat:ꝛ teſtes ad ꝓbādū:ꝙ ad ſui defen
ſionem homicidiū fecerit examinare:
numeris omnibꝰ ſequēti.per totuꝫ cō
ſilium.

2 Cauſis publicorū iudiciorū:in quibus
imponit̄ pena a relegatiōe ſupra:lꝫ ab
ſens cōdēnari nō poſſit:ſecus th̄ in cau
ſis in quibꝰ infra relegationē pena im
poni deberet.

3 Crimine leſe maieſtatis abſens cōdē
nari poteſt.

4 Judex cā cognita petere pōt ꝙ reꝰ ꝑn
cipalis tanq̄ meliꝰ informatꝰ ꝑſonali
ter ad reſpondendum veniat.

5 Judicio arbitrio quotieſcūq̨ aliq̄d cō
mittit̄:ſemꝑ cauſa cognita arbitrari dꝫ

6 Judex in ciuilibꝰ non pōt petere:ꝙ ꝑs
principalis veniat:niſi iuſta cauſa.

7 Judex corā quo per accuſationē ꝓcedi
tur:pōt in ſe aſſumere onus ꝓbandi ꝑ
accuſatore:ꝛ teſtes ꝛ ꝓbationes ex ſuo
officio inducere:ne accuſator penā tur
pilliani ꝛ temere accuſantis iniuſte in
currat.

¶ Conſilium.lij.

IN chriſti noīe ego Joā.Baptiſta quōdā famoſiſſi. doct.domini Roſelli de roſellis iurisvtriuſq̨ doc.credo veriſſimas eſſe concluſiones.ſ.factas per famoſiſſimū dñm pa truū meū primū conſultorē ꝛ ſupraſcriptas ꝑ alios excellentiſſimos doct.ibi †qꝛ licet regulr̄ in cauſis publicoꝝ iudicioꝝ in qbꝰ imponit̄ pena a relegatiōe ſupra abſens nō poſſit cōdēnari.l.abſē tē.ff.de pen.ꝛ.l.j.ff.de reqrē.Et ideo nō poſſit interuenire ꝓcur.nec etiā defen ſor.niſi ad allegandas cās abſentie.l. pe.ꝭ.ad crimē.ff.de publ.iudi.ꝛ.l.reos. C.de accuſa.ꝛ.l.ſeruū quoq̨.ꝭ.publice. de ꝓcur.ꝛ.c.veniēs.de accuſa.tamē in cauſis in quibꝰ deberet iponi pena.ſ. relegationē:qꝛ in hmōi abſens pōt con dēnari.vt in.d.l.abſentē.de penis.ct.l. ij.ff.an per ali.ca.ap.in iſtis pōt ītterue nire defenſor etiā ad oſtēdēdū de inno cētia rei.ꝛ publice itereſt tūc abſentes q̄ cōdēnari pñt a quibuſcūq̨ defendi: vt in.d.ꝭ.ad crimē.ꝛ qꝛ multo iuſtiꝰ eſt defenſorē audire ꝙ abſentē ꝯtumacē ꝛ indefenſum graui cōdēnatiōe afficere. l.exigēdi.C.de ꝓcur.ꝛ qꝛ iudex qñ reus nō defendit̄ dꝫ ex ſuo officio vndecūq̨ defenſionē q̄rere vt rei abſentis de pñ tis repellat̄.l.ꝓperandū.ꝭ.cū aūt.C.d̄ iudi.ꝛ.l.ſi non defendat̄.ff.de pen.l.am pliorē.C.de appel.ꝛ aut.q̄ ſemel.C.q̄o ꝛ qñ iudi.ꝛ.l.nō tm̄.ff.de appel.ꝛ idē eſt ſimiliter in oībus cauſis publicorū iu diciorum pro quibꝰ venit imponenda pena capitalis a relegatione.ſ.quādo

absens pōt ɔdēnari.† qđ est in crimine
3 lese meiestatis:vt in extrauagāti ad re
primē.ꝛ in ceteris aliis casib⁹ speciali-
bus:qꝛ tūc similiter ex quo absens pōt
ɔdēnari ꝛ ei pena capitalis īponi equū
est ꝛ rōnabile ꝙ admittat q̇libet defen
sor etiā ad ostēdendū innocētiā rei.vt
ꝭ.dictis iurib⁹.ꝛ no.Bart.in.d.§.ad cri
mē.ꝛ in extra.ad reṗmēdā.in gl.in v-
bo vel legitime.Et simil̃r etiā idē est vt
consuluit dict⁹ dñs patruus me⁹ qñ ex
forma statuti pōt absens ɔdēnari sicut
in casu nostro ꝑ homicidio.qꝛ tūc eis
dē rōnibus absens pōt a quocūqꝫ dfen
di:vt no.Bar.gl.ꝛ doc.in.§.ad crimē.et
Cy.i.l.reos.C.de accusa.ꝛ ꝑdicta sunt
vera absqꝫ aliqua dubitatiōe.¶ †Item
4 etiā credo verissimū de iure ꝙ iudex cā
cognita ꝛ iustis rōnib⁹ posset desidera-
re ꝛ petere ꝙ re⁹ ṗncipalis tāꝗ meli⁹
informatus veniat ad rñdēdū ꝑsonalr̃
accusatiōi vel īquisitiōi vt sic iudex pos
sit habere veritatē vidēdo qua fronte
quo colore qua trepidatione loquat̃.l.
de minore.§.tormēta.ff.de qō.Ubi ꝑ do
cto.ꝛ per Cy.in.d.l.reos.l fi.nec suffice
ret si reus vellet mittere defensorē cuꝫ
mandato speciali ad sic rñdēdū:vt no-
ta.Bar.in.l.ij.§.dfendēdi.ff.ex q̄b.cau.
in posses ea.lꝫ quidā antiq̇ tenuissent ɔ
riū:vt ibi ꝑ eū.Et si nō vellet venire pos
set ꝑcedere ɔ eū tanquam cōtra contu
macē ponēdo eū in bāno iuxta formaꝫ
5 statutorū.† Sꝫ sine cā ꝛ iusta rōne non
credo ꝙ iudex indistincte debeat hoc pe
tere:qꝛ quotiescunqꝫ cōmittitur aliq̇d
arbitrio iudicis semꝑ dꝫ cā cognita ar
bitrari.l.cū hi.§.cā.ff.de trāsactio.l.in
cāe.§.cā cognita.ff.đ mino.l.magis pu
to.§.ne passiꝫ.de reb.eo.l.iij.§.due cāe.
ff.ad carbo.Itē qꝛ in criminalib⁹ ꝑce-
dit̃ sicut in ciuilibus.l.absentē.ff.de pe.
6 †Sꝫ in ciuilib⁹ iudex nō pōt petere ꝙ
veniat pars ṗncipalis nisi ex iusta cā.
vt in.l.fi.C.de ꝑcu.Simil̃r ergo ī crimi
nalib⁹.Dꝫ ergo iudex diligēter ɔsidera
re an expediat ad habendā veritatē ꝙ
ṗncipalis veniat vl̃ nō finge.n.malefi-
ciū factū de nocte vel ī loco deserto vl̃
difficile esse habere veritatē aliterꝗ ꝑ
tormēta rei certe.tūc desiderabit vt ve
niat.¶ Pone ecōuerso maleficiuꝫ esse
factum de die in loco celebri corā plu-
ribus testibus adeo vt nulla sit iudici
difficultas habere veritatē:tūc ꝑfecto
iniq̇ ꝛ ꝑtinacis iudicꝫ erit desiderare ꝙ
ṗncipalis veniat cū minime expediat
ad habēdū veritatē facit optime tex.in
d.l.iij.§ que cāe.ff.ad car.Cuꝫ ergo in
casu nostro zacharias dicat̃ ad sui de-
fensionē hoīem occidisse corā plurib⁹
et plurib⁹ personis.adeo ꝙ facillimuꝫ
sit iudici sine presentia ip̄i⁹ posse repe-
rire veritatē ꝛ videre an homicidiū fe-
cerit ad offensam vl̃ defensam ꝑfecto
đbebit testes examinare defēsorē audi
re ꝛ veritatē inq̇rere ꝛ si culpabilē repe
riat cōdemnare ꝛ innocētē absoluere.

¶ Subscriptio ad ibidem.

¶ Et idē qđ suprascriptū ꝛ cōclusuꝫ est
ꝑ suprascriptos dños ɔsulētes.ꝛ credo
iuris esse Ego Nicola⁹ de mađs đ bas
sano minim⁹ legū doctor ꝛ req̇situs de
simplici subscriptiōe me subscripsi ꝛ si-
gillo meo sigillaui mot⁹ ad subscriben
7 dū me ēt ista rōne.vꝫ† qꝛ iudex coram q̄
ꝑcedit̃ ꝑ accusationē pōt in se assume-
re on⁹ ꝑbandi ꝑ accusatore ꝛ testes et
probationes ex suo officio inducere ne
accusator penā turpilliani ꝛ temere ac
cusātis iniuste incurrat.vt no.ꝑ doc.in.l.
ij.C.de aboli.ꝛ ꝑ Bar.ī questiōe que in-
cipit iudex maleficioꝝ:quātomagis ꝑt
ꝑ reo accusato quecūqꝫ audire vt veri
tatē ꝑ inocētia īquirat.arg.regule vul-
garis.qꝛ non dꝫ auctori licere ꝛc.qꝛ fa
uorabiliores esse debem⁹ reis ꝗ accu-
satorib⁹ ꝛ prōptiores esse debem⁹ reis
ꝗ accusatoribus ꝛ promptiores ad ab
soluēdū ꝗ ad condemnandum.

¶ Summarium suꝑ cōsi.liij.

1 Defēsor seu ꝑcurator:vbi statuto
rū forma homicide pecuniaria pēa īfe
rēda esset:an ī cā capitali interuenire
possent:ꝛ q̇d vbi pena mortis inferēdo
veniret:an ad ꝑbādū innocētie cās ta
les audiri debeāt.numeris omnib⁹ se-
quentib⁹ per totum consilium.
2 Defensor:nullū ṗiudiciū absenti face
re potest:secus si esset procurator.
3 Defensionis causa delictum fecisse.si
reus non ꝑbauerit cōdemnabitur.

¶ Consilium.liiij.

In christi nomine.† Et ei⁹ gl.matris. ¶ In casu premisso si ex forma aliqua statutorum posset inferri pena pecuniaria ipsi hõicidę certe nõ solũ posset defensor iteruenire sȝ etiã ꝓcurator cũ mãdato hoc ꝓbat tex.in.l.j.vers.plane. ff.an ꝑ aliuȝ cã ap.Si vero veniret ipo nẽda maior pena:puta relegatiõis fustigatiõis ꝛ flagellatiõis vł vltimi supplicii.ꝛ tũc ꝓcurator interuenire nõ pt. Esto ꝙ hȝ formã statutorũ posset diffinitiue absens cõdẽnari.Sȝ defensor sic.ꝛ ad plenariã defensionẽ.hoc ꝓbat tex.l l.seruũ quoq;.§.publice.ff.d ꝓcur.q̃ in casib⁹ istis vbi veniret imponẽda aliq̃ ex dictis penis nõ pecuniariis dȝ intel 1 ligi de defensore qꝛ admittit inhabiles q̃ aliis ꝓcuratores eẽ nõ possent ad defensionez. ¶ †Et rõ quare admittit defensor est qꝛ ꝑ eũ nullum põt fieri ꝓiudiciũ absenti:qđ sec⁹ esset in ꝓcuratore ꝑ no.per Bart.in.l.pe.§.ad crimẽ.ff.de pub.iudi.Et ideo nõ est dubiũ l iure ꝙ 2 pater dicti do.zacharie põt saltẽ tanꝙ defensor assumere defensionẽ sui filii ꝛ 3 ei⁹ innocẽtiã demonstrare.ꝛ iudex q̃ ꝑ indirectum quereret ꝓuare defensionẽ 4 absentis dicẽdo ꝙ vult ꝙ absens cõpa 5 reat requisit⁹ ab eo aliquã que a defensore scire nõ poterat ꝛ ab eo magis sciret veritatẽ ex rubore vult⁹:vł alia trẽ 6 pidatiõe malefacit qñ ꝑ dẽfensorẽ talia hȝ vel ꝑ dicta testiũ ꝑ ipm iudicem examinatorũ ex officio ꝙ que ẽt si malefa- 7 ctor esset ꝓsens ꝛ l carcerib⁹ nõ eẽt op⁹ 8 eũ torquere:sȝ solũ defensiões suas audire.puta qꝛ apparet ex processu dire 9 cte ꝓbatũ ipm dñm zachariã fuisse interfectorẽ prout presupono sic eẽ pro 10 batũ ꝛ nõ negauit sed dicit ħ fecisse ad 11 sui defensionẽ certe solũ expectaret il la defensio.†qua nõ ꝓbata cõdẽnaret. 12 iuxta ea q̃ habenẽ ꝑ Bar.in.l.Aureli⁹. §.idẽ q̃sit.ff.de lib.leg.ꝛBal.in.l.vnica. 13 C.de ꝯfes.ꝛ ad lřam vult Bal.in.d.§.publice.circa fi.ver.sȝ hic quero. ¶ Ideo 14 ego Baptista de scalplode Padua legũ doctor de sola subscriptiõe req̃sit⁹ cõtẽtus his supradictis paucis fret⁹ auctoritate iuris ꝛ tãtorũ doctissimorũ doct. dico ꝛ cõsulo ꝙ dicũt ꝛ ꝯsulũt.§.nominati clarissimi doctoresꝛc. ¶ Et idẽ qđ §.abundantissime tactũ ꝛ cõclusuȝ est ꝑ suprascriptos famosissimos doctores dico ꝛ cõsulo iuris esse ego Daniel de salla legũ doctor Patauin⁹ ꝛc. ¶ Item qđ supra conclusum est ꝑ famosissimos ꝛ nos cõsulentes requisitus de subscriptiõe sola.ꝛ dico ꝛ cõsulo ego Federic⁹ de capitibus liste iuris vtriusq; doctor ꝛ comes legens iura canonica in felici studio Paduano ꝛc. ¶ Idẽ iuris eẽ dico ego Franciscus de porcellinis iuris vtriusq; doctor miles ꝛ comes legẽs iura ciuilia in felici studio Paduano ꝛc.

¶ Summarium sup cõsilio.liiij.

Pater ꝑ filio absente de cã capitali accusato quib⁹ in casibus ad iudicis animũ informandũ:seu ad ipsius innocentiã allegandũ audiri debeat ꝛ de intellectu ꝓplurimorũ legum multa vtilia numeris omnibus sequenti.per totum consilium.

Procurator frustra admittit ad publici iudicii crimen prosequendum.

Iudex ex officio suo veritatez inquirere tenetur.

Ueritas simplicitatis amica est.

Scãdalum vtilius nasci permittit quã quod veritatis relinquatur:ꝛ quotuplex veritas sit.

Confessum cõtra nulle sunt partes iudicis nisi in exequendo.

Extranei ad informandum iudicez de rei veritate admittuntur.

Utilitatis publice est absentes ꝑ quẽcunq; defendi.

Innocẽs mal⁹ nõ ẽ:sȝ maior innocẽtia sit nõ deliq̃sse ꝙ dicti excusationẽ hr̃e.

Affect⁹ aliqs nõ est qui paternũ vicat.

Fili⁹ q̃cq̃d acquirit:ipsi patri acq̃rit:secus quo ad vsumfructum.

Pater rõne sui interesse ꝑ filio ad defensionem admitti debet.

Iudex faceret litẽ suã:nisi patrẽ pro filio ad defensionem admitteret.

Bannitus cui equipareẽ:quãdo ei bona non adimuntur.

15 Bānitādo de aliquo iā tractat.ad defen
sionem quis admitti debeat.
16 Judici si ɔstiterit ꝺ inocētia accusati:ēt
si cōtumax fuerit:ipsum absoluere dꝫ.
17 Mors an sit secura vel non:ex vultu vel
accusatorū voce colligi non potest.

¶ Consilium.liiii.

IN christi noīe

1 amen.†Unus filiorū magi-
stri Bertignati aromatarū
de plebe altero eius fratre
assistente cū bastone ꝑcussit.A.qui post
plurimos dies q̄si liberat⁹ se grassauit
cūvngulis egregie adeo ꝙ vuln⁹ sangui
nauit egregie ⁊ alia loidiare fecit.adeo
ꝙ post grassaturā paucis dieb⁹ supui-
xit.vñ ꝓcedit̄ ɔtra ipsos de morte dicti
A.dict⁹ aūt magister Bert⁹ eorū pater
vult ɔparere corā iudice et allegare ac
dicere ꝙ mors nō ꝓcessit ex percussiōe
sꝫ ex defectu dicti.a.dubitat̄ vtrū iudex
2 teneat̄ ipm admittere.¶†Et vr̄ dicen-
dū ꝙ nō qꝛ ad crimē publici iudicii ꝓse-
quendū frustra ꝓcurator admittit̄.vt.l.
pe.§.ad crimē.ff.de publi.iudi.et ꝓbat̄
in.l.j.ff.an ꝑ aliū cāe ap.et in.c.veniēs.
extra de accu.vbi plene ꝑ gl.et in.c.ne.
extra.de ꝓcur.¶Sꝫ cōtrariū hoc casu
arbitror esse verū.¶Primo rōne inq̄rē
de veritatis.¶Scdo rōne publice vtili
tatis.¶Tertio rōne paternalis ⁊ ꝓua
te cōmoditatis.¶Quarto ratiōe vitā-
de penalitatis.¶Primo eñ dixi rōne I
3 quirēde veritatis ex eo.†qꝛ iudex ex of
ficio suo tenet̄ veritatem inquirere:vt l
aut̄.q̄ semel.C.quō et qñ iudex.ibi per-
quisita veritate ꝓnunciet.⁊ in.l.ꝓperā-
dum.§.tū aūt.vbi rei absentia dei ꝓsen-
tia replet̄.i.veritatis indagatiōe.qꝛ de⁹
est veritas.et ꝓbat̄ in.l.ꝑ hāc.in fi.C.de
tēpo.ap.⁊ in.l.is.apud quē.C.de edē.ibi
ad inuestigādū veritatis fidē.quā verita
tē iudicātes colere debēt:vt colligit Ipe
rator in.l.j.C de lati.lib.tol.⁊ in aut̄.vt I
ꝓuat.domi.sacra mysteria nō fiāt.§.fi.
colū.v.Ipsa eñ super omnia est aman-
da:vt.ff.de cōdi.⁊ demon.l.⁊ cum ita le
4 gatum.†qꝛ est simplicitatis amica:vt l
c.veritatis.extra de iureiuran.et debet
potius ipsam q̄ simulata gesta tueri:vt

cuꝫ pater.in fi.C.ad vel-
le.⁊ poti⁹ q̄ iuris subtili
tas attēdi:vt l.c.dilecti.
eū cōcor.ibi in gl.allega
tis.extra de iudi.q̄ quis
dē veritas.nō ex intelle
ctu:sꝫ ex ꝑte rei intelle-
cte cōspicit̄ vt.l.si veri-
tas.⁊ ibi Bal.C.de fide-
5 ius.†Et vtili⁹ nasci scan
dalū permittit̄ quā ipsa
relinquat̄:vt in.c.q̄ scan
dalizauerit.extra de re-
gu.iur.q̄ q̄dē veritas est
a duplex [a] vna celestis q̄
est ipse de⁹ qui dicit ego
sum via veritas et vita.
Alia est terrestris ⁊ hu-
mana ⁊ hec est cognitio
rei certe:vt l aut̄.de in-
stru.cau.⁊ fi.in ꝑn.ꝑ gl.
¶Et hec iusticia q̄ per-
tinet ad iudicem ⁊ disci
plina q̄ pertinet ad pre-
latum:vt nota.gl.in.d.c.
qui scandalizauerit.ea
eñ que ad iudicem spe-
ctat omnino inquirēda
est.⁊ pro ea consequēda
iubet iuriscōsultus legē
transgredi in.l.fin.in fi.
ff.ad.l.iul.ꝺ annona.vbi
ꝑmittit mulieri instrue
re iudicē de veritate cri
minis q̄ alias ab accu-
sando repellitur:vt.l.de
crimine.C.qui accu non
6 pos.¶†Et laudat̄ Ua
comitas saxa qui con-
fessum de se crimen di-
stulit exequendum ꝑ ve
ritate cōsequēda ⁊ inq̄-
rendo:vt hr̄ in.l.j.§.si q̄s
vltro.ff.de q̄ō.licet in cō
fessum nulle essent par
tes iudicis nisi in exe-
quendo:vt in.l.j.ff.de cō
fes.¶Sic ⁊ illū admit-
tit iuriscōsult⁹ q̄ ꝑ festi-
nāte ad mortē prouoca
uit volēs oēm ꝓuocātē

a ¶Est du
plex.Adde
Federi.de
se.l ɔs.xliii.
⁊ l cōsi.cclx
iii.Bal.l.l.
ex his.l.fi.
C.de testa.
mili.archi.
l.c.j.ꝺ sen.
excōmu.in
vj.beatum
Tho.i.j.ꝑ-
te summe.
sue.qō.xvj.
subtilissi-
muꝫ prece-
ptorē meū
in.j.sen.q.
iii.⁊ in ple-
risq; alijs
locis.

humanitatis rõne et absq mãdato im-
mo ɔtra ipsi⁹ volũtatẽ etiã si sanguinis
rõne nõ ɔmoueat poti⁹ audiri q̃ ad mor
tẽ pperãtẽ immaturo supplicio puniri;
nec ipm aliud mouet q̃ veritatis inda-
7 gãde cõsideratio. ¶ † Si ergo ɔ strictas
regulas iuris in pdictis casib⁹ admit-
tunt extranei ad informãdũ iudicẽ de
veritate rei. quãtomagis dz admittere
patrẽ p salute filiorũ quã iudex ipse et
si pr̃ nõ interueniret añ oia inuestigare
⁊ perq̃rere deberet; vt est tex. in. l. ⁊ si nõ
defendant. ff. de pe. q̃ vult nõ tm̃ p inno
cẽtia liberi hominis; sz et p innocentia
serui admitti dñm ⁊ quẽcũq alĩũ. Et si
nemo defendat ille qui cognoscit dz de
eorũ innocẽtia q̃rere. hec em̃ oia statu-
ta sunt in criminalib⁹ ad salutẽ hois ɔ
strictas regulas iuris cũ iudex ipse nõ
debeat regulr̃ supplere d̃ facto; vt not. l
l. age cũ geminiano. C. de trãsac. ⁊ l. l. j.
C. vt q̃ desunt aduo. ptinẽ. Et salutis rõ
est habẽda. vt. l. recusare. §. fi. ff. ad treb.
cũ ipse hõ sit p̃ciosissima creaturarũ: vt
no. glo. in. l. iustissime. ff. de edil. edic. Et
ideo lex maluit facin⁹ impunitũ relinq̃
re q̃ innocẽtẽ cõdẽnare: vt est tex. i. l. ab
sentẽ. ff. de pen. ¶ Cõcludit ergo ex pre
missis q̃ rõne veritatis habende dz pr̃
admitti ad informãdũ iudicis officiuz.
8 ¶ † Scdo dixi q̃ rõne publice vtilitatis
ipse pr̃ dz admitti; q̃ publice vtile ẽ ab
sentes nõ tm̃ per patrẽ: sz per quẽcũq
defendi; vt. l. seruũ q̃z. §. publice. ff. d̃ p-
cura. ⁊ reipubli. interest in eadẽ cã plu-
res esse defensores: vt. l. nã reipub. ff. de
pp. no. nñc. Maxime cũ accusati innocẽ
tia declarat: vt in. d. §. publice. Lz enim
intersit reipub. maleficia puniri: vt. l. ita
vulnerat⁹. in fi. ff. ad. l. aq̃l. l. si a reo. §. q̃
vulgo. ff. d̃ fideiul. ⁊. l. si lõgi⁹. ff. de iudi.
Tñ nõ minor in defendẽda inocẽtia pu
blica vtilitas versat. immo iusti⁹ absen
tẽ posse defendi quã turpiter cõdẽnari.
l. exigẽdi. C. de pcur. ¶ Cũ ex defensiõe
ciuitatis repleta pseuerat hoib⁹. qd̃ ma
xime interest reipublice. l. j. ff. sol. matr.
licet etiã cõgruat bono presidi purgare
9 puinciã malis hoib⁹. ¶ † Sz q̃ est inno
cẽs nõ est mal⁹; vt. l. congruit. ff. de offi.
presi. lz maior sit innocẽtia nõ delĩq̃sse

q̃ delicti hr̃e excusationẽ. l. j. in fi. ff. ne
qs eũ q̃ in ius voca. ẽ vi eximat. et Bal.
not. in. l. pign⁹. i vlti. col. C. de pig. actio.
¶ Et vltra hoc q̃ talis defensio concer
nat publicã vtilitatẽ: cõtinet etiã eq̃ta-
tẽ; vt dicit tex. l. d. §. publice. Ibi equũ ⁊
ordinariũ est admittere quã eq̃tatẽ iu-
dex dz hr̃e añ oculos: vt. l. q̃ si ephesi. ff.
de eo q̃ certo loco. Et ipaz iuris rigori
pferre dz. vt. l. placuit. C. de iudi. ¶ Con
cludit ergo q̃ tã rõne publice vtilitatis
quã rõne eq̃tatis pr̃ ipse debet audiri.
¶ Dixi tertio q̃ debet admitti rõne pa
ternalis ⁊ priuate cõmoditatis. Nã pa
tria potestas poti⁹ in pietate q̃ in atro-
citate cõsistit; vt. l. diuus. ff. de parrici q̃
em̃ põt esse maior pietas q̃ defendere
filios q̃ sunt eadẽ psona cũ patre. C. de
impube. ⁊ aliis sub. ⁊. l. fi. C. de agri. ⁊ cẽ
si. l. cũ scim⁹. §. fi. lib. xj. ¶ Et vox pr̃is re
putat esse vox filii: vt insti. de inuti. stip.
§. post mortẽ. ¶ † Nec aliq̃s sit affectus 10
qui vincat paternũ: vt. l. fin. in prin. C. de
cur. fur. ¶ Nec possit meliorẽ fili⁹ ami-
cũ habere patre suo: vt no. glo. in. l. q̃dã
cũ filiũ. ff. de here. insti. ¶ Qr pl⁹ psumit
diligere filiũ q̃ seipm. l. isti q̃dẽ. ff. q̃ me
tus cã q̃ vr̃ pr̃ in filiũ ei⁹ naturã cõser-
uari. vt. l. liberoꝝ. ff. de v̂bo. signi. et ibi
no. in gl. q̃ nõ põt q̃s carnẽ suã odio ha
bere. l. ij. ff. de receptato. ¶ Propterea
auxiliũ pr̃nũ respuere satis eẽt iniquũ.
l. fi. C. ad macedo. ¶ Propt q̃ voluit lex
naturalis filiũ debere alere patrem. l. si
q̃s. §. liberis. in pnci. §. si impubes. ff. de
lib. agn. ⁊. l. j. C. d̃ alẽ. lib. Et ecõuerso vo
luit patrẽ alere filiũ. l. j. §. sileat. C. d̃ rei
vxo. act. ⁊ i aut. vt li. ma. et aui. §. sinaũt.
⁊ filiũ d̃bere succedere patri. vt. l. cũ rõ.
C. de bo. dam. ⁊ ecõuerso patrẽ succede-
re filio: vt. l. nã ⁊ si parẽtib⁹. ff. de inoffi.
11 testa. ¶ † Et quicq̃d acquirit fili⁹ acq̃rit
patri: vt. l. placet. ff. de acqui. here. q̃ ho
die limitat q̃ ad vsumfructũ tm̃ rema-
nẽte pprietate apud filiũ. l. cũ opz. et. l.
cũ nõ solũ. in pn. C. de bo. que lib. ⁊ ecõ-
uerso fili⁹ dicitur habere quodãmodo
dominium in bonis patris: vt. l. in suis.
ff. de libe. ⁊ posthu. Et tenetur filius pa
trem offensum adiuuare. Et si esset i pe
riculo pater ne occidat et fili⁹ negligit

ipsum adiuuare tanq̃ occisor tenet pe-
na parricidij: vt l.i.virũ.ff.ad.l.põpe.de
parrici.qꝛ q̃ potuit hominẽ a morte li-
berare ⁊ nõ liberauit ipm̃ occidit: vt in
c.sicut dignũ.extra de homi.⁊ facit.l.itẽ
mella.§.si alius.ff.ad.l.aquil.cũ non ca-
reat iudicio societatis occulte q̃ mani-
festo facinori desitit obuiare: vt i.c.q̃-
to.ex de sen.excõ.⁊ i.c.error.lxxxiij.di.
⁊ facit.c.nouit.versi.ne igit.extra de iu
di.qꝛ ptinet ad innocentis officiũ nõ so
lum nemini malũ inferre: sꝫ etiã alios
a malo ꝓhibere.xxiij.q.iij.c.nõ inferẽ-
da.⁊ si filio fiat iniuria pri ꝑmittit age-
re.l.sꝫ si vnus.§.filiofa.⁊.l.seruo.§.filio.
⁊.l.pr.ff.de iniur.⁊ insti.de iniur.§.pati-
tur.⁊.ff.de pac.l.in ꝑsonã.⁊.l.nõ solũ.§.
si pr.ff.de ꝓcu. ¶ Quia iniuria que fit
filio vr fieri ipsi patri.l.j.§.j.ff.de iniur.
12 ⁊.d.§.si pr. ¶ †Et propterea cũ tot ⁊ ta-
lia bñficia pr ꝯseq̃ possit ex ꝑsona filio-
rũ ratiõe paternitatis ⁊ commoditatis
paternalis. Dꝫ pro suo interesse admit
ti ad similitudinẽ dñi: qui admittit ad
seruum suum defendẽdũ in capitali iu
dicio et nõ tantum ipse: sed etiã ꝓcura-
tor ei⁹.vt.l.seruus.ff.de pub.iudi.⁊ in.l.
lucius.ff.de appel. Cũ quo nõ est tanta
connexitas quãta est inter patrẽ ⁊ filiũ
rõne paternitatis: qꝛ i paterna pietate
consistit. Dñica aũt in atrocitate. Cum
habeat i seruũ potestatẽ vite ⁊ necis vt
insti.de his qui sunt sui vel alie.iur.§.j.
quã necis potestatẽ non hꝫ pr: vt.d.l.in
suis.⁊.l.fi.C.de pa.po.qꝛ esset cõtra pie-
tatẽ: lꝫ i necessitatis casum liceat patri
filiũ vẽdere: vt.l.ij.C.de pa.qui fi.distra.
licet nõ in omni casu.vt.l.j.eo.ti. multo
ergo pro tot causis et ratiõibus ex qui-
bus pretẽdit interesse. cui⁹ ratione cau
sa dr poti⁹ esse sua q̃ filioꝝ: vt.l.pe.i fi.
ff.qñ app.sit. debet ipse pater ad filioꝝ
innocẽtiã declarãdã admitti. Et hanc
sniam tenuit Bart.i.d.§.ad crimẽ.⁊ Io.
an.in addi.Spec.in ti.de ꝓcu.§.j.⁊ Sa
ly.i.l.si cuiusdã.C.de accu.quos sequñ-
13 tur oẽs scribẽtes in materia. ¶ †Dixi
quarto q̃ ratiõe vitande penalitatis dꝫ
admitti.nã si iudex nõ admitteret ipsuꝫ
faceret litẽ suã ⁊ teneretur in sindicatu
vt dicit Io.de imo.in.d.§.ad crimẽ.⁊ te 14
neret ad dãna ⁊ interesse si illicite pone
ret eos in bãno: vt no.Bald.in.l.fi.C.de
pe.iudi.qui ma.iudi.per not.ꝑ Innocẽ.
in.c.fina.extra q̃ met.causa.ad q̃ tenet
nolẽs ꝓbationes admittere.vt no.ff.de
eden.l.argentarius.§.cũ autẽ.⁊.l.si qñ.
i fi.C.de testi.ad similitudinẽ excõmuni
cationis aliquẽ iniuste qui tenet ad oĩa
dãna ⁊ expẽsas.vt no.Angel.in.l.manci-
pia.C.de ser.fugi.⁊ ei⁹ q̃ nõ vult deferre
appellatiõi.vt est text.in.l.quoniã.C.de
appel.Et no.Inn.in.c.sepe.de appel.in
gl.magna in.fi. Cõstat igit ex supradicri-
ptis ratiõibus ipsum magistrum Ber-
tum debere admitti ad informãdũ offi-
ciũ iudicis de innocẽtia filioꝝ suorum.
¶ Modo restat respõdere ad text.in.§.
ad crimẽ. ¶ Et primo rñdeo q̃ ille text.
ꝓhibet ꝓcuratorẽ interuenire non aũt
ꝓhibet patrẽ qui etiã si veniret tanq̃ cõ-
iuncta ꝑsona nõ diceret ꝓcur.vt.l.iij.§.j.
ff.iudi.solu. ¶ Nec venit ad defendẽdũ
accusatos suscipiẽdo i se iudiciũ. Et ad
coruꝫ vtilitatẽ: sꝫ pro suo interesse quo
casu defendit causaꝫ ꝓpriã: vt.d.l.pe.§.
fi.ff.qñ app.sit. Uel potest dici: vt dicũt
doc.ibi.⁊ in.§.publice.⁊ loquit qñ ꝓcu-
rator vellet interuenire ad ꝓsequendũ
iudiciũ: ⁊ sic suscipiẽdũ in se onus iudi-
ciũ qđ nõ licet: qꝛ ex eius cõparitiõe iu-
dex nõ posset videre qua frõte: aũt quo
colore ⁊ animo re⁹ loqret. In casu aũ-
tem nostro iste pr nõ vult admitti ad su-
scipiẽdũ in se iudiciũ: sꝫ vult iudicẽ in-
struere sup filioꝝ innocẽtia q̃ facere lꝫ:
vt.d.§.publice.⁊ sic ẽt intelligit.l.reos.
de accusa.⁊ hãc sniam tenuit Bar.in.d.
§.ad crimẽ.et dñs Benedic.de plumbi.
ipsam latissime seqt. ¶ Et ego alias su
per itellectu dictorũ iuriũ ꝯsulẽdo ⁊ dis
putando latissime scripsi. ¶ Scđo non
ob.l.j.ff.an ꝑ aliũ cã ap.qꝛ loquit eodẽ
mõ in ꝓcuratore volẽte suscipere in se
iudiciũ qđ nõ lꝫ vel põt dici q̃ poti⁹ fa-
ciat in fauorẽ qꝛ loquit vbi venit impe
nẽda pena supra relegationẽ que ferri
nõ poterat in absentẽ. ¶ Sed vbi pena
põt ferri in absentẽ.admitti dꝫ quilibet
defensor.vt.d.§.publice. Et clarũ est q̃
tractat in hoc casu de snia bãni que põt
ferri in absentẽ: q̃ qđã bãnũ. †Et quo

Bānito nō adimunt̄ bona equiparatur
relegato:vt insti.q̇b.mo.ius pa.po.sol.
§.relegati.ergo sicut qn̄ imponit̄ pena
relegatiōis pōt interuenire procurator
nō tātū quilibet defensor:vt tenuerunt
gl.in.d.§.publice.⁊.d.§.ad crimē.et ibi
dē Bar.dicit ita seruari de cōsuetudine
⁊ opi.glo.sequit̄ saly.in.l.reos.C.de ac
15 cu.⁊ cōiter oēs doc.¶ †Idē qn̄ tractat̄
de bāniendo aliquē deberet admitti p-
curator vel pater qui p suo interesse ve
lit iudicē sup veritate instruere iurib' ⁊
ratiōibus allegatis.ats in p̄cedenti cō
silio p quo facit tex.in.d.l.fin.ff.de req.
re.qui decidit istū casum vbi ad euitan
dum dānum admittitur defensor.¶ Et
similiter rn̄detur ad.c.veniēs.extra de
accu.⁊ ad ea q̄ hn̄r in.c.tue.de pcur.Nā
c.veniēs.poti' facit p hac snia:qꝛ lz in
criminali nō admittat̄ pcurator admit
titur tn̄ ad repellendū accusatorē q nō
possit accusare sic.et.c.tue.loquitur qn̄
pcurator interuenit ad crimē nō ad de-
fectū criminis cōsequēdū.¶ Et ad pre-
dicta facit qđ no.Bar.in.l.absentē.i fi.
16 ff.de pe.vbi voluit † q si cōstat iudici de
accusati innocētia lz sit cōtumax debet
ipsuz absoluere.¶ Nō obst.si diceret q
pr̄ debeat sistere filiū in iudicio vt dn̄s
seruū:vt.d.l.cuiusdā.et l.i.si seruū.ff.de
accu.qꝛ illa iura intelligūt̄ qn̄ dn̄s vole
bat sup crīe ꝯmisso vl̄ nō cōmisso defen
dere seruū lz pro suo interesse quo casu
cū poti' dꝛ ciuilis q̄ crimialis:vt no.gl.
in.l.luci'.ff.d appel.Sz qn̄ nō tractaret̄
de eo sed de innocētia.an tale quid fue
rit delictū vel nō:non dat̄ satisdatio de
representādo in iudicio:sicut dꝛ de illo
qui excusat causas absentie q̄ nō tenē-
tur satisdare:vt.l.in eo.§.j.ff.de re.iur.
vbi est glo.sing.¶ Itē nō ob.si iudex ve
lit habere pn̄tiam accusatoꝝ vt videat
qua fronte ⁊ quo vultu loquant̄:vt.l.de
minore.§.tormēta.ff.de qō.qꝛ illud pce
deret si queratur an percusserit vel nō.
17 ¶ † Sed cum hic queratur an sit secuta
mors ex vulnere vel nō:non pōt colligi
ex vultu vel voce accusatorū.Et ex his
remanet clarum ipsum magistrum Ber
tum debere admitti.Modestas polun-
tone doctor.

¶ Summariū sup consi.lv.

1 Interesse pprii ratione que psone
pro absente de crimine capitali accūsa
to admitti debeant:numeris omnibus
sequentibus per totum cōsiliū.
2 Causa in capitali domin' pro seruo ad
defensionem admittitur.
3 Dn̄s p seruo et pater pro filio ad litis
cōtesta.torture examinationē:⁊ senten
tie auditionē interuenire nō possunt.
4 Procurator nec defensor in crimine pu
blici iudicii regulr̄ ad plenariam defen
sionem admittuntur.
5 Abbas pro monacho in causa capitali
p interesse suo ad plenariā defensionē
admittitur.
6 Persona patris et filii eadē reputatur.

¶ Consilium.lv.

In christi noīe

1 amen. † In.l.seruum quoq
§.publice. glos.que incipit.
Nam et in capitalibus ⁊c.
Circa princi.ibi hāc opi.de eo quod ha
2 bet.j.de appel.l.lucius ⁊c.tenet q do-
minus pro seruo in causa capitali ad-
mittitur per.d.l.j.lucius ⁊c.et admitti-
tur vt dominus pro eius proprio inter-
esse.⁊ gl.in.l.si cuiusdam.C.de accu.di-
cit q aut pater ⁊ dominus volunt veni
re vt domini pro eorū pprio interesse:⁊
tūc debēt admitti indistincte ⁊ in causa
capitali ad plenam defensionē.In dn̄o
planū est per.d.l.si cuiusdā.qꝛ eius pōt
pecuniariter interesse.qꝛ seruus pecu-
nia estimatur.vt.ff.de adul.l.si postula-
uerit.§.iubet.⁊.ff.de condi.ob cau.l.pe
nul.de patre etiam videtur extare.nam
videtur sua interesse propter operas.vt
l.fi.ff.de his qui deic.vel effu.¶ Itē po
test sua interesse si ex forma statuti pr̄
compelletur soluere condemnationem
pro filio ⁊c.¶ Aut pr̄ vel dominus non
veniunt pro suo proprio interesse.sz vt
defensores alieno nomine.⁊ tunc gl.di
cit ad omnia posse venire.pterq̄ ad sen
tentiam.Ita dicit.Bald.in.l.reos.C.de
accu.in.vj.vel.vii.col.ibidem ipse Bal.
dicit q veritas est q siue pater vel dn̄s
veniant pro suo interesse procuratorio
siue veniant defensorio nomine filii vel

seruj ipsi ad tria venire nõ possũt ad re
3 liqua possunt. ¶ †Sunt aũt ista tria li
tis ↄtestatio ꝑ torturã examinatio ꝛ sen
tẽtie auditio. Ad reliq̃ vero possũt iter
uenire. Vñ si filiꝰ post litẽ cõtest. i carce
re detinet̃ qꝛ pena futura ẽt esse corpo
ralis pr̃ poterit optime interuenire ꝛ cãe
assistere. ꝛc. Bald. vbi. s. ¶ Itẽ Ang. de
peru. in. l. reos. C. ḋ accusa. in. fi. j. colũ.
4 dicit hec verba. † Ad plenariã aũt de
fensionẽ nõ admittit̃ nec ꝓcurator nec
defensor regulr̃ in crimine publici iu
dicij. immo frustra interuenit. vt. d. §. ad
crimẽ. hoc aũt fallit vbi interueniẽs in
teruenit rõne sui proprij interesset. vt
l. si cuiusdã. C. de accu. ꝛ de pub. iudi. l.
seruuz. vnde dñs bene defendit suũ: ab
bas monachũ: pater filiũ. ꝛ ita etiaz tꝫ
Bal. in. l. seruũ quoq;. §. publice. ff. de ꝓ
cu. in fi. j. col. ¶ Idẽ ang. l. l. pe. §. ad cri
mẽ. l. iiij. fallẽ. ꝑnci. circa. mediũ. ij. col,
5 †tamẽ ꝙ dñs ꝓ seruo pater pro filio: ab
bas pro monacho admittãtur in cã ca
pitali pro interesse suo ad plenariã de
fensionẽ ad ḋfendẽdũ reũ criminis ple
narie nõ principalr̃ ꝓpter eiꝰ defensã:
sꝫ ꝓpter eiꝰ dãnũ vitandũ. Idẽ tꝫ Pau.
de cast. in. l. seruum quoq;. §. publice. ff.
ḋ ꝓcu. circa mediũ. ij. col. Ibi tertio ca
su ꝑncipali cũ ad ḋfendẽdũ ꝛc. Qui ad
dit ꝙ ep̃s põt interuenire ꝓ clerico. ꝛc.
Idẽ vr̃ tenere Ant. de bu. in. c. veniẽs.
ex̃ de accu. qui addit ꝙ dñs pt̃ interue
nire ꝓ vasallo ꝛ ciuitas ꝓ ciuibus. Sa
ly. in repe. sua. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de pu
bli. iudi. l ꝑnci. vr̃ tenere ꝙ dñs pro ser
uo: pater pro filio in cã capitali admit
tant̃ ad plenã defensionẽ pro interesse
suo. ꝛc. ¶ Dñs Bonifaciꝰ de vitalinis
Mantua in lib. suo sup materia malefi
cioꝝ in rub. iiij. de ꝓcur. ꝛ excusatore i
iij. col. in. q. incip. Sꝫ q̇d si dñs. ꝛ in. q. sꝫ
q̇d si pr̃ tꝫ ꝙ in capitali crie dñs admit
tit̃ ad defendendũ seruũ suũ ꝑ tex. ff. de
pub. iudi. l. seruus. C. de accu. l. ij. ¶ Itẽ
ꝙ pr̃ ad defendendũ filiũ: qꝛ dñs admit
tit̃ ad defensionez serui rõne dominice
potestatis: vt. ff. de pu. iudi. l. seruus. et
institu. de iure persona. §. seruitute. ꝛ. §.
pe. multo magis pater ratione patrie
6 ptãtis vt insti. de patria pote. ¶ †Itẽ
qꝛ ꝑsona prĩs ꝛ filij eadẽ reputat̃: vt C.
de impu. ꝛ ali. substi. l. fi. vnde defendẽ
do filiũ seipsum defendere ꝑsumit̃. fa
cit. ff. qḋ me. cau. l. isti q̇dẽ. ¶ Itẽ qꝛ pa
terna pietas capit ↄsilium ꝓ filio. ff. de
adul. l. l re mea. Fracis. ḋ chizolis doc.

¶ Summarium sup cõsi. lvj

1 ☞ Rapiens mulierem quam suã vxo
rem dicit: ante raptum vr̃ post an capi
tis pena teneatur: numeris omnibꝰ se
quentibus per totum consilium.
2 Appellandi vsus lꝫ sit necessariꝰ: nõnũ
ꝙ tñ sniãs latas in penis reformat.
3 Cõfessio pro veritate habet̃: si quis cũ
aliqua cõprehẽdatur: ꝛ iuret cũ ea ma
trimonium contraxisse.
4 Iuuenis si iuuenculam cognouerit: ꝛ
ob hoc ambo de stupro accusent̃: si cõ
fiteantur: se ante contraxisse matrimo
niuz absoluendi veniunt.
5 Coniuges si cõfiteant̃: se ante comple
xũ matrimoniũ ↄtraxisse tam legitima
tionis ꝙ̃ accusationis respectu eorum
dicto statetur: nisi aliud impedimentũ
matrimonio obstaret.
6 Instrumentũ vel testes de mr̃imonio
cũ aliqua cõtracto si nõ habeã: sꝫ dico
ꝙ eã i vxorẽ secrete accepi: ꝛ illa fatea
tur: an ad excusatiões meã mihi credat̃
7 Pena aliqua: que rapienti imponit̃: in
vxorẽ suã rapiẽte locũ nõ habet.
8 Raptor de iure ciuili lꝫ raptã in vxorẽ
ad hoc vt penaz euitet: accipere nõ po
terit: secus tamen ḋ iure canonico.
9 Copula secuta post raptũ: facit rapto
rem in penam raptus occidere.
10 Raptus: si copula non sequatur: an pu
nibilis existat.
11 Raptoris cõfessioni stari an debeat: ni
si in cõtrariũ signa iuncta fuerint.
12 Mulier rapta torquẽda esset: vt cõfite
retur veruz: ne legi collusio fieret.
13 Confessio ꝓpter timorẽ facta nulla ẽ.
14 Spoliatꝰ si de spoliatiõe ꝑ duos testes
probauerit: nõ ꝓdest aduersario spolia
ti ꝓbare de spontanea voluntate: etiaz
si per centũ testes ꝓbaret: cum reddãt
de interitione testimonium.
15 Metu aliquo probato: est quasi impos
sibile cõtrarium probare.
16 Fraus ꝛ collusio nullo mõ faciẽda est.

17 Res inter alios acta mihi non preiudicat.
18 Matrimoniũ ex lõgo interuallo: omni metu cessante: fieri potest.
19 Pena rapt⁹ ppter matrimoniũ subsecutũ euitaẽ
20 Raptori si liber hõ fuerit: capitis pena iponiẽ.

Consiliũ.lvj.

Nchristi † noie ac inuocata spirit⁹ scti gratia. Sup querela raptus Apolonie fact⁹ vt dicit p danielẽ filiũ Marqualdi ꝛ socios fuerũt examinati plures testes ꝛ lata snia p ꝯsiliũ terre. f. Danielis de foro Julii ꝯ pdictũ Danielẽ ꝛ socios bãnièdo eos ꝛc. q̃ quidẽ snia postea p viã appellatiõis fuit reuocata p re. dñz vicariũ reue. dñi Patriarche Aquilegiẽsis: ex eo q: dicebatur dictũ Danielẽ ꝛ socios nõ ꝯmisisse raptũ punibilez et q̃ Apolonia tũc ꝛ antiquã raperet erat vxor sua. Nũc a me queriẽ q̃s meli⁹ iudicauerit: nec ẽ mirãdũ de dicta ꝯsultatiõe a me facta † q: lz appellandi vsus sit frequẽs ꝛ qñq3 necessarius vt iniqtatẽ iudicãtiũ vel impitiã corrigat: tñ nõnũq̃ bñ latas snias i peius reformãt: neq3 enim vtiq3 meli⁹ pnũciat qui nouissim⁹ sniaz laturus ẽ: vt dt elegãter tex. in. l. j. in pn. ff. de appel. Et pma facie vr̃, dicendũ ꝙ male fuerit iudicatũ per dictos de ꝯsilio ꝯ pdictũ Danielẽ ꝛ socios, et bñ iudicatũ p. d. Uicariũ eccl̃ie aquilegiẽsis. Q: multi testes numero quatuordecim fuerũt examinati sup dicta q̃rela ꝛ plures: immo quasi oẽs dicere videnẽ ꝙ dicta apolinia post raptũ ꝯfessa fuit se añ raptũ ꝯtrxisse matrimoniũ cũ. d. Daniele post festũ pẽthecostes ð anno. M. cccclxxj. ꝛ similiter est pbata dicta ꝯfessio p sex testes de pdictis repetitos in cã mr̃imonij inter. d. Danielẽ ꝛ apoloniã postea intẽtato: vñ pter suã ꝯfessionẽ cũ ꝯfessione ꝛ assertiõe. d. Danielis de mr̃imonio añ raptũ ꝯcto: vr̃ ꝙ ille rapt⁹ nõ possit dici punibilis. ꝛ ad hoc allego gl. fin. in. l. pe. § si fideiussor. in pn. in ṽbo ꝯfessus. C. de fideius. que dt p illũ tex. † ꝙ si q̃s ꝯprehendiẽ cũ aliqua ꝛ iurat eã iurasse. i. cũ ea matrimoniũ ꝯtrxisse illud iuramentũ seu ꝯfessio habeẽ p veritate. ꝛ sic est pinde ac si matrimoniũ cũ ea prius ꝯtrxisset. quã gl. sequiẽ ibi Cy. ꝛ Sali. ꝛ eã sequiẽ etiã Bal. in. l. vnica. in. xij. col. ṽ. modo fuit qõ ð facto. C. de ꝯfes. qui dt † ꝙ. q. fuit de facto ꝙ iuuenis iuuenculã cognouit. ꝛ propter hoc accusanẽ ambo de stupro: ipi aũt confitenẽ se añ ꝯtrxisse matrimoniũ ꝛ dt ꝙ veniũt absoluẽdi[a] per. d. gl. ordi. in. d. l. pe. quã dt esse mẽti tenẽdam: q: non est alibi. ꝛ idẽ tenet ipe Bal. in. l. eã quã. in. x. col. versi. Attẽde tñ qð no. j. de fideius. l. pe. xij. ꝛc. C. de fideicõ. vbi dt per illam gl. † ꝙ si coniuges confiteanẽ se añ completum matrimoniũ cõtraxisse staretur eorũ dicto tam respectu legitimatiõis q̃ respectu accusationis nisi aliud impedimentũ obstaret matrimonio: quod alibi nõ reperiẽ fm eũ. Et idẽ tz Bald. in. l. quicũq3. in pe. col. ad fi. in ver. sed pone ꝙ nõ habeo instrumentũ ꝛc. C. de ser. fugi. vbi dicit † ꝙ si nõ habeo instrumentum vel testes de matrimonio ꝯtracto cum vna. sed ego dico ꝙ accepi eaz in vxorẽ secrete ista fatetur ꝙ creditur ad meam excusationem per glo. in. d. l. pe. C. de fideius. quã gl. no. dicit nõ esse alibi. Unde videẽ ꝙ propter confessionem dicti Danielis ꝛ Apolonie qui viderentur confessi ꝙ ante raptum matrimonium contraxerant ꝙ dicta confessio excuset etiaz respectu pene legalis.

Et in

a Absoluẽdi. Adde Spe. in tit. de ꝯfessis. §. sequitur. versi. sed pone. Ludo. ro. in singu. suis. versi. mr̃imoniũ. Cano. in. c. attestationes. de despõ. impu. multa per do. Alex. in consi. cxliij. in. ij. volu.

7 ¶ †Et maxime qz pena q̄ imponit̄ ra-
picti mulierē nō hʒ locū in rapiēte vxo
rē suā.ex quo in eā hʒ marit⁹ man⁹ inie
ctionē ꝛ interdictū d̄ libero ho.exhi.vt
l.j.in fi.cū.l.seq.ff.de li.exhibēdis.ꝛ ita
no.Bald.in.l.raptores.in.fi.C.de epis.
ꝛ cle.ꝛ in.l.vnica.l fi.C.de rap.vir.ꝛ idē
tenēt ibi Cy.ꝛ Sali.in.iiij.col.in p̄n.v̄.
q̄ro qz tex.dicit.¶ Itē hoc vr̄ posse pba
8 ri alia rōne.† qz lʒ de iure ciuili raptor
nō possit accipe raptā mulierē in vxorē
ad h̄ vt euitet penā rapt⁹.vt.d.l.vnica.
C.de rap.virg.qz inter eos est prohibi-
tum matrimoniū vt ibi.Tn̄ de iure ca-
nonico pmittitur.vt in.c.fi.extra de ra-
ptorib⁹.ꝛ ideo si sequat̄ matrimoniū in
ter eos valebit etiā quo ad euitationē
pene legalis et ita vr̄ tenere Pau.de
cast.in.d.l.raptores.in.ij.col.ꝛ in p̄n.C.
de epi.ꝛ cle.q̄ dicit.q ita alias cōsuluit
vt penā legalē euitet qz ius canonicū
potuit in hoc mitigare penā legalem si
cut in multis alijs corrigit ius ciuile ꝛ
subdit q illō ɔsiliū euasit quēdā a mor
te in ciuitate Mantue.Sʒ dict⁹ Dani-
el raptor ɔxit saltē postea matrimoniū
cū dicta appollonia ꝛ ita etiā fuit pnū
ciatū matrimoniū fuisse ante raptū ꝛ
post inter eos ergo vr̄ q ɔdēnari nō po
tuerit ad penā legalē de raptu.¶ Et lʒ
ista prima facie videant̄ esse colorata
tn̄ ego teneo ɔtriū eē verius de iure vʒ
q.d.Daniel et socij inciderint i penā ra
pt⁹ et sic fuerit bn̄ et iuste iudicatū p cō
siliarios ciuitatis.s.Daniel.¶ Et fun
damētū stat in hoc qz dict⁹ Daniel cū
socijs p vi rapuit dictā appolloniā inui-
tatā ꝛ renitētē ꝛ reclamantē vt aperte
9 per testes pbatū est.¶ † Ergo in dubio
inciderūt in penā rapt⁹ per.l.vnica.C.
de rap.virgi.ꝛ maxime cum post raptū
fuerit inter eos subsecuta copula car
nalis vt ipse Daniel i suis positionib⁹
cōfitet̄.ꝛ etiā ipsa appollonia.qz scdm
aliquos maxime Ang.in.d.l.vnica ad
hoc vt rapt⁹ sit punibilis pena dicte le
gis vnice.reqrit̄ q post raptū sequatur
copula carnalis.lʒ dixerit ɔtriū i.d.l.ra
ptores.put etiā refert Jo.de ana.in.c.
pe.cū cām.in fi.ex̄ de.rap.q̄ dicit singu
lariter q vidit in ciuitate Bononie du

10 bitari † vtrū rapt⁹ sit punibilis si nō se
quat̄ copula carnalis ꝛ dicit q vidit es
se cōsultū ꝛ iudicatū ꝛ liberatū ibi a pe
na capitis quēdā comitatiuū.cū paren
tes pmisissent puellā ꝛ postea nolebāt
ei dare.q̄ postea rapuit illam euntē ad
fontē p aqua ꝛ ille honestissime duxit
ad domū auunculi q̄ postea capt⁹ ꝛ po
testas volebat eū decapitare.¶ Et iō
cū dict⁹ Daniel ꝛ socij rapuerint dictā
appolloniā p vim ꝛ inhoneste duxerint
eā ad domū ipi⁹ Danielis ꝛ secuta fue
rit copula carnalis nō vr̄ esse dubitan
dū ipsos raptū punibilē cōmisse.Nec
pn̄t excusari quo ad euitationē pene si
allegat̄ confessio.d.Danielis.ꝛ appol-
lonie q ante raptum ɔxerint matrimo
niū p gl.in.d.l.pe.C.de fideiuss.cū his q̄
supra ad hoc allegaui qz illa gl.dʒ intel-
ligi qn̄ rap.nō interuenit sic quo ad eui
tādā penā stupri ꝛ nō q̄ ad euitādā pe-
nā rapt⁹ qn̄ rapt⁹ interuenit qz sunt si
gna in oppositū vt eleganter no.bal.in
d.l.pe.l fi.in finalib⁹ verbis.Sʒ in casu
nr̄o nō tractat̄ de pena stupri sʒ de pēa
rapt⁹ qz rapta fuit appollonia ergo ꝛc.
¶ Preterea pōt rn̄deri illa gl.etiā si in-
telligeret̄ quo ad penam raptus.s.vt il
la pena rapt⁹ euitet̄ qn̄ per cōiuges cō
fessatū est postea matrimoniū pcessisse
11 ante raptū† q illa gl.dʒ intelligi q sta
ri debeat confessioni eorum nisi appa-
rerent signa in cōtrariuʒ vt quia est in-
uenta plorans ꝛ similia vt d.l.vnica.C.
de rap.virgi.ꝛ ita vult et declarat illa
gl.no.Bal.in.d.l.pe.prope.fi.C.de fide-
iusso.Et idē in effectu vult bal.in.l.j.C.
de collusiōe detegēda q̄ dicit q illa gl.
pcedit si qualitas psonarū ꝛ alia idicia
patiunt̄ alias nō p dictam.l.j.C.de col-
lu.detegē.¶ Et idem vult bal.in.d.c.j.
§.iniuria.in pe.col.l fi.de pace iura.fir.
in vsi.feu.qui dixit illam gl.procedere.
Sed q in hoc debent inspici coniectu-
re ꝛ q ficti matrimonij ptēsio nō excu-
sat.argu.l.donationes in cōcubinam.
in prin.ff.de dona. Et propterea dicit
idem Bal.in.l.quicūq.in pe.col.l fi.C.
12 de ser.fugi.p illū tex.† q mulier in hoc
esset torquenda que confitetur ad hoc
ne fiat collusio legi.ꝛ delicta remaneāt

impunita.l.Ita vulneratꝰ.ff.ad.l.aquil.
⁊.c.vt fame.extra de sent.exc.¶ Sed in
casu nostro apparent signa ⁊ cõiecture
in cõtrarium ꝙ ipse nõ cõtraxerat ante
raptũ matrimoniũ. ¶ Prima qꝛ fuit ra
pta per vim iuxta legem vnicam.C.de
raptu virg.⁊.l.raptores.C.de epi.⁊ cle.
¶ Secũda qꝛ acclamabat vt adiuuare
tur.iuxta gl.notabilẽ in.l.si vt alleges.
C.ad.l.cor.de sic.⁊ tex.⁊ gl.in.l.itaqꝫ.ff.
ad.l.aq̇l. ¶ Et gl.in.l.capite quin.ff.de
adul.⁊ no.ꝑ Bart.in.l.vt vim.circa finẽ
ff.de iureiurã. ¶ Tertia quia sepiꝰ fuit
interrogata post raptũ i domo dicti Da
nielis a pluribꝰ si erat vxor Danielis
que stabat cum capite versus terrã tãꝗ̃
male ꝯtẽta.⁊ nolebat respõdere ꝙ est si
gnũ apertũ dissensus ⁊ matrimoniũ nõ
precessisse. ¶ Quarta qꝛ in iudicio plu-
ries interrogata etiã corã iudice eccle-
siastico sup dicto matrimonio negauit
etiã cũ iuramẽto ꝯtraxisse matrimoniũ
ante raptũ nec post. sed copulã secutã
post raptũ bene confessa est vt hec oĩa
per testes ꝓbata sunt. Ideo ꝓpter has
coniecturas ⁊ ꝑsumptiones iudicãdũ
est cõfessionẽ suã si quam fecit nõ fuisse
13 nec esse verã †nã si qñ ꝯfessa fuit matri
moniũ ꝑcessisse raptũ illa ꝯfessio fuit fa
cta nõ spõte sed potiꝰ propter timorem
Danielis rapientis in cuiꝰ domo erat
⁊ potestate cõtra voluntatem suaꝫ.vt ꝓ
batur in.l.vnica.cũ ibi not.C.de raptu
virg.⁊ probatur in.l.iiij.§.si q̇s.ff.ð lib.
ho.exhi.⁊ ꝑ id ꝙ ibi not.Bar.q̇ dixit ele
ganter no.ex secũdo responso ar.cõtra
eos q̇ seducũt puellas ⁊ pueros ⁊ reti-
nent eos ⁊ faciũt eos dicere ꝙ volũta-
rie stant.alleg.etiã ad hoc.d.l.vnicã ibi
siue volẽtibꝰ ⁊c.C.de rapt.virg.⁊ qð no.
Dy.in.c.scĩẽti.de reg.iu.li.vj. ¶ Preter
ea ꝙ ꝓpter timoreꝫ confessa fuerit post
raptum aliqñ matrimoniũ ante raptuꝫ
factũ fuisse ⁊ nõ spõte deponit ⁊ testifi-
catus est Antonius pelamati de.s Da-
niele qui dixit ꝙ iudicio suo illa verba
cõfessiõis matrimoniĩ respõdit appollo
nia coacta vi vel metu. ¶ Itẽ hoc ꝓba
tur ꝑ attestationem Andree Jo.claudi
q̇ ðponit ꝙ appollonia iterrogata si vo
lebat eẽ vxor Danielis que rñdit ꝙ nõ
vnde si postea dixit ꝙ dixit vł dixisse vł
propter vi vł metũ vł ꝓpter importuni
tatẽ petẽtiũ.arg.l.j.C.de peti.bono.su-
bla.li.x.cũ ibi no.⁊ ꝑ no.ꝑ Ang.⁊ alios
in.l.fi.C.si q̇s aliquẽ testari ꝓhibuerit.
⁊ ꝑ.c.si aliqñ.cũ ibi no.ꝑ gl.⁊ doc.extra de
sentẽ.excõ. ¶ Et ideo lꝫ sint aliĩ testes
qui deponant de cõfessiõe matrimoniĩ
facta ꝑ dictã appolloniã post raptũ tñ
illi testes nõ deponũt ꝙ sponte non vi
nec metu dicta fecerit dictã cõfessionẽ
immo magister Leonardꝰ ianeri inter
rogatus de hoc respõdit ignorare si ap
pollonia cõfessa est vi vł metu vł spõte.
Unde in dubio stãte raptu ⁊ volẽtia in
raptu ⁊ acclamatione appollonie ⁊ eiꝰ
resistẽtia ⁊ sua negatiõe multiplicata i
iudicio etiã cũ iuramẽto post illã asser
tã cõfessionẽ ⁊ stantibꝰ illis attestatio-
nibꝰ presumendũ est nõ voluntarie nec
spõte sed vi vł metu vel ꝓpter importu
nitatẽ confessaꝫ fuisse mr̃imoniũ ꝑces-
sisse raptũ si ꝗ̃ ꝯfessionẽ fecit ꝑ ꝑ̄dicta.
Et ꝑ hoc allego dictũ singulare Inno.
in.c.sup hoc.extra de renunciatiõe.cir
14 ca prin.q̇ dicit †ꝙ si spoliatus ꝓbat de
sua spoliatione per duos testes nõ pro
dest aduersario spolianti ꝓbare de spõ
tanea voluntate etiã si ꝑ centũ testes ꝓ
baret cũ reddant testimoniũ de inten
tione que soli deo est cognita.⁊ idem te
net Bal.in.l.si q̇s in hoc genꝰ.circa me
dium versi.adde tamen vnũ.C.de epis.
15 ⁊ cle.vbi dicit † ꝙ ꝓbato metu vel tor-
tura est quasi impossibile ꝓbari cõtra-
riũ ꝙ spõte fuerit confessus ꝑ dictũ In
nocẽ.in.d.c.sup hoc.⁊ idẽ no.Bal.in.l.
obseruare.§.ꝓficisci.ff.de offi.ꝓconsu
lis ⁊ le.⁊ idẽ vult Ang.in.l.nõ est verisi
mile.in prin.ff.ꝙ met.causa ⁊ ita tenẽt
canoniste in.d.c.sup hoc. Sꝫ i casu nr̃o
est ꝓbata violẽtia ⁊ spoliatio qꝛ paren
tes fuerunt spoliati quasi possessione fi
lie sue appollonie ⁊ ꝑ testes.⁊ per con-
fessionem Danielis et etiam est proba
tum per vnum testem de confessione ꝙ
fuit vi vł metu facta. Nec est aliquis te
stis qui dicat ꝙ sponte ⁊ voluntarie cõ
fessa fuerit.si ergo centũ testes hoc de-
ponerẽt non crederetur eis.⁊ esset cre-
dendum ipsam vi vel metu ꝯfessaꝫ fuis

se quanto magnis hoc est dicẽdũ si nul-
lꝰ testis dicit vel affirmat de spõtanea
volũtate immo vnus dicit cõtrarium.
alius dicit se ignorare. alij nil dicũt cer
te in dubio nõ est standum illi confessio
ni maxime quo ad euitandum penã ra
ptus qꝛ si hoc esset verũ ꝙ staret maxi-
me in casu nostro cõfessioni rapiẽtis ⁊
rapte. aperta eẽt via maleficũs ⁊ daret
occasio delinquẽdi ⁊ delicta remanerẽt
16 impunita.† qꝛ faciliter rapiẽs faceret
milies vt ita dixerim: confiteri puellam
raptam prius matrimonium cõtraxisse
vbi nõ esset contractum. ⁊ finaliter he-
ret collusio ⁊ fraus legi ꝙ nõ est dicen-
dũ. ar. insti. vi bonorũ rap. §. j. ibi nedũ
talia excogitantur inuenietur viam ꝑ
quam raptores suam impune exerceãt
auaritiã. ⁊ glo. fi. in. c. ꝙꝙ. de vsuris. lib.
vj. ⁊ ꝙ not. ꝑ Joã. de imo. in. l. si ꝓo. in. §.
de viro. in. viij. colũ. versic. ij. fallit. ff. so
lu. matri. coniuncta. l. in fundo. ff. de rei
vendi. ⁊ l. l. j. C. de collusione detegẽda.
⁊ ꝙ ibi no. Bald. in materia nostra. ⁊ ꝑ
hoc tollitur vnũ ꝙ dicitur ꝑ parte Da
niele. vꝫ ꝙ ipsa appollonia dederat ordi-
nẽ veniendi cũ ipso ⁊c. qꝛ non est ꝓbatũ
hoc de contrario apparet ꝑ rationes ꝓ
dictas qꝛ si dedisset ordinẽ recedẽdi de
domo paterna cũ. d. Daniele nõ fecisset
ea de quibus. s. que ostendũt cõtrariũ.
¶ Et posito ꝙ ↄfessio. d. appollonia fuis
set suspecta ꝓpter variationẽ debebat
poni ad torturã ad hoc vt veritas habe
retur. vnde nõ potuit ex simplici confes
sione sua Daniel ⁊ socij liberari a pena
raptus. vt dixit eleganter Bal. in. d. l. q
cũqꝫ. in pe. col. C. de ser. fugi. maxime stã
tibus dictis presumptionibus ⁊ conie-
cturis contra suam confessionẽ ⁊ varia
tam per predicta arg. l. qui falsa vel va-
ria cum ibi nota. ff. de testi. cũ similibꝰ.
¶ Nec ob. ꝙ fuerit ꝑ iudicem ecclesia-
sticum iudicatũ matrimoniũ fuisse cõ
tractum ante raptum quia illa sentẽtia
cum sit nõ iuste in hoc lata cũ reueren-
tia nõ potuit preiudicare sentẽtie late
17 in foro ciuili super pena raptus.† quia
res inter alios acta ⁊c. vt i toto ti. C. res
inter alios acta. ⁊ maxime vt dixi cũ sit
fundata in confessione vi vel metu ex-
torta. vt dixi. ¶ Nec potest se iuuare di
ctus Daniel a pena raptꝰ propter ma-
trimonium ꝙ dicitur fuisse postea secu
tum de quo apparet per sententiam la
tam super matrimonio quia dico simili
ter ꝙ non vere fuit probatum matrimo
nium secutum post raptum nec hoc ex
processu apparet. Ideo illa sentẽtia mi
nus iusta in causa matrimoniali nõ po
test nocere sententie consiliariorũ terre
s. Danielis in causa raptus. per. l. j. in
princ. ff. de appellationibus. ⁊ l. eos. in
princ. cum ibi no. per glo. ⁊ doc. C. de ap
pellationibꝰ. cũ similibꝰ. ¶ Preterea
si quis actus est probatꝰ qui alias in-
duceret matrimonium ille actus in ca
su nostro non probaret matrimonium:
quia fuit factus post raptum etiã ad-
huc stante vi vel metu ⁊ stantibꝰ conie-
cturis in contrarium de quibus supra.
Unde cũ matrimonia debeant esse libe
ra. c. cum locum. de sponsalibus sequit
ꝙ dictum matrimonium assertum ante
sententiã fuit nullũ ꝑ predicta. Ideo
non habet adiuuare Danielẽ ad euita
18 tionem pene raptus. ¶ † Preterea posi
to ꝙ verum matrimoniũ interuenisset
qꝛ potuisset ex lõgo interuallo fieri ces
sante omni vi vel metu vel suspitione.
adhuc propter hoc non euaderet penã
raptꝰ. licet de iure canonico posset ma-
trimonium sequi. quia si hoc esset verũ
delicta raptꝰ ⁊ stupri remanerẽt impu-
nita ↄtra. l. ita vulneratꝰ. ff. ad. l. aquil.
⁊. c. vt fame. extra de sentẽ. excom. ⁊ ma
xime in casu nostro hoc teneo esse verũ
quia illa appollonia rapta nõ cõtraxit
matrimoniũ spõte. immo litigauit ipsa
⁊ pater suus coram iudice ecclesiastico
semꝑ negando matrimonium fuisse vs-
qꝫ ad finem cause. ⁊ sententie late ꝑ do
minum Uicarium ecclesie aquilegiẽsis
ac etiam stantibus presumptionibꝰ in
contrarium de quibus. s. ¶ Et propter
hoc apparet ꝙ etiã nõ obstante ea que
dixit Pau. de castro. in. l. raptores. C. de
19 episco. ⁊ cleri. Ubi voluit ꝙ propter ma
trimoniũ subsequutum euitet pena ra
ptꝰ ſm ius canonicũ cui dicit i hoc esse
stãdũ. qꝛ etiã si dictũ suum esset verum
ita simpliciter. ꝙ nõ affirmo. tamẽ stãti

r b

bus predictis in casu nostro nõ ꝓcedit
qꝛ vt dixi nõ fuit verũ matrimoniũ spõ
te factũ nec ante raptũ nec põt ꝑ ea q̃
in processib⁹ factis apparet et ꝑ p̃sum-
ptiones q̃ sunt ꝯ matrimoniũ vt.s̃.de-
claraui.Et maxime dñs paul⁹ p̃suppo
nit ꝙ illi matrimonio post raptũ secuto
ꝯsenserit puella rapta et eius parẽtes
alias dicit sec⁹ esse.sꝫ i casu nr̃o appol-
lonia rapta nõ cõsensit saltẽ spõte ꝛ vo
lũtarie matrimonio ꝙ dꝛ secutũ fuisse
post raptũ ꝛ multomin⁹ ei⁹ parẽtes cõ
sensere qꝛ pr̃ porrexit q̃relã ꝯtra dictuꝫ
Danielẽ ꝛ eã prosecut⁹ est vsqꝫ in finẽ.
Ita ꝙ nõ apparet de ei⁹ pr̃is consensu
sꝫ de expresso discẽsu.Ideo dictum dñi
pauli in.d.l.raptores.ꝛ in suo ꝯsilio po
tr⁹ facit ꝯ dictũ Danielẽ ꝛ socios.¶Et
idõ cõcludo ꝙ ꝑ dominos ꝯsiliarios ter
re.s.Danielis fuit bñ ꝛ iuste iudicatũ
in banniẽdo dictũ Danielẽ ꝛ socios.et
20 si quo tẽpore venerint decapitẽtur qꝛ
pena capitis imponitur rapiẽti si est li
ber homo.vt est text.in.d.l.vnica.C.de
rap.virgi.ꝛ ibi hoc no.Bal.q̃ pena im-
ponit̃ ita associãti raptorẽ ad actũ sicut
ipsi raptori.ꝛ maxime cũ ipsi etiam ra
puerint ꝑ tex.in.d.l.vnica.ꝛ ibi hoc no
ta.Bal.in.iiij.no.Unde ex p̃dictis oib⁹
ꝯcludo bene ꝛ iuste fuisse iudicatũ ꝑ di
ctos consiliarios cõtra dictũ Danielẽ
ꝛ socios ꝛ male fuisse cum reuerẽtia iu
dicatũ ꝑ dictũ dominum Uicariũ ec-
clesie aquilegiensis.

¶Bartholome⁹ Cepola iuris vtrius-
qꝫ doctor ꝛ miles.

¶Summariũ sup cõsi.lvij.

1 ET Statuto stãte:ꝙ si quis abduxerit
mulierẽ honeste vite:ꝛ bone conditio-
nis:puniatur ꝛc.si quispiã mulierẽ ab-
duxerit que cõfiteat̃ ante abductioneꝫ
se ab eo cognitã an ꝺ abductiõe puniri
possit:numeris omnibus sequentib⁹ ꝑ
totum consilium.

2 Qualitas verbo adiuncta secundũ tẽ
pus verbi significat.

3 Cõfessioni proprie fides est adhibẽda.
nec contra eã aliquis venire potest.

4 Turpitudinem suam qui allegat con
tra eũ qui criminis particeps fuit:au-
diri debet.

5 Iniurie per simplicẽ remissionẽ an pe
na fisco applicanda remittatur.

6 Regula:ꝙ turpitudinẽ suam allegans
non audiatur:quomodo ꝓcedat.

7 Infamẽ se quis allegare potest:vt ab
oneribus excusetur.

8 Bone ꝛ honeste vite quilibet presumit̃

9 Presumptio vna tollit aliam.

¶Consilium.lvij.

IN christi no-
1 mine franciscus ✝ de bissa
rijs nobilis carnaliter co
gnouit ad libitum per plu
res menses Catharinam filiam Rusti
ci que paulo ante ꝑ plures annos fue-
rat pedissequa cuiusdam sartoris.que
etiam sponte sua aliquando veniebat
ad dormiendũ cum dicto Francisco ad
eius domum:deinde per dictũ Franci-
scũ abducta est volens de rure ire ad ci
uitatem in domum Francisci.vbi eam
tenuit ꝑ mensem ꝛ vltra publice tanq̃
concubinaꝫ.quo facto pater accusauit
seu denũciauit de abductiõe ꝛ petijt re
stitutionẽ filie que restituta manu mili
tari post paucos dies aufugit a pr̃e ad
d.Franciscuꝫ quod videns pater venit
ad iudicem ꝛ petijt abolitionem remit
tẽs omnem iniuriam:quia videt ipsaꝫ
esse incorrigibilem.Queritur nunquid
amplius vigore dicte accusationis seu
denunciationis possit procedi contra
Frãciscum ꝛ condemnari de abductio
ne vigore statutorum Uincentie.Stan
tibus duobus statutis Uincentie.vno
sub rubrica de violentijs abductionib⁹
ꝛ alijs carnalib⁹ cognitionib⁹.alio sub
rub.de abolitio.¶In xp̃i noie ac inuo
cata spirit⁹ sancti gratia.Consideratis
diligenter dictis duob⁹ statutis ad me
trãsmissis mihi videt̃ nõ posse ꝺ iure cõ
demnari dictũ Frãciscum de abductio
ne vigore dicti primi statuti de violen-
tijs abductionibus ꝛ carnalib⁹ cogni-
tionibus.Nã illud statutuꝫ habet qui-
qꝫ capitula.Et in primo tãtũ fit mẽtio
de pena abductionis q̃d requiritur ad
hoc vt abducẽs volentem ꝛ consentien
tem condẽnetur in trecẽtis libris ꝛ ad

stando in carceribus ɔmunis Vincẽtie per annũ.vt mulier abducta sit honeste vite bone ɔditiõis ⁊ fa.vt patet in prin-cipio dñ st.Si quis secũ abduxerit ali-quã mulierẽ honeste vite bone ɔditiõis ⁊ fame. ¶ Et illud statutũ intelligit ꝙ tpe abductiõis mulier fuerit honeste vi te bone ɔditiõis ⁊ fame ex quo illa qua-litas honeste vite ⁊c.est iũcta cũ verbo
2 abduxerit.† qꝛ qualitas adiũcta verbo significat fm tps verbi.l.in delictis.§.si extraneus.ff.de noxalib⁹.et.l.si titi⁹.ff. de testa.mili.⁊ no.eleganter Bar.in.l.si ex facto in.ij.col.ff.de vulg.⁊ pup.cũ si mi. ¶ Et si illa qualitas nõ erat tpe ab-ductiõis.nõ põt Frãcisc⁹ vigore illius statuti ɔdẽnari:qꝛ tũc cessarent verba ⁊ mẽs statuti vt de se pꝫ. ¶ Sꝫ i casu pdi-cto tpe dicte abductiõis ipsa Cathari na nõ habebat illã qualitatẽ qꝛ nõ erat honeste vite bone conditionis ⁊ fame. ¶ Qđ sic pbat pr ipsius Catharine qui fecit accusationẽ de dicta abductione cõfessus est vt mihi asserit ꝙ ante abdu ctionẽ fuerat cognita pluries ab ipso Frãcisco ⁊ sic ꝙ non erat honeste vite: ergo nõ põt cõdẽnari de abductiõe vi-gore dicti statuti ex quo accusans vel denũciãs cõfitet illã qualitatẽ honeste vite nõ fuisse tpe abductiõis put reqrit statutũ ⁊ nulla põt esse melior probatio ꝯ denunciãtẽ seu accusantẽ ꝙ ei⁹ ppria
3 cõfessio.† cui fides est adhibenda nec ꝯ eã venire põt:vt.l.gñali.C.de nõ nu.pe cu.⁊.l.de etate.§.j.ff.de interroga.act.⁊ presertim si illa ɔfessio fuit facta añꝙ p̃ teret abolitionẽ fieri puta tpe denũcia tiõis seu accusatiõis:qꝛ tũc careret ol suspitiõe ⁊ suadet etiã rõ qꝛ verisimili-ter nõ fuisset abducta volẽs nisi pri⁹ co gnita fuisset. ¶ Nec ob.dñ dr ꝙ Frãci. nõ põt allegare hoc i sui favorẽ qꝛ alle garet turpitudinẽ suã:vt.l.si creditori-bus.in fi.C.de seruo pignore dato ma-nu.⁊.l.trãsactione finita.C.de trãsac.et habet in.l.alias.ff.de iureiur.⁊ in.l.ser uus pluriũ.§.j.in fi.ff.de leg.j.Qꝛ respõ
4 det pluribꝰ.modis. ¶ † Et primo quan
6 do quis allegat turpitudinem suam[a] ꝯ eũ qui fuit particeps criminis dꝫ audi ri.vt.l.de tutela.C.de in integ.resti.mi-no.⁊ ibi no.⁊ habet per gl.⁊ doc.l.d.l.transactio ne finita.⁊ no.p Bart.in l.iusiurandũ ꝙ ex ɔuẽ tione.§.si.cum.l.seq.ff.d iureiur.Et not.in.l.viro atꝙ vxore.ff.solu.matri. ¶ Scdo respõdet ꝙ qs põt allegare suã turpitu dinẽ excipiẽdo vel repli cãdo seu se defendendo lꝫ nõ possit agẽdo vel pe tẽdo.⁊ hoc qñ allegat ꝯ participẽ criminis.sicut est in casu nostro.vt not. Bar.in.l.nõ alias.ff.de iureiur.p no.in.d.l.de tu tela. ¶ Et si dicat in ca-su nostro nõ procedit cõ tra Frãciscũ ad instãtiã p̃ris Catharine vel ipsi⁹ Catharine.qꝛ remiserũt oẽm iniuriã sed pcedit pp̃ter iniuriã factã rei publice.⁊ pp̃ter penã fi-sco applicandã cui non possũt partes derogare etiã remittẽdo iniuriã vt est gl.not.in.l.ũ.ff.ad sil. ⁊ habet in.l.venia.C.de in ius vo.⁊ p Bar.in.l.j. §.vsꝙ adeo.ff.de iniur. Ergo vr ꝙ cõtra fiscum nõ possit Frãci.allegare turpitudinẽ suã. ¶ Re-spõdet ex quo procedit principaliter sup denun ciatiõe seu accusatione patris Catharine lꝫ pe-na in cõsequentiam ve-niat fisco applicanda ta men iudiciũ criminale fuit principaliter inten-tatum per ipsum patrẽ. Et ideo cõtra ipsum pa trem ⁊ filiam potest alle gari per Franciscum se defendentẽ ꝙ ipsa Ca-tharina nõ erat honeste vite licet hoc etiam ab ipso processerit qꝛ debe

a ¶ Turpitudinem suam. Ad ꝙ vid.d.Alex. de imo.i cõ si.xxxviij.in iiij.volu.et in.l.iusiurã dum.§.pro curator.ꝑ. et pro hui⁹ declaratio ne.ff.de iu reiur.Bal. in marg.ꝑ-si.Allegãs ver.j.⁊ ver. si.doc.in.c. cũ inter di lectos.d de na.

mus inspicere q principaliter fit.l.si qs nec causam.ff.si cer.pe.cum simi. ¶ Ne ob.q nō possit pars remittere penā ap
5 plicandā fisco vt dixi.†qz verū est regulariter q per simplicē remissionē iniurie nō pōt:ā ita not.Bar.in.d.l.j.§.vsqz adeo.ff.de iniur. ¶ Sz cōsitēdo illud ꝑpter q accusat⁹ non dz puniri bene pōt sicut fuit in casu nostro. ¶ Et maxime qñ cōfessio emanauit in iudicio ꝑ accusantē seu denūciātē qz in his que sunt iurisdictiōis cōtentiose cōfessio alteri nocer vbi alias nō noceret vt no.Cy.in.l.j.in.xiiij questio.C.de cōfessis ā ꝑ Bar.in.l.certū.§.sed an ipsos.ff.de cōfessis. ā maxime qñ principaliter iudiciū spectat ad cōfitentē.qz denūciauit vel accusauit sicut fuit in casu nostro:nisi apparet q illa ꝯfessio fuisset fcā ꝑ collusionē Iuxta.l.si suspecta.in prin.cū ibi no.ff.de inoffi.testa.ā in.l.a snia.in principi.ff.de appel. ¶ Tertio non pōt respō
6 deri†q lz regulariter qs nō posset allegare turpitudinē suā tñ illa regula ꝓcedit qñ illa turpitudo nō constet ꝑ partem aduersam cōfessata.vt probatur in l.nō intelligit̄.§.tacita.cū gl.in verbo ꝓbationibus.ā per ea que not.Bar.in.l.marcellus ff.rerū amotarum. ¶ Quarto modo ad idem pōt respanderi quod vbi turpitudo prius est detecta ab alio ꝙ a cōmittente ipsam vel per cōfessionem vel probationes vel per sniam tñ ille qui ꝯmisit illam turpitudinem pōt eā allegare maxime ad sui defensionē excipiēdo vel etiā replicādo non solū ꝯtra principē criminis sed etiā contra aliū puta fiscum vt eleganter no.Bart.in.d.l.iusiurandū qd ex conuentione.§.fi.cum.l.sequenti.que incipit alias per illū tex.ff.de iureiur.ā hoc etiā probat̄ in.l.pe.ff.de suspe.tu.vbi ille qui est re motus vt suspectus pōt allegare ad de
7 fendēdū se ab actiōe tutele.†Et idē in quolibet infame per sententiam quia pōt allegare se infamem vt excuset̄ ab oneribus.l.relegatorū.in fi.ff.de inter. ā releg.ā facit quod no.in.l j.in gl.sup verbo postulationibus.ff.de asses.Et idē cū in casu nostro omnia ista concurrāt. vz quod turpitudinem allegat Franciscus ꝯtra participē criminis.i.ꝯ ipsam Catharinā cui⁹ nomine fuit facta denūcia seu accusatio.ā ipsa alleget excipiēdo ā se defendēdo ā confessata fuerit ā prius detecta ꝑ denūciantez sequit̄ q allegari pōt ā sup ea se fundare vt absoluatur. ¶ Preterea dicit̄ q etiā ꝑ testes aliquos est ꝓbatū q nō est Catharina honeste ā bone fame aliter quā ex facto ipsius Frācisci.vt mihi asserit̄ qd si verū ē nulla eēt dubitatio. ¶ Postremo dico forti⁹ q etiā si nō extaret dicta ꝯfessio ipse Francisc⁹ nō posset cōdemnari de abductione vigore dicti statuti 9
qz cū statutū requirat q mulier abducta sit honeste vite ā bone ꝯditionis et fame ā hoc nō sit probatum per partez accusantē seu denūciantem debet absoluere:ex quo nō est ꝓbata qualitas. q̄ est fundamētū sue denūciationis seu accusatiōis.per ea q̄ no.Bar.ā doct.in l.in illa stipulatiōe si kal.ā.l.hoc iure ff.de verb.obli. ¶ Et pro hoc allego q no.dicit Ang.in.l.vel negare.ff.quemadmo.testemē.aperiantur.vbi singulariter dat vnā doctrinam generalē.ꝑ ea que no.ibi ꝑ Bar.qd vbicūqz opinio te stiū est cā inductiua plena ꝓbatiōis q̄ alias plena nō esset ibi de plena ā optima opinione est articulādum ā probādum.Uñ dicit q si Bononiensi studiuz disponat ad ꝓbationē mortis alicuius qui extra territoriū decessit q sufficiat ꝓbatio ꝑ tres testes optime opinionis deponētes d̄ fama nō erit ꝓbata mors nisi ꝓbet̄ illos testes dponētes eē optime opiniōis ā fame. ¶ Ita in proposito est dicēdū cū statutū disponat qd abducēs mulierē honeste vite ā bone ꝯditiōis ā fame puniat̄ tali pene:ille q̄ accusat ā vult abducētē d̄bere ꝯdēnari pena statuti dz articulare ā ꝓbare q mulier abducta fuerit tpe abductiōis honeste vite ā bōe ꝯditiōis ā fame.vñ cum h̄ ꝓbatū nō fuerit dz Frācisc⁹ absolui a pena dicti statuti. ¶ Nec obstat si di
8 cat̄ i dubio h̄ ꝑsumit̄.†qz i dubio qs bonus ā honeste vite ꝑsumit̄.nisi ꝓbet̄ ꝯtriū.l.cū quidā scba.ff.de leg.ij.cū simi. qz respōdetur q illud est verū nisi statutū vel lex reqrat specialr qd sit hone

ste vite ꝛ bone cōditiōis ꝛ fame q: tunc
illa qualitas est ꝓbāda.vt dixi secūduꝫ
Ange. ¶ Itē alit respōdet qꝺ illud pos
set ꝓcedere vbi nihil esset ꝓbatum in ꝯ
rium.sed in casu nostro ꝺi ꝓbatū fuisse
cōtrariuꝫ.ꝗ ꝓbatio etiaꝫ quātū ad hoc
sufficeret si fuisset facta ꝑ ꝑricipes cri
minis.q: lꝫ talis ꝓbatio nō faceret ple
nam fidē.vt in capitu.veniēs.j.de testi.
tñ faceret ꝑsumptionē vt est text⁹ cum
glos.notabili in capitu.qm̄ aliqua.ꝛ ibi
9 docto.codē titu. ¶ †Et ideo lꝫ sit pre
sumptio iuris qꝺ ꝗs sit bon⁹ ꝛ honeste
vite.tñ illa ꝑsumptio tollitur ꝑ aliā ꝑ
sumptionē ꝯtrariam q: vna presumptio
tollit aliā.l.nō solum §.de vno.ff.de ri
tu nuptiaꝝ.ꝛ.l.diu⁹.ff.de in integrū re
stitutio.ꝛ capitu.literas.ex̄ de presum.
¶ Et sic in casu nostro cessat ꝑsumptio
iuris etiā si testes deponētes de inho
nestate vite ꝛ de mala cōditiōe ꝛ fama
nō ꝓbarēt plene vł q: fuissent in eodē
crimine vt dicto capitu.qm̄ aliqua.vel
q: deponerēt ꝺ auditu. ¶ Itē ꝛ vltimo
respondet qꝺ ex quo pater est ꝯfessus.
ꝙ ea nō erat honeste vite tpe abductio
nis cessat illa ꝑsumptio iuris ꝙ presu
mat honeste vite ꝗ confessio saltē tm̄ si
ne dubio dꝫ nocere vt tollat iuris ꝑsū
ptionē. ¶ Et ideo ex ꝑdictis omnib⁹
cōcludo qꝺ dict⁹ Frācisc⁹ nō debet nec
pōt cōdemnari de iure de abductione
mulieris vigore dicti statuti.ꝛ maxime
etiā stāte remissiōe facta ꝑ patrē ꝓpter
incorrigibilitatē ipsi⁹ Catharine.Et ꝑ
dicta ꝯuis putē esse de iure verissima.
tñ ea oīa subiicio iudicio ꝛ correctioni
magnifici.d.Potestatis Uincentie ꝛ to
tius ei⁹ ꝑclarissime ac iustissime curie.
arg.l.claudius.in fine.ff.ꝗ poti.in pig.
habe.Barth.Cepola doctor ꝛ miles.

¶ Summariū.sup cōsi.lviij.

1 Remissio an sit faciēda ꝺ locis nō
subiectis sub eodē supiore ꝑsone:ꝗ cō
misit graue delictū de iure:vł ex cōsue
tudine:et an talis ꝯsuetudo valeat:et si
ex capituloꝝ formo casus manifesti re
mitti ꝺbēt:si duo aliquē occiderūt:ꝛ cō
fessi ac cōdēnati sunt:ꝛ manifesti sicarū
dicantur:ita ꝙ remissio fieri debeat:nu
meris oibus seq.per totum consilium.

2 Prouicie oēs olīꝫ erāt sub romano im
perio:ꝛ ideo remissio ad diuersos iudi
ces fiebat:sicut pilat⁹ remisit Christū
ad herodem.
3 Doctoris vnius dicto asserētis:aliquā
cōsuetudinē esse:standū est.
4 Iure cōmuni qꝺ cōcedit:frustra preci
bus imploratur.
5 Cōsuetudo de nō remittēdo aliquē iu
dici alicui an valeat.
6 Cōsuetudo nō nutrit peccatū:quando
non inuitat principaliter homines ad
peccandum.
7 Sicarij vñ appellētur.
8 Sicarij manifesti qui dicātur.
9 Usurarius manifestus dicit ille:ꝗ cōie
cturis manifestis vsurarius esse proba
tur.
10 Cōfessus cū iuramēto:se delictū cōmi
sisse:an sicarius manifest⁹ dicat.
11 Uerbū manifest⁹ ꝗt modis capi possit.
12 Homicidia in locis publicis ꝯmittere:
maius delictum est.
13 Sicarij manifesti magis atroci eē dicūt
14 Uerba debēt itelligi:vt aliqd operēt.
15 Uerba ad vnum modum inducta ꝯtiū
operari nō debēt.
16 Conuētiōes in dubio sunt stricti iuris:
ꝛ stricte intelligi debēt.
17 Secretū ꝛ nō manifestum qꝺ dicatur.
18 Occultus latro:et occultus homicida
qui dicantur.
19 Usurariū manifestū dicētes ꝗd proba
re habeant.
20 Cōiecture aliqd manifestū nō faciūt.
21 Bannum quid magis ex cōtumacia ꝗ
delicto dicatur.
22 Conueniri ꝗs regulariter non pōt nisi
in loco delicti.
23 Uagabundi vbi cōueniri debeāt.
24 Uagabūdi qui dicātur.
25 Bāno solo nullus vagabūdus dicitur.
26 Furti noua actio sm̄ Barto.nascit ex
territoriū mutatione.
27 Fur nō visus si ad locū destinatū ꝑue
nerit:olno fur esse dicit.
28 Statuta cōtra regulas ad cōsequētiā
nō sunt trahenda.
29 Inquisitus quispiam an iurisdictionē
alicui⁹ iudicis prorogare possit:ꝛ alte
rius iudicis iurisdictiōi se submittere.

Consilium.lviii.

1 In christi nomine amen Paulus faber. et Georgius de villa roueredi de vello districtus Ueronensis occiderunt vt dicitur quendam Bernardum sartorem sub quadam tegete. Et Barbaram postea eius vxorem in eius domo in montaneis district⁹ Ueronensis. Propter que homicidia processum est cōtra eos p magnificū.d.potestatē Uero.⁊ ei⁹ curiam tāq̄ cōtumaces bāniuit eos de Uerona ⁊ ei⁹ territorio.⁊ de oibus terris ⁊ locis serenissimi Ducalis dñii venetiaꝝ: Postea dū pdicti Pau.⁊ Georgi⁹ peruenissent ad ciuitatē Tridenti capti fuerūt p officiales magnifici.d.ptātis Tridēti ꝯ quos pcessit ipse.d.ptās.⁊ tādē ꝯfessi sunt p dicta homicidia commisisse. ¶ Et etiā de quadā capsa ꝯsistēte in domo dicti Bernardi et.d.Barbare abstulisse quedā bona.⁊ denarios ascendētes vltra summā centū librarū veronēsiū.que bona fuerunt p eos portata ad ciuitatem Tridēti. Et tādē.d.ptās Tridēti formauit ꝯ eos quādā inquisitionē tāq̄ cōtra homicidas latrones vagabundos et hoīes male fame de pdictis eib⁹.⁊ dato eis pcuratore ad se defendū dixit p curator.d.ptātē Tridēti nō esse iudicē cōpetentē.nec pdictos Pau.⁊ Georgiū esse vagabundos.cum habuerint ⁊ habeāt domos in villa roueredi de vello veronēsis districtus q̄ inquisiti lecta sibi inquisitiōe cōfessi fuerunt ⁊ iurauetunt oīa ⁊ singula in inq̄sitiōe ꝯtēta esse vera ⁊ hoc spōte vt d̄r cōfessi sunt. Nunc magnifi.d.ptās Uerone inquirit a dño ptāte Tridenti vt pdictos hoīes ad eū remittat vigore certorum capitulorum alias initorū inter illu.ducale dominiū Uenetiarum ⁊ illu.d.d.Ducē Austrie. sub cuius nomine pretura Tridēti geritur in quibus continetur q̄ solum cre matores ⁊ diffidatores sicarū manifesti remitti debeāt ne talia delicta impunita remaneant procurator inquisitorum hoc dicit fieri non debere: q2 regule huiusmodi remissionis fieri nō consueuerūt nec debēt de iure fieri nec vigore dictorū capitulorū q2 pdicti nō sunt manifesti sicarij. Ex predictis de trib⁹ principaliter dubitat: ⁊ queritur quid iuris. ¶ Et primo an ad requisitionē magnificorū rectorū Uerone siue etiā sine requisitione possint seu debeāt dicti inq̄siti remitti de ciuitate Tridēti dictis dominis rectorib⁹ Uerone de iure cōi vel vigore capitulorū initorū inter illustrissimū dominū Ducem Austrie.sub cui⁹ regimine dicta ciuitas Tridēti ē ⁊ inter illustri.du.d.Uenetiarū in quib⁹ cōtinetur inter cetera q̄ sicarij manifesti repti i terris pfati illustrissi.do.Ducis debeāt remitti ad loca subdita illustrissi.du.dominio.Uene.vbi deliciū cōmiserunt ⁊ ecōuerso.⁊ sic p consequēs an dicti inquisiti sint decōprehensi in dictis capitulis dū in eis dicit̄ de sicariis manifestis fm ea que in pcessu ꝯtinēt̄. ¶ Secūdo an tales inq̄siti ex eis q̄ in processu cōtinent̄ possint in dicta ciuitate Tridenti puniri. Et an dñs potestas Tridenti possit contra eos pcedere ⁊ eos punire tam ratione homicidij q̄ ratione rerum subtractarū ⁊ cōtractationes dictarū rerum de loco commissi delicti ad iurisditionē Tridēti: Uel ea ratione q̄ dicant̄ vagabundi propter hoc q̄ recesserint de eorum domicilio proprio ⁊ Tridentū accesserūt: ex eo q2 bāniti sunt a terris illustrissi.du.do.Uene. qm̄ ex istis rationib⁹ prefat⁹.d.potestas Tridenti intendit cōtra eos tanq̄ contra vagabūdos pcedere. ¶ Tertio an postq̄ dicti inquisiti declinauerūt forū dñi potestatis Tridenti ⁊ ei⁹ iurisditionem ⁊ pronunciatū esset ipsos remittēdos Ueronam possint postea cōsentire in dictū.d.potestatē Tridenti ⁊ eis iurisditionē ꝓrogare inuito doc.d.potestate ⁊ inuitis dictis dominis rectoribus Uerone. Et sic ante tūc cessabit dicta remissio propter prorogationē predictam factam postq̄ declinauerūt forum ⁊ pronunciatū erat remissionē fieri debere ⁊ hoc maxime attento q̄d ratio dictorum capitulorum in primo dubio contentorum fuisse videt̄ ne talia delicta remaneāt ipunita. ¶ In Christi

pomine ac Inuocata spũs Sancti gra
tia.Et si malefactores ⁊ sceleratos ho⸗
mines ac presertim homicidas volũta
rios ⁊ fures inuisos atq; infestos semꝑ
habuerim ac etiã vbi de eis puniendis
ageret in grauioribus penis seueritatẽ
legũ cũ aliquo tẽperamẽto benignita⸗
tis subsecut⁹ fuerim.iuxta sniaꝫ marcel
li iuriscõsulti de qua in.l.respiciẽdũ.in
prin.ff.de pen.nec ꝓ eis cõsulere aut al
legare cõsueuerim.Tñ in questiõe pre
cedẽti super qua cõsiliũ petitur cum de
delicto aut de pena ꝑdictis malefacto⸗
ribus imponẽda non queratᷣ sed iuris⸗
dictione ⁊ cõpetentia tãtum iudicis du
bitetur reprehẽsibile iudicarem si pro⸗
pter atrocitatẽ criminis cõsulere iusta
petentib⁹ recusarem. ¶ Veniã itaq; ad
declarationẽ ⁊ decisionem predictoruꝫ
dubiorũ prout ius ⁊ iustitia requirere
mihi videbitur. ¶ Circa primũ dubiũ
principale duo sunt examinãda. ¶ Pri
mũ est an de iure communi ad requisi⸗
tionẽ magnificorum rectorũ Verone
siue etiã sine requisitione possint ⁊ de⸗
beãt dicti inquisiti remitti de ciuitate
Tridẽti dñis rectoribus verone. ¶ Et
videtur dicendũ ꝙ sic ex quo delictũ est
graue ⁊ fuerunt contumacesin compa
rendo coram domino potestate Vero⸗
ne ꝑ tex.in auꝫ.vt nulli iudicum.§.si q̇s
vero cõprehensorum.col.ix.⁊ habetᷣ trã
sumptiue in auꝫ.si vero criminis.C.de
adul.⁊ ista est cõis snia.vt habetur per
Cy.in auꝫ.qua in prouincia.in.iiij.que
stio.C.vbi de crimine agi oportet ⁊ per
Bar.Bal.⁊ doc.in.l.j.C.codeꝫ.⁊ per gl.
et doct.in.c.j.extra de rapt.et per glo.
archi.et docto.in clementina pastora⸗
lis super versicu.de more,de re iudica.
et per glos.tertia questione prima.c.pri
2 mo.†Sicut etiã pilatus remisit Chri⸗
stum ad heredem.vt not.glos.iij.q.j.in
glo.prima in fin.licet gl.de hoc dubita
uerit an hoc debeat fieri de vrbanitate
vel necessitate in lege si cui.§.fin.ff.de
accusationibus.Dũmodo fiat requisi⸗
tio per iudicem loci in quo est factũ de
lictum.vt notatᷣ in dictis iuribus. ¶ Et
predicta procedũt quãdo dicta loca es
sent sub vno superiore sicut erant oẽs
prouincie sub iperio ro.vt.l.in nomine
dñi.in princ.C.de offi. prefe. preto.affri
ce.⁊.l.deprecatio.ff.ad.l.ro.de iactu.cũ
simlib⁹.Sed cum hodie dissoluto roma
no imperio regna fuerint distincta.ita
ꝙ oia nõ sunt sub eodẽ superiore.an di⸗
cta remissio sit faciẽda.in hoc sunt opi⸗
niones.nã Anto.de bu.⁊ Joã.de Imo.
vt refert do.me⁹ do.Joã.de ana.in.c.ꝑ
mo cꝫ de rapto. in.xij.col.in prin.tenet
ꝙ sit faciẽda remissio.sꝫ ď facto seruetᷣ
cõtrariũ.Et ista opi.hodie seruatᷣ de cõ
suetudine vt non fiat remissio nisi in lo
cis subiectis vni presidi.exemplũ in ꝓ⸗
uincia marchie ⁊ ducat⁹.alie aũt ciui⸗
tates habent sua regimina sicut ꝓuin⸗
cie.qr quelibet ciuitas appellatᷣ ꝓuin⸗
cia.vt vult glo.notabilis in.l.fina.C.de
prescrip.lõgi tẽpo.⁊ habetᷣ ꝑ Barto.in
extrauagan.ad reprimẽ.in verbo Lom
bardie.et est glo.similis q̃ hoc ꝓbat in
c.ṗmo in ꝟbo iudicauerit.⁊ ibi hoc no.
Jaco.de aluaro.in titu.si de inuestitu⸗
ra inter do.⁊ vasal.lis oriatᷣ.⁊ habetᷣ ꝑ
Ludo.⁊ docto.in.l.j.§.hoc aũt.ff.de no.
ope.nun. ¶ Et idẽ tenet Gui.de monte
lauduno.⁊ zenzelin⁹ ⁊ Pau.de liaza.in
clemẽ.pastora.de re iudi. ¶ Et ista fuit
opinio Odofredi originaliter q̃ de cõ⸗
suetudine est approbata ſm Bal.in.l.j.
C.vbi de crimi. agi oportet. ¶ Et idẽ te
net Pau.de cast.ibi q̇ dicit.ꝙ nõ est mo⸗
ris ꝙ fiãt iste remissiões de locis nõ sub
ditis eidẽ superiori.⁊ sic Florẽtinus iu
dex non impedietᷣ procedere ꝑ literas
Bononiẽses petẽtes sibi remitti. ¶ Et
ideo cũ ciuitas Tridenti ⁊ ciuitas Ve
rone nõ sint sub eodẽ supiore sꝫ diuer⸗
sis.sequitᷣ ꝙ nõ dꝫ fieri hmõi remissio.
maxime attenta cõsuetudine q̃ est vt nõ
fiãt huiusmodi remissiones ſm predi⸗
ctos doctores q̇ hanc cõsuetudinẽ esse
affirmant quibus est credẽdum.⁊ maxi
me quia si etiã vnus doctor affirmaret
hanc cõsuetudinẽ esse.esset credẽdũ.vt
not.per Bal.in.l.de quib⁹.ff.de legi.⁊ ꝑ
Barto.in.iiij q.principa.⁊ per Joan.de
Imo.in.l.ṗma.ꝯnunciationi.ff. de no.
ope.nũciatio.licet aliqui non habeant
hoc in lectura domi.Jo.et ita reperio
Pau.de cast.⁊ plures alios ꝯsuluisse in

a ¶ Consuetudinez esse. Adde elegãt tex. in.l.illaz.C. de col.not. gl.i.l.duos. a patre. C. solu.mat. et ibi tangunt nouissime scribentes.

3 hoc t ꝙ sit standũ dicto vni⁹ doctoris asserentis a ɔsuetudinẽ ecᵃ: facit ad hoc gl.in cle.j.§.ad hoc in verbo ad claustrũ.de statu.mona.& ꝙ ista consuetudo sit in istis partibus de quib⁹ querit̃ satis etiã colligit̃ ex capitulis initis inter illu.d. Ducẽ Austrie.sub cui⁹ noie & iperio gubernat̃ ciuitas Tridẽti.& illu.d. do.Ue.sub cui⁹ dictiõe & imperio est ciuitas Uerone. Nã i eis ꝙ fit mentio in tribus tantũ casibus debeant fieri remissiões vcʒ qñ malefactores sunt crematores diffidatores & sicariȷ̃ manifesti. Nã si de iure & consuetudine in oib⁹ casib⁹ deberẽt fieri remissiões frustra capitulasset de il-
4 lis trib⁹ tm̃. t qꝛ frustra p̃cib⁹ iplorat̃ ꝙ iure cõi ɔcedit̃.l.j.l fi.ff.ad municip.& l.j.C.de thesauris. lib.x.cũ similib⁹. & istud apud me nullã hʒ dubitationẽ qꝛ ita ẽt vidi ɔti-
5 nue obseruari. ¶ t Sed h̃ posset dubitari an ista ɔsuetudo de nõ remittẽdo valeat.& Calde.i.c.j. ex̃ de rap.put refert Jo. de ana.i.viȷ̃.col.in prin. vr̃ distinguere aut loquimur in iudice domiciliȷ̃ vl' delicti.& vʒ ɔsuetudo sʒ i alieno sec⁹ & assignãt rõnẽ differẽtie.qꝛ in primo casu d'lictũ nõ remanet ipunitũ qꝛ iudex loci vel domiciliȷ̃ poterit ipʒ punire sʒ in scdo casu nõ qꝛ forte iste q̃ trãstulit se ad aliũ locũ nũq̃ rediret ad locũ domiciliȷ̃ vel delicti.& sic nõ fieret remissio & d'lictũ remaneret ipunitũ & sic ɔsuetudo vr̃ irrõnabilis & p ɔñs nõ p̃scriptibilis.c.fi.ex̃ de ɔsue. ¶ Et dicit istud pcedere nisi iudex loci vbi delinquẽs sic alias talis q̃ possit ipm punire puta rõne p̃uilegiȷ̃ vel p̃scriptionis vel alia cã & cessante rõne premissa impunitatis ɔsuetudo tenet. ¶ Sʒ certe istud posset intelligi.qñ ɔsuetudo esset de terris q̃ essent sub eodẽ superiore: qꝛ tunc cõsuetudo esset ꝯ ius. ¶ Sec⁹ si cõsuetudo esset apud terras q̃ sint sub diuerso dñio vel regimine sicut est in casu nostro qꝛ ista cõsuetudo non esset ꝯ legem sʒ poti⁹ preter legẽ. ¶ Nec põt dici ꝙ sit iniusta & irrõnabilis ex eo ꝙ delicta remanẽt impunita ex quo sunt loca separata iurisditiõis & sic deficit p̃tãs iurisditiõis petẽdi remissionẽ postq̃ non sunt sub eodẽ imperio & sic cessat rõ legis volẽtis remissionẽ fieri & p ɔsequẽs dʒ cessare ei⁹ dispositio.l.adigere.§.q̃uis.ff.de iure patro.& c.cuʒ cessante.de
6 appel.cũ simi. t Nec talis ɔsuetudo nutrit peccatũ.ex quo inuitat principalit̃ hoies ad peccãdũ.iuxta no.in.l.si vn⁹. §.illud.ff.de pac.cũ simi.& ideo talis cõsuetudo seruanda est sicut seruari ɔsueuit apud oẽs & maxime in casu nostro. cũ in dictis capitulis nõ comprehendatur iste casus.& sic tacite dicti ꝓncipes scʒ Uenetiarũ & Austrie se obligauerũt inuicẽ remittere malefactores in trib⁹ tm̃ inter quos iste nõ dʒ comprehendi. vt statim dicã.arg.l.cũ pretor.in prin. ff.de iudiciȷ̃s.& l.si marit⁹.C.de dona. inter virũ & vxorẽ.& c.nõne.extra de p̃sump.cũ simi. Uñ sine dubio nõ tenetur d.potestas nec dʒ ipos remittere inspecto iure cõmuni & ɔsuetudine generali. ¶ Scdm dubiũ est an saltẽ teneat̃ eos remittere vigore dictorũ capl'orũ i q̃b⁹ dr̃ ꝙ fieri debeat inuicẽ remissio qñ sũt sicariȷ̃ manifesti. ¶ Et p̃ma facie vr̃ dicẽdũ ꝙ sic qꝛ p̃dicti inquisiti sunt sicariȷ̃ lʒ occiderint dictũ Bernardũ & dñam Barbarã ei⁹ vxorẽ cũ vna securi & vna
7 pertersana. t nã lʒ sicariȷ̃ appellent̃ a sica ꝙ significat ferreum cultrũ vt insti. de publicis iudi.§.itẽ lex cor.de sica.in fi.& sica sit cultellus vtrinq̃ incidẽs quẽ

portant peregrini quandoque: et tamen hodie generaliter accipitur sicut pro cultello per interpretationem ut est ibi text. cum gl. ¶ Et istud non videtur habere dubium.
8 ¶ † Solum ergo remanet dubium an dicantur manifesti. et sic sint manifesti sicarij. ¶ Et videtur quod sic primo quia tempore delicti ederant saltem duo ut ipsi inquisiti videntur cofiteri et sic per illos duos videtur quod sit manifestum quia illud dicitur manifestum quod legitima probatione notum fuerit ut est tex. l. c. cum olim extra de verbo. sign. sed legitima probatio videtur esse duorum testium: quia in ore duorum vel trium stat omne verbum. c. cum esses. et c. relatum. extra de test. et l. ubi numerus. ff. de test. cum similibus. et hoc tenet Spec in tit. de notorijs criminibus §. sequitur de manifesto qui dicit illud esse manifestum quod non sit in publico sed coram tot testibus quod sufficiant ad actum ut colligitur l. l. heredes palam. ff. de testamen. et xj. q. iij. eorum. in fin. ¶ Secundo quia Verone processum est contra eos tanquam contra contumaces et vigore statuti tanquam delinquentes potuerunt banniri illa enim contumacia et bannum videtur reddere eos manifestos sicarios maxime concurrente fama per tex. in l. cum proponeretur. ff. de leg. secundo. ubi probatur quod illud dicitur manifestum quod constat per conjecturas vel
9 indicia et ibi hoc tenet Bald. ubi dicit per illum tex. illum esse manifestum usurarium qui ex conjecturis probatus sit usurarius licet non sit contra eum probatum per aliquam directam probationem. facit. c. fi. de succes. ab intest. ¶ Tertio quia fuerunt condemnati et banniti Verone pro dictis delictis quod solum videtur facere rem manifestam per text. l. c. fi. ibi per solos extra de cohabi. cleri. et mulie. et per hoc l. emptorem. in prin. cum ibi no. ff. de actio. emptio. ¶ Et hoc tenet gl. in. c. j. in verbo manifestos. ibi vel condemnati de usuris in. vj. et in gl. magna l. c. vestra in verbo notorium. circa fi. ibi notorium iuris est de quo aliquis condemnatur extra de cohabi. cleri. et muli. ¶ Et Spec. in tit. de notorijs criminibus. §. iam notorio. versi. notorium
10 iuris et per gl. ij. q. j. manifesta. ¶ † Quarto quia ipsi inquisiti confessi sunt dicta delicta coram domino potestate Tridenti et ante inquisitionem et post inquisitionem confessi sunt cum iuramento respondendo inquisitioni unde propter hoc videtur manifesti sicarium ut probatur in. c. cum olim. ad fi. ibi manifestum. quod vel per confessionem extra de verbo. significa. et in. c. fi. in fi. ibi iuxta confessionem factam extra de cohabi. cleri. et mulierum. et est text. in. c. super quibusdam. in prin. extra de verbo. signifi. ¶ Et no. gl. in. d. c. j. in verbo manifestos. de usuris in. vj. et Spe. in ti. de notorijs criminibus. §. iam de notorio versi. notorium iuris. et not. per F. deri. de Senis in consi. suo. viij. et consilio. vj. et no. per docto. in. c. ad nostram. ij. extra de iureiurando. et in. c. cum in dioecesi. extra de usuris. et per gl. et docto. ij. q. j. de manifest. et per Bar. in. l. iij. ff. de usuris. et plenissime habetur per dominum Laurentium de rodulphis in suo tractatu de usuris in. quo. lxxxviij. ¶ Sed his non obstantibus teneo contrarium esse de iure verius. videlicet quod predicti inquisiti non dicantur sicarium manifesti de quibus fit mentio in dictis capitulis predictorum principum
11 et dominorum. Et quod hoc sit verum probatur. † Nam licet sit verum quod illud verbum manifestus accipi et intelligi possit varijs modis de quibus supra tamen proprie manifestum illud dicitur quod probatione non indiget. vt. xj. q. iij. eorum. et ita no. gl. in. c. cum olim. in verbo non que iudici que incipit. et hoc in fi. extra de verbo signific. et ibi docto. ¶ Et ideo dicit Ang. in. l. falsus. in. iiij. col. in repetitione sue. C. de fur. quod manifestum in alia materia quam furti accipitur. illud quod multorum scientiam latere non potest. c. quamquam de usuris libr. vj. et ibi per Jo. and. et ea que habentur in cleme. j. de usuris. et l. manifeste turpitudinis. ff. de iure iu. cum similibus. et preterea dicitur etiam manifestum quod publice omnibus patet ut quia quis tenet alterum paratum. vt in. c. primo. §. primo et ibi dominus Dominicus de usuris in. vj. Sed istud delictum non est huiusmodi. quia non est clarum. et indiget probatione. vt infra declarabo maxime respondendo argumentis supra in contrarium deductis. ¶ Ergo cum illa conventio capitulorum sit stricti iuris lege si unus. §. ante omnia. ff. de pact. sequitur quod debet intelligi in casu proprio stricte. vt. l. quicquid astringende. cum ibi not. ff. de verbo. obliga. et sic non

cōprehendit casum nr̄m.Itē hoc proba tur alia rōne incōuulcibili manifestū ad dictū suo substantiuo pōt accipi duobus modis.q2 aliqñ illa q̄litas manifestū ē cōcomitatiua delicti ad grauandū de lictū.z tūc d3 inesse delictū:vt.ff.de ꝯdi tiōe furtiua.et ideo aliqñ illa qualitas reqrit̄ tāquā infamia quedā:vt in vsura rūs.quoꝝ detestabilis rapax vita infa miā parit.quoꝝ in hac specie infamiū testā cōdemnat:tāc nō oportet talē qua litatē inesse nasceñti actui sed sufficit ꝙ ex cōfessiōe vel ex similib⁹ postea pue niat.Ita singulr̄ dicit Bal.i quodā suo elegāti ꝯsi.cccxxiij.qđ incipit.In chri̇sti noīe amē.Qualr̄ accipiat̄ manifestū in cōsilio lugdunēsi z egregius z excellēs doctor.do.Laurē.de rodulphis in suo tractatu de vsuris.l.lxxviij.q.vbi ponit. z sequit̄ illud consiliū de verbo ad v̄bū. ¶Sz ita in casu nostro q2 illa qualitas manifesti est apposita ad aggrauādum delictū ꝙ p3.q2 addita verbo sicarij nō

12 denotat nisi grauitatē delicti:q2 mai⁹ ēst delictū homicidia cōmittere manife ste.puta in locis publicis et itineribus vt lege capitaliū.§.grassatores.ff.d pē. z pbat̄ optie.in lege aut facta.§.equali tate.eo.ti z de pe.distin.j.aut facta v̄si. q̄litate.¶Et isti dicunt̄ grassatores q2 grassature fiūt a latroib⁹ in nemore cū crudeliter insurgūt cōtra trāseūtes et eos interficiūt et spoliāt vt dicit archy. fm Augustionē.xxiij.q.j.militare.Et de istis itelligunt̄ capitula dictoꝝ pncipū qñ i illis casus grauiores i q̄b⁹ d3 fieri remissio.v3 crematores diffidatores et sicarij manifesti.siue.n.referam⁹ illō v̄ bum manifesti ad oēs tres casus.Siue ad vltimū v3 ad sicarios tm̄ nō pt vide ri illa q̄litas manifesti addita nisi ex eo ꝙ habuerūt pp hoc eē mai⁹ delictū z p pter hoc voluerūt recedere a dispositio ne iuris cōis vel saltē vniuersalis ꝯsue tudinis nō aūt pp̄ter hoc vt reqrat in famiā:q2 infamia pp̄ter h̄ nō grauaret delictū.Et sic intelligit̄ de manifesto fa cit ꝙ manifestū sit tpe quo homicidiu3 fit nō de manifesto iuris ꝙ manifestum erit post factū delictū puta per pbatio nes vel cōfessiōes vt p3 ex pdictis.Et iō

intelligitur dicta conuentio seu capitu lum:quod si aliqui essent sicariꝫ mani
13 festi.puta q2 in locis vel itineribus pu blicis homines occiderūt qui sunt magis exosi iuxta.d.l.capitalium.§.grassato res.ff.de pē.¶Cū itaq3 predicti inquisiti nō ꝯmiserūt homicidiū manifestū.ꝙ sc3 sit manifestū tpe quo homicidiū factu3 fuit.et sit in locis vel itinerib⁹ publicis s3 i domib⁹ sequit̄ ꝙ ipsi nō dicunt̄ sica rū manifesti nec cōprehēdunt̄ in dictis capitulis.et sic pp̄ter dicta capitula nō sunt remittendi sed poti⁹ nō remittēdi. ¶Et in hoc bn̄ cōsideret magnificētia dn̄i potestatis z capitanei Tridēti q̄ ha bēt in hoc cognoscere z iudicare.q2 ista so:a rō cōcludit veritatē si recte cōside retur.¶Itē hoc etiā pbat̄ alia ratione
14 q2 v̄ba debēt intelligi vt aliqd operentur l.si qñ.de lega.pmo z.c.si papa.de pri uileg.in.vj.cū similibus.sed si illud ver bum manifesti intelligeret̄ siue p cōfes sionē delinquentiū siue p pbationē vel cōiectnras seqret̄ ꝙ frustra fuisset addi tū.q2 nihil opareť.nā qñ d3 fieri remis sio intelligit̄ dūmodo cōstet saltē conie cturis delictū fuisse ꝯmissum.Immo iu dex reqsit⁹ nō teneť remittere nisi pri⁹ cognouerit aliqualiter an deliquerit q̄ petit̄ remitti.nā absolute remittēdo lia ste posset infamari si statim ligatus mit tereť vt tenet gl.ordi.in clemē.pastore. in verbo de more.in fin.de re iudica.et ita disputādo tenuit dn̄s Bertoluti⁹ de portis.Idē tenet Inno.in.c.pastora.ex tra de offi.ordi.Et an.in auť.si v̄o crimi nis.C.de adulte.Itē t3 Ludo.de Roma in.l.fi.§.j.ff.de publica.et Io.de ana.in c.j.extra de rapto.¶Et idē tenet Ang. in.l.fi.in fin.c.de accusa.qui dicit ꝙ nō d3 remittere.nisi pmo summatiz cogno scat.Et l3 Pet.z Cy.in auť.qua in puin cia.C.vbi de crimine agi op3.z i.l.ppe rādū.§.finaūt.C.d indi.z Bart.in.l.fi.§. j.ff.de publica.videnť velle cōtrariū tn̄ dictum eorum debet intelligi de plena cause cognitione vel de aliquali cogni tione que possit prodesse ad condemnā dum per iudicem ad quem fit remissio. quia quantum ad hoc nō potest cogno scere.vt no.Bar.in.l.diuus.ff.de custo.

et exhib.reor.et in.l.magistratibus.ff.
de iurisdi.olm iudi.sz quo ad intelligē-
duz ne indebite infamet pōt summarie
aliqualiter cognoscere. ¶ Et istā partē
alias ego tenui tanq̄ meliorē et tutiorē
et sm eā fuit iudicatū. ¶ Et ideo si de iu-
re cōi anteq̄ fiat remissio requiritur vl
saltē fieri pōt dicta cognitio d delicto p
quam poterit apparere de delicto vel p
cōfessionē delinquētis vel per aliquas
probationes vel cōiecturas si illud ver-
bū manifesti etiā appositū in capitulis
intelligeret de illa manifestatiōe q̄ ori-
tur post delictū ex pbationib⁹ vel cōfes
siōe: aut cōiecturis intelligeretur illud
capitulū de omnib⁹ homicidijs et sic il-
lud vbuz manifesti nihil operaretur qr
etiam sine eo idē esset q nullo mō est di
cēdum. Itē hoc pbatur alia ratione ad
15 idem † verba inducta ad vnū effectū nō
debēt operari ɔtriū et iducta ad dānū et di-
minutionē nō dbēt opari augmētū et vti
litatē.l.legata inutilr.ff.de leg.j.et.ff.de
lega.prestand.l.prima. Sz illud verbuz
manifesti additū verbo sicarij fuit addi-
tū in damnū et odium sicariorū vt pos-
sit fieri remissio de eis vbi alias fieri nō
posset pp̄ter magnū crimē q reputatur
eē pp̄ter hoc.qr sint manifesti sicarij vt
s.dixi vt de se etiā patet ergo dz intelli
gi in casu quo eis possit nocere et nō p-
desse: sz si intelligeret de manifestatio-
ne que fieret vel causaret post delictuz
sibi pdesset et censeretur esse additū in
fauorē suū videlz q non posset fieri re-
missio nisi primo essent confessi vel ɔui
cti q nullo pacto cōcedendū est quia ta
lis intellect⁹ caret penitus omni ratio
ne. ¶ Itē et vltimo moueor alia ratiōe et
16 † nam ɔuētiones in dubio sunt stricti
iuris et stricte debēt intelligi.l.si vn⁹.§.
ante omnia.ff.de pactis.cōiuncta lege
quicquid astringēde.ff.de verborū obli
gatio. Et presertim qn̄ sunt contra ius
cōmune vel cōtra cōmunē cōsuetudinē
que vice legis est.l.de quibus.ff.leg.qr
tunc dz ita intelligi vt minus ledat ius
commune q̄ pōt.vt.l.ij.C.de noxalibus
et no.per glo.et docto.in.l.fina.§.in com
putatiōe.C.de iure deliberan.et in.l.om
nes populi.de insti.et iure.et p canoni.in
c.finali.extra de ɔsuetudi. ¶ Et ideo cū
dictū verbum manifesti positū in dictis
capitulis ɔuētiōis possit intelligi duo
bus modis vno modo vt in totuz ledat
ius cōmune vt cōsuetudinariū intelli-
gēdo in effectu de quolibet homicida.
¶ Alio modo vt minus ledat intelligē-
do de illis sicarijs q̄ sunt manifesti tpe
delicti et nō post.et sic intelligat d mani-
festo nascēte tpe delicti intelligere de-
bem⁹ isto secundo modo ne in totū rece
dam⁹ a iure ɔmuni vel cōsuetudinario
vniuersali q pro iure cōmuni habet vt
dixi.et istā partē teneo esse verissimā et
ipsam esse in iudicādo seqnēdā et tutio-
rem p supradicta et p ea etiā q̄ dicentur
infra respōdēdo argumētis supra in cō
trariū deductis. ¶ Nec obstāt ratiōes
supra in cōtrariū deducte que lz per ea
que dicta sunt recte intuēti sublata sint
tamē vt res clarior efficiat eis sigillati
respōdebimus. Et primo nō obstat ra-
tio prima dū dixit q dicti inquisiti fue-
rūt cōfessi se dicta homicidia cōmisisse
presentibus duobus et sic vr fuisse ma-
nifestū et tpe delicti qr rndet q immo
per pbationē duorū testiū qui depone-
rēt se fuisset pn̄tes nō induceret manife-
stū alr sequeret q pbatio simplex esset
probatio qualificata hac qualitate q̄ dr
manifestū q est falsum: et iō opz dnā p-
bare.s.esse sicarios et esse qualificatū.s.
sicarios manifestos nec sufficeret pba
re alterū.vt no.p gl.i.l.si arbi.ff.d pba.
qr quoties lex pōderat q̄litatē illa qua
litas nō est tam de substātia pbationis
q̄ ipsius facti subiecti.l.in delictis.§.si
extrane⁹.et.§.si detracta.ff.de noxa.et.l.
ij.§.docere.ff.vi bono.rap.et.l.denūciasse.§.quid tamē.ff.de adul.et.l.habebūt.
cū ibi not.ff.de instito.et ita singulr.vult
Bal.in quodā suo ɔsilio aureo numero
meo.ccxxiiij.qd icipit. ¶ In christi noīe
amen.ad euidētiā premittendū est qui
dicat vsurarius manifestus in.ii.j.col.
17 vbi etiā dr in.iij.col.singulariter et q se-
cretū et nō manifestū dr quicunq sciant
nisi illō sit publice factū allegat archi.
hoc tenētē in.c.si electio.in vbo occul-
tū.de elec.l.vj. Itē dr secretū q fit q̄buf
dā amicis interuenientibus.vt.C.q̄ pot.

l ꝑſg hēbe.l.ſcripturas.
nec dr manifeſtū eo ipo
ꝙſcit a pluribꝰ.nā ſecre
tū dr eē ꝙ a pluribꝰ ſcit
xv q.v.c.j.ꝛ in ſumma id
dr ſecretū ꝙ vulgꝰ igno
rat ſi nō ē palā vel publi
ce notū.vt.ff.d his q̇ de
iecerūt vel effu.l.j.§.ſum
ma cū vtilitate.Et idē tꝫ
Bal.i tit.de pac.cōſtā.in
xiij.col.in fin.Et ſubdit
18 Bal.i.d.cōſi.†ꝙ occultꝰ
latro dr ille q̇ non eſt fa
moſus ꝛ occultꝰ homici
da dr ēt ille q̇ vix pōt cō
uinci d homicidio ſicuti
ēi nocturno hōicidio ꝛ
i loco vbi nō eēnt publi
ce aītātes.vt no.C.de ſi
ca.l.ſi vt allegas.ꝛ.ff.de
vē.inſpiciē.l.j.§.tria lu
mina.Sꝫ ita ē i caſu nro
ꝙ ꝑdicti inq̇ſiti cōmiſe
rūt homicidia in tegete
et domo nō i loco publi
co.ꝛ nō i multitudine ꝑ
ſonarū ꝛ ꝓpterea dꝫ dici
potiꝰ ſecretū ꝙ̄ manife
ſtū.¶ Preterea nō cō
ſtat dño poteſtati Tri
dēti d illa teſtificatiōe di 21
ctorū teſtiū ꝛ forte facta
nō fuit iō ſup ea ſe fun
dare nō pt qꝛ paria ſunt
nō eē vel eē nō apparere
l.i.l.ruptilis polla.et.l.l
lege.ff.de ꝯhē.emp.et ꝑ
hoc ſublata ē penitꝰ pri
ma rō in ꝯriū adducta.
¶ Nec obſt.ij.rō.dū di
xi ꝙ eſt ꝓceſſuꝫ ꝯ dictos
inq̇ſitos ꝑ dñm poteſta
tē Verone tāꝙ̄ ꝯ contu
maces.ꝛ ſunt bāniti ꝛ ſic
vr ꝙ illa cōtumacia red
dat eos manifeſtos ſica
rios qꝛ illud dr manife
ſtū qđ ſit etiā ꝑ coniectu
ras ꝛ inditia notum.per
l.cum ꝓponeretur.ff.de

leg.ij.Qꝛ nō eſt verū ꝙ delictuꝫ dicatur
manifeſtū ꝑ cōiecturas.vt not.Bald.in
l.ciues ꝛ incole.in prin.C.de appel.q̇ di
19 cit ꝑ illū text.†ꝙ ille q̇ dicit aliquē ma
nifeſtū vſurariū dꝫ h ꝓbare ꝑ actus ap
a parētes[a] ꝛ indubitatos nō ꝑ ꝯiecturas.
qꝛ vbi eſt ꝯiectura:ibi nō eſt veritas de
ꝑ ſe no.¶ Et idē vult elegant ipſe Bal.
i ꝑallega.conſi.aureo.in.j.col.vbi dicit
10 †ꝙ cōiecture nō faciūt aliquod manife
ſtum.nec coniecturis verificantur iura
loquentia de manifeſto.qꝛ manifeſtum
ꝛ euidens ſunt ſinonima.vt not.gl.in.c.
ſi forte.que inci.ſi ergo.de electio.in.vj.
¶ Preterea in caſu noſtro tractatur de
manifeſto tēpore delicti.et ꝙ cōmittat
delictū ꝛ nō de eo manifeſto ꝙ orit poſt
probatiōes vel preſumptiones.¶ Et ſi
militer reſpondet ad tertiam rationem
que eſt ꝙ fuerūt condemnati Verone.
que cōdēnatio habet vim manifeſti vel
notorij per no.in l.emptorem.de actio.
empti.¶ Preterea talis ſnīa lꝫ eq̇pare
tur notorio ꝛ manifeſto.tū hoc nō ꝓce
deret quando fit ꝯtra cōtumacē.qꝛ tūc
manifeſtū eſt ꝙ eſt cōtumax vel ficte cō
feſſus non vere maxime cum talis ſnīa
ſit ſub ꝯditiōe.Si quo tꝑe ꝛc.nec ſit ſen
tentia diffinitiua.ex quo fert lite nō cō
teſta.vt ex contumacia ꝛ in abſentem ꝙ
fieri nō poſſet ſi eēt diffinitiua.l.abſen
tem.ff.de pen.¶ †Itē bannū magis dr
ex cōtumacia ꝙ̄ ex delicto.vt qꝛ conſtat
de delicto.vt not.elegāter Alb.de roſa.
in ſuo opere ſtatutorū.iiij.par.q.lxxxj.
¶ Nec ob.quarta et vltima rō.ꝙ ſi ipſi
fuerint ꝯfeſſi delictū etiā cū iuramēto.
qꝛ illa cōfeſſio nō ꝓdeſt ad faciēdū ma
nifeſtū nec nocet cōfitentibꝰ.ex quo eſt
facta corā iudice incōpetēti.vt dicā i ſe
quēti dubio ꝑncipali.ꝑ text.l.c.at ſi cle
rici.in prin.extra de iudi.ꝛ ibi hoc vult
Ant.de but.ꝛ doc.ibi ꝛ ꝓbat in.c.ſup q̇
buſdā.in prin.ibi a prelatis ſuis cōuicti
ſunt vel ꝯfeſſi vel ab eis ſnīalr ꝯdēnati
extra de vb.ſig.¶ Preterea iſta ꝯfeſſio
nō facit manifeſtū fuiſſe tꝑe delicti.ꝙ ē
neceſſariū in caſu noſtro.vt.ſ.dictū eſt.
¶ Ex predictis oibꝰ cōcludo predictos
inquiſitos nō eſſe remittēdos.¶ Circa
tertium principale dubium.an dicti in

[a] ¶ Actus apparētes. Add Fede. de ſe.in ꝯſi. lxiij.incip. cū procura tor. in fi.d. Alexan. de imo.in ꝯſi. lxxiij.in ij. vol.ꝛ i ꝯſil. iij.l.iiij.vo lu.d. Bart. ſoc.l ꝯſi.cc xix.lci. cir ca ꝑmā dif ficultatē.ꝟ ſi.cōfirma tur ēt.et ꝟ. circa ter tiā.i.ij.vol. car.xcv.bal i marga.ꝟ. teſtis.colū. vj.doc.vbi. d.Alex. l.l. ij.ff.de fur.

quisiti ex his q̄ in pcessu continent̄ pos
sint in ciuitate Tridēti puniri p dn̄z po
testatē Tridenti tā rōne homicidij quā
rerū ꝛ ꝯtātiōis dictarū rerū subtracta
rū de loco ꝯmissi delicti.vel ea rōne ꝙ
sint vagabūdi. Triplex insurgit questio
¶ Prima est an p delicto ꝯmisso in ter
ritorio Veronēsi.tā p hōicidio q̄ꝫ p fur
to possint puniri i loco Tridēti i q̄ fue-
rūt inuēti.ꝛ vr̄ ꝙ sic p text.in.l.j.ibi vel
vbi reperiunt̄.C.vbi de crimi.agi opor.
¶ Itē p illud ꝙ dr̄ vbi te inuenero.ibi
te iudicabo.vt no.ibi gl.ꝛ p doc.l.mo-
ueor.C.de seruis expositan. ¶ Sꝫ certe
22 in ꝯtriū est veritas† qꝛ quis nō pōt regu-
lariter ꝯueniri.nisi in loco delicti vt.d.
l.j.vel in loco domicilij.vt.l.ij.C.de iur.
om.iudi.ꝛ ita tꝫ glo.ꝛ doc.in.d.l.j.ꝛ est
tex.ꝛ ibi hoc no.Canoniste.in.c.fi.extra
de fo.cōpe.cum simi.Et istud nō hꝫ du-
23 bitationē. ¶ †Scda est questio an saltē
in ciuitate Tridēti possint cōueniri tā-
q̄ꝫ vagabūdi.ꝛ certū est de iure si essent
vagabundi possent ibi cōueniri.qꝛ vaga
bundi possunt in quocunqꝫ loco in quo
reperiuntur puniri.etiā de delictis ali
bi commissis.ꝛ ita pōt intelligi.d.l.C.
vbi de crimine agi oportet.ibi vel vbi
reperiūtur scdm gl.ꝛ doc.ibi ꝛ in.l.j.C.
vbi quis de curiali vel cohortali.ꝛ in
aut.vt nulli iud.§.si vero quis.ꝛ probat̄
in.l.ij.ꝛ ibi hoc no.barto.C.vbi de crimi
ne agi opor.ꝛ hoc etiā tenet gl.ꝛ doc.in
l.heres absens.in ꝟbo debebit.ff.de iu
di.ꝛ est casus s̄m vnū intellectū.in.c.j.
extra de rapto.ꝛ ibi per doc.ꝛ no.Spe.
in ti.de cōpe.iud.adi.§.j.versi.sed quid
si debitor negat.ꝛ no.doc.in.c.fi.extra
de foro cōpe.ꝛ no.Albe.de rosa.in suo
ope statutorū.in.iiij.parte questio.lxxx.
in prin.ꝛ per Inno.ꝛ doct.in.c.fi.extra
24 de eo qui mittitur in pos. ¶ †Sꝫ dubiū
est nunqd dicant̄ vagabūdi ꝛ videt̄ ꝙ
sic ex quo ipsi sunt condēnati in ciuita-
te Verone de verona ꝛ Veronēsi terri-
torio ꝛ de omnibꝰ terris Illustri.Duca
lis.d.ꝛ sic ibi in domo ppria cum habi-
tare nō possint:nec etiā in Tridēto vel
alibi habeant domiciliū.qꝛ ille dr̄ vaga
bundus qui nō hꝫ firmū domicilium vt
no.Bart.in.l.j.C.de tironi.lib.xij.et in
l.quarta.§.abesse.ff.de dāno infec.ꝛ in
l.j.in tit.C.vbi de crimine agi oportet.l.
quisquis.in fine.C.de agrico.ꝛ censitis.
lib.xj.reprobata opinione gl.in.l.ciuis.
§.j.ff.ad munici.vt ibi not.ꝛ per doct.in
locis prealllegatis.ꝛ in.l.heres absens.
ff.de iudic. ¶ Nam ex quo sunt banni-
ti videntur facti sicut apoloides id est si-
ne ciuitate ꝛ domicilio.vt.ff.de legatis
tertio.l.prima.§.in quibꝰ.ꝛ.ff.de penis
sunt quidā. ¶ Ista questio in terminis
formatur p Alberi.de rose.in suo ope
re statutorum.in quarta perte questio.
octaua.vbi dicit ꝙ aliq̄ distinguūt aut
sunt banniti tali banno ꝙ similes sunt
deportatis ꝛ tunc intelliguntur vaga-
25 bundi alias non.† Concludūt tamē do
ctores communiter tenere ꝙ ex solo bā
no non reputentur vagabundi cum do
micilium habere possint in alijs ciuita-
tibus vnde banniti non sunt habendi
ibi maiorem partem fortunarum ꝛ alia
que constituunt domicilium.vt.C.de in
colis.l.ciues.lib.decimo tales enim bā
niti proprie exules sunt exilio ꝙ dicitur
legata fuga qꝛ esse possunt in omnibus
locis nisi in illo in quo sunt banniti.vt
ff.de interdic.ꝛ relega.l.exiliuꝫ. ¶ Nec
obst.dum dixi ꝙ ille dicit̄ vagabundus
qui non habet firmum domiciliū qꝛ in-
telligitur quando vadit modo huc:mo-
do illuc:non figendo domicilium in ali
quo loco.ita loquunt̄ ꝛ intelligūt dicti
doctores Sed predictis inquisitis hoc
nō potest imputari qꝛ post delictum cō-
missum nō iuerunt nisi ad ciuitatē Tri
denti ꝛ ibi incōtinēti capti sunt vnde nō
possunt dici vagabundi ex quo nō iue-
runt huc et illuc nec ire potuerūt.Et idō
teneo ꝙ inquisitio cōtra eos tāq̄ꝫ cōtra
vagabundos de iure fieri non potuerit
ex quo vere nō sunt vagabūdi p predi-
cta. ¶ Tertia questio est an possit ꝯtra
eos pcedi in ciuitate Tridēti qꝛ certa
bona ꝛ denariorum quantitates quas
furto subtraxerāt in territorio Veronē
si portauerunt ad ciuitatem Tridenti.
26 ¶ †Et Barto.semper tenuit ꝙ sic.fun-
dans se hac rōne ꝙ ex mutatiōe territo
rij nascat̄ noua actio furti.vt ipse no.in
l.si abducta.C.de fur.ꝛ in.l.si dominiū.

ff.de fur.ꝛ in.l.fine manifestus.ff.de cō-
di.fūr.ꝛ Ant.de bu.in.c.fi.de fur.ꝛ in.c.
j.extra de rap.ꝛ Bal.in.l.j.C.de confes.
qui tꝫ hanc partē qñ fur est inuent⁹ cū
re furtiua.Sꝫ Bal.in ꝯsi.suo ꝙ incipit.
Ecci accessores sequētes errorē Bart.
tenet ꝯriū ꝛ reprobat̃ opi.Bar.ꝛ idē cō-
suluerūt plures doct.ꝯtra Bar.vcꝫ.do.
Jo.ð lignano.d.Bar.de saly.d.Sanct⁹
de dionysijs.d.Anto.de presbyteris.d.
Fran.de rāpo.d.Bal.de calde.d.Ange.
ꝛ.d.Bal.de perusio.Et moti sunt pnci-
paliter istis ratiōib⁹.qꝛ ex assidua ꝯtra
ctiōe noua nō nascit̃ actio furti.l.ei qui.
in pn.ff.de fur.ergo nec recipu.qꝛ vbi nō
cōpetit ius agēdi.ibi nec ius querelādi
l.non soluꝫ.§.ꝙꝙ.cum ibi no.ff.de fur.
27 ¶ †Itē qꝛ fur nō visus si puenerit ad lo
cū destinatū est fur.nō manifestus tñ si
mutato pposito postea portet ad aliuꝫ
locum.ꝛ in itinere deprehēdat̃ cū furto
nō ppterea ex ista noua ꝯtractatiōe effi
cit̃ fur manifest⁹.vt pbat̃ in.l.siue igit̃.
28 §.fi.cū.l.se.ff.de fur.¶ †Itē qꝛ ꝯ regu-
las statuta ad cōsequētias nō sunt tra-
henda ad casuꝫ vbi nō est ea.rō.l.ꝙ ꝯo
ꝯtra.ꝛ.l.ius singulare.ff.de legi.sꝫ ꝯ re
gulā dicentē ꝙ ex assidua ꝯctatiōe non
nascit̃ noua actio furti ē puisuꝫ qñ mu
tatū est dñiū.vt hꝫ in.l.si dñiū.ff.de fur.
ergo eo nō mutato stat regula.ꝛ est ca
sus ꝛ casus nō mutati dñij ad casuꝫ mu
tate iurisditiōis nō dꝫ extēdi.vt dictis
furib⁹ cū sit odiosa ꝛ ð noua obli.pena
li imponēda.Jō restringēda.l.cū qdaꝫ.
de lib.ꝛ posthu.ꝛ.c.odia.de reg.iu.l.vj.
ꝛ idē reperio ꝯsuluisse i ciuitate Padue
dñm Ricardū de saliceto ꝛ dñm Joan.
de lignano in consi.ꝙ incipit.Titi⁹ sub
traxit pecuniā ꝙ consiliū fuit exauditū
ibidē tanꝙ equū.ꝛ idē dñs Nellus de
sancto Geminiano in suo tractatu ban
nitorū in secunda parte pmi tpis.l.v.q.
vbi plene examinat ꝛ tꝫ istā partē.ꝛ re-
spondet ad rōnes Bar.¶ Idē tꝫ Bal.i
l.si adducta.C.de fur.Et multi doc.etiā
sequunt̃ istā opi.quicquid dixit Ang.de
are.in suo trac.malefi.in gl.in ꝟbo ve-
stem celestinā abstulit.Et istā opi.semp
seruare vidi.¶ Et ita als cum duobus
doctoribus egregijs consuluimus.Ma
gnifico domino capitaneo Verone et
ita fuit p eū iudicatū.Et ista opinio est
verior ꝛ equior de iure ꝛ hodie magis
cōis.Et ne lōgior fiā.ac etiā qꝛ tēp⁹ nō
superest vlteri⁹ rē extēdēdi cōtent⁹ ero
pdictis rōnib⁹ ꝛ auctoritatib⁹.Et maxi
me cū hec opinio hodiernis tēporibus
sit reputata cōis a qua in iudicādo nō
est recedendū iuxta no.in.c.j.ꝛ in.c.ne
innitaris prudentie tue.extra de ꝯsti.ꝛ
per Bart.in.l.fi.C.de pena iudi.qui ma
29 le iud.cū si.¶ †Circa vltimū dubiū an
possint dicti inquisiti prorogare iurisdi
tionem iudicis tridētini ꝛ ei⁹ se submit
tere iurisditiōi.Ista questio est pulchra
Et opus esset longa disputatione.Sed
qꝛ non est facienda remissio.nec potest
per ipsum dñm potestatē Tridenti pu
niri.vt.ś.cōclusum est non expedit hāc
difficultatē aggredi.Et maxime qꝛ ipe
nō superest nuncio expectante.ꝛ instā-
te ppter tpis breuitatē.¶ Unū tñ de-
clarādū esse putaui ꝙ dicti inquisiti nō
videnť prorogasse iurisditionē dñi po-
testatis Tridēti ex eo ꝙ ab ipso fuerint
examinati ꝛ ꝯtra eos formauerit inqui
sitionē.qꝛ reus non videtur.consensisse
in iudicē procedentē p inquisitionē.vt
sing.no.Inn.in.c.ad petitionē.extra de
accu.¶ Uñ ex predictis cōcludo ꝙ ma
gnificus dñs potestas Tridenti non te
net nec dꝫ remittere dictos inquisitos
ad ciuitatem Verone nec potest ꝯ eos
pcedere.nec eos punire.¶ Bartholo.
Cepola Veronēsis doc.excellētissim⁹.

¶ Summarium sup consi.lix.

1 Spolio sine libello an quispiā cō-
dēnari possit ꝛ in eo reconuentio locuꝫ
habeat:ꝛ an ꝯuentio ꝛ recōuētio in cau
sa spolij vna ꝛ eadē snia terminari pos-
sint:numeris omnibus sequentibus p
totum consilium.

2 Judicio possessiōis recuperāde an libel
lus necessari⁹ sit:ꝛ litis etiā ꝯtestatio.

3 Petitio an de iudiciū substātia sit.

4 Possessorij in causa quo ad probatio-
nes summarie procedi debet.

5 Uerbum offeratur quam significationē
habeat.

6 Libellus ꝙ sit dubius:varius:incert⁹
generalis:practica inoleuit.

Capitulum

7 Capitulũ reintegranda:quod factũ est ad finem corrigendi peccata:etiam in foro seculari seruandũ est.
8 Nemo dat q̃d non habet.
9 Nemo sine actione experitur.
10 Spoliatus secũdũ iuris regulam ante omnia restituendus est.
11 Regula que dicit:ꝙ spoliat⁹ ante oĩa sit restituendus:non h̃z locũ:q̃n super alia spoliatione eiusdem rei aliquis re conuenitur.
12 Res q̃n a malefidei possore ad verũ dominũ peruenit:ille qui se spoliatum d̃r: ante oĩa nõ est restituendus.
13 Spoliate res si restituant̃:ꝛ ob restitutionẽ aliq̃d piculũ immineat:an petitoriũ ꝛ possessoriũ simul terminari d̃beãt.
14 Spoliat⁹ nullo pacto restituendus est: q̃n propter restitutionẽ magnũ periculum immineat.
15 Damnũ magnũ q̃n quis patereť:si aliqua res acciperet̃:illã propria auctoritate capere posset.
16 Spoliatus q̃n aliquis ab aliquo potente fuerit:potest ille:qui rem suam perdidit:eam recuperare:etiã propria auctoritate q̃ñcũq; illi facultas se obtulerit.
17 Actionẽ cui damus:multomagis executionem.
18 Scriptura vna iuuat et interp̃tat̃ aliã.
19 Causã conuentionis ꝛ reconuentionis quo casu simul super spolio ꝛ ꝓprietate tractari debeant.
20 Imperator facere potest.vt possessorio recuperãde intẽtato:petoriũ non sileat ab aduersa parte cumulatum.
21 Consuetudine induci põt:vt possessoriũ ꝛ petitoriũ simul intentent̃.
22 Dubitare de rescriptis impatoris:est crimen lese maiestatis.

¶ Consilium.lix.

1 In christi † nomine ac Inuocata sp̃us sancti gratia.omissa facti serie q̃ longa esset ꝛ ex sequentibus apparebit. Aggrediar dubia prin- 3
cipalia de quib⁹. Primũ est an reuerendissim⁹ dñs ep̃s. Tridẽtinus cõueniri potuerit de spoliatiõe castelli cor.ꝛ castelli nomi.a nobilib⁹ viris:filijs quõd.
d.Joan.de ca.barcho. ¶ Scd̃m est an dñs ep̃s tridẽtin⁹ possit recõuenire dictos nobiles sup muta ciuitatis Tridẽti.ꝛ alijs reb⁹ de q̇b⁹ in recõuẽtione.d. ep̃i cõtinet̃. ¶ Tertiũ est dubiũ an illa cã cõuẽtiõis ꝛ recõuẽtiõis possint ꝛ debeãt simul ꝛ semel agitari:ꝛ vna sñia terminari. ¶ Quartũ ꝛ vltimũ est ꝑ quib⁹ sit ferẽda sñia:an in fauorẽ nobiliũ petẽtiũ:an vero in fauorẽ dñi ep̃i.tam respectu suarũ exceptionũ q̃ etiam respectu sue recõuẽtionis. ¶ Circa primum dubiũ an reuerẽdissim⁹.d.ep̃s Tridẽtinus cõueniri potuerit de spoliatiõe dictorũ castellorũ eo mõ quo d̃r fuisse cõuent⁹. Et primo dico ꝙ nõ eo q̃ petitio dictorũ nobiliũ fuit facta solo v̄bo sine libelli ꝓductiõe vt d̃r in r̃nsiõe.d.ep̃i que petitio si nõ est in actis redacta sine du-
2 bio s̃m oẽs nõ ꝓcedit † q̃ in iudicio isto recuperãde possessionis necessari⁹ est libell⁹.ꝛ litis cõtestatio vt no.Bar.in.l. momẽtanei.c.q̇ legitimã ꝑsonã. Et idẽ tenet ibi Ang.in quolibet possessorio ꝑ no.in.§.retinẽde.institu.de inter.ꝛ.in.l. si.C.de edic.diui adria.tol. Et idẽ tenet Pau.de ca.in.d.l.momẽtanee.q̃n est legitim⁹ cõtradictor sicut est in casu nostro. Et idẽ tenet Bar.in.l.naturaliter. §.nihil cõe.in.iij.q.p̃ncipali.ff.d̃ acqui. posses.quẽ sequunt̃ ibi doc.cõiter ꝛ idez tz Bal.in.l.incerti.in.xiij.q.C.de inter. Et in sua disputatiõe que incipit accusatus de vi turbatiua.ꝛ ꝑ canonistas in c.ꝯsul.extra de offi.deleg. ¶ Sz si petitio oreten⁹ facta fuisset in scriptis redacta esset mai⁹ dubium an ꝓcederet iudiciũ ꝛ valeret litis contestatio.ꝛ in hoc sunt opiniões de quib⁹ ꝑ gl.in cle.sepe verbo necessario.de verb.sig.q̇ vr̃ tenere post varias opiniões.ꝙ si re⁹ consentit.ne libellus tradat̃ in scriptis.ꝛ tunc tacite videt̃ cõsentire ꝛ valet remissio. sz ne vllo mõ tradat̃ libell⁹ nõ vz nec p̃t exp̃sse vel tacite renũciari.l.vt fundus. ff.cõi diui. Et ideo subdit.ꝙ solet diccre † ꝙ petitio sit de substãtia vt in aut.offerat̃.C.de lit.contest.ꝛ.iij.q.iij.offerunt. Sed si fiat in modũ poste apud acta nõ in modum libelli.ꝛ sup tali contestetur credit tenere processum.q̃ satis est ꝓ-

ulsum mēti iuris vt ple
ne declarat in dicta cle
mētina sepe.in verbo ne 5
cessario.circa finē.in ver
si.sed si fiat in modū po
ste de verb.signi.qr par
te nō opponēte valebit
iudiciū.sz opponēte par
te nō valebit:vbi regula
riter requirit obligatio
libelli.Sed vbi nō requi
rit.vt l.d.cle.sepe.tūc ēt
parte petēte nō est neces
saria oblatio libelli.ꝛ in
hoc est spāle l dictis cau
sis summarijs vt dt Car.
zaba.l.d.cle.sepe.ꝙ opi.
gl.ibi cōiter in iudicijs
approbat que hz magnā
equitatē.ꝛ si dicat etiaz
in cā possessoriū summa
rie procedit.vt habet in
l.j.C.quoꝝ bono.Ergo
idē vr esse dicēdū ꝙ dici
tur in.d. cle.sepe.versic.
verū.vt.l.etiā parte petē
te nō requirit oblatio li
belli.qr respōdet secūdū
Bar.in.l.momētanee.C.
ꝗ legitimā personā duz 6
4 dr ꝙ in cā possessoriū ꝑ
cedit summarie nō intel
ligit quo ad libelū idest
sine libello.ꝛ litis cōte
statiōe.qr immo vtrunqz
requirit vt dixi.sed intel
ligit summarie ꝗ ad pro
a batiōes.a qr nō requirā
tur ita clare.vt.l.j.C.quo
rū bon.ꝛ ibi ꝑ Bar.Sed
do.me9 do.Ang.de are.
insti.de act.in.§.tripli.in
materia libelloꝝ in versi.
q̄ro an libell9 ꝯsensu par
tiū possit ꝯmitti tz ꝙ ex
presse nō possit omitti.sz
tacite sic ꝛ dt ꝙ ita tenēt
doct.cōiter.ꝛ allegat gl.
in.c.de caussa d offi.de
leg.ꝛ Jo.an.in.c.fi.de re
iudi.in.vj.ꝛ h vult Bar.

in aut.offerat.ꝛ ibi hoc ēt tz Bal.in ver
si.q̄ro an libell9 ꝯsensu partiū.ꝛ allegat
in.d.aut.offerat ibi offerat ꝙ est verbuz
imperatiui modi ꝛ dirigit ad oneratuz
ergo importat necessitatē ꝛ ibi dat for
ma ꝛ deinde vltra ꝑcedit annullāde.er
go factū etiā ꝯsensu partiū non pōt re
mitti vt.l.nō dubiū.cū ibi no.C.de legi.
¶ Si ergo illa petitio oretenus fctā fuit
set apud acta l scriptis redacta adhuc
nō valeret ex quo ꝑcuratores dñi epi n̄
ꝯsenserūt illi petitiōi maxime dū dixe
rūt ꝙ illa petitio fuit ꝑducta siue facta
min9 legitime minusqz legitimo modo.
Et talis exceptio gn̄alis admittit ex ꝗ
est exceptio iuris implicite.nec cogitur
re9 aliter declarare.l.nemo.ff.de reg.
iur.sz Bal.qui ita elegāter dt in.l.fi.cir
ca prin.C.de fideicō.¶ Nec.ob.si dicat
exceptio gn̄alis ꝛ obscura nō dz admit
ti.l.j.§.idē labeo.ff.de flumi.vt no.Bar.
in.l.j.ff.de excep.ꝛ Bar.Ang.ꝛ doc.l.ti
tie textores.in pn.ff.de leg.j.ꝛ Bal.in.l.
j.C.de cōdi.ob cau.qr illud ꝑcedit qn̄ ē
exceptio facti qr tūc tenet declarare.
Sec9 si est iuris implicite.vt ē l casu no
stro qr tūc valet exceptio obscura.etiā
ipa nō declarata fm Bal.in.d.l.fi.l pn.
C.de fideicō.Et inoleuit practica.vt re9
opponat ꝯ libellū ꝙ est dubi9 vari9 in
cert9 gn̄alis ꝛc.vt plene ego dixi l trac.
meo de simulatiōe ꝯctus in tertio casu
principali l fi.¶ Un̄ ex his ꝯcludit ꝙ si
ue libell9 actoꝝ fuerit solūmō oreten9
seu verbo dict9.siue verbo ꝛ postea inscri
ptis apd.acta redac.valuit ex ꝗ ꝑcura
tores dñi epi nō ꝯsenserūt.¶ Scdo pn
cipalr vr ꝙ ille libell9 nō ꝑcedat nec su
ꝑ eo ꝑcedēdū sit:qr ex narratis vr intō
nare bn̄ficiū recuperāde possessiōis cō
petēs ꝑ iterdictū vn̄ vi:dum petit se re
stitui ad possessionē dictoꝝ castroꝝ qd
interdictū vn̄ vi nō ꝯpetit nisi ꝯ spoliā
tē vel mādātē spoliari:vt.c.cū ad sedē.
extra de resti.spo.Et ibi hoc no.Ant.de
bu.in.xvij.col.ꝛ doc.ibi sequūt:vt ē tex.
cū gl.in.l.cū a te.ff.de vi ꝛ vi arma ꝛ ibi
hoc tz Bar.¶ Nec ēt vr ꝙ agere videā
tur ꝯditiōe.c.sepe.ex de rest.spo.qr illd
c.loquit qn̄ qs sciēter recipit rē q̄ scie
bat esse viciosam:qr tūc vr quasi in vi

a ¶ Proba
tiones.Ad
de Bal.in.l.
si q̄s a libe
ris.§.siquis
in ver.que
ro.in istis
summarijs.
ff.d li.agn.
Bal.in.l.iu
dices.in.ij.
col.versi.ego
addo quar
tū modum.
C.de iudic.
Bar.in.l.ne
quicq̄.versic.
de plano.d
offi.ꝑcō.et
leg.ꝛ l extra
ua.ad rep.
versi.summa
rie.multa ꝑ
D.alex.in.l.
pe.ff.d iur.
om.iu.

ciā succeſſiſſe ēt reqrit̄ ꝙ talis ſcia vi⸗
cū interuenerit tpe quo rē accepit vt ꝓ
bat̄ l.d.c.ſepe.ibi rē ſciēter talē recepit
⁊ ita vult gl.i.c.q₂.e𝔵̄ de iudi.⁊ not.Bal.
in.l.j.C.de reuo.his q̄ in frau.credi.ſed
in dicto libello nihil narratū eſt de ſciē
tia vicij ipſi⁹ dn̄i epi tpe quo habuit ſeu
recipit dcā caſtella.ergo bn̄ficiū ſeu re⸗
mediū.d.c.ſepe.nō vr̄ intētaſſe:q₂ in du
bio illud remediū vl' illa actio q̄ aptius
reſultat ex narratis vr̄ intētata:vt no.in
l.gall⁹.§.j.ibi q̄ ex ṽbis cōcipi pōt.ff.de
libe.⁊ poſth.Sꝫ ꝯditio ex toto.c.ſepe.nō
reſultat ex narratis i libello ex quo de
ſcia dicti epi nulla eſt facta mentio.Et
hoc ꝓcedit.maxime cū dn̄i de Lodrono
q̄ dicūt̄ ſpoliaſſe:ſunt ſoluendo ſi et in
quātū ð iure tenerēt̄.ex dcā aſſerta ſpo
liatiōe qð nō ꝯcedo:vt no.p glo.⁊ Bar.
in.l.cū a te.ff.de vi ⁊ vi arma.⁊ p gl.in
c.olim nobis.de reſt.ſpo.⁊ p Bal.in.l.j.
C.de reuocandis his q̄ in fraud.credi.
¶ Nec ēt pōt dici qð videat̄ intētatū re
mediū canonis.iij.q.j.reintegrāda.qi lꝫ
illud.c.loq̄t̄ ⁊ intelligat̄ ſm doc.large.
⁊ no.doc.i.d.c.ſepe.⁊.i.c.cū ad ſedē.co.
ti.⁊ p Ang.de peru.in.l.ſiue aūt.in.§.ſi
duob⁹.ff.de publi.Et Ang.de are.inſti.
de actio.in.§.q̄drupli.i mā interdicti vn̄
vi.in ṽſi.vij.ꝑncipali.⁊ Ludo.ð ro.i.l.rē
q̄ nobis.ff.de acq.poſ.Tn̄ dicit Anto.
de but.in.d.c.cū ad ſedē.in.xix.col.in ṽ.
ſi quoddā ē remediū:magis latū vbi re
fert opōnes ⁊ ꝯcludit ꝙ locū hꝫ vbi alia
remedia cōpetūt.⁊ aliīs ſpecialib⁹ i eo
dē libello accumlari pōt ⁊ dicit ꝙ h̄ ſer
uat̄ i practica:ſꝫ i caſu nr̄o ꝯ̄ epm Tri
dētinū alia remedia nō cōpetūt de q̇b⁹
ð.ḡ nec iſtð q̄ gn̄ale ad illa ſpālia:vt.j.
plenı⁹ declarabit̄.Preterea illð.c.reīte
7 grāda ordiat̄ ad finē corrigēdi pctā ⁊ vn̄
equū ē ſeruari etiā i foro ſecl'ari vt no.
Anto.de bu in.d.c.ad ſedē.in.xx.col.p
no.i regula poſſeſſor.de regu.iur.in vj.
¶ Sed quantum ad.d.epiſcopum con⸗
tra quē agit̄ nullū pōt eſſe peccatū etiā
ſi nūc ſciat violentiā aliquam fuiſſe cō
miſſam per dominos de Lodrono.ex
quo iuſtam cauſam habet dicta caſtra
retinendi.¶ Primo quātū ad caſtrum
cornu patet.q₂ dictus.d.Jo.de ca.bar
cho.pater dictorū agētiū.⁊ do.Thoma
ſi⁹ ei⁹ frater pignorarūt dictū caſtellū.
d.Anne de nogarolis corū matri ꝓ duo
bus millib⁹ ducatis ꝓ dote ſua.Et ipſa
d.Anna poſtea ipm tradidit ⁊ pignora⸗
uit Alexandro epo tridētino p̄deceſſori
q̄ tenuit dictū caſtellū cornu p plures
annos ⁊ poſtea fuit ſpoliat⁹ dicto dn̄o
Joā.⁊.d.Thomaſio qui ſpoliarūt ipm
epm.Cū itaq₃ dictū caſtellū cornu per
uenerit ad man⁹ dicti epi preſentis hꝫ
iuſtam cām retinendi ſine peccato ex
quo retinet rem ſibi obligatā.⁊ in qua
fuerat in tenuta legitimo mō.et ꝓpter
ſpoliationē quā paſſus eſt pōt repelle
re agentē ⁊ ab alio ſpoliatū.vt ꝓbatur
in.c.ſi.extra de ordi.cogni.¶ Scðo ēt
quantū ad caſtrū nomi habuit ⁊ hꝫ eps
Tridentinus conuentus iuſtā cauſam
retinendi ſine peccato ⁊ legitime:q₂ dr̄
illud caſtrū fuiſſe ⁊ eſſe feudū eccleſie
Tridētine ⁊ olim fuiſſe nobiliū virorū
do.Jacobi de beſeno.et poſtea.d.Mar
cabruni eius filij tāq̄ feudatariorū di⸗
cte eccleſie tridentine:qð caſtellū fuit
poſtea.vt dr̄ eis ablatū ⁊ expugnatū p
recollende memorie illuſtriſſimū ꝑnci
pem et dn̄m.d.Federicū Ducē Auſtrie
genitori illuſtriſſimi ꝑncipis ⁊ dn̄i mei
gratiſſimi domi.Sigiſmūdi Ducis Au
ſtrie digniſſimi ex eo:vt dr̄ q₂ volebat ſe
tenere cū Venetis.Et deide dict⁹ illu.
ꝑnceps Federic⁹ pignorauit.d.Alberi
geto ꝓ q̄tuor millib⁹ ducatis ſaluo iure
feudi.⁊ lꝫ dicat̄ ꝙ.d.Alberiget⁹ ceſſerit
iura ſua p̄dicto.d.Thomaſio.⁊.d.Joā.
tn̄ iſta nō potuerūt fieri in preiudiciū ec
cleſie tridētine.ex quo ad ipſam erat de
uolutū oē ius tā directi dn̄ij q̄ȝ vtilis ꝓ
pter priuationē ⁊ mortē dictoꝝ de beſe
no.vn̄.d.Alberiget⁹ nō potuit aliqð do
miniū trāſferre i dictos dn̄os de caſtro
barcho:q₂ nemo pl⁹ i aliū trāſferre pōt
8 q̄ȝ ipſe hꝫ vt in r'la iuris.† Et nemo dat
ꝙ nō hꝫ.l.traditio.ff.ð acq.re.do. Cū ḡ
ipſe.d.eps hēat iuſtiſſimā cāȝ retinēdi
d.caſtrū nomi ad ſuā eccl'iaȝ ðuolutū:
nec illi dn̄i ð caſtro barcho vnq̄ȝ fuerūt
inueſtiti:merito ſine pctō pt iure licite
retinere:vt ēt.j.pleni⁹ ðclarabit̄.idō nō
poteſt ꝯ̄ eū intentari remediū.d.c.reīn

tegrãda.iii.q.j.Et maxime cũ nõ appa-reat ex narratis in libello ipsos agẽtes voluisse intẽtare remediũ.d.c.redītegrã-da.Et ideo cũ nõ ꝯpetat sibi aliqua actio vel remediũ intẽtatũ in libello seqᷓ ꝙ
9 nõ debet super dicto libello audiri† qꝛ nemo sine actione experiṫ in.l.si pupil li.§.videamꝰ.ff.de neg.gest.ꝛ iudex pos set ipsos agẽtes repellere.l.vbi pactũ.cũ ibi no.C.de trãs.ꝛ p no.p gl.et doct.i.l.si vnꝰ.§.pactꝰne peteret.ff.de pac.ꝛ in.l. j.ff.d offi.assesso.cũ simi. ¶ Circa.ij.du biũ pncipale vꝫ an.d.episcopꝰ Tridẽti nꝰ possit recõuenire dictos nobiles suꝑ muta ciuitatis Tridẽti ꝛ de aliis re bꝰ de quibꝰin recõuẽtiõe.d.episcopi cõ
10 tineṫ.†Et pma facie videṫ dicẽdũ ꝙ nõ qꝛ regula iuris est ꝙ spoliatꝰ ante oia est restituẽdꝰ.l.si qs a se fundũ.C.ad.l. iul.de vi.etiã si esset pdo:vt in.c.lřis.ex tra de rest.spo.ꝛ ẽ tex.ij.q.ij.oẽs leges. ꝛ in.c.nullꝰ epoꝝ.i.c.nullꝰ põt vocari. cũ.c.sequẽti.qd incipit pceptũ.cũ simi-libꝰ.Sꝫ dicti dñi agẽtes dicũt se fuisse spoliatos a dñis de Lodrono ergo de-bent in primis restitui et nõ recõuenĩri ꝛ maxime cũ instent:vt dominꝰ eps nõ audiatur nisi prius agẽtibꝰrestituat di cta castra:vt in.c.j.extra de restit.spo.
¶Cõtrariũ tamẽ puto i casu nostro de
11 iure verius esse.¶†Et primo qꝛ illa re gula que dicit spoliatꝰ ante omnia est restituẽdꝰ non hꝫ locũ qñ recõuenitur sup alia spoliatiõe eiusdẽ rei:vt in.c.si. de ordi.cogni. Sed.d.eps siue epatus fuit spoliatus dictis castellis:vt dixi.s.
12 ¶Secũdo pbaṫ alia rõne †nã qñ res a malefidei possessore peuenit ad verum dñm ille qui dicit se spoliatũ nõ est resti tuẽdus ante oia:vt in.c.cũ dilectꝰ.ver. verũ.extra de ordi.cog.ꝛ in.l.si qs em-ptiõis.eo.ti.C.de pscrip.xxx.ann.ꝛ not. Spec.i ti.de peti.ꝛ pos.i.§.qm̃.ꝟ.xix.cũ a malefidei ꝛc.Sꝫ.d.d.de castro barco ꝛ sui maiores fũt in mala fide invtroqꝫ castello:qꝛ castellũ cornu fuerat pigno ratũ mřı:ꝛ mater pignorauit episcopo. Tridẽtino q̃ erat ꝛ ẽ dñs feudi illꝰ ca stelli:vt.s.dixi:ꝛ spoliauerũt dictũ epi scopũ pdecessorẽ:ergo sint in mala fi de.Siřr etiã fuit i mala fide castri no

mi ꝛ eps est dñs illius castelli qd erat feudũ:vt.s.declaraui:ergo nõ sunt añ oia restituẽdi. ¶ Tertio pbatur ẽt sic.
13 †qñcũqꝫ vertiṫ periculũ maximũ si spo liate res restituuṫ puta castellũ vł for-tilitiũ:qꝛ difficile postea ẽẽt agẽti sup ppꝛietate recuperare illd castellũ:ꝛ sic excipiẽs de dñio ꝛ aliis iuribꝰ est audiẽ dus ꝛ ipedit cognitionẽ sup spolio vel saltẽ simul terminari debẽt:vt singlř dicit Pau.de castr.in.l.si de vi.ff.de iu-dicijs.ꝛ idẽ ipse no.in.l.ij.i fi.C.de edi. diui adri.tollẽ.ꝛ allegat Inn.l.c.lřas. de resti.spo.¶Itẽ p hoc optime facit qd notat.Ant.de but.in.c.fi.in.iiii.col. ꝟsi.venio ad scdaꝫ ptẽ.ex de ordi.cog.
14 vbi dicit †ꝙ spoliatꝰ nõ est ante oia re stituẽdꝰ qñ possit iminere magnũ picu-lũ in restitutiõe.Sꝫ magnũ periculum posset ẽẽ episcopo si priꝰ teneretṫ resti-tuere illa castra:ꝛ postea ageret petito rio:qꝛ cũ castra fortissima sint difficile sibi ẽẽt recupare de manibꝰ eoꝝ ꝛ sibi immineret magnũ piculũ:ergo. ¶ Itẽ p hoc facit qd no.elegãter Bar.i.l.si aliꝰ
15 i.§.bellissime.in fi.ff.ꝙ vi aut clã.† vbi dicit p gl.ibi.ꝙ si qs pateretṫ magnũ dã num qñ res ab eo acciperetṫ posset illã ppria auctoritate cepe.ꝛ no.Lud.d ro-ma in.l.clã possidere.§.q̃ ad nũdinas. circa finẽ.ff.de acq.posses.nõ ergo tene tur dictꝰ episcopꝰ priꝰ illa castella re-stituere ꝙ cognoscat de iuribꝰ suis p p dicta.¶Quarto potest simiřr probari.
16 †nã qñ quis est spoliatꝰ ab vno poten te vel si quis potẽs ingrediatṫ possessio nem alicuiꝰ põt qñcũqꝫ ille q̃ perdidit rẽ suã recuperare illã etiã ppria aucto ritate qñcũqꝫ illi facultas se obtulerit exẽplũ in principe q̃ expellatur de pos sessiõe sua quam de facili in breui recu perare nõ posset:vt singlř no.Bal.in.l. fi.C.de his qui a nõ domi.manu.p glo. singularem que est prima di.ius gen-tiũ.ꝛ hoc etiã tenet et sequitur Ludo. de ro.i.l.clã possidere.§.q̃ ad nũdinas ff.de acq.posses.¶Sed dictꝰeps tridẽ tinus fuerat spoliatus dictis castellis. ꝛ vt dixi a dominis de castro barcho: que i breui eps non posset recuperare tum propter potentiam eorum:tũ etiã

ppter fortitudinē caſtroꝝ:ergo potuiſ-
ſet dñs eps inuenta cōmoditate ꝓpria
auctoritate recupare etiā eo tpe quo ꝑ
uenit ad manus reuerēdiſſimi domini
Georgii epiſcopi tridentini. ¶ Si ergo
potuit eps ſibi iuſdicere ꝓpria auctori-
tate:ergo ſi ad man⁹ ſuas peruenerunt
etiā ſine violētia ⁊ vicio ſuo pōt retine-
17 re.argu.illi⁹ regule† cui damus actio-
nē multomagis dam⁹ exceptionē.l.inui
tus.§.cui damus.ff.de reg.iur.⁊.l.ſ.§.ꝙ
ait.verſi.plane.ff.de ſuperficie. ¶ Quin-
to probat ex ſcdo reſcripto ſereniſſimi
Imperatoris q̄ expſſe mādat vt aſſeſſo
res dictas partes audiēt in eorū quere
lis q̄ſtionib⁹ ⁊ petitionibus quas vna
pars aduerſus aliā habet ſeu habere
pretendit:ac etiā prefatus.d.eps tridē-
tin⁹ in ei⁹ querelis ⁊ petitionib⁹ q̄s oc
caſione caſtri cornu et thelonei ſui mu
te in tridēto:aut aliis de cauſis ꝯ pfa-
tos ſuos aduerſarios ecōuerſo habere
ptēdit:⁊ put neceſſitas cauſe req̄rit au
diāt.Et ſubdit ꝙ ſi cōcordia fieri nō po
terit cognoſcat iuxta formā iuris q̄ eſt:
vt dixi:vt ſimꝉ poſſint terminari ⁊ iſta vi
det fuiſſe ītētio maieſtatis imperialis
q̄ declarat p ſeq̄ntia.l.ſi ſeru⁹ pluriū.§.
18 ſi.ff.ꝺ leg.ſ.† q2 vna ſcptura iuuat ⁊ iter
pretat aliā:vt.l.ſi q̄s ex argētariis.§.ſi
initiū tabulaꝝ.ff.de edē.⁊.l.vtrū.ff.de
peti.heredi.⁊ no.bal.in ti.de pace ꝯſtā.
in antepenul.col.ꝟſi.illud eſt certū.nā
in tertio reſcripto ſue maieſtatis hoc
expſſe declarat.in ꝟſi.q̄ ſi vtriq3 fieri nō
poterit ⁊c.vt etiā in ſequenti dubio pn
19 cipali declarabit. ¶ † Circa tertiū du-
biū pricipale qđ ē:an illa cā cōuētiōis
poſſit ⁊ debeat ſimul agitari ⁊ vna ſnīa
terminari. Dicēdū ꝙ p ea que ſupra di
cta ſunt hoc fieri dꝫ. ¶ Sꝫ vltra pdicta
adducit tertiū reſcriptū īperatoris per
qđ oſtēdit manifeſte iſtud dubiū ⁊ pce
dēs.nā ī eo Imperator mādat ī hec ꝟ-
ba.Que ſi vtriq3 fieri nō pt.ſ.ꝯcordia in
ter ptes eo nūc cām ipſaꝫ ſꝫ ꝙ eā dē in
uenerit deſup cognoſcāt ⁊ iudicialr de
terminent.Ita qđ vna cā cū alia deter
minet ⁊ adiuicē minime diuidāt:p q̄ ꝟ
ba reſcripti apparet ꝙ īperator voluit
ꝙ de.dictis ꝯuētiōe ⁊ recōuētiōe cogno
ſcat ſimul ⁊ vna ſnīa terminet:a quo re
ſcripto ſeu ordine ꝓcedēdi ⁊ ſnīandi nō
eſt recedēdū iuxta.c.cū delicta.ex de re'
ſcrip.⁊.c.cū olī abbas.circa fi.extra de
offi.deleg.intantū ꝙ ſi pnceps delegat
cāꝫ alicui:⁊ ī reſcripto mandat ſeruari
certos modos vel certū ordinē:et ſi mo
d⁹ vel ordo ille nō erat de ſubſtātia ne-
gocii dꝫ ſeruari ⁊ ſi nō ſeruat ſnīa inde
lata erit nulla:q2 pnceps nō pſumit ap
ponere ꝟba ī reſcpto niſi cū magno mi
ſterio ⁊ rōne:vt.d.c.cū dilecta.⁊.c.cū ve
nerabili.ꝺ offi.deleg.⁊ vt dicit no.Bal.
⁊ Ange.l.l.pbatā.C.de ſentē.⁊ interlo
cu.om.iudi. ¶ Et ideo iudices q̄ habēt
in iſtis cauſis iudicare debēt ſimul de
vtraq3 cā.ſ.cōuētiōis ⁊ recōuētiōis co-
gnoſcere ⁊ iudicare:al's ſnīa pceſſus ⁊
ſnīa exinde lata eſſet nulla p predicta.
20 ¶ † Et maxie cū Imperator poſſit hoc
facere:vꝫ vt ītētato poſſeſſorio recupe-
rāde nō ſileat petitoriū ab aduerſa pte
cumulatū:q2 illa regula ſpoliat⁹ añ oīa
eſt reſtituēd⁹ eſt ītroducta ꝺ iure poſi-
tiuo:vt patet in.l.ſi q̄s a ſe fundū C.ad
legē iul.de vi.Et ī toto titu.extra de re
ſti.ſpol.Ideo īperator pōt illā regulam
tollere in vna cā ſicut eſt cā nr̄a.Sicut
in multis aliis tollit de q̄bus p Spec.
in tit.de petitorio ⁊ poſſeſ.in.§.ſi.facit
inſtitu.de iure natu.gen.⁊ ciui.in.§.ſed
21 ꝙ pncipi placuit. ¶ † Itē q2 iſtud p cō-
ſuetudinē pōt induci:vt no.vult Ant.ꝺ
but.l.c.ſi.de ordi.cog.Ergo ⁊ p ſtatutuꝫ
⁊ ꝑ legē ⁊ p reſcriptum principis pōt in
troduci p no.in.l.de q̄b⁹.ff.de legi.⁊ in
c.ſi.extra de cōſue.⁊ p.l.quoties.⁊.l.re-
ſcripta.cuꝫ ibi plene no.C.de pci.īper.
offerē.⁊ p no.p Ant.ꝺ but.⁊ canoniſtas
in.c.q̄ in eccleſiarū.extra de cōſti.Cum
ergo appareat de poteſtate īperatoris ⁊
de ei⁹ volūtate vt hec cā cōuētiōis ⁊ re
cōuētiōis ſimul agitetur ⁊ vna ſnīa ter-
22 minent nō eſt ampli⁹ dubitandū.† Im
mo dubitare ampli⁹ eſſet quodā modo
crimē ſacrilegii.l.diſputari.C.de cri.ſa
crilegii. ¶ Circa quartum ⁊ vltimū du
biū pro quib⁹ ſit ferēda ſnīa ⁊ ſine du-
bio ſm ea q̄ mihi ꝓpoſita teneo ꝙ in fa
uorem Reuerēdiſſimi dñi Epiſcopi tri
dētini digniſſimi ac etiaꝫ iuſtiſſimi iudi

condum est: ut pz ex predictis. Sed qr adhuc nō sunt probationes facte: ideo ulterius nō progrediar.

¶ Summariū sup cōsi.lx.

1 Testes an ꝛ quo casu torqri possint: ꝛ cui magis stādum sit: an. l. ultimo in tormētis: vel primo sine tormētis: nu meris olb⁹ sequētib⁹ p totū cōsilium.

2 Testes quādo diuersa ꝛ cōtraria testi monia inter se dicūt ad cōcordiā si fieri pōt: reducunt̄ vel dignioꝛib⁹ stat̄.

3 Testis qñ vnū extra iudiciū dixit: ꝛ ꝯ riū in iudicio cū sacramēto an p verita te eruēda torture subijci debeat.

4 Testes regulr̄ conuincendi mendacij cā torquēdi nō sunt.

5 Testis qñ vnū ex iudiciū dixit: ꝛ aliud in iudicio cū iuramēto stat̄ scdo dicto: nec ppter hoc de falso puniet̄.

6 Testis qñ nō in forma iudicij deponit: nō pōt de falso puniri.

7 Testes viles p testimonio nō torquent̄: nisi vacillēt: vl̄ nisi de mēdacio cōuincā tur: vel sponte ad testificā dum vadant.

8 Testes nō solum in cā criminali: sz etiā in ciuili torqueri possunt.

9 Testis falsari⁹ est: et de falso puniri pt: qñ iuratus extra iudiciū ꝺposuit: ꝛ post ea cū sacramēto i iudicio ꝯtrariū dixit.

10 Testis qñ oppositū extra iudiciū dixit: ꝑsumptio de falsitate cōtra eū inducit̄: vt ad torturā poni possit.

11 Testes infames ꝛ criminosi sine tortu ra ad iudiciū admitti nō debet.

12 Testis cōtrarius qb⁹ in casib⁹ ad tortu ram poni possit.

13 Testis qñ sup capitulo vno vel plurib⁹ interrogatus dixit: se nihil scire ꝛ repro bat̄ p alios q̇ dicāt: ipm fuisse pñtem: an tūc ipse ad torturā poni poterit.

14 Testē fuisse pñtez: ꝛ ipm audiuisse: mul tum interest.

15 Testis qñ veritatē celat: dicēdo se nihil scire: qñ scit: ita ꝺz falsuz deponere sicut si falsum diceret.

16 Testis qñ cū iuramento veritatē celat de falso punit̄.

17 Testis aliqd ꝙ nō audiuerit: vl̄ viderit: si ꝑsens fuerit difficile est pbare: ꝛ quō visus ꝛ auditus alienus probet̄.

18 Testis vltimo dicto ꝙ stet̄ cautela pul cherrima.

19 Testis: secūdo dicto in tormētis ꝙ stet tur: quō limitetur.

20 Testis si varius fuerit: dicto magis na ture cōuenienti stabitur.

21 Tormētoꝝ met⁹ in teste oēm suspitio nem purgat.

¶ Consilium.lx.

IN christi † nomine ac inuocata spiritus sancti gratia. Super primo dubio quo querit̄ an iudex competens p eruēda veritate possit po nere ad torturā testes q̇ deposuerūt ꝯ ria vel dixerūt se nihil scire cum scirēt.

2 Sunt tres casus cōsiderādi. ¶ † Prim⁹ est qñ testes diuersa ꝛ cōtraria testimo nia dñt iter se: puta qr vn⁹ dicit vnū: ali us dicit ꝯriū. ꝛ iste nō est casus nr̄: qr re ducunt̄ ad ꝯcordiā si fieri pōt vel stat̄ di gnioꝛib⁹. iuxta. l. ob carmē. §. fin. ff. de te stib⁹. ꝛ in. c. nostra. cū ibi no. p gl. ꝛ doct. extra de testib⁹. vt not. Bart. in. l. eos. in

3 fi. ff. de falsis. ¶ † Secūdus casus est qñ vn⁹ testis vnū extra iudiciū primo: dein de dixit cōtrariū in iudicio examinat⁹ cū sacramēto. et in hoc stat dubiū: an p pter hoc talis testis possit subijci tormē tis p eruēda veritate. Et vr̄ dicēdum ꝙ

4 nō: † qr regulr̄ testes non sunt torquen di cōuincēdi mendacij cā. nec p verita te eruēda: vt. l. vn⁹. §. testes. ff. ꝺ q̄stioni b⁹. Qr liber homo p testimonio nisi va cillet torqri nō dz. l. ex libero. in princi

5 pio. ff. de questionib⁹. ¶ † Tertio qr qñ testis prlo dixit vnū ex iudiciū postea di xit aliud in iudicio cū iuramēto statur scdo dicto tanꝗ valido nec punietur de falso: vt. c. j. §. j. ꝛ ibi bal. in titu. qd sit in uestitura i vsib⁹ feudoꝝ. ꝛ habet̄ p Bal. ꝛ docto. l. l. nullū. C. de testibus. ꝛ p Sa ly. in. l. si qs decurio. C. de falsis. ꝛ p glo. fi. in. c. cū cām. ꝛ in. c. veniens. ij. de testi bus. ꝛ ibi p docto. ꝛ p Ant. ꝺ bu. ꝛ docto. in. c. cū in tua. eo. tit. ꝛ p gl. ꝛ docto. in. c. p tuas. extra de testib⁹. ꝛ p bald. in cōsi lio qꝺ incipit. an testis q̇ extra iudiciū. licet Barto. dixerit cōtrarium. in. l. eos. ff. de falsis q̇ cōiter in hoc reprobatur ꝛ valde mordet̄ a Bal. l dicto suo cōsilio.

6 ¶ † Quarto qr qñ testis deponit nõ in forma iudicij: puta qr dixit notorio scri be ꝙ ego testificor sic nõ punit de fal so: qr istud non est ꝑprie testificari neqꝫ ꝑpter hoc offendũtur aures iudicis iu xta.l.nullũ.C.de testib⁹.vt not.Bart.in l.si qs legatũ.ff.de falsis.⁊ Ant.de but. ⁊ doct.in.c.cãm.ñ.eꝫ de testib⁹.ergo vi
7 det ꝙ nõ possit torqri. ¶ † Secundo qr holes etiã viles testes nõ torquẽt ꝑ te stimonio nisi vacillẽt vl nisi cõuincãtur 10 d mẽdacio vl ꝗpõtevadãt ad testificãdũ vt notat Bart.in.l.ex libero.in fine prin cipij.ff.de qstionibus. ¶ Sꝫ hic non ob stãtib⁹ credo cõtrariũ esse verũ: vꝫ ꝙ tor
8 queri possit in casu nostro. † Et p̃io pre suppono ꝙ nõ solũ in cã criminali sꝫ ẽt ciuili testes torqueri possunt: vt.l.diu⁹. ff.de qstionibus.⁊ no.gl.in fi.in.l.ex libe ro.in pn.eo.titu.⁊ ꝓbat in auten.de tes 11 tib⁹.§.si vero ignoti.⁊ ibi hoc notat An gel.hoc p̃supposito arguit sic: qñ testes deponũt vnũ cũ sacramẽto ⁊ conuincit de mendacio p alios testes: tũc illi q de mẽdacio conuincunt possunt torqueri
9 p eruenda[a] veritate: vt.l.vni⁹.§.testes. ff.de questionib⁹.⁊ no.Bart.in.l.ex libe ro.in princi.eo.tit. ¶ Sꝫ in casu nostro duo testes q deposuerũt p.d.vice comi te ꝯuincunt nõ solũ p vnũ testeꝫ q dicit ꝯtrium: sꝫ etiã p seipsos q p̃us dixerũt ꝯ triũ p iurm: qr maior reprobatio vl eẽ il la q fit p seipos ꝯ seipsos ꝙ si fieret per alios.l.gñaliter. in fi.C.de nõ numera. pecunia.ergo torqueri possunt. ¶ Et ꝑt etiã alia rõ assignari: qr si dicitur pro parte Bernadini ꝙ primũ dictum cum iuramẽto eꝫ iudiciũ fuit verũ eñ cõcor dãdo dicto alterius testis: ⁊ tũc sine du bio deponendo corã iudice ꝯtũ depo suerũt falsum ⁊ offenderũt aures iudi cis q eos examinauit.⁊ propterea tãꝙ falsarũ possunt puniri: vt.l.nullũ.cũ ibi notatis.C.de falsis.⁊ hoc modo intel ligo.Bar.l.l.eos. in fin.ff.de falsis.⁊ ita ẽt itellexit Raph.saluãdo tꝫ l.l q falsa vl varia.ff.de testib⁹.⁊ Abbas sicut⁹ in c.per tuas.circa finẽ.extra de probatio nib⁹.⁊ Jaco.de aluaro.in.c.i.§.notãdũ. in tit.de notis feudoꝝ.qui dicunt † qd qñ testis primo deposuit iurat⁹ eꝫ iud. cium: et postea ꝯtium di xit l iudicio cũ sacremẽ to est falsari⁹ et de falso põt puniri: ex quo l duo b⁹ iuramẽtis cõtrariet. ¶ Et ꝑpterea poterit iu dex eos ad torturã pone re.Imo pl⁹ dicit Antoni⁹ de butrio in.c.cũ in tua. l penul.col.in fi.de testi b⁹. † ꝙ qñ testis opposi tũ dixit eꝫ iudiciũ: lꝫ nõ cõuincat de falso.indu cit tñ presumptio ⁊ indi ciuꝫ de falsitate pp quã posset cõtra eũ inquiri ⁊ poni ad torturã.l.capite qnto.ff d adulteriis ⁊ p notata in.c.p inquisitio nẽ.eꝫ de elect. ¶ † Pre terea infames et crimino si nõ dñt admitti ad te stimoniũ sine tortura vt habet l.§.si vero ignoti. in auf.d testi.⁊ not.Bal. in.l.pbyteri.in pn.C.de episc.⁊ cle. Sed dicti te stes sunt infames ⁊ crimi nosi si ẽ verũ ꝙ pri⁹ eꝫ iudiciũ dixerũt ꝯtiũ p iu ramẽtũ: qr opꝫ dicere: ex quo sunt iuramẽta eoꝝ ꝯtia ꝙ sint piuri l vno ⁊ sic infames et criminosi. vt.l.iij.§.lex iulia.cũ ibi no.ff.d testi.⁊.c.sicut.eꝫ d testi.⁊.c.testimoniũ.cũ ibi no.ff.eo.tit.cũ simili b⁹. ¶ Postremo hoc ꝑ batur sic.in causis pecu niarijs cum aliter veri tas haberi nõ potest te stes sunt torquẽdi: vt est casus.l.l.diu⁹.ff.d qstio. ¶ Sꝫ in casu nostro nõ põt haberi hñ veritas stãte dicto ꝯdictione di ctoꝝ testium q ꝯtraria dixerũt cum iuramẽto. ⁊ stante attestatiõe alte rius testis q dicit ꝯtium

a ¶ Erꝗen da. Ad ma terias toti⁹ cõsilij ⁊ ipo rum testiuꝫ torturã.vid pet.de an cha.in con sil.cclxxxv. Vid.in tra. de qstio.q. iij.bar.in.l. l.in princi. vsi. vlteri⁹. dꝫ.ff de qõ. domi. Ale xand.in.l. vnius.§.in der.eo.tit. ⁊ in.l.ex li bero.ff.eo. vbi de ista materia co piose.

eius qd aliu duo in iudicio deposuerut: ideo credo q bon⁹ iudex deberet illos duos testes ad torturā ponere:vt veritas locū habeat:qn iudex modis oib⁹ laborare dz ad veritatē querendā vt dicit glo.in auf.de tabel.in princi.p illuz textū:qz lex nō vult veritatē perire sine q̄ vera iusticia administrari non pōt:vt dicit Bal.in.l.eos.§.si qd aūt.C.de app. ¶Et ideo dixit Jnn.in.c.q ad cōsultationē.ex̄ de re iudicata.q veritas est scm p iuuanda:nec l pbationib⁹ restringenda. ¶Nec obstāt ratiōes supra in ꝯtrū
12 adducte. ¶Et primo dum dr q regulariter testes nō sunt torquendi p veritate habenda:vt.l.vnius.§.testes.ff.de qōnib⁹.qz fateor qn simpliciter testes si diminuicē ꝯdicerent cū sterē tūc dignioribus vel ad concordiā reducunt:vt dixi supra in principio. ¶Sz qn alia cōcurrūt que sunt in casu nostro: puta qz idē testes sibi contradixerunt bis cōtraria cū iuramēto deponendo ꝛ qn aliter veritas clare haberi non potest:tūc secus est per ea que dicta sunt supra. ¶Et eodem mō respondet ad illud qd secundo loco ꝛ qnto dictū fuit q testes non sunt torquendi:nisi qn vacillant vel conuincuntur de mendacio vel sponte testificātur:qz imo etiā in casib⁹ pdictis. ¶Nec obstat q tertio loco dictum est supra in cōtrariū:vcz q qn testis dixit vnū extra iudiciū:ꝛ postea dixit cōtrariū in iudicio cū iuramento statur scdo dicto tāq̄ valido:nec punietur de falso:qz illud p cedit qū primū dictuz fuit ex̄ iudiciū sine iuramēto:secus si fuisset cū iuramēto sicut dicitur fuisse in quarto casu nostro.qz tūc vnū dictū ꝯfundit per aliud: ex quo in vtroqz est iuramētū ꝛ punit de falso:vt tenet Raph.ful.in.l. qui falsa vel varia.ff.de testib⁹.ꝛ Abbas siculus in.c.per tuas.circa fi.extra de pbatio. ꝛ domi.Jac.de aluaro.in.c.j.§.notādū. in tit.de no.feudo.Et in hoc casu saluatur. dictū Bar.in.l.eos.in fine.ff.de falsis.vt.s.dixi.ꝛ eodē mō rñdet ad id qd supra dictū est in quarto argumēto pro
13 prima parte deducto. ¶†Terti⁹ casus est qn vn⁹ testis interrogat⁹ super vno capitulo vel plurib⁹ respondit se nihil scire ꝛ reprobat p alios q̄ dicūt ip̄z fuisse phtē:an tunc ille q̄ dixit se nihil scire possit torqri p eruenda veritate.Et vr q nō:qz non seqt talis fuit phs tal: actui: ergo vidit ꝛ intellexit:vt.l.corā.ff.de verbo.signi.ꝛ.l.diē pferre.§.corā.ff.d arbi. ꝛ ita tenet Barto.in.l.j.§.tutor.ff.de aucto.tuto.q̄ dicit q si testis dixit aliū fuisse psentē nō sequit ergo intelligētē:qz pōt esse q vnus esset seperat⁹ ab alio ita q nō intellexerit.ꝛ ita tenet etiā in d.l.corā.ꝛ in.d.§.corā.ꝛJo.de imo.in.l. ij.§.volūtate. ꝛ p gl. ibi.ff.solu. matri.ꝛ Bal.in.l.j.C.de bo.posses.s3 tab.ꝛ Bal. etiā hoc tenet in terminis in.l.heredes palā.in prin.ff.de testamē.q̄ dicit p illū
14 tex.† qui vult q aliud est esse phtē:aliud audire ꝛ intelligere ꝛ sustinent dicta testiū q̄ deponūt aliquos interfuisse:puta.a.ꝛ.b.licet illi.a.ꝛ.b.dicāt se nescire: nō tñ ꝯtrariant aliis testib⁹ q̄ eos nominauerūt:qz que se inuicē ꝯpatiunt nō sunt ꝯtria:sed ista inuicez se cōpatiunt interfuisse ꝛ nō audiuisse vel intellexisse:ergo ꝛc. ¶Jtē posito q sciuisset ꝛ intellexisset:tñ videt q non debeat puniri de falso:ex eo q dixerit se nihil scire:quia lz testis celauerit veritatē nō pptera punit de falso:qz si puniret nō crederet eius testimonio qd est ꝯ textū in.c.j.in prin.ibi veritatē celare.in titu.si de inuesti.inter domi.ꝛ vasal.lis oriat.ꝛ ibi Bal.hoc no.in vsib⁹ feudorū. ¶Jn contrariū vr q immo possit tanq̄ falsarius
15 torqueri.† nā qn testis veritatē celat dicēdo se nihil scire qn scit:ita dr falsum deponere:sicut si falsuz diceret ꝛ potest poni ad torturā:vt est casus.ꝛ ibi hoc no.Bal.in.l.presbyteri.C.de epis.ꝛ cler. ꝛ pbat in aut.de testi.in pn.ꝛ ibi Ange. p illū tex.dicit falsitatē cōmitti nō solū cū quis dicit aliud q̄ sit veritas ꝛ cōtrariū veritati:sz ēt cū dicit se ignorare q re vera scit:vt qz fuit psens actui:ita cōmittit falsum sicut si dixisset ꝯtrariū veritati:qd dixit esse multū no.ꝛ idē tenebat Bal.in.c.j.in princi.super verbo veritatē clare l titulo si de inuesti.inter do
16 mi.ꝛ vasal.lis oriat.vbi dicit †q quādo testis cū iuramēto veritatē celat punit de falso.qz qui veritatē dicere non vult

docere desiderat & nocet: ex quo est irat⁹ & per hoc facit. l. falsus. §. si quis nihil. ff. de furtis. ¶ Et si est pbatū quod aliquis fuerit presens actui vel facto loco est presumptio & naturalis pbatio quod in dubio viderit
17 & audiuerit: quia naturale est quod ille qui est presens audiat & videat. † & ideo visus et audit⁹ alien⁹ pōt sic pbari: dico quod audiuit vel vidit: quia fuit presens licet difficile sit pbare quod aliquis nō audiuerit vel viderit si fuit presens. Ita dicit no. Bal. l. c. j. in fi. in tit. de cōtētione inter me & dnm de inuestitura in vsib⁹ fuedorum. de quo plene per Bal. Ange. & Imo. in. l. heredes palā. in pnci. ff. de testa. Bal. vo l. l. testiū. in. iiij. col. in prin. C. de testib⁹. et in hoc ita distinguit. ¶ Aut vba referūtur ad presentiā localē: & tūc alter eorū dicet falsum exemplū si testis dicit: ego nō interfui in loco illo: tūc necesse est vt alter eorum mentiatur & datur via iudici inquirendi alterutrum. l. de duobus. §. fi. ff. de iureiurā. ¶ Aut verba possunt referri ad mētalē presentiā vel absentiā: tunc nō apparet contrarietas: tamen ratione suspitionis est inquirendū. & hoc dicit fuisse de facto Padue ipso ibi legēte. ¶ Et ideo ex predictis cōcludo quod ille testis qui sup oibus capitulis dicit se nihil scire cū multi testes allegēt ipsum fuisse presentē & datur per cōteste in dubio psumitur falsum dixisse celādo veritatē propter quā psumptio nē iudex pōt & debet contra ipsum inquirere & tormētis subiicere: maxime vt veritas possit haberi: vt dixi in scdo casu principali. ¶ Nec obstāt ea que allegata sunt in contrariū: vz quod nō sequatur: talis fuit presens: ergo vidit & audiuit: quia respondetur quia licet possit esse verū quod fuerit presens & nō viderit vel audiuerit: puta si erat presens
18 & a longe vel nō animaduertebat: tamen presumptio est in contrariū vt dixi. Et maxime casu nro est psumptio contra dictū testē: quia nō est dubiū: vt dicitur quod pbatū est per testes plures quod fuit psens in loco & potuit videre. & ideo cum dixerit simpliciter se nihil scire. Rndendo decem aut duodecim capitulis & nō dixerit se fuisse pñtem & nō aduertisse videtur totū negasse tā pñtiā localē quam mentalē: quia negatio simpliciter totum tollit: quoniam plus negat negatio quam affirmet affirmatio vt est gl. no. l c. cū delictis. extra de cōsue. & in. l. hoc genus. ff. de cōdi. & demō. & ideo est maxima psumptio suspitionis falsitatis contra eū propter quā vt dixi pōt contra eū inquiri & torqueri: & maxime cū dict⁹ testis post dictā examinationē extra iudiciū dixerit quod si iterato examinaretur diceret verū p. l. qui falsa & varia. cū ibi no. ff. de testi. ¶ Nec obstat. c. j. in tit. si de inuestitu. inter domi. & vasal. lis oria. in verbo veritatē celare. vbi videtur pbari quod ille qui celauit veritatē pōt examinari & dicto suo crediter: ergo videtur quod nō incidat l falsum: quia rndetur fm Bal. in. d. c. j. quod illud pcederet quando nō interuenisset iuramentum tpe quo celauit veritatē. Secus si cū iuramē to veritatē celasset sicut fuit in casu nostro: quia tūc falsum videretur dixisse: & propterea pōt & debet contra eū inquiri & torqueri. ¶ Sup scdo principali dubio quo querit posito quod dicti testes vel alij qui in cā deposuerūt ponantur ad torturā & dicūt contrariū ei⁹ quod primo loco dixerāt extra iudiciū cū iuramēto vel primo aut scdo loco in iudicio. Cui dicto erit stādū. ¶ Et breuiter dico quod erit stādū vltimo dicto cū tormētis: vt pbatur. l. si postulauerit. §. licet & si negauerit. ff. de adul. & ibi hoc no. Bar. ¶ Et idē notat Bar. in. l. eos. ff. de falsis. Et idē tenet & sequitur Abbas siculus in. c. per tuas. extra de pba. qui assignat rationē: quia metu torture psumitur tūc dicere veritatē: vt. d. §. licet & si negauerit. & idē tenet Ludo. de ro. in suo singu. dcvlvij. quod incipit. Testis dictū suum. vbi vult quod hoc pcedit etiā si ista examinatio cū tormētis fiat ex interuallo. & sic limitat. c. preterea. extra de testi. cogē. & dixit quod. d. §. sed & si negauerit. dat cautelā in hoc quod pōt esse ista: & quando quis vult cōplacere amico suo psuadeat testib⁹ vt dicāt contrariū ei⁹ quod primo dixerūt: & postea iudex faciēdo eis aliqualē timorē in tormētis & examinādo iterū eos stabitur scdo dicto etiā ex interuallo: quod cautela est notāda & pulchra quando in primo dicto verū nō di-
19 xissent & se corrigere nō possent. ¶ † Et quod stetur scdo dicto in tormētis tenet Ang. in l. de tormētis. C. de quonib⁹. ¶ Limitādo tamen hanc Bar. decisionē in duob⁹ modis

¶ Uno mõ qñ fuisset locut⁹ testis cũ p-
te:tũc q: staret̃ p̄rio dicto.p h̄ facit qđ
no.in.c.p̄terea.ex̃ de testi.cog.⁊ in aut.
de testib⁹.§.q: ꝟo. ¶ Alio mõ qñ iudici
in aio sederet ex aliqua cã rationabili
ꝙ p̄mũ dictũ tãꝙ veri⁹ ⁊ negocio apti⁹
veri⁹ sit.p hoc facit.l.ob carmẽ.§.si te-
stis.ff.đ testib⁹. Ipse autẽ iudex hoc ma
gis scire põt ꝙ ali⁹.l.iij.§.diu⁹.ff.đ testi.
Et ideo dicit ꝙ hoc casu cõtingẽte ra
tionabiliter põt testis iterato repeti:et
tũc videbit in q̃ ↄfessiõe magis ꝑsistat:
an in prima an i scđa ⁊ ei stare dꝫ iudex
in qua inuenerit eũ ꝑseuerare.⁊ ita di-
cit intelligere opinionẽ illoꝝ q̃ dicũt ꝙ
ↄsitẽtes de aliis in tormẽtis debẽt ꝑse-
uerare.nã ista ꝑseuerãtia tenẽda est eo
casu quo testis tort⁹ dixit vnũ primo ⁊
tort⁹ scđo dixit oppositũ.nã torquend⁹
est tertio ⁊ in quo dicto magis ꝑsistit ei
20 stabit̃ qđ dicit eẽ valde equũ. ¶ † Unde
ex istis cõcludo ꝙ examinatis dictis te
stib⁹ cũ tortura in dubio stãdũ erit vlti-
mo dicto cũ tortura:vt.d.l.sꝫ si postula-
uerit.§.sꝫ si negauerit.ff.de adulteriis.
¶ Et si iudici videbit̃ ex caussis rõnabi-
lib⁹ ꝙ magis sit verũ primũ dictum ꝙ
scđm:q: ↄueniat magis nature rei ⁊ ve
ritati illud sequit̃. ¶ Et eodẽ mõ dico si
primo dixerũt extra iudiciũ cũ iuramẽ-
to vnũ.⁊ postea in iudicio cũ iuramẽto
dixerũt cõtrariũ. Si tertio loco exami-
nati cũ tortura diceret̃ idẽ ꝙ scđo loco
dixerũt sine dubio illi dicto stãdũ esset:
q: illud p̄sumeret̃ veri⁹:tũ ꝑpter aucto
ritatẽ iudicis q̃ examinauit cũ iuramẽ-
to scđo loco:tũ ꝑpter metũ tormẽtoꝝ
q̃ interueniret i tertia dispositõe. ¶ Nec
credo ꝙ p̄ma limitatio Angeli qñ esset
testis loquut⁹ cũ ꝑte sit vera.maxime in
casu nostro qñ secũdo loco deposuit cũ
iuramẽto.⁊ tertio loco idẽ deponeret i
21 tormẽtis: † q: met⁹ tormẽtoꝝ excludit
⁊ purgat oẽm suspitionẽ p.d.§.sꝫ si ne-
gauerit.cum ibi notatis. Et hoc sentit
Ludo.de roma in dicto suo singulari.
dclvij.dum vult ꝙ stet̃ vltime examina
tiõi etiã si fiat ex interuallo quo casu ꝟi
similiter poterit testis loqui cũ ꝑte no.
in.c.p̄terea.ex̃ de testib⁹ cogẽdis.⁊ in.c.
fraternitatis.ex̃ de testib⁹ cũ similib⁹.

¶ Summarium super consilio.lxi.

1 Uulnus an ⁊ qñ mortale dicat̃:vel fuerit:⁊ an si đ se mortale nõ sit:si fuerit illatũ in corp⁹ egrotũ vel ↄiunctũ cũ cõtusiõe:mortale dici posset:⁊ q̃d si febris superueniat:numeris oibus sequẽtib⁹ per totũ cõsilium.

2 Uuln⁹ illatũ in corpus egrotũ si nõ sit mortale:an faciat ꝙ vulnerans de homicidio teneatur.

3 Uulnus mortẽ accelerãs an faciat ꝙ aliquis de homicidio teneatur.

4 Cõtusio aliq̃ qb⁹ i casib⁹ mortalꝫ dicat̃.

5 Testi vni ⁊ medico cũ sit singularis:credendum non est.

6 Testes duo in arte medicine requirũt̃.

7 Testiũ duoꝝ vel triũ in ore stat oẽ ꝟbũ

8 Testis in his:q̃ nõ sunt de actus substãtia:puta die ⁊ hora:lꝫ nõ cõcordẽt:nihilominus eis fides adhibetur.

9 Testis medicus non de veritate:sꝫ de credulitate iurare tenetur.

10 Uuln⁹ a p̄ncipio nõ mortale:ad hoc vt mortale postea dicat̃:q̃d requirat̃.

11 Factũ esse aliquid tẽpore vno:si quispiã dixerit:siue sit actor:siue re⁹:seu iudex illud p̄cise probare tenetur.

12 Uerba:vulnus erat aliqualiter ꝑiculosum:an ip̄m vulnus mortale faciunt.

13 Negatiue isti⁹ ꝙ vulnerat⁹ in loco periculoso:vel ex vulnere magno mortuus non sit:cũ ex tali vulnere mors euenire soleat probatio difficilis est.

14 Uuln⁹ mortale eẽ nõ đr:qñ signa aliqua vel accidẽtia nõ subsistũt nec remanẽt.

15 Uulnus tũc mortale đr:qñ ſm medicine regulas vulneratus euadere nõ põt vel cũ magna difficultate.

16 Uuln⁹ per argumentũ a cõmuniter accidentib⁹ mortale et nõ mortale iudicat̃.

17 Medicis dicentib⁹ ꝙ vuln⁹ erat aliqualiter mortale:vel aliqualiter ꝑiculosũ quãta fides adhibẽda sit.

18 Dicto aliq̃lr:siue aliꝙtulũ q̃d significẽt

19 Uerba in dubio in potiori significatu intelligenda sunt.

20 Uerbis p̄cedẽtib⁹ sequẽtia declarant̃.

21 Medicis plurib⁹ de aliquo vulnere deponentib⁹ standum est.

22 Testib⁹ verissimiliora dicẽtib⁹ stãdum

23 Snia medicoꝝ deponẽtiũ ꝙ vuln⁹ mor-

tale sit: pôt p alios peritiores medicos 2 retractari.

24 Uulnus quãdo dubitetur: an sit mortale vel non quid faciendum est.

25 Medicle regule an sint magis note pluribus quam paucioribus.

26 Simplicibus prouenire nõ dicitur: qđ cum alio permiscetur.

27 Uulnerẽt si duo vnũ: lʒ vnũ vulnꝰ sit magis letale quam aliud: ⁊ mortẽ accelerãs: an vterqꝫ de occiso teneatur.

28 Uulnus vnũ qñ cõstat ꝙ de se mortale 3 non est: quid respicere debeamus.

29 Uulnerato alicui si febris supueniat et moriaẽ: ⁊ an vulnerãs đ occiso teneaẽ.

30 Uulnerato nõ teneẽ: sed de homicidio si vulneratus ex alia causa quam ex vulnere moriatur.

31 Eger vel infirmꝰ tũc đr ĩ negligẽtia vel culpa: qñ medici ei dixerũt: si tu vis pati te scindi: euademꝰ te ⁊ ipse noluerit.

32 Negatiua: ꝙ aliquis flobothomatꝰ non sit: nõ bene videri potest.

33 Uulnerãs aliquẽ quibus in casibus de occiso non teneatur.

34 Negatiuã istã: vcʒ ꝙ ex vulnere magno vel piculoso aliqs mortuꝰ fuerit: qñ medici pbare voluerĩt: ⁊ sint discordes: cõtra percussorem iudicari debet.

35 Uulnerans egrotum etiam leuiter: an ⁊ quomodo de occiso teneatur.

36 Occiso quomodo qs teneatur: qñ vulnerando mortẽ accelerat.

¶ Consilium.lxi.

1 In christi ✝ nomine Ac inuocata spũs sancti gratia. Magnifice ac generose pĉtor vosqꝫ dñi cõiudices excellẽtissimi p veritatis declaratiõe cãe hieronymi grasseti de homicidio inquisiti vltra ea q̃ alias consului: decreui nõnulla ĩ scriptis edere: vt aptissime ĩtelligi possit ip̃m hieronymũ đ vulnere tñ ⁊ nõ đ homicidio teneri. Et difficultas cõsistit solũ ppẽ duo dubia. ¶ Unũ est: qꝛ vulnerauit quedã Petruʒ de villa câpi nogarie q̃ erat infirmꝰ ex quadã ꝯtusiõe quã habebat in pectore: et postea mortuꝰ est die quartadecima vulneris: vñ lʒ vulnꝰ đ se nõ fuerit mortale: tñ qꝛ fuit illatũ ĩ corpe egrotũ vꝫ ꝙ fuerit mortale p.l.q̃ actione.§.ſʒ si qs egrotũ.ff.ad legẽ aqlia.§.et maxime.qꝛ magister Moriãdinꝰ q̃ eiꝰ vulneris curã habuit: testificaẽ ꝙ illud vulnꝰ erat aliqualr mortale. ⁊ idẽ dicit magister Petrꝰ de mõte silice: ⁊ magister Nico.đ nouaieis deponit ꝙ erat aliqualr piculosũ p.d.§.ſʒ si qs seruũ egrotũ.⁊ p.l.ita vulneratꝰ.§.pmo.ff.ad legẽ aqlia.⁊.c.significasti.ij.de homicidio cũ similibꝰ. ¶ Scđm ꝙ vꝫ facere dubiũ est: qꝛ dicetũ vulnꝰ đr mortẽ accelerasse: vt videẽ ponere q̃si oẽs testes in h examinati: q̃ vꝫ ꝙ hieronymꝰ vulneratꝰ de homicidio teneaẽ etiã si vulnꝰ de se nõ fuisset mortale p.d.l.ita vulneratꝰ.§.j.ff.ad le. aquil. ¶ Is duobus clare solutis certo certiꝰ erit dictũ hieronymũ solũ đ vulnerato ⁊ nõ de occiso teneri. ¶ Pro q̃ꝝ dubioꝝ declaratiõe q̃dã priꝰ sunt intelligẽda. ¶ Primũ ẽ an dicta cõtusio quã sibi fecit dictꝰ Petr9 dũ cecidit de plaustro fuerit mortalis tpe q̃ cõtusio facta est. ¶ Scđm posito ꝙ nõ: an saltẽ fuerit effecta mortalis tpe illati sibi vulneris p.do.hierony. ¶ Tertiũ si vulnꝰ illatũ p hieronymũ fuerit mortale đ se solũ. ¶ Quartũ posito ꝙ nõ: an ꝯiũctũ cũ cõtusiõe tpe illati vulneris fuerit mortale. ¶ Quintũ an febris q̃ tertia die vulneris supuenit Petro ppẽ dictũ vulnꝰ fuerit mortalis. ¶ Sextũ vñ pcessit febris q̃ die decima vulneris supuenit: an ex vulnere. an vero ex contusione tantũ vel ex vtroqꝫ. ¶ Septimũ si illa febris q̃ die decima vulneris superuenit fuit 4 mortalis vel non. ¶ Circa primuʒ an dicta cõtusio fuerit mortalis tempore quo facta fuit ⁊ dicendũ est ꝙ nõ. ¶ Et moueor istis rationibus vltra allegata in primo consilio meo. ¶ Primo qꝛ non fuit facta in loco periculoso. nec cũ instrumento periculoso: videlicet themone plaustri per.c.significasti.ij.de homicid.⁊.l.j.§.ſʒ si clauã.ff.ad legem corneliam de sicarijs. ¶ Itẽ ex mõ inferendi: qꝛ cecidit đ plaustro sup themone: ex q̃ nõ pôt ĩ duo inferri cõtusio mortalis.argu.l.ĩ lege corne.eodẽ tit.ad legẽ corneliã de sicarijs. ¶ Itẽ qꝛ ex contusionibꝰ

vel ictib⁹ in costis vbi sunt ossa durissima non solet fieri lesio mortalis vt ptz: ergo nō debet censeri mortalis per.d.c. significa. ¶ Itē q₂ ambulabat p ciuitatē sicut faciebat añ vuln⁹ sibi illatū: ac si nō fuisset infirm⁹: vt apparet ex pcessu: q₂ iuit ad medicū iuit ad macellū tpe q̄ fuit vulnerat⁹ per no.in.l.j.C.de emen. ser. ¶ Itē q₂ febris nō supuenit sibi vsq₃ ad tertiā diē vulneris vt deponit magister Moradin⁹ qui ₇ cōtusiōis ₇ vulneris curā habuit. ¶ Si eīm fuisset mortalis illa ɔtusio a pncipio nō stetisset sine febre vsq₃ ad tertiā diē vlneris: q₂ vulnus cōiūctū cū illa ɔtusiōe imediate febrē causasset si cōtusio pri⁹ fuisset mortalis vt cuilibet sane intelligēti cōstare pōt ₇ pfecto ei⁹ snia deridēda esset q̄ cōtrariū diceret. argu.l.s₃ an vltimo.§.j. ibi.s₃ istā sane sniam celsus elegāter deridet.ff.de neg.gest.₇ maxie cū dicta febris postea.iiij.die vulneris recesserit: vt deponit idē magister Moradinus et nulla febris supuenerit nisi decimo die vulneris vt testes deponūt. ¶ Itē quia oēs medici sup h examinati ita ɔponūt ₇ testificant̄ qnib⁹ vt dixi credēdū est: vt est text⁹ in.d.c.significasti.ij.de homici. ₇ pbatur in iuribus in alio meo cōsilio allegatis. ¶ Nec obstat si dicat̄ h ɔtusio nō pōt pbari per medicos qui eā nō viderunt nec curauerūt: s₃ solū p vnū vz
5 dictū magistrum Moradinū: cui nō vr̄ esse credēdū cū sit vnic⁹ ₇ singularis.l. iurisiurādi C.d testib.₇.c.cū a nobis.extra eo.tit.cū similib⁹. maxime cū simus in ciuitate insigni in qua est copia peritorū medicorum et plures medici haberi potuissent p textū in aut.de nō alie.§.q̄ aūt ibi aut etiā vno si vnū solū ciuitas habeat.col.ij.₇ pbat̄ in.d.c.significasti. ibi peritorū iudicio medicorum. vbi text⁹
6 loquit̄ i plurali. ₇ Et sic duo tm̄ saltē requirunt̄.l.vbi numer⁹.ff.de testib⁹.₇.l.fin. ff.ad trebel.cū similib⁹. ₇ hoc t₃ Barto. in prima cōstitutio.ff.in fine principij.₇ in.l.j.l pn.ff.de vētre inspici.et in.l.si in rixa.añ finē.ff.ad legē cornelia.de sicarijs.₇ l.l.quoties.C.de pōderatorib⁹ auri lib.x.₇ Ant.de butrio ₇ canoniste l.c. pposuisti.extra d pbatiōib⁹ cū similib⁹.

Ad qd respōdet̄ duob⁹ modis. ¶ Primo q̄ immo pbat̄ p tres medicos q visitauerūt dictum Petrū dū viueret tpe vulneris: vz magister Coradin⁹ de cararia qui fuit a Petro requisit⁹ p curāda dicta cōtusiōe. Cui ipe Petr⁹ dixit qualī d plaustro ceciderat ppt̄ q̄ passus erat dictā ɔtusionē i pectore: ₇ magister Petrus de mōte silice et magister Joānes michael de bertapalea quib⁹ visitātib⁹ occasiōe vulneris dixit idē Petr⁹ similiter se passum fuisse cōtusionē: ₇ sic ista cōtusio ₇ ei⁹ q̄litas ₇ in quo loco satis pbata est: ₇ q₂ i ore duorum vel triū stat oē
7 vbū.c.cū esses.₇.c.relatū.extra d testa. cū similib⁹. ¶ Itē q̄ nō fuerit mortalis pbat̄ p eosdē q̄ sufficerēt: vt dixi: pbat̄ etiā p plures alios medicos solēnes q̄ idē deponūt. Illā cōtusionem nō fuisse mortalē factis debitis flobothomatiōibus ₇ puisiōib⁹ ₇ regiminibus. Nec est necesse q̄ viderint dictā ɔtusionē: q₂ ex quo cōstat cōtusionē factā fuisse ₇ i quo loco ₇ cū q̄ instrumēto. Et de istis oib⁹ fuerint certificati ab illis: q̄ curauerunt Petrū ɔtusū ₇ vulneratū vel ab altero ipsorum satis potuerūt deponere et iudicare: an illa cōtusio fuerit mortalis vel nō: q₂ iudiciū suū nō pēdet ex visiōe sed ex qualitate cōtusiōis ₇ loci in quo fcā
8 est: ideo nō refert an ipsum viderint vel nō. argumē. eorum que not. per Innoc. in.c.qualiter ₇ quando.ij.de accu. ₇ vbi dicit no. q̄ qñ nō est de substātia actus: puta dies ₇ hora si testes in illis nō cōcordāt vel bene nō concludunt: tamen ppter hoc eius attestatiōes pbāt. ¶ Et ideo ɔcludo q̄ si esset dubiū si contusio fuit facta vel nō. ₇ in quo loco ₇ cū quo instrumēto vnus testis ad hoc pbandū nō sufficeret in ista ciuitate paduana: q̄ est insignis ex quo ht̄ in ea maxima copia peritorum medicorū. iuxta.c.statutū. in pn.de rescri.in.vi.p pdicta. ¶ S₃ pdicta que in facto cōsistūt sunt pbata p tres q̄ ad hoc sufficiūt: et dubitat̄ an ex isto facto ɔtusiōis: ipsa contusio fuerit mortalis a pn. dico q̄ q̄libet medic⁹ de dicta ɔtusiōe ₇ facto ei⁹ informat⁹ sicut fuerūt predicti alij medici etiā si nunq̄ vidissent infirmuz potuissent et possent

iudicare ⁊ testificari ſʒ sciētiā artis sue q̄ non cadit in vsu: sed in intellectu ⁊ ar
9 tis ꝑitia. † Hinc est ꝙ non tenent̄ iura-
re de veritate: ſʒ sufficit ꝙ iurēt ꝺ credu
a litate[a]: vt no. ꝑ Bar. in ꝓemio. ff. in pn. in vlti. col. ⁊ in. l. j. in pn. ff. de vētre īspi. ⁊ doc. ponūt in. l. cōparationes. C. de fide instru. ⁊ in. l. iurisiurādi. C. de testi. et in. l. hac edictali. §. his illud C. de secūdis nup. ¶ Vñ ex his ꝯcludit̄ circa primū ꝙ dicta ꝯtusio tpe q̄ fuit facta non erat mortalis. ¶ Circa scđm posito ꝙ nō fuerit mortalis illa ꝯtusio a ṗncipio an saltē fuerit effecta mortalis tpe illati vulneris. ¶ Et breuit̄ dicēdū ē ꝙ nō ꝑ ea q̄ dicta sunt in p̄cedēti dubio: et ꝑ ea q̄ dixi ī alio cōsi. ⁊ ꝓbari etiā pōt alio
10 mō. † Nā qñ vuln⁹ nō est mortale a ṗncipio: oportet ad hoc vt efficiat̄ ⁊ iudicari possit mortale: ⁊ sic mutet ei⁹ ꝯditionē ꝙ noua accidētia supueniāt ex q̄b⁹ id iudicari possit: q̄ in dubio qñ ꝑcussio a principio nō est mortalis nō p̄sumit̄ ꝙ postea efficiat̄: nisi hoc appareat ex aliqua cā supueniēte: vt. l. q̄ occidit. §. fi. ff. ad. l. aql. ⁊. c. significasti. ij ꝺ homi. cū similib⁹. Sʒ tpe vulneris antea q̄ vulneraret̄ nulla accidētia vel signa mortalitatis supuenerāt: nec aliq̄ua noua cā: ḡ iudicandū est ꝙ tūc non erat mortalis. ¶ Nec ob. si dicat̄: immo apparet noua cā: q̄ nō fecit se flobothomare et alias ꝓuisiones necessarias ad illā ꝯtusionē curādū: vt dicūt oēs medici examinati ꝓpter causam generatū est apostema ī pectore: ex quo dicta cōtusio est mortalis vt attestant̄ idē medici. ¶ Q̄ rñdet̄ q̄ lʒ hoc sit verū ꝙ illa cā supuenerit ꝙ ex ea sit generatū apostema ꝓpter ꝙ cōtusio fuit mortalis ꝓpter illā cām mediatā: tñ ꝑ hoc non seq̄t̄ ꝙ fuerit effecta mortalis tpe illati vulneris: et q̄ ħ vult dicere: vʒ ꝓpter illā causam fuisse cōtusionē effectā mortalē tpe illati vulneris tenet̄ illud ꝓbare ⁊ nō ipse Hieronym⁹
11 q̄ vulnerauit: q̄ regula est: † ꝙ ille q̄ se fundat dicēdo aliqꝺ esse factū tpe vno siue sit actor siue re⁹ siue iudex tenet̄ illud ꝓbare p̄cise: vt singulariter no. Barto. l. l. nō solū. §. sed vt ꝓbari. ff. de noui opis nūcia. ꝑ illū tex. ⁊ ꝑ not. ꝑ gl. l. l. cū actū. ff. de nego. gest. Et idē no. An. in. l. ij. C. ꝺ peti. here. ⁊ l. l. matrē. C. de ꝓbatio. q̄ ꝺr ꝙ p̄ūctualr dʒ ꝓbari esse factuʒ illo tpe sup quo fundatur. ⁊ idē vult etiā Ang. in. l. l. substitutiōe. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ Bart. etiā in effectu hoc vult ī. l. cū heres. §. stich⁹. ff. ꝺ statu. libe. ⁊ Inno. ī. c. cū inhibitio. in vit. gl. extra ꝺ clā. despō. ⁊ Floria. ī. l. si dñs seruū. ff. ad legē aq̄liā. ⁊ Ang. ī. l. j. §. fi. ff. de incēdio ruina naufra. ⁊ plene ħ not. ꝑ Abb. sicu. ī. c. auditis. ī vltia carta. extra de p̄sumptio. Et iō si vos dñi iudices dicitis illā ꝯtusionē q̄ fuit a ṗncipio nō mortalis fuisse effectā mortalē illo tpe q̄ vuln⁹ fuit illatū: et sic restrigere ad istꝺ tp̄s vobis icūbit on⁹ ꝓbādi p̄ūctualiter ꝺ illo tpe: ⁊ nō ꝓbando nō p̄sumit̄ nec sufficit sola allegatio ꝑ predicta: sʒ ex ꝓcessu nō apparet hoc esse ꝓbatū: ergo hoc nō pōt nocere Hieronymo grasseto. l. q̄ accusare. C. de eden. ⁊ c. cū ecclesia sutrina. extra de cā posses. ⁊ ꝓprieta. Immo pl⁹ dico ꝙ ex ꝓcessu est ꝓbatū cōtrariū duob⁹ modis. ¶ Primo q̄ tertia die vulneris fuit causata febris q̄ ꝓcessit ꝓpē vuln⁹ ex generatiōe saniei ⁊ die seq̄ūti recessit ⁊ nulla febris supuenit nisi. x. die vulneris: et sic ꝑ plures dies forte quartadecia die contusionis ꝙ profecto non fuisset si dicta cōtusio fuisset mortalis

a ¶ De credulit. Adde ad toti⁹ consilij resolutionem Pe. de ancha. ī ꝯsi. cclxxxv. Bar. ī. l. j. ī pn. ff. de vē. īspi. Bal. ī. l. nemini. C. de adu. diuer. iudic. Ang. ī. l. si vacantia. C. ꝺ bo. vac. li. x. ꝺ. Alexan. de imo. l. j. cōsti. ff. §. omnē. ⁊ in. l. semel. C. ꝺ re mili.

.tpore vulneris illati:vt dictũ est in pre cedẽti dubio. ¶ Secũdo qr medici hoc attestanť ꝛ iudicant quibus est credendũ in hoc:vt.ꝺ.c.significasti.de homici. cũ similibus.s.ad hoc allega. ¶ Et ꝑterea concludo circa secũdum dubiũ ꝙ dicta cõtusio nõ erat mortalis etiam tpe vulneris illati. ¶ Circa tertiũ dubiũ an vuln⁹ illatũ ꝑ hieronymũ fuerit mortale:de se solum vel nõ. Et vr̃ ꝙ fuerit mortale:qr tres medici testes deponere hoc videnť:vcꝫ magister Morãdin⁹ ꝛ magister Petr⁹ de mõte silice q̃ dicũt ꝙ vuln⁹ erat aliqualiter mortale. et magister Nicola⁹ de coradinis dicit

12 ꝙ erat aliqualiter periculosum:† q̃ verba videnť velle ꝙ vuln⁹ erat mortale ꝑ ea que habenť in.l.ita vulneratus.§. ſ.ff.ad.l.aq̃l.ꝛ.c.significasti.ij.de homi. ¶ Item qr quartadecima die vulneris mortu⁹ est.ꝑ no.in.l.j.C.de emendatio. ſuorũ. ¶ Itẽ qr difficilis ẽ ꝓbatio isti⁹

13 negatiue:vcꝫ†ꝙ vulnerat⁹ i loco periculoso vel ex vulnere magno non sit mortu⁹ cũ ex tali vulnere solet mors euenire:vt.ꝺ.c.significasti.§.fi.de homici.ſm Bal.qui ita elegãter notat in.c.j.in pn. in.iiij.col.in ti q̃b.mo.feu.amitt.ſꝫ dictũ vuln⁹ erat in loco periculoso:qr in capite ꝛ magnum:vt.ꝺ.c.significasti.§. ¶ Sed certe cõtrariũ est verius:vcꝫ ꝙ vuln⁹ nõ fuerit mortale de se:qꝺ ꝓbať sic.illud ꝺꝫ esse vuln⁹ mortale quãdo et aliquod accidẽs vel signũ mortale apparuit i vulnerato tpe vulneris vel infra aliq̃s paucos dies.arg.l.dãni.§.sabini.ff.ꝺ dãno infec.qr signa accidẽtia maxime cõferũt ad cognoscẽdũ quicq̃d fit.l.de minore.§.fin.ff.de q̃stio.ꝛ.l.iubemus.C.de testamẽto.ꝛ.l.j.§.fi.ff.ꝺ edil. edic.ꝛ signa q̃si causam demonstrãt ad oculũ:vt.l.j.ff.de ven.inspi.ꝛ.c.ꝓposuisti.cũ ibi notatis:extra de ꝓbã. Sꝫ in casu nostro nulla signa vel accidẽtia mortalia ex dicto vulnere ꝑueniẽtia apparuerant:vt deponũt medici:ergo vuln⁹ nõ est iudicãdũ mortale. ¶ Nec huic argumẽto ꝯdicit ꝙ febris maxie decima die vulneris superueneri t ex qua mortu⁹ est:qr illa fuit causata ab apostemate qꝺ ꝓcessit ex dicta contusiõe non curata:ꝛ sic illa febris nõ fuit signũ vel accidẽs ꝑueniẽs ex vulnere:vt diceť in.vj. dubio.ergo vulneranti nõ hꝫ nocere.l.

14 qui occcidit.§.fi.ff.ad.l.aq̃l. ¶ † Secũdo hoc nõ ꝓbať.nõ ꝺꝫ esse vulnus mortale q̃n signa aliq̃ vel accidẽtia nõ subsistũt nec remanẽt.secus si subsistũt accidẽtia que solẽt esse continua:sicut est febris:vt.l.q̃ tertiana.ꝛ.l.j.§.idẽ viuianus.ff.de edil.edic. Sꝫ in casu nostro si gnũ qꝺ ꝑuenit ex vulnere fuit febris q̃ causata est tertia die vulneris ꝑpter generationeꝫ saniei q̃ quarto die recessit seu annichilata ẽ:vt dicit magister Coradinus qui vulneratũ curauit ꝛ sic nõ durauit:immo cito recessit:ꝫ vuln⁹ nõ

15 fuit mortale. ¶ Tertio ẽt ꝓbať.†vuln⁹ tũc ꝺꝫ mortale q̃n ſm regulas medicine non põt euadere vel cũ magna difficultate. Sꝫ q̃n de leui põt curari nõ ꝺꝫ mortifere vulnerat⁹ ſm Bal.sing.l.c.j. in prin.in.j.col.in ti.q̃b.mo.feu.amit.q̃ allegat ad hoc no.l.l.ab hostib⁹.§.fi.ff. solu.matri.ꝛ in.l.marit⁹.ff.locati. Sꝫ dictũ vuln⁹ potuisset faciliter seu de leui curari de se:vt deponũt oẽs medici sup hoc examinati:ergo non fuit mortale.

16 ¶ Quarto hoc etiã ꝓbať.†q̃n quis est taliter vulnerat⁹ ꝙ ꝑ maiori parte obseruantes ꝓcepta medicoꝝ euadere cõsueuerũt:tũc nõ iudicať vuln⁹ mortale ꝑ argumẽtũ a cõmuniter accidẽtibus. arg.l.certi cõditio.§.si nũmos.ibi cũ q̃tidie.ff.si certũ pet.ꝛ no.per gl.in.l.j C. de arbi.ꝛ ꝓbať.l.l.semel.C.de re milita. lib.x.cũ similib⁹. Sꝫ in casu nostro iudicauerũt ꝙ ꝑpẽ dictũ vulnus ꝯmuniter nõ fuisset mortu⁹ nisi supueniſſet febris decima die vulneris causata ꝑpẽ apostema qꝺ venit ꝑpter contusionẽ nõ curatã:ergo nõ fuit mortale illꝺ vuln⁹:vt est casus in c.significasti.ij.circa pn.ibi predictus sacerdos nõ infixit ꝑcussionẽ letalẽ de qua si alioꝝ nõ fuissent vulnera subsecuta ꝑcussus minime itẽrijsset. extra de homici. ¶ Nec obstat si dicať ibi loq̃ q̃n alia vulnera fuerũt subsecuta:ſꝫ hec cõtusio ꝓcesserat:qr respõdeť ꝙ si cõtusio mortalis tpe vulneris ꝓcessisset ꝓcederet obiectio:ſꝫ tpe vulneris nõ fuit mortalis cõtusio:ſꝫ mortalitas

er⁹ supuenit post vuln⁹ illatū:vt dixi.s.
in.j.dubio.⁊ ideo mortalitatis supue-
niens aliūde q̄ ex vulnere:sicut fuit fe-
bris hoc nō reddit vuln⁹ mortale p.d.c.
significasti.⁊ p.l.qui occidit.§.fi.ff.ad.l.
aquil.vbi hoc pbat apte.¶ Quinto et
vltimo hoc pbat ex attestatiōib⁹ plurīū
solēnissimorū artiū ⁊ cirogie ac medici
ne doctor̄ q̄ aptissime rñspondēt q̄ dictū
vuln⁹ nō erat mortale qb⁹ est stādū ⁊ fz
eor̄ dicta indicādū:vt.d.c.significasti.
cū simi.vt plene dixi in alio ɔsilio meo.
17 ¶ †Sed hic insurgit dubiū q̄ tres me-
dici vcz magister Morādin⁹ q̄ vulnera
curauit:⁊ magister Petr⁹ de mōte silice
dicūt q̄ vuln⁹ erat aliqualiter mortale
⁊ magister Nicola⁹ de coradinis dt q̄
erat aliqualiter periculosum:q̄ verba
vident velle q̄ esset mortale p.l.ita vul
neratus.§.j.ff.ad.l.aquil.⁊ p.d.c.signifi
casti.quib⁹ testib⁹ vr potī⁹ standū:maxi
me q̄ ipsi viderūt.d.Petrū vulneratum
viuū:vcz magister Morandin⁹ et magi
ster Petrus ⁊ alij nō argu.insti.de gra-
dib⁹.§.fin.cū ibi not.iuxta illud certior
aure arbiter est oculus ⁊ illud segnius
irritāt animos demissa p aures q̄ que
sunt oculis subiecta fidelib⁹ ⁊c.¶ Sed
huic dubio rñdet plurib⁹ modis:quia
i eo sit magna vis p dñationes vestras
⁊ ponā ipsam veritatē.¶ Et primo di-
co q̄ ēt illi tres testes nō deponūt vul-
nus fuisse mortale.nā lz dicāt q̄ dictuz
vuln⁹ fuit aliqualiter mortale:tñ ppter
18 hoc nō seqt q̄ fuerit mortale:†q̄ aliqua
liter siue aliquātulū significat modicū:
vt ē tex.lxxx.di.§.vlti.⁊.xxj.q.v.c.vlti.q̄
modicū nō reddit ipm mortale.arg.l.j.
§.sciēdū.ff.de edil.edic.imo ipimet di-
cūt q̄ nō est olno mortale ⁊ iura que lo
quunt de vulnere mortali intelligunt d
olno mortali:vt pbat l.d.c.significasti.
ibi pcussionē letalē ⁊ ibi pcussio asserit
19 nō fuisse mortalis.extra de homi.†Q̄ v̄
ba in dubio sunt intelligēda in petitore
significatu.l.q̄rit hermafrodit⁹.ff.d sta
tu hoim.⁊ q̄ v̄ba debēt intelligi cū effe
ctu.l.j.§.j.ff.q̄ quisq̄ iuris.⁊.c.relatuz.
extra de cleri.nō resid.ē.cū simi.⁊ maxi
me in actu nō reiterabili sicut est mors
q̄ semel q̄s morit ⁊ nō bis:q̄ semel q̄s

tātū nascit:vt no.l.l.ex his.ff.de legi 2
gl.⁊ doc.¶ Uñ iura loquētia de vulne-
re letali seu mortali intelligunt de eo
q̄ mortē infert olno nō de eo q̄ ifert ali
qualiter:q̄ mors nō pt aliqualiter ifer-
ri:q̄ q̄s nō pōt mori p parte:sz in totuz
dz mori:nec dr mortu⁹ q̄s donec hz vlti
mū vite spiritū in corpe:vt no.gl.r.o.in
l.fi.ff.qñ dies leg.cedūt.⁊ habet in.l.su⁹
quā.ff.de here.insti.Et eodē mō dū dt
magr Nico.de coradinis q̄ est aliquali
ter periculosum nō intelligit velle q̄ sit
mortale:q̄ lz vulneratus sit in aliquali
periculo:tñ nō sequit q̄ vulnus sit mor
tale:ex quo etiā ipse dt q̄ nō erat olno
mortale.¶ Sz credo q̄ dicti medici vo
luerūt facere istā differentiā:q̄ aliquā-
do est vuln⁹ omnino mortale qñ scz fa-
ctis omnib⁹ puisionibus fm regulas
medicine olno vulnerat⁹ esset moritu-
rus vel cū maxima difficultate potuis-
set sanari.iuxta doctrinā Bal.in.c.j.in
pn.in ti.q̄b.mo.feu.amit.Et iste fm co-
nō est casus noster.¶ Aliqñ vulnus est
olno nō mortale:puta qñ fm rl̄as medi
cine olno vulnerat⁹ deberet euadere ⁊
nō mori etiā nō factis magnis puisioni
bus ⁊ de isto medici nihil dicūt:nec est
casus noster.¶ Aliqñ ⁊ tertio vulnus ē
aliqualr mortale seu aliqualr periculo
suz.sz nō olno mortale:nec olno sanabi
le:seu curabile:puta qñ factis olb⁹ pui
sionib⁹ fz regulas medicine vel serua-
to debito regimine vulnerat⁹ nō esset
moritur⁹:sz si nō fuissent facte cōcor de
bite puisiōes potuisset mori.Et hoc mō
itelligo aliqualr vuln⁹ fuisse mortale ⁊
nō olno mortale.Et si ita nō intelligere
mus v̄ba sua implicarēt ɔdictionē ɔ.l.
vbi repugnātia.ff.de reg.iur.Et iō i du
bio intelligi debēt vt dixi.vt eor̄ dictū
poti⁹ valeat ⁊ nō pereat.l.quoties.ff.de re
bus dub.⁊.l.quoties.ff.d reg.iur.¶ Et
q̄ ista fuerit eor̄ intētio ex pet ex sequē
20 tib⁹ eor̄ v̄bis.†p q̄ declarant pceden-
tia.l.seru⁹ pluriū.in fi.ff.de leg.j.Et ex
rōnib⁹ eor̄:q̄ rō dicti dclarat ampliat
⁊ restringit.d.l.qd dictū.ff.de pact.⁊.l.
cū pater.§.dulcissimis.de leg.ij.Dicit
eñ magister Moran.qd verū est qd ex
dicto vulnere nōn potuisset cāri febris

acuta: nec aliquid aliud ꝑpter ꝙ seruato debito regimine seu ordine ipse Petrus mortuus fuisset ꝑpter dictū vulnus que verba manifeste declarāt eius intentionē quod intellexit nō esse mortale seruato debito ordine: et ꝑpter hoc dixit non omnino mortale: quia pōt sanari seruato ordine debito et aliqualiter mortale: vel aliqualiter periculosum. si nō esset seruatus debitus ordo seu debita prouisio. ¶ Item etiā dixit ꝙ dictū vulnus erat bñ dispositū cum labijs rubeis: et emittebat bonā saniem: et pseuerauit vsqꝫ in diē mortis vt ipse testis vidit: que verba significāt vulnus non fuisse vere mortale. ¶ Itē magister Nico. de coradinis dixit ꝙ vulnus nō erat mortale: et licet esset aliqualiter periculosum: tñ nō erat inductiuū mortis: quod tñ periculū dixit nō fuisse si debitus ordo per infirmū seruaret. ¶ Itē magister Petrus tertius testis dixit ꝙ vulnus erat aliqualiter mortale: sed nō oīno mortale: immo potuisset faciliter curari. Cū enim dixit ꝙ faciliter potuisset curari: sequitur ꝙ nō erat mortale: ita ꝙ vulnerās de occiso teneatur per ea q̄ dicta sunt. s. maxime fm Bald. in. c. j. in prin. in ti. quibus modis feu. amit. ¶ Et sic si bñ ꝯsiderentur attestationes dictorū triū medicorū ꝯcludūt aperte in fauorē dicti Hieronymi grasseti et ꝯcordāt cū alijs medicis clarius et apertius deponētibus. ¶ Unde licet eis tribus standū esset Hieronymus deberet tantū de vulnere et nō de occiso cōdēnari. ¶ † Et in ꝯtrariū discordarēt in aliquo. quod tñ nō est verū: licet aliqui clarius loquantur tñ dico ꝙ alijs medicis stādū esset: quia sunt plures: vt. l. iij. §. j. in verbo numerus. ff. de testi. et ibi est etiā gl. no. ꝙ etiā si plures nō essent ita optimi pferrentur quia gl. no. dixit ꝙ deficit in fide supplet numerū. ¶ Itē quia sunt digniores: vt. l. ij. et. iij. in prin. ff. de testi. et habetur de vtroqꝫ in. c. in nostra. extra de testi. ¶ Itē quia sunt peritiores in arte medicine ergo in casu discordie eis est magis credēdū: vt in. d. c. in nostra. et ꝓbatur in. c. fi. ibi: ac expertis in ope. extra de fri. et malefi. et in. l. j. in prin. ibi ꝓbate etiā artis et fidei. ff. de ven. inspi. et hoc no. Ant. de but. et Abb. sicu. in. c. ꝓposuisti. extra de ꝓba. nō enim dubiū est ꝙ magister Jo. michael de berta palea est antiquus medicus et in arte cirogie expertus plusq̄ alij tres primi testes medici magister etiā Mariolus est famosissimus artium et medicine doctor cui regule medicine sunt note tanq̄ medicorum principi. Et magister etiā Frāci. de Janua in arte cirogie omniū medicorū etiā excellētissimorū princeps et monarcha hec notissima sunt. Ideo esset magis credendum. ¶ Itē alia ratione eis est magis credē-

22 dū † quia dixit verisimiliora per. l. hoc carmē. §. si testes. ff. de testi. nā est magis verisimile ꝙ nō fuerit vulnus mortale: ex quo feb. q̄ tertia die vulneris superuenit propter generationem saniei vulneris. iiij. die. recessit seu anichilata est. Nā si fuisset mortale potius illa febris creuisset. argu. l. dāni. §. sabine. cū ibi no. ff. de dam. infec. et. l. j. §. idē viuianus. ff. de edil. edic. et. l. qui tertiana. eo. ti. quia vnū signū vulneris nō mortalis est recessio accēdentiū malorū sicut est febr. facit etiā ad hoc l. martius. cū ibi no. ff. loca. ¶ Nec ob. dū dixit ꝙ immo esset magis credēdū duobus primis qui viderūt dictū vulneratū viuū q̄ alijs qui eū nō viderūt: vel viderūt eū mortuū per ea q̄ dicta sunt. s. Quia rūdet ꝙ immo ꝑpter hoc nō est magis credēdū illis duobus q̄ alijs pluribus quia satis est ꝙ ipsi viderūt eū mortuū: quia etiā corpus mortuū pōt ad hoc videri: vt no. spe. in ti. de ꝓba. §. videndū restat. versi. hoc quoqꝫ notandū est vbi dixit ꝙ alias fecit corpus mortuū exhumari. et ita etiā no. bal. in addi. spe. in ti. de homic. et in. l. si quis testibus. l fi. C. de testi. et no. doc. in. l. ij. in fi.

23 ff. de ser. † Immo plus si eēt iudicatū ex dictis aliquorū medicorū ꝙ vulnus fuisset mortale pōt illa sñia retractari si per alios medicos peritiores ꝯtrariū deponeretur vt no. Bal. in. l. ab hostibus. §. fi. ff. so. ma. et Joan. an. in addi. spe. in tit. de homic. in ver. sed pone. et Flo. in. l. aut lex. ff. ad. l. aql. qui alleg. Gandi. ¶ Nec ob. dū dixit ꝙ illi doc. loquuntur qñ dubitatur an vulnus sit illatū vel nō: vt dixit Bal. in. l. si quis testibus. vel si est ꝑcussus cū falcastro vel cū pede: et sic cū quo gñe istrumēti quo casu hic bñ pōt perpēdi ex visiōe corporis etiā mortui. sed iudicare an vulnus fuerit

mortale

mortale vel nõ: ꝙ corp⁹ debuit hoc casu
exhumari ⁊ credi testibus seu medicis
mortuũ vidẽtib⁹ hoc nõ dicũt illi doct.
nec vr̃ ẽt esse rõnabile ꝙ magis credat̃
videntib⁹ corpus mortuũ ꝙ̃ viuũ. vt pa
24 et ad sensum. ¶ Or rñdet̃. † ꝙ etiã qñ
dubitat̃ an vuln⁹ sit mortale vel non: vt
dĩ Joã.an.in addi. Spe.in ti.de homi.
in versi.pono.ſm Gui.de suza in proe
mio.flor.§.j.qui dicũt ꝙ si iudex ad di
ctũ medici dicẽtis vulnus titij quẽ plu
res vulnerarũt fuisse mortale ꝯdẽnauit
titiũ de occiso: qui titi⁹ dicẽs medicum
falsum dixisse petijt ante sepulturã pe
ritiores medicos adhiberi. ꝙ factũ est
⁊ illi referũt illi⁹ vulnus non fuisse mor
tale retrahitur snia: sicut dr̃ de lata per
falsos testes vel instr̃a. C.si ex fal.instr.
l.falsum.⁊.l.fi.⁊.ff.de re iudi.l.diu⁹.⁊.c.
cũ venerabi.de excep. ista sunt ỽba.Jo.
an.in tit.de.homi.ad literã. ex quib⁹ ap
paret decisio hui⁹.q.⁊ eo maxie: qꝛ etiã
magister Joãnes michael de bertapa
lea q̃ apte deponit vuln⁹ nõ fuisse mor
tale vidit ipsum petrũ vulneratũ dũ vi
ueret: ac ẽt qꝛ in facto nõ est aliqua du
bitio. ⁊ iõ ita pñt deponere illi qui vide
rũt mortuum sicut illi qui viderũt viuũ.
⁊ etiam illi qui non viderũt: qꝛ sola dif
25 ficultas stat in regulas medicine † que
sunt magis note illis medicis plurib⁹
ꝙ̃ alijs trib⁹. vt de se patet ergo. ¶ Ex
istis itaq3 cõcludit̃ circa tertiũ dubiũ ꝙ
dictũ vuln⁹ nõ fuit mortale de se. ¶ Cir
ca quartũ dubiũ positũ ꝙ dictũ vuln⁹ so
lũ de se non fuisset mortale an cõiũctuz
cũ ꝯtusione tempore illati vulneris fue
rit mortale. ⁊ ex ꝓdictis in precedẽti du
bio apparet manifeste ꝙ nõ ⁊ maxime
qꝛ febris q̃ tertia die vulneris supuenit
ꝓpter gñationem saniei sicut cõiter fit
postea q̃rta die cessauit ꝙ est euidẽs si
gnũ ꝙ vuln⁹ nõ erat mortale etiã cõiũ
ctũ cũ cõtusione q̃ iã precesserat. ¶ Pre
terea medici oẽs vt dixi q̃ de hoc depo
nũt sciẽtes ꝯtusionẽ factã ⁊ vuln⁹ secu
tũ dñ testificant̃ ⁊ iudicãt ꝙ vuln⁹ non
fuit mortale: seqt̃ ꝙ itelligũt ẽt ꝯiũctuz
cũ ꝯtusiõe. ¶ Sed dubiũ facit qꝛ magr̃
Moradin⁹ dĩ ꝙ dicta ꝯtusio ⁊ dictũ vul
nus fuerũt cã mortis: s3 dicta ꝯtusio fuit a

multo potẽtior cã ꝙ̃ di
ctũ vuln⁹. ⁊ idẽ vr̃ dice
re magr̃ Petr⁹ de mõte
silice q̃ dĩ ꝙ febris q̃ sup
uenit poti⁹ a ꝑncipalib⁹
supuenit rõne ꝯtusionis
ꝙ̃ rõne vulneris: sed bñ
credit ꝙ ẽt dictũ vuln⁹
ꝯiunctũ cũ ꝯtusiõe fuerit
mortale ex q̃ ẽt morti cã3
vr̃ iuuamẽ ꝑstitit. ar.l.q
occidit ꝯ pe.ff.ad.l.aq.⁊
c.decetero.ex de ho.cũ
si. ¶ S3 huic dubio rñ
det̃ duob⁹ mod3. ¶ Pri
mo qꝛ ex q̃ dicti testes
dicũt ꝙ dictũ vuln⁹ non
erat oĩno mortale ⁊ ꝙ di
cta ꝯtusio fuit cã ꝑncipa
lis vr̃ potẽtior ꝙ vulnus
ad ipã3 mortẽ seqt̃ ꝙ di
ctũ vuln⁹ nõ pt̃ iudicari
mortale: nec ex dicto vul
26 nere mors secuta. † qꝛ si
dr̃ ex simplicib⁹ id pue
nire ꝙ cũ alio ꝑmiscet̃.
vt.l.j.§.trebati⁹.ff.de aq̃
quoti.⁊ esti.⁊ iõ qñ vul
nus ꝯiungit̃ vel cũ cul
pa lsirmi vel cũ alio vul
nere debem⁹ inspicere
ꝙ ꝓdominat̃ qꝛ si vuln⁹
vnũ fuit ꝓdominatũ cul
pa vr̃ alio vulnere mors
dr̃ secuta ex vulnere ꝓ
dominãte. s3 si maior sit
culpa vr̃ aliud vuln⁹ tũc
mors dr̃ secuta ex culpa
vel alio ꝓdominãte. arg.
l.q̃rit̃.ff.de sta.ho. vt sin.
no.bal.l.c.j.in.iij.col.ỽ.
vj.q̃rit̃.in ti.q̃b.mo.feu.
ami.qđ est.ꝯñ no. ¶ Nec
ob.si dicat̃ hoc est ꝯ tex.
27 in.l.ita vulnerat⁹.§.j.ff.
ad.l.aq̃. vbi dr̃ † ꝙ si duo
vulnerãt vnũ.l3 vnũ vul
nus sit magis letale: et
mortẽ accelerãs ꝙ̃ aliud
tñ vterq3 de occiso tene
tur[a] qꝛ rñdet̃ qđ illud ꝓ

a ¶ Tenetur. Vid ad hoc.d.alex. in consi.xv. l.j. volumi. spe.in ti.de homi. ver. pone. iiij. doct.l.l. itẽ mella. §. si plures.ff.ð sica.

cedit qñ cõstabat ꝙ q̀dlibet de ꝑ se mori
potuisset:vt ꝓbat in.l.huic scripture.§.
j.vbi hoc no.gl.ff.ad.l.aq̄l.⁊ not.in.l.ita
28 vulneratus.§.j.† Sʒ qñ cõstat ꝙ vnũ vul
nus de se nõ est mortale debemus respice
re ꝙ ẽ magis cã mor.⁊ ita loq̄t ⁊ intelli
git doc.Bal.s̄.alleg.q̄ est sing.ad h̄.Im
mo plus qñ ꝯstat ꝙ sʒ vulnus fuit mortale
⁊ de p̄mo dubitat in dubio nõ p̄sumitur
mortale:vt ẽ casus no.cũ gl.in.d.l.huic
scripture.ff.ad.l.aq̄l. Et ita fuit in casu
nr̄o:qꝛ febris cãta ꝓpt ꝯtusionẽ ex apo
stemate fuit scd̄ʒ oẽs mortalis.⁊ p̄stitit
cãʒ morti:⁊ dubitat:an vulnus q' p̄cessit
fuerit mortale.⁊ ideo dõm est ꝙ nõ fuit
mortale.⁊ hoc ẽt est bñ notãdũ.¶ Alio
mõ põt respõderi ꝙ tũc vterq; tenet de
occiso qñ tpe vtriusq; vulneris illati de
ꝑ se vtrũq; esset mortale:sʒ si p̄mũ est a
principio nõ mortale licet ex cã supue-
niẽte cãta ab alio quã ex vulnere effici
tur mortale ꝓpter hoc de occiso vulne-
rãs nõ tenet.l.q̄ occidit.§.fi.ff.ad.l.aq̄l.
⁊ not.ꝑ Ant.de but.l.c.ad audiẽtiã.ex͂ d
homi.⁊ dixi in alio cõsilio meo. Sed ita
fuit in casu nr̄o qꝛ vulnus non fuit a p̄nci
pio mortale:vt dixi in p̄cedẽti dubio et
febris q̄ fuit cã mortis ꝓcessit ꝓpter cõ
tusionẽ ⁊ post vulnus ergo vulnerãs d oc
29 ciso nõ tenet.¶ † Circa quĩtũ an febris
q̄ tertia die vulneris supuenerit Petro
fuerit mortalis ⁊ vr̄ dicendũ est sine du
bio ꝙ nõ ex q̄ die sequẽti recessit:qꝛ si fu
isset mortalis nõ recessisset vl' diminuta
fuisset icõtinẽti ꝑ.l.dãnũ.§.sabini.cũ ibi
nota.ff.de dãno.infec.⁊ ꝑ no.l.l.martius.
ff.locati.⁊ ꝑ.l.diuortiũ.ff d diuortijs.⁊ ꝑ
l.q̇cq̇d calore iracũdie. in.fi ff.d reg.iu.
⁊.xxxiij.q.ij.diuortiũ cũ si'ib'.⁊ istud nõ
hʒ dubitationẽ.¶ Circa sextũ vñ ꝓcessit
febris q̄ Petro supuenit.x.die vulneris.
An ex vulnere tm̄ an ex cõtusiõe tm̄ vel
ex vtroq; simul. Et breuit vr̄ q̀d ꝓcesse-
rit ꝓpter cõtusionẽ. tm̄ qm̄ ex ea ꝯtusio
ne cãtũ est apostema ex quo apostema-
te est causata febris:vt dicere videt q̄si
oẽs testes.¶ In contrariũ vr̄ quod im-
mo vtrũq; simul causauit dictã febrẽ:vt
dicit magister Petrus de monte silice:
qui dicit ꝙ febris supuenit potius ⁊ prin
cipalius ratiõe cõtusionis quã ratione
vulneris:sed bñ credit ꝙ dictuʒ vulnus
fuerit cã coadiuuãs ⁊ accelerãs ipsã fe
brẽ.⁊ idẽ vr̄ sentire magister Morãdinus
i fi.dict: sui.¶ Sʒ q̀dcũq; istorũ dictoꝝ
sit verius nõ curo:qꝛ nihil nocet ad rẽ no
strã ⁊ statl ostẽdã.¶ Circa septimũ ⁊ vl
timũ dubiũ an illa febris q̄ decima die
vulneris supuenit fuerit mortalis vl' nõ
⁊ de hoc nõ ẽ dubitãdũ ꝙ fuerit morta-
lis qꝛ oẽs testes hoc d ponũt.¶ His ita
q; septẽ dubijs sic vt supra d clararis cõ
cludo circa.q.p̄ncipalẽʒ.vʒ ꝙ dictus Hie
ronymus grasseius ꝑꝑ dictũ vulnus illatum
d.Petro nõ tenet de occiso.sʒ tãtum de
vulnerato:qꝛ si ꝯtusio nõ fuit mortalis
a p̄nci.nec vulnus cõiunctũ cũ cõtusione
fuit mortale.lʒ febris postea superuene
rit cãta ex apostemate.q̀d ꝓcessit ex cõ-
30 tusione.† ⁊ sic ex alia cã q̄ ex vulnere di
co ꝙ ipse nõ tenet de vulnerato ꝑ.l.q̄ oc
cidit.§.fi.ff.ad.l.aq̄l.cũ simi. Immo plus
etiã si.d.cõtusio fuisset facta ab aliquo
ipse nõ teneret ex quo nõ fuit mortalis
a prin.vt dixi.⁊ febris q̄ ꝓcessit ꝓpter
d.cõtusionẽ fuit cã ex apostemate quod
apostema fuit cãtũ ꝓpter malũ regimẽ
qꝛ noluit.d.Petrus obedire medico in fa
ciẽdo se flobothomari.⁊ ꝓpterea dicit
mortuus ex negligẽtia vl' culpa sua:vt
vult Bal.in.l.q̄ occidit in apostillis q̄ di
31 cit.† ꝙ eger vel infirmus d'ꝛ tũc esse in ne
gligẽtia ⁊ in culpa.⁊ sic sua morte mor-
tuus qñ medici ei dixerũt si tu vis pati te
scidi euademus te ⁊ ipse noluit:qꝛ debuit
medicis credere:vt dicit ꝙ ita vidit de-
terminare ꝑ illã.l.si sit in casu occisiõis
multomagis ẽ idẽ i casu flobothomatio
nis in qua nõ est dolor ⁊ minus ꝑiculũ.et
iõ si inferẽs cõtusionẽ ꝓpter quã febris
est cãta nõ seruato debito regimine ex
qua mortuus est nõ teneret multominus
teneri debet vulnerans tantum.ex quo
propter vulnus non est causata mors
principaliter.¶ Nec ob.ꝙ etiam dictũ
vulnus fuit causa febris ⁊ sic mortis:qꝛ
respõdetur duobus modis.vno ꝙ hoc nõ
est verum:vt dicunt quasi omnes medi
ci.¶ Alio modo posito ꝙ fuisset etiã cã
febris ⁊ sic mortis tamen qꝛ cõtusio nõ
curata debitis regiminibus fuit princi
palis causa mortis.sequitur ꝙ ille de-

bet attendi q̃tū ad mortē:vt dixi.s̄.secū
dū Bald.sing.in.c.j.in pn̄.in.iij.colū.in
titu.quib.mo.feu.amitta.Et ideo nō est
curādum an illud vulnus dederit etiaȝ
cām febris:ꝛ mortis:ex quo nō fuit prin
cipalis ꝛ potētior cā:ſȝ ipsa cōtusio.qđ
bene est nota.Et maxime ex quo testes
dicūt ꝙ etiā si vulnus nō superuenisset
mortuꝰ fuisset ꝛ febris superuenisset ꝑꝑ
d.cōtusionēȝ ꝛ nō debito ordine seu mo
do curatā.¶ Nec ob.si dicat̃ istud non
est probatū de ista negligētia ꝛ nō flobo
thomatione:nisi per vnū medicū vȝ ma
gistrū Morādinū qui curauit.d.Petruȝ
de ꝯtusione q̃ nō sufficit ex quo sumꝰ in
ciuitate in qua plures haberi poterāt:
vt.s̄.dixi in tertio dubio.Quia respōde
tur ꝙ immo tres medici cū viderūt scili
cet predictus magister Morādinꝰ ꝛ ma
gister Petrus de mōte silice.ꝛ magister
Joā.michael bertapalea ꝛ ēt si aliij non
32 vidissēt nō est curādū.† qꝛ ista negatiua
ꝙ nō sit flobothomatꝰ nō bn̄ pōt videri
ꝛ posito ꝙ videri posset cognitio an cō-
tusio fuerit mortalis nō pōt bene videri
oculis quia erat latens sed iudicio in-
specta ꝯtusione loco ꝛ genere instrumē
ti ꝛ quomodo passus est cōtusionē que
omnia omnes medici cognouerunt.Et
iō testificari ꝛ iudicare potuerūt.¶ Im
mo dico plꝰ ꝙ etiaȝ si ex sola cōtusione
nō curata debito ordine sicut nō fuit nō
fuisset mortuꝰ sed cōiūcto cū vulnere sic
ex q̃ ꝓdominat̃ cōtusio nō curata nō te-
net̃ vulnerās de occiso.ſȝ de alia pena
minori:vt singulariter dicit Bal.in.c.j.
in prin.in.iij.col.in titu.quib.mo.feud.
amitta.qđ est mēti tenēdū licet in casu
nr̄o nō sit necessariū ex q̃ vt dixi fuisset
omnino mortuꝰ sine vulnere propter di
ctā cōtusionē nō curatam ordine debi-
33 to:vt sepe dictū est.¶ † Preterea ꝙ de
occiso nō teneat̃ pȝ distinguēdo tres ca
sus:aut cōstat ꝙ vulnꝰ de se est mortale
ꝛ sine dubio tenetur de occiso.vt.l.ita
vulneratꝰ.§.j.ff.ad.l.aquil.Aut.cōstat
ꝙ nō erat de se mortale qꝛ ex causa de
nouo supueniēte.puta febre mortuꝰ est
vulneratus:sicut fuit i casu nr̄o nō tene
tur.vt.l.qui occidit.§.fin.ff.ad.l.aquil.
Aut sumꝰ in dubio ꝛ dico ꝙ i dubio de-
bemꝰ dicere ꝙ nō teneat̃ de occiso:sed
tātū de vulnerato:qꝛ i dubio nō ꝓsumit̃
ex alia cā supueniente puta febre.arg.
l.fauorabiliores.ff.de regu.iur.et in.c.
obscuris.eo.tit.in.vj.ꝛ.l.si de interꝓta-
tione.ff.de pen.cū simi.Et ita reperio
Bart.in hoc cōsuluisse in cōsi.qđ incip.
questio talis est titiꝰ est a sempronio ꝑ
cussus.et ꝑ do.Signoro.de homedeis
in ꝯsi.qđ incip.factū sic se habet quidā
Simonellus.Et maxime hoc est verū
qn̄ vt dixi alia causa supuenit q̃ cōfun-
dit dictū vulnus nec ꝑmittit apparere.
An fuerit mortale vel nō vt est casus in
l.huic scripture.§.j.ff.ad.l.aq̄l.Aut con
stat ꝙ de se nō est mortale ſȝ cū alio cō
iunctū efficit̃ mortale:qꝛ vtrūqȝ simul
prebet causam mortis ꝛ tūc debemus
inspicere qđ ꝓdominat̃:vt dixi ſm Bal.
¶ Et ideo cū in casu sit certum vulnus
non fuisse mortale de se nō tenetur de
homicidio ꝛ si fuit mortale coniūctum
cū cōtusione.si dubitatur idē.Et si esset
ēt certū ꝙ simul esset mortale.tn̄ qꝛ ꝯtu
sio nō curata prodominatur cōcluden
dū est in omni casu dictū Hieronymuȝ
vulnerātē de occiso nō teneri:ſȝ tātū de
vulnerato.¶ Nec obst.si dicat̃ imo i ca
su dubio dȝ iudicari contra percussorē.
vt no.Bal.in.c.j.in prin.in.iiij.colū.qb.
34 mo.feu.ami.q̇ dicit sing.† qn̄ medici vo
lunt probare hanc negatiuam vcȝ ꝙ ex
vulnere magno vel periculoso non sit
mortuus et medici sunt discordes de-
bet iudicari contra percussorem:quia
Bal.loquitur quando erat tale vulnus
ex quo mors solet euenire:sed per me-
dicos omnes est probatuȝ cōtrariū:qđ
ex dicto vulnere nō solet mors deueni-
re factis debitis regiminibꝰ ergo ꝯtra
percussorem nō est in dubio iudicandū:
sed pro ipso:vt.s̄.dixi.Ex istis apparet
clara responsio ad illa duo dubia q̃.s̄.
in princ.huius cōsilij formata sūt.¶ Et
35 primo nō obst.dum dixi.† ꝙ vulnerans
egrotū etiā leuiter tenet̃ de occiso:vt.l.
qua actione.§.ſȝ si quis egrotū.ff.ad.l.
aquil.qꝛ rn̄detur ꝙ ibi loquit̃ qn̄ illa le
uis ꝑcussio vl' vulneratio tꝑe quo fit in
corpore egro est mortalis:vt pȝ ibi.qꝛ
aliud aliij mortiferū eē solet.Secꝰ sit tē

pore vulneris nõ esset mortalis etiã cõ iuncta cũ alio vulnere vel quãdo aliud vulnus esset potẽti⁹ ⁊ predominaretur ad mortẽ.vt patet ex p̃dictis.⁊ dixi plene in alio ꝯsilio. ¶ Secundo responde
3 tur dum dixi.† ꝙ quando quis vulnerãdo accelerat mortez tenet de occiso.vt l.ita vulnerat⁹.§.fi.ff.ad.l.aqui.intelligitur quãdo constabat ꝙ vtrũq; vuln⁹ erat mortale tempore vulnerũ:vt dicit ibi glo.in.l.huic scripture.§.j.eod.titu. Sed in casu nostro illud vulnus tempore quo fuit illatum nõ erat mortale de se:nec coniunctum cum cõtusione.⁊ casu quo etiã dubitaretur si esset mortale licet ex causa superueniente cõiunctũ cũ contusione mors sit celeri⁹ causata: tamen hoc nõ nocet.per.l. qui occidit. §.fi.ad.l.aquil.⁊ per not.in.c.ad audiẽtiaz.extra de homi.vt pleni⁹ dixi in alio meo consilio. ¶ Ex his omnibus cõcludo ꝙ officiũ vestrũ est magnifice pretor vosq; domini iudices excellẽtissimi ⁊ secundum iuris rigorẽ ⁊ secũdũ equitatẽ debere.d.hieronymũ grassetum condẽnare tantum de vulnerato ⁊ nõ de occiso. ¶ Submittendo tamẽ ea que in hoc cõsilio ⁊ alio meo p̄mo dicta sunt correctioni emendationi ⁊ suppellectioni vestre. Laus deo.

¶ Bartholome⁹ Cepola vtriusq; iuris doctor excellẽtissim⁹ Et adde ꝙ ita fuit iudicatum Padue per curiam.

¶ Summariũ sup cõsi.lxij.

1 Inquisitio si loquat̃ de insultu in p̄sonam facto:et probetur insultus ad domum persona nõ existente:condẽnatio sequi debeat:⁊ an ⁊ quando insultus in rem vel in personam esse dicat̃: numeris omnibus seq.per totum consilium.

2 Statuti verbis recedendum nõ est.

3 Judex cui nihil constat:nihil mandare potest.

4 Uerba quãdo sunt clara:⁊ precise significationis:omnis interpretatio in eis cessare habet.

5 Inquisitio vel accusatio si format̃ de insultu cũ armis facto vel de p̄secutione cum sanguinis effusione:⁊ postea nõ p̄bet̃ nisi de simplici insultu:vł de simplici p̄cussione an cõdẽnatio sequi possit.

6 Qualitate delicti mutata:ipsum delictum ⁊ eius species mutatur.

¶ Consilium.lxij.

In christi nomine† Ac inuocata spirit⁹ sancti grã. Esto ꝙ in actis trãsmissis in cã inquisitiõis formate ꝯ Sanctũ vangnoli de assisio qui condẽnatus apparet p̄ cõtẽta dicta inquisitione in.li.l.dena.qui a tali sñia appellauit.q̃ appellatio pẽdet coram nobili viro Comite.Riciardo.gubernatore ciuitatis assisij ⁊c. Multa sint ⁊ appareãt hicide deducta ⁊ allegata ⁊ maxime in subtilissimis allegationib⁹ trãsmissis cõcludẽdũ ad validitatẽ.d.sententie.⁊ ꝙ partes superioris ⁊ cognoscentis de appellatione debẽt esse in pronũciãdo male appellatũ ⁊ bene iudicatũ de vno quesito inuestigãdũ est qualẽ vz sentẽtiã idẽ superior cognoscẽs de causa appellatiõis debeat ferre visis actis ⁊ actitatis in causa. Ad ꝙ quesitũ declarãdo regio ꝯclusiue allegatũ ꝙ debeat p̄nũciari male appellatũ ⁊ bene iudicatũ. ¶ Et primo aptitudo ipsius denũciatiõis ⁊ inquisitiõis q̃ habet omnia substantia. ¶ Item de qualitate noctis in dicta inquisitione expressa:q̃ considerãdo noctẽ naturalẽ nõ allegat distinctã per statuta legitime p̄bata apparet põderata maxime qualitatis testiũ qui oẽs erãt custodes nocturni p̄ quo facit determinatio Bar.in.l.j.§.hoc aũt senat⁹ ⁊c. ¶ Allegat̃ tertio probatio legitime facta de insultu facto ad domũ cũ armis ⁊ sine armis q̃ v̾ba põderata pure ⁊ simplr̃ put a statuto exprimunt̃ verificata intelligunt̃ hoc ip̄o ꝙ insult⁹ fact⁹ est ad domũ vel possessionẽ si domũ vel possessionẽ intrauerit vł domũ vel possessionẽ tetigerit vñ esto ꝙ aliter nõ appareat p̄batũ de p̄sentia dñe Florucie in domo tp̄e vz cõtẽto in.d.inqsitiõe nihilomin⁹ cũ vex sit ⁊ legitime p̄bet̃ ip̄z ingressum fuisse tp̄e inquisitiõis cõtẽto domũ habitatiõis ip̄i⁹ dñe Florutie cõstet necessario ꝙ etiã absq; eo ꝙ p̄bet̃ p̄ñtia persone in domo nihilominus est loc⁹ dispositiõi statuti ⁊ ei⁹ pe

ne cū statutū nō reqrat existētiā psone
2 factā ad domū.† ꝛ a ꝟbis statuti nō est recedēdū ꝛ maxime qꝛ termin⁹ insult⁹ verificat etiā sine presentia psone alle. l.fi.C.de iudeis in auf.de trien.ꝛ semi. in.§.hoc nobis. in glo.insidiāte.ꝛ etiā allegatur deriuatio ꝛ abusio vocabuli nec nocet diuersitas q̄ allegat testib⁹ qb⁹ p multa media apparet respōsum in.d.allegatio. ¶ Itē qꝛ apparet pbatū de publica voce ꝛ fama q̄ multū operat maxime in criminalib⁹. ¶ Allegat etiā quoddā statutū in quo prouidet ꝙ in cō dēnationibus maleficiorū nō obstit iuris solēnitas vel ordo iuris. ¶ Item allegat qualitas persone ipsius sancti q̄ solitus fuerat cognoscere.d.dominam. Et hoc presupponit esse notorium de quo tñ notorio nihil reperio in actis pbatū. Que oia subtilissime allegata cō cludere videnť iustitiā snie cōdēnatorie ꝛ iniustitiā ipsius appellationis. ¶ Pro alia aūt parte multa alia in exceptiōib⁹ allegat q̄ breuitatis causa repetere nō intēdo ꝛ etiā dubia q̄dā tacta in ipsis allegationib⁹ in exceptionib⁹ obmittere intēdo tam vz de nocte naturali q̄ et de varietate testiū assumēdo solū dumtaxat vnū articulū premissorū qui videre meo huius q̄stiōis apparet.ꝛ etiā dubitationis totaliter decisiu⁹. Et pmitto duo in facto ɔsistētia vnū ꝙ null⁹ testis examinatus ad pbationē dicte inquisitionis deponit vl' pbat aliq̄d de presentia Florutie in domo tpe in inq̄stiōe cō tēto quo dicit dictum sanctū ingressum fuisse domū habitatōis ipsius. Secundo premitto ꝙ iustitia.d.cōdemnatorie solū fundat ꝛ subsistit in probatione testiū cū apparet in actis ipsum Sanctū oia cōtenta in.d.inq̄stione negasse ꝛ p cōsequēs si deficit pbatio delicti in inq̄stione intētati sequi nō pōt cōdemnatio.† qꝛ iudex cui nihil ɔstat nihil māda
3 re pōt vt not.Innocē.in.c.solet.de sententē.excōmuni.facit tex.in.l.hoc aūt.ff q̄ bus ex cau.in possess.eat ibi cōstare liq̄ reqꝫ dꝫ iudici.ꝛ ideo cōsiderādo ꝛ ponderādo ꝟba dicte inq̄stiōis cōstat ꝙ tota substātia ipsius inquisitionis.vt ꝟba sonāt dicūt ꝙ.d.Sanct⁹ irato animo ꝛ

malo mō fecit insultū impetū ꝛ agg ressurā ɔ ꝛ aduersus Florutiā vxorē Thome Joannis de assisio existētem in domo habitationis ipsi⁹ Florutie vz intrādo domū predictā ɔtra volūtatē ipsius dñe Florutie ꝛ ɔ formā iuris ꝛ statutorū q̄ ꝟba inquisitiōis vt clarissima significāt ꝛ includūt vnū delictū specificum insultū vz factū in psonam dñe Florutie et subdūt modū insult⁹ vz intrando domū habitatiōis domine Florutie q̄ insultus ꝛ pricipalis ꝛ in personam cōmissus dꝫ pbari aliter nō pōt dici pbatus insult⁹ in inquisitione cōtentus cū talis insultus psonalis sine pñtia per-
4 sone non possit fieri.† ꝟba.n.sunt clara ꝛ pcise significatiōis iō in eis cessat ois interptatio de leg.iij.l.ille aut ille.§.cū in verbis.pñtia eñ psone ad pficiendum hoc delictum insultus necessaria est. Et qñ quid substantie ipsius delicti pbari dꝫ si nō pbat vt nō pbato delicto in inquisitione detentato non dꝫ sequi cōdēnatio. Cum aliter delictū intentatum nō sit probatum ꝙ verissimum est. nedū in eo ꝙ denominat delictum sed etiam verū est qñ aliqua qualitas in inquisitione intētata nō pbet nam cōdēnatio seq̄ nō dꝫ nā si intēto.l.iul.de vi.pub. Et pbo in.l.iul.de vi.pri.qꝛ nō pbo ꝙ intēdo reus absoluitur.ff. de adulte. l.nunciasse.§.q̄d tamē cum simili. ¶ Ad hoc idem facit ꝙ nota.Cyn.C.de pbatio.l.ij.ꝛ ꝙ post eū ibi plenissime posuit Bald.q̄ disputatio procedit in qualitate cōtenta in inquisitione non probata
5 † vt qñ inq̄stio vel accusatio format de insultu facto cū armis vel de pcussiōe cū sanguinis effusione ꝛ postea nō probat nisi de simplici insultu vl' de simplici percussiōe quo casu an possit seq̄ cōdemnatio vel nō pcedere possunt opi.ꝛ recitata per Bald.in.d.l.ij. Sed qñ agimus de pbādo insultū personale cū psona deueniet ꝛ sit de substantia talis insultus necessario probari dꝫ presentia psone. Aliter non pōt seq̄ cōdēnatio cū delictū in inquisitione cōtentū nō sit pbatū facit ꝙ no.in.l. pretor.§.docere. ff.vi.bono.rapt.ꝛ ꝙ no.in.l.delictis.§. si detracta.de noxa. Et dato ꝛ concesso

fine preiudicio veritatis q insult dicatur ppie r vere cōmitti ad domum intrādo scilz domū absq eo q sibi sit presentia psone r talis insult puniat p statutū fm allegatiões factas put vba dicūt a qb vbis nō est recedendū tamē talis insult est alius.r diuersus ab insultu facto in psona etiam p ingressum domus r vt quid diuersum denominat diuersum delictū:r ideo etiā si hoc tale delictum pbatū esset cū sit pbatū aliud delictum q cōtētum in inqsitiōe nō pōt nec debet sequi cōdemnatio cū talis pbatio sit impertinēs r sit nulla.ff.de petitione hereditā.l.si qs libertatem.iu fin.

6 † Nā qualitate delicti mutata mutat ipsum delictū r eius species.ff.de pen. l.aut facta.§.qualitas. facit quod not. Cyn.de trāsact.l.trāsigere.ad si vbi dicit q sanguinolēte cause differūt a nō sanguinolētz ēt hoc idē simile dicim in ciuili.nā si vna actio intētatur r in alia fiat pbatio nō pōt fieri cōdēnatio qz pbatio facta sup nō intētato nō iuuat pbētē.facit.ff.de pac.dota.l.bebli. in fi. Et ex hoc ccludit necessario q cū i forma inquisitiōis dicat de insultu facto ꝯ r aduersus.d.Flozutiā r sic de insultu facto in psonā q ēt si insult cōmitteretur ad domū r eēt delictū punibile p formā statuti r talis insult ad domū pbaret cū tale delictū nō fuerit nec sit in inquisitiōe cōtentuz sequi debebat absolutio.Et puto q pōderando vba statuti positi sub rubri.de pena insultātis aliquē cū armis q dictū statutū puniat delictuz insultus put cōmittit erga personā pntē nō aūt puniat insultū ad domū vbi nulla esset psona vt ptz in capitulis pcedētib r sequētib vbi aggrauat pcussionē illatā in psona cū ferro r sine ferro:r vnū capitulū declarat p reliquum:vt insti.ad.l. aql.l.hoc tñ capiti. Et no.Bart.l.l.iii.ff.vt vi bo.rap.Et verba dicti statuti dū dicit si domum intrauerit vel domū vel ostiū tetigerit posita r expresse fuerāt ad decla.ei q no. Bar.de cloacis.l.i.§.§.Nec ob.q insultus vificat ēt sine pntia psone qz illud verū est de larga significatiōe hui termini insultus q fieri pōt in rē r in perso

nā r ꝯ legē r fidē.vt dicit tex.In.d.l.fi.C. de iudeis.sz stricto mō in stricta significatiōe put exprimit i dicto statuto.r in d.inqsitiōe assumi dz in insultu psonali facto in psonā vt vba inquisitionis expresse dnt qb verbis inherēdum est.Et ex his oib omissis aliis rationib allegatis hincinde factis Quis multe rōnes sint assignate p alia parte qb r iustis r rōnabilib mot fuit inherēdo iste primus index cōdēnans fm suā opi.Cōcludēdum dico q partis superioris cognoscētis de dicta causa appellationis debere esse i pnūciādo bñ appellatū r male iudicatū.La deo Barth.Cepol.

¶ Summarium sup cōsi.lxiii.

Mulier in cā criminali ad allegandū innocētie causas an admittat:r an vbi index supplere de facto possit:ibi q libet admittat:r an cōfessus appellet:r an pōt appellari p dānato vltimo supplicio:qui in actuali executione nō est:r an statutū:qd tollit audientiā etiā appellationē tollere hēat:r an appellans nole illi:q nō dz audiri nisi certis solutis:ipsis ēt nō solutis audiet:r an si statutū audiētiā deneget:pcessus valeat: ipso admisso de facto:r cui in cā appellatiōis onus pbandi incumbat:r an p appellationē precedēs ꝯfessio facta tollatur:r an tertius appellās p suo interesse teneat soluere quinq:sicut ex statuto soluere tenet etiā pricipalis appellās numeris oib sequētib p totū ꝯsiliū

1 Innocētie causas ad allegandū qlibet admittit:siue mascul seu femia fuerit.

2 Femina alienā defensionē suscipere nō potest.

3 Lex vbi ipso iure ꝯ aliquos sniaz pfert: pbatio in cōtrarium non admittit:nec forte appellatio.

4 Causa i oi casu capitali:q vltimi supplicii cū effectū sortiri pt:an appellare liceat.

5 Statutū absolute defensionem tollere non potest.

6 Appellare possunt illi quib a iure cōi audientia negat.

7 Cōtumacia a iure audientia denegat.

8 Propositio oīs aduerbiū:vel cōiunctio suspendēs dispositionē in aliquē futurū euentum cōditionē inducit.

9

10 Bannitũ ⁊ excõmunicatum excipientis nomine iudex repellere debet.
11 Processus valet si accusatio post certũ tp̃s audiri nõ debuit.
12 Contumax post bannum an pro confes⸗so habeatur.
13 Cõfesso si quispiã hr̃ absq; aliis proba⸗tionib⁹ põt ɔdẽnari p rei tñ qualitate.
14 Appellatio nõ tollit grauamẽ.q; pars sibi sua negligẽtia vel facto infert.
15 Fisco ius priuatũ acquirit.
16 Actu ex aliquo p iudicẽ facto qñcũq; aliqua pena fisco acq̃sita est:talis act⁹ in fisci preiudiciũ decerni nõ põt.
17 Bãni snia quo casu lз sit interlocutoria reuocari nõ possit.
18 Statutũ si dixerit q contumax ponatur in banno:⁊ detur terminus trium die⸗rũ.s.quem si nõ cõpareat:pro confesso habeatur iudex tũc ipsum terminũ au gere vel minuere non potest.
19 Confessionẽ cõtra fictã ad probandum oportet:q legitimis pbationib⁹ pbet: vt illa ficta ɔfessionis pbatio eneruet.
20 Uerbũ consilium alium actũ quo casu presupponat.
21 Cõfessio extra formã iudicij a iudiciali cõfessione quid differat.
22 Appellãdi tẽpora primo victo si elapsa fuerint:si secũdus:cui⁹ interest q̃ forte ignorauit sniam lataз:postea appellat: snia secũda illi victo nõ prodest.
23 Libellãdi forma:⁊ pnũciandi etiã sen⸗tentiam qñ appellãti nõ obstet.

Consilium.lxiij.

IN christi noie 1 †Ac inuocata spiritus san⸗cti gratia. Primuз dubiũ non reuoco q dicta mulier nõ potuerit admitti q; mulier in cã pn cipali q; vt plenissime tactũ est per ali⸗2 quos hec mulier potuit admitti.†quia ad allegãdas causas innocentie admit titur quilibet siue masculus siue femi⸗na vt.l.seruũ ꝗq;.§.publice.ff.d̃ pcur. ⁊ ibi Bar.in.l.j.§.ad crimẽ.de pub.iudi. ⁊ si dicat qđ fallit hec regula in femina 3 †q; femina nõ põt alienã suscipere de⸗fensionẽ vt.l.alienã.C.de pcur.q; rñdc tur sicut eñ iudex dз supplere defectũ ad inq̃rẽdũ innocẽtiã abñtis qui dз cõ dẽnari vt.l.j.§.l fi.ff.de qđ. ɔiuncta.l.si nõ defendat.ff.de pe.Ita ẽt q̃libet ali⁹ et ideo no.dixit Ant.de but.de appel.c.cũ parat⁹ in omnib⁹.vbi iudex põt supple re de facto ibi q̃libet ad excipiendũ ad mittitur qđ pbat.pfato mõ.⁊ vnde non dubito q in cã pncipali potuit admitti ad allegandũ cãs innocentie vt q̃libet. Secundo non dubito.q ⁊ dict⁹ Frã. fuisset habit⁹ p vere cõfesso.nedũ p fi⸗cto hec ɔfessio resultãs ex statuto est fi⸗cta.vt est in casu nostro.vt no.in.l.eius q̃ dilatorem.ff.de iure fisci.⁊ hoc no.p glo.et do.Anto de but.in.c.at si clerici. de iudi.certe potuisset appellare arg.l. fi.de errore aduoc.⁊ hoc expsse lз Bar. in.l.creditor.§.iussus.ff.de ap.⁊qđ dz q confessus nõ appellat intelligit de con fesso ⁊ cõuicto.l.ij.C. quo:s ap.nõ reci. quinimmo ẽm Bal.est idẽ necesse in cã etiã pecuniaria vbi ẽ maior dubitatio. Nam Jaco.but.reprehẽdit glo.q̃ dicit ideз in cã pecuniaria q; requirit quod sint pbationes luce meridiana clario⸗res vna cũ cõfessiõe vt nõ possit appel⸗lari alias appellat vt ibi: sз hic est tm̃ ficta confessio emanãs a statuto vigore cõtumacie siue aliarũ pbationũ igit po tuit appellare ⁊ hoc est indubitatum. Nec ob.in auc.de exhiben.re.§.sibo. 4 ⁊ in auc.Bazaros.†q; ibi lex ipsa iure pfert sniam ɔ tales merito nõ admittit pbatio in ɔtrium nec forte p ɔhs appel latio ⁊ ita intelligit singularit bal.illos tex.in.l.error.C.de iur.⁊ fac.igno.in pe. q. Itẽ nõ dubito q hec mulier potuit appellare.vel tãq̃ q̃libet de populo al⸗legando causas innocẽtie p.d.§.publi⸗ce vel rõne ppriũ interesse.l.iij.ff.de leg. cã.vl rõe carnalitatis naturalis p.l.nõ tm̃.ff.de app.quo lex lз videat loqui in his q̃ actualiter ad iudicem ducuntur. 5 †th idem credo in oĩ cã capitali q̃ põt aliqñ sortiri effectum vltimi supplicij ⁊ hoc vult glo.in.l.additos.C.de appe. in glo.j.dum dicit in iudicati vt dentur non solum habent locum.in.d.iura.vt appellet quilibet cũ datur executio sed cũ sunt dãnati l futurũ. Itẽ nõ dubi⸗to nec l dubiũ reuoco q nedũ.d.mulier

potuit appellare.a.d.snia sz ipse Frā. potuisset q2 statutū q denegat audiētiā vel defensionē nō tollit nec pt tollere bn ficiuz appellādi ab actu iudiciario.z rō
6 †q2 statutū absolute nō pt tollere defensionē.q est de iure naturali.l.facultas. C.de iure fi.li.x.z ibi Bar.facit 8 re iud. cie.pasto.z appellatio est qdā defensio
7 †z q illi qb9 a iure cōi vel municipali audiētia 8negat possit appellare.no.Inn. cē de excep.c.cū iter.z 8 maior.z obe.c. dilecti.restāt g solū ista dubia q hāc qō nē faciūt dubitabilē.pmum si nole dicti Frā.potuit dicta mulier vel ali9 appellare nō seruato statuto in soluendo qnqz. ¶Scdo vtrū si potuit ei9 nole appellari an sit fūdata itētio curie ex ei9 ptumacia ita q ipsis appellātib9 incūbat on9 pbādi de sua innocētia.z si eis incūbit on9 an sit sufficiēter pbatū 8 ipi9 Innocētia. ¶Tertio si mulier q appellauit sit subiecta tali statuto.vt z ipsa teneat ēt appellās p suo interesse seruare statutū i solu.qnqz soli.z alit nō audiat z an ipsi obsit ptumacia.do.Frā. ¶Quarto posito q dicta mulier p interesse suo veniēs nō sit astricta dispositionib9 statuti:an snia forte p ea ferēda dz pdesse dicto Frāc. ¶Redeo ad pmū z dico q dicti Frā.vel ali9 veniēs eius noie nō est audiēdus nō solutis quinqz.Nā dictuz statutū absolu.nō pōt tollere defectū.z p pñs appellationē vt dixi p no.in.d.c.
8 cū inter.sz cōditionaliter bn pōt sicut videm9 a iure denegari audiētiam ptumaci.nisi reficiat expēsas.vt.C.de iudi. l.sancimus.z cū verba statuti nri dicāt q ita demū audiatur veniēs z nō aliter nisi solutis quinqz rōne ptumacie certe faciūt cū dictis z dispositis cui hec verba apponunt pditionaliter.vt no.Bar. l.i.ff.de pdi.z demō.pximo dz cōditio impleri q possit vel debeat audiri.l.i.z l.qui heredi.z.l.qui a testatore.de cōdi.
9 z demō.z maxie.†q2 ois pposition aduerbiū vel cōiunctio suspēdēs dispōnem in aliquē futurū euentū inducit pditionē. Et idem quando actus cui adūcitur venit explicādus añ dispositionē illaz cui apponit facit pditionē.vt not.Bar.l.d. l.i.z.l.qbus dieb9.§.termili9 cod.ti.sed

illa vba nisi pri9 zc.suspēdūt dispositionē illā q nō audiat nisi pximo mutat ergo pri9 debuit mittere quā debuit audiri z si de facto fuit audit9 hac solēnitate nō seruata pcess9 respectu dicti Frā. est null9 iuxta no.p Bar.in.l.cū lex.l fi. de fideiusso.z q no.bal.l.l.nō dubiū.in fi.q.C.8 legi.lz his dictis oppugnēt.no. p Jo.an.in addi.spe.in tit.de sen.pla.§. iusta.ver.nō est nulla rōne litigatoris. Et q no.Ant.de but.in.c.sup lris.de rescrip.vbi dñt.q lz statutū audiētiā deneget vel iurisditionē tñ nō fundit9 tollit sz ita demū supponit scdo.Pro quo facit q no.Ja.de are.C.vt q de.aduoca.par. l.i.ṽ.dicit.† q bānitū zexcōicatū iudex
10 dz repellere nole excipientis z hoc no. Bal.z.colla.l.c.hic fundat lex corradi z incipiūt pfuetudines regni.c.i.ad pzin. Pro quo bn facit q no.Bar.in.l.absētē. de pen.ver.dicit.†qd vz pcessus si accu
11 satio nō debuit audiri post certū tps et est audit9 nullo opposito arg.no.in.l.ii. z l.cū putarē.ff.fa.erc.ita i pposito vē dicēdū q si nō debuit audiri Franc.vel ali9 ei9 nole tñ si nō fuit oppositū tz.Sz ipsis rñdetur q ipsa sūt vera nisi q aliquis nō deberet audiri nō esset notū iudici.vel ēt dubiū an esset notū.sed hic tñ cōstaret iudici p acta cause si fuit pcessum pcessus dz dici null9 respectu Frā. tanq factus cōtra ius cōstitutum z partē.z hoc ē q vult Bal in.d.l.nō dubiū.z hic est casus nr ex quibus cōcludo pmū q nō solutis quinqz dictus Fran.vel ali9 eius nole non debuit in dicta appellatiōe admitti.z si fuit de facto admissus processus est nullus ipso iure p pdicta.
12 ¶†Uenio ad fm dubiū z supposito q teneat pcessus appellationis cui incūbit on9 pbādi.z dico q curia hz suā intentionē fundatā ex statuto dicēte.q cōtumax post bannū habeat p cōfesso.vñ huic legi quātūcūqz dure stādū est.l.pspexit qui z a qui.Et hoc tenet Bar.de penis.l.l.absentē.l.iū.q.Pro quo facit C.de iura.cal.l.ii.§.q si actor.z.§.si aūt
13 re9.vbi si aliquis haberet pro confesso absqz aliis pbationib9 pōt pdēnari pro rei tñ qualitate.i.q2 si iudici constaret de innocētia p legitimas pbatiōes vel

ex ipso pcessu nō obstāte tali ficta ɔfes-
sione dz eū absoluere.qz si esset vera cō
fessio hoc fieri deberet.ei ħ singulr no.
Bar.ff.de pe.l.absentē.⁊ est text.⁊ ibi
Bal.in.l.ij.§.finautē re⁹.de iura.cal.ibi
p rei qualitate.⁊ ibi etiā gl. ¶ Nec ob.
si dr ꝙ hic anteꝙ haberet p cōfesso.ꝙ
est ēt post lapsuz termini assignati l bā
no aute secutā sniam dclaratoriā ꝙ ha
beat p confesso vel p sniam diffinitiuā
vt.l.ei⁹ q delatorē.⁊ ibi Bar.ff.de iure
fi.⁊ p no.l.d.§.finaūt.ꝙ venit mulier ad
allegandū cāā innocētie.⁊ sic purgare
morā ⁊ nō haberi p ɔfesso.⁊ ꝙ possit mo
ra purgari post lapsū terminū añ sniaz
no.Bald.in.d.§.ꝙ si actor.Qr rñdeo ꝙ
hoc hz locū pncipali cū paretevr legiti
mo pcur.vbi pcurator admittit nō in
eo casu quo qlibet admittit ad allegā-
dū cāā innocētie vt hec mulier.nā hic
nō purgat cōtumaciā ipsi⁹ absentis.qz
nō pōt talis sic veniēs sine mādato ali-
qd facere ꝙ noceat vl' psit tali absen
ti.vt no.Innocē.de accusa.veniēs.et p
Bar.in.d.§.ad crimē.⁊ perinde est ac si
null⁹ venisset vl' seqret ꝙ iudex dz has
cāās allegare.⁊ in iudiciuz deducere.vt
l.si nō defendatur.de pe.hoc faciendo
purgaret morā absentis⁊ nūꝙ haberet
p cōfesso.ꝙ est falsum vt in.d.§.ꝙ si a-
ctor.Vñ ɔcludit ꝙ cū fran.fuerit cōtu
max ⁊ sequuta sit snia diffinitiua ꝙ ha
beat p ɔfesso ⁊ stet tali ficte cōfessioni
absqz alia pbatiōe ad ei⁹ cōdēnationē
per iura predicta. ¶ Nec ob.ꝙ sit ap-
14 pellatum.† qz appellatio nō tollit gra
uamē ꝙ pars sibi infert sua negligētia
vl' facto vt no.C.de pcu.l.ita demū.vn-
de cū dicta ficta cōfessio a statuto pce-
dat mediante facto ⁊ cōtumacia dicti
Frā.nō tollit grauamē p appel.imo si-
bi imputet pars.arg.l.sz ⁊ si susceperit.
ff.de iudi.⁊.ff.de edēdo.l.argentari⁹.§.
cū aūt.⁊ ꝙ per appellationē nō tollat
talis ficta cōfessio.sz incūbit on⁹ pbādi
ipsi appellāti no.expresse dñs bal.in.d.
l.ita demū.in fi.Quinimmo si iudex ho
die vellet talem.i.Franciscum admitte
re in cā appellatiōis.⁊ ad excusationez
vt tolleretur illa ficta confessio vassu-
mere in se onus probādi elapso termi-

no cōtumacie ⁊ pnunciationis dico ꝙ
nō posset qz cōqrens p elapsum termi-
ni statuti a iudice vel arbi.ad aliqd fa
ciēdū qs incurrit penā statuti vel legis
penā ⁊ si est cōmissa iudex nō pt ad eui
tandū talē pene terminum prorogare.
Ita est in casu nostro qz assignato tem
pore bāni.⁊ sequuta cōdēnatione Frā
ciscus incidit in penā ficte cōfessionis
ergo istam penā non pōt iudex tollere.
Istud vero expsse dicit Bar.in.l.cū sti-
pulat⁹ sim mihi a pculo.de vbo oblig.
Itē qz ex forma Frācisci cum pronūcia
tiōe secuta fuit quesitū ius cōi pisauri.
qz fuit Francisc⁹ habitus pro confesso
15 † acquirit enim ius per priuatuz fisco
vt no.Bar.in.l.j.§.ff.de iure fisc.⁊ p glos.
in.l.arbiter intra certum.ff.de arbi.mō
succedit.⁊ Bar.l.si insulam.in.viij.q.de
vbo.obli.vbi dicit ꝙ si oia sint acta ad
more purgationē.tñ si ex mora est que-
situm ius alteri mora non pōt purgari
in preiudiciū illius cui ius est quesituz
⁊ ponit directe exēplum in pena deben
da fisco propter morā alicuius cōuentē
tiam.Et ita in proposito non pōt iudex
facere ꝙ Francisc⁹ purget morā in pre
iudiciū cōis pisauri cui est iaz ius que-
sitū.Et hoc idē tz Bal.in.l.oēs populi.
d iust.⁊ iu.fa.ꝙ no.Bart.in.l.qui rome.
§.flauius.de verb.obli.in dubio illo an
i iure quesito p me alteri ex facto meo
possit eidē auferri de quo est tex.in.l.q
ties.de dona.que simili modo hoc etiā
videt decidere dñs Angel.in.l.acta.ff.
16 de re iudic.vbi dicit † ꝙ quandocunqz
ex aliquo actu facto per iudicē aliqua
pena est acquisita fisco tūc talis actus
nō pōt decerni in piudiciū fisci. ¶ Pre-
terea esset absurdū ꝙ essent semp i po-
testate iudicis tollere virtutē dicti sta-
tuti p nouā receptionē.cōtra not.in.l.
17 serui vestri.de noxali. ¶ † Preterea lz
snia bāni sit interlocutoria vt not.Bal.
in.l.j.C.de here.insti.et in.c.dño guer-
ram. in titu.hic finitur lex incipiunt cō
suetu.regu.⁊ possit reuocari.vt no.per
eum in auth.Item quecūqz.C.de episc.⁊
cle.tamen hoc casu nō est per iudicē re
uocabilis quia ipsius executio est fctā
per statutum ꝙ habeatur pro ɔfesso se

cuta snia.vt notat expres
se Bar.de re iudi.l.q iuf
sit p hoc bñ facit q not.
Bal.C.de iudi.l.iubemꝰ
18 vbi dt.†q si statutū dt q
cōtumax ponat in bāna
e det terminꝰ triū dierū
infra quē si non cōpare
ret habeat pro confesso
q iudex hūc terminū nō
potest augere vel minue
re.¶Itē probat q si iste
Frācifcus comparuisset
in primo termino fuisset
cōfessus.lȝ postea appel
laret ⁊ i appellatiōe cō
pareret ⁊ negaret nō tol
leret prima confessio iu
xta no.in.l.non fatet.ff.
de confes.ita nec hec fi
cta debet posse taliter
tolli.sed per cōtrariā p
bationē forte sic post ap
pellationē interpositaȝ
etiā secta snia ⁊ hoc no.
Jo.an.in.c.ij.de confes.
lib.vj.⁊ Inn.de accu.cū
dilecti.ex quibꝰ omnibꝰ
videtur concludi dictuȝ
Franci.fuisse habitū p
confesso.⁊ qq appella
uerit qd ipsi incumbat
onꝰ pbādi etiā si iudex
vellet talē contumaciaȝ
remittere p pdicta.¶Ui
deamus mō si est sufficiē
ter probatū de innocen
tia Frācisci.⁊ dico q q
tum ad ipm Franciscuȝ
innocētia non est proba
19 ta.†qꝛ ad probandū con
tra confessionē fictam[a]
oportet q legitimis pro
bationibꝰ pbet vt ener
uetur illa pbatio ficta cō
fessionis.vt no.l.i.ij.§.q
si actor.C.de iur.calū.et
bal.in.l.error.in pe.q.C.
de iur.⁊ fac.igno.⁊ illa
ficta cōfessio vt operet
aliquid saltē dȝ transfer

a ¶Fictā. ad hoc vid Bal.in ꝯsi. inci.d. Cy. d boñ.pau. de ca.l ꝯsi. cxlj.⁊ l.l. ij. C.qui testa. fa.pos.⁊ l.l. ij.§.quod si actor. C. de iur. calum. bar.l. l. absentē.in vlti.col.ff.de pe.Bald.et doc.in.l.error.versic. item vtrum cōfessio. C. d iur.⁊ fac. igno.

re onus probādi in aduersariū sicut fa
ceret vera confessio vbi postea quis de
errore dicere vellet.l.non fatetur.ff.de
cōfes.⁊ q sit opus ⁊ probet liquide suaȝ
innocentiam tenet Bal.in.d.l.ita demū
de procur.⁊ probatur supra in proximo
dubio per ibi deducta.sȝ hic sua innocē
tia non est pbata ⁊ q non sit pbata ostē
ditur.⁊ est aduertendū q si hec simplici
ter inquireretur de auxilio ⁊ fauore ad
subueniendū nō posset ex hoc sequi cō
dēnatio Frācisci.nā cū hic in inquisitio
ne dicatur q Franciscus fecit maximā
resistentiā dum esset captus a dicto An
tonio sperans cū ense euadere tyrādo
⁊ admenādo certe cū nō declaratur in
quo dedit auxiliū ⁊ fauorē homicidio
intelliget interpretādo in benigniorem
partē q dedit auxiliū ⁊ fauorem eo mō
quo deducit principaliter cōtra eū sci
licet cum ense admenādo ⁊ se ducere
nō permittendo.⁊ sic de auxilio ⁊ fauo
re non deberet puniri.cum non fuerit
aliud q illud de quo principaliter puni
tur.⁊ hoc tenet expresse Bar.l.l.qui ser
uo.§.fi.ff.de fur.sed hic in inquisitione
plus additur.qꝛ dicit cōsiliū auxilium ⁊
20 fauorē.†qꝛ verbū consiliū presupponit
aliū actum q illud q fecit admenando
cū ense igit ⁊c.licet testes videātur pro
bare q tpe delicti cōmissi ꝯsiliū auxiliū
vel fauorē nō prestitit maleficio quā ne
gatiuā possunt pbare qꝛ coartata loco
⁊ tēpore.vt in.c.bone memorie.de elec.
⁊ in.l.actor.de proba.tñ nō probatur cō
cludenter auxiliū nō fuisse prestitū.naȝ
tripliciter quis auxiliuȝ prebet delicto
ante delictū forte ꝯsulendo mandando
in delicto assistēdo.⁊ auxiliādo post de
lictū prebēdo opem fuge.vt no.p Bart.
in.l.furti.§.opē.ff.de fur.no.in cle.j.de
penis modo cū sit intētio curie funda
ta vt dixi ⁊ pbationes innocētie nō cō
cludāt in oēm casum auxilij.s.q potuit
interuenire ꝯtinue ante ⁊ post delictū
nō est eius innocētia rite pbata ⁊ pro
bationes interpretātur cōtra proferētē
de prob.in psentia.⁊ hec de isto dubio.
Circa alia an sit defectꝰ.ij.Aliarum p
bationū tangunt hic alij plene.sed hec
sufficiant.¶Restat videre tertium d

p suo interesse mulier appellauit sit subiecta statu. vt teneat ipm saluare soluendo quinque solidos et aliter nõ audiat. et an cõtumacia Frã. sibi noceat et nõ insistendo in verbis dico q nõ. Si talis vult tñ pro suo interesse venire. Nã ficta cõtumacia Francisci nõ extẽditur ad hãc mulierẽ p suo interesse appellãtẽ. iuxta no. in. l. eius qui delatorẽ. ff. de iure fisci. ¶ Itẽ q statutũ q loquit de quinque solidis. et aliter q audiatur nõ habeat locũ in hac muliere possent allegari multa iura. qz statutũ est exorbitãs et nõ dz trahi vltra personã de qua mẽtionẽ facit et ficta cõtumaci nõ nocet ei qui lediĩur ex snia lata cõtra aliquẽ. l. cum filius. de verbo. oblig. vnde cõcludo nõ insistẽdo in verbis qz hoc plene psecutus est quidã allegãs q hoc statutũ nõ hz locũ in muliere quatenus venit p suo interesse et nõ pro interesse Francisci tam secũde appellatiõis ẽt non soluẽdo quinque solidos quã scde cõtumacie Frãcisci vt nõ obsit dicte mulieri et in hoc sibi assentio. sz stat dubiũ. vtrũ si ferretur p dicta muliere snia psit ipsi Francisco. et vt dixi. s. pro Frãcisco tanq pcuratrix. et noie pacti nõ potuit appellare. et si appellauit eius noie tñ debuit ɔtrariũ pbare id q ficte p cõtumaciã fuit cõfessus. et ad hoc accedat q habemus in. l. j. §. j. si ex nox. cã agat. Si no. appellauit tanq quilibet per. l. nõ tñ. tũc nõ potuit prosequi appellatiõnẽ. qz nõ potuit facere actũ Frãcisco preiudicantẽ. vt no. Bal. in. l. additos. de epi. audi. in fi. q̃cq̃d sentiat ibi Bart. et etiã si appellatio fuisset psecuta dz docere de innocẽtia per pbationes cõtrarias. qz q dicit. l. non tantum. † q etiã si cõfiteret volens per me
21 admittat appellatio loquitur de cõfessiõe facta extra formã iudicij. et nõ eius figura. nã non inducit quicq secus si in forma iudicij. vt in casu nro. et ita not. Bal. in. d. l. additos. sz si appellauit pro suo interesse. an sit snia ferenda p eo q vr. qz cũ talis ficta confessio nõ operet quo ad eã. vt iã dixi et eius appellatio resoluat pcessum ad simplicem citationẽ factã de Franci. ita q non ht quo ad eã p cõfessio. vt dixi et sic curie intentio nõ sit fundata psit ipsa snia Francisco et sic sit pronũciãdũ Frãciscũ absoluendũ vel dz pronũciari sniam quo ad mulierẽ nõ obstare nec dicta pronũcia debere frãciscum absoluere qz vt dixi nõ fit respectu mulieris cui nõ obest Francisci ficta cõfessio iuxta not. per Bart. in. l. cũ filius. de verb. obl. intẽtio curie fundata nec probatum delictũ debet absolui. arg. l. qui accusa. de eden. et sic per vxorem cõsequẽtur q per se cõsequi nõ poterat p hoc bene facit q not. in. l. a snia. ff. de appel. vbi hoc expresse videt decidere Bar. et Inn. in. c. cũ sup. de re iudi. in glo. constiterit sibi vbi ponit formam talis libelli appellatorij. et circa fi. illius gl. q videtur etiam procedere si franci. acquieuisset sentẽtie tacite vel expsse. s. comprobãdo tacite si ignorat tertiũ appellasse et ipse nõ appellat. s. x. dies labunt. Juxta no. per Bar. in. l. si q̃ separatim. de appel. Nam cũ ista sit causa capitalis certe eius expressa comprobatio vel tacita nõ tollat beneficiũ appellãdi tertio. d. l. nõ tantũ. Ex quibus vr cõcludi q respectu mulieris dictus Frãciscus cõsequatur absolutionem quam pro se nõ fuisset consecutus pro hoc qz snia est indiuidua. vt. l. hoc iudicio fami. ercis. vnde nõ videt posse p parte dñe rescindi et p parte nõ sed in hac questione oppositum est verũ quia tunc sententia lata pro vno in causa appellationis prodest alteri quando est eadẽ causa defensionis in vtroque vt. d. l. a sentẽtia. l. si qui separatim. §. fi. de appel. sed quãdo cause defensionum sunt diuerse. tũc sententia lata p vno qui habet diuersam causam defensionis non prodest alteri. iste est text. in. d. l. si qui separatim. §. fin. sed cum in casu nostro non sit eadem causa defensionis Francisci et dicte mulieris quo ad ius suum ergo nõ prodest ei sentẽtia. ¶ Quod diuersa causa defensionis ostẽditur. quia ad ostendendũ innocẽtiã Francisci alia dicitur eius defensio et diuersa ab ea q̃ sit in psona vxo. qz vt dixi opz qd ipse pbet per expressas probationes cõtrarias contra suam fictam cõfessionem. arg. l. j. §. j. si ex noxa. cau. aga. et eo. q. B. dixi. l mulierc. vo ed

quã nõ trahitur dicta cõfessio nõ hz curia fundatã intentionem igitur alia est eius defensio hoc enim pbat ex dictis innocẽtij l.d.c.cũ super.post mediũ pri-
14 me gl.vbi expresse decidit.† q si tẽpora ad appellandũ sunt elapsa primo victo q etiã si scdus cuius interest qui forte ignorauit sniam latã postea appellat q snia secunda nõ pdest illi victo.et hoc sz Bart.in.d.l.a snia nec est alia ratio nisi q ius defensiõis nõ est vniforme primo victo q non appellauit.j.tpa sicut scdo. Et in pposito nõ est in persona Frã.simile ius defensionis qz habitus p confesso nõ hz a iudice nisi dãnari.nõ sic in muliere cui nõ obest dicta ficta cõfessio vt pluries est dictũ.Ex qbus cõcludit qd forma pronunciationis sic dictã sniam latam cõtra Frã.nõ obstare ipsi mulieri nõ tñ opitulari dz talis victoria Frã. qz snia talis non fert qz sit pbatũ de innocẽtia q fieri debuit quãtum ad ipm. Sed qz quantũ ad mulierẽ intentio curie non sit fundata.et isto mõ põt intelligi opi.illox in.d.c.cũ super.de re iudi.q
13 dñt.† q forma libellandi et pnunciandi etiã sniam quãtũ ad ipm appellantem nõ obstare sed nõ prodesse primo victo. Et ita credo salua meliori snia.l.Claudius felix.ff.qui po.in pign.habe.Nec obst.vnũ q tãgit hic vnus allegans qd forte sindicus cõis nõ potuit appellare a snia dñi Pasqlini.qz sicut nõ debuit talis sindicus citari.Ita nec debuit appellare.ar.no.per Bar.in.l.j.in fi.ff.ad turpi.hoc lz sit verũ q nõ sit citandus qz sua principaliter nõ interest tñ põt appellare.qz quoties mea interest rõne qualis qualis piudicij et si nõ totalis possuz appellare.d.l.asinã.de appellatio.et tñ tertius cuius põt interesse rõne alicuius preiudicij nõ est opus q citetur cũ agitur cã cũ illo cuius principaliter interest.Ita in pposito interest in aliquo cõis pisauri q potius fuisset cõdẽnatoria quã absolutoria rõne pene ergo potuit appellare.

Summariũ sup cõsilio.lxiiij.

1 Accusato vel inqsito an indiciorũ copia dari debeat:et et audiri antequã ad torturã ponat.numeris omnibus sequentibus per totum consilium.

2 Accusatio de crimine dicitur.

3 Accusatio est remedium ordinariũ.inquisitio autem extraordinarium.

4 Audiẽtia accusato vel inquisito denegari non potest.

5 Judex maleficiox dz facere tradi inqsito vel accusato copiã inqsitionis vel accusationis et omnium actorum cõtra eum:et etiam iudiciorum copiã:antequã ad torturam ponatur.

Consilium.lxiiij.

1 IN christi nomine† Ac inuocata spũs sancti gratia.Super articulo mihi ad cõsulendũ cõmisso p magnificum ac generosuz virũ dñz Joãnẽ barbũ dignissimũ ptãtẽ asilli.vz an porrecta querela corã sua magnificẽtia per Ant.dictũ fero.Et Andr.de valecornuta tãq massarios eccle.sancti Marti.de cornuta cõ Jaco.de Cesena no.de falsitate vnius testamẽti per eũ vt dr cõmissa.et examinatis pluribus testibus per dictũ dñm ptãtem super dicta querela et ad instãtiam querelatox teneatur et debeat prefatus dñs ptãs admittere defensionem dicti Jacobi in scriptis et iura et attestatiões quas produxit et producere intendit in eius fauorẽ.an vero debeat purgare indicia cõtra eũ existẽtia per viã torture.

Uiso prius oibus scripturis ad me sub sigillo transmissis.et eis diligẽter cõsideratis.p declaratiõe veritatis prius est videndũ qua forma iudicij pcedat.aut pcedere intendat dñs potestas qm sm illã formã iudicãdũ est.vt in.c.qualiter et qñ.ij.ad fi.extra de accusa.et in.c.lz heli.de simonia.cũ simili.et videtur q velit procedere per viã inquisitiõis.qz testes examinauit sup indiciis fama antea quã reus interrogetur.q fieri nõ cõsueuit:nisi qñ pcedit per inquisitionẽ vel per denũciationẽ officialis.vt hr in.d.c.qualiter et qñ.et in.l.ea quidẽ C.de accusa. Jtez quia precessit querela que videtur esse quedam instigatio ad inquisitionẽ faciendã vt not.Ang.de are.in suo tractatu.malefic.in glo.in verbo necnon ad querelam,in princ.per not.per Bart.in

l.in senatus.§.ad cos.ff.ad turpil.facit
q̄ idē no.in.l.j.§.incidit.e.ti.ꝛ in.d.l.se⸗
natus.in prin.¶In ꝯtriū vr̄ q̄ immo ꝓ⸗
cedaꝫ per viam accusatiōis.qꝛ in dicta
querela petiꝫ q̄ p̄ ꝑfatū dn̄m ptātē in⸗
tromittaꝫ ꝛ incidaꝫ dictū testm̄.et q̄.d.
Jaco.tāq̄ fabricatoꝛ dicti testamēti fal
si puniaꝫ ꝛ condēneꝫ ſm formā iuris et
hec petunt dicti querelantes omni me
liori modo ꝛc.¶Per que v̄ba apparet
q̄ lʒ dicti querelantes dicūt q̄ cōparēt
cū graui q̄rela.et admoniti sint p̄ dn̄m
potestatē vt ꝓducant querelā suam in
scriptis.tn̄ vere illa querela est quedaʒ
accusatio.ex quo p̄ eam cōcludiꝫ indi⸗
cium ꝯ partē ꝛ p̄ eam fit petitio cōdēna
2 tionis.†accusatio em̄ dr̄ de crimi.ac de
clara.vt not.Gofre.l summa de accu.in
prin.Et q̄ hoc sit verū q̄ dn̄s potestas
intelligat dictam q̄relā esse accusatio⸗
nē patet ex scriptura examinatiōis fa⸗
cta de dn̄o p̄sbytero donato in qua dr̄ l
prin.super querela ꝛ actus ꝛ vltra scri⸗
pta ꝛc.Nec est mirādū de hoc.qꝛ ad co
gnoscēdum formā libelli seu scripture
debemus p̄ncipalr̄ inspicere ꝯclusionē
qꝛ ſm illā iudicādum est.vt no.Inno.in
c.super literas.extra de rescri.ꝛ p̄ Bal.
ꝛ doc.in.l.ꝛ ita.C.de edē.sed ex conclu⸗
siōe vt dixi apparet q̄ est accusatio.Er⸗
go accusatio dicēda est lʒ in narratiōe
fiat mentio de querela.Et lʒ dn̄s pote⸗
stas mandauit eis q̄relā suam produce
re.Tn̄ intelligit querelam.i.accusatio
nē.ꝛ de hoc est casus in terminis cū gl.
in.l.querela.C.de fal.Ubi in q̄stione fal
si querela ponitur pro accusatiōe.ꝛ pro
hoc est etiā gl.in.l.fi.in ver.indi.dum di
cit in libello vel q̄rela.C.de accu.Sic
ꝛ aliqn̄ capiꝫ accusatio ꝓ denūciatiōe.
vt est text.cū gl.l.c.ij.extra d̄ accu.¶Et
ideo cuʒ ꝓducta fuerit accusatio p̄ par
3 tē non pōt per inquisitionē procedi.†qꝛ
accusatio est remediū ordinariū.inq̄si⸗
tio extraordinariū.vt no.p̄ Cyn.ꝛ doct.
in.l.ea quidē.C.de accu.ꝛ per Bar.in.l.
iij.vij.ꝛ.viij.ff.d̄ adul.ꝛ remediū ordina
riū facit cessare extraordinariū ſm om
nes.qn̄ ordinariū fuit primo intētatum.
vt hr̄.in.l.l puinciali.ff.de no.oper.nū.
Cū itaq̄ ꝯ dictū Jaco.de Cesena ꝓce⸗
datur per viam accusationis nō est du⸗
biū q̄ ei⁹ defensio dʒ audiri qn̄ accusa⸗
tus est presens ꝛ in carceribus sicut est
in casu nostro immo etiā dʒ dari sibi co
pia querele siue accusatiōis ꝯ eū ꝓdu⸗
cte.vt hr̄ in.l.seruū quoq̄.§.publice.ff.
de ꝓcu.ꝛ in.l.j.C.de accu.ibi ref.ꝛ.l.pe.
§.ad crimē.ff.de pub.iudi.ꝛ in.l.pe.ꝛ fi.
C.de accu.ꝛ no.in.d.c.qualr̄ ꝛ qn̄.extra
de accu.cū simi.¶Sʒ pl⁹ dico q̄ ēt si p̄
inq̄sitionē vellet.ꝛ posset.d.potestas ꝓ⸗
cedere tn̄ nō deberet denegari sibi co⸗
pia defensiōis.vt est casus in.d.c.q̄lr̄ et
qn̄.ꝛ in.§.dʒ.ibi vt facultatē habeat de⸗
fendēdi seipsum.†ꝛ nō solū nō dʒ dene⸗ 4
gari sibi audiētia ꝛ defensio.Immo an
teq̄ ponaꝫ ad torturā.et an̄q̄ formetur
inquisitio dʒ sibi dari copia indicioꝝ ꝛ
inq̄sitiōis si cōstet factu ad hoc vt possit
se defendere p̄ tex.l.d.§.dʒ vbi est casus
et est text.in.l.ij.C.de edē.ꝛ ꝓbaꝫ etiā in
c.j.l ti.de accusa.lib.vj.Bar.l.l.q̄ fine.i
pe.q.ff.de qō.ꝛ ita tenet Ange.de peru.
in.l.si vacā.in.xxxj.colū.C.de bo.vacan.
lib.x.ꝛ ang.de are.in suo trac.malefi.in
gl.in v̄bo q̄ fama publica p̄cedente.Et
ita tʒ etiā Bal.in.d.l.ij.circa p̄nci.C.de
eden.Et idem tenet.d.Paul.de castro
†qui dicit q̄ iudex maleficiorum debet 5
facere tradi inq̄sito vel accusato copiā
inquisitionis vel accusationis ꝛ omniū
actoꝝ cōtra eum:et etiā copiā indicio⸗
rū.per que vult iudex ad torturam de⸗
uenire vt possit illa purgare.¶Et ita
ēt tʒ.d.Jo.petrus de Papia in sua pra⸗
ctica solēni in sua inquisitiōe.in gl.j.in
versi.sʒ nunq̄d de istis q̄ dicit q̄ est dā⸗
da copia de predictis reo ante torturā.
Et est assignādus sibi terminus ad fa⸗
ciendā eius defensionem ne tormentis
subijciaꝫ.Dicit lʒ h̄ male seruēt isti mo
derni latrūculatores.Et idē tʒ in gl.in
verbo fama publica p̄cedēte circa p̄n.
qui similiter dicit q̄ latrunculatores.i.
iudices maleficioꝝ male h̄ seruāt l pra
ctica in animaꝝ suaꝝ maximū detrimē
tū.Et idē tʒ Gandinus summus practi⸗
cus in suo trac.malefi.in ti.vtrū torquē
do sit dāda defensio.ꝛ ita cōperio ꝯmu
niter doct.tenere.Et maxīe qn̄ inq̄sitio
formareꝫ ad instantiam partis et nō ex

officio mero iudicis. sicut ec̄t i casu no
stro. q̄ꝛ pars ꝓposuit dictā querelam. et
actus facti sunt ad instātiam querelan
tium. ¶ Unde ex predictis concludo ꝙ
ptes magnifi. dn̄i potestatis assilli sunt
i admittēdo et ꝙ teneat̄ ꝛ debeat de iu-
re admittere pri⁹ defensionē dicti Ja-
cobi in scriptis et iura ac attestationes
quas producere intēdit in fauorem suū
anteaq̄ȝ ponatur ad torturaȝ ad hoc vt
indicia q̄ sunt cōtra euȝ purgare possit.
si sufficienter ꝓbabit. Barth. Cepo.

¶ Summariū sup cōsi. lxv.

1 ☞ Inq̄sito seu accusato incarcerato
an debeat dari copia indicioꝝ diffama
tiōis ꝛ testium nomina: numeris omni-
bus sequentib⁹ per totū consilium.
2 Judex dȝ audire aduocatos inculpate:
vt se defendendi facultatē habeant.
3 Defensio est de iure naturali.
4 Judex pro veritate inuenienda labora
re debet.
5 Judex si inquisito articulorum copiam
denegauerit: ab ista denegatiōe appel-
lari poterit.
6 Judex qn̄ ex mero officio ꝓcedit in casi
bus: in q̄bus pōt inquiri ex forma iuris
vel statutorum: nō est opus vt diffama-
tio procedat.
7 Judex qn̄ aliquo instigāte ꝓcedit: ex me
ro officio ꝓcedere nō dicitur.
8 Instigatores: si nō ꝓbauerint: turpilla-
ni pena tenentur.

¶ Consilium. lxv.

In christi noīe
1 Decreuit magnificētia † ve
stra pretor illustris audire
aduocatos. d. Catharine a
sole Ueronēsis incarcerate an danda
sit ei copia indicioꝝ. ꝛ diffamationis ꝛ
nōia testiū que dn̄r esse cōtra eam ꝛ re-
cte quidē pro sua sapientia ꝛ iustitia. q̄ꝛ
ita ius disponit vt. l. vni. §. cognituꝝ. ff.
de q̄ō. vbi Bart. in. l. custodias. ff. de cu.
2 reo. ꝛ ibi etiā Barto. q̄ dicit † ꝙ index dȝ
audire aduocatos inculpate vt faculta
tē habeat se defendēdi. vt dicit tex. in. c.
qualr̄ ꝛ qn̄. ij. extra d̄ accu. in. §. dȝ. Nos
vero. vcȝ clarissim⁹ iuris vtriusq̄ȝ doct.
dn̄s Petrus de soncino ꝛ ego intelligē
tes dominā Catharinā innocentissimā
esse venimus ad declarandū magni. v.
ꝙ ius ꝛ rō ꝛ eq̄tas dictat vt copia diffa-
matiōis ꝛ indicioꝝ ꝛ nōia testiū nobis
seu ꝓcuratori. d. Catharine exhibeat̄.
Et p̄sertim q̄ꝛ nō dubitam⁹ oīa indicia
si que sunt posse iuridice purgari. si mō
eorū copia exhibeat̄. Et ꝙ hoc sit verū
ꝓbat̄ primo ꝑ tex. l. d. c. qualr̄ ꝛ qn̄. in. §.
dȝ. extra d̄ accu. vbi de hoc est casus ad
3 literā. ¶ † Scđo hoc ꝓbat̄ ꝑ rōnē natu-
ralē nā defensio est de iure naturali. vt
in cle. pasto. de re iudi. q̄ nō est denegā-
da ēt diabolo. vt ibi no. ꝛ no. canoniste.
in. c. q̄ in ecclesiarū. extra de cōsti. ꝛ p̄ser
tim in cā criminali. vt est tex. ꝛ ibi Bar.
in. l. vni⁹. in. §. cognituꝝ. ff. de q̄ō. et l. l.
custodias. ꝛ ibi ēt Bart. ff. de custo. reo.
¶ Sȝ ille ꝯ quē ꝓcedit̄ in cā maleficiū.
ꝛ ꝑ inq̄sitionē nō pōt se defendere com-
mode nisi habeat copiā p̄dictoꝝ. s. diffa
mationis ꝛ indicioꝝ. ꝛ etiā nōia testiū.
vt dicit tex. in. d. §. dȝ. ꝙ pȝ q̄ꝛ si poneret̄
ad torturā anteaq̄ȝ daret̄ sibi copia in-
diciorū nō ꝓdesset sibi amplius defen-
sio q̄ꝛ a tortura sicut a maxillata nō pos
sit appellari. vt. l. si quis ꝓuocationē. et
ibi per glo. ꝛ doc. C. de appel. ¶ Tertio
4 probat̄ per rationē ciuilem. † Nā iudex
dȝ laborare ꝓ veritate inuenienda. vt. l.
ij. C. de edēdo. ¶ Sed pro illo cōtra quē
ꝓcedit̄ ex maleficio nō posset haberi ve
ritas nisi haberet copiā predictoruȝ. vt
dicit Bal. ꝛ Pau. de ca. l. d. l. ij. C. de edē.
ergo. ¶ Quarto ꝓbatur ꝑ rōnē a simili
arguendo de causa ciuili ad cām crimi
nalē sic vbi maius est periculū ibi cau-
tius est agendū. c. vbi periculū. de elec.
lib. vj. ꝛ in. l. j. in fi. ff. ad carbo. Sed ma-
ius periculū est in causa criminali q̄ȝ in
cā ciuili. q̄ꝛ quo ad illum cōtra quē pro-
cedit̄ tractat̄ de maiori preiudicio re-
spectu condēnationis. Sed in casu ciui
li dȝ dari copia libelli ꝛ capitulorum et
nōia testiū vt possit se defendere. vt. l. j.
§. edēda sunt oīa. ff. d̄ edē. ꝛ. l. ij. C. eo. ꝛ. l.
j. et aut̄. offerāt. C. de lit. contest. cū simi.
Ergo similiter et multomagis est dāda
fame ꝛ indiciorū. q̄ꝛ illa sunt loco accu-
satiōis. vt. d. c. qualiter. ꝛ qn̄. ij. ad fi. p̄n-
cipij. ¶ Quinto ꝓbat̄ auctoritate. n̄s.

Bar.hoc tenet & est danda copia predic. incarcera.& in.l.fina.q fine.l pe.q.ff.de qoni.Et ideo tenet Gandin' magnus pra cticus in ti.utrum reo sit danda defensio. Et spe.in ti.de inquisitione.§.nunc cre damus.ver.si inquiratur.& ver.hic in glo. & in ti.de appella.§.restat victore.versi: ceterum si inquisito nolit facere copia ar
5 ticulorum ibi dicit quod si denegatur huiusmo di copia poterit ab ista denegatione ap pellari.Et idem tenet ang.in.l.si vacantia. C.de bo.vacan.lib.x.in.xxxi.col.& idem tenet Bal.in.l.si.in prin.C.de ede.& ibi etiam Pau.de ca. ¶ Idem tenet Jo.petr' de papia magn' practicus in sua practi ca in materia maleficiorum i gl.i.& in gl. sup fama publica pcedente q dicit quod aliqui iudices hoc non seruant in animarum sua
8 rum maximum detrimentum.& Ange.de are.in suo trac.malefi.i gl.in verbo quod fa ma publica pcedente.in prin.Et ita te nent doct.communiter in.d.§.ds. ¶ Sed unum est quod pot facere dubium qr Ang.de are.in.d.suo trac.in gl.in verbo ex me ro officio.& in gl.in verbo quod fama publi ca pcedete dicit quod qn iudex pcedit ex me ro officio non tenetur dare copiam predi ctorum.allegat ang.in.d.l.nemo carcerem. in.xxxi.col.& in eo se fundat.Et ideo si in casu nro pcedit ex mero officio non videtur quod sit danda copia predictorum. ¶ Sed certe istud dictum non est verum cum reue rentia tanti doctoris qui non recte consi derauit decisionem Ang.in.d.l.si vacan tia. Nam angelus ibi solum dicit quod copia dif famationis non est danda non autem dicit quod copia indiciorum nec inquisitionis nec de nominibus testium. ¶ Et ideo cum se fundet in eo qui hoc non dicit sequitur quod eius auctoritas non concludit. ¶ Et postea se correxit.Nam ang.de are.in d.gl.sup verbo quod fama publica precede te.in.vj.col.in ver.sed an saltem aliorum indiciorum ubi dixit quod lz hoc casu non sit danda copia diffamationis tamen copia in diciorum & inquisitionis est danda p not. per Bar.in.l.custodias.ff.de custo.reo.
6 et in.l.ij.§.si publice.ff de adul. ¶ Et ro differentie est licet ipse non dicat qr qn iudex procedit ex mero officio in ca sibus in quib' potest inquiri vel ex for ma iuris vel statutorum non est opus vt precedat diffamatio qr diffama tio est loco accusationis sed illa non est necessaria quando datur potestas iudici procedendi p in quisitionem.vt not.Joan. and.& doc.in.d.c.qualiter & qn. ¶ Ergo non est ne cessaria diffamatio ad procedendum per inqui sitionem & sic in ea non est fundamentum sequi tur quod de ea non est facien da vel danda copia.qr si deberet dari copia esset necesse quod ille pcederet. l.traditio.ff.de acquiren. rerum domi.Cum ergo non sit necessaria non est danda copia: facit gl.in l.vnum.in gl.magna in fi.ff.si cer.pe. ¶ Sz ista ratio cessat in indiciis cum inquisitione qr in istis versatur veritas rei & de fensio & sine istis non pos set pcedi . vt.d.§.debet. Ergo debet dari copia indiciorum & inquisitio nis. ¶ Absurdum enim esset dicere quod esset in po testate iudicis in quocumque casu dicere quod procedit ex mero officio.& ita sem per tolleret facultatem reo se defendendi quod non est dicendum per.c.cum vna via.de reg.iur.l.vj. et quia lex que mandat dari copiam indiciorum. & inquisitionis esset im posita verbis & non re bus contra.l.secundam in fi.C.eodem.de legib'. & capitulo commis.§.por ro.de elec.lib.vj.& sic lex esset frustratoria.& delu soria quod non est dicen dum. ¶ Preterea potest

8 ¶ Anno max.sua Ad istam ma teriam que pulchra et quotidia na est adde optimum practicum g a di.in tract. suo malefi. l rubri.quo mo cogno scat.de ma lefi.d.Alex. de imo.in consi.xlj.in ij.vo.& in.l. fi.ff.de qoni. doc.in.l.cu stodias.ff.de publi.iudi.

7 ℞ aliter rñderi. † q2 qñ iudex pcedit ali ꝗ instigāte nō dʒ pcedere ex mero. offō vt no. Jo.an. ℞ Ant.de bu.in.d.c.qualr ℞ qñ.ij.de appel. ꝫ in casu nostro ℞ extāt instigatores.vcʒ Dominic⁹ spazarin⁹. d.Michael.de cāpellis.d.Benedictus ℞ ciuerano cōsangui.defuncti qui porta- uerūt pbatiōes in ciuitate Verone vcʒ qui parant pbationes p quas delictuʒ pōt pbari.vt.l.j.§.incipit.ad turpi.℞ no. Bar.in.l.sena.in pn.eo.tit.Ergo sequit 3 ꝙ perinde est ac si pcedit p accusatio-
8 nē † q2 instigatores ℞ tenent si nō pbant pena turpilla.℞ in expē.vt no.Bar.in.l. j.§.incipit.℞ l.l.in senat⁹.§.an ad eos. ff.ad turpil.Ultimo p hoc etiā adduco q2 ita seruat in practica ℞ de stilo pala- tij cōiter in ciui.Padue a quo stilo non est recedendū iuxta.l.tertiā.§.fi.ff.de te sti.℞ in.l.ij.C.queadmo.testamē.aperiā- tur per Bart.℞ doc.in.l.de quibus.cum similibus.

¶Summarium super consi.lxvj.

1 Inquisitio an valeat non precedē- tibus indicijs:vl'nō data copia indicio rū:si re⁹ delictū ꝯfessus fuerit:numeris oibus sequētib⁹ per totū consilium.

2 Inquisitio lʒ substātialib⁹ careat:nihi- lominus cōdēnatio cōtra confessum se qui pōt:℞ contra defensionem substātia lium non opponentem.

3 Inquirat lʒ ꝯ vnū generaliter:vel d̄ ali quo crimine:tñ si etiā aliud crimē confi teatur de illo etiā condēnari poterit:lʒ 4 nulla indicia vel fama cōtra ipsum pro cesserint:vel contra ipsum aliquis pro- cessus formatus non sit.

4 Delegat⁹ apostolic⁹ quo casu lʒ nō to tā cām:vnū tñ articulū cōmittere pōt.

5 Verba snie in dubio intelligi debent.vt potius valeat ꝙ pereat:etiaʒ verba im propriando.

¶Consilium.lxvj.

1 IN christi no- mine amē † Teneo idē ꝙ ꝯ.p famosiss.doct.d.Ang. de ea.cōsultū est.℞ eius di cta cōfirmo.Et primo duʒ dicit ꝙ nō potest opponi de nullitate p cessus inquisitionis ℞ snie ex eo ꝙ non dicunt indicia sufficiētia pcessisse.nec copia indicioꝝ querelato tradita quo niā ipse frater Jo.condēnat⁹ confessus est delictū p tex.l.c.j.de accu.lib.vj.Et p hoc allego Ang.in.l.si vocā.l.xiij.col. in prin.C.de bo.vocā.l.x.†vbi dʒ singlr ꝙ lʒ inqsitio careat substātialib⁹ tñ pōt sequi condēnatio cōtra cōfessum.℞ ꝯtra nō opponētē defensionē substantialiuʒ per.d.c.j.Et adduco etiā ꝙ idē no.l ea. l.si vacā.in.xxxiij.col.in fi.†vbi dʒ eles gāter ꝙ licet inquiratur ꝯ vnū gñaliter vel de aliquo crimine.tamē si confitet etiā aliud crimē de illo etiā potuit con dēnari lʒ nulla indicia vel fama cōtra ipm processerint.vel cōtra ipm non sit format⁹ aliquis processus p.c.ij.de con fessis in.vj.℞ pro hoc optime facit ꝙ no Jnn.in.c.cū sup.ex de cōfes.℞ Bal.in.l. ℞ si ſ:uerioꝛ:℞ in vlti.col.in pn.C.de his qui no.infa.℞ flo.in.l.pinde.§.nōdum. ff.ad.l.aquil.cū simi.¶Nec pōt oppo- ni ꝙ indicia nō precesserūt.vel eoꝝ co- pia data nō fuerit.tū q2 vere pcesserūt tum etiaʒ q2 nō fuit opposita nec copia petita.vt est tex.cum glo.℞ ibi doc.in.c. ij.de accu.lib.vj.℞ hoc tenet Ang.in.d. l.si vacan.in.xiij.col.in prin.ver.etiam fallit vbi inquisitio.℞ no.doc.in.c.quali ter ℞ qñ.ij.§.dʒ.de accusa.Et ꝙ de ꝯsue tudine hoc nō seruet tenet Ang.in.d.l. si vocā.in.xxxv.col.ver.pcedit autē in causa inquisitionis.Nec pōt dici nulla 4 dicta snia condēnatoria.ex eo † ꝙ dele gatus apostolicus cōmiserit torturā ex tra diocesim in qua deputatus est:q2 lʒ totā causam cōmittere nō potuisset.vt l c.statu.§.nullius.de rescri.lib.vj.Tamē vnū tantū articulū bene potuit cōmitte re.vt dicit ibi glo.in ṽbo vires suas.et ita tenet Archi.℞ Dominicus ibi in fi.℞ in.d.c.statu.§.j.℞ sequunt alij doc.℞ no. l.c.cū Bertold⁹.extra de re iudi.¶Pre terea cū in diocesi nō esset locus tortu- re fuit iusta causa committendi in alia diocesi ppinqua propter necessitatem. pro hoc allego ꝙ no.idem Angel.in.l. si vacantia.in.ix.col.C.de bo.vacan.lib. x.vbi dicit ꝙ propter necessitatem pōt vnus qui nō esset iudex in causa supple re ℞ officium exercere.Et licet sentētia

faciat

faciat mentionem falsi.tñ dz intelligi de falsitate omittenda.sicut in vltimo breui apostolico fit mentio ibi de hmōi falso testimonio nec prohibēdo.Sentētia ergo l dubio dz referri ad supplicationem.r commis.r ad acta vt no.in.l. secunda.C.de sentē.que sine certa quā
5 titate.†Et maxime qr verba sententie debeant in dubio intelligi vt potius valeat quā pereat etiā verba impropriando.vt est gl.notabilis in.l.r puto.§.j.ff. fami.ercis.facit.l.quoties.ff.de ver.ob. r de reg.iur.cum simi.

¶ Sommarium super consi.lxvij.

1 Inquisitio noua an possit fieri per iudicem delegatū sup nouis indicijs lata snia absolutoria:numeris omnib⁹ sequentibus per totum consilium.
2 Attestatiōes sup indicijs si reiecte fuerint:vt nō probātes sup nouis indicijs iudex testes examinare poterit.
3 Limitata dispositio limitatum produ cit effectum.
4 Uerba:fiat iustitia:idem significant ac si diceretur:fiat quod de iure est.
5 Judex delegatus:lata sententia:officio suo functus esse dicitur.
6 Uerba ab homine prolata in dubio de primo actu intelliguntur.
7 Statuto si caueat:q oēs cause cōpromittant:si sup vna tantū cōpromissum factū fuerit:r expirauerit.vitū iterato compromissum fieri debeat.
8 Crimine expillate hereditatis an p inquisitionē procedi possit.
9 Furtū largo mō sumptū etiam crimen expillate hereditatis cōprehēdere hz.
10 Testi cui pōt opponi attētata subornatio:omni exceptione maior non est.
11 Presumptio vna tollit aliā.

¶ Consilium.lxvij

In christi noīe amē.†Circa primū dubiū an stante sententia absolutoria pdicta possit de nouo p potestatem nouum inquiri r procedi criminaliter actione furti seu crimine expillate heredi contra.m.Franciscū r noue probationes r indicia criminis iudicio contra eum recepi possint an
1

vero ob.exceptio rei iu.Si potestas qui primo pcessit per inqsitionē r nūc vult ingrere esset iudex ordinari⁹ partium. r esset causa de qua posset de iure.vl ex forma statuti procedere criminaliter a pn p inquisitionem dicēdū esset qd posset inquirere.vt in terminis no.Sali. in.l.de tormē.in pe.q.C.de qō.vbi dīt q si attestatiōes sup indicijs fuerūt reiecte.vt nō probātes sup nouis indicijs poterit iudex testes examinare p ea q not.Odofre.r Jo.de are.r Cy.ibi in fi. vbi dicūt q tormēta repeti possunt propter noua indicia emergentia.vt.l.vni. ff.de questionib⁹.r ibi plene per Bar.r per Salt.in.l.si quis.C.de custo.reorū. r Bal.in.l.obser.circa ptin.c.quorū appel.non reci.Et lz dicatr in dicta snia absolutoria simpliciter nō esse pcedendū vel inquirēdū occasiōe predictorum que obiecta sunt.tñ credo q debeat intelligi vigore indiciorū.que non sunt probata vt.z.in ea sententia dicitur.†qr li
3 mitata dispositio limitatū pducit effectū.l.in agris.ff.de acqui.re.do.nec reseruatio iuris agendi ciuiliter facta in d.snia iuxta.l.beblius marcel.in fi.ff.de pac.do.r Bal.in.l.j.l antep.col.q̄ accu. non pot.tollit quin intelligat etiā reseruatū ius iterū inquirēdi pter noua indicia superueniētia:qr casus omissus hr p omisso r remanet in dispositione iuris cōis.l.si cum dotem.in fi.ff.solu. ma.cū ibi no.r in.l.cōmodis.ff.de lib.r posthu.r in.l.si extrane⁹.ff.de cōdi.ob cau.Sz iste non est casus noster qr potestas Ferrarie nō est iudex ordinarius 3.m.Frāciscū qui est de argēta lz ptās argētin⁹.Sz ptās ferrari.fuit iudex delegat⁹ l hac cā p Jllu.du.mutine r marchionē Ferrarie:cui cōmissa fuit cā in hec vba.Jllu.d.noster Dux rc.committit potestati Ferra.q audiat et iustitiā faciat:p que verba princeps videt mādare duo.Unū vt seruet iuris ordinem aliud vt iudicet:qd est de iure.vt dicit Ang.l aut.de heredi.r fal.§.exheredi. r hoc vltimum intelligatur vult Bal.in
4 c.cū.venissent.de testi.vbi dīt q ista verba fiat iustitia significant idē ac si diceretur fiat quod de iure est alle.l.bonaš

des.ff.depositi.⁊ idē vult Bal.l.i.iusti.ff. de iusti.⁊ iur. In tantū q̄ lȝ habeat po-
testatē decidēdi: vt no.Domi.in.c.qm̄ p̄ 8
illū tex.de immu.eccle.l.vj. Tamē non
poterit condēnare extando Padue: q̄r
istud nō est de iure vt not.Bald.in.l.ne-
mo C.de sen.⁊ inter.omniū iudi. Uiden
duȝ est ergo an p̄tor ferrarie delegat⁹
cū semel p̄nūciauerit p̄batiōes ⁊ iura
pducta nō esse sufficiētia ad inquiren-
dū ꝯ.m.Franciscū.⁊ cōsequēter nō esse
procedendū nec inquirendū criminal'r
ꝯ ipsum occasione predictoꝝ que obie
cta sunt dicaᵭ esse functus officio suo:
ita q̄ nō possit ampli⁹ audire ⁊ iusticiaȝ
facere. ⁊ ego teneo q̄ sic p.c.in literis.
⁊.c.venerabili.⁊.c.signi.ex de offi.deleg.
⁊.l.iudex post꜒.ff.de re iudi.in quibus
dr̄ q̄ iudex delegatus lata snīa dr̄ esse
functus officio suo q̄ intelligiᵭ qñ snīa
ē lata sup principali: sec⁹ si sup instātia
vt no.Spe.in tit.de iurisd.om.iudi.§.de
serui.ver.q̄ si ppō.⁊ Ange.in.d.l.iudex 9
post꜒.⁊ pbaᵭ ratiōe.q̄r v̄ba ab hole pla
ta ī intelligunᵭ in dubio de p̄io actu.l.
boues.§.h̄ sermone.ff.de ver.signi.et.l.
stip.ff.de iu.do.sec⁹ si sint plata a lege.
l.veluti.§.hec vox.ff.de edē.⁊ aut.sȝ ꝑ-
uis.C.de rei vxo.ac.⁊ hoc vult Cy.in.d.
§.hec vox.quē refert ⁊ sequiᵭ Bal.in.l.si
vt pponis.in vlt.col.C.quo ⁊ qñ iudex.
⁊ l.d.§.hec vox.ibi Bal.infert ad.q.si sta-
7 tu.cauetᵭ q̄ oēs cause cōpromittuntur:
⁊ super vna tamē factū est cōpromissuȝ
⁊ expirauit.vtrū iterato debeat fieri cū
pro.⁊ tenet q̄ nō: q̄r ista verba proferun
tur a lege de cui⁹ materia est dispone-
re: nō solū sup vno casu: sed ēt quoties
opus est.d.l.veluti.§.hec vox.ff.de edē.
Sed in casu nostro verba cōmissiōis
fuerūt prolata ab hole ⁊ nō lege.ergo
de p̄imo tātum actu intelligenda sunt
per p̄dicta: ⁊ presertim cū hmōi rescris-
ptū sit stricti iur.q̄r est in derogationeȝ
iurisdictiōis ordinarie vt p̄toris argenti
ni: ergo stricte debet intelligi de p̄imo
tantum actu ad hoc vt minus ledat iu-
risditionem ordinariam: vt habetur in
c.cum dilec.⁊.c.signi.⁊.c.rodul.extra de
rescriptis. ¶ Et predicta sunt vera sine
dubio si peteret inquiri de furto p̄ p̄te-
torem ferrarien.delegatū quia sentē-
tia absolutoria loquiᵭ de furto simplici-
ter. ¶ Sed dubium posset esse nunq̄d
saltem posset procedere p̄ inquisitionē
sup crimine expillate heredi.⁊ videtur
q̄ sic.quia super illo non v̄r esse aliquo
modo iudicatū cū aliud sit furtū aliud
sit crimen expillate heredi.vt patet ex
diuersitate tit.qui habētur.ff.⁊.C.p̄sers
tim cū snīa sit stricti iur.l.quicq̄d astrin
gēde.ff.de verb.obli.cū ibi no. Tñ ego
credo q̄ idē sit in crimine expillate he
redi.qd̄ i furto dictū est: q̄r q̄rela scā est
de furto ꝯmisso tp̄e q̄ infirmus erat Lu
douicus ⁊ post ei⁹ mortē. Nam si ille q̄
rela que loquiᵭ de furto facto post mor
tē Ludoui.intelligiᵭ de hereditate que
vt dr̄ circa vnū mensem verba snīe que
loquūtur de furto debent intelligi etiā
ꝯ crimine expillate hereditatis cū snīa
intelligi debeat secūdū petitionē.l.vt
fund⁹.ff.cōi diui.⁊.ff.de fideicō.lib.⁊.c.
licet.de simonia. Et p̄tertiȝ cum furtū
largo modo sumptū comp̄ehēdat etiā
crimen expillate hereditatis: vt no.per
gl.⁊ Bal.in.l.de his.C.de fur.⁊ in.l.si te.
C.de his qui no.infa. Et ita etiā intelli-
gi dȝ supplicatio que loquitur de furto
facto vt dr̄ in vita ⁊ in morte. ¶ Circa
q̄.dubium an stātib⁹ probationib⁹ par
tis ⁊ iustificationib⁹ factis p̄ parte ma-
gistri Frā.contra indicia abducta cons
tra euȝ tollanᵭ probationes ⁊ indicia p̄
dicta: ita vt dici possit q̄ sententia abso-
lutoria lata in fauoreȝ sui fuerit: ⁊ sit iu
sta ⁊ equa ⁊ recte ⁊ bene lata. Et pro de
claratiōe huius aduertēdū est q̄ in sup
plicatiōe quā fecerūt heredes Ludoui
ci cōtra Frā.tria principaliter opponū
tur. ¶ Primū q̄ Frācìscus fregit sera-
turam ostij domus in quo erāt libri ras
tienum salis: ⁊ fregit murū a p̄te poste
riori dicte domus de nocte. ¶ Secūdū
q̄ ipse abstulit furto libros rōnis salis
de dicta domo ⁊ eos combussit. ¶ Ter
tiū q̄ furto subtraxit magnā quātitatē
salis de dicta domo de nocte tam tem-
pore infirmitatis Ludouici q̄ post ei⁹
mortem. ¶ De p̄imo nihil penitus est
probatum: vnde super eo nō est insisten
dum. ¶ De secūdo loquitur Leguo de

imola qui dicit qd cu interrogaret.m. Fran.quomodo faceret si quererent li bros heredi.Ludouici.ipse Fra.respos dit:lassa pur cercare io non ho paura che se trouir:p che li ho brusati i modo che no se trouarā.Et idē ipse dt in alia sua depositione.z dicit audiuisse nemi ne psente in apotheca ipsi^9.m.Fracis. Sz dictu hui^9 Lapi de imola reprobat per attestationem Domenexelli qui de ponit q Lapus voluit subornare ipsuz Domenexellu promittedo nomine he redu Ludouici si volebat testificare q dict^9.m.Fra.subtraxisset dictos libros qui hoc facere recusauit:qz nihil scie bat.arg.l.ob carme.§.fi.cu ibi no.ff.de testi.z per no.in.c.nostra.extra de testi. pticta.l.falsam cu ibi no.in.c.fi. ex fal sis instru.et per not.in.l.scrip.C.de fi de instru.facit.l.j.§.pe.ibi nisi suborna tus accusa.ff.ad turpil.z.l.aliu propter ff.de accu.z.l.fin fi.ibi delatore subor nauit.ff.de iure patro.Unde pper ista subornatione quam facere voluit dict^9 Lap^9de imola sibi no est credendu.†qz cu sit vnic^9 testis z no omni exceptione maior ex quo pot sibi opponi de illa at tetata subornatione[a]:vt no.glo.in.c.j. extra de psangui.z affi.z insti.de inuti li.stip.§.ite verboru.sequit q no facit et indicium:vt no.Bar.in.l.maritus.ff.de qo. ¶De tertio vero sc3 de subtractio ne salis fuerut examinati primo septez testes:quoru sex dicut aliqd audiuisse q dict^9.m.Fra.accepit de sale existete in diuersis locis z ad domu sua expor tari fecit.septim^9 que est dna Bartho. nominata lapasqua.dicit q intellexit q.m.Fran.celauit in quoda tinatio sal. z sub certis fassinis zc.Sed primus te stis est Lapus de imola cui non est fi des adhibenda:qz voluit etiam subor nare Domenexellum vt deponeret q m.Fran.habuisset dictu sal:z q here des Ludouici pollicebant sibi quinqua ginta lib.tantu z sic voluit eu suborna re de hoc z de cobustione libroru:vt su pra dixi.ergo fides no est adhibenda p ea que dicta sunt.Scds est zilibertus q dt q vidit dictu.m.Fra.q faciebat one rari vna nauim salis de cosono fossati zaneli ante morte Ludo uici:z du ei dixisset quid faciet Ludouic^9 q no vi debit ratione sua z ipse rndit.Jo teneto mellor coto che sel gie fusse Lu douico.Et dixit etiaz q post morte Ludouici vi dit.m.Franciscu vedere sal multis terrigenis et fore sib^9.Et ide videntur dicere alij testes exami nati cotra dictum Ludo uicu.¶Ite sunt aliq te stes q dicut q magister Fra.erat paup post mor te vero ludouici est effe ctus diues.z q de hoc e publica vox z fama.Sz certe iste pbatioes seu p sumptioes eludutur p p batioes z psumptiones 11 Fiias z vrgentiores.Qz vna psumptio tollit alia l.no solu.§.de viro.ff.de rit.nup.z.l.diu^9.ff.de in integ.resti.z.c.literas .d presum.Qd aut sint alie plures presumptioes z meliores pbat.Na pri mo pbatu est qd ipe ma gister Fran.fuit z est bo nus z legalis mercator: vt dicut plures testes er go in dubio p eo psumit l.non oes.§.a barbaris. ff.de re milit.z no.plene per Badi.i suo trac.ma lefi.in tit.de presumptio nib^9 z indicijs dubitatis quibus procedit ad tor turam.¶Ite qz proba tuz est q habuit sal.ipi^9 Ludouici ad vendendu vn no psumit furto sub traxisse.l.merito. ff .pro socio.¶Ite qz palaz ac cepit dictu sal.z palam vendidit.Unde no psu mit in dolo fuisse.l.fi.ff. d rita nup.z.l.pupillus.

a ¶Subor natione.Ut de ad hoc d.alexa.de imo.in cosi. iij.z in cosi. xcij.in.iiij. volu.Bart. in.l.j.§.j.ff. de fal.et in l.diuus.de re iudica. doc.post gl. in.l.ob car men.§.fi.C. de testi.

§.pe.ff.de aut.tu.z.l.nō intelligit.§.siqs palā.ff.de iur.fi.cū similib⁹. ¶ Itē qz il lud sal in parte erat dhi Malatcste dhi Cosme.vñ q̄tū ad Ludouicū nihil spe ctat:qz p̄t ei dici quātū ad te ptinet libe ras edes h̄re.l.loci corp⁹.§.z petit.ff.si ser.vē. ¶ Itez qz in dicto sale magister Ambrosius d̄ Mariscalcbis habitator Mirādule haberet societatē in dcō sale p duab⁹ ptib⁹ de trib⁹ cuz dicto Ludo uico.Vñ nō ɔpetit filiōs dicti Ludouici ius agēdi vel q̄relādi ɔ dictū magistrū Frācis.p no.in.l.ille.z §.si de testa.ff.ad trebe. ¶ Itē qz dict⁹ magister Frācisc⁹ habet cirographa de denariis solutis p magistrum Frācis.z de hoc extāt scri pta manu propria scripta. ¶ Itē qz.d. magister Frācis.erat diligēs z idustrio sus in arte speciarie z lucrat⁹ ē ex apo theca a.M.cccccl.citra vt dicūt testes: z sic nō ē verū q̄ sit lucrat⁹ a morte Lu douici q̄ fuit de.M.cccccl.facit qd̄ nota. in.l.cū oportet.l p̄nc.ff.de bonis q̄.libe. ¶ Itē qz probatū est q̄ mercatores sa lis pdiderūt cōmuniter de sua mercan tia.z ideo nimirū si dict⁹ Ludouic⁹ po tuit etiā perdere.ar.a.solitis.l.j.cū gl. C.de arbi.z p arg.a cōmuniter acciden tibus.l.certa conditio.§.si nummos.ff. si cer.peta.Itez quia est presumptio cō tra filios dicti Ludouici qui voluerunt subornare Domenexellū mediāte La po.de imola:vt dictū est.s̄.l.nō oēs.§ a barbaris.ff.de re milita.l.q̄ semisses.ff. de vsu.et.l.vl' vniuersorum.ff.de pigno. actio.Unde cum iste presumptiones q̄ faciunt pro magistro Fran.sint plures z meliores z vigētiores:sequitur q̄ fa ciunt cessare alias presumptiones si q̄ sunt cōtra ipsum p.d.l.nō solū.§.de vi ro.ff.de ritu nuptia.et.c.literas.de pre sump.cum simili.Et ideo teneo q̄ fue rit bene iudicatū p dicto magistro.Frā. videlicet q̄ nō fuerūt indicia sufficiētia cōtra ipsum. ¶ Laus deo.

¶ Summarium sup.cōsl.lxviij.

1 ¶ Incestum cōmittens cū matertera ex alicuius statuti forma qua pena pu niri debeat:z de talis statuti intellectu: q̄n penā imponit:an de mortis pena in telligatur:numeris omnib⁹ sequētibus per totum consilium.

2 Linea in collaterali linea ascēdēs z de scendens reperitur.

3 Ascendētes z descendētes proprie sunt illi:qui p lineā directā ab eodez stipite descēdūt:sicut est pater:vl' mater:auus vl' auia:proauus vel proauia:aliū autē ex trāsuerso dicuntur.

4 Ascendētium z descendētiū appellatio ne in materia statutorū maxie penaliū nō veniunt nisi illi qui sunt ex linea di recta:nō autem ex linea trāsuersali.

5 Dictio vero ē de sui natura aduersati ua precedētib⁹ z in facto z in iure.

6 Verbaq̄ue in statutis cōtinētur.cū sint pluralis numeri:in vno tm̄ statuto veri ficari non possunt.

7 Mandat aliqū.quis fieri aliqd scdz ali quā cōditionē vel modum:z postea con ditionem:vel formam:vel modum non exprimit.

¶ Consilium lxviij.

1 In christi nōie Ac inuocata spiritus sancti gratia. Contra barto.de go bis et Mariam eius mater teram ex parte patris tantum proces sum est super crimine incestus quia di citur confessi sunt se inuicem carnali ter cognouisse. Dubiū nunc oritur que pena debeant puniri an pena mortis vel alia mitiori pena. Et istud dubiū p̄n cipaliter oritur vigore statuti brixie sub rubrica de pena capientis mulierez ho nestaz q̄ incipit pro incestu vero,vbi di citur q̄ pro incestu vero cū aliqua mu liere cōmisso cum ascendentib⁹:vel de scendentibus sorore vel nouerca q̄ est vel fuit vel vxore fratris mare vel femi na vltimo supplicio puniātur. In aliis vero incestibus puniātur pena adulte rii que in statutis Brixie continetur:si ue maritū habuerit mulierē siue non. ¶ Nam vigore dicti statuti ex duplici capite videtur q̄ debeāt puniri vltimo supplicio. ¶ Primo ex p̄ma parte l que loquitur de incestu commisso cum ascē dentibus.nam Bar.videtur commisisse incestum cum ascendente.videlicet cū sua matertera idest sorore matris q̄ ...

citur etiā esse de linea ascēdēti median
te psona matris sue:et qꝛ etiam in linea
collaterali reperit linea ascēdēs ꝛ de-
scēdēs:vt est glo.nota.in.§.duorū.que
incipit ē magna matertera.Isti.de nup.
ꝛ insti.de gradi.in.§.iij.gradu.in verbo
ex trāsuerso.Ergo videt ꝙ vltio suppli
cio sint puniēdi ꝙ vltimū suppliciū inter
ptat mors.l.ꝗ vlti.ff.de penis.ꝛ no.gl.
in.l.pe.in vbo supplicio in pn.ff.de con
di.ob cām. ¶ Ex secūdo etiā capite eius
dē statu.in ver.in aliis vero incestibus
videt idem pbari etiā si dictꝰ incestus
nō fuisset cū ascēdēte vel descēdēte:qꝛ
dꝫ puniri de pena adulterij ꝗ i statutis
Brixie cōtinet:sꝫ scdm statutum Brixie
sub rubꝛ.de pena mulieris habētis ma
ritū cōmittētis stuprū siue adulteriū qd
incipit.Ad hoc vt honestas emplict ꝛc.
mulier cōmittēs adulteriū capite puni
tur ita ꝙ moriat.Ergo eadē pena vide
tur imposita cōmittēti incestū inter col
laterales:ꝛ sic i ol casu videt ꝙ sint am
bo puniēdi pena mortis. ¶ Sꝫ in Zriuꝫ
videt posse dici qd imo non debebāt pu
niri corporalr.sꝫ alias pecuniariter.et
hoc vigore statuti Brixie sub rubꝛi.nul
lus corporalr nisi.l.municipali cauea-
tur:vt dꝛ etiā in nigro statuti vbi dꝛ nul
lus corporaliter puniat nisi lege muni-
cipali caueat:sꝫ als pecunia puniat ar
bitrio dñi potestatis ꝛ eius curie inspe
cta cōditione persone ꝛ qualitate deli-
cti.Sꝫ in casu nostro nō reperitur.l.mu
nicipali Brixie cautū ꝙ in casu nostro
ꝗs puniat pena corporali vt ostēdā.er-
go nō corporaliter sꝫ pecuniariter tātū
debēt puniri.Et ꝙ statuto ciuitatis Bri
xie nō bene caueatur:vt in casu nostro
quis ꝯdemnet ad mortem pbat.Nam
de materia incestus nō fit mētio nisi in
d.statuto qd incipit pro incestu vero:qd
statutū nec in prima sui parte nec in se
cūda loquit i casu nostro.Nā in prima
nō est dubiū qꝛ loquit de incestu cōmis-
so cū ascēdētibus ꝛ descēdētibus ꝗ in-
cestus p glos.in autē.de incest.in pnci.
seu.§.primo in verbo illicitos appellat
coitus nefarius tamē incestus est:vt p
bat in.l.fina.in principio.ff de ritu nu-
ptiarū.Sꝫ hoc nō fuit cōmissus cū ascē
3 dētibꝰ ꝛ descēdentibꝰ.† qꝛ proprie ascē
dētes ꝛ descēdētes sunt illi ꝗ descēdūt
ab eodē stipite p lineā directā sicut est
pr vel mater auus vel auia proauꝰ vel
pauia.alij dicūtur ex trāsuerso:vt insti
tu.de gradi.in princ.cū seq §.vsqꝫ ad.§.
hactenus.ꝛ in.l.prima in pnci.de gradi
4 bus. ¶ †Et appellatione ascendētiū ꝛ
descendentiū in materia statu.maxime
penalium nō veniūt nisi illi qui sunt ex
linea directa nō autē ex linea transuer
sali vt patet ex pdictis.coniuncta.l.ter
tia.§.hec vba.cū ibi not.ff.de neg.gest.
ꝛ.l.pma.§.is ꝗ autem.ff.de exercito.ꝛ.l.
cōstitu.ff.ad municipa.cū similibus.Et
istud nō hꝫ apud me dubiuꝫ aliqd ideo
in hoc vlteriꝰ me nō extēdo. ¶ In secū
da vo pte est maius dubiū:qꝛ cū se refe
rat ad penā adulterij ꝗ statutis Brixie
cōtinet videt esse certa ꝛ determinata p
statu.scilꝫ pena mortis:vt supra in prin
ci.dixi:qꝛ potuit id aliquid esse certū p
se vel per relationē ad aliud.vt.l.certū.
cū ibi not.ff.si certum petatur.cū simili
bꝰ.Sed tñ si recte cōsiderētur verba di
cti statuti loquētis de icestibꝰ nō videt
posse cōmode referri ad illud statutum
Brixie:qd loquit de pena mulieris cō-
mittētis adulteriū qd pbari posse vide
tur:qꝛ statutū qd loquitur de incestu vo
luit facere differētiā inter incestū cum
ascendētibꝰ ꝛ descēdētibꝰ ꝛ cū sorore et
nouerca ꝛ vxore fratris.Et incestū com
missuꝫ cū aliis psonis:qd patet in ver.
5 ibi in aliis vero incestibꝰ.† qꝛ illa dictio
vero est de sui natura aduersatiua pce
dētibꝰ ꝛ in facto ꝛ i iure:vt.l.sed si lege.
in princip.ꝛ ibi nota.ff.de peti.heredi.ꝛ
in.l.ꝗ vsumfructum.ff.eodem.ꝛ in.l.hoc
amplius.in.§.ꝛ his.ff.de damno infec.
ꝛ ibi hoc not.Barto.ꝛ not.gl.ꝛ doct.in
l.secūda in ver.sꝫ fortius.ff.ne quis eū
ꝗ in ius est vi exi.ꝛ glos.ꝛ Barto.ꝛ alij.
in.l.quasi.in principio.ff.de lega.primo
ꝛ glo.in.l.acti.in.§.plane.ff.d in lit.iur.
idem nota.in.ca.secundo de reb.eccle.
non alie.in.vi.ꝛ Joan.andre.Archi.et
Dominicus in.c.concerta.de appel.in
vi.cum similibus.Sed si referretur ad
illud statutum Brixie ad me delatum
quod loquitur de pena imponenda mu

lieri que cõmisit adulteriũ nõ diuersifi-
caret in iure a p̃cedẽti casu:sʒ etiã esset
idẽ casus cũ p̃cedenti:qꝛ in vtroqꝫ casu
imponeret̃ pena mortis:qđ nõ est dicẽ
dũ nec videt̃ esse de mẽte statuentiũ.si
eñi statuẽtes voluissent:vt imponeret̃
eadẽ pena mortis ꝓ quolibet incestu
nõ fecissent differẽtiã inter incestũ com
missum cũ ascẽdentib⁹ ⁊ aliis cõtentis
in prima parte ⁊ aliis incestib⁹:sicut fe
cisse videt̃ur ꝑ illa verba.in aliis vero
incestib⁹.⁊ sic illa differẽtia non dʒ esse
apposita frustra ꝑ.l.iij.§.⁊ lege.l verbo
frustra.ff.de iureiurã.⁊.l.si qñ.ff. de le
ga.j.et.c.si papa.de priuileg.lib.vj.nec
debẽt accipi cõtra suũ ꝓpriũ significa-
tũ.l.nõ aliter.de lega.iij.maxime cum
sint verba statuti penalis ꝑ.l.cũ quidã.
in fine.ff.de liberis ⁊ posthumis.⁊ capi
tu.odia.ff.de regulis iuris libro sexto.
⁊ per.l.interpretatione.⁊.l.si preses.in
fin.ff.de penis.cũ similib⁹.¶ Preterea
ꝙ illa verba nõ referant̃ ad statutũ p̃di-
ctũ Brixie de adulteriis ꝓbat̃ alia ra-
tione:qꝛ in fine illius statuti de incesti
bus dr̃ que pena in statutũ Brixie cõti
net̃.⁊ sic loquit̃ de statu Brixie loquẽ-
tis de adulte.in plurali numero:sed nõ
reperitur nisi vnũ tãtũ statutũ p̃dictũ.
6 †Ergo illa verba q̃ in statutis ↄtinẽtur
cũ sint pluralis numeri nõ possint i vno
tm̃ statuto verificari.l.fina.ff.ad trebel.
⁊.l.vbi numerus.ff.de testi.cũ similib⁹.
¶ His itaqꝫ duab⁹ rationib⁹ videt̃ con
cludendum ꝙ statutũ de incestu nõ pos
sit referri ad predictũ statutũ Brixie lo
quẽs de adulterio qꝛ verba statuti refe
rẽtis nõ cõueniũt ad p̃dictũ statutũ de
adulterio ad ꝙ dicit̃ facere relationeʒ:
nec etiã mens videt̃ cõuenire:ergo non
debet conuenire legis dispositio.l.hos
accusare.§.oĩbus.ff.de accusa.⁊.l.quar
ta.§.toties.cum ibi not.⁊ Bart.⁊ alios.
ff.de dãno infecto.¶ Sʒ si dicit̃ ad q̃ sta
tu.videt̃ se referre dictũ statutũ loquẽs
de incestu põt dici qđ ad nulluʒ statutũ
Brixie põt referri per predicta.⁊ si dicit̃
tur quare refert se ad illa statuta q̃ non
reperiunt̃:maxime imponẽtia diuersaʒ
penã inter primũ casum ⁊ sm̃ statuti lo
quẽtis de incestu potest dici ꝙ illud po

tuisset vt arbitror per errorem statuen
tium:qꝛ in ista materia de cõmittentib⁹
stupruʒ adulteriũ ⁊ incestuʒ ⁊ raptũ mu
lieris statuẽtes Brixie voluerũt habere
statuta ciuitatis Padue pro sua melio
ri declaratione sicuti etiã romani mise
runt nuncios in greciam ad accipiẽdũ
leges ciuitatis Athenarum ⁊ ciuitatis
Lacedemoniorũ ⁊ addiderũt ⁊ mutauẽ
rũt prout eis visuʒ fuit:⁊ sic origo iuris
ciuilis ab institutis duarũ ciuitatũ sci-
lʒ Athenarũ ⁊ Lacedemonioruʒ fluxis
se videt̃ur:vt dicit imperator.insti.ð iu-
re natura.gẽ.⁊ ciui.§.⁊ nõ intelligãtur.
¶ Nã statuentes illa statuta Brixie ac
ceperũt illud statutũ qđ loquit̃ de ince
stu de ꝟbo ad verbũ.⁊ illud bñ ⁊ cõgruẽ
ter referebatur in scđa ꝑte ad statuta.
Padue loquẽtia ð pena adulterij:quia
plura erant ⁊ sunt statuta ciuitatis Pa
due loquẽtia de pena adulterij q̃ est pe
na pecuniaria:vt pʒ i statu.qđ icipit sta
tutũ cõdituʒ.M.cccxcvj.Si mulier ali-
qua ⁊ i alio statu.sequẽti.Incipiẽte po
testati dñi Jacobi de facigenib⁹ de mu
tina:⁊ in alio statu.quod incipit per ali
quã mulierẽ vxoratã in ꝟsi.si vero p̃di-
cti:vel aliqđ predictorũ ⁊c.Sʒ postq̃ ve
nerũt ad statuta loquẽtia de pena adul
terij:fecerũt nisi vnũ imponẽs penã ca
pitis mulieri cõmittẽti adulteriũ ⁊ nõ
aduerterũt.ꝙ stãte isto vno statu.de pe
na adulterij illa vltima pars statuti de
incestu nõ poterat referri ad illud statu
tũ solũ:sicut poterat statutũ Padue.Et
ideo existimãdũ est ꝓpter p̃dicta qđ er
ror fuerit in illa parte vltima statuti se
referre ad statuta loquẽtia de pẽa adul
terij.vt supra declaraui.¶ Cum ergo il
la ratio nõ possit referri ad statuta Pa
due:qꝛ noluerũt sicut cõueniẽs erat:ex
quo nõ fuerũt incorporata in volumine
statutorũ Brixie.Nec ad predictũ statu
tũ Brixie loquens de pena adulterij:qꝛ
nõ potuerũt stãtib⁹ verbis illi⁹ statuti
loquẽtis de incestu.q̃ illi nihil tm̃ cõue-
niũt:nec ẽt voluisse p̃sumit̃ ꝑ ea q̃ dicta
sũt.sequit̃ ꝙ põt cõcludi illud ꝙ solet dici
qđ potui nolui qđ volui adimplere neq̃
ui.l.minimum.C.si qs alteri vel sibi.⁊ ca-
pitu.cũ sup eo.extra de officio delega.

Et sic qd illa relatio nõ .põt sortiri ef fectũ aliquẽ ppter illũ errorẽ quẽ pre sumũt interuenisse pbandi rẽ aliter nõ posse procedere: maxime salua ratione recti sermonis.l.plautius.ff.de auro et argen.lega.z.c.ad audientiã.j.cum ibi no.extra de rescrip. Nec est mirandũ
7 si potuit ille error interuenire.† qz aliqñ quis mandat aliquid fieri scdm aliquã cõditionẽ vel modũ z postea non expri mit cõditionẽ vel modũ vel formã.vt ẽ tex.in.l.pe.que incipit si testamentũ.C. de insti.z subsi.sub cõdi.factis. Et qñ fit relatio ad aliud z illud ad qd fit rela tio nõ apparet nec relatio fit certa: tũc nisi pbet qd cõtinebat illud ad qd fit re latio.illa relatio etiã dispositiua nihil operat: vt est tex.in.l.si nõ designata.C. de falsa causa inserta leg.z institu.de le gatis in §.sed si vxori.versi.sed si quam nõ acceperit.z probatur in.l.si sic lega tũ.§.j ff.de leg.j.cum simi. Unñ ex his ɔcluditur qd illa vltima pars statuti lo quẽtis de pena incest⁹ que se refert ad statutũ Brixie loquẽtis de pena adulte rij: nõ põt nec debet ad illud statutũ ad me transmissum referri nec ad aliud. Et sic est pinde ac si nõ fuisset apposita.

Et sic casus incest⁹ int collaterales: excepta sorore z vxore fratris: de quib⁹ fit mẽtio in prima parte statuti loquen tis de incest. cẽset esse omissus respectu pene. z per cõsequens remanemus in alio statuto disponente qd nullus cor poraliter puniat nisi lege municipali sit cautũ sed pecuniariter tãtũ arbitrio dñi potestatis z ei⁹ curie: vt supra dixi.

Quapropter concludo quod dictus Bart. z Maria propter dictũ assertũ in cestum non debent puniri pena mortis 1 vel corporali: sed pecuniaria arbitrio domini potestatis brixie z eius curie.

Bartho. Cepola vero iuris vtriusqz doc. et miles.

Summariũ super consilio.lxix.

1 Domus dño an quispiam iudeus inhabitans pro ipsa domo cõbusta ex in cendio in ipsa orto teneatur: si nescitur vnde ortum habuerit: numeris omnib⁹ sequentibus per totum consilium.

2 Incendium sine culpa oriri non solet. ẜ

3 Incendium z furtum inhabitantiũ cul pa factũ presumatur: nisi casus fortuit⁹ probatus fuerit.

4 Furtum z incendium z leuissima culpa facta presumuntur.

5 Furtum plerunqz qd inhabitãtiũ cul pa fiat: iuris pſumptione procedit.

6 Iudeus domus cõductor: an pro pigno ribus combustis z furto subtractis do minis ipsorũ pignorum tenetur.

7 Prouisiõe hominis quãdo a legali ꝓui sione recessum videt.

8 Priuilegium facilius ꝙ ius cõe tollit.

9 Iudeo an ɔpetat aliqua actio: siue ius ad recuperandũ pignora: que in rerum natura reperiuntur.

10 Silua si obligetur: z ex ea nauis efficia tur: illa obligata non erit.

11 Proprietas nuda si pignori data fuerit: z vsufructus postea ei accreuerit erit idẽ si alluuione creuerit.

12 Domus si pignorata fuerit: que postea cõbusta sit: z solum area remanserit: vel ecõtra: si pignorata sit area: z supedifi catũ fuerit tã in area ꝙ in edificio obli gatio remanet.

13 Res si hypothece data fuerit: z postea fuerit mutata: eq̃ hypothecaria actio cõpetit: veluti de domo dato hypothe ce orto facto.

14 Masse argẽti in domo combusta reper te an solius iudei esse presumãtur: vel habentiũ argentum in pignorib⁹ in di cta domo.

15 Argumentum a communiter accidẽtib⁹ bonum est.

Consilium.lxx.

IN christi noie amẽ.† Circa primũ dubiuz an iudeus teneat domino domus p ipsa domo cõbu sta ex incẽdio orto ex ipsa domo: sed ne scit qũo euenerit. z prima facie vr dicen dũ ꝙ sic.† qz incẽdiũ nõ solet oriri sine culpa inhabitantiũ.l.iij.§.j.ff.de offi.p fec.vigi.z.l.sine militia.ff.de peri.z cõ mo.rei vẽ. Et sic in dubio pſumit culpa inhabitantiũ fm Bal.in.d.§.j.z Bar.in l.si quis ex argẽtarijs.§.pretor ait.ff.d eden, vbi dicit † ꝙ incendium et fur

tū presumitur factū cul-
pa inhabitantiū[a] qui de
bebant custodire nisi p-
bet casus fortuitus p di
cta iura: sȝ casus fortui-
tus nō pbat in questiōe
nr̄a ergo. Et sic vr̄ eē fun
data intētio dn̄i locato-
ris nisi hebre⁹ cōductor
pbet casū fortuitū. Et
vr̄ hoc pcedere nō solū
qn̄ p̄sumit ex culpa dn̄i
cōductoris inhabitans:
sȝ etiā si ex culpa fami-
lie sue: puta famulorum
vel pedissequarū: vt est
gl. in. l. nunqd. in prin. ff.
d incē. rui. naufra. ¶ Sȝ
tn̄ his non obstantibus
teneo cōtrariū esse de iu-
re veri⁹. p cuius declara
tiōe oportet pri⁹ animad
uertere qua actiōe velit
agere dn̄s domus cōtra
hebreū cōductorē. Nam
aut intentabit actionē
ex locato: aut actionem
legis aq̄l. Si intentabit
actionē ex locato: dico
hebreū ꝯductorē in du-
bio nō teneri: q2 ex ꝯctu
locatiōis z cōductiōis q̄
celebrat gratia vtriusq3
q̄s nō tenet nisi de dolo
z lata culpa z leui: vt in
sti. quib⁹ modis re ꝯtra-
hit obli. §. fi. z. l. si vt cer-
to. §. nunc videndū. j. et
ibi no. ff. cōmo. Sed qn̄
ortum est incendiū licet
in dubio p̄sumat culpa
inhabitantiū: vt dixi: tn̄
ista culpa indicat leuissi-
4 ma† q2 furtū z incendiū
presumitur oriri ex leuis
sima culpa: vt est gl. mul
tū no. insti. quib⁹ modis
re cōtrahit obli. §. preter
ea. in fi. quā sequit Sa-
li. in. l. que fortuitis. C. d
pigno. act. Et iō ad hoc
vt conductor non teneatur sufficit pba
re se fuisse diligētē. vt dt tex. in. l. si ven-
dita. ff. de peri. z commo. rei vē. ¶ Nec
obst. quod dixi incendium plerūq3 fieri
ex culpa inhabitantiū: q2 illud est verū
de culpa leuissima de qua nō tenet cō-
ductor vt dixi. ¶ Nec obst. qd no. Bar.
in. l. si q̄s ex argentariis. §. pretor. ff. de
edendo dū vult qd culpa inhabitantiū
presumitur nisi casus fortuitus probe-
tur: z sic vr̄ loqui de culpa punibili: q2 si
nō esset punibilis frustra diceretur cō-
ductorē debere casum fortuitū proba-
re q2 dictū Bar. saluari dȝ in cōtractu i
quo q̄s tenetur de leuissima culpa z sic
cū illa in dubio interuenisse presumat:
tenetur nisi probet se diligētissimū vel
casum fortuitum. vt. l. in rebus. in prin
ci. ff. cōmo. Sȝ cū in casu nostro teneat
cōductor tm̄ de leui z non de leuissima
sufficit pbare se fuisse diligentem: z ita
nō fuisse in leui culpa per. d. l. si vendi-
ta. i fi. Immo plus dico etiā si presume
ret fuisse in culpa leui. Ex qua teneret
per. d. l. iij. §. j. ff. de offi. pfec. vigi. tamē
posset se excusare dictus cōductor. si p
baret se fuisse diligētem: vel si teneret
etiā de leuissima excusaretur se probā
5 do diligētissimū. ¶ † Et est rō q2 q furtū plerūq3 fiat ex culpa inhabitantiū p
cedit ex presumptiōe iuris: quod hoc p̄
sumit vt. d. l. iij. §. j. ff. de offi. pfec. vigi.
z. d. l. si vendita. ff. de peri. z commo. rei
vendi. que presumptio potest tolli per
alias presumptiones contrarias: quia
vna presumptio tollit aliā. l. non solū.
§. de viro. ff. de rit. nup. z. l. diu⁹. ff. de in
integ. resti. z. c. literas. extra de presum
ptio. cū simi. z pōt tolli etiam vna p̄sum
ptio per alias coniecturas contrarias
l. nō oēs. §. a barbaris. ff. de re mili. que
cōiecture habent p probatiōe sufficien
ti. lȝ imperator. ff. de leg. j. z. l. si tutor. cū
ibi no. per gl. z doct. C. de pericu. tuto.
Et iō si cōductor pbaret se diligentem
z diligētissimū fuisse in reb⁹ suis z alie
nis. z maxime in hisq̄ spectant ad vsū
domus: tolleret illa presumptio culpe
leuis z leuissime z ita disputādo termi-
nauit solennis doct. d. Pe. de alua. de
Padua in disputa. sua que incipit ex

a ¶ Inhabitantium. a Uide ad h Bal. in ꝯsi. inci. quidā de controuersia. Alex. in ꝯsil. cxvj. i. ij. volu. Bar. i. l. si quis ex argētariis. ff. de edē. bal. in. l. si creditor. C. d pig. act. d. Alex. in. d. l. si q̄s. §. fin. ff. de edē. d. barto loci. i regul. cccxij. car. xlvij. q ponit regulā cū q̄busc ūq3 fallentiis q̄ declarant istam materiam.

ato incedio Padue. ¶ Et ex predictis etiã cõcludit nõ solũ qñ ipse solus cõductor inhabitasset tpe orti incẽdij: sz etiã si habitassent in ea: tũc solũ eius familia: sicut dicitur fuisse in casu nr̃o qz dñs cõductor nõ tenetur de facto & culpa familie seu famulorum nisi essent famuli ad ignẽ: puta ad coquinã deputati: qz tunc tenet si esset vsus opera malorũ virorũ: puta qz solerent se inebriare vel erant parum diligentes & sic deliquissent in opere ad qđ fuissent dputati. arg. l. j. §. familie. ff. de publica. & l. fi. §. seruorũ. ff. nau. cau. stabu. Et ita dz intelligi. in. l. nunqđ. in principio. ff. de incẽ. rui. nau. scđm Bartho. ibi. & idẽ tenet prefatus do mi. Pet. i dicta sua disputatio. & Angel. de aret. i suo tractatu maleficiorũ. in gl. in vbo incẽdiario. in quarta colũ. in fine & maxime si illi de familia erãt tales de qbus verisimilr cõfidere potuit dñs: qz erãt hoies diligẽtes: qz tũc dñs fami lie nullo modo tenet etiã si tpe incẽdij fuissent i negligẽtia vel culpa. argumẽ. l. argentum. ff. cõmodo. qz tũc dicit esse casus insultus qui nõ ascribitur culpe ipsius dñi. l. cũ duobus. §. dãna. ff. p socio & l. fistulas. §. fi. ff. de ptrahẽ. emptione & ita tenet Bal. in. l. j. in fine. C. p socio. ¶ Et predicta intelligo qñ ille q est de familia cõtra quẽ est presumptio vt fuerit causa ignis esset liber homo qz ille nõ posset dari pro noxa. vt institu. de noxa. § fina. Secus si esset seruus cõductoris qui fuisset in culpa: qz tunc dñs teneret: aut restorare damnũ aut dare ipsum p noxa. vt institu. de noxa. in pn cipio. & p totũ titu. ff. & C. d noxali ¶ Si vero locator domus intentaret actionẽ. §. fina. legis aquilie p dãno dato: tũc videretur esse maius dubiũ: quia in. l. aqlia venit etiaz leuissima culpa. vt. l. in. l. aqlia & leuissima. i princip. ff. ad. l. aquil. & ibi hoc not. docto. & maxime Flo. et in. l. si cui. §. de preteritis. versicu. deniqz. ff. de vsufru. Et ideo cũ in casu nostro nõ cõstet vnde habuit originẽ incẽdiũ & in dubio psumat ex culpa saltẽ leuissima inhabitantiũ: vt. s. dixi videt dicendum q cõductor teneat ex culpa familie etiã leuissime cõmissa in dãno dato ex incen

dio. Tamẽ ego teneo q immo nõ teneatur qz in dubio predicta leuissima psistet in nõ faciẽdo: vz in desidia vel negligẽtia: vt dicit glos. nota. l. §. preterea. in fi. instit. quibus mod. re ptrahit obli. Sed in actione legis aquilie nõ venit leuissima culpa cõmissa in nõ faciẽdo: sz tm̃ in faciẽdo: vt est tex. elegãs in. d. l. si cui. §. de preteritis. in versic. deniqz. ff. de vsufruc. qui glossat totũ titulũ. ff. ad. l. aqui. fm Bar. ibi. & idẽ tenet ibi Florie. & i. d. l. lege aqlia. in prin. & cõiter doc. ¶ Ergo cũ pdicta leuissima psumet interuenisse in casu nostro in pmittẽdo nõ tenetur dñs conductor. l. aquilia. Immo plus dico q etiã in casu q de iure ciuili teneretur pro culpa leuissima: tñ in foro conscientie nõ teneretur ad emendationẽ dãni: sed penitentia esset ei iniungenda nõ pena de dãno. arg. xv. q. j. inebriauerũt: vt sing. dicit Inno. in. c. sicut dignũ. de homici. quẽ sequit Floria. in. l. si seruus seruum. §. si fornicarius. in princi. ff. ad. l. aql. ¶ Preterea dico q etiã si culpa leuissima in faciẽdo interuenisset ex parte familie libere: tñ ipse cõductor caput familie q in domo nõ aderat tẽpore orti icẽdij nõ tenet ex facto familie: qñ nõ pcessisset ab aliquo in officio suo deputata: puta a coco & familia erat talis de quo verisimiliter dñs debebat cõfidere qz nõ erãt soliti similia facere vł esse negligẽtes p ea que. s. dixi. ¶ † Circa scđm an teneat hebreus cõductor p pignoribus cõbustis & furto subtractis dñis ipsorum pignorũ põt fieri in eadẽ decisione q statim in precedenti dubio facta est. Nã cũ iste cõtractus pignoris celebratus fuerit gratia vtriusqz. & sic nõ teneatur hebreus creditor p pignoribus: nisi de dolo & lata culpa & leui & nõ de leuissima: vt est tex. insti. quibus mo. re ptrahit obliga. §. fi. & in. l. si cũ vẽderet. §. fi. cũ. l. sequen. ff. de pig. act. et probat in. l. si vt certo. §. nũc vidẽdũ. j. ff. cõmo. Sequitur q de pignoribus incendio cõbustis nõ tenetur per ea que dixi in precedenti dubio: est etiã rõ quare nõ tenetur de pigno. cõbustis quia eam diligẽtiam adhibuit in dictis pignoribus quã adhibuit in rebus suis que cõbuste simi

liter fant: vt pbatur p tex.in. l.ea igit.q sequitur.l.si ven.ff.de pig.actio. ¶ Sed unum facere posset dubiū circa pignora incendio combusta: qꝛ dictꝰ iudeus hꝫ capitulū cū ciuitate q si aliqꝰ pignꝰ pꝑter casum domus combureretur nō 11 teneretur: sic per dictā pꝛuisionē spālem in vno tantū casu a contrario sensu vr q in aliis casibꝰ voluerit se obligare. vꝫ si pignora cōburerent nisi p casum: sed ex culpa etiā leuissima: qꝛ qui vnū dicit aliud excludere vr. l.cū pretor.in princ. ff.de iudi. ꝛ.l.maritus.C.de pcura.ꝛ.c. nōne.extra de presumptio.cū si. ¶ † Itē qꝛ per prouisionē hoīs vr esse recessum a prouisione legali.l.fi.C.de pac.ꝯuen. Sed ad istud facilis est respōsio. Nā qñ prouisio hoīs est de iure cōi nō tollit pꝛ 13 uisionem legalē in aliis que sit de iure cōi.l.iii.§.si ex ꝯuentiōe.ff.de re iudica. Secus si sit puisio hoīs: qꝛ tūc bene tollit pꝛuisionē legalē que sit de iure spāli vel extraordinariū: vt.d.l.fi.C.de pac.cōuen.ꝛ est rō.† qꝛ facilius tollit̄ priuilegium q̄ ius cōe.l.eius.militis.§.militia missus.ff.de testa.mil.vt not.Cy.in.l.ū. in.vi.q.C.de iure emphi.ꝛ Bar.ꝛ doc.in l.si cū dotē.i pn.ff.solu.matrimo.ꝛ Bal. ꝛ doc.in.l.fi.C.de pac.cōuē.ꝛ l.l.maritꝰ. C.de pcura. Et ideo cū dicta puisio facta p hebreū vt nō teneatur si pignus pꝑter casum domus cōburet̄ sit de iure cōi.ꝛ similiter prouisio alia q nō teneatur si interuenerit leuissima culpa inhabitātiū: vel sine aliqua culpa sua sequit̄ q per illā prouisionē nō vr ab alia puisione legali ꝛ ordinaria recessisse.ꝛ per ea que dixi p isto dubio. ¶ † Circa tertiū dubiū an dicto iudeo cōpetit aliqua actio siue ius ad recuperādū pignora q̄ rapiuntur in rerum natura: vt.s.in casu dicit̄. ¶ Et videt̄ prima facie dicendū q nō ex quo dicta pignora erant in cingulis ꝛ ornamentis argenteis ꝛ aureis ꝛ nūc sint deducta omnia ad massam ꝛ sic ad priorē materiā vr q sit extinctum ius pignoris.argu.l.si ꝯuenerit.§.si qs 10 cau.ff.de pig.actio.† vbi dꝛ q si obligatur silua ꝛ efficit̄ ex ea nauis illa nauis non erit obligata: qꝛ aliud est silua ꝛ sic materia.ꝛ aliud est nauis ꝛ sic materiatum. Ita vr in casu nostro ecōtra aliud esse in materiato dato pignori ꝛ in ipsa materia ad quā reducta est per incēdiū: sic qñ massa nō vr fuisse obligata. ¶ In cōtrariū vr probari in.d.l.si cōuenerit.§.si nuda.† vbi dicit̄ q si nuda proprietas pignori data sit ꝛ vsusfructus postea ei accreuerit pignori erit idē si alluuione creuit qꝛ illō incremētū cedit pignori. Et ad idē est tex.i.l.si fundꝰ.in pn.ff.de pigno. ¶ Itē probat̄ in.l.domo.ff.de pigno. actio. et in.l.paulus.§.domꝰ.ff.de 12 pigno.† vbi dꝛ q si pignorata est domꝰ que postea ꝯbusta est: ꝛ solū area remāsit vel ecōtra si est pignorata area ꝛ sup edificatū ē remanet obligatio tā i area q̄ in edificio. ¶ Itē pbat̄ i.l.si fundꝰ.§.si res.ff.d pigno.† vbi dꝛ si res hypothece data est: postea mutata fuerit eadē hypothecaria actio ꝯpetit veluti d domo data hypothece orto facto. Itē si de loco ꝯuenit ꝛ domꝰ fcā est vr vinee iposite sunt. Itē p hoc.l.q̄situ.§.illud fortasse. ff.de leg.iii. Et ista pars est verior in casu nostro: ex q̄ materiatū fuit reductum ad suā materiā: q̄ materia iterū pōt reduci ad suū materiatū: qꝛ de illa massa possunt fieri ornamēta cingulorū ꝛ vestiū sicuti priꝰ erat. ergo sicut materiatū erat pignori obligatū ita cū sit reductū ad suā materiā q̄ est reductibilis ad suā formā ꝛ sic materiatū l eadē materia id ē massa durat obligatio pignoris p.d.l.q̄situ.§.illud fortasse.cū ibi no.per glo.Bar.ꝛ doc. Et ita etiā volūt Bar. Pau.de ca.ꝛ doct.in.d.l.si ꝯuenerit.§.si qs ita.ff.de pig.acti. Et ideo dicte masse argēti possunt ꝛ dicari p hebrū actione hypothecaria a possessore p quā dꝫ cōseq possessionē ipsiꝰ masse.l.si cū venditor.in prin.ff.de.euic.ꝛ p forte sua hꝫ meliora ꝛ potiora iura in dictis massis ipse hebreꝰ q̄ debitores q̄ pignora dederūt. Si forte vero supra si masse plures valerent teneretur iudeus omnibꝰ debitoribus: quorum fuerūt pignora. illud plus vltra sortem sibi debitā inter eos secundum formam iuris diuidendum restituere actiōe pignoraticia.l.si rem.§.omnes.ff.de pigno.actio.ꝛ.l.que fundū.ff.de iure pp.ꝛ instituꝰ.q̄b.modis

24 re contra b. l. obli. §. fin. cum si. ¶ † Circa
quartũ & vltimum dubium an ille mas-
se argenti presumantur esse solius iudei:
seu habentium argentum in pignoribus
in dicta domo: breuiter ego puto eẽ cõ-
siderandum locum in quo ille masse ar
gẽti reperte sunt: qꝛ si sunt reperte in lo
co in quo iudeus retinebat pignora pre
sumãtur esse de pignoribus. Si vero re
perte sunt in aliis locis: & maxie vbi so
lebat hebreus tenere bona sua. & tũc in
dubio p̃sumãt ipsius hebrei ex vsu eiꝰ
hebrei & eiꝰ cõsuetudine retinẽdi bona
iudicare debemꝰ: vt. l. vel vniuersorũ. ff.
de pign. actio. & l. qui semissis. in fi. ff. de
vsuris. & l. si seruꝰ plurib. §. fi. ff de leg. j.
& arg. eoꝝ que not. Barto. in. l. si vacan
tia. C. de bo. vacã. vbi ponit an et qñ res
25 dicatur diuersa. ¶ † Itẽ p̱ hoc qꝛ est bo
num ar. a cõiter accidẽtibus: vt est text.
cum gl. in. l. j. C. de arbi. & in. l. cũ dote. C.
de iure do. & p̱batur in. l. cum inte. & ibi
hoc no. Bal. C. de dota. ante nup. Sꝫ cõ
muniter bona argẽ. & alia bona tenebã
tur in vna camera in qua repta est vna
massa argenti. & in alio loco tenebat pi
gnora in quo reperte sunt alie masse ar
gẽti. & ideo in dubio debemus iudicare
illas massas esse prout ex loci diuersita
te distinguebantur. & ideo dicitur ꝙ di-
uersitas loci inducit diuersitatem iuris:
vt no. per glo. in. l. fi. in. §. oppositione. C.
de tempo. in integ. resti. pe.

¶ Summariũ sup̱ cõsilio. lxx.

1 Actio iniuriarum quanto tempore
duret: & an exceptio prescriptiõis actio
nis iniuriarum dilatoria: vel perempto
ria sit: numeris omnibus sequẽ. per to-
tum consilium.
2 Actio iniuriarũ duplex: vna ciuilis: alia
pretoria.
3 Actio omnis ciuilis durat. xxx. annis.
4 Actio iniuriarũ tribꝰ casibus exceptis
pretoria est: & anno durat.
5 Prescriptio omnis regulariter tẽpora
cõtinua habet: nisi specialiter lege cau
tum contrarium inueniatur: vez: ꝙ vti-
lia tempora habeat.
6 Exceptio prescriptiõis actiõis iniuria-
rũ an sit dilatoria: vel perẽptoria: ita ꝙ
post litẽ cõtestatã opponi possit: & super
ea in fine litis in eodem iudicio diffini-
tiue pronunciari possit.
7 Exceptio p̃scriptiõis fit in vim dilatorie
opponatur litis ingressum impedit.
8 Exceptiões due scꝫ dilatoria & perẽpto
ria ex prescriptione oriuntur.
9 Exceptio annalis iniuriaꝝ ẽ mixte: & in
vim dilatorie ad p̱cessum opponi põt.
10 Libelli conclusio consideranda est.
11 Actio iniuriarũ ad hoc vt cõpetat req̃-
rit: ꝙ ex facientis affectu iniuria fiat.
12 Magistratus in dubio actũ iurisdictio
nalem exercens nõ presumitur eũ iniu
riandi animo facere: vel fecisse.
13 Statutũ si dixerit: ꝙ si aliq̇s accuset ali
quẽ de falso: vel falsam accusationem
p̱ponat: si nõ probet: punietur: et aliq̇s
accuset de falso: nõ tñ probet: nunquid
sit remedium: ꝙ de falso non puniatur.
14 Fama publica est iusta cã nõ credendi.
15 Excusatio quecũꝗ vel ratio etiam iniu
sta quem a dolo excusat.
16 Iniuria pluribus modis capitur.

¶ Consilium. lxx.

1 In christi noĩe
Ac inuocata spiritꝰ scti grã.
Uisa prius petitione domi.
Pasqualis siue eiꝰ p̱curato
ris i actiõe iniuriaꝝ & rñsiõe siue defen
siõe dñi Bonini. Et visis cõsiliis supra-
scriptis famosissimoꝝ dñorũ dñi Ang.
de castro & domi. Ant. de rosellis. lꝫ so-
lũ req̇sitꝰ essem de suprascriptiõe & ple-
ne ac sufficiẽtissime cõsultũ sit p̱ p̃fatos
excellẽtissimos doctores. Tñ vt veritas
magis elucescat decreui ẽt summatim
nõnulla p̱ iusticia cause ipsiꝰ dñi Boni
ni i mediũ deducere. ¶ Et in p̃mis cõsi-
dero petitionẽ dicti dñi Pasqualis i q̃
p̃mo deducit ꝙ ipse dñs Boninꝰ vica-
riꝰ archiepiscopi Ragusini diuulgauit
& publice & alta voce in p̃ntia multoꝝ
dixit ꝙ ip̃e dñs Pasqualis erat excõica
tus & ꝙ habebat eũ p̱ excõicato: qꝛ iue-
rat ad comitẽ Stephanũ. ¶ Itẽ ꝙ dux
certa die celebrarent misse i ecclesia p̃-
sente ipso domino Pasquali: fecit ipse
dominꝰ Boninus fieri preceptum pres-
byteris celebrantibus ꝙ desisterent a
diuinis p̱pter presentiã dicti Pasqua-

lis excōicati. ⁊ ita cessa-
uerūt. ¶ Itē φ vltra q̇dā
sacerdos accessit tūc ad
ipm dñm Pasqualē ⁊ si-
bi mādauit ex pte ipsius ⁊
dñi vicarij Bonini φ de-
beret de eccl'ia recedere
qꝛ habebāt ipm oēs pro
excōicato. ¶ Itē dicit φ 3
p̄dicta oīa fuerūt facta
dolo culpa ⁊ affectu p̄di-
cti dñi Bononi vicarij.
Quare petit ⁊c. Et qꝛ ꝑ
rñsionē ⁊ defensionē di-
cti dñi Bononi oīa in ef
fectu negant nō faciam
fundamētū in eius defen-
sione: qꝛ si vera esset nullā
haberet hec qō dubita-
tionē. Et veniret absol-
uēd⁹ sine dubio qꝛ agēs
nō pbaret ea q̄ ipse de-
ducit ⁊ q̄ reqrunt i actio
ne iniuriarū etiā si dñs
Bonin⁹ re⁹ nihil pbaret
ꝑ.l.q̄ accusare.C.de edē.
⁊.c.cū eccl'ia sutrina.ad
fi. extra de cau.pos. ⁊ p- 4
prie. ⁊.c.j.circa prin.cuꝫ
gl. et vt.eccle.bñfi.cū si- a
milib⁹. Solū ḡ est insistē
dū. esto φ dñs Pasqua-
lis pbaret ea q̄ deducta
sunt. an dictus dñs Bo-
ninus deberet cōdēnari
iuxta petita. ¶ Et p hu-
ius declaratione plura
sunt examināda. ¶ Pri-
mū an p̄dicta actio iniu
riaꝝ duret tm̄ anno ita
φ post annū intētare nō
posset. ¶ Scd'o an exce
ptio p̄scriptiōis annalis
sit dilatoria vel perēpto 5
ria: ⁊ sic an possit oppo-
ni post litē. ɔtesta. ita qd
sup ea possit diffinitiue
pnūciare lit. ɔte. ¶ Ter
tio esto φ essem⁹ ifra an
nū a die illate vt asserit
iniurie: an ꝑ ea que de-

a ¶ Duret anno. Ad hui⁹ cōcl'o nis mate- riā vid. do. Alex. i ɔsil. cxj. l. ij. vol. ro. deci. in ccxliiij. pro iniurijs in no. doct. in l. diuus. ff. de iniur. ⁊ in l. j. §. vsq adeo. eod. tit.

ducta sunt in petitiōe dictus dñs Boni
nus debeat ɔdēnari vel absolui. ¶ Cir
ca primū nō multū insisto qꝛ in iure est
clarissimū videlꝫ φ dicta actio iniuria-
2 rū durat tm̄ anno. †nā duplex est actio
iniuriarū vna ciuilis alia pretoria: vt. l.
iniuriaꝝ actio. in principio. ff. de iniur.
⁊ insti. de iniur. § sed ⁊ lex cornelia. ciui
3 lis durat perpetuo. †qꝛ regulariter ois
actio ciuilis durat ꝑpetuo. in. xxx. ānis.
vt insti. de perpe. ⁊ tēpo. actio. in princi.
¶ Pretoria que nō cōtinet rei persecu
tionē: sed penā vel damnū vel interesse
est regul'r annalis: vt. l. in honorarijs.
§. j. ff. de actio. ⁊ oblig. ⁊ instit. de perpe.
⁊ tempo. actio. in pncipio cū similibus.
Et ideo cū ois actio. iniuriaꝝ sit p̄toria
exceptis trib⁹ casibus: vcꝫ qn̄ q̄s. dicit
se pulsatū vel verberatū vel in domū suā
introitū esse. vt est casus in. l. lex corne-
lia. in pnci. ff. de iniur. ⁊ insti. de iniu. §.
sed ⁊ lex cornelia. Tamē in oibus alijs
casibus est pretoria: vt not. in dictis iu-
ribus: sꝫ casus nr̄ nō est aliquis de trib⁹
predictis: vt pꝫ ex antedicta petitiōe. er
go p̄dicta actio iniuriarū est p̄toria nō
ciuilis. ⁊ sic tātū anno durat per predi-
4 cta. ¶ †Et φ actio iniuriarū exceptis
dictis trib⁹ casibus sit pretoria ⁊ duret
a anno *tātū est text. in. l. si nō conuicij. C.
de iniurijs. vbi hoc tenet gl. Cynus An
gelus ⁊ Salyce. ⁊ doct. ⁊ est tex. cum gl.
et ibi per docto. in. l. si cum exceptiōe. §.
secundo. ff. φ metus cau. ⁊ gl. ⁊ docto. in
dicta. l. lex cornelia. in pncipio. ff. de in-
iur. ⁊ gl. institu. de iniurijs in. §. sed ⁊ lex
cornelia. ⁊ istud est verissimū sicut De⁹
est De⁹. Et iste annus est continuus in
oib⁹ casibus preterq̄ quādo fit vni in-
iuria per metū. vt est tex. cum gl. in. d. l.
si cum exceptione. §. ij. satis. ⁊ ibi per do
cto. ff. φ metus causa. ⁊ per tex gl. ⁊ do-
cto. in. l. si nō cōuicij. C. de iniurijs. ⁊ istō
5 etiā ego probo ratione. †nā omnis pre
scriptio regulariter habet tēpora cōti-
nua: nisi specialiter inueniat lege cau-
tum in cōtrarium: videlicet qd habeat
tempora vtilia: vt est gl. ordinaria in ru
brica. ff. de diuersis et tempo. prescri. sꝫ
in ista prescriptione annali actiōe iniu
riarum nō reperitur expresse lege cau-

tũ ꝙ habeat tempora vtilia:ergo est di
cendũ ꝙ habet cõtinua ⁊ sic annus sit
cõtinuus ⁊ non vtilis. Et intelligo con
tinuũ vez ꝙ incipiat a die late iniurie
vt no. tenet Ange. in. d. l. si nõ conuicũ.
⁊ ꝙ duret anno tantũ continuo nullũ
diem excipiendo. iuxta no. gl. rubr. ff. de
diuer. ⁊ tẽpo. prescri. ¶ Ex quibus om-
nibus cõcluditur ꝙ in causis presentis
consultationis dicta actio iniuriarũ si
cõpetijsset ipsi domino Pasquali cõtra
dominũ Boninũ: qđ tamen nõ conceditur:
nec verũ est vt patebit ex his que di
cent. j. in. iij. dubio pncipali durare de-
buit solũmodo anno cõtinuo incipiẽdo
a die late iniurie si iniuria lata fuisset ⁊
post annum nõ competit. ⁊ in hoc in pri
mis bene cõsideret excellentia. d. iudi-
cis: quia frustra querẽdum esset si iniu-
ria ɔmissa esset: qr etiam si esset cõmissa
veniret domi. Boninus absoluẽdus ex
quo sunt elapsi a die illate vt dicit iniu
rie: non modo annus: sed etiam septem
anni ⁊ vltra p predicta. ¶ Ex his etiam
sequitur ꝙ cum dictus annus sit conti-
nuus nulla excusatio nullũ impedimẽ-
tum iuuare potest ipsum domi. Pasqua
lẽ si nõ egit ĩtra annũ: qr cũ sit annus cõ
tinuus nullum tempus de medio dedu
cit: vt habetur in dicta rub. ff. de diuer.
6 et tempo. prescrip. ¶ † Circa. ij. dubium
an dicta exceptio prescriptiõis actiõis
iniuriarũ sit dilatoria an peremptoria
ita ꝙ post litem contesta. possit opponi.
⁊ super ea diffinitiue pronũciari in eo-
dẽ iudicio in fine litis. ⁊ ꝙ sit perempto
ria videt esse text. in. l. empto. C. de pre-
scrip. longi tempo. ⁊ ibi est glo. que hoc
decidit ⁊ tenet manifeste in cõtrarium
videtur ꝙ sit dilatoria ⁊ debeat opponi
ante litem contestatam. ⁊ quod habeat
impedire litis ingressum: vt vr probari
in. c. ad aures. in fi. ibi omnem prorsus
actionem excludit. extra de prescri. ⁊ in
l. sicut. ⁊ in. l. omnes. C. de pscrip. xxx. vel
xl. annoꝝ. ⁊. l. fi. ff. p suo. ⁊. l. fi. ad finẽ. C.
de edicto di. adri. tol. ⁊ in. l. si nulla. C. de
acqui. pos. ⁊. l. transacta. cum. l. seq. ff. de
verbo. sig. ¶ Sz veritas est ꝙ ista exce-
ptio prescriptiõis est exceptio mixta. et
potest opponi ad processum si excipiẽs
hoc alleget et sit in vim dilatorie ad im
pediendũ litis ingressum p text. in. d. c.
ad aures. in fi. ⁊ p. d. l. sicut ibi nulli mo
uẽde. C. de prescriptionibus. xxx. anno-
rum vbi hoc no. Ang. de perusio qui di-
7 cit ꝙ ibi est casus rotund⁹. † ꝙ exceptio
pscriptionis impedit litis ingressum si
opponatur in vim dilatorie. ⁊ idem pro
batur p text. in. d. l. omnes. ibi moueat
eo. ti. ⁊ etiã Ang. hoc firmat qui dicit ꝙ
ibi hoc aperte pbatur. Et hoc etiã pba
tur in. l. fi. ff. p suo. quia per prescriptio
nẽ fit finis liti vt ibi. ⁊ ideo dicitur etiaz
per exceptionez prescriptiõis esse litis
finite: vt ibi not. per Barto. ⁊ no. Ange.
in. l. emptor. C. de prescri. long tempo. ⁊
pro hoc allego optimũ tex. in. l. iam pri-
dem. C. communia de vsucapio ¶ Itez
dicta exceptio prescriptiõis habet etiã
vim perẽptorie. ⁊ potest opponi ad me-
rita cause si hoc vult eam opponens. et
tunc nõ impedit litis contestatio. et ita
intelligitur. d. l. emptor. cum gl. C. de pre
scriptio. long. tempo. Et ꝙ ista exceptio
possit opponi in vim perẽptorie ad me-
rita cause tenet Bar. in. l. fi. ff. pro suo. ⁊
Bald. sic in aut. nisi tricennale. in fine.
C. de bonis maternis. ⁊ idem Bald. hoc
expresse determinat in. l. fin. in. xiij. op-
positio. C. de edic. diui adriani tollend.
8 † vbi dicit ꝙ ex prescriptiõe oriunt due
exceptiones scilicet dilatoria ⁊ perem-
ptoria: sicut dicit in iuramẽto in capitu
lo cum venissent. extra de institu. ⁊ quia
ad lites abbreuiandas sunt inducte. et
idem not. Bal. no. in. l. postꝙ liti. in ter-
tia colum. C. de pactis. sic etiam dicim⁹
de exceptio. rei iudica. vt possit opponi
in vim dilatorie ⁊ peremptorie: vt pba-
tur in. c. primo. de lit. cõtesta. in sexto. cõ
sun. c. romana. §. si vero. de appellatio.
in sexto. ⁊ not. Federic. de Senis consi-
lio suo. cxxvij. Et idẽ dicemus de exce-
ptio. iusiurandi ⁊ similium: vt not. Bar.
in dicta. l. fin. ff. pro suo. ⁊ in. l. cũ quere-
batur. in principio. ff. iudica. solui. et in
l. nam ⁊ postea. in principio. ⁊ ibi p do-
cto. ff. de iureiur. ⁊. l. elegant. §. si quis post.
ff. de cõditiõe indebi. ⁊ in. l. senat⁹. in se-
cũda colũ. ff. de accu. ⁊ in. l. si seru⁹. C. de
9 his qui ad eccle. cõfu. ¶ † Cõcludo igi

ex pdictis q dicta exceptio prescriptio
nis annalis iniuriarum est mixta z potest
in vim dilatorie opponi ad processum z
sic ad impediendũ litis ingressum z litis
contesta. z potest opponi in vim peremp
torie ad merita cause z quando opponi
tur in vim peremptorie potest opponi
non solum ante lit. contest. sed etiã post
quãdocũqz: vt est casus in. l. peremptos
rias. C. senten. rescind. non pos. z not. gl.
ordi. in. c. exceptionẽ. extra de exce. z in
l. exceptionẽ. C. de pba. cum similibus.
Et ideo cum dicta exceptio prescriptio
nis annalis actionis iniuriarum possit
opponi in vim dilatorie z peremptorie:
vt. s. dictũ est: sequitur cõclusio ad secũ
dum dubium vez q etiaz possit dicta ex
ceptio opponi in vim peremptorie etiã
post litem contestatam z quandocunqz
ante cõclusionẽ in causa z super ea dis
finitiue pronũciari etiã si esset tantum
modo opposita post litem contestataz.
¶ Et sic ex predictis omnibus cõcludo
q cũ dicta exceptio prescriptiõis actio
nis iniuriarũ sit annalis. z sic duret tã
tum anno cõtinuo z iniuria dicat fuisse
illata iam est non mõ annus: sed etiam
sunt sex vel septẽ anni et vltra: et oppo
sita sit dicta exceptio p ipsum do. Boni.
siue ante litem contesta. siue etiam post
tantũmodo q officiũ dicti iudicis est in
pronunciando ipsum do. Boninum ab
soluẽdũ esse z absolui debere. et sic ipm
absoluat ab ol petitione facta in actio
ne iniuriarum per ipsum do. pasqualẽ.
¶ Circa tertium esto q essemus infra
annum a die illate vt dicitur iniurie an
per ea que deducta sunt in petitione. d.
domini. Pasqualis ipse. d. Boninꝰ de
beat iure cõdẽnari. ¶ Et circa istud est
ↄsiderãda petitio z libelli ↄclusio iuxta
no. per Inn. z doc. in. c. super literis. ex
tra de rescrip. z per Bal. z doct. in. l. edi
ta. C. de eden. z etiã in principio medio
cõcludẽdi iuxta no. per Bar. in. l. si priꝰ.
ff. de no. oper. nũcia. Nam dicitur in pe
titiõe z in eius medio cõcludendi dicti
do. Pasqualis q ipse domi. Boninꝰ fe
cit z commisit ea de quibus in petitiõe
cõtra ipsum dominum Pasqualem do
lo z culpa z defectu ipsiꝰ domi. Bonini:

vnde est vidẽdum si ipse do. Boni. fecit
pdicta z pbaret fecisse an dicat ipse do.
do. dolo. z culpa. z defectu suo fecisse: ita
q condẽnari possit z debeat. Et certe p
ea que sunt mihi in facto deducta cla
rissime est concludẽdũ q ipse do. Boni.
nõ fuit in aliquo dolo vel culpa aut de
fectu ppter qd possit cõtra eũ agi actio
11 ne iniuriarũ. ¶ † Nã ad hoc vt cõpetat
actio iniuriarũ reqrit q iniuria fiat ex
affectu faciẽt. vt est tex. l. l. illud. ff. d in
fur. z. l. qui in iure. in prin. z. l. verũ. ff. de
fur. z est text. in. l. sz z si quacũqz. §. iniu
riã. z. §. si magister. ff. ad. l. aquil. sed non
cõstat q ipse. d. Boni. animo iniuriandi
hoc fecerit. ergo nõ tenet actiõe iniuria
riũ: vt in dictis iuribꝰ. Nec in dubio est
psumẽdũ q ipse fecerit alo iniuriãdi: qz
istud in dubio non psumit presertim cũ
fecerit tanqz officialis: vt est tex. cũ glo.
notabi. i. l. iniuriarũ actio. §. is q iure pu
bli. ff. de iniuriis. z ibi gl. s. dicit no. q iu
dex in dubio psumit iuste facere nõ alo
iniuriãdi. z idẽ not. Ange. in. d. l. iniuria
12 rũ actio. §. si qs de honoribꝰ † vbi dicit q
in dubio magistratꝰ actum iurisditiona
lem exercẽs nõ presumit eum iniurian
di animo facere vel fecisse: qz nõ est cre
dẽdum eum fuisse immemorem salutis
eterne cum iurauerit iusticiam cunctis
ministrare: vt in aut. iusiurãdum qd pre
statur ab his. Immo dico fortius q li
cet in dubio presumẽdum etiam ipo do
mino. Bonino nihil probante q non fe
cerit alo iniuriandi. et sic ipse actiõe in
iuriarũ nõ teneretur. Tamẽ etiam ap
paret ex cõiecturis aliis vltra presump
tionẽ iuris q ipse nõ facit alo iniuriã
di. Nam vt mihi asserit in facto erat pu
blica vox z fama in ciuitate ragusina q
ipse domi. Pasqualis erat excõmunica
tus: qz fuerat cũ comite Stephano con
tra literas apostolicas. ergo si ipse dño
Boninus vicarius in spũalibus in ciui
tate z diocesi ragusina habuit ipsum p
excõmunicato et tractauit ipsum p ex
communicato in faciẽdo ipsum expelli
de ecclesia dum celebrarent diuina. iu
xta capitulo duo sunt qppe. xcvi. distin
ctio. z capitulo veniens. extra de sentẽ
tia excõmunicatio. cum si. ipse dominꝰ

Bonin⁹ est excusat⁹:nec tenet actione
iniuriarũ p hoc.c.cũ desideras.§.secũ-
da questi.ibi publica fama est ex̃ de sen
ten.excõ.⁊ in.c.cũ volũtate.eo.ti.¶ Itẽ
pro hoc allego text.⁊ qđ ibi not.Bart.
in.l.fi.ff.de here.insti.vbi dicit not.istã
l.que facit ad.q.per quã potes multos
13 liberare.¶ † Pone em̃ ꝙ statutũ dicat
ꝙ si aliquis accusat aliquẽ de falso vel
falsam accusationẽ pponit:si non pbat
puniatur ⁊c.Modo aliquis accusat de
falso nõ tamen pbat:querit nũquid sit
remediũ ꝙ de falso non puniatur.⁊ hic
videtur ꝙ sic:debet enim articulare ꝙ
de hoc erat rumor ⁊ fama in loco.ideo
hoc fecit ⁊ excusabit.excusat enim a p̃-
sumptiõe doli.vt.l.miles.§.mulier.ff.de
adul.habet etiã excusare a pena.vt ibi.
⁊.l ij.ff.q̃s ordo in bo.poss.seruet.¶ Itẽ
subdit Bart.in.d.l.fi.ꝙ est alius mod⁹
ꝙ articuletur ꝙ hoc ideo fecit qr audi-
uit a ꝑsonis fidedignis:vt.l.q̃ cũ maior.
§.si pater.ff.de bonis liber.facit ad hoc
glo.not.in.l.titio fund⁹.ff.de cõdi.⁊ de
mõstra.que dicit ꝙ excusatur ille q̃ cre-
didit fidedigno.Itẽ dicit si audiuit ab
amicis ⁊ cõsanguineis:vt.l.tutorẽ.ff.de
his quib⁹ vt indig.Itẽ etiã si pbetur ꝙ
erat publica vox ⁊ fama:vt.d.l.miles.
Facit etiã ad predicta.qđ no.Bar.in.l.
ij.§.si publico.in.iij.col.in fi.v.tertia re
gula est.ff.de adulteriis.¶ Itẽ ad p̃di-
cta adduco doctri.Bar.similẽ i.l.ij.§.p̃
fco.C.si seru⁹ vel liber.ad decurionatũ
aspirauerit.lib.x.vbi dicit p illã.l.nota
14 biliter.† ꝙ iusta causa credendi est pu-
blica fama.ꝙ dicit facere ad multa spe
cialiter si accusator nõ pbat maleficiũ
sed re⁹ manifeste pbat se nõ fuisse.si ta
men p accusatorẽ pbaret publica vox
⁊ fama excusaret a calũnia ⁊ falsitate.
vt ibi.Ita etiã est dicẽdũ in casu nostro
licet enim sit domi.Pasqualis denũcia
tus ⁊ nominat⁹ publice excõmunicat⁹
⁊ habitus pro excõmunicato per ipsum
domi.Boni.vicariuz in spiritualib⁹ in
loco.⁊ nunc appareat ꝙ in veritate nec
fuerit tunc nec etiam nũc sit excõmuni
catus ꝙ nihilominus si tunc erat publi
ca vox ⁊ fama i loco scz i ciuitate ragu
sina ꝙ esset excõmunicat⁹ ipse.d.vica-
rius excuset a dolo calũnia ⁊ ab actiõ
ne iniuriarũ etiã si ipsum expelli fecis-
set ab ecclesia:qr habuisset iustam cãm
hoc faciẽdi p p̃dicta.¶ Nec põt dici ꝙ
ipse do.Boni.fuerit in dolo.vt deductũ
est in petitiõe dicti domi.Pasqualis qr
hoc nõ est pbatum vt mihi asserit in fa
cto.⁊ ille q̃ dolum dicit pbare dz.l.quo
ties.§.q̃ dolo.ff.de pbationi.Immo etiã
si deduceretur aliqua presumptio pro
parte ipsius do.Pasqualis illa cessare
deberet.qr vna p̃sumptio tollit aliã.c.li
teras.extra de presumptionibus.⁊.l.dĩ
uus.ff.de in integ.resti.⁊.l.non solũ.§.
15 de ritu nup.ff.de ritu nup.† Nã q̃cunq̃
excusatio vel ratio etiã iniusta excusat
quẽ a dolo.l.igitur.§.⁊ generaliter.ff.d
lib.cau.⁊ est tex.cum gl.no.in.l.j.in fine
ff.de abige.⁊ glos.in.l.plagii.la secun-
da.C.ad.l.fauiam.de plagi.et pro hoc
facit etiã gl.fi.in.c.j.§.fi.in ti.de lege cõ
radi in vsi.feud.Et ideo cum dictus.d.
Boni.vicari⁹ si fecisset ea que i petitiõ
ne.d.Pasqualis continent ductus fuis-
set non mõ iniustis rationibus sed etiã
iustis tum ⁊ pp̃ter literas apostolicas.
tum propter publicam vocem ⁊ famaz
sequit ꝙ excusaret ⁊ pro excusato habe-
ri deberet ab omni dolo vero vel p̃sum
pto.¶ Et p consequens ab omni actiõ
ne iniuriarũ.Et lz in eadẽ petitione op
ponatur de culpa ipsius.d.Boni.que in
telligitur de leui postq̃ est facta mẽtio
prius de dolo.vt.l.si vt certo.§.nunc vi-
dendum.j.ff.cõmo.⁊ no.in.l.ꝙ nerua.p
Bar.ff.depo.⁊ opponit etiam de defe-
ctu eiusdẽ.d.Boni.Dico ꝙ q̃tũ ad hoc
vt ipse teneat actione iniuriarum etiaz
si probaret culpa leuis vel leuissima in
ipso do.boni.nõ pp̃terea teneret actiõ
ne iniuriarũ.ex quo nõ ex affectu ⁊ ani
mo iniuriandi fuisset ⁊ presertim cũ iu
uetur publica voce ⁊ fama cõtra ipsum
Pasqualẽ ⁊ literis apostolicis.vt.s.di-
16 ctum est.† nã iniuria licet capiatur plu-
ribus modis.vt.l.j.ff.de iniur.⁊.l.sed ꝯ si
quecunq̃.§.si iniuriam.ff.ad.l.aquil.ta
men quantũ ad actionẽ iniuriarũ capit
iniuria pro contumelia.vt est casus in
d.§.iniuriã.que fit ex affectu iniuriãdi.
vt.d.l.illud.ff.de.iniur.¶ Et ideo licet

in actione legis aq̄l.veniat nō tantū do luo ſꝫ etiā culpa.tamē in actiōe iniuriarū venit ſolūmodo dol⁹.⁊ ita notabiliter tꝫ.d.Florianus de Bononia in.d.§.iniuriā.circa pn.⁊ bene. ¶ Et ꝓpterea cōcludo ꝙ officiū reuerē.d.archiepiſcopi Jaderēſis delegati in hac cauſa apoſtolici digniſſimi ⁊ dn̄i mei colendiſſimi eſt in abſoluendo diffinitiue in fine litis ipſuꝫ.d.Boninū a petitis ꝑ ipm̄.d.Paſqualē obſtāte preſcriptiōe maxime annali.⁊ dico diffinitiue in fine litis ⁊ maxime q2 ipſa exceptio fuit oppoſita ad merita cauſe ⁊ nō ad ꝓceſſum.iuxta no.ꝑ Bar.in.l.fi.ff.ꝓ ſuo.ac etiā ſi aliq̄d eſſet ꝓbatū deductis ꝓ parte.d.Paſq̄lis q2 ipſe.d.Bonin⁹ nō habuerit animū ſeu affectū iniuriādi vel iniuriā inferen.ipſi.d.Paſqua.nec fuit,in aliq̄ dolo.⁊ q2 excuſat⁹ fuit ⁊ eſt ꝓpter publicā vocē ⁊ famā ⁊ literas apoſtolicas.⁊ ſic ꝓpter errorē etiā iniuſtū ſi q̇s error interueniſſe diceretur. Et ideo cōcludo in effectu idē ꝙ cōcluſum eſt per ſupraſcriptos famoſiſſimos doct.d.Ange.de caſtro.et do.Anto.de roſe.Ad laudem omnipotentis Dei.amen.

¶ Summariū ſuꝑ cōſ.lxxi.

1 Accuſat⁹ de crimie expillate hereditatis an ſe ꝑ ꝓcuratorem defendere poſſit:⁊ opponere exceptiōes ꝯcernētes ineptitudinē accuſationis:et cauſe merita:numeris omnibus ſequentibus ꝑ totum conſilium.

2 Legis caſus vbi eſt:ibi nulla dubitatio eſſe debet.

3 Inquiſit⁹ an de iure cōmuni vel municipali poſſit ꝑ ꝓcuratorē cōparere ſuꝑ exceptionib⁹ ⁊ defenſionib⁹ cauſe merita concernentibus.

4 Mutanda minime ſunt que longam interpretationem habuerunt.

5 Judices qui iudicare habēt:vel cōſulere:a gloſſe opinione diſcedere nō debēt

6 Pena maior ꝙ relegatiōis ꝓ crie expillate hr̄ditatis de iure cōi nō imponi^r.

7 Dictio vel inter diuerſa poni ſolet.

8 Infamia quo caſu ꝓcuratorē accuſati repellere nō habeat:ſꝫ criminis q̄litas.

9 Fur improprie dicitur crimē expillate hereditatis committens.

10 Furtū eſt contractatio rei aliene inuito domino.

11 Furtū ꝙ aliquid ſit:quid requiratur.

12 Separatorū ſeparati effect⁹ eſſe debēt nec ex ſeparatis fit bona illatio.

13 Furti pena eſt furca de iure cōmuni.

14 Furtū eſt nomē generis:⁊ comprehēdit latronē:rapinā:expillationē hereditatis ⁊ furtum in ſpecie.

15 Latrocinium eſt cum armis ⁊ violentia: raptus eſt furtū violentū:expillatio eſt rei hereditatis non poſſeſſe:furtum rei poſſeſſe ſine violentia.

16 Statuta recipiunt interpretationē declaratiuā ⁊ reſtrictiuā ſm ius ꝯmune.

17 Penalibus ex rationis identitate extenſio non fit.

18 Correctorijs ⁊ penalibus ex maioritate rationis extenſio fieri non poteſt.

¶ Conſilium.lxxi.

1 In chriſti † nomine amē. Circa accuſationē ſuper crimine aſſerto expillate hereditatis inſtitutā per dn̄m Uincentiū de thienis ꝯtra nobilē virū dn̄ꝫ Bartholomeū de thienis orit^r dubitatio ſi ipſe.d.Bartho.pōt ſe defendere a dicta accuſatione ꝑ ꝓcuratorē an vero teneat^r cōparere ꝑſonaliter.⁊ q2 in exceptionib⁹ ſeu defenſione d.dn̄i Bartho.ſunt duo fundamēta p̄ncipalia. Unū eſt de ineptitudine accuſationis. Aliud eſt circa merita ipſi⁹ defenſionis. Duo ſunt in primis examinanda. ¶ Primū ē an.d.do.Bartho.potuerit ⁊ poſſit per ꝓcuratorē ſuū ꝓponere defenſionē ſeu exceptiōes concernētes ineptitudinē d.accuſationis. ¶ Secundū eſt an etiā ſuꝑ exceptionib⁹ ⁊ defenſionibus concernentibus merita cauſe

2 poſſit ꝑ ꝓcuratorē comparere. ¶ † Super primo dubio nulla videt^r eſſe dubitatio.q2 vbi eſt caſus legis.ibi nulla dubitatio.l.auculle.C.de fur.l.illā.C.de colla. ¶ Sed de iſta queſtione ē caſus clarus in ſtatuto ꝯmunis Padue ſub rub.de accuſa.⁊ ordine ꝓcedendi in maleficijs.in verſi.ſaluo ꝙ etiam ante excuſationē.vbi dr̄ ꝙ accuſatus ante excuſationē per ſe vel per legitimum procuratorē

ratorē ꝑponere possit exceptionē fide-
iussionis ⁊ satisdationis nō prestite rei
iudi.inquisitiōis denūciatiōis vel accu
satiōis inepte cōcepte.que ineptitudo
ex serie ipsi⁹ denūciationis vel inquisi
tionis seu accusatiōis apparere possit.
¶ Et iō cū in casu nr̄o dicat̄ ⁊ sic accusa
tio inepta ⁊ inepte cōcepta q̄ ineptitu-
do apparet ex serie ipsius accusatio.vt
apparet ꝑ exceptiōes ꝑductas ex pte
do.Barth.⁊ maxime qꝛ ipse dict⁹ vica-
rius assert⁹ ꝑcurator accusantiū.⁊ ipsi
accusantes sint forēses.⁊ nō possidētes
immobilia in ciuitate vel districtu Pa
due nō pōt eē ꝑcurator vt dꝛ in statutis
padue. ¶ Itē qꝛ ipsi nō ꝑstiterūt fideiuſ
sionē sicut prestare tenent̄ ꝑm formam
statuti Padue. Et etiam aliis de causis
cōtētis in dictis exceptionib⁹ ergo pōt
illas exceptiones.d.do.bartho.propo-
nere per ꝑcuratorē vigore dicti statuti
Et ita etiā alias fuit admissus per pro
curatorē in causa inq̄sitiōis ꝯ eū alias
formata.⁊ ista ꝑfecto nō hn̄t dubiū ex
quo habem⁹ de hoc statutū expressum.
3 ¶ † Super secūdo an.d.do.Bartho.pos
sit cōparere per procuratorē sup aliis
exceptionib⁹ ⁊ defensionib⁹ cōcernenti
bus merita cause ⁊ innocentiā suaꝫ. Et
in hoc duo casus sunt cousiderādi. Pri
mus si est de iure cōmuni. ¶ Scōus de
iure municipali. De primo nō videtur
similiter est magna dubitatio.qꝛ cōis
ſnia est ꝙ in causis crimalibus in quib⁹
imponit̄ a iure cōi pena a relegatione
infra inclusiue pōt quis accusatus se ꝑ
ꝑcuratorē defendere etiā vbi pena re-
legatiōs veniret imponāda.vt est casus
in.l.j.in ver.sed si ea causa sit.ff.an per
aliū cause appellationis:⁊ ibi est gl.or-
di.in verbo vsq3 ad relegationē.⁊ idem
no.gl.in.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iu-
di.⁊ in.l.seruū quoq3.§ publice.ff.de ꝑ
cu.⁊ hāc opinio.tenet Jac.de are.Odo
fre.Jaco.butri.⁊ Guiliel.de cu.⁊ Ray.⁊
quasi oēs.vt dicit Bar.in.d.§.ad crimē.
in.ij.col.in fin.⁊ subdit in.iij.col.in fi.ꝙ
communiter tenent doct.dictā opinio.
4 gl.nostrarū † minime mutanda sunt q̄
longā interpretationem habuerunt.l.
minime.ff.de leg.⁊ dicit Bart.ibi ꝙ ita

iudicaret.licet Jacobus de rauen.⁊ Pe
trus.⁊ Marti.sil.dixerūt contrariuꝫ.Et
qꝛ vt dixi ista est cōis sn̄ia a qua non est
recedē.in iudicādo.vt no.Bart.in.l.fi.
C.de pena iudicis q̄ male iudicauit.et
hr̄ ꝑ doc.in.c.j ⁊ in.c.ne innitaris.ex̄ de
consti.⁊ in.c.capellanos.extra de fe.et
per Bal.in.c.j.§.iudices.in fi.ij.colū.in
ti.de pace iur̄o firmā.⁊ per Ang.in.l.cuꝫ
quidā § ꝙ dicit̄.ff de acqui.here.⁊ ma-
xime cum ista sit opinio cōis.nedū do-
ctorū sed etiā glossatorum a quorū opi.
non est recedendum in iudicando.vt
vult Bal.in.c.j.in fi in tit.de natura suc
cessiōis feudi qui dicit ⁊ ego in dubiis
in consulēdo opi.gl.multū sequor qꝛ nō
possum adherere meliori.et idem vult
bal.in.c.j.circa mediū scdē col.in tit.de
gradi.succedē.in feudum.vbi dicit ꝙ in
consulendo.non recedit̄ ab opi.gl.⁊ si-
militer dicit.in.l.si procuratorem.in fi.
ff de procu.ꝙ non est tutū in cōsiliis re
cedere ab opi.gl ⁊ ideꝫ volūt Jac.but.
Ricar.de sali. Bal.⁊ Bar.de sali.in.l ij.
C.de sentē.que sine certa quā.profe.qui
5 dicūt † ꝙ in dubiis ⁊ arduis q̄ hn̄t iudi-
care vel cōsulere ab opi.glos.discedere
non debent.⁊ dicit ibi Salic.in fi.sicuti
prouerbialiter vulgo dꝛ qui nescit equi
tare teneat se ad lignū selle seu arzonū
⁊ iō dixit bal.in.l.hereditas.C.depositi.
ꝙ auctoritas gl.ceteras auctoritates
antecellit.⁊ idē vult Jaco.but.in l.j.C q̄
ꝑ sua iurisdiuione.⁊ Cy.in l.j.C.de act.
⁊ obli.⁊ in l.non moriturū post mediū.
C.de contrahen.⁊ committen.stipu.Et
propterea stante ista communi opinio.
glossato.⁊ doctorū omissis disputatio-
nibus que hincinde fieri possint sequeꝛ
ipsam ⁊ concludam ꝙ si nō imponeret̄
maior pena relegationis in hac causa
potest interuenire procurator. ¶ † Sed
6 certū est ꝙ de iure communi pro crimi
ne expillate hereditatis nō imponitur
maior pena q̄ relegationis.vt probe-
tur in l.j §.expillatores.ff de effracto-
ribus et expillato coniuncto.§ fi.in fi.
in ea.l. ¶ Nec obst.si dicat̄ in.§.si expil
latores dicitur ꝙ ex pena arbitraria ꝑ
tali crimine.ergo pot̄ si imponi pena
etiā vsq3 ad mortem.vt est gl.not.in.ti.

de inin. §.in summa in
verbo ordinaria. ¶ Qz
licet de illa gl.dubitent
docto.⁊ vř glo.cõtraria
in.l.sacrilegũ capite in
ṽbo cõsiderãdũ dñ dicit
vt sic capitis vl' extraordina-
ria pena.ff.ad.l.iuli.pe-
7 culat⁹ †⁊ sic ibi dictio vl'
denotat qd alia sit pẽa
extraordinaria.i. arbitraria
alia pena capitis.qꝛ di-
ctio vel solet poni inter
diuersa.l.ĥ ṽba ille aut
ille.ff.de ṽb.sign. Tñ re
sponderi põt clare ⁊ a-
perte etiã si illa glo.l.§.
in summa eẽt vera qꝛ tũc
illa pcederet qñ simpli-
citer esset arbitraria pe
na. Sec⁹ qñ ẽ arbitraria
de iure cõi.et suo cõmu-
ne determinat qd istud
arbitrarium nõ excedat
vsq ad mortẽ.qꝛ tunc il
lud arbitriũ esset limita
tũ.⁊ limitata dispositio
limitatũ pducit effectũ.
l.in agris.ff.de aqrẽ.re-
rũ do. ¶ Sz in casu nr̃o
lz i crimie expillate hr̃e
ditatis sit pena arbitra
ria.vt.l.j.§.expillatores
ff.d effractо.⁊ expillato.
tñ illud arbitriũ est p eã
dẽ.l.in fine limitatuz.vt
nõ excedat penã relega
tiõis.vt pz ibi dũ dicit dũ
modo ne q̃s in plebeis
operis publici penã in-
honesti relegatiõis exce
dat. Et ita tz i terminis
Joã.de Imo.in.l.ĩj.in ṽ
si.qd autẽ si aliqua pẽa.
ff.d publi.iud.dũ alleg.
dictã.l.j.§.expillatores.
⁊.§.fin.⁊ Angel.de Are.
in suo tracta.maleficio.
in gl.in verbo et tibi ca-
put a spatulis ampute-
tur i vlti.col. Sz.d.Bal.
de tyrãnis accusat⁹ nõ est

a ¶ Fur is
proprie. Ad
hr̃ v:d Pau.
de cast.l cõ
si.xxxj.in fi.
Ai de l. ita.
p'te statuto.
q.xcj.inci.si
statuto ca-
uet.doct.in
l.j.ff.d cri.
expilla.he-
redi.

plebei⁹ sz nobilis d triennio d quinquẽnio
pena criminis expillate hr̃editatis nõ
possit i eo excedere penã relegatiõis.er
go p pcuratorẽ põt se defẽdere. ¶ Nec
obst.vnũ ꝙ ei obiicit.vz ꝙ pena q̃ impo
nit p crimine expillate hr̃editatis infa
mat vt.l si te expillasse.C.d his q̃ no.in
fa.qꝛ non sequit tale crimẽ est infamis
ergo accusat⁹ nõ põt se p procuratorez
defendere.qꝛ immo est distinguẽdũ aut
imponit pena relegatiõis ⁊.s.⁊ non po
test. ¶ Aut imponitur pena relegatio-
nis ⁊ infra.⁊ tunc potest.vt.l.j.ff.an per
alium cause appellationis.⁊.s.dixi.et
est casus in terminis de hoc in.d.l.j.ṽ-
sicu.plane.si pecunia.in causa conuen
ta glo.in verbo ignominia.ver.si in cri
minalibus vero publicis vel priuatis.
8 ¶ †Et sic infamia non est illa que ha-
beat repellere pcuratorẽ accusati.sed
qualitas criminis vt patet ex p̃dictis.
De secũdo dubio an de iure municipa
li sit prohibitus dictus dominus Ber.
se defendere p pcuratorẽ. ¶ Et dubiũ
facere potest quia si esset accusatus de
furto magno esset pena mortis vigore
statuti.nec potest tũc se defendere p p
curatorem per ea que dicta sunt in pre
cedentibus.Ergo idem videtur dicen-
9 dũ in crimine expillate hr̃editatis.† ex
a q̃ ꝯmittẽs tale crimẽ dr fur improprie.⁹
vt.l.si te.C.de his qui no.infami.⁊ ibi no
ta.per gloss.⁊ docto.et in.l.de his.C.de
fur.Et ibi Bal.videtur hanc partem te
nere.dum dicit ꝙ in statu.loquentib⁹ de
furtis vt fur possit furca suspendi com-
prehenditur publicus ⁊ famosus expil-
lator hereditatis procedendo de simili
bus ad similia.imo de minorib⁹ ad ma
iora seu de positiuo ad comparatiuũ p
locũ a maiori. ¶ Sed certe ista sn̄ia et
opinio Bal.nõ est vera quia statutũ lo-
quens de furto maxime quo ad penam
nõ debet extendi ad expillatorem here
ditatis:qꝛ vbi nõ conuenit diffinitio ibi
nec conuenit diffinitũ in.l.j.§.j.ff.de do
lo.Et not.glos.in rubrica extra de sum
10 ma trinita.et fide catholi.† Sed dif-
finitio furti est vt sit cõtrectatio rei alie
ne inuito domino: vt.l.j.ff.de furtis.
⁊ institu.de obliga.que ex malefi.nasc.
in princip.sed hereditate iacẽte quãdo

expillatur nō est domin⁹. l.i.§.scevola.
ff.si qs testa.lib.esse iussus fuerit.ergo.
11 ¶ †Itē q̄z ad hoc vt sit furtū reqrit q̄
res subrepta sit p aliquē possessoriā:sz
iacente hereditate nō dr per hereditos
tem possideri.ergo furtū nō dicit fieri:
vt est cesus ad literā in dicto §.scevola.
Si ergo nō est furtū sequit q̄ statutū lo
quēs de furto in eo nō verificat.l.si vo.
§.de viro.cū ibi not.ff.soluto matrimo.
Et ita not.Salyce.in.l.de his.C.de fur
tis.¶ Item probatur ad idē q̄z si expil
latur hereditas res non efficit furtiua
alia ratione:q̄z vsucapi pōt.l.si homo.
ff.de vsucapio.⁊ not.Salyce.in.l.si adu
cta.in fine.C.de furtis.⁊ in.l.de his.eo
12 dem titulo. ¶ †Itē hoc probat:q̄z titu
li criminis sunt diuersi ⁊ diuersa nomi
na habent in.C.⁊.ff.Nā titul⁹ de furtis
est diuersus a titul.de crimine expilla
te hereditatis:ergo diuersus debet esse
effect⁹.l.si idē.C.de codicil.⁊ q̄z separa
torū separati debēt esse effect⁹ nec ex se
paratis fit bona illatio l.papinianus
exuli ff.de minorib⁹.⁊.l.ōma.in fine.ff.
de calum.cum similib⁹.¶ Itē q̄z pena
13 est diuersa.† Nā de iure cōmuni pena
furti quādoq3 est furca.vt habet in aut.
sed nouo iure.C.de seruis fug.sz expil
lans hereditatē nullo mō debet furca
suspēdi nec mori:vt in dicto.l.j.ff de ef
frac.⁊ expil.cū similib⁹.vt supra dixi.er
14 go.¶ † Itē q̄z furtū est nomē generis
⁊ cōprehendit latronē rapinā ⁊ expilla
tionē hereditatis ⁊ furtū in specie sum
ptum.Ergo statutū loquens de furto
debet intelligi in sua specie ⁊ nō in suo
genere:q̄z genus de se nō est punibile.
Et debet intelligi de illa specie qua spe
cialiter hoc nomine nūcupat:⁊ q̄ nuda
15 ab alio ad vniuersa profert.† Nā latro
cinium est cum armis ⁊ violentiā:rapi⁹
est furtum violentum:expillatio est rei
heredita.nō possesse;furtū rei possesse
sine violentia.Ad instar eius q̄ de cau
tione dicit in.l.j.C.de procuratori.⁊ in
l.sancim⁹.C.de verborū significatio.⁊ ad
instar eius qd dicit de repu.sine aditū.
prolata que intelligit hodie fiscali oliz
romanorū:vt not.Sali.in.l.fi.C.de sa
16 cro sanc.ecle.† Et p hoc ēt facit q̄z sta
tuta recipiūt interpretationē declarati
uaz restrictiuā fm ius cōe.vt.l.ij.C.de
noxalib⁹.⁊ habet in.l.finali.§.in cōpu
tatiōe.C.de iure deliberādi.⁊.l.vt gra
datim.§.sz si.l.ff.de munerib⁹ ⁊ honori
bus.Et in c.cum dilectus.extra de cō
suetudi.⁊c.Et q̄z penalia sunt restringē
da.l.si de interpretatione.l.si preses.ff.
de penis.Et hanc ptem 𝔷 Bald.tenet
Salyce.i dicta.l.de his.in fine.C.de fur
tis.⁊ in dicta.l.si te.C.de his qui notan
tur infamia.¶ Et nō obstat ratio Baldi
dum dicit pcedēdo de similib⁹ ad simi
lia statuta de pena furti qđ habet locū
17 in expillatore † q̄z in penalib⁹ nō fit ex
tensio ex identitate rationis.argumē
tum.l.cum glos.C.de patribus q̄ filios
distraxerunt.et ita not.doctores in.l.si
vero.§.de viro.ff.soluto matri.¶ Nec
obstat alia ratio Baldi dum arguit a
maiori depositiuo ad comparatiuum
18 †quia in correctoriis ⁊ penalibus non
potest fieri extensio etiam ex maiori
tate rationis.vt habetur p gl.⁊ doct.in
aut.quas actiōes.C de sac.san.eccle.⁊
in l.papinia.C.de appellatio.p Ioā.de
Imol.in dicta.l.si vo §.de viro l.x.col.
versiculo.ij.casu quādo agitur de extē
sione fienda in exorbitantib⁹.ff.soluto
matrimonio ⁊ maxime quādo ocurrūt
ista duo q̄ sint materia penalis ⁊ corre
ctoria q̄z tunc nullatenus potest fieri
extensio.⁊ strictam ⁊ non largam inter
pretationē recipit vt est glo.valde nota
bi.in clementina.vt hi qui in verbo in
eiusdē q̄ incipit cathedralibus.in fine.
de etate ⁊ qualitate.Et ita etiam tenet
domin⁹ Dominic⁹ de sancto Geminia
no sequēdo illā glos.in.c.j.in.iiij.col.in
fi.de tēpo.ordi.in.vj.Sz in casu nostro
statutum imponēs penam mortis pro
furto est penale correctiuū iuris cōmu
nis.vt patet ex no.in.l si fugitiui.et in
aut.sed nouo iure.C.de ser.fugi.Ergo
non debet extendi etiaz ex maioritate
rationis ad crimē expillate hereditatis.
⁊ ista pars est verior ⁊ tutior.Et ideo ex
predictis cōcludo q̄ dict⁹ dns Bar no
test se defendere per procuratorē tā cir
ca exceptiones dilatorias q̄ perēpto
rias ⁊ est casus innocentie sue.

¶ Summariũ sup cõsi.lxxvi.

1 Vicarius episcopi si velit pcedere contra clericũ prime tonsure pro homicidio an per procuratores se defendere possit: numeris omnibus sequẽ.per totum consilium.

2 Procurator in causa capitali regulariter non admittitur.

3 Penarum genera de iure ciuili sunt septem: tria capitalia: et alia quatuor nõ capitalia.

4 Penarũ genera de iure canonico sunt suspensio: excommunicatio: depositio: intrusio: incarceratio et verberatio.

5 Homicidio: nec ad aliquam penam sanguinis de iure canonico quis condemnari potest.

6 Pene capitales et nõ capitales: vt est degradatio: nunq̃ imponuntur: nisi quis directe accusatus et conuictus fuerit.

7 Pene ad ques contra absentes et non absentes de iure canonico proceditur: quenam sint.

8 Cõtumax de iure canonico qua pena a relegatione infra cõdẽnari possit.

9 Procurator in quibus criminibus non admittatur.

10 Argumentum a contrario sensu summi non debet vbi absonus intellectus: et iuri contrarius resultaret.

11 Procurator in criminib⁹ ad totam causam nõ admittitur: sed ad innocentie causas allegandum.

12 Procurator in criminib⁹ tribus modis interuenire potest.

¶ Consilium.lxxvi.

1 IN christi† nomine ac Innocata spiritus sancti grã Vicari⁹ reuerendissimi dñi epi Paduani vult procedere per inq̃sitionẽ ꝯ duos clericos prime tõsure suspectos. vt dicit̃ de homicidio. et fecit eos citari pcurator ꝯparet cã defendendi eos querit̃ an possit. Et prima facie vr̃ dicẽdũ ꝙ nõ.† q2 i cã capitali re

2 gulariter nõ admittit̃ pcurator. l. j. ꝟs. finañt. ff. an p aliũ cause app. Immo ẽt in cã i qua iponit̃ pena a relegatiõe. ꝟ. nõ admittit̃ pcurator. vt ibi no. p gl. p illũ tex. et no. glo. in. l. seruũ q3. §. publice. ff. de pcurator. et in. l. penul. §. ad crimẽ. ff. de publi. iudi. et no. docto. in dictis iurib⁹. et in. l. reos. C. de accusat. Sz p homicidio iponit̃ pena capitalis. l. is q cũ telo. C. ad. l. cor. de sica. et i toto illo titu. et pbat̃ in. l. iiij. C. de episco. audien. vbi dr̃ homicida ꝙ fecit semp expectet. Ergo non vr̃ pcuratorem admitti debere. ¶ Sz his nõ obstã. ꝯriũ teneo eẽ de iure veri⁹. Et pro clariori intelligentia.

3 ¶ † Premitto ꝙ d iure ciuili septẽ sunt gña penarũ tria sunt capitalia et alia q̃tuor nõ capitalia. Et ideo triplex est pena capitalis. ¶ Prima morti. ¶ Scda prima morti. sc3 pena metalli. ¶ Tertia pena deportatiõis et i op⁹ publicũ. l. si q̃s forte. §. fin. cũ duab⁹ legib⁹ seqñẽtib⁹. ff. de pen. pene vo nõ capitales sũt quatuor. ¶ Pria est relegatio ad tp̃s. ¶ Scda est isamia. ¶ Tertia dignitatis ammissio. ¶ Quarta ꝟbũ experimẽtũ. d. l. si q̃s forte. §. fina. et hoc not. ẽt Innocẽ. et canoniste i. c. q̃liter et qñ. ij. ex̃ de

4 accusa. ¶ † Scdo premitto ꝙ alia sunt gña penarũ de iure canonico sc3 suspẽsio: excõicatio: depositio: itrusio: icarceratio et ꝟberatio ẽm archi. xxiij. q. v. circũceliones. ¶ † Tertio pmitto ꝙ d iure

5 canonico nõ põt q̃s ꝯdẽnari ad mortẽ ẽt p hõicidio nec ad aliquã penã sanguinis. c. sentẽtiã sanguinis. ex̃ ne clerici vl̃ mõachi et. l. j. di. c. j. et. ij. et no. Inn. et doc. i. c. q̃lr et qñ scdo. ex̃ de accu. Sz ẽ vna similis. q2 relinquit̃ iudici seculari puniẽd⁹. c. ad falsariorũ de crimine falsi. et de iudicijs. c. cũ nõ ab hole. et. xj. q. j. illã. Sz scda pena capitalis. s. dãnationis in metallã nõ inuenit̃ sepe in carcerib⁹ impositis. sed etiã põt eq̃parari pena carceris q̃ p grauissimis criminib⁹ ecclesia ifflig. de hereticis. c. penul. Et idẽ dicẽdũ est d tertia pena capitali ẽm Innocẽ. in. d. c. qualr̃ et qñ secundo.

6 ¶ † Quarto premitto et istud est bene notandum ꝙ dicte tres prime pene capitales et non capitales. vt est degradatio nunquam imponuntur nisi quis directe accusatus et conuictus fuerit. vt. in. c. dilectus secundo. extra de simonia. ¶ Alie autem pene imponũt̃ etiã

si in modū inquisitionis pcedatur.vt
dicto.c.dilect⁹.& in auē vt nulli iudi.§.
super hoc.Et ita elegāter not.Innocē.
in dicto.c.qualiter & qñ secūdo.quem
sequit̄ ibi Anto.de but.& aliȷ̄ doctores.
7 ¶ †Quīto & vltimo pmitto q ad pdi-
ctas penas canonicas pter quā ad de-
positionē procedit̄ur absente reo etiā
ztumace sed ad depositionē & ad alias
penas vsq; ad relegationē nō pceditur
cōtra absentē.ff.de pe.l.absentē.& ter-
tia questio.ix.decernim⁹.& ita not.In-
nocen.in dicto.c.qualiter.quē Ant.de
butr.& doc.aliȷ̄ cōiter ibi sentiūt.¶ His
pmissis dico pcuratorē posse interue-
nire p dictis clericis suspectis de ho-
micidio vt dicit̄ ztra quos vicari⁹ vult
procedere p inquisitionē q sic pbatur.
quādo sum⁹ in causa in qua nō pōt im-
poni pena relegatione supra.Sȝ solū
a relegatiōe infra includēdo etiā rele-
gationē pōt pcurator interuenire ad
omnē defensionē.vt est tex.cum gl.in.l.
prima.ff.an p aliū cause appellationis
& dixi.§.in prin.p alia parte negatiua.
Sed in casu nostro ex quo pceditur fm
canones in foro ecclesiastico per inqui
sitionē nō pōt imponi pena capitalis
nec a relegatione.§.sed solū a relega
tiōe.J.vt dixi supra in quarto euidētia
li.Ergo pcurator p eis pōt interueni-
re.¶ Secūdo hoc etiā pbat̄ alia ratio
ne quādo quis absens damnari pōt ibi
pcurator pōt interuenire vt est casus
in terminis in.l.seruū quoq;.§.publice.
ff.de procura.facit.l.reos.C.de accusa.
8 ¶ †Sed in ista materia in qua vt dixi nō
imponitur pena capitalis.sed a relega
tione infra pōt absens cōdēnari etiam
cōtumax fm Innoc.& docto.in.c.quali-
ter & quādo secūdo.extra de accusa.& di
xi supra in quarto euidentiali.Ergo p-
curator p eis pōt īteruenire.¶ Nec ob.
9 predictis.c.veniēs.extra de accu. † vbi
est tex.q in criminib⁹ nō admittitur p
curator qui loquit̄ in criminib⁹ in quib⁹
absens dānari poterat. Qr respōdet̄ q
in causa criminali vbi absens damnari
pōt ibi pcurator admittitur ad allegā-
dū causas innocētie. Sȝ nō admittitur
generaliter ad totā cāȝ in qua possit p-

desse & obesse dño.Et ita loqt̄ dictū.c.
veniens.sȝ in sola extenuatione inocē
tie criminis vel extenuatiōis absentie
nō pōt obesse dño.sȝ solū pdesse.& gene
raliter pcurator in cā criminali nō ad-
mittit̄ etiā p absēte suscipiēdo i se totā
cām iudiciū & isto mō pōt intelligi.l.pri
ma.ff.an p aliū cause appella.¶ Et ita
pōt etiā respōderi ad.l.secundā.C.de p
cu.& pōt illi.l.secunde etiam respōderi
10 † q ibi nō dȝ sūmi argumētū a ztrio sen
su qr resultaret absonus intellectus &
iuri cōtrarius.§.l.secūdā.C.de cōditio.
inserta.&.l.si quis nō dicam rapere.C.
de episco.& clericis.cum similib⁹.¶ Et
ex hoc sequit̄ qḋ si ex forma statuti ab-
sens pōt capitaliter cōdēnari q ibi ad
defensam & ad allegādas causas inno-
cētie admittit̄ pcurator & ita consuluit
Dy.quē seqt̄.d.me⁹ dñs Ant de rosel.
secūda qstiōe sexta si qñ.§.cū aūt.in.ix.
colū.& in octaua colū.in pncip.ibi con
11 cordādo opiniones ita dicit † q abso-
lute ad totā cām pcurator nō admittat̄
vbi absens dānari pōt & priuari sed ad
allegādū cās innocētie admittet̄ etiaȝ
pcurator & ita intelligat̄.l.seruum quo
q;.§.publice.ff.de pcurato.coniuncta
l.reos.C.de accusa.vñ ex hoc scdo fun-
damēto q dicti clerici citati nō cōparē
tes potuerūt pcuratorē mittere q ve-
niat ad allegādum cās nedūȝ absentie
sed etiā innocētie nō tñ poterūt dño no
cere.puta cōfitēdo vel aliter q est notā
dū & est verū.¶ Tertio principalr pos-
set pcurator in dicta cā cōparere:& lȝ
nō admitteret̄ ad plene defendēdū in
cā capitali & on⁹ iudiciū in se suscipere:
tñ admitteret̄ ad instruēdū & informādū
iudicē de innocētia:& iudex dȝ eū audi
re & p veritate inqrere.& ita singulr di
cit dñs Benedictus de plumbino in.l.
ampli⁹.in fine p illū textū.ff.de libera.
cā.allegat etiā.l.fin.ff.ad legē iuliā de
annona.& qḋ no.l.l.penultima.§.ad cri
mē.ff de publi.iudi.facit.l.& si nō defen
12 dant̄.ff.de penis.¶ † Cōcludo itaq; ex
predictis oib⁹ q pcurator trib⁹ modis
pōt interuenire.¶ Primo ad informan
dum iudicē de innocētia inqsitoꝝ indi
stinte fm dñm Benedictū prout vltimo

loco proximo dictuz est. ¶ Secūdo ad allegādū cās innocētie tanq̄ pro curatorl.l.absens quos dānari pt. Sicut ē l casu nro vt dixi ꝭ.fm Antoniū roselliū: vt in scdo argumēto pncipali p inq̄sitis dictū est. ¶ Tertio pt pcurator interuenire ēt ad oēm defensionē in casu nro: ex q̄ procedit p viā tantū inquisitionis: ⁊ nō pōt cōdēnari q̄s capitaliter sed solū ꝗ relegatione infra vt.ꝭ.dixi l primo vel p parte inquisi.addi. ¶ Et ita omnez effectū pōt ⁊ debet in dicta cā pcurator admitti.

¶ Sūmariū.sup ꝯsi.lxxiiii.

1 Procurator l cā capitali an admitti debeat sup hoc saltē qn dubitat an admitti debeat: stāte forma statuti alicuius loci: et an possit admitti post snīaz latā ad inq̄rēdū: numeris olbus sequentibus per totū consiliū.

2 Attestatiōibus publicatis poterit post dicta testificata inculpatus ipsos iterū facere examinare: qn modus agēdi variat.

3 Procurator quo casu ad faciendā aliquā summariaz portionē admitti debeat.

4 Statuti forma qn in cā principali cōpromissum fieri dz si dubitet: an etiā in aliquo debeat fieri cōpromissū: sup hoc dubio cōpromissū fieri debebit

5 Causa principalis si sūmaria fuerit: oēs eius articuli summarii eē dnt.

6 Judici qn liquet nō esse delictū: cōtra reū pcedere non potest.

7 Exceptio procuratoris dz ꝓponi in pncipio iudicii ante litē contestatam.

8 Exceptio vel defensio: q̄ post snīaz opponitur: qn ipsam sniem nō infringit tunc opponi ⁊ deduci potest.

9 Statutū contra ius cōmune an ē quomodo extendi debeat.

10 Statutorū extēsio in his que publicam vtilitatē vel fauorē publicū cōcernunt extēdi possunt.

11 Facere illud qd possim p me possim ⁊ p ministros meos ad hoc necessarios facere.

¶ Consilium.lxxiiii.

1 IN christi† nomine ac Inuocata spiritus sancti gratia. Viso statuto Taruisii lib.iii.tractatu.ix. ca.xiii. sub rubrica qd maleficia ⁊ damna data ⁊ facta ꝯtra forēses ⁊c. Et visa narratiōe facti suprascripta. ¶ Dubitat an dicti qui sunt cōdēnati ad inquirendū p magnificū dnm potestatē Taruisii cū sua terra ppter homicidiū cum ipm in ꝑsonā Scalabrini vincētini possint nūc se defendere per pcuratorez a vigore antedicti statuti: etiā nō comparēdo ꝑsonaliter: qr si essemus in dispositiōe tm iuris cōmunis nō haberet dubium q non possent per.l.seruū quoqꝫ.§.publice.ff.de procur.⁊ in.l.pe.§.ad crimen.ff.de publi.iudi.cum no.in dictis iuribus: ⁊ per.l.reos.cū ibi no.per Cy. Saly.⁊ alios.C.de accu. Sed stante dicto statuto si essemus in principio iudicii: qn procedebat ꝯ eos occasiōe dicti homicidii non videretur quodāmodo habere dubiū aliquod: quia si ipsi allegant se dictum homicidiuz cōmisisse in personā dicti Scalabrini forensis causa se defendēdi vel phibēdi a violentia quā volebat dictus Scalabrinus ꝯmittere cōtra dictū Andreā bonū: vt in facti narratione dr deberēt audiri p pcuratorē: sicut statutū permittit fieri summarie aliquaz fidē de predictis ad hoc vt intelligi possit: an debeant admitti ad defensionem per procuratorem nō est plena probatio: qr istud non tangit merita cause: sed ꝑparatoria ⁊ antece-

a ¶ Per procuratorem. Ad huius cōsiliū resolutionem vide do. Alex. in cōsi.cxvj.in ꝭ. volumi. Spe.in tit. de accu.§.j.versi.quid si accusatus. in ti.de procur.§.ratione igit. Ange.d.Alex. ⁊ doct.in.l.pe.§.ad crimen.ff.de publi.iudi. ⁊ in.l.reos.C.de accu. et multa q̄ ꝭ.addidimus in pluribus pcedentibus consiliis.

stis.arg.l.iij.§.cause.cum ibi no.per
Bart.ff.de carbo.edicto.& per ea q̃ not.
Bar.in extrauagãti ad reprimendũ in
v̄bo summarie.& in.l.a diuo pio.in.§.in
vẽditiõe.ff.de re iudicata.& no.p̃ Paul.
de castro in materia cap.in.xxj.col.& p̃
no.per Barto.in.l.nam & postea.in.§.si
minor.ante finẽ.ff.de iureiurã.ibi etiã
per Paul.de ca.& p̃ Cy.l.q̃ tpe.in.iij.&
iiij.q.C.de tempo.in itegrum resti.peten
2 da.† Et publicatis etiã istis attestatio
nibus poterit & post didicita testificate
inculpat̃ ipsos iterũ facere examinare
quia variatur modus agẽdi: vt in.c.ve
niẽs.extra de testibus.vt dicit no. Pau.
de castro in.l.nã & postea.§.si minor.sup
3 glo.ij.ff.de iureiurãdo. ¶ † Et ad faciẽ
dum istã summariam p̃bationẽ debet
admitti p̃curator:quia sicut appareret
ola interuenisse q̃ in dicto statuto ptinẽ
tur posset p̃curator iteruenire ad alle
gandũ & p̃bandum predicta.iuxta for
mam dicti statuti:ita dz procurator ad
mitti sup̃ isto articulo qñ dubitaret̃ si p̃
curator deberet admitti per ea que no.
Bar.in.l.si quis in cõscribẽdo.C.de pac.
in vlti.col.que dicit per gl.ibi idem ius
dicandũ est de incidẽti & preparatorio:
4 qð est de ipso principali.vñ dicit † q̃ qñ
ex forma statuti debet in cã principali
fieri cõpromissum. ¶ Si dubitat̃ an ali
quo debeat fieri cõpromissum super hoc
etiã dubio debebit fieri cõpromissum.
¶ Itẽ pro hoc qð notat Barto.in.l.iij.
in vlt.col.ff.de alimẽ.& ciba.leg.qui di
xit notabiliter q̃ si statutum dicit qð in
causis dãnatorũ datorũ sufficiat proba
tio per iuramẽtũ quicquid illã causam
quo casu incidẽter tãgit potest per iura
mẽtũ probari.l.cũ hi in prin.ff.de trãs
ac.& idem tenet ipse Pau.de ca.& idem
tenet Bal.in.l.j.in.j.col.versi.sed pone
statutum dicit.C.de rebus credi.& iure
iurã. ¶ Item pro hoc facit qð no.Bar.
in extrauaganti ad repiimendũ in gl.
in verbo summarie.in.v.col.in fi.versi:
de scðo.l.quoniam cognoscit̃ qñ dicet̃
5 † vbi dicit q̃ si causa principalis est sum
maria oẽs eius articuli sunt summarij.
¶ Itẽ hoc p̃batur alia ratiõe inconuin
cibili.Nã si p̃curator nõ posset nec de

beret admitti ad p̃bandũ & allegandũ
saltẽ sup̃ hoc an debeat admitti tãq̃ p̃
curator.istud statutũ esset frustratoriũ
inquãtũ loquit̃ de p̃curatore admittẽ
do:quia semper posset iudex vel pretor
dicere:nos nõ sum⁹ in casu statuti nec
volo admittere p̃curatorẽ ad dicẽdum
si sumus in casu statuti predicti loquẽ
tis de p̃curatore admittẽdo:& sic statu
tũ nihil operaretur:qz cogeretur semp̃
principalis cõparere qð est ꝯ mentem
dicti statuti:vt.l.si quãdo.ff.de legatis
j.& c.si papa.de p̃uilegijs.lib.vj.& p̃ba
tur optime in.l fina.in p̃n.ibi alioquin
nec quicq̃ mihi caueretur.put ibi bar.
declarat illũ textum. ¶ Preterea dico
quod ex quo forensis volens violẽtiam
inferre ciui Taruisino vel inferẽs põt
impune occdi:vt dicit̃ in rub.& in nigro
dicti statuti:& quod contra occidentes
non posset procedi per accusationẽ vel
inquisitionem vel denunciationem qð
etiã si statutũ mihi diceret de p̃curato
re occiden.admittendo tñ si reus non
audet comparere quilibet etiam terti⁹
volens comparere dicẽdo ille qui fuit
offensus per talẽ poterat impune offen
di vel occidi vigore dicti statuti & p̃du
cit statutũ:& de eo liquidat iudex debet
illum reum absoluere & nõ potest vlte
6 rius procedere.Et est ratio:† quia li
quet iudici non esse delictum & iudiciũ
sine actione procedere non potest & est
casus fm vnam lecturam glos.in.l.vbi
pactum.C.de trãsac.& ibi hec notat ele
gãter Bartol⁹ de bãnito in penul.colũ.
& ibi docto.& idẽ notat Barto. in.l.ser
uũ quoq3.§.publice.ff.de p̃curatorib⁹.
& ibi etiã dicit. ¶ Et idez notat Barto
in.l.penultima.§.ad crimen l septima
colũna in p̃nci.ff.de publicis iudicijs.&
ibi Moderni cũ multis similib⁹. ¶ Et
p̃dicta p̃cederẽt sine dubio si essemus
in principio iudicij vt dixi. ¶ Sz dubiũ
posset esse qz nõ sumus in principio iu
dicij sed in fine.qz iaz formato p̃cessu.
processum est ad sententiam nõ diffini
7 tiuã sed ad inquirẽdũ.† qz exceptio p̃
curatoria debebat p̃poni in p̃nc.iudi.
ante litẽ cõte.l.ita demum.cũ ibi not.
C.de procura.cũ simi.& nõ post latã sen

tentiā ꝛ hoc vr de mente dicti statuti. ver. ꝛ ꝙ licitū sit ibi illi vel illis contra quos pcederet ꝛ sic vr loqui tantū qñ processum ꝯpletū. Sȝ ad hoc pōt ꝯsideri ꝙ predicta pcederent qñ cōdemnatus vel eorum pcurator vellet venire cōtra sniam dicēdo eā nullā. ꝛ peteret pcurator se admitti ad infringēdū vel dicēdū nullū pcessum vel sniam ad eā reuocādā qz tūc nō posset nec etiā tanꝗ pcurator nec tāꝗ principalis admitti. ¶ Sȝ si pcurator vel ali⁹ vult allegare ꝛ pbare. d. Scalabrinū vigore statuti potuisse occidi: ꝛ pcuratorē vel aliū posse interuenire nō ꝯtrauenie̅do dicte snie pt. sicut vult i casu nr̄o: qz snia fuit lata ad inquirēdū ꝛ ad intelligedū veritatem ꝛ iusticiā ꝯdēnatorū: q̄ veritas ꝛ iusticia est ꝙ Scalabrin⁹ fuit occisus: ꝛ qz erat forēsis ꝛ fecit ea de quib⁹ in casu supra scripto narrat potuit impune occidi fȝ formā antedicti statuti. ¶ Et ista exceptio ꝛ defensio. Ita pōt fieri ꝛ opponi post snias predictā sicut qñ in principio

8 iudiciū. qz qñ exceptio vel defensio que opponit post sniam nō infringit ipsam sniam tūc pōt opponi ꝛ deduci vt pbat in. l. nesennī⁹. in. §. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ cōiter doc. ff. de re iudi. ꝛ no. Bar. ꝛ doc. in. l. ex diuerso. §. j. ff. solu. ma. ꝛ docto. in. l. fi. C. de iur. delib. cū simi. Nā pcuratores dictorū qui sunt cōdēnati nolūt impugnare sniam: nec ei cōtrauenire fȝ declarare ꝙ nō sunt inculpabiles maxime stante forma dicti statuti vnde sicut principales cōdēnati possunt cōparere ad allegandū ꝛ pbandū innocentiā suā. ita pōt eorū procurator qz ista pcedunt a pari. qz dictū statutū i casu suo de quo loquimur vult ꝙ tantū possit pcurator in defendēdo inculpatos absentes ꝗtū possent inculpati p̄sentes ꝛ sic a pari iudicātur ergo ꝙ esset in vno eorum post sniam predictā puta in inculpatis vt possint personaliter ꝯparere ꝛ se defendere maxime vigore dicti statuti Ita poterit illr eorū pcurator ex quo pcedūt a pari vt dixi ꝛ probat per tex. cū gl. in verbo dicemus q̄ incipit locus a pari. in. l. si socer. in prin. ff. solu. mat. ꝛ p glo. in. l. si de eo. in. §. fi. in verbo teneri. in prin. ff. de acqui. pos. ꝛ per glo. in. l. nam ꝛ postea. in. §. is. in verbo post litē. ff. de iureiur. que gl. volūt ꝙ est bonū argumentum a pari. ¶ Et inde licet statutū loquatur de pcuratore vt possit interuenire in cā capitali qñ est occisus forsitan i casu in quo loquit qñ pcedit ꝯ i culpatos tñ dȝ habere locū etiā post pcessum inq̄sit ōis factū ꝛ latā snias ad

9 inquirendū p eo q̄ dicta sunt. ¶ † Nec ob. si dicat statutū est contra ius cōmune. ergo nō debet extēdi vltra casum de quo loquit per glo. ꝛ doct. in aut. quas actiōes. C. de sac. san. eccle. ꝛ in. l. si ꝟo. §. de viro. ff. solu. mat. ꝛ in. c. fi. extra de consue. ꝛ in. c. j. de tempo. ordi. lib. vj. cū simi. ¶ Ad respondet ꝙ illud statutum est propter publicā vtilitatē vt deterreātur forenses ꝛ remaneantur ne offendāt ciues taruisinos. ꝛ pp̄ter hoc voluit statutū vt homicidiū esset impunitū ꝛ cū nulla alia rō possit assignari ꝙ predicta illa rō hr p expressa vt est glo. no. in. l. ꝗnis. C. de fideicōmis. ꝛ ibi hoc no. Bal. ꝛ Pau. de cast. ꝛ Bal. in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. Et illa rō habet pro expressa sequit ꝙ per illam rationem tacitam vel presumptā que habetur pro expressa potest fieri extensio etiam in correctoriis fm Bal. singulariter in. d. l. maximū vitium. C. de libe. prete. quē sequitur Pau. de cast. in. d. l. si vero. §. de viro. Sicut si ratio legis vl statuti vere esset expressa vt habetur p gl. ꝛ doct. in clemē. j. in verbo elegāter. de elect. ꝛ per doct. ꝛ maxime in. d. §. de viro. Flor. ponit in. l. pen. ff. si quadru. pau. fec. dica. ꝛ per Pau. de cast. in ꝯsil.

10 cccclxxiiij. cū simili. ¶ † Preterea dico ꝙ in his q̄ concernūt fauorē publicū vel publicā vtilitatē pōt fieri extēsio vt no. eleganter Bal. in l. hoc modo per illū tex. ff. de condi. et demon. ¶ Et idē vult Pau. de cast. in consil. suo. xxiiij. in. ij. col. ꝛ Ang. in. l. iij. §. vtrum. ff. ad sila. ꝛ idem vult Ant. de but. in. c. fi. §. iiij. restat. extra de consue. et ita tenēt communiter doct. Et propterea concludo ꝙ dictum statutum volens quod admittatur procurator debet habere locum non solū a principio quando procederetur con

tra inculpatū:sed etiā post sniam latā ad inquirēdū. ¶ Et magnific' dñs potestas cū sua curia elegāti pōt & debet p curatorem admittere circa predictos nō obstāte sententia lata p suū pdecessorem qz p hoc nō dicit ei in aliquo cōtrauenire. ¶ Posset forte vlteri' dici q predicta sint vera quātum ad Andreā bonuz qui stabat in periculo mortis p pterea que supra in narratione casus dicuntur. sed nō quātum ad socios. puta Petruz gatellū & famulū ipsius Andree boni. puta qz fecit ad sui defensionem loquitur solum de illis qui faciūt causa se defendendi vel prohibendi ne offendatur non autē loquit de aliis vt pz in statuto ibi dū dicit ille seu illi contra quos predicta vel aliquod predictorū committerent. ¶ Sed ad hoc respōdeo q dictum statutum locū habet etiā in sociis qz dictus Andreas bonus nō potuisset se defendere vel phibere ne offenderetur ab illo Scalabrino nisi habuisset socios adiuuātes ergo q est pmissum sibi censet esse pmissum sociis sine quib' hoc facere nō potuisset quia quādo conceditur vnuz omnia videtur esse cōcessa sine quib' illud concessum stare vel operari nō posset. l. ij. ff. de iuris. om. iud. & hoc pbat in. l. refectiōis. ff. cōmu. pred. qui text. ibi in verbo fallere

11 allegat † q possum facere per me possum & per ministros meos ad hoc necessarios facere & p hoc allego decisionez Jaco. but. quā sequitur Paul. de ca. in d. l. refectionis. qui dicūt per illū text. q si ex forma statuti licitū est alicui vindictā sumere dico q ipsum offendit q statu. vz ad refrenandū maleficiū qz facit priuatū ministrū rei publice. C. quādo liceat sine iudi. vin. l. j. q ibi sit licitū congregare amicos qui ipsum adiuuēt ad hoc. Et q illi non puniātur: sicut nec principalis. & de hoc vr esse glo. singularis. in. l. cū fund'. ff. de vi & vi. arma. Sz glo. in. l. gracch'. C. de adult. vr requirere q tales cōgregati debeant esse tales: quib' ille cōgregās possit precipere vt sunt filii. ¶ Sed in cōtrariū facit tex. in d. l. refectionis. & ea que. s. dixi. Et istā partē tenet Jac. but. & Pau. in. d. l. refectionis. Et ita alias allegaui corām curia magnifici domini potestatis Verone. & fuit in simili tunc per totam curiā iudicatum. vz q sicuti homicidiū esset impunitum quo ad offen. ita etiaz quo ad eius socios qui eū adiuuauerūt. Et ita teneo esse iudicādum etiam in casu isto de sociis Andree boni. sicuti de ipo Andrea bono.

¶ Summariū. super cōsilio. lxxiiij.

1 Pater hebreus an p filio iudeo in causa capitali admitti possit: numeris omnibus sequen. per totum consil.

2 Beneficium omne qd dat patri christiano pro filio suo christiano: an competat etiam patri iudeo pro filio suo iudeo cōtra christianum.

3 Lex ciuilis in quibus legi mosayce nō derogat: tunc si inter iudeum & christianū questio fuerit: cōmunis lex seruatur.

4 Judeus rem christiani prescribere potest: quoniam viuit more romano & legibus romanis.

5 Immunitas concessa incolis certi loci etiā ad iudeos extenditur.

6 Judei hodie non viuunt constitutionibus scribarum & phariseorum.

7 Judei per aduentum Christi que priuilegia amiserint.

¶ Consilium. lxxiiij.

In christi nomine Amen. † Pater potest

1 admitti in causa capitali filii ad defendendum eum. vt habetur per doc. in. l. seruum quoq. §. publi. ff. de procu. & in. l. pen. §. ad crimen. ff. de publi. iud. & est cōmunis doc. sententia & ita cōiter obseruatur & practicatur in iudicio.

2 ¶ † Sed dubium fit nunquid istud beneficiū q datur patri christiano pro filio suo christiano competat etiā patri iudeo p filio suo iudeo contra christianum. Et prima facie videtur dicendum q non: qz solet dici q de his que foris sunt nihil ad nos fm apostolum. vt dicit tex. in. c. gaudemus. in princip. de diuortiis. ¶ Item qz licet olim iudei regerentur cōstitutionibus humanis: sez scribarum & phariseoruz: vt. xij. dist. omnia tamen hodie non: vt

Ubi no.glo.secundum Jo.viij.distin.si so
lus. ¶ Item q̄ iudei non debent gau
dere priuilegio cōtra christianos:vt in
c.iudei.extra de iudeis. ¶ Item quia
priuilegia concessa iudeis perdiderūt
per aductū chri:vt.l.iussio.C.de iudeis.
Sed veritas est in contrariū:q̄ iudei
viuunt iure cōmuni romano quātū ad
iudicia:vt.l.iudei romamano cōmuni.
C.de iudeis.Sed tractat̄ d̄ mō iudiciali
nunquid pater possit p̄ filio cōparere
ec. ¶ Item quia rationes que allegant̄
pro parte christiani vt possit p̄ filio suo
comparere in causa capitali locum ha
bēnt etiā in parte iudeo.Unde cū sit ea
dem ratio in patre iudeo q̄ est in patre
christiano:sequit̄ q̄ debet esse idē ius.
l.illō.ff.ad legē aquiliā.ꝛ.l.a titia.ff.de
3 verb.oblig. ¶ † Item q̄ in his in q̄bus
lex ciuilis non derogat legi Mosaice:
tunc si est questio inter iudeū ꝛ christia
nū seruat̄ lex cōmunis ꝛ sic christiani.
Secus si est qd̄ inter iudeos tantū:vt te
net Joā.calde.in tit.de testa.in iij.cōsi.
Et refert etiā hoc Joannes de anā.in
c.iudei.in penul.col.circa fi.de iudeis.
Sed istud q̄ pater admittat̄ p̄ filio non
derogat legi Mosaice:q̄ saltem est pre
ter illā:ꝛ sic non ecōtra:ergo habet lo
cum illa lex ciuilis etiā in patre iudeo
cōtra christianū. ¶ Item hoc probatur
alia ratiōe:q̄ si esset hoc verū q̄ iudei
nō possent vti iure cōmuni sequeret̄ q̄ in
foro ciuili litigātes christiani vterēt̄ iu
re cōmuni romano ꝯ iudeos ꝛ iudei nō
possent vti contra christianos:qd̄ nō est
dicēdū ꝛ esset ꝯ dictā.l.iudei romano.
C.de iudeis.que loquit̄ indistincte q̄ iu
dei in iudicijs vtāt̄ iure romano cōmu
ni.Itē q̄ nō seruaret̄ equalitas in iudi
cio contra.l.finalē.C.de fructib⁹ ꝛ litis
expēsis. ¶ Item quia claudicarēt iudi
cia q̄ esset cōtra.l.si de meis,in p̄nci.ff.
de arbi.ꝛ ibi glo.q̄ dicit q̄ non dꝫ clau
dicare iudiciū. ¶ Item hoc etiā p̄bat̄
4 alia ratione.† nam iudeus potest p̄scri
bere rem christiani:q̄ viuit more roma
no ꝛ legib⁹ romanis:vt.d.l.iudei roma
no.licet nō possit p̄scribere rē ecclesie:
q̄ lege ecclesiastica nō gerant̄:vt est gl.
singularis.vj.q.iij.porro.quā seq̄t̄ Lu

douic⁹ pōtanus de roma in quodā suo
singulari qd̄ incipit.An iude⁹ possit p̄scri
bere rē christiani.allegat ēt in ar.ad h̄
5 xxiij.q.vlt.in.c.dispar. ¶ † Itē p̄ hoc q̄
imunitas cōcessa incolis certi loci exte
dit̄ ad iudeos sicut grauamen:vt dicit
elegāter Bal.in.l.spadonē.in § iā aūt.
ff.de excusa.tuto.Si ergo concedit̄ iu
deis in dubio fauor ꝛ priuilegiū a iure
municipali etiā si de iudeis nō fiat mē
tio:multomagis debet concedi sibi ius
cōmune qd̄ facilius cōcedit̄ q̄ p̄uilegia
l.ei⁹ militis.§.militia missus.ff.de testa
mento militis. ¶ Nec obstāt rationes
supra in ꝯtrariū deducte.Et primo dūꝫ di
xi q̄ d̄ his que fortis sunt nihil ad nos:
q̄ intelligitur q̄tū ad matrimonia:q̄
statuta in eis non ligant iudeos vt no.
in.d.c.gaudem⁹.in principio de diuor.
6 ¶ Nō obstat scd̄o q̄ dixi † q̄ iudei ho
die nō viuūt cōstōnibus humanis:q̄ il
lud est verū de cōstōnib⁹ scribarū ꝛ pha
riseorū:vt dicit gl.viij.distin.si sol⁹.Sꝫ
constōnibus humanis.i.iure cōi roma
no bene viuūt:vt.d.l.iudei romano.ꝛ.s.
p̄baui p̄ multa iura ꝛ rationes. ¶ Nec
obstat tertio dū dixi q̄ iudei nō debent
gaudere priuilegio ꝯ christianos:in te
stificando ꝯ christianos:q̄ ibi est specia
le in testificatione:q̄ lex de ipsis nō cō
fidit in hoc:q̄ nō potest erga homines
esse fidelis qui Deo existit infid⁹:q̄ si
cut in fide Christi suspecti sunt ita in te
stimonio humano dubiū habent̄:vt dicit̄
tex.not.ij.q.vij.nō pōt. ¶ Sed q̄ ipsi iu
dei nō possunt vti iure cōi in defenden
do filios suos etiā ꝯtra christianos hoc
non dicūt iura:immo dicūt cōtrariū:vt
7 s.declaraui. ¶ † Nec obstat q̄ dixi vlti
mo iudeos p̄ aductū Christi perdidisse
oia priuilegia sibi cōcessa p̄.l.iussio.C.
de iudeis.q̄ illa loq̄t̄ in p̄uilegijs q̄ fa
cili⁹ amittunt̄ q̄ ius cōe.d.l.ei⁹ militis
§.militia miss⁹.ff.de test.mili.Sꝫ qd̄ nr̄a
loquit̄ nō de p̄uilegio sꝫ de iure cōi tm̄.
¶ Preterea.l.iussio fuat̄ tm̄ i terris ec
clie i q̄b⁹ iudei soluūt magnā collectā:
vt dicit Ang.in.d.l.iussio.ꝛ Jo.de ana.
in.d.c.iudei.vlt.col.de iudeis. ¶ Un̄ ex
p̄dictis cōcludit̄ q̄ in illis casib⁹ in q̄b⁹
pōt christian⁹ pater p̄ filio suo christia

no cōparere ad defendēdū in causa ca pitali. In illis casibus poterit iude⁹ p filio suo iudeo cōtra christianū cōparere ad defendendū filiū suū iudeum etiā in causa capitali.

¶ Summarium super cōsi.lxxv.

1 Pena legis cornelie de sica.an puniri debeat ille qui interficit aliquē iurbantē in sua licita vindicta:numeris ol bus sequentibus per totū cōsilium.

2 Actore non probante reus absoluitur.

3 Legis statutarie duorū capitū ꝯiūctione bona est argumentatio ⁊ firma sumitur decisio.

4 Statutū permittens offenso facere vindictam quomodo intelligatur.

5 Hostis publicus dicitur ille qui a statuto offendi permittitur.

6 Hostis publicus qui efficitur:beneficia ⁊ iura sue ciuitatis amittit.

7 Defensionē ad suā presumit:ꝙ q̄s fecerit:ille q̄ post offensā imediate pcussit.

8 Incōtinēti illō qd̄ fit licite ⁊ illicite fieri potest:⁊ quid super hoc presumatur.

9 Repercussio ad defensionem facta dicitur:si ante consummatam primaȝ offensam facta fuerit.

10 Percutiens cum lapide si mors ex percussione sequat: punitur:licet non ad mortem puniatur.

¶ Consilium.lxxv.

1 In christi † nomine ac Innocata spiritus sancti gratia. ¶ Visis statutis de quibus in puncto fit mētio:⁊ visa inquisitiōe formata ꝯ Mechū:puto mechū ab inquisitione absoluenduȝ fore:q: cōtēta in inquisitiōe nō sunt probata. Et hoc primo. ¶ Itē puto Machū nullaten⁹ teneri de morte Nicolai. Et hoc scd̄o. ¶ Redeo ad pm̄ū et dico ꝙ ꝑm ea q̄ pponunt̄ nō liquet Mechū aliq̄d fecisse ꝙ dolū arguat:vt.j.patebit.⁊ ꝯ eū inquirit̄ ꝙ dolose homicidiū ꝯmisit:ergo ab inqsitiōe ⁊ cōtentis

2 ea dȝ absolui p regulā vulgarē:factore non ꝓbāte reus absoluit̄. ¶ Scd̄o dico ꝙ per narrata in puncto liquet Mechum nil aliquatenus punibile commisisse in personam Nicolai. quod sic

3 ostēdo ⁊ ex coniūctione duorū capitū legis statutarie bōa est argumētatio ⁊ firma sumit̄ decisio:vt.l.gall⁹.§.ille casus de libe.et posthu.⁊ ibi no. Sed ex coniūctione duorum capitū statutorū.i.iūcto capite statuti posito sub rubrica de vindicta in quibus casibus sit permissa in §.⁊ nullus.in quo capite vult statutū ꝙ nullus de coniunctis vel consortibus primi offendētis possit auxiliū vel fauorē prestare quominus possit fieri vindicta in ꝑsonā primi offendētis:⁊ si contra fieret dictus talis prestās auxilium vel fauorē possit vna cū primo offendēte in actu dicte vindicte impune offendi sicut poterat ille in quē vindicta poterat fieri. Et iuncto capite statuti posito sub rubrica de pena receptātis exbānitos ⁊ dātis eis ⁊c. Licitū erat Mechō vindictā facere in personā Nicolai etiā occidēdo eū. ¶ Naȝ p statuta de pena receptātis exbānitos licitū erat Mechō ⁊ cuilibet alteri ipsum Nicolaū vt in pūcto presumit̄ bannitū offendere. Si licitū est offendere:ergo licitum est ipsuȝ occidere:vt notauit Bar. in lectura in.l.amissione.§.qui deficiūt.de capi.dimi. ¶ Ad qd̄.c.si.de homic.lib.vi.

¶ Nec obstat illud qd̄ dicit̄ in dicto statuto de vindicta licita ⁊c. Ibi faciendo tñ vindictā competētem:quia loquitur de eo qui de banno vel condemnatiōe exēptus erat:patet supra in eodem statuto:absurdus enim foret intellect⁹:dicere:

4 ⁊ ꝙ statutū permittat offenso facere vindictam in personam offendētis:dūtamen faciat ipsam competentē ⁊ si is qui offenderat esset bānit⁹ min⁹ ipm offendere possit is q̄ ab eo iniuriā passus fuit ꝙ ceteri aliū q̄ ab eo nullā passi fuerunt iniuriā:ideo noluerunt statuētes prouidere tā absurde.s.ꝙ min⁹ liceret ꝯ bānitū iniuriā passo ꝙ liceret cuilibet nullam iniuriaȝ passo:statutū ergo limitās licentiam vindicte loquitur de eo qui nō est public⁹ hostis vt vindicta premissa fieri ab offenso cōtra ipm limitetur iusto arbitrio. Nō aūt loquit̄ de eo qui nō est public⁹ hostis:vt vindicta permissa fieri ab offenso cōtra ipȝ limitetur iusto arbitrio:nō autē loquit̄

e ¶ Publi a cus hostis. ad hoc vid Pau.de ca. in ɔsi.xxx.et in consi.xxx iij.d.Alexā. in cōsi.lxxv. in.j.volu.et in cōsi.cvj.l in.ij.volu. Barto.in.l. amissione.l versicu.ad= uertendum est.ff.de ca= pi.diminu. Bal.in.l.j.l vsi.ꝛ ꝓpter ea talis bā nitᵒ.C.d he here.insti.ꝛ in.l.j.versi. ex his.C.de sum.tri.ꝛ fi de catho.

de eo qui est publicᵒ ho
5 stis.†Cū em̄ per statutū
ꝑmittiṫ quē impune of=
fendi.ille dꝛ effectus pu
blicus hostis a l.ij.in fin.
ff.ad legem cor.de sica.
ꝛ.d.§.qui deficiūt.Et ē̄t
effectᵒ est publicᵒ hostis
ꝑ statutū prohibens ipꝫ
receptari per no.in.l.fi.
ff.d lega.licuit ergo Me
cho vindictā facere in ꝑ
sonaꝫ Nicolai absq̃ mo
deramine inculpate vin
dicte:qꝛ qualitas perso=
ne ipius Nicolai in quē
posset fieri competens
vindicta etiā si nō esset
publicᵒ hostis non me=
retur addici permissiōi
inculpatevindicte.istud
moderamen sine tēpera
mentū.s.q̄ sit cōpetens.
nullis em̄ habenis coer
ceṫ offensio in ꝑsonā pu
blicis hostis etiā a quo
cunq̃:immo cuilibet:lꝫ
vsq̃ ad mortē inclusiue
seuire in eū.beneficium
em̄ modificatiuū vindi=
cte fiende ꝑ Mechū qui
offensam passus fuerat
nō prodest ei:q̄ postea ef
ficitur publicus hostis:
6 †qꝛ qui efficiṫ hostis pu
blicᵒ ꝑdit bñficia ꝛ iura
sue ciuitatis:cui effectᵒ
est hostis:vt.d.§.qui defi
ciūt.ꝛ ibi expresse notat
lꝫ quo ad eiᵒ incōmodū
nō desinat esse ciuis eius
dē ciuitatis.ff.ad muni=
cipa.l.eiᵒ.in fin.ꝛ qd ibi
notat.Et qd no.Dyn.et
Bar.in.l.inṫ quos.§.dā=
ni.de dam.infe.Et facit
tex.in.l.relegatorū.§.in
terdicere.ff.de interdi.ꝛ
rele.¶ Ex his sic breuiṫ
introductis concludo q̄
Mecho licebat facere ꝑ
sonā Nicolai oēm vindictā:etiā eū oc=
cidendo:ꝛ si Mecho licuit sic vindicare
vt etiā liceret ei Nicolaū occidere:er=
go licuit ei occidere Bologninū prestā=
tē opē ꝛ auxiliū Nicolao fratri suo ne
posset fieri vindicta in ꝑsonā ipsius Ni
colai:vt in dicto statuto de vindicta.et
l.d.§.ꝛ nullus.ibi ꝛ si contradiceret di=
ctᵒ talis ꝓstans opē cōsiliū vel fauorem
posset vna cū primo offendēte in actu
dicte vindicte impune offendi sicut po
terat ille in quē vel cuiᵒ personā vindi=
cta paterat fieri.Et sic Mechᵒ qui occi
dit Bologninū opē prestātem Nicolao
ne in Nicolaū fieriṫ vindicta:nullā pe=
nā mereṫ cū fecerit statuto ꝑmittēte.l.
gracchᵒ.de adulteriis.¶ Ulteriᵒ q̄ Me
chᵒ nō mereaṫ penā ꝓbaṫ sic.In ꝑūcto 7
ꝓsupponiṫ q̄ Mechᵒ armatᵒ cū spata ꝛ
cultello vna cū fratre ꝛ sociis fecit in=
sultū ɔ̄ Nicolaū bānitū vt vindictā fa=
ceret q̄ facere licebat statuto permittē
te:ꝛ ipo ac Ludouico eiᵒ fratre ꝛ sociis
ɔ̄ bānitū ꝛ Jacobū eiᵒ fratrē rixātibus
occurrerit Bologninus frater Nicolai 8
cū bastono ꝛ ꝑcussit Ludouicū cū ba=
stono ꝛ eū ꝓiecit i terrā.Et statim dictᵒ
Mechᵒ cū esset armatᵒ cū spata ꝛ cul=
tello:vt in inquisitiōe dꝛ q̄ sunt instr̄a fa
bricata ad occidēdū:nō ꝑcussit cū aliq̄
ipoꝝ:sꝫ collegit lapidē ꝛ proiecit ɔtra 9
Bologninū.Et cōstat lapidē nō esse in=
strumentū directe aptū ad occidēdū.l.
omne delictū.§.si q̄s cōmilitonē.ff.d re
mili.ꝛ.l.ij.C.de emēda.seruoꝝ.vñ ɔstat
eū diligētē fuisse ꝛ nō culposum in per=
cutiēdo.nō em̄ cū ense quē secū habe=
bat q̄ est instr̄m aptū ad occidēdū.Sed
cū lapide q̄ est instr̄ꝫ nō aptū.¶ Et ad=
uertēdū puto q̄ rixe inter Bologninū ꝛ
Mechū principiū dedit Bologninᵒ qui
cū bastono venit ad auxiliū ꝓstādū Ni=
colao:q̄ facere nō licebat prohibēte sta
tuto.Sic em̄ quē dare ꝑncipiū rixe ɔsi=
derauit.gl.in.l.si ex plagiis.§.taberna=
riᵒ.in princ.s.cū pars cepit facere offen
saꝫ illicitā.Ergo licuit Mecho ipsum ꝑ
cutere nec eū impediret.Unde iure suo
scꝫ ne impediret eū vindictaꝫ facere cō
tra Nicolauꝫ bannitum maxime quia
Bologninus tūc superueniēs percusse

rat: et in terrã proiecerat Ludouicũ au
xiliantẽ Mecho. Et post incõtinẽti Me
chus pcussit Bologninũ ad defensionẽ:
ergo iuris sui. s. iuris vindicãdi pcussit:
et cũ moderamine inculpate defensiõis
dicti iuris sui vindicandi: qđ patet. s. q
cũ moderamine inculpate defensionis
ex qualitate instrumẽtorum de directo fa
bricatorum ad occidẽdũ vt spata et cultel
lus: que quidem instrumẽta secum habe
bat. vt supra. et cum eis nõ pcussit: sed cũ
lapide. ¶ Itẽ q ad defensam pcusserit:
patet ex ordine actuũ: quia pcessit offen
sa et pbabilis terror vlterioris offense:
vt. d. §. tabernarius. et. C. vnde vi. l. j. Et
etiã tẽpore permisso: quia incõtinẽti post
7 offensam. † Ex hoc enim q post offensam
et incõtinenti fecit: presumitur q ad de
fensionẽ fecerit et instãte percussore. vt
d. §. tabernari⁹. et. l. iij. §. cũ igitur. de vi et
vi arma. et. l. ij. et. iij. C. de sicarijs. nisi cõ
trariũ pbatur: vt dicit gl. sup verbo nisi in
dicto. §. tabernari⁹. et est ratio dicit Ja
8 co. but. † quia cũ illud q incõtinẽti fit fieri
possit licite et illicite. Licite vz si ad re
pellendũ offendẽtẽ: et illicite si ad vindi
ctã in dubio presumitur q licite: quia cũ a
ctus possit se habere ad licitũ et illicitũ
psumitur q factũ sit licite. et pl⁹ dico in p
9 posito nostro. † Repercussio dicitur facta
ad defensionẽ si fuerit facta añ cõsuma
tã primã offensam: vt. l. ij. iij. et. iiij. C. de si
carijs. et ita fuit in casu nostro. añ enim
quã Bologninus cõsumasset impedire
et phibere Mechum facere vindictam
suã Mech⁹ ipm pcussit. ¶ Itẽ dr factã ad
defensionẽ si est facta durãte eadẽ rixa:
vt in. d. §. tabernari⁹. et plus aduertẽdũ
arbitror in casu nostro: quia percussio
facta per Mechum in personam Bolo
gnini in oẽm casum fuit licita. quia siue
dicã q Mechus percussit ad defensio
nẽ vt dixi: siue ad vindictã: quia ille Bo
lognin⁹ percusserat Ludouicum fratrẽ
suum licite fecit. Nã statim pcussit Bo
logninũ cũ lapide: q Ludouicũ fratrem
ipsius Mechi: tunc pcusserat cũ basto
no: vt i dicto statuto de vindicta ibi et ab
eius cõiunctis et de eadẽ domo et proge
nie etc. Et si dicas q Mech⁹ in vindictã
do excessit modum et sic si nõ tenetur. l. cor
ne. de sicarijs. saltẽ tenetur quia pl⁹ fecit. l. si
adulterij. §. Iperatores. ff. de adulterijs.
¶ Respõdeo imo nõ excessit. nam in p
sonã Nicolai bãniti vindicta nõ recepit
metas: ergo nec recipit metas in psonã
Bolognini resistentis ne in Nicolaum
Mech⁹ vindictã faceret vt modo dixi.
percussit enim Bologninus Ludouicum
ne ipse Ludouic⁹ et Mechus vindictã
facerent cõtra Nicolaũ: et si metas reci
peret: vt quia nõ fuisset bannit⁹ ille Nico
laus: adhuc dico q Mech⁹ in nullo te
netur: qđ patet. Nã ex qualitate instrumẽ
ti cũ quo percussit constat q non fuit in
culpa: quia cum lapide percussit: ex quo
enim licebat sibi percutere ad vindictam
illũ qui fratrem suum percusserat cum
baculo et eũ in terrã proiecerat nõ est in
culpa. ¶ Nõ enim percussit cum ense quẽ
secũ habebat sed proiecit lapidem: vt su
pra dixi. Et si dicis q ex pcussiõe illa mor
tuus est Bologninus: ergo qui pcussit
dolose egit. Respõdeo q cõsequẽtia nõ
est vera: quia nõ cõsideratur effectus q
sequitur ex percussione: sed qualitas in
strumenti cũ quo facte est percussio: vt
l. j. §. diu⁹. et. §. sed si clauo. ff. de sicarijs.
10 ¶ Nec obstat si dicatur † percutiẽs cũ
lapide si ex percusione mors sequatur
punitur. licet nõ puniatur ad mortem: vt. l.
omne delictũ. §. si quis cõmilitonẽ. ff. de
re militari. et. l. j. C. de emenda. ser. Ubi
prima facie vr casus q Mech⁹ teneatur
de culpa. Nam respondeo per id quod
dixi q vindicta in Nicolaũ bannitũ nõ
restringitur ad certos limites. et per cõse
quẽs nec restringitur ad certos limites
vindicta in psonã Bolognini opẽ et fa
uorẽ pstãtis ipsi Nicolao ne contra ipm Ni
colaũ fieret vidicta. ¶ Itẽ rñdeo aliter
scz q leges ille loquũtur i eo cui nõ licuit
pcutere cũ lapide: iõ punitur de pcussiõe
illa: sed nos sum⁹ in casu in quo licuit p
cutere cũ aliquo instrũto nõ apto ad occidẽ
dũ: sed ad nocẽdũ sic: vtputa cum lapide
pcutiẽdo licuit Mecho vindicare per
cussionẽ: tũc cũ baculo factã in Ludoui
cũ fratrẽ ipsi⁹ Mechi: siue ergo dicam⁹
vt supra est ostẽsum q Mecho licebat
occidere Bolog. et cũ gladio pstat Me
chũ nullatenus teneri de morte Bolo

gnini: siue dicam⁹ ꝙ licebat Mecho ꝑ
cutere sȝ nõ occidere.dicã ꝙ cũ nõ ꝑcus 3
serit Bologninũ cũ instrumẽto apto ad
occidẽdũ: vt est lapis ꝑ.d.§.si qs cõmili
tonem.⁊.d.l.j.de emendatiõe seruoꝝ. 4
¶ Cõcludo ꝙ Mech⁹ istã culpã ꝯmisit
percutiendo Bologninum. ꝑcussit em̃
cũ instrumẽto sibi permisso.vñ dicta iu 5
ra que loquũꝭ de occidẽte cũ saxo in ra
tione ipsarũ faciunt ꝓ Mecho ⁊ nõ con
tra ipsum:qꝛ ꝓbant ꝙ saxum siue lapis
nõ est instrumẽtũ aptũ ad occidẽdũ.ꝑ-
cussit ergo cũ instrumẽto cũ quo ꝑcute 1
re licebat:⁊ sic Mechus nullatenus te
neꝭ ad aliquã penã.⁊ hec scripsi gratia
alicuius collatiõis habẽde sup que di-
cunꝭ ꝓ parte Nicolai ex vna ꝑte:⁊ sup
his que dicunꝭ ꝓ parte Mechi ⁊ socio
rum ex altera. Alias em̃ reputa si q̃si-
tum fuisset que essent partes iudicis su
ꝑ dicta inquisitione que nullatenus vt
dixi est probata respõdissem partẽ iudi
cis esse in absoluendo Mechum ab om
nibus in inquisitione cõtentis. Inquisi
tus est em̃ Mechus de dolo.s.ꝙ dolose
⁊ appẽsate animo et intentione ⁊c.fecit
insultũ ꝯtra Bologninũ:vt supra patet
in inquisitione.⁊ nõ est ꝓbatũ ꝙ fecerit
insultũ.imo cõtrarium.nec est ꝓbatum
aliq̇d qđ arguat Mechũ dolũ aliquẽ cõ
misisse in ꝑcutiendo Bologninũ. Pro-
pterea dico qđ Mech⁹ debet absolui a
cõtentis in inquisitione:qꝛ nõ cõstat cu-
rie cõtẽta in inquisitione vera esse. De
culpa ṽo nemo eũ accusat null⁹ iudex 2
inquirit quis ergo eũ cõdemnabit certe
null⁹. ¶ Preterea ⁊ si accusareꝭ de cul-
pa nullo alio ꝓbato q̃ narraꝭ in pũcto
dicerẽ eũ absoluẽdũ fore:qꝛ nil p̃suppo
nitur in puncto ꝓpter qđ possit cõdem
nari in aliquo:vt supra liquide constat.

¶ Summarium sup cõs.lxxvj.

1 Delicta plura an dici debeãt:ex
eo ꝙ eadẽ blasphemie ṽba ꝑ tẽporis in 3
teruallum diuersis vicib⁹ dicta fuerint:
⁊ hoc etiam inquisitus confessus sit:vel
vnũ tãtũ maleficiũ dicaꝭ:ita ꝙ pro vno
tm̃ puniri debeat:⁊ qñ dicaꝭ vnũ delictũ
vel plura:numeris omnibus sequẽtib⁹
per totũ consilium.
2 Maleficia diuersa an dicanꝭ etiã si eius
dem speciei fuerint.
Delicta plura ad hoc vt appareãt:cau
ti assessores faciunt apponi ꝙ quis plu
ries furatus sit:⁊ diuersis temporibus.
Delicti diuersitatẽ vel pluralitatẽ so-
lius temporis interuallũ nõ inducit:sȝ
diuersi impetus.
Verboꝝ plurium interpositio: que de
duobus intelligi põt:nõ facit actũ incõ
tinenti non esse factum.

¶ Consilium.lxxvj.

IN christi † no-
mine amẽ. ¶ Visa iquisitio
ne formata per potestatem
montis scilicis;videlicet qđ
Mattheus duab⁹ interpellatus vicib⁹
dixit hec ṽba. Se Dio il dicesse io diria
chel mentesse ꝑ la gola. Et p̃dicta ver-
ba fuerũt ꝓlata ꝑ dictũ Mattheũ sepa
ratis vicibus ꝑ interuallum tẽporis re
spõdẽdo ad diuersa dicta dicti Stepha
ni sabatini interuenietib⁹ inꝭ dicta duo
verba blasphemosa plurib⁹ ⁊ variis lo
cutionibus inter dictas partes. Modo
querıꝭ ꝓ quot blasphemiis dict⁹ Mat
the⁹ dȝ cõdemnari attẽto statuto dicẽ-
te ꝙ ꝓ q̃libet vice soluat blasphemãs
penã certã presupposito ꝙ predicta cõ
fessus est. ¶ In Christi noĩe ac inuoca
ta spiritus sancti grã. In presenti pũcto
videꝭ dicendũ ꝙ ꝓ duab⁹ blasphemiis
iste Mattheus sit cõdemnand⁹. ¶ Pro
2 ratione interualli tẽporis † vñ videꝭ ꝙ
diuersa dicãtur maleficia etiã si eiusdẽ
sint speciei pro hoc qđ no.glo.in.l.nõ q̃
plura.ff.de pua.delic.in gl.q̃ incipit.ex
interuallo.cursus em̃ plurium blasphe
miarũ nõ dat illarũ impunitatẽ.d.l.nõ
q̃ plura.ꝓ quo facit qđ not. Iaco.bu-
tri.⁊ refert Bal.C.de seruis fugitiuis.
aut.sȝ nouo iure in q̃stione. Itẽ quid si
3 cofitetur.† vbi dicit ꝙ cauti assessores
vt videtur fuisse dominus potestas fa-
ciunt apponi:qđ qs furatus est pluries
diuersis tẽporib⁹ cũ tẽporis interuallo
vnde daꝭ intelligi ꝙ delicta sint plura:
postq̃ interuallũ tẽporis interuenit etiã
si eiusdẽ forẽt speciei:vt dixi hoc videꝭ
etiã confirmari ꝑ verba inquisitionis

dicentis pluribus ꝛ varijs locutionib⁹
hincinde factis inter dicta vba blasphe
mantes. vnde colligi videt ꝙ nõ vnus
fuerit animus continuatiuus. vnde vnicũ
dici debeat maleficiũ: ſʒ plura: qꝛ diuer
tit ad varia vba: vt. l. cũ antiquitas. C.
de testa. cũ simi. ¶ His tñ nõ obstantib⁹
in casu nostro credo dictũ Mattheũ in
quisitũ nõ posse nisi ꝑ vna blasphemia
ꝯdemnari pro quo liquidando premit-
to ꝙ cũ est facta inquisitio ꝛ confessata
est habet tamẽ dubiũ aliqđ quod potest
interpretari in diuersos sensus sumit
in partẽ benigniorẽ ꝑ cõfitente. vt. ff. de
iudicijs. l. si quis intentiõe ambigua. et
qđ no. extra de accusa. c. cũ dilecti. ex-
tra de sponsa. c. ex literis. ꝛ no. Bald. in
d. aut. sed nouo iure. ibi. Itẽ quid si cõfi
tetur. Modo ad ꝑpositũ cũ hic sint duo
verba idem importãtia. Una est blaspe
mia eodẽ impetu ꝑlata: argu. l. vnũ. ff.
de testa. ꝛ. l. cũ filiũ. §. cũ. ff. de leg. ij. Et
hoc est de mẽte Bar. in. l. itẽ apud la-
beo. §. sed ꝙ adũcitur. ff. de iniurijs.
vnus em̃ est effectus criminis ex dictis
verbis. s. cõuitiãdi deo vel ipuʒ blasphe
mandi. vnde vnum dʒ dici delictũ. et si
pluries repetitũ ꝑ hoc. l. illud. l. fi. ff. ad
legẽ aquil. ꝛ facit. ff. de verb. obli. l. qui
bis idẽ. ꝛ hoc indubitanter est verum si
eodẽ contextu fuissent prolata. Sed qꝛ
dicitur ex interuallo: ꝛ interpellatis di
uersis verbis ꝑ quod videtur ꝙ diuer-
se sint blasphemie: vt dixi est aduerten
dũ ꝙ adhuc oppositũ credo. † Nã soli⁹
tẽporis interuallũ non inducit diuersi
tatẽ vel pluralitatem delicti sed diuersi
impetus: vt. ff. de adulterijs. l. ꝙ ait lex.
cũ ergo inquisitio dicat ꝙ ꝑ interuallũ
temporis ꝛ diuersis temporib⁹ dictus
Matthe⁹ dixit dicta verba: ꝛ hoc possit
intelligi diuersis tẽporibus: tñ cõtinua
tis cũ temporis interuallo vno tñ im-
petu cõtinuato vnũ dicetur maleficiũ ꝛ
vna blasphemia ꝛ nõ plures: quia vt di
xi interpretatio mitior est fiẽda ꝑ con-
fitente in casu dubiũ. ꝛ hoc decidit Bar.
ff. de priuatis delic. l. nunꝙ̃ plura. vbi
expresse dicidit ꝙ nõ sufficit dicere ꝑ in
teruallum tẽporis. Sʒ dʒ videri an est
dictum ꝙ impetus sint diuersi. Et ideʒ

dico de interpositiõe pluriũ ꝛ diuersoꝝ
verboꝝ interpositoꝝ inter dicta vba
blasphemãtia vt nõ inducãt pluralita-
tẽ delicti: itãꝙ̃ sint diuersis tꝑibus pro-
lata. ¶ hoc ꝑbat. ff. de verb. obli. l. quę
5 extrinsecus. † Nam interpositio verbo
rum pluriuʒ que potest intelligi de duo
bus: vt. l. vbi numerus. ff. de testi. non fa
cit actũ incontinenti nõ esse factum. ꝑ
hoc bene facit quod notat bal. in. l. cum
antiquitas. C. de testa. referens no. per
gl. ꝛ Dy. ff. de testamen. l. heredes palã.
6 §. fi. † videlicet ꝙ actus extraneus mo
mẽtaneus sicut esset actus donatiõis
nõ facit testamentum non dici confe-
ctũ eodẽ contextu. ita interpositio plu-
rium verborũ nõ facit ꝑptera ꝙ dicta
vba blasphemantia non sint ꝑlata eo-
dẽ impetu: vnde vna debet dici blasphe
mia et non plures ꝛ vnum maleficium
ꝛ nõ plura. ꝛ hoc bene ꝑbat. d. l. que ex-
trinsecus. de verb. obli. ¶ Ex quib⁹ con
cludo ꝙ stante confessione Matthei du
bia prout est inquisitio ꝙ dictus Mat-
theus debet cõdemnari ꝑ vna blasphe
mia non ꝑ pluribus. Pro hoc bñ facit
c. odia. de reg. iur. ꝛ eo. tit. in penis. Et
hoc iudicio saniori semꝑ saluo.

¶ Summarium super consi. lxxvij.

1 Inquisitus si quispiaʒ fuerit ꝙ fal
sos bagatinos expendiderit: quia penã
puniri debeat: numeris omnib⁹ sequẽ-
tibus per totum consilium.

2 Commissis in simpliciter iudicis arbi-
trio: quomodo mortis penam iudex eli
gere posset.

3 Delicta etiã de quibus cognosci non
potest: delicti penã aggrauant de quo
cognosci potest.

4 Falsa moneta illa dr: que ab eo cudit: ꝗ
illã cõficiendi auctoritatẽ nõ habet.

5 Falsam monetaʒ expendens qua penã
puniatur.

6 Penã legis cornelie quomõ falsam mo
netam expẽdens euadere possit.

7 Falsam monetã: puta ab alio diminutã
expendens: minor deceptio est.

8 Falsitatũ pluribus speciebus quandã
quis vtitur quomodo puniat.

9 Delictis plurib⁹ ad vnũ finẽ tendẽtib⁹
quomodo quispiã mulctetur.

¶ Cōsilium.lxxvij.

1 IN christi nomie ac
Inuocata spi
rit⁹ scti gra-
tia. ¶ Uisa inquisitione
formata ꝯ Paulū bello-
haucre de Uenetijs. Est
vidēdū q̄ sint partes dñi
iudicis in ꝯdēnādo ipm
Paulū: & videt dicendū
ꝙ domin⁹ potestas & ei⁹
curia possit ꝯtra ipz ani-
maduertere vsq; ad ipo
sitionē mortis inclusiue:
qz statutū imponit hoc i
arbitrio iudicis vt eū flā
mis vrat: vel pena pecu
niaria affligat ꝑ quali-
tate criminis & ꝑsone. et
ꝙ hoc casu possit arbi-
trari ad mortē sz ꝙ vult
gl. insti. de iniurijs in. §. i
2 summa. que vult † ꝙ i cō-
missis simpliciter iudi-
cis arbitrio iudex possit
eligere penam mortis
absq; eo qđ statutū i hoc
casu expresse disponat ꝙ
possit eū dānare flāmis
vrēdū: qđ autē arbitrari
mortē in hoc casu ꝓbat:
qz inq̇sitio đt ꝙ de ꝑau
lis pecunijs pluries et
pluries ipse Paul⁹ expē-
di fecit: & lz mitt⁹ punie-
dus sit vtēs falsis pecu-
nijs vel re illa ꝙ̄ ille qui
fabricat: vt. l. si falsos. C.
de falsis. & qđ ibi not. tñ
ex reiteratiōe expendē-
di vr aggrauari pena ꝑ
l. iij. C. de epis. audi. in fi.
Nā ex reiteratione dicit
inducta cōsuetudo facit
l. q̄cūq;. ff. đ ser. fugi. & qđ
ibi no. concordat. xxv. q.
vltima. §. ita nos. in ṗn.
versicu. quapropter. &. ff.
de re mili. l. iij. §. si plu-
res. qz tales reiterationes vidētur in-
ducere perseuerātiā delicti: vt. l. j. C. de
superexactib. lib. x. & l. oēs. C. de dela-
3 to. eo. lib. † Delicta em̄ etiam de quib⁹
cognosci nō posset aggrauant penā de-
licti de quo cognosci potest: vt no. Bar
to. in. l. si cui. §. cui sacrilegiū. ff. de accu
sa. Bald. in. auten. sed nouo iure. C. de
ser. fugi. in questione que incipit. sed du
bitatur nunquid furta. ¶ Rursus ego
pondero ꝙ ille Paulus cū stampis co-
natus fuit cudere siue ꝑcutere grosso-
nos argenteos: nō tamē perfecit qz nō
potuit: ex hoc tñ nō min⁹ puniend⁹ ē ꝙ
falsaz monetā grossorū nō cuderit siue
4 formauit. † Nā illa dicit falsa moneta
q̄ cuditur ab eo qui illam conficiendi
auctoritatē non habet. ita notat Inno.
in. c. quanto. de iureiur. & Bar. refert in
l. q̄ fallaz monetā. ff. de falsis. & est pena
legis cornelie deportatio & olm bonoꝝ
publicatio: vt. l. j. in fin. ff. de falsis. Et lz
absoluatur a pena ille quē penituit: vt
d. l. q̄ falsam. nō tamen absoluetur ille
per quē non stetit quin consumaretur
delictum iuxta ea que notātur in. l. qui
ea mente. ff. de fur. ita considero ꝙ iste
etiam fabricauit falsos paruulos: licet
eis vsus non fuerit: quia rectam stam-
pam imprimere non potuit: & sic vide-
tur puniri dicta pena falsi & reiterasse
delictum cum primo conatus fuerit cu
dere grossonos: & postea conat⁹ est for
mare bagatinos. ¶ Ex quibus videtur
qđ aggregatis istis delictis pena pos-
sit arbitrari ad mortez per gl. in. d. §. in
summa. instituta de iniurijs. que sic dz
intelligi. Sed mentē statuentium in-
tuendo que satis est iuri cōmuni con-
formis. Ego credo contrariam senten
tiam veram fore: vnde pondero istoruz
5 delictorum qualitatē. ¶ † Et primo cir
ca modum expendendi[a]. nam hic non
expēdit falsam monetam auream vel
argēteam vt daret plumbū vel stagnū
argenti loco quo casu esset pena legis
cornelie de falsis: que est vt dixi depor-
tationis et publicationis bonorum.
doct. lege lege cornelia. et. l. prima. ff.
de falsis. in fine. sed expendit eas in par
uulis ereis: quo casu pena nō est legis

a ¶ Expen
dēdi. Ad to
tius cōsilij
resolutionē
vide in ter-
minis do.
Ale. đ imo.
in cōsi. ciij.
in. iiij. vol.
& l. l. elegāt
§. q̄ repro-
bos. đ pig.
act. Bar. in
l. q̄ falsam.
ff. đ fal. bal.
in. l. iij. C. de
nau. feno.
doc. in. l. sac
cularij. ff. đ
extraordi.
cri.

cornelie:ꝫ est extraordinaria pecuniaria
pēa:vt.l.saccularij.ff.d extraordina.crimi.
⁊ ita pulchre notauit Bar.i.d.l.lege cor
6 nelia.ff.de falsis.in pncipio.† vbi dicit
multos a pena legis cornelie euasisse.⁊
lꝫ q̄dā Modernī velint istud dictū rep̄
hendere dicētes q̄ est eadē rō in expen
dēte aliā falsaꝫ monetā q̄ plūbeā vł sta
gneā:vt si expēderet pecuniā ereā ꝑ au
rea.Juxta notata in.l.j.ff d pign.actio.
⁊.l.si cū aurū.ff.de solutionib⁹ tñ credo
7 q̄ Barto.in casu suo bñ dicat:† vt si ali
q̄s pecuniā argenteam forte ab alio di
minutā expēdiderit vel pecuniā ereā ꝑ
alia pecunia erea expendiderit ab alio
fabricata:vt in casu nr̄o:tūc cū nō sit tā
ta deceptio quāta ē cū dat̄ plumbea vł
stagnea nō dꝫ esse tāta pena s̄m senten
tiā Bartoli:lꝫ eadē esset pena si voluis
set dare eos ꝑ auro.qz grauior pena im
ponit̄ falsanti aurū q̄ falsanti alia me
talla:vt.l.q̄cunq̄ nummos ff de falsis.
¶ Est eñ pena tūc vt liberi bestijs d̄et̄:
serui vero supremo supplicio afficiant̄:
Ex istis ergo pꝫ q̄ d̄nus Paul⁹ expēdi
fecerit tales nūmos nō inciderit in le
ge cornelia de falsis ¶ Itē ex eo q̄ rei
terauerit actū expēdēdi pluries tales
paruulos non credo q̄ augmentari de
8 beat pena:† qz qñ q̄s vtit̄ plurib⁹ sp̄eb⁹
falsitatū ⁊ vtputa ad ꝓbandū in vna cā
inducit plures falsos testes ⁊ plura in
strumēta:a seꝫ nō cōfecta:tūc nō punit
tur nisi vna pena ⁊ dꝫ esse vnū falsū.ar
gumē.l.si falsos.C.de falsis.⁊ hoc vł di
cere Bal.in.l.quicunq̄.C.de seruis fugi
tiuis.in q̄ōne q̄ incipit.Itē facit ad q̄ō
neꝫ.⁊ ē de mēte Bart.in.l.infitiādo.§.in
9 fans.ff.d furtis.† vbi punit occidenteꝫ
plures falsos testes ad vnū finē:vel de
teste deponentes falsuꝫ sup̄ diuersis ad
vnū finē:vt dicat̄ vnū delictū:⁊ in euel
lente plures terminos vel plures lapi
des:qz tūc ꝑ vno tantū p̄nit̄.⁊ idē si sta
tutū punit ducentē vltra tres famulos.
Si aliq̄s ducit viginti nō punit̄ nisi pro
vno delicto:qz res publica est q̄ vna of
fendit.ita in ꝓposito pluries expēdēdo
vnā rē publicā offendit ⁊ vnū delictū cō
mittit.⁊ maxime qz inquisitio nō dicit q̄
fuerūt diuersi impet⁹:vł fuit idē impet⁹
expendēdi:qz qñ fuisset idem impet⁹ et
animus expendendi:tunc dicitur nō fuit
diuersa etiā plures expenderet:vt hec
notat̄ in.l.nunquam plura.ff.de priua.
del.c.⁊ verba ista sunt interp̄tanda ꝑ cō
fitente tñ simul deliquisse.argumento
notatoꝝ in.l.inter stipulantē.§.j.ff.de v̄
boꝝ oblig.⁊ de ꝓba.c.in p̄ntia.¶ Et q̄
ria que supra inducta sunt de reitera
tione delictorum loquuntur qñ delicta
sunt penit⁹ diuersa:⁊ ad diuersos fines
tendentia.Et ex quibus diuersimode
res publica offenditur.

¶ Summarium sup̄ consi.lxxviij.

1 Homicidio vł mēbri mutilationeꝫ:
an ⁊ quō aliq̄s irregularitatem incurrat:⁊
an vicarius ep̄i assistēdo cū iudice secu
lari:faciens vnū torqueri ꝓpter crimi
na:qui postea ad mortē condēnat⁹ fuit:
ꝓpter hoc talis vicari⁹ irregularis exi
stat: numeris omnibus sequentibus ꝑ
totum consilium.
2 Morti causam prebens siue primam si
ue remotam:an irregularis dicat̄.
3 Homicidiū casuale irregularitatē idu
cit.qñ qui causam dedit:nō adhibuit eā
diligentiam quam debuit.
4 Clericus si rixā fecerit:⁊ ex hoc postea
ꝑ temporis interuallū clerici cōsangui
nei interfecerunt eū:qui cum eo rixat⁹
fuerat:clericus irregularis efficitur.
5 Clericus si scriberet vt aliquis capere
tur:⁊ ille captus ex tali captura suspen
deretur irregularis efficitur.
6 Cleric⁹ si testes receperit:vł autēticet
cā sanguinis scripserit:si ex talibus te
stib⁹ mors secuta fuerit:vł mēbri trun
catio:talis clericus irregularis erit.
7 Homicidio que considerētur ad hoc vt
aliquis irregularis non sit.
8 Homicidiū cōmittens imediate:vł mē
bri truncationē:si ex alia cā fecerit:etiā
quātūcunq̄ legitima:p̄terq̄ ꝑ ꝓprie per
sone defensione irregularis fit.
9 Homicidiū casuale quō ipsi clerico īpu
tandū sit ad hoc vt irregularis dicatur.
10 Homicidio si clericus cāz dederit:an ⁊
quō sibi īputet̄:vt irregularis efficiat̄.
11 Clericus testificans in cā sanguinis:et
vel auctorizabiliter p̄sens executioni
fuit semper irregularis existit.

10 Cleric⁹ ſi clamet: ꝙ fur: vł latro capiaꝛ
vel pro rerū tuitione tactū machine: vł
baliſte ſuadeat ſemꝑ irregularis exiſtit

¶ Conſilium.lxxviij.

In chriſti no
1 mine † Ac inuocata ſpiri
tus ſancti gratia. ꝓponi
tur mihi in facto ꝙ quidam
clericus curie epiſcopalis iuit vt iudex
ad forum ſeculare. et ibi vt iudex tor
queri fecit quēdam clericū ꝺ variis cri
minibus diffamatū: qui in preſentia ip
ſi⁹ ꝛ etiā iudicis ſecularis nōnulla cri
mina ꝯfeſſus eſt. ꝛ ſcriptura de dicta cō
feſſiōe cōfecta remanſit apud iudicē ſe
cularē qui poſtea ꝓcedens inuenit iſtū
clericū in tali cōfeſſiōe ſpōte perſiſten
tem: vñ ipm vltimo ſupplicio dānauit:
querit modo vtrū ille cleric⁹ qui curie
ſeclari ſcripturā dimiſit ſit irregularis
2 vł dicendū ꝙ ſic. † qꝛ prebens cām mor
ti ſiue cām primam ſiue remotam irre
gularis vł: vt probat tex. in. c. preſbyte
rū. cū de homicid. ꝛ loquimur ibi qñ da
bant cām rei licite qui percuſſit ibi pue
rū cā diſcipline: probat melius tex. in. c.
ſuſcepim⁹. de homicid. vbi ēt dedit ope
rā rei licite. ꝛ tñ ē irregularis ꝓpter ho
micidiū ex cā remota cōmiſſuʒ ad idem
qđ no. in. c. de cetero. de homicid. ꝛ. c. ad
audientiā. vbi docto. volūt ꝙ ſuadēs ta
ctū machine vel baliſte efficiaꝛ irregu
laris. ad idē text. in. c. cōtinebaꝛ. § i. vbi
5 eſt text. † ꝙ homicidiū cauſale īducit ir
regularitatē qñ qui dedit cām nō adhi
buit diligentiā quam debuit. ꝛ ibi eſt ca
ſus ꝙ etiā qñ culpa nō eſt ordinata ad
caſum aliā tñ irregularitatem inducit
homicidio ſubſecuto ꝛ ꝙ ſit iſto caſu ir
regularis probant not. per doct. in. c. ſi
ſignificaſti. de homicid. vbi ille ꝗ clama
uit vt latro caperet eſt irregularis ſi ſe
cuta fuit ex hoc latronis mors etiā ſi ac
clamauit ſolū vt caperet ꝛ nō vt occide
retur: qꝛ ſcđm ad legem ꝓmotionis cō
ſideraꝛ euentus nō anim⁹ videt ꝓcede
re etiā qñ fuiſſet ꝓteſtat⁹ ꝙ nō velit ꝙ
ſequaꝛ mors per tex. l. c. ſi. de homicid.
lib. vi. ꝛ not. ibi. doct. in. c. Petrus. eꝛ de
homicid. vbi docto. ꝑ illum text. a ſenſu
cōtrario dicūt hoc. ꝛ ibi volūt doctores
4 † ꝙ ſi clericus fecit rixā. ꝛ ex hoc poſt
ea ex interuallo ꝯſanguinei clerici ītſ
fecerūt eū qui cū eo rixat⁹ fuerat ꝙ ex
hoc efficiaꝛ irregularis clericus ꝗuis
iſta fuerit cā valde remotā ꝛ ꝙ ſit irre
gularis ꝓbat text. i. q. v. c. vnū. ꝛ in. c. ex
literis. extra de exceſſione platorū. Nā
cleric⁹ qñ timet vł timere dꝫ ꝙ ex aliq̄
actu primo vł remoto ſeqnaꝛ mors dꝫ
potius facere vel ſubſiſtere. xxiij. q. v. ne
quis qꝛ ꝓmouēd⁹ dꝫ abſtinere ab oī eo. vñ
poſſet mors vł mēbri trūcatio ꝓuenire.
l. diſt. clericū. ¶ Itē qꝛ iſte cleric⁹ dimit
tēdo cōfeſſionē in ſcriptis vł quodāmō
fuiſſe teſtis ꝙ nō pōt fieri ſine periculo
irregularitatis. xi. q. i. c. teſtiꝫ. ꝛ qꝛ qñ cri
mē eſſet de primo puniendū cleric⁹ nō
dꝫ etiā in genere reſpondere quin irregu
laritatē incurrat. xxiij. q. v. c. i. v. q. vi. c.
de liitore. ꝛ ita intelligūt aliq̄ notata in
c. ex literis. in. i. gloſſ. de exceſſu. prela
to. Et ideo lꝫ cleric⁹ poſſit dicere ꝙ fiet
iuſticia: nec ex hoc eſt irregularis. xxiij.
q. v. peſſimoꝫ. tñ hoc nō debet facere qñ
ſtatim de primo pena ſanguinis ſeque
tura eſt. ita no. aliqui in. c. cleric⁹. extra
ne cleri. vł mon. ꝛ ideo dicunt doctores
ꝙ cleric⁹ nō pōt iudicare nec ſententiā
proferre aut dictare vel dare conſiliuꝫ
vel intereſſe executioni vt iudex quia
eſſet irregularis. vt nota. in. d. c. ex litis.
5 † Et ideo ſi clericus ſcriberet ꝙ aliq̄s
caperet ꝛ ille ex tali captura ſuſpendiꝛ
ipſe eſſet irregularis: quia vt dicitur ꝑ
motionis non cōſiderat animum ꝛ vo
luntatem tantum ſed factum. xv. q. i. c.
ſi. ꝛ ideo quia potuit credere poſſe ſeq̄
homicidium: vt in. c. his quib. de homi
cid. lib. vi. debuit a tali actu ſe ſubtra
here de cleri. nō ordina. c. i. talis ſcribēs
merito eſt irregularis. ꝛ ideo dicit Inn.
6 † ꝙ ſi clericus recipiat teſtes ſcribat ſē
tentiae in cauſa ſanguinis: ſi ex talibus
teſtibus ſequatur mors vel truncatio
membri talis erit irregularis per text.
l. c. clericis. ne cleri. vel mona. xxiij. q. v.
c. his a quibus. ¶ Sed his nō obſtanti
bus ego in iſto caſu credo ꝙ iſte cleric⁹
nō incurrat irregularitatem. vnde ego
premitto ꝙ homicidium nō imputatur

et qui dabat operã rei licite quãdo homicidium committitur ex postfacto nõ incõtinenti. Nam isto casu cõsideratur vtrum cã homicidij sit proxima aut remota. nam ex cã proxima induceretur irregularitas nõ ex remota. ita no. in. c. de cetero. z. c. sicut dignũ. de homicidio.
7 ¶ Itẽ in homicidio cõsideratur si ille qui committit adhibuit omnẽ diligentiã vt homicidiũ non sequeretur: qz si adhibuit hãc diligẽtiã nõ efficitur irregularis: vt est tex. in. c. ex literis. in pmo z in secũdo de homicidio nisi quãdo sequeretur ex tali homicidio scãdalũ vel infamia: vt nota. in dictis iuribus vnde pro cõcordia oim iuriũ z doct. in hac materia loquẽtiũ ego ita cõcluderẽ qꝫ interdũ quis cõmittit per se immediate homicidiũ vel truncationẽ membri: interdũ quis non cõmittit per se immediate sz predictis causam pstet. ¶ Primo casu aut interficit vel truncat mẽbrum ex pposito aut casualiter. primo casu qñ facit ex pposito: tũc si faciat ad euasionem persone ppie nõ valẽs aliter euadere: z facit hoc cũ moderamine inculpate tutele: tũc talis nullã irregularitatẽ incurrit per tex. in. c. ij. de homicid. z ista est cõmunis doctrina docto. aliter qꝫ senserit Innoc. vt referunt docto. in. c. significasti. de homici. Sz si fecisset sine moderamie inculpate tutele: vel ex alia causa legitima alia qꝫ euasiõis proprie persone: vt si fecisset pro defensione patrie vel proximi: vel pro tutela rerũ suarũ: tũc talis esset irregularis: qz lz p defensiõe patrie vel pximi liceat iniustũ inuasorẽ occidere: vt. l. minime. ff. de re li. z sump. fu. z no. in. l. culpa caret. ff. de regulis iuris. z. xxiij. q. viij. c. igit. et. c. omni timore. z. c. hortat9. nõ tñ possunt personaliter bellum suscipere quin efficiãtur irregulares si homicidiũ sequatur possent tamẽ hortari milites ad bellũ z nõ essent irregulares. xxiij. q. v. de occidẽdis.
8 † Ex quibus infert qꝫ committens homicidiũ immediate vel truncationẽ mẽbri si fecit ex alia causa etiam qũtũcũqꝫ legitima preterqũam pro defensione ppie persone qꝫ talis irregularis est etiam qꝫ qꝫ fecisset alias dando operã rei licite per iura predicta. z per text. in. c. presbyterorũ. de homicidio. vbi pcussit ex causa legitima: videlicet discipline. z istis casib9 est irregularis etiã si percussio fuit causa mortis remota: vt. d. c. presbyterorum. et in. c. suscipimus. z. xxiij. q. viij. c. j. z. c. quentorz de voto. c. ex multa. fallit in casibus notatis. l. cle. si furiosus. de homi ¶
9 † Secũdo casu quãdo homicidium fuit casuale nõ ex proposito tunc si dabat qui interficit operã rei licite si ipse adhibuit omnem diligẽtiam ne mors aut trũcatio membri alicuius sequeretur: tũc talis nõ est irregularis. Etiã si cõmisit homicidium casu: vt est tex. in dictis capitulis ex literis. el. j. et. ij. c. ex literis. de homicid. Et ideo si aliquo casu interficeret aliquẽ cuz ipse aptabat domum ppriã: vel putabat arborem si adhibuit bonam diligẽtiam talis irregularis nõ est. et hoc nisi ex tali casu scandalum vel infamia orta esset: vt dictis iurib9.
10 ¶ † Secundo casu principali qñ quis nõ fecit homicidium immediate per se sed dedit causam homicidio: tũc si fecit dãdo operam rei illicite. tũc semper est irregularis etiam si adhibuit omnẽ diligentiam vt mors vel truncatio mẽbri non sequeretur. vt in capitulo finali de homicid. libr. vj. et hoc etiã si causa fuit proxima vel rẽmota: vt pbatur in. c. suscepimus. z. c. cõtinebat. z in. c. petrus. z in. c. de cetero. z ibi per gl. et docto. de homicid. Et ideo volunt docto. qꝫ si clericus fecit rixam z postea eius consanguinei interfecerunt illum qui secũ rixatus fuerat etiam ignorante clerico. z ex interuallo qꝫ ego intelligo qñ clericus fuit in culpa dãdo causam rixe: secus si prouocatus venisset ad rixã. ita intelligo not. per docto. in capitulo petr9. de homicid. Nõ qz defendẽdo se rixa dedisset operã rei licite: vñ cã remota homicidij nõ cõsideraret: z idẽ si ad rixã traxisset inimic9 rixãs cũ clerico z illũ iterfecisset nõ eẽt cleric9 irregularis: qz factũ clerici proximũ vel remotũ nõ dedit causam homicidio. ita no. doc. in c. signifi. de homicid. ¶
11 † Si vero ille qui dedit causã homicidio in illa causa de

dat operā rei licite.tūc si fecit volūtarie nulla necessitate saltē causatiua impellente:vt q: scripsit sniam sanguinis vel ipsā recitauit vel testificat⁹ est in cā sanguinis vel auctorizabilr ꝑsens fuit executiōi talis snie:tūc semꝑ est irregularis:vt est tex.in.c.ex his.de exces.prelat.ꝛ in.c.clericis.ꝛ.c.snlaȝ.ne cleri.vel mo.nec pōt dici ꝙ saltē subest cā vel necessitas vt iustitie loc⁹ sit.q: talis iustitia nō ptinet ad clericos.vł volētes clericali facere.vt dictis iurib⁹.si aūt dedit cām homicidio ex aliq̄ necessitate saltē causatiua.ꝉvt q: clamat ꝙ fur capiat vł latro.vel suadet iactū machine vel baliste p tuitiōe rerū.tūc si ꝑsimilr de primo mors sequuta est.vł ꝯtingat: tūc esset irregularis.vt notāt doc.in.c. significasti.de homici.dū dicūt de eo q̄ detinuit latronē vel acclamauit vt caperet ꝛ ex hoc latro interfect⁹ est.nā dicūt doct.ꝙ est irregularis sic acclamās vel detinens.qđ ego intelligo verū nisi iste posuisset oē studiū ꝛ oēm diligētiā ꝙ nō interficeret.Nā tūc sequuta morte nō esset irregularis p tex.in c.pen.de homicid.iūcto tex.c.ū.qđ incipit prelatis.de homicid.lib.vj.¶ Si ꝟo vt dixi dabat operam rei licite si poterat sibi ascribi aliq̄ culpa eēt irregularis siue cā dās occasionē morti fuit prima siue remota:vt est tex.in.c.suscepim⁹.de homici.Nā ibi dabat operā rei licite capiendo fures ꝛ detinēdo vt duceret ad iudicē:qr tn̄ fuit in culpa male ligādo eos vel demittēdo ad custodiā vni⁹,iō ibi ēt qui ligauit fuit irregularis morte sequuta.Sed si nulla culpa pōt ascribi dāti operā rei licite:tūc si cā est prima mortis incurrit vt dixi irregularitatem nisi posuisset oēm diligētiā ꝙ mors nō sequaꝛ p ea q̄.s.dixi.sȝ si cā esset remota dātis operā rei licite:tūc nō esset irregularis.Ita notāt doct.in.c.de cetero.de homic.ꝛ in.d.c.ꝙ in dubiis de penis.¶ Ad ꝓpositū iste cleric⁹ nō fuit in aliqua culpa.Nā licitū erat sibi facere torqueri clericū maleficū precedentib⁹ indiciis.ꝛ ex ista confessione extorta in tormentis non poterat dānari malefactor:vt not.docto.in.l.j.§.diuus.ff.de questio.probatur eadem.l.§.fi.ꝛ in.l.ū.C.de custo.reo.ꝛ si aliquis posset dici causa ista est causa remota causata ex illo qui dabat operaȝ rei licite: vnde ex istis dico ꝙ nullatenus est irregularis iudicandus.

¶ Summariū sup cōsi.lxxix.

1 Crimine lese maiestatis cōtra patriā vtrū filij cadāt in penā.l.q̄squis.C.ad.l.iul.maie.numeris omnib⁹ sequen.per totum consilium.

2 Intellectus verus.l.quisquis.C.ad.l.iuliam maie.qualis esse dicatur.

3 Heredē in extraneū que non transeunt etiā non transeunt in fiscum.

4 Crimine lese maiestatis ex cōspiratiōe cōtra patriam facta filij in penaȝ dicte legis quisquis incidere non habent.

¶ Consiliū.lxxix.

In christi noīe Ac innocata spiritus sancti gratia.Ego cōsultus per spectabilem militem et eximium iuris vtriusq; doct.domi.Fran. de porcellinis approbo aliis etiam rationibus quoniam scripta per eum nō sunt sine magna dubitatione quoniam multi reprobant illa in opinionem que fuit originaliter Petri de bella pertica ꝙ.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.habet locum solum in filiis postea cōceptis.nō filiis ante natis.ꝛ iura que allegat Petrus vȝ.l.emācipatū.C.de fena.ꝛ.l.diuo marco.de questioni.loquunꝛ de trāslatiōe priuilegiorū.ꝛ faciunt potius in cōtrariū ꝙ pro:quia ꝑuilegia circa penas habēt locū ita in filiis añ cōceptis sicut in conceptis post:vt.ff.de penis.l. mortis.§.liberis.de decuriōib⁹.l.ū.§.in liberis.ꝛ iura que allegat petr⁹ loquūtur de ꝯceptis post dignitatē dispositā. ¶ Preterea restringe illaȝ.l.quisquis. an cōceptus post:est exinanire effectū illi⁹ legis q̄ est illorū delinquētiū pena mortis naturalis.¶ Quomodo postea spectatur conceptio liberorum.¶ Preterea ratio illius legis.vȝ met⁹ audacia ꝛ ꝙ consimiles nō fiūt Petri militat ita in cōceptis ante sicut post.¶ Item cū loquatur de filiis damnati debet iu

telligi de filiis fm illud tēpus:vt.l.libe toꝝ.§.notant als.§.põponi⁹.ff.de his qui not.infa.pro hoc etiã videtur tex.in l.ii.in.§.in filiis etiã.C.de liber.⁊ eoruꝫ lib.vnde questio nõ est sine magno dubio. ¶ Itē nõ mouet φ ista bona q̃ auferuntur a filio nõ applicent fisco ex quo auferuntur ꝑpter delictũ alienum ⁊ nõ auferũtur ab eis vt ab indignis:q2 saltem iste exclusus nõ videtur dictoꝝ bonorũ capax:vt est tex.in.d.l.quisquis.q̃ Leos priuat omni successione.Ratio tamē q̃ me mouet est ista.†quoniã.l.quisquis,que imponit penã filiis loquit in crimine lese maiestatis cõmisso contra ꝑncipem:sed qñ est cõmissum crimē lese maiestatis in alio capi.o.d.l.iulie maiestatis.q̃ sunt multa capitula q̃ numerant in.l.j.ii.iij.⁊.iiij.ff.ad.l.iul.maie.et presertim in casu nostro de quo est tex. in.l.maiestatis crimē.ff.ad.l.iul.maie. ⁊ in istis aliis capitulis nõ habet locuꝫ l.quisquis.vt filii priuentur alienis hereditatib⁹:vt est tex.in.l.ii.de interdi.et rele.solũ eni ꝑuant hereditate patris. ¶ Itē nec iura sepulchoꝝ retinent.l.j. §.interdum.el primo.ff de suis ⁊ legiti. priuantur hereditate libertoꝝ scꝫ dicti patris mortui:secus intelligit gl.de libertis ꝑuenictibus a genere vt ab auo vel proauo ita dicit glo.in.d.l.ii.sed verior est doctrina.†φ ea que nõ trãseunt in heredem extraneũ nõ trãseunt in fiscũ et hoc est ius patronat⁹:vnde apud filios remanet.hec trãseant in fiscum. vnde concludẽdũ est φ.l.quisquis habet locũ in crimine lese maiesta.cõmisso ꝑncipaliter in ꝑncipē vel in illis q̃ sunt pers cõparẽs principis.Sꝫ si crimē maiestatis cõmittit cõtra propriam ciuitatē vel ꝑuinciã forte nõ publicent bona vel si publicant successiões libertorũ que nõ trãseunt ad heredes extraneos.l.ii.ff.de iure patrona.Sꝫ alia iura libertoꝝ quã successionis que trãsirẽt ad extraneos heredes bene trãsehũt in fiscũ.l.ii.ff.de interdic ⁊ rele.In casu ergo nostro si publicant bona Frãcisci trãseũt in fiscũ cũ onere fideicõmissi.vt l.ex facto.in.§.ex facto.ff.ad trebellis. q2 per fideicõmissum nõ succedit Francisco qui deliquit sꝫ succeditur proauo qui illud dedit.l.coheredi.§.cum filie. ff.de vulg.⁊ pup. ¶ Ex quibus ergo cõcludo φ fisc⁹ tenet restituere ꝑ fideicõmissum hereditatē.d.ꝑaui ipsi Christoforo filio Frãcisci nunc inuenti.†Quoniam ꝑpter cõmissum crimē lese maiestatis ex cõspiratiõe facta cõtra patriã filii nõ incidũt in penã.l.quisquis.sꝫ retinent iura successionũ alioꝝ quã propriũ patris:vt.l.ii.ff.de interdic.⁊ rele.⁊ sic Christoforo.modern⁹ põt petere fideicommissum fisco:q2 bona transeunt in fisco cum onere suo.d.l.ex facto.in.§. ex facto.ff.ad trebel.

¶ Summariũ sup cõsi.lxxx.

1 Ueneñũ qui prebuit:et nõ occidit: an mortis pena teneat item an statutũ interpretari debeat:vt aliq̃d addat iuri cõmuni ipsum corrigendo:⁊ quomodo interꝑtari debeat numeris omnib⁹ sequen.per totũ consilium.

2 Uenefici pena que naꝫ sit ex quo mors secuta non sit.

3 Pena legis cornelie de sica.que pena esse dicatur.

4 Humiles ⁊ honeste ꝑsone q̃ esse dicãt:q̃ ꝑpter crimina bestiis nõ subiiciuntur.

5 Effect⁹ φ in atrociorib⁹ puniat:lꝫ nõ sequat effectus:quomõ intelligi debeat.

6 Delicta debēt puniri secũdũ morẽ ciuitatũ:vbi delinquit:⁊ nõ vbi ipse delinquẽs domiciliũ ⁊ originē hꝫ:etiã si i domiciliũ loco de tali delicto procederet.

7 Statutũ qñ interpretationē patiatur a iure cõmuni pati debeat.

8 Adulteriũ cõmissuꝫ siue ꝑ masculũ:seu per feminã:an morte puniẽdũ veniat.

9 Furto nunquid mors:vel membri trũcatio imponenda sit.

10 Statutũ exorbitãs a iure cõmuni quomodo intelligi debeat.

11 Statutũ puniens furem:vel auxilium vel fauorem prebentem:an in cõsilium tantum prestante locum habeat.

¶ Consilium.lxxx.

In christi nomine.† Ac innocata spirit⁹ sancti gratia.Uisa inq̃sitione formata ꝑ magnificum ⁊

generosum dñm Alex.bono.potestatez
Bergomensem dignissimū cōtra Joan.
Jacobū de Venetiis in qua inquisitiōe
tria crimina videnť attētari Veneficiū
factū p Marcolinā que venenauit Mo
rellū virū suū. Cui veneficio dedit au
xilium cōsiliū ⁊ fauorē dictus Joānes
Jacob⁹.Et furto pperetrato p ipaz Mar
colinā. Cui.d.Joan.Jac.pbuit cōsiliū.
Et tertio adulteriū ɔmissuz cū ipā Mar
colina p ipm Joan.Jaco.Que sint par
tes dicti magnifici dñi potestatis et ei⁹
curie in condēnando pdictos.¶Et pri
mo discutiam quid de iure cōi.¶Scdo
qd ex forma municipali in vtroq3 deli
2 cto.¶†Capio primū q̄ pena sit venefi
cii:ex quo tamen nō est secuta mors et
quidē nō est dubiū q Marcolina ⁊ Jo.
Jac.teneť.l.corne.de sica.l.j.§.preterea.
⁊.l.eiusdē legis.ff.ad.l.corne.d sica.vbi
qui venenum dedit necādi hoīs causa.
vel habuerit.d.l.teneť.⁊ hec Marcoli
na dedit.⁊ hac de cā Joā.Jac.venenuz
habuit ⁊ emit.Vñ teneť.d.l.corne.de si
ca.vnde sicut qui vendit teneť.d.l.ita ⁊
q̄ emit.l.fi.C.de cupres.ex lucro dā.no.
in.l.fi.de indi.vidui.Jo.Jaco.venenum
habuit ⁊ auxiliū ⁊ cōsiliū pstitit venena
tioni,Unde poniť eadem pena cum eo
q̄ dedit vt not.in.l.is qui opē.ff.de fur.
3 ¶†Sed hic est vidēdū q̄ pena est ista.l.
corne.d sica.tex.i.d.l.eiusdē.§.legis cor
ne.dicit q pena.l.corne.de sica.⁊ vene
ficiis ē pena deportatiōis ⁊ publicatio
nis oīm bonorū pterq3 humiliorēs psō
ne q̄ bestiis subiiciunť.Et vltimō sup
4 plicio puniunť.¶†Sed qui sint humi
les et honesti qui nō subiiciunť bestiis.
Et dicit gl.insti.de pub.iudi.in.§.Item
lex iulia.d adulteriis.q sunt ille psone
q̄ numerantur in.l.humilē.C.de incest.
nup.inter quas nō credo eē Joā.Jaco.
vel Marcolinā.Et q habeat locū pena
deportatiōis ⁊ nō mortis est verū qñ ex
veneficio nō est secuta mors s3 si mors
fuisset secuta tūc positi in dignitate de
portanť.S3 alii capite puniunť.l.q̄ ea
dē.q̄ est.l.pe.ff.de sica.Et q quando nō
est secuta mors non sit pena mortis.est
tex.in.l.si q̄s aliquid.§.q̄ abortionis.ff.
de penis.Nā q̄ dedit amatoriū poculū

causa abortiōis si secuta est mors pena
est vltimi supplicii.S3 si nō est secuta
mors est pena deportatiōis vel relega
tiōis vt ibi:nec ob.q ibi non fuit dolus
qr verū quātū ad homicidiū.⁊ tñ secu
ta morte tenetur sed qr dedit vt fieret
abortus qd est graue crimē.l.diuus.ff.
de extraor.crimi.negari nō pōt q non
fuerit dol⁹.Et hoc ē qd voluit Jaco.de
rave.vt refert Bar.in.l.j in.§.diuus.ff.
ad.l.cor.de sic:q̄ dixit q l3 teneať.l.cor
ne.tamen mitius puniť qñ nō est secut⁹
effect⁹ ⁊ euent⁹ qr euētus cōsiderať in
delictis.l.aut facta.§.euentus.ff.de pe
nis.vbi Bar.cōcludit s3 eūdē Jaco.de
raue.q iudex poterit ppter hoc minue
re penā ⁊ p hoc videť text.in.l i.in fi.ff.
d extraor.crimi.vbi tex.dicit pfecto fla
gitio capite puniť s3 impfecto flagitio
5 deportať.p quē text.dt Gnil.de cu.†qd
l3 in atrocioribꝰ puniať effect⁹ l3 nō se
quať effectus d3 intelligi q puniť eadē
l.s3 nō eadem pena.sed mitius p.d l j.
in fi.de extraor.crimi.⁊.d.§.epēt⁹.⁊ hoc
tenet Cy.in.l.si quis nō dicā rapere.de
epis.⁊ cle,Et sunt hec maxime vera pre
supposita cōsideratiōe que dicitur esse
p totā Italiā q l3 iura puniant effect⁹s
nō h3 locū ſm cōsuetudinē vniuersalez
Italie.Et fuit dictū originaliter gl.i.x.
col.de pace iuramē.firmā.§.iniuriez.
quā Bart.⁊ alii attribuūt Spec.in ti.de
accu.§.j.ver.s3 quid sit pmo.⁊ moderni
ponūt in.l.j.hec aūt vba.ff.qd q̄sq3 iu
ris.⁊ hec indubitāter sunt vera de iure
cōmuni.Et idē debet dici de iure muni
cipali bergomēsi q̄ statuta bergomēsia
in his delictis attēdēda sunt.vt est tex.
in.l.saccularii.§.sunt qdā.ff.de extraor.
6 crimi.†vbi est tex.q delicta debēt puni
ri ſm mores ciuitatū vbi delinquitur et
nō ſm morē ciuitatis vbi delinquēs h3
domiciliū ⁊ originē etiā si l loco domici
lii d tali delicto pcederet.⁊ hoc no.bal.
in.l.j.de summa trini.in.ix.q.Et Cy.in
l.j.in pe.q C.q̄ sit longa ɔsuetu.Et Dy.
tāgit in.l.si cui.de accu.⁊ est tex in.c.vt
animarū.in.§.statuto.de constit.lib.vi.
Videamus igiť si p statutū bergomi isti
debēt mori qr statutum dicit q venefici
capite puniant ite qd moriant vt dixi

dum q sic q in oi casu veneficij isti debeant mori vt statutũ aliquid addat iuri cõi.l.j.ff.ad municip.z maxime vt tollãt iura specialia.s.allegata iuxta not. p Jo.an.de filiis presby.c.j.lib.vj.sup
7 gl.que incip.qz vero. ¶ †Sed ista sunt vera qñ statutũ nõ corrigeret ius cõmune:sed si ex toli ampliatiõe corrigeret tunc nõ dz intelligi vt corrigat ius commune:sed patit tunc statutũ interpretationẽ passiuã a iure cõi.l.ij.C.de nox. z.l.fi.§.in cõputatiõe.C.de iure delib.et hoc notauit do.Ant.de but.in.c.j.de rescrip.vnde istud statutũ dz intelligi qñ ex veneficio est secuta mors z nõ aliter.
8 ¶ †Uidem⁹ modo si pro adulterio debent mori.z quidẽ de iure cõi masculus deberet decapitari:mulier vero deberet poni in monasterio.vt in aut.sed hodie.§.õnis.C.de adul.in hoc tamen debent attẽdi statuta bergomẽsia:qz si imponũt aliã penã illi stãdũ est. ¶ †Nũc
9 restat videre si pro furto dz mori⁹z qui
a dẽ primo furto non dz fur mori de iure cõi:nec mẽbra debilitari:vt ẽ tex.i auf. sz nouo iure.C.de ser.fug.z maxime in isto furto:qz est domestic⁹ z mitius punit.l.respiciẽdũ.§.furta domestica.ff.de pen.nec tenet de furto sz actiõe rerum amota.Et si diceret q criminaliter iudex posset eũ punire qñ esset graue furtũ:vt no.Bar.i.l.j.ff.rex amota.z l.d.l. furta domestica:tñ nõ dberet puniri ad
10 mortẽ sz statutũ †qz statutũ qd exorbitat a iure cõi dz stricte intelligi vt qñtũ ẽ possibilile saluum remaneat ius cõe:vt est gl.no.in.c.cũ dilect⁹. de cõsue.vñ iste statutũ dz itelligi de aliis furtis qñ domesticis.Istud tñ ẽ idubitatũ q p isto furto Jo.Jaco.nõ dberet mori qz q dat cõsiliũ vl opez nõ cõmittit furtũ lz teneatur furti:vt vult gl.i.d.l. si qs vxori.i vbo tenebit
11 ff.d fur.†Et statutũ qd punit sociãtẽ furẽ vl auxiliũ vl favorẽ pbẽtẽ nõ hz locũ i pstãte solũ cõsiliũ:qz lz pstãs cõsiliũ largo mõ dicat pstare opez l.q seruo.vsi.idẽ pomponi⁹.ff.d fur.tñ stricto mõ loquẽdo cõsiliũ differt ab ope z adiutorio:vt ẽ tex. in.l.in furto.§.ope.z consilio.ff.d fur.qz ibi dictio z dz copulare diuersa.vt not.in rubri.ff.de fur.et fac.ign.z ita tz Bar.i.d. §.ope.z verba istius statuti cũ exorbitẽt a iure cõmuni debent intelligi stricte:vt dixi:quia opez prestans deberet puniri media pena:vt no.i.l.is q opẽ.ff.de fur. ¶ Ex qbus ego cõcludo q vigore istius iquisitiõis isti nõ sunt ad mortẽ puniendi vel corporaliter.

a ¶ Debet mori. Ad huius consiliũ resolutionez vide Lud. ro. in consi .cccclxix.d.Alexan.in cõsi. xcj.in.ij. volu. Gandi.i trac.malefi.xj.de furibus.Bal.i l.nemo.de epi.audi.d. Alex.in.l.si cut.§.fin.ff. de acca.do cto.in.l.capitalium.§. famosos.ff. de penis.

¶ Expliciunt consilia criminalia excellentissimi iuris vtriusq monarche et etate sua iureconsultorum principis eximij domini Bartholomei Cepole Ueronensis.Nouissime collatis propriis eiusdem authoris exemplaribus adamussim recognita: cũctisq mendis:et erroribus expurgata.Pdiectis qpluribus in margine annotationibus:necnon amplissimis summariis:elegantiq Repertorio domini Luce Panetij canonici Olchinensis:artium z legum professoris Impressa Ludguni opera probi viri Benedicti Bonnyn Ac impensis honesti viri Jacobi de Giuncta Florentini.Anno domini.M.cccccxl.

Regestum.

A.a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.v.x.Omnes sunt quaterni.preter.A.et.x.qui sunt quinterni.

